The Mahabharata of Vyasa

(Proză tradusă în română)

Anusasana Parva

(Book 13)

Kisari Mohan Ganguli

Mahabharata

lui

Vyasa

Cartea 13 - Anusasana Parva

(Cartea instrucţiunilor)

Tradusă în română după textul englez
a lui

Kisari Mohan Ganguli

[1883-1896]

NOTIFICARE DE ATRIBUIRE

Scanat la sacred-texts.com, 2004. Corectat de John Bruno Hare, octombrie 2004. Acest text este în domeniul public. Aceste fişiere pot fi utilizate în orice scop necomercial, cu condiția ca această notificare de atribuire să fie lăsată intactă.

CUPRINS

Introducere
Partea I
Anusasanika Parva (secţiunile 1 – 35)

Partea a-II-a
Anusasanika Parva (secţiunile 35 – 56)
Dana-dharma Parva (secţiunile 57 – 166)
Bhishma-Svargarohana Parva (secţiunile 167 - 168)

INTRODUCERE

În clasificarea celor 18 parve, Anushasana Parva este a treisprezecea. *Anushasana* înseamnă *instrucţiune* sau sfat, iar *Anushasana Parva* continuă cu instrucţiunile lui Bhishma. Are două capitole:

DANA DHARMA PARVA

Dana înseamnă cadouri, donaţii, oferirea de lucruri în scop caritabil. Aşadar, această secţiune este despre *dharma* care trebuie urmată în *dana*.

BHISHMA-SVARGAROHANA PARVA

Svarga înseamnă *cer,* iar *arohana* înseamnă ascensiune. Astfel, această *parva* este despre moartea şi ascensiunea lui Bhishma la cer.

PARTEA I

Anusasanika Parva

SECȚIUNEA I

OM! După ce ne-am închinat lui Narayana, lui Nara, cel mai important dintre bărbați, și zeiței Saraswati, trebuie rostit cuvântul **Jaya**.

Yudhishthira a spus: O, bunicule, s-a spus că liniştea sufletească este subtilă şi de forme diverse. Am auzit toate discursurile tale, dar tot nu am avut parte de linişte sufletească. În această privinţă, ai relatat (tu), O, părinte, diverse mijloace de a calma mintea, dar cum poate fi obţinută pacea sufletească doar dintr-o cunoaştere a diferitelor tipuri de linişte, când eu însumi am fost instrumentul care a adus tot acest lucru? Văzându-ţi trupul acoperit de săgeţi şi plin de răni urâte, nu găsesc, O, erou, nicio pace sufletească, la gândul răului pe care l-am făcut. Văzându-ţi trupul, O, cel mai viteaz dintre oameni, scăldat în sânge, ca un deal acoperit de apa izvoarelor, ofilesc de durere ca lotusul în anotimpul ploios. Ce poate fi mai dureros decât asta, că tu, O, bunicule, ai ajuns în această stare din cauza mea, fiindcă oamenii mei s-au luptat cu duşmanii pe câmpul de luptă? Şi alţi prinţi, împreună cu fiii şi rudele lor, au pierit din cauza mea. Vai, ce poate fi mai dureros decât asta. Spune-ne, O, prinţ, ce soartă ne rezervă nouă şi fiilor lui Dhritarashtra, care, mânaţi de soartă şi de mânie, au comis acest act abominabil. O, stăpân al oamenilor, cred că fiul lui Dhritarashtra este norocos că nu te vede în această stare. Dar eu, care sunt cauza morţii tale, precum şi a prietenilor noştri, nu am parte de nicio pace sufletească văzându-te pe pământul gol în această condiţie jalnică. Nefăcutul Duryodhana, cel mai infam al rasei sale, a pierit în luptă, împreună cu toate trupele şi fraţii săi, respectând datoriile Kshatriya. Acel suflet nelegiuit nu te vede zăcând pe pământ. Într-adevăr, din acest motiv, aş considera moartea preferabilă vieţii. O, erou care nu te-ai abătut niciodată de la virtute, dacă eu împreună cu fraţii mei am fi pierit mai demult în mâinile duşmanilor noştri pe câmpul de luptă, nu te-aş fi găsit în această stare jalnică, străpuns de săgeţi. Cu siguranţă, O, prinţ, Creatorul ne-a creat să fim făptuitori de fapte rele. O, rege, dacă doreşti să-mi faci un bine, atunci instruieşte-mă într-un mod în care să mă curăț de acest păcat chiar şi în lumea de dincolo.

Bhishma a răspuns: De ce, O, norocosule, consideri că sufletul tău, care depinde (de Dumnezeu, Destin și Timp), este cauza acțiunilor tale? Manifestarea inacțiunii sale este subtilă și imperceptibilă simțurilor. În acest sens, este citată povestea antică a conversației dintre Mrityu și Gautami cu Kala, vânătorul și șarpele. Era odată, O, fiu al lui Kunti, o bătrână pe nume Gautami, care era înzestrată cu o mare răbdare și liniște sufletească. Într-o zi, ea și-a găsit fiul mort, mușcat de un șarpe. Un vânător furios, pe nume Arjunaka, a legat șarpele cu o sfoară și l-a adus în fața lui Gautami. Apoi i-a spus: „Acest șarpe nenorocit a fost cauza morții fiului tău, O, binecuvântată doamnă. Spune-mi repede cum trebuie distrus acest nenorocit. Să-l arunc în foc sau să-l tai în bucăți? Acest infam distrugător de copii nu merită să mai trăiască.”

Gautami a răspuns: Tu, Arjunaka, care ai puțină înțelegere, eliberează acest șarpe. El nu merită să moară de mâna ta. Cine este atât de nebun încât să ignore soarta inevitabilă care îl așteaptă și să se împovăreze cu o astfel de nebunie, scufundându-se în păcat? Cei care s-au ușurat prin practicarea faptelor virtuoase reușesc să traverseze marea lumii, așa cum o navă traversează oceanul. Dar cei care s-au împovărat cu păcatul se scufundă în adâncuri, la fel cum se scufundă o săgeată aruncată în apă. Ucigând șarpele, băiatul meu nu va fi readus la viață, iar lăsându-l să trăiască, nu ți se va face niciun rău. Cine ar merge în regiunile interminabile ale Morții ucigând această creatură vie?

Vânătorul a spus: Știu, doamnă care cunoști diferența dintre bine și rău, că cei mari sunt afectați de suferințele tuturor creaturilor. Dar aceste cuvinte pe care le-ai rostit sunt pline de învățăminte doar pentru o persoană stăpână pe sine (și nu pentru una cufundată în tristețe). Prin urmare, trebuie să ucid acest șarpe. Cei care prețuiesc pacea sufletească atribuie totul cursului

Timpului ca fiind cauza, dar oamenii practici își aliniază repede durerea (prin răzbunare). Oamenii, prin iluzii constante, se tem de pierderea fericirii (în lumea de dincolo pentru fapte ca acestea), prin urmare, O, doamnă, aliniază-ți durerea prin distrugerea acestui șarpe (de către mine).

Gautami a răspuns: Oamenii ca noi nu sunt niciodată afectați de (astfel de nenorociri). Sufletele oamenilor buni sunt întotdeauna concentrate pe virtute. Moartea băiatului era predestinată: de aceea, nu pot aproba distrugerea acestui șarpe. Brahmanii nu nutresc resentimente, deoarece resentimentele duc la durere. Tu, O, om bun, iartă și eliberează acest șarpe din compasiune.

Vânătorul a răspuns: Să câștigăm merite mari și inepuizabile în viața de apoi ucigând (această creatură), așa cum un om dobândește merite mari și le conferă și victimei sale sacrificate, prin sacrificiul pe altar. Meritele se dobândesc ucigând un dușman: ucigând această creatură josnică, vei dobândi merite mari și adevărate în viața de apoi.

Gautami a răspuns: Ce bine este în a chinui și a ucide un dușman și ce bine se câștigă prin a nu elibera un dușman aflat în puterea noastră? De aceea, O, tu, cel cu chipul blând, de ce nu ar trebui să iertăm acest șarpe și să încercăm să câștigăm merite eliberându-l?

Vânătorul a răspuns: Un număr mare (de creaturi) ar trebui protejate de (răutatea) acestei creaturi, în loc ca această singură creatură să fie protejată (în detrimentul multora). Oamenii virtuoși abandonează pe cei răi (la soarta lor): de aceea, omoară această creatură rea.

Gautami a răspuns: Ucigând acest șarpe, O, vânătorule, fiul meu nu va fi readus la viață, și nici nu văd că moartea lui va duce la vreun alt scop: de aceea, O, vânătorule, eliberează această creatură vie, șarpele.

Vânătorul a spus: Ucigându-l pe Vritra, Indra și-a asigurat cea mai bună parte (din ofrandele sacrificiale), iar distrugând un sacrificiu, Mahadeva și-a asigurat partea sa din ofrandele sacrificiale: distruge, așadar, acest șarpe imediat, fără niciun fel de îndoieli în mintea ta!

Bhishma a continuat: Gautami, cu sufletul înalt, deși a fost incitată în repetate rânduri de vânător să distrugă șarpele, nu s-a lăsat convinsă să comită acel act păcătos. Șarpele, legat dureros cu funia, a suspinat puțin și și-a păstrat cu mare dificultate calmul, apoi a rostit încet aceste cuvinte, cu o voce umană

Șarpele a spus: O, Arjunaka nebun, ce vină am eu? Nu am voință proprie și nu sunt independent. Mrityu m-a trimis în această misiune. La îndrumarea lui, am mușcat acest copil, și nu din furie sau din proprie voință. Prin urmare, dacă există vreun păcat în asta, O, vânătorule, păcatul este al lui.

Vânătorul a spus: Dacă ai făcut acest rău, îndemnat de altcineva, păcatul este și al tău, deoarece ești un instrument în această faptă. Așa cum în fabricarea unui vas de lut, roata olarului, bagheta și alte lucruri sunt considerate cauze, la fel ești și tu, O, șarpe, (cauza în producerea acestui efect). Cel care este vinovat merită moartea din mâinile mele. Tu, O, șarpe, ești vinovat. Într-adevăr, tu însuți mărturisești acest lucru în această chestiune!

Șarpele a spus: Așa cum toate acestea, adică roata olarului, toiagul și alte lucruri, nu sunt cauze independente, tot așa nici eu nu sunt o cauză independentă. Prin urmare, nu este vina mea, așa cum ar trebui să recunoști. Dacă crezi altfel, atunci acestea trebuie considerate cauze care acționează în armonie unele cu altele. Pentru că acționează astfel unele cu altele, apare o îndoială cu privire la relația lor de cauză și efect. În acest caz, nu este vina mea, nu merit moartea pentru acest

lucru şi nu sunt vinovat de niciun păcat. Sau, dacă tu crezi că există păcat (chiar şi în această cauzalitate), păcatul se află în ansamblul cauzelor.

Vânătorul a spus: Dacă nu eşti nici cauza principală, nici agentul în această chestiune, eşti totuşi cauza morţii (copilului său). Prin urmare, în opinia mea, meriţi moartea. Dacă, O, şarpe, crezi că atunci când se comite o faptă rea, făptuitorul nu este implicat în aceasta, atunci nu poate exista nicio cauză în această chestiune; dar, având în vedere că ai făcut acest lucru, cu adevărat meriţi moartea. Ce mai crezi?"

Şarpele a spus: „Indiferent dacă există sau nu o cauză,[1] niciun efect nu se produce fără o acţiune (intermediară). Prin urmare, cauzalitatea neavând nicio importanţă în niciunul dintre cazuri, doar rolul meu ca cauză (în această chestiune) ar trebui luat în considerare în contextul său adecvat. Dacă, O, vânătorule, tu crezi că eu sunt cauza în realitate, atunci vina pentru acest act de ucidere a unei fiinţe vii revine altcuiva, care m-a incitat să fac acest lucru.[2]

Vânătorul a spus: Nemeritor de viaţă, O, nebunule, de ce vorbeşti atât de mult, O, şarpe nenorocit? Meriţi moartea din mâinile mele. Ai comis un act atroce ucigând acest pui.

Şarpele a spus: O, vânătorule, aşa cum preoţii care oficiază un sacrificiu nu dobândesc meritul faptei prin oferirea de ofrande de unt clarificat focului, la fel şi eu ar trebui să fiu privit cu respect în ceea ce priveşte rezultatul în această privinţă.

Bhishma a continuat: Şarpele îndrumat de Mrityu, după ce a spus aceasta, Mrityu însuşi a apărut acolo şi, adresându-se şarpelui, a vorbit astfel.

Mrityu a spus: Ghidat de Kala, eu, O, şarpe, te-am trimis în această misiune, şi nici tu, nici eu nu suntem cauza morţii acestui copil. Aşa cum norii sunt aruncaţi încoace şi încolo de vânt, eu sunt ca norii, O, şarpe, influenţat de Kala. Toate atitudinile aparţinând lui *Sattwa*, *Rajas* sau *Tamas* sunt provocate de Kala şi acţionează asupra tuturor creaturilor. Toate creaturile, mobile şi imobile, din cer sau de pe pământ, sunt influenţate de Kala. Întregul univers, O, şarpe, este impregnat de aceeaşi influenţă a lui Kala. Toate acţiunile din această lume şi toate abţinerile, precum şi toate modificările lor, se spune că sunt influenţate de Kala, Surya, Soma, Vishnu, Apă, Vânt, zeitatea a o sută de sacrificatori, Foc, Cer, Pământ, Mitra şi Parjanya, Aditi şi Vasus, Râuri şi Oceane, toate obiectele existente şi neexistente, sunt create şi distruse de Kala. Ştiind acest lucru, de ce, O, şarpe, mă consideri vinovat? Dacă mi se atribuie vreo vină în acest sens, şi tu ai fi de vină.

Şarpele a spus: Nu te învinovăţesc, O, Mrityu, şi nici nu te absolvă de orice vină. Eu doar afirm că sunt dirijat şi influenţat (în acţiunile mele) de tine. Dacă Kala are vreo vină sau dacă nu este de dorit să-i atribui vreo vină, nu este treaba mea să analizez vina. Nu avem dreptul să facem acest lucru. Aşa cum este de datoria mea să mă absolv de această vină, tot aşa este de datoria mea să mă asigur că Mrityu nu are nicio vină.

Bhishma a continuat: Atunci şarpele, adresându-se lui Arjunaka, a spus: „Ai ascultat ceea ce a spus Mrityu. Prin urmare, nu este corect să mă chinui, pe mine, care sunt nevinovat, legându-mă cu această funie".

Vânătorul a spus: Te-am ascultat, O, şarpe, la fel cum am ascultat şi cuvintele lui Mrityu, dar acestea, O, şarpe, nu te absolvă de toată vina. Mrityu şi tu sunteţi cauza morţii copilului. Vă

---

1 Comentatorul explică acest pasaj prin ilustrarea faptului că, în actul tăierii unui copac, efectul este produs de actul intermediar al ridicării toporului de către un agent conştient, dar că, în cazul arderii unei păduri, focul este produs de frecarea ramurilor uscate ale copacilor, fără intervenţia vreunui agent conştient.

2 "Chiar şi atunci când vântul indică faptul că crengile uscate vor lua foc", adaugă comentatorul.

consider pe amândoi cauza şi nu numesc cauză ceea ce nu este cu adevărat aşa. Blestemat să fie Mrityu, cel rău şi răzbunător, care provoacă suferinţă celor buni. Te voi ucide şi pe tine, care eşti păcătos şi implicat în fapte păcătoase!

Mrityu a spus: Niciunul dintre noi nu este liber, ci depindem de Kala şi suntem obligaţi să ne îndeplinim sarcina care ne-a fost atribuită. Nu ar trebui să ne învinovăţeşti dacă analizezi această chestiune în profunzime.

Vânătorul a spus: Dacă voi amândoi, şarpele şi Mrityu, depindeţi de Kala, sunt curios să ştiu cum sunt cauzate plăcerea (care provine din a face bine) şi mânia (care provine din a face rău).

Mrityu a spus: Orice se face, se face sub influenţa lui Kala. Am spus-o şi înainte, O, vânătorule, că Kala este cauza tuturor lucrurilor şi că, din acest motiv, amândoi, acţionând sub inspiraţia lui Kala, ne îndeplinim sarcinile care ne-au fost atribuite şi, prin urmare, O, vânătorule, noi doi nu meritǎm în niciun fel să fim criticaţi de tine!

Bhishma a continuat: Atunci Kala a sosit la locul disputei pe tema moralităţii şi le-a vorbit astfel şarpelui, lui Mrityu şi vânătorului Arjunaka, care se adunaseră acolo.

Kala a spus: ”Nici Mrityu, nici acest şarpe, nici eu, O, vânătorule, nu suntem vinovaţi de moartea vreunei creaturi. Noi suntem doar cauzele imediate ale evenimentului. O, Arjunaka, *karma* acestui copil a constituit cauza care a determinat acţiunea noastră în această chestiune. Nu a existat nicio altă cauză care să fi dus la moartea acestui copil. El a fost ucis ca urmare a propriei sale *Karma*. El a întâlnit moartea ca urmare a Karmei sale din trecut. Karma sa a fost cauza distrugerii sale. Cu toţii suntem supuşi influenţei Karmei noastre respective. Karma este un ajutor pentru mântuire, la fel ca şi fiii, iar Karma este, de asemenea, un indicator al virtuţii şi viciului în om. Ne îndemnăm reciproc, la fel cum faptele ne îndemnă reciproc. Aşa cum oamenii fac dintr-un bulgăre de lut orice doresc să facă, la fel şi oamenii obţin diverse rezultate determinate de Karma. Aşa cum lumina şi umbra sunt legate între ele, la fel şi oamenii sunt legaţi de Karma prin propriile lor acţiuni. Prin urmare, nici tu, nici eu, nici Mrityu, nici şarpele, nici această bătrână doamnă Brahmana nu suntem cauza morţii acestui copil. El însuşi este cauza aici.” După ce Kala, O, rege, a expus problema în acest fel, Gautami, convinsă în mintea ei că oamenii suferă în funcţie de acţiunile lor, i-a vorbit astfel lui Arjunaka.

Gautami a spus: Nici Kala, nici Mrityu, nici şarpele nu sunt cauza în această chestiune. Acest copil a întâlnit moartea ca urmare a propriei sale Karma. Şi eu am acţionat astfel (în trecut) încât fiul meu a murit (ca urmare a acestui fapt). Acum, Kala şi Mrityu să se retragă din acest loc, iar tu, O, Arjunaka, eliberează acest şarpe.

Bhishma a continuat: Apoi Kala, Mrityu şi şarpele s-au întors la destinaţiile lor respective, iar Gautami s-a liniştit, la fel şi vânătorul. După ce ai auzit toate acestea, O, rege, renunţă la toată durerea şi dobândeşte pacea minţii. Oamenii ajung în rai sau în iad ca urmare a propriei lor Karma. Acest rău nu a fost creat nici de tine, nici de Duryodhana. Să ştii că aceşti stăpâni ai Pământului au fost ucişi (în acest război) ca urmare a faptelor lui Kalas.

Vaisampayana a spus: După ce a auzit toate acestea, puternicul şi virtuosul Yudhishthira s-a liniştit şi a întrebat din nou următoarele.

SECŢIUNEA II

Yudhishthira a spus: O, strămoşule, O, cel mai înţelept dintre oameni, O, tu care eşti învăţat în toate scripturile, am ascultat această mare poveste, O, cel mai de seamă dintre oamenii

inteligenți. Doresc să aud din nou povestirea unei istorii pline de învățături religioase, și se cuvine să-mi faci pe plac. O, stăpân al Pământului, spune-mi dacă vreun cap de familie a reușit vreodată să-l învingă pe Mrityu prin practicarea virtuții. Recită-mi-o cu toate detaliile!

Bhishma a zis: Această istorie străveche este recitată ca o ilustrare a subiectului cuceririi de către un gospodar, asupra lui Mrityu (Moartea), prin practica virtuții. Prajapati Manu a avut un fiu, O, rege, pe nume Ikshwaku. Din acel rege, ilustru ca Surya (Soarele), s-au născut o sută de fii. Al zecelea fiu al său, O, Bharata, se numea Dasaswa, iar acest prinț virtuos de putere infailibilă a devenit regele Mahismati. Fiul lui Dasaswa, O, rege, a fost un prinț drept a cărui minte era constant dedicată practicii adevărului, carității și devoțiunii. El era cunoscut sub numele de Madiraswa și a domnit asupra Pământului ca stăpânul ei. El era constant dedicat studiului *Vedelor,* precum și științei armelor. Fiul lui Madiraswa a fost regele pe nume Dyutimat, care poseda mare noroc, putere și energie. Fiul lui Dyutimat a fost regele foarte devotat și pios, renumit în toate lumile sub numele de Suvira. Sufletul său era aplecat spre religie și poseda bogății ca un alt Indra, stăpânul zeilor. Suvira a avut la rândul său un fiu care era invincibil în bătălie și care era cel mai bun dintre toți războinicii, cunoscut sub numele de Sudurjaya. Iar Durjaya, posedând un corp ca al lui Indra, a avut un fiu care sclipea cu strălucire ca focul. Acesta a fost marele monarh pe nume Duryodhana, unul dintre cei mai de seamă regi-înțelepți. Indra vărsa ploi abundente în regatul acestui monarh, care nu fugise niciodată de pe câmpul de luptă și poseda un curaj asemenea lui Indra însuși. Orașele și regatul acestui rege erau pline de bogății, pietre prețioase, vite și cereale de tot felul. Nu era niciun avar în regatul său, nici vreo persoană afectată de necaz sau sărăcie. Nici nu era în regatul său vreo persoană slabă de trup sau afectată de boală. Acel rege era foarte iscusit, cu vorba blândă, fără invidie, stăpân pe pasiunile sale, cu suflet drept, plin de compasiune, înzestrat cu putere și nemândru. El oficia sacrificii, era stăpânit de sine și inteligent, devotat Brahmanilor și Adevărului. Nu umilea pe alții și era caritabil și învățat în *Vede* și *Vedanta*. Râul ceresc Narmada, plin de bun augur și sacru, cu ape răcoroase, în mod natural, O, Bharata, l-a curtat pe el (pe rege). El a zămislit din acel râu o fiică cu ochi de lotus, pe nume Sudarsana, care era, O, rege, înzestrată cu o mare frumusețe. Nicio creatură, O, Yudhisthira, nu mai fusese născută înainte dintre femeile care să posede o asemenea frumusețe ca acea fată excelentă care era fiica lui Duryodhana. Zeul Agni însuși a curtat-o pe frumoasa prințesă Sudarsana și, luând forma unui Brahmana, O, monarh, i-a cerut mâna regelui. Regele nevrând să-și dea fiica de soție Brahmanului care era sărac și nu de rangul său. Atunci Agni a dispărut de la marele său sacrificiu. Regele, cu inima mâhnită, le-a spus Brahmanilor: ”Ce păcat am făcut, O, excelenți Bramani, sau voi, de a cărui vină Agni a dispărut din acest sacrificiu, la fel cum binele făcut celor răi dispare din estimarea lor. Mare trebuie să fie păcatul nostru de care Agni a dispărut astfel. Fie că păcatul este al vostru, fie că este al meu. Voi investigați pe deplin situația.” Atunci, auzind cuvintele regelui, O, prinț de frunte al rasei lui Bharata, Bramanii, stăpânindu-și vorba, i-au căutat cu facultăți concentrate protecția zeului focului. Purtătorul divin de ofrande, strălucitor ca Soarele de toamnă, le-a apărut în față, învăluindu-și sinele într-o strălucire glorioasă. Agni, cu suflet nobil, le-a spus acelor brahmani excelenți: ”O cer pe fiica lui Duryodhana pentru mine.” La auzul acestui lucru, toți aceşti bramani au fost uimiți și, ridicându-se a doua zi, i-au povestit regelui ce spusese zeul focului. Înțeleptul monarh, auzind cuvintele celor ce rosteau Brahma, s-a bucurat în sinea sa și a zis: ”*Așa să fie*”. Regele a cerut o dorință de la ilustrul zeu al focului ca zălog de nuntă: ”Tu, O, Agni, binevoiește să rămâi mereu aici cu noi.” ”*Așa să fie*”, a spus Agni divin stăpânului Pământului. Din acest motiv, Agni a fost mereu prezent în regatul Mahismati până în ziua de azi și a fost văzut de Sahadeva în timpul expediției sale de cucerire în sud. Apoi regele i-a dat fiica sa, îmbrăcată în haine noi și împodobită cu bijuterii, zeului cu suflet nobil, iar Agni a acceptat, conform riturilor vedice, prințesa Sudarsana ca soție, la fel cum acceptă ofrandele de unt clarificat la sacrificii. Agni a fost foarte mulțumit de înfățișarea, frumusețea, grația, caracterul și nobilul său sânge și dorea să facă urmași cu ea. Și un fiu al lui Agni, pe nume Sudarsana, i s-a născut curând din ea. Sudarsana era, de asemenea, la fel de frumos la înfățișare ca luna plină și chiar în copilărie a atins cunoașterea supremului și veșnicului Brahma. Exista și un rege pe nume Oghavat, care era bunicul lui Nriga. Acesta a avut o fiică pe nume

Oghavati şi un fiu pe nume Ogharatha. Regele Oghavat a dat-o pe fiica sa Oghavati, frumoasă ca o zeiţă, de soţie învăţatului Sudarsana. Sudarsana, O, rege, ducând viaţa de gospodar împreună cu Oghavati, locuia cu ea în Kurukshetra. Acest prinţ inteligent, cu energie strălucitoare, şi-a luat jurământul, O, stăpâne, de a-l învinge pe Moarte ducând o viaţă chiar şi de gospodar. Fiul lui Agni, O, rege, i-a spus Oghavatii: „Să nu acţionezi niciodată contrar (dorinţelor) celor care ne solicită ospitalitatea. Nu trebuie să ai nicio scrupul în privinţa mijloacelor prin care oaspeţii trebuie întâmpinaţi, chiar dacă ar trebui să te oferi pe tine însăţi. O, frumoaso, acest jurământ este mereu prezent în minte, deoarece pentru gospodari nu există virtute mai înaltă decât ospitalitatea acordată oaspeţilor. Să ţii mereu cont de asta fără să ai vreodată îndoieli, dacă cuvintele mele sunt o autoritate pentru tine. O, fără păcat şi binecuvântată, dacă ai vreo încredere în mine, să nu neglijezi niciodată un oaspete, fie că sunt lângă tine sau departe de tine!” Către el, cu mâinile împreunate şi aşezate pe cap, Oghavati a răspuns, spunând: „Nu voi lăsa neîndeplinit nimic din ceea ce îmi porunceşti.” Atunci Mrityu (Moartea), O, rege, dorind să-l depăşească pe Sudarsana, a început să-l urmărească pentru a-i găsi slăbiciunile. Cu o anumită ocazie, când fiul lui Agni plecase în pădure să aducă lemne de foc, un Brahmana graţios i-a solicitat ospitalitatea Oghavatii cu aceste cuvinte: „O, frumoasă doamnă, dacă ai încredere în virtutea ospitalităţii prescrise pentru gospodari, atunci te rog să extinzi astăzi asupra mea ritualurile de ospitalitate.” Prinţesa de mare renume, astfel adresată de acel Brahmana, O, rege, l-a întâmpinat conform ritualurilor prescrise în *Vedă*. După ce i-a oferit un loc şi apă pentru a-şi spăla picioarele, ea a întrebat, zicând: ”Care este treaba ta? Ce îţi pot oferi?” Brahmana i-a răspuns: ”Treaba mea este cu persoana ta, O, binecuvântată. Fă ce se cuvine fără nicio ezitare în mintea ta. Dacă datoriile prescrise pentru gospodari îţi sunt pe plac, mulţumeşte-mă, O, prinţesă, oferindu-mi persoana ta.” Deşi ispitit de prinţesă cu oferte de diverse alte lucruri, Brahmana, totuşi, nu a cerut niciun alt dar în afară de oferirea propriei sale persoane. Văzând că era hotărât, acea doamnă, amintindu-şi instrucţiunile pe care i le dăduse înainte soţul ei, dar copleşită de ruşine, i-a spus acelui excelent Brahmana: ”*Fie aşa*.” Amintindu-şi cuvintele soţului ei, care dorea să dobândească virtutea gospodarilor, ea s-a apropiat cu bucurie de Rishi cel reînnoit. Între timp, fiul lui Agni, după ce şi-a adunat lemnele de foc, s-a întors acasă. Mrityu, cu natura sa feroce şi de nezdruncinat, era constant lângă el, ca şi cum ai însoţi un prieten devotat. Când fiul lui Pavaka s-a întors la sihăstria lui, a strigat-o pe Oghavati pe nume şi (neprimind răspuns) a exclamat în repetate rânduri: ”*Unde ai plecat?*” Dar doamna castă, devotată soţului ei, fiind atunci îmbrăţişată de acel Brahmana, nu i-a răspuns soţului ei. Într-adevăr, acea femeie castă, considerându-se pătată, a amuţit, copleşită de ruşine. Sudarsana, adresându-i-se iar, a exclamat: ”Unde poate fi soţia mea castă? Încotro s-a dus? Nimic nu poate fi mai important pentru mine decât această (dispariţie a ei). De ce nu răspunde astăzi acea doamnă simplă şi sinceră, devotată soţului ei, vai, la chemarea mea, aşa cum obişnuia înainte cu zâmbete dulci?” Atunci acel Brahmana, care se afla în colibă, i-a răspuns astfel lui Sudarsana: ”Să ştii, O, fiu al lui Pavaka, că a sosit un oaspete Brahmana, şi, deşi a fost ispitit de soţia ta cu diverse alte oferte de primire, eu am dorit, O, cel mai bun dintre Brahmanas, doar persoana ei, iar această doamnă cu chip frumos este angajată să mă primească cu rânduiala cuvenită. Eşti liber să faci ce consideri potrivit pentru această ocazie.” Mrityu, înarmat cu buzduganul de fier, îl urmă pe Rishi în acel moment, dorind să înfăptuiască distrugerea unuia care, credea el, îşi va încălca promisiunea. Sudarsana fu uimit, dar lăsând deoparte toată gelozia şi mânia prin privire, cuvânt, faptă sau gând, spuse: „Bucură-te, O, Brahmane. Este o mare plăcere pentru mine. Un căminar dobândeşte cea mai înaltă virtute prin onorarea unui oaspete. Este spus de către cei învăţaţi că, în ceea ce priveşte căminarul, nu există o virtute mai înaltă decât cea care îi revine din faptul că un oaspete pleacă din casa sa după ce a fost cuvenit onorat de el. Viaţa mea, soţia mea şi orice alte posesiuni lumeşti pe care le am sunt dedicate folosului oaspeţilor mei. Chiar acesta este jurământul pe care l-am făcut. Deoarece am făcut sincer această afirmaţie, prin acest adevăr, O, Brahmane, voi atinge cunoaşterea Sinelui. O, cel dintâi dintre oamenii virtuoşi, cele cinci elemente, şi anume: focul, aerul, pământul, apa şi eterul, şi mintea, intelectul şi Sufletul, şi timpul şi spaţiul şi cele zece organe de simţ, sunt toate prezente în trupurile oamenilor şi sunt mereu martore la faptele bune şi rele pe care oamenii le fac. Acest adevăr a fost rostit de mine astăzi, şi fie ca zeii să mă binecuvânteze pentru asta sau să mă distrugă dacă am vorbit fals.” La aceasta, O, Bharata, se auzi

din toate părțile, în ecouri repetate, o voce care striga: „*Este adevărat, nu este fals*”. Apoi acel Brahmane ieși din bordei și, ca vântul care se ridică și cuprinde și Pământul și cerul, și face să răsune sunete vedice în cele trei lumi, îl strigă pe acel om virtuos pe nume și îl felicită, spunând: „O, cel fără de păcat, eu sunt Dharma; Toată gloria ție. Am venit aici, O iubitorule de adevăr, să te încerc și sunt foarte mulțumit de tine, știind că ești virtuos. L-ai învins și cucerit pe Mrityu, care te-a urmărit mereu căutându-ți greșelile? O, cel mai bun dintre oameni, nimeni în cele trei lumi nu are puterea să o insulte, nici măcar cu privirea, pe această doamnă castă, devotată soțului ei, dar mai puțin să-i atingă persoana. Ea a fost protejată de profanare prin virtutea ta și prin propria ei castitate. Nu poate fi nimic contrar cu ceea ce va spune această doamnă mândră. Acest rostitor al lui Brahma, înzestrat cu penitențe austere, se va metamorfoza într-un râu măreț pentru mântuirea lumii. Și tu vei atinge toate lumile în acest trup al tău, și la fel de adevărat cum știința Yoga este sub controlul ei, această doamnă foarte fericită te va urma numai cu jumătate din trupul ei, iar cu cealaltă jumătate va fi celebrată ca râul Oghavati! Și tu vei atinge cu ea toate lumile care se obțin prin penitențe. Acele lumi eterne și veșnice din care nimeni nu se mai întoarce îți vor fi atinse chiar în acest trup grosier al tău. Ai învins Moartea și ai atins cea mai înaltă dintre toate fericirile și, prin propria ta putere (a minții), atingând viteza gândului, ai urcat deasupra puterii celor cinci elemente! Prin aderarea la datoriile unui căminar, ți-ai cucerit patimile, dorințele și mânia, iar această prințesă, O prinț al oamenilor virtuoși, prin slujirea ta, a cucerit suferința, dorința, iluzia, dușmănia și lenea minții!”

Bhishma a continuat: Atunci gloriosul Vasava (stăpânul zeilor), călărind într-un car frumos tras de o mie de cai albi, s-a apropiat de acel Brahmana. Moartea și Sufletul, toate lumile, toate elementele, intelectul, mintea, timpul și spațiul, precum și dorința și mânia, au fost toate cucerite. De aceea, O, cel mai bun dintre oameni, ține minte că pentru un cap de familie nu există divinitate mai înaltă decât oaspetele. Învățații spun că binecuvântările unui oaspete onorat sunt mai eficiente decât meritul a o sută de sacrificii. Ori de câte ori un oaspete merituos caută ospitalitatea unui cap de familie și nu este onorat de acesta, el ia cu sine toate virtuțile acestuia, dându-i în schimb păcatele sale. Ți-am recitat acum, fiule, această poveste excelentă despre cum Moartea a fost învinsă în vechime de un cap de familie. Recitarea acestei povestiri excelente conferă glorie, faimă și longevitate (celor care o ascultă). Omul care caută prosperitatea lumească ar trebui să o considere eficientă în îndepărtarea tuturor relelor. Și, O, Bharata, omul învățat care recită zilnic această poveste din viața lui Sudarsana ajunge în tărâmurile celor binecuvântați.

SECȚIUNEA III

Yudhishthira a spus: Dacă, O, prințule, obținerea Brahmanității este atât de dificil de atins pentru cele trei clase (Kshatriya, Vaisya și Sudra), cum de a atins statutul de Braman înțeleptul Viswamitra, deși era un Kshatriya (prin naștere)? Doresc să aflu acest lucru, O, stăpâne. Prin urmare, relatează-mi adevărul despre această chestiune. Acel om puternic, O, stăpâne, prin austeritățile sale, a distrus într-o clipă o sută de fii ai înțeleptului Vasishtha. Sub influența furiei, el a creat numeroase spirite rele și Rakshasa de forță măreață și asemănători Marelui Distrugător Kala însuși. Marea și învățata rasă a Kusikașilor, numărând sute de înțelepți reînnoiți și lăudați de Brahmani, a fost întemeiată în această lume a oamenilor de către el. Sunasepha, cu penitențe austere, fiul lui Richika, fiind căutat să fie ucis ca o vită în marele sacrificiu al lui Amvarisha, și-a obținut eliberarea prin Viswamitra. Harishchandra, mulțumind zeilor la un sacrificiu, a devenit fiul înțeleptului Viswamitra. Pentru că nu l-au onorat pe fratele lor mai mare Devarata, pe care Viswamitra l-a primit ca fiu de la zei, ceilalți cincizeci de frați ai săi au fost blestemați, și toți au devenit Chandala. Trisanku, fiul lui Ikshvaku, prin blestemul lui Vasistha a devenit un Chandala, iar când a fost abandonat de prieteni, și rămânând suspendat cu capul în jos în regiunile inferioare, a fost ridicat în cer la plăcerea lui Viswamitra. Viswamitra avea un râu mare, numit Kausika, frecventat de Rishi cerești. Acest pârâu sacru și propice era frecventat de zei și de Rishi reînnoiți. Pentru că i-a tulburat devoțiunea, vestita nimfă cerească Rambha, cu brățări frumoase, a fost blestemată și s-a transformat într-o stâncă. De teama lui Viswamitra, slăvitul Vasishtha, în vremuri

vechi, legându-se cu liane, s-a aruncat într-un râu şi a ieşit din nou eliberat din legături. În consecinţă, acel râu mare şi sacru a devenit de atunci renumit sub numele de Vipasa.[3] El a implorat pe slăvitul şi puternicul Indra, care a fost mulţumit de el şi l-a absolvit de un blestem.[4] Rămânând în partea nordică a firmamentului, el îşi străluceşte lumina dintr-o poziţie în mijlocul celor şapte Rishi reînnoiţi,[5] şi Dhruva, fiul lui Uttanpada[6]. Acestea sunt realizările sale, precum şi multe altele. O descendent al lui Kuru, întrucât au fost îndeplinite de un Kshatriya, curiozitatea mea a fost stârnită în această privinţă. Prin urmare, O, cel mai de seamă dintre descendenţii lui Bharata, povesteşte-mi cu adevărat această chestiune. Cum ar putea deveni brahman fără a-şi părăsi trupul şi a lua o altă formă fizică? O, domnule, povesteşte-mi cu sinceritate această chestiune, aşa cum mi-ai povestit povestea lui Matanga. Matanga s-a născut ca un chandala,[7] şi nu a putut atinge statutul de brahman (cu toate austerităţile sale), dar cum ar putea acest om să atingă statutul de brahman?

SECŢIUNEA IV

Bhishma a spus: Ascultă cu atenţie, O, fiu al lui Pritha, cum în vremurile străvechi Viswamitra a atins statutul de Brahmana Rishi. Era odată, O, cel mai de seamă dintre descendenţii lui Bharata, în neamul lui Bharata, un rege pe nume Ajamida, care a adus multe jertfe şi era cel mai virtuos dintre toţi oamenii. Fiul său era marele rege numit Jahnu. Ganga era fiica acestui prinţ cu suflet nobil. Faimosul şi la fel de virtuos Sindhudwipa era fiul acestui prinţ. Din Sindhudwipa s-a născut marele înţelept regal Valakaswa. Fiul său se numea Vallabha, care era ca un al doilea Dharma întruchipat. Fiul său era Kusika, care strălucea de glorie ca Indra cu o mie de ochi. Fiul lui Kusika era ilustrul rege Gadhi, care, neavând copii şi dorind să aibă un fiu, s-a retras în pădure. În timp ce trăia acolo, i s-a născut o fiică. Ea se numea Satyavati şi, în ceea ce priveşte frumuseţea înfăţişării, nu avea egal pe Pământ. Ilustrul fiu al lui Chyavana, celebrat sub numele de Richika, din neamul Bhrigu, înzestrat cu penitenţe austere, a cerut mâna acestei domnişoare. Gadhi, distrugătorul duşmanilor săi, considerându-l sărac, nu i-a dat-o de soţie pe Richika, cel cu sufletul înalt. Dar când acesta, respins astfel, se pregătea să plece, excelentul rege i s-a adresat spunându-i: „Dacă îmi dai o zestre, o vei avea pe fiica mea de soţie”.

Bhishma spuse: Atunci, acel fiu puternic al lui Chyavana, care era cel dintâi al rasei lui Bhrigu, a rugat pe zeul Varuna, fiul lui Aditi, care era stăpânul tuturor apelor, spunând: — O, cel mai bun dintre zei, te implor să-mi dai o mie de cai, toţi înzestraţi cu viteza vântului şi cu o înfăţişare la fel de strălucitoare ca a lunii, dar fiecare având o ureche neagră. Zeul Varuna, fiul lui Aditi, i-a spus acelui excelent urmaş al rasei lui Bhrigu: — *Fie aşa*. Oriunde vei căuta, caii vor apărea (înaintea ta). Imediat ce Richika s-a gândit la ei, au apărut din apele Gangelui o mie de cai cu foc, la fel de luminoşi la înfăţişare ca luna. Nu departe de Kanyakubja, malul sacru al Gangelui este încă vestit printre oameni drept Aswatirtha, în urma apariţiei acelor cai în acel loc. Apoi Richika, cel mai bun dintre asceţi, mulţumit în suflet, i-a dat acei o mie de cai excelenţi lui Gadhi ca zestre de nuntă. Regele Gadhi, uimit şi temându-se să nu fie blestemat, a dat-o pe fiica sa, împodobită cu bijuterii, acelui fiu al lui Bhrigu. Acel prim dintre Rishi renăscuţi i-a acceptat mâna în căsătorie conform riturilor prescrise. Prinţesa a fost şi ea foarte mulţumită că a devenit soţia acelui Brahman. Acel prim dintre Rishi renăscuţi, O, Bharata, a fost foarte mulţumit de purtarea ei şi şi-a exprimat dorinţa de a-i acorda un dar. Prinţesa, O, rege excelent, i-a povestit mamei sale. Mama i-a spus fiicei sale care stătea în faţa ei cu ochii plecaţi: — Se cuvine ţie, O, fiica mea, să obţii o favoare şi pentru

---

3 Literalmente, eliberatorul din legături.

4 Se referă la blestemul pronunţat asupra lui Viswamitra de către fiul lui Vasishtha, când primul a acţionat ca preot al lui Trisanku. Blestemul era că Viswamitra va mânca carne de câine, oficiind ca preot al celui care era el însuşi consumator de astfel de carne. Se spune că, într-o perioadă de mare penurie, Viswamitra a fost obligat să recurgă la carne de câine pentru a se hrăni şi că, în timp ce se pregătea să o gătească, Indra s-a năpustit asupra ei şi a luat-o.

5 Constelaţia Ursa Mare.

6 Steaua Polară.

7 Matanga a fost conceput de o femeie brahmană şi un tată *sudra*.

mine de la soţul tău. Acel mare înţelept cu penitenţe austere este capabil să-mi acorde un dar şi mie, darul anume al naşterii unui fiu pentru mine. Atunci, O, rege, întorcându-se repede la soţul ei Richika, prinţesa i-a povestit tot ce dorise mama ei. Richika a zis: ”Prin binecuvântarea mea, O, fericită, ea va naşte curând un fiu înzestrat cu toate virtuţile. Fie ca cererea ta să fie îndeplinită. Şi ţie ţi se va naşte un fiu puternic şi glorios care, închinat virtuţii, va perpetua rasa mea. Adevăr îţi spun ţie aceasta! Când voi doi vă veţi scălda în perioada voastră, ea va îmbrăţişa un copac *Ficus Religiosa*, iar tu, O, damă excelentă, vei îmbrăţişa la fel un smochin, şi făcând astfel, veţi atinge scopul dorinţei voastre. O, doamnă cu zâmbet dulce, amândouă va trebui să gustaţi din aceste două ofrande sacre (charu)[8] înălţate cu imnuri, şi apoi veţi obţine fiii (aşa cum doriţi).” Atunci, Satyavati, încântată în suflet, i-a spus mamei sale tot ce spusese Richika, precum şi despre cele două ofrande de *charu*. Atunci mama, adresându-i-se fiicei sale Satyavati, a zis: ”O, fiică, deoarece merit o mai mare consideraţie din partea ta decât soţul tău, ascultă-mi cuvintele. Charu-ul, închinat cu imnuri, pe care ţi l-a dat soţul tău, dămi-l mie şi tu ia-l pe cel care mi-a fost destinat mie. O, dulce zâmbitoare cu caracter fără pată, dacă ai vreun respect pentru cuvântul meu, să schimbăm copacii desemnaţi respectiv pentru noi. Fiecare doreşte să aibă un fiu excelent şi fără cusur. Gloriosul Richika trebuie să fi acţionat din acelaşi motiv în această privinţă, aşa cum se va vedea la final. Din acest motiv, O, fată frumoasă, inima mea se înclină spre *charu*-ul tău şi spre copacul tău, iar tu ar trebui să te gândeşti cum să-ţi asiguri un frate excelent pentru tine.” Mama şi fiica Satyavati, după ce au procedat astfel, amândouă, O, Yudhishthira, au rămas însărcinate. Şi acel mare Rishi, excelentul descendent al lui Bhrigu, văzând pe soţia sa însărcinată, s-a bucurat în suflet şi, adresându-i-se, a zis: ”O, doamnă excelentă, nu ai procedat bine schimbând *charu*-ul, aşa cum se va vedea curând. De asemenea, este clar că tu ai schimbat mestecăturile. Eu pusesem toată energia acumulată a lui Brahma în *charul* tău şi energia Kshatriya în *charul* mamei tale. Aranjasem ca tu să naşti un Brahmana ale cărui virtuţi ar fi fost renumite în cele trei lumi şi ca ea (mama ta) să nască un Kshatriya excelent. Dar acum, O, doamnă excelentă, căci ai răsturnat ordinea (*charurilor*) astfel, mama ta va naşte un Brahmana excelent şi tu la fel, O, doamnă excelentă, vei naşte un Kshatriya cumplit în fapte. Nu ai făcut bine, O, doamnă, acţionând astfel din afecţiune pentru mama ta." Auzind aceasta, O, rege, doamna excelentă Satyavati, lovită de durere, a căzut la pământ ca o viţă de vie frumoasă tăiată în două. Recăpătându-şi simţurile şi plecându-şi capul înaintea stăpânului ei, fiica lui Gadhi i-a spus soţului ei, acel cel dintâi din neamul lui Bhrigu: „O Rishi reînnoit, O, tu care eşti cel dintâi dintre cei versaţi în Brahma, ai milă de mine, soţia ta, care te linişteşte astfel, şi orânduieşte ca un fiu Kshatriya să nu se nască mie. Fie ca nepotul meu să fie unul renumit pentru isprăvile sale teribile, dacă îţi stă în dorinţă, dar nu fiul meu, O, Brahmana. Acordă-mi această favoare.” — „*Aşa să fie*”, a zis acel om al asprei penitenţe soţiei sale şi apoi, O, rege, ea a născut un fiu binecuvântat pe nume Jamadagni. Soţia celebră a lui Gadhi de asemenea a născut Rishiul reînnoit Viswamitra versat în cunoaşterea Brahmăi, prin favoarea acelui Rishi. Viswamitra cel foarte pios, deşi un Kshatriya (prin descendenţă), a atins starea de Brahmana şi a devenit întemeietorul unei rase de Brahmani. Fiii săi au devenit strămoşi cu suflet înalt ai multor rase de Brahmani care erau devotaţi asprei penitenţe, învăţaţi în *Vedă* şi întemeietori ai multor neamuri. Adoratul Madhuchcchanda şi puternicul Devrat, Akshina, Sakunta, Vabhru, Kalapatha, celebrul Yajnavalkya, Sthula cu jurăminte înalte, Uluka, Mudgala şi înţeleptul Saindhavayana, ilustrul Valgujangha şi marele *Rishi* Galeva, Ruchi, celebrul Vajra, precum şi Salankayana, Liladhya şi Narada, cel cunoscut ca Kurchamuka şi Vahuli, Mushala, precum şi Vakshogriva, Anghrika, Naikadrik, Silayupa, Sita, Suchi, Chakraka, Marrutantavya, Vataghna, Aswalayana şi Syamayana, Gargya şi Javali, precum şi Susruta, Karishi, Sangsrutya şi Para Paurava şi Tantu, marele înţelept Kapila, Tarakayana, Upagahana, Asurayani, Margama, Hiranyksha, Janghari, Bhavravayani şi Suti, Bibhuti, Suta, Surakrit, Arani, Nachika, Champeya, Ujjayana, Navatantu, Vakanakha, Sayanya, Yati, Ambhoruha, Amatsyasin, Srishin, Gardhavi Urjjayoni, Rudapekahin şi marele *Rishi* Naradin, — aceşti Muni au fost toţi fii ai lui Viswamitra şi erau versaţi în cunoaşterea Brahmăi. O rege Yudhishthira, Viswamitra cel foarte aspru şi pios, deşi un Kshatriya (prin descendenţă), a devenit un

8 Charu este, de fapt, o ofrandă sau orez, orz şi leguminoase, fierte cu unt şi lapte, pentru a fi prezentate zeilor într-un sacrificiu sau într-un ritual obişnuit de închinare.

Brahmana pentru că Richika a pus energia Brahmăi supreme (în *char*). ”O, cel dintâi prinț al neamului lui Bharata, ți-am povestit acum, cu toate detaliile, povestea nașterii lui Viswamitra care era posesorul energiei soarelui, lunii și zeului focului. O cel mai bun dintre regi, dacă ai vreo îndoială cu privire la vreo altă problemă, fă-mă să știu, ca să o pot înlătura.”

SECȚIUNEA V

Yudhishthira a spus: O, tu care cunoști adevărurile religiei, doresc să aud despre meritele compasiunii și despre caracteristicile oamenilor pioși. Descrie-mi-le, O, tată.

Bhishma a zis: În acest context, este citată drept ilustrare această legendă veche, povestea lui Vasava și a lui Suka cu suflet nobil. În teritoriile regelui Kasi, un vânător, având asupra sa săgeți otrăvite, a plecat din satul său la o expediție de vânătoare în căutare de antilope. Dorind să obțină carne, când se afla într-o pădure mare urmărind vânatul, a zărit o turmă de antilope nu departe de el și a eliberat o săgeată spre una dintre ele. Săgețile acelui vânător cu brațe irezistibile, lansate pentru distrugerea antilopei, au ratat ținta și au străpuns un copac mare din pădure. Copacul, străpuns violent cu acea săgeată cu vârf de otravă virulentă, s-a ofilit, vărsându-și frunzele și fructele. După ce copacul s-a ofilit astfel, un papagal care trăise toată viața într-o scobitură a trunchiului său, nu și-a părăsit cuibul din afecțiune pentru stăpânul pădurii. Imobil, fără hrană, tăcut și întristat, și acel papagal recunoscător și virtuos s-a ofilit odată cu copacul. Cuceritorul lui Paka (Indra) a fost uimit când a găsit acea pasăre cu suflet nobil și inimă generoasă, astfel nesupusă la suferință sau bucurie și având o rezoluție extraordinară. Apoi i-a venit în minte lui Sakra: ”Cum ar putea această pasăre să posede sentimente umane și generoase care sunt imposibile pentru o ființă din lumea animalelor inferioare? Poate că nu este nimic minunat în această privință, căci se vede că toate creaturile manifestă sentimente amabile și generoase față de altele.” Asumându-și apoi forma unui Brahmana, Sakra a coborât pe Pământ și, adresându-se păsării, a zis: ”O Suka, O, cea mai bună dintre păsări, nepoata (Suki) lui Daksha a fost binecuvântată (având-te pe tine ca fiu al ei). Te întreb, pentru ce motiv nu părăsești acest copac ofilit?” Întrebat astfel, Suka i-a închinat plecăciune și i-a răspuns astfel: ”Bine ai venit, O, șef al zeilor, te-am recunoscut prin meritul penitențelor mele austere”. ”*Bine făcut, bine făcut!*” —a exclamat zeitatea cu o mie de ochi. Atunci acesta din urmă l-a lăudat în gândul său, spunând: „O, cât de minunată este cunoașterea pe care o posedă!” Deși distrugătorul lui Vala știa că papagalul era un personaj extrem de virtuos și merituos în acțiunile sale, totuși l-a întrebat despre motivul afecțiunii sale pentru copac. ”Acest copac este uscat, nu are frunze și fructe și nu este potrivit pentru a fi refugiu pentru păsări. De ce te agăți atunci de el? Și această pădure este vastă, iar în această sălbăticie există numeroși alți copaci frumoși, ale căror scorburi sunt acoperite cu frunze și pe care îi poți alege liber și după pofta inimii tale. O, tu, cel răbdător, care exerciți discernământul cuiva înțelept, părăsește acest copac bătrân, care este mort și inutil, lipsit de toate frunzele și incapabil să mai facă vreun bine.”

Bhishma a spus: Virtuosul Suka, auzind aceste cuvinte ale lui Sakra, a oftat adânc și i-a răspuns cu tristețe, spunând: ”O, consort al lui Sachi și șef al zeilor, hotărârile zeităților trebuie întotdeauna respectate. Ascultă motivul pentru care m-ai întrebat. Aici, în acest copac, m-am născut și aici, în acest copac, am dobândit toate trăsăturile mele bune de caracter și aici, în acest copac, am fost protejat în copilărie de atacurile dușmanilor mei. O, fără de păcat, de ce, în bunătatea ta, mă ispitești în privința principiului meu de conduită în viață? Sunt plin de compasiune și devotat virtuții și neclintit în conduită. Bunătatea inimii este marele test al virtuții printre cei buni, iar acest sentiment plin de compasiune și umanitate este sursa fericirii perene pentru cei virtuoși. Toți zeii te întreabă pentru a-și înlătura îndoielile în privința religiei și din acest motiv, O, stăpâne, ai fost pus în suveranitate peste toți. Nu ți se cuvine, O, cu o mie de ochi, să-mi spui acum să abandonez acest copac pentru totdeauna. Când era capabil de bine, mi-a susținut viața. Cum îl pot părăsi acum?” Virtuosul nimicitor al lui Paka, mulțumit de aceste cuvinte pline de înțeles ale papagalului, i-a spus astfel: ”Sunt încântat de dispoziția ta umilă și plină de compasiune. Cere-mi o dorință.” Atunci,

papagalul plin de compasiune i-a cerut această dorință, spunând: ”Fie ca acest copac să revină la viață.” Cunoscând atașamentul mare al papagalului față de acel copac și caracterul său înalt, Indra, foarte mulțumit, a făcut ca arborele să fie stropit rapid cu nectar. Atunci, acel copac s-a reîmprospătat și a atins o splendoare rafinată prin penitențele papagalului, iar acesta din urmă, O, mare rege, la sfârșitul vieții sale, a obținut compania lui Sakra prin virtutea acelei fapte de compasiune. Astfel, O, stăpâne al oamenilor, prin comuniunea și compania celor pioși, oamenii îndeplinesc toate dorințele lor, la fel cum copacul moare prin compania sa cu papagalul.

SECȚIUNEA VI

Yudhishthira a spus: Spune-mi, O, învățatule, tu care ești versat în toate scripturile, care dintre efort și destin este mai puternic?

Bhishma a spus: Această poveste străveche despre conversația dintre Vasishtha și Brahma, O, Yudhishthira, este o ilustrare pertinentă. În vremurile străvechi, adorabilul Vasishtha l-a întrebat pe Brahma care dintre aceste două, și anume Karma unei creaturi dobândită în această viață sau cea dobândită în viețile anterioare (și numită Destin), este mai puternică în modelarea vieții sale. Atunci, O, rege, marele zeu Brahma, care izvorâse din lotusul primordial, i-a răspuns cu aceste cuvinte rafinate și bine argumentate, pline de semnificație.

Brahma a spus: Nimic nu ia naștere fără sămânță. Fără sămânță, fructele nu cresc. Din semințe izvorăsc alte semințe. De aceea se știe că fructele sunt generate din semințe. Bună sau rea cum este sămânța pe care o seamănă plugarul în câmpul său, bune sau rele sunt fructele pe care le culege. După cum pământul, deși arat, devine neroditor dacă nu este însămânțat, tot așa, fără Efort individual, Destinul nu folosește la nimic. Propria faptă este ca pământul, iar Destinul (sau suma faptelor din viețile anterioare) este comparat cu sămânța. Din unirea pământului și a seminței crește recolta. Se observă zilnic în lume că cel ce face faptă culege rodul faptelor sale bune și rele; că fericirea rezultă din faptele bune, și durerea din cele rele; că faptele, odată făcute, dau întotdeauna rod; și că, dacă nu sunt făcute, nu apare niciun fruct. Un om de fapte (bune) dobândește merite împreună cu norocul, în timp ce un leneș își pierde averea și culege rău, ca infuzia de materie alcalină injectată într-o rană. Prin aplicare devotată, se dobândește frumusețe, noroc și bogății de felurite feluri. Totul poate fi obținut prin Efort: dar nimic nu poate fi câștigat doar prin Destin, de către un om care duce lipsă de Efort personal. Tot astfel se ajunge în cer și la toate obiectele de desfătare, precum și la îndeplinirea dorințelor inimii prin Efort individual bine direcționat. Toate corpurile luminoase din firmament, toți zeii, Nagașii și Rakshașii, precum și Soarele și Luna și Vânturile, și-au atins statutul înalt prin evoluție din starea umană, prin forța propriei lor acțiuni. Bogățiile, prietenii, prosperitatea care se transmite din generație în generație, precum și grațiile vieții, sunt greu de dobândit de către cei care duc lipsă de Efort. Brahmanul atinge prosperitatea prin viață sfântă, Kshatriya prin vitejie, Vaisya prin efort bărbătesc, și Sudra prin slujire. Bogățiile și alte obiecte de desfătare nu urmează pe cei zgârciți, nici pe cei neputincioși, nici pe cei leneși. Nici acestea nu sunt vreodată atinse de omul care nu este activ sau bărbătesc sau devotat exercițiului austerităților religioase. Chiar El însuși, adorabilul Vishnu, care a creat cele trei lumi împreună cu Daityas și toți zeii, chiar și El se angajează în penitențe austere în sânul adâncului. Dacă faptele cuiva (Karma) nu ar rodi, atunci toate acțiunile ar deveni lipsite de fruct, iar bazându-se pe Destin, oamenii ar deveni leneși. Cel care, fără a urmări modurile umane de acțiune, urmează doar Destinul, acționează în zadar, asemenea femeii care are un soț impotent. În această lume, teama care rezultă din îndeplinirea faptelor bune sau rele nu este la fel de mare dacă Destinul este nefavorabil, precum teama de consecințe în cealaltă lume dacă Efortul este neglijat în cea de aici.[9] Puterea omului, dacă

9 Sensul pare să fie că, dacă destinul este nefavorabil, nu trebuie să existe prea multă teamă în ceea ce privește această lume. Dar dacă cineva nu depune eforturi, teama lui trebuie să fie mare în ceea ce privește lumea de dincolo, pentru că fericirea nu poate fi obținută niciodată în lumea de dincolo dacă nu se acționează în mod corect în această lume.

este exercitată corespunzător, urmează doar Destinul său, dar Destinul singur este incapabil să confere orice bine acolo unde Efortul lipsește. Când se observă că chiar și în regiunile cerești, poziția zeilor înșiși este instabilă, cum ar putea zeii să-și mențină propria poziție sau pe a altora fără Karma adecvată? Zeii nu aprobă întotdeauna faptele bune ale altora în această lume, deoarece, temându-se de propria lor cădere, ei încearcă să zădărnicească acțiunile celorlalți. Există o rivalitate constantă între zei și Rishi, iar chiar dacă toți trebuie să treacă prin Karma lor, tot nu se poate nega că nu există așa ceva ca Destinul, căci acesta din urmă inițiază toată Karma. Cum ia naștere Karma, dacă Destinul formează izvorul primordial al acțiunii umane? (Răspunsul este) că prin aceasta, o acumulare de multe virtuți se face chiar și în regiunile cerești. Sinele fiecăruia este prietenul său și dușmanul său, precum și martorul faptelor sale bune și rele. Binele și răul se manifestă prin Karma. Faptele bune și rele nu dau rezultate adecvate. Dreptatea este refugiul zeilor, și prin dreptate se obține totul. Destinul nu-l împiedică pe cel care a atins virtutea și dreptatea. În vremuri străvechi, Yayati, căzând din starea sa înaltă din cer, a coborât pe Pământ, dar a fost din nou restaurat în regiunile cerești prin faptele bune ale nepoților săi virtuoși. Înțeleptul-rege Pururavas, renumit ca descendent al Ilăi, a ajuns în cer prin mijlocirea Brahmanilor. Saudasa, regele din Kosala, deși înnobilat prin îndeplinirea sacrificiilor *Aswamedha* și a altora, a ajuns la starea de Rakshasa care mănâncă oameni, prin blestemul unui mare Rishi. Aswatthaman și Rama, deși amândoi războinici și fii ai unor *Muni*, nu au reușit să ajungă în cer din cauza propriilor lor acțiuni în această lume. Vasu, deși a efectuat o sută de sacrificii ca un al doilea Vasava, a fost trimis în cele mai de jos regiuni, pentru că a făcut o singură declarație falsă. Vali, fiul lui Virochana, legat cu dreptate de promisiunea sa, a fost trimis în regiunile de sub Pământ, prin puterea lui Vishnu. Nu a fost oare Janamejaya, care a urmat pașii lui Sakra, oprit și doborât de zei pentru că a ucis o femeie Brahmana? Nu a fost oare și reîncarnatul *Rishi* Vaisampayana, care a ucis un Brahmana din ignoranță și a fost pătat de măcelărirea unui copil, doborât de zei? În vremuri străvechi, înțeleptul-rege Nriga s-a metamorfozat într-o șopârlă. El făcuse daruri de vaci Brahmanilor la marele său sacrificiu, dar acest lucru nu l-a ajutat. Înțeleptul-rege Dhundhumara a fost copleșit de decrepitudine chiar în timp ce îndeplinea sacrificiile sale, renunțând la toate meritele acestora, și a adormit la Girivraja. Și Pandavii și-au recâștigat regatul pierdut, de care fuseseră deposedați de fiii puternici ai lui Dhritarashtra, nu prin mijlocirea sorții, ci prin recursul la propriul lor curaj. Oare *Munii* cu jurăminte stricte și dedicați practicii penitențelor austere își aruncă blestemele cu ajutorul vreunei puteri supranaturale sau prin exercitarea propriei lor puteri atinse prin fapte individuale? Tot binele care se obține cu greu în această lume este posedat de cei răi, dar li se pierde repede. Destinul nu ajută omul scufundat în ignoranța spirituală și în lăcomie. Așa cum un foc de proporții mici, odată ce este gâdilat de vânt, devine de mare putere, tot așa Destinul, atunci când se unește cu Efortul individual, crește foarte mult (în potențial). Așa cum lumina unei lămpi se stinge odată cu diminuarea uleiului, la fel se pierde influența Destinului dacă faptele cuiva se opresc. După ce a obținut o bogăție vastă și femei și toate plăcerile acestei lumi, omul fără acțiune nu le poate savura mult timp, dar sufletul înalt, chiar dacă este sârguincios, poate găsi bogății îngropate adânc în Pământ și păzite de sorți. Omul bun care este risipitor (în donații și sacrificii religioase) este căutat de zei datorită purtării sale bune, lumea cerească fiind mai bună decât lumea oamenilor, dar casa zgârcitului, deși plină de bogății, este privită de zei ca o casă a morților. Omul care nu se străduiește nu este niciodată mulțumit în această lume, și nici Destinul nu poate schimba cursul unui om care a apucat pe o cale greșită. Deci nu există autoritate inerentă în Destin. Așa cum elevul urmează propria sa percepție individuală, tot așa Destinul urmează Efortul. În afacerile în care Efortul propriu este pus în aplicare, numai acolo Destinul își arată mâna. O, cel mai bun dintre *Muni*, am descris astfel toate meritele Efortului individual, după ce le-am cunoscut întotdeauna în adevărata lor semnificație cu ajutorul intuiției mele yoghine. Prin influența Destinului și prin punerea în aplicare a Efortului individual, oamenii ajung în cer. Ajutorul combinat al Destinului și al Efortului devine eficient.

SECȚIUNEA VII

Yudhishthira a spus: O, tu, cel mai bun dintre descendenții lui Bharata, cele mai importante

roade sunt faptele bune. Luminează-mă în această privință.

Bhishma a spus: Îți voi spune ceea ce ai cerut. Ascultă, O, Yudhishthira, aceasta care constituie cunoașterea secretă a Rishilor. Ascultă-mă cum explic care sunt scopurile, mult dorite, care sunt atinse de oameni după moarte. Oricare acțiuni sunt săvârșite de anumite ființe corporale, roadele lor sunt secerate de cei ce le-au făcut, în timp ce sunt înzestrați cu corpuri corporale similare; de exemplu, fructele faptelor făcute cu mintea sunt gustate în timpul viselor, iar cele ale faptelor săvârșite fizic sunt gustate în starea de activitate, fizic. În orice stări creaturile săvârșesc fapte bune sau rele, ele seceră roadele acestora în stări similare ale vieților următoare. Nicio faptă săvârșită cu ajutorul celor cinci organe senzoriale nu se pierde vreodată. Cele cinci organe senzoriale și sufletul nemuritor, care este al șaselea, rămân martorii săi. Omul ar trebui să-și dedice ochiul slujirii oaspetelui și ar trebui să-și dedice inima la asta; ar trebui să rostească cuvinte plăcute; de asemenea, ar trebui să urmeze și să venereze (oaspetele său). Aceasta se numește Sacrificiul *Panchadakshin*, (sacrificiul cu cinci daruri). Cel ce oferă mâncare bună călătorilor necunoscuți și obosiți de o călătorie lungă, obține un mare merit. Cei ce folosesc platforma de sacrificiu ca singurul lor pat, obțin locuințe și paturi comode (în nașterile ulterioare). Cei ce poartă doar zdrențe și scoarță de copac pe post de îmbrăcăminte, obțin haine bune și podoabe în nașterea următoare. Cel înzestrat cu penitențe și cu sufletul la Yoga, primește vehicule și animale de călărie (ca fruct al renunțării sale în această viață). Monarhul care doarme lângă focul de sacrificiu, obține vigoare și vitejie. Omul care renunță la plăcerile tuturor delicateselor, obține prosperitate, iar cel ce se abține de la carne, obține copii și vite. Cel ce doarme cu capul în jos, sau cel ce trăiește în apă, sau cel ce trăiește retras și singur în practica *Brahmacharya*, atinge toate scopurile dorite. Cel ce oferă adăpost unui oaspete și îl întâmpină cu apă pentru a-și spăla picioarele, precum și cu mâncare, lumină și pat, obține meritele *sacrificiului cu cele cinci daruri*. Cel ce se întinde pe un pat de războinic pe câmpul de luptă în postura unui războinic, merge în acele regiuni eterne unde toate obiectele dorinței sunt împlinite. Un om, O, rege, obține bogății dacă face daruri caritabile. Cineva își asigură ascultarea poruncilor prin jurământul de tăcere, toate plăcerile vieții prin practica austerităților, viață lungă prin *Brahmacharya*, și frumusețe, prosperitate și eliberare de boală prin abținerea de la vătămarea altora. Suveranitatea cade în sarcina celor care se hrănesc numai cu fructe și rădăcini. Locuința în cer este atinsă de cei care trăiesc numai cu frunze de copaci. Un om, O, rege, se spune că obține fericirea prin abținerea de la mâncare. Prin limitarea dietei doar la ierburi, cineva devine posesor de vaci. Prin viețuirea cu iarbă, se ajunge în regiunile cerești. Prin renunțarea la orice legătură cu soția și prin spălări de trei ori pe zi și prin inhalarea doar a aerului pentru subzistență, se obține meritul unui sacrificiu. Raiul este atins prin practica adevărului, nașterea nobilă prin sacrificii. Brahmanul cu practici pure care se hrănește numai cu apă și care face *Agnihotra* neîncetat și recită *Gayatri*, obține un regat. Prin abținerea de la mâncare sau prin reglarea ei, cineva atinge reședința în cer. O rege, prin abținerea de la orice altceva în afară de dieta prescrisă în timpul sacrificiilor și prin pelerinaj timp de doisprezece ani, se atinge un loc mai bun decât locurile rezervate eroilor. Prin citirea tuturor *Vedelor*, cineva este eliberat instantaneu din suferință, iar prin practicarea virtuții în gând, cineva ajunge în regiunile cerești. Acel om care este capabil să renunțe la acea dorință intensă a inimii pentru fericire și plăceri materiale – o dorință greu de cucerit de către cei neînțelepți și care nu scade odată cu diminuarea vigorii corporale și care se agață de el ca o boală fatală – este capabil să obțină fericirea. După cum vițelul tânăr își poate recunoaște mama dintre o mie de vaci, tot așa faptele anterioare ale unui om îl urmăresc (în toate transformările sale). După cum florile și fructele unui copac, neatacate de influențe vizibile, nu-și ratează niciodată anotimpul potrivit, tot așa Karma făcută într-o existență anterioară își aduce roadele la momentul potrivit. Odată cu înaintarea în vârstă, părul omului devine grizonat, dinții i se clatină; ochii și urechile i se încetinesc și ele în funcționare; dar singurul lucru care nu scade este dorința sa pentru plăceri. Prajapati este mulțumit de faptele care-l mulțumesc pe tatăl său, iar Pământul este mulțumit de faptele care-o mulțumesc pe mama sa, iar Brahma este adorat prin faptele care-l mulțumesc pe învățătorul său. Virtutea este onorată de cel care îi onorează pe acești trei. Faptele celor care îi disprețuiesc pe acești trei nu le folosesc.

Vaisampayana a spus: Prinții din neamul Kuru au fost cuprinși de uimire auzind discursul lui Bhishma. Toți au fost încântați și copleșiți de bucurie. Așa cum *mantrele* rostite cu dorința de a obține victoria, sau sacrificiul Shoma făcut fără daruri adecvate, sau ofrandele turnate pe foc fără imnuri adecvate, devin inutile și duc la consecințe negative, la fel și păcatul și rezultatele negative decurg din falsitatea în vorbire. ”O, prințe, ți-am relatat astfel această doctrină a roadelor faptelor bune și rele, așa cum a fost povestită de Rishi din vechime. Ce altceva mai dorești să auzi?”

SECȚIUNEA VIII

Yudhishthira a spus: Cine merită să fie venerat? Cui trebuie să ne închinăm? Cui, O, Bharata, ți-ai pleca capul? Pe cine, din nou, îi iubești? Spune-mi toate acestea, O, prințe. La ce te gândești când suferința te copleșește? Vorbește-mi despre ceea ce este benefic aici, adică în această regiune a ființelor umane, precum și în viața de apoi.[10]

Bhishma a spus: Îmi plac acele persoane regenerate ale căror cea mai mare bogăție este Brahmanul, al căror rai constă în cunoașterea sufletului și ale căror penitențe sunt constituite de studiul lor sârguincios al *Vedelor.* Inima mea tânjește după acei oameni din al căror neam, tineri și bătrâni, duc cu sârguință poverile strămoșești fără să se lamenteze din cauza lor. Brahmani bine pregătiți în diverse ramuri ale cunoașterii, stăpâniți de sine, cu vorbă blândă, versanți în scripturi, cu purtare aleasă, posesoare ai cunoașterii Brahmanului și drepți în conduită, discută în adunări respectabile ca stolurile de lebede.[11] Cuvintele lor sunt lăudabile, plăcute, excelente și bine pronunțate, O Yudhishthira, pe care le rostesc cu o voce la fel de profundă ca a norilor. Plină de fericire atât temporală, cât și spirituală, astfel de cuvinte sunt rostite de ei în curțile monarhilor, ei înșiși fiind primiți cu onoare și atenție și serviți cu reverență de acei conducători de oameni. Într-adevăr, inima mea tânjește după acei oameni care ascultă cuvintele rostite în adunări sau în curțile regilor de către persoane înzestrate cu cunoaștere și toate atributele dezirabile, și care sunt respectați de ceilalți. Inima mea, O, monarhule, tânjește întotdeauna după acei oameni care, pentru satisfacerea Brahmanilor, O Yudhishthira, le dau acestora, cu devoțiune, hrană bine gătită, curată și hrănitoare. Este ușor să lupți în bătălie, dar nu la fel de ușor să faci un dar fără mândrie sau vanitate. În această lume, O Yudhishthira, sunt sute de oameni viteji și eroi. Când îi numeri, cel care este un erou în daruri ar trebui considerat superior, O, cel iubit, dacă aș fi fost chiar și un Brahmana comun, m-aș fi considerat foarte mare, ca să nu mai vorbim de cineva născut într-o familie Brahmana bună, înzestrată cu dreapta conducere și dedicat penitenței și învățăturii. Nu este nimeni, O, fiu al lui Pandu, în această lume mai drag mie decât tine, O, cel mai de frunte din neamul lui Bharata, dar mai dragi mie decât tine îmi sunt Brahmanii. Și deoarece, O, cel mai bun dintre Kuruși, Brahmanii îmi sunt mult mai dragi decât tine, este prin acest adevăr că sper să ajung în toate acele regiuni ale fericirii pe care le-a dobândit strămoșul meu Santanu. Nici strămoșul meu, nici tatăl tatălui meu, nici altcineva înrudit cu mine prin sânge, nu-mi este mai drag decât Brahmanii. Nu mă aștept la niciun rod, mic sau mare, din venerarea mea față de Brahmani (căci îi venerez ca pe niște zeități deoarece sunt demni de o astfel de venerare).[12] Datorită a ceea ce am făcut pentru Brahmani în gând, cuvânt și faptă, nu simt nicio durere acum (chiar dacă zac pe un pat de săgeți). Oamenii obișnuiau să mă numească devotat Brahmanilor. Acest mod de a mă adresa m-a bucurat întotdeauna foarte mult. A face binele brahmanilor este cel mai sfânt dintre toate actele sfinte. Văd multe tărâmuri ale fericirii care mă așteaptă, cele care au urmat cu evlavie brahmanilor. Foarte curând mă voi retrage în acele tărâmuri pentru veșnicie, O, fiule. În această lume, O, Yudhishthira, datoriile femeilor se raportează și depind de soții lor. Pentru o femeie, într-adevăr, soțul este zeitatea și el este cel mai înalt scop pe care ar trebui să-l urmărească. Cum este soțul pentru soție, la fel sunt și

10 Comentatorul explică faptul că *hitam tad vada* sunt înțelese în ultima linie.

11 Comentatorul explică că aluzia de aici se referă la zicala că lebedele care beau lapte amestecat cu apă beau întotdeauna laptele, lăsând apa. Brahmanii învățați sunt ca lebedele, deoarece, chiar și când discută subiecte lumești, ele selectează ceea ce este bun și instructiv, dar resping ceea ce este rău și păcătos sau, așa cum spune comentatorul, ei cunosc diferența dintre ceea ce este suflet și ceea ce nu este suflet.

12 *Vrijinam* este explicat de comentator ca „S*ankatam, phalasa îți yavat”* etc.

brahmanii pentru kşatriya. Dacă există un kşatriya în vârstă de o sută de ani şi un copil brahman virtuos de numai zece ani, acesta din urmă trebuie considerat ca un tată, iar cel dintâi ca un fiu, căci dintre cei doi, într-adevăr, brahmanul este superior. O femeie, în absenţa soţului ei, îl ia pe fratele mai mic al acestuia drept stăpân; la fel şi Pământul, neobţinând brahmanul, l-a făcut pe kşatriya stăpânul ei. Brahmanii trebuie protejaţi ca pe nişte fii şi veneraţi ca pe nişte părinţi sau învăţători. Într-adevăr, O, cel mai bun dintre Kuruşi, ei trebuie serviţi cu evlavie, la fel cum oamenii servesc cu evlavie focul lor de jertfă sau Homa. Brahmanii sunt înzestraţi cu simplitate şi dreptate. Sunt devotaţi adevărului. Sunt mereu angajaţi în binele fiecărei creaturi. Totuşi, când sunt supăraţi, sunt ca nişte şerpi cu otravă virulentă. Din aceste motive, ei trebuie întotdeauna serviţi şi respectaţi cu evlavie şi umilinţă. Ar trebui, O, Yudhishthira, să te temi întotdeauna de aceştia doi, şi anume: Energia şi Penitenţa (Asceza). Amândoi ar trebui evitaţi sau ţinuţi la distanţă. Efectele ambelor sunt rapide. Există însă superioritatea Penitenţei, anume că brahmanii înzestraţi cu Penitenţă, O, monarhule, pot, dacă sunt supăraţi, să ucidă obiectul furiei lor (indiferent de măsura Energiei cu care este înzestrat acel obiect). Energia şi Penitenţa, fiecare la cea mai mare măsură, devin neutralizate dacă sunt aplicate împotriva unui brahman care şi-a stăpânit mânia. Dacă cele două — adică Energia şi Penitenţa — sunt puse una împotriva celeilalte, atunci distrugerea le-ar cuprinde pe amândouă, dar nu o distrugere fără un rămas, căci în timp ce Energia, aplicată împotriva Penitenţei, este sortită să fie distrusă fără a lăsa un rămas, Penitenţa aplicată împotriva Energiei nu poate fi distrusă complet.[13] Ca păstorul, cu toiagul în mână, protejează turma, la fel ar trebui kşatriya să protejeze întotdeauna *Vedele* şi brahmanii. Într-adevăr, kşatriya ar trebui să protejeze toţi brahmanii drepţi, la fel cum un tată îşi protejează fiii. El ar trebui să aibă întotdeauna ochii aţintiţi asupra casei brahmanilor pentru a vedea dacă mijloacele lor de subzistenţă nu le lipsesc.

SECŢIUNEA IX

Yudhisthira a spus: O, strămoşule, O, tu, cel de mare splendoare, ce se întâmplă cu acei oameni care, din cauza stupefacţiei intelectului, nu fac daruri brahmanilor după ce au promis să le facă? O, tu, care eşti cel mai de seamă dintre toţi oamenii drepţi, spune-mi care sunt îndatoririle în această privinţă. Într-adevăr, ce se întâmplă cu acei oameni răi care nu dau după ce au promis să dea?

Bhishma a spus: Persoana care, după ce a promis, nu dă, fie puţin sau mult, are umilinţa de a-şi vedea speranţele (în toate direcţiile) devenind zadarnice, precum speranţele unui eunuc în ceea ce priveşte descendenţa. Orice fapte bune face o astfel de persoană între ziua naşterii şi cea a morţii sale, O Bharata, orice libaţii toarnă pe focul sacrificial, orice daruri face, O şef al neamului Bharata, şi orice penitenţe îndeplineşte, toate devin zadarnice. Cei care sunt familiarizaţi cu scripturile declară aceasta ca fiind opinia lor, ajungând la ea, O şef al neamului Bharata, cu ajutorul unei înţelegeri bine ordonate. Cei familiarizaţi cu scripturile sunt, de asemenea, de părere că un astfel de om poate fi curăţat dăruind o mie de cai cu urechi de culoare închisă. În acest sens, este citată vechea poveste a dialogului dintre un şacal şi o maimuţă. Când amândoi erau oameni, O, distrugător al duşmanilor, erau prieteni intimi. După moarte, unul dintre ei a devenit şacal, iar celălalt maimuţă. Văzând într-o zi şacalul mâncând o carcasă de animal în mijlocul unui crematoriu, maimuţa, amintindu-şi propria naştere şi cea a prietenului său ca fiinţe umane, i s-a adresat, spunând: „Cu adevărat, ce păcat teribil ai comis în viaţa ta anterioară, în urma căruia eşti obligat în această viaţă să te hrăneşti într-un crematoriu cu o mâncare atât de respingătoare precum carcasa putredă a unui animal?” Astfel întrebat, şacalul i-a răspuns maimuţei, spunând: „După ce am promis să-i dau unui brahman, nu i-am făcut cadoul. Din cauza acestui păcat, O, maimuţă, am căzut în această existenţă mizerabilă. Din această cauză, când mi-e foame, sunt obligat să mănânc astfel de hrană”.

---

13 Adică, omul trebuie să se ţină departe atât de Energie, cât şi de Penitenţe, pentru că ambele pot consuma, tulbura sau perturba. Prin „Energie” se înţelege atât forţa fizică, cât şi cea mentală. Ea aparţine Kshatriya, aşa cum Penitenţele aparţin Brahmana.

Bhishma a continuat: Atunci, şacalul, O, cel mai bun dintre oameni, s-a adresat maimuţei şi a spus: „Ce păcat ai comis pentru care ai devenit maimuţă?”

Maimuţa a spus: În viaţa mea anterioară obişnuiam să-mi însuşesc fructele care aparţineau brahmanilor. De aceea am devenit maimuţă. De aceea este clar că cineva care posedă inteligenţă şi învăţătură nu ar trebui să-şi însuşească niciodată ceea ce aparţine brahmanilor. Cu adevărat, aşa cum cineva ar trebui să se abţină de la aceasta, ar trebui să evite şi toate disputele cu brahmanii. După ce a promis, cineva ar trebui să le ofere cu siguranţă darul promis.

Bhishma a continuat: Am auzit aceasta, O, rege, de la învăţătorul meu, în timp ce acesta discuta pe tema Brahmanilor. Am auzit aceasta de la acea persoană dreaptă când a recitat declaraţia veche şi sacră pe această temă. Am auzit aceasta şi de la Krishna, O, rege, în timp ce acesta discuta, O, fiu al lui Pandu, despre Brahmani.[14] Proprietatea unui Brahmana nu ar trebui să fie niciodată însuşită. Ei ar trebui lăsaţi mereu în pace. Săraci, zgârciţi sau tineri, ei nu ar trebui să fie niciodată neglijaţi. Brahmanii m-au învăţat întotdeauna acest lucru. După ce s-a promis un dar, darul ar trebui făcut. Un Brahmana superior nu ar trebui să fie dezamăgit în ceea ce priveşte aşteptările sale. Un Brahmana, O, rege, în care s-a născut o aşteptare, s-a spus, O, rege, că este ca un foc arzător.[15] Acel om asupra căruia un Brahmana cu aşteptări ridicate îşi aruncă privirea, este sigur, O, monarh, să fie mistuit, aşa cum un morman de paie poate fi mistuit de un foc arzător.[16] Când Brahmana, mulţumit (de onoruri şi daruri) de către rege, se adresează regelui cu cuvinte pline de bucurie şi afecţiune, el devine, O, Bharata, o sursă de mare beneficiu pentru rege, căci el continuă să trăiască în regat ca un medic care luptă împotriva diverselor afecţiuni ale corpului.[17] Un astfel de Brahmana este sigur să menţină prin puterea sa şi urările sale de bine, fiii şi nepoţii, animalele şi rudele, miniştrii şi alţi funcţionari, precum şi oraşul şi provinciile regelui.[18] Chiar aşa este energia, atât de mare, a Brahmanului, asemenea celei a lui Surya cel cu o mie de raze pe Pământ. Prin urmare, O, Yudhishthira, dacă cineva doreşte să atingă o stare de existenţă respectabilă sau fericită în următoarea sa viaţă, ar trebui, după ce a făcut o promisiune unui Brahmana, să o îndeplinească cu siguranţă, făcându-i efectiv darul. Făcând daruri unui Brahmana, se obţine cu siguranţă cel mai înalt rai. Într-adevăr, a face daruri este cel mai înalt dintre faptele pe care cineva le poate realiza. Prin darurile pe care le face unui Brahmana, zeităţile şi *pitrii* sunt susţinuţi. De aceea, cel înzestrat cu cunoaştere ar trebui să facă întotdeauna daruri Brahmanilor. O, şef al Bharatailor, Brahmana este considerat cel mai înalt obiect căruia i se fac daruri. În niciun moment un Brahmana nu ar trebui primit fără a fi venerat corespunzător.

SECŢIUNEA X

Yudhisthira a spus: Aş dori să ştiu, O, înţelept regal, dacă cineva care, din prietenie interesată sau dezinteresată, dă instrucţiuni unei persoane aparţinând unui rang inferior de naştere, comite vreo greşeală! O, strămoşule, doresc să aud acest lucru, explicat în detaliu. Calea datoriei este extrem de subtilă. Adesea se vede că oamenii sunt uimiţi în ceea ce priveşte această cale.

Bhishma spuse: În acest context, O, rege, îţi voi recita, în ordinea cuvenită, ceea ce am auzit pe anumiţi Rishi spunând în vremuri de demult. Nu trebuie să se acorde învăţătură celui ce aparţine unei caste de jos sau inferioare. Se spune că învăţătorul care dă învăţătură unei astfel de persoane

---

14 Comentatorul consideră că prin Krishna se înţelege Krishna născut pe insulă sau Vyasa.

15 Sensul este că un astfel de Brahmana, dacă aşteptările sale nu sunt satisfăcute, este competent să acţioneze împotriva persoanei care i-a creat în mod fals aceste aşteptări.

16 *Akshyayyam* este focul, deoarece focul este cel care consumă mâncarea oferită Pitrilor şi o face inepuizabilă.

17 Sensul este că, la fel cum un medic vindecă diverse afecţiuni ale corpului, în acelaşi mod, un brahman mulţumit vindecă diverse defecte ale regatului în care continuă să trăiască onorat şi mulţumit de rege.

18 *Santirishta* este *rishti* sau beneficiile cauzate de *santi*. Comentatorul citează Medini pentru a explica că „*rishti*” este „*kshema*”.

atrage un mare defect. Ascultă-mă, O, şef al neamului Bharata, în timp ce îţi recit, O, Yudhishthira, acest caz care s-a întâmplat în zilele de demult, O, monarh, despre consecinţele rele ale faptului de a da învăţătură unei persoane de rang inferior aflată în suferinţă. Incidentul pe care îl voi relata s-a petrecut în azilul unor înţelepţi reîntorşi la viaţă, care se afla pe pieptul binecuvântat al Himavatului. Acolo, pe pieptul acelui prinţ al munţilor, era un azil sacru împodobit cu copaci de felurite feluri. De asemenea, crescut cu diverse specii de liane şi plante, era locul de refugiu al multor animale şi păsări. Locuit şi de Siddha şi Charana, era extrem de încântător datorită pădurilor care înfloreau aici în fiecare anotimp. Mulţi Brahmacharini locuiau acolo, şi mulţi aparţinând modului de viaţă al pădurii. Mulţi Brahmani locuiau acolo, care erau foarte binecuvântaţi şi care semănau cu soarele sau cu focul în energie şi strălucire. Asceţi de felurite feluri, care respectau diverse restricţii şi jurăminte, precum şi alţii, O, şef al Bharata, care fuseseră supuşi *Diksha* şi erau cumpătaţi în hrană şi cu suflete curate, locuiau acolo. Mari numere de Valakhilya şi mulţi care respectau jurământul de *Sanyasa* obişnuiau, de asemenea, să locuiască acolo. Azilul, din cauza tuturor acestor lucruri, răsuna de cântarea *Vedelor* şi de *Mantrele* sacre rostite de locuitorii săi. Odată, un Sudra înzestrat cu compasiune pentru toate creaturile, a îndrăznit să vină în acel azil. Ajuns la acea reşedinţă, el a fost primit cu respect cuvenit de toţi asceţii. Văzând acei asceţi de diverse clase care erau înzestraţi cu mare energie, care semănau cu zeităţile (în puritate şi putere) şi care respectau diverse tipuri de *Diksha*, O, Bharata, Sudra s-a simţit foarte bucuros în suflet. Văzând totul, O, şef al neamului Bharata, Sudra a simţit dorinţa de a se dedica practicii penitenţelor. Atingând picioarele *Kulapatiului* (cel mai în vârstă din grup), O, Bharata, i-a vorbit spunând[19]: „Prin mila ta, O, cel dintâi dintre cei reîntorşi la viaţă, doresc să învăţ (şi să practic) datoriile religiei. Se cuvine ţie, O, ilustrule, să-mi vorbeşti despre acele datorii şi să mă introduci (prin oficierea riturilor de iniţiere) într-o viaţă de Renunţare. Sunt, în mod cert, inferior la culoare, O, ilustrule, căci sunt de castă Sudra, O, cel mai bun dintre oameni. Doresc să vă slujesc şi să vă servesc aici. Fii mulţumit de mine care caut umil adăpostul tău."

Kulapati a spus: Este imposibil ca un sudra să trăiască aici, adoptând semnele destinate în mod special celor care practică o viaţă de renunţare. Dacă îţi face plăcere, poţi rămâne aici, ocupându-te de a ne servi şi a ne îngriji. Fără îndoială, prin astfel de servicii vei ajunge în multe regiuni de mare fericire.

Bhishma a continuat: Astfel sfătuit de către ascet, Sudra a început să reflecteze în mintea sa, zicând: „Cum ar trebui să acţionez acum? Mare este reverenţa mea faţă de acele datorii religioase care duc la merit. Fie însă hotărât că voi face ceea ce va fi în beneficiul meu." [20] Mergând într-un loc aflat la distanţă de acea sihăstrie, el şi-a făcut o colibă din nuiele şi frunze de copaci. Ridicând de asemenea un altar de sacrificiu şi făcând un spaţiu mic pentru somnul său şi câteva platforme pentru folosinţa zeităţilor, el a început, O, rege al Bharataşilor, să ducă o viaţă reglementată de observaţii şi jurăminte rigide şi să practice penitenţe, abţinându-se complet de la vorbire în tot acest timp. A început să facă băi de trei ori pe zi, să observe alte jurăminte (în ceea ce priveşte hrana şi somnul), să facă sacrificii zeităţilor, să toarne libaţii în focul de sacrificiu şi să venereze astfel slujirea şi zeităţile. Reţinând toate dorinţele carnale, trăind abstinent din fructe şi rădăcini, controlându-şi toate simţurile, el primea zilnic şi îi găzduia pe toţi cei care veneau la reşedinţa sa ca oaspeţi, oferindu-le ierburi şi fructe care creşteau din belşug în jur. În acest fel, el a petrecut foarte mult timp în acea sihăstrie a sa. [21] Într-o zi, un ascet a venit la reşedinţa acelui Sudra pentru a se familiariza cu el. Sudra l-a întâmpinat şi l-a venerat pe Rishi cu riturile cuvenite şi l-a mulţumit pe deplin. Dotat cu o mare energie şi posedând un suflet drept, acel Rishi cu jurăminte rigide a conversat cu gazda sa despre multe subiecte plăcute şi i-a spus de unde a venit. În acest fel,

---

19 *Tapasye* este Tapah karishye. Deoarece în sanscrită nu există naraţiuni indirecte, astfel de forme sunt inevitabile. Un *Kulapati* este un ascet care are zece mii de asceţi ca discipoli. Kanwa, tatăl adoptiv al Sakuntalei, era un Kulapati.

20 Adică, renunţând la serviciul care era datoria prescrisă pentru o persoană de rangul său, el dorea să se dedice renunţării universale sau *Sanyasa*, fără însă a purta *lingamul* sau semnele acelui jurământ.

21 *Sankalpa-niyamopetah* înseamnă *Sankalpasya nigraha*, din *chittavritti nirodha; tena upetah*.

O, rege al Bharataşilor, acel Rishi, O, cel mai bun dintre oameni, a venit de nenumărate ori în azilul acelui Sudra pentru a-l vedea. Cu una dintre aceste ocazii, Sudra, O, rege, adresându-i-se Rishiului, a spus: „Doresc să îndeplinesc riturile prescrise pentru Strămoşi (Pitris). Te rog să mă instruieşti cu amabilitate în această privinţă.” – „*Foarte bine*” – a spus Brahmanul în răspunsul său, O, monarh. Sudra, apoi, purificându-se printr-o baie, a adus apă pentru ca Rishi-ul să îşi spele picioarele, şi a adus şi nişte iarbă Kusa, şi ierburi şi fructe sălbatice, şi un scaun sacru, şi scaunul numit *Vrishi*. *Vrishi*-ul, însă, a fost aşezat de Sudra spre sud, cu capul întors spre vest. Văzând aceasta, şi ştiind că era împotriva orânduielii, Rishi-ul s-a adresat acelui Sudra, zicând: „Aşază *Vrishi*-ul cu capul întors spre Est, şi, după ce te-ai purificat, aşază-te tu cu faţa întoarsă spre nord” – Sudra a făcut tot ce i-a ordonat Rishiul. Stăpân de mare inteligenţă şi păstrător al dreptăţii, Sudra a primit toate indicaţiile, referitoare la *Sraddha*, aşa cum erau stabilite în orânduială, de la acel Rishi înzestrat cu asceze, cu privire la modul de întindere a ierbii Kusa şi de aşezare a Arghya-urilor, precum şi în legătură cu riturile ce trebuiau îndeplinite în privinţa libaţiilor ce urmau să fie turnate şi a hranei ce urma să fie oferită. După ce riturile în cinstea *Pitrilor* au fost îndeplinite, Sudra l-a eliberat pe Rishi, după care acesta s-a întors în propria sa locuinţă.[22] După mult timp, pe care l-a petrecut în practicarea unor astfel de penitenţe şi jurăminte, asceticul Sudra şi-a găsit sfârşitul în acei codri. În urma meritelor pe care şi le-a acumulat prin acele practici, Sudra s-a născut în viaţa următoare în familia unui mare rege şi, în timp, a dobândit o mare splendoare. Rishiul reînviat, de asemenea, când a sosit vremea, şi-a plătit datoria către Natură. În viaţa sa următoare, O, vlăstar al lui Bharata, s-a născut în familia unui preot. Aşa s-a întâmplat că acei doi, şi anume acel Sudra care îşi petrecuse o viaţă de asceze şi acel Rishi reînviat care îi oferise cu bunătate acestuia din urmă unele instrucţiuni în privinţa riturilor celebrate în cinstea Pitrilor, au fost reîncarnaţi, unul ca descendent al unei familii regale şi celălalt ca membru al unei familii preoţeşti. Amândoi au început să crească şi amândoi au dobândit cunoştinţe vaste în domeniile obişnuite de studiu. Brahmanul a devenit versat în *Vede*, precum şi în *Atharvane*.[23] În ceea ce priveşte toate jertfele prevăzute în *Sutre*, acea ramură a *Vedelor* care se ocupă de riturile religioase şi de practici, astrologie şi astronomie, Rishiul reînviat a atins o excelenţă mare. De asemenea, a început să aibă o mare plăcere în filosofia *Sankhya*. Între timp, Sudra reînviat, care devenise prinţ, după ce tatăl său, regele, a murit, i-a efectuat ultimele rituri; şi după ce s-a purificat prin îndeplinirea tuturor ceremoniilor funerare, a fost instalat de supuşii tatălui său ca rege pe tronul strămoşesc. Dar la scurt timp după propria sa înscăunare ca rege, l-a instalat pe Rishiul reînviat drept preot al său. Într-adevăr, făcându-l pe Brahman preotul său, regele a început să-şi petreacă zilele în mare fericire. El şi-a guvernat regatul cu dreptate şi şi-a protejat şi răsfăţat toţi supuşii. În fiecare zi, însă, regele, cu ocazia primirii de binecuvântări de la preotul său, precum şi cu ocazia desfăşurării riturilor religioase şi a altor ceremonii sacre, râdea sau hohotea zgomotos la adresa acestuia. Astfel, O, monarhule, Sudra reînviat care devenise rege, râdea de câte ori îl vedea pe preotul său.[24] Preotul, observând că regele zâmbea sau râdea de fiecare dată când îi arunca o privire, s-a supărat. Într-o ocazie, l-a întâlnit pe rege într-un loc unde nu se afla nimeni altcineva. L-a mulţumit pe rege cu un discurs agreabil. Profitând de acel moment, O, vlăstar al lui Bharata, preotul i s-a adresat regelui, zicând: „O, tu de mare splendoare, te rog să-mi acorzi un singur dar.”

Regele a spus: O, cel mai bun dintre cei regeneraţi, sunt gata să-ţi acord o sută de binecuvântări, ce zici atunci de una singură? Din afecţiunea pe care ţi-o port şi din respectul pe care ţi-l nutresc, nu există nimic pe care să nu ţi-l pot da.

---

22 Scripturile declară că niciun brahman nu ar trebui să ajute vreodată un sudra în îndeplinirea ritualurilor sale religioase sau *pitri*. Brahmanii care încalcă această poruncă îşi pierd poziţia superioară. Ei sunt condamnaţi ca sudra-yajini. Aici, Rishi, doar dând instrucţiuni Sudrei cu privire la modul în care trebuiau îndeplinite ritualurile Pitri, a devenit un *Sudra-yajin*. Există multe familii până în ziua de azi al căror statut a fost coborât ca urmare a unor astfel de acte de indiscreţie sau a altora similare din partea strămoşilor lor.

23 *Atharva Veda Veda cha* sugerează că *Atharvanii* nu erau incluşi în mod general sub termenul Veda, care se referea doar la primele trei *Vede*.

24 *Punyaha-vachana* este un rit ciudat. Preotul sau un alt brahman este invitat. Apoi i se oferă daruri, iar el rosteşte binecuvântări în schimbul darurilor primite. Yudhishthira obişnuia să invite în fiecare zi un număr mare de brahmani şi să le ofere daruri foarte valoroase pentru a obţine binecuvântările lor.

Preotul a spus: Doresc să am o singură binecuvântare, O, rege, tu ai fost mulţumit de mine. Jură-mi că îmi vei spune adevărul în loc de orice minciună.

Bhishma a continuat: Astfel abordat de preot, O, Yudhishthira, regele i-a spus: „*Aşa să fie*. Dacă ceea ce îmi vei cere îmi este cunoscut, îţi voi spune cu siguranţă adevărul. Dacă, pe de altă parte, problema îmi este necunoscută, nu voi spune nimic."

Preotul a spus: În fiecare zi, cu ocazia primirii binecuvântărilor mele, când sunt din nou angajat în îndeplinirea riturilor religioase în numele tău, cu ocazia *Homa* şi a altor rituri de împăcare, de ce râzi când mă vezi? Văzându-te râzând de mine în toate ocaziile, mintea mea se micşorează de ruşine. Te-am făcut să juri, O, rege, că îmi vei răspunde sincer. Nu se cuvine să spui ceea ce nu este adevărat. Trebuie să existe un motiv grav pentru comportamentul tău. Râsul tău nu poate fi fără motiv. Curiozitatea mea de a afla motivul este mare. Spune-mi adevărul.

Regele a zis: Când mi-ai vorbit în acest fel, O, cel reînnoit, sunt dator să te lămuresc, chiar dacă subiectul este unul care nu ar trebui divulgat în auzul tău. Trebuie să-ţi spun adevărul. Ascultă-mă cu atenţie deosebită, O, cel reînnoit. Ascultă-mă, O, cel mai de seamă dintre cei de două ori născuţi, în timp ce îţi dezvălui ce s-a întâmplat (cu noi) în naşterile noastre anterioare. Îmi amintesc acea naştere. Ascultă-mă cu mintea concentrată. În viaţa mea anterioară, am fost un Sudra angajat în practicarea unor penitenţe severe. Tu, O, cel mai bun dintre cei reînnoiţi, ai fost un Rishi cu penitenţe austere. O, cel fără de păcat, mulţumit de mine şi împins de dorinţa de a-mi face bine, tu, O, Brahmane, ai binevoit să-mi dai anumite instrucţiuni în riturile pe care le-am efectuat (cu o ocazie) în cinstea strămoşilor mei (Pitris). Instrucţiunile pe care mi le-ai dat priveau modul de a întinde firele de Vrishi şi Kusa şi de a oferi libaţii şi carne şi altă mâncare celor plecaţi, O, cel mai de seamă dintre asceţi. În urma acestei greşeli a ta, tu te-ai născut preot, iar eu m-am născut rege, O, cel mai de seamă dintre Brahmani. Priveşte vicisitudinile pe care le aduce Timpul. Tu ai cules acest rod în urma faptului că m-ai instruit (în naşterea anterioară). Din acest motiv, O, Brahmane, eu zâmbesc văzându-te, O, cel mai de seamă dintre cei reînnoiţi. Nu râd de tine din dorinţa de a te dispreţui. Tu eşti învăţătorul meu.[25] La această schimbare de condiţie sunt într-adevăr foarte întristat. Inima îmi arde la gândul acesta. Îmi amintesc naşterile noastre anterioare, de aceea zâmbesc văzându-te. Penitenţele tale austere au fost toate distruse de instrucţiunile pe care mi le-ai dat. Renunţă la funcţia ta actuală de preot şi străduieşte-te să recâştigi o naştere superioară. Fă eforturi ca să nu obţii în viaţa următoare o naştere mai umilă decât cea prezentă. Ia oricâtă avere doreşti. O, învăţate Brahmane, şi curăţeşte-ţi sufletul, O, cel mai bun dintre oameni.

Bhishma a continuat: Eliberat de rege (din funcţia de preot), Brahmana a făcut multe danii, persoanelor din propria sa castă, de avere, pământ şi sate. A respectat multe jurăminte rigide şi severe, aşa cum au fost stabilite de cel mai înalt dintre Brahmani. A călătorit la multe locuri sacre de apă şi a făcut multe danii brahmanilor din acele locuri. Făcând danii de vaci ordinului renăscut, sufletul său s-a curăţat şi a reuşit să dobândească cunoaşterea acesteia. Întorcându-se la aceeaşi sihăstrie unde trăise în naşterea sa anterioară, a practicat penitenţe foarte severe. Ca urmare a tuturor acestora, O, cel mai înalt dintre regi, acel Brahmana a reuşit să atingă succesul suprem. A devenit un obiect de veneraţie pentru toţi asceţii care locuiau în acea sihăstrie. În acest fel, O, cel mai bun dintre monarhi, acel Rishi renăscut a ajuns la o mare suferinţă. Sudraşilor, prin urmare, brahmanii nu ar trebui să ofere niciodată instrucţiuni. De aceea, O, rege, brahmana ar trebui să evite să ofere instrucţiuni (celor de rang inferior), deoarece prin oferirea de instrucţiuni unui om de rang inferior, un brahmana a suferit necazuri. O, cel mai bun dintre regi, brahmana nu ar trebui să dorească niciodată să primească instrucţiuni de la, sau să ofere instrucţiuni unui, om care aparţine celei mai joase ordine. Brahmanii, Kshatriya şi Vaishya, cele trei ordine, sunt considerate de două ori născute.

---

25 Sau mai degrabă, superior. Termenul „*guru*" este folosit pentru a desemna orice persoană cu experienţă, precum şi un îndrumător.

Prin oferirea de instrucțiuni acestora, un brahmana nu săvârșește niciun defect. Prin urmare, cei buni nu ar trebui să discute despre niciun subiect, deoarece oferirea oricărei instrucțiuni în fața persoanelor de ordine inferioară. Calea moralei este extrem de subtilă și incapabilă de a fi înțeleasă de către persoane cu suflet necurățat. Din acest motiv, asceții adoptă jurământul de tăcere și, fiind respectați de toți, trec prin *Diksha* (inițiere) fără a vorbi.[26] De teama de a spune ceva incorect sau ceva ce ar putea ofensa, asceții renunță adesea la vorbire însăși. Chiar și oamenii drepți și posedați de toate realizările, și înzestrați cu adevăr și simplitate în comportament, s-a știut că au suferit mari defecte din cauza cuvintelor rostite necorespunzător. Instrucțiunile nu ar trebui să fie niciodată oferite despre nimic oricărei persoane. Dacă în urma instrucțiunilor oferite, cel instruit comite vreun păcat, acel păcat revine brahmanului care a oferit instrucțiunea. Omul înțelept, prin urmare, care dorește să câștige merit, ar trebui să acționeze întotdeauna cu înțelepciune. Instrucțiunea care este oferită în schimbul banilor îl poluează întotdeauna pe instructor.[27] Solicitați de către alții, ar trebui să spună doar ceea ce este corect după ce s-a stabilit cu ajutorul reflecției. Ar trebui să ofere instrucțiuni într-un mod prin care se poate câștiga merit prin oferirea lor. Ți-am spus astfel totul cu privire la subiectul instrucțiunilor. Foarte des, oamenii ajung în mari suferințe din cauza oferirii de instrucțiuni. De aceea, este potrivit să se abțină de la a oferi instrucțiuni altora.

SECȚIUNEA XI

Yudhishthira spuse: Spune-mi, O, strămoșule, în ce fel de bărbat sau femeie, O, șef al Bharatas, locuiește întotdeauna zeița prosperității?

Bhishma spuse: În această privință, îți voi povesti ce s-a întâmplat și ce am auzit. Odată, văzând zeița prosperității strălucind de frumusețe și înzestrată cu tenul de lotus, prințesa Rukmini, mama lui Pradyumna, care purta simbolul Makara pe steagul său, plină de curiozitate, a pus această întrebare în prezența fiului lui Devaki. Cine sunt acele ființe lângă care stai și pe care le favorizezi? Cine sunt cei pe care nu-i binecuvântezi cu favoarea ta? O, tu, care ești dragă Celui care este stăpânul tuturor creaturilor, spune-mi adevărul, O, tu, care ești egală cu un mare Rishi în penitențe și putere. Astfel adresată de prințesă, zeița prosperității, cu un chip frumos ca luna și mișcată de grație, în prezența celui care are Garuda pe steagul său, a răspuns cu aceste cuvinte dulci și fermecătoare.

Sree a spus: O doamnă binecuvântată, eu locuiesc întotdeauna cu cel care este elocvent, activ, atent la treburile sale, lipsit de mânie, înclinat spre închinarea zeităților, înzestrat cu recunoștință, care își are pasiunile sub control complet și care este nobil în toate privințele. Eu nu locuiesc niciodată cu cel care este neatent la treburile sale, care este necredincios, care provoacă amestecul raselor în urma lăcomiei sale, care este nerecunoscător, care are practici impure, care folosește cuvinte aspre și crude, care este un hoț, care nutrește răutate față de învățătorii săi și alți seniori, acei oameni care sunt înzestrați cu puțină energie, forță, viață și onoare, care sunt tulburați la fiecare fleac și care se delectează întotdeauna în mânie. Eu nu locuiesc niciodată cu acei oameni care gândesc într-un fel și acționează în altul.[28] Eu nu locuiesc niciodată nici cu cel care nu dorește nicio achiziție pentru sine, cu cel care este atât de orbit încât se mulțumește cu soarta în care se află fără nicio străduință sau cu cei care sunt mulțumiți cu mici achiziții. Eu locuiesc cu cei care respectă datoriile propriei lor clase, sau cu cei care sunt versanți în datoriile dreptății, sau cu cei care sunt devotați serviciului celor bătrâni sau cu cei care își au pasiunile sub control, sau cu cei care au suflete curate sau cu acei care respectă virtutea iertării, sau cu cei capabili și prompți în acțiune, sau cu acele femei care sunt iertătoare și pline de reținere. Eu locuiesc și cu acele femei care sunt devotate adevărului și sincerității și care venerează zeitățile. Eu nu locuiesc nici cu acele femei care

26 *Diksha* este ritualul prin care se trece în vederea pregătirii pentru sacrificiile și jurămintele pe care cineva dorește să le îndeplinească.

27 *Satyanrite* este echivalentul comerțului sau trocului.

28 *Sanguptamanoratheshu* este explicat de comentator ca fiind persoane care își ascund sentimentele reale comportându-se diferit. Referința este la ipocriți.

nu sunt atente la mobilierul şi proviziile de uz casnic împrăştiate în jurul casei şi care rostesc întotdeauna cuvinte contrare dorinţelor soţilor lor. Eu evit întotdeauna acele femei care sunt pasionate de casele altor oameni şi care nu au pudoare. Pe de altă parte, eu locuiesc cu acele femei care sunt devotate soţilor lor, care au un comportament binecuvântat şi care sunt întotdeauna împodobite cu ornamente şi îmbrăcate în haine frumoase. Eu locuiesc întotdeauna cu acele femei care sunt adevărate în vorbire, care au trăsături frumoase şi agreabile, care sunt binecuvântate şi care sunt înzestrate cu toate realizările. Eu evit întotdeauna acele femei care sunt păcătoase şi murdare sau impure, care îşi ling mereu colţurile gurii, care nu au răbdare sau tărie şi care sunt pasionate de ceartă şi litigii, care sunt predispuse la somn mult şi care stau întinse mereu. Eu locuiesc întotdeauna în vehicule şi animale care le trag, în domnişoare, în ornamente şi veşminte frumoase, în jertfe, în nori încărcaţi cu ploaie, în lotuşi înfloriţi şi în acele stele care împodobesc firmamentul toamnei. Eu locuiesc în elefanţi, în stâna de vaci, în locuri de şedere frumoase şi în lacuri împodobite cu lotuşi înfloriţi. Eu trăiesc şi în acele râuri care bolborosesc dulce în cursul lor, melodioase ca muzica cocorilor, având maluri împodobite cu rânduri de copaci diverşi, şi vizitate de Brahmani şi asceţi şi alţii încununaţi de succes. Eu locuiesc întotdeauna şi în acele râuri care au volume adânci şi mari de ape curgătoare făcute tulburi de lei şi elefanţi care se scufundă în ele pentru a se scălda sau pentru a-şi potoli setea. Eu locuiesc şi în elefanţi plini de furie, în taurii din categoria bovinelor, în regi, pe tron şi în oameni buni. Eu locuiesc întotdeauna în acea casă în care locatarul toarnă ofrande pe focul de jertfă şi venerează vacile, Brahmanii şi zeităţile. Eu locuiesc în acea casă unde la momentul potrivit sunt făcute ofrande zeităţilor, în curs de închinare.[29] Eu locuiesc întotdeauna în acei Brahmani care sunt devotaţi studiului *Vedelor*, în Kshatriya devotaţi respectării dreptăţii, în Vaisya devotaţi agriculturii, şi în Sudra devotaţi (serviciului) celor trei clase superioare. Eu locuiesc, cu o inimă fermă şi neschimbătoare, în Narayana, în sinele meu întrupat. În El se află dreptatea în perfecţiunea şi măsura ei deplină, devotamentul faţă de Brahmani şi calitatea plăcerii. Nu pot spune, O, doamnă, că nu locuiesc în forma mea întrupată (în niciunul dintre locurile pe care le-am menţionat, cu excepţia lui Narayana)? Persoana în care locuiesc în spirit creşte în dreptate, faimă, bogăţie şi obiecte ale dorinţei.

SECŢIUNEA XII

Yudhishthira a spus: Este necesar, O, rege, să-mi spui sincer care dintre cei doi, bărbatul sau femeia, obţine mai multă plăcere dintr-un act de unire între ei. Te rog să-mi clarifici îndoiala în această privinţă.

Bhishma a zis: În acest context este citată această veche naraţiune a discursului dintre Bhangaswana şi Sakra ca un precedent care ilustrează problema. Cu mult timp în urmă, a trăit un rege pe nume Bhangaswana. El era extrem de drept şi era cunoscut ca un rege-înţelept. Cu toate acestea, el nu avea copii, O, şef al oamenilor, şi de aceea a efectuat un sacrificiu din dorinţa de a obţine urmaşi. Sacrificiul pe care acel mare monarh l-a făcut a fost *Agnishtuta*. Datorită faptului că zeitatea focului este singură adorată în acel sacrificiu, acesta este întotdeauna dezagreabil pentru Indra. Cu toate acestea, acesta este sacrificiul dorit de oameni atunci când, în scopul de a obţine descendenţi, ei urmăresc să se purifice de păcatele lor.[30] Cel foarte norocos şef al celeştilor, şi anume Indra, aflând că monarhul doreşte să efectueze *Agnishtuta*, a început din acel moment să caute greşelile acelui rege-înţelept cu suflet bine stăpânit (căci dacă ar fi reuşit să găsească vreo greşeală, ar fi putut atunci să-l pedepsească pentru că l-a ignorat). Cu toate acestea, în ciuda întregii sale vigilenţe, O, rege, Indra nu a reuşit să detecteze nicio greşeală din partea înalt-sufletului monarh. După ceva timp, într-o zi, regele a plecat la o expediţie de vânătoare. Spunându-şi în sinea sa: ”Aceasta, într-adevăr, este o ocazie” Indra a ameţit monarhul. Regele a continuat singur pe calul

29 *Vali* (cântă, din *valayah*) înseamnă orice lucru oferit sau dedicat zeilor. Sensul celui de-al doilea vers este că zeiţa prosperităţii locuieşte în casa în care zeilor li se oferă flori în loc de vieţi animale.

30 Se crede că un bărbat rămâne fără copii ca urmare a păcatelor sale. Dacă aceste păcate pot fi spălate, el poate fi sigur că va avea copii.

său, tulburat din cauza faptului că șeful celeștilor îi amorțise simțurile. Suferind de foame și sete, confuzia regelui era atât de mare încât nu putea distinge punctele cardinale. Într-adevăr, cuprins de sete, a început să rătăcească încoace și încolo. Apoi a zărit un lac care era extrem de frumos și plin de apă limpede. Descalecând de pe calul său și plonjând în lac, și-a lăsat animalul să bea. Legându-și apoi calul, a cărui sete fusese potolită, de un copac, regele a mai intrat în lac pentru a-și face băile. Spre uimirea sa, a constatat că fusese transformat, prin puterea apelor, într-o femeie. Văzându-se astfel transformat în ceea ce privește sexul, regele a fost copleșit de rușine. Cu simțurile și mintea complet agitate, el a început să reflecteze cu toată inima în acest fel: ”Vai, cum voi călări pe calul meu? Cum mă voi întoarce în capitala mea? Datorită sacrificiului *Agnishtuta* am obținut o sută de fii, toți înzestrați cu mare forță, și toți copii ai propriilor mele șolduri. Vai, astfel transformat, ce le voi spune? Ce le voi spune soțiilor mele, rudelor și celor care-mi doresc binele, și supușilor mei din oraș și din provincii? Înțelepții cunoscuți cu adevărurile datoriei și religiei și alte chestiuni spun că blândețea, moliciunea și susceptibilitatea la agitație extremă sunt atributele femeilor, iar activitatea, duritatea și energia sunt atributele bărbaților. Vai, bărbăția mea a dispărut. Din ce motiv mi-a venit feminitatea? În urma acestei transformări de sex, cum voi reuși să mă urc din nou pe cal?” După ce s-a dedat acestor gânduri triste, monarhul, cu mare efort, a urcat pe calul său și s-a întors în capitala sa, deși fusese transformat în femeie. Fiii săi, soțiile și servitorii săi, și supușii săi din oraș și din provincii, văzând acea transformare extraordinară, au rămas extrem de uimiți. Atunci acel înțelept regal, cel mai de frunte dintre oamenii elocvenți, adresându-se tuturor, a spus: ”Plecasem la o expediție de vânătoare, însoțit de o forță mare. Pierzându-mi cunoștința punctelor cardinale, am intrat într-o pădure deasă și teribilă, împins de soartă. În acea pădure teribilă, am fost afectat de sete și mi-am pierdut cunoștința. Atunci am zărit un lac frumos, plin de tot felul de păsări. Cufundându-mă în acel pârâu pentru a-mi face abluțiunile, am fost transformat în femeie!” Chemându-și apoi soțiile și consilierii, și pe toți fiii săi pe nume, cel mai bun dintre monarhi, transformat în femeie, le-a spus aceste cuvinte: ”Bucurați-vă de această împărăție în fericire. În ceea ce mă privește pe mine, mă voi retrage în pădure, fii ai mei.” După ce le-a spus copiilor săi, monarhul a pornit spre pădure. Ajuns acolo, a dat peste o mănăstire locuită de un ascet. De acel ascet, monarhul transformat a născut o sută de fii. Luând toți acești copii ai săi, s-a dus acolo unde erau copiii săi de dinainte și, adresându-se acestora din urmă, a spus: ”Voi sunteți copiii șoldurilor mele când eram bărbat. Aceștia sunt copiii mei născuți de mine în această stare de transformare. Fii ai mei, bucurați-vă cu toții de împărăția mea împreună, ca frații născuți din aceiași părinți.” La această poruncă a părintelui lor, toți frații, unindu-se, au început să se bucure de împărăție ca proprietate comună. Văzându-i pe copiii regelui bucurându-se cu toții împreună de împărăție ca frații născuți din aceiași părinți, șeful celeștilor, plin de mânie, a început să reflecteze: ”Transformându-l pe acest înțelept regal în femeie, se pare că i-am făcut un bine în loc de un rău.” Zicând asta, șeful celeștilor, și anume Indra al sutelor de sacrificii, luându-și forma de Brahmana, s-a dus în capitala regelui și, întâlnind pe toți copiii, a reușit să dezbine prinții. Le-a spus lor: ”Frații nu stau niciodată în pace chiar dacă sunt copii ai aceluiași tată. Fiii înțeleptului Kasyapa, și anume zeii și Asura, s-au certat unul cu celălalt din cauza suveranității celor trei lumi. În ceea ce vă privește pe voi, prinții, sunteți copiii înțeleptului rege Bhangaswana. Aceștia sunt ceilalți copii ai unui ascet. Zeitățile și Asura sunt copii ai unui singur părinte comun și totuși aceștia din urmă s-au certat între ei. Cu cât mai mult, așadar, ar trebui să vă certați voi între voi? Acest regat care este proprietatea voastră patriarhală este bucurat de acești copii ai unui ascet.” Cu aceste cuvinte, Indra a reușit să provoace o ruptură între ei, astfel încât foarte curând s-au angajat în luptă și s-au ucis unul pe celălalt. Auzind aceasta, regele Bhangaswana, care trăia ca o femeie ascetică, a ars de durere și și-a vărsat lamentările. Domnul celeștilor, adică Indra, luând înfățișarea unui Brahmana, a venit în locul unde locuia doamna ascetică și, întâlnind-o, i-a spus: ”O tu care ai o față frumoasă, cu ce durere arzi de te verși în lamentări?” Văzându-l pe Brahman, doamna i-a spus cu o voce plină de milă: ”Două sute de fii ai mei, O, reînnobilatule, au fost uciși de Timp. Eram cândva un rege, O, învățatule Brahmana, și în acea stare aveam o sută de fii. Aceștia au fost zămisliți de mine după propria mea formă, O, cel mai bun dintre reînnobilați. Odată am plecat la o vânătoare. Stupid, am rătăcit printr-o pădure deasă. Văzând în cele din urmă un lac, am intrat în el. La ieșire, O, cel mai

bun dintre Brahmani, am constatat că devenisem femeie. Întorcându-mă în capitală, mi-am instalat fiii la suveranitatea domeniilor mele și apoi am plecat în pădure. Transformată în femeie, am purtat o sută de fii soțului meu, care este un mare ascet cu suflet înalt. Toți s-au născut în reședința ascetică. I-am dus în capitală. Copiii mei, prin influența Timpului, s-au certat unul cu celălalt, O, de două ori născutule. Astfel chinuită de Destin, mă las pradă durerii." Indra i-a adresat aceste cuvinte dure: "În zilele de demult, O, femeie, mi-ai dat mare durere, căci ai făcut o jertfă pe care Indra nu o iubește. De fapt, deși eu eram prezent, nu m-ai invocat cu onoruri. Eu sunt acel Indra, O, tu cu înțelegere rea. Eu sunt cel cu care tu ai căutat cu bună știință ostilitate." Văzându-l pe Indra, regele înțelept a căzut la picioarele lui, atingându-le cu capul, și a spus: "Fii mulțumit de mine, O, cel mai de seamă dintre zei. Jertfa despre care vorbești a fost făcută din dorința de urmași (și nu din dorința de a te răni). Așadar, se cuvine să-mi acorzi iertarea ta." Indra, văzând monarhul transformat aplecându-se astfel înaintea lui, s-a mulțumit cu el și a dorit să-i ofere o binecuvântare. "Care dintre fiii tăi, O, rege, dorești să reînvie, aceia care au fost aduși pe lume de tine transformat în femeie, sau aceia care au fost zămisliți de tine în condiția ta de bărbat?" Doamna ascetică, unind mâinile, i-a răspuns lui Indra, spunând: "O, Vasava, să vină la viață fiii mei care au fost purtați de mine ca femeie." Umplut de uimire la acest răspuns, Indra a întrebat-o din nou pe doamnă: "De ce ai o afecțiune mai mică pentru acei fii ai tăi care au fost zămisliți de tine în forma ta de bărbat? De ce este că ai o afecțiune mai mare pentru acei copii pe care i-ai purtat în starea ta transformată? Doresc să aflu motivul acestei diferențe în privința afecțiunii tale. Se cuvine să-mi spui totul."

Doamna a spus: Afecțiunea pe care o nutrește o femeie este mult mai mare decât cea pe care o nutrește un bărbat. De aceea, O, Sakra, doresc ca acei copii pe care i-am născut ca femeie să revină la viață.

Bhishma a continuat: Astfel abordat, Indra a devenit foarte mulțumit și i-a spus: „O, doamnă atât de sinceră, lasă-ți toți copiii să revină la viață. Cere-ți încă o binecuvântare, O, cea mai importantă dintre regine, de fapt, orice binecuvântare dorești. O, tu, cea cu jurăminte excelente, alege de la mine orice statut dorești, acela de femeie sau de bărbat."

Doamna a spus: "Doresc să rămân femeie, O, Sakra. De fapt, nu doresc să fiu readusă la statutul de bărbat, O, Vasava." Auzind acest răspuns, Indra a întrebat-o încă o dată: «De ce, O, puternică, abandonând statutul de bărbat, dorești să fii femeie?» Întrebată astfel, cea mai importantă dintre monarhi, transformată în femeie, a răspuns: „În actele sexuale, plăcerea de care se bucură femeile este întotdeauna mult mai mare decât cea de care se bucură bărbații. Din acest motiv, O, Sakra, doresc să rămân femeie; O, cel mai important dintre zei, îți spun cu sinceritate că obțin o plăcere mai mare în statutul meu actual de femeie. Sunt foarte mulțumită de statutul de femeie pe care îl am acum. Lasă-mă acum, O, stăpâne al cerului." Auzind aceste cuvinte ale ei, stăpânul ceresc a răspuns: „*Așa să fie*", și, luându-și rămas bun de la ea, s-a îndreptat spre cer. Astfel, O, monarhule, se știe că femeia obține o plăcere mult mai mare decât bărbatul în circumstanțele pe care le-ai întrebat.

SECȚIUNEA XIII

Yudhishthira a spus: Ce ar trebui să facă un om pentru a trece plăcut prin această lume și prin cealaltă lume? Cum ar trebui să se comporte cineva? Ce practici ar trebui să adopte cineva în acest scop?

Bhishma a spus: Ar trebui să se evite cele trei acțiuni care se fac cu corpul, cele patru care se fac cu vorbirea, cele trei care se fac cu mintea și cele zece căi de acțiune. Cele trei fapte care se fac cu trupul și care trebuie evitate cu totul sunt distrugerea vieților altor creaturi, furtul sau însușirea a ceea ce aparține altor persoane și bucurarea de soțiile altor oameni. Cele patru fapte care se fac cu vorbirea, O, rege, și care nu trebuie niciodată săvârșite sau măcar gândite, sunt

conversațiile rele, cuvintele aspre, divulgarea greșelilor altor oameni și minciuna. Pofta după bunurile altora, rănirea altora și necredința în poruncile *Vedelor* sunt cele trei acte făcute cu mintea care ar trebui întotdeauna evitate.[31] Prin urmare, nimeni nu ar trebui să facă niciodată vreun act rău cu cuvântul, trupul sau mintea. Făcând acte bune și rele, cineva va avea cu siguranță parte de consecințele juste ale acestora. Nimic nu poate fi mai sigur decât acest lucru.

SECȚIUNEA XIV

Yudhishthira a spus: O, fiu al râului Ganga, ai auzit toate numele lui Maheshwara, Domnul universului. Spune-ne, O, strămoșule, toate numele care i se atribuie, O, cel puternic, Celui care este numit Isa și Sambhu. Spune-ne toate numele care i se atribuie Celui numit Vabhru sau vast, Celui care are universul ca formă, Celui care este ilustrul învățător al tuturor zeilor și al Asurilor, care se numește Swayambhu (auto-creator) și care este cauza originii și dizolvării universului. Spune-ne și despre puterea lui Mahadeva.

Bhishma a zis: Sunt cu totul neîndemânatic să recit virtuțile lui Mahadeva, cel de cea mai înaltă inteligență. El pătrunde toate lucrurile din univers și totuși nu este văzut nicăieri. El este creatorul sinelui universal și al sinelui care cunoaște (*Pragna*) și El este stăpânul lor. Toate zeitățile, de la Brahman la Pisacha, Îl venerează și I se închină. El transcende atât Prakriti, cât și Purusha. Despre El Rishii, inițiați în Yoga și posesori ai cunoașterii *tattwa*-urilor, gândesc și meditează. El este indestructibil și Brahmanul Suprem. El este atât existent, cât și neexistent. Agitând atât Prakriti cât și Purusha prin energia Sa, El a creat din ele stăpânul universal al creaturilor, adică Brahma. Cine este capabil să spună virtuțile acelui zeu al zeilor, care este înzestrat cu inteligență supremă? Omul este supus zămislirii (în pântecele mamei), nașterii, îmbătrânirii și morții. Fiind astfel, ce om ca mine este capabil să înțeleagă pe Bhava? Numai Narayana, O fiu, purtătorul discului și al buzduganului, îl poate cuprinde pe Mahadeva. El este fără deteriorare. El este cel dintâi dintre toate ființele atribute. El este Vishnu, datorită faptului că pătrunde universul. El este irezistibil. Dotat cu viziune spirituală, El posedă Energie supremă. El vede toate lucrurile cu ochiul Yoga-ului. Este ca urmare a devotamentului lui Krishna cel cu suflet înalt față de ilustrul Rudra, pe care l-a mulțumit. O, Bharata, în retragerea de la Vadari, prin penitențe, el a reușit să pătrundă întregul univers. O, rege al regilor, este prin Maheswara cu viziune celestă că Vasudeva a obținut atributul de universală plăcută – o plăcere care este mult mai mare decât cea posedată de toate obiectele incluse sub denumirea de bogăție.[32] Timp de o mie de ani, acest Madhava a suferit cele mai aspre penitențe și, în cele din urmă, a reușit să Îl mulțumească pe ilustrul și binefăcătorul Siva, Stăpânul întregii lumi mobile și imobile. În fiecare *Yuga*, Krishna (prin astfel de penitențe) L-a mulțumit pe Mahadeva. În fiecare *Yuga*, Mahadeva a fost mulțumit de marea devoțiune a lui Krishna cel cu suflet înalt. Cât de mare este puterea lui Mahadeva cel cu suflet înalt – cauza originală a universului – a văzut cu proprii săi ochi Hari, care însuși transcende orice deteriorare, cu ocazia penitențelor sale din retragerea de la Vadari, făcute pentru a obține un fiu.[33] Nu văd, O Bharata, pe nimeni care să fie superior lui Mahadeva. A expune numele acelui zeu al zeilor în întregime și fără a crea dorința de a mai auzi, numai Krishna este competent. Acest viteaz cu brațe puternice din rasa Yadu este singurul

---

31 Prezint, în formă afirmativă, cele trei acțiuni mentale care trebuie evitate. În original, acestea sunt prezentate în formă negativă. Absența dorinței de a poseda bunurile altora este actul care trebuie urmat. Deci, compasiunea pentru toate creaturile este prescrisă; și, în cele din urmă, credința este îndrumată să fie întreținută că faptele au roade, pentru că *Vedele* declară acest lucru. Cel care nu crede că faptele au roade nu crede în *Vede*, ceea ce, desigur, este un act păcătos.

32 Sensul este următorul: bogăția este întotdeauna plăcută tuturor persoanelor, dar Vasudeva este mai plăcut decât bogăția. Acest atribut de a fi mai plăcut decât bogăția însăși, adică de a fi plăcut întregului univers, se datorează favorii lui Mahadeva. Comentatorul îl explică într-un sens ezoteric, ajungând la concluzia că *arthat priyataratwancha* înseamnă atributul de a deveni Sufletul tuturor lucrurilor din univers.

33 Aluzia se referă la penitențele lui Krishna pentru a-l mulțumi pe Mahadeva, în scopul de a obține un fiu. Fiul astfel obținut, adică ca un dar de la Mahadeva, a fost Pradyumna, conceput de Krishna cu Rukmini, soția sa preferată.

competent să povestească atributele ilustrului Siva. Într-adevăr, O rege, numai el este capabil să discute despre puterea, în totalitatea sa, a Ființei Supreme.

Vaisampayana a continuat: După ce a rostit aceste cuvinte, ilustrul Bhishma, strămoșul Kurus, s-a adresat lui Vasudeva și a spus următoarele cuvinte, referitoare la măreția lui Bhava, O, monarhule.

Bhishma a spus: Tu ești Stăpânul tuturor zeilor și al Asurilor. Tu ești ilustru. Tu ești Vishnu, deoarece pătrundeți întregul univers. Se cuvine să discutați despre acele subiecte legate de Siva, de formă universală, despre care Yudhishthira m-a întrebat. În vremurile de demult, *Rishi* Tandin, descendent al lui Brahma, a recitat în regiunea lui Brahma și în fața lui Brahma însuși cele o mie de nume ale lui Mahadeva. Recită tu aceste nume în fața acestui conclav, astfel încât acești Rishi, înzestrați cu bogăția ascetismului, respectând jurămintele înalte, posedând stăpânire de sine și numărându-l printre ei pe Krishna, născut pe insulă, să te poată auzi. Discută despre înalta binecuvântare a Celui care este neschimbător, care este mereu vesel și fericit, care este Hotri, care este Protectorul universal, care este Creatorul universului și care este numit Mundin și Kaparddin.[34]

Vasudeva a spus: Chiar și zeii împreună cu Indra, și Marele Brahma printre ei, și marii Rishi, sunt incapabili să înțeleagă cu adevărat și în toate detaliile cursul acțiunilor lui Mahadeva. Chiar El este scopul pe care îl ating toți oamenii drepți. Chiar și Adityas, care sunt înzestrați cu o vedere subtilă, sunt incapabili să-i vadă lăcașul. Cum ar putea atunci cineva care este doar un om să reușească să-L înțeleagă?[35] Vă voi recita, așadar, cu sinceritate, câteva dintre atributele acelui ilustru ucigaș al Asurilor, care este considerat Domnul tuturor sacrificiilor și jurămintelor.

Vaisampayana a continuat: După ce a rostit aceste cuvinte, ilustrul Vasudeva a început discursul său despre atributele înaltului Mahadeva, înzestrat cu cea mai înaltă inteligență, după ce s-a purificat atingând apa.

Vasudeva spuse: Ascultați, voi, cei dintâi dintre Brahmani, și tu, Yudhishthira, de asemenea, O, tată, și ascultă și tu, O, fiu al Gangei, numele ce i se aplică lui Kaparddin. Ascultați cum, în zilele de demult, am obținut o vedere, atât de greu de obținut, (a acelui mare zeu), pentru binele lui Samva. Într-adevăr, în acele zile, ilustrul zeu a fost văzut de mine în urma abstracției yoghine.[36] După ce au expirat doisprezece ani din vremea când Pradyumna, fiul Rukminei, înzestrat cu mare inteligență, l-a ucis pe *Asura* Samvara în vechime, soția mea Jamvavati mi s-a adresat. Într-adevăr, văzându-l pe Pradyumna și pe Charudeshna și pe alți fii născuți din Rukmini, Jamvavati, dorind un fiu, mi-a spus aceste cuvinte, O, Yudhishthira: ”Oferă-mi, O, tu cu slavă nevestejită, un fiu înzestrat cu eroism, cel dintâi dintre cei puternici, posedând cele mai plăcute trăsături, fără păcat în conduită și asemenea ție. Și, vai, să nu întârzii în a-mi îndeplini această rugăminte. Nu există nimic în cele trei lumi care să-ți fie de neobținut, O, perpetuator al rasei lui Yadu, poți crea alte lumi dacă doar dorești. Respectând un jurământ timp de doisprezece ani și purificându-te, tu L-ai adorat pe Domnul tuturor creaturilor (și anume, Mahadeva) și apoi ai zămislit din Rukmini fiii pe care ea i-a primit de la tine, și anume, Charudeshna și Sucharu și Charuvesa și Yasodhana și Charusravas și Charuyasas

34 Nu este necesar să explicăm aceste nume aici. Ele au fost explicate pe larg în părțile anterioare și vor fi explicate mai târziu în acest capitol.

35 Astfel de versete sunt explicate de școala ezoterică într-un mod diferit. *Bhavanam* este considerat a reprezenta Hardakasam, adică firmamentul inimii; *adityas* reprezintă simțurile. Sensul devine atunci: „Cum poate cineva care este doar un om să-l înțeleagă pe Sambhu, pe care simțurile nu-l pot înțelege, deoarece Sambhu locuiește în firmamentul inimii și nu poate fi văzut decât prin viziunea interioară pe care o oferă Yoga”. Unele texte citesc „*nidhanamadim*”, care înseamnă sfârșit și început.

36 Se spune că, pentru a obține un fiu demn, Krishna a îndurat cele mai aspre penitențe pe muntele Himavat, cu scopul de a-l mulțumi pe zeul Mahadeva. Fiul obținut ca binecuvântare de la Mahadeva a fost Samva, după cum reiese din acest verset și din versetele următoare. În altă parte, însă, se afirmă că fiul obținut astfel a fost Pradyumna, născut din Rukmini. Incoerența ar dispărea dacă am presupune că Krishna l-a adorat pe Mahadeva de două ori pentru a obține fii.

și Pradyumna și Sambhu. O, ucigașule al lui Madhu, dă-mi și mie un fiu asemenea celor cu mari puteri pe care tu i-ai zămislit din Rukmini." Astfel rugat de prințesă, i-am răspuns celei cu șolduri subțiri: "Dă-mi voie (să te părăsesc pentru o vreme), O, regină. Îți voi respecta întocmai porunca." Ea mi-a răspuns, spunând: "Du-te, și fie ca succesul și prosperitatea să te însoțească întotdeauna. Fie ca Brahma și Siva și Kasyapa, Râurile, acei zei care prezidează mintea, solul, toate ierburile bune, acele Chhandas (Rime) care sunt considerate purtătoare ale libațiilor turnate în jertfe, Rishii, Pământul, Oceanele, darurile jertfelnice, acele silabe care sunt rostite pentru a completa cadențele *Samans*-urilor, Rikshașii, Pitrii, Planetele, soțiile zeilor, fecioarele cerești, mamele cerești, marile cicluri, vacile, Chandramas, Savitri, Agni, Savitri, cunoașterea *Vedelor*, anotimpurile, anul, diviziunile mici și mari ale timpului, de exemplu, Kshanașii, Labasii, Muhurtașii, Nimeșașii și Yugașii în succesiune, să te protejeze, O, Yadava, și să te mențină în fericire, oriunde te-ai afla. Fie ca nicio primejdie să nu te întâlnească pe drumul tău și să nu fii necugetat, O, cel fără de păcat." Astfel binecuvântat de ea, mi-am luat la revedere, spunându-i adio fiicei prințului maimuțelor. Reapărând apoi în prezența acelui om ales, și anume tatăl meu, mama mea, regele și Ahuka, i-am informat despre ce îmi spusese cu mare suferință fiica prințului Vidyadharilor. Luându-mi rămas bun cu inima întristată, m-am dus apoi la Gada și la Rama cel puternic. Aceștia doi m-au întâmpinat cu bucurie, spunând: „Fie ca penitențele tale să crească fără nicio piedică." Obținând permisiunea tuturor, m-am gândit la Garuda. Acesta a venit imediat la mine și m-a purtat la Himavat (la cererea mea). Ajuns la Himavat, l-am eliberat. Acolo, pe cel mai înalt munte, am văzut multe minuni. Am văzut o sihăstrie excelentă, minunată și plăcută pentru practicarea penitențelor. Această sihăstrie încântătoare era proprietatea lui Upamanyu, cel cu suflet înalt, descendent al lui Vyaghrapada. Această sihăstrie este lăudată și venerată de zei și de Gandharva și părea a fi acoperită de frumusețea vedică. Era împodobită cu Dhavas și Kakubhas și Kadamvas și Cocas, cu Kuruvakas și Ketakas și Jamvus și Patalas, cu banyani și Varunakas și Vatsanabhas și Vilwas, cu Saralas și Kapitthas și Piyalas și Salas și palmieri, cu Vadaris și Kundas și Punnagas și Asokas și Amras și Kovidaras și Champakas și Panasas, și cu diverși alți copaci înzestrați cu fructe și flori. Și acea sihăstrie era de asemenea decorată cu tulpinile drepte ale *Mum Supienta*.[37] Într-adevăr, acea sihăstrie era împodobită cu diverse alte tipuri de copaci și cu diverse tipuri de fructe care serveau drept hrană pentru diverse tipuri de păsări. Grămezi de cenușă (de focuri de jertfă) erau aruncate în locuri potrivite în jur, ceea ce sporea frumusețea locului. Era plină de Rurus și maimuțe și tigri și lei și leoparzi, de căprioare de diverse specii și păuni, și de pisici și șerpi. Într-adevăr, acolo se vedeau și un număr mare de alte animale, precum și bivoli și urși. Vânturi delicioase suflau constant, purtând melodiile înălțătoare ale nimfelor cerești. Bolboroselile râurilor și izvoarelor montane, notele dulci ale cocorilor înaripați, urletele elefanților, melodiile încântătoare ale Kinnarilor și vocea propice a asceților care cântau *Samanele*, O, viteazule, și diverse alte genuri de muzică, făceau acea sihăstrie extrem de fermecătoare. Nici măcar imaginația nu poate concepe o altă sihăstrie la fel de încântătoare ca cea pe care am văzut-o. Erau și case mari în acea sihăstrie, destinate pentru păstrarea focului sacru, și acoperite în întregime cu viță de vie înflorită. Era împodobită cu râul Gange cu apă limpede și sacră. Într-adevăr, fiica lui Jahnu locuia mereu acolo. Era de asemenea împodobită cu mulți asceți care erau cei mai aleși dintre toți cei drepți, care erau înzestrați cu suflete înalte și care semănau cu focul însuși prin energie.[38] Unii dintre acești asceți se hrăneau cu aer și unii cu apă, unii erau dedicați Japa sau recitării tăcute a *Mantrelor* sacre, iar unii erau angajați în purificarea

37 Dhava este *Anogeissus latifolia*. Wall, sin, *Conocarpus latifolia* Roxb. *Kakubha* este denumit și Arjuna, care este identificat cu *Terminaţia Arjuna*, sin. *Pentaptera Arjuna*. Kadamva este *Nauclea cadamba*, Roxb. Kuruveka este *Barleria cristata*, Linn. Ketaka este *Pandanus odoratissimus*, Linn. Jamvu este *Eugenia Jambolana*. Patala este *Stereospermum suaveolens* syn. *Bignonia suaveolens*, Roxb. Varunaka este *Crataea, religiosa*, syn. *Capparis trifoliata*, Roxb. Vatasanabha este *Aconitum ferox*. Wall. Vilwa este *Aegie Marmelos*. Sarala este *Pinus iongifolia*, Roxb. Kapittha este *Feronia Eiephantum*. Piyala este *Buchanania latifolia*. Sala este *Shorea robusta*. Vadari este *Zisyphus jujuba*. Kunda este *Balanites Roxburghii*, Punnaga este *Callophyllum inophyllum*. Asoka este *Săraca Indica*, Linn, sinonim *Jonesia' Asoka*, Roxb. Amra este *Mangifera Indica*. Kovidara este *Bauhinia, accuminata* Linn. Champaka este *Micheiia Champaka*, Linn. Panasa este *Artocarpus integrifolia*, Linn.

38 Ganga este reprezentată ca fiica lui Rishi Jahnu și, prin urmare, este cunoscută sub numele de Jahnavi. Ceea ce se înțelege prin faptul că Jahnavi a fost întotdeauna reprezentată acolo este că zeița a rămas întotdeauna acolo în spirit, dorind să le acorde merite celor care o venerau.

sufletelor lor prin practicarea virtuților compasiunii, în timp ce unii dintre ei erau Yogini dedicați abstracției meditației Yoga. Unii dintre ei se hrăneau doar cu fum, alții cu foc și alții cu lapte. Astfel, acea sihăstrie era împodobită cu mulți dintre cei mai de frunte dintre cei nou-veniți. Și erau printre ei unii care făcuseră jurământul de a mânca și bea ca vacile, adică renunțând la folosirea mâinilor. Și unii foloseau doar două pietre pentru a-și curăța boabele, iar alții foloseau doar dinții în acest scop. Și unii se hrăneau bând doar razele lunii, iar alții doar spuma. Și unii se supuseseră jurământului de a trăi ca cerbii.[39] Și erau unii care trăiau din fructele *Ficus religiosa*, iar alții care trăiau doar din apă. Și unii se îmbrăcau în zdrențe, alții în piei de animale și alții în scoarță de copac. Într-adevăr, am văzut diverși asceți de prim rang care respectau aceste și alte jurăminte dureroase. Am dorit atunci să intru în acea sihăstrie. Într-adevăr, acea sihăstrie era onorată și adorată de zei și de toate ființele cu suflet nobil, de Shiva și alții, O, Bharata, și de toate creaturile cu fapte drepte. Astfel stătea în toată frumusețea ei pe pieptul Himavat-ului, ca discul lunar în firmament. Veveriţa se juca acolo cu șarpele, iar tigrul cu cerbul, ca niște prieteni, uitându-și dușmănia firească, ca urmare a energiei acelor asceți cu penitențe strălucitoare și pentru apropierea lor de acele ființe cu suflet nobil. În acea sihăstrie de frunte, încântătoare pentru toate creaturile, locuită de mulți brahmani de frunte pe deplin conversați cu *Vedele* și ramurile lor, și de mulți Rishi cu suflet nobil renumiți pentru jurămintele dificile pe care le observau, am văzut, imediat ce am intrat, un Rishi puternic cu părul zbârlit pe cap și îmbrăcat în zdrențe, care părea să strălucească ca focul prin penitențele și energia sa. Servit de discipolii săi și având sufletul liniștit, acel brahman de frunte era tânăr la înfățișare. Numele lui era Upamanyu. Mie, care m-am plecat înaintea lui printr-un înclinat din cap, el mi-a spus: ”Bine ai venit, O, tu cu ochi asemenea petalelor de lotus. Astăzi, prin această vizită a ta, vedem că penitențele noastre au dat roade. Ești demn de adorația noastră, dar tu ne venerezi pe noi totuși. Ești demn de a fi văzut, dar dorești să mă vezi pe mine.” Unindu-mi mâinile, i-am adresat întrebările obișnuite referitoare la bunăstarea animalelor și păsărilor care locuiau în sihăstria sa, la progresul dreptei sale, și la discipolii săi. Ilustrul Upamanyu mi-a vorbit atunci în cuvinte extrem de dulci și încântătoare: „Tu vei obține, O, Krishna, fără îndoială un fiu asemenea ție. Mergând la severe penitențe, să-l mulțumești pe Isana, Stăpânul tuturor creaturilor. Acel Maiestru divin, O, Adhokshaja, se joacă aici cu soția sa alături. O Janardana, aici zeitățile împreună cu toți Rishișii, în zilele de demult, l-au mulțumit pe acest zeu principal prin penitențele lor și prin Brahmacharya, și prin adevăr și autocontrol, și au reușit să obțină împlinirea multor dorințe înalte. Acel zeu ilustru este într-adevăr vastul rezervor al tuturor energiilor și penitențelor. Proiectând în existență și retrăgând din nou în sine toate lucrurile pline de bine și rău, acel Zeu de neconceput pe care tu îl cauți, O, nimicitorule de dușmani, locuiește aici cu soția sa. Cel care s-a născut ca Dānava numit Hiranyakashipu, a cărui forță era atât de mare încât putea zgudui chiar și munții Meru, a reușit să obțină de la Mahadeva puterea aparținând tuturor zeităților și s-a bucurat de ea timp de zece milioane de ani. Cel care era cel mai de seamă dintre toți fiii săi și care era cunoscut sub numele de Mandara, a reușit, prin binecuvântarea obținută de la Mahadeva, să lupte cu Śakra timp de un milion de ani. Temutul disc al lui Vishnu și fulgerul lui Indra nu au putut să facă cea mai mică impresie, O, Kesava, în zilele de demult, asupra corpului acestui mare cauzator de suferință universală.[40] Discul pe care îl porți, O, fără de păcat, ți-a fost dat de Mahadeva după ce acesta a ucis un Dānava care se mândrea cu puterea sa și locuia în ape. Acel disc, arzând de energie și asemenea focului, a fost creat de marele zeu având ca simbol taurul. Minunat și irezistibil în energie, el ți-a fost dat de acel zeu ilustru. Datorită energiei sale strălucitoare, el nu putea fi privit de nicio ființă, cu excepția lui Śiva, purtătorul lui *Pinaka*. Acesta a fost motivul pentru care Bhava (Śiva) i-a dat numele de Sudarśana. De atunci, numele Sudarśana a devenit curent în toate lumile. Chiar și arma, O, Kesava, nu a reușit să lase cea mai mică urmă pe corpul lui Mandara, fiul lui Hiranyakashipu, care părea o planetă malefică în cele trei lumi. Sute de Chakre ca a ta și fulgere ca al lui Śakra nu au putut provoca o zgârietură pe corpul acelei planete malefice înzestrată cu mare putere, care obținuse o binecuvântare de la Mahadeva. Înfuriați de puternicul Mandara, zeitățile au luptat din greu

39 Adică, nu căutau niciodată hrană, ci luau ceea ce vedeau și nu foloseau niciodată mâinile.

40 *Graha* înseamnă literalmente planetă; aici, Mandara este comparat cu o planetă malefică, ca urmare a răutăților pe care le-a făcut tuturor.

împotriva lui şi a asociaţilor săi, toţi având binecuvântări de la Mahadeva. Mulţumit de un alt Dānava numit Vidyutprabha, Mahadeva i-a acordat suveranitatea celor trei lumi. Acel Danava a rămas suveran al celor trei lumi timp de o sută de mii de ani. Şi Mahadeva i-a zis: ”Vei deveni unul dintre slujitorii mei.” Într-adevăr, puternicul Stăpân i-a mai dăruit şi darul a o sută de milioane de copii. Stăpânul fără naştere, al tuturor creaturilor, i-a mai dăruit Danavei regiunea cunoscută sub numele de Kusadwipa pentru regatul său. Un alt mare Asura, pe nume Satamukha, a fost creat de Brahma. Timp de o sută de ani el a vărsat în focul jertfei (ca ofrande către Mahadeva) carnea propriului său corp. Mulţumit de astfel de penitenţe, Sankara i-a zis: ”Ce pot să fac pentru tine?” Satamukha i-a răspuns, zicând: ”O, tu cel mai minunat, dă-mi puterea de a crea noi creaturi şi animale. Dă-mi, de asemenea, O, cel dintâi dintre toţi zeii, putere veşnică.” Puternicul Stăpân, astfel abordat de el, i-a zis: ”*Aşa să fie*”. Sinele Născut Brahma, concentrându-şi mintea în Yoga,[41] în vremuri străvechi, a făcut o jertfă timp de trei sute de ani, cu scopul de a obţine copii. Mahadeva i-a dăruit o mie de fii posedaţi de calificări proporţionale cu meritele jertfei. Fără îndoială, tu ştii, O, Krishna, stăpân al Yogăi, pe acela care este lăudat de zei. Înţeleptul cunoscut sub numele de Yajnavalkya este de o virtute deosebită. Prin adorarea lui Mahadeva a dobândit o mare faimă. Marele ascet care este fiul lui Parasara, anume Vyasa, cu sufletul aţintit la Yoga, a obţinut o mare celebritate prin adorarea lui Sankara. Valikhilya au fost neglijaţi de către Maghavat cu o ocazie anterioară. Umpluţi de furie din cauza asta, l-au mulţumit pe ilustrul Rudra. Acel stăpân al universului, cel dintâi dintre toţi zeii, astfel mulţumit de Valikhilya, le-a zis: ”Veţi reuşi prin penitenţele voastre să creaţi o pasăre care îi va fura *Amrita* lui Indra.” Din cauza mâniei lui Mahadeva de altădată, toate apele au dispărut. Zeii l-au mulţumit făcând o jertfă numită *Saptakapala* şi au făcut să curgă alte ape în lumi prin graţia sa. Într-adevăr, când zeul cu trei ochi s-a arătat mulţumit, apa a apărut din nou în lume. Soţia lui Atri, care cunoştea *Vedele*, şi-a părăsit soţul mâniată şi a zis: ”Nu voi mai trăi supusă acestui ascet”. După ce a spus aceste cuvinte, ea a căutat protecţia lui Mahadeva. De frica soţului ei, Atri, a petrecut trei sute de ani fără să mănânce nimic. Şi tot acest timp ea a dormit pe bâte de lemn pentru a-l mulţumi pe Bhava. Marele zeu i-a apărut atunci şi, zâmbind, i-a zis: ”Vei avea un fiu. Şi vei avea acel fiu fără a avea nevoie de un soţ, doar prin graţia lui Rudra. Fără îndoială, acel fiu, născut în rasa tatălui său, va deveni renumit pentru valoarea sa şi va purta un nume după tine.” Ilustrul Vikarna, de asemenea, O, ucigaşe a lui Madhu, plin de devotament faţă de Mahadeva, l-a mulţumit cu penitenţe severe şi a obţinut un succes înalt şi fericit. Sakalya, de asemenea, cu sufletul stăpânit, l-a adorat pe Bhava într-o jertfă mentală pe care a făcut-o timp de nouă sute de ani, O, Kesava. Mulţumit de el, ilustrul zeu i-a zis: ”Vei deveni un mare autor. O, fiule, faima ta va fi inepuizabilă în cele trei lumi. Rasa ta, de asemenea, nu va avea niciodată sfârşit şi va fi împodobită de mulţi mari Rishi care se vor naşte în ea. Fiul tău va deveni cel dintâi dintre Brahmani şi va face *Sutrele* operei tale.” A existat un renumit înţelept pe nume Savarni în epoca *Krita*. Aici, în această sihăstrie, el a suferit penitenţe severe timp de şase mii de ani. Ilustrul Rudra a zis: ”Sunt mulţumit de tine, O, fără de păcat! Fără a fi supus degradării sau morţii, vei deveni un autor renumit în toate lumile!” În vremuri străvechi, Sakra, de asemenea, în Baranasi, plin de devotament, O, Janarddana, l-a adorat pe Mahadeva care are spaţiul gol drept singura îmbrăcăminte şi care este uns cu cenuşă ca un unguent plăcut. După ce l-a adorat astfel pe Mahadeva, a obţinut suveranitatea celeştilor. Narada, de asemenea, în vremuri străvechi, l-a adorat pe marele Bhava cu devotament în suflet. Mulţumit de el, Mahadeva, învăţătorul învăţătorului celest, i-a spus aceste cuvinte: ”Nimeni nu va fi egal cu tine în energie şi penitenţe. Vei fi mereu în slujba mea cu cântecele şi muzica ta instrumentală.” Auzi, de asemenea, O, Madhava, cum în vremuri de demult am reuşit să obţin o vedere a acelui zeu al zeilor, acel Stăpân al tuturor creaturilor, O, Domnule. Auzi, de asemenea, în detaliu pentru ce scop, O, tu cel cu mare putere. Am invocat cu simţurile şi mintea stăpânite acel ilustru zeu înzestrat cu energie supremă. Îţi voi spune, O, fără de păcat, cu de-amănuntul tot ce am reuşit să obţin de la acel zeu al zeilor, anume, Maheswara. În vremuri străvechi, anume, epoca *Krita*, O, fiule, a existat un înţelept de mare faimă,

41 Yoga din versetul 84 este explicată de comentator ca însemnând puterea creaţiei. *Chandra - Surya - parjanya - prithivyadi - sristi - samarthyam*. În mod similar, prin *Saswatam Valam* se înţelege acea putere care provine din *Brahmavidya*.

pe nume Vyaghrapada. El era renumit pentru cunoașterea și stăpânirea sa asupra *Vedelor* și a ramurilor lor. Eu m-am născut ca fiu al acelui înțelept și Dhaumya s-a născut ca fratele meu mai mic. Odată, Madhava, însoțit de Dhaumya, am ajuns la sihăstria unor înțelepți cu sufletul curățit. Acolo am văzut o vacă care era mulsă. Am văzut laptele și mi s-a părut că seamănă cu *Amrita* în gust. M-am întors acasă și, împins de copilărie, i-am spus mamei mele: ”Dă-mi ceva de mâncare făcut cu lapte.” Nu era lapte în casă, și, prin urmare, mama mea a fost foarte întristată că l-am cerut. Mama mea a luat o bucată de turtă (de orez) și a fiert-o în apă, Madhava. Apa devenise cenușie și mama noastră a așezat-o în fața noastră spunând că e lapte și ne-a îndemnat să o bem. Eu mai băusem lapte o dată înainte, căci tatăl meu, în timpul unui sacrificiu, mă dusese în reședința unor rude apropiate. Cu acea ocazie se mulgea o vacă cerească, care încântă zeitățile. Bând laptele ei care avea gust asemeni *Amritei*, am aflat care sunt virtuțile laptelui. Prin urmare, am înțeles imediat originea substanței pe care mi-a oferit-o mama, spunându-mi că este lapte. În adevăr, gustul acelei prăjituri, O, fiule, nu mi-a adus nicio plăcere. Împins de copilărie, i-am spus atunci mamei: ”Aceasta, O, mamă, pe care mi-ai dat-o, nu este nicio pregătire din lapte.” Plină de durere și tristețe din cauza aceasta, și îmbrățișându-mă din afecțiune părintească și mirosindu-mi capul, O, Madhava, ea mi-a spus: ”De unde, O, copil, pot obține hrana preparată cu lapte de asceții cu sufletul curățit? Asemenea oameni locuiesc mereu în pădure și trăiesc din bulbi și rădăcini și fructe. De unde putem noi, care locuim pe malurile râurilor unde se adună Valikhilyas, noi care avem munții și pădurea ca locuință – de unde, într-adevăr, O, copil, putem obține lapte? Noi, drag copil, trăim (uneori) din aer și uneori din apă. Noi locuim în aziluri în mijlocul pădurilor și desișurilor. Ne abținem în mod obișnuit de la toate felurile de hrană consumate de oamenii care trăiesc în sate și orașe. Suntem obișnuiți doar cu hrana pe care o oferă sălbăticia. Nu poate exista lapte, O, copil, în sălbăticia unde nu sunt urmași ai lui Surabhi.[42] Locuind pe malurile râurilor sau în peșteri sau pe culmile munților, sau în *tirthas* și alte locuri de acest fel, ne petrecem timpul în practicarea penitențelor și recitarea Mantrelor sacre, Siva fiind refugiul nostru suprem. Fără a-l mulțumi pe Sthanu cel care dă binecuvântări și are glorie inalterabilă – pe Acela, adică, care are trei ochi – de unde, O, copil, se poate obține hrană preparată cu lapte și robă bună și alte obiecte de plăcere în lume? Dedică-te, O, drag fiu, Celui Sankara cu tot sufletul tău. Prin harul Său, O, copil, vei obține cu siguranță toate obiectele care-ți satisfac toate dorințele.” Auzind aceste cuvinte ale mamei mele, O, ucigaș de dușmani, în acea zi, mi-am unit mâinile în reverență și, plecându-mă în fața ei, am spus: ”O, mamă, cine este acest Mahadeva? În ce fel se poate mulțumi El? Unde locuiește Acel zeu? Cum poate fi văzut? Cu ce se bucură El? Care este, de asemenea, forma lui Sarva? Cum se poate reuși să se obțină o cunoaștere a Lui? Dacă este mulțumit, se va arăta El, O, mamă, în fața mea?” După ce am spus aceste cuvinte, O, Krishna, mamei mele, ea, plină de afecțiune părintească, mi-a mirosit capul, O, Govinda, ochii ei acoperiți de lacrimi în acel timp. Mângâindu-mi ușor corpul, O, ucigaș de Madhu, mama mea, adoptând un ton de mare umilință, mi s-a adresat în următoarele cuvinte, O, cel mai bun dintre zei.

Mama mea a spus: Mahadeva este extrem de dificil de cunoscut de către persoanele cu suflete necurățate. Acești oameni sunt incapabili să-L poarte în inimile lor sau să-L înțeleagă deloc. Ei îl pot reține în mințile lor. Ei nu Îl pot cuprinde și nici nu pot avea o vedere a Lui. Oamenii înțelepți afirmă că formele Sale sunt multe. La fel de multe sunt și locurile în care sălășluiește. Multe sunt formele Grației Sale. Cine este cel ce poate înțelege în detaliu faptele, care sunt toate excelente, ale lui Isa, sau toate formele pe care și le-a asumat în vremurile de demult? Cine poate povesti cum se joacă Sarva și cum este El mulțumit? Maheswara, de formă universală, sălășluiește în inimile tuturor creaturilor. În timp ce Muniții au discutat despre faptele propice și excelente ale lui Isana, am auzit de la ei cum, împins de compasiune față de închinătorii Săi, El le acordă o vedere a persoanei Sale. În scopul de a face o favoare Brahmanilor, locuitorii cerului au recitat pentru informarea lor diversele forme pe care și le-a asumat Mahadeva în vremurile de demult. M-ai întrebat despre acestea. Ți le voi recita, O, fiu.

---

42 *Surabhi* este vaca cerească, strămoașa tuturor vacilor din Cer și de pe Pământ.

Mama mea a continuat: ”Bhava îşi asumă formele lui Brahma şi Vishnu şi a şefului celestial al Rudraşilor, a Adityasilor şi a Aswinilor; şi a acelor zeităţi numite Viswadevas. El îşi asumă formele şi ale oamenilor şi femeilor, ale Pretaşilor şi Pişacilor, ale Kirataşilor şi Savaraşilor şi ale tuturor animalelor acvatice. Această zeitate ilustră îşi asumă formele şi ale acelor Savaraşi care locuiesc în păduri şi desişuri. El îşi asumă formele de broaşte ţestoase şi peşti şi scoici. El este cel care îşi asumă formele acelor lăstari de corali care sunt folosiţi ca podoabe de către oameni. El îşi asumă formele şi ale Yakshaşilor, Rakshasaşilor şi Şerpilor, ale Daityaşilor şi Danavaşilor. Într-adevăr, zeul ilustru îşi asumă formele tuturor creaturilor care trăiesc în găuri. El îşi asumă formele de tigri şi lei şi căprioare, de lupi şi urşi şi păsări, de bufniţe şi de şacali. El este cel care îşi asumă formele de lebede şi ciori şi păuni, de cameleoni şi şopârle şi berze. El este cel care îşi asumă formele de cocori şi vulturi şi Chakravaka. Într-adevăr, el este cel care îşi asumă formele de Chasa şi chiar de munţi. O, fiu, este Mahadeva cel care îşi asumă formele de vaci şi elefanţi şi cai şi cămile şi măgari. El îşi asumă formele şi de capre şi lei şi diverse alte varietăţi de animale. Este Bhava cel care îşi asumă formele de diverse feluri de păsări cu penaj frumos. Este Mahadeva cel care poartă formele persoanelor cu bâte şi ale celor cu umbrele şi ale celor cu curcubee printre Brahmani.[43] El devine uneori cu şase feţe şi uneori cu multe feţe. Uneori îşi asumă forme cu trei ochi şi forme cu multe capete. Şi uneori îşi asumă forme cu multe milioane de picioare şi forme cu stomacuri şi chipuri nenumărate şi forme înzestrate cu braţe nenumărate şi laturi nenumărate. Uneori apare înconjurat de spirite şi fantome nenumărate. El este cel care îşi asumă formele de Rishi şi Gandharva, şi de Siddha şi Charana. Uneori îşi asumă o formă care este făcută albă cu cenuşa pe care o întinde pe ea şi este împodobită cu o semilună pe frunte. Adorat cu diverse imnuri rostite cu diverse feluri de voce şi venerat cu diverse *Mantra* pline de laude, el, care este uneori numit Sarva, este Distrugătorul tuturor creaturilor din univers, şi pe el, din nou, se sprijină toate creaturile ca pe o fundaţie comună. Mahadeva este sufletul tuturor creaturilor. El pătrunde toate lucrurile. El este vorbitorul tuturor discursurilor (despre datorii şi ritualuri). El locuieşte pretutindeni şi trebuie cunoscut ca locuind în inimile tuturor creaturilor din univers. El cunoaşte dorinţa pe care o nutreşte fiecare dintre închinătorii săi. El devine familiarizat cu obiectul în care îi aduce veneraţie. Tu, atunci, dacă îţi face plăcere, caută protecţia şefului zeităţilor. El se bucură uneori, şi uneori cedează furiei, şi uneori rosteşte silaba **Aum** cu un zgomot foarte puternic. Uneori se înarmează cu discul, uneori cu tridentul, uneori cu buzduganul, uneori cu greutăţile grele, uneori cu sabia şi uneori cu securea de luptă. El este cel care îşi asumă forma lui Sesha care susţine lumea pe capul său. El are şerpi pe post de centură, iar urechile sale sunt împodobite cu cercei făcuţi din şerpi. Şerpii formează şi firul sacru pe care îl poartă. Pielea unui elefant îi formează veşmântul de sus.[44] Uneori râde şi uneori cântă şi uneori dansează cel mai frumos. Înconjurat de nenumărate spirite şi fantome, uneori cântă la instrumente muzicale. Diverse, din nou, sunt instrumentele pe care cântă, şi dulci sunt sunetele pe care le scot. Uneori rătăceşte (peste crematorii), uneori cască, uneori plânge şi uneori îi face pe alţii să plângă. Uneori îşi asumă înfăţişarea unuia nebun şi uneori a unuia om beat, şi uneori rosteşte cuvinte extrem de dulci. Înzestrat cu o ferocitate înfricoşătoare, uneori râde în hohote, înspăimântând toate creaturile cu ochii săi. Uneori doarme şi uneori rămâne treaz şi uneori cască după bunul plac. Uneori recită *Mantre* sacre şi uneori devine zeitatea acelor *Mantre* care sunt recitate. Uneori face penitenţe şi uneori devine zeitatea pentru a cărei adoraţie acele penitenţe sunt îndurate. Uneori face daruri şi uneori primeşte acele daruri; uneori se dispune în Yoga şi uneori devine obiectul contemplaţiei Yoga a altora. Poate fi văzut pe platforma sacrificială sau pe ţăruşul sacrificial; în mijlocul ţarcului de vaci sau în foc. Nu poate fi văzut din nou acolo. Poate fi văzut ca un băiat sau ca un bătrân. Se joacă cu fiicele şi soţiile Rishiilor. Părul său este lung şi stă drept pe cap. Este perfect gol, căci orizontul îi este veşmânt. Este înzestrat cu ochi teribili. Este deschis la culoare, este închis la culoare, este închis, este palid, este de culoarea fumului şi este roşu. Este înzestrat cu ochi mari şi teribili. Spaţiul gol este acoperământul său şi El este cel care acoperă toate

43 Un *Sanyasin* este cel care poartă bastonul ca simbol al modului de viaţă pe care l-a adoptat. Chatrin este regele. *Kundin* este cel cu *calabaza*. Înţelesul este că Mahadeva este cel care devine Sanyasin sau cerşetor, pe de o parte, şi monarh, pe de altă parte.

44 Fiecare persoană aparţinând celor trei ordine superioare poartă *Upavita* sau firul sacru ca insignă. Şi zeităţile, inclusiv Mahadeva, poartă *Upavita*. *Upavita* lui Mahadeva este făcută din şerpi vii.

lucrurile. Cine poate înțelege cu adevărat limitele lui Mahadeva, care este fără formă, care este unul și indivizibil, care născocește iluzii, care este cauza tuturor acțiunilor și operațiunilor distructive din univers, care își asumă forma lui Hiranyagarbha, și care nu are început și nu are sfârșit, și care nu are naștere.[45] El trăiește în inima (fiecărei creaturi). El este *prana*, el este mintea și el este Jiva (care este înveșmântată în învelișul material). El este sufletul Yoga, și aceasta este numită Yoga. El este contemplația Yoga în care intră Yoginii.[46] El este Sufletul Suprem. Într-adevăr, Maheswara, puritatea în esență, poate fi înțeles nu de simțuri, ci numai prin Suflet care îi cuprinde existența. El cântă la diverse instrumente muzicale. Este un vocalist. Are o sută de mii de ochi, are o gură, are două guri, are trei guri și are multe guri. Devotându-te Lui, punându-ți inima asupra Lui, bazându-te pe El și acceptându-L ca unica ta țintă, tu, O, fiu, adoră pe Mahadeva și atunci vei putea obține fructificarea tuturor dorințelor tale." Auzind aceste cuvinte ale mamei mele, O, ucigaș de vrăjmași, din acea zi devotamentul meu a fost îndreptat către Mahadeva, neavând alt scop. M-am dedicat apoi practicii celor mai austere penitențe pentru a-L mulțumi pe Șankara. Timp de o mie de ani am stat în picioare pe degetul mare al piciorului stâng. După aceea, am petrecut o mie de ani, hrănindu-mă doar cu fructe. Următoarea mie de ani i-am petrecut, hrănindu-mă doar cu frunze căzute din copaci. Următoarea mie de ani i-am petrecut, hrănindu-mă doar cu apă. După aceea, am petrecut șapte sute de ani, hrănindu-mă doar cu aer. În acest fel, L-am adorat pe Mahadeva pentru o mie de ani completi a zeilor. După aceasta, puternicul Mahadeva, Stăpânul întregului univers, a fost mulțumit de mine. Dorind să afle dacă eram devotat exclusiv și numai Lui, El mi s-a arătat în forma lui Śakra, înconjurat de toți zeii. Ca vestitul Śakra, El avea o mie de ochi pe persoana Sa și era înarmat cu fulgerul. Și călărea pe un elefant a cărui culoare era de un alb pur, cu ochi roșii, urechi lăsate, sucul temporal picurând pe obraji, cu trompa strânsă, teribil de privit și înzestrat cu patru colți. Într-adevăr, călare pe un astfel de elefant, ilustrul șef al zeilor părea să strălucească cu energia sa. Cu o coroană frumoasă pe cap și împodobit cu ghirlande în jurul gâtului și brățări în jurul brațelor, El s-a apropiat de locul unde eram eu. O umbrelă albă era ținută deasupra capului Său. Și era servit de multe Apsarae, iar mulți Gandharva îi cântau laudele. Adresându-mi-se, El a spus: „O, cel dintâi dintre cei regenerați, am fost mulțumit de tine. Cere-mi orice binecuvântare dorești." Auzind aceste cuvinte ale lui Śakra, nu m-am bucurat. Într-adevăr, O, Krishna, i-am răspuns șefului zeilor în aceste cuvinte: „Nu doresc nicio binecuvântare de la tine sau de la mâna vreunui alt zeu. O, zeu amabil, îți spun adevărul, că numai Mahadeva este cel de la care am binecuvântări de cerut. Adevărat, adevărat este, O, Śakra, adevărate sunt aceste cuvinte pe care ți le spun, că nu-mi plac alte cuvinte în afară de cele care se referă la Maheśvara. La comanda lui Paśupati, acel Stăpân al tuturor creaturilor, sunt gata să devin un vierme sau un copac cu multe ramuri. Dacă nu aș obține prin harul reprezentat de binecuvântările lui Mahadeva, însăși suveranitatea celor trei lumi nu mi-ar fi acceptabilă. Fie să mă nasc printre chiar Chandalas, dar să rămân devotat picioarelor lui Hara. Fără a fi devotat acelui Stăpân al tuturor creaturilor, nu aș dori să mă nasc în palatul lui Indra însuși. Dacă o persoană nu are devotament față de acel Stăpân al universului – acel Stăpân al zeilor și al Asurilor – suferința sa nu se va sfârși chiar dacă, din lipsă de hrană, trebuie să se hrănească doar cu aer și apă.[47] Care este nevoia de alte discursuri care sunt chiar pline de alte feluri de moralitate și neprihănire, pentru acele persoane care nu le place să trăiască niciun moment fără să se gândească la picioarele lui Mahadeva? Când vine nelegiuitul sau păcătosul *Kali Yuga*, nu trebuie să treacă niciun moment fără a-și devota inima lui Mahadeva. Cel care a băut *Amrita* constituită de devotamentul față de Hara, devine eliberat de frica lumii. Cel care nu a obținut harul lui Mahadeva nu poate niciodată reuși să se dedice lui Mahadeva pentru o singură zi sau pentru o jumătate de zi sau pentru un *Muhurta* sau

---

45 *Arupa* este fără formă sau, după cum explică comentatorul, *nishkala*, adică fără părți, fiind indivizibil. *Arupa* are forma unor acte, operații sau efecte multiple în univers. *Adyarupa* este *Hiranyagarbha*.

46 Comentatorul explică că, spunând că Maheswara se află în inimă etc., se afirmă că el este reprezentat de mai multe aspecte care alcătuiesc Jiva în starea sa neemancipată, și anume *Annamaya kosha*, *pranamava kosha*, *Manomaya kosha* și *Vijnanmaya kosha*. Ceea ce se înțelege prin *Yogatman* este că el este Sufletul sau esența Yoga a *Chidachidgranthi*, adică *Anandamaya kosha*. Prin *Yogasanjnita* se înțelege că el este Yoga sau *Twam padarthah*.

47 Sensul pare să fie acesta: omul care nu este devotat lui Mahadeva va fi cu siguranță supus suferinței. Suferința lui nu va cunoaște limite. Nu ar fi corect să credem că un astfel de om a atins cel mai jos nivel al suferinței doar atunci când, din lipsă de hrană, trebuie să trăiască cu apă sau aer.

pentru un *Kṣaṇa* sau pentru un *Lava* (unitate de timp foarte mică). La comanda lui Mahadeva voi deveni cu bucurie un vierme sau o insectă, dar nu am niciun gust pentru suveranitatea celor trei lumi, dacă este oferită de tine, O, Śakra. La cuvântul lui Hara aş deveni chiar un câine. De fapt, asta ar corespunde dorinţei mele celei mai înalte. Dacă nu este dată de Maheśvara, nu aş avea suveranitatea chiar şi a zeilor. Nu doresc această stăpânire a Raiurilor. Nu doresc suveranitatea zeilor. Nu doresc regiunea lui Brahmā. Într-adevăr, nu doresc acea încetare a existenţei individuale care se numeşte Eliberare şi care implică o identificare completă cu Brahmā. Dar vreau să devin sclavul lui Hara. Atâta timp cât acel Stăpân al tuturor creaturilor, ilustrul Maheśa, cu coroană pe cap şi corp posedând culoarea alb pură a discului lunar, nu este mulţumit de mine, atâta timp voi suporta cu bucurie toate acele suferinţe, datorate unei sute de repetări ale bătrâneţii, morţii şi naşterii, care revin la soarta fiinţelor întrupate. Ce persoană din univers poate obţine liniştea, fără a-l mulţumi pe Rudra, cel eliberat de decrepitudine şi moarte, cel înzestrat cu strălucirea Soarelui, a Lunii sau a focului, cel care este rădăcina sau cauza originară a tot ceea ce este real şi nereal în cele trei lumi, şi care există ca o entitate unică şi indivizibilă? Dacă din cauza defectelor mele, reîncarnările îmi sunt date, mă voi dedica, în acele noi naşteri, exclusiv lui Bhava.”

Indra a spus: Ce raţiune poţi aduce pentru existenţa unei Fiinţe Supreme sau pentru faptul că El este cauza tuturor cauzelor?

Upamanyu a spus: „Solicit binecuvântări de la acea mare Zeitate numită Siva, pe care vorbitorii de Brahma au descris-o ca fiind existentă şi neexistentă, manifestă şi nemanifestă, eternă sau imuabilă, una şi multiplă. Solicit binecuvântări de la Cel care nu are nici început, nici mijloc şi nici sfârşit, care este Cunoaştere şi Putere, care este de neconceput şi care este Sufletul Suprem. Solicit binecuvântări de la Cel din care provine toată Puterea, care nu a fost produs de nimeni, care este imuabil şi care, deşi El Însuşi nu a izvorât din niciun sământă, este sământa tuturor lucrurilor din univers. Solicit binecuvântări de la Cel care este Splendoare arzândă (dincolo de Întuneric), care este esenţa tuturor penitenţelor, care transcende toate facultăţile pe care le posedăm şi pe care le putem dedica scopului de a-L înţelege, şi prin cunoaşterea Căruia oricine devine eliberat de durere sau tristeţe. Îl venerez, O Purandara, pe Cel care cunoaşte creaţia tuturor elementelor şi gândul tuturor fiinţelor vii, şi care este cauza originară a existenţei sau creaţiei tuturor creaturilor, care este omniprezent şi care are puterea de a da orice.[48] Solicit binecuvântări de la Cel care nu poate fi înţeles prin argumentare, care reprezintă obiectul sistemelor filosofice *Sankhya* şi *Yoga*, şi care transcende toate lucrurile, şi pe care toţi cei care cunosc subiectele investigaţiei le venerează şi le adoră.[49] Solicit binecuvântări de la El, O, Maghavat, care este sufletul lui Maghavat Însuşi, care este numit Zeul zeilor şi care este Stăpânul tuturor creaturilor. Solicit binecuvântări de la Cel care a creat întâi pe Brahma, acel creator al tuturor lumilor, umplând Spaţiul (cu Energia Sa) şi evocând în existenţă oul primordial.[50] Cine altul în afară de acel Domn Suprem ar putea fi creatorul Focului, Apei, Vântului, Pământului, Spaţiului, Minţii şi a ceea ce se numeşte Mahat? Spune-mi, O, Sakra, cine altcineva în afară de Siva ar putea crea Mintea, Înţelegerea, Conştiinţa sau Ego-ul, *Tanmatra*-urile şi simţurile? Cine este mai presus de Siva?[51] Înţelepţii spun că Bunicul Brahma este creatorul acestui univers. Brahma, însă, şi-a dobândit înalta putere şi prosperitate prin adorarea şi mulţumirea lui Mahadeva, acel Zeu al zeilor. Acea putere înaltă (constând din toate cele trei atribute de creaţie, protecţie şi distrugere), care sălăşluieşte în acea Fiinţă ilustră care este înzestrată cu calitatea de a fi una, care l-a creat pe Brahma, Vishnu şi Rudra, a fost derivată de la Mahadeva. Spune-mi, cine este

48 *Bhuta-bhavana-Bhavajnam* este cel care cunoaşte atât *bhavana*, cât şi *bhava* tuturor *bhutas*, adică a tuturor fiinţelor vii.

49 Fără *Srutis*, El nu poate fi înţeles, pentru că El este deasupra tuturor dialecticilor sau argumentelor. Obiectul pe care îl are în vedere sistemul *Sankhya* provine de la El, iar obiectul pe care îl au în vedere şi yoghinii îşi are originea în El.

50 Mahadeva, numit Brahma, a umplut mai întâi Spaţiul cu energia sa. Spaţiul formând, ca să zicem aşa, materia din care a fost creat totul. După ce a umplut Spaţiul cu energie creatoare, el a creat oul primordial şi l-a plasat în interiorul acestuia pe Brahma, strămoşul universului.

51 *Tanmatrele* sunt elementele subtile, pe care noi le percepem ca fiind grosolane.

superior Domnului Suprem?[52] Cine altul în afară de acel Zeu al zeilor este capabil să unească fiii lui Diti cu stăpânirea și puterea, judecând după suveranitatea și puterea de a opresa conferite celor mai de frunte dintre Daitya și Danava?[53] Diferitele puncte ale orizontului, Timpul, Soarele, toate entitățile de foc, planetele, vântul, apa și stelele și constelațiile – acestea, să știi, provin de la Mahadeva. Spune-ne, cine este mai presus de Domnul Suprem? Cine altcineva, în afară de Mahadeva, în chestiunea creării Sacrificiului și distrugerii Tripurei? Cine altcineva în afară de Mahadeva, zdrobitorul dușmanilor, a oferit stăpânire principalului? [54] De ce e nevoie, O, Purandara, de multe afirmații bine sonante pline de sofisme spațioase, când Te văd cu o mie de ochi, O, cel mai bun dintre zei, – Tu cel care ești venerat de Siddhas și Gandharvas și de zei și de Rishis? O, cel mai bun dintre Kusikas, toate acestea se datorează harului Acelui Zeu al zeilor, anume Mahadeva. Știu, O, Kesava, că tot acest ansamblu, constând din existențe animate și neînsuflețite, împreună cu cerul și alte entități nevăzute, care se află în această lume, și care are pe Domnul atotprezent ca suflet, a izvorât din Maheswara și a fost creat (de el) pentru plăcerea lui Jiva.[55] În lumile cunoscute sub numele de Bhu, Bhuva, Swah și Maha, în mijlocul munților Lokaloka, în insule, în munții Meru, în toate lucrurile care aduc fericire și în inimile tuturor creaturilor, O, ilustre Maghavat, sălășluiește Mahadeva, așa cum spun cei versați în toate subiectele de investigație. Dacă, O, Sakra, Devas (zeii) și Asuras ar fi putut vedea o altă formă puternică decât cea a lui Bhava, nu s-ar fi adăpostit amândoi, mai ales primii, când sunt atacați și asupriți de ceilalți, sub protecția acelei forme? În toate confruntările ostile dintre zei, Yakshași, Uragași și Rakshasași, care se termină cu anihilare reciprocă, este Bhava cel care le oferă celor care pierd puterea potrivită cu locațiile lor respective, în funcție de actele lor. Spune-mi, cine altcineva în afară de Maheswara este cel ce acordă binecuvântări și pedepsește din nou pe Andhaka și Sukra și Dundubhi și Maharshi și mulți dintre cei mai de seamă Yakshași, Indra și Vala și Rakshasași și Nivatakavachas? Nu a fost sămânța vitală a lui Mahadeva, acel Stăpân al zeilor și al Asurilor, turnată ca ofrandă în foc? Din acea sămânță a răsărit un munte de aur. Cine altcineva are o sămânță despre care se poate spune că posedă o astfel de virtute? [56] Cine altcineva în această lume este lăudat că are orizontul drept veșmânt? Cine altcineva poate fi numit Brahmacharin cu sămânța sa vitală retrasă? Cine altcineva are jumătate din corp ocupată de preaiubita sa soție? [57] Cine altcineva a reușit să-l subjuge pe Kama, zeul dorinței? Spune-mi, O, Indra, ce altă Ființă posedă acea regiune înaltă a fericirii supreme care este lăudată de toți zeii? Cine altcineva are crematoriul ca loc de joacă? Cine altcineva este atât de lăudat pentru dansul său? A cui putere și venerație rămân neschimbate? Cine altcineva se joacă cu spirite și fantome? Spune-mi, O, zeitate, cine altcineva are asociați care posedă o forță asemănătoare cu a sa și care sunt, așadar, mândri de acea forță sau putere? [58] Cine altcineva mai există a cărui stare este aplaudată ca fiind neschimbătoare și venerată cu reverență de către cele trei lumi? Cine altcineva varsă ploaia, dă căldură și strălucește în Energie? De la cine altcineva ne derivăm bogăția de ierburi? Cine altcineva susține toate felurile de bogății? Cine altcineva se joacă după bunul plac în

---

52 Aici Mahadeva este reprezentat ca Brahman Suprem. Prin urmare, Ființa care i-a creat pe Brahma, Vishnu și Rudra și-a dobândit puterea de a crea de la Mahadeva. Astfel, Mahadeva este Brahma Nemanifest.

53 *Sampadayitum* este *aisaryyena samyojayitum*. Dificultatea rezidă în prima linie; ablativul luat ca *yabartha* sau *lyablope*.

54 Acesta este un exemplu de punct crucial; *adhipati* este un verb cu predicație incompletă, care implică *etya* sau întâlnire.

55 Aici se arată compasiunea lui Mahadeva. Comentatorul explică că *eshu* se referă la aceste cuvinte; *chatanachetanani* ar include toate existențele animate și neanimate. Cuvântul *adi* care urmează se referă la cer și la toate entitățile nevăzute. *Avyaktamuktakesa* este o perifrază pentru jiva; *avyaktam aspashtam yathasyattatha muktah bhanti tirohitam nitya-muktatwama sya* este explicația oferită. Aceasta este, fără îndoială, corectă. Sensul este atunci că toate acestea au izvorât din Maheswara și există pentru a fi savurate de Jiva.

56 Aluzia este explicată astfel de comentator: odată, sămânța lui Mahadeva a căzut într-un foc aprins. Zeul focului a îndepărtat-o, neputând să o consume. Sămânța, însă, astfel îndepărtată, s-a transformat într-un munte de aur. Haimagiri nu este Himavat sau munții Himalaya, așa cum traduce greșit traducerea Burdwan.

57 *Ardhe sthita kanta* se referă la transformarea lui Mahadeva într-o formă jumătate masculină și jumătate feminină, jumătatea masculină fiind jumătatea formei sale obișnuite, iar jumătatea feminină fiind forma iubitei sale soții Uma sau Parvati. Această transformare este cunoscută sub numele de *Haragauri*.

58 Asociații lui Mahadeva sunt numiți *Gana*. Deva este în cazul vocativ. Traducătorul din Burdwan interpretează greșit *deva-ganah* ca fiind un cuvânt compus și distorsionează sensul.

cele trei lumi ale lucrurilor mobile şi nemobile? O Indra, să ştii că Maheswara este cauza originară (a tuturor lucrurilor). El este adorat de către Yoghini, de către Rishi, de către Gandharva şi de către Siddha, cu ajutorul cunoaşterii, (al succesului ascetic) şi al riturilor prescrise în ordonanţele scripturale.[59] El este adorat de către zei şi de către Asura prin jertfe, prin fapte şi prin suferinţa ritului prescris în scripturi. Fructele acţiunii nu îl ating niciodată, căci El le transcende pe toate. Fapt fiind astfel, îl numesc cauza originară a tuturor lucrurilor.[60] El este şi grosolan şi subtil. El este fără comparaţie. El nu poate fi conceput de simţuri. El este înzestrat cu atribute şi este lipsit de ele. El este stăpânul atributelor, căci acestea sunt sub controlul Său. Asemenea este locul care îi aparţine lui Maheswara. El este cauza menţinerii şi a creaţiei (universului). El este cauza universului şi cauza şi a distrugerii acestuia. El este Trecutul, Prezentul şi Viitorul. El este părintele tuturor lucrurilor. Într-adevăr, El este cauza a tot. El este cel care este schimbător, El este necunoscutul, El este Cunoaşterea; El este ignoranţa; El este fiecare faptă, El este fiecare omisiune; El este dreptatea; şi El este nedreptatea. Pe Acesta, O, Sakra, îl numesc cauza tuturor lucrurilor. Priveşte, O Indra, în imaginea lui Mahadeva indicaţiile ambelor sexe. Acel zeu al zeilor, adică Rudra, acea cauză a creaţiei şi a distrugerii, îşi afişează în forma Sa indicaţiile ambelor sexe ca unică cauză a creaţiei universului. Mama mea mi-a spus odată că El este cauza universului şi unica cauză a tuturor lucrurilor. Nu este nimeni mai presus de Isa, O Sakra. Dacă îţi place, aruncă-te la mila şi protecţia Lui. Ai dovada vizibilă, O şef al celeştilor, a faptului că universul a izvorât din uniunea sexelor (reprezentată de Mahadeva). Universul, ştii tu, este suma a ceea ce este înzestrat cu atribute şi a ceea ce este lipsit de atribute şi are ca o cauză imediată semințele lui Brahma şi ale altora. Brahma şi Indra şi Hutasana şi Vishnu şi toţi ceilalţi zei, împreună cu Daitya şi Asura, încununaţi cu împlinirea a mii de dorinţe, spun întotdeauna că nu este nimeni mai presus de Mahadeva.[61] Mânat de dorinţă, Îl solicit, cu mintea stăpânită, pe acel zeu cunoscut de întregul univers mobil şi nemobil, pe Acela, adică, care a fost vorbit ca fiind cel mai bun şi cel mai înalt dintre toţi zeii, şi care este însăşi auspiciozitatea, pentru a obţine fără întârziere cea mai înaltă achiziţie, adică Mântuirea. Ce necesitate mai este de alte motive (pentru a stabili) ceea ce cred? Mahadeva cel mai suprem este cauza tuturor cauzelor. Nu am auzit niciodată ca zeităţile să fi adorat, vreodată, semnul vreunui alt zeu în afară de Mahadeva. Dacă Maheswara nu este acceptat, spune-mi, dacă ai auzit vreodată, cine altcineva are semnul său venerat sau este venerat de toate zeiţele? Cel al cărui semn este venerat mereu de Brahma, de Vishnu, de tine, O Indra, împreună cu toate celelalte zeiţe, este într-adevăr cel mai de frunte dintre toţi zeii venerabili. Brahma are ca semn floarea de lotus, Vishnu are ca semn discul, Indra are ca semn fulgerul. Dar făpturile lumii nu poartă niciunul dintre semnele care îi disting pe aceşti zei. Pe de altă parte, toate făpturile poartă semnele care îl marchează pe Mahadeva şi pe soţia Sa. Prin urmare, toate făpturile trebuie considerate ca aparţinând lui Maheswara. Toate făpturile de sex feminin, au izvorât din natura Umei ca şi cauză, şi de aceea poartă semnul feminităţii care o distinge pe Uma; în timp ce toate făpturile de sex masculin, izvorând din Siva, poartă semnul masculin care îl distinge pe Siva. Acel om care spune că există, în cele trei lumi cu făpturile lor mobile şi nemişcate, altă cauză în afară de Domnul Suprem, şi că ceea ce nu este marcat cu semnul lui Mahadeva sau al soţiei Sale ar trebui considerat foarte jalnic şi nu ar trebui numărat printre făpturile universului. Fiecare fiinţă cu semnul sexului masculin trebuie să fie cunoscută ca fiind a lui Isana, în timp ce fiecare fiinţă cu semnul sexului feminin trebuie să fie cunoscută ca fiind a Umăi. Acest univers de făpturi mobile şi nemişcate este asigurat de două feluri de forme (adică, masculină şi feminină). De la Mahadeva doresc să obţin binecuvântări. Eşuând în

59 Versiunea din Bombay este *Vihitam karanam param*. Comentatorul o adoptă şi o explică astfel: *vihitam, ajnatam sat jnapitam; param karanam avyaktasyapi karanam*. Versiunea din Bengal nu este însă greşită.

60 Citirea din Bengal a termenului *karmayoga* este greşită. Textul din Bombay citeşte *karmayajna*, care, desigur, este corect. Prin *karmayajna* se înţelege sacrificiul care se realizează cu ajutorul ofrandelor reale de flori, ierburi şi animale şi libaţii de *ghee*, carne etc. Acestea se opun sacrificiilor mentale sau *manasa yajna*. Este curios să vedem că traducătorul din Burdwan aderă la interpretarea greşită şi înţelege greşit sensul. Mahadeva transcende roadele acţiunii, adică nu are un corp la care să se ataşeze fericirea şi nefericirea.

61 Citirea din Bombay *savikara-nirguna-ganam* este corectă. Atunci citirea din Bengal care are *gunam* (şi nu *ganam*) ca ultimul cuvânt al acestui compus este greşită. Traducătorul din Burdwan aderă la citirea greşită şi traduce incorect compusul. K. P. Singha îl omite. Desigur, *ganam* înseamnă sumă sau total. *Rectodbhavam* este *arsha* pentru *Retasodbhavam*.

acest sens, O Kausika, aș prefera mai degrabă dizolvarea însăși. Pleacă sau rămâi, O Sakra, cum dorești tu, O ucigaș al lui Vala. Doresc să primesc binecuvântări sau blesteme de la Mahadeva. Niciun alt zeu nu voi recunoaște vreodată, nici nu aș dori de la vreun alt zeu împlinirea tuturor dorințelor mele." După ce a spus aceste cuvinte șefului celeștilor, am fost copleșit de tristețe la gândul că Mahadeva nu fusese mulțumit de mine, în ciuda austerităților mele severe. Într-o clipă, însă, am văzut elefantul ceresc pe care îl văzusem înainte transformat într-un taur alb ca o lebădă, sau ca un *Jasminum pubescens*, sau ca o tulpină de lotus sau argint, sau ca oceanul de lapte. Cu corp uriaș, părul cozii sale era negru și nuanța ochilor săi era gălbuie ca mierea. Coarnele sale erau tari ca diamantul și aveau culoarea aurului. Cu vârfurile lor foarte ascuțite, a căror nuanță era un roșu blând, taurul părea să sfâșie Pământul. Animalul era împodobit peste tot cu ornamente făcute din aurul cel mai pur. Fața și copitele și nasul și urechile sale erau extraordinar de frumoase, iar talia sa era de asemenea extraordinar de bine formată. Flancurile sale posedau o frumusețe mare, iar gâtul său era foarte gros. Întreaga sa formă era extraordinar de agreabilă și frumoasă la privit. Cocoașa sa strălucea cu o mare frumusețe și părea să ocupe întreaga sa articulație a umărului. Și arăta ca vârful unui munte de zăpadă sau ca o stâncă de nori albi pe cer. Pe spatele acelui animal am văzut așezat ilustrul Mahadeva împreună cu soția sa Uma. Într-adevăr, Mahadeva strălucea ca stăpânul stelelor când este plin. Focul născut din energia Sa semăna în strălucire cu fulgerul care pâlpâie printre nori. Într-adevăr, părea ca și cum o mie de sori ar fi răsărit acolo, umplând fiecare parte cu o splendoare orbitoare. Energia Domnului Suprem arăta ca focul *Samvartaka* care distruge toate făpturile la sfârșitul Yugăi. Întins de acea energie, orizontul a devenit astfel încât nu vedeam nimic în nicio direcție. Umplut de anxietate, m-am gândit din nou ce ar putea însemna. Acea energie, însă, nu a pătruns în toate părțile pentru mult timp, căci curând, prin iluzia acelui zeu al zeilor, orizontul s-a limpezit. Am văzut apoi ilustrul Sthanu sau Maheswara așezat pe spatele taurului său, cu o înfățișare binecuvântată și plăcută și arătând ca un foc fără fum. Și marele zeu era însoțit de Parvati cu trăsături fără cusur. Într-adevăr, l-am văzut pe Sthanu, cu gâtul albastru și cu suflet înalt, atașat de nimic, acel rezervor de toate felurile de forță, înzestrat cu opt și zece brațe și împodobit cu tot felul de podoabe. Îmbrăcat în veșminte albe, purta ghirlande albe și avea unguente albe întinse pe membrele sale. Culoarea stindardului său, irezistibil în univers, era albă. Panglica sacră din jurul persoanei sale era, de asemenea, albă. Era înconjurat de asociați, toți înzestrați cu o putere egală cu a sa, care cântau sau dansau sau cântau la diverse feluri de instrumente muzicale. O semilună, de nuanță palidă, îi forma coroana, și așezată pe frunte arăta ca luna care răsare în firmamentul toamnei. Părea să sclipească de splendoare, în consecința celor trei ochi ai săi care semănau cu trei sori. Ghirlanda de cel mai pur alb care îi era pe corp strălucea ca o ghirlandă de nuferi, de cel mai pur alb, împodobiți cu bijuterii și pietre prețioase. Am văzut de asemenea, O Govinda, armele în formele lor întrupate și pline de tot felul de energie, care aparțin lui Bhava de putere nemăsurabilă. Zeu de suflet înalt ținea un arc ale cărui culori semănau cu cele ale curcubeului. Acest arc este celebrat sub numele de *Pinaka* și este în realitate un șarpe măreț. Într-adevăr, acel șarpe cu șapte capete și corp vast, cu colți ascuțiți și otravă virulentă, cu gât mare și de sex masculin, era încolăcit cu coarda care îi servea drept coardă de arc. Și era o săgeată a cărei splendoare semăna cu cea a soarelui sau a focului care apare la sfârșitul *Yuga*. Într-adevăr, acea săgeată era excelenta *Pasupata*, acea armă măreață și teribilă, care nu are egal, inepuizabilă prin puterea sa și capabilă să inspire frică fiecărei creaturi. De proporții vaste, părea să vomite constant scântei de foc. Posedând un picior, dinți mari și o mie de capete și o mie de stomacuri, avea o mie de brațe, o mie de limbi și o mie de ochi. Într-adevăr, părea să vomite continuu foc. O, tu cu brațe puternice, acea armă este superioară armelor *Brahma*, *Narayana*, *Aindra*, *Agneya* și *Varuna*. Într-adevăr, este capabilă să neutralizeze orice altă armă din univers. Cu acea armă, ilustrul Mahadeva, în zile de demult, arsese și consumase într-o clipă orașul triplu al Asurilor. Cu cea mai mare ușurință, O, Govinda, Mahadeva, folosind acea singură săgeată, a realizat acea faptă. Acea armă, aruncată de brațele lui Mahadeva, poate, fără îndoială, să consume în jumătate din timpul necesar unei clipiri, întregul univers cu toate creaturile sale mobile și imobile. În univers nu există nicio ființă, inclusiv Brahma și Vishnu și zeitățile, care să nu poată fi ucisă de acea armă. O, părinte, am văzut acea armă excelentă, minunată și incomparabilă în mâinile lui Mahadeva. Există o altă armă misterioasă și

foarte puternică, care este egală sau poate superioară armei *Pasupata*. Am văzut şi pe aceea. Este celebrată în toate lumile ca fiind Suma lui Mahadeva purtătorul de *Sula*. Aruncată de ilustrul zeu, acea armă este capabilă să scufunde întregul Pământ sau să usuce apele oceanului sau să anihileze întregul univers. În zile de demult, fiul lui Yuvanaswa, regele Mandhatri, acel cuceritor al celor trei lumi, posesor de suveranitate imperială şi înzestrat cu energie abundentă, a fost distrus împreună cu toate trupele sale prin acea armă. Înzestrat cu mare putere şi mare energie şi asemănător lui Indra însuşi în forţă, regele, O Govinda, a fost ucis de Rakshasa Lavana cu ajutorul acestui *Sula* pe care îl primise de la Siva. *Sula* are un vârf foarte ascuţit. Extrem de teribil, este capabil să facă părul tuturor să se ridice. L-am văzut în mâinile lui Mahadeva, ca şi cum ar urla de furie, strângându-şi fruntea în trei cute. Semăna, O, Krishna, cu un foc fără fum sau cu soarele care răsare la sfârşitul Yuga. Mânerul acelui *Sula* era făcut dintr-un şarpe măreţ. Este cu adevărat inepuizabil. Arăta ca Distrugătorul universal însuşi, înarmat cu laţul său. Am văzut această armă, O, Govinda, în mâinile lui Mahadeva. Am văzut şi o altă armă, şi anume acea bardă cu tăiş ascuţit care, în zile de demult, i-a fost dată lui Rama de către Mahadeva mulţumit, pentru a-l ajuta să extermine pe Kshatriya. Cu acea armă, Rama (din rasa lui Bhrigu) a ucis în luptă teribilă pe marele Karttaviryya, care era stăpânul lumii întregi. Cu acea armă, fiul lui Jamadagni, O, Govinda, a reuşit să extermine pe Kshatriya de douăzeci şi una de ori. Cu tăiş în flăcări şi extrem de teribilă, acea secure atârna pe umărul lui Mahadeva, împodobit cu un şarpe. Într-adevăr, strălucea pe persoana lui Mahadeva ca flacăra unui foc arzând. Am văzut nenumărate alte arme cereşti la Mahadeva cel cu inteligenţă mare. Am numit însă doar câteva, O, fără păcat, din cauza caracterului lor principal. În partea stângă a marelui zeu stătea Străbunicul Brahma, aşezat pe un car excelent, la care erau ataşate lebede înzestrate cu viteza minţii. În aceeaşi parte se putea vedea şi pe Narayana, aşezat pe fiul lui Vinata, şi purtând cochilia, discul şi buzduganul. Lângă zeiţa Uma era Skanda aşezat pe păunul său, purtând sulița sa fatală şi clopoţei, şi arătând ca un alt Agni. În faţa lui Mahadeva l-am văzut pe Nandi stând înarmat cu *Sula* sa şi arătând ca un al doilea Sankara (pentru putere şi energie). *Munii* conduşi de Manu cel născut din sine şi Rishii avându-l pe Bhrigu ca prim, şi zeităţile avându-l pe Indra în frunte, toţi au venit acolo. Toate triburile de spirite şi fantome, şi Mamele cereşti, stăteau în jurul lui Mahadeva şi îl salutau cu reverenţă. Zeităţile erau angajate în a lăuda pe Mahadeva rostind diverse imnuri. Străbunicul Brahma, rostind un *Rathantara*, l-a lăudat pe Mahadeva. Narayana, de asemenea, rostind *Jyestha Saman*, a cântat laude lui Bhava. Indra a făcut acelaşi lucru cu ajutorul acelor *Mantra*-uri Vedice de frunte, şi anume *Sata-Rudriam*. Într-adevăr, Brahma şi Narayana şi Indra — acei trei zei cu suflet înalt — străluceau acolo ca trei focuri de sacrificiu. În mijlocul lor strălucea Dumnezeu ilustru ca soarele în mijlocul coroanei sale, ieşit din norii de toamnă. Am văzut mii de sori şi luni, şi în cer, O, Kesava. L-am lăudat apoi pe Domnul ilustru al tuturor, Stăpânul suprem al universului.

Upamanyu a continuat: Am spus: Salve ţie, O ilustre, O, tu care eşti refugiul tuturor lucrurilor, O, tu care eşti numit Mahadeva! Salve ţie care iei forma lui Śakra, care eşti Śakra şi care te deghizezi în forma şi veşmintele lui Śakra. Salve ţie care eşti înarmat cu fulgerul, ţie care eşti gălbui şi ţie care eşti mereu înarmat cu *Pinaka*. Salve ţie care porţi mereu scoica şi *Sula*. Salve ţie care eşti îmbrăcat în negru, ţie care ai părul negru şi creţ, ţie care ai o piele de căprioară neagră drept veşmânt superior, ţie care prezidezi a opta lunaţie a jumătăţii întunecate a lunii. Salve ţie care eşti de culoare albă, ţie care eşti numit alb, ţie care eşti îmbrăcat în veşminte albe, ţie care ai membrele înnegrite cu cenuşă albă, ţie care eşti mereu angajat în fapte albe. Salve ţie care eşti de culoare roşie, ţie care eşti îmbrăcat în veşminte roşii, ţie care deţii un stindard roşu cu flamuri roşii, ţie care porţi ghirlande roşii şi foloseşti unguente roşii. Salve ţie care eşti de culoare maro, ţie care eşti îmbrăcat în veşminte maro, ţie, care ai un stindard maro cu flamuri maro, ţie care porţi ghirlande maro şi foloseşti unguente maro. Salve ţie care ai umbrela regală ţinută deasupra capului tău, ţie care porţi coroana cea mai de seamă. Salve ţie care eşti împodobit cu o jumătate de ghirlandă şi o jumătate de brăţară, ţie care eşti împodobit cu un singur inel pentru un an, ţie care eşti înzestrat cu viteza minţii, ţie care eşti înzestrat cu o mare strălucire. Salve ţie care eşti cel dintâi dintre zei, ţie care eşti cel dintâi dintre asceţi, ţie care eşti cel dintâi dintre cereşti. Salve ţie care

porți o jumătate de ghirlandă de lotuși, ție care ai multe lotuși pe trupul tău. Salve ție care ai jumătate din trup unsă cu pastă de lemn de santal, ție care ai jumătate din trup împodobit cu ghirlande de flori și uns cu unguente parfumate.[62] Salve ție care ești de culoarea Soarelui, ție care ești ca Soarele, ție a cărui față este ca Soarele, ție care ai ochi fiecare fiind ca Soarele. Salve ție care ești *Soma*, ție care ești la fel de blând ca *Soma*, ție care porți discul lunar, ție care ai înfățișarea lunii, ție care ești cea mai de seamă dintre toate creaturile, ție care ești împodobit cu un set dintre cei mai frumoși dinți. Salve ție care ești de culoare închisă, ție care ești de culoare deschisă, ție care ai o formă pe jumătate galbenă și pe jumătate albă, ție care ai un corp pe jumătate bărbat și pe jumătate femeie, ție care ești și bărbat și femeie. Salve ție care deții un taur drept vehicul, ție care înaintezi călare pe elefantul cel mai de seamă, ție care ești greu de atins, ție care ești capabil să mergi în locuri inaccesibile altora. Salve ție ale cărui laude sunt cântate de *Ganas*, ție care ești devotat *Ganas*-ilor diverși, ție care urmezi drumul bătut de Ganas, ție care ești mereu devotat Ganas-ilor ca unui jurământ. Salve ție care ești de culoarea norilor albi, ție care ai splendoarea norilor de seară, ție care nu poate fi descris prin nume, ție care ai propria ta formă (neavând nimic altceva în univers cu care să poată fi comparată). Salve ție care porți o frumoasă ghirlandă de culoare roșie, ție care ești îmbrăcat în veșminte de culoare roșie. Salve ție care ai coroana capului împodobită cu pietre prețioase, ție care ești împodobit cu o semilună, ție care porți multe pietre prețioase frumoase în diademă, ție care ai opt flori pe cap. Salve ție care ai o gură și ochi de foc, ție care ai ochi având strălucirea a o mie de luni, ție care ești sub forma focului, ție care ești frumos și plăcut, ție care ești de neconceput și misterios. Salve ție, cel ce străbați firmamentul, ție, cel ce iubești și sălășluiești în ținuturi ce oferă pășune vitelor, ție, cel ce umbli pe Pământ, ție, cel ce ești Pământul, ție, cel ce ești infinit, ție cel ce ești deosebit de însemnat. Salve ție, cel ce ești dezbrăcat (sau ai orizontul drept veșmânt), ție, cel ce faci din orice loc în care nimerești un cămin fericit. Salve ție, cel ce ai universul drept cămin, ție, cel ce ai atât Cunoașterea cât și Fericirea drept Suflet. Salve ție, cel ce porți întotdeauna o diademă, ție, cel ce porți o brățară lată, ție, cel ce ai un șarpe drept ghirlandă la gât, ție, cel ce porți multe podoabe frumoase pe trup. Salve ție, cel ce ai Soarele, Luna și Agni drept cei trei ochi, ție, cel ce ești înzestrat cu o mie de ochi, ție, cel ce ești și bărbat și femeie, ție, cel ce ești lipsit de sex, ție, cel ce ești un Sankhya, ție, cel ce ești un Yogin. Salve ție, cel ce ai grația acelor divinități care sunt venerate în jertfe, ție, cel ce ești Atharvans, ție, cel ce ești cel ce alină orice fel de boală și durere, ție, cel ce ești cel ce alungă orice tristețe. Salve ție, cel ce rage la fel de profund ca norii, ție, cel ce îți arăți diverse feluri de iluzii, ție, cel ce prezidezi asupra solului și asupra seminței ce este semănată în el, ție, cel ce ești Creatorul a tot. Salve ție, cel ce ești Domnul tuturor celor cerești, ție, cel ce ești Stăpânul universului, ție, cel ce ești înzestrat cu viteza vântului, ție, cel ce ai forma vântului. Salve ție, cel ce porți o ghirlandă de aur, ție, cel ce te joci pe dealuri și munți,[63] ție, cel ce ești împodobit de toți dușmanii zeilor, ție, cel ce ești înzestrat cu viteză și energie feroce. Salve ție, cel ce ai smuls unul dintre capetele Marelui Părinte Brahma, ție, cel ce ai ucis Asura numit Mahisha, ție, cel ce îți asumi trei forme, ție, cel ce porți orice formă. Salve ție, cel ce ești distrugătorul orașului triplu al Asurilor, ție, cel ce ești distrugătorul jertfei (a lui Daksha), ție, cel ce ești distrugătorul trupului lui Kama (zeul Dorinței), ție, cel ce mânuiești toiagul distrugerii. Salve ție, cel ce ești Skanda, ție, cel ce ești Visakha, ție, cel ce ești toiagul Brahmanaului, ție, cel ce ești Bhava, ție, cel ce ești Sarva, ție, cel ce ai formă universală. Salve ție, cel ce ești Isana, ție, cel ce ești distrugătorul lui Bhaga, ție, cel ce ești ucigașul lui Andhaka, ție, cel ce ești universul, ție, cel ce ești înzestrat cu iluzie, ție, cel ce ești și perceptibil și inperceptibil.[64] Tu ești singurul scop al tuturor creaturilor, tu ești cel dintâi, tu ești inima a tot. Tu ești Brahma tuturor zeităților, tu ești Roșul și Albastrul Nilardhita al Rudrelor. Tu ești Sufletul creaturilor, tu ești Cel numit Purusha în filosofia *Sankhya*, tu ești Rishabha printre toate cele sfinte, tu ești ceea ce este numit de către Yogini ca fiind de bun augur și care, conform acestora, este fără părți (fiind indivizibil). Dintre cei care respectă

62 Corpul lui Mahadeva este jumătate bărbat și jumătate femeie. Jumătatea masculină are ghirlande din oase, iar jumătatea feminină ghirlande din flori. Jumătatea masculină are tot ceea ce este respins de ceilalți, iar jumătatea feminină are tot ceea ce este râvnit de ceilalți. Această formă particulară a lui Mahadeva se numește *Hara-Gauri*.

63 *Girimala* este descrisă de comentator ca fiind cea care se joacă pe dealuri și munți.

64 Toate textele conțin *Bhavaghnaya*. Cu toate acestea, citirea corectă pare să fie *Bhagaghnaya*, mai ales că referirea la *Andhaka* apare imediat după.

diferitele moduri de viață, tu ești Cel ce Întreține Casa, tu ești Marele Stăpân printre stăpânii universului. Tu ești Kuvera printre toți Yakshașii, și tu ești Vishnu printre toate jertfele.[65] Tu ești Meru printre munți, tu ești Luna printre toți luminătorii firmamentului, tu ești Vasishtha printre Rishi, tu ești Surya printre planete. Tu ești leul printre toate animalele sălbatice, și printre toate animalele domestice, tu ești taurul venerat de toți oamenii. Printre Aditya, tu ești Vishnu (Upendra), printre Vasu ești Pavaka, printre păsări ești fiul Vinatei (Garuda), și printre șerpi ești Ananta (Sesha). Printre *Vede* tu ești Samans, printre Yajus ești Sata-Rudriyam, printre Yogini ești Sanatkumara, și printre Sankhya ești Kapila. Printre Maruți ești Sakra, printre Pitri ești Devarat, printre toate regiunile (pentru reședința ființelor create) tu ești regiunea lui Brahman, și dintre toate scopurile pe care creaturile le ating, tu ești *Moksha* sau Eliberarea. Tu ești Oceanul de lapte printre toate oceanele, printre toate înălțările stâncoase ești Himavat, printre toate ordinele ești Brahmana, și printre toți Brahmanii învățați ești cel care a suferit și respectă Diksha. Tu ești Soarele printre toate lucrurile din lume, tu ești distrugătorul numit Kala. Tu ești orice altceva înzestrat cu energie superioară sau cu eminență care există în univers. Tu ești înzestrat cu putere supremă. Chiar acesta este ceea ce reprezintă concluzia mea fermă. Salve ție, O, puternic și ilustru, O, tu cel blând cu toți slujitorii tăi. Salve ție, O, stăpân al Yoginilor. Mă închin ție, O, cauză originară a universului. Fii mulțumit de mine care sunt slujitorul tău, care sunt foarte nefericit și neajutorat, O, Etern Stăpân, devino tu refugiul acestui adorator al tău care este foarte slab și nenorocit. O, Suverane Stăpân, se cuvine să ierți toate acele greșeli pe care le-am comis, având milă de mine pe baza faptului de a fi slujitorul tău devotat. Am fost amețit de tine, O, Stăpân al tuturor zeităților, din cauza deghizării în care te arăți mie. O, Maheswara, nu ți-am dat Arghya sau apă pentru a-ți spăla picioarele."[66] După ce l-am lăudat pe Isana în acest fel, i-am oferit, cu mare devoțiune, apă pentru spălarea picioarelor și ingredientele pentru Arghya, și apoi, cu mâinile împreunate, m-am predat Lui, fiind pregătit să fac orice mi-ar porunci. Atunci, O, tată, o ploaie de flori de bun augur a căzut pe capul meu, înzestrată cu parfum ceresc și stropită cu apă rece. Muzicienii cerești au început să cânte la tobele lor. O briză delicioasă, parfumată și plăcută, a început să bată și m-a umplut de plăcere. Apoi Mahadeva, însoțit de soția sa și având taurul ca simbol, fiind mulțumit de mine, s-a adresat zeilor adunați acolo cu aceste cuvinte, umplându-mă de mare bucurie: „Priviți, zei, devotamentul lui Upamanyu, cel cu suflet înalt. Cu adevărat, devotamentul acesta este constant și mare, și complet neschimbător, căci există nealterat". Astfel adresate de marele Dumnezeu înarmat cu *Sula*, zeitățile, O, Krishna, după ce s-au închinat în fața lui și și-au împreunat mâinile în semn de respect, au rostit aceste cuvinte: „O, ilustrule, O, Dumnezeule al zeilor, O, stăpâne al universului, O, Domn al tuturor, lasă-l pe acest cel mai bun dintre oamenii regenerați să obțină de la tine împlinirea tuturor dorințelor sale". Astfel îndemnat de toate zeitățile, printre care se afla și strămoșul Brahma, Sarva, numit și Isa și Sankara, au rostit aceste cuvinte ca și cum mi-ar fi zâmbit:

Ilustrul Sankara a spus: O, dragă Upamanyu, sunt mulțumit de tine. Privește-mă, O, cel mai ilustru dintre Muni, O, înțelepte Rishi, ești ferm devotat mie și m-ai testat bine. Am fost foarte mult mulțumit de tine în urma acestei devotări a ta față de Siva. De aceea, îți voi oferi astăzi împlinirea oricărei dorințe pe care o ai în inima ta." Astfel abordat de Mahadeva, cel cu înțelepciune mare, lacrimi de bucurie mi-au umplut ochii și părul mi s-a ridicat de pe creștet (de emoție). În genunchi în fața lui și plecându-mă în fața lui în repetate rânduri, i-am spus apoi, cu o voce înecată de încântare: „O, zeu ilustru, mi se pare că am fost până acum mort și că abia astăzi am luat naștere, și că nașterea mea și-a împlinit rodul astăzi, din moment ce mă aflu acum în prezența Celui care este Stăpânul atât al zeilor, cât și al Asurilor! Cine altcineva este mai lăudabil decât mine, din moment ce privesc cu acești ochi ai mei pe Cel cu putere nemăsurabilă pe care nici măcar zeii nu reușesc să-L vadă fără să I se închine mai întâi cu ardoare? Ceea ce spun cei înzestrați cu învățătură și înțelepciune că este cel mai înalt dintre toate subiectele, care este Etern, care este deosebit de toate celelalte, care este nenăscut, care este Cunoaștere, care este indestructibil, este identic cu Tine, O, puternicule și ilustre, Tu care ești începutul tuturor subiectelor, Tu care ești indestructibil și

65 Vishnu înseamnă aici cel mai important dintre sacrificii.

66 Aceste articole trebuie oferite vizitatorului, indiferent dacă are nevoie de ele sau nu.

neschimbător, Tu care cunoşti legile care guvernează toate subiectele, Tu care eşti cel mai înalt dintre Puruşa, Tu care eşti cel mai înalt dintre cei înalţi. Tu eşti cel care a creat din partea ta dreaptă pe Bunicul Creator Brahma, Creatorul a toate. Tu eşti cel care a creat din partea ta stângă pe Vishnu pentru a proteja Creaţia. Tu eşti acel Lord puternic care L-a creat pe Rudra când s-a apropiat sfârşitul Yugăi şi când Creaţia trebuia dizolvată din nou. Acel Rudra, care a izvorât din Tine, a distrus Creaţia cu toate fiinţele sale mobile şi nemobile, luând înfăţişarea lui Kala cel cu mare energie, a norului Samvartaka (încărcat cu apă pe care nenumărate oceane nu o pot cuprinde) şi a focului care consumă totul. Într-adevăr, când vine perioada dizolvării universului, acel Rudra stă, gata să înghită universul. Tu eşti acel Mahadeva, care este Creatorul original al universului cu toate entităţile sale mobile şi nemobile. Tu eşti cel care, la sfârşitul *Kalpei*, stai, retrăgând toate lucrurile în Tine. Tu eşti cel care pătrunde toate lucrurile, tu eşti Sufletul tuturor lucrurilor, tu eşti Creatorul Creatorului tuturor entităţilor. Incapabil de a fi văzut chiar şi de către zeităţi, tu eşti cel care există, pătrunzând toate entităţile. Dacă, O, stăpâne, ai fost mulţumit de mine şi dacă mi-ai acorda binecuvântări, fie ca aceasta să fie binecuvântarea, O, Stăpâne al tuturor zeilor, ca devotamentul meu faţă de tine să rămână neschimbat. O, cel mai bun dintre zei, lasă-mă, prin harul tău, să am cunoaşterea Prezentului, a Trecutului şi a Viitorului. De asemenea, împreună cu toate rudele şi prietenii mei, voi mânca întotdeauna mâncare amestecată cu lapte. Şi lasă-te pe tine, ilustrul, să fii mereu prezent în refugiul nostru.” Astfel abordat de mine, ilustrul Maheswara, înzestrat cu energie supremă, Stăpânul tuturor celor mobile şi imobile, adică Shiva, venerat de întregul univers, mi-a spus atunci aceste cuvinte:

Ilustrul Zeu a zis: „Fii liber de orice suferinţă şi durere şi fii mai presus de decrepitudine şi moarte. Fii înzestrat cu faimă, fii înzestrat cu mare energie şi fie ca cunoaşterea spirituală să fie a ta. Tu vei fi, prin harul Meu, căutat mereu de către Rishi. Fie ca purtarea ta să fie bună şi dreaptă, fie ca orice atribut de dorit să fie al tău, fii înzestrat cu cunoaştere universală şi fii de înfăţişare plăcută. Fie ca tinereţea nepieritoare să fie a ta şi energia ta să fie ca cea a focului. Oriunde, din nou, vei dori prezenţa oceanului de lapte care îţi este atât de drag, acolo îţi va apărea acel ocean (gata de a fi folosit de tine şi de prietenii tăi în scopul hranei tale). Tu, împreună cu prietenii tăi, obţine mereu hrană preparată cu lapte, cu nectarul ceresc amestecat pe lângă acesta. [67] După expirarea unui *Kalpa*, vei obţine atunci compania Mea. Familia, rasa şi rudele tale vor fi inepuizabile. O, cel mai presus dintre cei reîntorşi, devoţiunea ta faţă de Mine va fi eternă. Şi, O, cel mai bun dintre Brahmani, prezenţa Mea va fi mereu în azilul tău. Trăieşte, O, fiule, oriunde îţi place şi să nu ai nicio grijă. Gândit de tine, Eu, O, învăţatule Brahmana, îţi voi acorda din nou vederea Mea.” După ce a spus aceste cuvinte şi mi-a acordat aceste binecuvântări, ilustrul Isana, înzestrat cu strălucirea a milioane de sori, a dispărut acolo şi atunci. Aşa, O, Krishna, L-am văzut, cu ajutorul penitenţelor austere, pe acel Zeu al zeilor. Am obţinut de asemenea tot ce a spus marele Zeu înzestrat cu inteligenţă supremă. Priveşte, O, Krishna, în faţa ochilor tăi, aceşti Siddha care locuiesc aici şi aceşti Rishi, Vidyadhara, Yaksha, Gandharva şi Apsara. Priveşte aceşti copaci şi liane şi plante care dau tot felul de flori şi fructe. Priveşte-le cum poartă florile fiecărui anotimp, cu frunze frumoase şi răspândind o dulceaţă parfumată în jur. O, tu cu braţe puternice, toate acestea sunt înzestrate cu o natură cerească prin harul acelui zeu al zeilor, acel Domn Suprem, acel Zeu cu suflet înalt.

Vasudeva a continuat: Auzind aceste cuvinte ale sale şi văzând, parcă cu ochii mei, tot ceea ce mi-a povestit, am fost cuprins de uimire. M-am adresat atunci marelui ascet Upamanyu şi i-am spus: «Tu eşti demn de laude mari, O, cel mai de seamă dintre brahmanii învăţaţi, căci cine altcineva decât tine, omul drept, se bucură de onoarea de a fi onorat cu prezenţa acelui Zeu al zeilor? Oare puternicul Shiva, oare marele Sankara, O, şef al asceţilor, îmi vor acorda şi mie privilegiul de a-l vedea şi de a-mi arăta favoarea lor?»

---

67 Toate textele conţin *Kshirodasagaraschaiva*. Citirea corectă este *Kshirodasagarasyaiva*. Nominativul poate fi interpretat împreună cu versul anterior, dar genitivul ar fi mai potrivit.

Upamanyu a spus: Fără îndoială, tu, cel cu ochi ca petalele de lotus, îl vei vedea pe Mahadeva foarte curând, așa cum eu, cel fără păcat, am reușit să-l văd. Tu, cel cu vitejie nemăsurată, văd cu ochii mei spirituali că, în a șasea lună de acum, vei reuși să-l vezi pe Mahadeva, tu, cel mai bun dintre toți oamenii. Tu, O, cel mai de seamă dintre Yadu, vei obține de la Maheswara și soția sa douăzeci și patru de binecuvântări. Îți spun adevărul. Prin harul acelei Zeități înzestrate cu înțelepciune supremă, trecutul, viitorul și prezentul îmi sunt cunoscute. Marele Hara i-a favorizat pe acești Rishi, care se numără cu miile, și pe alții la fel de numeroși. De ce nu ți-ar arăta favoare puternica zeitate, O, Mahadeva? Întâlnirea zeilor este întotdeauna lăudabilă cu cineva ca tine, cu cineva care este devotat brahmanilor, cu cineva care este plin de compasiune și plin de credință. Îți voi da anumite *mantre*. Recită-le continuu. Prin aceasta, vei fi sigur că îl vei vedea pe Sankara.

Binecuvântatul Vishnu a continuat: I-am spus apoi lui, O, reînnoit la naștere, prin harul tău, O mare ascet, Îl voi vedea pe Domnul zeilor, acel zdrobitor al mulțimilor fiilor lui Diti. Opt zile, O Bharata, au trecut acolo ca o clipă, cu toții fiind astfel ocupați cu discuții despre Mahadeva. În a opta zi, am suferit Diksha (inițierea) conform riturilor cuvenite, din mâinile acelui Brahmane și am primit toiagul din mâinile lui. Am suferit tunsul prescris. Am luat în mână o grămadă de fire de Kusa. Am purtat zdrențe pentru veșminte. M-am uns pe corp cu *ghee*. Am încins o coardă de iarbă Munja în jurul șoldurilor. Timp de o lună am trăit din fructe. A doua lună am supraviețuit doar cu apă. A treia, a patra și a cincea lună le-am petrecut trăind doar din aer. Am stat tot timpul, sprijinindu-mă într-un picior și cu brațele ridicate în sus, și nefăcând somn în tot acest timp. Atunci am văzut, O Bharata, în firmament un efluviu care părea la fel de orbitor ca cea a o mie de sori la un loc. Spre centrul acelui efluviu, O fiu al lui Pandu, am văzut un nor asemănător unui munte albastru, împodobit cu rânduri de cocori, înfrumusețat cu multe curcubee mărețe, cu fulgere și focul tunetului arătându-se ca ochi așezați pe el.[68] În acel nor era însuși Mahadeva cel puternic, strălucitor, însoțit de soția sa Uma. Într-adevăr, Mărețul Zeu părea să strălucească prin penitențele, energia, frumusețea, strălucirea sa, și draga sa soție alături de el. Puternicul Maheswara, cu soția sa lângă el, strălucea în mijlocul acelui nor. Apariția părea a fi ca cea a Soarelui în mijlocul norilor furtunoși, cu Luna alături de el. Părul de pe corpul meu, O fiu al lui Kunti, s-a ridicat pe cap, iar ochii mi s-au deschis de uimire la vederea lui Hara, refugiul tuturor zeilor și alungătorul tuturor necazurilor lor. Mahadeva era împodobit cu o diademă pe cap. Era înarmat cu *Sula* sa. Era îmbrăcat într-o piele de tigru, avea părul zbârlit pe cap și ținea toiagul (al Sanyasin-ului) în una din mâini. Era în plus înarmat cu *Pinaka* și cu trăsnetul său. Dinții erau ascuțiți. Era împodobit cu o brățară excelentă pentru partea superioară a brațului. Firul său sacru era constituit dintr-un șarpe. Purta o excelentă ghirlandă de culori diversificate pe piept, care îi cădea până la degetele de la picioare. Într-adevăr, l-am văzut ca pe luna foarte strălucitoare dintr-o seară de toamnă. Înconjurat de diverse clanuri de spirite și fantome, arăta ca Soarele de toamnă, greu de privit din cauza luminozității sale orbitoare. Unsprezece sute de Rudra stăteau în jurul acelui Zeu cu sufletul stăpânit și cu fapte albe, șezând apoi pe taurul său. Cu toții erau ocupați să-i aducă laude. Adityas, Vasus, Sadhyas, Viswadevas și perechea de Aswini L-au lăudat pe Domnul universului rostind imnurile găsite în scripturi. Puternicul Indra și fratele său Upendra, cei doi fii ai lui Aditi, și Marele Bunic Brahma, toți au rostit, în prezența lui Bhava, Samanul Rathantara. Nenumărați maeștri ai Yoga, toți Rishii regenerați cu copiii lor, toți Rishii cerești, zeița Pământ, Cerul (între Pământ și Rai), Constelațiile, Planetele, Lunile, Săptămânile (jumătățile de lună), Anotimpurile, Noaptea, Anii, Kshana, Muhurta, Nimesha, Yuga după Yuga, toate Științele cerești și ramurile de cunoaștere, și toate ființele cunoscătoare ale Adevărului, au fost văzute plecându-se în fața acelui Preaînalt Învățător, acelui mare Părinte, acelui dăruitor (sau izvor) al Yoga. Sanatkumara, *Vedele*, Istoriile, Marichi, Angiras, Atri, Pulastya, Pulaha, Kratu, cei șapte Manu, Soma, Atharvana și Brihaspati, Bhrigu, Daksha, Kasyapa, Vasishtha, Kasya, Chandas, Diksha, Sacrificiile, Dakshina, Focurile de sacrificiu, Havis (untul clarificat) turnat în sacrificii, și toate cele necesare sacrificiilor, mi-au fost arătate, O, Yudhishthira, stând acolo în

68 Comentatorul nu explică ce înseamnă *Vidyunmalagavakshakam*. Cuvântul *go* înseamnă Fulgerul-foc. Foarte probabil, ceea ce se sugerează este că fulgerele și Fulgerul-foc arătau ca niște ochi ațintiți asupra acelui nor. *Go* poate însemna și *jyoti* sau strălucire.

formele lor întruchipate. Toți gardienii lumilor, toate Râurile, toți șerpii, munții, Mamele cerești, toate soțiile și fiicele zeităților, mii și mii și milioane de asceți, au fost văzuți plecându-se în fața acelui Domn plin de putere, care este sufletul liniștii. Munții, Oceanele și Punctele cardinale au făcut la fel, Gandharvii și Apsarele, foarte pricepute în muzică, în acorduri cerești, au cântat și au înălțat laude lui Bhava, care este plin de minune. Vidyadharas, Danavas, Guhyakas, Rakshasas și toate ființele create, mobile și imobile, L-au onorat pe acel Domn plin de putere în gând, cuvânt și faptă. În fața mea, acel Domn al tuturor zeilor, adică Sarva, a apărut așezat în toată gloria Sa. Văzând că Isana mi se arătase, șezând în glorie în fața ochilor mei, întregul univers, împreună cu Străbunicul și Indra (Shakra), m-au privit. Eu, însă, nu am avut puterea să mă uit la Mahadeva. Măreața Divinitate apoi mi-a vorbit spunând: „Privește, O, Krishna, și vorbește-mi. M-ai onorat de sute și mii de ori. Nu este nimeni în cele trei lumi care să-mi fie mai drag decât tine." După ce m-am închinat în fața Lui, soția Sa, adică zeița Uma, a fost mulțumită de mine. M-am adresat apoi cu aceste cuvinte marelui Dumnezeu, ale cărui laude sunt cântate de toate zeitățile cu Străbunicul Brahma în frunte.

Binecuvântatul Vishnu a spus: „L-am salutat pe Mahadeva, zicând: Salve ție, O, tu ești originea eternă a tuturor lucrurilor. Înțelepții spun că Tu ești Stăpânul *Vedelor.* Cei drepți spun că Tu ești Penitența, Tu ești Sattwa, Tu ești Rajas, Tu ești Tamas și Tu ești Adevărul. Tu ești Brahman, Tu ești Rudra, Tu ești Varuna, Tu ești Agni, Tu ești Manu, Tu ești Bhava, Tu ești Dhatri, Tu ești Tashtri, Tu ești Vidhatri, Tu ești Potentul Stăpân al tuturor lucrurilor și ești pretutindeni. Toate ființele, mobile și imobile, au izvorât din tine. Acest triplu univers cu toate entitățile sale mobile și imobile a fost creat de tine. Înțelepții spun că Tu ești superior simțurilor, minții, suflurilor vitale, celor șapte focuri de jertfă, tuturor celorlalți care se refugiază în Sufletul omniprezent și tuturor zeităților care sunt venerate și demne de veneraţie. O, ilustre, Tu ești *Vedele*, Jertfele, Soma, Dakshina, Pavaka, Havi și toate celelalte elemente necesare jertfei. Meritul obținut prin jertfe, daruri făcute altora, studiul *Vedelor*, jurăminte, reguli privind reținerea, Modestia, Faima, Prosperitatea, Splendoarea, Mulțumirea și Succesul, toate există pentru a te conduce la Tine.[69] Dorința, Mânia, Frica, Cupiditatea, Aroganța, Uimirea și Răutatea, Durerile și Bolile, sunt, O, ilustre, copiii tăi. Tu ești toate acțiunile pe care le fac creaturile, Tu ești bucuria și tristețea care curg din acele acțiuni, Tu ești absența bucuriei și a tristeții, Tu ești acea Ignoranță care este sămânța indestructibilă a Dorinței, Tu ești înaltul izvor al Minții, Tu ești Puterea și Tu ești Eternitatea.[70] Tu ești Necunoscutul, Tu ești Pavana, Tu ești de neconceput, Tu ești Soarele cu o mie de raze, Tu ești Chit cel luminos, Tu ești primul dintre toate subiectele și Tu ești refugiul vieții.[71] Utilizarea unor cuvinte precum Mahat, Suflet, Înțelegere, Brahman, Univers, Sambhu și Născut din El însuși și alte cuvinte care apar succesiv (în *Vede*), arată că natura Ta a fost judecată (de cei versanți în *Vede*) ca fiind identică cu Mahat și Sufletul. Într-adevăr, considerându-Te pe Tine ca fiind toate acestea, Brahmana învățați biruiesc acea ignoranță care stă la rădăcina lumii. Tu sălășluiești în inima tuturor creaturilor și ești venerat de Înțelepți ca Kshetrajna. Brațele și picioarele tale se extind în fiecare loc, iar ochii, capul și fața ta sunt pretutindeni. Auzi pretutindeni în univers și rămâi, pătrunzând toate lucrurile. Dintre toate actele care sunt săvârșite în *Nimeșe* și alte diviziuni de timp care se nasc în urma puterii Soarelui, tu ești rodul.[72] Tu ești strălucirea originală (a lui Chit suprem). Tu ești Puruşa și sălășluiești în inimile tuturor lucrurilor. Tu ești diversele atribute yoghine ale succesului, și anume, Subtilitatea și Grosimea și Rodirea și Supremitatea și Strălucirea și Imutabilitatea.[73] Înțelegerea și intelectul și

69 *Tadarpani* este explicat de comentator ca *Twatsarupasyaprapika*.

70 *Kriti* este *Kriya*, adică toate acțiunile pe care le fac creaturile. *Vikara* este rodul *kriya*, adică bucuria sau tristețea pe care creaturile o simt sau o îndură. Textele bengaleze menționează *pralaya*. În versiunea din Bombay se citește *pranaya*. Aceasta din urmă este și versiunea pe care o observă comentatorul, dar când el explică că înseamnă *tadabhavah*, adică absența bucuriei și a tristeții, cred că, din cauza unei greșeli a copistului, "l" a fost schimbat în "n" palatal. *Prabhavah* este explicat ca *aiswaryya*. *Saswata* este etern, adică transcende influența acțiunilor.

71 Tu ești **adi** al **ganas**. Prin *ganas* se înțelege *ganayaníe sankhyayaníe itiganah*, adică *tattxvah*.

72 Comentatorul explică acest lucru spunând că tu ești fericirea cerească pe care creaturile o câștigă prin faptele lor drepte. Faptele, din nou, sunt săvârșite în cursul Timpului, ale cărui diviziuni sunt cauzate de Soare.

73 În secțiunile anterioare s-a explicat că, prin succesul în yoga, omul poate deveni cât mai subtil sau cât mai grosier posibil. El poate, de asemenea, să-și îndeplinească toate dorințele, ajungând până la crearea de lumi peste

toate lumile se sprijină pe tine. Cei care sunt devotați meditației, care sunt mereu angajați în Yoga, care sunt devotați sau fermi în Adevăr și care și-au subjugat pasiunile, te caută și se odihnesc pe tine.[74] Cei care te cunosc ca fiind unul Imutabil, sau unul care sălășluiește în toate inimile, sau unul înzestrat cu putere supremă, sau unul care este vechiul Puruṣa, sau unul care este cunoaștere pură, sau unul care este Chit strălucitor, sau unul care este cel mai înalt refugiu al tuturor persoanelor înzestrate cu intelect, sunt cu siguranță persoane de mare intelect. Într-adevăr, astfel de persoane rămân, transcenzând intelectul.[75] Prin înțelegerea celor șapte entități subtile (și anume, Mahat, Ego și cele cinci -elemente primordiale subtile numite *Tanmatras*), prin înțelegerea celor șase atribute ale tale (de Omniscient, Mulțumire Desăvârșită, Cunoaștere fără început, Independență, Putere care nu greșește niciodată și care este infinită), și fiind versat în Yoga care este eliberată de orice noțiune falsă, omul de cunoaștere reușește să intre în marele tău sine." După ce am spus aceste cuvinte, O, Partha, către Bhava, acel alungător de tristețe și durere, universul, atât mobil cât și imobil, a emis un răget de leu (exprimând aprobarea lor pentru corectitudinea cuvintelor mele). Numeroșii Brahmani prezenți, zeii și Asurașii, Nagașii, Pisachașii, Pitrii, păsările, diverși Rakshasași, diverse clase de fantome și spirite, și toți marii Rishi, s-au înclinat apoi în fața acelei Mari Divinități. Apoi au căzut pe capul meu ploi de flori cerești înzestrate cu mare parfum, și vânturi delicioase au suflat în loc. Puternicul Sankara, apoi, devotat binelui universului, s-a uitat la zeița Uma și la stăpânul zeilor și la mine de asemenea, și astfel mi-a vorbit: "Știm, O, Krishna, că tu, O, ucigașule de dușmani, ești plin de cea mai mare devoțiune față de noi. Fă ceea ce este pentru binele tău. Dragostea și afecțiunea mea pentru tine este foarte mare. Cere-mi opt binecuvântări. Ți le voi da într-adevăr, O, Krishna, O, cel mai bun dintre toți oamenii, spune-mi care sunt acestea, O, conducător al Yadușilor. Numește ce dorești. Oricât de greu de obținut ar fi, le vei avea oricum."[76]

SECȚIUNEA XV

Binecuvântatul Krishna a spus: Înclinându-mi capul cu mare bucurie în fața acelei mase de energie și strălucire, i-am spus aceste cuvinte marii Zeități, cu inima plină de bucurie: "Fermitatea în virtute, uciderea dușmanilor în luptă, cea mai mare faimă, cea mai mare putere, devotamentul față de Yoga, apropierea ta și sute și sute de copii, acestea sunt binecuvântările pe care ți le cer". "*Așa să fie*", a spus Sankara repetând cuvintele pe care le rostisem. După aceasta, mama universului, susținătoarea tuturor lucrurilor, cea care curăță toate lucrurile, adică soția lui Sarva, acel vast recipient al penitențelor, mi-a spus cu sufletul stăpânit aceste cuvinte: „Puternicul Mahadeva ți-a acordat, O, tu, cel fără păcat, un fiu care se va numi Samva. Ia de la mine și opt binecuvântări pe care le alegi. Ți le voi acorda cu siguranță." Înclinându-mă în fața ei cu capul plecat, i-am spus: „O, fiu al lui Pandu, îți cer să nu fii supărat pe brahmani, harul tatălui meu, o sută de fii, cele mai înalte plăceri, dragoste pentru familia mea, harul mamei mele, atingerea liniștii și păcii și isteține în fiecare faptă!"

Uma a spus: Așa va fi, O, tu, care ai vitejie și putere egale cu cele ale unui zeu. Eu nu spun niciodată lucruri neadevărate. Vei avea șaisprezece mii de soții. Dragostea ta pentru ele și a lor pentru tine va fi nelimitată. De la toate rudele tale vei primi cea mai mare afecțiune. Și trupul tău va fi foarte frumos. Șapte mii de oaspeți vor mânca zilnic în palatul tău.

Vasudeva a continuat: După ce mi-au acordat aceste binecuvântări, atât zeul, cât și zeița,

---

lumi, populate cu tot felul de creaturi. Faptul că yoghinii nu creează se datorează respectului lor față de Strămoșul și dorinței lor de a nu perturba cursul normal al lucrurilor.

74 *Satyasandhah* este varianta din Bengal. Varianta din Bombay este *satrasatwah*, care înseamnă, după cum explică comentatorul, *satya-sankcdpah*.

75 *Vigraham* este explicat de comentator ca *visishthanubhanbhava-rupam* sau *nishkalam*.

76 În versetul 369 ante, Upamanyu spune că Krishna va primi de la Mahadeva șaisprezece și apoi opt binecuvântări. Comentatorul, interpretând cuvintele, a încercat să le explice ca semnificând un total de opt și opt, adică opt vor fi obținute de la Mahadeva și opt de la soția sa divină Uma. Limbajul, însă, este astfel încât acest sens nu poate fi atribuit fără a-l denatura.

O, Bharata, au dispărut pe loc împreună cu Ganas, O, frate mai mare al lui Bhima. Toate aceste fapte minunate le-am povestit în întregime, O, cel mai bun dintre regi, acelui Brahmana de mare energie, şi anume Upamanyu (de la care am obţinut Diksha înainte de a-l adora pe Mahadeva). Înclinându-se în faţa marelui Dumnezeu, Upamanyu mi-a spus aceste cuvinte:

Upamanyu a spus: Nu există nicio zeitate ca Sarva. Nu există niciun sfârşit sau refugiu ca Sarva. Nu există nimeni care să poată oferi atât de multe şi atât de mari binecuvântări. Nu există nimeni care să-l egaleze în luptă.

SECŢIUNEA XVI

Upamanyu a spus: În epoca *Krita*, O, stăpâne, a trăit un Rishi renumit sub numele de Tandi. Cu mare devoţiune a inimii, el L-a adorat, cu ajutorul meditaţiei Yoga, pe marele Zeu timp de zece mii de ani. Ascultă-mă cum îţi spun ce fruct sau răsplată a cules din acea devoţiune extraordinară. A reuşit să-L vadă pe Mahadeva şi L-a lăudat rostind unele imnuri. Gândindu-se, cu ajutorul penitenţelor sale, la Acela care este Sufletul suprem şi care este imuabil şi nealterabil, Tandi a fost cuprins de uimire şi a rostit aceste cuvinte: ”Caut protecţia Celui pe care Sankhyii Îl descriu şi pe care Yoginii Îl consideră Supremul, Principalul, Purusha, cel care pătrunde toate lucrurile şi Stăpânul tuturor obiectelor existente, al Aceluia care, spun învăţaţii, este cauza atât a creaţiei, cât şi a distrugerii universului; al Aceluia care este superior tuturor zeilor, Asurilor şi *Munilor*, al Aceluia care nu are nimic superior, care este nenăscut, care este Stăpânul tuturor lucrurilor, care nu are nici început, nici sfârşit şi care este înzestrat cu putere supremă, care posedă fericirea cea mai înaltă şi care este strălucitor şi fără păcat.” După ce a rostit aceste cuvinte, Tandi a văzut în faţa sa acel ocean de penitenţe, acel mare Zeu care este imuabil şi nealterabil, care este fără seamăn, care este de neconceput, care este etern şi care nu are nicio schimbare, care este indivizibil, care este întreg, care este Brahma, care transcende toate atributele şi care este înzestrat cu atribute, care este cea mai înaltă desfătare a Yoginilor, care este fără deteriorare, care este numit Eliberare, care este refugiu al Minţii, al lui Indra, al lui Agni, al zeului vântului, al întregului univers şi al Marelui Părinte Brahma; care nu poate fi conceput de Minte, care nu are nicio mutaţie de niciun fel, care este pur, care poate fi perceput doar de înţelegere şi care este imaterial ca Mintea; care este greu de înţeles, care nu poate fi măsurat, care este greu de atins de către persoanele cu sufletul nepurificat, care este originea universului şi care transcende atât universul, cât şi atributul întunericului; care este antic, care este Purusha, care posedă strălucire şi care este mai presus de cel mai înalt. *Rishi* Tandin, doritor să Îl vadă pe Acela care, făcându-se înzestrat cu suflări vitale, sălăşluieşte în ceea ce rezultă din ele, adică Jiva, sub forma acelei străluciri care se numeşte Minte, a petrecut mulţi ani în practicarea celor mai severe austerităţi şi, reuşind să-L vadă ca recompensă a acestor penitenţe, L-a lăudat pe marele Zeu în următorii termeni:

Tandi a spus: Tu eşti Sfântul Sfinţilor[77] şi refugiul tuturor, O, cel dintâi dintre toate fiinţele înzestrate cu inteligenţă. Tu eşti energia cea mai înfricoşătoare dintre toate energiile. Tu eşti cea mai aspră penitenţă dintre toate penitenţele. Tu, O, puternicule, eşti dătătorul plin de generozitate al binecuvântărilor. Tu eşti Adevărul suprem. Mă închin ţie, O, tu cu o mie de raze, şi, O, refugiu al tuturor fericirilor. Tu eşti cel care dă acea Nirvana pe care, O, puternicule, Yatis, temându-se de naştere şi de moarte, o caută cu atâta străduinţă. Bunicul cel Mare Brahma, cel al o sută de sacrificii (adică Indra), Vishnu, Viswadevas, marii Rishi, nu te pot înţelege pe tine şi natura ta reală. Cum ar putea atunci persoane ca noi să spere să te cuprindă? Din tine izvorăşte totul. Pe tine se sprijină totul. Tu eşti numit Kala, tu eşti numit Purusha, tu eşti numit Brahma. Rishi cereşti, cunoscători ai *Puranelor*, spun că tu ai trei corpuri, adică cele aparţinând Kalas, cele aparţinând lui Purusha şi cele aparţinând lui Brahma sau cele trei forme, anume Brahma, Vishnu şi Rudra. Tu eşti Adhi-Purusha (ce ocupi flacăra fizică de sus până jos), tu eşti Adhyatma, tu eşti Adhibhuta şi Adhi-Daivata, tu eşti

77 Comentatorul explică acest lucru astfel: „Tu eşti cel care curăţă toate entităţile purificatoare, adică datorită ţie, Ganga şi ceilalţi au primit puterea de a curăţa alte lucruri şi creaturi”.

Adhi-loka, Adhi-Vijnanam și Adhi-Yajna.[78] Înțelepții, când reușesc să te cunoască pe tine, cel ce sălășluiești în ei și care ești incapabil să fii cunoscut chiar și de zei, se eliberează de toate legăturile și trec într-o stare de existență care transcende toată durerea.[79] Cei care nu doresc să te cunoască pe tine, O, tu de mare putere, trebuie să suporte nenumărate nașteri și morți. Tu ești poarta raiului și a Eliberării. Tu ești cel care proiectezi toate ființele la existență și le retragi din nou în tine. Tu ești marele dătător. Tu ești raiul, tu ești Eliberarea, tu ești dorința (sămânța acțiunii). Tu ești mânia care inspiră creaturile. Tu ești Sattwa, tu ești Rajas, tu ești Tamas, tu ești tărâmurile de jos și tu ești tărâmurile de sus. Tu ești Bunicul cel Mare Brahma, tu ești Bhava, tu ești Vishnu, tu ești Skanda, tu ești Indra, tu ești Savitri, tu ești Yama, tu ești Varuna, Soma, tu ești Dhatri, tu ești Manu, tu ești Vidhatri și tu ești Kuvera, Domnul comorilor. Tu ești Pământul, tu ești Vântul, tu ești Apa, tu ești Agni, tu ești Spațiul, tu ești Vorbirea, tu ești Înțelegerea, tu ești Stabilitatea, tu ești Inteligența, tu ești acțiunile pe care le fac creaturile, tu ești Adevărul, tu ești Minciuna, tu ești existent și tu ești inexistent. Tu ești simțurile, tu ești cel care transcende Prakriti, tu ești neschimbător. Tu ești superior universului obiectelor existente, tu ești superior universului obiectelor inexistente, tu poți fi conceput, tu nu poți fi conceput. Cel ce este Brahmanul suprem, cel ce este entitatea cea mai înaltă, cel ce este scopul atât al Sāṅkhyaşilor cât și al Yoghinilor, este, fără îndoială, identic cu tine. Într-adevăr, am fost răsplătit astăzi de tine în urma faptului că mi-ai permis să-ți văd forma. Am atins scopul pe care doar cei drepți îl ating. Am fost răsplătit cu acel scop pe care îl solicită persoanele ale căror înțelegeri au fost curățate de Cunoaștere. Vai, atât de mult am fost cufundat în Ignoranță; în tot acest timp am fost un ticălos fără minte, deoarece nu aveam cunoștință de tine, Cel ce ești Zeitatea Supremă, de tine, singura Entitate eternă, așa cum poate fi cunoscută doar de toți cei înzestrați cu înțelepciune. În cursul a nenumărate vieți am reușit în cele din urmă să dobândesc acea Devotare față de tine în urma căreia tu ți-ai arătat ție însumi. O, tu, cel ce ești mereu înclinat să-ți extinzi grația asupra celor care îți sunt devotați. Cel ce reușește să te cunoască este capabil să se bucure de nemurire. Tu ești cel ce ești mereu un mister pentru zei, Asurași și asceți. Brahman este ascuns în peștera inimii. Chiar și asceții nu sunt în stare să-L vadă sau să-L cunoască.[80] Tu ești acea divinitate atotputernică, cea care face totul și a cărei față este îndreptată spre fiecare direcție. Tu ești Sufletul tuturor lucrurilor, tu vezi toate lucrurile, tu pătrunzi toate lucrurile și tu știi toate lucrurile. Tu îți faci un trup, și porți acel trup. Tu ești o Ființă întrupată. Te bucuri de un trup și ești refugiul tuturor creaturilor întrupate. Tu ești creatorul suflurilor vitale, tu posezi suflurile vitale, tu ești cel înzestrat cu sufluri vitale, tu ești cel ce dă suflurile vitale și tu ești refugiul tuturor ființelor înzestrate cu sufluri vitale. Tu ești acel Adhyatma care este refugiul tuturor persoanelor drepte, celor devotate meditației Yoga și versate în cunoașterea Sufletului și care doresc să evite renașterea. Într-adevăr, tu ești acel Stăpân Suprem care este identic cu acel refugiu. Tu ești cel ce dă tuturor creaturilor oricare ar fi scopurile lor, pline de fericire sau de suferință. Tu ești cel care ordonează tuturor ființelor create nașterea și moartea. Tu ești puternicul Stăpân care acordă succes Rishișilor încununați de succes în ceea ce privește împlinirea dorințelor lor. După ce ai creat toate lumile începând cu Bhu, împreună cu toți locuitorii cerului, tu le susții și le hrănești pe toate, distribuindu-te în formele tale bine-cunoscute, în număr de Opt.[81] Din tine izvorăște totul. Asupra ta se odihnesc toate. Toate, din nou, dispar în tine. Tu ești singurul obiect care este Etern. Tu ești acea regiune a Adevărului căutată de cei drepți și considerată de ei ca fiind cea mai înaltă. Tu ești acea încetare a existenței individuale pe care o caută Yoghinii. Tu ești acea Unitate pe care o caută persoanele versate în cunoașterea

78 *Adhyatma*: cel care ocupă corpul interior. *Adhibhuta*: elementele, prima, ochii, urechile etc.; *Adhidaivata*: soarele, luna etc., care controlează *bhutas*. *Adhiloka* — cel care ocupă *lokas*; *Adhivijnana* — cel care ocupă planul conștiinței; *Adhiyajna* — cel care conduce sacrificiile și care locuiește în inima *jivas*.

79 Adică, ei ating Eliberarea când te contemplă în firmamentul propriilor lor inimi sau reușesc să-și identifice propriile suflete cu tine.

80 *Guha* sau peștera în care Brahman este ascuns este inima fiecărei ființe vii.

81 Lumile sau regiunile enumerate în mod obișnuit sunt *Bhu, Bhuva, Swa, Maha, Jana, Tapa* și *Satya*. Cele opt forme binecunoscute ale lui Mahadeva sunt Apa, Focul, Hotri, Soarele, Luna, Spațiul, Pământul și Vântul. În forma sa de apă, el este numit *Bhava*; în cea de foc, el este numit *Rudra*; în cea de Hotri, el este numit *Pasupati*; în cea de Soare, el este numit *Isana*, în cea de Lună, el este numit Mahadeva; în cea de Spațiu, el este numit Bhima; în cea de Pământ, el este numit Sarva; iar în cea de vânt, el este numit Ugra. Comparați binecuvântarea din *Shakuntalam* a lui Kalidasa.

sufletului. Brahma şi Siddha-ii care explică *mantrele* te-au ascuns într-o peşteră pentru a împiedica zeităţile, Asura-ii şi fiinţele umane să te vadă.[82] Deşi sălăşluieşti în inimă, totuşi eşti ascuns. De aceea, ameţite de tine, zeităţile, Asura-ii şi fiinţele umane nu te pot înţelege pe deplin, O Bhava, cu adevărat şi în toate detaliile tale. Acelor persoane care reuşesc să ajungă la tine după ce s-au curăţat prin devoţiune, tu te arăţi singur, O tu care locuieşti în toate inimile.[83] Prin cunoaşterea ta se poate evita atât moartea, cât şi renaşterea. Tu eşti cel mai înalt obiect al cunoaşterii. Cunoscându-te, nu mai rămâne niciun obiect superior de cunoscut. Tu eşti cel mai mare obiect de dobândit. Persoana cu adevărat înţeleaptă, dobândindu-te pe tine, crede că nu mai este nimic superior de dobândit. Ajungând la tine, care eşti extrem de subtil şi care eşti cel mai înalt obiect de dobândit, omul înţelept devine nemuritor şi neschimbător. Urmaşii sistemului *Sankhya*, bine versanţi în propria lor filozofie şi având cunoaşterea atributelor (*Sattwa*, *Rajas* şi *Tamas*) şi a celor numite subiectele de cercetare — acei oameni învăţaţi care transcende distructibilul prin atingerea cunoaşterii subtilului sau indestructibilului — reuşesc, cunoscându-te pe tine, să se elibereze de toate legăturile. Persoanele versate în *Vede* te consideră unicul obiect al cunoaşterii, care a fost expus în *Vedante*. Aceşti oameni, devotaţi reglării respiraţiei, meditează mereu asupra ta şi, în cele din urmă, intră în tine ca scop suprem. Călărind pe carul făcut din Om, acei oameni intră în Maheswara. Din ceea ce se numeşte Devayana (calea zeităţilor), tu eşti poarta numită Aditya. Tu eşti din nou poarta, numită Chandramas, a ceea ce se numeşte Pitriyana (calea Pitri-lor).[84] Tu eşti Kashtha (extremitatea), tu eşti punctele orizontului, tu eşti anul şi tu eşti Yuga-urile. A ta este suveranitatea cerurilor, a ta este suveranitatea Pământului, tu eşti deviaţiile Nordică şi Sudică. Marele Bunic Brahma, în zilele de demult, ţi-a rostit laudele, O tu care eşti numit Nilarohita (albastru şi roşu), rostind diverse imnuri şi te-a îndemnat să creezi fiinţe vii. Brahmana-ii versanţi în *Richa*-uri te laudă rostind *Richa*-uri, considerându-te detaşat de toate lucrurile şi lipsit de orice formă. Adhyaryu, în jertfe, toarnă libaţii, rostind *Yajus*-uri în cinstea Ta, care eşti singurul obiect al cunoaşterii, conform celor trei căi bine-cunoscute.[85] Persoanele cu înţelegeri curăţate, care cunosc *Samanele*, Te laudă cu ajutorul *Samanelor.* Acele persoane regenerate, din nou, care cunosc *Atharvanele*, Te înalţă ca Rita, ca Adevăr, ca Cel Suprem şi ca Brahma. Tu eşti cauza supremă, din care a izvorât Jertfa. Tu eşti Stăpânul şi Tu eşti Supremul. Noaptea şi ziua sunt simţul tău auditiv şi simţul tău vizual. Cele două săptămâni şi lunile sunt capul tău şi braţele tale. Anotimpurile sunt energia ta, penitenţele sunt răbdarea ta, iar anul este anusul, coapsele şi picioarele tale. Tu eşti Mrityu. Tu eşti Yama, tu eşti Hutasana, tu eşti Kala, eşti înzestrat cu viteză în privinţa distrugerii, eşti cauza originală a Timpului şi eşti Timpul etern. Tu eşti Chandramas şi Aditya, împreună cu toate stelele şi planetele şi atmosfera care umple spaţiul. Tu eşti steaua polară, eşti constelaţia numită cei şapte Rishi, eşti cele şapte regiuni începând cu Bhu. Tu eşti Pradhana şi Mahat, eşti Neîntrupat şi eşti această lume. Tu eşti universul începând cu Brahman şi terminând cu cele mai joase forme de vegetaţie. Tu eşti începutul sau cauza originală a tuturor creaturilor. Tu eşti cele opt Prakriti.[86] Eşti, din nou, deasupra celor opt Prakriti. Tot ceea ce există, reprezintă o parte a Fiinţei Tale divine. Tu eşti acea fericire supremă care este de asemenea Eternă. Tu eşti sfârşitul care este atins de toate lucrurile. Tu eşti acea existenţă supremă care este căutată de cei Drepţi. Tu eşti acea stare care este eliberată de orice angoasă. Tu eşti Brahmanul etern! Tu eşti acea stare supremă care constituie meditaţia persoanelor învăţate în scripturi şi *Vedanga*. Tu eşti Kashtha supremă, tu eşti Kala supremă. Tu eşti Succesul suprem şi tu eşti Refugiul suprem. Tu eşti Liniştea supremă. Tu eşti încetarea supremă a Existenţei. Ajungând la Tine, yoghinii cred că ating succesul suprem care le este deschis. Tu eşti Mulţumirea, tu eşti Succesul, tu eşti *Sruti* şi tu eşti *Smriti*. Tu eşti acel Refugiu al Sufletului după care aspiră

---

82 Peştera în care Mahadeva a fost ascuns este peştera Scripturilor: probabil, texte dificile.

83 Sensul este că aceste persoane nu trebuie să depună eforturi extraordinare, devotamentul fiind suficient pentru a te determina să te arăţi lor.

84 *Devayana* şi *Pithyana* sunt cele două căi pe care cei plecaţi trebuie să le urmeze pentru a ajunge la destinaţia lor finală. Cei care urmează prima cale ajung la Soare, iar cei care urmează cea de-a doua ajung la Lună.

85 Prima este cea care respectă riturile inculcate în *Srutis*; a doua este cea care respectă procedura stabilită în *Smritis*, iar a treia este calea sau maniera constituită de *Dhyana* sau meditaţie.

86 Vezi *Sankhya karika*. Cu Prakriti originală, cele şapte începând cu *Mahal* şi *Ahankara* şi numerotând cele cinci *Tanmatras*.

yoghinii, și tu ești acea Prapti indestructibilă pe care o urmăresc oamenii Cunoașterii. Tu ești, fără îndoială, acel Scop pe care îl au în vedere acele persoane care sunt obișnuite cu jertfele și care toarnă libații jertfelnice, motivate de dorințe specifice, și care fac ofrande mari cu acele ocazii. Tu ești acel Țel înalt care este căutat de persoanele care își distrug și își ard corpurile prin penitențe severe, cu recitări neîncetate, cu acele jurăminte și posturi rigide care aparțin vieții lor liniștite și cu alte mijloace de autoflagelare. O Eternule, Tu ești acel Scop care le aparține celor neatașați de toate lucrurile și care au renunțat la toate faptele. Tu, O Eternule, ești acel Scop care le aparține celor care doresc să obțină Eliberarea de renaștere, care trăiesc în detașare de toate plăcerile și care doresc anihilarea elementelor Prakriti. Tu ești acel Țel înalt, O ilustre, care este inefabil, care este fără pată, care este neschimbător și care le aparține celor devotați cunoașterii și științei. Acestea sunt cele cinci Scopuri care au fost declarate în *Vede*, în Scripturi și în *Purana*. Este prin harul Tău că persoanele ating aceste Scopuri sau, dacă nu reușesc să le atingă, este din cauza harului Tău care le este refuzat." Astfel, Tandi, care era o grămadă vastă de penitențe, L-a lăudat pe Isana. Și a cântat și acel Brahman înalt pe care în vremurile străvechi îl cântase Creatorul însuși (în cinstea lui Mahadeva).

Upamanyu a continuat: Astfel lăudat de către cel care rostea cuvintele lui Brahma, și anume Tandi, Mahadeva, acea zeitate ilustră și puternică, care era însoțită de soția sa Uma, a rostit aceste cuvinte. Tandi a mai spus: „Nici Brahma, nici Indra, nici Vishnu, nici Viswedevas, nici marii Rishis nu te cunosc. Mulțumit de aceasta, Shiva a rostit următoarele cuvinte."

Cel sfânt a spus: "Vei fi indestructibil și etern. Vei fi eliberat de orice suferință. Vei avea parte de o mare faimă. Vei fi înzestrat cu energie. Vei avea parte de cunoaștere spirituală. Toți Rishi te vor căuta, iar fiul tău, prin harul meu, va deveni autorul *Sutrelor*, O, cel mai de seamă dintre cei regenerați. Ce dorințe ale tale să-ți îndeplinesc astăzi? Spune-mi, O, fiu, care sunt lucrurile pe care le dorești." La auzul acestor cuvinte, Tandi și-a împreunat mâinile și a spus: „O, Doamne, fă ca devotamentul meu față de tine să fie neclintit".

Upamanyu a continuat: După ce i-a acordat lui Tandi aceste binecuvântări și a primit adorarea atât a zeilor, cât și a Rishi-lor, marele Zeu a dispărut pe loc. Când ilustrul zeu, O, stăpâne al Yadavilor, a dispărut astfel împreună cu toți adepții săi, Rishi a venit la azilul meu și mi-a povestit tot ce i se întâmplase. Ascultă, O, cel mai de seamă dintre oameni, toate acele nume celebre (ale lui Mahadeva) pe care Tandi mi le-a spus pentru succesul tău spiritual. Strămoșul recitase odată zece mii de nume care se aplică lui Mahadeva. În scripturi, apar o mie de nume ale acelei ilustre zeități. Aceste nume nu sunt cunoscute de toți. O, tu, cel care transcende distrugerea, în vremurile de demult, strămoșul Brahma a rostit aceste nume pentru a adora zeitatea înaltă. După ce le-a dobândit prin harul strămoșului, Tandi mi le-a comunicat mie! [87]

SECȚIUNEA XVII

Vasudeva a spus: Concentrându-și mintea, O, Yudhishthira, regeneratul *Rishi* Upamanyu, cu mâinile împreunate în semn de respect, a rostit acest rezumat al numelor (referitoare la Mahadeva), începând cu începutul.

Upamanyu spuse: O, voi adora acea Mare Divinitate care merită adorația tuturor creaturilor, rostind acele nume care sunt celebrate în toate lumile – nume dintre care unele au fost rostite de Străbunicul Brahma, unele de către Rishi, iar unele apar în *Vedă* și *Vedanga*. Acele nume i-au fost atribuite (Marii Divinități) de către persoane eminente. Numele Lui care sunt, din nou,

87 Ambii traducători vernaculari redau ultimul verset în mod eronat. K.P. Singha trece cu vederea toate dificultățile. În *Anusasana*, această caracteristică a sa este mai pronunțată decât în *Santi*. Traducătorii din Burdwan omit foarte rar un verset, dar, în general, greșesc. Nilakantha explică că *Devesah* este Brahma. Prin urmare, sensul este că Tandi mi-a spus acele nume secrete pe care Brahma le-a aplicat celui cu suflet înalt sau Mahadeva. Citirea bengaleză *Devesa*, în vocativ, este incorectă.

adevărate și pline de succes și capabile să realizeze toate scopurile pe care le are cel care le rostește, i-au fost atribuite lui Mahadeva de către Tandi după ce le-a extras din înțelepciunea vedică cu ajutorul devoțiunii sale. Într-adevăr, cu acele nume care au fost rostite de mulți oameni de dreptate cunoscuți și de asceți versanți în toate principiile spirituale, Îl voi adora pe cel care este cel dintâi, care este primul, care duce în rai, care este gata să confere beneficii tuturor creaturilor și care este de bun augur. Acele nume au fost auzite pretutindeni în univers, răspândindu-se din regiunea lui Brahma (unde au fost inventate inițial). Toate sunt pline de elementul Adevărului. Cu acele nume Îl voi adora pe cel care este Brahmanul Suprem, care a fost declarat (universului) de către *Vede* și care este Etern. Acum îți voi spune ție, O, șef al rasei Yadu, acele nume. Ascultă-le cu atenție sporită. Ești un închinător devotat al Divinității Supreme. Închină-te Ilustrului Bhava, distingându-l pe El de toți ceilalți zei. Și pentru că îi ești devotat, de aceea, îți voi recita acele nume în auzul tău. Mahadeva este Brahmanul Etern. Persoanele înzestrate cu Yoga; realizările Yogăi nu pot cunoaște nici în o sută de ani, gloriile și puterea Marii Divinități în totalitatea lor. Într-adevăr, începutul, mijlocul sau sfârșitul lui Mahadeva nu pot fi înțelese nici de către zei. Într-adevăr, când situația este astfel, cine, O, Madhava, poate să recite atributele lui Mahadeva în totalitatea lor? Cu toate acestea, eu, prin harul acelei Ilustre și supreme Divinități de înțelepciune desăvârșită, extins asupra mea pentru devoțiunea mea față de El, Îi voi recita atributele așa cum sunt ele încapsulate într-un rezumat de puține cuvinte și litere. Domnul Suprem este incapabil să fie adorat de cineva dacă El nu acordă permisiunea celui care se închină. În ceea ce mă privește pe mine, numai atunci când am norocul să primesc permisiunea Lui reușesc să mă închin Lui. Voi indica doar câteva nume ale acelei Mari Divinități care nu are naștere și nu are distrugere, care este cauza originară a universului, care este înzestrat cu Sufletul suprem și a cărui origine este nemanifestă. Ascultă, O, Krishna, câteva nume, care au fost rostite de Brahma însuși, ale acelui dătător de binecuvântări, acelei divinități adorabile, acelei ființe puternice care are universul drept formă și care este înzestrată cu înțelepciune supremă. Aceste nume pe care le voi recita sunt extrase din cele zece mii de nume pe care veneratul Străbunic le-a rostit odinioară, așa cum untul clarificat este extras din smântână. Așa cum aurul reprezintă esența munților de piatră, cum mierea reprezintă esența florilor, cum *Manda* reprezintă extractul din unt clarificat, la fel aceste nume au fost extrase și reprezintă esența celor zece mii de nume rostite de Străbunicul Brahma. Acest rezumat de nume este capabil să spele orice păcat, oricât de grav ar fi. Are aceleași merite ca cele patru *Vede*. Ar trebui înțeles cu atenție de către aspiranții spirituali și întipărit în memorie. Aceste nume încărcate de bunăvoință, care duc la progres, distrugătoare de Rakshasa[88] și mari purificatoare ar trebui încredințate numai celui devotat Marelui Domn, celui care are credință, celui care crede. Celui care nu are credință, celui necredincios, celui care nu și-a supus sufletul, ele nu trebuie comunicate niciodată. Acea creatură, O, Krishna, care nutrește răutate față de ilustrul Mahadeva, care este cauza primordială a tuturor, care este Sufletul Suprem și care este Marele Domn, are cu siguranță să meargă în iad împreună cu toți strămoșii săi de dinainte și toți copiii săi de după el. Acest rezumat de nume pe care ți-l voi recita este considerat Yoga.[89] Acesta este privit ca cel mai înalt obiect de meditație. Acesta este cel pe care ar trebui să-l reciți constant ca *Japya*. Acesta este echivalent cu Cunoașterea. Acesta este cel mai înalt Mister. Dacă cineva, chiar și în ultimele clipe, îl recită sau îl aude recitat pentru el, reușește să atingă scopul suprem. Acesta este sfânt. Acesta este de bun augur, este plin de tot felul de beneficii. Acesta este cel mai bun dintre toate lucrurile. Brahma, Străbunicul întregii lumi, compunându-l odinioară, i-a acordat cel mai înalt loc printre toate imnurile excelente. De atunci, acest imn despre măreția și gloria lui Mahadeva cu suflet înalt, care este ținut în cea mai mare stimă de către toate zeitățile, a ajuns să fie considerat regele tuturor imnurilor. Acest rege al tuturor imnurilor a fost transmis mai întâi din regiunea lui Brahman în rai, regiunea zeilor cerești. Apoi Tandi l-a obținut din rai. De aceea este cunoscut ca imnul compus de Tandi. Din cer Tandi l-a adus pe Pământ. Este cel mai de bun augur dintre toate lucrurile de bun augur și este capabil să curețe inima de toate păcatele, oricât de odioase ar fi ele. O, tu cu brațe puternice, îți voi recita cel

88 Adică, dacă este recitat, distruge orice teamă sau Rakshasas, deoarece aceștia fie fug la auzul său, fie sunt chiar uciși.

89 Adică, are meritele asociate fie meditației, fie yoga.

mai bun dintre toate imnurile. Acest imn se referă la cel care este Vedasul *Vedelor* şi cel mai antic dintre toate obiectele antice, la cel care este energia tuturor energiilor şi penitenţa tuturor penitenţelor; la cel care este cel mai senin dintre toate fiinţele înzestrate cu seninătate şi care este splendoarea tuturor splendorilor; la cel care este privit ca fiind cel mai reţinut dintre toate fiinţele reţinute şi cel care este inteligenţa tuturor fiinţelor înzestrate cu inteligenţă; la cel care este privit ca zeitatea tuturor zeităţilor şi Rishi-ul tuturor Rishi-lor; la cel care este privit ca sacrificiul tuturor sacrificiilor şi cel mai de bun augur dintre toate lucrurile pline de bun augur; la cel care este Rudra al tuturor Rudraşilor şi strălucirea tuturor celor înzestraţi cu strălucire; la cel care este Yoginul tuturor Yoginilor şi cauza tuturor cauzelor; la cel din care iau naştere toate lumile şi în care toate lumile se întorc atunci când încetează să existe; la cel care este Sufletul tuturor fiinţelor existente şi care este numit Hara cu energie nenumărată. Ascultă-mă cum recit acele o mie şi opt nume ale marelui Sarva. Auzind aceste nume, O, cel mai ilustru dintre toţi oamenii, vei fi încununat cu împlinirea tuturor dorinţelor tale. — **Om!** tu eşti Nemobil, tu eşti Fix, tu eşti Puternic, tu eşti Teribil, tu eşti Cel Dintâi, tu eşti cel care oferă binecuvântări, şi tu eşti Superior.[90] Tu eşti Sufletul tuturor creaturilor, eşti celebrat peste toate creaturile, eşti toate lucrurile, eşti Creatorul tuturor şi eşti *Bhava*.[91] Tu porţi în părul tău şuviţe împletite. Tu porţi piei de animale drept veşminte. Pe cap porţi un moţ de păr încâlcit asemenea păunului. Tu eşti Acela care are universul drept membre.[92] Tu eşti Creatorul tuturor lucrurilor. Eşti *Hara* în consecinţă că eşti distrugătorul tuturor lucrurilor. Tu eşti Acela care are ochi asemenea celor de gazelă. Tu eşti distrugătorul tuturor creaturilor. Tu eşti cel care se bucură suprem de toate lucrurile. Tu eşti acea *Pravritti* din care izvorăsc toate acţiunile. Tu eşti acea *Nivritti* sau abţinere de la fapte. Tu ţii posturi şi jurăminte, eşti Etern, eşti Neschimbabil. Tu eşti Acela care sălăşluieşte în cimitire, eşti posesorul celor şase atribute cunoscute ale Stăpânirii şi ale celorlalte, sălăşluieşti în inima fiecărei creaturi, eşti Acela care se bucură de toate lucrurile prin simţuri, eşti cel care sfărâmă toate creaturile păcătoase.[93] Tu eşti Acela care merită salutul tuturor, eşti de isprăvi măreţe, eşti Acela care are penitenţa drept avere, tu creezi toate elementele la voia ta, îţi ascunzi natura reală îmbrăcând înfăţişarea unui nebun. Tu eşti Stăpânul tuturor lumilor şi al tuturor fiinţelor vii. Ai formă nemăsurabilă, ai corp vast, ai forma Dreptăţii, ai faimă mare, ai Suflet înalt, eşti Sufletul tuturor creaturilor, ai universul drept formă.[94] Ai fălci mari (căci înghiţi universul când vine timpul dizolvării tuturor lucrurilor). Tu eşti protectorul tuturor *lokas*-urilor (luminilor/lumilor). Tu eşti sufletul care sălăşluieşte în inima interioară şi ca atare lipsit de *ahamkara* (egocentrismul) izvorât din ignoranţă[95] şi eşti unul şi nedivizat; Tu eşti *anandam* (veselie/fericire). Tu eşti Acela al cărui car este purtat de catâri. Tu eşti Acela care protejează Jiva de trăsnetul naşterii din nou. Tu eşti adorabil. Eşti atins prin puritate, prin autocontrol şi prin jurăminte. Eşti din nou refugiul tuturor tipurilor de jurăminte şi practici, inclusiv puritatea şi autocontrolul.[96] Tu eşti meşterul ceresc care cunoaşte fiecare artă. Eşti Auto-creat (căci nimeni nu te-a creat). Tu eşti începutul tuturor creaturilor şi lucrurilor. Tu eşti *Hiranyagarbha,* Creatorul tuturor lucrurilor. Eşti

90 Atât *Sthira*, cât şi *Sthanu* implică imuabilitate sau libertate faţă de schimbare.

91 Comentatorul explică faptul că *Bhava* este folosit aici în sensul de „cel din care provin toate lucrurile acum şi în care toate lucrurile se contopesc atunci când vine dizolvarea universală”. Sau poate implica simpla existenţă, fără referire la vreun atribut prin care poate fi descrisă sau înţeleasă.

92 Adică *Virat* sau vast sau Infinit.

93 Sarcina de a traduce aceste nume este extrem de dificilă. În original, multe dintre aceste nume pot fi interpretate în mai multe moduri. Comentatorul sugerează adesea mai multe semnificaţii. Fiecare nume ar necesita o notă separată pentru a explica toate semnificaţiile sale. *Niyata* este literalmente cel care respectă posturile şi jurămintele şi care şi-a stăpânit simţurile. Prin urmare, înseamnă un ascet. Mahadeva este un ascet. *Smasanu* este fie un crematoriu, locul unde sunt depuse creaturile moarte, fie poate însemna Varanasi, oraşul sacru al lui Shiva, unde creaturile care mor nu trebuie să se reîncarneze. Shiva este atât un locuitor al crematoriului, cât şi al oraşului Varanasi.

94 Sau, universul se reflectă în tine.

95 Probabil, ceea ce se spune aici este că Mahadeva este Sufletul Pratyag liber de ignoranţă.

96 Prin *Niyama* se înţelege puritatea atât interioară, cât şi exterioară, mulţumirea cu ceea ce se are, penitenţa, studiile vedice, meditaţia asupra Divinităţii etc.

putere şi fericire inepuizabile.[97] Tu ai o sută de ochi, ai ochi cu putere vastă. Tu eşti *Soma*.[98] Tu eşti cel care face ca toate creaturile drepte să îmbrace forme de glorie pentru a străluci pe firmament. Tu eşti Chandramas, tu eşti Surya, tu eşti planeta Saturn, tu eşti nodul descendent (al lunii), tu eşti nodul ascendent, tu eşti Mangala (Marte), şi tu eşti Vrihaspati (Jupiter) şi Sukra (Venus), tu eşti Vudha (Mercur), tu eşti cel care o venerează pe soţia lui Atri, tu eşti cel care şi-a tras săgeata cu mânie spre Sacrificiu, când Sacrificiul a fugit de el în forma unui căprior. Tu eşti fără păcat.[99] Eşti înzestrat cu penitenţe care ţi-au conferit puterea de a crea universul. Eşti înzestrat cu penitenţe care te-au făcut capabil să distrugi universul. Eşti cu minte înaltă (ca urmare a marii tale dărnicii faţă de devotaţii tăi). Îndeplineşti dorinţele tuturor celor care ţi se dedică ţie. Tu eşti făcătorul anului (căci tu pui în mişcare roata Timpului, asumând forma soarelui şi a planetelor). Tu eşti *Mantra* (sub forma *Pranava* şi a altor cuvinte şi silabe sacre). Tu eşti autoritatea pentru toate faptele (sub forma *Vedelor* şi a scripturilor). Tu eşti Cea mai Înaltă Penitenţă. Tu eşti devotat Yoga. Tu eşti cel care se contopeşte în Brahman (prin abstracţia Yoga). Tu eşti sămânţa cea mare (fiind cauza cauzelor). Tu eşti cel care manifestă ceea ce este nemanifestat în forma manifestă în care există universul. Eşti înzestrat cu putere infinită. Tu eşti cel a cărui sămânţă este de aur.[100] Eşti omniscient, (fiind tu toate lucrurile şi marele cunoscător). Tu eşti cauza tuturor lucrurilor. Tu eşti cel care are sămânţa acţiunii (şi anume, ignoranţa şi dorinţa) ca mijloc de a călători din această lume în cealaltă şi din cealaltă înapoi în aceasta.[101] Ai zece braţe. Ai ochi care nu clipesc (căci vezi în permanenţă). Ai gâtul albastru (ca urmare a faptului că porţi în gât otrava care a ieşit la suprafaţă în urma amestecării oceanului şi care, dacă nu ar fi fost purtată astfel, ar fi fost capabilă să distrugă universul). Tu eşti Stăpânul Umăi. Tu eşti originea tuturor formelor infinite care apar în univers. Tu eşti cel a cărui superioritate îi este proprie. Eşti un erou în putere (ca urmare a faptului că ai realizat isprăvi măreţe precum distrugerea rapidă a oraşului triplu al Asurilor). Tu eşti materia inertă (care nu se poate mişca decât dacă coexistă cu Sufletul). Tu eşti toate *tattvele* (subiectele de cercetare, aşa cum sunt numărate de *Sankhyas*). Tu eşti ordonatorul şi conducătorul *tattvelor.* Tu eşti şeful acelor fiinţe care stau în slujba ta şi sunt numite Ganas.[102] Acoperi spaţiul infinit.[103] Tu eşti Kama, Zeul Dorinţei. Eşti versat în *Mantre* (în sensul că înţelepciunea este penitenţa ta).[104] Tu eşti *Mantra* supremă, căci eşti acea filozofie care constă în cunoaşterea naturii şi atributelor sufletului (şi a diferenţelor sale faţă de

---

97 *Nidhi* înseamnă cel mai mare număr care poate fi numit în notaţia aritmetică. Prin urmare, înseamnă, aşa cum explică corect comentatorul, posesorul unei fericiri şi bucurii inepuizabile.

98 *Sahasraksha* este fie Indra, fie posesorul a nenumăraţi ochi, ca urmare a faptului că Mahadeva este identic cu universul. Visalaksha este cel ai cărui ochi au o putere imensă, deoarece trecutul şi viitorul sunt văzute de ei la fel ca prezentul. *Soma* înseamnă fie Luna, fie sucul de Soma, adică libaţiile turnate în focul sacrificial. Toate persoanele drepte devin, din nou, lumini în firmament. Mahadeva este cel care le face astfel, adică el este cel care dă forme glorioase celor care le merită.

99 Multe dintre aceste nume necesită comentarii pentru a fi inteligibile. Ketu nu este o plantă, dar astronomii hinduşi numesc nodul descendent al Lunii cu acest nume. Prin urmare, Rahu este nodul ascendent al Lunii. Graha este cel care capturează; Grahapati este Mángala, numit astfel pentru răutatea sa, Varah este Vrihaspati sau Jupiter, care este contrapartida lui Sukra sau Venus. În mitologia hindusă, Sukra este o persoană de sex masculin, preceptorul Daityas şi Asuras. Atri este Vudha sau Mercur, reprezentat ca fiii lui Atri. Atryahnamaskarta este Durvasas, care era fiul soţiei lui Atri, obţinut de doamnă printr-o binecuvântare a lui Mahadeva. Sacrificiul lui Daksha a încercat să fugă de Siva, dar acesta din urmă l-a urmărit şi a tras cu arcul în el pentru a-l distruge complet.

100 *Suvarna-retas* este explicat de comentator după cum urmează: Mai întâi a creat apa şi apoi şi-a aruncat sămânţa în ea. Această sămânţă a devenit un ou de aur. Poate însemna, de asemenea, că Mahadeva este Agni sau zeul focului, deoarece aurul reprezintă sămânţa lui Agni.

101 Sensul este următorul: Jiva poartă cu sine sămânţa faptelor, adică Ignoranţa şi Dorinţa. Ca urmare a acestei sămânţe, Jiva călătoreşte neîncetat dintr-o lume în alta. Prin urmare, această sămânţă este mijlocul de transport sau de locomoţie al lui Jiva. Mahadeva este Jiva. Sufletul este numit călăreţul, iar corpul este carul care poartă Sufletul pe el.

102 *Ganapati* este Ganesa, fiul cel mare al lui Mahadeva. Ganas sunt fiinţe puternice care îl slujesc pe Mahadeva. Acestea alcătuiesc primele o sută de nume. Comentatorul ia împreună *Avala* şi *Gana*.

103 *Digvasas* înseamnă nud. Purana spune că, pentru a uimi soţiile anumitor asceţi, Mahadeva s-a dezbrăcat într-o ocazie. Însă adevăratul sens este că el este capabil să acopere şi chiar acoperă spaţiul infinit. În sensul de *nud*, cuvântul înseamnă cineva care are spaţiu gol pentru acoperământul sau veşmintele sale.

104 Înţelesul este că, pentru tine, Cunoaşterea este penitenţă, în locul austerităţilor fizice propriu-zise. Acesta este doar un alt mod de a spune că tu ai *Jnanamayam Tapah*.

cel Non-suflet). Tu eşti cauza universului (deoarece tot ceea ce există a izvorât din Sufletul Tău). Tu eşti distrugătorul universal (căci tot ceea ce încetează să existe se contopeşte în Tine, care eşti ca Brahmanul nemanifestat). Ţii într-o mână un dovleac scobit, şi în alta ţii arcul; în altă mână ţii săgeţi, iar în alta ţii un craniu. Ţii trăsnetul. Eşti înarmat cu cel ce ucide o sută.[105] Eşti înarmat cu sabia. Stăpâneşti securea de luptă. Eşti înarmat cu *Sula* (trei dinţi). Eşti adorabil. Ţii lingura de jertfă într-una din mâinile Tale. Ai o formă frumoasă. Eşti înzestrat cu energie abundentă. Dai în cea mai mare măsură tot ce ajută la împodobirea celor devotaţi Ţie. Porţi un turban pe cap. Ai o faţă frumoasă. Eşti cel care se umflă de splendoare şi putere. Eşti cel umil şi modest. Eşti de o înălţime covârşitoare. Eşti cel care are simţurile drept raze ale Sale.[106] Eşti cel mai mare dintre învăţători. Eşti Brahmanul Suprem (fiind o stare de existenţă pur fericită).[107] Eşti cel care a luat forma unui şacal (pentru a-l consola pe Brahmanul care, insultat de un Vayşya înstărit, hotărâse să se sinucidă). Eşti cel ale cărui scopuri se împlinesc toate, de la sine şi fără a aştepta puterea (derivată din penitenţe). Eşti cel care poartă un cap chel (ca semn al ordinului de călugăr). Eşti cel care face bine tuturor creaturilor. Eşti nenăscut. Ai forme nenumărate. Porţi pe persoana Ta toate felurile de parfumuri. Părul împletit de pe capul Tău a sorbit râul Gange când a căzut prima oară din cer (deşi l-au dat din nou la iveală la cererile stăruitoare ale regelui Bhagiratha). Eşti dătătorul de suveranitate şi domnie.[108] Eşti un *Brahmacarin* fără să fi căzut vreodată din jurământul riguros al continenţei. Eşti distins prin continenţa sexuală. Stai mereu întins pe spate. Ai sălaşul în Putere.[109] Ai trei şuviţe de păr împletit pe cap. Eşti cel îmbrăcat în zdrenţe. Eşti Rudra (din cauza ferocităţii Tale). Eşti comandantul suprem al zeilor şi eşti omniprezent. Eşti cel care se mişcă ziua. Eşti cel care se mişcă noaptea.[110] Eşti de o mânie feroce. Eşti înzestrat cu o splendoare ameţitoare (născută din studiul vedic şi din asceze). Eşti ucigaşul de temutul Asura care venise sub forma unui elefant furios pentru a-ţi distruge oraşul sacru Varanasi. Eşti ucigaşul acelor Daitya care devin călăii universului. Eşti Kala sau Timpul, care este distrugătorul universal. Eşti ordonatorul suprem al universului. Eşti o mină de realizări Excelente. Ai forma leului şi a tigrului. Eşti cel îmbrăcat în pielea unui elefant. Eşti Yoghinul care înşală Timpul, transcendând influenţa lui irezistibilă. Eşti sunetul primordial.[111] Eşti împlinirea tuturor dorinţelor. Eşti cel adorat în patru feluri.[112] Eşti un umblător nocturn (ca Vetala şi alţii). Eşti cel care umblă în compania spiritelor. Eşti cel care umblă în compania fiinţelor fantomatice. Eşti Domnul suprem chiar şi al lui Indra şi al celorlalţi zei. Eşti cel care s-a multiplicat infinit în forma tuturor lucrurilor existente şi neexistente. Eşti susţinătorul atât al lui Mahat, cât şi al tuturor combinaţiilor nenumărate ale celor cinci elemente primordiale. Eşti Ignoranţa primordială sau *Tamas*, cunoscută sub numele de Rahu. Eşti fără măsură şi, prin urmare, infinit. Eşti Scopul suprem atins de cel Eliberat. Îţi place dansul. Eşti cel care dansează mereu. Eşti cel care îi face pe alţii să danseze. Eşti prietenul universului. Eşti cel al cărui aspect este calm şi blând. Eşti înzestrat cu asceze suficient de puternice pentru a crea şi distruge universul. Eşti cel care leagă toate creaturile cu legăturile iluziei tale. Eşti cel care transcende distrugerea. Eşti cel care locuieşte pe muntele Kailasa. Transcendezi toate legăturile şi eşti detaşat faţă de toate lucrurile, precum Spaţiul.

---

105 *Sataghni*, ucigaşul a o sută; Wilson crede că era un fel de rachetă.

106 *Harikesa* înseamnă cel care are simţurile pentru razele sale, adică cel care arată toate obiectele în faţa sufletului prin porţile simţurilor. Înţelesul este că Mahadeva este cel prin puterea căruia mintea reuşeşte să dobândească cunoaştere prin simţuri.

107 Krishna este explicat astfel de comentator. *Krish* este un cuvânt care înseamnă *Bhu* sau Existenţă. Litera ”n” (cea palatală) înseamnă *nivritti*. Prin urmare, Krishna este *anandatanmatra*.

108 Kaparddin este explicat astfel de comentator *Kam Jalam pivati iti kapah*. Numit astfel datorită incidentului menţionat în text, pentru că buclele încâlcite ale lui Mahadeva au absorbit râul Ganga când acesta a căzut pentru prima dată din cer. Apoi, *Rit* înseamnă suveranitate sau domnie. *Riddah* este cel care conferă suveranitate. Combinând cele două, se formează compusul *Kaparddin*.

109 *Nabhah* înseamnă spaţiu, ceea ce implică putere. *Nabhah* este *sthala* sau lăcaşul lui Mahadeva. Textele bengaleze care menţionează *Nabhastala* sunt eronate.

110 Se spune că zeităţile se mişcă în timpul zilei, în timp ce Asurii şi Rakshasas în timpul nopţii. Ceea ce se spune aici este că tu eşti zeităţile şi tu eşti duşmanul lor, al Daityas şi al altora.

111 Sunetul devine perceptibil numai atunci când se manifestă. Când este nemanifestat şi se află în pântecele spaţiului etern, se crede că are o existenţă. Brahman nemanifestat este frecvent reprezentat ca *anahatah savdah* sau sunet neizbucnit.

112 Aceste patru căi sunt enumerate de comentator: Visva, Taijasa, Prajna, Sivadhyana.

Ai o mie de braţe. Eşti victoria. Eşti acea perseverenţă care este cauza succesului sau a victoriei. Eşti fără lene sau amânare care să interfereze cu activitatea perseverentă. Eşti neînfricat. Eşti frica. Eşti cel care a oprit sacrificiul lui Vali.[113] Îndeplineşti dorinţele tuturor devotaţilor tăi. Eşti distrugătorul sacrificiului lui Daksha. Eşti iubit. Eşti puţin iubit. Eşti extrem de feroce şi jefuieşti toate creaturile de energia lor. Eşti ucigaşul Asura Vala. Eşti mereu vesel. Ai forma bogăţiei dorite de toţi. Nu ai fost niciodată învins.[114] Nu există nimeni mai adorabil decât tine. Tu eşti Acela care scoate urlete adânci (sub forma Oceanului). Tu eşti Acela care este atât de adânc încât nimeni nu-l poate măsura (deoarece eşti sub forma spaţiului). Tu eşti Acela a cărui putere şi forţa însoţitorilor săi şi a taurului nu au fost niciodată măsurate de nimeni. Tu eşti arborele lumii (ale cărui rădăcini se extind în sus şi ramurile atârnă în jos). Tu eşti banyanul.[115] Tu eşti Acela care doarme pe o frunză umană când universul, după dizolvare, devine o singură întindere infinită de apă. Tu eşti Acela care arată compasiune tuturor închinătorilor, asumându-şi, după cum doreşti, forma lui Hari sau Hara sau Ganesa sau Arka sau Agni sau Vânt, etc. Eşti posedat de dinţi extrem de ascuţiţi (deoarece eşti capabil să mesteci nenumărate lumi, la fel cum cineva ronţăie nuci şi le înghite iute). Eşti de dimensiuni vaste în ceea ce priveşte formele tale. Eşti posedat de o gură suficient de iute pentru a înghiţi universul dintr-o dată. Tu eşti Acela ale cărui trupe sunt adorate pretutindeni.[116] Tu eşti Acela care a alungat toate temerile zeităţilor când prinţul elefanţilor trebuia capturat. Tu eşti sămânţa universului. Tu eşti Acela care are ca vehicul acelaşi taur care formează din nou motivul de pe stindardul său în luptă. Îl ai pe Agni ca suflet. Tu eşti Surya care are cai verzi înhămaţi la carul său. Tu eşti prietenul lui Jiva. Tu eşti Acela care cunoaşte timpul potrivit pentru îndeplinirea tuturor actelor religioase. Tu eşti Acela căruia Vishnu i-a adus închinarea (pentru a obţine celebrul său disc). Tu eşti jertfa fiind în forma lui Vishnu. Tu eşti oceanul. Tu eşti capul de iapă Barabanala care rătăceşte în ocean, vărsând foc neîncetat şi bând apele saline ca şi cum ar fi unt de jertfă. Tu eşti Vântul, prietenul lui Agni. Eşti de suflet liniştit ca oceanul atunci când este în repaus şi neclintit de cea mai blândă briză. Tu eşti Agni care bea libaţiile de unt clarificat turnate în jertfe cu ajutorul *Mantrelor.* Tu eşti Acela a cărui abordare este dificilă. Tu eşti Acela a cărui emanaţie se întinde peste universul infinit. Eşti întotdeauna priceput în luptă. Eşti bine versat în momentul în care trebuie să te angajezi în luptă, astfel încât victoria să fie obţinută. Tu eşti acea ştiinţă care tratează mişcările corpurilor cereşti.[117] Eşti sub forma succesului sau victoriei. Tu eşti Acela al cărui corp este Timpul (deoarece corpul tău nu este niciodată supus distrugerii). Eşti un cap de familie, pentru că porţi un moţ de păr pe cap. Eşti un *Sanyasin*, deoarece capul tău este chel. Porţi şuviţe de păr împletite pe cap (fiind, după cum eşti, un *Vanaprastha*).[118] Eşti distins prin razele tale de foc (deoarece calea radiantă pe care merg cei drepţi este identică cu tine). Eşti Acela care apare în firmament în inima încapsulată în corpul fiecărei creaturi.[119] Tu eşti cel care intră în craniu (creier) al fiecărei creaturi. Porţi ridurile bătrâneţii. Porţi flautul de bambus. Ai şi tobă. Porţi instrumentul muzical numit *Tali*. Ai vasul de lemn folosit pentru treieratul grâului. Eşti cel care acoperă acea iluzie care îl acoperă pe Yama.[120] Eşti astrolog, întrucât înţelegerea ta este întotdeauna îndreptată

---

113 Poate însemna, de asemenea, că tu eşti cel numit Buddha, care a predicat împotriva tuturor sacrificiilor.

114 Comentatorul explică faptul că înfrângerea lui Mahadeva în faţa lui Krishna în oraşul Vana s-a datorat bunătăţii lui Mahadeva faţă de Krishna, chiar dacă Krishna şi-a încălcat propriul jurământ de a nu lua niciodată armele în bătălia de la Kurukshetra, pentru a-şi onora adoratorul Bhishma, care jurase că îl va obliga pe Krishna să ia armele.

115 Sensul este următorul: când distrugerea universală se apropie şi totul devine o întindere imensă de apă, apare un copac banian sub umbra căruia nemuritorul *Rishi* Markandeya vede un băiat care este *Mahavishnu*.

116 Poate însemna, de asemenea, că tu eşti cel în faţa căruia toate trupele Daitya au fugit în toate direcţiile.

117 Adică, tu eşti Timpul însuşi. Aceasta este implicaţia.

118 Aceste trei nume indică faptul că Mahadeva este un cap de familie, un *Sanyasin* şi un pustnic. Capii de familie poartă un smoc de păr pe cap, *Sanyasinii* au capul chel, în timp ce pustnicii din pădure sau *Vanaprasthis* au părul încâlcit.

119 Sensul este că Brahman este simţit de fiecare în firmamentul propriei sale inimi. Mahadeva, identic cu Brahman, se manifestă în inima care se află în interiorul corpului fizic. Prin urmare, se poate spune că el se naşte sau apare în splendoarea sa în corpul fiecăruia.

120 *Kalakatankatah* este explicat de comentator după cum urmează: Kala este Yama. El este acoperit de iluzia Zeului Suprem. Această iluzie care acoperă totul are, la rândul ei, Zeul Suprem ca acoperământ. Tu eşti acel Zeu Suprem.

către mișcarea roții timpului care este formată din luminătorii din firmament. Ești Jiva a cărui înțelegere este îndreptată către lucrurile care rezultă din atributele *Sattwa*, *Rajas* și *Tamas*. Ești cel în care toate lucrurile se contopesc când dizolvarea le cuprinde. Ești stabil și fix, neexistând nimic în tine supus schimbării sau mutației de orice fel. Ești Domnul tuturor creaturilor. Brațele Tale se extind în tot universul vast. Ești arătat în nenumărate forme care nu sunt decât fracțiuni ale sinelui Tău. Pătrunzi toate lucrurile.[121] Ești cel care nu are gură (căci nu te bucuri de obiectele propriei creații). Ești cel care își eliberează creaturile din legăturile lumii. Ești ușor de atins.[122] Ești cel care S-a manifestat cu o armură de aur.[123] Ești cel care apare în emblema falică. Ești cel care rătăcește prin păduri în căutare de păsări și animale. Ești cel care rătăcește pe Pământ. Ești cel atotprezent. Ești vuietul produs de toate trâmbițele suflate în cele trei lumi. Ești cel care are toate creaturile drept rude.[124] Ai forma unui șarpe (căci ești identic cu puternicul Naga numit Sesha). Ești cel care locuiește în peșterile montane (precum Jaigishavya), sau orice alt Yogin. Ești identic cu Guha (generalisimul ceresc). Porți ghirlande de flori. Ești cel care se bucură de fericirea ce izvorăște din posesia bunurilor lumești.[125] Ești cel din care toate creaturile și-au derivat cele trei stări de naștere, existență și distrugere. Ești cel care susține toate lucrurile care există sau se întâmplă în cele trei etape ale timpului, și anume, Trecutul, Prezentul și Viitorul. Ești cel care eliberează creaturile de efectele tuturor actelor aparținând vieților anterioare, precum și celor realizate în viața prezentă, și de toate legăturile datorate Ignoranței și Dorinței. Ești cel care este legătorul sau șeful Asura. Ești cel care este ucigașul dușmanilor în luptă.[126] Ești ceea ce poate fi atins doar prin cunoaștere. Ești Durvasas. Ești cel care este așteptat și adorat de toți cei drepți. Ești cel care provoacă căderea chiar și a lui Brahma și a celorlalți. Ești cel care dă tuturor creaturilor partea justă de bucurie și tristețe pe care fiecare o merită după propriile sale acte. Ești cel care este incomparabil. Ești versat în părțile care sunt date și însușite în jertfe.[127] Locuiești în fiecare loc. Rătăcești pretutindeni. Ești cel care are veșminte sărace.[128] Ești Vasava. Ești nemuritor. Ești identic cu munții Himavat. Ești făcătorul de aur pur. Ești fără fapte. Susții în tine fructele tuturor faptelor. Ești cel dintâi dintre toate creaturile considerate susținătoare.[129] Ești cel care are ochi sângeroși. Ești cel care are ochi a căror viziune se extinde peste universul infinit. Ești cel care are un car ale cărui roți sunt mereu victorioase. Ești cel care are o vastă erudiție. Ești cel care își acceptă devotații ca slujitori. Ești cel care își restrânge și își subjugă simțurile. Ești cel care acționează. Porți haine a căror urzeală și bătătură sunt făcute din șerpi. Ești Suprem. Ești cel mai de jos dintre făpturile cerești.[130] Ești cel bine dezvoltat. Ești posesorul instrumentului muzical numit *Kahala*. Ești dătătorul oricărei dorințe. Ești întruchiparea grației în toate cele trei etape ale Timpului, și anume, Trecutul, Prezentul și Viitorul. Ești posesorul unei puteri care este întotdeauna bine cheltuită. Ești cel care și-a asumat forma lui Valarama (fratele mai mare al lui Krishna). Ești cel dintâi dintre toate lucrurile colectate, fiind Eliberarea sau cel mai înalt dintre toate scopurile pe care creaturile le ating. Ești dătătorul tuturor lucrurilor. Fața Ta este îndreptată spre toate direcțiile. Ești cel din care au izvorât diverse creaturi, la fel cum toate formele au izvorât din spațiu sau sunt modificări ale acelui element primordial. Tu ești cel care cade în

---

121 *Vibhaga* și *Sarvaga*, explică comentatorul, sunt folosite pentru a indica faptul că tu ești universul ca *Vyashti* și *Samashti*.

122 Unele ediții conțin expresia *susaranab*, care înseamnă „tu ești cel care protejează universul”.

123 Armura de aur este iluzia Zeului Suprem, în urma căreia universul a devenit vizibil.

124 Tu ești Pasupati; *atodyah pratodanarhah pasavah yasya iti*.

125 Comentatorul explică faptul că *Tarangavit*, care înseamnă literalmente „familiarizat cu valurile”, se referă la cel care este familiarizat cu bucuriile sau plăcerile care decurg din posesia sau savurarea lucrurilor lumești, deoarece astfel de bucurii pot fi cu adevărat asemănate cu valurile care apar și dispar pe suprafața mării sau a oceanului Eternității.

126 Comentatorul explică că legătorul șefilor Asura se referă la forma Divinității Supreme Vishnu, în care acesta l-a legat pe Vali, șeful Asurilor. Forma plurală se referă la *Kalpele* succesive.

127 Sensul este că tu ești cel care cunoaște bine ritualul sacrificiilor.

128 Sau poate însemna că tu ești cel care nu are veșminte, pentru că niciun veșmânt nu-ți poate acoperi membrele uriașe.

129 Cei care îi susțin pe ceilalți sunt, de exemplu, elefanții care stau în diferite puncte cardinale, șarpele Sesha etc. Ceea ce se spune aici este că tu ești cel mai bun dintre toate aceste ființe sau dintre toate ființele de acest fel.

130 Sensul este că tu ești Vishnu, care este cel mai important dintre celestiali, și tu ești Agni, care este cel mai inferior dintre celestiali; adică, tu ești toți celestialii.

groapa numită trup.[131] Tu eşti cel neajutorat (căci, căzând în groapa constituită de corp, nu poţi transcende suferinţa care îţi este soarta). Tu sălăşluieşti în firmamentul inimii. Eşti de o formă nespus de feroce. Eşti Zeitatea numită Ansu. Eşti însoţitorul lui Ansu şi eşti numit Aditya. Eşti înzestrat cu nenumărate raze. Eşti înzestrat cu o strălucire orbitoare. Ai viteza Vântului.[132] Eşti posedat de o viteză mai mare decât cea a Vântului. Ai viteza minţii. Eşti Nishachara (cel ce rătăceşte noaptea) deoarece te bucuri de toate lucrurile, fiind învelit în Ignoranţă.[133] Locuieşti în fiecare trup. Locuieşti având Prosperitatea ca însoţitor. Eşti cel care dă cunoaştere şi instrucţiune. Eşti cel care dă instrucţiuni în tăcere absolută. Eşti cel care îşi păzeşte jurământul de taciturnitate (căci instruieşti în tăcere). Eşti cel care iese din trup, privind spre suflet.[134] Eşti cel care este bine adorat. Eşti cel care dă mii (deoarece stăpânul tuturor comorilor şi-a derivat acele comori din tine). Eşti prinţul păsărilor (fiind Garuda, fiul Vinatei şi al lui Kasyapa). Eşti prietenul care ajută. Eşti înzestrat cu o strălucire exagerată (căci splendoarea ta este ca a unui milion de sori răsăriţi odată). Eşti Stăpânul tuturor fiinţelor create. Eşti cel care provoacă poftele. Eşti zeitatea Dorinţei. Ai forma femeilor frumoase, râvnite de toţi. Eşti arborele lumii. Eşti Domnul Comorilor. Eşti cel care dă faimă. Eşti Zeitatea care distribuie tuturor fiinţelor roadele (sub formă de bucurii şi necazuri) faptelor lor. Tu însuţi eşti acele roade pe care le distribui. Eşti cel mai străvechi (existând dintr-o vreme când nu exista nicio altă fiinţă). Eşti capabil să acoperi cu un singur pas toate cele trei lumi. Eşti Vamana (piticul) care l-a înşelat pe şeful Asura, Vali (şi, deposedându-l de suveranitatea sa, i-a redat-o lui Indra). Eşti Yoginul încoronat cu succes (precum Sanatkumara şi alţii). Eşti un mare Rishi (precum Vasishtha şi alţii). Eşti cel ale cărui scopuri sunt întotdeauna împlinite (precum Rishava sau Dattatreya). Eşti un Sanyasin (precum Yajnavalkya şi alţii). Eşti cel care este împodobit cu semnele ordinului cerşetorilor. Eşti cel care este fără astfel de semne.[135] Eşti cel care transcende uzanţele ordinului cerşetorilor. Eşti cel care absolvă toate creaturile de orice fel de frică. Tu nu ai nicio pasiune în tine (astfel încât gloria şi umilinţa îţi sunt deopotrivă). Tu eşti cel numit mareşalul celest. Tu eşti acel Visakha care şi-a luat începutul din corpul mareşalului ceresc când Indra a aruncat bolovanul asupra lui. Cunoşti cele şaizeci de *tattwa* sau capetele de cercetare din univers. Tu eşti Stăpânul simţurilor (căci acestea îşi ating funcţiile respective ghidate de tine). Tu eşti cel înarmat cu trăsnet (şi acela care sfărâmă munţii). Tu eşti infinit. Tu eşti cel care ameţeşte rândurile Daityilor pe câmpul de luptă. Tu eşti cel care îşi mişcă careta în cercuri printre propriile rânduri şi care face cercuri similare printre rândurile duşmanilor săi şi care se întoarce nevătămat după ce le-a devastat. Tu eşti cel care cunoaşte cea mai de jos adâncime a oceanului lumii (ca urmare a cunoaşterii tale despre Brahman). Tu eşti cel numit Madhu (care a fondat rasa în care Krishna s-a născut). Ai ochi a căror culoare seamănă cu cea a mierii. Tu eşti cel care s-a născut după Vrihaspati.[136] Tu eşti cel care săvârşeşte actele pe care Adhyaryuşii trebuie să le facă în jertfe. Tu eşti cel care este întotdeauna venerat de oameni, indiferent de modul lor de viaţă. Tu eşti devotat lui Brahman. Tu rătăceşti printre locuinţele oamenilor din lume (ca urmare a faptului că eşti un călugăr). Tu eşti cel care pătrunde în toate fiinţele. Tu eşti cel care cunoaşte adevărul. Tu cunoşti şi ghidezi fiecare inimă. Tu eşti cel care acoperă întregul univers. Tu eşti cel care adună sau stochează faptele bune şi rele ale tuturor creaturilor pentru a le acorda roadele. Tu eşti cel care trăieşte chiar şi în noaptea care urmează dizolvării universale. Tu eşti protectorul care mânuieşte arcul numit *Pinaka*. Tu rezidezi chiar şi în Daityaşii care sunt ţintele spre care îţi arunci săgeţile. Tu eşti autorul prosperităţii. Tu eşti maimuţa cea mare Hanuman care l-a ajutat pe Vishnu în întruparea lui Rama în expediţia împotriva lui Ravana. Tu eşti stăpânul acelor Gana care îţi sunt asociaţi, Tu eşti fiecare membru al acelor Gana

131 Corpul este ca o groapă în care cade sufletul, determinat de Dorinţă şi Ignoranţă.

132 *Vasu*, explică comentatorul, indică Vântul, deoarece înseamnă ceea ce stabileşte toate lucrurile în sine.

133 *Nisachara* este cel care acţionează prin *nisa*, sau *Avidya*, adică cel care se bucură de toate obiectele, ceea ce implică faptul că Jiva este investit cu Ignoranţă.

134 Sufletul poate vedea Sufletul sau pe sine însuşi, dacă poate transcende corpul cu ajutorul Yoga.

135 Comentatorul explică că primul cuvânt înseamnă că tu eşti Hansa, iar al doilea cuvânt înseamnă că tu eşti Paramahansa.

136 *Varhaspatya* este un cuvânt care se aplică unui preot. Zeii au primit mai întâi preotul lor pentru a-i ajuta la sacrificii. Apoi, oamenii au primit preotul lor. Cei născuţi după Vrihaspati sunt *Vrihaspatyas*.

diverse. Tu eşti cel care bucură toate creaturile. Tu eşti cel care sporeşte bucuriile tuturor.[137] Tu iei suveranitatea şi prosperitatea chiar şi de la fiinţe înalte precum Indra şi alţii. Tu eşti ucigaşul universal sub forma Morţii. Tu eşti cel care rezidă în cele patruzeci şi şase de Kala. Tu eşti foarte mare. Tu eşti Bunicul (fiind tatăl marelui tată al tuturor). Tu eşti emblemă falică supremă care este venerată de zei şi Asura. Tu ai trăsături plăcute şi frumoase. Tu eşti cel care prezidează varietăţii de dovezi şi tendinţe pentru acţiune şi non-acţiune. Tu eşti stăpânul vederii. Tu eşti Stăpânul Yoga (ca urmare a faptului că retragi toate simţurile în inimă şi le combini acolo). Tu eşti cel care susţine *Krita* şi celelalte epoci (făcându-le să curgă neîncetat). Tu eşti Domnul semințelor (în consecinţă, eşti cel care dă roadele tuturor faptelor, bune şi rele). Tu eşti cauza originală a acestor seminţe. Tu acţionezi în modurile indicate în scripturi, începând cu cele care tratează despre Suflet. Tu eşti cel în care rezidă puterea şi celelalte atribute. Tu eşti Mahabharata şi alte istorii de acest gen. Tu eşti tratatele numite *Mimansa*. Tu eşti Gautama (fondatorul ştiinţei dialecticii). Tu eşti autorul marelui tratat de Gramatică numit după Lună. Tu eşti cel care îşi pedepseşte duşmanii. Tu eşti cel care nu poate fi pedepsit de nimeni. Tu eşti cel sincer în privinţa tuturor actelor şi secvenţelor sale religioase. Tu eşti cel care devine ascultător faţă de cei care Îi sunt devotaţi. Tu eşti capabil să-i reduci pe alţii la supunere. Tu eşti cel care stârneşte certuri între zei şi Asuraşi. Tu eşti cel care a creat cele patruzeci şi patru de lumi (începând cu *Bhu*). Tu eşti protectorul şi sprijinitorul tuturor Fiinţelor, începând cu Brahma şi terminând cu cele mai de jos forme de viaţă vegetală (precum iarba şi paiul). Tu eşti Creatorul chiar şi al celor cinci elemente originale. Tu eşti cel care nu se bucură niciodată de nimic (căci eşti mereu detaşat). Tu eşti liber de deteriorare. Tu eşti cea mai înaltă formă de fericire. Tu eşti o zeitate mândră de puterea sa. Tu eşti Sakra. Tu eşti pedeapsa despre care se vorbeşte în tratatele de moralitate şi care este aplicată celor vinovaţi. Tu ai forma acelei tiranii care stăpâneşte lumea. Tu ai Suflet pur. Tu eşti fără pată (fiind deasupra oricărui fel de greşeală). Tu eşti vrednic de adoraţie. Tu eşti lumea care apare şi dispare neîncetat. Tu eşti cel a cărui graţie este cea mai mare. Tu eşti cel care are vise bune. Tu eşti o oglindă în care universul este reflectat. Tu eşti cel care a subjugat toţi duşmanii interni şi externi. Tu eşti cel care a făcut *Vedele*. Tu eşti cel care a făcut acele declaraţii care sunt conţinute în *Tantre* şi *Purane* şi care sunt încorporate în limbajul uman.[138] Tu eşti înzestrat cu o mare erudiţie. Tu eşti cel care zdrobeşte duşmanii în luptă. Tu eşti cel care sălăşluieşte în norii groaznici care apar în timpul dizolvării universale. Eşti cel mai teribil (ca urmare a dizolvării universului pe care o aduci). Eşti cel care reuşeşte să aducă toate persoanele şi toate lucrurile sub stăpânirea ta. Eşti Marele Distrugător. Eşti cel care are focul ca energie. Eşti cel a cărui energie este mai puternică decât focul. Eşti focul Yuga care consumă toate lucrurile. Eşti cel care poate fi mulţumit prin libaţii sacrificiale. Eşti apa şi alte lichide care sunt turnate în sacrificii cu ajutorul *Mantrelor.* Eşti sub forma Zeităţii Dreptăţii, distribuitorul rodului care se ataşează faptelor bune şi rele. Eşti dătătorul fericirii. Eşti întotdeauna înzestrat cu strălucire. Eşti de forma focului. Eşti de culoarea smaraldului. Eşti mereu prezent în emblema falică. Eşti sursa binecuvântării. Eşti incapabil să fii înfrânt de nimic în urmărirea obiectivelor tale. Eşti dătătorul de binecuvântări. Eşti sub forma binelui. Eşti cel căruia i se dă o parte din ofrandele sacrificiale. Eşti cel care distribuie fiecăruia partea sa din ceea ce se oferă în sacrificii. Eşti înzestrat cu viteză mare. Eşti cel care este despărţit de toate lucrurile. Eşti cel care posedă membrul cel mai puternic. Eşti cel care este angajat în actul de generare. Eşti de culoare închisă, (fiind sub forma lui Vishnu). Eşti de culoare albă (fiind sub forma lui Samva, fiul lui Krishna). Eşti simţurile tuturor creaturilor întrupate. Eşti înzestrat cu picioare enorme. Ai mâini enorme. Eşti de trup imens. Eşti înzestrat cu faimă cu extindere largă. Ai un cap imens.[139] Eşti de măsurători vaste. Eşti de viziune vastă. Eşti sălaşul întunericului ignoranţei. Eşti Distrugătorul Distrugătorului. Tu eşti de-o vechime mare. Ai buze mari. Tu eşti cel ce are obraji mari. Ai un nas mare. Eşti de gât mare. Ai un gât lung. Tu eşti cel ce rupe legătura trupului.[140] Ai un piept mare. Ai un sân mare. Eşti sufletul interior care sălăşluieşte în toate creaturile. Ai un cerb în poală. Eşti cel

137 Cuvântul *Nandivardhanah* poate însemna şi cel care retrage sau ia bucuriile conferite anterior.
138 Limba *Vedei* este divină. Cea a scripturilor este umană.
139 Adică, coroana capului.
140 Adică, care reuşeşte să-i realizeze emanciparea.

din care nenumărate lumi atârnă ca fructele atârnate dintr-un copac. Eşti cel ce îşi întinde buzele la vremea dizolvării universale pentru a înghiţi universul. Eşti oceanul de lapte. Ai dinţi mari. Ai fălci mari. Ai o perie mare.[141] Ai păr de lungime infinită. Ai un stomac mare. Ai şuviţe de păr împletite de lungime mare. Eşti mereu vesel. Eşti forma graţiei. Eşti forma credinţei. Eşti cel ce are munţii drept arc (sau arme în luptă). Eşti cel plin de afecţiune pentru toate creaturile ca un părinte faţă de descendenţii săi. Eşti cel ce nu are afecţiune. Eşti neînvins. Eşti extrem de devotat contemplaţiei (Yoga).[142] Eşti forma arborelui lumii.[143] Eşti cel indicat de arborele lumii.[144] Nu te saturi niciodată când mănânci (din cauza faptului că ai forma focului, deoarece dintre toate elementele, focul nu se satură niciodată de cantitatea care i se oferă spre consum). Eşti cel ce are Vântul drept vehicul pentru a se deplasa din loc în loc (ca urmare a identităţii tale cu focul). Eşti cel ce bântuie peste dealuri şi movile mici. Eşti cel ce locuieşte pe munţii Meru. Eşti şeful zeilor cereşti. Ai Atharvan ca şi cap. Ai Saman ca şi gură. Ai miile de Rich-uri drept ochii tăi nemăsuraţi. Ai Yajus ca şi picioare şi mâini.[145] Tu eşti *Upanishadele*. Tu eşti întregul corp de ritualuri (care apar în scripturi). Tu eşti tot ceea ce este mobil. Tu eşti cel ale cărui rugăciuni nu sunt niciodată neîmplinite. Tu eşti cel care este întotdeauna înclinat spre graţie. Tu eşti cel de formă frumoasă. Tu eşti de forma binelui pe care i-l faci altuia. Tu eşti ceea ce este drag. Tu eşti cel care înaintează întotdeauna spre devotaţii tăi (în măsura în care aceştia înaintează pentru a te întâlni). Tu eşti aurul şi alte metale preţioase preţuite de toţi. Splendoarea ta este ca cea a aurului lustruit. Tu eşti ombilicul (universului). Tu eşti cel care face ca roadele jertfelor să crească (în beneficiul celor care fac jertfe în slava ta). Tu eşti de forma acelei credinţe şi devoţiuni pe care cei drepţi le au în privinţa jertfelor. Tu eşti meşterul universului. Tu eşti tot ceea ce este imobil (sub forma munţilor şi a altor obiecte inerte). Tu eşti cele douăsprezece etape ale vieţii prin care trece o persoană.[146] Tu eşti cel care provoacă frică (prin asumarea stărilor intermediare între cele zece enumerate). Tu eşti începutul tuturor lucrurilor. Tu eşti cel care uneşte Jivatma cu Brahmanul Suprem prin Yoga. Tu eşti identificabil cu acea Yoga care provoacă o astfel de uniune între Jivatma şi Brahmanul Suprem. Tu eşti necunoscut (fiind cea mai profundă uimire). Tu eşti zeitatea conducătoare a celei de-a patra ere (datorită identităţii tale cu lăcomia, mânia, cupiditatea şi alte pasiuni malefice care izvorăsc din acea zeitate).[147] Tu eşti Timpul etern (datorită faptului că eşti de forma acelei succesiuni neîntrerupte de naştere şi moarte care are loc în univers). Tu eşti de forma Ţestoasei.[148] Tu eşti venerat de către Distrugătorul însuşi. Tu trăieşti în mijlocul asociaţilor. Tu îţi primeşti devotaţii ca membri ai Ganei tale. Tu îl ai pe Brahma însuşi drept călăuzitor al carului tău. Dormi pe cenuşă.[149] Protejezi universul cu cenuşă.[150] Eşti Acela al cărui corp este făcut din cenuşă.[151] Eşti arborele care dă rodul tuturor dorinţelor. Ai forma celor care constituie Gana ta. Eşti protectorul celor patru şi zece regiuni. Transcendezi toate regiunile.

141 *Mahanakha* se referă la încarnarea lui Narasingha sau Omul-leu, care a ucis pe Daitya Hiranyakasipu, tatăl lui Prahlada. *Maharoman* se referă la forma de mistreţ puternic sau uriaş pe care Zeul Suprem a luat-o pentru a ridica Pământul scufundat pe colţii săi.

142 *Mahamuni* poate însemna fie cineva care este foarte *mananasilah*, fie cineva care este extrem de taciturn.

143 Modul în care lumea a fost comparată cu un copac a fost explicat în secţiunile *Moksha* din *Santi Parvan*.

144 Acest lucru se explică prin faptul că nimeni nu poate cerceta Brahmanul dacă nu are un corp, oricât de subtil ar fi acesta, cu simţurile şi înţelegerea necesare. Poate însemna, de asemenea, că arborele lumii furnizează dovezi ale existenţei Zeului Suprem.

145 Ambii traducători vernaculari au redat multe dintre aceste nume în mod foarte neglijent. Traducătorul din Burdwan consideră Yaju ca fiind un nume şi Padabhuja ca fiind altul. Acest lucru este foarte absurd.

146 Acestea sunt cele zece enumerate anterior, începând cu şederea în pântecele mamei şi terminând cu moartea ca a zecea, cu cerul ca a unsprezecea şi Emanciparea ca a douăsprezecea.

147 Trebuie reţinut faptul că Kali, care este fie epoca păcatului, fie zeitatea care domneşte peste acea epocă şi, prin urmare, una malefică, este extrem de propice pentru Emancipare. Lumea fiind în general păcătoasă, cei care reuşesc să trăiască în mod drept în această epocă sau sub stăpânirea acestei zeităţi malefice, ajung foarte repede în rai dacă raiul este obiectivul lor, sau la Emancipare dacă se străduiesc să obţină Emanciparea.

148 Ceea ce înseamnă că tu iei forma constelaţiei numite Ursa Mare şi, mişcându-te în spaţiu, provoci trecerea timpului. În astronomia hindusă, această constelaţie este cunoscută sub numele de *Sisumara*, datorită asemănării sale cu forma unei broaşte ţestoase.

149 Cuvântul *bhashma*, care înseamnă cenuşă, semnifică literalmente orice lucru care risipeşte, rupe toate legăturile şi vindecă orice boală. Cenuşa este folosită de *sanyasini* pentru a-şi freca corpul, ca semn că au consumat toate păcatele, au rupt toate legăturile şi s-au eliberat de toate bolile.

150 Mahadeva le-a dat adepţilor săi o cantitate de cenuşă pentru a-i proteja de păcat.

Eşti deplin, (neavând nici o lipsă). Eşti venerat de toate creaturile. Eşti alb (fiind pur şi fără pată). Eşti Acela al cărui corp, vorbire şi minte sunt perfect fără pată. Eşti Acela care a atins acea puritate a existenţei numită Eliberare. Eşti Acela care nu poate fi pătat de nicio impuritate. Eşti Acela care a fost atins de vechii mari preoţi. Rezişti sub forma Dreptăţii sau corespunzător în cele patru moduri de viaţă. Eşti acea Dreptate care are forma riturilor şi a sacrificiilor. Ai forma acelei îndemânări pe care o posedă meşterul celest al universului. Eşti Acela care este venerat ca forma primordială a universului. Ai braţe vaste. Buzele tale sunt de un roşu-arămiu. Ai forma apelor vaste care se află în Ocean. Eşti deosebit de stabil şi fix (având forma munţilor şi dealurilor). Eşti Kapila. Eşti brunet. Eşti toate nuanţele a căror amestec produce albul. Eşti perioada vieţii. Eşti străvechi. Eşti recent. Eşti un Gandharva. Eşti mama zeilor sub forma Aditi (sau mama tuturor lucrurilor, sub forma Pământului). Eşti Garuda, prinţul păsărilor, născut din Vinata de către Kasyapa, altfel numit Tarkshya. Poţi fi înţeles cu uşurinţă. Ai o vorbire excelentă şi plăcută. Eşti Acela care este înarmat cu toporul de luptă. Eşti Acela care doreşte victoria. Eşti Acela care îi ajută pe ceilalţi la îndeplinirea planurilor lor.[152] Eşti un prieten excelent.[153] Eşti Acela care poartă un *Vina* făcut din două tărtăcuţe goale. Ai o mânie teribilă (pe care o arăţi la momentul dizolvării universale). Eşti părintele fiinţelor superioare oamenilor şi zeilor (şi anume Brahma şi Vishnu). Ai forma acelui Vishnu care pluteşte pe ape după dizolvarea universală. Devorezi toate lucrurile cu mare ferocitate. Eşti Acela care procreează urmaşi. Eşti familie şi rasă, continuând din generaţie în generaţie. Tu eşti răsunetul pe care îl scoate un flaut de bambus. Eşti fără cusur. Eşti cel al cărui fiecare membru al corpului este frumos. Eşti plin de iluzie. Faci bine altora fără a aştepta nimic în schimb. Eşti Vântul. Eşti Focul. Eşti legăturile lumilor care îl leagă pe Jiva. Eşti creatorul acestor legături. Eşti cel care sfâşie astfel de legături. Eşti cel care locuieşte chiar şi cu Daityas (care sunt duşmanii tuturor sacrificiilor). Locuieşti cu cei care sunt duşmanii tuturor faptelor (şi care au abandonat toate faptele). Ai dinţi mari şi ai arme puternice. Eşti cel care a fost foarte mustrat. Eşti cel care i-a uimit pe Rishi care locuiau în pădurea Daruka. Eşti cel care a făcut bine chiar şi detractorilor tăi, adică Rishi care locuiau în pădurea Daruka. Eşti cel care alungă toate temerile şi care, alungând toate temerile acelor Rishi, le-a oferit Mântuirea. Eşti cel care nu are avere (din cauza incapacităţii tale de a-ţi procura chiar şi hainele necesare). Eşti stăpânul zeilor. Eşti cel mai mare dintre zei (deoarece eşti adorat chiar şi de Indra şi de alţii care sunt consideraţi cei mai înalţi dintre zei). Eşti un obiect de adoraţie chiar şi pentru Vishnu. Eşti ucigaşul celor care sunt duşmanii zeităţilor. Eşti cel care locuieşte (sub forma şarpelui Sesha)[154] în regiunea cea mai de jos. Eşti invizibil, dar capabil de a fi înţeles, la fel ca vântul care, deşi invizibil, este perceput de toată lumea. Eşti cel a cărui cunoaştere se extinde la rădăcinile a tot şi căruia toate lucrurile, chiar şi în natura lor interioară, îi sunt cunoscute. Eşti obiectul care este savurat de cel care îl savurează. Eşti cel dintre cei unsprezece Rudra care este numit Ajaikapat. Eşti suveranul întregului univers. Ai forma tuturor Jiva din univers (deoarece eşti acoperit de cele trei atribute binecunoscute: *Sattwa, Rajas* şi *Tamas*). Eşti cel care nu este supus acestor trei atribute. Eşti cel care transcende toate atributele şi este o stare de existenţă pură, care nu poate fi descrisă cu ajutorul niciunui adjectiv pe care îl poate oferi limbajul. Eşti prinţul medicilor numit Dhanwantari. Eşti o cometă (din cauza calamităţilor care curg din tine asupra păcătoşilor). Eşti generalisimul celestial numit Skanda. Eşti regele Yaksha, numit Kuvera, care este asociatul tău inseparabil şi care este Domnul tuturor comorilor din lume. Eşti Dhatri. Eşti Sakra. Eşti Vishnu. Eşti Mitra. Eşti Tashtri (artizanul celestial). Eşti Steaua Polară. Eşti cel care susţine toate lucrurile. Eşti cel numit Prabhava printre Vasu. Eşti vântul care poate merge pretutindeni (fiind *Sutra-atma* care leagă toate lucrurile din univers cu un fir). Eşti Aryaman. Eşti Savitri. Eşti Ravi. Eşti acel rege

---

151 Vezi povestea lui Mankanaka. Rishi cu acest nume, văzând suc vegetal ieşind din corpul său, a început să danseze de bucurie. Întregul univers, copleşit de o influenţă simpatică, a început să danseze împreună cu el. La aceasta, pentru a proteja universul, Mahadeva i s-a arătat lui Mankanaka şi, apăsându-şi degetele, a scos o cantitate de cenuşă, arătând astfel că trupul său era făcut din cenuşă.

152 *Anukari* înseamnă literalmente „accesoriu”. Sub forma lui Vishnu sau Krishna, Zeul Suprem s-a adresat lui Arjuna pentru a-l ajuta să-l ucidă pe Bhishma.

153 Ca Krishna, prietenul lui Arjuna.

154 În mitul Pauranik, Pământul este descris ca fiind susţinut de Sesha. Mahadeva este acel Sesha, numit şi Ananta.

străvechi de mare celebritate cunoscut sub numele de Ushangu. Eşti cel care protejează toate creaturile în diverse moduri. Eşti Mandhatri (datorită competenţei tale de a gratifica toate creaturile). Eşti cel din care toate creaturile prind viaţă. Tu eşti cel care există în formă diversă. Tu eşti cel care face să existe nuanţele diverse în univers. Tu eşti cel care susţine toate dorinţele şi toate atributele (deoarece acestea izvorăsc din Tine). Tu eşti cel care are lotusul pe ombilic.[155] Tu eşti Cel în pântecele Căruia se află nenumărate creaturi puternice. Eşti de o faţă la fel de frumoasă ca luna. Tu eşti vânt. Tu eşti foc. Eşti înzestrat cu tărie mare. Eşti înzestrat cu seninătate sufletească. Eşti bătrân. Eşti cel care este cunoscut cu ajutorul Dreptăţii.[156] Tu eşti Lakshmi. Tu eşti făcătorul câmpului acţiunilor (prin care oamenii venerează Divinitatea supremă). Tu eşti cel care trăieşte în câmpul acţiunii. Tu eşti sufletul câmpului acţiunii. Tu eşti medicamentul sau cel care provoacă atributele suveranităţii şi pe celelalte.[157] Toate lucrurile se află în Tine (deoarece, aşa cum declară *Sruti*-urile, toate lucrurile devin una în Tine, Tu însuţi fiind de natura acelei inconştienţe care se manifestă în somnul fără vis). Tu eşti stăpânul tuturor creaturilor înzestrate cu suflare de viaţă. Tu eşti zeul zeilor. Tu eşti cel ataşat fericirii. Tu eşti Sat (sub formă de cauză). Tu eşti Asat (sub formă de efect). Tu eşti cel care posedă cele mai bune dintre toate lucrurile. Tu eşti cel care locuieşte pe munţii Kailasa. Tu eşti cel care merge la munţii Himavat. Tu speli toate lucrurile altele decât Tine, asemenea unui curent puternic care spulberă copacii şi alte obiecte aflate pe malurile sale. Tu eşti făcătorul lui Pushkara şi al altor lacuri mari şi corpuri de apă naturale. Tu eşti înzestrat cu cunoaştere de feluri infinite. Tu eşti dătătorul de binecuvântări infinite. Tu eşti un negustor (care transportă mărfurile acestei ţări în cealaltă şi aduce mărfurile acelei ţări în aceasta pentru uşurinţa fiinţelor umane). Tu eşti un tâmplar. Tu eşti arborele (lumii care furnizează lemnul pentru securea Ta). Tu eşti arborele numit Vakula (*Mimusops Elengi*, Linn.). Tu eşti arborele de lemn de santal (*Santalum album*, Linn.). Tu eşti arborele numit Chcchada (*Alstonia Scholaris*, sin Echitis, Scholaris, Roxb.). Tu eşti cel al cărui gât este foarte puternic. Tu eşti cel al cărui umăr este vast. Tu nu eşti neliniştit (ci înzestrat cu statornicie în toate acţiunile şi în privinţa tuturor facultăţilor Tale). Tu eşti vegetaţia principală şi plantele cu produsele lor (sub formă de orez, grâu şi alte soiuri de cereale). Tu eşti cel care le acordă succes altora în privinţa obiectelor la care îşi îndreaptă inima. Tu eşti toate concluziile corecte în raport cu *Vedele* şi Gramatica.[158]Tu eşti cel ce rosteşte urlete de leu. Tu eşti înzestrat cu colţi de leu. Tu călăreşti pe spatele unui leu pentru călătoriile tale. Tu posezi un car tras de un leu. Tu eşti cel numit adevărul adevărului.[159] Tu eşti cel al cărui vas sau farfurie este constituit de Cel ce distruge universul.[160] Tu eşti mereu angajat în căutarea binelui lumilor. Tu eşti cel care salvează toate creaturile din suferinţă (şi le conduce la fericirea Eliberării). Tu eşti pasărea numită Saranga. Tu eşti un leagăn (tânăr) lebădă. Tu eşti cel care este afişat în frumuseţe prin creasta pe care o porţi pe cap (ca cocoşul sau păunul). Tu eşti cel care protejează locul unde adunările celor înţelepţi stau pentru a dispensa justiţia. Tu eşti locuinţa tuturor creaturilor. Tu eşti cel care hrăneşte toate creaturile. Tu eşti Ziua şi Noaptea (care sunt elementele constitutive ale Eternităţii). Tu eşti cel lipsit de defecte şi, prin urmare, niciodată certat. Tu eşti sprijinul tuturor creaturilor. Tu eşti refugiul tuturor creaturilor. Tu eşti fără naştere. Tu exişti. Tu eşti mereu fertil. Tu eşti înzestrat cu Dharana, Dhyana şi Samadhi. Tu eşti armăsarul Uchchaisravas. Tu eşti cel care dă hrană. Tu eşti cel care menţine în viaţă suflările de viaţă ale fiinţelor vii. Tu eşti înzestrat cu răbdare. Tu eşti înzestrat cu inteligenţă. Tu eşti înzestrat cu efort şi isteţime. Tu eşti onorat de toţi. Tu eşti cel care dă roadele Dreptăţii şi păcatului. Tu eşti cel care hrăneşte simţurile (căci simţurile reuşesc să-şi

155 Adică Mahavishnu, din buricul căruia a răsărit lotusul primordial în care s-a născut Brahma.

156 Textul din Bombay conţine o greşeală tipografică. Se citeşte *Punya-chanchu* în loc de *Punya-chunchu*. La tipărirea comentariului, se menţionează şi binecunoscuta sutră gramaticală *vrittanschanchu* etc. Traducătorul din Burdwan repetă greşeala tipografică în traducerea sa. K. P. Singha o evită.

157 Cuvântul *Kurukshetra* sau abrevierea sa Kuru înseamnă câmpul sau domeniul de acţiune. Înseamnă, de asemenea, câmpul propriu-zis, aşa-numit, pe care regele Kuru şi-a îndeplinit penitenţele şi care este atât de sacru încât chiar şi praful său curăţă o persoană de toate păcatele.

158 Comentatorul explică că *Siddharthah* înseamnă *Siddhantah*, iar compusul următor este adjectivul său.

159 În sens literal, sufletul existenţei reale.

160 Oamenii mănâncă din farfurii de argint, aur sau alte metale. Mahadeva are ca farfurie pe Kala, distrugătorul universului. Ambii traducători vernaculari au greşit în traducerea acestui cuvânt. K. P. Singha consideră că acest compus este format din două nume, etc.

îndeplinească funcţiile respective în virtutea ta care le prezidezi). Tu eşti stăpânul tuturor luminătorilor. Tu eşti toate colecţiile de obiecte. Tu eşti cel ale cărui veşminte sunt făcute din piei de vacă. Tu eşti cel care alungă tristeţea devotaţilor săi. Tu ai un braţ de aur. Tu eşti cel care protejează corpurile Yoghinilor care caută să intre în sinele lor. Tu eşti cel care a redus la neant toţi duşmanii săi.[161] Tu eşti cel a cărui măsură a bucuriei este foarte mare. Tu eşti cel care a obţinut victoria asupra zeităţii dorinţei care este irezistibilă. Tu eşti cel care şi-a subjugat simţurile. Tu eşti nota numită *Gandhara* în octava muzicală. Tu eşti cel care are o casă excelentă şi frumoasă (datorită faptului că este situată pe încântătorii munţi Kailasa). Tu eşti cel care este mereu ataşat de penitenţe. Tu eşti sub forma de veselie şi mulţumire. Tu eşti cel numit vast sau infinit.[162] Tu eşti cel în onoarea căruia a fost compus cel mai de seamă imn. Tu eşti cel al cărui dans este caracterizat de paşi mari şi sărituri ample. Tu eşti cel care este adorat cu reverenţă de diversele triburi de Apsare. Tu eşti cel care posedă un standard vast (purtând deviza taurului). Tu eşti munţii Meru. Tu eşti cel care rătăceşte printre toate vârfurile acelui mare munte. Eşti atât de mobil încât este foarte greu să te prindă. Poţi fi explicat de către învăţători discipolilor, deşi eşti incapabil să fii descris în cuvinte. Ai forma acelei învăţături pe care învăţătorii o predau discipolilor. Eşti cel care poate percepe toate mirosurile plăcute simultan sau în acelaşi instant de timp. Ai forma porţilor cu prispe ale oraşelor şi palatelor. Ai forma şanţurilor şi foselor care înconjoară oraşele fortificate şi aduc victoria garnizoanei asediate. Eşti Vântul. Ai forma oraşelor şi târgurilor fortificate înconjurate de ziduri şi şanţuri. Eşti prinţul tuturor creaturilor înaripate (fiind, după cum eşti, în forma lui Garuda). Eşti cel care înmulţeşte creaţia prin unirea cu sexele opuse. Eşti primul în toate privinţele, în ceea ce priveşte virtuţile şi cunoaşterea. Eşti superior chiar şi celui care este primul în toate privinţele, în ceea ce priveşte virtuţile şi cunoaşterea. Transcenzi toată virtutea şi cunoaşterea. Eşti etern şi imuabil, precum şi dependent de tine însuţi. Eşti stăpânul şi protectorul zeilor şi al Asurilor. Eşti stăpânul şi protectorul tuturor creaturilor. Eşti cel care poartă o armură. Eşti cel ale cărui braţe sunt capabile să zdrobească toţi duşmanii. Eşti un obiect de adoraţie chiar şi pentru cel care este numit Suparvan în cer.[163] Eşti cel care acordă puterea de a suporta sau susţine toate lucrurile.[164] Eşti tu însuţi capabil să suporţi toate lucrurile. Eşti fix şi stabil (fără a fi deloc instabil). Eşti alb sau pur (fiind, după cum eşti, fără nicio pată sau neajuns). Porţi tridentul capabil să distrugă (toate lucrurile).[165] Eşti cel care acordă corpuri sau forme fizice celor care se rotesc constant în universul naşterii şi morţii. Eşti mai valoros decât averea. Eşti conduita sau calea celor drepţi (sub forma bunătăţii şi curtoaziei). Eşti cel care a sfâşiat capul lui Brahma după o deliberare atentă (şi nu împins de simplă mânie). Eşti cel care este marcat cu toate acele semne propice care sunt menţionate în ştiinţele chiromanţiei şi frenologiei şi în alte ramuri ale cunoaşterii care tratează despre structura fizică ca indicator al trăsăturilor mentale. Eşti acea bară de lemn care este numită Aksha a unui car şi, prin urmare, eşti cel care este ataşat de carul reprezentat de corp. Eşti ataşat de toate lucrurile (deoarece le pătrunzi pe toate ca sufletul lor). Eşti înzestrat cu o putere foarte mare, fiind, după cum eşti, un erou al eroilor. Eşti *Vedanta*. Eşti *Smriti*, *Itihasa*, *Purana* şi alte scripturi. Eşti divinitatea ilustră a fiecărui sanctuar sacru. Eşti cel care are Pământul drept car. Tu eşti elementele inerte care intră în compoziţia fiecărei creaturi. Tu eşti cel care insuflă viaţă fiecărei combinaţii a acestor elemente inerte. Tu eşti Pranava şi celelalte *Mantre* sacre care insufle viaţă materiei moarte. Tu eşti cel care aruncă priviri liniştitoare. Tu eşti cu neputinţă de aspru (ca urmare a faptului că eşti distrugătorul tuturor lucrurilor). Tu eşti cel în care se află nenumărate atribute şi posesii preţioase. Ai un corp roşu. Tu

161 Sensul este că Mahadeva este cel mai important dintre Sadhakas sau adoratorii angajaţi în dobândirea unui obiect particular, pentru că el i-a slăbit sau i-a redus la nimic pe toţi duşmanii săi sub forma tuturor pasiunilor bune şi rele. *Prakarshena tanukritah arayah kamadayoyena salt*.

162 *Narah* este astfel explicat de comentator.

163 Comentatorul explică că cel care este numit Suparvan în ceruri este numit şi Mahan.

164 *Sarva-sahana-samarthya pradah*, după cum explică comentatorul. Prin urmare, aceasta înseamnă că Mahadeva este cel care face creaturile capabile să suporte toate lucrurile, adică toate durerile şi toate bucuriile, precum şi influenţa tuturor obiectelor fizice, care este suportată în linişte, fără ca viaţa să fie distrusă.

165 Etimologia cuvântului *Hara* este explicată astfel de comentator: *Hanti iti ha sulah; tarn rati sau adatte*. Este o explicaţie foarte fantezistă.

eşti cel care are toate oceanele vaste ca pe nişte iazuri umplute pentru a bea.[166] Tu eşti rădăcina arborelui lumii. Eşti de o frumuseţe covârşitoare şi străluceşti cu o măreţie supremă. Ai forma ambroziei sau a nectarului. Eşti atât cauză, cât şi efect. Eşti un ocean de penitenţe (fiind un mare Yoghin). Tu eşti cel care doreşte să urce la cea mai înaltă stare de existenţă. Tu eşti cel care a atins deja acea stare. Eşti cel distins prin puritatea conduitei, faptelor şi observaţiilor tale. Eşti cel care se bucură de o mare faimă (ca urmare a Dreptăţii comportamentului tău). Eşti ornamentul armatelor (fiind forma de vitejie şi curaj). Tu eşti cel împodobit cu ornamente cereşti. Tu eşti Yoga. Tu eşti cel din care curge timpul etern măsurat de *Yuga* şi *Kalpa*. Tu eşti cel care transportă toate creaturile dintr-un loc în altul.[167] Ai forma Dreptăţii şi a păcatului şi amestecul lor (aşa cum se manifestă în Yuga succesive). Eşti mare şi fără formă. Tu eşti cel care a ucis puternicul Asura care se apropiase de oraşul sacru Varanasi sub forma unui elefant furios de proporţii vaste. Ai forma morţii. Le oferi tuturor creaturilor acea rodire a dorinţelor lor care se potriveşte cu meritele lor. Eşti accesibil. Eşti versat în toate lucrurile care sunt dincolo de cunoaşterea simţurilor. Eşti versat în *Tattva* (şi, prin urmare, ferm stabilit). Tu eşti cel care străluceşte neîncetat în frumuseţe. Porţi ghirlande care se întind de la gât până la picioare. Eşti acel Hara care are Luna ca ochi frumos. Eşti oceanul sărat de mare întindere. Tu eşti primele trei *Yuga* (şi anume Krita, Treta şi Dwapara). Tu eşti cel a cărui apariţie este întotdeauna plină de avantaje pentru ceilalţi. Tu eşti cel care are trei ochi (sub formă de scripturi, învăţător şi meditaţie). Tu eşti cel ale cărui forme sunt extrem de subtile (fiind formele subtile ale elementelor primordiale). Tu eşti cel ale cărui urechi sunt străpunse pentru a purta Kundala-uri cu bijuterii. Eşti purtătorul de coafură înnodată. Tu eşti punctul (în alfabet) care indică sunetul nazal. Tu eşti cele două puncte, adică *Visarga* (în alfabetul sanscrit, care indică sunetul lui **H** aspirat). Ai o faţă excelentă. Eşti proiectilul aruncat de războinic pentru a duce la distrugerea inamicului său. Eşti toate armele folosite de războinici. Eşti înzestrat cu răbdare capabilă să suporte toate lucrurile. Tu eşti cel a cărui cunoaştere a apărut din încetarea tuturor funcţiilor fizice şi mentale.[168] Tu eşti cel care s-a manifestat ca Adevăr ca urmare a încetării tuturor celorlalte facultăţi. Eşti acea notă care, ridicându-se din regiunea numită Gandhara, este extrem de dulce pentru ureche. Eşti cel înarmat cu arcul puternic (numit *Pinaka*). Tu eşti înţelegerea şi dorinţele care există în toate creaturile, pe lângă faptul că eşti susţinătorul suprem al tuturor fiinţelor. Tu eşti cel din care izvorăsc toate actele. Eşti acel vânt care se ridică în momentul dizolvării universale şi care este capabil să învârtă întregul univers, la fel cum toiagul din mâna lăptăresei învârte laptele din oala de lapte. Tu eşti cel care este plin. Tu eşti cel care vede toate lucrurile. Tu eşti sunetul care apare din lovirea unei palme de alta. Tu eşti cel a cărui palmă serveşte drept vas sau farfurie din care să-şi ia hrana. Tu eşti cel care are un corp de nezdruncinat. Eşti nespus de mare. Ai forma unei umbrele. Eşti Acela care are o umbrelă excelentă. Eşti cunoscut ca fiind identic cu toate creaturile. Eşti Acela care, după ce a întins trei paşi, a acoperit întregul univers cu doi şi a dorit spaţiu pentru cel rămas. Eşti Acela al cărui cap este chel. Eşti Acela a cărui formă este deosebit de urâtă şi feroce. Eşti Acela care a suferit modificări infinite şi a devenit toate lucrurile din univers. Eşti Acela care poartă emblema cunoscută a *Sanyasa*, adică toiagul. Eşti Acela care are un Kunda. Eşti Acela care este incapabil de a fi atins prin fapte. Eşti Acela care este identic cu regele fiarelor cu ochi verzi (şi anume leul). Ai forma tuturor punctelor cardinale. Eşti Acela care este înarmat cu tunetul. Eşti Acela care are o sută de limbi. Eşti Acela care are o mie de picioare şi o mie de capete.[169] Eşti domnul şi şeful zeilor. Eşti Acela care este alcătuit din toţi zeii. Eşti Marele Maestru sau învăţător. Eşti Acela care are o mie de braţe. Eşti Acela care este capabil să obţină împlinirea fiecărei dorinţe. Eşti Acela a cărui protecţie este căutată de toată lumea. Eşti Acela care este creatorul tuturor lumilor. Eşti Acela care este marele purificator al tuturor de orice fel de păcat, sub formă de lăcaşuri sfinte şi ape sacre. Eşti Acela care are trei *Mantre* înalte.[170] Eşti cel mai tânăr fiu al lui Aditi şi Kasyapa (fiind sub forma

166 Sensul este următorul: un *nipana* este un iaz sau un şanţ puţin adânc unde se adăpă vitele. Oceanele sunt *nipanas* sau Mahadeva.

167 Comentatorul consideră că aceasta se referă la încarnarea lui Trivikrama, adică piticul care şi-a mărit brusc forma până când, cu doi paşi, a acoperit Cerul şi Pământul şi a cerut spaţiu pentru al treilea pas.

168 Adică, tu deţii cunoştinţe despre yoga.

169 Cele două formează împreună un singur nume.

170 Aceştia sunt Vija, Sakti şi Kilakani. Un *kakud* este o cocoaşă sau un loc ridicat al corpului.

piticului cunoscut și sub numele de Upendra, care l-a înșelat pe Asura Vali de stăpânirea sa asupra celor trei lumi și a redat-o șefului zeilor). Ești atât negru, cât și tărcat (fiind sub forma cunoscută sub numele de Hari-Hara). Ești făcătorul toiagului Brahmanului.[171] Ești înarmat cu cel care omoară o sută, lațul și sulița. Ești Acela care s-a născut în lotusul primordial.

Tu ești cel care este înzestrat cu un vast pântec. Tu ești cel care are *Vedele* în pântece. Tu ești cel care se ridică din acea imensă întindere de ape care urmează după dizolvarea universului. Tu ești cel care este înzestrat cu raze de lumină strălucitoare. Tu ești creatorul *Vedelor.* Tu ești cel care studiază Vedele. Tu ești cel care cunoaște înțelesul *Vedelor.* Tu ești devotat lui Brahman. Tu ești refugiul tuturor persoanelor devotate lui Brahman. Tu ai forme infinite. Tu porți nenumărate corpuri. Ești înzestrat cu o putere irezistibilă.[172] Tu ești sufletul sau natura care transcende cele trei atribute universale (Sattwa, Rajas și Tamas). Tu ești stăpânul tuturor Jiva-urilor. Ești înzestrat cu viteza vântului. Ești posedat de iuțeala minții. Ești mereu uns cu pastă de lemn de santal. Tu ești capătul tulpinii lotusului primordial.[173] Tu ești cel care a adus vacii celeste Surabhi dintr-o stare superioară într-una inferioară, blestemând-o.[174] Tu ești acel Brahma care nu a putut să-ți vadă sfârșitul. Ești împodobit cu o mare ghirlandă de flori Karnikara. Ești împodobit cu o diademă de pietre prețioase albastre. Ești purtătorul arcului numit *Pinaka*. Ești stăpânul acelei cunoașteri care tratează despre Brahman.[175] Tu ești cel care ți-a supus simțurile cu ajutorul cunoașterii tale despre Brahman. Tu ești cel care poartă Gangele pe cap.[176] Ești soțul Uma, fiica lui Himavat. Ești măreț (ca urmare a faptului că ai luat forma mistrețului uriaș pentru a ridica Pământul scufundat). Tu ești cel care protejează universul asumându-și diverse întrupări. Ești demn de adorație. Tu ești acea ființă primordială cu cap de cal care a recitat *Vedele* cu o voce tunătoare. Tu ești cel a cărui milă este foarte mare. Tu ești marele asupritor. Tu ești cel care i-a ucis pe toți dușmanii săi (sub forma patimilor). Ești și alb și tărcat (fiind pe jumătate bărbat și pe jumătate femeie).[177] Ai un corp cu tenul asemenea aurului.[178] Ești cel care are forma bucuriei pure (fiind deasupra celor cinci învelișuri din care este alcătuit Jiva, și anume Annamaya, Pranamaya, Manomaya, Vijnanamaya și Anandamaya). Ai un suflet temperat. Ești temelia pe care se sprijină acea Ignoranță numită Pradhana, care, alcătuită din cele trei atribute Sattwa, Rajas și Tamas, este cauza din care a izvorât universul. Ești cel ale cărui fețe sunt întoarse în toate direcțiile.[179] Ești cel care are trei ochi (sub formele Soarelui, Lunii și Focului). Ești cel care este superior tuturor creaturilor (datorită dreptății tale, a cărei măsură este cea mai mare). Ești sufletul tuturor ființelor mobile. Ești în forma sufletului subtil (care nu poate fi perceput). Ești cel care dă nemurirea sub forma Eliberării ca rod al tuturor faptelor de dreptate înfăptuite de creaturi fără dorința de roade.[180] Ești învățătorul chiar și al celor care sunt zeii

---

171 Bagheta subțire de bambus din mâna brahmanului este mai puternică decât fulgerul lui Indra. Fulgerul arde toate obiectele existente pe care cade. Bagheta brahmanului (care simbolizează puterea brahmanului sub forma blestemului său) distruge chiar și generațiile nenăscute. Puterea baghetei provine de la Mahadeva.

172 *Sayambhuvah Tigmatejah* este un nume. Comentatorul explică că Brahman Mahadeva; de aici și referirea la vitejia sa.

173 Brahma, după nașterea sa în lotusul primordial, a dorit să vadă capătul tulpinii acelui lotus. El a continuat să meargă, fără să reușească să găsească ceea ce căuta. Prin urmare, sensul implicit al cuvântului este că Mahadeva este infinit.

174 Odată, Brahma i-a cerut lui Surabhi să depună mărturie în fața lui Vishnu că Brahma a văzut partea cea mai importantă a lui Shiva. Surabhi, care a dat mărturie falsă din teamă pentru Brahma, a fost blestemată de Shiva ca descendenții ei să mănânce substanțe necurate.

175 Urna este un alt nume pentru Brahmavidya.

176 Căzând din regiunile celeste, râul Ganga a fost ținut de Mahadeva pe capul său, printre buclele sale încâlcite. La rugăminţile sincere ale regelui Bhagiratha, el i-a dat drumul, astfel încât, curgând de-a lungul suprafeței Pământului, ea a întâlnit oceanul, trecând mai întâi peste locul unde se aflau cenușa strămoșilor lui Bhagiratha, cei șaizeci de mii de fii ai regelui Sagara din rasa solară.

177 Această formă se numește *Hara-Gauri,* așa cum s-a explicat anterior.

178 Unele texte menționează *Pritatma*, sugerând un suflet mulțumit. Comentatorul observă mențiunea *Pitatma*, care înseamnă „cu ten auriu”. Traducătorul din Burdwan interpretează *Pritatma* ca fiind un nume. Acest lucru nu este corect.

179 Mahadeva este reprezentat ca având cinci capete, patru pe cele patru laturi și unul deasupra.

180 *Amritogovrisherwaràh* este un nume.

zeilor. Eşti Vasu, fiul Aditei. Eşti cel înzestrat cu nenumărate raze de lumină, cel care dă naştere universului şi cel care are forma acelui Soma care este băut în jertfe. Eşti Vyasa, autorul *Puranelor* şi al altor istorii sacre. Tu eşti creaţiile minţii lui Vyasa (datorită identităţii tale cu *Puranele* şi alte istorii sacre), atât condensate, cât şi extinse. Tu eşti totalitatea Jiv-urilor. Tu eşti Anotimpul. Tu eşti Anul. Tu eşti Luna. Tu eşti Săptămâna. Tu eşti acele Zile sacre care încheie sau definesc aceste perioade. Tu eşti Kala-urile. Tu eşti Kashtha-urile. Tu eşti Lava-urile. Tu eşti Matra-urile. Tu eşti Muhurta-urile şi Zilele şi Nopţile. Tu eşti Kshana-urile.[181] Tu eşti solul pe care stă arborele universului. Tu eşti sământa tuturor creaturilor [fiind în forma acelui Caitană (conştiinţă) Necunoscut, înzestrat cu Maya sau iluzie din care izvorăsc toate creaturile]. Tu eşti Mahattatwa. Tu eşti vlăstarul Jiva-ului, (fiind în forma Conştiinţei care răsare după Mahattatwa). Tu eşti Sat sau Efectul. Tu eşti Asat sau Cauza. Tu eşti Manifest (putând fi cuprins de simţuri). Tu eşti Tatăl. Tu eşti Mama. Tu eşti Bunicul. Tu eşti poarta către Rai (datorită identităţii tale cu Pocăinţele). Tu eşti poarta naşterii tuturor creaturilor (datorită identităţii tale cu dorinţa). Tu eşti poarta Emancipării (datorită identităţii tale cu lipsa Dorinţei, care singură poate duce la contopirea în Brahman). Tu eşti acele acte de dreptate care duc la fericirea raiului. Tu eşti Nirvana (sau acea încetare a existenţei individuale sau separate, care este Emanciparea). Tu eşti cel care îndulceşte (care dă tot felul de bucurie fiecărei creaturi). Tu eşti acea regiune a Adevărului (la care ajung cei de frunte în dreptate). Tu eşti superior chiar şi acelei regiuni a Adevărului care este accesibilă celor drepţi. Tu eşti cel care a creat atât zeităţile, cât şi Asuraşii. Tu eşti cel care este refugiul atât al zeităţilor, cât şi al Asuraşilor. Tu eşti învăţătorul atât al zeităţilor, cât şi al Asura-ilor (fiind în forma atât a lui Brihaspati, cât şi a lui Sukra). Tu eşti cel care este veşnic victorios. Tu eşti cel care este veşnic venerat de zeităţi şi Asura-i. Tu eşti cel care îi conduce pe zeităţi şi Asura-i la fel cum Mahamatra conduce elefantul. Tu eşti refugiul tuturor zeităţilor şi Asura-ilor. Tu eşti cel care este şeful atât al zeităţilor, cât şi al Asura-ilor (fiind în forma atât a lui Indra, cât şi a lui Virochana). Tu eşti cel care este conducătorul în bătălie atât al zeităţilor, cât şi al Asura-ilor (fiind în forma atât a lui Kartikeya, cât şi a lui Kesi, conducătorii armatelor cereşti şi ale Daitya-lor). Tu eşti cel care transcende simţurile şi străluceşte prin El Însuşi. Ai forma Rishilor cereşti, precum Narada şi alţii. Eşti cel care acordă binecuvântări zeilor şi Asurilor (sub forma lui Brahman şi Rudra). Tu eşti cel care conduce inimile zeilor şi ale Asurilor. Tu eşti Cel în care universul intră (când este dizolvat). Astfel, eşti refugiul chiar şi al aceluia care conduce inimile atât ale zeilor, cât şi ale Asurilor. Tu eşti Cel al cărui corp este alcătuit din toţi zeii.[182] Tu eşti Cel despre care nu este nicio Fiinţă superioară la care să te gândeşti. Tu eşti sufletul lăuntric al zeilor. Tu eşti Cel care a izvorât din Sinele Său. Ai forma lucrurilor nemişcate. Tu eşti Cel care acoperă cele trei lumi cu cei trei paşi ai Tăi. Eşti posesorul unei cunoaşteri vaste. Eşti fără pată. Eşti Cel eliberat de calitatea Rajas. Eşti Cel care transcende distrugerea. Eşti Cel în onoarea Căruia ar trebui cântate imnuri. Eşti stăpânul elefantului irezistibil reprezentat de Timp. Ai forma acelui stăpân al Tigrilor care este venerat în ţara Kalingilor.[183] Tu eşti Cel numit leu printre zei (datorită preeminenţei vitejiei Tale). Eşti cel dintâi dintre oameni. Eşti înzestrat cu o înţelepciune mare. Eşti Cel care primeşte primul o parte din ofrandele din sacrificiu. Eşti imperceptibil. Eşti suma tuturor zeilor. Eşti Cel în care penitenţele predomină. Eşti mereu în Yoga excelentă. Eşti fericit. Eşti înarmat cu fulgerul. Eşti sursa din care au izvorât armele numite *Prasas*. Eşti Cel pe care devotaţii Tăi Îl ating în feluri diverse. Eşti Guha (comandantul şef ceresc). Eşti limita supremă a fericirii.[184] Tu eşti identic cu creaţia Ta. Eşti Cel care îşi salvează creaturile de la moarte (oferindule Emanciparea). Eşti cel care curăţă pe toţi, inclusiv pe Brahma. Ai forma taurilor şi a altor animale cu coarne. Eşti Cel căruia îi plac vârfurile munţilor. Eşti planeta Saturn. Eşti Kuvera, şeful Yakşilor. Eşti lipsa completă de defect. Eşti Cel care inspiră bucurie. Eşti toţi zeii uniţi împreună. Eşti încetarea tuturor lucrurilor. Eşti toate datoriile care aparţin tuturor modurilor de viaţă. Eşti Cel care are un ochi pe frunte. Eşti Cel care se joacă cu universul ca o bilă de marmură. Ai forma cerbilor. Eşti înzestrat cu energia care are forma cunoaşterii şi a penitenţei. Eşti stăpânul tuturor lucrurilor

181 Acestea sunt denumiri pentru diferite porţiuni de timp.

182 *Srutis* declară că Focul este capul său, Soarele şi Luna sunt ochii săi, etc.

183 Mahadeva are o imagine în ţara Kalingas, numită *Vyaghreswara*.

184 *Kantah* este astfel explicat. Kasya Sukhasya antah sima.

nemişcate (sub forma lui Himavat şi Meru). Eşti Cel care şi-a supus simţurile prin diverse reguli şi jurăminte. Eşti Cel ale cărui scopuri au fost toate îndeplinite. Eşti identic cu Eliberarea. Eşti diferit de Cel pe care Îl venerăm. Adevărul este penitenţa Ta. Ai o inimă pură. Eşti Cel care prezidează peste toate jurămintele şi posturile (datorită faptului că eşti cel care dă rodul lor). Eşti cel mai înalt (având forma Turiya). Eşti Brahman. Eşti cel mai înalt refugiu al devotaţilor. Eşti Cel care transcende toate legăturile (fiind Eliberat). Eşti eliberat de corpul *linga*. Eşti înzestrat cu tot felul de prosperitate. Eşti Cel care sporeşte prosperitatea devotaţilor Tăi. Eşti acel lucru care se schimbă neîncetat.

Astfel, O, Krishna, am lăudat pe Dumnezeul ilustru recitându-i numele în ordinea importanţei lor. Cine este cel care poate lăuda pe domnul universului, acel mare Domn al tuturor care merită adoraţia, închinarea şi reverenţa noastră, pe care nici zeii, cu Brahma în frunte, nu îl pot lăuda şi pe care nici Rishii nu reuşesc să îl cânte? Ajutat însă de devoţiunea mea faţă de el şi având permisiunea sa, am lăudat pe acel Domn al sacrificiilor, acel Zeu de o putere supremă, acel întâi dintre toate creaturile înzestrate cu intelect. Prin lăudarea cu aceste nume care sporeşte norocul celui mare domn al fericirii, un închinător cu suflet devotat şi inimă pură reuşeşte să îşi atingă sinele. Aceste nume constituie o odă care oferă cea mai bună metodă de a atinge Brahman. Cu ajutorul acestei ode, cineva va reuşi cu siguranţă să obţină Emanciparea. Rishii şi zeii îl laudă pe zeul suprem rostind această odă. Lăudat de cei cu suflet stăpânit, Mahadeva se bucură de cei care îi laudă astfel laudele. Zeul ilustru este întotdeauna plin de compasiune faţă de sfinţii săi. Înzestrat cu atotputernicie, El este cel care dă Emanciparea celor care I se închină. Tot astfel, cei de frunte dintre oameni, cei înzestraţi cu credinţă şi devoţiune, ascultă şi recită pentru alţii şi rostim cu reverenţă laudele acelui Domn suprem şi etern, anume Isana, în toate vieţile succesive şi I se închină în gând, cuvânt şi faptă, şi închinându-i-se astfel în permanenţă, anume când dorm, stau, merg, sunt treji, deschid genele sau le închid, şi gândindu-se la El în mod repetat, devin obiecte de reverenţă pentru toţi semenii lor şi obţin mare satisfacţie şi bucurie nespusă. Când o creatură este curăţată de toate păcatele sale de-a lungul a milioane de naşteri în diverse ordine ale fiinţei, atunci în inima sa apare devoţiunea faţă de Mahadeva. Numai prin noroc se naşte în inima unuia care cunoaşte fiecare mod de a-L venera pe acel mare Zeu o devoţiune nedivizată faţă de Bhava, care este cauza originară (a universului).[185] O astfel de devoţiune curată şi nepătată faţă de Rudra, care are un singur scop şi care este pur şi simplu irezistibilă în cursul său, este rar de găsit chiar şi printre zei, şi niciodată printre oameni. Prin harul lui Rudra apare o astfel de devoţiune în inimile fiinţelor umane. În consecinţa unei astfel de devoţiuni, oamenii, identificându-se complet cu Mahadeva, reuşesc să obţină succesul suprem. Zeul ilustru, care este întotdeauna înclinat să îşi extindă harul asupra celor care Îl caută cu umilinţă şi se predau Lui cu tot sufletul, îi salvează din lume. În afară de marele Zeu care eliberează creaturile de renaştere, toţi ceilalţi zei anulează în mod constant ascezele oamenilor, deoarece oamenii nu au o altă sursă de putere la fel de mare ca acestea.[186] Aşa l-a lăudat Tandi, cel cu suflet liniştit, asemenea lui Indra în strălucire, pe ilustrul Stăpân al tuturor lucrurilor existente şi neexistente, acel mare Zeu îmbrăcat în piei de animale. Într-adevăr, Brahma cântase această odă în prezenţa lui Sankara. Tu eşti un Brahmana (cel care cunoaşte Brahman şi este devotat celor care cunosc Brahman). Prin urmare, o vei înţelege bine. Aceasta curăţă şi spală toate păcatele. Ea conferă Yoga şi Emanciparea şi raiul şi mulţumirea. Cel care recită această odă cu devoţiune nedivizată faţă de Sankara reuşeşte să obţină acel scop înalt care este al celor devotaţi doctrinelor filozofiei *Sankhya*. Cel care venerează recită această odă zilnic timp de un an cu o singură devoţiune reuşeşte să obţină scopul pe care şi-l doreşte. Această odă este un mare mister. În trecut, a rezidat în pieptul lui Brahma Creatorul. Brahma i-a încredinţat-o lui Sakra. Sakra i-a încredinţat-o lui Mrityu. Mrityu i-a încredinţat-o Rudrelor. De la Rudre, Tandi a primit-o. Într-adevăr, Tandi a dobândit-o în regiunea lui Brahman ca răsplată pentru ascezele sale severe. Tandi i-a comunicat-o

185 Nedivizat, adică neavând nimic altceva ca obiect, *Sarva-bhavatah* este *bhagvat*. Sensul este că, dacă nu te familiarizezi cu toate modurile de venerare a lui Bhava, adică în gânduri, cuvinte şi fapte, şi dacă nu ai norocul de a avea o noroc special, nu poţi avea o astfel de devoţiune faţă de Bhava.

186 Există numeroase exemple în care zeii s-au alarmat din cauza penitenţelor oamenilor şi au făcut tot posibilul să anuleze aceste penitenţe, trimiţând nimfe celeste pentru a-i atrage către plăcerile trupeşti.

lui Sukra, iar Sukra, din neamul lui Bhrigu, i-a comunicat-o lui Gautama. Gautama, la rândul său, descendent al lui Madhu, i-a comunicat-o lui Vaivaswata-Manu. Manu i-a comunicat-o lui Narayana, de o mare inteligență, numărat printre Sadhyas și extrem de prețuit de acesta. Ilustrul Narayana, numărat printre Sadhyas și posedând o glorie care nu cunoaște diminuare, i-a comunicat-o lui Yama. Vaivaswat Yama i-a comunicat-o lui Nachiketa. Nachiketa, O, tu din neamul lui Vrishni, i-a comunicat-o lui Markandeya. De la Markandeya, O, Janarddana, am obținut-o ca răsplată pentru jurămintele și posturile mele. Ție, O, ucigaș al dușmanilor, îți comunic acel imn neauzit de alții. Acest imn duce la cer. El alungă boala și conferă viață lungă. Este demn de cea mai înaltă laudă și este în concordanță cu *Vedele*.

Krishna a continuat: Acea persoană, O, Partha, care recită acest imn cu inima curată, respectând jurământul *Brahmacharyya*, și cu simțurile sub control, în mod regulat, timp de un an întreg, reușește să obțină roadele sacrificiului unui cal. Danavas și Yakshas și Rakshasas și Pisachas și Yatudhanas și Guhyakas și șerpii nu-i pot face niciun rău.

SECȚIUNEA XVIII

Vaisampayana spuse: După ce Vasudeva a încetat să vorbească, marele Yoghin, anume Krishna, născut pe insulă, i s-a adresat lui Yudhishthira, spunând: ”Fiule, recită această rugăciune care cuprinde o mie și opt nume ale lui Mahadeva, și lasă-l pe Maheswara să se îndulcească de tine. În vremuri de demult, fiule, am practicat aspre penitențe pe culmile munților Meru, dorind să am un fiu. Această rugăciune am recitat-o eu. Ca răsplată pentru aceasta, am obținut îndeplinirea tuturor dorințelor mele, fiu al lui Pandu. Și tu, recitând aceeași rugăciune, vei obține de la Sarva îndeplinirea tuturor dorințelor tale.” După asta, Kapila, Rishi-ul care a promulgat doctrinele cunoscute sub numele de *Sankhya*, și care este onorat de zei înșiși, a spus: ”L-am adorat cu mare devoțiune pe Bhava timp de multe vieți. Ilustrul Zeu s-a îndulcit în cele din urmă de mine și mi-a dăruit cunoașterea capabilă să ajute cel care o dobândește în a trece de renaștere.” După asta, Rishi-ul pe nume Charusirsha, acel drag prieten al lui Indra, cunoscut și sub numele de fiul lui Alamvana și care este plin de compasiune, a spus: ”Eu, în vechime, m-am dus la munții Gokarna și m-am așezat să practic penitențe severe timp de o sută de ani. Ca răsplată pentru acele penitențe, am primit de la Sarva, fiu al regelui Pandu, o sută de fii, toți născuți fără intervenția femeii, cu suflet bine stăpânit, cunoscători ai dreptății, înzestrați cu mare splendoare, lipsiți de boală și suferință, și având vieți care se întindeau pe o sută de mii de ani.” Apoi ilustrul Valmiki, adresându-se lui Yudhishthira, a spus: ”Odată, în timpul unei dispute dialectice, anumiți asceți care posedau focul *homa* m-au denunțat ca vinovat de Brahmanucidere. Imediat ce m-au denunțat astfel, păcatul de Brahmanucidere, Bharata, m-a cuprins. M-am îndreptat apoi, pentru a mă curăța, spre protecția lui Isana cel fără de păcat, care este irezistibil în energie. Am fost eliberat de toate păcatele mele. Acel alungător al tuturor suferințelor, anume distrugătorul celor trei cetăți ale Asurilor, mi-a spus: «Faima ta va fi mare în lume.»” Apoi fiul lui Jamadagni, cel mai de frunte dintre toți cei drepți, strălucind ca Soarele cu scânteietoare splendoare în mijlocul acelei adunări de Rishi, i-a spus fiului lui Kunti aceste cuvinte: ”Am fost afectat de păcatul, O, cel mai mare fiu al lui Pandu, de Brahmanucidere, pentru că i-am ucis pe frații mei care erau toți Brahmani învățați. Pentru purificarea mea, am căutat protecția, O, rege, a lui Mahadeva. Am lăudat măreața Divinitate recitând numele Sale. La aceasta, Bhava a fost mulțumit de mine și mi-a dat un topor de luptă și multe alte arme cerești. Și mi-a spus: «Vei fi eliberat de păcat și vei fi de neînvins în luptă; Moartea însăși nu va reuși să te învingă, căci vei fi eliberat de boală.» Astfel mi-a spus ilustrul și crestatul Zeu de formă propice. Prin harul acelei Divinități de intelect suprem am obținut tot ce spunea El.” Atunci Viswamitra a spus: ”Eu am fost odinioară un Kshatriya. I-am adus adorații lui Bhava cu dorința de a deveni un Brahmana. Prin harul acelei mari Divinități am reușit să obțin înalta stare de Brahmana, care este atât de greu de atins.” Apoi înțeleptul Asita-Devala, adresându-se fiului regal al lui Pandu, a spus: ”În zilele de demult, O, fiu al lui Kunti, prin blestemul lui Śakra, toată virtutea mea datorată faptelor de dreptate pe care le-am săvârșit a fost distrusă. Puternicul Mahadeva a fost cel care mi-a înapoiat cu bunătate

acea virtute împreună cu o mare faimă şi o viaţă lungă." Ilustrul înţelept Gritsamada, dragul prieten al lui Śakra, care semăna cu tutorele ceresc Vrihaspati însuşi prin splendoare, adresându-se lui Yudhishthira din rasa lui Ajamidha a spus: "Inconceputul Śakra a făcut, în zilele de demult, un sacrificiu care a durat o mie de ani. În timp ce acel sacrificiu avea loc, Śakra m-a angajat să recit *Samanele*. Varishtha, fiul acelui Manu care a apărut din ochii lui Brahma, a venit la acel sacrificiu şi, adresându-mi-se, mi-a spus: «O, cel mai de frunte dintre cei renăscuţi, *Rathantara* nu este recitat corect de tine. O, cel mai bun dintre Brahmanas, încetează să acumulezi păcat citind atât de greşit şi, cu ajutorul înţelegerii tale, recitește *Samanele* corect. O, tu cu înţelegerea vicleană, de ce săvârşeşti un astfel de păcat care distruge sacrificiul?» După ce a spus aceste cuvinte, înţeleptul Varishtha, care era foarte mânios, s-a lăsat pradă acelei pasiuni şi mi-a spus din nou: «Fii o fiară lipsită de inteligenţă, supusă suferinţei, mereu plină de frică şi un locuitor al pădurilor fără de potecă, lipsită de vânt şi apă şi abandonată de alte animale. Petrece astfel zece mii de ani cu încă opt sute de ani în plus. Pădurea în care va trebui să petreci acest timp va fi lipsită de toţi copacii sfinţi şi, în plus, va fi bântuită de Rurus şi lei. Într-adevăr, va trebui să devii un cerb crud, cufundat în exces de durere.» Imediat ce a spus aceste cuvinte, O, fiu al Pritha, m-am transformat imediat într-un cerb. Apoi am căutat protecţia lui Maheswara. Marea Divinitate mi-a spus: «Vei fi eliberat de orice fel de boală şi, în plus, nemurirea îţi va fi dată. Durerea nu te va afecta niciodată. Prietenia ta cu Indra va rămâne neschimbată, iar sacrificiile atât ale lui Indra, cât şi ale tale să sporească. Ilustrul şi puternicul Mahadeva le favorizează pe toate creaturile în acest fel. El este întotdeauna marele dăruitor şi ordonator în chestiunea fericirii şi a sorţii tuturor fiinţelor vii. Acea ilustră Divinitate este incapabilă de a fi înţeleasă prin gând, cuvânt sau faptă. O, fiu, O, tu, care eşti cel mai bun dintre războinici (prin harul lui Mahadeva), nu există nimeni care să se compare cu mine în ceea ce priveşte învăţătura.» După aceasta, Vasudeva, cel mai de seamă dintre toţi oamenii inteligenţi, a spus încă o dată: «Mahadeva, cel cu ochi de aur, a fost mulţumit de mine prin penitenţele mele. Mulţumit de mine, O, Yudhishthira, ilustrul Zeu mi-a spus: «Tu, O, Krishna, prin harul meu, vei deveni mai drag tuturor oamenilor decât bogăţia râvnită de toţi. Vei fi invincibil în luptă. Energia ta va fi egală cu cea a Focului.» Mahadeva mi-a dat mii de alte binecuvântări cu acea ocazie. Într-o încarnare anterioară, l-am adorat pe Mahadeva pe muntele Manimantha timp de milioane de ani. Mulţumit de mine, ilustrul Zeu mi-a spus aceste cuvinte: «Fii binecuvântat, cere binecuvântări după cum doreşti». Înclinându-mă în faţa lui, i-am spus aceste cuvinte: «Dacă puternicul Mahadeva a fost mulţumit de mine, atunci devotamentul meu faţă de el să rămână neschimbat, O, Isana! Aceasta este binecuvântarea pe care o cer.» Marele Dumnezeu mi-a spus: «*Aşa să fie*» şi a dispărut pe loc."

Jaigishavya a spus: O, Yudhishthira, în trecut, în oraşul Varanasi, puternicul Mahadeva m-a căutat şi mi-a conferit cele opt atribute ale suveranităţii.

Garga a spus: O, fiu al lui Pandu, mulţumit de mine ca urmare a sacrificiului mental pe care l-am făcut, marele Dumnezeu mi-a dăruit, pe malurile râului sacru Saraswati, acea ştiinţă minunată, şi anume cunoaşterea Timpului cu cele patruzeci şi şase de ramuri ale sale. El mi-a dăruit, de asemenea, o mie de fii, toţi având merite egale şi fiind pe deplin familiarizaţi cu *Vedele*. Prin harul său, perioada lor de viaţă, precum şi a mea, s-a prelungit la zece milioane de ani.

Parasara a spus: În vremurile de demult, l-am mulţumit pe Sarva, O, rege. Atunci am nutrit dorinţa de a avea un fiu care să aibă mari merite ascetice, să fie înzestrat cu o energie superioară şi să se dedice yoga de nivel înalt, care să câştige faimă mondială, să organizeze *Vedele* şi să devină un focar de prosperitate, care să fie devotat *Vedelor* şi Brahmanilor şi să se distingă prin compasiune. Chiar un astfel de fiu mi-am dorit de la Maheswara. Ştiind că aceasta era dorinţa inimii mele, cel mai important dintre zei mi-a spus: „Prin împlinirea acelui obiectiv pe care doreşti să-l obţii de la mine, vei avea un fiu pe nume Krishna. În acea creaţie care va fi cunoscută după numele lui Savarni-Manu, fiul tău va fi numărat printre cei şapte Rishi. El va aranja *Vedele* şi va fi propagatorul neamului lui Kuru. În plus, el va fi autorul istoriilor antice şi va face bine universului. Împovărat cu penitenţe severe, el va fi din nou prietenul drag al lui Sakra. Eliberat de toate bolile, fiul tău, O,

Parasara, va fi, în plus, nemuritor." După ce a rostit aceste cuvinte, marea Zeitate a dispărut pe loc. Atât de mare este binele, O, Yudhishthira, pe care l-am obținut de la acel Dumnezeu indestructibil și imuabil, înzestrat cu cele mai înalte penitențe și cu energie supremă.

Mandavya a spus: În vremurile de demult, deși nu eram hoț, dar eram suspectat pe nedrept de furt, am fost tras pe roată (din ordinul unui rege). Atunci l-am adorat pe ilustrul Mahadeva, care mi-a spus: „În curând vei fi eliberat de pe roată și vei trăi milioane de ani. Nu vei mai simți durerile provocate de tortură. Vei fi, de asemenea, eliberat de orice fel de suferință și boală. Și întrucât, O, ascetule, acest corp al tău a izvorât din al patrulea picior al Dharma (adică Adevărul), vei fi de neegalat pe Pământ. Fă-ți viața fructuoasă. Vei putea, fără niciun obstacol, să te scalzi în toate apele sacre ale Pământului. Și după dizolvarea trupului tău, eu, O, învățat Brahmana, voi ordona ca tu să te bucuri de fericirea pură a raiului pentru un timp nesfârșit." După ce mi-a spus aceste cuvinte, adorabila zeitate care avea taurul ca vehicul, adică Maheswara, de o splendoare fără egal și îmbrăcat în piele de animal, O, rege, a dispărut pe loc împreună cu toți asociații săi.

Galava a spus: În trecut, am studiat la picioarele învățătorului meu Viswamitra. Obținând permisiunea lui, am plecat spre casă cu scopul de a-mi vedea tatăl. Mama mea (care rămăsese văduvă) era cuprinsă de tristețe și plângea amar, spunându-mi: «Vai, tatăl tău nu-și va mai vedea niciodată fiul, care, împodobit cu cunoștințe vedice, a primit permisiunea mentorului său să se întoarcă acasă și care, posedând toate harurile tinereții, este înzestrat cu stăpânire de sine». Auzind aceste cuvinte ale mamei mele, m-am umplut de disperare în ceea ce privește revederea tatălui meu. Apoi mi-am arătat adorarea cu sufletul în extaz față de Maheswara, care, mulțumit de mine, mi s-a arătat și mi-a spus: „Tatăl tău, mama ta și tu însuți, O, fiule, veți fi cu toții eliberați de moarte. Du-te repede și intră în locuința ta; acolo îl vei vedea pe tatăl tău." După ce am obținut permisiunea ilustrei zeități, m-am întors acasă, O, Yudhishthira, și l-am văzut pe tatăl meu, O, fiule, ieșind după ce și-a terminat sacrificiul zilnic. Și el a ieșit, ținând în mâini o cantitate de combustibil Homa, iarbă Kusa și câteva fructe căzute. Și părea că deja luase masa zilnică, pentru că se spălase corespunzător. Aruncând lucrurile din mâini, tatăl meu, cu ochii plini de lacrimi (de bucurie), m-a ridicat, pentru că mă prosternasem la picioarele lui. Îmbrățișându-mă, mi-a mirosit capul, O, fiu al lui Pandu, și a spus: „Ce noroc, O, fiu, că te văd. Te-ai întors, după ce ai dobândit cunoștințe de la învățător."

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste fapte minunate și uimitoare ale ilustrului Mahadeva recitate de asceți, fiul lui Pandu a rămas uimit. Atunci Krishna, cel mai înțelept dintre toți oamenii, i-a vorbit încă o dată lui Yudhishthira, acel ocean de dreptate, asemenea lui Vishnu care îi vorbea lui Puruhuta.

Vasudeva a spus: Upamanyu, care părea să strălucească ca soarele, mi-a spus: «Oamenii păcătoși, pătați de fapte nedrepte, nu reușesc să ajungă la Isana. Fiind pătați de atributele Rajas și Tamas, ei nu pot niciodată să se apropie de Zeul Suprem. Numai persoanele regenerate, cu sufletul curat, reușesc să ajungă la Zeul Suprem. Chiar dacă o persoană trăiește în bucuria tuturor plăcerilor și luxului, totuși, dacă este devotată Zeului Suprem, ea ajunge să fie considerată egală cu pustnicii din pădure cu sufletele curate. Dacă Rudra este mulțumit de o persoană, el îi poate conferi starea de Brahma eteric sau de Kesava sau de Sakra cu toate zeitățile subordonate lui, sau suveranitatea celor trei lumi. Acei oameni, O, sire, care îl venerează pe Bhava chiar și mental, reușesc să se elibereze de toate păcatele și să ajungă să locuiască în ceruri împreună cu toți zeii. O persoană care dărâmă case și distruge rezervoare și lacuri, care devastează întregul univers, nu se pătrunde de păcat, dacă îl adoră și îl venerează pe ilustrul Zeu cu trei ochi. O persoană care este lipsită de orice semn auspicios și care este pătată de toate păcatele, are toate păcatele distruse prin meditația asupra lui Shiva. Chiar și viermii, insectele și păsările, O, Kesava, care se dedică lui Mahadeva, sunt capabile să rătăcească fără teamă. Chiar și aceasta este convingerea mea fermă că acei oameni care se dedică lui Mahadeva vor fi cu siguranță eliberați de renaștere.» După aceasta, Krishna s-a adresat din nou lui Yudhishthira, fiul lui Dharma, cu următoarele cuvinte.

Vişnu a spus: O Mare Rege, Aditya, Chandra, Vântul, Focul, Cerul, Pământul, Vasuşii, Visve-devas, Dhatri, Aryyaman, Sukra, Brihaspati, Rudraşi, Saddhyaşii, Varuna, Brahma, Sakra, Maruţii, *Upanishadele* care tratează cunoaşterea lui Brahman, Adevărul, *Vedele*, Sacrificiile, Darurile de Sacrificiu, Brahmani care recită *Vedele*, Soma, Cel care jertfeşte, părţile zeităţilor în ofrandele de sacrificiu sau untul clarificat turnat în sacrificii, Raksha, Diksha, toate felurile de reţineri sub formă de jurăminte, posturi şi observaţii rigide, Swaha, Vashat, Brahmani, vaca celestă, faptele de dreptate cele dintâi, roata Timpului, Forţa, Faima, Autocontrolul, Stabilitatea tuturor persoanelor înzestrate cu inteligenţă, toate faptele de bunătate şi contrariul lor, cei şapte Rishi, Înţelegerea de prim rang, toate felurile de atingeri excelente, succesul tuturor actelor (religioase), diversele triburi de zeităţi, acele fiinţe care beau căldură, cele care sunt băutori de Soma, Norii, Suyamaşii, Rishitaşii, toate creaturile care au Mantra ca trup, Abhasuraşii, acele fiinţe care trăiesc doar din mirosuri, cele care trăiesc doar din vedere, cele care îşi reţin vorbirea, cele care îşi reţin minţile, cele care sunt pure, cele capabile să îşi asume forme diverse prin puterea Yoga, acele zeităţi care trăiesc din atingere (ca hrană), acele zeităţi care se hrănesc din vedere şi cele care se hrănesc din untul turnat în sacrificii, acele fiinţe capabile să creeze prin decrete ale voinţei lor obiectele de care au nevoie, cele considerate cele dintâi dintre zeităţi, şi toate celelalte zeităţi, O descendent al lui Ajamila, Suparnaşii, Gandharvaşii, Pisachasii, Danavasii, Yakshaşii, Charanashii, şerpii, tot ce este gros şi tot ce este extrem de subtil, tot ce este moale şi tot ce nu este subtil, toate suferinţele şi toate bucuriile, toate suferinţele care vin după bucurie şi toată bucuria care vine după suferinţă, filozofia *Sankhya*, Yoga, şi ceea ce transcende obiectele considerate cele dintâi şi foarte superioare, — toate lucrurile adorate, toate zeităţile şi toţi protectorii universului care, intrând în forţele fizice, susţin şi menţin această creaţie străveche a acelei Ilustre Zeităţi, — au izvorât din acel Creator al tuturor creaturilor. Tot ceea ce am menţionat este mai grosier decât ceea ce înţelepţii gândesc cu ajutorul Penitenţelor. Într-adevăr, acel Brahman subtil este cauza vieţii. Îmi plec capul cu reverenţă în faţa lui. Fie ca Stăpânul, nemutabil şi indestructibil, mereu adorat de noi, să ne acorde dorinţe de bine. Persoana care, stăpânindu-şi simţurile şi purificându-se, recită acest imn, fără întrerupere în ceea ce priveşte jurământul său, timp de o lună, reuşeşte să obţină meritul ataşat unui sacrificiu de Cal. Recitând acest imn, Brahmanul reuşeşte să dobândească toate *Vedele*; Kshatriya devine încununat cu victorie, O fiu al Pritha; Vaisya reuşeşte să obţină bogăţie şi isteţime; iar Sudra, să obţină fericire aici şi un sfârşit bun în cele de apoi. Persoanele de mare faimă, recitând acest prinţ al imnurilor, capabil să cureţe orice păcat şi care este foarte sacru şi purificator, îşi aţintesc inimile spre Rudra. Un om, recitând acest prinţ al imnurilor, reuşeşte să trăiască în cer atâţia ani câţi pori are corpul său.

SECŢIUNEA XIX

Yudhishthira spuse: Te întreb, O, cel mai vestit din neamul Bharata, care este originea zicerii despre îndeplinirea tuturor datoriilor în comun în momentul în care o persoană îşi ia mâna soţiei sale în căsătorie? Această zicere despre îndeplinirea tuturor datoriilor împreună se datorează doar a ceea ce a fost stabilit de către marii Rishi în zilele de demult, sau se referă la datoria de a procrea urmaşi din motive religioase, sau are legătură doar cu plăcerea carnală aşteptată de la o astfel de uniune? Îndoiala care îmi umple mintea în această privinţă este foarte mare. Ceea ce este numit datorii comune de către înţelepţi este, în opinia mea, incorect. Ceea ce se numeşte în această lume uniune pentru practicarea tuturor datoriilor împreună încetează odată cu moartea şi nu se vede să persiste în cele de apoi. Această uniune pentru practicarea tuturor datoriilor împreună duce în rai. Dar raiul, O, bunicule, este atins de către persoanele care au murit. Dintre un cuplu căsătorit se observă că doar unul moare la un moment dat. Unde rămâne celălalt atunci? Te rog să-mi spui acest lucru. Oamenii ajung la diverse feluri de roade prin practicarea diverselor feluri de datorii. Îndeletnicirile la care se dedică oamenii sunt de asemenea diverse. Diverse, iarăşi, sunt iadurile în care merg ei ca urmare a acestei diversităţi de datorii şi fapte. Femeile, în mod particular, au spus Rishi, sunt false în comportament. Când oamenii sunt aşa, şi când femeile în mod deosebit au fost

declarate false în ordonanțe, cum, O, tată, poate exista o uniune între sexe pentru scopul practicării tuturor datoriilor împreună? Chiar în *Vedă* se poate citi că femeile sunt false. Cuvântul „Datorie”, așa cum este folosit în *Vedă*, pare să fi fost creat inițial pentru o aplicare generală (astfel încât este aplicat practicilor care nu au nicio valoare). Prin urmare, aplicarea acestui cuvânt la riturile căsătoriei este, în loc să fie corectă, doar o formă de exprimare aplicată forțat acolo unde nu are aplicabilitate.[187] Subiectul mi se pare inexplicabil, deși reflectez asupra lui neîncetat. O, bunicule, O, tu cu mare înțelepciune, se cuvine să-mi explici acest lucru în detaliu, clar și conform cu ceea ce este stabilit în *Sruti*. De fapt, explică-mi care sunt caracteristicile sale și modul în care a ajuns să fie![188]

Bhishma a spus: În acest context, se citează vechea poveste a discuției dintre Ashtavakra și doamna cunoscută sub numele de Disa. În vremurile de demult, Ashtavakra, care se supunea unor penitențe severe, dorind să se căsătorească, l-a rugat pe *Rishi* Vadanya, un om cu suflet nobil, să-i dea mâna fiicei sale. Numele sub care era cunoscută domnișoara era Suprabha. În ceea ce privește frumusețea, ea era de neegalat pe Pământ. În ceea ce privește virtuțile, demnitatea, comportamentul și manierele, ea era superioară tuturor fetelor. Cu o singură privire, fata cu ochi frumoși i-a furat inima, la fel cum o pădure încântătoare în primăvară, împodobită cu flori, fură inima spectatorului. Rishi s-a adresat lui Ashtavakra și a spus: „Da, îți voi da pe fiica mea. Ascultă-mă, însă. Fă o călătorie în nordul sacru. Vei vedea multe lucruri acolo!”[189]

Ashtavakra a spus: Se cuvine să-mi spui ce voi vedea în acea regiune. Într-adevăr, sunt gata să execut orice poruncă mi-ai da.

Vadanya spuse: Trecând peste domeniile stăpânului Trezoreriei, vei traversa munții Himavat. Apoi vei zări platoul pe care locuiește Rudra. Este locuit de Siddha și Charana. Este plin de asociați ai lui Mahadeva, jucăuși, iubitori de dans și având forme diverse. Este locuit și de mulți Pisacha, O, stăpâne, de forme diverse și toți unși cu pulberi parfumate de culori diverse, și care dansează cu inimi vesele acompaniindu-se cu instrumente de felurite feluri făcute din alamă. Înconjurat de aceștia care se mișcă cu rapiditate electrică în labirinturile dansului sau se opresc uneori complet din mișcarea înainte, înapoi sau transversal de orice fel, Mahadeva locuiește acolo. Acel loc încântător de pe munți, am auzit, este sălașul preferat al Marii Divinități. Se spune că acea mare zeitate, precum și asociații săi, sunt întotdeauna prezenți acolo. Acolo, zeița Uma a practicat cele mai severe asceze de dragul (de a-i obține stăpânului ei) Zeitatea cu trei ochi. De aceea, se spune, acel loc este foarte agreat atât de Mahadeva, cât și de Uma. În vremurile de demult, acolo, pe înălțimile Mahaparswa, care se află la nord de munții sacri ai lui Mahadeva, ședințele, și Noaptea cea din urmă, și multe zeități, și mulți oameni (de prim rang) deopotrivă, în formele lor întrupate, l-au adorat pe Mahadeva.[190] Vei traversa și acea regiune în călătoria ta spre nord. Atunci vei vedea o pădure frumoasă și încântătoare, de culoare albastră și asemănătoare unui nor. Acolo, în acea pădure, vei zări o ascetă frumoasă care seamănă cu Sree însăși. Venerabilă în vârstă și foarte binecuvântată, ea este în practica Diksha. Văzând-o acolo, ar trebui să o venerezi cu reverență cuvenită. Întorcându-te în acest loc după ce ai văzut-o, vei lua mâna fiicei mele în căsătorie. Dacă vrei să faci acest acord, mergi atunci în călătoria ta și fă ce îți poruncesc.

---

187 Extind puțin acest verset pentru a scoate în evidență sensul în mod clar.

188 Subiectul propus de Yudhishthira este următorul: căsătoria este întotdeauna descrisă ca o uniune între sexe pentru a practica împreună toate îndatoririle religioase. Regele întreabă cum este posibil acest lucru. Căsătoria, după părerea lui, este o uniune căutată pentru plăcere. Dacă se spune că cei doi indivizi căsătoriți sunt căsătoriți pentru a practica împreună îndatoririle religioase, această practică este suspendată de moarte. Persoanele acționează diferit și ating scopuri diferite. Prin urmare, nu există nicio perspectivă de reunire după moarte. Când unul dintre ei moare, practicarea în comun a îndatoririlor nu mai poate avea loc. Celelalte obiecții, invocate de Yudhishthira, la teoria că căsătoria este o uniune a sexelor doar pentru practicarea în comun a îndatoririlor religioase, sunt clare.

189 Sensul este că, dacă după întoarcerea din călătoria ta în acea regiune vei revendica mireasa ta, o vei putea obține de la mine. Călătoria ta va fi un fel de încercare sau test pe care intenționez să ți-l impun.

190 *Kala-ratrì* este Noaptea care precede dizolvarea universală.

Ashtavakra spuse: ”*Așa să fie*. Voi face voia ta. Într-adevăr, voi merge în regiunea despre care vorbești, O, tu cu suflet drept. Din partea ta, să-ți fie cuvintele în acord cu adevărul.”

Bhishma a continuat: Ilustrul Ashtavakra și-a început călătoria. A mers tot mai spre nord și, în cele din urmă, a ajuns în munții Himavat, locuiți de Siddha și Charana.[191] Ajuns în munții Himavat, acest mare Brahmana a dat peste sfântul râu Vahuda, ale cărui ape aduc mare merit. S-a scăldat într-unul dintre delicioasele *Tirthas* ale acelui râu, care era curat de mâl, și a mulțumit zeităților cu ofrande de apă. După ce s-a spălat, a întins o cantitate de iarbă Kusa și s-a culcat pe ea pentru a se odihni un timp în voie.[192] Petrecând noaptea în acest mod, Brahmana s-a trezit odată cu zorii. A făcut din nou abluțiuni în apele sfinte ale Vahudei și apoi și-a aprins focul de *homa* și l-a adorat cu ajutorul multor *mantre* vedice de seamă.[193] Apoi a adorat, cu ritualurile cuvenite, atât pe Rudra, cât și pe soția sa Uma, și s-a odihnit încă un timp lângă acel lac din cursul Vahudei, ale cărui maluri le atinsese. Revigorat de o asemenea odihnă, a plecat din acea regiune și apoi a pornit spre Kailasa. Apoi a zărit o poartă de aur care părea să sclipească de frumusețe. A văzut și Mandakini și Nalini ale lui Kuvera, cel cu suflet înalt, Stăpânul Trezoreriilor.[194] Văzând că Rishi-ul a sosit acolo, toți Rakshasa avându-l în frunte pe Manibhadra, care păzeau acel lac plin de lotuși frumoși, au ieșit în corp pentru a întâmpina și a onora ilustrul călător. Rishi-ul i-a adorat la rândul său pe acei Rakshasa de o putere teribilă și le-a cerut să raporteze, fără întârziere, sosirea sa Domnului Trezoreriilor. Solicitați să facă acest lucru, acei Rakshasa, O, rege, i-au spus: „Regele Vaisravana, fără a aștepta veștile de la noi, vine de la sine în prezența ta. Ilustrul Stăpân al Trezoreriilor cunoaște bine scopul acestei călătorii a ta. Privește-l – acel Stăpân binecuvântat – care sclipește cu propria sa energie.” Apoi regele Vaisravana, apropiindu-se de Ashtavakra cel fără cusur, l-a întrebat cuvenit despre bunăstarea sa. După ce întrebările obișnuite de politețe au fost încheiate, Stăpânul Trezoreriilor i-a spus Rishi-ului renăscut: „Ești binevenit aici. Spune-mi ce anume cauți la mine. Informează-mă. Voi îndeplini, O, reînnoit, orice îmi vei porunci să fac. Intră în casa mea cum îți face plăcere, O, mare Brahmana. După ce vei fi ospătat cuvenit de mine și după ce afacerea ta se va fi îndeplinit, poți pleca fără ca vreun obstacol să îți fie pus în cale.” După ce a spus aceste cuvinte, Kuvera a luat mâna acelui mare Brahmana și l-a condus în palatul său. I-a oferit propriul său loc, precum și apă pentru a-și spăla picioarele și Arghya făcut din ingredientele obișnuite. După ce cei doi s-au așezat, Yaksha lui Kuvera, conduși de Manibhadra, și mulți Gandharva și Kinnara, au stat și ei în fața lor. După ce toți s-au așezat, Stăpânul Trezoreriilor a spus aceste cuvinte: „Înțelegând ce este dorința ta, diversele triburi de Apsara vor începe dansul. Este potrivit să te onorez cu ospitalitate și tu să fii servit cu cuvenitele îngrijiri.”

Continuând astfel, înțeleptul ascet Ashtavakra spuse, cu o voce dulce: „Să înceapă dansul.” Atunci Urvara și Misrakesi, și Rambha și Urvasi, și Alumvusha și Ghritachi, și Chitra și Chitrangada și Ruchi, și Manohara și Sukesi și Sumukhi și Hasini și Prabha, și Vidyuta, și Prasami și Danta și Vidyota și Rati — acestea și multe alte Apsare frumoase au început să danseze. Gandharvii cântau la diverse feluri de instrumente muzicale. După ce muzica și dansul excelente au început astfel, *Rishi* Ashtavakra, de renume prin penitențele sale severe, a trecut inconștient un an ceresc întreg în sălașul regelui Vaisravana.[195] Atunci regele Vaisravana i-a spus Rishi-ului: „O, învățătură Brahmane, iată, a trecut puțin mai mult de un an de la sosirea ta aici. Această muzică și dans, cunoscută în mod special sub numele de Gandharva, fură inima (și timpul). Fă precum dorești sau lasă să meargă asta dacă asta îți face plăcere. Tu ești oaspetele meu și, prin urmare, vrednic de adorație. Aceasta este casa mea. Dă-mi porunci. Suntem toți legați de tine.” Ilustrul Ashtavakra, astfel abordat de regele Vaisravana, i-a răspuns, cu inima mulțumită, spunând: „Am fost onorat cuvenit de tine. Doresc acum, O, Domn al Trezoreriilor, să plec de aici. Într-adevăr, eu sunt foarte

---

191 Comentatorul consideră că *uttaram* înseamnă nordul sacru.

192 *Tirtha* înseamnă aici un *Ghat*, adică o coborâre ușoară de pe mal pentru accesul la apă.

193 *Pradhanatah* este explicat de comentator ca însemnând „cel mai important dintre *mantrele* vedice”.

194 *Mandakini* este acea parte a râului Ganga care curge prin Kailasa, în timp ce Nalini este un lac renumit, proprietatea regelui Yaks, numit astfel datorită lotușilor care cresc în număr mare.

195 *Divya* este excelentă *Gandharva*, adică muzică și dans.

mulţumit. Toate acestea ţi se cuvin ţie, O, Domn al Trezoreriilor. Prin harul tău, O, ilustre, şi în conformitate cu porunca Rishi-ului cu suflet înalt Vadanya, voi porni acum spre capătul călătoriei mele. Fie ca creşterea şi prosperitatea să fie ale tale.” După ce a rostit aceste cuvinte, ilustrul Rishi a părăsit sălaşul lui Kuvera şi a pornit spre nord. El a traversat Kailasa şi Mandara, precum şi munţii de aur. Dincolo de aceşti munţi înalţi şi mari se află acea regiune excelentă unde Mahadeva, îmbrăcat ca un ascet umil, şi-a luat reşedinţa. El a înconjurat locul, cu mintea concentrată, aplecându-şi capul cu reverenţă în timp ce făcea asta. Coborând apoi pe Pământ, s-a considerat sfinţit pentru că a obţinut vederea acelui loc sfânt care este sălaşul lui Mahadeva. După ce a înconjurat acel munte de trei ori, Rishi-ul, cu faţa spre nord, a pornit cu inima plină de bucurie. Apoi a zărit o altă pădure care era foarte încântătoare la vedere. Era împodobită cu fructe şi rădăcini din fiecare anotimp şi răsuna de muzica unor păsări cu aripi în număr de mii. Erau multe desişuri încântătoare în toată pădurea. Ilustrul Rishi a zărit apoi o sihăstrie fermecătoare. Rishi-ul a văzut şi multe coline de aur împodobite cu pietre preţioase şi având forme diverse. În solul încrustat cu pietre preţioase a văzut şi multe lacuri şi iazuri. Şi a văzut diverse alte obiecte care erau extrem de încântătoare. Văzând aceste lucruri, mintea acelui Rishi cu suflet curat s-a umplut de bucurie. El a văzut apoi o frumoasă reşedinţă făcută din aur şi împodobită cu pietre preţioase de multe feluri. Din structură minunată, acel conac a întrecut în toate privinţele locul lui Kuvera însuşi. În jurul lui erau multe dealuri şi movile de bijuterii şi pietre preţioase. Multe trăsuri frumoase şi multe grămezi de diverse tipuri de bijuterii erau, de asemenea, vizibile în acel loc. Înţeleptul a văzut acolo râul Mandakini ale cărui ape erau presărate cu multe flori Mandara. Multe pietre preţioase care se auto-luminau au fost văzute acolo, iar solul din jur era împodobit cu diamante de diverse specii. Conacul ca un palat pe care l-a văzut Înţeleptul conţinea multe camere ale căror arcade erau împodobite cu diverse tipuri de pietre. Acele camere erau de asemenea decorate cu plase de perle intercalate cu bijuterii şi pietre preţioase de diferite specii. Diverse tipuri de obiecte frumoase capabile să fure inima şi ochiul înconjurau acel palat. Acest loc de recreere încântător era locuit de numeroşi Înţelepţi. Văzând aceste privelişti frumoase în jur, Înţeleptul a început să se gândească unde să-şi găsească adăpost. Mergând apoi la poarta conacului, a rostit aceste cuvinte: ”Să ştie cei care locuiesc aici că a sosit un oaspete (doritor de adăpost).” Auzind vocea Înţeleptului, un număr de domnişoare au ieşit împreună din acel palat. Erau şapte la număr, O, Rege, de stiluri diferite de frumuseţe, toate erau extrem de fermecătoare. Fiecare dintre acele domnişoare asupra cărora Înţeleptul şi-a aruncat privirea, i-a furat inima. Înţeleptul nu şi-a putut controla mintea, nici cu cele mai mari eforturi. Într-adevăr, la vederea acelor domnişoare de o frumuseţe superioară, inima lui şi-a pierdut toată seninătatea. Văzându-se cedând unor astfel de influenţe, Înţeleptul a făcut un efort viguros şi, fiind înzestrat cu înţelepciune mare, a reuşit în cele din urmă să se controleze. Acele domniţe i-au adresat apoi Înţeleptului, spunând: ”Să intre cel ilustru.” Pline de curiozitate în legătură cu acele domnişoare extrem de frumoase, precum şi cu acel conac ca un palat, Înţeleptul regenerat a intrat, aşa cum i s-a poruncit. Intrând în conac, a văzut o femeie în vârstă, cu semne de decrepitudine, îmbrăcată în veşminte albe şi împodobită cu tot felul de ornamente. Înţeleptul a binecuvântat-o, spunând: ”*Fie-ţi bine*.” Bătrâna i-a întors urările de bine într-o formă potrivită. Ridicându-se, i-a oferit un loc Înţeleptului. După ce şi-a luat locul, Ashtavakra a spus: ”Să meargă toate domnişoarele în locurile lor respective. Doar una să rămână aici. Să rămână aici aceea care este înzestrată cu înţelepciune şi are seninătatea inimii. Într-adevăr, să plece toate celelalte după voia lor.” Astfel adresate, toate acele domnişoare au înconjurat Înţeleptul şi apoi au părăsit camera. Doar acea bătrână a rămas acolo. Ziua trecu repede şi veni noaptea. Rishi, aşezat pe un pat splendid, se adresă bătrânei, spunând: „O, binecuvântată doamnă, noaptea se adânceşte. Du-te şi culcă-te. Conversaţia lor fiind astfel întreruptă de Rishi, bătrâna doamnă se întinse pe un pat excelent, de o mare splendoare. Curând după aceea, se ridică din pat şi, prefăcându-se că tremură de frig, îl părăsi pentru a se duce în patul lui Rishi. Ilustrul Ashtavakra o întâmpină cu amabilitate. Doamna însă, întinzându-şi braţele, îl îmbrăţişă cu tandreţe pe Rishi, O, cel mai de seamă dintre bărbaţi. Văzând că Rishi era complet impasibil şi inert ca un bucată de lemn, ea a devenit foarte tristă şi a început să converseze cu el. Nu există nicio plăcere, în afară de cea care aşteaptă Kama (dorinţa), pe care femeile o pot obţine de la o persoană de sex opus. Acum sunt sub influenţa dorinţei. Te caut din

acest motiv. Caută-mă și tu în schimb. Fii vesel, O, învățat Rishi, și unește-te cu mine. Îmbrățișează-mă, O, învățatule, căci te doresc foarte mult. O, tu, cu sufletul drept, chiar și această unire cu mine este răsplata excelentă și de dorit pentru acele penitențe severe pe care le-ai îndurat. La prima vedere, am devenit dispus să te caut. Caută-mă și tu. Toată această bogăție și orice altceva de valoare pe care îl vezi aici sunt ale mele. Devino cu adevărat stăpânul tuturor acestor lucruri, împreună cu persoana și inima mea. Îți voi îndeplini orice dorință. Distrează-te cu mine, așadar, în această pădure încântătoare, O, Brahmana, care este capabilă să îndeplinească orice dorință. Îți voi acorda ascultare deplină în toate lucrurile, iar tu te vei distra cu mine după bunul tău plac. Toate obiectele dorinței care sunt umane sau care aparțin cerului vor fi savurate de noi. Nu există plăcere mai plăcută pentru femei (decât cea care provine din compania unei persoane de sex opus). Cu adevărat, relația cu o persoană de sex opus este cel mai delicios fruct al bucuriei pe care îl putem culege. Când sunt îndemnate de zeul dorinței, femeile devin foarte capricioase. În astfel de momente, ele nu simt nici o durere, chiar dacă merg pe un deșert de nisip arzător.

Ashtavakra a spus: O, binecuvântată doamnă, eu nu mă apropii niciodată de soția altuia. Relația sexuală cu soția altuia este condamnată de cei care cunosc scripturile despre moralitate. Eu sunt un străin total de plăcerile de orice fel. O, binecuvântată doamnă, să știi că am ajuns să doresc căsătoria pentru a avea descendenți. Jur pe adevăr însuși. Cu ajutorul copiilor obținuți în mod corect, voi ajunge în acele regiuni ale fericirii care nu pot fi atinse fără un astfel de ajutor. O, bună doamnă, află ce este în concordanță cu moralitatea și, știind acest lucru, renunță la eforturile tale.

Doamna a spus: Chiar zeii vântului, focului și apei, sau ceilalți zei, O, regeneratule, nu sunt atât de plăcuți femeilor precum zeul dorinței. Cu adevărat, femeile sunt extrem de îndrăgostite de actul sexual. Dintre o mie de femei, sau poate dintre sute de mii, uneori se găsește doar una care este devotată soțului ei. Când sunt sub influența dorinței, ele nu țin la familie, la tată, la mamă, la frate, la soț, la fii sau la fratele soțului (ci urmează calea pe care le-o indică dorința). Cu adevărat, în căutarea a ceea ce ele consideră fericire, ele distrug familia (căreia îi aparțin prin naștere sau căsătorie), la fel cum multe râuri regale erodează malurile care le conțin. Însuși Creatorul a spus acest lucru, marcând rapid defectele femeilor.[196]

Bhishma a continuat: Rishi, hotărât să descopere defectele femeilor, s-a adresat apoi acelei doamne, spunând: „Nu mai vorbi cu mine în acest ton. Dorința izvorăște din simpatie. Spune-mi ce (altceva) trebuie să fac.[197] Doamna a răspuns atunci: „O, ilustrule, vei vedea în funcție de timp și loc (dacă am ceva plăcut în mine). Trăiește doar aici (pentru o vreme). O, binecuvântate, și mă voi considera pe deplin răsplătită.” Astfel abordat de ea, regeneratul Rishi, O Yudhishthira, și-a exprimat hotărârea de a se conforma cererii ei, spunând: ”Cu adevărat, voi locui cu tine în acest loc atât timp cât voi îndrăzni să o fac.” Rishi, văzând-o pe acea doamnă afectată de decrepitudine, a început să reflecteze cu seriozitate asupra chestiunii. Părea chiar torturat de gândurile sale. Ochii acelui brahman de seamă nu reușeau să găsească nicio plăcere în părțile corpului acelei doamne pe care se opreau. Dimpotrivă, privirile lui păreau să fie alungate de urâțenia acelor membre. Această doamnă este cu siguranță zeița acestui palat. A fost ea urâtă din cauza vreunui blestem? Nu este potrivit să aflu în grabă cauza acestui lucru. Reflectând asupra acestui lucru în secretul inimii sale și curios să afle motivul, Rishi a petrecut restul zilei într-o stare de neliniște. Doamna i s-a adresat atunci, spunând: „O, ilustrule, privește aspectul Soarelui înroșit de norii serii. Cu ce te pot ajuta?” Rishi i-a răspuns: „Adu-mi apă pentru abluțiuni. După ce mă voi spăla, voi spune rugăciunile de seară, stăpânindu-mi limba și simțurile.”

---

196 Se spune că o femeie distruge o familie prin necastitatea ei.

197 Ambii traducători vernaculari au înțeles greșit al doilea vers. *Asyatam* este explicat de comentator ca *tushnim sthiyatam*. *Ruchitahchcchandah* înseamnă *chcchandah* sau dorința care provine din *ruchi* sau placere. Ceea ce spune Rishi este *Asyet:* Nu tânjesc după compania ta, pentru că nu te plac. Desigur, dacă, după ce stau cu tine o vreme, încep să te plac, s-ar putea să simt dor de tine!

SECȚIUNEA XX

Bhishma a spus: Primind această poruncă, doamna a răspuns: „*Așa să fie*”. Apoi a adus ulei (pentru a unge corpul lui Rishi) și o bucată de pânză pe care să o poarte în timpul abluțiunilor. Cu permisiunea ascetului, ea i-a uns fiecare parte a corpului cu uleiul parfumat pe care îl adusese pentru el. Rishi a fost uns cu blândețe, iar când procesul de ungere s-a terminat, el s-a îndreptat spre camera destinată abluțiunilor. Acolo s-a așezat pe un scaun nou și excelent, de o mare splendoare.[198] După ce Rishi s-a așezat pe scaun, bătrâna a început să-l spele cu mâinile ei moi, a căror atingere era extrem de plăcută. Una după alta, în ordinea cuvenită, doamna i-a oferit lui Rishi cele mai plăcute servicii în ceea ce privește abluțiunile sale. Între apa călduță cu care era spălat și mâinile moi care îl spălau, Rishi, cu jurămintele sale rigide, nu a înțeles că întreaga noapte trecuse în acest proces. Ridicându-se din baie, Rishi a fost foarte surprins. A văzut soarele răsărit deasupra orizontului din est. A fost uimit de acest lucru și s-a întrebat: „Era într-adevăr așa sau era o eroare de înțelegere?” Rishi l-a venerat apoi pe zeul celor o mie de raze. După ce a făcut acest lucru, a întrebat-o pe bătrână ce ar trebui să facă. Bătrâna i-a pregătit lui Rishi niște mâncare care era la fel de delicioasă ca *Amrita* însăși. Datorită gustului delicios al acelei mâncări, Rishi nu a putut mânca prea mult. Cu toate acestea, după ce a mâncat puțin, ziua s-a sfârșit și a venit seara. Bătrâna i-a cerut atunci lui Rishi să se culce și să doarmă. Lui Rishi i s-a dat un pat excelent, iar ea s-a culcat în altul. La început, Rishi și bătrâna au dormit în paturi separate, dar la miezul nopții, bătrâna a părăsit patul ei și s-a dus în patul lui Rishi.

Ashtavakra a spus: O, binecuvântată doamnă, mintea mea se îndepărtează de relațiile sexuale cu cineva care este soția altuia. Părăsește patul meu, O, bună doamnă. Fii binecuvântată, renunță la asta din proprie inițiativă.[199]

Bhishma a continuat: Astfel descurajată de acel Brahmana cu ajutorul stăpânirii de sine, doamna i-a răspuns, spunând: „Eu sunt propria mea stăpână. Acceptându-mă, nu vei comite niciun păcat”.

Ashtavakra a spus: Femeile nu pot fi niciodată propriile lor stăpâne. Aceasta este opinia Creatorului însuși, și anume că o femeie nu merită niciodată să fie independentă.

Doamna a spus: O, învățat brahman, sunt torturată de dorință. Observă devotamentul meu față de tine. Te faci vinovat de păcat refuzând să mă abordezi cu dragoste.

Ashtavakra a spus: Diverse greșeli îl trag în jos pe omul care acționează după bunul său plac. În ceea ce mă privește, sunt capabil să-mi controlez înclinațiile prin stăpânirea de sine. O, bună doamnă, întoarce-te în patul tău.

Doamna a spus: Mă închin ție, plecând capul. Se cuvine să-mi arăți harul tău. O, tu, cel fără păcat, mă prosternez înaintea ta, fii tu refugiul meu. Dacă într-adevăr vezi un astfel de păcat în relația cu cineva care nu este soția ta, mă predau ție. Tu, O, tu, cel regenerat, acceptă mâna mea în căsătorie. Nu vei păcătui. Îți spun sincer. Să știi că eu sunt stăpâna mea. Dacă este vreun păcat în asta, să fie numai al meu. Inima mea îți este devotată. Eu sunt stăpâna mea. Acceptă-mă.

Ashtavakra a spus: Cum se face, O, bună doamnă, că ești stăpâna ta. Spune-mi motivul. Nu există nicio femeie în cele trei lumi care să merite să fie considerată stăpâna ei însăși. Tatăl o protejează cât timp este fecioară. Soțul o protejează cât timp este tânără. Fiii o protejează când îmbătrânește. Femeile nu pot fi niciodată independente cât timp trăiesc!

198 Comentatorul explică că *Utsaditah* înseamnă *chalitah*. Aici, însă, cred că nu înseamnă asta.

199 Ultimele cuvinte pot însemna și: „Du-te în patul tău și odihnește-te singură!”

Doamna a spus: De când eram fecioară, am adoptat jurământul Brahmacharyya. Nu te îndoi de asta. Sunt încă fecioară. Ia-mă de soție. O, Brahmana, nu-mi ucide devotamentul față de tine.

Ashtavakra a spus: Așa cum tu ești înclinată spre mine, așa și eu sunt înclinat spre tine. Există însă o întrebare care trebuie lămurită. Este adevărat că, cedând înclinațiilor mele, nu voi fi considerat ca acționând împotriva dorinței lui Rishi (Vadanya)? Este minunat. Va duce acest lucru la ceva benefic? Iată o fecioară împodobită cu ornamente și veșminte excelente. Este extrem de frumoasă. De ce decadența i-a acoperit frumusețea atât de mult timp? În prezent, ea arată ca o fecioară frumoasă. Nu se știe ce formă va lua în viitor.[200] Nu mă voi abate niciodată de la stăpânirea pe care o am asupra dorinței și a celorlalte pasiuni sau de la mulțumirea cu ceea ce am deja. O astfel de abatere nu pare a fi bună. Voi rămâne unit cu adevărul![201]

SECȚIUNEA XXI

Yudhishthira a spus: Spune-mi, de ce acea doamnă nu s-a temut de blestemul lui Ashtavakra, deși Ashtavakra era înzestrat cu o mare energie? Cum a reușit Ashtavakra să se întoarcă din acel loc?

Bhishma a spus: Ashtavakra a întrebat-o, spunând: ”Cum ai reușit să-ți schimbi forma astfel? Nu ar trebui să spui nimic care nu este adevărat. Vreau să știu asta. Spune adevărul în fața unui Brahmana.”

Doamna a spus: O, cel mai bun dintre Brahmani, oriunde te-ai afla, în ceruri sau pe Pământ, această dorință de unire între sexe trebuie îndeplinită. O, tu cu putere de neclintit, ascultă, cu atenție concentrată, totul. Acest test a fost conceput de mine. O, fără de păcat, pentru a te încerca cu adevărat. O, tu cu putere de neclintit, ai supus toate lumile pentru că nu ai renunțat la hotărârea ta anterioară. Să știi că eu sunt întruchiparea punctului nordic al busolei. Ai văzut superficialitatea caracterului feminin. Chiar și femeile în vârstă sunt chinuite de dorința de uniune sexuală. Marele Bunic însuși și toți zeii, inclusiv Indra, s-au bucurat de tine. Scopul pentru care ilustra ta persoană a venit aici (îmi este cunoscut). O, cel mai însemnat dintre cei reînnoiți, ai fost trimis mai sus de către *Rishi* Vadanya - tatăl miresei tale - pentru ca eu să te instruiesc. În conformitate cu dorințele acelui Rishi, te-am instruit deja. Te vei întoarce acasă în siguranță. Călătoria ta înapoi nu va fi anevoioasă. Vei obține de soție fata pe care ai ales-o. Ea îți va naște un fiu. Prin dorință te-am solicitat, mi-ai dat cel mai bun răspuns. Dorința de uniune sexuală este incapabilă de a fi transcensă în cele trei lumi. Întoarce-te la locuința ta, după ce ai obținut astfel de merite. Ce altceva mai dorești să auzi de la mine? Voi discuta despre asta, O, Ashtavakra, în conformitate cu adevărul. Am fost satisfăcută de *Rishi* Vadanya în primul rând pentru tine, O, ascet reînnoit. De dragul onorării lui, ți-am spus toate acestea.

Bhishma a continuat: Auzind aceste cuvinte ale ei, regeneratul Ashtavakra și-a împreunat mâinile într-o atitudine reverențioasă. Apoi i-a cerut doamnei permisiunea de a se întoarce. Obținând permisiunea, s-a întors la propriul său azil. Odihnindu-se o vreme acasă și obținând permisiunea rudelor și prietenilor săi, el s-a îndreptat apoi, în mod cuvenit, O, bucurie a Kurușilor, către Brahmana Vadanya. Primit cu întrebările obișnuite de către Vadanya, *Rishi* Ashtavakra, cu inima plină de bucurie, a povestit tot ce văzuse (în timpul șederii sale în nord). El a spus: „La porunca ta, m-am îndreptat spre munții Gandhamadana. În regiunile situate la nord de acești munți, am văzut o zeiță foarte superioară. Ea m-a primit cu amabilitate. Mi-a spus numele tău și m-a instruit în diverse chestiuni. După ce am ascultat-o, m-am întors, O, stăpâne.” Celui care a spus

200 Comentatorul interpretează cuvintele *kimivottaram bhavet* ca sugerând: ce va fi mai bine pentru mine? Să rămân cu fiica lui Vadanya sau să o iau pe această fată? Cred că această interpretare este destul de forțată.

201 Prin *Sakti* se înțelege *kamadidamanasamarthyam* și prin *dhritipurvapraptasya atyagah*. Ultima jumătate a ultimului vers din versetul 25 este tradusă eronat de ambii traducători vernaculari. Aderând la explicația comentatorului, ei adaugă propria interpretare, care este diferită. Acest tip de amestec este foarte ciudat.

aceasta, învăţatul Vadanya i-a răspuns: „Ia mâna fiicei mele conform riturilor cuvenite şi sub constelaţiile potrivite. Tu eşti cel mai potrivit mire pe care îl pot alege pentru fata mea”.

Bhishma a continuat: Ashtavakra a spus: „*Aşa să fie*” şi a luat mâna fetei. Într-adevăr, Rishi, fiind foarte drept, după ce a luat de soţie fata, s-a umplut de bucurie. După ce a luat de soţie acea frumoasă domnişoară, Rishi a continuat să locuiască în propriul său azil, eliberat de orice fel de febră (mentală).

SECŢIUNEA XXII

Yudhishthira a spus: Pe cine consideră brahmanii eterni, care respectă cu strictețe riturile religioase, ca fiind un obiect potrivit pentru daruri? Un brahman care poartă simbolurile ordinului de viaţă pe care îl urmează trebuie considerat astfel sau cel care nu poartă astfel de semne trebuie considerat astfel?[202]

Bhishma a spus: O, monarhule, s-a spus că darurile trebuie făcute unui brahman care respectă îndatoririle propriului său ordin, indiferent dacă poartă sau nu semnele unui *brahmachari*, pentru că amândoi sunt fără vină, adică cel care poartă astfel de semne şi cel care este lipsit de ele.

Yudhishthira a spus: Ce vină are o persoană necurată dacă face daruri de unt sau mâncare sacrificială cu mare devotament persoanelor din ordinul regenerat?

Bhishma a spus: Chiar şi cel mai lipsit de stăpânire de sine devine, fără îndoială, curăţit prin devotament. Un astfel de om, O, tu, cel de mare splendoare, devine curăţit în ceea ce priveşte fiecare faptă (şi nu numai în ceea ce priveşte darul).

Yudhishthira a spus: S-a spus că un brahman care este căutat pentru a fi angajat într-o acţiune care are legătură cu zeităţile, nu ar trebui niciodată examinat. Cei învăţaţi, însă, spun că în ceea ce priveşte astfel de acţiuni care au legătură cu Pitri, brahmanul care este căutat pentru a fi angajat ar trebui examinat (atât în ceea ce priveşte conduita, cât şi competenţa sa).

Bhishma a spus: În ceea ce priveşte actele care au legătură cu zeităţile, acestea nu dau roade ca urmare a brahmanului care este angajat în îndeplinirea ritualurilor, ci prin harul zeităţilor înseşi. Fără îndoială, persoanele care aduc sacrificii obţin meritul asociat acelor acte, prin harul zeităţilor.[203] Brahmanii, O, şef al Bharatas, sunt întotdeauna devotaţi lui Brahman. *Rishi* Markandeya, unul dintre cei mai mari Rishi înzestraţi cu inteligenţă din toate lumile, a spus acest lucru în vremurile de demult.

Yudhishthira a spus: De ce, O, strămoşule, sunt cinci, şi anume cel care este străin, cel care este înzestrat cu învăţătură (legată de îndatoririle ordinului său), cel care este legat prin căsătorie, cel care este înzestrat cu penitenţe şi cel care aderă la îndeplinirea sacrificiilor, consideraţi persoane potrivite?[204]

---

202 *Linga* înseamnă semne sau indicaţii. Un *Lingin* este cel care poartă semne şi indicaţii. *Brahmanam* (în ambele locuri) înseamnă cel care este familiarizat cu Brahman. Primul, adică *Lingin*, implică fie un Brahmacharin, fie un Sanyasin care poartă întotdeauna semnele ordinului său. Un *Alingin* este cel care este lipsit de astfel de semne. Întrebarea lui Yudhishthira este: cine dintre aceştia ar trebui considerat demn de daruri?

203 Sensul este că, în ceea ce priveşte actele care se referă numai la Pitri, trebuie examinate conduita şi competenţa brahmanilor.

204 Comentatorul explică faptul că în întrebarea lui Yudhishthira sunt menţionate cinci persoane, K. P. Singha omite una. Traducătorul din Burdwan repetă cuvintele din original fără nicio explicaţie. Eu interpretez cuvântul *sambandhi* ca însemnând rude prin alianţă. Până în ziua de azi, în toată India, oamenii fac cadouri sau daruri ginerilor etc.

Bhishma a spus: Primii trei, și anume străinii, rudele și asceții, atunci când posedă aceste calități, și anume puritatea nașterii, devotamentul față de actele religioase, învățătura, compasiunea, modestia, sinceritatea și veridicitatea, sunt considerați persoane potrivite. Ceilalți doi, și anume oamenii învățați și cei devotați sacrificiilor, atunci când sunt înzestrați cu cinci dintre aceste calități, și anume puritatea nașterii, compasiunea, modestia, sinceritatea și veridicitatea, sunt, de asemenea, considerați persoane potrivite. Ascultă-mă acum, O, fiu al lui Pritha, căci îți voi recita opiniile acestor patru persoane cu energie puternică, și anume zeița Pământ, *Rishi* Kasyapa, Agni (zeitatea focului) și ascetul Markandeya.

Pământul a spus: Așa cum un bulgăre de noroi, aruncat în marele ocean, se dizolvă rapid, tot așa orice fel de păcat dispare în cele trei înalte calități, și anume oficierea sacrificiilor, predarea și primirea de daruri.[205]

Kasyapa a spus: Vedele cu cele șase ramuri ale lor, filosofia *Sankhya*, *Puranele* și nașterea înaltă, toate acestea nu reușesc să salveze o persoană regenerată dacă aceasta se abate de la buna purtare.[206]

Agni a spus: Brahmanul care, angajat în studiu și considerându-se învățat, caută cu ajutorul învățăturii sale să distrugă reputația altora, se îndepărtează de dreptate și ajunge să fie considerat disociat de adevăr. Cu adevărat, regiunile fericirii de dincolo nu sunt niciodată atinse de o astfel de persoană cu geniu distructiv.

Markandeya a spus: Dacă o mie de sacrificii de cai și Adevărul ar fi cântărite pe balanță, nu știu dacă primele ar cântări măcar jumătate din greutatea celui din urmă.

Bhishma a continuat: După ce au rostit aceste cuvinte, cele patru persoane, fiecare dintre ele înzestrată cu o energie nemăsurată, și anume zeița Pământ, Kasyapa, Agni și fiul lui Bhrigu înarmat cu arme, au plecat repede.

Yudhishthira a spus: Dacă brahmanii care respectă jurământul *Brahmacharyya* în această lume solicită ofrandele pe care le face cineva (strămoșilor săi decedați în Sraddhas), întreb: poate fi considerat *Sraddha* bine îndeplinit, dacă cel care îl îndeplinește face de fapt acele ofrande unor astfel de brahmani?

Bhishma a spus: Dacă, după ce a practicat jurământul *Brahmacharyya* pentru perioada prescrisă (de doisprezece ani) și a dobândit competență în *Vede* și ramurile lor, un brahman solicită el însuși ofranda făcută în *Sraddhas* și o mănâncă, el este considerat că a încălcat jurământul. *Sraddha*, însă, nu este considerată pătată în niciun fel.

Yudhishthira a spus: Înțelepții au spus că datoria dreptății are multe scopuri și numeroase căi. Spune-mi, O, strămoșule, care sunt concluziile definitive în această chestiune.[207]

Bhishma a spus: Abținerea de la a face rău altora, sinceritatea, absența mâniei (iertarea), compasiunea, stăpânirea de sine și sinceritatea sau francheța, O, monarhule, sunt semnele dreptății. Există persoane care rătăcesc pe pământ, lăudând dreptatea, dar fără a practica ceea ce predică și angajându-se tot timpul în păcat. O, rege, cel care dă acestor persoane aur, pietre prețioase sau cai,

---

205 Sensul este că niciun păcat nu poate atinge un brahman care respectă aceste trei acte. Aceste trei acte sunt eficiente în spălarea tuturor păcatelor. Comentatorul subliniază că prin aceasta se face referire la atributele nașterii și cunoașterii.

206 Prin bună purtare se înțelege modestia și sinceritatea.

207 *Anekantam* este explicat de comentator ca *Anekaphalakaram*, adică diverse tipuri de fructe. Fructele care pot fi obținute prin îndeplinirea corectă a îndatoririlor sunt de diverse tipuri, deoarece obiectele acestor îndatoriri, numite *Palms*, sunt de diverse tipuri.

trebuie să se scufunde în iad și să trăiască acolo timp de zece ani, mâncând fecalele unor persoane care se hrănesc cu carnea vacilor și bivolilor morți, ale unor oameni numiți Pukkasas, ale altora care trăiesc la marginea orașelor și satelor și ale unor oameni care, sub influența mâniei și nebuniei, fac publice faptele și omisiunile altora.[208] Acei oameni nebuni care dau unui brahman care respectă jurământul *Brahmacharyya* ofrandele făcute în *Sraddhas* (strămoșilor decedați), trebuie să meargă, O, monarhule, în regiuni de mare mizerie.

Yudhishthira spuse: Spune-mi, O, strămoșule, ce este superior lui *Brahmacharyya*? Care este cea mai înaltă manifestare a virtuții? Care este cel mai înalt grad de puritate?

Bhishma a spus: Îți spun, O, fiu, că abținerea de la miere și carne este chiar superioară *Brahmacharyya*. Dreptatea constă în respectarea limitelor sau în stăpânirea de sine, cel mai bun indicator al dreptății este renunțarea (care este și cel mai înalt grad de puritate).[209]

Yudhishthira a spus: În ce moment ar trebui să practici dreptatea? În ce moment ar trebui să cauți bogăția? În ce moment ar trebui să te bucuri de plăceri? O, bunicule, spune-mi asta.

Bhishma a spus: Ar trebui să câștigi bogăție în prima parte a vieții tale. Apoi ar trebui să câștigi dreptatea și apoi să te bucuri de plăceri. Cu toate acestea, nu trebuie să te atașezi de niciuna dintre acestea. Trebuie să-i respecți pe brahmani, să-ți venerezi învățătorul și pe cei mai în vârstă, să arăți compasiune pentru toate creaturile, să ai o dispoziție blândă și un discurs plăcut. A spune minciuni într-o instanță de judecată, a te comporta înșelător față de rege, a acționa fals față de învățători și cei mai în vârstă sunt considerate echivalente (în ceea ce privește gravitatea) cu uciderea unui brahman. Nu trebuie să comiți niciodată un act de violență împotriva regelui. Nici nu trebuie să lovești vreodată o vacă. Ambele aceste ofense sunt echivalente cu păcatul uciderii unui făt. Nu trebuie să abandonezi niciodată focul (*homa*). De asemenea, nu trebuie să renunți niciodată la studiul *Vedelor.* Nu trebuie să ataci niciodată un brahman cu cuvinte sau fapte. Toate aceste infracțiuni sunt echivalente cu uciderea unui brahman.

Yudhishthira a spus: Ce fel de brahmani ar trebui considerați buni? Oferind cadouri (oricăror brahmani), se pot dobândi merite mari? Ce fel de brahmani ar trebui hrăniți? Spune-mi toate acestea, o, strămoșule!

Bhishma a spus: Acei Brahmani care sunt eliberați de mânie, care sunt devotați faptelor de dreptate, care sunt fermi în Adevăr și care practică autocontrolul sunt considerați buni. Făcând daruri acestora, cineva dobândește mare merit. Cineva câștigă mare merit făcând daruri acelor Brahmani care sunt lipsiți de mândrie, capabili să suporte orice, fermi în urmărirea scopurilor lor, înzestrați cu stăpânire asupra simțurilor lor, devotați binelui tuturor creaturilor și dispuși să fie prietenoși cu toți. Cineva acumulează mare merit făcând daruri acelor Brahmani care sunt lipsiți de lăcomie, care sunt puri de inimă și de conduită, posesoare de învățătură și modestie, adevărați în vorbire și respectând propriile lor datorii stabilite în scripturi. Înțelepții au declarat că un Brahmana care studiază cele patru *Vede* cu toate ramurile lor și este devotat celor șase datorii bine-cunoscute (stabilite în scripturi) este un obiect meritoriu de daruri. Cineva dobândește mare merit făcând

---

208 Versetul 22 conține 4 substantive la genitiv plural. Toate acestea sunt legate de *vishtham* din versetul anterior. Comentatorul subliniază acest lucru în mod clar. Cei care trăiesc la periferia orașelor și satelor sunt tăbăcari și alte caste inferioare. Cei care fac publice faptele și omisiunile altora sunt considerați persoane foarte josnice, echivalente cu bărbații de casta inferioară menționați mai sus. Este dificil să nu fim de acord cu comentatorul, dar se pare că genitivele din verset sunt folosite pentru dative, caz în care sensul ar fi că cei care dau astfel de persoane se vor scufunda și ei în iad. Traducătorul Burdwan oferă o versiune ridicolă a versetului 22.

209 Citirea din Bengal a cuvântului *Brahmacharyya* este mai bună decât citirea din Bombay a acelui cuvânt la acuzativ. Bhishma pare să dea două răspunsuri. Acestea implică însă trei. Prin *maryyada* se înțeleg granițe sau limite. Datoriile oamenilor au limite cunoscute. A încălca aceste limite ar însemna a încălca datoria. Cea mai înaltă indicație a Dreptății este *samah* sau absența dorinței pentru toate obiectele lumești; de aici Renunțarea.

daruri Brahmaniilor posesoare de astfel de calificări. Omul care face daruri unui Brahmana meritoriu îşi înmulţeşte meritul de o mie de ori. Un singur Brahmana drept, înzestrat cu înţelepciune şi cunoaştere vedică, respectând datoriile stabilite în scripturi, distins prin puritatea comportamentului, este capabil să salveze o rasă întreagă.[210] Ar trebui să se facă daruri de vite şi cai şi bogăţii şi hrană şi alte feluri de obiecte unui Brahmana care posedă astfel de calificări. Făcând astfel de daruri acestor persoane, cineva obţine mare fericire în lumea următoare. După cum ţi-am spus deja, chiar şi un singur astfel de Brahmana este pe deplin capabil să salveze întreaga rasă din care provine dăruitorul. Ce mai trebuie să spun, aşadar, O, fiule drag, despre meritul de a face daruri multor Brahmani de astfel de calificări? În a face daruri, aşadar, cineva ar trebui să selecteze întotdeauna obiectul căruia îi sunt făcute darurile. Auzind de un Brahmana care posedă calificările potrivite şi este respectat de toţi oamenii buni, cineva ar trebui să-l invite chiar dacă locuieşte departe şi să-l primească cu bucurie când ajunge şi cineva ar trebui să-l venereze cu toate mijloacele la îndemână.

SECŢIUNEA XXIII

Yudhishthira a spus: Îţi cer, strămoşule, să-mi spui care sunt regulile stabilite prin actele referitoare la zeităţi şi strămoşii (decedaţi) cu ocazia *Sraddhas*.

Bhishma a spus: După ce s-a purificat (prin băi şi alte acte de purificare) şi apoi a trecut prin riturile de bun augur cunoscute, ar trebui să îndeplinească cu grijă toate actele legate de zei în timpul dimineţii şi toate actele legate de Pitri după-amiaza. Ceea ce se dăruieşte oamenilor trebuie dăruit la amiază cu afecţiune şi respect. Darul care este făcut în neorânduială este însuşit de Rakshasa.[211] Darurile de lucruri peste care a sărit cineva, sau pe care le-a lins sau supt, care nu sunt oferite în pace, care au fost văzute de femei impure din cauza venirii ciclului lor, nu produc niciun merit. Astfel de daruri sunt considerate partea care aparţine Rakshasa. Darurile de lucruri care au fost proclamate în faţa multor oameni sau din care o parte a fost mâncată de un Sudra, sau care au fost văzute sau linse de către un câine, formează porţiuni ale Rakshasa. Hrana amestecată cu păr sau în care se găsesc viermi, sau care a fost pătată cu salivă sau scuipat sau care a fost privită de un câine sau în care au căzut picături de lacrimi sau care a fost călcată în picioare, trebuie cunoscută ca formând porţiunea Rakshasa. Hrana mâncată de o persoană incapabilă să rostească silaba **Om**, sau care a fost mâncată de o persoană purtătoare de arme, O, Bharata, sau care a fost mâncată de o persoană rea, trebuie cunoscută ca formând porţiunea Rakshasa.[212] Hrana pe care o mănâncă o persoană, din care o parte a fost deja mâncată de altcineva, sau care este mâncată fără ca o parte din ea să fi fost oferită zeilor şi oaspeţilor şi copiilor, este însuşită de Rakshasa. O astfel de hrană pătată, dacă este oferită zeilor şi Pitri, nu este niciodată acceptată de ei, ci este însuşită de Rakshasa. Hrana oferită de cele trei clase regenerate în Sraddha, în care *Mantrele* fie nu sunt rostite, fie sunt rostite incorect şi în care nu sunt respectate ordinele stabilite în scripturi, dacă este distribuită oaspeţilor şi altor persoane, este însuşită de Rakshasa. Hrana care este distribuită oaspeţilor fără a fi dedicată anterior zeilor sau Pitri cu ajutorul libaţiilor pe focul sacru, care a fost pătată din cauza unei părţi din ea mâncate de o persoană rea sau de un comportament ireligios, trebuie cunoscută ca formând porţiunea Rakshasa.

---

210 Adică, făcând daruri chiar şi unui singur brahman, se salvează toţi strămoşii şi descendenţii neamului propriu.

211 Se fac daruri zeilor, Pitrilor şi fiinţelor umane. Există un moment potrivit pentru fiecare tip de dar. Dacă este făcut la momentul nepotrivit, darul, în loc să producă vreun merit, devine complet inutil, dacă nu chiar păcătos. Darurile făcute la momentul nepotrivit sunt însuşite de Rakshasas. Chiar şi mâncarea consumată la momentul nepotrivit nu întăreşte corpul, ci hrăneşte Rakshasas şi alte fiinţe malefice.

212 Adică, orice mâncare, din care o parte a fost consumată de oricare dintre aceste persoane, nu este demnă de a fi dăruită. Dacă este dăruită, ea este însuşită de Rakshasas. O persoană incapabilă să rostească Om este, desigur, un Sudra.

Ți-am spus care sunt părțile Rakshașilor. Ascultă acum cum stabilesc regulile pentru a determina care Brahman este demn de dar.[213] Toți Brahmanii care au fost excluși (din cauza comiterii de păcate odioase), precum și Brahmanii idioți și alienați, nu merită să fie invitați la *Sraddha* în care se fac ofrande fie zeilor, fie strămoșilor (Pitris). Brahmanul care este afectat de leucodermă, sau cel lipsit de virilitate, sau cel afectat de lepră, sau cel afectat de tuberculoză sau cel care suferă de epilepsie (cu iluzii ale centrului senzorial), sau cel care este orb, nu ar trebui, O, rege, să fie invitat.[214] Acei Brahmani care practică meseria de medici, aceia care primesc plată regulată pentru a venera imaginile zeităților stabilite de bogați, sau care trăiesc din slujba zeităților, aceia care respectă jurăminte din mândrie sau din alte motive false, și aceia care vând Soma, nu merită să fie invitați. Acei Brahmani care sunt, de profesie, cântăreți, sau dansatori sau actori sau muzicieni instrumentiști, sau recitatori de cărți sacre, sau războinici și atleți, nu merită, O, rege, să fie invitați. Acei Brahmani care fac ofrande de libații pe focul sacru pentru Sudra, sau care sunt preoți ai Sudrașilor, sau care sunt slujitori ai stăpânilor Sudra, nu merită să fie invitați. Brahmanul care este plătit pentru serviciile sale de preot, sau care participă ca discipol la prelegerile vreunui preot datorită unei alocații care i se acordă, nu merită să fie invitat, căci amândoi sunt considerați vânzători ai cunoașterii Vedice. Brahmanul care a fost odată convins să accepte darul de mâncare la un *Sraddha* încă de la început, precum și cel care s-a căsătorit cu o soție Sudra, chiar dacă posedă orice fel de cunoaștere, nu merită să fie invitat.[215] Acei Brahmani care sunt lipsiți de focul domestic, și aceia care se ocupă de cadavre, aceia care sunt hoți și aceia care au decăzut în alt mod nu merită, O, rege, să fie invitați.[216] Acei Brahmani ale căror antecedente nu sunt cunoscute sau sunt josnice, și aceia care sunt *Putrika-putra*, nu merită, O, rege, să fie invitați la ocaziile de *Sraddha*.[217] Brahmanul care dă împrumuturi de bani, sau cel care trăiește din dobânda împrumuturilor pe care le-a dat, sau cel care trăiește din vânzarea de ființe vii, nu merită, O, rege, să fie invitat. Persoanele care au fost subjugate de soțiile lor, sau aceia care trăiesc devenind amanți ai femeilor necinstite, sau aceia care își neglijează rugăciunile de dimineață și de seară, nu merită, O, rege, să fie invitați la *Sraddha*.

Ascultă acum de mine în timp ce menționez care este Brahmanul care a fost rânduit pentru faptele făcute în cinstea zeităților și a Părinților (Pitris). Într-adevăr, îți voi spune care sunt acele merite în urma cărora cineva poate deveni un donator sau un primitor de daruri în Sraddha (în ciuda defectelor menționate mai sus).[218] Acei Brahmani care respectă ritualurile și ceremoniile stabilite în scripturi, sau cei care posedă merit, sau cei care cunosc *Gayatri*, sau cei care respectă datoriile obișnuite ale Brahmanilor, chiar dacă ajung să se ocupe cu agricultura pentru trai, sunt capabili, O, rege, să fie invitați la Sraddha. Dacă un Brahman este de neam bun, merită să fie invitat la Sraddha în ciuda profesiei sale de arme pentru a lupta în bătălia altora.[219] Acel Brahman, însă, O, fiule, care ajunge să se ocupe cu comerțul pentru trai trebuie respins (chiar dacă posedă merit). Brahmana care toarnă zilnic ofrande pe focul sacru, sau care locuiește într-o casă fixă, care nu este hoț și care își îndeplinește datoriile de ospitalitate față de oaspeții sosiți la el, merită, O, rege, să fie invitat la Sraddha. Brahmana, O, șef al rasei lui Bharata, care recită *Savitri* dimineața, la amiază și seara, sau care trăiește din milă, care respectă ritualurile și ceremoniile stabilite în scripturi pentru persoanele

---

213 Vorbitorul, menționând mai întâi pe cei care sunt nevrednici, vrea să-i evidențieze pe cei care sunt vrednici.

214 *Apasmara* este un tip particular de epilepsie în care victima crede mereu că este urmărită de un monstru care se află în fața ochilor ei. Când epilepsia este însoțită de unele iluzii ale simțurilor, medicii hinduși o numesc *Apasmara*.

215 Un *Agrani* sau *Agradani* este acel Brahmana căruia i se oferă mâncarea și alte ofrande pentru Preta în primul *Sraddha*. O astfel de persoană este considerată căzută.

216 Când cadavrele sunt duse la crematorii, trebuie să se îndeplinească anumite ritualuri înainte ca acestea să poată fi incinerate. Brahmanii care asistă la îndeplinirea acestor ritualuri sunt considerați decăzuți.

217 Uneori, tatăl unei fiice o dăruiește unui mire în baza unui contract prin care fiul născut din acea fiică și soțul ei va fi considerat fiul tatălui fiicei. Un astfel de fiu, care este disociat de neamul propriului tată, este numit *Putrika-putra*.

218 *Anugraham* este acel merit care are ca rezultat neutralizarea greșelilor și persoana pătată poate ajunge să fie considerată demnă.

219 Ca Drona, Aswatthaman, Kripa, Rama și alții.

de ordinul său, merită, O, rege, să fie invitat la Sraddha.[220] Acel Brahmana care, după ce a câştigat avere dimineaţa, devine sărac după-amiaza, sau care sărac dimineaţa devine bogat seara, sau care nu are răutate, sau care este pătat de un defect minor, merită, O, rege, să fie invitat la Sraddha. Acel Brahmana care nu are mândrie sau păcat, care nu se ocupă cu disputele sterile, sau care trăieşte din darurile obţinute din cerşetoria sa din casă în casă merită, O, rege, să fie invitat la sacrificii. Cel care nu respectă jurămintele, sau care este dependent de minciună (atât în vorbire, cât şi în purtare), care este hoţ, sau care trăieşte din vânzarea de creaturi vii sau din comerţul în general, devine demn de invitaţie la Sraddha, O, rege, dacă oferă mai întâi totul zeităţilor şi apoi bea Soma. Acel om care, după ce a obţinut avere prin mijloace necinstite sau crude, o cheltuieşte ulterior în adorarea zeităţilor şi îndeplinirea datoriilor de ospitalitate, devine demn, O, rege, să fie invitat la Sraddha. Averea pe care cineva a obţinut-o din vânzarea de cunoştinţe Vedice, sau care a fost câştigată de o femeie, sau care a fost obţinută prin meschinărie (cum ar fi mărturia falsă într-un proces), nu trebuie niciodată dată Brahmanilor sau cheltuită pentru ofrande făcute Părinţilor. Acel Brahmana, O, şef al rasei lui Bharata, care, la finalizarea unui Sraddha la care a contribuit, refuză să rostească cuvintele „*astu swadha*”, îşi atrage păcatul de a depune mărturie mincinoasă într-un litigiu funciar.[221] Timpul pentru efectuarea Sraddha, O, YIudhishthira, este atunci când se obţine un brahman bun şi iaurt şi *ghee* şi ziua sacră a lunii noi, şi carnea animalelor sălbatice, cum ar fi cerbii şi altele.[222] La finalizarea unui Sraddha efectuat de un brahman, cuvântul *Swadha* trebuie rostit. Dacă este efectuat de un kshatriya, cuvintele care trebuie rostite sunt: ”*Fie ca Pitrii tăi să fie mulţumiţi*.” La finalizarea unui Sraddha efectuat de un vaisya, O, Bharata, cuvintele care trebuie rostite sunt: ”*Fie ca totul să devină inepuizabil*.” În mod similar, la încheierea unui Sraddha efectuat de un *shudra*, cuvântul care trebuie rostit este *Swasti*. În ceea ce priveşte un brahman, declaraţia referitoare la Punyaham trebuie însoţită de rostirea silabei **Om**. În cazul unui kshatriya, o astfel de declaraţie trebuie să fie fără rostirea silabei **Om**. În riturile efectuate de un vaisya, cuvintele care trebuie rostite, în locul silabei **Om**, sunt: ”*Fie ca zeităţile să fie mulţumite*”.[223] Ascultă-mă acum cum îţi spun riturile care trebuie efectuate, una după alta, în conformitate cu hotărârile, (în ceea ce priveşte toate ordinele). Toate riturile care poartă numele de *Jatakarma*, O, Bharata, sunt indispensabile în cazul tuturor celor trei ordine (care sunt regenerate). Toate aceste rituri, O, Yudhishthira, în cazul brahmanilor şi kshatriyilor, precum şi al vaisyilor, trebuie efectuate cu ajutorul *mantrelor.* Brâul unui brahman trebuie să fie făcut din iarbă Munja. Cel pentru cel care aparţine ordinului regal trebuie să fie o coardă de arc. Brâul vaisyului trebuie să fie făcut din iarba Valwaji. Aceasta este ceea ce a fost stabilit în scripturi. Ascultă-mă acum cum îţi expun ce constituie meritele şi greşelile atât ale celor care dau, cât şi ale celor care primesc daruri. Un brahman devine vinovat de o neglijenţă a datoriei prin rostirea unei minciuni. Un astfel de act din partea lui este păcătos. Un kshatriya acumulează de patru ori şi un vaisya de opt ori păcatul pe care un brahman îl acumulează prin rostirea unei minciuni. Un brahman nu ar trebui să mănânce în altă parte, după ce a fost invitat anterior de un brahman. Mâncând în casa persoanei a cărei invitaţie a fost ulterioară în timp, el devine inferior şi chiar acumulează păcatul care atinge măcelărirea unui animal în afara ocaziilor de sacrificiu.[224] De asemenea, dacă mănâncă în altă parte după ce a fost invitat de o persoană din ordinul regal sau de un Vaisya, el cade din poziţia sa şi se face vinovat de jumătate din păcatul care se ataşează sacrificării unui animal în alte ocazii decât cele ale sacrificiilor. Acel Brahmana, O, rege, care

---

220 *Uditastamita* înseamnă cel care, după ce a câştigat avere, o cheltuieşte pe toate în cadouri. *Astamitodita* este cel care, deşi sărac la început, reuşeşte să câştige avere ulterior; adică cel care, după ce a devenit bogat, păstrează acea avere pentru a o cheltui în scopuri bune.

221 La finalizarea unui *Sraddha*, Brahmana care oficiază ceremonia trebuie să rostească cuvintele *yukta*, care înseamnă „bine aplicat”. Trebuie rostite şi alte cuvinte, precum *Swadha* etc. Semnificaţia este că brahmanul care asistă executantul *Sraddha* recitând *mantrele* trebuie, la final, să-i spună executantului că *Sraddha* a fost bine executat. Conform obiceiului, aceste cuvinte sunt încă rostite de fiecare brahman care oficiază la *Sraddhas*.

222 K. P. Singha traduce în mod eronat cuvântul *somakshayah* ca fiind echivalent cu *somarasah*.

223 La încheierea unui Sraddha sau a altor rituri, Brahmana care oficiază ceremonia se adresează altor Brahmani invitaţi la eveniment şi spune: „Spuneţi *Punyaham*”. Brahmanii cărora li se adresează răspund: „Om, să fie *Punyaham*!”. Prin *Punyaham* se înţelege ziua sacră.

224 De fapt, sacrificarea animalelor în cadrul unui ritual nu duce la păcat, dar dacă sunt sacrificate fără niciun scop (adică doar pentru a fi consumate), atunci acest sacrificiu duce la păcat.

mănâncă cu ocazia unor astfel de rituri, care sunt efectuate în onoarea zeilor sau a Pitris de către Brahmanas, Kshatriyas şi Vaisyas, fără să-şi fi făcut abluţiunile, se face vinovat de păcatul de a spune o minciună. Acel Brahmana, O, rege, care mănâncă cu ocazia unor ritualuri similare efectuate de persoane aparţinând celor trei ordine superioare, într-un moment în care este impur ca urmare a naşterii sau a morţii unuia dintre rudele sale, din ispită, ştiind bine că este impur, se face vinovat de acelaşi păcat.[225] Cel care trăieşte din bogăţii obţinute sub pretexte false, cum ar fi şederile în locuri sacre, sau care solicită donatorului bogăţii pretinzând că le va cheltui în acte religioase, se face vinovat, O, monarhule, de păcatul de a spune o minciună.[226] Acea persoană, aparţinând oricăreia dintre cele trei ordine superioare, O, Yudhishthira, care la Sraddhas şi în alte ocazii distribuie hrană cu ajutorul *Mantrelor*, unor Brahmani care nu studiază *Vedele* şi care nu respectă jurămintele sau care nu şi-au purificat conduita, comite cu siguranţă păcatul.

Yudhishthira a spus: Doresc, O, strămoşule, să ştiu că, dăruind celor cărora le sunt dedicate zeilor şi Pitrilor, se pot câştiga cele mai mari recompense.

Bhishma spuse: Hrăneşte-i pe acei Brahmani, Yudhishthira, ale căror soţii aşteaptă cu reverenţă rămăşiţele meselor soţilor lor ca plugarii care aşteaptă cu venerație ploile la timp. Unul capătă mare merit făcând daruri acelor Brahmani care respectă întotdeauna conduita pură, care sunt ofiliţi din cauza abţinerii de la orice lux şi chiar de la mese complete, care sunt devotaţi respectării unor astfel de jurăminte care duc la ofilirea trupului şi care se apropie de donatori cu dorinţa de a obţine daruri. Făcând daruri acelor Brahmani care privesc conduita ca pe hrană, care privesc conduita ca pe soţi şi copii, care privesc conduita ca pe forţă, care privesc conduita ca pe refugiul lor pentru a traversa această lume şi a atinge fericirea în cea de apoi, şi care cer bogăţii doar atunci când acestea sunt absolut necesare, unii capătă mare merit. Făcând daruri acelora, Yudhishthira, care, după ce şi-au pierdut totul din pricina hoţilor sau a asupritorilor, se apropie de donator, se capătă mare merit.[227] Făcând daruri acelor Brahmani care cer hrană din mâinile chiar şi ale unui om sărac din ordinul lor care tocmai a primit ceva de la alţii, se capătă mare merit. Făcând daruri acelor Brahmani care şi-au pierdut totul în vremuri de nenorocire generală şi care au fost lipsiţi de soţii în astfel de momente şi care vin la donatori cerând pomană, se capătă mare merit. Făcând daruri acelor Brahmani care respectă jurăminte şi care se supun voluntar unor reguli şi reglementări dureroase, care sunt respectuoşi în conduita lor faţă de declaraţia stabilită în *Vedă* şi care vin să ceară bogăţii pentru a le cheltui pe ritualurile necesare pentru a-şi îndeplini jurămintele şi alte practici, se capătă mare merit. Făcând daruri acelor Brahmani care trăiesc departe de practicile observate de cei păcătoşi şi răi, care sunt lipsiţi de forţă din lipsă de sprijin adecvat şi care sunt foarte săraci în bunuri lumeşti, se capătă mare merit. Prin a face daruri arogante celor mai puri Brahmani care au fost deposedaţi de toate bunurile lor de către oameni puternici, dar care sunt perfect nevinovaţi şi care doresc să îşi umple stomacul oricum, adică fără niciun scrupul în privinţa calităţii hranei pe care o iau, se câştigă multă virtute. Prin a face daruri celor mai puri Brahmani care cer în numele altora, care sunt respectuoşi faţă de penitenţe şi devotaţi lor şi care sunt mulţumiţi chiar şi cu daruri mici, se câştigă multă virtute. Tu ai auzit acum, O, taur al rasei lui Bharata, care sunt declaraţiile scripturilor în ceea ce priveşte dobândirea unei mari virtuţi prin făcutul de daruri. Ascultă acum de mine cum expun care sunt acele fapte care duc la iad sau la rai. Aceia, O, Yudhishthira, care spun un neadevăr în ocazii altele decât cele în care un astfel de neadevăr este necesar pentru a servi scopul

225 Se spune că o persoană devine impură atunci când are loc o naştere sau o moarte în rândul rudelor sale apropiate. Perioada de impuritate variază de la o zi la zece zile în cazul brahmanilor. Pentru celelalte ordine sociale au fost prescrise alte perioade. În timpul perioadei de impuritate, persoana respectivă nu poate îndeplini actele zilnice de cult etc.

226 În această ţară, până în ziua de azi, există multe persoane care cerşesc, afirmând că doresc să meargă la Banaras sau în alte locuri de acest fel. Uneori, milostenia este cerută pe motivul că îi permite celui care o solicită să-şi înveşmânteze fiul cu firul sacru sau să îndeplinească ritualul Sraddha pentru tatăl său etc. Rishi declară că astfel de practici sunt păcătoase.

227 Literalmente, cei care se tem de hoţi şi de alţii. Sensul, desigur, este că au suferit din cauza hoţilor şi a altora şi încă tremură de frică.

învățătorului sau pentru a da asigurarea siguranței unei persoane înfricoșate de viața ei, se scufundă în iad.[228] Cei care violează soțiile altora sau au relații sexuale cu ele sau asistă la astfel de acte de delincvență se scufundă în iad. Cei care deposedează pe alții de bogățiile lor sau distrug bogățiile și bunurile altor persoane, sau proclamă greșelile altor persoane, se scufundă în iad. Cei care distrug recipientele unor ape folosite de către vite pentru stingerea setei, cei care rănesc clădiri folosite pentru adunări publice, cei care dărâmă poduri și drumuri, și cei care dărâmă case folosite pentru locuire, trebuie să se scufunde în iad. Cei care amăgesc și înșală femei neajutorate, sau fete, sau doamne în vârstă, sau femei care s-au speriat, trebuie să se scufunde în iad. Cei care distrug mijloacele de trai ale altor oameni, cei care exterminã locuințele altor oameni, cei care deposedează pe alții de soțiile lor, cei care seamănă vrajbă între prieteni și cei care distrug speranțele altor oameni se scufundă în iad. Cei care proclamă greșelile altora, cei care dărâmă poduri sau drumuri, cei care trăiesc urmând ocupații stabilite pentru alți oameni și cei care sunt nerecunoscători față de prieteni pentru serviciile primite, trebuie să se scufunde în iad. Cei care nu au credință în *Vede* și nu manifestă reverență față de ele, cei care încalcă jurămintele făcute de ei înșiși sau îi obligă pe alții să le încalce și cei care cad din starea lor prin păcat se scufundă în iad. Cei care se dedică unui comportament necorespunzător, cei care iau rate de dobândă exorbitante și cei care obțin profituri exagerat de mari la vânzări trebuie să se scufunde în iad. Cei care se dedică jocurilor de noroc, cei care se dedau la acte nelegiuite fără scrupule și cei care se dedică măcelăririi ființelor vii se scufundă în iad. Cei care provoacă concedierea de către stăpâni a servitorilor care speră la recompense sau sunt în așteptarea unei nevoi definite sau se bucură de salarii sau sunt în așteptarea unor răsplăți în legătură cu servicii valoroase deja prestate, se scufundă în iad. Cei care mănâncă ei înșiși fără a oferi porțiuni din mâncare soției lor sau focului sacru sau servitorilor lor sau oaspeților lor și cei care se abțin de la efectuarea riturilor stabilite în scripturi pentru onorarea strămoșilor și zeităților se scufundă în iad. Cei care vând *Vedele*, cei care găsesc defecte în *Vede* și cei care reduc *Vedele* în scris se scufundă toți în iad.[229] Aceia care se află în afara hotarelor celor patru moduri de viață bine-cunoscute, aceia care se dedică practicilor interzise de către *Srutis* și scripturi, și aceia care trăiesc prin acte viclene sau păcătoase sau care nu aparțin stării lor de naștere, trebuie să se scufunde în iad. Aceia care trăiesc din vânzarea părului, aceia care se hrănesc din vânzarea otrăvurilor și aceia care trăiesc din vânzarea laptelui, trebuie să se scufunde în iad. Aceia care pun obstacole în calea Brahmanilor, vacilor și fecioarelor, O, Yudhishthira, trebuie să se scufunde în iad. Aceia care vând arme, aceia care forjează arme, aceia care fac săgeți și aceia care fac arcuri, trebuie să se scufunde în iad. Aceia care blochează cărările și drumurile cu pietre, spini și gropi, trebuie să se scufunde în iad. Aceia care își abandonează și își resping dascălii, servitorii și adepții loiali fără nicio vină, O, cel mai mare dintre neamul Bharata, trebuie să se scufunde în iad. Aceia care pun boi la muncă înainte ca animalele să atingă o vârstă suficientă, aceia care le perforează nările boilor și ale altor animale pentru a le controla mai bine în timpul muncii, și aceia care țin animalele mereu legate, trebuie să se scufunde în iad. Acei regi care nu își protejează supușii în timp ce le iau forțat a șasea parte din recolta lor de pe câmpuri, și aceia care, deși sunt capabili și au resurse, se abțin de la a face daruri, trebuie să se scufunde în iad. Aceia care abandonează și resping persoanele înzestrate cu iertare, autocontrol și înțelepciune, sau pe aceia cu care s-au asociat de mulți ani, atunci când aceștia nu le mai sunt de folos, trebuie să se scufunde în iad. Acei oameni care mănâncă ei înșiși fără a da porții copiilor, bărbaților în vârstă și servitorilor, trebuie să se scufunde în iad.

---

228 Cele două excepții au fost mult criticate de către persoane nechibzuite. Am arătat că, potrivit codului moral, care este în vigoare printre oamenii a căror creștinătate și civilizație sunt incontestabile, o minciună poate fi uneori onorabilă. Oricât ar argumenta cazuiștii, lumea este de acord că o minciună pentru a salva viața și chiar proprietatea în anumite circumstanțe, precum și pentru a proteja onoarea unei femei încrezătoare, nu este de neiertat. Fiul aurarului care a murit cu o minciună pe buze pentru a-l salva pe prințul Chevalier a făcut un act meritoriu. Nici proprietarul care își ascunde proprietatea de hoți nu poate fi considerat că a acționat în mod necinstit.

229 Prin vânzarea *Vedelor* se înțelege perceperea de taxe pentru predarea lor. În ceea ce privește *Vedele*, porunca din scripturi este să le memorați și să le transmiteți din gură în gură. Prin urmare, reducerea lor la formă scrisă era considerată o încălcare.

Toți acești bărbați enumerați mai sus trebuie să meargă în iad. Ascultă acum la mine, O, taurule al rasei lui Bharata, cum îți spun cine sunt acei bărbați care se înalță la cer. Omul care încalcă un Brahmana împiedicând îndeplinirea tuturor acelor acte în care zeitățile sunt adorate, devine afectat de pierderea tuturor copiilor și animalelor sale. (Cei care nu încalcă Brahmanii prin obstrucționarea actelor lor religioase se înalță la cer). Acei oameni, O Yudhishthira, care urmează datoriile stabilite de scripturi pentru ei și practică virtuțile carității, autocontrolului și adevărului, se înalță la cer. Acei oameni care, după ce au dobândit cunoaștere prin oferirea de servicii ascultătoare învățătorilor lor și observând penitențe austere, devin reticenți în a accepta daruri, reușesc să se înalțe la cer. Acei oameni prin care alți oameni sunt ușurați și salvați de frică, păcat și impedimentele care stau în calea împlinirii dorințelor lor, sărăcie și afecțiunile bolilor, reușesc să se înalțe la cer. Acei oameni care sunt înzestrați cu o dispoziție iertătoare, care posedă răbdare, care sunt prompți în îndeplinirea tuturor actelor drepte și care au o conduită plină de noroc, reușesc să se înalțe la cer. Acei oameni care se abțin de la miere și carne, care se abțin de la contactul sexual cu soțiile altor persoane și care se abțin de la vinuri și băuturi spirtoase, reușesc să se înalțe la cer. Acei oameni care ajută la înființarea de locuri de refugiu pentru asceți, care devin fondatori de familii, O Bharata, care deschid țări noi pentru scopuri de locuire și care amenajează orașe și târguri, reușesc să se înalțe la cer. Acei oameni care dăruiesc haine și podoabe, precum și hrană și băutură, și care ajută la căsătoria altora, reușesc să se înalțe la cer.[230] Acei oameni care s-au abținut de la orice fel de vătămare sau daună tuturor creaturilor, care sunt capabili să suporte orice și care și-au făcut un refugiu pentru toate creaturile, reușesc să urce în cer. Acei oameni care așteaptă cu umilință pe părinții lor, care și-au supus simțurile și care sunt plini de afecțiune pentru frații lor, reușesc să urce în cer. Acei oameni care își supun simțurile, în ciuda faptului că sunt bogați în bunuri lumești și puternici în forță și în bucuria tinereții, reușesc să urce în cer. Acei oameni care sunt blânzi chiar și cu cei care îi ofensează, care au o dispoziție blândă, care au o afecțiune pentru toți cei cu comportament blând și care contribuie la fericirea celorlalți, oferindu-le tot felul de servicii în umilință, reușesc să urce în cer. Acei oameni care protejează mii de oameni, care fac daruri pentru mii de oameni și care salvează mii de oameni din dificultăți, reușesc să urce în cer. Acei oameni care fac daruri de aur și de vaci, O, șef al rasei lui Bharata, precum și cei de mijloace de transport și animale, reușesc să urce în cer. Acei oameni care fac daruri de articole necesare la nunți, precum și de servitori și servitoare, și de cârpe și veșminte, reușesc să urce în cer.[231] Acei oameni care construiesc case de plăcere publice și grădini și fântâni, case de odihnă și clădiri pentru adunări publice și iazuri pentru ca vitele și oamenii să își potolească setea, și ogoare pentru cultivare, O, Bharata, reușesc să urce în cer.[232] Acei oameni care fac daruri de case și ogoare și sate populate persoanelor care le solicită, reușesc să urce în cer. Acei oameni care, după ce au fabricat ei înșiși băuturi suculente cu gust dulce și semințe și pădurel sau orez, le oferă ca dar altora, reușesc să urce în cer. Acei oameni care, născuți în familii de rang înalt sau jos, zămislesc sute de copii și trăiesc vieți lungi, practicând compasiunea și menținând furia sub control complet, reușesc să urce în cer. Ți-am explicat astfel, O, Bharata, care sunt riturile în onoarea zeităților și a Pitris (Strămoșilor) pe care oamenii le îndeplinesc pentru lumea de dincolo, care sunt poruncile referitoare la făcutul de daruri și care sunt vederile înțelepților din vremurile de demult în legătură atât cu articolele de dar, cât și cu modul de a le oferi.

SECȚIUNEA XXIV

Yudhishthira a spus: O, fiu regal al neamului Bharata, se cuvine să-mi răspunzi sincer și în detaliu la această întrebare. Care sunt circumstanțele în care o persoană poate deveni vinovată de uciderea unui brahman fără a-l ucide efectiv?

---

230 În această țară, până în ziua de azi, actul de a căsători o persoană neajutorată cu o fată bună, plătind toate cheltuielile nunții, este considerat un act de dreptate. Desigur, bărbatului care se căsătorește astfel i se oferă și proprietăți suficiente pentru a se întreține pe sine și pe soția sa.

231 Articolele necesare în căsătorii sunt, desigur, fetele și ornamentele.

232 *Vapra* are diverse semnificații. Cred că aici înseamnă *câmp*. Terenurile virane întinse trebuie adesea împrejmuite cu șanțuri și diguri. Dacă nu sunt amenajate astfel, ele nu pot fi cultivate.

Bhishma spuse: Odată, O, monarhule, L-am rugat pe Vyasa să-mi explice acest subiect. Îți voi spune acum ce mi-a spus Vyasa atunci. Ascultă cu atenție deplină. Aplecându-mă înaintea lui Vyasa, i-am zis: ”Tu, O, mare ascet, ești al patrulea în descendență de la Vasishtha. Explică-mi aceasta. În ce împrejurări cineva se face vinovat de uciderea unui Brahman fără a ucide efectiv un Brahman?” Astfel întrebat de mine, fiul lui Parasara, O, rege, desăvârșit în știința moralei, mi-a dat următorul răspuns, admirabil și plin de certitudine: ”Trebuie să știi că este vinovat de uciderea unui Brahman acela care, de bunăvoie, invită un Brahmana de o conduită dreaptă la casa sa pentru a-i oferi pomană, dar care ulterior refuză să-i dea ceva, pretinzând că nu are nimic în casă. Trebuie să știi, O, Bharata, că este vinovat de uciderea unui Brahman acela care distruge mijloacele de trai ale unui Brahman învățat în *Vede* și toate ramurile lor, și care este eliberat de atașamentele față de creaturile și bunurile lumești. Trebuie să știi, O, rege, că este vinovat de uciderea unui Brahman acela care pune obstacole în calea vitelor însetate în timp ce acestea își potolesc setea. Trebuie să consideri vinovat de uciderea unui Brahman acela care, fără a studia *Sruti* care au curs de la învățător la ucenic de-a lungul veacurilor, găsește cusur în *Sruti* sau în acele scripturi compuse de Rishis. Trebuie să știi că este vinovat de uciderea unui Brahman acela care nu-și dăruiește fiica, înzestrată cu frumusețe și alte calități excelente, unui viitor soț potrivit. Trebuie să știi că acea persoană nechibzuită și păcătoasă este vinovată de uciderea unui Brahman care le provoacă Brahmanilor o asemenea suferință care le atinge miezul inimii. Trebuie să știi că este vinovat de uciderea unui Brahman acela care deposedează de toate pe orbi, pe șchiopi și pe cei lipsiți de minte. Trebuie să știi că este vinovat de uciderea unui Brahman acela care dă foc lăcașurilor sihaștrilor, pădurilor, satelor sau orașelor.”

SECȚIUNEA XXV

Yudhishthira a spus: Se spune că șederile la apele sacre sunt pline de merite; că abluțiunile în astfel de ape sunt meritorii; și că ascultarea excelenței acestor ape este, de asemenea, meritorie. Doresc să te aud vorbind pe larg despre acest subiect, O, străмoșule. Se cuvine, O, șef al neamului Bharata, să-mi menționezi apele sacre care există pe acest pământ. Doresc, O, tu, cel de mare putere, să te aud vorbind despre acest subiect.

Bhishma a spus: O, tu, cel de mare splendoare, următoarea enumerare a apelor sacre de pe Pământ a fost făcută de Angiras. Fii binecuvântat, se cuvine să asculți, căci atunci vei câștiga mari merite. Odată, Gautama, cel cu jurăminte rigide, apropiindu-se de marele și învățatul *Rishi* Angiras, înzestrat cu liniște sufletească, în timp ce acesta locuia într-o pădure, l-a întrebat, spunând: „O, ilustrule, am câteva îndoieli cu privire la meritele asociate apelor sacre și altarelor. Așadar, doresc să te aud vorbind despre acest subiect. De aceea, O, ascetule, vorbește-mi. Ce merite câștigă o persoană în ceea ce privește lumea de dincolo, scăldându-se în apele sacre de pe Pământ, O, tu, cel de mare înțelepciune? Explică-mi acest lucru în mod adevărat și conform poruncii.”

Angiras a spus: ”O persoană care se scaldă timp de șapte zile la rând în Chandrabhaga sau Vitasta, ale cărei ape sunt văzute mereu dansând în valuri, păstrând postul în același timp, va fi curățată de toate păcatele sale și înzestrată cu meritul unui ascet.[233] Multele râuri care curg prin Caşmira se varsă în marele râu numit Sindhu (Indul). Prin scăldarea în aceste râuri, se va ajunge cu siguranță să se înzestreze cu un caracter bun și să urce în cer după plecarea din această lume. Prin scăldarea în Pushkara, și Prabhasa, și Naimisha, și ocean, și Devika, și Indramarga, și Swarnavindu, se va urca cu certitudine în cer, șezând pe un car ceresc și plin de extaz la adorațiile Apsarelor. Prin scufundarea în apele Hiranyavindu cu o minte concentrată și venerând acel râu sacru, și scăldarea apoi la Kusesaya și Devendra, se vor curăța toate păcatele. Mergând la Indratoya, în apropierea munților Gandhamadana, și apoi la Karatoya, în țara numită Kuranga, trebuie să se țină post timp de trei zile și apoi să se facă baie în acele ape sfinte cu o inimă concentrată și un corp pur. Prin aceasta,

233 Râul Chenab din Punjab era cunoscut în trecut sub numele de *Chandrabhaga*. La fel, râul Jhelum era cunoscut sub numele de *Vitasta*.

se va dobândi cu siguranţă meritul unui sacrificiu de cal. Scăldarea în Gangadwara şi Kusavarta şi Vilwaka din munţii Nita, precum şi în Kankhala, va curăţa cu siguranţă toate păcatele şi apoi se va urca în cer. Dacă cineva devine un *Brahmacharin* şi îşi stăpâneşte mânia, se dedică adevărului şi practică compasiunea faţă de toate creaturile, şi apoi se scaldă în Jala parda (Lacul Apelor), se va dobândi cu siguranţă meritul unui sacrificiu de cal. Partea unde Bhagirathi-Ganga curge spre nord este cunoscută sub numele de unirea cerului, pământului şi a tărâmurilor de jos. Păstrând un post timp de o lună şi scăldându-se în acel *Tirtha* sacru despre care se ştie că este acceptabil pentru Maheswara, se devine capabil să vadă zeităţile. Cel care oferă ofrande de apă pentru Pitri la Saptaganga şi Triganga şi Indramarga, obţine ambrozie ca hrană, dacă mai are de îndurat naştere din nou. Omul care, într-o stare pură a corpului şi minţii, se ocupă de *Agnihotra*-ul său zilnic şi ţine post timp de o lună şi apoi se scaldă în Mahasrama, va atinge cu siguranţă succes într-o lună. Prin scăldare, după un post de trei zile şi purificarea minţii de toate pasiunile rele, în marele lac Bhrigu Kunda, se va curăţa chiar şi de păcatul uciderii unui Brahman. Prin scăldarea în Kanyakupa şi efectuarea abluţiunilor în Valaka, se dobândeşte mare faimă chiar şi printre zeităţi şi se străluceşte în glorie. Prin scăldarea în Devika şi lacul cunoscut sub numele de Sundarika, precum şi în *Tirtha* numit Aswini, se dobândeşte, în viaţa următoare, o mare frumuseţe a formei. Prin postire timp de o jumătate de lună şi scăldare în Mahaganga şi Krittikangaraka, se vor curăţa toate păcatele şi se va urca în cer. Prin scăldare în Vaimanika şi Kinkinika, se dobândeşte puterea de a se deplasa oriunde doreşte şi devine un subiect de mare respect în regiunea celestă a Apsarelor.[234] Dacă o persoană, stăpânindu-şi mânia şi păstrând jurământul de *Brahmacharyya* timp de trei zile, se scaldă în râul Vipasa la retragerea numită Kalika, va reuşi cu siguranţă să depăşească obligaţia renaşterii. Scăldarea în azilul care este sacru pentru Krittakas şi oferirea de ofrande de apă pentru Pitri, şi apoi satisfacerea lui Mahadeva, se devine pur în corp şi minte şi se urcă în cer. Dacă cineva, păstrând post timp de trei zile cu un corp şi o minte purificate, se scaldă în Mahapura, va fi eliberat de frica tuturor animalelor mobile şi imobile, precum şi a tuturor animalelor cu două picioare. Prin băi în pădurea Devadaru şi oferind oblaţii de apă Pitrilor şi locuind acolo timp de şapte nopţi cu un trup şi o minte curate, cel care pleacă din această lume ajunge în regiunea zeilor. Prin băi în cascadele de la Sarastamva şi Kusastambha şi Dronasarmapada, este sigur că va ajunge în regiunea Apsarelor, unde este aşteptat cu servicii devotate de acele fiinţe supraomeneşti. Dacă cineva, ţinând post, se scaldă la Chitrakuta şi Janasthana şi în apele Mandakini, va fi sigur unit cu prosperitatea care este regală.[235] Prin îndreptarea către reşedinţa cunoscută sub numele de Samya şi locuind acolo timp de o jumătate de lună şi făcând baie în apa sacră care se află acolo, se dobândeşte puterea de a dispărea după voie (şi de a se bucura de fericirea care a fost hotărâtă pentru Gandharva). Îndreptându-se către *tirtha* numit Kausiki şi locuind acolo cu o inimă curată şi abţinându-se de la orice hrană şi băutură timp de trei zile, se dobândeşte puterea de a locui (în următoarea viaţă) în regiunea fericită a Gandharvilor. Făcând baie în delicioasa *tirtha* numită Gandhataraka şi locuind acolo timp de o lună, abţinându-se în tot acest timp de la hrană şi băutură, se dobândeşte puterea de a dispărea după plac şi, apoi, în douăzeci şi una de zile, de a se ridica în rai. Cel care se scaldă în lacul numit Matanga este sigur că va obţine succes într-o singură noapte. Cel care se scaldă în Analamva sau în eternul Andhaka, sau în Naimisha, sau în *tirtha* numit Swarga, şi oferă oblaţii de apă Pitrilor, stăpânindu-şi simţurile în acest timp, dobândeşte Meritul unui sacrificiu uman.[236] Făcând baie în Ganga hrada şi în *tirtha* numit Utpalavana şi oferind zilnic oblaţii de apă acolo Pitrilor timp de o lună plină, se dobândeşte meritul unui sacrificiu de Cal. Făcând baie la confluenţa Gangei cu Yamuna, precum şi la *tirtha* din munţii Kalanjara şi oferind zilnic oblaţii de apă Pitrilor timp de o lună plină, se dobândeşte meritul care revine la zece sacrificii de Cal. Făcând baie în lacul Shashthi, se dobândeşte un merit mult mai mare decât cel ataşat darului de hrană. Zece mii de *tirthas* şi milioane de alte *tirthas* însetate vin la Prayaga (confluenţa Gangei cu Yamuna) în luna Magha. Cel care se scaldă în Prayaga, cu un suflet reţinut şi respectând legi stricte în acelaşi timp, în luna Magha, este curăţat de toate păcatele sale, O,

234 Sensul este că cineva se îndreaptă spre regiunea Apsaras şi devine un obiect de respect acolo.

235 Adică, cineva dobândeşte suveranitatea.

236 Este dificil să înţelegem legătura dintre a doua linie a versetului 31. Aceasta nu înseamnă că intră în regiunea eternă numită *Andhaka*, care nu se sprijină pe nimic. În trecut, se practicau uneori sacrificii umane.

cel mai bun dintre rasa Bharata, şi ajunge în rai. Făcând baie în *tirtha* care este sacră pentru Maruts, precum şi în cel care se află în reşedinţa Pitrilor, şi, de asemenea, în cel cunoscut sub numele de Vaivaswata, cel este curăţat de toate păcatele sale şi devine la fel de pur şi sfinţit ca o *tirtha*. Îndreptându-se către Brahmasaras, precum şi către Bhagirathi şi făcând baie acolo şi oferind zilnic oblaţii Pitrilor timp de o lună plină, abţinându-se de la mâncare în tot acest timp, acela este sigur că va ajunge în regiunea lui Soma. Făcând baie în Utpataka şi apoi în Ashtavakra şi oferind zilnic oblaţii de apă Pitrilor timp de douăsprezece zile la rând, abţinându-se în acelaşi timp de la mâncare, se dobândesc meritele unui sacrificiu de Cal. Făcând baie pe munţii Asmaprishtha şi Niravinda şi Kraunchapadi — toate trei în Gaya — acela este curăţat de păcatul uciderii unui Brahman. O baie în primul loc îl curăţă pe cineva de un singur ucigaş de Brahman; o baie în al doilea îl curăţă de două ofense de acest fel; şi o baie în al treilea îl curăţă de trei astfel de ofense. Făcând baie în Kalavinga, acela dobândeşte o cantitate mare de apă (pentru uz în lumea de apoi). Un om, făcând baie în oraşul lui Agni, dobândeşte un merit care îi dă dreptul să trăiască în următoarea sa naştere în oraşul fiicei lui Agni. Făcând baie în Visala din Karavirapura şi oferind oblaţii de apă strămoşilor săi, şi făcându-şi ablaţiile şi în Devahrada, acela este identificat cu Brahma şi străluceşte în glorie ca atare. Făcând baie în Punaravarta-nanda, precum şi în Mahananda, un om cu simţuri reţinute şi compasiune universală ajunge în grădinile cereşti numite Nandana ale lui Indra şi este aşteptat acolo de Apsare de diverse triburi. Făcând baie cu suflet concentrat în *tirtha* care îi poartă numele lui Urvasi şi care se află în râul Lohitya, în ziua de lună plină a lunii Kartika, acela dobândeşte meritele ataşate sacrificiului numit *Pundarika*. Îmbăierea în Ramahrada şi oferind ofrande de apă Pitrilor în râul Vipasa (Beas), şi păstrând un post timp de douăsprezece zile, cineva se curăţă de toate păcatele. Îmbăierea în *tirtha* numită Maha-hrada cu o inimă purificată şi după ce păstrează un post timp de o lună, cineva va atinge cu siguranţă scopul care a fost al ascetului Jamadagni. Expunându-se la căldură în *tirtha* numită Vindhya, o persoană devotată adevărului şi înzestrată cu compasiune pentru toate creaturile ar trebui apoi să se îndrepte spre asceze ascetice, acţionată de umilinţă. Făcând asta, el va atinge cu siguranţă reuşita ascetică în curs de o singură lună. Îmbăierea în Narmada, precum şi în *tirtha* cunoscut sub numele de Surparaka, păstrând un post timp de o lună plină, cineva va deveni cu siguranţă un prinţ din linia regală în naşterea sa vitoare. Dacă cineva merge cu simţurile reţinute şi cu sufletul concentrat spre *tirtha* cunoscut sub numele de Jamvumarga, el va atinge cu siguranţă reuşita în curs de o singură zi şi noapte. Mergând la Chandalikasma şi îmbăindu-se în *tirtha* numită Kokamukha, după ce a subzistat o vreme doar cu legume din oala de pe foc şi a purtat zdrenţe pe corp, cineva va obţine cu siguranţă zece fecioare de mare frumuseţe ca soţii. Cel ce locuieşte pe lângă *tirtha* cunoscut sub numele de Kanya-hrada nu are niciodată să meargă în regiunile lui Yama. O astfel de persoană va urca cu siguranţă în regiunile fericite care aparţin celeştilor. Cel ce se îmbăiază cu simţuri reţinute în ziua lunii noi în *tirtha* cunoscut sub numele de Prabhasa, va atinge cu siguranţă, O, tu al braţelor mari, reuşita şi imortalitatea pe loc. Îmbăierea în *tirtha* cunoscut sub numele de Ujjanaka, care se află în regatul fiului lui Arştisena, şi apoi în *tirtha* situat în regatul lui Pinga, cineva se va curăţa cu siguranţă de toate păcatele sale. Păstrând un post timp de trei zile şi îmbăindu-se în *tirtha* cunoscut sub numele de Kulya şi recitând sfintele *mantre* care se numesc *Aghamarşana*, cineva atinge meritul unui sacrificiu de cal. Păstrând un post timp de o noapte şi îmbăindu-se în Pindaraka, cineva se purifică la zorile zilei următoare şi atinge meritul unui sacrificiu *Agnishtoma*. Cel ce merge la Brahmasara, ornat de pădurile numite Dharmaranya, se curăţă de toate păcatele sale şi atinge meritul sacrificiului *Pundarika*. Îmbăierea în apele muntelui Mainaka şi rostindu-şi rugăciunile de dimineaţă şi de seară şi locuind la locul acela timp de o lună, reţinând simţurile, cineva atinge meritul tuturor sacrificiilor. Plecând spre Kalolaka şi Nandikunda şi Uttara-manasa, şi ajungând într-un loc ce este la o sută *yojana* distanţă de oricare dintre ele, cineva se curăţă de păcatul feticidului. Cel ce reuşeşte să vadă imaginea lui Nandisvara, se curăţă de toate păcatele. Îmbăierea în *tirtha* numită Svargamarga, cineva va merge cu siguranţă în regiunile lui Brahma. Celebrului Himavat îi aparţine sfinţenia. Acel prinţ al munţilor este socrul lui Sankara. El este o mină de pietre şi geme şi este resortul Siddhalor şi Charanalor. Acea persoană regenerată, pedepsită pe deplin cu *Vedele* şi care, considerând această viaţă ca fiind excesiv instabilă, îşi lasă trupul pe acei munţi, abţinându-se de la toată hrana şi băutura în acord cu ritualele stabilite în scrip-

turi, după ce a adorat zeitățile și și-a plecat capul în supunere în fața asceților, va atinge cu siguranță reușita și va merge în regiunile eterne ale lui Brahma. Nu este nimic intangibil pentru cel ce locuiește într-un *tirtha*, reținând pofta și supunând mânia, în interiorul acelei reședințe. Pentru scopul de a merge la toate *tirthele* din lume, cineva ar trebui să gândească mental la acele impresionabile sau la călătoriile care sunt atinse cu dificultăți insuportabile. Călătoriile la *tirtha* produc meritul sacrificiilor. Ele sunt capabile să curățe pe toți de păcate. Fiind pline de mare excelență, ele sunt capabile să ducă la rai. Subiectul este adevărat un mare mister. Chiar și zeitățile ar trebui să se îmbăieze în *tirthe*. Și pentru ei, ele sunt curățătoare de păcate. Această discuție asupra *tirthelor* ar trebui împărtășită Bramanilor, și acelor persoane oneste sau drepte care sunt îndrituite de a achiziționa ce este pentru propriul lor bine. De asemenea, ar trebui recitat în fața celor care îți doresc binele, a prietenilor și a discipolilor ascultători și devotați.” Angiras, care avea mari merite ascetice, i-a împărtășit acest discurs lui Gautama. Angiras însuși îl obținuse de la Kasyapa, care era foarte inteligent. Marele Rishi consideră acest discurs demn de a fi repetat constant. Este cel mai important dintre toate lucrurile purificatoare. Dacă cineva îl recită în mod regulat în fiecare zi, este sigur că va fi purificat de toate păcatele și va ajunge în rai după sfârșitul acestei vieți. Cel care ascultă acest discurs recitat în auzul său, și anume discursul lui Angiras, care este considerat un mister, va ajunge cu siguranță în viața viitoare să se nască într-o familie bună și, mai mult, va fi înzestrat cu memoria existenței sale anterioare.

SECȚIUNEA XXVI

Vaisampayana spuse: Învins în luptă de către Arjuna, Bhishma, fiul Gangei, de o putere infinită, era egal cu Brihaspati la intelect și cu Brahma însuși la iertare, asemănător cu Indra la vitejie și cu Surya la energie. Regele Yudhisthira, însoțit de frații săi și de mulți alți oameni, i-a pus aceste întrebări. Bătrânul erou zăcea pe un pat râvnit de eroi, așteptând acel moment prielnic când putea să se despartă de trupul fizic. Mulți mari Rishi veniseră să-l vadă pe acest întâi dintre fiii neamului lui Bharata. Printre ei se aflau Atri și Vasishtha și Bhrigu și Pulastya și Pulaha și Kratu. Erau de asemenea Angiras și Gotama și Agastya și Sumati cu sufletul bine stăpânit, și Viswamitra și Sthulasiras și Samvarta și Pramati și Dama. Erau și Brihaspati și Usanas, și Vyasa și Chyavana și Kasyapa și Dhruva, și Durvasas și Jamadagni și Markandeya și Galava, și Bharadwaja și Raibhya și Yavakrita și Trita. Erau Sthulaksha și Savalaksha și Kanwa și Medhatithi și Krisa și Narada și Parvata și Sudhanwa și Ekata și Dwita. Erau de asemenea Nitambhu și Bhuvana și Dhaumya și Satananda și Akritavrana și Rama, fiul lui Jamadagni și Kacha. Toți acești Rishi cu suflet înalt și mari veniseră să-l vadă pe Bhishma zăcând pe patul său de săgeți. Yudhishthira cu frații săi i-au venerat cuvenit pe acei Rishi cu suflet înalt care veniseră, unul după altul în ordinea cuvenită. După ce au primit venerația, acei Rishi s-au așezat și au început să converseze unul cu celălalt. Conversația lor se referea la Bhishma și era extrem de dulce și agreabilă tuturor simțurilor. Auzind acea vorbă a lor care se referea la el, Bhishma a fost umplut de încântare și s-a considerat deja în ceruri. Apoi acei Rishi, după ce au primit permisiunea lui Bhishma și a prinților Pandava, s-au făcut invizibili, dispărând chiar din fața tuturor celor prezenți. Pandava s-au plecat în mod repetat și și-au oferit adorația acelor Rishi înalt fericiți, chiar și după ce aceștia deveniseră invizibili. Apoi, cu suflete vesele, l-au slujit pe fiul Gangei, așa cum Brahmanii versați în *Mantre* slujesc plini de reverență Soarele în răsăritul său. Pandava au văzut că punctele cardinale străluceau de splendoare din cauza energiei penitenților lor și au fost plini de uimire la această priveliște. Gândindu-se la înalta fericire și la puterea acelor Rishi, prinții Pandava au început să discute subiectul cu bunicul lor Bhishma.

Vaisampayana a continuat: După ce conversația s-a încheiat, dreptul Yudhishthira, fiul lui Pandu, i-a atins picioarele lui Bhishma cu capul și apoi a reluat întrebările sale referitoare la moralitate și dreptate.

Yudhishthira a spus: Care țări, care provincii, care refugii, care munți și care râuri, O, strămoșule, sunt cele mai importante din punct de vedere al sfinteniei?

Bhishma a spus: În acest sens, se citează vechea poveste a unei conversații între un brahman care respecta jurămintele *Sila* și *Unccha*, O, Yudhishthira, și un rishi încununat de succes ascetic. Odată, o persoană de seamă, după ce a cutreierat întreaga lume împodobită cu munți, a ajuns în sfârșit în casa unei persoane de seamă care ducea o viață domestică în conformitate cu jurământul *Sila*. Acesta din urmă și-a întâmpinat oaspetele cu ritualurile cuvenite. Primit cu atâta ospitalitate, fericitul Rishi a petrecut noaptea fericit în casa gazdei sale. A doua zi dimineață, brahmanul care respecta jurământul *Sila*, după ce și-a terminat toate actele și ritualurile matinale și s-a purificat în mod corespunzător, s-a apropiat foarte vesel de oaspetele său încununat de succes ascetic. Întâlnindu-se și așezându-se confortabil, cei doi au început să converseze pe teme plăcute legate de *Vede* și *Upanishade*. Spre finalul discuției, brahmanul, respectând jurământul *Sila*, s-a adresat cu respect Rishi-ului încununat de succes. Înzestrat cu inteligență, el a pus aceeași întrebare pe care tu, O, Yudhisthira, mi-ai pus-o.

Sărmanul brahman a spus: Ce țări, ce provincii, ce refugii, ce munți și ce râuri ar trebui considerate cele mai importante din punct de vedere al sfinteniei? Vorbește-mi despre asta.

Rishi încoronat cu succes a spus: Acele țări, acele provincii, acele locuri de retragere și acei munți trebuie considerate cele dintâi ca sfințenie, prin care sau pe lângă care curge cel dintâi dintre toate râurile, și anume Bhagirathi. Scopul pe care o creatură este capabilă să-l atingă prin asceză, prin *Brahmacharya*, prin sacrificii sau prin practicarea renunțării, unul îl atinge sigur doar trăind lângă Bhagirathi și scăldându-se în apele sale sfinte. Acele creaturi ale căror corpuri au fost stropite cu apele sfinte ale Bhagirathi sau ale căror oase au fost așezate în albia acelui râu sfânt, nu trebuie să cadă niciodată din rai.[237] Acei oameni, O, învățătorule brahman, care folosesc apele Bhagirathi în toate acțiunile lor, urcă sigur în rai după ce părăsesc această lume. Chiar și acei oameni care, după ce au săvârșit diverse feluri de fapte păcătoase în prima parte a vieții lor, se retrag în anii următori lângă Gange, reușesc să atingă un scop foarte superior. Sute de sacrificii nu pot produce acel merit pe care oamenii cu suflet stăpânit sunt capabili să îl dobândească prin scăldarea în apele sfinte ale Gangelui. O persoană este tratată cu respect și venerată în rai atâta timp cât oasele sale rămân în albia Gangelui. Așa cum Soarele, când răsare în zorii zilei, strălucește cu splendoare, după ce a alungat întunericul nopții, la fel se vede strălucind persoana care s-a scăldat în apele Gangelui, curățată de toate păcatele. Acele țări și acele puncte cardinale care sunt lipsite de apele sfinte ale Gangelui sunt ca nopțile fără lună sau ca arborii fără flori. Într-adevăr, o lume fără Gange este ca diferitele ordine și moduri de viață atunci când sunt lipsite de dreptate sau ca jertfele fără Soma. Fără îndoială, țările și punctele cardinale care nu au Gange sunt ca firmamentul fără Soare, sau Pământul fără munți, sau cerul fără aer. Întregul corp al creaturilor din cele trei lumi, dacă este servit cu apele binecuvântate ale Gangelui, primește o plăcere, asemenea căreia este incapabil să o derive din orice altă sursă. Cel care bea apa Gangelui încălzită de razele Soarelui obține un merit mult mai mare decât cel care se atașează de jurământul de a se hrăni doar cu grâul sau boabele altor cereale culese din bălegarul de vacă. Nu se poate spune dacă cei doi sunt egali sau nu, și anume, cel care îndeplinește o mie de ritualuri *Chandrayana* pentru purificarea corpului său și cel care bea apa Gangelui. Nu se poate spune dacă cei doi sunt egali sau nu, și anume, cel care stă un an întreg într-un picior și cel care trăiește doar o lună lângă Gange. Cel care trăiește permanent pe malul Gangelui este superior în merite celui care stă zece mii de *Yuga* cu capul atârnat în jos. Așa cum bumbacul, atunci când intră în contact cu focul, este ars fără urmă, tot așa păcatele persoanei care s-a scăldat în Gange sunt consumate fără urmă. Nu există un scop superior Gangelui pentru acele creaturi care, cu inimi afectate de tristețe, caută să atingă scopuri care să le alunge acea tristețe. Așa cum șerpii sunt lipsiți de otravă la simpla vedere a lui Garuda, tot așa omul se curăță de toate păcatele sale la simpla vedere a râului sacru Gange. Cei care nu au nume bun și sunt dedicați

237 Nyastani a înțeles Gangayam după aceea.

faptelor păcătoase, au Gangele ca faimă, protecţie, mijloc de salvare, refugiu sau acoperire. Mulţi nenorociţi dintre oameni, afectaţi de diverse păcate de natură odioasă, când sunt pe punctul de a se scufunda în iad, sunt salvaţi de Gange în lumea de apoi (dacă, în ciuda păcatelor lor, cer ajutorul Gangelui în anii lor de după). Aceia, O, cel mai înţelept dintre oameni, care se scufundă în fiecare zi în apele sfinte ale Gangelui, devin egali cu marii *Muni* şi cu înşişi zeii, avându-l pe Vasava în frunte. Acei nenorociţi dintre oameni care sunt lipsiţi de umilinţă sau modestie în comportament şi care sunt extrem de păcătoşi, devin drepţi şi buni, O, Brahman, refugiindu-se pe malul Gangelui. Aşa cum *Amrita* este pentru zei, cum *Swadha* este pentru Priti, cum *Sudha* este pentru Naga, tot aşa este apa Gangelui pentru fiinţele umane. Aşa cum copiii afectaţi de foame îşi cer mâncare de la mamele lor, în acelaşi mod oamenii doritori de cel mai înalt bine venerează Gangele. Aşa cum regiunea lui Brahma, cel născut din sine, este considerată cea mai de frunte dintre toate locurile, tot aşa Gangele este considerat cel mai de frunte dintre toate râurile pentru cei care doresc să se scalde. Aşa cum Pământul şi vaca sunt considerate principala hrană a zeilor şi a altor cereşti, tot aşa Gangele este principala hrană a tuturor fiinţelor vii.[238] Aşa cum zeii se susţin *Amrita* care se găseşte în Soare şi Lună şi care este oferită în diverse sacrificii, tot aşa oamenii se susţin pe apa Gangelui. Cel puţin uns cu nisipul luat de pe malurile Gangei se consideră un locuitor al cerului, împodobit cu unguente cereşti. Cel care poartă pe cap noroiul luat de pe malurile Gangei are un aspect strălucitor egal cu cel al Soarelui însuşi, hotărât să risipească întunericul din jur. Când vântul umezit de particulele apei Gangei atinge o persoană, o curăţă imediat de orice păcat. O persoană lovită de calamităţi şi pe cale să cedeze sub greutatea lor, îşi vede toate calamităţile risipite de bucuria care se naşte în inima sa la vederea acelui râu sacru. Prin melodia lebedelor şi a cocorilor şi a altor păsări acvatice care se joacă pe pieptul ei, Ganga provoacă însuşi Gandharva, iar prin malurile sale înalte, chiar munţii de pe Pământ. Văzând suprafaţa ei plină de lebede şi diverse alte păsări acvatice şi având maluri împodobite cu păşuni cu vaci care pasc pe ele, Raiul însuşi îşi pierde mândria. Marea fericire pe care o are cineva locuind pe malurile Gangei nu o poate avea niciodată cel care locuieşte chiar şi în cer. Nu am nicio îndoială că persoana care este afectată de păcatele săvârşite în vorbire şi gândire şi în faptă se curăţă chiar la vederea Gangei. Păstrând acel râu sacru, atingându-l şi îmbăindu-se în apele sale, unul îşi salvează strămoşii până la a şaptea generaţie, descendenţii săi până la a şaptea generaţie, precum şi alţi strămoşi şi descendenţi. Auzind de Gange, dorind să ajungă la acel râu, bând din apele sale, atingând apele sale şi bazându-se în ele, o persoană îşi salvează ambele neamuri, pe cele din partea tatălui şi pe cele din partea mamei. Văzând, atingând şi bând apele Gangei, sau chiar aplaudând Gangele, sute şi mii de oameni păcătoşi se curăţă de toate păcatele lor. Cei care doresc să-şi facă naşterea, viaţa şi învăţătura fructuoase ar trebui să meargă la Gange şi să-i mulţumească pe Pitri şi pe zei oferindu-le ofrande de apă. Meritul pe care cineva îl câştigă prin îmbăierea în Gange este de aşa natură încât nu poate fi câştigat prin dobândirea de fii sau bogăţii sau prin efectuarea de acte meritorii. Cei care, deşi posedă capacitatea fizică, nu caută să vadă Gangele propice cu curent sacru, sunt, fără îndoială, de asemănat cu persoanele afectate de orbire congenitală sau cu cei care sunt morţi sau cu cei lipsiţi de capacitatea de a se deplasa din cauza paraliziei sau a şchiopătatului. Ce om ar fi să nu venereze acest râu sacru care este adorat de marii Rishi care cunosc Prezentul, Trecutul şi Viitorul, precum şi de zei înşişi cu Indra în frunte? Ce om ar fi să nu caute protecţia Gangei, a cărei protecţie este căutată atât de pustnici de pădure, cât şi de gospodari, şi de Yati şi *Brahmacharini* deopotrivă? Omul cu conduită dreaptă care, cu sufletul rupt, se gândeşte la Gange în momentul în care suflările vieţii îi părăsesc corpul, reuşeşte să atingă scopul suprem. Omul care locuieşte lângă Gange până la moartea sa, adorând-o cu reverenţă, este eliberat de teama de orice fel de calamitate, de păcat şi de regi. Când acel râu foarte sacru a căzut din firmament, Maheswara l-a ţinut pe cap. Este acelaşi râu care este adorat în cer.[239] Cele trei regiuni, anume (Pământul, Raiul şi locul de jos numit Pātala) sunt împodobite de cele trei cursuri ale acestui râu sacru. Omul care foloseşte apele acelui râu este cu siguranţă încununat de succes. Aşa cum raza

238 Zeii sunt susţinuţi de ofrandele aduse în sacrificii. Aceste ofrande constau în produsele pământului şi untul produs de vacă. Prin urmare, se spune că zeii sunt susţinuţi în principal de pământ şi de vacă. Asurii, prin chinuirea pământului şi uciderea vacilor, obişnuiau să slăbească zeii.

239 Râul Ganga are trei cursuri. Pe Pământ se numeşte *Bhagirathi* sau Ganga; în ceruri se numeşte *Mandakini*; iar în regiunile inferioare este cunoscut sub numele de *Bhogabati*.

solară este pentru zeii din cer, cum este Chandramas pentru Pitri, cum este regele pentru ființele umane, la fel este Ganga pentru toate râurile.[240] Celălalt nu simte acea durere care devine a unuia, când acesta este lipsit de mamă sau tată, sau fii sau soți sau avere, pe care o simte când este lipsit de Gange. Nu se obține acea bucurie prin faptele care duc în regiunea lui Brahma, sau prin astfel de jertfe și rituri care duc în rai, sau prin copii sau avere, pe care o obține din vederea Gangelui.[241] Plăcerile pe care oamenii le obțin văzând Gangele sunt egale cu cele pe care le obțin văzând luna plină. Acel om devine drag Gangelui care o venerează cu o devotare profundă, cu mintea fixată în întregime asupra ei, cu o reverență care refuză să ia în considerare orice alt obiect în sfera sa, cu un sentiment că nu există nimic altceva în univers demn de o astfel de adorare, și cu o statornicie care nu cunoaște nicio slăbire. Creaturile care trăiesc pe Pământ, în văzduh sau în Rai, într-adevăr, chiar și ființele care sunt foarte superioare, ar trebui să se îmbăieze mereu în Gange. Într-adevăr, aceasta este cea mai importantă dintre toate datoriile celor drepți. Faima Gangelui pentru sfințenie s-a răspândit în întregul univers, de când a purtat toți fiii lui Sagara, care fuseseră transformați în cenușă, de aici în Rai.[242] Oamenii care sunt spălați de valurile strălucitoare, frumoase, înalte și în mișcare rapidă, înălțate de vânt, ale Gangelui, devin curățiți de toate păcatele lor și seamănă în splendoare cu Soarele cu miile sale de raze. Acei oameni cu suflet senin care și-au părăsit trupurile în apele Gangelui, a cărei sfințenie este la fel de mare ca a untului și a altor lichide vărsate în jertfe și care sunt capabile să confere merite egale cu cele ale celor mai mari jertfe, au atins cu siguranță o stare egală cu cea a zeilor înșiși. Într-adevăr, Ganga, posedând faimă și o întindere vastă și identică cu întregul univers și venerată de zei cu Indra în frunte, de *Muni* și de ființe umane, este capabilă să ofere împlinirea tuturor dorințelor celor orbiți, celor idioți și celor lipsiți de orice.[243] Cei care au căutat refugiul Gangelui, acea protectoare a întregului univers, care curge în trei brațe, care este plină de apă odată foarte sacră și dulce ca mierea și productivă de tot felul de bine, au reușit să atingă beatitudinea Raiului.[244] Muritorul care locuiește lângă Gange și o vede în fiecare zi, este curățit de vederea și atingerea ei. Zeii îi oferă tot felul de fericire aici și un sfârșit înalt în viitor. Ganga este considerată capabilă să elibereze orice creatură de păcat și să o conducă la fericirea Raiului. Ea este considerată identică cu Prisni, mama lui Vishnu. Ea este identică cu Cuvântul sau Vorbirea. Ea este foarte îndepărtată, fiind greu de atins. Ea este întruchiparea auspiciului și prosperității. Ea este capabilă să confere cele șase atribute bine cunoscute începând cu stăpânirea sau puterea. Ea este întotdeauna înclinată să-și extindă grația. Ea este cea care arată toate lucrurile din univers și este înaltul refugiu al tuturor creaturilor. Cei care i-au căutat protecția în această viață au atins cu siguranță raiul. Faima Gangelui s-a răspândit în întregul văzduh, și Rai, și Pământ, și în toate punctele, cardinale și secundare, ale busolei. Creaturile muritoare, folosind apele acelui prim râu, sunt mereu încununate cu un succes înalt. Persoana care, văzând Gangele, i-o arată altora, află că Ganga îl salvează de la renaștere și îi conferă Eliberarea. Ganga l-a purtat în pântece pe Guha, generalul forțelor cerești. Ea poartă și cel mai prețios dintre toate metalele, anume aurul, în acel pântec al ei. Cei care se scaldă în apele ei în fiecare dimineață, reușesc să obțină totalitatea celor trei, anume Dreptatea, Averea și Plăcerea. Aceste ape sunt, din nou, egale ca sfințenie cu untul care este turnat cu *Mantre* pe focul jertfei. Capabilă să te curețe de orice păcat, ea a coborât din regiunea cerească, iar cursul ei este foarte apreciat de oricine. Ganga este fiica lui Himavat, soția lui Hara și ornamentul atât al Raiului, cât și al Pământului. Ea este dătătoarea de tot ce este de bine și este capabilă să confere cele șase atribute bine cunoscute începând cu stăpânirea sau puterea. Cu adevărat, O, rege, Ganga este singurul obiect de mare sfințenie din cele trei lumi și conferă merite tuturor. Cu adevărat, O, monarh, Ganga este Dreptatea în formă lichidă. Ea este energia care curge sub formă lichidă peste Pământ. Ea este înzestrată cu splendoarea sau puterea care aparține untului

240 *Devesh* înseamnă literalmente „stăpânul zeilor”, dar aici înseamnă „rege” sau „împărat”.

241 *Aranyaih* este explicat de comentator ca implicând căi de conduită care duc la *Brahmaloka*.

242 Povestea la care se face referire este următoarea: Regele Sagara din rasa solară (?) avea șaizeci de mii de fii, care au fost toți reduși la cenușă de blestemul lui Kapila. Ulterior, Bhagiratha, un prinț din aceeași rasă, a adus Ganga din ceruri pentru răscumpărarea lor.

243 Identic cu universul, deoarece capabil să îndeplinească orice dorință. *Vrihati* — literalmente, mare sau vast, este explicat de comentator ca implicând „cel mai important” sau „superior”.

244 *Madhumatim* este explicat ca fiind cel care conferă roadele tuturor acțiunilor bune.

turnat cu *Mantre* pe focul sacrificial. Ea este întotdeauna împodobită cu valuri mari, precum şi cu brahmani care pot fi văzuţi în orice moment efectuându-şi abluţiunile în apele ei. Căzând din cer, ea a fost ţinută de Shiva pe capul său. Mama cerurilor, ea a izvorât din cel mai înalt munte pentru a curge peste câmpii şi a conferi cele mai preţioase beneficii tuturor creaturilor de pe Pământ. Ea este cauza supremă a tuturor lucrurilor; ea este perfect imaculată. Ea este la fel de subtilă ca Brahma. Ea oferă cel mai bun pat pentru cei pe moarte. Ea conduce creaturile foarte repede către cer. Ea transportă un volum mare de apă. Ea conferă o mare faimă tuturor. Ea este protectoarea universului.[245] Ea este identică cu fiecare formă. Ea este foarte râvnită de persoanele încununate de succes. Cu adevărat, Ganga este calea către Rai pentru cei care s-au scăldat în apele ei.[246] Brahmanii consideră că Ganga este egală cu Pământul în ceea ce priveşte iertarea, protecţia şi susţinerea celor care trăiesc lângă ea; mai mult, este egală cu Focul şi Surya în ceea ce priveşte energia şi splendoarea; şi, în cele din urmă, este întotdeauna egală cu Guha însuşi în ceea ce priveşte favorurile acordate clasei regenerate.[247] Acei bărbaţi care, în această viaţă, chiar şi mental caută cu tot sufletul acel râu sacru pe care îl laudă Rishii, care a izvorât din picioarele lui Vishnu, care este foarte străvechi şi care este extrem de sfânt, reuşesc să ajungă în regiunile lui Brahman. Pe deplin convinşi că odraslele şi alte posesiuni, precum şi regiunile înzestrate cu orice fel de fericire, sunt trecătoare sau sortite pieirii, oamenii cu sufletul stăpânit, care tânjesc după acea staţie veşnică ce este identică cu Brahma, I se închină întotdeauna Gangei cu reverenţa şi dragostea cuvenite unui fiu faţă de mamă. Oamenii cu sufletul curăţit care doreşte să obţină succesul ar trebui să caute protecţia Gangei, care este asemenea unei vaci care dă *Amrita* în loc de lapte obişnuit, care este însăşi prosperitatea, care posedă omniscienţa, care există pentru întregul univers al creaturilor, care este sursa tuturor felurilor de hrană, care este mama tuturor munţilor, care este refugiul tuturor celor drepţi, care este nemăsurată în putere şi energie, şi care îl farmecă pe însuşi Brahma. După ce, prin penitenţe austere, i-a mulţumit pe toţi zeii, inclusiv pe Domnul Suprem (Vishnu), Bhagiratha a adus Gangele pe Pământ. Mergând la ea, oamenii reuşesc întotdeauna să se elibereze de orice fel de frică, atât aici, cât şi în celelalte lumi. Observând cu ajutorul intelectului, ţi-am menţionat doar o mică parte din meritele Gangei. Puterea mea, însă, este insuficientă pentru a vorbi despre toate meritele râului sacru, sau, de altfel, pentru a-i măsura puterea şi sfinţenia. Cineva îşi poate, prin forţe maxime, număra pietrele care se găsesc în munţii Meru sau măsura apele din ocean, dar nu poate număra toate meritele care aparţin apelor Gangei. De aceea, după ce a ascultat aceste merite deosebite ale Gangei pe care le-am rostit cu mare devoţiune, unul ar trebui să le venereze în gând, cuvânt şi faptă, cu credinţă şi devotament. În urma faptului că ai ascultat acele merite pe care le-am recitat, eşti sigur că vei umple cele trei lumi de faimă şi vei atinge un grad de succes foarte mare şi greu de atins de către orice altă persoană. Într-adevăr, imediat după aceea, te vei bucura cu veselie în multe regiuni de mare fericire create de Ganga însăşi pentru cei care o venerează. Ganga îşi extinde întotdeauna harul asupra celor care îi sunt devotaţi cu umilinţă în inimă. Ea îi uneşte pe cei care îi sunt atât de devotaţi cu tot felul de fericire. Mă rog ca binecuvântata Ganga să inspire întotdeauna inima ta şi a mea cu astfel de atribute pline de dreptate.

Bhishma a continuat: Ascetul învăţat, înzestrat cu o inteligenţă înaltă şi o mare iluminare, şi încununat de succes, după ce i-a vorbit astfel săracului Brahmana, care respecta jurământul *Sila*, despre meritele infinite ale Gangei, s-a înălţat apoi la cer. Brahmanul, respectând jurământul *Sila*, trezit de cuvintele acelui ascet încununat de succes, a venerat-o cum se cuvine pe Ganga şi a atins un succes înalt. Şi tu, O, fiu al lui Kunti, caută-o pe Ganga cu mare devotament, căci atunci, ca răsplată, vei atinge un succes înalt şi excelent.

Vaisampayana a continuat: Auzind acest discurs al lui Bhishma, plin de laude la adresa

---

245 *Viswam avanti iti*. Aici, absenţa lui *num* este *arsha*.

246 *Bhuvanasya is swargasya*.

247 Construcţia acestui verset nu este dificilă, deşi ordinea cuvintelor este puţin complicată. Ambii traducători vernaculari l-au înţeles complet greşit.

Gangei, Yudhishthira și frații săi s-au umplut de mare bucurie. Persoana care recită sau ascultă recitarea acestui discurs sacru, plin de laude la adresa Gangei, se curăță de toate păcatele.

SECȚIUNEA XXVII

Yudhishthira a spus: Tu, strămoșule, ești înzestrat cu înțelepciune și cunoașterea scripturilor, cu conduită și comportament, cu diverse tipuri de atribute excelente și, de asemenea, cu ani de viață. Tu te distingi de ceilalți prin inteligență, înțelepciune și penitență. Prin urmare, tu, care ești cel mai de seamă dintre toți oamenii drepți, doresc să-ți adresez întrebări cu privire la Dreptate. Nu există alt om, O, rege, în toate lumile, care să fie mai demn de a fi întrebat despre astfel de subiecte. O, cel mai bun dintre regi, cum poate cineva, dacă se întâmplă să fie un Kshatriya sau un Vaisya sau un Sudra, să reușească să dobândească statutul de Brahman? Se cuvine să-mi spui mijloacele. Prin penitențe austere, prin acte religioase sau prin cunoașterea scripturilor, o persoană aparținând uneia dintre cele trei ordine inferioare poate dobândi statutul de brahman? Spune-mi, O, strămoșule!

Bhishma spuse: Statutul de Brahman, O, Yudhishthira, nu poate fi dobândit de o persoană aparținând oricărei alte ordine. Acel statut este cel mai înalt în raport cu toate creaturile. Călătorind prin nenumărate ordine de existență, trecând prin nașteri repetate, cineva ajunge în cele din urmă, într-o anumită naștere, să se nască ca Brahman. În acest sens este citată o istorie veche, O, Yudhishthira, a unei conversații între Matanga și o măgăriță. Odată, un Brahman a obținut un fiu care, deși procreat de o persoană aparținând unei alte ordine, i-a avut totuși îndeplinite ritualurile copilăriei și tinereții conform ordonanțelor stabilite pentru Brahmani. Copilul a fost numit Matanga și poseda toate realizările. Tatăl său, dorind să facă un sacrificiu, i-a poruncit, O, celui care alungă dușmanii, să adune articolele necesare pentru act. După ce a primit comanda tatălui său, el a plecat în acest scop, călare pe un car cu viteză mare, tras de un măgar. S-a întâmplat ca măgarul înhămat la acel car să fie de vârstă fragedă. În consecință, în loc să asculte frâiele, animalul a dus carul în apropierea mamei sale, adică măgărița care îl născuse. Matanga, nemulțumit de asta, a început să lovească animalul în mod repetat cu biciul în nas. Văzând acele urme de violență pe nasul copilului său, măgărița, plină de afecțiune pentru el, a spus: ”Nu te întrista, O, copil, pentru tratamentul lui. Un chandala îl conduce. Nu există severitate la un Brahman. Se spune că Brahmanul este prietenul tuturor creaturilor. El este și profesorul tuturor creaturilor și conducătorul lor. Ar putea el să pedepsească vreo creatură atât de crud? Acest om, însă, este plin de fapte păcătoase. Nu are milă de arătat nici măcar față de o creatură de o vârstă atât de fragedă ca tine. El doar își dovedește ordinul nașterii sale comportându-se astfel. Natura pe care a moștenit-o de la tatăl său interzice apariția acelor sentimente de milă și bunătate care sunt firești Brahmanului.” Auzind aceste cuvinte dure ale măgăriței, Matanga a coborât repede din car și, adresându-se măgăriței, a spus: ”Spune-mi, O, doamnă binecuvântată, prin ce greșeală este pătată mama mea? De unde știi că sunt un Chandala? Răspunde-mi fără întârziere. Cum de știi că sunt un Chandala? Cum și-a pierdut statutul de Brahman? O, tu cu mare înțelepciune, spune-mi toate acestea în detaliu, de la început până la sfârșit.”

Măgărița a spus: Tu ai fost conceput de o femeie brahmană înfierbântată de dorință, de un sudra care practica meseria de bărbier. Prin urmare, ești un chandala din naștere. Nu ai deloc statutul de brahman.

Brahmanul a continuat: Astfel abordat de măgăriță, Matanga s-a întors acasă. Văzându-l întorcându-se, tatăl său a spus: „Te-am angajat în sarcina dificilă de a aduna lucrurile necesare pentru sacrificiul pe care intenționam să-l fac. De ce te-ai întors fără să-ți îndeplinești sarcina? Se întâmplă cumva ca totul să nu fie în regulă cu tine?”

Matanga a spus: ”Cum poate fi considerat în regulă și fericit cineva care nu aparține unui ordin de naștere definit sau care aparține unui ordin foarte jos? Cum, O, tată, poate fi fericită o persoană a cărei mamă este pătată? O, tată, această măgăriță, care pare a fi mai mult decât un om, îmi spune că am fost conceput de o femeie brahmană și un sudra. Din acest motiv, voi suferi cele mai severe penitențe.”După ce i-a spus aceste cuvinte tatălui său și s-a hotărât ferm asupra a ceea ce a spus, s-a îndreptat spre marea pădure și a început să se supună celor mai aspre penitențe. Hotărându-se să îndeplinească aceste penitențe cu scopul de a dobândi fericit statutul de brahman, Matanga a început să-i ardă chiar și pe zei prin severitatea ascetismului său. Lui, care era astfel angajat în penitențe, șeful celor cerești, adică Indra, i-a apărut și i-a spus: „De ce, O, Matanga, îți petreci timpul în atâta durere, abținându-te de la toate plăcerile omenești? Îți voi da binecuvântări. Numește binecuvântările pe care le dorești. Nu întârzia, ci spune-mi ce ai în suflet. Chiar dacă ar fi de neatins, ți le voi oferi totuși.”

Matanga a spus: Dorind să ating statutul de Brahmana, am început să practic aceste penitențe. După ce îl voi obține, mă voi întoarce acasă. Chiar și aceasta este binecuvântarea pe care o solicit.

Bhishma a continuat: Auzind aceste cuvinte ale lui, Purandara i-a spus: ”Statutul de brahman, O, Matanga, pe care dorești să-l dobândești, este de fapt de neatins pentru tine. Este adevărat că dorești să-l dobândești, dar el nu poate fi dobândit de persoanele zămislite din suflete necurate. O, tu, cu înțelegere prostească, vei întâlni cu siguranță distrugerea dacă vei persista în această căutare. Renunță, așadar, fără întârziere la această încercare zadarnică. Obiectul dorinței tale, și anume statutul de brahman, care este cel mai important dintre toate, nu poate fi câștigat prin penitențe. Prin urmare, râvnind la acest statut suprem, vei suferi cu siguranță distrugerea. Cel născut ca chandala nu poate atinge niciodată acest statut, care este considerat cel mai sacru printre zeități, Asuri și ființe umane!”

SECȚIUNEA XXVIII

Bhishma a spus: Așa fiind mustrat de Indra, Matanga, cu jurăminte reținute și suflet bine reglat, (fără să asculte sfaturile șefului zeilor), a stat o sută de ani într-un picior, O, tu cu glorie inalterabilă. Sakra, de mare renume, a apărut din nou în fața lui și, adresându-i-se, a zis: ”Starea de Brahman, O, copil, este de neatins. Deși o dorești, este imposibil pentru tine să o obții. O, Matanga, convenindu-ți tocmai această stare înaltă, vei fi cu siguranță distrus. Nu da, fiule, dovadă de atâta nechibzuință. Acesta nu poate fi un drum drept pentru tine. O, tu cu înțelegere nechibzuită, este imposibil pentru tine să o obții în această lume. Într-adevăr, convenindu-ți ceea ce este de neatins, vei ajunge curând la pieire. Îți spun în mod repetat. Cu toate acestea, străduindu-te să atingi acea stare înaltă cu ajutorul ascezei tale, în ciuda mustrărilor mele repetate, vei ajunge cu siguranță la pieire. Din starea de animal se ajunge la statutul de om. Dacă te naști ca ființă umană, vei ajunge cu siguranță să te naști ca Pukkasa sau Chandala. Într-adevăr, cel care s-a născut în acea ordine de existență păcătoasă, și anume Pukkasa, trebuie să rătăcească în ea pentru o perioadă foarte lungă, O, Matanga. După ce petreci o perioadă de o mie de ani în acea ordine, ajungi apoi la statutul de Sudra. În ordinea Sudra, din nou, trebuie să rătăcești mult timp. După treizeci de mii de ani dobândești statutul de Vaisya. Acolo, în acea ordine, trebuie să petreci o perioadă foarte lungă. După un timp de șaizeci de ori mai lung decât perioada menționată pentru existența Sudra, devii o persoană din ordinul luptătorilor. În ordinea Kshatriya trebuie să petreci mult timp. După un timp măsurat prin înmulțirea ultimei perioade menționate cu șaizeci, te naști ca un Brahman căzut. În această ordine trebuie să rătăcești mult timp. După un timp măsurat prin înmulțirea ultimei perioade menționate cu două sute, te naști în rasa unui Brahman care trăiește din meseria de arme. Acolo, în acea ordine, trebuie să rătăcești mult timp. După un timp măsurat prin înmulțirea ultimei perioade menționate cu trei sute, te naști în rasa unui Brahman care se ocupă cu recitarea *mantrelor* sacre precum *Gayatri*. Acolo, în acea ordine, trebuie să rătăcești mult timp. După o perioadă de timp calculată prin

înmulțirea ultimei perioade menționate cu patru sute, se naște în rasa unui brahman care cunoaște întreaga *Vedă* și scripturile. Acolo, în acea ordine, trebuie să rătăcească pentru o perioadă foarte lungă. În timp ce rătăcește în acea stare de existență, bucuria și durerea, dorința și aversiunea, vanitatea și vorbele rele caută să pătrundă în el și să-l facă un nenorocit. Dacă reușește să-i subjuge pe acești dușmani, atunci atinge un scop înalt. Dacă, pe de altă parte, acești dușmani reușesc să-l subjuge, el cade din acea stare înaltă ca o persoană care cade pe pământ de pe vârful înalt al unui palmier. Știind acest lucru cu certitudine, O, Matanga, îți spun: cere-ți altă binecuvântare, căci statutul de brahman nu poate fi atins de tine (care te-ai născut ca un chandala)!”

SECȚIUNEA XXIX

Bhishma a spus: Astfel sfătuit de Indra, Matanga, respectând jurămintele, a refuzat să asculte ceea ce i se cerea. Pe de altă parte, cu jurăminte regulate și suflet curățat, el a practicat penitențe austere stând pe un picior timp de o mie de ani și s-a dedicat profund meditației yoga. După ce au trecut o mie de ani, Sakra a venit din nou să-l vadă. Într-adevăr, ucigașul lui Vala și Vritra i-a spus aceleași cuvinte.

Matanga a spus: Am trecut acești o mie de ani, stând pe un picior, în meditație profundă, respectând jurământul lui *Brahmacharyya*. De ce nu am reușit încă să dobândesc statutul de Brahman?

Sakra a spus: ”Cel născut dintr-un Chandala nu poate, în niciun caz, să dobândească statutul de Brahman. Alege, așadar, o binecuvântare, pentru ca toată munca ta să nu fie în zadar.” Astfel adresat de către șeful celor cerești, Matanga s-a umplut de durere. S-a dus la Prayaga și a petrecut acolo o sută de ani, stând tot timpul în vârful picioarelor. Ca urmare a practicării unei astfel de yoga extrem de greu de suportat, el a devenit foarte slăbit, iar arterele și venele i s-au umflat și au devenit vizibile. A ajuns doar piele și oase. Într-adevăr, am auzit că Matanga, cu sufletul său drept, în timp ce practica acele austerități la Gaya, a căzut la pământ din cauza epuizării. Domnul și dătătorul de binecuvântări, angajat în binele tuturor creaturilor, și anume Vasava, văzându-l căzând, a venit repede la acel loc și l-a ținut strâns.

Sakra a spus: Se pare, O, Matanga, că statutul de brahman pe care îl cauți nu ți se potrivește. Nu ești în stare să obții acest statut. În cazul tău, acesta este înconjurat de multe pericole. O persoană care venerează un brahman obține fericirea, în timp ce cea care se abține de la o astfel de venerare obține durere și suferință. Brahmanul este, în ceea ce privește toate creaturile, cel care le dăruiește ceea ce prețuiesc sau râvnesc și protectorul a ceea ce au deja. Prin brahmani, pitrii și zeitățile sunt satisfăcuți. Brahmanul, O, Matanga, este considerat a fi cel mai important dintre toate ființele create. Brahmanul acordă toate obiectele dorite și în modul în care sunt dorite?[248] Rătăcind prin nenumărate ordine ale Ființei și suferind renașteri repetate, cineva reușește într-o naștere ulterioară să dobândească statutul de brahman. Acest statut este cu adevărat imposibil de obținut de către persoanele cu sufletele necurate. Renunță, așadar, la această idee. Numește o altă binecuvântare. Binecuvântarea pe care o cauți nu-ți poate fi acordată.

Matanga a zis: Întristat cum sunt de durere, de ce, O, Sakra, mă mai tulburi (cu astfel de vorbe)? Lovești un om care este deja mort, prin acest comportament. Nu mi-e milă de tine că ai dobândit statutul de Brahman, pe care acum nu reușești să-l păstrezi (deoarece nu ai compasiune pentru unul ca mine). O, tu al celor o sută de sacrificii, statutul de Brahman, așa cum spui tu, este într-adevăr de neatins pentru oricare dintre celelalte trei ordine, cu toate acestea, oamenii care au reușit să dobândească (prin mijloace naturale) acel rang înalt, nu aderă la el (căci ce păcate nu

248 *Kurute* poate însemna și „face”. Sensul este că brahmanul le acordă altora orice obiecte își doresc. În cazul său, el creează acele obiecte pe care le dorește el însuși. Puterea lui este mare și, prin bunătatea lui, ceilalți obțin ceea ce își doresc sau caută.

săvârșesc chiar și Brahmanii). Cei care, după ce au dobândit statutul de Brahman, care, asemenea avuției, este atât de greu de obținut, nu caută să îl mențină (prin îndeplinirea datoriilor necesare), trebuie considerați cei mai josnici ticăloși din această lume. Într-adevăr, ei sunt cei mai păcătoși dintre toate creaturile. Fără îndoială, statutul de Brahman este extrem de greu de atins și, odată atins, este greu de menținut. Este capabil să alunge orice fel de tristețe. Vai, după ce l-au atins, oamenii nu caută întotdeauna să îl mențină (prin practicarea dreptății și a celorlalte datorii care îi sunt atașate). Când chiar și astfel de persoane sunt considerate Brahmani, de ce eu, care sunt mulţumit de sine, care sunt deasupra tuturor perechilor de contrarii, care sunt detaşat de toate obiectele lumești, care respect datoria de compasiune față de toate creaturile și de autocontrol în comportament, nu sunt considerat demn de acest statut?[249] Ce nenorocit sunt eu, O, Purandara, că din vina mamei mele am ajuns în această stare, deşi nu am un comportament nelegiuit? Fără îndoială, Destinul nu poate fi oprit sau învins prin efortul individual, din moment ce, O, domnule, nu pot dobândi, în ciuda acestor eforturi susţinute ale mele, obiectul pe care mi-am pus inima să-l dobândesc. Când stau lucrurile așa, O cel drept, se cuvine să-mi acorzi o altă favoare, dacă într-adevăr am devenit demn de grația ta sau dacă am puțin merit.

Bhishma a continuat: Ucigașul lui Vala și Vritra i-a spus atunci: „Numește-ți binecuvântarea.” Îndemnat astfel de marele Indra, Matanga a rostit următoarele cuvinte:

Matanga a spus: Lasă-mă să fiu înzestrat cu puterea de a lua orice formă doresc, de a călători prin ceruri și de a mă bucura de orice plăceri îmi doresc. Și lasă-mă să fiu adorat de brahmani și kshatriya. Mă închin ție, plecând capul, O, zeu. Se cuvine să faci și ceea ce va face ca faima mea, O, Purandara, să dăinuie veșnic în lume.

Sakra a spus: ”Vei fi celebrat ca zeitatea unei anumite măsuri de versuri și vei obține venerarea tuturor femeilor. Faima ta, O, fiu, va deveni de neegalat în cele trei lumi.” După ce i-a acordat aceste binecuvântări, Vasava a dispărut pe loc. Și Matanga, renunţând la suflul vieții, a ajuns într-un loc înalt. Poți vedea astfel, O, Bharata, că statutul unui brahman este foarte înalt. Acest statut nu poate fi dobândit aici (cu excepția modului natural al nașterii), așa cum a spus însuși marele Indra.

SECȚIUNEA XXX

Yudhishthira a spus: Am auzit această măreață poveste, O, perpetuator al neamului Kuru. Tu, O, cel mai elocvent dintre oameni, ai spus că statutul de brahman este extrem de greu de dobândit. Se spune, însă, că în vremurile de demult statutul de brahman a fost dobândit de Viswamitra. Tu, însă, O, cel mai bun dintre oameni, ne spui că acest statut nu poate fi dobândit. Am auzit, de asemenea, că regele Vitahavya a reușit în vremurile străvechi să obțină statutul de brahman. Doresc să aud, O, puternic fiu al Gangei, povestea promovării lui Vitahavya. Prin ce fapte a reușit cel mai bun dintre regi să dobândească statutul de brahman? A fost prin vreun dar (obținut de la cineva cu mare putere) sau prin virtutea penitențelor? Se cuvine să-mi spui totul.

Bhishma spuse: Ascultă, O, monarh, cum regele-înţelept Vitahavya, de mare renume, a reuşit în timpurile străvechi să dobândească statutul de Brahman, atât de greu de atins şi atât de venerat de întreaga lume. În timp ce cel cu suflet nobil Manu, în zilele de demult, se ocupa cu dreptul de a-şi conduce supuşii, a obţinut un fiu cu suflet drept, care a devenit vestit sub numele de Saryati. În rasa lui Saryati, O, monarh, s-au născut doi regi, anume Haihaya şi Talajangha. Amândoi erau fii lui Vatsa, O, cel mai mare dintre regii victorioşi. Haihaya, O, monarh, avea zece soții. Din acestea, el a zămislit, O, Bharata, o sută de fii, toţi fiind înclinaţi spre luptă. Toţi se asemănau între ei în înfăţişare şi putere. Toţi erau înzestraţi cu mare forţă şi toţi posedau mare măiestrie în luptă.

249 *Ekaramah* este cel care se joacă cu propria persoană, adică cel care nu depinde de alții pentru bucuria sau fericirea sa; cel care a înțeles sufletul.

Toţi au studiat temeinic *Vedele* şi ştiinţa armelor. În Kasi, de asemenea, O, monarh, a fost un rege care era bunicul lui Divodasa. Cel mai însemnat dintre învingători, el era cunoscut sub numele de Haryyaswa. Fiii regelui Haihaya, O, şef al oamenilor (care era cunoscut şi sub numele de Vitahavya), au invadat regatul Kasi şi, avansând spre ţara dintre râurile Gange şi Yamuna, au luptat cu regele Haryyaswa şi l-au ucis în luptă. După ce l-au ucis astfel pe regele Haryyaswa, fiii lui Haihaya, acei mari războinici pe care îi purta carul, s-au întors fără frică în oraşul lor plin de desfătări din ţara Vatsa. Între timp, Sudeva, fiul lui Haryyaswa, care strălucea ca un zeu în splendoare şi care era un al doilea zeu al dreptăţii, a fost instalat pe tronul din Kasi ca domnitor. Cel ce aducea bucurie în Kasi, acel prinţ cu suflet drept, şi-a guvernat regatul pentru o vreme, când cei o sută de fii ai lui Vitahavya au invadat din nou posesiunile sale şi l-au învins în luptă. După ce l-au învins astfel pe regele Sudeva, învingătorii s-au întors în oraşul lor. După aceea, Divodasa, fiul lui Sudeva, a fost instalat pe tronul din Kasi ca domnitor. Realizând puterea acelor prinţi cu suflet nobil, anume fiii lui Vitahavya, regele Divodasa, înzestrat cu mare energie, a reconstruit şi fortificat oraşul Baranasi la porunca lui Indra. Teritoriile lui Divodasa erau pline de Brahmani şi Kshatriya, şi abundau de Vaisya şi Sudra. Şi erau pline de articole şi provizii de tot felul, şi erau împodobite cu magazine şi pieţe ce zvâcneau de prosperitate. Acele teritorii, O, cel mai bun dintre regi, se întindeau spre nord de pe malurile Gangei până pe malurile sudice ale Gomatīi şi semănau cu o a doua Amravati (oraşul lui Indra). Haichayanii din nou, O, Bharata, l-au atacat pe acel rege-tigru, în timp ce acesta îşi guverna regatul. Măreţul rege Divodasa, înzestrat cu mare splendoare, ieşind din capitala sa, le-a dat bătălie. Angajamentul dintre cele două părți s-a dovedit atât de înverşunat încât semăna cu confruntarea din vremurile de demult dintre zei şi Asura. Regele Divodasa s-a luptat cu inamicul timp de o mie de zile, la sfârşitul cărora, după ce a pierdut o serie de adepți şi animale, a devenit extrem de tulburat.[250] Regele Divodasa, O, monarhule, după ce şi-a pierdut armata şi văzându-şi vistieria epuizată, şi-a părăsit capitala şi a fugit. Ajungând la locul de retragere încântător al lui Bharadvaja, înzestrat cu mare înțelepciune, regele, O, nimicitorule de dușmani, strângându-şi mâinile în semn de reverență, a căutat protecția Rishi-ului. Văzându-l pe Regele Divodasa în faţa sa, cel mai mare fiu al lui Brihaspati, anume Bharadvaja cu purtare excelentă, care era preotul monarhului, i-a spus: ”Care este motivul venirii tale aici? Spune-mi totul, O, rege. Voi face ceea ce îți este plăcut, fără nicio ezitare."

Regele a spus: O, sfântule, fiii lui Vitahavya au ucis toți copiii şi toți oamenii din casa mea. Eu am scăpat cu viață, total învins de inamic. Caut protecția ta. Se cuvine ție, O, sfântule, să mă protejezi cu afecțiunea pe care o ai pentru un discipol. Acei prinți cu fapte păcătoase mi-au măcelărit întreaga rasă, lăsându-mă doar pe mine în viață.

Bhishma continuă: Aşa a spus Bharadvaja cel plin de energie celui care plângea atât de jalnic: ”*Nu te teme! Nu te teme!* O, fiu al lui Sudeva, să-ți fie alungate temerile. Voi oficia un sacrificiu, O, monarh, pentru ca tu să ai un fiu prin care să poți zdrobi mii şi mii din tabăra lui Vitahavya. După aceea, Rishi-ul a oficiat un sacrificiu cu scopul de a-i dărui un fiu lui Divodasa. Ca rezultat, lui Divodasa i s-a născut un fiu pe nume Pratarddana. Imediat după naştere, a crescut ca un copil de trei ani şi zece ani şi a stăpânit rapid întreaga *Vedă* şi întreaga artă a războiului. Ajutat de puterile sale de Yoga, Bharadvaja cel cu mare inteligență a intrat în prinț. Într-adevăr, adunând toată energia care există în obiectul universului, Bharadvaja le-a plasat în corpul prinţului Pratarddana. Îmbrăcat în armură strălucitoare şi înarmat cu arcul, Pratarddana, lăudat de trubaduri şi de Rishişii cereşti, strălucea ca steaua zilei care răsare. Urcat pe careta sa şi cu sabia legată la brâu, el strălucea ca un foc aprins. Cu sabia şi scutul şi învârtindu-şi scutul în timp ce mergea, s-a dus înaintea tatălui său. Văzându-l pe prinț, tatăl lui Sudeva, regele Divodasa, a fost cuprins de bucurie. Într-adevăr, bătrânul rege considera că fiii inamicului său Vitahavya erau deja uciși. Divodasa l-a instalat apoi pe fiul său Pratarddana ca Yuvaraja şi, considerându-se încoronat cu succes, a devenit extrem de fericit. După aceasta, bătrânul rege i-a poruncit călăreţului de neam înfricoșător, prinţul

250 *Dasatirdasa* înseamnă zece ori o sută sau o mie de *Dasati*, precum *Saptati*, *Navati* etc., înmulțit cu zece. Ambii traducători vernaculari au greşit în traducerea cuvântului.

Pratarddana, să înainteze împotriva fiilor lui Vitahavya şi să-i ucidă în luptă. Înzestrat cu mari puteri, Pratarddana, cel care cucerea oraşele ostile, a traversat iute Gangele pe careta sa şi a înaintat spre oraşul Vitahavyilor. Auzind zgomotul produs de roţile caretei sale, fiii lui Vitahavya, călare pe caretele lor care arătau ca nişte cetăţi fortificate şi care erau capabile să distrugă vehiculele ostile, au ieşit din oraşul lor. Ieşind din capitala lor, acei tigri printre oameni, adică fiii lui Vitahavya, toţi războinici iscusiţi purtând armură, au năvălit cu arme ridicate spre Pratarddana, acoperindu-l cu ploi de săgeţi. Înconjurându-l cu nenumărate carete, O, Yudhisthira, Vitahavyii au revărsat asupra lui Pratarddana ploi de arme de tot felul, ca nişte nori care varsă torente de ploaie pe pieptul lui Himavat. Ocolind armele lor cu ale sale, prinţul Pratarddana, înzestrat cu o energie măreaţă, i-a ucis pe toţi cu săgeţile sale care semănau cu focul fulgerător al lui Indra. Cu capetele tăiate, O, rege, cu sute şi mii de săgeţi cu vârf lat, războinicii lui Vitahavya au căzut cu trupurile pătate de sânge, ca nişte copaci Kinsuka doborâţi de tăietori de lemne cu topoarele lor de jur împrejur. După ce toţi războinicii şi fiii săi au căzut în luptă, regele Vitahavya a fugit din capitala sa spre retragerea lui Bhrigu. Într-adevăr, ajuns acolo, regele fugar a cerut protecţia lui Bhrigu. Rishiul Bhrigu, O, monarh, i-a asigurat regelui învins protecţia sa. Pratarddana a mers pe urmele lui Vitahavya. Ajuns la retragerea Rishiului, fiul lui Divodasa a spus cu voce tare: „Hei, ascultaţi voi, ucenicii lui Bhrigu cel cu suflet nobil, care s-ar putea să fie prezenţi, doresc să-l văd pe înţelept. Mergeţi şi informaţi-l despre asta.” Recunoscând că venise Pratarddana, Rishiul Bhrigu însuşi a ieşit din retragerea sa şi l-a cinstit pe cel mai bun dintre regi conform rânduielilor cuvenite. Adresându-i-se apoi, Rishiul a spus: „Spune-mi, O, rege, care este treaba ta.” Regele, la aceasta, l-a informat pe Rishi despre motivul prezenţei sale.

Regele a spus: ”Regele Vitahavya a venit aici, O, Brahmane. Tu să-l alungi. Fiii lui, O, Brahmane, îmi distruseseră neamul. Ei pustiiseră teritoriile şi averea regatului Kasi. O sută de fii, totuşi, ai acestui rege mândru de puterea sa, au fost toţi ucişi de mine. Ucigându-l pe acel rege însuşi, voi plăti astăzi datoria pe care i-o datorez tatălui meu.” Acela, cel mai de frunte dintre oameni drepţi, şi anume *Rishi* Bhrigu, pătruns de compasiune, i-a răspuns spunând: „Nu este niciun Kshatriya în această sihăstrie. Cei care sunt aici sunt toţi Brahmani.” Auzind aceste cuvinte ale lui Bhrigu care, fără îndoială, erau în concordanţă cu adevărul, Pratarddana s-a atins încet de picioarele Rishi-ului şi, plin de încântare, a spus: „Prin aceasta, O, sfântule, sunt fără îndoială încununat de succes, deoarece acest rege este abandonat de propria sa ordine de naştere în consecinţa măreţiei mele. Dă-mi permisiunea, O, Brahmane, să te părăsesc şi te rog să mă binecuvântezi. Acest rege, O, întemeietor al neamului care poartă acest nume, a fost forţat să plece din propria comunitate de naştere, în consecinţa puterii mele.” Alungat de *Rishi* Bhrigu, regele Pratarddana a plecat apoi din acea sihăstrie, asemenea unui şarpe care îşi varsă veninul adevărat şi s-a întors în locul de unde venise. Între timp, regele Vitahavya a ajuns la statutul de înţelept Brahman prin simpla putere a cuvintelor lui Bhrigu. Şi a dobândit, de asemenea, o stăpânire completă asupra tuturor *Vedelor* prin acelaşi motiv. Vitahavya avea un fiu pe nume Gritsamada, care la frumuseţea trupului era un al doilea Indra. Odată, Daityas l-au necăjit mult, crezându-l a fi nimeni altul decât Indra. În ceea ce priveşte acel Rishi cu suflet înalt, o Sruiti de frunte în Richas spune astfel: „Cel cu care rămâne Gritsamada, O, Brahmane, este ţinut în mare respect de toţi Bramanii.” Înzestrat cu o mare inteligenţă, Gritsamada a devenit un Rishi reînnoit în practica *Brahmacharyya*. Gritsamada a avut un fiu reînnoit pe nume Sutejas. Sutejas a avut un fiu pe nume Varchas, iar fiul lui Varchas era cunoscut sub numele de Vihavya. Vihavya a avut un fiu din propria sa sămânţă care s-a numit Vitatya, iar Vitatya a avut un fiu pe nume Satya. Satya a avut un fiu pe nume Santa. Santa a avut un fiu, şi anume *Rishi* Sravas. Sravas a născut un fiu pe nume Tama. Tama a născut un fiu pe nume Prakasa, care era un Brahman foarte superior. Prakasa a avut un fiu pe nume Vagindra, care era cel mai de frunte dintre toţi recitatorii tăcuţi ai sacrului Mantra. Vagindra a născut un fiu pe nume Pramati, care era un maestru complet al tuturor *Vedelor* şi ramurilor lor. Pramati a născut din Apsara Ghritachi un fiu care s-a numit Ruru. Ruru a născut un fiu din soţia sa Pramadvara. Acel fiu a fost reînnoitul *Rishi* Sunaka. Sunaka a născut un fiu care se numeşte Saunaka. Aşa a fost, O, cel mai de frunte dintre monarhi, că regele Vitahavya, deşi era Kshatriya prin ordinea naşterii sale, a obţinut

statutul de Brahman, O, cel mai de frunte dintre Kshatriya, prin harul lui Bhrigu. Ți-am povestit și genealogia neamului care a izvorât din Gritsamada. Ce altceva ai dori să întrebi?

SECȚIUNEA XXXI

Yudhishthira a spus: O, conducător al neamului Bharata, care sunt oamenii demni de omagiu în cele trei lumi? Spune-mi acest lucru în detaliu. Nu mă satur niciodată să te ascult vorbind despre aceste subiecte.

Bhishma a spus: În acest sens, se citează vechea poveste a discuției dintre Narada și Vasudeva. Văzându-l pe Narada într-o ocazie venerând pe mulți dintre cei mai de seamă brahmani cu mâinile împreunate, Kesava i s-a adresat spunând: ”Pe cine venerezi? Pe cine dintre acești brahmani, O, sfântule, venerezi cu atâta reverență? Dacă este o chestiune despre care pot auzi, atunci doresc să o aud. Fă-o, O, cel mai de seamă dintre oamenii drepți, spune-mi asta!”[251]

Narada spuse: ”Ascultă, O, Govinda, cine sunt aceia pe care îi venerez, O, sfărâmător de dușmani. Cine altcineva din această lume merită atât de mult să audă asta? Eu îi venerez pe Brahmani, O, puternice, care venerează neîncetat pe Varuna și Vayu și Aditya și Parjanya și zeul Focului, și pe Sthanu și Skanda și Lakshmi și Vishnu și pe Brahmani, și pe stăpânul vorbirii, și pe Chandramas, și pe Apele și Pământul și pe zeița Saraswati. O, tigru al neamului Vrishni, îi venerez întotdeauna pe acei Brahmani care sunt înzestrați cu penitențe, care cunosc *Vedele*, care sunt mereu devotați studiului vedic și care au o mare valoare. O puternice, îmi plec capul înaintea acelora care sunt eliberați de lăudăroșenie, care îndeplinesc, cu stomacul gol, ritualurile în onoarea zeităților, care sunt mereu mulțumiți cu ceea ce au și care sunt înzestrați cu iertare. Îi venerez pe cei care săvârșesc jertfe, care sunt iertători și cu stăpânire de sine, care sunt stăpâni peste propriile simțuri, care venerează adevărul și dreptatea și care dau pământ și vaci unor Brahmani buni.[252] Mă înclin înaintea celor care sunt devotați practicii penitențelor, care locuiesc în păduri, care se hrănesc cu fructe și rădăcini, care nu pun nimic deoparte pentru ziua de mâine și care respectă toate acțiunile și ritualurile stabilite în scripturi. Mă închin înaintea celor care își hrănesc și își îngrijesc servitorii, care sunt mereu ospitalieri cu oaspeții și care mănâncă doar rămășițele celor oferite zeităților. Îi venerez pe cei care au devenit de neînvins prin studiul *Vedelor,* care sunt elocvenți în discursul despre scripturi, care respectă jurământul de *Brahmacharyya* și care sunt mereu devotați îndatoririlor de a oficia la jertfele altora și de a învăța discipoli. Îi venerez pe cei care sunt înzestrați cu compasiune față de toate creaturile și care studiază *Vedele* până la amiază (adică până când spatele le este încins de soare). Mă închin înaintea celor care se străduiesc să obțină grația învățătorilor lor, care depun eforturi în dobândirea *Vedelor,* care sunt fermi în respectarea jurămintelor, care își așteaptă cu ascultare devotată învățătorii și seniorii și care sunt liberi de răutate și invidie. Mă închin înaintea celor care respectă jurăminte excelente, care practică tăcerea, care au cunoașterea lui Brahman, care sunt fermi în adevăr, care sunt dătători de ofrande de unt clarificat și ofrande de carne. Mă închin înaintea celor care se hrănesc cu pomană, care sunt emaciați din lipsă de hrană și băutură adecvate, care au trăit în lăcașurile învățătorilor lor, care sunt avari la orice plăcere și lipsiți de ea, și care sunt săraci în bunurile acestei Lumi. Mă închin înaintea celor care nu au atașament pentru lucrurile acestei Lumi, care nu au certuri de purtat cu alții, care nu se îmbracă, care nu au trebuințe, care au devenit de neînvins prin dobândirea *Vedelor,* care sunt elocvenți în expunerea dreptății și care rostim Brahma. Mă închin înaintea celor care sunt devotați practicii datoriei de compasiune față de toate creaturile, care sunt fermi în respectarea adevărului, care sunt cu stăpânire de sine și care sunt pașnici în comportament. Mă închin înaintea celor care sunt devotați venerării zeităților și oaspeților, care respectă modul de viață domestic și care urmează

---

251 *Teshu* (*Brahmaneshu*) *Vahumanaprah* (san) *kan namsvasi* — aceasta este gramatica, așa cum este explicată de comentator.

252 *Yajanti*, în referire la adevăr și dreptate, înseamnă venerare, iar în referire la pământ, *kine* înseamnă a dărui.

practica porumbeilor în ceea ce privește hrana lor.[253] Mă închin întotdeauna înaintea acelor persoane a căror sumă de trei nu este slăbită în toate acțiunile lor și care respectă adevărul și comportamentul drept.[254] Mă închin înaintea celor, O, Kesava, care cunosc Brahma, care sunt înzestrați cu cunoașterea *Vedelor,* care sunt atenți la suma de trei, care sunt lipsiți de lăcomie și care sunt drepți în comportament. Mă închin înaintea celor, O, Madhava, care se hrănesc doar cu apă, sau doar cu aer, sau cu rămășițele mâncării care este oferită zeităților și oaspeților, și care respectă diverse feluri de jurăminte excelente. Eu mă închin întotdeauna celor care nu au soții (datorită jurământului de celibat pe care îl respectă), celor care au soții și focul domestic (datorită modului de viață domestic pe care îl duc), celor care sunt refugiul *Vedelor* și celor care sunt refugiul tuturor creaturilor din univers (datorită compasiunii pe care o simt față de ele). Mă închin întotdeauna acelor Rishi, O, Krishna, care sunt creatorii universului, care sunt bătrânii universului, care sunt cei mai în vârstă membri ai rasei sau ai familiei, care sunt alungătorii întunericului ignoranței și care sunt cei mai buni dintre toți oamenii din univers (pentru corectitudinea comportamentului și cunoașterea scripturilor). Din aceste motive, tu, O, descendent al rasei lui Vrishni, venerează în fiecare zi acei regenerați despre care vorbesc. Merituoși fiind de venerație, ei, atunci când sunt veneraţi, îți vor conferi fericire, O, fără de păcat. Acei oameni despre care vorbesc sunt întotdeauna dătători de fericire în această lume, precum și în cea de apoi. Veneraţi de toți, ei se mișcă în această lume și, dacă sunt veneraţi de tine, cu siguranță îți vor acorda fericire. Aceia care sunt ospitalieri cu toți oamenii care vin la ei ca oaspeți și care sunt întotdeauna dedicați Brahmanilor și vacilor, precum și adevărului (în vorbire și comportament), reușesc să treacă peste toate calamitățile și obstacolele. Aceia care sunt întotdeauna dedicați păcii în comportament, precum și cei care sunt eliberați de răutate și invidie, și aceia care sunt mereu atenți la studiul *Vedelor,* reușesc să treacă peste toate calamitățile și obstacolele. Aceia care se închină tuturor zeităților (fără a arăta preferință pentru vreuna și demonstrându-și astfel toleranța), aceia care își iau *Veda* ca refugiul lor, aceia care sunt posedați de credință și sunt cu stăpânire, reușesc să treacă peste toate calamitățile și obstacolele. Cei care îi venerează cu respect pe cei mai de seamă dintre brahmani, sunt fermi în respectarea jurămintelor excelente și practică virtutea carității, reușesc să treacă peste toate calamitățile și obstacolele. Cei care se dedică practicii penitenței, cei care respectă întotdeauna jurământul celibatului și cei ale căror suflete au fost curățate prin penitență, reușesc să treacă peste toate calamitățile și obstacolele. Cei care sunt devotați venerării zeităților, oaspeților și dependenților, precum și a Pitrilor, și cei care mănâncă resturile de mâncare oferite zeităților, Pitrilor, oaspeților și dependenților, reușesc să treacă peste toate calamitățile și obstacolele. Cei care, după ce au aprins focul domestic, îl mențin aprins în mod corespunzător și îl venerează cu reverență, precum și cei care au turnat în mod corespunzător libații (zeilor) în sacrificiile Soma, reușesc să treacă peste toate calamitățile și obstacolele. Cei care se comportă așa cum se cuvine față de mamele și tații lor, de învățători și de alți seniori, așa cum te comporți tu, O, tigrul dintre Vrishni, reușesc să treacă peste toate calamitățile și obstacolele.” După ce a rostit aceste cuvinte, Rishi cel celest a încetat să mai vorbească.

Bhishma a continuat: Din aceste motive, și tu, O, fiu al lui Kunti, venerează întotdeauna cu respect zeitățile, Pitrișii, Brahmanii și oaspeții care sosesc la reședința ta, iar ca urmare a unei astfel de conduite, vei ajunge cu siguranță la un sfârșit dezirabil!

SECȚIUNEA XXXII

Yudhishthira a spus: O, strămoșule, O, tu, cel cu mare înțelepciune, O, tu, cel care cunoști toate ramurile cunoașterii, doresc să te aud vorbind despre subiecte legate de datorie și dreptate.

253 Porumbeii adună boabele împrăștiate și nu le păstrează niciodată pentru a doua zi. În *Sila* și în alte jurăminte, se recomandă adunarea boabelor împrăștiate și aruncate de pe câmp după ce recolta a fost strânsă de proprietari, ca mijloc de a umple stomacul.

254 Suma celor trei este Dreptatea, Bogăția și Plăcerea. Se spune că persoanele care, în toate acțiunile pe care le întreprind, țin cont de aceste trei lucruri, au suma celor trei prezente în toate acțiunile lor.

Spune-mi sincer, O, șef al neamului Bharata, care sunt meritele acelor persoane care acordă protecție creaturilor vii din cele patru ordine atunci când acestea cer protecție.

Bhishma a spus: O, fiu al lui Dharma, cu mare înțelepciune și renume răspândit, ascultă această veche poveste care vorbește despre marele merit de a oferi protecție altora atunci când aceasta este cerută cu umilință. Odată, un porumbel frumos, urmărit de un șoim, a coborât din ceruri și a căutat protecția binecuvântatului rege Vrishadarbha. Monarhul cu sufletul curat, văzând porumbelul refugiindu-se în poala lui de frică, l-a mângâiat, spunând: „Fii liniștit, O, pasăre; nu te teme. De unde ți-a venit această mare frică? Ce ai făcut și unde ai făcut-o, încât ți-ai pierdut mințile de frică și ești mai mult mort decât viu? Culoarea ta, frumoasă pasăre, seamănă cu cea care împodobește un lotus proaspăt înflorit, de culoare albastră. Ochii tăi au nuanța rodiei sau a florii Asoka. Nu te teme. Îți cer, fii liniștită. Când ai căutat refugiu la mine, să știi că nimeni nu va avea curajul să se gândească măcar să te prindă, pe tine, care ai un astfel de protector care are grijă de tine. Pentru tine, voi renunța astăzi chiar la regatul Kasi și, dacă va fi nevoie, și la păduchii mei. Fii liniștită, așadar, și nu te teme, O, porumbelule.

Șoimul a zis: Această pasăre a fost sortită să fie hrana mea. Nu se cuvine ție, O, rege, să-l aperi de mine. Am alergat această pasăre și am prins-o. Într-adevăr, cu mare efort am ajuns la el în sfârșit. Carnea, sângele, măduva și grăsimea lui îmi vor fi de mare folos. Această pasăre va fi mijlocul prin care mă voi desfăta mult. Nu te pune, O, rege, între el și mine în acest fel. Fierbinte este setea care mă chinuie, iar foamea îmi roade măruntaiele. Eliberează pasărea și dă-i drumul. Nu mai pot suporta durerile foamei. L-am urmărit ca pradă. Privește, corpul lui este vătămat și sfâșiat de mine cu aripile și ghearele mele. Vezi, respirația lui a devenit foarte slabă. Nu se cuvine ție, O, rege, să-l aperi de mine. Prin exercitarea acelei puteri care îți aparține în mod corespunzător, ești, într-adevăr, în măsură să intervii pentru a proteja ființele umane atunci când acestea sunt căutate să fie distruse de către alți oameni. Nu poți, însă, să ți se admită vreo putere asupra unei păsări rătăcitoare pe cer, chinuită de sete. Puterea ta se poate extinde asupra dușmanilor tăi, servitorilor tăi, rudelor tale, disputelor care au loc între supușii tăi. Într-adevăr, se poate extinde asupra fiecărei părți a domeniilor tale și chiar asupra propriilor tale simțuri. Puterea ta, însă, nu se extinde asupra tărâmului celest. Afișându-ți măiestria asupra unor astfel de inamici care acționează împotriva dorințelor tale, îți poți stabili domnia asupra lor. Domnia ta, însă, nu se extinde asupra păsărilor care bântuie cerul. Într-adevăr, dacă ai dorit să câștigi merit (prin protejarea acestui porumbel), este datoria ta să te uiți și la mine (și să faci ce este cuvenit pentru a-mi permite să-mi potolesc foamea și să-mi salvez viața)!

Bhishma a continuat: Auzind aceste cuvinte ale șoimului, înțeleptul regal a fost cuprins de uimire. Fără a ignora aceste cuvinte ale sale, regele, dorind să-i ofere confort, i-a răspuns cu următoarele cuvinte.

Regele a spus: Să fie pregătit astăzi un taur, un mistreț, un cerb sau un bivol pentru tine. Potolește-ți foamea astăzi cu astfel de mâncare. Să nu abandonez niciodată pe cel care a căutat protecția mea în jurământul meu ferm. Iată, O, pasăre, această pasăre nu părăsește poala mea!

Șoimul a spus: Eu, O, monarh, nu mănânc carnea mistrețului sau a boului sau a oricărei alt animal. De ce aș avea nevoie de mâncare de acest fel sau de alt fel? Preocuparea mea este mâncarea care a fost hotărâtă din veșnicie pentru ființele de rangul meu. Șoimii se hrănesc cu porumbei, aceasta este hotărârea veșnică. O, Usinara fără păcat, dacă simți atâta afecțiune pentru acest porumbel, dă-mi atunci carne din propriul tău trup, de greutate egală cu cea a acestui porumbel.

Regele a spus: «Mare este favoarea pe care mi-o arăți astăzi, vorbindu-mi în acest fel. Da, voi face ceea ce îmi ceri.» După ce a spus acestea, acel monarh desăvârșit a început să-și taie propria carne și să o cântărească într-o balanță împotriva porumbelului. Între timp, în camerele

interioare ale palatului, soțiile regelui, împodobite cu bijuterii și pietre prețioase, auzind ce se petrecea, au scos exclamații de jale și au ieșit, cuprinse de durere. Ca urmare a acestor strigăte ale doamnelor, precum și ale miniștrilor și servitorilor, un zgomot adânc ca vuietul norilor s-a ridicat în palat. Cerul care fusese foarte senin s-a acoperit de nori groși pe toate părțile. Pământul a început să tremure, ca urmare a acelui act de adevăr pe care monarhul l-a săvârșit. Regele a început să-și taie carnea de pe flancuri, de pe brațe și de pe coapse și a umplut repede unul dintre talerele pentru a o cântări împotriva porumbelului. În ciuda a toate acestea, porumbelul continua să fie mai greu. Când, în cele din urmă, regele a ajuns un schelet de oase, fără carne, și acoperit de sânge, a dorit să-și dea întreaga sa ființă și, prin urmare, a urcat în talerul în care pusese carnea pe care o tăiase anterior. În acel moment, cele trei lumi, avându-l pe Indra în frunte, au venit în acel loc pentru a-l vedea. Tobe cerești și diverse tobe au fost lovite și cântate de ființe invizibile aparținând firmamentului. Regele Vrishadarbha a fost scăldat într-un duș de nectar care a fost turnat asupra sa. Ghirlande de flori cerești, cu parfum și atingere delicioase, au fost de asemenea revărsate din abundență și în mod repetat asupra sa. Zeii, Gandharvii și Apsarele, în grupuri mari, au început să cânte și să danseze în jurul lui, așa cum cântă și dansează în jurul Marelui Străмoș Brahma. Regele a urcat apoi într-un car ceresc care întrecea (în măreție și frumusețe) o clădire făcută în întregime din aur, care avea arcade din aur și pietre prețioase și care era împodobită cu coloane din *lapis lazuli*. Prin meritul faptei sale, înțeleptul rege Sivi a urcat în Raiul etern. Fă și tu, O, Yudhishthira, la fel față de cei care caută protecția ta. Cel care îi protejează pe cei devotați lui, pe cei atașați de el din dragoste și afecțiune și pe cei care depind de el, și care are compasiune pentru toate creaturile, reușește să atingă o mare fericire de apoi. Acel rege care are o purtare dreaptă și care respectă onestitatea și integritatea, reușește prin faptele sale de sinceritate să obțină orice recompensă valoroasă. Înțeleptul rege Sivi, cu suflet pur și înzestrat cu mare înțelepciune și putere neînfrântă, acel conducător al regatului Kasi, a devenit vestit în cele trei lumi pentru faptele sale de dreptate. Oricine ar proteja în același mod un căutător de protecție, va atinge cu siguranță (la fel ca Sivi însuși) același sfârșit fericit, O, cel mai bun dintre Bharata. Cel care recitește această istorie a înțeleptului rege Vrishadarbha va fi cu siguranță curățat de orice păcat, iar persoana care ascultă această istorie spusă de altul va atinge cu siguranță același rezultat.

SECȚIUNEA XXXIII

Yudhishthira a spus: Care dintre faptele stabilite pentru un rege este cea mai importantă, O, străмoșule? Care este fapta prin care un rege reușește să se bucure atât de această lume, cât și de cea viitoare?

Bhishma a spus: Chiar și aceasta, și anume venerarea Brahmanilor, este cea mai importantă dintre toate acele acțiuni, O Bharata, care au fost stabilite ca fiind pentru un rege pe deplin încoronat, dacă, într-adevăr, acesta dorește să obțină o fericire mare. Chiar aceasta ar trebui să facă cel mai important dintre toți regii. Știți bine acest lucru, O vlăstar vestit al rasei lui Bharata. Regele ar trebui să venereze întotdeauna cu reverență toți Brahmanii drepți posedați de cunoștințe vedice. [255] Regele ar trebui, cu plecăciuni, cuvinte mieroase și daruri din toate bunurile de desfătare, să venereze toți Brahmanii posedați de o mare învățătură care se află în orașul sau provinciile sale. Aceasta este cea mai importantă dintre toate acțiunile stabilite pentru rege. Într-adevăr, regele ar trebui să fie mereu cu ochii ațintiți asupra acestui lucru. Ar trebui să-i protejeze și să-i îngrijească, la fel cum se protejează sau își îngrijește propriii copii. Regele ar trebui să venereze cu mai multă reverență pe acei Brahmani care sunt demni de aceasta (pentru sfințenia și învățătura lor superioară). Când astfel de oameni sunt eliberați de orice angoasă, întreaga împărăție se luminează de frumusețe. Astfel de indivizi sunt demni de adorație. În fața lor, regele ar trebui să plece capul. Într-adevăr, ei ar trebui onorați, la fel cum ne onorăm străмoșii și bunicii. De ei depinde felul de conduită urmat de oameni, la fel cum existența tuturor creaturilor depinde de Vasava. Cu o putere

255 Unele texte menționează *vriddhan* în locul lui *Ishtan*. Dacă se adoptă prima variantă, sensul ar fi că regii ar trebui să venereze toți brahmanii în vârstă care posedă cunoștințe vedice.

imposibil de învins şi înzestraţi cu o mare energie, astfel de oameni, dacă se înfurie, sunt capabili să consume întreaga împărăţie în cenuşă doar prin voinţa lor, sau prin acte de incantaţie, sau prin alte mijloace (dobândite din puterea penitenţei). Nu văd nimic care să-i poată distruge. Puterea lor pare să fie necontrolată, fiind capabilă să ajungă până la cel mai îndepărtat colţ al universului. Când sunt supăraţi, privirile lor cad asupra oamenilor şi lucrurilor ca o flacără de foc asupra unei păduri. Cei mai curajoşi oameni sunt cuprinşi de frică la auzul lor. Virtuţile şi puterile lor sunt extraordinare şi nesfârşite. Unii dintre ei sunt ca nişte fântâni şi gropi cu gurile acoperite de iarbă şi liane, în timp ce alţii seamănă cu firmamentul eliberat de nori şi întuneric. Unii dintre ei au dispoziţii fioroase (precum Durvasa şi alţii de acest fel). Unii sunt la fel de blânzi şi puşi la dispoziţie ca bumbacul (precum Gautama şi alţii). Unii dintre ei sunt foarte vicleni (precum Agastya care a înghiţit Asura Vatapi, şi Rishi de acest fel). Unii dintre ei sunt devotaţi practicii penitenţelor. Unii dintre ei sunt angajaţi în activităţi agricole (ca învăţătorul lui Uddalaka). Unii dintre ei se ocupă cu creşterea vitelor (precum Upamanyu în timp ce îl slujea pe învăţătorul său). Unii dintre ei trăiesc din pomană. Unii dintre ei sunt chiar hoţi (precum Valmiki în anii săi timpurii şi Viswamitra în timpul unei foamete). Unii dintre ei sunt înclinaţi să stârnească certe şi dispute (precum Narada). Unii, din nou, dintre ei sunt actori şi dansatori (precum Bharata). Unii dintre ei sunt capabili să îndeplinească toate faptele, obişnuite şi extraordinare (precum Agastya bând întregul ocean, ca şi cum ar fi fost o palmă de apă). Brahmanii, O, vlăstar al rasei lui Bharata, au aspecte şi comportamente diverse. Ar trebui să rosteşti întotdeauna laudele Brahmanilor care cunosc toate datoriile, care au un comportament drept, care sunt dedicaţi diverselor feluri de fapte şi care se văd că îşi trag existenţa din diverse feluri de ocupaţii.[256] Brahmanii, O, conducător al oamenilor, care sunt foarte binecuvântaţi, sunt mai vechi în ceea ce priveşte originea lor decât Pitrişii, zeităţile, oamenii (aparţinând celorlalte trei ordine), Şerpii şi Rakshasaşii. Aceşti reînnoiţi sunt incapabili să fie învinşi de către zeiţe sau Pitrişi, sau de către Gandharvaşi sau Rakshasaşi, sau de către Asuraşi sau Pisachaşi. Brahmanii sunt capabili să facă dintr-unul care nu este zeu o zeitate. Ei pot, din nou, să deposedeze pe cineva care este zeu de statutul său de zeu. El devine rege pe care ei doresc să îl facă rege. El, pe de altă parte, cade în dizgraţie pe cel care ei nu îl iubesc sau nu îl plac. Îţi spun cu adevărat, O, rege, că acei oameni proşti, fără îndoială, ajung la pieire, care îi calomniază pe Brahmani şi le vorbesc de rău. Abili în laudă şi defăimare, şi ei înşişi fiind originea sau cauza faimei şi infamiei altor oameni, Brahmanii, O, rege, se supără întotdeauna pe cei care caută să îi rănească pe alţii. Omul pe care îl laudă Brahmanii reuşeşte să prospere. Omul care este certat şi înlăturat de Brahmani întâmpină disconfort. Este din cauza absenţei Brahmanilor dintre ei că Sakaşii, Yavanaşii, Kamvojaşii şi alte triburi Kshatriya au ajuns să decadă şi să fie degradate la statutul de Sudra. Dravidaşii, Kalingaşii, Pulindaşii, Usinaraşii, Kolisarpaşii, Mahishakaşii şi alţi Kshatriya, în urma absenţei Brahmanilor din mijlocul lor, au ajuns să fie degradaţi la statutul de Sudra. Înfrângerea de către ei este preferabilă victoriei asupra lor, O, cel mai de frunte dintre cei învingători. Unul care ucide toate celelalte creaturi vii din lume nu săvârşeşte un păcat atât de grav ca cel de a ucide un singur Brahman. Marii Rishi au spus că omuciderea unui Brahman este un păcat grav. Nu trebuie să rosteşti niciodată batjocoriri sau calomnii asupra Brahmanilor.Acolo unde se rosteşte disprețul față de brahmani, ar trebui să stai cu faţa în jos sau să părăseşti acel loc (pentru a evita atât pe cel care vorbeşte, cât şi cuvintele sale). Omul care a fost sau va fi capabil să-şi trăiască viaţa în fericire după ce s-a certat cu brahmanii nu s-a născut încă în această lume şi nu se va naşte aici. Nu poţi prinde vântul cu mâinile. Nu se poate atinge luna cu mâna. Nu se poate susţine Pământul cu braţele. În acelaşi fel, O, rege, nu se pot învinge brahmanii în această lume.

SECȚIUNEA XXXIV

Bhishma spuse: Cineva ar trebui întotdeauna să oficieze cea mai plină de reverenţă închinare Brahmanilor. Ei îl au pe Soma ca rege şi sunt ei cei care conferă fericire şi suferinţă altora. Ei, O, rege, ar trebui întotdeauna îngrijiţi şi protejaţi aşa cum cineva îşi îngrijeşte şi îşi protejează

256 Deşi sunt cu adevărat familiarizaţi cu toate îndatoririle şi au un comportament drept, brahmanii, totuşi, pentru a-şi ascunde adevărata natură sau pentru a proteja lumea, sunt văzuţi angajaţi în diverse tipuri de ocupaţii.

proprii părinți și bunici, și ar trebui adorați cu închinări și daruri de mâncare și podoabe și alte articole de plăcere, precum și cu lucrurile pe care le-ar putea dori. Pacea și fericirea regatului izvorăsc din acest respect arătat Brahmanilor, la fel cum pacea și fericirea tuturor ființelor vii izvorăsc din Vasava, șeful celeștilor. Fie ca înțelepți cu un comportament pur și cu strălucire Brahmanească să se nască într-un regat. De asemenea, Kshatriyași, care sunt războinici strălucitori pe care îi pot topi pe toți dușmanii, ar trebui să fie doriți (printre cei care se așază într-un regat). Așa mi-a spus Narada. Nu există nimic mai presus, O, rege, decât acest lucru, adică actul de a face ca un Brahmana cu naștere bună, având cunoștință de moralitate și dreptate și statornic în împlinirea unor jurăminte excelente, să se stabilească în casa ta. Un astfel de act este productiv de tot felul de binecuvântări. Jertfele oferite Brahmanilor ajung la zeii înșiși care le acceptă. Brahmanii sunt părinții tuturor creaturilor. Nu este nimic mai presus de un Brahman. Aditya, Chandramas, Vântul, Apa, Pământul, Cerul și punctele cardinale, toate intră în corpul Brahmanului și consumă ceea ce mănâncă Brahmanul.[257] În casa unde Brahmanii nu mănâncă, Pitriyii refuză să mănânce. Nici zeii nu mănâncă vreodată în casa ticălosului care urăște Brahmanii. Când Brahmanii sunt mulțumiți, și Pitriyii sunt mulțumiți. Nu există nicio îndoială în acest sens. Cei care dau untul de jertfă Brahmanilor devin ei înșiși mulțumiți (în această lume și în cea de dincolo). Astfel de oameni nu întâlnesc niciodată distrugerea. Într-adevăr, reușesc să atingă scopuri înalte. Acele ofrande din jertfe cu care cineva îi mulțumește pe Brahmani merg să-i mulțumească și pe Pitriyii, și pe zei. Brahmanul este cauza acelei jertfe din care au izvorât toate lucrurile create. Brahmanul cunoaște din ce s-a născut această lume și în ce se întoarce ea, când este aparent distrusă. Într-adevăr, Brahmanul cunoaște calea care duce în Rai și cealaltă cale care duce în locul opus. Brahmanul este versat în ceea ce s-a întâmplat și în ceea ce se va întâmpla. Brahmanul este cel dintâi dintre toate ființele cu două picioare. Brahmanul, O, șef al Bharaților, este pe deplin versat în datoriile stabilite pentru ordinul său. Acei oameni care îi urmează pe Brahmani nu sunt niciodată învinși. După ce părăsesc această lume, ei nu se întâlnesc niciodată cu distrugerea. Într-adevăr, victoria le aparține întotdeauna. Acei oameni cu suflet înalt – într-adevăr, acei oameni care și-au stăpânit sufletele – care acceptă cuvintele care le cad de pe buzele Brahmanilor, nu sunt niciodată învinși. Victoria le aparține întotdeauna.[258] Energia și puterea acelor Kshatriyași care totul îl prăjesc cu energia și puterea lor devin neutralizate când se întâlnesc cu Brahmanii. Bhrigu l-au învins pe Talajanghas. Fiul lui Angiras i-a învins pe Nipas. Bharadwaja i-a învins pe Vitahavyas, precum și pe Ailas. O, șef al rasei lui Bharata. Deși toți acești Kshatriyași erau capabili să folosească diverse tipuri de arme, totuși Brahmanii numiți, având doar piei de cerb negru drept embleme, au reușit să-i învingă cu efect. Oferind Pământul Brahmanilor și luminând ambele lumi prin splendoarea unei astfel de fapte, cineva ar trebui să îndeplinească fapte prin care să reușească să atingă scopul tuturor lucrurilor.[259] Ca focul ascuns în lemn, tot ceea ce se spune sau se aude sau se citește în această lume, stă ascuns în Brahman. În acest context este citată vechea istorie a conversației dintre Vasudeva și Pământul, O, șef al rasei lui Bharata!

Vasudeva a spus: O, mamă a tuturor creaturilor, O, zeiță norocoasă, doresc să te rog să-mi dai o soluție la această îndoială a mea. Prin ce faptă un om care duce o viață domestică reușește să-și curețe toate păcatele?

Pământul a spus: Omul trebuie să-i slujească pe brahmani. Această conduită este purificatoare și excelentă. Toate impuritățile sunt distruse din omul care îi slujește pe brahmani cu reverență. Din această (conduită) izvorăște prosperitatea. Din aceasta izvorăște faima. Din aceasta izvorăște inteligența sau cunoașterea sufletului. Un kșatriya, prin această conduită, devine un războinic puternic și un distrugător al dușmanilor și reușește să dobândească o mare faimă. Chiar și

257 Argumentul este, așadar, că orice i se dă brahmanului să mănânce și este mâncat aparent de el, este de fapt mâncat de aceste zeități.

258 *Bhutatmanah* este explicat de comentator ca *Bhuta praptahvasikritahatmayaih*.

259 A doua linie a versetului 18 este crucială. Comentatorul explică că *prakshipya* înseamnă *dattwa*; *Kun* este Pământul. *Van* este *diptim ukrvan, ubhaya-loke itiseshah*. *Para-* Această notă de subsol pare să fi fost trunchiată, deoarece ultima linie începe cu un cuvânt cu cratimă.—JBH.

Narada mi-a spus acest lucru, și anume că cineva ar trebui să venereze întotdeauna un brahman bine născut, cu jurăminte rigide și familiarizat cu scripturile, dacă dorește orice fel de prosperitate. Omul care este aplaudat de brahmani, care sunt mai superiori decât cei consideraţi superiori tuturor oamenilor, înalți sau mici, crește cu adevărat în prosperitate. Omul care vorbește de rău brahmanii se confruntă curând cu dezastrul, la fel cum un bulgăre de pământ necopt se confruntă cu distrugerea când este aruncat în mare. În același mod, toate faptele care sunt dăunătoare brahmanilor vor aduce cu siguranță dezastru și ruină. Privește petele întunecate de pe Lună și apele sărate ale oceanului. Marele Indra a fost odată marcat peste tot cu o mie de semne sexuale. Prin puterea brahmanilor, acele semne s-au transformat în tot atâtea ochi. Privește, O, Mahadeva, cum s-au petrecut toate aceste lucruri. Dorind faimă și prosperitate și diverse regiuni de fericire în lumea de dincolo, o persoană cu un comportament și un suflet pur ar trebui, O, ucigaș al lui Madhu, să trăiască în ascultare de poruncile brahmanilor.[260]

SECȚIUNEA XXXV

Bhishma spuse: O binecuvântat rege, Brahmanul, prin simpla naștere, devine un obiect de adorație pentru toate creaturile și este îndreptățit, ca oaspete, să mănânce prima porțiune din toate alimentele gătite.[261] Din ei izvorăsc toate marile scopuri ale vieții (și anume: Dreptatea și Bogăția și Plăcerea și Eliberarea). Ei sunt prietenii tuturor creaturilor din univers. Ei sunt din nou gurile zeităților (căci mâncarea turnată în gurile lor este mâncată de zei). Închinaţi cu reverență, ei ne doresc prosperitate rostind cuvinte pline de auspicii. Ignoraţi de dușmanii noștri, fie ca aceștia să se înfurie pe aceștia și să le dorească rău acelor detractori ai lor, rostind cuvinte pline de blesteme severe. În acest context, persoanele cunoscătoare ale istoriei antice repetă următoarele versete cântate odinioară, referitoare la modul în care, în vremuri străvechi, Creatorul, după ce a creat Brahmanii, le-a hotărât datoriile. ”Un Brahman nu ar trebui să facă nimic altceva decât ceea ce i-a fost hotărât. Protejați, ei ar trebui să protejeze pe alții. Prin această conduită, ei sunt siguri că vor atinge ceea ce le este de mare avantaj. Făcând acele acte care le-au fost hotărâte, ei sunt siguri că vor obține prosperitatea Brahmăi. Voi deveniți modele pentru toate creaturile și frâne pentru a le reține. Un Brahman înzestrat cu învățătură nu ar trebui să facă niciodată ceea ce este stabilit pentru Șudra. Făcând astfel de acte, un Brahman pierde merit.[262] Prin studiul *Vedelor*, el este sigur că va obține prosperitate și inteligență și energie și putere capabilă să ardă toate lucrurile, precum și glorie de cel mai înalt rang. Prin oferirea de ofrande de unt clarificat zeilor, Brahmanii ating o fericire înaltă și devin demni să ia locul înaintea chiar și a copiilor în ceea ce privește toate tipurile de alimente gătite și înzestrați cu prosperitatea Brahmăi.[263] Înzestrați cu o credință plină de compasiune față de toate creaturile și devotați autocontrolului și studiului *Vedelor*, veți atinge împlinirea tuturor dorințelor voastre. Orice lucruri există în lumea oamenilor, orice lucruri se întâmplă în regiunea zeităților, toate pot fi realizate cu ajutorul penitenței și cunoașterii și respectării jurămintelor și restricțiilor.” Ți-am recitat astfel, O, fără de păcat, versurile care au fost cântate de Brahma însuși. Înzestrat cu inteligență și înțelepciune supremă, Creatorul însuși a hotărât aceasta, din compasiune pentru Brahmani. Puterea celor dintre ei care se dedică penitentelor este egală cu forța regilor. Ei sunt într-adevăr de neînvins, fioroși, posedați de viteza fulgerului și extrem de iuți în acțiunile lor. Printre ei sunt unii posedați de puterea leilor și unii posedați de puterea tigrilor. Unii dintre ei sunt înzestrați cu puterea mistreților, unii cu cea a cerbilor și unii cu cea a crocodililor. Unii dintre ei au o

260 Petele întunecate de pe Lună se datorau blestemului lui Daksha. Apele oceanului au devenit sărate din cauza blestemului unui Rishi.

261 Sensul este că cineva devine brahman doar prin naștere, fără ajutorul riturilor de purificare stabilite în scripturi. Când mâncarea este gătită, nimeni altcineva decât un brahman nu are dreptul la prima porție din aceasta.

262 Comentatorul consideră că *saudram karma* se referă în mod special la serviciul altora. Prin urmare, ceea ce este interzis brahmanilor este serviciul altora.

263 În această țară, până în ziua de azi, când se pregătește mâncare pentru oaspeții invitați într-o casă, nici o porție din această mâncare nu poate fi oferită nimănui înainte de a fi dedicată zeilor și așezată în fața celor cărora le este destinată. Se face însă o excepție pentru copii. Ceea ce se afirmă aici este că un brahman bun poate avea prioritate chiar și față de copii în ceea ce privește această mâncare.

atingere asemănătoare cu cea a șerpilor veninoși și unii mușcătura asemănătoare cu cea a rechinilor. Unii dintre ei sunt capabili să cuprindă prin simpla vorbire distrugerea celor care li se opun; iar unii sunt competenți să distrugă doar printr-o privire a ochilor lor. Unii dintre ei, după cum s-a spus deja, sunt ca șerpi veninoși, iar unii dintre ei au dispoziții foarte blânde. Dispozițiile, O, Yudhisthira, ale Brahmanilor sunt de feluri diverse. Mekalas, Dravidas, Lathas, Paundras, Konwasiras, Saundikas, Daradas, Darvas, Chauras, Savaras, Varvaras, Kiratas, Yavanas și numeroase alte neamuri de Kshatriya s-au degradat la statutul de Sudra prin mânia Brahmanilor. În consecință că i-au nesocotit pe Brahmani, Asurii au fost nevoiți să se refugieze în adâncurile oceanului. Prin grația Brahmanilor, zeitățile au devenit locuitori ai regiunilor fericite ale Raiului. Elementul spațiu sau eterul este incapabil de a fi atins. Munții Himavat sunt incapabili să fie mutați din locul lor. Curentul Gangelui este incapabil de a fi oprit de un dig. Brahmanii sunt incapabili de a fi subjugați. Kshatriya sunt incapabili să conducă Pământul fără a cultiva bunăvoința Brahmanilor. Brahmanii sunt ființe cu suflet înalt. Ei sunt zeitățile zeităților însele. Să-i cinsteşti întotdeauna cu daruri şi servicii pline de supunere: dacă, într-adevăr, doreşti să te bucuri de suveranitatea întregului Pământ cu centura ei de mări. Energia şi puterea Brahmanilor, O, fără pată, se diminuează în urma acceptării de daruri. Tu trebuie să-ți protejezi neamul. O rege, de acei Brahmani care nu doresc să accepte daruri![264]

(*Anusasana Parva* continuă în Partea a-II-a)

264 Ceea ce se afirmă aici este că acei brahmani care nu acceptă daruri sunt foarte superiori. Energia şi puterea lor sunt mari. Bhishma îi spune lui Yudhishthira să fie întotdeauna atent la modul în care îi tratează pe aceşti brahmani superiori. După *rakshyam,* cuvintele *swakulam* sunt înțelese. Traducătorul din Burdwan înțelege greşit a doua linie a versetului.

PARTEA a II-a

SECȚIUNEA XXXVI

Bhishma a spus: În acest context, este citată vechea istorie a discuției dintre Sakra și Samvara. Ascultă-o, O, Yudhishthira. Odată, Sakra, luând înfățișarea unui ascet cu părul încâlcit și corpul acoperit cu cenușă, a călătorit într-o trăsură urâtă și s-a prezentat în fața lui Asura Samvara.

Sakra a spus: Prin ce comportament, O, Samvara, ai reușit să ajungi în fruntea tuturor indivizilor din rasa ta? Din ce motiv toți oamenii te consideră superior? Spune-mi acest lucru cu sinceritate și în detaliu.

Samvara a spus: Nu am niciodată resentimente față de Brahmani. Orice instrucțiuni ei dau, le primesc cu evlavie necondiționată. Când Brahmanii sunt angajați în interpretarea scripturilor, îi ascult cu mare bucurie. După ce le-am auzit interpretările, nu-i neglijez niciodată. Nici nu-i ofensez vreodată pe Brahmani în vreun fel. Întotdeauna îi venerez pe acei Brahmani care sunt înzestrați cu inteligență. Întotdeauna caut informații de la ei. Întotdeauna le venerez picioarele. Abordându-mă cu încredere, ei întotdeauna îmi vorbesc cu afecțiune și mă întreabă de sănătatea mea. Dacă se întâmplă să fie neatenți, eu sunt întotdeauna atent. Dacă se întâmplă să doarmă, eu rămân întotdeauna treaz. Ca albinele care udă fagurii cu miere, Brahmanii, care sunt instructorii și conducătorii mei, mă udă întotdeauna cu nectarul cunoașterii – eu, care sunt întotdeauna devotat căii arătate de scripturi, care sunt devotat Brahmanilor și care sunt complet lipsit de răutate sau patimi rele. Orice spun ei cu inima veselă, eu accept întotdeauna ajutat de memorie și înțelegere. Sunt întotdeauna atent la propria mea credință în ei și mă gândesc întotdeauna la propria mea inferioritate față de ei. Ling întotdeauna nectarul care se află la capătul limbii lor și din acest motiv ocup o poziție mult superioară tuturor celorlalți din rasa mea, ca Luna care transcende toate stelele. Interpretările scripturale care cad de pe buzele Brahmanilor și la care ascultarea îl face pe orice om înțelept să acționeze în lume, constituie nectar pe pământ și pot fi asemănate și cu ochi de o excelență remarcabilă.[1] Văzând în trecut confruntarea dintre zei și Asura, și înțelegând puterea instrucțiunilor care au căzut de pe buzele Brahmanilor, tatăl meu s-a umplut de încântare și uimire.[2] Văzând puterea Brahmanilor cu suflet înalt, tatăl meu l-a întrebat pe Chandramas: „Cum obțin Brahmanii succesul?”

Soma a spus: Brahmanii sunt încununați de succes prin penitențele lor. Puterea lor constă în vorbire. Priceperea persoanelor aparținând ordinului regal rezidă în brațele lor. Brahmanii, însă, au vorbirea ca armă. Suportând disconfortul unei șederi în locuința învățătorului său, brahmanul ar trebui să studieze *Vedele* sau cel puțin *Pranava*. Renunțând la mânie și la atașamentele pământești, el ar trebui să devină un Yati, privind toate lucrurile și toate creaturile cu ochi egali. Dacă rămâne în locuința tatălui său, stăpânește toate *Vedele* și dobândește o mare cunoaștere, ajungând la o poziție care ar trebui să inspire respect, oamenii îl condamnă în continuare ca fiind necălătorit sau casnic. Ca un șarpe care înghite șoareci, pământul îi înghite pe acești doi, și anume, un rege care nu este dispus să lupte și un brahman care nu este dispus să părăsească casa pentru a dobândi cunoștințe.[3] Mândria distruge prosperitatea persoanelor cu puțină inteligență. O fecioară, dacă rămâne însărcinată, devine pătată. Un brahman atrage reproșuri dacă rămâne acasă. Chiar și asta a auzit tatăl meu de la Soma, cu aspectul său minunat. Ca urmare, tatăl meu a început să venereze și să respecte brahmanii. La fel ca el, și eu venerez și ador toți brahmanii cu jurăminte înalte.

---

1 Construcția este *Etat Brahmana-mukhat sastram, yat srutwaiha pravartate, phthivyam* etc, etc. Ambii traducători vernaculari au înțeles greșit versetul.

2 *Etat karanam* pare să se refere la *Brahamana-mukhat sastram*. Sensul pare să fie că, în confruntarea dintre zeități și Asuri, puterea Brahmanilor a fost demonstrată din plin, deoarece Sukra i-a ajutat pe Asuri cu *mantrele* și incantațiile sale, în timp ce Vrihaspati și alții i-au ajutat pe zei prin aceleași mijloace.

3 În unele texte bengaleze pentru *Bhumiretau* apare citirea *Bhumireto*. De fapt, aceasta din urmă este o greșeală de tipar sau o simplă eroare materială. *Etau* se referă la cele două menționate în a doua linie. Traducătorul din Burdwan consideră de fapt *Bhumireto* ca fiind citirea corectă și face versul fără sens.

Bhishma a continuat: Auzind aceste cuvinte rostite de prinţul Danavas, Sakra a început să venereze brahmanii şi, ca urmare, a reuşit să obţină conducerea zeilor.

SECȚIUNEA XXXVII

Yudhishthira a spus: Care dintre aceste trei persoane, O, strămoşule, ar trebui considerată cea mai potrivită pentru a primi daruri: cea care este un străin, cea care locuieşte împreună cu cel care dăruieşte şi pe care acesta o cunoaşte de mult timp, sau cea care se prezintă în faţa celui care dăruieşte, venind de la mare distanţă?

Bhishma a spus: Toate acestea sunt egale. Eligibilitatea unora constă în solicitarea de milă pentru a aduce sacrificii sau pentru a plăti onorariul învăţătorului sau pentru a-şi întreţine soţiile şi copiii. Eligibilitatea unora pentru a primi cadouri constă în respectarea jurământului de a rătăci pe pământ, fără a solicita nimic, ci doar primind ceea ce li se dă. Ar trebui, de asemenea, să dăm cuiva ceea ce caută.[4] Ar trebui, totuşi, să facem cadouri fără a-i afecta pe cei care depind de noi. Chiar şi asta am auzit. Afectând pe cei care depind de noi, ne afectăm pe noi înşine. Străinul, adică cel care a venit pentru prima dată, ar trebui considerat un obiect potrivit pentru cadouri. Cel care este familiar şi bine cunoscut şi care a trăit cu cel care dăruieşte, ar trebui privit în acelaşi mod. Cei învăţaţi ştiu că şi cel care vine dintr-un loc îndepărtat ar trebui privit în acelaşi mod.

Yudhishthira a spus: Este adevărat că ar trebui să facem daruri altora fără a afecta pe nimeni şi fără a încălca poruncile scripturilor. Cu toate acestea, trebuie să se stabilească în mod corect cine este persoana care ar trebui considerată ca fiind un obiect adecvat pentru a primi cadouri. Aceasta ar trebui să fie o persoană care, prin primirea cadoului, să nu se simtă jignită.[5]

Bhishma a spus: Dacă *Ritvicul*, *Purohita*, învăţătorul, Acharya, discipolul, ruda (prin căsătorie) şi rudele sunt înzestraţi cu învăţătură şi liberi de rea-voinţă, atunci ei ar trebui consideraţi demni de respect şi veneraţie. Persoanele care nu posedă astfel de calităţi nu pot fi considerate demne de daruri sau ospitalitate. Prin urmare, ar trebui să se examineze cu deliberare persoanele cu care se intră în contact. Abţinerea de la mânie, adevărul în vorbire, abţinerea de la vătămare, sinceritatea, seninătatea în conduită, absenţa mândriei, modestia, renunţarea, autocontrolul şi seninătatea sau mulţumirea sufletului, la acea persoană care le are în mod natural şi în care nu există fapte rele, ar trebui considerată un obiect adecvat. O astfel de persoană merită onoruri. Fie că persoana este una binecunoscută şi familiară, fie că a sosit recent, fie că nu a mai fost văzută înainte, dacă are aceste calităţi, ar trebui considerată demnă de onoruri şi ospitalitate. Cel care neagă autoritatea *Vedelor*, sau se străduieşte să arate că scripturile ar trebui ignorate, sau aprobă toate încălcările restricţiilor din societate — îşi aduce pur şi simplu propria ruină (şi nu ar trebui considerat demn de daruri). Acel Brahman care este mândru de învăţătura sa, care vorbeşte de rău despre *Vede* sau care este devotat ştiinţei disputei inutile, sau care doreşte să obţină victoria (în disputele) în adunările oamenilor buni, infirmând motivele care există pentru moralitate şi religie şi atribuind totul întâmplării, sau care se dedă la a critica şi mustra pe alţii sau care mustră Brahmani, sau care este suspicios faţă de toate persoanele, sau care este prost şi lipsit de judecată, sau care are o vorbire amară, ar trebui cunoscut ca fiind la fel de detestabil ca un câine. Aşa cum un câine întâlneşte pe alţii, lătrând şi căutând să muşte, o astfel de persoană este exact la fel, căci îşi iroseşte respiraţia în zadar şi caută să distrugă autoritatea tuturor scripturilor. Acele practici care susţin societatea, datoriile de dreptate şi toate acele acţiuni care sunt productive de beneficiu pentru sine ar trebui urmate. O persoană care trăieşte urmând acestea, creşte în prosperitate pentru totdeauna. Achitând datoria pe care o are faţă de zei prin sacrificii, cea faţă de Rishi prin studierea *Vedelor*, cea

---

4 Extind acest verset. După ce se înţelege *kriya bhavatipatratwam*. *Kriya* include diversele obiecte pentru care persoanele solicită milă sau daruri. *Upansuvratam* este *maunam parivrajyam*.

5 Se spune că mâncarea sau alte lucruri, atunci când sunt date unei persoane care nu le merită, provoacă durere. Yudhishthira întreabă cine este persoana potrivită căreia i se pot face cadouri.

față de Pitri prin procrearea de copii, cea față de Brahmani prin oferirea de daruri acestora și cea față de oaspeți prin hrănirea lor, în ordine și cu puritatea intenției, și urmând în mod corespunzător rânduielile scripturilor, un gospodar nu se abate de la dreptate.[6]

SECȚIUNEA XXXVIII

Yudhishthira a spus: O, cel mai bun dintre Bharatas, doresc să te aud vorbind despre firea femeilor. Se spune că femeile sunt rădăcina tuturor relelor. Toate sunt considerate extrem de fragile.

Bhishma a spus: În acest sens, se citează vechea poveste a discuției dintre *Rishi* Narada celest și curtezana (celestă) Panchachuda. Odată, în vremuri străvechi, *Rishi* Narada celest, după ce a cutreierat întreaga lume, a întâlnit-o pe *Apsara* Panchachuda, de o frumusețe fără cusur, care locuia în regiunea Brahman. Văzând-o pe Apsara, ale cărei membre erau înzestrate cu o mare frumusețe, ascetul i s-a adresat, spunând: „O, tu, cu talia subțire, am o îndoială în minte. Explicați-mi-o."

Bhishma a continuat: Astfel abordată de Rishi, Apsara i-a răspuns: „Dacă subiectul îmi este cunoscut și dacă mă consideri competentă să vorbesc despre el, îți voi spune cu siguranță ce am în minte".

Narada a spus: O, tu, cea amabilă, cu siguranță nu te voi însărcina cu nicio sarcină care depășește competența ta. O, tu, cea cu chip frumos, doresc să aud de la tine despre firea femeilor.

Bhishma a continuat: Auzind aceste cuvinte ale Rishi-ului celest, cea mai importantă dintre Apsaras i-a răspuns, spunând: „Fiind eu însămi femeie, nu pot vorbi de rău despre femei. Tu știi ce sunt femeile și cu ce natură sunt înzestrate. Nu se cuvine, O, Rishi celest, să-mi dai o astfel de sarcină." Rishi-ul celest i-a spus: „ Este foarte adevărat, O, tu, cu talia subțire! Se comite o greșeală spunând ceea ce nu este adevărat. Însă, spunând ceea ce este adevărat, nu poate exista nicio greșeală." Astfel adresată de el, *Apsara* Panchachuda, cu zâmbetul dulce, a consimțit să răspundă la întrebarea lui Narada. Apoi s-a apucat să menționeze care sunt adevăratele și veșnicele greșeli ale femeilor!

Panchachuda a spus: Chiar și cele de neam înalt, înzestrate cu frumusețe și având protectori, femeile doresc să încalce restricțiile care le-au fost atribuite. Acest defect le pângărește cu adevărat, O Nārada! Nu există nimic mai păcătos decât femeile. Într-adevăr, femeile sunt rădăcina tuturor defectelor. Acest lucru îți este bine cunoscut, O Nārada! Femeile, chiar și atunci când sunt însoțite de soți renumiți și bogați, atrăgători și complet supuși lor, sunt pregătite să îi nesocotească dacă au ocazia. Aceasta, O puternice, este o dispoziție păcătoasă la noi, femeile, că, lepădând pudoarea, cultivăm compania bărbaților cu maniere și intenții păcătoase. Femeile manifestă o înclinație pentru bărbații care le curtează, care se apropie de prezența lor și care le slujesc cu respect chiar și în cea mai mică măsură. Din lipsă de a fi curtate de persoane de sex opus sau din frica de rude, femeile, care sunt în mod natural nerăbdătoare la orice restricție, nu încalcă pe cele stabilite pentru ele și rămân alături de soții lor. Nu există nimeni pe care să nu fie în stare să îl admită la favorurile lor. Ele nu iau niciodată în considerare vârsta persoanei pe care sunt pregătite să o favorizeze. Urâți sau frumoși, atâta timp cât persoana este de sex opus, femeile sunt gata să îi savureze compania. Faptul că femeile rămân fidele stăpânilor lor nu se datorează fricii de păcat, nici compasiunii, nici bogăției, nici afecțiunii care se naște în inima lor pentru rude și copii. Femeile care trăiesc în sânul unor familii respectabile invidiază condiția acelor membre ale sexului lor care sunt tinere și bine împodobite cu bijuterii și pietre prețioase și care duc o viață liberă. Chiar și acele

6 Toate aceste acte trebuie să fie îndeplinite cu intenții pure și în conformitate cu poruncile scripturilor. De exemplu, sacrificiile nu trebuie să fie îndeplinite cu vanitate sau mândrie. *Vedele* nu trebuie studiate fără credință. Copiii nu trebuie să fie concepuți din poftă, etc.

femei care sunt iubite de soții lor și tratate cu mare respect sunt văzute dăruindu-și favorurile bărbaților cocoșați, orbi, idioți sau pitici. Femeile pot fi văzute plăcându-le compania chiar și a acelora dintre bărbați care sunt lipsiți de capacitatea de a se mișca sau a celor care sunt înzestrați cu o mare urâțenie a trăsăturilor. O mare Înțelept, pe acest pământ nu există niciun bărbat pe care femeile să îl considere nepotrivit pentru companie. Din imposibilitatea de a obține persoane de sex opus, sau din frica rudelor, sau din frica de moarte și închisoare, femeile rămân, de la sine, în limitele stabilite pentru ele. Ele sunt deosebit de neliniștite, pentru că tânjesc mereu după tovarăși noi. Datorită naturii lor de neînțeles, ele nu pot fi ținute în ascultare prin tratamente afectuoase. Dispoziția lor este astfel încât ele sunt incapabile să fie reținute atunci când sunt hotărâte la transgresiune. Într-adevăr, femeile sunt ca vorbele rostite de cei înțelepți.[7] Focul nu se satură niciodată de lemne de foc. Oceanul nu se poate umple niciodată cu apele pe care râurile i le aduc. Distrugătorul nu se satură niciodată de a ucide chiar și toate ființele vii. În mod similar, femeile nu sunt niciodată satisfăcute de bărbați. Aceasta, O, Rishi celest, este un alt mister legat de femei. De îndată ce văd un bărbat cu trăsături frumoase și fermecătoare, semne infailibile de dorință apar pe chipurile lor. Ele nu arată niciodată suficientă considerație nici măcar pentru soții care le îndeplinesc toate dorințele, care fac întotdeauna ceea ce le este plăcut și care le protejează de lipsuri și pericole. Femeile nu apreciază niciodată atât de mult bunurile de lux în abundență, podoabele sau alte posesiuni plăcute, pe cât apreciază compania persoanelor de sex opus. Distrugătorul, zeul vântului, moartea, legiunile infernale, gura ecvină care cutreieră oceanul, vomitând flăcări neîncetate de foc, ascuțimea briciului, otrava virulentă, șarpele și Focul — toate acestea există într-o stare de uniune în femei. Acel Brahman etern din care au luat naștere cele cinci mari elemente, din care Creatorul Brahma a ordonat universul și din care, într-adevăr, au luat naștere oamenii, din aceeași sursă eternă au luat naștere și femeile. În acel moment, din nou, O Narada, când au fost create femeile, aceste defecte pe care le-am enumerat au fost plantate în ele!

SECȚIUNEA XXXIX

Yudhishthira a spus: Toți oamenii, O, rege, în această lume, se văd atașați de femei, copleșiți de iluzia creată de Ființa divină. În mod similar, și femeile se văd atașate de bărbați. Tot acest lucru se vede petrecându-se pretutindeni în lume. Pe acest subiect există o îndoială în mintea mea. De ce, O, bucurie a Kurușilor, bărbații (când femeile sunt pătate de atâtea defecte) se atașează totuși de femei? Cine sunt, din nou, acei bărbați de care femeile sunt foarte mulțumite și de care sunt nemulțumite? Se cuvine ție, O, cap al oamenilor, să-mi explici cum pot bărbații să protejeze femeile? În timp ce bărbații se bucură de femei și se joacă cu ele, femeile, se pare, sunt angajate în a-i înșela pe bărbați. Apoi, din nou, dacă un bărbat cade în mâinile lor, îi este greu să scape de ele. Ca niște cirezi care caută mereu pășuni noi, femeile caută bărbați noi unul după altul. Iluzia pe care o poseda *Asura* Samvara, iluzia pe care o poseda *Asura* Namuchi, iluzia pe care o aveau Vali sau Kumbbinasi, suma totală a acesteia este posedată de femei. Dacă bărbatul râde, femeile râd. Dacă bărbatul plânge, ele plâng. Dacă situația o cere, ele primesc bărbatul care le este neplăcut cu cuvinte plăcute. Știința politică pe care o știa învățătorul Asurilor, știința politică pe care o știa învățătorul celeștilor, Vrihaspati, nu poate fi considerată mai profundă sau mai deosebită prin subtilitate decât ceea ce aduce în mod natural inteligența femeii. Într-adevăr, cum pot fi femeile, prin urmare, reținute de bărbați? Ele fac ca o minciună să pară adevăr și un adevăr să pară minciună. Acelea care pot face asta – te întreb, O, erou – cum pot fi ele guvernate de persoane de sex opus? Mi se pare că Vrihaspati și alți mari gânditori, O, ucigaș de dușmani, au dezvoltat știința politică din observarea înțelegerii femeilor. Indiferent dacă sunt tratate de bărbați cu respect sau cu dispreț, femeile sunt văzute că le amețesc și le agită inimile bărbaților.[8] Ființele vii, O, tu cu brațe puternice, sunt virtuoase. Chiar și acest lucru am auzit noi. (Cum poate fi aceasta în concordanță cu faptele)? Căci

7 Astfel de cuvinte sunt de neînțeles și de necuprins datorită profunzimii lor. Femeile sunt la fel de neînțelese și de necuprinse.

8 Sensul este următorul: femeile agită inimile celor care le tratează cu respect, precum și ale celor care le tratează cu dispreț. Comentatorul explică că *Pujitah dhikkritahva tulyavat vikaram janayati*.

tratate cu afecțiune și respect sau altfel, femeile (constituind o parte frumoasă a ființelor vii) sunt văzute ca meritând mustrare pentru conduita lor față de bărbați.[9] Această mare îndoială îmi umple mintea, și anume, când comportamentul lor este astfel, ce om poate să le țină în limitele dreptății? Explicați-mi acest lucru, O, descendent binecuvântat al neamului Kuru! Se cuvine să-mi spui, O, șef al neamului Kuru, dacă femeile sunt cu adevărat capabile să fie ținute în limitele prescrise de scripturi sau dacă cineva înaintea noastră a reușit cu adevărat să le țină în frâu.

SECȚIUNEA XL

Bhishma spuse: Într-adevăr așa este cum spui, O, tu cel cu brațe puternice. Nu este nimic neadevărat în tot ce spui, O, tu din neamul Kuru, despre femei. În legătură cu aceasta, îți voi recita istoria cea veche despre cum, în zile vechi, cel cu suflet înalt Vipula reușise să restrângă femeile în limitele rânduite pentru ele. Îți voi spune și, O, rege, cum femeile au fost create de Marele Bunic Brahman și scopul pentru care au fost create de El. Nu există creatură mai păcătoasă, O, fiu, decât femeile. Femeia este un foc arzător. Ea este iluzia pe care a creat-o *Daitya* Maya. Ea este muchia ascuțită a briciului. Ea este otravă. Ea este un șarpe. Ea este foc. Ea este, într-adevăr, toate acestea la un loc. Am auzit că toți oamenii sunt caracterizați de dreptate și că, în cursul progresului și îmbunătățirii naturale, ei ajung la statutul de zeități. Acest fapt i-a alarmat pe zei. Ei, așadar, O, tu, cel care pedepsești dușmanii, s-au adunat și s-au dus în fața acelui Mare Bunic. Informându-L despre cele ce le erau în suflet, au stat tăcuți în fața Lui, cu ochii plecați. Puternicul Mare Bunic, înțelegând ce era în inimile zeilor, a creat femeile, cu ajutorul unui ritual *Atharva*. Într-o creație anterioară, O, fiu al lui Kunti, femeile erau toate virtuoase. Cele care, însă, au izvorât din această creație a lui Brahman cu ajutorul unei iluzii au devenit păcătoase. Marele bunic le-a dăruit dorința de plăcere, tot felul de desfătări carnale. Atașate de dorința de plăcere, ele au început să urmărească persoanele de sex opus. Puternicul stăpân al zeilor a creat Mânia ca însoțitoare a Dorinței. Persoanele de sex masculin, cedând în fața puterii Dorinței și a Mâniei, au căutat compania femeilor. Femeile nu au acte speciale prescrise pentru ele. Chiar acesta este decretul care a fost dat. Sruti declară că femeile sunt înzestrate cu cele mai puternice simțuri, că nu au scripturi de urmat și că sunt minciuni vii. Patul și scaunul și podoabele și mâncarea și băutura și absența a tot ce este respectabil și drept, indulgența în vorbe neplăcute și dragostea de companie sexuală — acestea le-a dăruit Brahman femeilor. Bărbații sunt complet incapabili să le restrângă în limite. Chiar Creatorul Însuși este incapabil să le restrângă în limitele ce se cuvin: ce mai trebuie spus despre bărbați? Aceasta, O, tu, cel mai de seamă dintre oameni, am auzit în zile vechi, anume, cum Vipula reușise să protejeze soția învățătorului său în vremuri străvechi. A existat în zile vechi un Rishi foarte binecuvântat pe nume Devasarman, de mare renume. El avea o soție, Ruchi pe nume, care era fără egal pe pământ în privința frumuseții. Frumusețea ei îmbăta pe toți cei ce o priveau dintre zei și Gandharva și Danava. Cel care-l pedepsește pe Paka, adică Indra, ucigașul lui Vritra, O, monarhule, era în mod deosebit îndrăgostit de ea și râvnea la trupul ei. Marele ascetic Devasarman era pe deplin conștient de dispoziția femeilor. El, prin urmare, după puterile și energia sa, o proteja (de orice fel de influență malefică). Rishi-ul știa că Indra nu era reținut de niciun scrupul în privința căutării companiei soțiilor altor oameni. Din acest motiv își proteja soția, depunând toată puterea sa. Odată, O, fiu, Rishi-ul a dorit să facă un sacrificiu. A început să se gândească cum ar putea fi protejată soția sa (în timpul absenței sale de acasă). Înzestrat cu înaltă merit a ascetismului, el a ajuns la soluția pe care trebuia să o adopte. Chemându-și discipolul preferat pe nume Vipula, care era din rasa Bhrigu, i-a spus următoarele:

Devasarman a spus: Voi părăsi casa (pentru o vreme) pentru a aduce un sacrificiu. Șeful celor cerești râvnește mereu la Ruchi a mea. În timpul absenței mele, protejeaz-o cu toată puterea ta! Îți vei petrece timpul cu atenție, având în vedere Purandara. O, cel mai de seamă dintre descendenții lui Bhrigu, Indra își asumă diverse deghizări.

---

9 Toate ființele vii sunt virtuoase, deoarece sunt capabile să progreseze spre divinitate prin propriile lor fapte.

Bhishma a continuat: Astfel abordat de învăţătorul său, ascetul Vipula, cu simţurile sub control, mereu angajat în penitenţe severe, posedând splendoarea, O, rege, a focului sau a soarelui, familiarizat cu toate îndatoririle dreptăţii şi mereu sincer în vorbire, i-a răspuns: «*Aşa să fie*». Cu toate acestea, încă o dată, când învăţătorul său era pe punctul de a pleca, Vipula l-a întrebat cu aceste cuvinte:

Vipula a spus: Spune-mi, O, *Muni*, ce forme ia Sakra când se prezintă. Ce fel de corp are şi care este energia lui? Se cuvine să-mi spui toate acestea.

Bhishma a continuat: Ilustrul Rishi i-a descris atunci cu adevărat lui Vipula, cel cu suflet înalt, toate iluziile lui Sakra, O, Bharata.

Devasarman spuse: ”Cel puternic călăuzitor al lui Paka, O, Rishi reînnoit, este plin de iluzie. În fiecare clipă îşi asumă formele pe care le alege. Uneori poartă o diademă şi ţine fulgerul. Uneori, înarmat cu fulgerul şi purtând o coroană pe cap, se împodobeşte cu cercei, într-o clipă se transformă în forma şi înfăţişarea unui Candal. Uneori, apare cu şuviţe de păr regeşti pe cap; curând din nou, O, fiule, se arată cu şuviţe încâlcite, trupul său fiind îmbrăcat în zdrenţe. Uneori, îşi asumă o înfăţişare frumoasă şi gigantică. În clipa următoare se transformă într-unul cu membre emaciate şi îmbrăcat în zdrenţe. Uneori devine frumos, alteori brunet, alteori de culoare închisă. Uneori devine urât şi alteori posedă o mare frumuseţe trupească. Uneori se arată tânăr şi alteori bătrân. Uneori apare ca un Brahmana, alteori ca un Kshatriya, alteori ca un Vaisya şi alteori ca un Sudra. Într-adevăr, cel al celor o sută de sacrificii apare uneori ca o persoană născută dintr-o stare impură, adică fiul unui tată superior cu o mamă inferioară sau al unui tată inferior cu o mamă superioară. Uneori apare ca un papagal, alteori ca o cioară, alteori ca o lebădă şi alteori ca o *cuckoo*. Îşi asumă şi formele unui leu, al unui tigru sau al unui elefant. Uneori se arată ca un zeu, alteori ca un Daitya şi alteori îşi asumă înfăţişarea unui rege. Uneori apare gras şi îndesat. Uneori ca unul ale cărui membre au fost rupte de acţiunea vântului dezordonat din sistem, alteori ca o pasăre şi alteori ca unul cu trăsături extrem de urâte. Uneori apare ca un patruped. Capabil să îşi asume orice formă, apare uneori ca un idiot lipsit de orice inteligenţă. Îşi asumă şi formele de muşte şi ţânţari. O, Vipula, nimeni nu îl poate identifica din cauza acestor nenumărate deghizări pe care le poate presupune. Însuşi Creatorul universului nu se poate ridica la înălţimea acestui fapt. El se face invizibil când doreşte. Nu poate fi văzut decât cu ochiul cunoaşterii. Şeful celeştilor se transformă uneori în vânt. Călăuzitorul lui Paka îşi asumă întotdeauna aceste deghizări. Tu, dar, O, Vipula, protejează-o pe această soţie a mea cu talia subţire cu mare grijă. O, cel mai de frunte al rasei lui Bhrigu, ai toată grijă să te asiguri că şeful celeştilor nu va pângări această soţie a mea ca un câine nenorocit care linge Havi-ul pregătit pentru un sacrificiu.” După ce a spus aceste cuvinte, mult-binecuvântatul *Muni*, anume Devasarman, având intenţia să facă un sacrificiu, a plecat din locuinţa sa, O, şef al Bharataşilor. Auzind cuvintele învăţătorului său, Vipula a început să se gândească: „Cu siguranţă voi proteja această doamnă în orice mod de puternicul şef al celeştilor. Dar care să fie mijlocul? Ce pot face în această chestiune de a proteja soţia învăţătorului meu? Şeful celeştilor este înzestrat cu mari puteri de iluzie. Posedând o mare energie, este greu de învins. Indra nu poate fi ţinut în afară prin împrejmuirea acestei retrageri a noastră sau prin gardul acestei curţi, deoarece el poate presupune nenumărate forme. Asumându-şi forma vântului, şeful celeştilor ar putea să o atace pe soţia învăţătorului meu. Deci, cel mai bun curs pentru mine ar fi să intru (prin puterea Yoga) în corpul acestei doamne şi să rămân acolo. Punându-mi în valoare puterea, nu voi putea proteja doamna, căci puternicul călăuzitor al lui Paka, am auzit, este capabil să îşi asume orice formă doreşte. Aşadar, o voi proteja pe aceasta de Indra prin puterea mea Yoga. Pentru a-mi îndeplini obiectivul, voi intra cu trupul meu în trupul acestei doamne. Dacă învăţătorul meu, întorcându-se, îşi va vedea soţia pângărită, mă va blestema fără îndoială de furie, căci fiind înzestrat cu mare merit ascetic, posedă viziune spirituală. Această doamnă nu poate fi protejată în felul în care alte femei sunt protejate de bărbaţi, deoarece şeful celeştilor este înzestrat cu mari puteri de iluzie. Vai, situaţia în care mă aflu este foarte critică. Porunca învăţătorului meu trebuie să fie ascultată de mine cu

siguranță. Dacă, așadar, o voi proteja prin puterea mea Yoga, isprava va fi considerată de toți una minunată. Prin puterea mea Yoga, așadar, voi intra în trupul doamnei învățătorului meu. Voi sta în ea și totuși nu îi voi atinge persoana, ca o picătură de apă pe o frunză de lotus care stă pe ea și totuși nu o udă deloc. Dacă voi fi liber de pata pasiunii, nu pot săvârși niciun defect făcând ceea ce doresc să fac. Așa cum un călător, în cursul șederii sale, se stabilește (pentru o vreme) în orice conac gol găsește, la fel voi locui și eu astăzi în trupul doamnei învățătorului meu. Într-adevăr, cu mintea absorbită în Yoga, voi locui astăzi în trupul acestei doamne!" Acordând cea mai bună considerație acestor puncte de dreptate, gândindu-se la toate *Vedele* și ramurile lor, și cu ochiul îndreptat spre măsura mare a penitențelor pe care învățătorul său le avea și de care el însuși era înzestrat, și după ce a stabilit în mintea sa, cu scopul unic de a proteja doamna, de a-i intra în persoană prin puterea Yoga, Vipula din rasa lui Bhrigu a avut mare grijă (pentru îndeplinirea scopului său). Ascultă acum de mine, O, monarh, cum îți voi recita ce a făcut el. Înzestrat cu mari penitențe, Vipula s-a așezat lângă soția învățătorului său, în timp ce ea cu trăsături fără cusur stătea în coliba ei, Vipula a început apoi să discute cu ea, aducând-o la cauza dreptății și adevărului. Îndreptându-și apoi ochii spre ai ei și unind razele de lumină care emanau din organele ei de vedere cu cele care ieșeau din ale sale, Vipula (în forma sa subtilă) a intrat în trupul doamnei, la fel cum elementul vântului intră în eterul spațiului. Pătrunzând ochii ei cu ochii săi și fața ei cu fața sa, Vipula a rămas, fără să se miște, în interiorul ei invizibil, ca umbra ei. Ținând sub control fiecare parte a corpului doamnei, Vipula a continuat să rămână în interiorul ei, hotărât să o protejeze de Indra. Doamna însăși nu știa nimic despre asta. În acest fel, O, monarhule, Vipula a continuat să o protejeze pe doamnă până la întoarcerea înaltului său învățător, după ce acesta a îndeplinit sacrificiul pentru care plecase.

SECȚIUNEA XLI

Bhishma spuse: Într-o zi, șeful celeștilor, luând o înfățișare de o frumusețe cerească, a venit în sihăstria Rishi-ului, gândind că oportunitatea pe care o așteptase s-a ivit în sfârșit. Într-adevăr, O, rege, luând o înfățișare de o frumusețe de neegalat și extrem de ispititoare pentru femei și foarte plăcută la vedere, Indra a intrat în azilul ascetic. El a văzut trupul lui Vipula stând într-o poziție șezând, nemișcat ca o țeapă, și cu ochii lipsiți de viziune, ca o pictură desenată pe pânză. Și a văzut-o și pe Ruchi șezând acolo, împodobită cu ochi ale căror colțuri erau extrem de frumoase, posedând șolduri pline și rotunde și un bust profund și bombat. Ochii ei erau mari și largi ca petalele de lotus, iar fața ei era la fel de frumoasă și dulce ca luna plină. Văzând pe Indra venind în acea ipostază, doamna a dorit să se ridice și să-i ureze de bine. Minunea ei fiind stârnită de frumusețea de neegalat a formei pe care o avea persoana, ea a dorit mult să-l întrebe cine era. Deși, totuși, dorea să se ridice și să-i ureze de bine, totuși membrele ei fiind reținute de Vipula, care locuia în ea, ea nu a reușit, O, rege, să facă ceea ce dorea. De fapt, ea nu putea să se miște din locul unde stătea. Șeful celeștilor i s-a adresat atunci cu cuvinte plăcute rostite cu o voce dulce. Într-adevăr, el a spus: „O, tu cu zâmbete dulci, să știi că eu sunt Indra, sosit aici pentru tine! Să știi, O, doamnă dulce, că sunt chinuit de zeul dorinței provocat de gânduri despre tine! O, tu cu sprâncene frumoase, am venit în prezența ta. Timpul trece."[10] Aceste cuvinte pe care Indra le-a rostit au fost auzite de ascetul Vipula. Rămânând în corpul soției învățătorului său, el a văzut tot ce s-a întâmplat. Doamna de o frumusețe fără cusur, deși a auzit ce a spus Indra, nu a putut însă să se ridice pentru a ura de bine sau a onora pe șeful celeștilor. Simțurile ei fiind reținute de Vipula, ea nu a putut rosti niciun cuvânt ca răspuns. Acea odraslă al rasei lui Bhrigu, de energie măreață, judecând după indicațiile oferite de trupul soției învățătorului său că nu era împotrivă să-l primească pe Indra cu amabilitate, i-a reținut membrele și simțurile cu și mai mare eficacitate, O, rege, prin puterile sale de Yoga. Cu legături de Yoga i-a legat toate simțurile. Văzând-o șezând fără nicio dovadă de neliniște pe persoana ei, stăpânul Sachiei, puțin jenat, i s-a adresat din nou acelei doamne care era amețită de puterile de Yoga ale discipolului soțului ei, cu aceste cuvinte: „*Vino, vino, O, doamnă dulce!*" Atunci doamna a încercat să-i răspundă. Vipula, însă, i-a reținut cuvintele pe care intenționa să le rostească. Cuvintele care i-au scăpat de pe buze (sub influența lui Vipula) au fost: „Care este motivul venirii tale aici?"

10 *Pura* are puțină forță aici, sugerând „primul". În primul rând, să știi că am venit la tine.

Aceste cuvinte, împodobite cu rafinamente gramaticale, i-au ieşit din gura care era la fel de frumoasă ca luna.[11] Supusă influenţei altuia, ea a rostit aceste cuvinte, dar a devenit destul de ruşinată pentru că le-a rostit. Auzind-o, Purandara a devenit extrem de mâhnit. Observând acel rezultat stânjenitor, şeful celeştilor, O, monarh, împodobit cu o mie de ochi, a văzut totul cu ochiul său spiritual. Apoi l-a văzut pe ascet stând în corpul doamnei. Într-adevăr, ascetul stătea în corpul soţiei învăţătorului său ca o imagine sau o reflexie pe o oglindă. Văzându-l pe ascet, înzestrat cu puterea teribilă a penitenţelor, Purandara, O, monarh, temându-se de blestemul Rishi-ului, a tremurat de frică. Vipula, apoi, posedând o mare putere ascetică, a părăsit corpul soţiei învăţătorului său şi s-a întors în propriul său corp care zăcea în apropiere. Apoi i s-a adresat lui Indra, terifiat, cu următoarele cuvinte:

Vipula a spus: O, Purandara cu suflet rău, O, tu, cu mintea păcătoasă, O, nenorocitule care nu ai control asupra simţurilor tale, nici zeii, nici oamenii nu te vor venera pentru mult timp! Ai uitat, O, Sakra, nu mai ai în memorie că Gautama te-a blestemat, în urma căruia corpul tău a fost desfigurat cu o mie de semne sexuale, care, datorită compasiunii lui Rishi, au fost transformate ulterior în organe de vedere? Ştiu că ai o înţelegere extrem de proastă, că sufletul tău este necurat şi că ai o minte extrem de instabilă! O, nebunule, să ştii că această doamnă este protejată de mine. O, păcătosule, întoarce-te în locul de unde ai venit. O, tu, cu sufletul nebun, nu te reduc astăzi la cenuşă cu energia mea. Cu adevărat, sunt plin de compasiune pentru tine. De aceea, O, Vasava, nu doresc să te ard. Învăţătorul meu, înzestrat cu o mare inteligenţă, posedă o putere teribilă. Cu ochii aprinşi de mânie, dacă te-ar fi văzut, ţi-ar fi ars astăzi sinele păcătos. Nu ar trebui, O, Sakra, să mai faci aşa ceva. Brahmanii ar trebui să fie respectaţi de tine. Ai grijă să nu te întâlneşti, împreună cu fiii şi consilierii tăi, cu distrugerea, afectat de puterea brahmanilor. Tu crezi că eşti nemuritor şi că, prin urmare, eşti liber să procedezi în acest fel. Nu-i ignora însă pe brahmani. Ştii că nu există nimic de neatins prin penitenţă.

Bhishma a continuat: Auzind aceste cuvinte ale lui Vipula, cel cu suflet nobil, Sakra, fără a spune nimic şi cuprins de ruşine, s-a făcut nevăzut. La un moment după ce plecase, Devasarman, cel cu merite ascetice înalte, după ce isprăvise sacrificiul pe care intenţionase să-l săvârşească, s-a întors în propriul său azil. Când învăţătorul său s-a întors, Vipula, care îndeplinise o faptă plăcută, i-a dăruit soţia sa de o frumuseţe fără cusur, pe care o protejase cu succes împotriva vicleniilor lui Indra. Cu sufletul senin şi plin de reverenţă faţă de învăţătorul său, Vipula l-a salutat cu respect şi a stat în prezenţa sa cu inima fără teamă. După ce învăţătorul său se odihnise puţin şi când acesta şedea aşezat cu soţia sa pe acelaşi scaun, Vipula i-a relatat tot ce făcuse Şakra. Auzind aceste cuvinte ale lui Vipula, cel mai de frunte dintre *Muni*, înzestrat cu mare putere, a fost extrem de mulţumit de el pentru conduita şi dispoziţia sa, pentru penitenţele şi pentru practicile sale. Observând conduita lui Vipula faţă de el – învăţătorul său – şi devotamentul său, şi remarcând statornicia lui în virtute, puternicul Devasarman a exclamat: *„Excelent, excelent!”*. Devasarman, cel cu suflet drept, primindu-şi discipolul virtuos cu o primire sinceră, l-a onorat cu un dar. Într-adevăr, Vipula, statornic în virtute, a primit de la învăţătorul său darul că nu se va clătina sau abate niciodată de la dreptate. Eliberat de învăţătorul său, a plecat din locuinţa sa şi a practicat cele mai severe asceze. Devasarman, de asemenea, cu penitenţe severe, împreună cu soţia sa, a început din acea zi să locuiască în acele păduri solitare, perfect lipsit de frică de cel care-i ucisese pe Vala şi Vritra.

SECŢIUNEA XLII

Bhishma spuse: Îndeplinindu-şi porunca învăţătorului său, Vipula a practicat cele mai severe penitenţe. Înzestrat cu mare energie, el s-a considerat în cele din urmă înzestrat cu suficient merit ascetic. Mândrindu-se de isprava pe care o realizase, el a umblat fără teamă şi mulţumit pe

11 Doamnele vorbeau în *prakrită*, nu în sanscrită. Cea din urmă este o limbă rafinată, cea dintâi este o limbă nefinisată. De aceea Indra a fost surprins să audă cuvinte în sanscrită din gura doamnei.

pământ, O, monarhule, considerat de toți ca având mare renume pentru ceea ce făcuse. Puternicul Bhargava a considerat că cucerise ambele lumi prin acea ispravă a sa, precum și prin penitențele sale severe. După ce a trecut o vreme, O, desfătare a Kurus, a sosit ocazia ca în legătură cu sora lui Ruchi să aibă loc o ceremonie de danii. În ea trebuiau dăruite bogății și grâne din belșug.[12] Între timp, o anumită fecioară cerească, înzestrată cu mare frumusețe, călătorea prin ceruri. Din trupul ei, în timp ce se deplasa prin firmament, au căzut pe pământ câteva flori. Aceste flori, având o mireasmă cerească, au căzut într-un loc nu departe de reședința soțului lui Ruchi. În timp ce florile zăceau împrăștiate pe pământ, ele au fost culese de Ruchi cu ochi frumoși. Curând după aceea, a sosit la Ruchi o invitație din țara Angașilor. Sora menționată mai sus a lui Ruchi, pe nume Prabhavati, era soția lui Chitraratha, conducătorul Angașilor. Ruchi, cu o complexiune foarte superioară, după ce și-a prins acele flori în păr, a mers la palatul regelui Angașilor ca răspuns la invitația primită. Văzând acele flori în părul ei, regina Angașilor, cu ochi frumoși, i-a cerut surorii sale să-i obțină și ei câteva. Ruchi, cu fața frumoasă, l-a informat prompt pe soțul ei despre cererea acestei nurori. Rishiul a acceptat rugămintea nurorii sale. Chemând pe Vipula în prezența sa, Devasarman, cu penitențe severe, i-a poruncit ucenicului său să-i aducă niște flori de același fel, spunând: *„Du-te, du-te!*”. Acceptând fără ezitare porunca învățătorului său, marele ascetic Vipula, O, rege, a răspuns: *„Așa să fie!*” și apoi s-a îndreptat spre locul de unde doamna Ruchi culesese florile râvnite de sora ei. Ajungând în locul unde florile (culese de Ruchi) căzuseră din cer, Vipula a văzut altele încă împrăștiate. Toate erau la fel de proaspete ca și cum ar fi fost smulse recent din plantele de care fuseseră crescute. Niciuna nu se ofilise deloc. El a ridicat acele flori cerești de o mare frumusețe. Purtând o mireasmă cerească, O, Bharata, Vipula le obținuse acolo ca rezultat al penitențelor sale severe. Împlinitor al poruncii învățătorului său, după ce le-a obținut, a simțit o mare bucurie și a plecat repede spre orașul Champa, împodobit cu ghirlande de flori de Champaka. În timp ce mergea, a văzut pe drum un cuplu omenesc mișcându-se în cerc, ținându-se de mână. Unul dintre ei a făcut un pas rapid și astfel a stricat ritmul mișcării. Din această cauză, O, rege, a apărut o dispută între ei. Într-adevăr, unul dintre ei l-a acuzat pe celălalt, spunând: „Tu ai făcut un pas mai iute!”. Celălalt a răspuns: „Nu, într-adevăr”, deoarece fiecare își menținea cu obstinație propria părere, fiecare, O, rege, afirma ceea ce celălalt nega și nega ceea ce celălalt afirma. În timp ce discutau astfel cu mare convingere, un jurământ le-a fost auzit printre ei. Într-adevăr, fiecare dintre ei l-a numit brusc pe Vipula în ceea ce au rostit. Jurământul pe care și l-au depus fiecare a fost acesta: „Acela dintre noi doi care vorbește fals, în lumea de apoi va avea parte de sfârșitul care va fi al regeneratului Vipula!”. Auzind aceste cuvinte ale lor, fața lui Vipula a devenit foarte lipsită de veselie. A început să reflecteze, spunându-și în sinea lui: „Am suferit penitențe severe. Disputa dintre acest cuplu este aprigă. Pentru mine, din nou, este dureroasă. Ce păcat am săvârșit de amândoi acești oameni se referă la sfârșitul meu în lumea de apoi ca fiind cel mai dureros dintre cele rezervate tuturor creaturilor?”. Gândind astfel, Vipula, O, cel mai bun dintre monarhi, și-a lăsat capul în jos și, cu o minte sumbră, a început să-și amintească ce păcat făcuse. Mergând puțin mai departe, a zărit alți șase bărbați jucând cu zaruri de aur și argint. Angajați în joc, acei indivizi i s-au părut atât de agitați încât părul de pe trupul lor stătea înțepenit. Și ei (după ce a apărut o dispută între ei) au fost auziți de Vipula depunând același jurământ pe care îl auzise deja cuplul întâi. Într-adevăr, cuvintele lor se refereau în același mod la Vipula: „Cel dintre noi care, condus de lăcomie, va acționa într-un mod nepotrivit, va avea parte de acel sfârșit care îi este rezervat lui Vipula în lumea de apoi!”. Auzind aceste cuvinte, totuși, Vipula, deși s-a străduit din răsputeri să-și amintească, nu a reușit să-și amintească nicio greșeală a sa încă din cei mai timpurii ani ai săi, O, tu din rasa Kuru. Într-adevăr, a început să ardă ca un foc așezat în mijlocul altui foc. Auzind blestemul acela, mintea i-a ars de tristețe. Într-o astfel de stare de neliniște, un timp îndelungat a trecut. În cele din urmă, și-a amintit modul în care acționase pentru a proteja soția învățătorului său de manevrele lui Indra. „Penetrasem corpul acelei doamne, așezând membru lângă membru, față lângă față, Deși acționasem astfel, tot nu i-am spus adevărul învățătorului meu!”. Aceasta era greșeala. O, tu din rasa

12 Ceremonia *adana* era un rit în cadrul căruia prietenii și rudele trebuiau să ofere cadouri persoanei care oficia ceremonia. Investitura cu firul sacru, căsătoria, ritul oficiat în luna a șasea și a noua de sarcină sunt toate ceremonii de acest fel.

Kuru, pe care Vipula și-a amintit-o în sine. Într-adevăr, O, rege binecuvântat, fără îndoială aceasta era greșeala pe care de fapt o comisese. Ajungând în orașul Champa, i-a dat florile învățătorului său. Devotat superiorilor și celor mai în vârstă, el și-a venerat învățătorul în cuviință.

SECȚIUNEA XLIII

Bhishma a spus: Văzându-și discipolul întors din misiune, Devasarman, plin de energie, i s-a adresat cu cuvintele pe care ți le voi recita, O, rege!

Davasarman a spus: Ce ai văzut, O, Vipula, în timpul călătoriei tale, O, discipolule, prin marea pădure? Cei pe care i-ai văzut te cunoșteau, O, Vipula. Eu, precum și soția mea Ruchi, știm cum ai acționat în ceea ce privește protejarea lui Ruchi.

Vipula a spus: O, Rishi regenerat, cine sunt cei doi pe care i-am văzut mai întâi? Cine sunt și ceilalți șase pe care i-am văzut ulterior? Toți mă cunosc: cine sunt, de fapt, cei la care te referi în discursul tău către mine?

Devasarman spuse: ”Primul cuplu, O reînnoitule, pe care l-ai văzut, este Ziua și Noaptea. Ele se mișcă neîncetat ca un cerc. Ambele cunosc fărădelegea de care ai fost vinovat, acei alți bărbați (șase la număr) pe care, O brahmane învățat, i-ai văzut jucând veseli la zaruri, sunt cele șase Anotimpuri. Și ei sunt la curent cu păcatele tale. După ce a comis un păcat în secret, niciun om păcătos nu ar trebui să-și mențină gândul liniștitor că fărădelegea sa este cunoscută doar de el și de nimeni altcineva. Când un om săvârșește o faptă păcătoasă în secret, Anotimpurile, precum și Ziua și Noaptea, îl văd mereu. Acele regiuni rezervate păcătoșilor îți vor fi ție (pentru ceea ce ai făcut) Ceea ce făcuseși nu mi-ai spus. Faptul că păcatul tău nu era cunoscut de nimeni, era credința ta, și această convingere te umpluse de bucurie. Nu i-ai spus învățătorului tot adevărul, alegând să-i ascunzi o parte esențială. Anotimpurile, și Ziua și Noaptea, pe care le-ai auzit vorbind în acest ton, au considerat potrivit să-ți reamintească de fărădelegea ta. Ziua și Noaptea și Anotimpurile cunosc mereu toate faptele bune și rele pe care le are un om. Ți-au vorbit în acest fel, O reînnoitule, pentru că au cunoștință deplină despre ceea ce făcuseși, dar nu avuseseși curajul să-mi spui, temându-te că ai greșit. Din acest motiv, acele regiuni rezervate păcătoșilor vor fi și ale tale. Nu mi-ai spus ce ai făcut. Ai fost pe deplin capabil, O reînnoitule, să-mi protejezi soția, a cărei dispoziție este din fire păcătoasă. Făcând ceea ce ai făcut, nu ai comis niciun păcat. Pentru asta, am fost mulțumit de tine! O, cel mai bun dintre brahmani, dacă aș fi știut că ai acționat nelegiuit, te-aș fi blestemat fără ezitare. Femeile se unesc cu bărbații. O astfel de uniune este foarte de dorit cu bărbații. Tu, însă, ai protejat-o pe soția mea într-un spirit diferit. Dacă ai fi acționat altfel, un blestem ar fi fost rostit asupra ta. Chiar și asta cred eu. Ai, O fiule, protejat-o pe soția mea. Felul în care ai făcut-o mi-a devenit acum cunoscut, ca și cum tu însuți mi-ai fi spus-o. Am fost, O fiule, mulțumit de tine. Eliberat de orice griji, vei merge în rai!” După ce i-a spus aceste cuvinte lui Vipula, marele Rishi Devasarman, s-a înălțat la cer împreună cu soția și ucenicul său și a început să-și petreacă timpul acolo în mare fericire. În cursul unei conversații, O rege, într-o ocazie anterioară, marele ascet Markandeya îmi povestise această istorie pe malurile Gangei. De aceea, ți-o spun și ție. Femeile ar trebui să fie întotdeauna protejate de tine (de ispite și de orice fel de ocazii). Dintre ele se pot vedea ambele feluri, adică cele virtuoase și cele care nu sunt. Acele femei care sunt virtuoase sunt foarte binecuvântate. Ele sunt mamele universului (căci ele hrănesc toate creaturile de jur împrejur). Ele, O rege, susțin pământul cu toate apele și pădurile sale. Acele femei care sunt păcătoase, de comportament nelegiuit, care sunt distrugătoarele neamurilor lor și care sunt căsătorite cu rezoluții păcătoase, pot fi cunoscute prin semne, expresive ale răului care este în ele, care apar, O rege, pe corpurile lor. Așa sunt și cei cu suflet înalt capabili să protejeze femeile. Ele nu pot, O tigru printre regi, să fie protejate în alt mod. Femeile, O șef al oamenilor, sunt feroce. Ele sunt înzestrate cu o putere feroce. Nu au pe nimeni pe care să-l iubească sau să-l placă atât de mult cât pe cei cu care au raporturi sexuale. Femeile sunt ca acele incantații (Atharva) care distrug viața. Chiar și după ce

și-au dat consimțământul să trăiască cu cineva, sunt gata să-l părăsească pentru a intra în angajamente cu alții. Ele nu sunt niciodată mulțumite cu o singură persoană de sex opus, O fiu al lui Pandu! Bărbații nu ar trebui să simtă afecțiune pentru ele. Nici nu ar trebui să simtă gelozie din cauza lor, O rege! Având în vedere doar considerațiile virtuții, bărbații ar trebui să se bucure de compania lor, nu cu entuziasm și atașament, ci cu reținere și lipsă de atașament. Acționând altfel, un om va întâlni cu siguranță distrugerea, O, bucurie a Kurus. Rațiunea este respectată în toate timpurile și în toate circumstanțele. Doar un singur om, și anume Vipula, a reușit să protejeze o femeie. Nu mai este nimeni altcineva, O, rege, în cele trei lumi care să fie capabil să protejeze femeile.

SECȚIUNEA XLIV

Yudhishthira spuse: Spune-mi, O, strămoșule, care este rădăcina tuturor îndatoririlor, care este rădăcina rudelor, a căminului, a Pitrilor și a oaspeților. Cred că aceasta ar trebui considerată cea mai importantă dintre toate îndatoririle (adică căsătoria fiicei proprii). Spune-mi, totuși, O, rege, cărui fel de persoană ar trebui să-și dea cineva fiica?

Bhishma a spus: După ce au investigat conduita și dispoziția persoanei, învățătura și realizările sale, nașterea și faptele sale, oamenii buni ar trebui apoi să-și dea fiica unor gineri iscusiți. Toți Brahmani virtuoși, O, Yudhishthira, procedează astfel (în privința oferirii fiicelor lor). Aceasta se numește căsătoria *Brahma*, O, Yudhishthira! Selectând un ginere eligibil, tatăl fetei ar trebui să o căsătorească cu el, având, prin daruri de feluri diverse, determinat mirele la acest act. Această formă de căsătorie constituie practica eternă a tuturor Kshatriya buni. Când tatăl fetei, ignorându-și propriile dorințe, își dă fiica unei persoane pe care fata îl iubește și care îi împărtășește sentimentele, forma de căsătorie, O, Yudhishthira, se numește *Gandharva* de către cei care cunosc *Vedele*. Înțelepții au spus că aceasta, O, rege, este practica Asurilor, și anume, căsătorirea unei fete după ce a fost cumpărată la un preț mare și după ce s-a satisfăcut lăcomia rudelor ei. Uciderea și tăierea capetelor rudelor care plâng, mirele uneori ia pe fată pe care ar vrea s-o ia de soție cu forța. O astfel de căsătorie, O, fiule, se numește *Rakshasa*. Dintre aceste cinci (Brahma, Kshatra, Gandharva, Asura și Rakshasa), trei sunt drepte, O, Yudhishthira, iar două sunt nedrepte. Formele Paisacha și Asura nu ar trebui folosite niciodată.[13] Formele Brahma, Kshatra și Gandharva sunt drepte, O, prinț al oamenilor! Pure sau mixte, aceste forme ar trebui folosite, fără îndoială. Un Brahman poate avea trei soții. Un Kshatriya poate avea două soții. În ceea ce privește Vaisya, el ar trebui să ia o soție numai din propriul său ordin. Copiii născuți din aceste soții ar trebui considerați toți egali.[14] Dintre cele trei soții ale unui Brahman, cea luată din propriul său ordin ar trebui considerată cea mai de frunte. În mod similar, dintre cele două soții permise Kshatriya, cea luată din propriul său ordin ar trebui considerată superioară. Unii spun că persoanele aparținând celor trei ordine superioare pot lua, numai în scopuri de plăcere (și nu în scopuri de virtute), soții din cel mai de jos ordin, cel Sudra. Alții, totuși, interzic această practică.

Cei drepți condamnă practica de a procrea cu femei sudra. Un brahman, procreând cu o femeie sudra, își asumă responsabilitatea de a îndeplini o expiere. O persoană de treizeci de ani ar trebui să se căsătorească cu o fată de zece ani numită *nagnika*.[15] Sau, o persoană de douăzeci și unu

13 Ar fi curios să vedem cum comentatorul Nilakantha încearcă să includă în aceste cinci cele opt forme de căsătorie menționate de Manu. Faptul este că aceste părți din *Mahabharata* sunt, fără îndoială, mai vechi decât Manu. Menționea lui Manu este fie un exemplu de interpolare, fie trebuie să fi existat un Manu mai vechi, pe a cărui operă s-a bazat Manu pe care îl cunoaștem noi. Formele Asura și Rakshasa sunt condamnate fără echivoc. Cu toate acestea, comentatorul încearcă să arate că forma Rakshasa este deschisă pentru Kshatriyas. De fapt, Rakshasa era uneori numit Paisacha. Distincția dintre aceste două forme era cu siguranță de origine mai târzie.

14 Astfel, în antichitate nu exista nicio diferență de statut între copiii născuți dintr-o mamă brahmană, kshatriya sau vaisya. Diferența de statut a apărut mai târziu.

15 Se spune că *Nagnika* este cea care poartă o singură bucată de pânză. O fată la care nu au apărut semnele pubertății nu are nevoie de mai mult de o singură bucată de pânză pentru a se acoperi. Comentatorul consideră că mențiunea despre *Nagnika* se datorează interdicției de a se căsători cu o fată de zece ani la care au apărut semnele

de ani ar trebui să se căsătorească cu o fată de şapte ani. Fata care nu are nici frate, nici tată nu ar trebui să se căsătorească, O, şef al neamului Bharata, pentru că ar putea fi destinată să devină *Putrika* a tatălui ei.[16] După apariţia pubertăţii, fata (dacă nu este căsătorită) ar trebui să aştepte trei ani. În al patrulea an, ar trebui să-şi caute singură un soţ (fără să mai aştepte ca rudele ei să-i aleagă unul). Descendenţii unei astfel de fete nu îşi pierd respectabilitatea, iar uniunea cu o astfel de fată nu devine ruşinoasă. Dacă, în loc să-şi aleagă singură un soţ, ea acţionează altfel, ea atrage reproşul lui Prajapati însuşi. Ea ar trebui să se căsătorească cu o fată care nu este Sapinda a mamei sale sau din acelaşi Gotra cu tatăl său. Chiar şi aceasta este obiceiul (în concordanţă cu legea sacră) pe care Manu a declarat-o.[17]

Yudhishthira a spus: Cei care doresc să se căsătorească oferă o zestre rudelor fetei; unii spun că rudele fetei sunt de acord să ofere o zestre; alţii spun: „O voi răpi pe fata cu forţa"; alţii pur şi simplu îşi etalează averea (în faţa rudelor fetei, intenţionând să ofere o parte din aceasta ca zestre pentru ea); altcineva, din nou, ia efectiv mâna fetei cu ritualuri de nuntă. Te întreb, O, străMoşule, a cui soţie devine efectiv fata? Pentru cei care doresc să cunoască adevărul, tu eşti ochiul cu care să privească.

Bhishma a spus: Toate faptele oamenilor care au fost aprobate sau stabilite în urma consultării de către cei înţelepţi se dovedesc a fi productive de bine. Minciuna, însă, este întotdeauna păcătoasă.[18] Fata însăşi care devine soţie, fiii născuţi din ea, Ritvicii, învăţătorii, discipolii şi Upadhyāyās prezenţi la căsătorie devin toţi supuşi pocăinţei dacă fata îşi dă mâna unui alt bărbat decât cel căruia i-a promis să se mărite. Unii sunt de părere că nu este necesară nicio pocăinţă pentru un astfel de comportament. Manu nu aplaudă practica unei fete de a trăi cu o persoană care nu-i place.[19] Viaţa ca soţie alături de o persoană care nu-i place duce la ruşine şi păcat. Nimeni nu acumulează un mare păcat în oricare dintre următoarele cazuri. În cazul răpirii forţate pentru căsătorie a unei fete care a fost dată răpitorului de către rudele ei, cu ritualuri cuvenite, precum şi în cazul unei fete pentru care zestrea sau darul a fost plătit şi acceptat, nu există un păcat mare. După ce rudele fetei şi-au dat consimţământul, ar trebui folosite *Mantre* şi Homa. Astfel de *Mantre* îşi îndeplinesc cu adevărat scopul. *Mantrele* şi Homa recitate şi efectuate în cazul unei fete care nu a fost dată de rudele ei nu îşi îndeplinesc scopul. Angajamentul făcut de rudele unei fete este, fără îndoială, obligatoriu şi sacru. Dar angajamentul pe care îl încheie cel ce se însoară şi cel însoţit, cu ajutorul *Mantrelor,* este mult mai mult (căci acest angajament creează cu adevărat relaţia de soţ şi soţie). Conform dictaturilor scripturilor, soţul ar trebui să-şi privească soţia ca pe o achiziţie datorată faptelor sale dintr-o viaţă anterioară sau a ceea ce a fost hotărât de Dumnezeu.

---

pubertăţii.

16 Când un tată are o singură fiică, el o dă adesea în căsătorie unui tânăr eligibil, cu condiţia ca fiul născut din ea să fie considerat, atât în scopul ritualurilor Sraddha, cât şi al moştenirii, nu fiul soţului care l-a conceput, ci al tatălui fetei. Un astfel de contract ar fi valabil indiferent dacă a fost exprimat sau nu în momentul căsătoriei. Simpla dorinţă a tatălui fetei, neexprimată la momentul căsătoriei, ar transforma fiul într-un fiu nu al tatălui care l-a conceput, ci al tatălui fetei. O fiică rezervată pentru un astfel de scop este numită *putrikadharmini* sau „investită cu caracterul unui fiu". Căsătoria cu o astfel de fată nu era onorabilă. Era, de fapt, o renunţare la roadele căsătoriei. Chiar dacă era mort la momentul căsătoriei, dacă tatăl avusese, în timpul vieţii, o astfel de dorinţă, fata ar fi devenit o *putrikadharmini*. Repulsia faţă de căsătoria cu fete fără tată şi fraţi există şi în ziua de azi.

17 Pentru a înţelege semnificaţiile termenilor *Sapinda* şi *Sagotra*, consultaţi orice lucrare despre dreptul civil sau canonic hindus.

18 Aceste versete sunt extrem de concise. Comentatorul explică că ceea ce se intenţionează este că, în a treia şi a patra situaţie, cel care dă fata nu comite niciun păcat; în a doua situaţie, cel care dă fata (unei alte persoane decât celei căreia i s-a făcut promisiunea) comite o greşeală. Cu toate acestea, statutul de soţie nu poate fi atribuit doar ca urmare a promisiunii de a o da pe fată celui căruia i s-a promis zestrea. Relaţia dintre soţ şi soţie rezultă din căsătoria efectivă. Cu toate acestea, când rudele se întâlnesc şi spun, cu riturile cuvenite, „Această fată este soţia lui", căsătoria devine completă. Numai cel care o dă se face vinovat de păcat dacă nu o dă persoanei căreia i-a fost promisă.

19 Prin urmare, după ce a promis să se căsătorească cu o astfel de persoană, ea este liberă să renunţe la el şi să se căsătorească cu altcineva pe care îl place.

Prin urmare, nimeni nu este de condamnat dacă acceptă ca soție o fată care a fost promisă altcuiva de către rudele sale sau pentru care aceştia au acceptat zestrea de la altcineva.

Yudhishthira a spus: Când, după primirea zestrei pentru o fată, tatăl acesteia vede că se prezintă o persoană mai potrivită pentru mâna ei, adică una care este înzestrată cu ansamblul celor trei proporții nejustificate, tatăl fetei se expune reproşurilor dacă îl respinge pe cel de la care a primit zestrea în favoarea celui mai potrivit? Într-un astfel de caz, ambele alternative par a fi greşite, deoarece a renunța la persoana căreia i-a fost promisă fata nu poate fi niciodată onorabilă, în timp ce a respinge persoana mai potrivită nu poate fi niciodată bine (având în vedere obligația solemnă de a-ți da fiica celui mai potrivit). Întreb, cum ar trebui să se comporte tatăl pentru a se putea spune că face ceea ce este benefic? Pentru noi, dintre toate îndatoririle, aceasta pare să necesite cea mai mare măsură de deliberare. Dorim să aflăm adevărul. Tu eşti, într-adevăr, ochii noştri! Explică-ne acest lucru. Nu mă satur niciodată să te ascult!

Bhishma spuse: Darul zestrei (dota) nu conferă statutul de soție fetei. Acest lucru este bine cunoscut celui care o plătește. El plătește pur şi simplu ca preț pentru fată. Apoi, cei buni nu-şi dau niciodată fiicele, determinați de zestrele pe care alții le-ar putea oferi. Când cel care dorește să se însoare este înzestrat cu astfel de calități care nu sunt pe placul rudelor fetei, atunci rudele cer zestre de la el. Persoana, însă, care, câştigată de realizările alteia, se adresează acestuia spunând: „Ia-ți fata, împodobind-o cu podoabe potrivite din aur şi pietre prețioase," – şi persoana care se conformează acestei cereri, nu poate fi spusă că cere zestre sau că o dă, deoarece o astfel de tranzacție nu este o vânzare. Oferirea unei fiice în schimbul acceptării a ceea ce ar putea fi considerat strict daruri (de afecțiune sau iubire) este practica eternă. În privința căsătoriei, unii tați spun: „Nu-mi voi da fiica la un anume om"; alții spun: „Îmi voi da fiica la cutare". Unii spun chiar cu vehemență: „Trebuie să-mi dau fiica unui anume individ". Aceste declarații nu echivalează cu o căsătorie propriu-zisă. Se vede cum oamenii îşi solicită unii altora mâinile fecioarelor (şi promit şi se retrag). Până când mâna nu este luată efectiv cu ritualurile cuvenite, căsătoria nu poate fi considerată încheiată. Am auzit că acesta a fost chiar darul acordat oamenilor în vremurile de demult de către Maruți în privința fecioarelor.[20] Înțelepții au dat porunca tuturor oamenilor ca fecioarele să nu fie niciodată date unor persoane dacă acestea nu sunt cel mai potrivite sau eligibile. Fiica este rădăcina dorinței şi a descendenților din linia colaterală. Acesta este şi gândul meu.[21] Practica vânzării şi cumpărării fiicei este cunoscută oamenilor de mult timp. Ca urmare a acestei familiarități cu practica, s-ar putea să poți găsi, după o examinare atentă, nenumărate defecte în ea. Oferirea sau acceptarea zestrei de una singură nu ar putea fi considerată ca stabilind statutul de soț şi soție. Ascultă ce am de spus pe această temă.

În trecut, după ce am învins toți Magadha, Kasi şi Kosala, am luat cu forța două fecioare pentru Vichitravirya. Una dintre aceste fete a fost căsătorită cu ritualurile cuvenite. Cealaltă fată nu a fost căsătorită formal pe motiv că era una pentru care se plătise zestre sub formă de vitejie. Unchiul meu din neamul Kuru, adică regele Valhika, a spus că fata luată astfel şi necăsătorită cu ritualurile cuvenite ar trebui eliberată. Acea fată i-a fost, aşadar, recomandată lui Vichitravirya pentru a fi căsătorită de el conform ritualurilor cuvenite. Îndoindu-mă de vorbele tatălui meu, am mers la alții pentru a le cere părerea. Am crezut că tatăl meu este extrem de meticulos în chestiunile de moralitate. Apoi m-am dus la tatăl meu însuşi, O, rege, şi i-am adresat aceste cuvinte, dorind să aflu ceva despre practicile celor drepți în privința căsătoriei: „Doresc, O, tată, să știu care sunt în adevăr practicile celor drepți." Am repetat dorința mea de mai multe ori, atâta era dorința şi curiozitatea mea. După ce am rostit aceste cuvinte, cel mai eminent dintre cei drepți, adică tatăl meu, Valhika, mi-a răspuns spunând: „Dacă în opinia ta statutul de soț şi soție se ataşează prin darul

20 Ca urmare a acestei binecuvântări, nimeni nu păcătuiește dacă îşi retrage promisiunea de a-şi da fiicele altora în căsătorie, în vederea găsirii unor soți mai potriviți.

21 Prin urmare, nimeni nu ar trebui să-şi dea fiica unei persoane care nu este eligibilă, deoarece descendenții unei astfel de căsătorii nu pot fi niciodată buni, iar o astfel de căsătorie nu poate face fericiți nici tatăl fiicei, nici rudele acesteia.

și acceptarea zestrei și nu prin apucarea efectivă a mâinii fetei cu ritualurile cuvenite, tatăl fetei (prin faptul că permite fiicei sale să plece cu cel ce dă zestrele) s-ar dovedi a urma o altă doctrină decât cea ce rezultă din scripturile obișnuite. Chiar și aceasta o declară scripturile acceptate. Persoanele cunoscătoare de moralitate și datorie nu permit ca vorbele celor care spun că statutul de soț și soție provine din darul și acceptarea zestrei, și nu din apucarea efectivă a mâinii, să fie deloc autoritare. Esența este bine cunoscută: statutul de soț și soție este creat prin dăruirea efectivă a fiicei de către tată (și acceptarea ei de către soț cu ritualurile cuvenite). Statutul de soție nu se poate atașa fetelor prin vânzare și cumpărare. Cei care consideră că acest statut provine din zestre și din darea de zestre sunt persoane care cu siguranță nu cunosc scripturile. Nimeni nu ar trebui să-și dea fiica unor astfel de persoane. De fapt, ei nu sunt oameni cu care să le căsătorești cu fiica ta. O soție nu trebuie niciodată cumpărată. Nici un tată nu trebuie să-și vândă fiica. Numai acei oameni cu suflet păcătos, posedați de pofte, care vând și cumpără sclave pentru a le face servitoare, consideră că statutul de soție poate rezulta din darul și acceptarea unei zestre. Pe această temă, unii oameni i-au pus odată prințului Satyavat următoarea întrebare: „Dacă cel ce dă zestre rudelor unei fete moare înainte de căsătorie, poate altă persoană să ia mâna acelei fete pentru căsătorie? Avem îndoieli în această privință. Tu, care ești înzestrat cu mare înțelepciune și ești onorat de înțelepți, să ne alungi aceste îndoieli. Fii tu ochiul nostru, care dorim să învățăm adevărul.” Prințul Satyavat a răspuns spunând: „Rudele fetei ar trebui să o dea în căsătorie celui pe care îl consideră eligibil. Nu trebuie să existe scrupule în acest sens. Cei drepți acționează în acest fel fără a ține cont de cel care a dăruit zălogul, chiar dacă acesta este în viață; iar în ceea ce privește pe cel care a dăruit și este mort, nu există cea mai mică îndoială. Unii spun că soția sau văduva virgină – adică aceea a cărei căsătorie nu a fost consumată cu soțul ei printr-un act sexual real din cauza absenței sau morții acestuia – i se poate permite să se unească cu fratele mai mic al soțului ei sau cu o altă rudă apropiată. Dacă soțul moare înainte de o astfel de consumare, văduva virgină se poate fie să se predea fratelui mai mic al soțului ei, fie să se dedice practicii de penitențe. În opinia unora, fratele mai mic al soțului sau o altă rudă apropiată poate folosi astfel soția sau văduva nefolosită, deși alții susțin că o astfel de practică, în ciuda prevalenței sale, provine mai degrabă din dorință decât dintr-o poruncă scripturală. Cei care spun asta sunt clar de părere că tatăl unei fecioare are dreptul să o dăruiască oricărei persoane eligibile, ignorând zălogul dat anterior de altcineva și acceptat de el. Dacă după ce mâna unei fecioare a fost promisă, toate ritualurile inițiale dinaintea căsătoriei fiind efectuate, fecioara poate fi totuși dată unei persoane alta decât celei căreia i-a fost promisă. Numai cel care dă poartă în sine păcatul minciunii: totuși, în ceea ce privește statutul de soție, nu i se poate aduce nicio vătămare. *Mantrele* referitoare la căsătorie își îndeplinesc scopul de a aduce uniunea de căsătorie indisolubilă la al șaptelea pas. Fecioara devine soția celui căruia i se face darul efectiv cu apă.[22] Darul fecioarelor trebuie făcut în următorul mod. Înțelepții știu acest lucru cu certitudine. Un Brahman superior ar trebui să se căsătorească cu o fată care nu este reticentă, care aparține unei familii egale cu a sa în puritate sau statut și care este dată de către fratele ei. O astfel de fată ar trebui să fie căsătorită în prezența focului, cu ritualurile cuvenite, făcând-o, printre altele, să ocolească de numărul obișnuit de ori.

SECȚIUNEA XLV

Yudhishthira a spus: Dacă o persoană, după ce a dat zestrea pentru o fecioară, pleacă, cum ar trebui să acționeze tatăl fecioarei sau alte rude care sunt competenți să o dea în căsătorie? Spune-mi, O, străMoșule!

Bhishma a spus: O astfel de fecioară, dacă se întâmplă să fie fiica unui tată fără fii și bogat, ar trebui întreținută de tată (în vederea revenirii celui care a dat zeciuiala/zestrea). Într-adevăr, dacă

22 Unul dintre cele mai importante rituri ale căsătoriei este ceremonia de *circumambulare*. Fata este acum purtată în jurul mirelui de către rudele sale. În trecut, ea mergea singură. Toate darurile sunt făcute cu apă. De fapt, atunci când se dăruiește ceva, cel care dăruiește, rostind formula, stropește o picătură de apă peste dar cu o frunză de iarbă Kusa.

tatăl nu returnează zestrea rudelor celui care a dat-o, fecioara ar trebui considerată că aparţine celui care a dat zestrea. Ea poate chiar să nască urmaşi pentru cel care a dat-o (în absenţa acestuia) prin oricare dintre mijloacele stabilite în scripturi. Cu toate acestea, nicio persoană nu este competentă să o ia de soţie conform riturilor corespunzătoare. Poruncită de tatăl ei, prinţesa Savitri a ales în vechime un soţ şi s-a unit cu el. Acest act al ei este lăudat de unii; dar alţii, cunoscători ai scripturilor, îl condamnă. Alţii drepţi nu au procedat astfel. Alţii susţin că purtarea celor drepţi ar trebui considerată întotdeauna dovada supremă a datoriei sau moralităţii.[23] Pe această temă, Sukratu, nepotul mărinimosului Janaka, stăpânul Videhelor, a emis următoarea opinie. Există declaraţia binecunoscută a scripturilor că femeile sunt incapabile să se bucure de libertate în orice moment al vieţii lor. Dacă acesta nu ar fi fost drumul călcat de cei drepţi, cum ar putea exista această declaraţie scripturală? În ceea ce priveşte pe cei drepţi, cum poate exista vreo întrebare sau îndoială în legătură cu această chestiune? Cum pot oamenii să condamne acea declaraţie alegând să se comporte altfel? Înlăturarea nedreaptă a uzanţei eterne este considerată practica Asurilor. Despre astfel de practici nu auzim să fi existat în faptele strămoşilor[24] relaţia de soţ şi soţie este foarte subtilă (având legătură cu dobândirea destinului şi, prin urmare, poate fi înţeleasă doar cu ajutorul declaraţiilor inspirate din scripturi). Este diferită de relaţia naturală de bărbat şi femeie, care constă doar în dorinţa de plăcere sexuală. Aceasta a fost de asemenea spusă de regele amintit din rasa lui Janaka. [25]

Yudhishthira a spus: Pe baza cărei autorităţi averea bărbaţilor este moştenită (de alţii atunci când aceştia au fiice)? În ceea ce priveşte tatăl ei, fiica ar trebui să fie considerată la fel ca fiul.

Bhishma a spus: Fiul este asemenea propriei persoane, iar fiica este asemenea fiului. Cum, aşadar, altcineva ar putea lua averea când cineva trăieşte în propria persoană sub forma fiicei sale? Orice avere numită proprietate *Yautuka* a mamei constituie partea fiicei nemăritate. Dacă bunicul matern moare fără a lăsa fii, fiul fiicei trebuie să moştenească. Fiul fiicei oferă *pinda* propriului său tată şi tatălui mamei sale. Prin urmare, în conformitate cu consideraţiile de justiţie, nu există nicio diferenţă între fiu şi fiul fiicei. Când o persoană are doar o fiică şi i-a conferit statutul de fiu, dacă apoi are un fiu, un astfel de fiu (în loc să ia toată averea părintelui său) îşi împarte moştenirea cu fiica.[26] Când, din nou, o persoană are o fiică şi i-a conferit statutul de fiu, dacă apoi adoptă sau cumpără un fiu, atunci fiica este considerată superioară unui astfel de fiu (deoarece ia trei părţi din averea tatălui ei, partea fiului fiind limitată la doar cele două rămase). În următorul caz nu văd niciun motiv pentru care statutul de fiu al fiicei ar trebui să se ataşeze de fiii fiicei cuiva. Cazul este cel al fiicei care a fost vândută de tatăl ei. Fiii născuţi dintr-o fiică vândută de tatăl ei pentru preţ real aparţin exclusiv tatălui lor (chiar dacă nu i-a zămislit el însuşi, ci i-a obţinut conform regulilor stabilite în scripturi pentru creşterea descendenţilor prin mijloace indirecte). Astfel de fii nu pot aparţine niciodată, nici măcar ca fii ai fiicei, bunicului lor matern în virtutea faptului că a vândut pe mama lor pentru un preţ şi a pierdut orice drept asupra ei prin acel act.[27] Astfel de fii, din nou, devin plini de răutate, de conduită nedreaptă, uzurpatori de averea altora şi înzestraţi cu înşelăciune şi viclenie. Născuţi din acea formă păcătoasă de căsătorie numită *Asura*, descendenţii devin de purtare rea. Persoanele cunoscătoare ale istoriilor din vremuri străvechi, familiare cu datoriile, devotate scripturilor şi hotărâte în menţinerea restricţiilor stabilite în acestea, recită în această legătură nişte versuri cântate odinioară de Yama. Chiar şi asta a cântat Yama. Omul care dobândeşte bogăţie vânzându-şi propriul fiu sau care îşi dăruieşte fiica după ce acceptă o zestre pentru propria

23 Prin urmare, ceea ce Savitri a făcut la porunca tatălui ei nu putea fi împotriva datoriei sau moralităţii. Traducătorul din Burdwan a înţeles greşit al doilea vers al acestui verset, în timp ce K.P. Singha l-a omis discret.

24 *Dharmasya* se referă la obiceiul arian adevărat, corect sau etern, *Pradanam* este *khandanam*, de la a da, a tăia. Sensul este că acordarea libertăţii femeilor este o practică Asura.

25 Prin urmare, nimeni nu ar trebui să se căsătorească, condus doar de dorinţă. Nici fecioara nu ar trebui să aibă voie să aleagă singură. Ea ar putea fi ghidată în alegerea ei de considerente necorespunzătoare legate doar de plăcerea trupească.

26 Proprietatea este împărţită în cinci părţi, dintre care două sunt luate de fiica în astfel de circumstanţe şi trei de fiu.

27 Extind versetul pentru a-l face inteligibil, expunând motivele invocate de avocaţii hinduşi şi observate de comentator.

subzistenţă, trebuie să se scufunde în şapte iaduri teribile, unul după altul, cunoscute sub numele de Kalasutra. Acolo, nenorocitul trebuie să se hrănească cu sudoare, urină şi fecale pe tot parcursul timpului. În acea formă de căsătorie numită *Arsha*, persoana care se căsătoreşte trebuie să ofere un taur şi o vacă, iar tatăl fetei acceptă darul. Unii caracterizează acest dar ca fiind o zestre (sau preţ), în timp ce alţii sunt de părere că nu ar trebui privit în acest fel. Opinia adevărată, însă, este că un dar pentru un astfel de scop, fie el de mică sau mare valoare, ar trebui, O, rege, să fie considerat zestre sau preţ, iar dăruirea fiicei în astfel de circumstanţe ar trebui privită ca o vânzare. În ciuda faptului că a fost practicat de câteva persoane, acesta nu poate fi considerat niciodată un obicei etern. Există şi alte forme de căsătorie practicate de bărbaţi, cum ar fi căsătoria cu fete răpite cu forţa din mijlocul rudelor lor. Persoanele care întreţin relaţii sexuale cu o fecioară, după ce au supus-o cu forţa, sunt considerate păcătoase. Ele trebuie să se scufunde în iadul cel mai întunecat.[28] Nici măcar un om cu care nu ai nicio legătură de sânge nu ar trebui să fie obiectul unei vânzări. Ce mai poate fi spus atunci despre propriul copil? Cu averea dobândită prin fapte păcătoase, nu se poate realiza nicio acţiune care să ducă la merite.

SECŢIUNEA XLVI

Bhishma spuse: Cei care cunosc istoria antică recită următorul vers al lui Daksha, fiul lui Prachetas: „Acea fată, pentru care nu se primeşte nimic de la rudele ei sub formă de zestre, nu se poate spune că a fost vândută.”[29] Onoruri, tratament amabil şi orice altceva plăcut ar trebui oferite toate miresei a cărei mână este luată în căsătorie. Tatăl, fraţii ei, socrul şi fraţii soţului ar trebui să-i arate toate respectul şi să o împodobească cu podoabe, dacă doresc să obţină beneficii, căci un astfel de comportament din partea lor duce întotdeauna la o fericire şi un avantaj considerabile. Dacă soţia nu-l place pe soţ sau nu reuşeşte să-l bucure, din astfel de neplăceri şi absenţă a bucuriei, soţul nu poate avea niciodată urmaşi pentru a-şi mări rasa. Femeile, O, rege, trebuie întotdeauna venerate şi tratate cu afecţiune. Acolo unde femeile sunt tratate cu respect, se spune că înşişi zeii sunt plini de bucurie. Acolo unde femeile nu sunt venerate, toate faptele devin sterile. Dacă femeile unei familii, din cauza tratamentului pe care îl primesc, suferă şi varsă lacrimi, acea familie dispare curând. Acele case blestemate de femei se confruntă cu distrugere şi ruină, ca şi cum ar fi arse de un ritual *Atharvan*. Aceste case îşi pierd splendoarea. Creşterea şi prosperitatea lor încetează. O, rege, Mann, în ajunul plecării sale spre Cer, a încredinţat femeile grijii şi protecţiei bărbaţilor, spunând că sunt slabe, că devin uşor pradă vicleniilor seducătoare ale bărbaţilor,[30] dispuse să accepte iubirea care le este oferită şi devotate adevărului. Există altele dintre ele care sunt pline de răutate, avide de onoruri, firoase la mânie, neplăcute şi insensibile la raţiune. Femeile, totuşi, merită onoare. Voi, bărbaţi, arătaţi-le onoare. Dreptatea bărbaţilor depinde de femei. Toate plăcerile şi desfătările depind, de asemenea, în totalitate de ele. Serviţi-le şi veneraţi-le. Plecaţi-vă voinţa înaintea lor. Procrearea urmaşilor, îngrijirea copiilor deja născuţi şi îndeplinirea tuturor actelor necesare pentru nevoile societăţii, iată, toate acestea au femeile ca sursă. Prin venerarea femeilor, veţi atinge cu siguranţă împlinirea tuturor obiectivelor. În acest context, o prinţesă din casa lui Janaka, conducătorul Videhilor, a cântat un vers. Acesta este: ”Femeilor nu le sunt ordonate sacrificii. Nu există *Sraddha* pe care să fie chemate să le îndeplinească. Ele nu sunt obligate să respecte niciun fel de reguli. Singura lor datorie este să-şi servească soţii cu respect şi ascultare de bunăvoie. Prin îndeplinirea acestei datorii, ele reuşesc să cucerească raiul. În copilărie, tatăl o protejează. Soţul o protejează în tinereţe. Când îmbătrâneşte, fiii ei o protejează. În niciun moment al vieţii sale femeia nu merită să fie liberă. Zeităţile prosperităţii sunt femei. Persoana care doreşte bogăţie şi prosperitate ar trebui să le onoreze.” Prin preţuirea femeilor, O Bharata, se preţuieşte însăşi zeiţa prosperităţii, iar prin jignirea ei, se spune că se jigneşte zeiţa prosperităţii.

---

28 *Valatah vasyam* se referă numai la cei al căror consimţământ este obţinut prin forţă. Prin urmare, cazuri precum răpirea lui Rukmini de către Krishna şi răpirea lui Subhadra de către Arjuna sunt excluse din această denunţare.

29 Fecioara poate accepta ea însăşi podoabele. Acest lucru nu ar transforma tranzacţia într-o vânzare.

30 *Swalpa-kaupinah* înseamnă literalmente „acoperit cu o bucată mică de pânză”, prin urmare, capabil să fie uşor sedus.

SECȚIUNEA XLVII

Yudhishthira a spus: Tu cunoşti pe deplin poruncile tuturor scripturilor. Tu eşti cel mai important dintre cei care cunosc îndatoririle regilor. Tu eşti celebrat în întreaga lume ca un mare risipitor de îndoieli. Am o îndoială, explică-mi-o, O, strămoşule! În ceea ce priveşte această îndoială care mi-a apărut în minte, nu voi cere nimănui altcuiva să mi-o rezolve. Ție, O, tu, cel cu brațe puternice, îți revine sarcina de a explica cum ar trebui să se comporte un om care dorește să urmeze calea datoriei şi a dreptății. S-a stabilit, O, strămoşule, că un brahman poate lua patru soții, şi anume una care aparține propriului său ordin, una care este kşatriya, una care este vaişya şi una care este sudra, dacă brahmanul dorește să se dedice dorinței de a avea relații sexuale. Spune-mi, O, cel mai bun dintre Kuru, care dintre aceşti fii merită să moştenească averea tatălui, unul după altul? Care dintre ei, O, strămoşule, va primi ce parte din averea paternă? Doresc să aud acest lucru, şi anume cum a fost stabilită distribuirea averii paternă între ei.

Bhishma a spus: Brahmanul, Kshatriya şi Vaisya sunt consideraţi cele trei ordine regenerate. Căsătoria în aceste trei ordine a fost rânduită ca fiind datoria brahmanului, O, Yudhishthira. Prin judecată greşită sau lăcomie sau pofte, O, ucigaş de vrăjmaşi, un brahman ia o soție Sudra. O astfel de soție, totuşi, el nu este competent să o ia conform scripturilor. Un brahman, luând o femeie Sudra în patul său, ajunge la un sfârşit jos în lumea de apoi. El ar trebui, după ce a făcut un astfel de act, să suporte pocăința conform riturilor stabilite în scripturi. Această pocăință trebuie să fie de două ori mai grea sau mai severă dacă, în urma unui astfel de act, O, Yudhishthira, brahmanul are urmaşi. Voi spune acum ție, O, Bharata, cum trebuie împărțită averea (paternă) (între copiii diferitelor soții.) Fiul născut din soția brahmană va, în primul rând, lua din averea tatălui său un taur cu semne bune şi cea mai bună căruță sau vehicul. Ceea ce rămâne din proprietatea brahmanului, O, Yudhishthira, după aceasta, ar trebui împărțită în zece părți egale. Fiul din soția brahmană va lua patru astfel de părți din averea paternă. Fiul născut din soția Kshatriya este, fără îndoială, posesor al statutului de brahman. Cu toate acestea, din cauza distincției ataşate mamei sale, el va lua trei din cele zece părți în care a fost împărțită proprietatea. Fiul care s-a născut din soția care aparținea celei de-a treia ordine, adică femeia din casta Vaisya, de către tatăl brahman, va lua, O, Yudhishthira, două din cele trei părți rămase din averea tatălui. S-a spus că fiul care a fost zămislit de tatăl brahman asupra soției Sudra nu ar trebui să ia nicio parte din averea tatălui, deoarece nu este considerat moştenitor. Cu toate acestea, o mică parte din averea paternă ar trebui dată fiului soției Sudra, de aceea acea parte rămasă (una) ar trebui să i se dea din milă. Aceasta ar trebui să fie ordinea celor zece părți în care trebuie împărțită averea brahmanului. Toți fiii născuți din aceeaşi mamă sau din mame de acelaşi rang vor împărți în mod egal partea lor cuvenită. Fiul născut dintr-o soție Sudra nu trebuie considerat investit cu statutul de Brahmana ca urmare a faptului că nu cunoaşte (scripturile şi îndatoririle stabilite pentru Brahmani). Numai copiii născuți din soții aparținând celor trei ordine superioare trebuie consideraţi investiți cu statutul de Brahmani. S-a spus că există doar patru ordine, nu a fost menționat niciunul al cincilea. Fiul cu soția Sudra va lua a zecea parte din averea tatălui său (ceea care rămâne după alocarea făcută celorlalți în modul menționat). Acea parte, însă, o va lua numai dacă i-a fost dată de către tatăl său. Nu o va lua dacă tatăl său nu i-o dă. O anumită parte din averea tatălui trebuie, fără îndoială, dată, O, Bharata, fiului soției Sudra. Compasiunea este una dintre cele mai înalte virtuți. Este prin compasiune că i se dă ceva fiului soției Sudra. Indiferent de obiectul pentru care apare compasiunea, ca virtute cardinală, ea produce întotdeauna merit. Indiferent dacă tatăl are copii (din soțiile sale aparținând celorlalte ordine) sau nu are copii (din astfel de soții), fiului cu soția Sudra, O, Bharata, nu i se va da mai mult de a zecea parte din averea tatălui. Dacă un Brahmana are mai multe bogății decât este necesar pentru întreținerea sa şi a familiei sale timp de trei ani, el ar trebui să folosească acele bogății pentru a îndeplini sacrificii. Un Brahmana nu ar trebui să dobândească niciodată bogății pentru nimic.[31] Cea mai mare sumă pe care soțul ar trebui să o dea soției sunt trei mii de monede (din moneda curentă). Bogăția pe care soțul o dă soției, aceasta o poate cheltui sau dispune după bunul plac. La

31 Adică, el nu trebuie să dobândească pentru a depozita. El poate dobândi pentru a cheltui în sacrificii şi daruri sau pentru întreținerea sa şi a familiei sale.

moartea soţului fără copii, soţia va avea satisfacţia întregii sale averi. (Ea nu ar trebui, totuşi, să vândă sau să dispună în alt mod de nicio parte din ea). Soţia nu ar trebui să ia niciodată (fără ştirea soţului ei) vreo parte din averea soţului ei. Orice avere, O, Yudhishthira, pe care soţia Brahmana o dobândeşte prin dar de la tatăl ei, ar trebui luată (după moartea ei) de către fiica ei, deoarece fiica este ca fiul. Fiica, O, rege, a fost rânduită în scripturi să fie egală cu fiul, O, încântător al Kuruşilor. Chiar şi astfel a fost stabilită legea moştenirii, O, taur al neamului Bharata. Ţinând minte aceste porunci privind distribuirea şi dispunerea averii, nimeni nu ar trebui să dobândească avere în mod inutil.

Yudhishthira a spus: Dacă fiul născut dintr-o femeie Sudra şi un tată brahman a fost declarat în scripturi ca fiind lipsit de dreptul la orice avere, atunci prin ce regulă excepţională i se va da o zecime din averea paternă? Un fiu născut dintr-o soţie brahmană şi un brahman este, fără îndoială, un brahman. Cel născut dintr-o soţie Kshatriya sau dintr-o soţie Vaisya, dintr-un soţ Brahmana, este în mod similar investit cu statutul de Brahmana. De ce atunci, O, cel mai bun dintre regi, aceşti fii trebuie să împartă averea paternă în mod inegal? Toţi, ai spus tu, sunt Brahmani, fiind născuţi din mame care aparţin celor trei ordine superioare, având dreptul egal la numele de regeneraţi.

Bhishma a spus: O, distrugător al duşmanilor, toate soţiile din această lume sunt numite *Data*. Deşi acest nume se aplică tuturor, există totuşi o mare diferenţă care trebuie observată. Dacă, după ce s-a căsătorit cu trei soţii aparţinând celorlalte trei ordine, un brahman ia o soţie brahmană, chiar şi ultima dintre toate, ea va fi considerată prima în rang dintre toate soţiile şi demnă de cel mai mare respect. Într-adevăr, dintre toate co-soţiile, ea va fi cea mai presus în consideraţie. În apartamentele ei se vor păstra toate acele articole necesare pentru băile soţului, podoabele personale, spălarea dinţilor şi aplicarea unguentului pentru ochi. În apartamentele ei se vor păstra Havya şi Kavya şi tot ce ar putea avea nevoie soţul pentru îndeplinirea actelor sale religioase. Dacă soţia Brahmana este în casă, nicio altă soţie nu are dreptul să îndeplinească aceste nevoi ale soţului. Numai soţia Brahmană, O, Yudhishthira, trebuie să asiste la aceste acte ale soţului. Mâncarea şi băutura soţului, ghirlandele, veşmintele şi podoabele, toate acestea trebuie să fie oferite de soţia Brahmană soţului, căci ea este cea mai de frunte în rang şi consideraţie dintre toate soţiile soţului. Acestea sunt orânduirile scripturilor, aşa cum au fost stabilite de Manu, O, încântător al Kurus! Chiar şi aceasta, O, monarh, se vede a fi cursul uzanţei eterne. Dacă un Brahman, O, Yudhishthira, condus de lăcomie, acţionează altfel, el va ajunge să fie privit ca un Chandala printre Brahmani.[32] Fiul născut din soţia Kshatriya a fost spus a fi egal în statut cu fiul născut din soţia Brahmana. Cu toate acestea, o distincţie se ataşează de fiul soţiei Brahmana datorită superiorităţii Brahmanului faţă de Kshatriya în ceea ce priveşte ordinea naşterii. Kshatriya nu poate fi considerat egal cu femeia Brahmana din punct de vedere al naşterii. De aceea, O, cel mai bun dintre regi, fiul soţiei Brahmana trebuie considerat primul în rang şi superior celui născut din soţia Kshatriya. Deoarece, din nou, Kshatriya nu este egal din punct de vedere al naşterii cu soţia Brahmana, de aceea fiul soţiei Brahmane ia unul după altul, toate cele mai bune bunuri, O, Yudhishthira, dintre posesiunile tatălui său. În mod similar, Vaisya nu poate fi considerat egalul Kshatriya din punct de vedere al naşterii. Prosperitatea, regatul şi tezaurul, O, Yudhishthira, aparţin Kshatriya. Toate acestea au fost orânduite pentru Kshatriya. Întregul pământ, O, rege, cu centura ei de mări, se vede că îi aparţine. Urmând datoriile proprii ordinului său, Kshatriya dobândeşte o avere extinsă. Sceptrul regal este ţinut de el. Fără Kshatriya, O, rege, nu poate exista protecţie. Brahmanii sunt foarte binecuvântaţi, căci ei sunt zeii zeilor înşişi. Urmând orânduirile stabilite de Rishi, Kshatriya trebuie să îi venereze pe Brahmani conform riturilor cuvenite. Chiar aceasta este uzanţa eternă. Poftite de hoţi şi de alţii, posesiunile tuturor oamenilor sunt protejate de Kshatriya în îndeplinirea datoriilor atribuite ordinului lor. Într-adevăr, bogăţiile şi soţiile şi orice alt bun deţinut de oameni ar fi fost luate cu

32 Adică, dacă brahmanul, condus de afecţiunea pentru orice altă soţie, nu ţine seama de soţia care aparţine propriului său ordin şi arată preferinţă pentru cele din alte ordine, atunci el îşi asumă răspunderea de a fi considerat un *chandala* care a ajuns să fie numărat printre brahmani.

forța dacă nu ar fi fost această protecție pe care o oferă Kshatriya. Kshatriya, O, rege, devine protectorul sau salvatorul tuturor celorlalți. De aceea, fiul soției Kshatriya va fi considerat, fără îndoială, superior celui născut din soția Vaisya. Fiul soției Kshatriya, pentru aceasta, ia o parte mai mare din proprietatea tatălui decât fiul mamei Vaisya.

Yudhishthira a spus: Ai spus cu exactitate care sunt regulile care se aplică brahmanilor. Care sunt însă regulile care se aplică celorlalți?

Bhishma spuse: Pentru Kshatriya, O, cel ce încântă Kurii, au fost orânduite două soții. Kshatriya poate lua o a treia soție din ordinul Sudra. O astfel de practică există, este adevărat, dar nu este sancționată de scripturi. Chiar aceasta ar trebui să fie ordinea, O, Yudhisthira, a soțiilor unui Kshatriya. Proprietatea unui Kshatriya ar trebui, O, rege, împărțită în opt părți. Fiul soției Kshatriya va lua patru astfel de părți din proprietatea tatălui. Fiul soției Vaisya va lua trei astfel de părți. Rămasă, o optime, va fi luată de fiul soției Sudra. Fiul soției Sudra, totuși, va lua numai dacă tatăl dă, dar nu altfel. Pentru Vaisya a fost orânduită o singură soție. O a doua soție este luată din ordinul Sudra. Practica există, este adevărat, dar nu este sancționată de scripturi. Dacă un Vaisya are două soții, una dintre ele fiind Vaisya și cealaltă Sudra, există o diferență între ele în ceea ce privește statutul. Avuția unui Vaisya, O, șef al rasei lui Bharata, ar trebui împărțită în cinci porțiuni. Voi vorbi acum despre fiii unui Vaisya născuți dintr-o soție de același ordin și dintr-una aparținând ordinului inferior, precum și despre modul în care, O, rege, avuția sa este distribuită între acei copii. Fiul născut din soția Vaisya va lua patru astfel de părți din avuția tatălui său. A cincea parte, O, Bharata, s-a spus că aparține fiului născut din soția Sudra. Un astfel de fiu, totuși, va lua când tatăl dă. Nu va lua nimic decât dacă tatăl i-o dă. Fiul conceput cu o soție Sudra de către persoane din cele trei ordine superioare trebuie întotdeauna considerat nedreptățit la orice parte din avuția părintelui. Sudra trebuie să aibă o singură soție luată din propriul său ordin. În nicio circumstanță nu poate lua un alt soț. Chiar dacă ar avea o sută de fii cu un astfel de soț, toți împart în mod egal averea pe care o lasă în urmă. În ceea ce privește toate ordinele, copiii născuți din soțul luat din propriul ordin al soțului vor moșteni, s-a stabilit, în mod egal averea tatălui. Partea celui mai mare fiu va fi mai mare decât a oricărui alt fiu, căci el va lua o parte în plus față de fiecare dintre frații săi, constând din cele mai bune lucruri ale tatălui său. Chiar aceasta este legea succesiunii, O, fiu al Pritha, așa cum a declarat Însuși Cel Născut din Sine. Între copiii toți născuți din soțul luat din propriul ordin al soțului există o altă distincție, O, rege! În căsătorie, cei mai în vârstă trebuie să aibă întotdeauna prioritate față de cei mai tineri. Soții fiind toți egali în ceea ce privește ordinea nașterii, iar copiii fiind, de asemenea, toți egali în ceea ce privește statutul mamelor lor, fiul prim-născut va primi o parte mai mare decât fiecare dintre frații săi. Fiul care urmează în ordine de vârstă va primi o parte cu o valoare imediat inferioară, în timp ce fiul cel mai tânăr va primi partea care îi revine celui mai tânăr.[33] Astfel, printre soții de toate rangurile, cei care aparțin aceluiași rang cu soțul sunt considerați primii. Chiar și acest lucru a fost declarat de marele *Rishi* Kasyapa, fiul lui Marichi.

SECȚIUNEA XLVIII

Yudhishthira a spus: Prin ispitele oferite de bogăție, sau prin simpla poftă, sau prin ignoranța adevăratei ordini a nașterii (atât a bărbaților, cât și a femeilor), sau prin nebunie, are loc amestecul dintre diferitele ordine. Care sunt, O, strămoșule, îndatoririle persoanelor născute în clasele amestecate și care sunt faptele stabilite pentru ele? Vorbește-mi despre aceasta!

33 Sensul acestui verset pare să fie următorul: dacă un brahman ia succesiv trei soții, toate aparținând propriului său ordin, fiul născut din prima soție va primi partea care îi revine celui mai mare; cel născut din a doua soție va primi partea următoare ca valoare; iar cel născut din cea mai tânără soție va primi partea care îi revine celui mai tânăr. După ce aceste părți speciale sunt luate, restul proprietății va fi distribuit în părți egale, fiecare dintre acestea fiind luată de fiecare dintre copii. Dacă această interpretare este corectă, s-ar părea că disputa purtată cu câțiva ani în urmă în Bengal, potrivit căreia scripturile nu permit unei persoane libertatea de a lua mai mult de o soție din propria ordine, cade. Și din alte motive, această controversă era absurdă, deoarece regii Kshatriya aveau adesea mai mult de o soție Kshatriya.

Bhishma spuse: La început, Domnul tuturor creaturilor a creat cele patru ordine şi a stabilit faptele sau datoriile lor respective, de dragul sacrificiului.[34] Brahmanul poate lua patru soţii, una din fiecare dintre cele patru ordine. Pe două dintre ele (şi anume, soţia luată din propria ordine şi cea luată din ordinul imediat inferior), el se naşte el însuşi (copiii zămisliţi cu ele fiind consideraţi învestiţi cu acelaşi statut ca al său). Acei fii, însă, care sunt zămisliţi de el cu cele două soţii care aparţin celorlalte două ordine (şi anume, Vaisya şi Sudra) sunt inferiori, statutul lor fiind hotărât nu de cel al tatălui, ci de cel al mamelor lor. Fiul care este zămislit de un Brahman asupra unei soţii Sudra se numeşte *Parasara*, ceea ce înseamnă născut dintr-o peşteră de cadavru, deoarece corpul femeii Sudra este la fel de nenorocit ca un cadavru. El trebuie să slujească persoanele din rasa (tatălui) său. Într-adevăr, nu este potrivit pentru el să renunţe la datoria de serviciu care i-a fost stabilită. Folosind toate mijloacele la dispoziţia sa, el trebuie să susţină povara familiei sale. Chiar dacă ar fi mai în vârstă, el trebuie totuşi să-i slujească cu sârguinţă pe ceilalţi copii ai tatălui său care ar putea fi mai tineri decât el şi să le dea ceea ce reuşeşte să câştige. Un Kshatriya poate lua trei soţii. Pe două dintre ele (şi anume, cea luată din propria ordine şi cea luată din ordinul imediat inferior), el se naşte el însuşi (astfel încât acei copii sunt învestiţi cu statutul propriei sale ordine). A treia sa soţie, fiind din ordinul Sudra, este considerată foarte inferioară. Fiul pe care îl zămisleşte cu ea ajunge să fie numit *Ugra*. Vaisya poate lua două soţii. Pe ambele (şi anume, cea luată din propria ordine şi cea luată din cel mai de jos dintre cele patru ordine pure), el se naşte el însuşi (astfel încât acei copii ajung să fie învestiţi cu statutul propriei sale ordine). Sudra poate lua o singură soţie, şi anume cea luată din propria ordine. Fiul pe care îl zămisleşte cu ea devine Sudra. Un fiu care se naşte în circumstanţe diferite de cele menţionate mai sus ajunge să fie privit ca unul foarte inferior. Dacă o persoană dintr-un ordin inferior zămisleşte un fiu cu o femeie dintr-un ordin superior, un astfel de fiu este considerat în afara celor patru ordine pure. Într-adevăr, un astfel de fiu devine un obiect de cenzură pentru cele patru ordine principale. Dacă un Kshatriya are un fiu cu o femeie Brahmana, un astfel de fiu, fără a fi inclus în vreuna dintre cele patru ordine pure, ajunge să fie considerat un *Suta*. Sarcinile unui Suta sunt toate legate de recitarea de laude şi elogii ale regilor şi altor bărbaţi mari. Fiul conceput de un Vaisya cu o femeie din ordinul Brahmana ajunge să fie considerat un *Vaidehaka*. Sarcinile atribuite lui sunt paza barierelor şi a zăvoarelor pentru protejarea intimităţii femeilor din gospodării respectabile. Astfel de fii nu au ritualuri de purificare stabilite pentru ei.[35] Dacă un Sudra se uneşte cu o femeie aparţinând celui mai înalt dintre cele patru ordine, fiul conceput este numit *Chandala*. Înzestrat cu o fire fioroasă, el trebuie să locuiască în afara oraşelor şi târgurilor, iar sarcina care i se atribuie este aceea de călău public. Astfel de fii sunt întotdeauna consideraţi nenorociţi ai rasei lor. Aceştia, O, cel mai înzestrat dintre cei înţelepţi, sunt descendenţii ordinelor mixte. Fiul conceput de un Vaisya cu o femeie Kshatriya devine un *Vandi* sau *Magadha*. Sarcinile atribuite lui sunt recitarea elocventă de laude. Fiul conceput prin transgresiune, de un Sudra cu o femeie Kshatriya, devine un *Nishada*, iar sarcinile sale se referă la pescuit. Dacă un Sudra are relaţii sexuale cu o femeie Vaisya, fiul conceput cu ea ajunge să fie numit *Ayogava*. Sarcina atribuită unei astfel de persoane este cea de Takshan (tâmplar). Cei care sunt Brahmanas nu ar trebui să accepte niciodată daruri de la o astfel de persoană. Ei nu au dreptul să deţină vreun fel de avere. Persoanele aparţinând castelor mixte au copii cu soţii luate din propriile lor caste, copii care dobândesc statutul lor. Când au copii cu femei luate din caste inferioare lor, acei copii devin inferiori taţilor lor, deoarece dobândesc statutul care aparţine mamelor lor. Astfel, în ceea ce priveşte cele patru ordine pure, persoanele concep copii care dobândesc propriul lor statut cu soţiile luate din propriile lor ordine, precum şi cu cele luate din ordinele imediat inferioare lor. Totuşi, atunci când descendenţii sunt concepuţi cu alte soţii, aceştia ajung să fie consideraţi a avea un statut care este, în principal, în afara celor patru ordine pure. Când astfel de copii au fii cu femei luate din propriile lor clase, acei fii iau statutul părinţilor lor. Doar atunci când îşi iau soţi din caste diferite de a lor, copiii pe care îi au capătă un statut inferior. Ca exemplu în acest sens se poate spune că un

34 Adică, fiecare ordine a fost creată pentru a aduce sacrificii. Sudra este competent să aducă sacrificii. Numai sacrificiul său trebuie să fie prin slujirea celorlalte trei ordine.

35 Pentru ei nu există investitura cu firul sacru.

Sudra are un fiu dintr-o femeie din cea mai superioară ordine, care este în afara celor patru ordine (căci un astfel de fiu ajunge să fie considerat un Chandala, care este mult inferior). Fiul care este în afara celor patru ordine, prin unirea cu femei aparţinând celor patru ordine principale, procrează urmaşi şi mai degradaţi ca statut. Din cei din afara celor patru ordine şi din cei care sunt şi mai mult în afara acestor ordine, copiii se înmulţesc ca urmare a unirii persoanelor cu femei din clase superioare lor. În acest fel, din persoane de statut inferior izvorăsc clase, în număr total de cincisprezece, care sunt egale ca statut sau chiar mai joase. Numai din uniunea sexuală a femeilor cu persoane cu care nu ar trebui să aibă astfel de uniuni se nasc clase mixte. Dintre clasele care sunt astfel în afara celor patru ordine principale sau pure, copiii sunt concepuţi de femei din clasa numită *Sairindhri* de către bărbaţi din clasa numită *Magadha*. Ocupaţia acestor urmaşi este înfrumuseţarea trupurilor regilor şi ale altora. Ei sunt bine versaţi în prepararea unguentelor, în confecţionarea ghirlandelor şi în fabricarea obiectelor folosite pentru împodobirea persoanei. Deşi sunt liberi prin statutul pe care îl deţin prin naştere, ei trebuie totuşi să ducă o viaţă de servitute. Din unirea Magadhaşilor de o anumită clasă cu femei din casta numită Sairindhri se naşte o altă castă numită *Ayogava*. Ocupaţia lor constă în fabricarea de plase (pentru prinderea peştilor, păsărilor şi animalelor de pradă). Vaidehas, unindu-se cu femei din casta Sairindhri, procreează copii numiţi *Maireyaka* a căror ocupaţie constă în fabricarea de vinuri şi spirtoase. Din Nishada se naşte o castă numită *Madgura* şi o alta cunoscută sub numele de *Dasas* a căror ocupaţie constă în vâslirea bărcilor. Din Chandala se naşte o rasă numită *Swapaka* a cărei ocupaţie constă în păzirea morţilor. Femeile din casta Magadhi, prin unirea cu aceste patru caste de dispoziţii necinstite, produc alte patru care trăiesc prin înşelăciune. Acestea sunt *Mansa, Swadukara, Kshaudra* şi *Saugandha*. Din Vaideha se naşte o castă crudă şi păcătoasă care trăieşte prin înşelăciune. Din Nishada se naşte casta *Madranabha* ale cărei membri sunt văzuţi călătorind în care trase de măgari. Din Chandala se naşte casta numită *Pukkasa* ale cărei membri sunt văzuţi mâncând carne de măgari, cai şi elefanţi. Ei se acoperă cu haine obţinute prin dezbrăcarea cadavrelor umane. Sunt din nou văzuţi mâncând din vase de lut sparte.[36] Aceste trei caste de statut foarte jos sunt născute din femei ale castei Ayogava (din partea unor taţi din caste diferite). Casta numită Kshudra provine de la Vaidehaka. Casta numită Andhra, care îşi stabileşte reşedinţa la periferia oraşelor, se naşte de asemenea (din Vaidehaka). Apoi iarăşi Charmakara, unindu-se cu o femeie din casta Nishada, procreează clasa numită *Karavara*. Din Chandala se naşte din nou casta cunoscută sub numele de *Pandusaupaka* a cărei ocupaţie constă în fabricarea de coşuri şi alte obiecte din bambus despicat. Din unirea Nishada cu o femeie din casta Vaidehi se naşte unul care este numit *Ahindaka*. Chandala are un fiu dintr-o femeie Saupaka care nu se deosebeşte de Chandala în statut sau ocupaţie. O femeie Nishada, prin unirea cu un Chandala, aduce pe lume un fiu care locuieşte la marginea satelor şi oraşelor. Într-adevăr, membrii unei astfel de caste locuiesc în crematorii şi sunt consideraţi de cele mai joase ordine ca fiind incapabili de a fi număraţi printre ele. Astfel, aceste caste mixte se nasc din uniuni necorespunzătoare şi păcătoase ale taţilor şi mamelor aparţinând unor caste diferite. Fie că trăiesc ascunşi sau deschis, ei trebuie cunoscuţi după ocupaţiile lor. Sarcinile au fost stabilite în scripturi numai pentru cele patru ordine principale. În ceea ce priveşte celelalte, scripturile sunt complet mute. Printre toate ordinele, membrii acelor caste cărora scripturile nu le-au atribuit nicio datorie nu trebuie să se teamă de ceea ce fac (pentru a-şi câştiga existenţa). Persoanele neobişnuite cu îndeplinirea sau pentru care nu au fost stabilite jertfe, şi care sunt private de compania şi instrucţiunile celor drepţi, fie că sunt numărate printre cele patru ordine principale sau în afara lor, unindu-se cu femei din alte caste, conduse nu de consideraţii de dreptate, ci de lăcomie necontrolată, dau naştere numeroaselor caste mixte a căror ocupaţie şi reşedinţă depind de circumstanţele legate de uniunile neregulate din care îşi trag originea. Recurgând la locurile unde se întâlnesc patru drumuri, sau la cimitire, sau la dealuri şi munţi, sau la păduri şi copaci, îşi construiesc locuinţele acolo. Ornamentele pe care le poartă sunt făcute din fier. Locuind în astfel de locuri deschis, se apucă de ocupaţiile lor pentru a-şi câştiga existenţa. Se poate observa că trăiesc în acest fel, împodobindu-şi trupul cu ornamente şi fiind angajaţi în sarcina de a fabrica diverse tipuri de ustensile casnice şi de alt fel. Fără îndoială, prin ajutorarea vacilor şi a brahmanilor, şi prin

36 Oalele sparte sunt întotdeauna aruncate. Uneori sunt folosite de persoanele din clasele sociale inferioare.

practicarea virtuților de abținere de la cruzime, compasiune, adevăr în vorbire și iertare, și, dacă este necesar, prin salvarea altora sacrificându-și propria viață, persoanele din caste mixte pot atinge succesul. Nu am nicio îndoială, O, cel mai de seamă dintre oameni, că aceste virtuți devin cauzele succesului lor. Cel care posedă inteligență ar trebui, luând totul în considerare, să procreeze urmași conform orânduirilor scripturilor, asupra femeilor care i-au fost declarate potrivite sau sigure. Un fiu născut dintr-o femeie aparținând unei caste decăzute, în loc să-l salveze pe tată, îi aduce acestuia suferință, la fel cum o greutate mare aduce suferință unui înotător doritor să traverseze apa. Indiferent dacă un om este învățat sau nu, lăcomia și mânia sunt atribute naturale ale umanității în această lume. Prin urmare, femeile pot fi întotdeauna văzute trăgându-i pe bărbați pe calea greșită. Această dispoziție naturală a femeilor este de așa natură încât contactul bărbatului cu ea este roditor de suferință pentru el. De aceea, bărbații înzestrați cu înțelepciune nu se lasă afectați excesiv de femei.

Yudhishthira a spus: Există oameni care aparțin castelor mixte și care sunt de origine foarte impură. Deși prezintă trăsături de respectabilitate, în realitate sunt demni de dispreț. Ca urmare a acestor aspecte exterioare, s-ar putea să nu putem afla adevărul despre originea lor. Există vreun semn, O, strămoșule, prin care să putem afla adevărul despre originea acestor oameni?

SECȚIUNEA XLIX

Bhishma spuse: O persoană născută dintr-o uniune neregulată prezintă trăsături diverse de dispoziție. Puritatea nașterii, din nou, trebuie stabilită prin faptele sale, care trebuie să semene cu faptele celor care sunt în mod incontestabil buni și drepți. Un comportament lipsit de respect, fapte potrivnice celor stabilite în scripturi, viclenia și cruzimea, precum și abținerea de la sacrificii și alte acte spirituale care aduc merit, proclamă impuritatea originii sale. Un fiu primește dispoziția fie a tatălui, fie a mamei. Uneori, el preia dispozițiile ambilor. O persoană de naștere impură nu va reuși niciodată să-și ascundă adevărata dispoziție. Așa cum puiul de tigru sau de leopard seamănă cu tatăl și mama sa ca formă și în ceea ce privește dungile sau petele sale, tot așa o persoană nu se poate abține să nu dezvăluie circumstanța originii sale. Oricât de acoperit ar fi cursul descendenței cuiva, dacă acea descendență este impură, caracterul sau dispoziția se va manifesta în mod sigur mai mult sau mai puțin. O persoană poate, în scopurile sale, să aleagă să meargă pe un drum nesincer, afișând un comportament care pare a fi drept. Dispoziția sa, totuși, în ceea ce privește acele fapte pe care le face, proclamă întotdeauna dacă aparține unei ordine bune sau unei alteia. Ființele din lume sunt înzestrate cu diverse tipuri de dispoziție. Ele sunt, din nou, văzute angajate în diverse tipuri de fapte. Dintre ființele astfel angajate, nu există nimic atât de bun sau de prețios ca nașterea pură și conduita dreaptă. Dacă o persoană este născută într-o ordine inferioară, acea înțelegere bună care provine din studiul scripturilor nu reușește să-i salveze corpul de acte inferioare. Bunătatea absolută a înțelegerii poate avea grade diferite. Poate fi înaltă, mijlocie sau joasă. Chiar dacă apare la o persoană de extracție joasă, ea dispare ca norii de toamnă fără a produce consecințe. Pe de altă parte, acea altă bunătate a înțelegerii care, conform măsurii sale, a hotărât statutul în care s-a născut persoana, se arată în faptele sale.[37] Dacă o persoană aparține unui ordin superior, dar nu are un comportament adecvat, nu ar trebui să primească respect sau venerație. Se poate venera chiar și un Sudra dacă acesta își cunoaște îndatoririle și are un comportament adecvat. O persoană se definește prin faptele sale bune și rele, prin dispoziția sa bună sau rea și prin nașterea sa. Dacă rasa din care provine cineva este degradată din orice motiv, acesta o ridică repede și o face strălucitoare și faimoasă prin faptele sale. Din aceste motive, cei înzestrați cu înțelepciune ar trebui să evite acele femei, dintre aceste caste diverse, mixte sau pure, cu care nu ar trebui să aibă copii.

37 A doua linie este extrem de concisă. Sensul pare să fie acesta: cel care este de origine umilă trebuie să rămână umil în dispoziția sa. Bunătatea absolută poate apărea în inima sa, dar dispare imediat fără a produce vreun efect. Studiul scripturilor, prin urmare, nu poate ridica o astfel de persoană. Pe de altă parte, bunătatea care, în funcție de măsura sa, a stabilit pentru cineva (1) statutul de om și (2) rangul în cadrul acelui statut, se manifestă în faptele sale.

Yudhishthira a spus: Vorbeşte-ne, O, tată, despre ordine şi clase separat, despre diferitele tipuri de fii născuţi din diferite tipuri de femei, despre persoana îndreptăţită să-i aibă ca fii şi despre statutul lor în viaţă. Se ştie că deseori apar dispute cu privire la fii. Se cuvine, O, rege, să rezolvi îndoielile care ne-au cuprins minţile. Într-adevăr, suntem uimiţi cu privire la acest subiect.

Bhishma a spus: Fiul din pântecele tău este considerat ca fiind propria ta persoană. Fiul conceput de soţia ta de către o persoană pe care ai invitat-o pentru această sarcină se numeşte *Niruktaja*. Fiul conceput de soţia sa de către cineva fără permisiunea sa este numit *Prasritaja*. Fiul conceput de propria sa soţie de către o persoană care şi-a pierdut statutul este numit *Patitaja*. Există alţi doi fii, şi anume fiul dat şi fiul făcut. Există încă unul numit *Adhyudha*.[38] Fiul născut dintr-o fecioară în casa tatălui său este numit *Kanina*. Pe lângă aceştia, mai există şase tipuri de fii numiţi *Apadhwansaja* şi alţi şase numiţi *Apasadas*. Acestea sunt diferitele tipuri de fii menţionate în scripturi, învaţă, O, Bharata!

Yudhishthira a spus: Cine sunt cei şase numiţi *Apadhwansajas*? Cine sunt *Apasadas*? Se cuvine să-mi explici toate acestea în detaliu.

Bhishma a spus: Fiii pe care un brahman îi zămisleşte cu soţii din cele trei ordine inferioare, cei zămisliţi de un kşatriya cu soţii din cele două ordine inferioare celei proprii, O, Bharata, şi fiii pe care un vaişya îi zămisleşte cu o soţie din singura ordine inferioară celei proprii, sunt toţi numiţi *apadhwansajas*. Ei sunt, după cum s-a explicat, de şase feluri. Ascultă-mă acum, căci îţi voi spune cine sunt *Apasadas*. Fiul pe care un Sudra îl zămisleşte cu o femeie Brahmana se numeşte Chandala. Zămislit cu o femeie Kshatriya de o persoană din ordinul Sudra, fiul se numeşte *Vratya*. Cel care se naşte dintr-o femeie Vaisya şi un tată Sudra se numeşte Vaidya. Aceste trei tipuri de fii se numesc Apasadas. Vaisya, unindu-se cu o femeie din ordinul Brahmana, zămisleşte un fiu numit Magadha, în timp ce fiul pe care îl are cu o femeie Kshatriya se numeşte *Vamaka*. Kshatriya poate zămisli un singur fel de fiu cu o femeie dintr-un ordin superior. Într-adevăr, fiul conceput de un Kshatriya cu o femeie Brahmana se numeşte *Suta*. Şi aceştia trei sunt numiţi *Apasadas*. Nu se poate spune, O, rege, că aceşti şase tipuri de fii nu sunt fii.

Yudhishthira a spus: Unii spun că fiul cuiva este cel care se naşte pe pământul său. Alţii, pe de altă parte, spun că fiul cuiva este cel care a fost conceput din sămânţa sa. Sunt aceste două tipuri de fii egale? Cine este, atunci, fiul? Spune-mi, O, străMoşule!

Bhishma a spus: El este fiul din sămânţa căruia s-a născut. Dacă, însă, proprietarul sămânţei abandonează fiul născut din ea, un astfel de fiu devine al celui de la soţia căruia a fost conceput. Aceeaşi regulă se aplică şi fiului numit *Adhyudha*. El aparţine persoanei din a cărei sămânţă s-a născut. Dacă, însă, proprietarul sămânţei îl abandonează, el devine fiul soţului mamei sale.[39] Ştiţi că şi aceasta este ceea ce declară legea.

Yudhishthira a spus: Ştim că fiul devine al celui din a cărui sămânţă s-a născut. De unde îşi trage dreptul asupra fiului soţul femeii care l-a născut? În mod similar, fiul numit Adhyudha ar trebui să fie cunoscut ca fiind fiul celui din a cărui sămânţă s-a născut. Cum pot fi ei fii ai altora din cauza încălcării angajamentului de a-i deţine şi creşte?

Bhishma a spus: Cel care, după ce a zămislit un fiu din propriile sale coapse, îl abandonează dintr-un motiv sau altul, nu poate fi considerat tatăl unui astfel de fiu, deoarece doar

---

38 Fiul conceput de o fecioară de către cineva care nu este soţul ei şi născut după căsătoria ei este considerat ca aparţinând nu celui care l-a conceput, ci soţului.

39 Un astfel de fiu devine proprietatea soţului mamei şi nu a celui care l-a zămislit. Dacă însă cel care l-a zămislit îşi exprimă dorinţa de a-l avea şi de a-l creşte, el trebuie considerat ca fiind al celui care l-a zămislit. Principiul pe baza căruia el devine copilul soţului mamei este că cel care l-a zămislit se ascunde şi nu doreşte niciodată să-l aibă.

sămânța vitală nu poate crea filiația. Un astfel de fiu trebuie considerat ca aparținând persoanei care deține pământul. Când un bărbat, dorind să aibă un fiu, se căsătorește cu o fată însărcinată, fiul născut din soția sa trebuie să-i aparțină, pentru că este rodul propriului său pământ. Persoana din a cărei sămânță vitală a izvorât fiul nu poate avea niciun drept asupra unui astfel de fiu. Fiul care se naște pe pământul cuiva, dar nu este conceput de proprietar, O, șef al neamului Bharata, poartă toate semnele tatălui care l-a conceput efectiv (și nu semnele celui care este doar soțul mamei sale). Fiul născut astfel este incapabil să ascundă dovezile pe care le oferă fizionomia. El este imediat recunoscut cu ochiul liber (ca aparținând altcuiva).[40] În ceea ce privește fiul adoptat, el este uneori considerat copilul persoanei care l-a adoptat și care îl crește. În cazul său, nici sămânța vitală din care s-a născut, nici pământul în care s-a născut nu devin cauza filiației.

Yudhishthira a spus: Ce fel de fiu este acela care se spune că este un fiu adoptiv și a cărui filiație provine din faptul că a fost luat și crescut și în cazul căruia nici sămânța vitală, nici solul nașterii, O, Bharata, nu sunt considerate cauza filiației?

Bhishma a spus: Când o persoană ia și crește un fiu care a fost abandonat pe drum de tatăl și mama sa, iar persoana care îl ia și îl crește nu reușește să-i găsească părinții după ce i-a căutat, ea devine tatăl unui astfel de fiu, iar acesta din urmă devine ceea ce se numește fiul său adoptiv. Neavând pe nimeni care să-l dețină, el devine proprietatea celui care îl crește. Un astfel de fiu, la rândul său, ajunge să fie considerat ca aparținând acelei clase sociale din care face parte proprietarul sau cel care îl crește.

Yudhishthira a spus: Cum ar trebui să fie efectuate ritualurile de purificare ale unei astfel de persoane? În cazul cui trebuie efectuate astfel de ritualuri? Cu ce fată ar trebui să se căsătorească? Spune-mi toate acestea, O, strămoșule!

Bhishma a spus: Ritualurile de purificare care îl privesc pe un astfel de fiu trebuie să fie îndeplinite în conformitate cu obiceiurile persoanei care îl crește, deoarece, fiind respins de părinții săi, un astfel de fiu primește ordinul persoanei care îl ia și îl crește. Într-adevăr, O, tu, cel cu glorie veșnică, cel care îl crește trebuie să îndeplinească toate ritualurile de purificare cu privire la un astfel de fiu, în conformitate cu obiceiurile propriului neam și ale rudelor sale. În ceea ce privește fata, O, Yudhishthira, aceasta ar trebui să fie dată în căsătorie unui astfel de fiu, care aparține ordinului celui care l-a crescut. Toate acestea trebuie făcute numai atunci când ordinul mamei adevărate a fiului nu poate fi stabilit. Dintre fii, cel născut dintr-o fecioară și cel născut dintr-o mamă care a conceput înainte de căsătorie, dar l-a născut după aceea, sunt considerați foarte rușinoși și degradați. Cu toate acestea, chiar și aceștia doi ar trebui să primească aceleași rituri de purificare care sunt stabilite pentru fiii născuți de tatăl lor în căsătorie legală. În ceea ce privește fiul care devine al tatălui său ca urmare a nașterii sale pe pământul tatălui și acei fii care sunt numiți Apasadas și cei concepuți de soție în timpul fecioriei sale, dar născuți după căsătorie, brahmanii și ceilalți trebuie să aplice aceleași rituri de purificare care sunt valabile pentru propriile lor ordine. Acestea sunt concluziile care se găsesc în scripturi cu privire la diferitele ordine. Ți-am spus astfel tot ce ține de întrebările tale. Ce altceva mai dorești să auzi?

SECȚIUNEA L

Yudhishthira a spus: Care este natura compasiunii sau a milei pe care o simțim când vedem suferința altuia? Care este natura compasiunii sau a simpatiei pe care o simțim pentru altul ca urmare a faptului că trăim în compania acelui altul? Care este natura (și gradul) fericirii supreme care se leagă de vite? Se cuvine, O, strămoșule, să-mi explici toate acestea.

40 Obiectul întrebării lui Yudhishthira va apărea clar din răspunsul dat de Bhishma.

Bhishma a spus: În acest context, O, tu cu mare strălucire, îți voi recita o narațiune străveche despre o conversație între Nahușa și *Rishi* Chyavana. În vremuri străvechi, O, Mare Șef al rasei Bharata, marele *Rishi* Chyavana din rasa Bhrigu, mereu atent la jurăminte înalte, a dorit să ducă pentru o vreme modul de viață numit *Udavasa* și s-a hotărât să-l înceapă. Lăsând deoparte mândria și furia, bucuria și tristețea, asceticul, angajându-se să respecte acel jurământ, s-a hotărât să trăiască timp de doisprezece ani conform regulilor *Udavasa*. Rishi inspira tuturor creaturilor o încredere fericită. Și inspira o încredere similară tuturor creaturilor care trăiau în apă. Ascetul puternic semăna cu Luna însuși în comportamentul său față de toți. Închinându-se în fața tuturor zeităților și purificându-se de toate păcatele, a intrat în apă la confluența Gangei și Yamunei și a stat acolo ca un trunchi de lemn neînsuflețit. Sprijinindu-și capul de el, suporta curentul puternic și zgomotos al celor două râuri unite, curent a cărui viteză semăna cu cea a vântului. Gangele și Yamuna, însă, și celelalte râuri și lacuri, ale căror ape se unesc la confluența de la Prayaga, în loc să-l supere pe Rishi, au trecut pe lângă el (pentru a-i arăta respect). Adoptând atitudinea unui trunchi de lemn, marele *Muni* uneori se întindea în apă și dormea liniștit. Și uneori, O, șef al rasei Bharata, înțeleptul inteligent stătea în poziție verticală. A devenit foarte agreabil tuturor creaturilor care trăiau în apă. Fără cea mai mică teamă, toate acestea obișnuiau să miroasă buzele Rishiului. În acest fel, Rishi a petrecut mult timp la acea mare confluență de ape. Într-o zi au venit acolo niște pescari. Cu plase în mâini, O, tu cu mare strălucire, acești oameni au venit în locul unde se afla Rishi. Erau numeroși și toți erau hotărâți să prindă pești. Bine făcuți și cu pieptul lat, înzestrați cu mare forță și curaj și care nu se întorceau niciodată înspăimântați din apă, acești oameni care trăiau din câștigurile obținute din plasele lor, au venit în acel loc, hotărâți să prindă pești. Ajunși la apa care conținea mulți pești, acești pescari, O, șef al Bharata, și-au legat toate plasele împreună. Dorind pești, acești Kaivarta, numeroși, uniți împreună, au înconjurat o parte din apele Gangei și Yamunei cu plasele lor. Într-adevăr, au aruncat în apă plasa lor făcută din sfori noi, capabilă să acopere un spațiu mare, și înzestrată cu lungime și lățime suficiente. Cu toții, intrând în apă, au început să tragă cu mare forță plasa lor care era foarte mare și fusese întinsă bine pe un spațiu larg. Cu toții erau liberi de frică, veseli și pe deplin hotărâți să se asculte unii pe alții. Reușiseră să prindă în plasă un număr mare de pești și alte animale acvatice. Și pe măsură ce trăgeau plasa, O, rege, l-au tras cu ușurință pe Chyavana, fiul lui Bhrigu, împreună cu un număr mare de pești. Corpul său era acoperit de mușchi de râu. Barba și părul său îmbâcsite deveniseră verzi. Și pe tot corpul său se puteau vedea scoici și alte moluște atașate cu capetele lor. Văzându-l pe acel Rishi, bine versat în *Vede*, tras de ei din apă, toți pescarii au rămas cu palmele împreunate și apoi s-au prosternat pe pământ și și-au plecat capetele în mod repetat. Din cauza fricii și a durerii provocate de tragerea plasei, și în urma aducerii lor pe uscat, peștii prinși în plasă și-au dat sufletul. Ascetul, văzând acea mare ucidere de pești, a fost umplut de compasiune și a oftat în mod repetat.

Pescarii au spus: Am comis acest păcat (de a te scoate din apă) din ignoranță. Fii mulțumit de noi! Ce dorință a ta să-ți îndeplinim? Poruncește-ne, O, mare ascet!

Bhishma a continuat: La auzul acestor cuvinte, Chyauana, din mijlocul grămezii de pești din jurul său, a spus: „Ascultați cu atenție care este dorința mea cea mai dragă. Ori voi muri împreună cu acești pești, ori mă veți vinde împreună cu ei. Am trăit mult timp cu ei în apă. Nu doresc să-i abandonez într-un astfel de moment.” Când le-a spus aceste cuvinte, pescarii s-au înspăimântat foarte tare. Cu fețele palide, s-au dus la regele Nahusha și i-au povestit tot ce se întâmplase.

SECȚIUNEA LI

Bhishma a spus: Regele Nahusha, auzind de situația în care ajunsese Chyavana, s-a îndreptat repede spre acel loc, însoțit de miniștrii și preotul său. După ce s-a purificat în mod corespunzător, regele, cu palmele împreunate și atenția concentrată, s-a prezentat în fața lui Chyavana, cel cu suflet înalt. Preotul regelui l-a venerat apoi cu ceremoniile cuvenite pe acel Rishi,

O, monarhule, care respecta jurământul adevărului și era înzestrat cu un suflet nobil, și care semăna cu un zeu (în splendoare și energie).

Nahusha a spus: Spune-mi, O, cel mai bun dintre cei regenerați, ce faptă să facem pentru a-ți fi pe plac? Oricât de dificilă ar fi acea faptă, nu există nimic, O, sfântule, pe care să nu pot să o îndeplinesc la porunca ta.

Chyavana a spus: Acești oameni care trăiesc din pescuit au fost cu toții încercați cu muncă. Plătește-le prețul care mi-a fost stabilit, împreună cu valoarea acestor pești.

Nahusha a spus: Preotul meu să le dea acestor Nishadas o mie de monede ca preț pentru achiziționarea acestor pești sacri, așa cum el însuși a poruncit.

Chyavana a spus: O mie de monede nu pot reprezenta prețul meu. Problema depinde de discreția ta. Dă-le o valoare justă, stabilind cu propria ta inteligență care ar trebui să fie aceasta.

Nahusha a spus: O, învățat Brahmana, să se dea o sută de mii de monede acestor Nishadas. Acesta să fie prețul tău, O, sfântule, sau crezi altfel?

Chyavana a spus: Nu pot fi cumpărat pentru o sută de mii de monede, O, cel mai bun dintre monarhi! Să li se dea un preț corespunzător. Consultă-te cu miniștrii tăi.

Nahusha a spus: Preotul meu să le dea acestor Nishada un *crore* de monede. Dacă nici măcar acest lucru nu reprezintă prețul tău, să li se plătească mai mult.

Chyavana a spus: O, rege, nu merit să fiu cumpărat pentru un *crore* de monede sau chiar mai mult. Să li se dea acelor oameni un preț care să fie corect și potrivit. Consultă-te cu brahmanii.

Nahusha a spus: Să se dea jumătate din regatul meu sau chiar întreg regatul acestor Nishada. Cred că asta ar reprezenta prețul tău. Tu ce părere ai, O, regeneratule?

Chyavana a spus: Nu merit să fiu cumpărat cu jumătate din regatul tău sau chiar cu întreg regatul, O, rege! Dă-le acestor oameni prețul cuvenit. Consultă-te cu Rishi.

Bhishma a continuat: Auzind aceste cuvinte ale marelui Rishi, Nahusha a fost cuprins de o mare durere. Împreună cu miniștrii și preoții săi, a început să delibereze asupra acestei chestiuni. Atunci a venit la regele Nahusha un ascet care trăia în pădure și se hrănea cu fructe și rădăcini și care se născuse dintr-o vacă. Cel mai bun dintre oamenii regenerați, adresându-se monarhului, O, rege, a spus aceste cuvinte: „Te voi mulțumi în curând. Și Rishi va fi mulțumit. Nu voi spune niciodată o minciună — nu, nici măcar în glumă, ce să mai spun atunci despre alte ocazii? Ar trebui să faci, fără niciun scrupul, ceea ce îți poruncesc.”

Nahusha a spus: Tu, O, ilustrule, spune care este prețul acelui mare Rishi din neamul lui Bhrigu. O, salvează-mă din această situație teribilă, salvează-mi regatul și salvează-mi neamul! Dacă sfântul Chyavana s-ar mânia, ar distruge cele trei lumi: ce să mai spun despre mine, care sunt lipsit de penitențe și care depind doar de puterea brațului meu? O, mare Rishi, fii tu pluta noastră, noi care am căzut cu toții într-un ocean fără fund, împreună cu toți consilierii și preoții noștri! Tu hotărăște care ar trebui să fie prețul Rishi-ului.

Bhishma a spus: Auzind aceste cuvinte ale lui Nahusha, ascetul născut dintr-o vacă și înzestrat cu o mare energie a vorbit în acest fel, bucurându-l pe monarh și pe toți consilierii săi: „Brahmanii, O, rege, aparțin celui mai important dintre cele patru ordine. Nici o valoare, oricât de

mare ar fi, nu le poate fi atribuită. Vacile sunt, de asemenea, neprețuite. De aceea, O, conducător al oamenilor, consideră vaca ca fiind valoarea unui Rishi." Auzind aceste cuvinte ale marelui Rishi, Nahusha s-a umplut de bucurie, O, rege, împreună cu toți consilierii și preoții săi. Mergând apoi în fața fiului lui Bhrigu, Chyavana, cu jurăminte stricte, el i s-a adresat astfel, O, monarh, pentru a-l mulțumi cât mai bine cu putință.

Nahusha a spus: Ridică-te, ridică-te, O, Rishi regenerat, ai fost cumpărat. O, fiu al lui Bhirgu, cu o vacă ca preț. O, cel mai de seamă dintre oamenii drepți, chiar și acesta, cred, este prețul tău.

Chyavana a spus: Da, O, rege al regilor, mă ridic. Am fost cumpărat în mod corespunzător de tine, O, tu, cel fără păcat! Eu nu văd, O, tu, cel cu glorie nepieritoare, nicio bogăție care să fie egală cu vacile. A vorbi despre vaci, a-i auzi pe alții vorbind despre ele, a face cadouri cu vaci și a vedea vaci, O, rege, sunt acte care sunt toate aplaudate, O, erou, și care sunt foarte de bun augur și curăță păcatele. Vacile sunt întotdeauna rădăcina prosperității. Nu există niciun defect în vite. Vitele oferă întotdeauna cea mai bună hrană, sub forma lui Havi, zeităților. *Mantrele* sacre, Swaha și Vashat, sunt întotdeauna stabilite asupra vitelor. Vitele sunt principalele conducătoare ale sacrificiilor. Ele constituie gura sacrificiului. Ele poartă și produc nectar excelent și dătător de putere. Ele primesc venerarea tuturor lumilor și sunt considerate sursa nectarului. Pe pământ, vacile seamănă cu focul în energie și formă. Cu adevărat, vacile reprezintă energie înaltă și sunt dătătoare de mare fericire tuturor creaturilor. Țara în care vacile, stabilite de proprietarii lor, respiră fără teamă, strălucește în frumusețe. Păcatele acelei țări sunt toate spălate. Vacile constituie scările care duc la cer. Vacile sunt împodobite în cerul însuși. Vacile sunt zeițe competente să îndeplinească orice dorință. Nu există nimic altceva în lume care să fie atât de înalt sau de superior![41]

Bhishma a continuat: Chiar și asta îți spun eu despre gloria și superioritatea vacilor, O, șef al neamului Bharata. Sunt competent să proclam doar o parte din meritele care se atașează vacilor. Nu am capacitatea de a epuiza subiectul!

Atunci Nishadas a spus: O, ascetule, ne-ai văzut și ai vorbit și cu noi. S-a spus că prietenia cu cei buni depinde doar de șapte cuvinte.[42] Atunci, O, stăpâne, arată-ne harul tău. Focul sacrificial aprins consumă toate ofrandele de unt clarificat turnate peste el. Cu sufletul drept și posedând o mare energie, tu ești printre oameni un foc aprins în energie. Te îmblânzesc, O, tu, cel cu mare învățătură! Ne predăm ție. Tu, pentru că ne-ai arătat favoare, ia înapoi de la noi această vacă.

Chyavana a spus: Ochiul unei persoane sărace sau care a căzut în necaz, ochiul unui ascet sau ochiul unui șarpe cu venin virulent consumă un om cu rădăcinile sale, la fel cum un foc care arde cu ajutorul vântului consumă un morman de iarbă uscată sau paie. Voi accepta vaca pe care doriți să mi-o oferiți. Voi, pescari, eliberați de orice păcat, mergeți fără întârziere în rai, împreună cu peștii pe care i-ați prins în plasele voastre.

Bhishma a continuat: După aceasta, ca urmare a energiei marelui Rishi cu sufletul curățat, acei pescari, împreună cu toți peștii, datorită cuvintelor pe care le rostise, s-au îndreptat spre cer. Regele Nahusha, văzând pescarii urcând la cer însoțiți de pești, a fost cuprins de uimire, O, șef al neamului Bharata. După aceasta, cei doi Rishi, adică cel născut dintr-o vacă și celălalt, Chyavana din neamul lui Bhrigu, l-au bucurat pe regele Nahusha, acordându-i multe binecuvântări. Atunci,

---

41 Nu există niciun defect în vaci etc., iar vacile sunt ca focul etc. Ideea hindusă este că vacile sunt purificatoare sau sfințitoare. Rishi au descoperit că magnetismul vacii este ceva care posedă virtuți extraordinare. Dați același tip de hrană unei vaci și unui cal. Balega de cal emite un miros nesănătos, în timp ce balega de vacă este un dezinfectant eficient. Știința occidentală nu și-a îndreptat încă atenția asupra acestui subiect, dar nu există nicio îndoială că urina și balega de vacă posedă virtuți nemăsurate.

42 *Saptopadam mitram* înseamnă că, rostind doar șapte cuvinte sau făcând doar șapte pași împreună, două persoane, dacă sunt bune, devin prietene.

regele Nahusha, plin de energie, stăpânul întregului pământ, plin de bucurie, O, cel mai bun dintre Bharata, a spus: „*Este de ajuns!*” Ca un al doilea Indra, conducătorul celor cereşti, el a acceptat binecuvântarea privind propria sa statornicie în virtute. Rishii i-au acordat binecuvântarea, iar regele încântat i-a venerat pe amândoi cu mare reverenţă. În ceea ce-l priveşte pe Chyavana, după ce şi-a îndeplinit jurământul, s-a întors la propriul său azil. Rishi, care se născuse dintr-o vacă şi care era înzestrat cu o mare energie, s-a îndreptat şi el spre propria sa retragere. Toţi Nishadas s-au înălţat la cer, la fel şi peştii pe care îi prinseseră, O, monarhule. Şi regele Nahusha, după ce a obţinut aceste binecuvântări valoroase, a intrat în propriul său oraş. Astfel, O, fiule, ţi-am spus totul cu privire la ceea ce m-ai întrebat. Afecţiunea generată doar de vederea celorlalţi, precum şi de faptul că trăieşti alături de ei, O, Yudhishthira, şi fericirea supremă a vacilor, precum şi descoperirea adevăratei dreptăţi, sunt subiectele pe care le-am discutat. Spune-mi, O, eroule, ce altceva mai este în inima ta.

SECŢIUNEA LII

Yudhishthira a spus: O, tu, cel cu mare înţelepciune, am o îndoială foarte mare, vastă ca oceanul însuşi. Ascult-o, O, tu, cel cu braţe puternice, şi, după ce vei afla despre ce este vorba, se cuvine să mi-o explici. Am o mare curiozitate cu privire la fiul lui Jamadagni, O, stăpâne, şi anume Rama, cel mai de seamă dintre toţi oamenii drepţi. Se cuvine să-mi satisfaci această curiozitate. Cum s-a născut Rama, care era înzestrat cu o vitejie de neînvins? El aparţinea prin naştere unei rase de Rishi regeneraţi. Cum a devenit un adept al practicilor Kshatriya? Atunci, O, rege, povesteşte-mi în detaliu circumstanţele naşterii lui Rama. Cum a devenit un fiu al neamului Kusika, care era Kshatriya, un Brahman? Fără îndoială, puterea lui Rama, cel cu suflet înalt, era mare, O, şef al oamenilor, la fel ca şi a lui Viswamitra. De ce nepotul lui Richika, în loc de fiul său, a devenit un Kshatriya în comportament? De ce nepotul lui Kusika, şi nu fiul său, a devenit un Brahman? De ce astfel de incidente nefericite i-au lovit pe nepoţii amândurora, în loc de fiii lor? Se cuvine să explici adevărul cu privire la aceste circumstanţe.

Bhishma a spus: În legătură cu aceasta este citată o veche poveste despre discuţia dintre Chyavana şi Kusika, O, Bharata! Înzestrat cu o mare inteligenţă, Chyavana din neamul lui Bhrigu, cel mai bun dintre asceţi, a văzut (cu ochiul său spiritual) pata care urma să afecteze propria sa rasă (ca urmare a faptului că unul dintre descendenţii săi se căsătorise cu o Kshatriya). Reflectând asupra meritelor şi defectelor acelui incident, precum şi asupra punctelor sale forte şi slabe, Chyavana, înzestrat cu bogăţia ascetismului, a devenit dornic să distrugă neamul Kusika (căci ştia că tocmai din acel neam pata practicilor Kshatriya ar fi afectat propriul său neam). Mergând apoi în faţa regelui Kusika, Chyavana i-a spus: „O, tu, cel fără păcat, în inima mea s-a născut dorinţa de a locui cu tine pentru o vreme”.

Kusika a spus: O, sfântule, locuirea împreună este un act pe care învăţaţii îl prescriu pentru fete atunci când acestea sunt date în căsătorie. Cei înzestraţi cu înţelepciune vorbesc întotdeauna despre această practică numai în acest context. O, Rishi înzestrat cu bogăţia ascetismului, locuirea pe care o cauţi alături de mine nu este sancţionată de ordonanţă. Cu toate acestea, oricât de contrară ar fi dictatelor datoriei şi dreptăţii, voi face ceea ce vei dori să-mi poruncească.

Bhishma a continuat: După ce a ordonat să se pună un scaun pentru marele ascet Chyavana, regele Kusika, însoţit de soţia sa, s-a aşezat în faţa ascetului. Aducând un mic vas cu apă, regele i-a oferit apă pentru a-şi spăla picioarele. Apoi, prin intermediul servitorilor săi, a dispus ca toate ritualurile să fie îndeplinite în mod corespunzător în onoarea oaspetelui său cu suflet înalt. Kusika, cu sufletul înalt, care respecta restricţiile şi jurămintele, i-a prezentat apoi cu bucurie, conform formelor cuvenite, ingredientele constând din miere şi alte lucruri, marelui Rishi şi l-a îndemnat să le accepte. După ce l-a întâmpinat şi l-a onorat pe învăţatul Brahmana în acest fel, regele i s-a adresat încă o dată şi i-a spus: „Noi doi aşteptăm ordinele tale! Porunceşte-ne ce să facem pentru tine, O, sfântule! Dacă doreşti regatul nostru, averea noastră, vitele noastre, O, tu, cel

cu jurăminte stricte, sau toate obiectele care sunt oferite în sacrificii, spune-ne și îți vom dărui totul! Acest palat, regatul, acest scaun al dreptății, așteaptă voința ta. Tu ești stăpânul tuturor acestor lucruri! Condu tu pământul! În ceea ce mă privește, sunt complet dependent de tine.” Adresându-i aceste cuvinte regelui, Chyavana din neamul lui Bhrigu, plin de mare bucurie, îi răspunse lui Kusika cu aceste cuvinte:

Chyavana spuse: „Nu râvnesc, O, rege, după regatul tău, nici după averea ta, nici după fecioarele pe care le ai, nici după vitele tale, nici după provinciile tale, nici după articolele necesare pentru sacrificiu. Ascultă-mă. Dacă îți face ție și soției tale plăcere, voi începe să observ un anumit legământ. Doresc ca tu și soția ta să mă slujiți în acea perioadă fără nicio scrupulozitate.” Astfel abordat de Rishi, regele și regina s-au umplut de bucurie, O, Bharata, și i-au răspuns, spunând: „*Fie așa, O, Rishi!*” În bucurie de cuvintele Rishiului, regele l-a condus într-o cameră a palatului. Era una excelentă, plăcută de privit. Regele i-a arătat totul în acea cameră. Și regele a spus: „Acesta, O, sfântule, este patul tău. Locuiește aici cum dorești! O, tu cel înzestrat cu bogăția ascetismului, eu și regina mea ne vom strădui din răsputeri să îți oferim tot confortul și toată plăcerea.” În timp ce astfel vorbeau unul cu altul, soarele a trecut de meridian. Rishiul a poruncit regelui să-i aducă hrană și băutură. Regele Kusika, plecându-se înaintea Rishiului, l-a întrebat, zicând: „Ce fel de mâncare îți este plăcută? Ce mâncare, într-adevăr, să îți fie adusă?” Umplut de încântare, Rishiul i-a răspuns acelui conducător de oameni, O, Bharata, spunând: „Să mi se dea hrană potrivită.” Primind aceste cuvinte cu respect, regele a zis: „*Așa să fie!*” și apoi i-a oferit Rishiului hrană de felul potrivit. După ce și-a terminat masa, sfântul Chyavana, cunoscător al fiecărei datorii, s-a adresat regelui și reginei, spunând: „Doresc să dorm. O, puternice, somnul mă împiedică acum.” Mergând de acolo într-o cameră care fusese pregătită pentru el, acel cel mai bun dintre Rishi s-a întins apoi pe un pat. Regele și regina s-au așezat. Rishiul le-a spus: „Nu mă treziți în timp ce dorm. Stați treji și presați-mi continuu picioarele cât timp dorm.” Fără cea mai mică ezitare, Kusika, cunoscător al fiecărei datorii, a spus: „*Așa să fie!*” Într-adevăr, regele și regina au stat treji toată noaptea, îndeplinind cuvenit îngrijirea și slujirea Rishiului așa cum le fusese poruncit. Cuplul regal, O, monarh, a îndeplinit porunca Rishiului cu seriozitate și atenție. Între timp, sfântul Brahmana, după ce își dăduse astfel comenzile asupra regelui, a dormit profund, fără să își schimbe poziția sau să se întoarcă nici măcar o dată, timp de douăzeci și una de zile. Regele, O, cel care bucură Kurii, renunțând la orice hrană, împreună cu soția sa, a stat bucuros tot timpul angajat în îngrijirea și slujirea Rishiului. La expirarea celor douăzeci și una de zile, fiul lui Bhrigu s-a ridicat de la sine. Marele ascet a ieșit apoi din cameră, fără să le adreseze niciun cuvânt. Flămânziți și obosiți de muncă, regele și regina l-au urmat, dar acel cel mai de seamă dintre Rishi nu s-a deranjat să arunce o singură privire asupra vreunuia dintre ei. Mergând puțin, fiul lui Bhrigu a dispărut chiar în fața cuplului regal (făcându-se nevăzut prin puterea sa de Yoga). La aceasta, regele, lovit de tristețe, a căzut la pământ. Mângâiat, s-a ridicat curând și, însoțit de regina sa, monarhul, înzestrat cu mare splendoare, a început să caute Rishiul peste tot.

SECȚIUNEA LIII

Yudhishthira spuse: După ce Rishi a dispărut, ce a făcut regele și ce a făcut soția sa binecuvântată? Spune-mi, O, străмoșule!

Bhishma spuse: Chiar dacă regele, copleșit de rușine, istovit de efort își pierduse simțirile, s-a întors la palatul său, însoțit de regina sa. Intrând în așezământ cu sufletul întristat, nu rosti nici un cuvânt cu cineva. El se gândea doar la acea purtare a lui Chyavana. Cu inima plină de deznădejde, s-a dus apoi în camera sa. Acolo l-a văzut pe fiul lui Bhrigu întins ca înainte în patul său. Văzându-l pe Risi acolo, s-au mirat foarte. Într-adevăr, au început să reflecteze asupra acelui incident foarte ciudat. Vederea Rishi-ului le-a alungat oboseala. Luându-și din nou locul lângă el, au început din nou să-i maseze picioarele cu blândețe, ca înainte. Între timp, marele ascet a continuat să doarmă profund, ca înainte. Numai că acum zăcea pe o altă parte. Înzestrat cu mare energie, el a

mai trecut astfel o perioadă măsurată de încă douăzeci şi una de zile. Agitaţi de temerile lor, cuplul regal nu a arătat nicio schimbare în atitudinea sau sentimentele lor faţă de Rishi. Trezindu-se atunci din somnul său, ascetul s-a adresat regelui şi reginei, spunând: „Frecaţi-mi corpul cu ulei. Doresc să fac o baie.” Deşi flămânziţi şi istoviţi de efort, ei au consimţit de bunăvoie şi în curând s-au apropiat de Rishi cu un ulei scump care fusese preparat prin fierbere de o sută de ori. În timp ce Rishi stătea aşezat în voie, regele şi regina, reţinându-şi vorba, au continuat să-l ungă. Înzestrat cu mare merit ascetic, fiul lui Bhrigu nu a rostit niciodată cuvântul „*Suficient*.” Fiul lui Bhrigu, însă, a văzut că cuplul regal era complet nemişcat. Ridicându-se brusc, a intrat în camera de baie. Diversele articole necesare pentru o baie şi cele potrivite pentru un rege erau pregătite acolo. Fără a onora, însă, niciunul dintre acele articole, folosindu-le, Rishiul a dispărut din nou acolo şi atunci prin puterea sa de Yoga, chiar în faţa regelui Kusika (şi a soţiei sale). Aceasta, însă, O, căpetenie a Bharataşilor, nu a reuşit să tulbure seninătatea cuplului regal. Data viitoare, puternicul Rishi a fost văzut aşezat, după o baie, pe tron. Într-adevăr, din acel loc s-a arătat atunci regelui şi reginei, O, bucurie a Kuruşilor. Cu faţa veselă, regele Kusika, împreună cu soţia sa, i-au oferit apoi Rishiului mâncare gătită cu mare reverenţă. Înzestrat cu înţelepciune şi cu inima complet nemişcată, Kusika a făcut această ofrandă. „*Să fie adusă mâncarea*” au fost cuvintele rostite atunci de ascet. Ajutat de soţia sa, regele a adus repede mâncarea acolo. Erau diverse feluri de carne şi diferite preparate şi printre ele exista şi o mare varietate de legume si ierburi aromatice. Printre acele bucate erau si prăjituri suculente, si mai multe feluri plăcute de dulciuri, şi preparate solide din lapte. De fapt, bucatele oferite prezentau feluri diferite de gust. Printre ele erau si mâncăruri – rodul pustietăţii – pe care pustnicii le iubeau şi le luau. Diverse fructe plăcute, potrivite pentru a fi mâncate de regi, erau de asemenea acolo. Erau Vadara, Inguda si Kasmarya si Bhallataka. De fapt, mâncarea oferită conţinea lucruri consumate de persoanele care duceau o viata casnică, precum şi lucruri consumate de locuitorii pustietăţii. De frica blestemului Rishi-ului, regele făcuse să fie adunate şi preparate toate felurile de mâncare pentru oaspetele său. Toată această mâncare, adusă din bucătărie, fu pusă înaintea lui Chyavana. I s-a aşezat şi un scaun şi s-a întins şi un pat. Apoi bucatele au fost acoperite cu pânze albe. Curând însă, Chyavana din neamul lui Bhrigu a pus foc tuturor lucrurilor, transformându-le în cenuşă. Înzestrat cu o inteligenţă deosebită, cuplul regal nu a arătat mânie pentru acest comportament al Rishi-ului, care încă o dată, după aceasta, s-a făcut nevăzut în faţa ochilor regelui şi a reginei. Sagele regal Kusika a stat apoi acolo în aceeaşi postură toată noaptea, cu soţia sa alături, şi fără să rostească un cuvânt. Înzestrat cu o mare prosperitate, el nu a fost cuprins de mânie. În fiecare zi, în palat erau adunate şi puse la dispoziţie pentru Rishi mâncare bună şi pură de diverse feluri, paturi excelente, articole abundente necesare pentru baie şi haine de diverse feluri. De fapt, Chyavana nu a observat niciun defect în conduita regelui. Apoi Rishi-ul renăscut, adresându-i-se regelui Kusika, i-a spus: „Tu şi soţia ta, legaţi-vă de o caretă şi purtaţi-mă pe ea oriunde voi indica.” Fără cea mai mică ezitare, regele i-a răspuns lui Chyavana, înzestrat cu bogăţia ascezei, spunând: „*Aşa să fie!*” şi a mai întrebat pe Rishi, zicând: „Ce caretă să aduc? Sa fie careta mea de placere pentru a merge la plăceri, sau să fie careta mea de luptă?” Astfel întrebat de monarhul încântat şi mulţumit, pustnicul i-a zis: „Pregăteşte prompt acea caretă a ta cu care pătrunzi în cetăţile ostile. De fapt, acea caretă a ta de luptă, cu toate armele, cu stindardul şi steagurile ei, cu pumnalele şi sulițele ei şi coloanele şi stâlpii de aur, trebuie să fie gata.” Zgomotul ei răsuna ca un clinchet de clopote. Era înfrumuseţată cu multe arcade din aur curat. Era întotdeauna echipată cu arme înalte şi excelente în număr de sute! Regele i-a spus: „*Aşa să fie!*” şi curând şi-a pregătit marea caretă de luptă. Si şi-a înjugat soţia pe stânga şi pe sine pe dreapta. Şi regele a aşezat pe car, printre celelalte echipamente ale sale, biciul care avea trei mânere şi care avea o vârf ascuţit ca un fulger şi tăiat ca un ac.[43] După ce a aşezat tot ce era necesar pe car, regele i-a spus Rishi-ului: „O, cel sfânt, unde ar trebui să meargă carul? O, lasă-l pe fiul lui Bhrigu să dea ordinul! Acest car al tău va merge în locul pe care tu ai dori să îl indici.” Adresându-se astfel, omul sfânt i-a răspuns regelui, spunând: „Să plece carul de aici, tras încet, pas cu pas. Obedienţi voinţei mele, mergeţi amândoi în aşa fel încât să nu simt nici o oboseală, să fiu purtat plăcut şi să vadă tot poporul tău acest progres pe care îl fac în mijlocul lor. Să

43 *Vajrasuchy agram* poate însemna, de asemenea, prevăzut cu un capăt asemănător celui al acului cu care se forează diamante şi alte pietre dure.

nu fie alungat nimeni care vine la mine, în timp ce merg pe drum. Voi face daruri de bogăţii tuturor. Acelora dintre Brahmani care se vor apropia de mine pe drum, le voi îndeplini dorinţele şi le voi oferi tuturor nestemate şi bogăţii fără măsură. Să se facă toate acestea, O, rege, şi să nu ai nici un fel de scrupule." Auzind aceste cuvinte ale Rishi-ului, regele şi-a chemat slujitorii şi le-a spus: „Voi, fără nici o teamă, să daţi tot ce va porunci ascetul." Atunci, nestemate şi bijuterii în abundenţă, şi femei frumoase, şi perechi de oi, şi aur monetar şi nemonetar, şi elefanţi uriaşi asemănători cu dealurile sau cu vârfurile munţilor, şi toţi miniştrii regelui, au început să îl urmeze pe Rishi, în timp ce acesta era purtat în acel car. Scâncete de „*Oh*" şi „*Vai*" se ridicau din fiecare parte a oraşului, care era cufundat în jale pentru acea privelişte extraordinară. Şi regele şi regina au fost brusc loviţi de Rishi cu acel bici echipat cu vârf ascuţit. Deşi loviţi astfel în spate şi în obraji, cuplul regal nu a arătat nici un semn de nelinişte. Dimpotrivă, au continuat să îl poarte pe Rishi ca înainte. Tremurând din cap până în picioare, deoarece nici un aliment nu le trecuse pe buze de cincizeci de nopţi, şi extrem de slăbiţi, cuplul eroic a reuşit cumva să tragă acel car minunat. Tăiat în mod repetat şi adânc de bici, cuplul regal a fost acoperit de sânge. Într-adevăr, O, monarh, ei arătau atunci ca un cuplu de copaci Kinsuka în timpul înfloririi. Cetăţenii, văzând starea în care ajunseseră regele şi regina lor, s-au umplut de mare jale. Umpluţi de frică la perspectiva blestemului Rishi-ului, au păstrat tăcerea în mijlocul nemulţumirii lor. Adunându-se în grupuri, ei îşi spuneau unii altora: „Vedeţi puterea penitenţelor! Chiar dacă toţi suntem furioşi, tot nu putem să ne uităm la Rishi! Mare este energia Rishi-ului sfânt cu suflet curat! Vedeţi şi răbdarea regelui şi a soţiei sale regale! Chiar dacă sunt epuizaţi de muncă şi de foame, ei încă trag carul! Fiul lui Bhrigu, în ciuda suferinţei pe care i-a provocat-o lui Kusika şi reginei sale, nu a observat nici un semn de nemulţumire sau nelinişte la ei.

Bhishma a continuat: Perpetuatorul rasei lui Bhrigu, văzând pe rege şi pe regină complet nemişcaţi, a început să dăruiască foarte multe (averi obţinute din vistieria regelui) ca şi cum ar fi fost un al doilea Domn al Trezoreriei. Nici la acest act, regele Kuşika nu a arătat niciun semn de nemulţumire. A făcut aşa cum i-a poruncit Rishi-ul (în privinţa acelor daruri). Văzând toate acestea, ilustrul şi cel mai bun dintre asceţi a devenit încântat. Coborând din acel car excelent, a dejugat cuplul regal. Eliberându-i, le-a vorbit cuviincios. Într-adevăr, fiul lui Bhrigu, cu o voce blândă, profundă şi plină de încântare, a spus: „Sunt gata să vă dau un dar excelent amândurora!" Delicaţi cum erau, trupurile le fuseseră străpunse de bici. Cel mai bun dintre asceţi, mişcat de afecţiune, i-a atins uşor cu mâinile ale căror virtuţi vindecătoare asemănătoare cu cele ale nectarului însuşi, O, cel mai de seamă dintre Bharataţi. Atunci regele a răspuns: „Soţia mea şi cu mine nu am simţit nicio trudă!" Într-adevăr, toată oboseala lor fusese alungată de puterea Rishi-ului, şi de aceea regele a putut să-i spună asta Rishi-ului. Încântat de purtarea lor, ilustrul Chyavana le-a spus: „Nu am spus niciodată o minciună până acum. Trebuie, aşadar, să fie aşa cum am spus. Acest loc de pe malurile Gangelui este foarte încântător şi plin de bun augur. Voi locui, respectându-mi un jurământ, pentru puţin timp aici, O, rege! Tu să te întorci în oraşul tău. Eşti obosit! Vei veni din nou. Mâine, O, rege, vei veni înapoi cu soţia ta şi mă vei vedea chiar aici. Nu trebuie să cedezi furiei sau tristeţii. A sosit timpul când vei culege o mare răsplată! Ceea ce îţi doreşti şi ceea ce este în inima ta se va îndeplini cu adevărat." Astfel abordat de Rishi, regele Kuşika, cu inima plină de bucurie, i-a răspuns Rishi-ului în aceste cuvinte de mare însemnătate: „Nu am simţit nicio mânie sau tristeţe, O, prea-binecuvântatule! Am fost curăţaţi şi sfinţiţi de tine, O, sfinte! Am dobândit din nou tinereţe. Priveşte trupurile noastre au devenit extrem de frumoase şi înzestrate cu mare tărie. Nu mai văd acele răni şi cicatrici care ne-aţi fost provocate pe corp cu al tău bici. Într-adevăr, sunt sănătos împreună cu soţia mea. Văd zeiţa mea devenind la fel de frumoasă în trup ca o Apsara. Într-adevăr, ea este înzestrată cu aceeaşi frumuseţe şi splendoare pe care le avusese dintotdeauna. Toate acestea, O, mare ascet, se datorează harului tău. Într-adevăr, nu este nimic uimitor în toate acestea, O, sfinte Rishi cu putere mereu neînfrântă." Astfel abordat de rege, Chyavana i-a spus: „Tu şi soţia ta veţi veni înapoi aici mâine dimineaţă, O, monarh!" Cu aceste cuvinte, regele-înţelept Kuşika a fost trimis. Salutându-l pe Rishi, monarhul, înzestrat cu un trup frumos, s-a întors în capitala sa ca un al doilea şef al zeilor. Sfătuitorii, apoi, cu preotul, au ieşit să-l primească. Trupele sale şi femeile dansatoare şi toţi supuşii

săi, de asemenea, au făcut la fel. Înconjurat de toți, regele Kuşika, strălucind de frumusețe și splendoare, a intrat în orașul său, cu inima plină de bucurie, iar laudele i-au fost cântate de barzi și elogiatori. După ce a intrat în orașul său și și-a îndeplinit toate ritualurile de dimineață, a mâncat cu soția sa. Înzestrat cu mare splendoare, monarhul a petrecut noaptea fericit. Fiecare îl vedea pe celălalt înzestrat din nou cu tinerețe. Toate afecțiunile și durerile lor încetând, se vedeau unul pe celălalt asemănători unui zeu. Înzestrați cu splendoarea pe care o obținuseră ca dar de la cel mai de frunte dintre Brahmani, și fiind înzestrați cu forme extrem de drăgălașe și frumoase, amândoi au petrecut o noapte fericită în patul lor. Între timp, cel care răspândea isprăvile rasei lui Bhrigu, adică Rishi-ul înzestrat cu bogăția penitenților, a transformat, prin puterea sa de Yoga, acel loc încântător de pe malul Gangelui într-un loc de retragere plin de bogății de tot felul și împodobit cu tot felul de bijuterii și pietre prețioase, din cauza căreia a depășit în frumusețe și splendoare chiar și reședința șefului zeilor.

SECȚIUNEA LIV

Bhishma spuse: Când acea noapte a trecut, regele cu suflet înalt, Kuşika, s-a trezit și și-a îndeplinit ritualurile de dimineață. Acompaniat de soția sa, el s-a îndreptat apoi spre acea pădure pe care Rishiul o alesese pentru sălașul său. Ajuns acolo, monarhul a văzut un conac somptuos făcut în întregime din aur. Având o mie de stâlpi, fiecare confecționat din pietre prețioase și scumpe, arăta ca o clădire a Gandharvilor.[44] Kuşika a zărit în fiecare parte a acelei structuri dovezi ale unui design ceresc. Și el a văzut dealuri cu văi încântătoare și lacuri cu nuferi pe suprafața lor; și conace pline de obiecte scumpe și curioase, și porți și arcade, O, Bharata. Și regele a văzut multe lunci deschise și locuri libere acoperite cu iarbă verde, asemănătoare unor câmpii netede de aur. Și el a văzut mulți Sahakara împodobiți cu flori, și Ketaka și Uddalaka, și Dhava și Aśoka, și Kundas înflorite, și Atimukta. Și el a văzut acolo mulți Champaka și Tilaka și Bhavya și Panasa și Vanjula și Karnikara împodobiți cu flori. Și regele a văzut mulți Varanapushpa și liane numite Aṣṭapadīkā, toate tăiate frumos și îngrijit.[45] Și regele a văzut copaci pe care înfloreau nuferi de toate soiurile în toată frumusețea lor, iar unii dintre ei purtau flori de fiecare anotimp. Și el a observat, de asemenea, multe conace care arătau ca niște care de luptă cerești sau ca niște munți frumoși. Și în unele locuri, O, Bharata, erau iazuri și lacuri pline de apă rece, iar în altele erau cele pline de apă caldă sau fierbinte. Și existau diverse tipuri de scaune excelente și paturi scumpe, și paturi făcute din aur și pietre prețioase, acoperite cu pături și covoare de mare frumusețe și valoare. De mâncare erau cantități enorme, bine pregătite și gata de consum. Și erau papagali vorbitori și papagali femele și Bhṛṅgarāja și Koka și Caṭapatra cu Koyāṣṭika și Kukubha, și păuni și cocoși și Dātyuha și Jīvajīvaka și Chakora și maimuțe și lebede și Saras și Chakravaka.[46] Din loc în loc el a zărit grupuri de Apsare care se bucurau și grupuri de Gandharva fericiți, O, monarh. Și el a văzut alți Gandharva în alte locuri bucurându-se cu soțiile lor dragi. Regele privea uneori aceste privelişti și, alteori, nu le

---

44 Norii frumoși și mereu schimbători ai după-amiezii sau serii, care își schimbă forma aproape în fiecare minut, sunt considerați locuințele sau palatele Gandharvelor.

45 Unii dintre acești copaci și plante cățărătoare pot fi identificați. Sahakara este *Mangifera Indica*, Linn. Ketaka este o varietate de *Pandanus Odoratissimus*, Linn. Uddalaka este numit și Vahuvara și, uneori, Selu. Este *Cordia Myxa*, Linn. Poate fi o interpretare greșită pentru Uddanaka, care este binecunoscutul Cirisha sau *Mimosa Sirisca* din Roxburgh. Dhava este *Conocarpus latifolia*, Roxb. Asoka este *Saraca Indica*, Linn., sinonim *Jonesia Asoka*, Roxb. Kunda este *Jasminum pubescens*, Linn. Atimukta este denumit și Madhavi. Este *Gaertinera racemosa*, Roxb. Champaka este *Michelia Champaca*, Linn. Tilaka reprezintă uneori Lodhra, adică *Symplocos racemosa*, Roxb. Cuvântul este folosit uneori pentru Aswattha sau *Ficus religiosa*, Linn. Bhavya este *Dillenia Indica*, Linn. Panasa este *Artocarpus integrifolia*, Linn. Arborele indian Jack. Vyanjula reprezintă Asoka, de asemenea Vetasa (trestie indiană), și de asemenea Vakula, adică *Mimusops Elengi*, Linn. Karnikara este *Pterospermum accrifolium*, Linn. Cyam#a este uneori folosit pentru Pilu, adică *Salvadora Pérsica*, Linn. Varanapushpa sau Nagapushpa sau Punnaga este *Colophyllum inophyllum*, Linn. Astapadika sau padika este denumit și Bhardravalli. Este *Vallaris dichotoma*, Wall., Syn., *Echites dichotoma*, Roxb.

46 *Bhhngaraja* este Lanius Malabaricus. *Kokila* este binecunoscutul Koel indian sau cuc. *Catapatra* este ciocănitoarea. *Koyashtika* este nagâțul. *Kukkubhas* sunt cocoșii sălbatici (Phasinus gallus). *Datyuhas* sunt o varietate de Chatakas sau Gallinules. Strigătul lor seamănă cu cuvintele (phatikjal). *Jivajivaka* este o specie de potârnichi. *Chakora* este potârnichea greacă. *Sarasa* este cocorul indian. Chakravaka este rața sau gâsca Brahmini.

putea vedea (deoarece păreau să dispară din faţa ochilor săi). Monarhul a auzit, de asemenea, sunete melodioase de muzică vocală şi vocile plăcute ale învăţătorilor care îşi instruiau discipolii asupra *Vedelor* şi scripturilor. Şi monarhul a auzit şi ciripitul armonios al gâştelor care se jucau în lacuri. Văzând atâtea privelişti deosebit de minunate, regele a început să reflecteze în sinea sa, spunând: „Oare acesta este un vis? Sau toate acestea se datorează unei aberaţii a minţii mele? Sau, este totul real? O, am atins beatitudinea raiului, fără a-mi lepăda trupul pământesc! Acest tărâm este fie ţara sacră a Uttara-Kururilor, fie reşedinţa, numită Amaravati, a şefului zeilor! O, ce sunt aceste privelişti minunate pe care le văd!” Reflectând în acest fel, monarhul l-a văzut în cele din urmă pe acel Rishi desăvârşit. În acel palat de aur (înzestrat) cu coloane (făcute) din bijuterii şi pietre preţioase, fiul lui Bhrigu zăcea întins pe un pat costisitor şi excelent. Cu soţia sa lângă el, regele a mers cu inima plină de bucurie la Rishi, în timp ce acesta zăcea pe acel pat. Chyavana, însă, a dispărut iute, odată cu patul pe care zăcea. Apoi, regele l-a văzut pe Rishi în altă parte a acelei păduri, aşezat pe o covată făcută din iarbă Kusa şi angajat în a recita mental nişte *Mantre* înalte. Prin puterea sa de Yoga, chiar şi aşa, acel Brahmana l-a ameţit pe rege. Într-o clipă, acea pădure încântătoare, acele cete de Apsare, acele grupuri de Gandharva, acei copaci frumoşi – toate au dispărut. Malul Gangelui a devenit la fel de tăcut ca de obicei şi prezenta vechea înfăţişare de a fi acoperit cu iarbă Kusa şi muşuroaie de furnici. Regele Kusika, împreună cu soţia sa, după ce au văzut acea privelişte extrem de minunată şi dispariţia ei rapidă, au fost cuprinşi de uimire. Cu inima plină de bucurie, monarhul s-a adresat soţiei sale şi i-a spus: „Priveşte, o iubită, diferitele scene şi privelişti agreabile, care nu se întâlnesc nicăieri altundeva, pe care noi doi tocmai le-am văzut! Toate acestea se datorează harului fiului lui Bhrigu şi puterii penitenţelor sale. Prin penitenţe devine realizabil tot ceea ce cineva îşi imaginează. Penitenţele sunt superioare chiar şi suveranităţii asupra celor trei lumi. Prin penitenţe bine-făcute, chiar şi eliberarea poate fi atinsă. Priveşte puterea Rishiului ceresc şi nobil Chyavana, derivată din penitenţele sale. El poate, după bunul plac, să creeze chiar şi alte lumi (decât cele existente). Numai Brahmani se nasc în această lume pentru a atinge vorbirea, înţelegerea şi faptele sfinte. Cine altcineva în afară de Chyavana ar putea face toate acestea? Suveranitatea poate fi dobândită uşor. Dar statutul de Brahmana nu este la fel de uşor de atins. A fost prin puterea unui Brahmana că am fost înhămaţi la un car ca nişte animale bine dresate!” Aceste reflecţii care au trecut prin mintea regelui au ajuns cunoscute lui Chyavana. Aflând gândurile regelui, Rishiul i-a vorbit şi i-a spus: „*Vino iute aici!*” Astfel adresaţi, regele şi regina s-au apropiat de marele ascet şi, plecând capetele, l-au venerat pe cel care merita veneraţie. Rostind o binecuvântare asupra monarhului, Rishi, dotat cu o mare inteligenţă, O, şef al oamenilor, l-a mângâiat pe rege şi i-a spus: „Aşează-te pe acel scaun!” După aceasta, O, monarhule, fiul lui Bhrigu, fără viclenie sau nesinceritate de niciun fel, l-a mulţumit pe rege cu multe cuvinte blânde, apoi a spus: „O, rege, ai subjugat complet cele cinci organe ale acţiunii şi cele cinci organe ale cunoaşterii, cu mintea ca al şaselea. Pentru aceasta, ai ieşit nevătămat din încercarea aprigă pe care ţi-am pregătit-o. Am fost onorat şi adorat cum se cuvine, O, fiu, de către tine, O, cel mai de seamă dintre toţi cei care posedă vorbirea. Nu ai niciun păcat, nici măcar unul mic, în tine! Dă-mi voie, O, rege, căci acum voi pleca spre locul de unde am venit. Am fost extrem de mulţumit de tine, O, monarh! Acceptă binecuvântarea pe care sunt gata să ţi-o dau.”

Kusika a spus: În prezenţa ta, O, sfântule, am rămas ca unul care stă în mijlocul unui foc. Faptul că încă nu am fost consumat, O, şef al neamului lui Bhrigu, este suficient! Chiar şi aceasta este cea mai mare binecuvântare care a fost obţinută, O, bucurie a lui Bhrigu! Faptul că ai fost mulţumit de mine, O, Brahmana, şi că am reuşit să-mi salvez neamul de la distrugere, O, cel fără păcat, constituie în cazul meu cele mai mari binecuvântări. Consider acest lucru, O, învăţat Brahmana, ca o dovadă distinctă a harului tău. Scopul vieţii mele a fost îndeplinit. Chiar şi acest lucru îl consider sfârşitul suveranităţii mele. Chiar şi acest lucru este cel mai mare rod al penitenţelor mele![47] Dacă, O, învăţat Brahmana, ai fost mulţumit de mine, O, încântătorule al lui Bhrigu, atunci explică-mi câteva îndoieli care sunt în mintea mea!

47 În versetele 39 şi 40, în loc de *asmi* şi *tapacchaitat*, citiţi *asi* şi *tapasaccha*.

SECȚIUNEA LV

Chyavana a spus: Acceptă binecuvântarea mea. Spune-mi, O, conducător al oamenilor, care este îndoiala care te frământă. Îți voi îndeplini cu siguranță toate dorințele.

Kusika a spus: Dacă te-am mulțumit, O, sfântule, atunci, O, fiu al lui Bhrigu, spune-mi care a fost scopul tău în a locui în palatul meu pentru o vreme, căci doresc să-l aud. Care a fost scopul tău în a dormi pe patul pe care ți l-am atribuit timp de douăzeci și una de zile în continuu, fără a schimba părțile? O, cel mai de seamă dintre asceți, care a fost scopul tău, din nou, în a ieși din cameră fără a rosti un singur cuvânt? De ce, din nou, fără niciun motiv aparent, te-ai făcut invizibil și ai devenit din nou vizibil? De ce, O, învățat Brahmana, te-ai întins din nou pe pat și ai dormit ca înainte timp de douăzeci și una de zile? Pentru ce motiv ai ieșit după ce te-am uns cu ulei în vederea băii tale? De ce, după ce ai adunat diverse feluri de mâncare în palatul meu, le-ai consumat cu ajutorul focului? Care a fost cauza călătoriei tale bruște prin orașul meu cu carul? Ce scop ai avut în vedere când ai dăruit atâta bogăție? Care a fost motivul tău în a ne arăta minunile pădurii create de puterea Yoga? Care a fost motivul pentru care ne-ai arătat, O, mare ascet, atâtea palate din aur și atâtea paturi susținute de stâlpi din bijuterii și pietre prețioase? De ce toate aceste minuni au dispărut din fața ochilor noștri? Aș dori să aflu cauza tuturor acestor lucruri. Gândindu-mă la toate aceste fapte ale tale, O, perpetuator al neamului lui Bhrigu, am rămas repetat uimit. Nu reușesc să găsesc motivul cert care te-a influențat! O, tu, care ești înzestrat cu bogăția penitențelor, aș dori să aflu adevărul despre toate aceste fapte ale tale în detaliu.

Chyavana a zis: Ascultă-mă cum îți voi spune în detaliu motivele care m-au îndemnat în toate aceste fapte ale mele. Întrebat de tine, O, monarh, nu pot refuza să te luminez. Cu zile în urmă, cu o ocazie, când zeii fuseseră adunați, Marele Bunic Brahman a spus niște cuvinte pe care le-am auzit, O, rege, și ți le voi repeta îndată. În urma unei contraziceri între energia brahmană și cea kșatriya, va avea loc o amestecare în rasa mea.[48] Nepotul tău, O, rege, va fi înzestrat cu mare energie și putere. Auzind asta, am venit aici, hotărât să-ți nimicesc rasa. Într-adevăr, am venit, O, Kușika, căutând anihilarea completă a rasei tale — de fapt, pentru a mistui în cenușă toți descendenții tăi. Îndemnat de acest motiv, am venit la palatul tău, O, monarh, și ți-am spus: „Voi urma un anumit jurământ. Tu să mă slujești și să mă onorezi cu devotament.” Cu toate acestea, în timp ce locuiam în casa ta, nu am găsit nicio greșeală în tine. Din acest motiv, O, rege înțelept, ești încă în viață, căci altfel ai fi fost de mult timp printre cei morți. Cu această hotărâre am dormit douăzeci și una de zile sperând că cineva mă va trezi înainte să mă ridic de la mine. Însă tu, împreună cu soția ta, nu m-ați trezit. Chiar și așa, O, cel mai bun dintre regi, m-am bucurat de tine. Ridicându-mă din pat, am ieșit din odaie fără să salut pe nimeni dintre voi. Am făcut asta, O, monarh, în speranța că mă vei întreba și astfel voi avea ocazia să te blestem. Apoi m-am făcut nevăzut și m-am arătat din nou în camera palatului tău, și, reîntorcându-mă la Yoga, am dormit încă douăzeci și una de zile. Motivul care m-a îndemnat a fost acesta. Istoviți de efort și foame, voi doi v-ați înfuria pe mine și ați face ceva neplăcut pentru mine. Din această intenție te-am făcut pe tine și pe soția ta să suferiți de foame. În inima ta însă, O, rege, nu a apărut nici cel mai mic sentiment de mânie sau nemulțumire. Pentru asta, O, monarh, m-am bucurat nespus de tine. Când am adus diverse feluri de mâncare și apoi le-am dat foc, speram ca tu și soția ta să vă pierdeți cumpătul la vederea lor. Chiar și acest act al meu a fost îngăduit de tine. Apoi m-am urcat în car, O, monarh, și ți-am spus: „Tu și soția ta să mă purtați.” Ai făcut ce am poruncit, fără cea mai mică ezitare, O, rege! M-am umplut de bucurie la asta. Darurile de bogății pe care le-am făcut nu ți-au putut provoca furia. Încântat de tine, O, rege, am creat cu ajutorul puterii mele yoghine pădurea pe care tu și soția ta ați văzut-o aici. Ascultă, O, monarh, care era scopul meu. Pentru a te răsplăti pe tine și pe regina ta, ți-am dat ocazia să vezi raiul. Toate acele lucruri pe care le-ai văzut în aceste păduri, O, monarh, sunt o pregustare a raiului. O, cel mai bun dintre regi, pentru puțin timp v-am făcut pe tine și pe

48 Străbunul a vorbit despre cineva care a devenit un Kshatriya în neamul lui Bhrigu și s-a referit la incident ca fiind rezultatul unei pete care ar fi fost transmisă acelui neam de către neamul lui Kusika. Aceasta este aluzia completă.

soția ta să vedeți, chiar și în trupurile voastre pământești, câteva vederi din rai. Toate acestea au fost făcute pentru a arăta puterea penitențelor și răsplata care așteaptă dreptatea. Dorința care ți-a apărut în inimă, O, monarh, la vederea acelor obiecte încântătoare, îmi este cunoscută. Ai dorit să obții statutul de Brahmană și meritul penitențelor, O, stăpân al Pământului, disprețuind suveranitatea pământului, ba chiar suveranitatea raiului însuși! Ceea ce ai gândit, O, rege, a fost chiar asta. Statutul de Brahmană este extrem de greu de obținut; după ce devii Brahmană, este extrem de greu să obții statutul de Rishi; chiar și pentru un Rishi este greu să devii ascet! Îți spun că dorința ta va fi îndeplinită. Din tine, O, Kușika, se va naște un Brahmană care va purta numele tău. Persoana care va fi a treia descendentă de la tine va ajunge la statutul de Brahmană. Prin energia lui Bhrigu, nepotul tău, O, monarh, va fi un ascet înzestrat cu strălucirea focului. El va inspira întotdeauna teamă tuturor oamenilor, într-adevăr, locuitorilor celor trei lumi. Îți spun adevărul. O, înțelept regal, acceptă binecuvântarea care se află acum în mintea ta. În curând voi porni într-o călătorie către toate apele sacre. Timpul se scurge.

Kusika a spus: Chiar și aceasta, O, mare ascet, este o binecuvântare mare, în cazul meu, pentru că tu ai fost mulțumit de mine. Fie ca ceea ce ai spus să se împlinească. Lasă-l pe nepotul meu să devină brahman, O, tu, cel fără păcat! Într-adevăr, lasă statutul de brahman să se atașeze de neamul meu, O, tu, cel sfânt. Aceasta este binecuvântarea pe care o cer. Doresc să te întreb încă o dată în detaliu, O, sfântule! În ce fel, O, bucurie a lui Bhrigu, statutul de brahman se va atașa rasei mele? Cine va fi prietenul meu? Cine va avea afecțiunea și respectul meu?[49]

SECȚIUNEA LVI

Chyavana spuse: În adevăr, O, vlăstar ales al oamenilor, ar trebui să-ți spun totul despre împrejurarea pentru care, O, monarh, am venit aici pentru a nimici neamul tău. Este bine-cunoscut, O, rege, că un Kshatriya trebuie să aibă întotdeauna asistența fiilor lui Bhrigu în chestiuni de sacrificii. Datorită unui decret irezistibil al Destinului, Kshatriya și Bhargava se vor certa. Kshatriya, O, rege, vor ucide descendenții lui Bhrigu. Măcinați de o poruncă a sorții, ei vor extermina neamul lui Bhrigu, neiertând nici măcar pruncii din pântecele mamelor lor. Atunci va apărea în neamul lui Bhrigu un Rishi numit Urva. Înzestrat cu o mare energie, el va semăna în strălucire cu focul sau cu soarele. El va păstra o mânie (la auzul exterminării neamului său) suficientă pentru a consuma cele trei lumi. El va fi capabil să reducă întregul pământ cu toți munții și pădurile sale la cenușă. Pentru o scurtă vreme, el va potoli flăcările acelei furii aprinse, aruncând-o în gura Marei care rătăcește prin ocean. El va avea un fiu pe nume Richika. Întreaga știință a armelor, O, fără de păcat, în forma sa întruchipată, va veni la el, pentru exterminarea întregului neam Kshatriya, printr-un decret al Destinului. Primind acea știință prin lumină interioară, el o va comunica, prin puterea Yoga, fiului său, binecuvântatul Jamadagni cu suflet curat. Acel tigru din neamul lui Bhrigu va purta acea știință în mintea sa. O, tu cu suflet drept, Jamadagni se va însura cu o fată, luând-o din neamul tău, pentru a-i răspândi gloria, O, vlăstar ales al Bharata. După ce va lua de soție pe fata lui Gadhi și nepoata ta, O, rege, acel mare ascet va zămisli un fiu reînnoit, înzestrat cu împliniri Kshatriya. În neamul tău se va naște un fiu, un Kshatriya înzestrat cu virtuțile unui Brahman. Posesor al unei mari dreptăți, el va fi fiul lui Gadhi. Cunoscut sub numele de Viswamitra, el va fi considerat în energie egal cu Vrihaspati însuși, învățătorul celeștilor. Iluminatul Richika îi va dărui acestui neam un fiu, acest Kshatriya care va fi înzestrat cu înalte penitențe. În chestiunea acestui schimb de fii (și anume, un fiu Kshatriya în neamul lui Bhrigu și un fiu Brahmana în neamul tău) cauza va fi două femei. Toate acestea se vor întâmpla la porunca străbunicului. Nu va fi altfel niciodată. Unul care va fi al treilea în descendență de la tine va primi statutul de *Brahmanahood*. Tu vei deveni o rudă (prin căsătorie) a Bhargavașilor.

---

49 Se pare că Kusika dorește să afle care dintre descendenții lui Bhrigu va conferi acest mare beneficiu neamului său.

Bhishma a continuat: Auzind aceste cuvinte ale ascetului Chyavana, cu sufletul înalt, regele Kusika s-a umplut de bucurie și a răspuns cu următoarele cuvinte: „Într-adevăr, O, cel mai bun dintre Bharatas", a spus el, *"Așa să fie!"* Înzestrat cu o energie înaltă, Chyavana s-a adresat încă o dată regelui și l-a îndemnat să accepte o binecuvântare din partea lui. Regele a răspuns: „Foarte bine. De la tine, O, mare ascet, voi obține împlinirea dorinței mele. Fie ca neamul meu să fie investit cu statutul de brahman și fie ca el să-și pună întotdeauna inima pe dreptate". Ascetul Chyavana, astfel solicitat, a îndeplinit rugăciunea regelui și, luându-și rămas bun de la monarh, a pornit în călătoria sa către apele sacre. Ți-am spus acum totul, O, Bharata, referitor la întrebările tale, și anume, cum Bhrigus și Kusikas s-au legat între ei prin căsătorie. Într-adevăr, O, rege, totul s-a întâmplat așa cum a spus *Rishi* Chyavana. Nașterea lui Rama (din neamul lui Bhrigu) și a lui Viswamitra (din neamul lui Kusika) s-a întâmplat așa cum a indicat Chyavana.

Dana-dharma Parva

SECȚIUNEA LVII

Yudhishthira a spus: Auzind cuvintele tale, rămân stupefiat, O, strămoșule! Gândindu-mă că pământul este acum lipsit de un număr foarte mare de regi, care erau cu toții foarte prosperi, inima mi se umple de durere. După ce am cucerit pământul și am dobândit sute de regate, O, Bharata, mă întorc cu durere, O, strămoșule, la gândul milioanelor de oameni pe care i-am măcelărit. Vai, care va fi soarta acelor doamne de seamă cărora le-am răpit soții, fiii, unchii materni și frații? După ce i-am ucis pe acei Kuru – rudele noastre, adică prietenii și binefăcătorii noștri – vom trebui să ne scufundăm în iad, cu capul în jos. Nu există nicio îndoială în privința asta. Doresc, O, Bharata, să-mi supun trupul la penitențe severe. În acest scop, O, rege, doresc să primesc instrucțiuni de la tine.

Vaisampayana a continuat: Bhishma, cu sufletul înalt, auzind aceste cuvinte ale lui Yudhishthira, le-a reflectat cu atenție cu ajutorul înțelepciunii sale și i-a răspuns lui Yudhishthira:

Bhishma a zis: Ascultă ce-ți spun. Este un lucru de o mare uimire și constituie o mare taină. Subiectul este obiectul pe care creaturile îl obțin după moarte ca răsplată pentru anumite fapte sau cursuri de conduită pe care le urmează. Unul atinge Raiul prin penitențe. Prin penitențe, O, rege puternic, se atinge faima. Prin penitențe, O, rege puternic, se obține longevitatea și toate bunurile de plăcere. Prin penitențe se obține cunoașterea, știința, sănătatea și eliberarea de boală, frumusețea trupului, prosperitatea și fericirea, O, strămoș a rasei Bharata. Prin penitențe se obține averea. Prin respectarea jurământului de tăcere, se reușește aducerea întregii lumi sub propria domnie. Prin ofrande se dobândesc toate felurile de bunuri de plăcere. Prin respectarea jurământului de *Diksha* (inițiere), se obține nașterea într-o familie bună și înaltă. Cei care își petrec viața trăind doar din fructe și rădăcini (și evitând mâncarea gătită) reușesc să obțină regat și suveranitate. Cei care trăiesc doar din frunzele plantelor și copacilor ca hrană reușesc să ajungă în Rai. Cel care se hrănește doar cu apă atinge Raiul. Prin ofrande, unul își mărește pur și simplu averea. Prin slujirea cu reverență a învățătorului, se dobândește învățătura. Prin efectuarea zilnică a *Sraddha*-urilor în onoarea Pitris-ilor (strămoșilor), se obține un număr mare de copii. Prin respectarea jurământului de Diksha bazat pe ierburi de mlaștină și legume, se obține un număr mare de vaci. Cei care se hrănesc cu iarbă și paie reușesc să atingă Raiul. Prin bărbierirea de trei ori pe zi cu ritualurile necesare, se obține un număr mare de soții. Prin băutul doar apei, se obține reședința în regiunile lui Prajapati. Brahmana care se spală în fiecare zi și recită *Mantra*-uri sacre la amurguri, devine posesorul statutului lui Daksha însuși. Prin venerarea zeităților într-o sălbăticie sau deșert, se obține un regat sau suveranitate, iar prin respectarea jurământului de a părăsi trupul printr-o lungă postire, se urcă în Rai. Cel posesor al bogăției penitențelor și care își petrece mereu zilele în Yoga obține paturi, scaune și vehicule bune. Părăsind trupul prin intrarea într-un foc arzător, devine un obiect de reverență în regiunea lui Brahman. Cei care dorm pe pământul tare și gol dobândesc case și paturi.

Cei care se îmbracă în zdrențe și scoarță obțin haine și podoabe bune. Prin evitarea diferitelor gusturi plăcute, se reușește obținerea unei mari prosperități. Prin abținerea de la carne și pește, se obțin copii longevivi. Cel care petrece o perioadă în modul de viață numit *Udavasa*, devine însuși stăpânul Raiului. Omul care spune adevărul, O, cel mai bun dintre oameni, reușește să se distreze fericit cu zeitățile însele. Prin ofrande, unul dobândește mare faimă în urma realizărilor sale înalte. Prin abținerea de la cruzime, se obține sănătate și eliberare de boală. Prin slujirea cu reverență a Brahmanilor se obține regat și suveranitate, și statutul înalt de Brahmana. Prin oferirea de apă și alte băuturi, se obține faimă eternă în urma realizărilor înalte. Prin oferirea de hrană, se obțin diverse bunuri de plăcere. Cel care oferă pace tuturor creaturilor (prin abținerea de a le face rău), este eliberat de orice regiune. Prin slujirea zeităților se obține regat și frumusețe cerească. Prin oferirea de lumini în locuri întunecoase și frecventate de oameni, se obține o vedere bună. Prin a oferi obiecte bune și frumoase, se dobândește o amintire și o înțelegere bună. Prin oferirea de parfumuri și ghirlande, se dobândește o faimă care se răspândește pe o arie vastă. Cei care se abțin de a-și rade părul și barba reușesc să obțină copii excelenți. Prin respectarea posturilor și a Diksha, precum și a băilor, O, Bharata, timp de doisprezece ani (conform ordonanței), se dobândește o regiune superioară celei atinse de eroii care nu se întorc. Prin încredințarea fiicei sale unui mire eligibil conform formei Brahma, se obțin, O, cel mai bun dintre oameni, sclavi și sclave, podoabe, câmpuri și case. Prin efectuarea de sacrificii și respectarea posturilor, se urcă în Rai, O, Bharata. Omul care dăruiește fructe și flori reușește să dobândească cunoaștere auspicioasă. Omul care dăruiește o mie de vaci cu coarne împodobite cu aur, reușește să dobândească raiul. Chiar și zeii au spus acest lucru într-o adunare în ceruri. Cel care donează o vacă Kapila cu vițelul ei, cu un vas de muls din alamă cu coarne împodobite cu aur și posedând diverse alte realizări, obține împlinirea tuturor dorințelor sale de la acea vacă. O astfel de persoană, în consecința acelui act de donație, locuiește în rai atâția ani câte fire de păr are pe corp vaca și îi salvează în lumea cealaltă (din mizeria iadului) pe fiii și nepoții săi și întreaga sa rasă până la gradul șapte.[50] Regiunile Vasușilor devin accesibile acelui om care donează o vacă cu coarne frumos decorate cu aur, însoțită de un ulcior de muls din alamă, împreună cu o bucată de pânză brodată cu aur, o măsură de susan și o sumă de bani ca Dakshina. O donație de vite îl salvează pe cel care donează în viața de apoi atunci când se vede căzând în întunericul adânc al iadului și reținut de propriile sale fapte din această lume, ca o barcă cu pânzele prinse de vânt care salvează o persoană de la înec în mare. Cel care dăruiește o fiică conform formei Brahma unei persoane eligibile, sau care face o donație de pământ unui Brahmana, sau care oferă mâncare (unui Brahmana) conform ritmurilor cuvenite, reușește să ajungă în regiunea lui Purandara. Acel om care donează o casă, echipată cu tot felul de mobilă, unui Brahmana dedicat studiilor Vedice și posesor al tuturor realizărilor și bunelor maniere, dobândește reședința în țara Uttara-Kuru. Prin donații de boi de tracțiune, o persoană dobândește regiunea Vasușilor. Donațiile de aur duc în rai. Donațiile de aur pur duc la un merit și mai mare. Prin donația unui umbrele, se dobândește un conac impunător. Făcând darul unei perechi de sandale sau pantofi, se dobândesc vehicule bune. Recompensa atașată unui dar de haine este frumusețea personală, iar făcând daruri de parfumuri, o persoană devine parfumată în viața următoare. Cel care dăruiește flori, fructe, plante și copaci unui Brahmana, dobândește, fără niciun efort, un conac somptuos echipat cu femei frumoase și plin de bogății din belșug. Dăruitorul de mâncare și băutură de diferite gusturi și de alte articole de plăcere reușește să dobândească un aflux copios de astfel de articole. Dăruitorul, din nou, de case și haine primește articole de un fel similar. Nu este nicio îndoială în privința asta. Persoana care face daruri de ghirlande, tămâie, parfumuri, unguente și articole necesare bărbaților după baie, și ofrande florale Brahmanilor, se eliberează de orice boală și este înzestrată cu frumusețe personală, jucându-se cu bucurie în regiunea rezervată marilor regi. Omul, O, rege, care face dar unui Brahmana o casă plină cu grâne, dotată cu paturi pline de multă avuție, de bun augur și încântătoare, dobândește o reședință palatală. Cel care dăruiește unui Brahmana un pat bun parfumat cu miresme, acoperit cu un cearșaf excelent și echipat cu perne, câștigă fără niciun efort din partea sa o soție frumoasă, dintr-o familie înaltă și cu maniere plăcute. Omul care se așează pe

50 Prin strămoși până la gradul al șaptelea se înțeleg și descendenții până la același grad.

un pat de erou pe câmpul de bătălie devine egalul Străbunicului Brahman însuşi. Nu există un scop mai înalt decât acesta. Chiar aceasta au declarat marii Rishi.

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte ale bunicului său, Yudhishthira, bucuria Kurus, a devenit dornic de sfârşitul rezervat eroilor şi nu şi-a mai exprimat dezgustul faţă de modul de viaţă al unui cap de familie. Apoi, O, cel mai de seamă dintre oameni, Yudhishthira, adresându-se tuturor celorlalţi fii ai lui Pandu, le-a spus: „Lăsaţi cuvintele bunicului nostru să vă călăuzească credinţa." La auzul acestor cuvinte, toţi Pandava, printre care se afla şi faimoasa Draupadi, au aplaudat cuvintele lui Yudhishthira şi au spus: „*Da*".

SECŢIUNEA LVIII

Yudhishthira a spus: Doresc, O, şef al Bharatas, să aud de la tine care sunt recompensele care însoţesc, O, cel mai bun dintre Kurus, plantarea copacilor şi săparea rezervoarelor.

Bhishma a spus: O porţiune de pământ agreabilă privirii, fertilă, situată în mijlocul unor peisaje încântătoare, împodobită cu diverse tipuri de metale şi locuită de tot felul de creaturi, este considerată cea mai importantă dintre locurile de recreere. O porţiune anume dintr-un astfel de pământ ar trebui aleasă pentru săparea unui iaz. Îţi voi spune, în ordine, despre diferitele tipuri de iazuri. Îţi voi spune, de asemenea, care sunt meritele ataşate săpării iazurilor (în vederea atragerii apei în beneficiul tuturor creaturilor). Omul care face să fie săpat un iaz devine îndreptăţit la respectul şi închinarea celor trei lumi. Un iaz plin cu apă este la fel de agreabil şi benefic ca şi casa unui prieten. Îl încântă pe Surya însuşi. De asemenea, contribuie la creşterea zeităţilor. Este cel mai important dintre toate lucrurile care duc la faimă (în ceea ce priveşte persoana care îl face să fie excavat). Înţelepţii au spus că excavaţia unui iaz contribuie la totalul celor trei: Dreptate, Bogăţie şi Plăcere. Se spune că un iaz este excavat corespunzător dacă este făcut pe o porţiune de pământ locuită de persoane respectabile. Se spune că un iaz este subordonat tuturor celor patru scopuri ale fiinţelor vii. Iazurile, din nou, sunt considerate a constitui frumuseţea excelentă a unei ţări. Zeităţile şi oamenii, şi Gandharva şi Pitri şi Uraga şi Rakshasa şi chiar fiinţele imobile — toate apelează la un iaz plin cu apă ca la refugiul lor. De aceea, îţi voi spune care sunt meritele pe care marii Rishi le-au spus că sunt ataşate iazurilor şi care sunt recompensele care pot fi obţinute de persoanele care le fac să fie săpate. Înţelepţii au spus că acel om culege meritul unui sacrificiu *Agnihotra* în al cărui iaz se menţine apă în sezonul ploios. Recompensa înaltă în lume pe care o culege persoana care face un dar de o mie de vaci este obţinută de acel om în al cărui iaz se menţine apă în sezonul toamnei. Persoana în al cărui iaz se menţine apă în sezonul rece dobândeşte meritul celui care îndeplineşte un sacrificiu cu daruri abundente de aur. Acea persoană în al cărui iaz se menţine apă în sezonul ploiost câştigă, au spus înţelepţii, meritele unui sacrificiu *Agnishtoma*. Omul în al cărui iaz bine făcut se menţine apă în sezonul primăverii dobândeşte meritul sacrificiului *Atiratra*. Omul în al cărui iaz se menţine apă în sezonul de vară dobândeşte, spun Rishii, meritele ataşate unui sacrificiu de cai. Omul care îşi salvează toată rasa în al cărui iaz se vede că vacile îşi potolesc setea şi din care oamenii drepţi iau apă. Omul în al cărui iaz vacile îşi potolesc setea, precum şi alte animale şi păsări, şi oamenii, dobândeşte meritele unui sacrificiu de cai. Orice măsură de apă este băută din iazul tău şi orice măsură este luată de alţii pentru scopuri de îmbăiere, toate se stochează în beneficiul celui care a săpat iazul şi el se bucură de ele pentru zile nesfârşite în lumea de dincolo. Apa, mai ales în lumea de dincolo, este greu de obţinut, O, fiule. Un dar de băutură produce fericire eternă. Fă daruri de seminţe de susan aici. Fă daruri de apă. Tu, de asemenea, dă lămpi (pentru a lumina locurile întunecate). În timp ce eşti viu şi treaz, bucură-te în fericire cu rudele. Acestea sunt fapte pe care nu le vei putea îndeplini în lumea de dincolo.[51] Dăruirea de băutură, O, şef al oamenilor, este superioară oricărei alte dăruiri. În ceea ce priveşte meritul, este deosebit de toate celelalte daruri. De aceea, dăruieşte apă. Astfel au declarat Rishi-ii care sunt meritele înalte ale

51 Raiul şi Iadul sunt locuri în care există doar plăcere şi suferinţă. Acolo poate exista meritul sau demeritul. Această lume este singurul loc care poate fi numit câmpul faptelor.

săpării iazurilor. Voi vorbi acum cu tine despre plantarea copacilor. Despre obiectele nemişcate au fost vorbite şase clase. Acestea sunt *Vrikshas* (copaci), *Gulmas* (tufe), *Latas* (viţă de vie târâtoare), *Vallis* (viţă de vie agăţătoare), *Twaksaras* (arbuşti) şi *Trinas* (iarburi) de feluri diverse.[52] Acestea sunt diferitele tipuri de vegetaţie. Ascultă acum meritul care se ataşează plantării lor. Prin plantarea copacilor, un om dobândeşte faimă în lumea oamenilor şi recompense de bun augur în lumea de apoi. Un astfel de om este aclamat şi venerat în lumea Pitrilor (strămoşilor). Numele unui astfel de om nu piere nici când devine cetăţean al lumii zeilor. Omul care plantează copaci îi salvează pe strămoşii şi descendenţii ambelor sale linii, paterne şi materne. De aceea, plantează copaci, O, Yudhishthira! Copacii pe care un om îi plantează devin copiii plantatorului. Nu există nicio îndoială în privinţa asta. Părăsind această lume, un astfel de om se înalţă în Rai. Într-adevăr, multe regiuni eterne de fericire devin ale lui. Copacii mulţumesc zeii prin florile lor; Pitrii prin fructele lor; şi toţi oaspeţii şi străinii prin umbra pe care o oferă. Kinnara, Uraga, Rakshasa, zei, Gandharva şi fiinţe umane, ca şi Rishi, toţi apelează la copaci ca la refugiul lor. Copacii care poartă flori şi fructe mulţumesc toţi oamenii. Plantatorul de copaci este salvat în lumea de apoi de copacii pe care i-a plantat, la fel cum copiii îşi salvează propriul tată. De aceea, omul care doreşte să-şi atingă binele ar trebui să planteze copaci lângă iazuri şi să-i îngrijească ca pe propriii copii. Copacii pe care un om îi plantează sunt, conform atât raţiunii, cât şi scripturilor, copiii plantatorului. Acel Brahman care sapă un iaz, şi cel care plantează copaci, şi cel care oficiază sacrificii, sunt toţi veneraţi în cer, la fel ca oamenii care sunt devotaţi adevărului în vorbire. De aceea, trebuie să se facă să fie săpate iazuri şi să fie plantaţi copaci, să fie veneraţi zeii în diverse sacrificii şi să se vorbească adevărul.

SECŢIUNEA LIX

Yudhishthira a spus: Dintre toate darurile menţionate în tratatele altele decât *Vedele*, care dar, O, şef al neamului Kuru, este cel mai distins în opinia ta? O, tu, cel puternic, mare este curiozitatea pe care o simt cu privire la această chestiune. Vorbeşte-mi şi mie despre darul care îl urmează pe dăruitor în lumea de dincolo.[53]

Bhishma spuse: O asigurare către toate creaturile de iubire şi afecţiune şi abţinerea de la orice fel de vătămare, faptele de bunătate şi favoare făcute unei persoane aflate în suferinţă, darurile de obiecte făcute celui care cere cu sete şi sunt pe placul celui care le primeşte, şi orice daruri făcute fără ca dăruitorul să se gândească vreodată că sunt daruri făcute de el, constituie, O, şef al rasei lui Bharata, cel mai înalt şi mai bun dintre daruri. Darul de aur, darul de vaci şi darul de pământ sunt considerate că alungă păcatele. Ele îl scot pe dăruitor din faptele sale rele. O, şef al oamenilor, fă astfel de daruri întotdeauna celor drepţi. Fără îndoială, darurile îl scot pe dăruitor din toate păcatele sale. Omul care doreşte să-şi facă darurile eterne trebuie să dea întotdeauna acelora care posedă calităţile necesare orice obiecte dorite de toţi şi orice lucruri care sunt cele mai bune din casa lui. Omul care face daruri plăcute şi care le face altora ceea ce le este lor agreabil, reuşeşte întotdeauna să obţină lucruri care îi sunt agreabile lui însuşi. Un astfel de om devine cu siguranţă agreabil tuturor, atât aici, cât şi în cealaltă lume. Acel om, O, Yudhishthira, este un ticălos crud, care, din vanitate, nu se ocupă, în măsura mijloacelor sale, de dorinţele celui care este sărac şi neajutorat şi care cere ajutor.[54] El este într-adevăr cel mai de frunte dintre oameni cel care arată favoare chiar şi unui duşman neajutorat căzut în suferinţă atunci când un astfel de duşman se prezintă şi cere ajutor. Niciun om nu este egal cu el (în merit) cel care satisface foamea unei persoane emaciate, învăţate, lipsite de mijloace de trai şi slăbită de nenorocire. Oricând, O, fiu al lui Kunti, trebuie să alungi cu

---

52 *Vhkshas* sunt, în general, copaci mari sau mici. *Gulma* este un arbust sau o plantă tufoasă. *Lata* este o plantă cățărătoare, care nu poate crește fără un suport. *Talli* este din aceeași varietate, cu această diferență, poate, că tulpinile sale sunt mai asemănătoare cu cele ale copacilor decât cele ale plantelor cățărătoare. *Twaksara* este bambusul. Trina include toate tipurile de

53 Comentatorul explică că sensul întrebării lui Yudhishthira este următorul: cel care dăruiește și cel care primește nu se întâlnesc în lumea de dincolo. Cum poate atunci un obiect dăruit să se întoarcă sau să-și găsească drumul înapoi către cel care l-a dăruit în lumea de dincolo sau în viața viitoare?

54 *Abhimanat* este înțeles diferit de comentator.

orice mijloc posibil suferința persoanelor drepte care respectă jurăminte și fapte, care, deși lipsite de fii și soții și scufundate în mizerie, nu cer totuși altora niciun fel de ajutor. Acei oameni care nu rostesc binecuvântări asupra zeilor și oamenilor (așteptând daruri), care sunt vrednici de respect și mereu mulțumiți, și care trăiesc din astfel de milostenii pe care le primesc fără a cere deloc, sunt considerați șerpi cu otravă virulentă. Ferește-te mereu de ei, O, Bharata, făcându-le daruri. Ei sunt în măsură să facă cel mai de frunte dintre Ritvikas. Trebuie să-i găsești prin spionii și agenții tăi.[55] Arătos trebuie să onorezi acei oameni prin daruri de case bune, echipate cu toate cele necesare, cu sclavi și slujitori, cu veșminte și haine bune, O, fiu al lui Kuru, și cu toate articolele care pot contribui la plăcerea și fericirea cuiva. Oamenii drepți, cu fapte drepte, ar trebui să facă astfel de daruri, impulsionați de motivul că este datoria lor să acționeze astfel și nu din dorința de a obține vreo răsplată din aceasta. Într-adevăr, oamenii buni ar trebui să acționeze astfel încât virtuoșii descriși mai sus să nu simtă, O, Yudhishthira, nicio reținere în a accepta acele daruri sfințite de devoțiune și credință. Există persoane scăldate în cunoaștere și scăldate în voturi. Fără a depinde de nimeni, ei își obțin mijloacele de subzistență. Acești Brahmani cu voturi stricte sunt dedicați studiului vedic și penitențelor, fără a-și proclama practicile nimănui. Orice daruri pe care le faci acelor persoane cu comportament pur, cu stăpânire deplină asupra simțurilor lor și mereu mulțumite de propriile soții în chestiunea dorințelor, sunt menite să-ți aducă o virtute care te va însoți în toate lumile în care vei merge. Se obține aceeași virtute făcând daruri persoanelor regenerate cu suflet temperat, pe care o câștigi turnând corect libații în focul sacru dimineața și seara. Chiar acesta este sacrificiul desfășurat pentru tine – un sacrificiu sfințit de devoțiune și credință și înzestrat cu Dakshina. Este deasupra tuturor celorlalte sacrificii. Fie ca acest sacrificiu să curgă neîncetat din tine, pe măsură ce dăruiești.[56] Făcut în vederea unor astfel de oameni, O, Yudhishthira, un sacrificiu în care apa stropită pentru dedicarea darurilor constituie ofrandele în cinstea Strămoșilor (Pitris), iar devoțiunea și venerația arătate unor astfel de oameni superiori servesc la eliberarea de datoriile pe care le ai față de zei.[57] Acei oameni care nu cedează mâniei și care nu doresc niciodată să ia nici măcar o paietă de iarbă aparținând altora, precum și cei cu vorbire agreabilă, merită să primească din partea noastră cea mai plină de respect venerație. Astfel de persoane și altele (deoarece sunt libere de dorințe) nu acordă niciodată considerație donatorului. Nici nu se străduiesc să obțină daruri. Cu toate acestea, ele ar trebui îngrijite de către donatori așa cum își îngrijesc propriii fii. Eu îmi plec capul în fața lor. De la ei, atât Raiul, cât și Iadul pot deveni ale cuiva.[58] Ritvikii, Purohitii și învățătorii, atunci când sunt cunoscători ai *Vedelor* și când se comportă blând față de discipoli, devin astfel. Fără îndoială, energia Kshatriya își pierde forța în fața unui Brahmana atunci când îl întâlnește. Gândind că ești un rege, că ești înzestrat cu mare putere și că ai influență, nu te bucura, O, Yudhishthira, de influența ta fără a oferi nimic Brahmanilor. Respectând datoriile propriei tale ordini, venerează-i pe Brahmâni cu orice bogăție ai, O, fără de păcat, în scopuri de înfrumusețare sau menținere a puterii tale. Lasă-i pe Brahmani să trăiască așa cum doresc ei. Tu ar trebui să-ți pleci mereu capul cu reverență. Fie ca ei să se bucure mereu în tine ca niște copiii ai tăi, trăind fericiți și după dorințele lor. Cine altcineva în afară de tine, O, cel mai bun dintre Kuruși, este în stare să asigure mijloacele de trai pentru Brahmani atât de mulțumiți, care sunt binevoitori ai tăi și care se mulțumesc cu puțin? Așa cum femeile au o singură datorie eternă, în această lume, și anume dependența și slujirea umilă față de soții lor, iar acea datorie constituie singurul lor scop, la fel și slujirea Brahmanilor este datoria și scopul nostru etern. Dacă, la vederea cruzimilor și a altor acte

55 *Yuktaih* este varianta mai potrivită, deși *muktaih* nu este neapărat eronată. *Yuktain* înseamnă *charaih*, în timp ce *muktath* înseamnă „bărbați însărcinați cu îndeplinirea unei misiuni”.

56 Acest sacrificiu este sacrificiul darurilor. „A întinde un sacrificiu” înseamnă „a întinde obiectele și a le așeza în ordinea corespunzătoare în vederea sacrificiului”. ”*Dadatah vartotam*” înseamnă *datustaya saryanastu*.

57 Sensul este următorul: darurile oferite unor brahmani superiori servesc la eliberarea unei persoane de datoriile pe care le are față de zeități. „Apa darurilor” înseamnă apa pe care donatorul o stropește, cu o frunză de iarbă Kusa, peste obiectul dăruit, spunând: „Îți dăruiesc acest lucru”. În sacrificiul constituit din daruri, această apă este ca dedicarea ofrandelor către Pitri. Este necesară cunoașterea ritualului sacrificiului pentru a înțelege și aprecia figurile folosite în astfel de versete.

58 Unele texte spun *tathabham*, ceea ce înseamnă că *abhayam* sau curajul provin de la ei - *Tathobhayam* (pe care îl adopt) este că atât Raiul, cât și Iadul devin ale cuiva prin intermediul lor: dacă sunt mulțumiți, ei oferă Raiul; dacă sunt supărați, ei aruncă în Iad.

păcătoase la Kshatriya, Brahmanii, O, fiu, nepătat de noi, ne-ar părăsi pe toți, spun, la ce ar folosi viața pentru noi, în lipsa oricărui contact cu Brahmanii, mai ales că atunci ar trebui să ne târâm existența fără a putea studia *Vedele*, a oficia jertfe, a spera la lumi de fericire de apoi și a atinge mari isprăvi? Voi relata, în această privință, care este uzanța eternă. Cu mult timp în urmă, O, rege, Kshatriya slujeau Brahmanii. Vaisya în mod similar îi venerau pe rege în acele vremuri, iar Sudra pe Vaisya. Așa se aude. Brahmanul era ca un foc arzător. Fără a-l putea atinge sau a-i apropia prezența, Sudra îl slujea pe Brahmana de la distanță. Doar Kshatriya și Vaisya puteau sluji Brahmanul atingându-i persoana sau apropiindu-se de prezența lui. Brahmanii sunt înzestrați cu o dispoziție blândă. Sunt veridici în comportament. Sunt urmași ai adevăratei religii. Când sunt mânioși, sunt ca niște șerpi cu venin virulent. Fiind astfel natura lor, tu, O, Yudhishthira, slujește-i și ocupă-te de ei cu obedință și reverență. Brahmanii sunt superiori chiar și celor care sunt mai presus de cei înalți și de cei de jos. Energia și penitența chiar și acelora Kshatriya care strălucesc de energie și putere devin neputincioase și neutralizate când intră în contact cu Brahmanii. Tatăl meu însuși nu îmi este mai drag decât Brahmanii. Mama mea nu îmi este mai dragă decât ei. Bunicul meu, O, rege, nu îmi este mai drag, eu însumi nu îmi sunt mai drag, viața însăși nu îmi este mai dragă, O, rege, decât Brahmanii! Pe pământ nu este nimic, O, Yudhishthira, mai drag mie decât tine. Dar, O, șef al neamului lui Bharata, Brahmanii îmi sunt mai dragi chiar decât ție. Îți spun adevărul, O, fiu al lui Pandu! Jur pe acest adevăr, prin care sper să dobândesc toate acele regiuni de fericire care au fost ale lui Santanu. Văd acele regiuni sacre cu Brahma strălucind înaintea lor. Mă voi duce acolo, O, fiu, și voi locui în ele pentru zile nesfârșite. Văzând aceste regiuni, O, cel mai bun dintre Bharata (cu ochii mei spirituali), sunt cuprins de încântare la gândul tuturor acestor fapte pe care le-am făcut în sprijinul și onoarea Brahmanilor, O, monarh!

SECȚIUNEA LX

Yudhishthira a spus: Dintre cei doi brahmani, care sunt amândoi la fel de puri în comportament, la fel de învățați și puri, de aceeași naștere și același sânge, dar care diferă între ei doar în acest aspect, și anume că unul solicită, iar celălalt nu, eu te întreb, O, străMoșule, căruia dintre cei doi i-ar fi mai meritorie o dăruire?

Bhishma a spus: S-a spus. O, fiu al Pritha, că un dar făcut unei persoane nesolicitante este mai roditor în merite decât unul făcut unei persoane care solicită. Cel care posedă mulțumire este cu siguranță mai vrednic decât acea persoană care este lipsită de această virtute și, prin urmare, neajutorată în fața furtunilor și loviturilor lumii. Fermitatea unui Kshatriya constă în protecția pe care o oferă celorlalți. Fermitatea unui Brahman constă în refuzul său de a solicita. Brahmana care posedă statornicie, învățătură și mulțumire îi bucură pe zei. Înțelepții au spus că un act de solicitare din partea unui om sărac este o mare ocară. Acele persoane care solicită de la alții sunt se spune că irită lumea ca hoții și tâlharii.[59] Persoana care solicită se spune că întâlnește moartea. Dăruitorul, însă, se spune că nu întâlnește moartea. Dăruitorul se spune că acordă viață celui care solicită. Printr-un act de dăruire, O, Yudhishthira, dăruitorul este spus că își salvează și propria ființă. Milostenia este o virtute foarte înaltă. Să facă oamenii daruri din milă celor care solicită. Cei care, însă, nu cer, dar sunt scufundați în sărăcie și necaz, ar trebui invitați cu respect să primească ajutor. Dacă astfel de Brahmani, care trebuie considerați cei mai de frunte ai ordinului lor, trăiesc în regatul tău, ar trebui să îi consideri ca pe un foc acoperit cu cenușă. Înflăcărați de penitențe, ei sunt capabili să consume întregul pământ. Astfel de persoane, O, fiu al rasei Kuru, deși nu sunt în general venerate, ar trebui totuși considerate demne de venerație în orice mod. Înzestrați cu cunoaștere, viziune spirituală, penitențe și Yoga, astfel de persoane merită întotdeauna venerația noastră. O, cel care arzi dușmanii, oferă întotdeauna venerație unor astfel de Brahmani. Trebuie să meargă de

59 *Yachyam* este *yachanarupamkarma*, *Anisasya* este *dahdrasya*. *Abhiharam* este *tirashkaram*. *Yachanti bhutani* înseamnă cei care cerșesc sau solicită. În *Santi Parva*, Bhishma, într-un anumit pasaj, ordonă ca cerșetorii să fie alungați din orașe și sate, deoarece deranjează oamenii respectabili. Totuși, acest lucru se aplică cerșetorilor profesioniști, și nu persoanelor aflate într-o situație de reală nevoie.

bunăvoie la acei Brahmani de frunte care nu solicită pe nimeni și să le facă daruri de diverse feluri de bogății în abundență. Meritul care decurge din a turna corect libații în focul sacru în fiecare dimineață și seară este câștigat de persoana care face daruri unui Brahmana înzestrat cu învățătură, cu *Vedele* și cu înalte și excelente jurăminte. Ar trebui, O, fiu al Kunti, să inviți acei Brahmani de frunte care sunt curățiți prin învățătură, *Vede* și jurăminte, care trăiesc în independență, ale căror studii vedice și penitențe sunt ascunse fără a fi proclamate pe acoperiș, și care respectă jurăminte excelente, și să îi onorezi cu daruri de case frumoase și plăcute, dotate cu servitori, veșminte și mobilier, și cu toate celelalte articole de plăcere și bucurie. Înțelepți în toate datoriile și înzestrați cu viziune minunată, acei Brahmani de frunte, O, Yudhishthira, pot accepta darurile oferite lor cu devoțiune și respect, gândind că nu ar trebui să refuze și să dezamăgească dăruitorul. Ar trebui să inviți acei Brahmani ale căror soții așteaptă întoarcerea lor ca plugarii în așteptarea ploii. După ce i-ai hrănit bine, ar trebui să le faci daruri de hrană suplimentară, astfel încât, la întoarcerea acasă, soțiile lor care așteaptă să poată distribui acea hrană copiilor lor care au cerut hrană, dar care fuseseră alinați cu promisiuni. *Brahmacharii* cu simțurile stăpânite, O, fiule, hrănindu-se la casa cuiva dimineața, îl fac pe stăpânul casei să fie mulțumit de cele trei focuri sacrificiale. Fie ca sacrificiul darului să aibă loc la casa ta la amiază, O, fiule, și tu să dăruiești și vaci, aur și veșminte (oaspeților tăi după ce i-ai hrănit bine). Prin comportarea ta în acest fel, ești sigur că îl vei mulțumi pe cel mai mare dintre zei. Acesta ar constitui al treilea sacrificiu al tău, O, Yudhishthira, în care ofrande sunt făcute zeilor, strămoșilor (Pitris) și brahmanilor. Prin astfel de sacrificiu, ești sigur că îi vei mulțumi pe Viswedeva. Fie ca mila față de toate creaturile, darea a ceea ce li se cuvine tuturor creaturilor, stăpânirea simțurilor, renunțarea, statornicia și adevărul să constituie baia finală a acelui sacrificiu care constă în daruri. Chiar acesta este sacrificiul care este întins pentru tine – un sacrificiu sfințit de devoțiune și credință, și care are o Dakshina mare atașată. Acest sacrificiu care constă în daruri este distins deasupra tuturor celorlalte sacrificii, O, fiule, fie ca acest sacrificiu să fie întotdeauna făcut de tine.

SECȚIUNEA LXI

Yudhishthira a spus: Doresc să știu în detaliu, O, Bharata, unde se obțin răsplățile înalte ale darurilor și sacrificiilor. Aceste răsplăți se câștigă aici sau vor veni în viitor? Care dintre aceste două (adică darul și sacrificiul) se spune că produce merite superioare? Cui ar trebui să se facă daruri? În ce mod trebuie făcute darurile și sacrificiile? Când trebuie făcute? Îți pun toate aceste întrebări, O, învățatule! Vorbește-mi despre datoria darurilor! Spune-mi, O, strămoșule, ce duce la cea mai mare răsplată, adică darurile făcute de pe platforma de sacrificiu sau cele făcute în afara acelui loc?[60]

Bhishma a zis: O, fiu, un Kshatriya se ocupă, în general, cu fapte de vitejie. În cazul său, jertfele și darurile sunt considerate că îl curăță sau sfințesc. Cei buni și drepți nu acceptă darurile persoanelor de neam regal, care se dedică faptelor păcătoase. Din acest motiv, regele ar trebui să facă jertfe cu daruri abundente sub formă de Dakshina.[61] Dacă cei buni și drepți ar accepta darurile făcute de ei, Kshatriya, O, monarhule, ar trebui să facă neîncetat daruri cu devoțiune și credință către ei. Darurile sunt rodnice în mare merit și sunt foarte purificatoare. Respectând jurămintele, unul ar trebui să facă jertfe și să mulțumească cu avuție pe acei Brahmani care sunt prieteni ai tuturor făpturilor, posedați de dreptate, cunoscuți în *Vede*, și preeminenți prin fapte, conduită și penitențe. Dacă astfel de Brahmani nu acceptă darurile tale, niciun merit nu devine al tău. Fă jertfe cu Dakshina copioasă și dă daruri de mâncare bună și plăcută celor drepți. Făcând un act de dăruire, ar trebui să te consideri ca făcând o jertfă. Ar trebui să venerezi cu daruri pe acei Brahmani care fac jertfe. Făcând asta, vei dobândi o parte din meritele acelor jertfe ale lor. Ar trebui să susții pe acei Brahmani care au copii și care sunt capabili să trimită oameni în Rai. Conducându-te în acest fel, ești sigur că vei avea o progenitură mare – într-adevăr, o progenitură la fel de mare ca a lui Prajapati însuși. Cei drepți susțin și avansează cauza tuturor faptelor drepte. Unul ar trebui, renunțând la toate

60 *Antarvedyan* se află în cadrul platformei, iar *Anrisamsyatah* este vahirvedyan sau în afara platformei.
61 Sacrificiile sunt un mijloc de a dărui brahmanilor.

ale sale, să susţină astfel de oameni, precum şi pe cei care fac bine tuturor făpturilor. Fiind tu în posesia bogăţiei, tu, O, Yudhishthira, fă Daruri de vaci şi boi şi mâncare şi umbrele şi haine şi sandale sau papuci Brahmanilor. Dă Brahmanilor care fac jertfe unt clarificat, precum şi mâncare şi care şi vehicule cu cai înhămaţi la ele, şi case de locuit şi palate şi paturi. Astfel de daruri sunt pline de prosperitate şi avuţie pentru cel care dăruieşte şi sunt considerate pure, O, Bharata. Acei Brahmani care nu pot fi criticaţi pentru nimic din ce fac şi care nu au mijloace de subzistenţă alocate ar trebui căutaţi. În secret sau public, tu ar trebui să îngrijeşti astfel de Brahmani, asigurându-le mijloacele de subzistenţă. Un astfel de comportament conferă întotdeauna un beneficiu mai mare Kshatriyilor decât jertfele *Rajasuya* şi cele cu cai. Curăţându-te de păcat, eşti sigur că vei ajunge în Rai. Umplându-ţi vistieria, ar trebui să faci bine regatului tău. Prin astfel de purtare, eşti sigur că vei câştiga multă bogăţie şi vei deveni un Brahmana (în viaţa următoare). Fă, O, Bharata, ca mijloacele tale (de subzistenţă şi de a face fapte de dreptate), precum şi mijloacele de subzistenţă ale altor oameni, să fie protejate. Întreţine-ţi servitorii ca pe proprii tăi copii. Protejează, O, Bharata, pe Brahmanii în bucurarea celor ce au şi dă-le daruri de acele bunuri de care nu dispun. Viaţa ta să fie dedicată scopului Brahmanilor. Să nu se spună niciodată că nu le acorzi protecţie Brahmanilor. Multă bogăţie sau prosperitate, atunci când este posedată de un Brahmana, devine o sursă de rău pentru el. Asocierea constantă cu avuţia şi prosperitatea este sigură să îl umple de mândrie şi să îl facă să fie năucit (în privinţa datoriilor sale adevărate). Dacă brahmanii devin năuciţi şi plini de nebunie, dreptatea şi datoriile vor suferi cu siguranţă distrugerea. Fără îndoială, dacă dreptatea şi datoria se sfârşesc, aceasta va duce la distrugerea tuturor creaturilor. Regele care, după ce a adunat bogăţie, o încredinţează (pentru păstrare sigură) funcţionarilor şi gardienilor vistieriei sale şi apoi începe din nou să îşi jefuiască regatul, spunând funcţionarilor săi: „Aduceţi-mi câtă bogăţie puteţi stoarce din regat," şi care cheltuieşte bogăţia astfel adunată la porunca sa în circumstanţe de frică şi cruzime, pentru a îndeplini jertfe, ar trebui să ştie că acele jertfe ale sale nu sunt niciodată lăudate de cei drepţi. Regele ar trebui să facă jertfe cu o bogăţie care este plătită de bunăvoie în vistieria sa de către supuşii prosperi şi nepersecutaţi. Jertfele nu ar trebui să fie niciodată făcute cu bogăţie obţinută prin severitate şi extorcare. Regele ar trebui apoi să facă mari jertfe cu daruri mari sub formă de Dakshina, când, în consecinţă a devotamentului său pentru binele supuşilor, aceştia îl scaldă cu torente copioase de bogăţii aduse de bunăvoie de ei pentru acest scop. Regele ar trebui să protejeze averea celor care sunt bătrâni, a celor care sunt minori, a celor care sunt orbi şi a celor care sunt altfel necalificaţi. Regele nu ar trebui să ia niciodată vreo avere de la poporul său, dacă aceştia, într-un sezon de secetă, reuşesc să cultive vreo recoltă cu ajutorul apei obţinute din fântâni. Nici nu ar trebui să ia avere de la femeile care plâng.[62] Averea luată de la cei săraci şi neajutoraţi este sigură să distrugă regatul şi prosperitatea regelui. Regele ar trebui să facă întotdeauna daruri din abundenţă tuturor articolelor de plăcere celor drepţi. El ar trebui cu siguranţă să alunge frica de înfometare pe care acei oameni ar putea să o aibă.[63] Nu există oameni mai păcătoşi decât aceia la hrana cărora privesc copiii cu jind, fără să le poată mânca în mod cuvenit. Dacă în regatul tău vreun Brahmana învăţat suferă de foame ca unul dintre acei copii, atunci vei atrage asupra ta păcatul avortului pentru că ai permis un astfel de fapt. Regele Sivi însuşi a spus aceasta, anume: „Ruşine acelui rege în al cărui regat un Brahmana sau chiar orice alt om suferă de foame." Acel regat în care un Brahmana din clasa Snataka suferă de foame este copleşit de adversităţi. Un astfel de regat, împreună cu regele său, atrage asupra sa reproş. Mai mort decât viu este regele în al cărui regat femeile sunt uşor răpite din mijlocul soţilor şi fiilor, scoţând strigăte şi gemete de indignare şi durere. Supuşii ar trebui să se înarmeze pentru a ucide pe acel Rege care nu-i protejează, care le jefuieşte doar averile, care confundă toate distincţiile, care este mereu incapabil să le conducă, care este fără compasiune şi care este considerat cel mai păcătos dintre regi. Regele care le spune supuşilor săi că este protectorul lor, dar care nu-i protejează sau nu este în stare să-i protejeze, ar trebui să fie ucis de supuşii săi uniţi, ca un câine afectat de turbare şi care a devenit nebun. A patra parte din toate păcatele săvârşite de supuşi se lipeşte de acel rege care nu protejează, O, Bharata. Unele autorităţi spun că întregul acestor păcate este luat de un astfel de rege. Alţii sunt

62 Femeile care plâng înseamnă femei aflate în stare de sărăcie și, prin urmare, incapabile să plătească.

63 Primul cuvânt din prima linie nu este *kshatam*, ci *kritam*.

de părere că jumătate din acestea îi revine. Păstrând însă în minte declarația lui Manu, opinia noastră este că o a patra parte din astfel de păcate revine regelui neprotector. Acel rege, O, Bharata, care acordă protecție supușilor săi, obține a patra parte din toate meritele pe care supușii săi le dobândesc trăind sub protecția sa. Acționează tu, O, Yudhishthira, în așa fel încât toți supușii tăi să te caute ca refugiu cât timp ești în viață, la fel cum toate creaturile caută refugiul zeității ploii sau la fel cum vietățile înaripate ale aerului caută refugiul unui copac mare. Fie ca toate rudele tale și toți prietenii și binevoitorii tăi, O, arzătorule de dușmani, să te caute ca refugiu, la fel cum Rakshasa îl caută pe Kuvera sau zeitățile îl caută pe Indra al lor.

SECȚIUNEA LXII

Yudhishthira a spus: Oamenii acceptă cu afecțiune declarațiile *Srutis* care spun: „Acest lucru trebuie dat.” „Acest alt lucru trebuie dat!” În ceea ce privește regii, ei fac cadouri de diferite feluri pentru diferiți oameni. Ce este însă, O, strămoșule, cel mai bun sau cel mai important dintre toate cadourile?

Bhishma a spus: Dintre toate felurile de daruri, darul pământului a fost menționat ca fiind primul (în ceea ce privește meritul). Pământul este nemișcat și indestructibil. Este capabil să-i ofere celui care îl posedă toate lucrurile cele mai bune pe care și le poate dori inima. El oferă veșminte și haine, bijuterii și pietre prețioase, animale, orez și orz. Dintre toate creaturile, cel care dă pământ prosperă pentru totdeauna. Atât timp cât pământul persistă, la fel prosperă și cel care l-a dăruit. Nu există un dar mai mare, O, Yudhishthira, decât darul pământului. Am auzit că toți oamenii au dat o mică cantitate de pământ. Toți oamenii au făcut daruri de pământ, de aceea toți oamenii se bucură de o mică parte din pământ. Fie în această viață, fie în cealaltă, toate creaturile trăiesc în condiții determinate de propriile lor fapte. Pământul este Prosperitatea însăși. Este o zeiță măreață. Ea îl face stăpânul ei (în viața de apoi) pe cel care o dăruiește altor oameni în această viață. Acea persoană, O, cel mai bun dintre regi, care dă pământul, care este indestructibil, ca Dakshina, se naște în viața următoare ca om și devine de asemenea un stăpân al pământului. Măsura bucuriei în această viață este proporțională cu măsura darurilor făcute într-o viață anterioară. Chiar aceasta este concluzia spre care indică scripturile. Căci un Kshatriya ar trebui fie să dăruie pământul, fie să-și dea viața în luptă. Chiar aceasta constituie cea mai înaltă sursă de prosperitate în ceea ce privește Kshatriya. Am auzit că pământul, atunci când este dăruit, purifică și sfințește pe cel care îl dăruiește. Omul cu un comportament păcătos, cel vinovat chiar și de uciderea unui Brahamana și de minciună, este curățat printr-un dar de pământ. Într-adevăr, un astfel de dar îl salvează pe un astfel de păcătos de toate păcatele sale. Cei drepți acceptă daruri de pământ și nimic altceva de la regii păcătoși. Ca o mamă, pământul, atunci când este dăruit, curăță pe cel care îl dăruiește și pe cel care îl primește. Acesta este un nume etern și secret al pământului, anume *Priyadatta*.[64] Fie dat sau primit în dar, numele care îi este drag este *Priyadatta*. Darul pământului este de dorit. Regele care face un dar de pământ unui Brahmana învățat obține din acel dar un regat. La renașterea în această lume, un astfel de om atinge fără îndoială o poziție egală cu cea a unui rege. De aceea, un rege, imediat ce obține pământ, ar trebui să facă daruri de pământ către Brahmani. Numai un stăpân al pământului este în măsură să facă daruri de pământ. Nici cel care nu este o persoană vrednică nu ar trebui să accepte un dar de pământ. Cei care doresc pământ ar trebui, fără îndoială, să se comporte în acest mod (adică să facă daruri de pământ). Persoana care ia pământ ce aparține unei persoane drepte nu obține niciodată pământ. Făcând daruri de pământ celor drepți, se obține pământ bun. Un astfel de dăruitor de suflet virtuos dobândește o mare faimă atât aici, cât și în viitor. Acel rege drept despre care Brahmanas spun: „Trăim pe pământul dat de el”, este astfel încât până și dușmanii săi nu pot rosti cea mai mică mustrare cu privire la regatul său.[65] Oricâte păcate ar face un om din lipsă de mijloace de

64 Comentatorul explică că, deoarece este oferită de către o persoană dragă sau oferită unei persoane dragi, ea este numită *Priyadatta*.

65 Acesta este în mod evident un punct crucial. *Prasamsanti* înseamnă în general *laudă*. Aici înseamnă reproș sau cenzură. A doua linie poate însemna, de asemenea, că dușmanii săi nu îndrăznesc să-i atace regatul.

subzistenţă, toate sunt spălate printr-un dar de numai atâta pământ cât este acoperit de o piele de vacă. Regii cu acte meschine sau cu fapte sălbatice ar trebui învăţaţi că darul pământului este extrem de purificator şi, în acelaşi timp, cel mai înalt dar (în ceea ce priveşte meritul). Strămoşii credeau că există întotdeauna o diferenţă foarte mică între omul care face un sacrificiu de cal şi cel care face un dar de pământ unei persoane drepte. Înţelepţii se îndoiesc de dobândirea meritului prin realizarea tuturor celorlalte acte de dreptate. Singurul act în privinţa căruia nu au îndoieli este darul pământului, care este, într-adevăr, cel mai important dintre toate darurile. Omul înţelept care face daruri de pământ dăruieşte toate acestea, anume aur, argint, pânză, pietre preţioase şi perle. Sfinţenie, sacrificiu, cunoaştere vedică, bun comportament, absenţa lăcomiei, fermitatea în adevăr, venerarea seniorilor, învăţătorilor şi zeităţilor — toate acestea se află în cel care face un dar de pământ. Cei care urcă în regiunea lui Brahman părăsindu-şi vieţile în luptă, după ce au luptat fără să ţină cont de ei înşişi pentru a aduce beneficii stăpânilor lor — chiar şi ei nu pot transcende meritul celor care fac daruri de pământ. Aşa cum mama îşi hrăneşte întotdeauna propriul copil cu laptele din sânul ei, la fel şi pământul îl mulţumeşte cu toate savorile pe cel care face un dar de pământ. Mrityu, Vaikinkara, Danda, Yama, Focul care posedă o ferocitate mare, şi toate păcatele odioase şi teribile sunt incapabile să atingă persoana care face un dar de pământ. Acel om cu suflet liniştit care face un dar de pământ îi mulţumeşte (prin acel act) pe Pitri care locuiesc în regiunea lor şi de asemenea pe zeităţile care vin din regiunea lor. Omul care face un dar de pământ celui emaciat şi fără vlagă şi lipsit de mijloace de trai şi slăbit, şi care prin aceasta asigură mijloace de subzistenţă, devine îndreptăţit la onoarea şi meritul săvârşirii unui sacrificiu. Chiar şi pe măsură ce o vacă afectuoasă aleargă spre vițelul ei, cu ugerul plin, care picură lapte, pământul super-binecuvântat, în acelaşi mod, aleargă spre persoana care oferă un dar de pământ. Acel om care face unui Brahmana un dar de pământ care a fost lucrat, sau semănat cu seminţe sau care conţine culturi în picioare, sau un conac bine echipat cu tot ce este necesar, reuşeşte să devină (în viaţa următoare) cel care îndeplineşte dorinţele tuturor. Omul care îl face pe un Brahmana posedat de mijloacele de trai, proprietar al unui foc domestic şi având practici şi jurăminte pure, să accepte un dar de pământ, nu cade niciodată în nicio primejdie sau suferinţă. Aşa cum luna creşte zi de zi, tot astfel şi meritul unui dar de pământ devine sporit de fiecare dată când un astfel de pământ produce recolte. Cei care cunosc istoria antică cântă acest vers în legătură cu darul de pământ. Auzind acel vers, fiul lui Jamadagni (Rama) a dăruit întregul pământ lui Kasyapa. Versul la care mă refer este acesta: „Primeşte-mă în dar. Dă-mă. Prin faptul că mă dai, tu (O, dătătorule) mă vei dobândi din nou!” Ceea ce este dat în această viaţă este recâştigat în următoarea.[66] Acel Brahmana care recită această înaltă declaraţie a *Vedelor* în timpul unei Sraddha atinge cea mai înaltă recompensă. Un dar de pământ este o înaltă pocăinţă pentru păcatul acelor oameni puternici care se bazează pe ritualurile *Atharvan* pentru a provoca rău altora. Într-adevăr, făcând un dar de pământ, unul salvează zece generaţii din rasa sa paternă şi maternă. Acea persoană care este măcar familiarizată cu această declaraţie vedică referitoare la meritele unui dar de pământ, reuşeşte să salveze zece generaţii ale ambelor sale familii, paternă şi maternă. Pământul este sursa originală a tuturor creaturilor (căci din pământ toate creaturile îşi trag hrana). S-a spus că zeitatea focului este geniul suprem al pământului. După ce ceremonia de încoronare a fost efectuată unui rege, această declaraţie vedică ar trebui recitată din nou în faţa lui, astfel încât el să facă daruri de pământ şi să nu ia niciodată pământ de la o persoană dreaptă. Fără îndoială, întreaga avere deţinută de rege aparţine Brahmanilor. Un rege bine versat în ştiinţa datoriei şi a moralităţii este prima necesitate a prosperităţii regatului. Acei oameni al căror rege este nedrept şi ateu în conduită şi credinţă nu pot fi niciodată fericiţi. Acei oameni nu pot dormi sau se pot trezi în pace. Ca urmare a faptelor sale viclene, supuşii săi sunt mereu plini de anxietate. Protecţia a ceea ce deţin supuşii şi noile achiziţii prin mijloace legale sunt incidente care nu se observă în regatul unui astfel de conducător. Acei oameni, din nou, care au un rege înţelept şi drept, dorm fericiţi şi se trezesc în fericire. Prin actele binecuvântate şi drepte ale unui astfel de rege, supuşii săi devin eliberaţi de anxietate. Supuşii, reţinuţi de actele rele, cresc în prosperitate prin propria lor conduită. Capabili să păstreze ceea ce au, ei continuă să facă noi achiziţii. Acel rege care face daruri de pământ este considerat bine-născut. El este considerat un om.

66 Aceasta este declaraţia sau mărturisirea pământului însuşi.

El este un prieten. El este drept în faptele sale. El este un dătător. El este considerat a fi un om priceput. Cei care fac daruri de pământ fertil și roditor brahmanilor cunoscători ai *Vedelor* strălucesc mereu în lume, datorită energiei lor, ca atâțea sori. Așa cum semințele împrăștiate pe pământ cresc și dau o recoltă bogată, tot așa toate dorințele omului se împlinesc datorită darurilor de pământ pe care le face. Aditya și Varuna și Vishnu și Brahman și Soma și Hutasana, precum și ilustrul Mahadeva, purtător de trident, îi aplaudă pe cei care fac daruri de pământ. Ființele vii prind viață din pământ și în pământ se topesc atunci când dispar. Creaturile vii, care sunt împărțite în patru clase (adică vivipare, ovipare, născute din murdărie și vegetale), au pământul ca esență constitutivă. Pământul este atât mama, cât și tatăl universului creaturilor, O, monarhule. Nu există niciun element, O, stăpân al oamenilor, care să se poată compara cu pământul. În acest sens, este citată vechea povestire a unei discuții între învățătorul celest Vrihaspati și Indra, conducătorul Cerului, O, Yudhishthira. După ce l-a adorat pe Vishnu în sute de sacrificii, fiecare dintre ele fiind marcată de daruri abundente ca Dakshina, Maghavat i-a pus această întrebare lui Vrihaspati, cel mai elocvent dintre toți oamenii.

Maghavat a spus: O, ilustrule, prin ce dar reușește cineva să ajungă în Rai și să atingă fericirea supremă? O, cel mai înțelept dintre vorbitori, spune-mi care este acel dar care aduce merite înalte și inepuizabile.

Bhishma a continuat: Astfel abordat de către șeful celor cerești, învățătorul zeilor, și anume Vrihaspati, cel cu mare energie, i-a răspuns cu aceste cuvinte celui cu o sută de sacrificii. Înzestrat cu meritele care se atașează darului pământului, regiunea fericirii rezervată persoanei care face darul unui astfel de pământ, care este de bun augur și bogat în toate gusturile, nu se epuizează niciodată.[67] Regele acela, O, Sakra, care dorește să aibă prosperitate și care dorește să câștige fericirea pentru sine, ar trebui să facă întotdeauna daruri de pământ, cu riturile cuvenite, persoanelor merituoase. Dacă, după ce a comis numeroase păcate, o persoană face daruri de pământ membrilor clasei regenerate, ea se descotorosește de toate acele păcate, precum un șarpe care se descotorosește de pielea sa. Se spune că persoana care face un dar de pământ face daruri din toate, adică din mări și râuri și munți și păduri. Făcând un dar de pământ, se spune că persoana dăruiește lacuri și rezervoare și fântâni și pâraie. Ca urmare a umidității pământului, se spune că o persoană dăruiește articole de diverse gusturi prin oferirea unui dar din pământ. Omul care face un dar de pământ este considerat a dărui ierburi și plante cu virtuți înalte și eficiente, copaci împodobiți cu flori și fructe, păduri încântătoare și dealuri. Meritul pe care o persoană îl dobândește făcând un dar de pământ nu poate fi dobândit nici măcar prin efectuarea unor sacrificii mari, precum *Agnishtoma* și altele, cu daruri abundente sub formă de Dakshina. Dăruitorul de pământ, s-a spus deja, mântuiește zece generații din ambele sale neamuri, patern și matern. În mod similar, prin luarea înapoi a pământului care a fost dăruit, cineva se aruncă în iad și aruncă zece generații din ambele sale rase, cea paternă și cea maternă, în același loc de suferință. Acel om care, promițând un dar de pământ, nu îl înfăptuiește efectiv, sau care, după ce a făcut un dar, îl ia înapoi, trebuie să petreacă mult timp, în mare suferință, ca urmare a faptului că este legat cu lațul lui Varuna la porunca Morții. Acei oameni nu trebuie să meargă niciodată la Yama, care onorează și venerează pe acei brahmani de seamă care varsă libații zilnic pe focul lor domestic, care sunt mereu angajați în îndeplinirea sacrificiilor, care au mijloace de trai puține și care primesc cu ospitalitate orice oaspete care caută adăpost în lăcașurile lor. Regele, O, Purandara, ar trebui să se elibereze de datoria pe care o are față de brahmani și să protejeze pe cei fără apărare și pe cei slabi aparținând celorlalte ordine. Regele nu ar trebui niciodată să reia, O, șef al zeilor, pământul care a fost dăruit de altcineva unui brahman, O, conducător al cerești, care este lipsit de mijloace de subzistență.[68] Lacrimile care ar cădea din ochii acelor brahmani triști și lipsiți de orice în urma recuperării pământurilor lor sunt capabile să

67 Bogat în toate gusturile - ideea este că lucrurile au șase gusturi, și anume dulce, acru etc. Calitatea gustului este determinată de lucrurile provenite din sol sau din pământ. Gusturile sunt inerente pământului, deoarece același pământ produce trestia de zahăr și tamarindul.

68 *Sparsitam* este *dattam.*

distrugă strămoșii și descendenții până la a treia generație a celui care îl reia. Acel om care reușește prin strădaniile sale să reinstaleze un rege alungat din regatul său, obține reședință în rai și este mult onorat de locuitorii acestuia. Acel rege care reușește să facă daruri de pământ cu culturile de pe el, cum ar fi trestia de zahăr sau orzul sau grâul, sau cu bovine și cai și alte animale de tracțiune – pământ câștigat cu puterea brațelor dăruitorului – care are bogății minerale în adâncuri și care este acoperit cu tot felul de bogății de la suprafață, obține regiuni de fericire inepuizabile în lumea următoare, și un astfel de rege este cel care se spune că îndeplinește jertfa pământului. Acel rege care face un dar de pământ este spălat de orice păcat și, prin urmare, este pur și aprobat de cei drepți. În această lume el este foarte onorat și aplaudat de toți oamenii drepți. Meritul care revine unui dar de pământ crește de fiecare dată când pământul dăruit aduce culturi în beneficiul proprietarului, la fel cum o picătură de ulei, căzând pe apă, se vede că se extinde pe toate părțile și acoperă suprafața apoasă. Acei regi eroi și ornamente ale adunărilor care își dau viața în bătălie cu fața spre inamic, ajung, O, Indra, în regiunea lui Brahmā. Fecioare frumoase pricepute în muzică și dans și împodobite cu ghirlande de flori cereşti, se apropie, O, șef al zeilor, de dăruitorul de pământ când acesta ajunge în rai părăsind pământul. Acel rege care face daruri de pământ cu rituri adecvate persoanelor din ordinul reînnoit se bucură în fericire în regiunile cereşti, fiind împodobit în tot acest timp de zei și Gandharva. O sută de Apsare, împodobite cu ghirlande cereşti, se apropie, O, șef al zeilor, de dăruitorul de pământ când acesta se înalță în regiunea lui Brahmā. Flori cu parfumuri excelente, o scoică excelentă și un scaun excelent, o umbrelă și armăsari excelenți cu vehicule excelente, sunt întotdeauna gata pentru persoana care face daruri de pământ. Făcând daruri de pământ, un rege poate comanda întotdeauna flori cu parfumuri excelente și teancuri de aur. Înzestrat cu tot felul de bogății, comenzile unui astfel de rege nu pot fi niciodată nesocotite nicăieri, și strigăte de victorie îl întâmpină oriunde ar merge. Recompensele care revin darurilor de pământ constau în reşedinţă în rai, O, Purandara, și aur, și flori, și plante și ierburi cu virtuți medicinale, și iarbă Kusa și bogății minerale și iarbă verde. O persoană, făcând un dar de pământ, dobândește în viața următoare pământ care oferă nectar. Nu există dar care să fie egal cu un dar de pământ. Nu există o persoană mai în vârstă demnă de mai mult respect decât mama. Nu există datorie mai înaltă decât adevărul. Nu există bogăție mai prețioasă decât cea care este dăruită.

Bhishma a continuat: Auzind aceste cuvinte din partea fiului lui Angiras, Vasava i-a dăruit întregul pământ cu toate bijuteriile și pietrele prețioase ale acesteia și toate bogățiile sale de diferite feluri. Dacă aceste versete care declară meritul atașat darurilor pământului sunt recitate cu ocazia unui Sraddha, nici Rakshasas, nici Asuras nu vor reuși să se apropie de nici o parte din ofrandele făcute în cadrul acestuia. Fără îndoială, ofrandele pe care le faci Pitris la un astfel de Sraddha devin inepuizabile. Prin urmare, cu ocazia Sraddhas, omul învățat ar trebui să recite aceste versuri despre meritele care se atașează darurilor pământului, în prezența și auzind Brahmanas invitați, atunci când sunt angajați în mâncare. Astfel, O, șef al Bharatas, ți-am vorbit despre darul care este cel mai important dintre toate darurile. Ce altceva mai dorești să auzi?

SECȚIUNEA LXIII

Yudhishthira a spus: Când un rege dorește să facă daruri în această lume, care sunt, într-adevăr, darurile pe care ar trebui să le facă, O, cel mai bun dintre Bharatas, brahmanilor care posedă realizări superioare? Care este darul prin care brahmanii devin imediat mulțumiți? Ce roade le oferă în schimb? O, tu, cel cu brațe puternice, spune-mi care este răsplata înaltă care poate fi obținută prin meritul care decurge din daruri. Ce daruri, O, rege, produc răsplăți atât aici, cât și în viața de apoi? Doresc să aud toate acestea de la tine. Vorbește-mi despre toate acestea în detaliu.

Bhishma a spus: Aceleași întrebări i-am pus eu în trecut lui Narada, cel cu înfățișare celestă. Ascultă-mă, căci îți voi recita răspunsul pe care mi l-a dat acel înțelept celest.

Narada a spus: Zeităţile şi toţi Rishi au lăudat hrana. Cursul lumii şi facultăţile intelectuale au fost stabilite în întregime pe baza hranei. Nu a existat şi nu va exista niciun dar egal cu darurile de hrană. De aceea, oamenii doresc în mod deosebit să facă daruri de hrană. În această lume, hrana este cauza energiei şi a forţei. Respiraţiile vitale sunt stabilite pe baza hranei. Este hrana care susţine universul larg, O, puternicule. Toate categoriile de oameni, gospodarii şi călugării şi asceţii, există, depinzând de hrană. Respiraţiile vitale depind de hrană. Nu este nicio îndoială în aceasta. Îngrijorându-şi (dacă este necesar) rudele, dorind propria prosperitate, ar trebui să facă daruri de hrană unui Brahman cu suflet înalt sau unei persoane din rândul călugărilor. Omul care face un dar de hrană unui Brahman desăvârşit care îl solicită, îşi asigură pentru sine în lumea de apoi o avere de mare valoare. Gospodarul care îşi doreşte propria prosperitate ar trebui să primească cu reverenţă un bătrân merituos care este epuizat de trudă în timp ce merge departe de casă, când un astfel de om onorează locuinţa gospodarului cu prezenţa sa. Omul care, lepădându-se de mânia care depăşeşte orice limită şi devenind drept la dispoziţie şi eliberat de răutate, face daruri de hrană, este sigur că va atinge fericirea, O, rege, atât aici, cât şi dincolo. Gospodarul nu ar trebui să-l ignore niciodată pe omul care vine la uşa lui şi nici nu ar trebui să-l insulta trimiţându-l înapoi. Un dar de hrană făcut chiar şi unui Chandala sau unui câine nu se pierde niciodată. Omul care face un dar de hrană curată unei persoane de pe drum care este istovită de trudă şi necunoscută celui care dăruieşte, este sigur că va dobândi un merit mare. Omul care îi mulţumeşte cu daruri de hrană pe Pitri, zeităţi, Rishi, Brahmăni şi oaspeţi sosiţi la el acasă, dobândeşte un merit de măsură foarte mare. Acea persoană care, chiar şi după ce a comis un păcat notoriu, face un dar de hrană celui care solicită sau unui Brahman, nu este niciodată uimită de acel păcat notoriu. Un dar de hrană făcut unui Brahman devine inepuizabil. Unul făcut unui Sudra devine roditor cu un mare merit. Chiar şi aceasta este diferenţa dintre meritele ataşate darurilor de mâncare făcute brahmanilor şi sudraşilor. Când un brahman este solicitat, nu ar trebui să întrebi despre rasa, conduita sau cunoştinţele sale vedice. Când ţi se cere mâncare, ar trebui să-i dai mâncare celui care cere. Nu este nicio îndoială în privinţa aceasta, O, rege, că cel care face daruri de mâncare obţine atât aici cât şi în cele de apoi mulţi copaci care dau rod cu mâncare şi orice alt obiect de dorinţă. Asemenea plugarilor care aşteaptă ploi de susţinere, Pitrii aşteaptă întotdeauna ca fiii şi nepoţii lor să le facă ofrande de mâncare (în *Sraddha*-uri). Brahmanul este o fiinţă măreaţă. Când vine în casa cuiva şi cere, spunând: „*Dă-mi!*”, proprietarul casei, fie că este influenţat sau nu de dorinţa de a dobândi merit, cu siguranţă va câştiga un mare merit ascultând acea cerere. Brahmanul este oaspetele tuturor creaturilor din univers. El are dreptul la prima porţie din orice mâncare. Acea casă sporeşte în prosperitate în care brahmanii vin din dorinţa de a cere pomană şi din care pleacă onoraţi în urma îndeplinirii dorinţelor lor. Proprietarul unei astfel de case se naşte în următoarea viaţă într-o familie, O, Bharata, care poate avea parte de toate conforturile şi luxul vieţii. Un om, făcând daruri de mâncare în această lume, va ajunge cu siguranţă într-un loc excelent în cele de apoi. Cel care dăruieşte dulciuri şi toată mâncarea care este dulce, ajunge să locuiască în rai unde este onorat de toţi zeii şi ceilalţi locuitori. Mâncarea constituie suflul vieţii oamenilor. Totul este stabilit pe mâncare. Cel care face daruri de mâncare obţine multe animale (ca avere), mulţi copii, bogăţie considerabilă (în alte forme) şi un control abundent asupra tuturor articolelor de confort şi de plăcere luxoasă. Dăruitorul de mâncare este numit dăruitor de viaţă. Într-adevăr, se spune că el este dăruitorul de toate. De aceea, O, rege, un astfel de om dobândeşte atât tărie cât şi frumuseţe a formei în această lume. Dacă mâncarea este dată cuvenit unui brahman sosit la casa dăruitorului ca oaspete, dăruitorul dobândeşte o mare fericire şi este adorat de înşişi zeii. Brahmanul, O, Yudhishthira, este o fiinţă măreaţă. El este şi un câmp fertil. Orice sămânţă este pusă pe acel câmp produce o roadă abundentă de merit. Un dar de mâncare produce vizibil şi imediat fericirea atât a celui care dă, cât şi a celui care primeşte. Toate celelalte daruri produc fructe care sunt nevăzute. Mâncarea este originea tuturor creaturilor. Din mâncare, vine fericirea şi încântarea. O, Bharata, să ştii că atât religia cât şi bogăţia izvorăsc din mâncare. Vindecarea bolii sau sănătatea de asemenea izvorăsc din mâncare. Într-un *Kalpa* anterior, Domnul tuturor creaturilor a spus că hrana este *Amrita* sau sursa nemuririi. Mâncarea este Pământul, mâncarea este Raiul, mâncarea este Firmamentul. Totul este stabilit pe mâncare. În lipsa mâncării, cele cinci elemente care constituie organismul fizic încetează să mai existe într-o stare de unire. Din

lipsa mâncării, forţa chiar şi a celui mai puternic om se vede că slăbeşte. Invitaţiile, căsătoriile şi jertfele încetează toate în lipsa mâncării. Înseşi *Vedele* dispar când nu există mâncare. Orice creatură mobilă şi imobilă care există în univers depinde de mâncare. Religia şi bogăţia, în cele trei lumi, depind toate de mâncare. De aceea, cei înţelepţi ar trebui să ofere daruri de mâncare. Forţa, energia, faima şi realizările bărbatului care face daruri de mâncare cresc neîncetat în cele trei lumi, O, rege. Domnul respiraţiilor vieţii, adică zeitatea vântului, plasează deasupra norilor (apa absorbită de Soare). Apa purtată astfel către nori este făcută de Indra să cadă asupra pământului, O, Bharata. Soarele, prin razele sale, absoarbe umezeala pământului. Zeitatea vântului face ca umezeala să cadă de la Soare.[69] Când apa cade din nori asupra Pământului, zeiţa Pământ se umezeşte, o Bharata. Atunci oamenii seamănă diverse feluri de culturi de a căror rod depinde universul creaturilor. În mâncarea astfel produsă îşi au originea carnea, grăsimea, oasele şi sămânţa vitală a tuturor fiinţelor. Din sămânţa vitală astfel originată, O, rege, izvorăsc diverse feluri de creaturi vii. Agni şi Soma, cei doi agenţi care trăiesc în interiorul corpului, creează şi menţin sămânţa vitală. Astfel, din mâncare, Soarele şi zeitatea vântului şi sămânţa vitală izvorăsc şi acţionează. Toate acestea se spune că formează un singur element sau o singură cantitate, şi din acestea izvorăsc toate creaturile. Omul care oferă mâncare celui care vine la casa sa şi o solicită, se spune, O, şef al Bharataşilor, că aduce atât viaţă cât şi energie creaturilor vii.

Bhishma a continuat: Astfel adresat de Nārada, O rege, eu am făcut întotdeauna donaţii de hrană. Şi tu, aşadar, lipsit de răutate şi cu inima veselă, donează hrană. Făcând donaţii de hrană, O, rege, către Brahmani vrednici cu ritualuri adecvate, poţi fi sigur, O, puternice, de a ajunge în Rai. Ascultă-mă, O, monarh, cum îţi spun care sunt regiunile rezervate celor care fac donaţii de hrană. Reşedinţele acelor persoane cu suflet nobil strălucesc de lumină în regiunile Raiului. Strălucitoare ca stelele de pe firmament, susţinute de multe coloane, albe ca discul lunii şi împodobite cu mulţi clopoţei, şi strălucitoare ca soarele abia răsărit, aceste sălaşe palatale sunt fie fixe, fie mobile. Acele reşedinţe sunt pline de sute şi sute de lucruri şi animale care trăiesc pe uscat şi tot atâtea lucruri şi animale care trăiesc în apă. Unele dintre ele sunt înzestrate cu strălucirea *lapis lazuliului*, iar altele au splendoarea soarelui. Unele dintre ele sunt făcute din argint şi altele din aur. În interiorul acestor reşedinţe se găsesc mulţi copaci capabili să îndeplinească orice dorinţă a celor care locuiesc acolo. Multe iazuri, drumuri, săli şi fântâni şi lacuri se văd peste tot. Mii de mijloace de transport cu cai şi alte animale înhămate la ele şi cu roţi ale căror zăngănit este mereu puternic, pot fi văzute acolo. De asemenea, se văd munţi de mâncare şi toate articolele plăcute şi grămezi de haine şi podoabe. Numeroase râuri care curg cu lapte şi coline de orez şi alte alimente pot fi, de asemenea, văzute acolo. Într-adevăr, multe reşedinţe palatale asemănătoare norilor albi, cu multe paturi de aur strălucitor, se găsesc în acele regiuni. Toate acestea sunt obţinute de acei oameni care fac donaţii de hrană în această lume. Fii, aşadar, un donator de hrană. În adevăr, acestea sunt regiunile rezervate acelor persoane cu suflet nobil şi drepte care fac donaţii de hrană în această lume. Din aceste motive, oamenii ar trebui să facă întotdeauna donaţii de hrană în această lume.

SECŢIUNEA LXIV

Yudhishthira a spus: Am auzit discursul privind ordonanţa referitoare la darul de hrană. Acum, vorbeşte-mi despre conjuncţia planetelor şi a stelelor în legătură cu subiectul oferirii de daruri.[70]

Bhishma a spus: În acest sens, se recită această poveste străveche a discuţiei dintre Devaki şi Narada, cel mai important dintre Rishi. Odată, când Narada, cu trăsături divine şi familiarizat cu toate îndatoririle, a sosit la Dwaraka, Devaki i-a pus această întrebare celestului. *Rishi* Narada i-a răspuns cuvenit cu următoarele cuvinte. Ascultă-le pe măsură ce le recit.

---

69 Citirea din Bombay *adiiyatastansha* este mai bună decât citirea din Bengal *adityataptansha*.

70 Ceea ce Yudhishthira doreşte să ştie este ce conjuncţii ar trebui utilizate pentru a face anumite cadouri.

Narada a spus: „Prin satisfacerea, o doamnă binecuvântată, a Brahmanilor demni cu Payasa amestecat cu ghee, sub constelația Krittika, se ajunge în regiuni de mare fericire.[71] Sub constelația Rohini, pentru eliberarea de datoria față de Brahmani, trebuie să li se facă daruri multe grămăjoare de carne de vânat împreună cu orez și ghee și lapte, și alte feluri de mâncare și băutură. Cel care donează o vacă cu vițel sub constelația numită Somadaivata (sau Mrigasiras), trece din această lume a oamenilor într-o regiune de mare fericire în cer. Cel care ține post și donează Krisara amestecat cu susan, transcende toate dificultățile din lumea de apoi, inclusiv acele munți cu stânci ascuțite ca niște brici. Făcând daruri, o frumoasă doamnă, de prăjituri și alte alimente sub constelația Punarvasu, se devine posesorul de frumusețe personală și mare faimă și te naști în următoarea viață într-o familie în care există belșug de mâncare. Făcând un dar de aur lucrat sau neprelucrat sub constelația Pushya, strălucești în efluvii ca însuși Soma în regiuni cu întuneric înconjurător. Cel care face un dar de argint sau de taur sub constelația Aslesha, este eliberat de orice teamă și atinge o mare înstărire și prosperitate. Făcând un dar de vase de pământ umplute cu susan sub constelația Magha, se devine posesorul de copii și animale în această lume și se atinge fericirea în cea de-a doua.[72] Pentru a face daruri Brahmanilor, sub constelația numită Purva-Phalguni, de mâncare amestecată cu Phanita, cel care donează ținând post, răsplata este o mare prosperitate atât aici cât și în cele de apoi.[73] Făcând un dar de ghee și lapte cu orez numit Shashthika sub constelația numită Uttara-Phalguni, se obțin mari onoruri în cer. Orice daruri făcute de oameni sub constelația Uttara-Phalguni produc mare merit, care, la rândul său, devine inepuizabil. Asta este foarte sigur. Ținând post, persoana care face un dar de căruță cu patru elefanți sub constelația Hasta, atinge regiuni de mare fericire capabile să îndeplinească dorința. Făcând un dar de taur și de parfumuri bune sub constelația Chitra, te delectezi în fericirile din regiunile Apsarelor, asemenea zeilor care se delectează în pădurile Nandana. Prin a face daruri de bogății sub constelația Swati, unul atinge regiuni excelente pe care le dorește și câștigă, de asemenea, o mare faimă. Prin a face daruri, sub constelația Visakha, ale unui taur și ale unei vaci care dă o măsură copioasă de lapte, o căruță plină de orez, cu o Prasanga pentru a o acoperi, și de asemenea haine de purtat,[74] un om îi mulțumește pe Pitri și zeitățile, atinge merit inepuizabil în lumea de apoi. O astfel de persoană nu se confruntă niciodată cu nicio calamitate și îi mulțumește pe Pitri și zeitățile și atinge merit inepuizabil în lumea de apoi. O astfel de persoană nu se confruntă niciodată cu nicio calamitate și ajunge cu siguranță în cer. Prin a face daruri brahmanilor a oricăror articole pe care le solicită, unul atinge mijloace de subzistență pe care le dorește și este eliberat din iad și orice calamitate care îl vizitează pe un păcătos după moarte. Aceasta este concluzia sigură a scripturilor. Prin a face daruri, sub constelația Anuradha, de pânză brodată și alte veșminte și de mâncare, observând în același timp un post, cel care face darul devine onorat în cer timp de o sută de Yuga. Prin a face un dar sub constelația Jyeshtha, al legumelor numite Kalasaka cu rădăcini, unul atinge o mare prosperitate, precum și un sfârșit care este de dorit. Prin a face brahmanilor un dar sub constelația Mula, de fructe și rădăcini, cu un suflet temperat, unul îi mulțumește pe Pitri și atinge un sfârșit dorit. Prin a face sub constelația Purvashadha, un dar, unui brahman versat în Vedele și de familie și maniere bune, de cupe pline cu iaurt, în timp ce cel care face darul se află în observarea unui post, acesta se naște în viața următoare într-o familie posesă de vaci abundente. Se obține împlinirea oricărei dorințe, prin a face daruri, sub constelația Uttarashadha, de ulcioare pline cu apă de orz, cu ghee și suc de trestie de zahăr îngroșat în abundență. Prin a face un dar sub conjuncția numită Abhijit, de lapte cu miere și ghee către oameni înțelepți, o persoană dreaptă ajunge în cer și devine un obiect de atenție și onoare acolo. Prin a face sub conjuncția Sravana, un dar de pături sau alte țesături groase, unul rătăcește liber prin fiecare regiune a fericirii, călare pe un car alb de pură strălucire.

Făcând cu sufletul stăpânit, sub constelația Dhanishtha, un dar constând într-un vehicul cu boi înjugați sau grămezi de haine și bogății, se ajunge imediat în rai în viața următoare. Oferind cadouri,

---

71 *Payasa* este orez fiert în lapte cu zahăr. Este un fel de mâncare lichidă considerată foarte plăcută.

72 *Vardhamana*, *Sarava* sau *Saravika*. Este o cupă sau un vas plat.

73 *Phanita* este sucul concentrat al trestiei de zahăr.

74 Un *prasanga* este un coș din bambus sau alt material folosit pentru acoperirea orezului.

sub constelația Satabhisha, sub formă de parfumuri cu Aquilaria Agallocha și lemn de santal, se ajunge în lumea de dincolo la compania Apsaras, precum și la parfumuri eterne de diverse feluri. Oferind cadouri, sub constelația Purva-Bhadrapada sau Rajamasha, se ajunge la o mare fericire în viața viitoare și se dobândește o rezervă abundentă de tot felul de alimente și fructe.[75] Cel care face, sub constelația Uttara, un dar de carne de oaie, îl mulțumește pe Paris printr-un astfel de act și obține merite inepuizabile în lumea de dincolo. Celui care face un dar, sub constelația Revati, o vacă cu un vas de cupru alb pentru muls, vaca dăruită se apropie în lumea de dincolo, gata să îndeplinească orice dorință. Oferind, sub constelația Aswini, o dar o mașină cu cai înjugați, cineva se naște în viața viitoare într-o familie care posedă numeroși elefanți, cai și mașini și devine înzestrat cu o mare energie. Oferind, sub constelația Bharani, un dar brahmanilor de vite și susan, cineva dobândește în viața viitoare o mare faimă și o abundență de vite.

Bhishma a continuat: Chiar astfel i-a vorbit Narada lui Devaki despre darurile care trebuie oferite în funcție de constelații. Devaki însăși, după ce a ascultat această discuție, a recitat-o la rândul ei nurorilor sale (adică soțiilor lui Krishna).

SECȚIUNEA LXV

Bhishma a spus: Cel ilustru Atri, fiul Marelui Bunic Brahman, a spus: ”Cei care fac danii de aur se spune că fac danii de tot ce se află în lume.” Regele Harischandra a spus că dania de aur curăță de păcat, duce la o viață lungă și aduce un merit inepuizabil Pitris-ilor. Manu a spus că dania de băutură este cea mai bună dintre toate daniile, de aceea un om ar trebui să sape fântâni, iazuri și lacuri. O fântână plină de apă din care beau diverse creaturi se spune că ia jumătate din actele păcătoase ale persoanei care a săpat-o. Întreaga rasă a unei persoane este salvată din iad și păcat în a cărei fântână, iaz sau lac bovinele, Brahmanii și oamenii drepți își potolesc constant setea. Acel om transcende orice fel de calamitate din a cărui fântână sau iaz sau lac toată lumea bea apă fără restricție în timpul verii. *Ghee*-ul* se spune că îl mulțumește pe ilustrul Vrihaspati, Pushan, Bhaga, gemenii Aswini și zeitatea focului. *Ghee*-ul are virtuți medicinale înalte. Este o cerință esențială pentru sacrificiu. Este cel mai bun dintre toate lichidele. Meritul pe care îl produce o danie de *ghee* este foarte superior. Acel om care dorește recompensa fericirii în lumea de apoi, care dorește faimă și prosperitate, ar trebui, cu sufletul curățat și după ce s-a purificat, să facă danii de *ghee* către Brahmani. Acelui om care face danii de *ghee* către Brahmani în luna *Aswin*, gemenii Aswini, mulțumiți, îi conferă frumusețe personală. Rakshasașii nu invadează niciodată locuința acelui om care face danii către Brahmani de Payasa amestecat cu *ghee*. Acel om nu moare niciodată de sete care face danii către Brahmani de ulcioare pline cu apă. O astfel de persoană obține toate cele necesare vieții în abundență și nu trebuie să suporte niciodată vreo calamitate sau necaz. Acel om care, cu mare devotament și simțuri stăpânite, face danii celor mai de seamă Brahmani, se spune că ia a șasea parte din meritele câștigate de Brahmani prin penitențele lor. Acel om care oferă Brahmanilor care au mijloace de trai lemne de foc pentru gătit, precum și pentru a-i ajuta să se apere de frig, vede toate scopurile și toate acțiunile sale încununate de succes. O astfel de persoană este văzută strălucind cu mare splendoare peste toți dușmanii săi. Zeitatea focului cea ilustră devine mulțumită de un astfel de om. Ca o altă recompensă, el nu este niciodată lipsit de vite și obține cu siguranță victoria în bătălii. Omul care face danie de o umbrelă obține copii și mare prosperitate. O astfel de persoană nu este niciodată afectată de vreo boală a ochilor. Meritele care izvorăsc din efectuarea unui sacrificiu i se cuvin și lui. Acel om care face danie de o umbrelă în sezonul verii sau al ploilor, nu trebuie să întâmpine niciodată vreo arsură în suflet din niciun motiv. Un astfel de om

---

75 *Rajamasha* este un tip de fasole. Este vorba despre *Vinga sinensis*, sin. *Dilicheos sinensis* Linn.

* O băutură de ghee, preparată de obicei prin amestecarea unei linguriță de *ghee* de înaltă calitate, provenit de la animale hrănite cu iarbă, în 200-250 ml de apă caldă sau cafea fierbinte, este o practică *ayurvedică* populară consumată pe stomacul gol pentru a stimula metabolismul, a îmbunătăți digestia și a susține sănătatea intestinală. Acționează ca un detoxifiant natural, crește sațietatea pentru gestionarea greutății și îmbunătățește absorbția nutrienților.

reuşeşte rapid să se elibereze de orice dificultate şi impediment. *Rishi* Sandilya, cel foarte binecuvântat şi ilustru, a spus că, dintre toate daniile, dania unui car, O, rege, este cea mai bună.

SECȚIUNEA LXVI

Yudhishthira a spus: Doresc să aud, O, strămoşule, care sunt meritele acelei persoane care face darul unei perechi de sandale unui brahman al cărui picioare ard sau sunt arse de nisipul fierbinte, în timp ce acesta merge.

Bhishma a spus: Omul care dă sandale brahmanilor pentru a le proteja picioarele reuşeşte să zdrobească toate spinii şi să depăşească orice fel de dificultate. Un astfel de om, O, Yudhishthira, rămâne deasupra tuturor duşmanilor săi. Vehicule de o splendoare pură, cu măgari înjugați și făcute din aur şi argint, O, monarhule, se apropie de el. Se spune că cel care face cadou sandale câştigă meritul de a face cadou un vehicul cu cai bine dresați înjugați la el.

Yudhishthira a spus: Spune-mi încă o dată în detaliu, O, strămoşule, despre meritele care se ataşează cadourilor de susan, pământ, vite şi mâncare.

Bhishma spuse: Ascultă, O, fiu al lui Kunti, care sunt meritele ataşate daniei de susan. Ascultându-mă, dăruieşte apoi, O, cel mai bun dintre Kurui, semințe de susan conform rânduielilor. Semințele de susan au fost create de Brahmanul Născut din Sine ca fiind cea mai bună hrană pentru Pitri. De aceea, dăruirile de semințe de susan bucură întotdeauna foarte mult Pitrii. Omul care face danii de semințe de susan, în luna *Magha*, Brahmanilor, nu trebuie să viziteze niciodată iadul care este plin de toate creaturile înspăimântătoare. Cel care cinsteşte Pitrii cu ofrande de semințe de susan este considerat că venerează zeitățile la toate jertfele. Nimeni nu ar trebui să facă un *Sraddha* fără ofrande de semințe de susan fără să aibă un scop anume.[76] Semințele de susan au izvorât din membrele marelui Înțelept Kasyapa. De aceea, în materie de danii, ele au ajuns să fie considerate ca având o mare eficacitate. Semințele de susan aduc atât prosperitate, cât şi frumusețe personală şi îl curăță pe dătător de toate păcatele sale. Din acest motiv, dania de semințe de susan este deosebită de dania oricărui alt articol. Apastamva, de mare înțelepciune, şi Kankha şi Likhita, şi marele Înțelept Gautama, toți au urcat în ceruri prin faptul că au făcut danii de semințe de susan. Acei Brahmani care fac Homa cu ofrande de susan, se abțin de la contactul sexual şi practică religia *Pravritti* sau a faptelor, sunt considerați egali (în puritate şi eficacitate) cu Havi de origine bovină. Dania de semințe de susan este deosebită de toate daniile. Dintre toate daniile, dania de semințe de susan este considerată ca aducătoare de merit inepuizabil. În vremuri străvechi, când Havi (untul clarificat) la un moment dat devenise indisponibil, Înțeleptul Kusika, O, cel ce arzi duşmanii, a făcut ofrande de semințe de susan celor trei focuri de jertfă ale sale şi a reuşit să atingă un sfârşit minunat. Ți-am spus astfel, O, şef al Kuruşilor, care sunt reglementările privind dania excelentă de semințe de susan. Datorită acestor reglementări, dania de semințe de susan a ajuns să fie considerată înzestrată cu un merit foarte superior. După aceasta, ascultă ce am să spun. Odată, zeitățile, dorind să facă o jertfă, s-au dus, O, monarh, la Brahma Născut din sine . După ce l-au întâlnit pe Brahma, dorind să îndeplinească o jertfă pe pământ, L-au rugat să le dea o bucată de pământ de bun augur, spunând: „O, avem nevoie pentru jertfa noastră”.

Zeii au spus: O, ilustrule, tu eşti stăpânul întregului pământ, precum şi al tuturor zeilor. Cu permisiunea ta, O, binecuvântate, dorim să aducem un sacrificiu. Cel care nu a obținut prin mijloace legale pământul pe care să ridice altarul sacrificial nu câştigă meritul sacrificiului pe care îl aduce. Tu eşti Stăpânul întregului univers, alcătuit din obiecte mobile şi imobile. Prin urmare, se cuvine să ne acorzi o bucată de pământ pentru sacrificiul pe care dorim să-l facem.

---

76 Pot exista acte *akama* şi *sakama*, adică acte fără dorința de a obține rezultate şi acte cu dorința de a obține rezultate. Un *Sraddha* cu Tila sau susan nu trebuie niciodată realizat fără dorința de a obține rezultate.

Brahma a spus: Voi, cei mai de seamă dintre zei, vă voi da o bucată de pământ pe care, voi, fiii lui Kasyapa, veţi aduce sacrificiul pe care îl intenţionaţi.

Zeii au spus: Dorinţele noastre, O, sfântule, au fost încununate de succes. Vom aduce jertfa chiar aici, cu o Dakshina mare. Totuşi, să lăsăm *Munii* să adore mereu bucata de pământ. Apoi au venit în acel loc Agastya şi Kanwa şi Bhrigu şi Atri şi Vrishakapi, şi Asita şi Devala. Zeii înalţi, O, tu, cu glorie nepieritoare, şi-au adus jertfa. Acei zei de seamă au încheiat sacrificiul la timpul potrivit. După ce şi-au încheiat sacrificiul pe vârful acelui munte de seamă, Himavat, zeii au ataşat darului de pământ o şesime din meritul rezultat din sacrificiul lor. Omul care face un dar chiar şi de o palmă de pământ (unui Brahmana) cu reverenţă şi credinţă, nu va suferi niciodată de vreo dificultate şi nu va întâlni niciodată vreo calamitate. Oferind o casă care protejează de frig, vânt şi soare şi care se află pe un teren curat, cel care dăruieşte ajunge în tărâmul zeilor şi nu cade nici măcar atunci când meritul său se epuizează. Oferind o casă de locuit, cel care dăruieşte, posedând înţelepciune, trăieşte, O, rege, în fericire, în compania lui Sakra. O astfel de persoană primeşte mari onoruri în ceruri. Persoana în casa căreia locuieşte un Brahmana cu simţuri stăpânite, bine versat în *Vedă* şi aparţinând de drept unei familii de preoţi, trăieşte în mulţumire, reuşeşte să atingă şi să se bucure de o regiune a fericirii înalte.[77] În acelaşi mod, O, cel mai bun dintre Bharata, dăruind un adăpost pentru adăpostirea vitelor care poate ţine frigul şi ploaia şi care este de structură solidă, cel care donează salvează şapte generaţii ale rasei sale (din iad). Dăruind o bucată de pământ arabil, cel care donează obţine o prosperitate excelentă. Dăruind o bucată de pământ care conţine bogăţii minerale, cel care donează îşi măreşte familia şi rasa. Nu trebuie niciodată să se doneze un pământ sterp sau ars (arid); de asemenea, nu trebuie să se doneze un pământ care se află în imediata apropiere a unui cimitir sau care a fost deţinut şi folosit de o persoană păcătoasă înainte de un astfel de dar. Când un om săvârşeşte un *Sraddha* în onoarea Pitrilor pe pământul altcuiva, Pitrii fac ca atât darul acelui pământ cât şi însăşi *Sraddha* să fie zadarnice.[78] De aceea, cel înzestrat cu înţelepciune ar trebui să cumpere chiar şi o mică bucată de pământ şi să o dăruiască. *Pinda* oferită strămoşilor pe un pământ cumpărat corespunzător devine inepuizabilă.[79] Pădurile şi munţii, şi râurile, şi *Tirthas* (locuri sfinte) sunt considerate fără stăpâni. Nu este necesară cumpărarea niciunui pământ aici pentru săvârşirea *Sraddha*-urilor. Chiar şi despre aceasta s-a spus, O, rege, pe subiectul meritelor aduse prin dăruirea de pământ. După aceasta, O, fără de păcat, îţi voi vorbi despre darul vitelor. Vitele sunt considerate superioare tuturor asceţilor. Şi din acest motiv, divinul Mahadeva a efectuat penitenţă în compania lor. Vitele, O, Bharata, locuiesc în regiunea lui Brahman, în compania lui Soma. Constituind scopul suprem, Rishi înnăscuţi din nou şi încununaţi de succes se străduiesc să atingă exact acea regiune. Vitele aduc beneficii oamenilor cu lapte, *ghee*, iaurt, bălegar, piele, oase, coarne şi păr, O, Bharata. Vitele nu simt frigul sau căldura. Ele muncesc mereu. Nici anotimpul ploios nu le afectează deloc. Şi din moment ce vitele ating scopul suprem (şi anume, reşedinţa în regiunea lui Brahman), în compania Brahmanilor, de aceea cei înţelepţi spun că regele şi Brahama sunt egali. În zilele de demult, regele Rantideva a efectuat un mare sacrificiu în care un număr imens de vite au fost oferite şi sacrificate. Din seva secretată de pieile animalelor sacrificate, s-a format un râu care a ajuns să fie numit Charmanwati. Vitele nu mai sunt animale potrivite pentru sacrificiu. Acum ele constituie animale potrivite pentru dar. Regele care face daruri de vite celor mai destoinici Brahmani, O, monarh, va depăşi cu siguranţă orice calamitate, chiar dacă ar cădea în ea. Omul care dăruieşte o mie de vite nu trebuie să meargă în iad. O astfel de persoană, O, conducător de oameni, obţine victoria pretutindeni. Chiar şeful zeilor a spus că laptele vitelor este nectar. Din acest motiv, cel care dăruieşte o vacă este considerat ca dăruind nectar. Cei versanţi în

---

77 Când o casă rezidenţială este dăruită unui astfel de Brahmana şi cel care o primeşte locuieşte în ea, cel care o dăruieşte culege răsplata indicată. Nu se referă la adăpostul ospitalier oferit unui astfel de Brahmana de către cineva în propria casă.

78 Până în prezent, cel puţin în Bengal, un chiriaş nu efectuează niciodată prima *Sraddha* sau *Puja* (cultul zeilor) fără a obţine mai întâi permisiunea proprietarului. În Sraddhas există o taxă *Rajavarana* sau taxă regală care trebuie plătită proprietarului terenului pe care se efectuează *Sraddha*.

79 *Tasyam* este explicat de comentator ca *kritayam*.

Vedă au declarat că *Ghee*-ul fabricat din laptele de vacă este cel mai bun dintre toate libaţiile turnate în focul sacru. Din acest motiv, omul care dăruieşte o vacă este considerat ca dăruind o libaţie pentru sacrificiu. Un taur bovin este întruchiparea raiului. Cel care oferă darul cu taur bovin unui brahman desăvârşit primeşte mari onoruri în ceruri. Făgăduinţele, O, şef al rasei lui Bharata, sunt considerate respiraţia vieţii creaturilor vii. Prin urmare, omul care face darul unei vaci se spune că face darul respiraţiei vieţii. Cei versanţi în *Vedă* au spus că făgăduinţele constituie marele refugiu al creaturilor vii. De aceea, omul care face darul unei vaci este considerat că face darul a ceea ce este înaltul refugiu pentru toate creaturile. Vaca nu trebuie niciodată dată spre sacrificare (adică, celui care o va ucide); nici vaca nu trebuie dată unui cultivator; nici vaca nu trebuie dată unui ateu. Vaca nu trebuie, de asemenea, O, şef al Bharata, să fie dată celui a cărui ocupaţie este păstrarea vacilor.[80] Înţelepţii au spus că o persoană care donează vaca oricăruia dintre aceşti oameni păcătoşi trebuie să se scufunde în iadul veşnic. Nu trebuie să i se dea unui brahman o vacă care este slabă, sau care produce viţei care nu trăiesc, sau care este stearpă, sau care este bolnavă, sau care are membre defecte, sau care este istovită de muncă. Omul care donează zece mii de făgăduinţe ajunge în ceruri şi se delectează în fericire în tovărăşia lui Indra. Omul care face daruri de făgăduinţe de o sută de mii dobândeşte multe regiuni de fericire inepuizabilă. Astfel ţi-am recitat meritele ataşate darului făgăduinţelor şi al susanului, precum şi darului pământului. Ascultă-mă acum în timp ce îţi vorbesc despre darul hranei, O, Bharata. Darul hranei, O, fiu al lui Kunti, este considerat un dar foarte superior. Regele Rantideva în zilele de demult a ajuns în ceruri prin faptul că a făcut daruri de hrană. Acel rege, care face dar de hrană celui obosit şi flămând, atinge acea regiune de fericire supremă care este a Celui Născut din Sine. Oamenii nu reuşesc să atingă, prin daruri de aur şi veşminte şi de alte lucruri, fericirea pe care o ating cei care dau hrană, O, tu cu mare putere! Hrana este, într-adevăr, primul articol. Hrana este considerată cea mai înaltă prosperitate. Din hrană izvorăşte viaţa, precum şi energia şi vitejia şi puterea. Cel care face mereu daruri de hrană, cu atenţie, celor drepţi, nu cade niciodată în vreo nenorocire. Chiar şi acest lucru a fost spus de Parasara. După ce a venerat cuvenit zeităţile, hrana trebuie dedicată mai întâi lor. S-a spus, O, rege, că tipul de hrană pe care o mănâncă anumiţi oameni este mâncat şi de zeităţile pe care acei oameni le venerează.[81] Omul care face un dar de hrană în luna luminoasă a lunii *Kartika*, reuşeşte să treacă peste orice dificultate aici şi atinge fericirea inepuizabilă în viaţa de apoi. Omul care face dar de hrană unui oaspete flămând sosit la el în casă, atinge toate acele regiuni, O, şef al rasei lui Bharata, care sunt rezervate pentru persoanele cunoscătoare de Brahma. Omul care face daruri de hrană trece cu siguranţă peste orice dificultate şi necaz. O astfel de persoană depăşeşte orice păcat şi se curăţă de orice faptă rea. Astfel ţi-am vorbit despre meritele de a face daruri de hrană, de susan, de pământ şi de făgăduinţe.

SECŢIUNEA LXVII

Yudhishthira spuse: Am auzit, O, domnule, despre meritele diferitelor tipuri de daruri despre care mi-ai vorbit. Înţeleg, O, Bharata, că darul mâncării este deosebit de lăudabil şi superior. Care sunt însă marile merite ale darurilor sub formă de băutură? Doresc să aud despre aceasta în detaliu, O, strămoşule!

Bhishma a zis: Îţi voi vorbi, O, căpetenie a rasei lui Bharata, despre acest subiect. Ascultă-mă, O, tu cu putere neînfrântă, în timp ce îţi vorbesc. Îţi voi vorbi, O, fără de păcat, despre daniile începând cu cea a băuturii. Meritul pe care un om îl capătă făcând danii de mâncare şi băutură este de aşa natură încât, cred eu, nu poate fi dobândit prin nicio altă danie. Prin urmare, nu există danie superioară celei de mâncare sau băutură. Doar prin mâncare pot exista toate fiinţele vii. Din acest

80 *Kinasa* este fie cel care lucrează pământul cu ajutorul boilor, fie cel care sacrifică vite. Având în vedere că mai întâi s-a menţionat *vadhartham*, *kinasa* ar trebui interpretat aici ca fiind un plugar. *Kasai*, care înseamnă măcelar, pare a fi o denaturare a cuvântului *kinasa*.

81 Nu este necesar să se dedice zeilor alimente diferite de cele pe care le consumă omul însuşi. În *Ramayana* se spune că Rama le-a oferit Pitrilor fructe astringente în timp ce se afla în exil. Pisachas dedică zeilor lor hoituri, deoarece ei înşişi se hrănesc cu hoituri.

motiv, hrana este considerată un obiect foarte superior în toate lumile. Din hrană, puterea şi energia fiinţelor cresc neîncetat. De aceea, domnul tuturor creaturilor a spus el însuşi că dania de hrană este o danie foarte superioară. Ai auzit, O, fiu al lui Kunti, care sunt cuvintele pline de bun augur ale Savitrii însăşi (referitoare la dania de hrană). Ştii din ce motiv au fost rostite acele cuvinte, care au fost acele cuvinte şi cum au fost rostite în cursul *Mantrelor* sacre, O, tu cu inteligenţă mare. Un om, făcând danie de mâncare, dăruieşte de fapt însăşi viaţa. Nu există danie în această lume superioară darului vieţii. Nu-ţi sunt necunoscute spusele lui Lomasa, O, tu cu braţe puternice! Scopul atins în zilele de demult de regele Sivi în urma faptului că a dăruit viaţă porumbelului, este atins de el, O, monarhule, care dă unui Brahmana hrană. De aceea, am auzit că cei care dau viaţă ajung în regiuni de fericire foarte superioare în viaţa de apoi. Mâncarea, O, cel mai bun dintre Kurui, poate fi sau nu superioară băuturii. Nimic nu poate exista fără sprijinul a ceea ce provine din apă. Însuşi domnul tuturor planetelor, ilustrul Soma, a izvorât din apă. *Amrita* şi Sudha şi Swadha şi laptele, precum şi orice fel de mâncare, ierburile care se desfrunzesc, O, monarhule, şi lianele (medicinale şi de alte virtuţi), toate acestea izvorăsc din apă. Din acestea, O, rege, curge suflarea vieţii tuturor fiinţelor. Zeităţile au nectarul ca hrană. Naga au *Sudha*. Pitrii au *Swadha* drept hrană. Animalele au plantele şi ierburile ca hrană. Înţelepţii au spus că orezul etc. constituie hrana fiinţelor umane. Toate acestea, O, căpetenie a oamenilor, izvorăsc din apă. De aceea, nimic nu este mai presus de darul apei sau al băuturii. Dacă o persoană doreşte să-şi asigure prosperitatea, ea ar trebui să facă întotdeauna danii de băutură. Dania de apă este considerată foarte lăudabilă. Ea aduce faimă mare şi îi conferă celui care o face o viaţă lungă. Dăruitorul de apă, O, fiu al lui Kunti, stă întotdeauna deasupra capetelor duşmanilor săi. O astfel de persoană obţine împlinirea tuturor dorinţelor sale şi câştigă faimă veşnică. Dăruitorul, O, căpetenie a oamenilor, este curăţat de orice păcat şi obţine fericire nesfârşită în viaţa de apoi, în timp ce se îndreaptă spre cer, O, tu cu splendoare mare. Omul însuşi a spus că o astfel de persoană câştigă regiuni de fericire inepuizabilă în lumea cealaltă.

SECŢIUNEA LXVIII

Yudhishthira a spus: O, strămoşule, vorbeşte-mi încă o dată despre meritele asociate darurilor de susan şi de lămpi pentru iluminarea întunericului, precum şi ale hranei şi ale veşmintelor.

Bhishma spuse: În legătură cu aceasta, O, Yudhishthira, se recitește narațiunea discuției care a avut loc în vremuri străvechi între un Brahmana şi Yama. În ţara situată între râurile Gange şi Yamuna, la poalele dealurilor numite Yamuna, exista un oraş mare locuit de Brahmani. Oraşul era renumit sub numele de Parnasala şi era foarte plăcut la vedere, O, rege. Un număr mare de Brahmani învăţaţi locuiau în el. Într-o zi, Yama, stăpânul morţilor, i-a poruncit unui mesager al său, care era îmbrăcat în negru, avea ochi roşii ca sângele şi părul zburlit, şi al cărui picioare, ochi şi nas semănau cu cele ale unui corb, spunându-i: ”Du-te în oraşul locuit de Brahmani şi adu-mi persoana cunoscută sub numele de Sarmin, născut din neamul lui Agastya. El este preocupat de liniştea sufletească şi este un om învăţat. Este un învăţător care predă *Vedele* şi practicile sale sunt binecunoscute. Nu-mi aduce un alt om din acelaşi neam care locuieşte în apropiere. Celălalt este egal cu cel pe care îl doresc, în virtute, studiu şi neam. În ceea ce priveşte copiii şi conduita, celălalt seamănă cu înţeleptul Sarmin. Adu-mi individul pe care îl am în vedere. El trebuie venerat cu respect (în loc să fie târât de aici cu lipsă de respect).” Mesagerul, ajungând la locul respectiv, a făcut exact contrariul celor ce i se poruncise. După ce a atacat persoana, l-a adus pe cel pe care Yama îi interzisese să-l aducă. Yama, de mare energie, s-a ridicat la vederea Brahmanului şi l-a venerat cuvenit. Regele morţilor i-a poruncit apoi mesagerului său: ”Să fie dus înapoi acesta, şi să mi-l aduci pe celălalt.” După ce marele judecător al morţilor a rostit aceste cuvinte, acel Brahmana i-a spus: ”Mi-am terminat studiul *Vedelor* şi nu mai sunt ataşat de lume. Oricât timp mi-ar mai fi rămas din existența mea muritoare, doresc să-l petrec aici, chiar aici, O, tu cu glorie nepieritoare!”[82]

82 Prima linie din 13 şi ultima linie din 14 sunt foarte concise: *Kalasya vihitam*, aşa cum explică Comentatorul, este *ayuh pramanam, na prapnami* este *na janami*. Sensul este că „neîmpins de soartă, nu pot

Yama a spus: Nu pot stabili cu exactitate perioada de viaţă stabilită de Timp şi, prin urmare, nefiind constrâns de Timp, nu pot permite nimănui să se stabilească aici. Eu iau notă de faptele drepte (sau nedrepte) pe care le face cineva în lume. Tu, O, învăţat Brahmana de mare splendoare, întoarce-te imediat la locuinţa ta. Spune-mi ce mai ai în minte şi ce pot face pentru tine, O, tu, cel cu glorie nepieritoare!

Brahmana a spus: Spune-mi care sunt acele fapte prin îndeplinirea cărora se poate câştiga un mare merit. O, cel mai bun dintre toate fiinţele, tu eşti cea mai înaltă autoritate (în această materie) chiar şi în cele trei lumi.

Yama a spus: Ascultă, O, Rishi regenerat, excelentele porunci privind darurile. Darul seminţelor de susan este unul foarte superior. El produce merite veşnice. O, cel mai de seamă dintre cei regeneraţi, omul ar trebui să ofere daruri de susan cât poate de mult. Oferind daruri de susan în fiecare zi, omul va obţine cu siguranţă împlinirea tuturor dorinţelor sale. Darul de susan la *Sraddhas* este aplaudat. Într-adevăr, darul de susan este unul foarte superior. Fă daruri de susan brahmanilor conform riturilor prescrise în scripturi. În ziua de lună plină a lunii *Vaisakha*, ar trebui să faci daruri de susan brahmanilor. De asemenea, ar trebui să-i faci să mănânce şi să atingă susanul cu fiecare ocazie pe care ţi-o poţi permite. Cei care doresc să obţină ceea ce le este benefic ar trebui să facă acest lucru cu toată sufletul în casele lor.[83] Fără îndoială, oamenii ar trebui să ofere în mod similar daruri de apă şi să înfiinţeze locuri de odihnă pentru distribuirea apei potabile.[84] Ar trebui să se excaveze rezervoare, lacuri şi fântâni. Astfel de acte sunt rare în lume, O, cel mai bun dintre cei regeneraţi! Oferă întotdeauna apă. Acest act este plin de mare merit. O, cel mai bun dintre cei regeneraţi, ar trebui să înfiinţezi locuri de odihnă de-a lungul drumurilor pentru distribuirea apei. După ce cineva a mâncat, darul care i se oferă ar trebui să fie în special apă de băut.

Bhishma a continuat: După ce Yama i-a spus aceste cuvinte, mesagerul care îl adusese de la reşedinţa sa l-a transportat înapoi acolo. Brahmanul, la întoarcere, a urmat instrucţiunile pe care le primise. După ce l-a adus înapoi la locuinţa sa, mesagerul lui Yama l-a adus pe Sarmin, cel căutat de fapt de Yama. Luându-l pe Sarmin la el, şi-a informat stăpânul. Posedând o mare energie, judecătorul celor morţi l-a venerat pe acel drept Brahmana şi, după ce a stat de vorbă cu el puţin timp, l-a trimis înapoi la reşedinţa sa. Şi lui i-a dat Yama aceleaşi instrucţiuni. Şi Sarmin, venind înapoi în lumea oamenilor, a făcut tot ce spusese Yama. La fel ca darul de apă, Yama, din dorinţa de a face binele Pitrilor, laudă darul de lămpi pentru a lumina locurile întunecate. De aceea, cel care dă o lampă pentru a lumina un loc întunecat este considerat că îi aduce beneficii Pitrilor. De aceea, O, cel mai bun dintre Bharatas, ar trebui să se dea întotdeauna lămpi pentru a lumina locurile întunecate. Dăruirea de lămpi sporeşte puterea vederii divinităţilor, Pitrilor şi a propriei persoane.[85] S-a spus, O, rege, că darul de pietre preţioase este un dar foarte superior. Brahmanul care, după ce a acceptat un dar de pietre preţioase, îl vinde pentru a face un sacrificiu, nu săvârşeşte niciun păcat. Brahmanul care, după ce a acceptat un dar de pietre preţioase, îl dăruieşte Brahmanilor, dobândeşte merit inepuizabil pentru sine şi conferă merit inepuizabil celui de la care le-a primit iniţial. Având cunoştinţă de fiecare datorie, Manu însuşi a spus că acela care, respectând reţinerile potrivite, câştigă şi dăruieşte pietre preţioase unui Brahmana care respectă reţinerile potrivite, dobândeşte merit inepuizabil pentru sine şi conferă merit inepuizabil celui care le primeşte. Omul care se

---

permite ca acestea să-mi ocupe locuinţa aici”.

83 Adică, invitaţi brahmanii la festinuri în care să predomine susanul.

84 În Bengal, până în ziua de azi, cei care îşi permit, în special doamnele pioase, amenajează locuri de odihnă umbroase în luna *Vaisakha* (cea mai caldă lună a anului), lângă drumurile publice, pentru călători, unde se distribuie gratuit apă potabilă rece, o mână de ovăz bine udat şi puţin zahăr brut. Astfel de instituţii, situate pe vechiul drum Benares şi pe Grand Trunk Road, răcoresc considerabil călătorii. Pe aceste drumuri există kilometri întregi pe care nu se poate găsi deloc apă bună.

85 Prin „darea de lămpi” se înţelege amplasarea de lămpi aprinse în locuri întunecate frecventate de oameni, cum ar fi drumuri, trepte etc.

mulţumeşte cu propria soţie legitimă şi care dăruieşte veşminte, dobândeşte un ten excelent şi veşminte excelente pentru el însuşi. Ţi-am povestit, O, cel mai de frunte dintre oameni, care sunt meritele ataşate dăruirii de vite, de aur şi de susan, în conformitate cu preceptele venerabile ale *Vedelor* şi scripturilor. Ar trebui să te căsătoreşti şi să ai urmaşi cu soţiile tale legitime. Dintre toate achiziţiile, O, fiu al rasei lui Kuru, cea de a avea descendenţi de sex masculin este considerată cea mai importantă.

SECŢIUNEA LXIX

Yudhishthira a spus: Tu, cel mai de seamă dintre descendenţii lui Kuru, vorbeşte-mi încă o dată despre excelenta lege privind darurile, cu referire specială, O, tu, cel de mare înţelepciune, la darul pământului. Un Kshatriya ar trebui să ofere daruri de pământ unui Brahmana cu fapte drepte. Un astfel de Brahmana ar trebui să accepte darul cu riturile cuvenite. Cu toate acestea, nimeni altcineva în afară de un Kshatriya nu este competent să ofere daruri de pământ. Se cuvine acum să-mi spui care sunt aceste obiecte pe care persoanele de toate clasele sunt libere să le ofere dacă sunt mişcate de dorinţa de a câştiga merite. Ar trebui să-mi spui, de asemenea, ce s-a spus în *Vede* cu privire la acest subiect.

Bhishma spuse: Există trei daruri care poartă acelaşi nume şi care aduc merite egale. Într-adevăr, acestea trei aduc împlinirea oricărei dorinţe. Cele trei obiecte ale căror daruri sunt de o asemenea natură sunt vacile, pământul şi cunoaşterea.[86] Acel om care spune discipolului său cuvinte de importanţă dreaptă extrase din *Vede* dobândeşte un merit egal cu cel obţinut prin oferirea de pământ şi vaci ca daruri. În mod similar, vacile sunt lăudate (ca obiecte de daruri). Nu există un dar mai înalt decât ele. Se crede că vacile aduc merit imediat. De asemenea, O Yudhishthira, ele sunt astfel încât un dar al lor nu poate decât să ducă la un mare merit. Vacile sunt mamele tuturor creaturilor. Ele oferă fiecare fel de fericire. Omul care îşi doreşte propria prosperitate ar trebui să ofere mereu daruri de vaci. Nimeni nu ar trebui să lovească vacile cu piciorul sau să treacă prin mijlocul lor. Vacile sunt zeiţe şi lăcaşuri ale celor de bun augur. Din acest motiv, ele merită întotdeauna veneraţie. În trecut, zeii, în timp ce arau pământul pe care au efectuat un sacrificiu, au folosit bâtul pentru a lovi boii înhămaţi la plug. Prin urmare, la aratul pământului în acest scop, se poate aplica bâtul boilor fără a atrage blam sau păcat. În alte acţiuni, totuşi, boii nu ar trebui să fie niciodată loviţi cu bâtul sau cu biciul. Când vacile pasc sau stau culcate, nimeni nu ar trebui să le deranjeze în vreun fel. Când vacilor le este sete şi nu primesc apă (din cauza cuiva care le obstrucţionează accesul la iaz, rezervor sau râu), ele, doar uitându-se la o astfel de persoană, o pot distruge pe ea împreună cu rudele şi prietenii ei. Ce creaturi pot fi mai sfinte decât vacile, când chiar cu bălegarul lor altarele unde se oficiază *Sraddha* în cinstea Pitrilor, sau cele unde sunt veneraţi zeii, sunt curâţate şi sfinţite? Acel om care, înainte de a mânca el însuşi, oferă în fiecare zi, timp de un an, doar o mână de iarbă unei vaci care aparţine altuia, este considerat a fi suportând un jurământ sau o practică ce aduce împlinirea oricărei dorinţe. O astfel de persoană dobândeşte copii, faimă, avere şi prosperitate, şi alungă toate relele şi visele.

Yudhishthira a spus: Care ar trebui să fie semnele distinctiv ale vacilor care merită să fie dăruite? Care sunt vacile care ar trebui să fie trecute cu vederea în ceea ce priveşte darurile? Care ar trebui să fie caracterul persoanelor cărora ar trebui să li se dăruiască vaci? Cine sunt, din nou, cei cărora nu ar trebui să li se dăruiască vaci?

Bhishma a zis: O vacă nu ar trebui să fie dată niciodată celui care nu este drept în comportament, sau celui care este păcătos, sau celui lacom sau celui mincinos în vorbire, sau celui care nu aduce ofrande strămoşilor (Pitris) şi zeilor. O persoană, prin dăruirea a zece vaci unui Brahmana învâţat în *Vedă*, sărac în bogâţii lumeşti, cu mulţi copii şi care posedă un cămin propriu, atinge numeroase regiuni de mare fericire. Când un om săvârşeşte un act plin de merite asistat de

86 De acelaşi nume, deoarece cuvântul **go** înseamnă vacă, pământ şi vorbire.

ceea ce a primit cadou de la altul, o parte din meritul atașat acelui act devine întotdeauna a celui a cărui avere a fost folosită pentru realizarea actului. Cel care procreează o persoană, cel care salvează o persoană și cel care alocă mijloacele de subzistență unei persoane sunt considerați cei trei părinți. Serviciile aduse cu sârguință învățătorului distrug păcatul. Mândria distruge chiar și marea faimă. Posesia a trei copii distruge reproșul de a fi fără copii, iar posesia a zece vaci alungă reproșul sărăciei. Aceluia care este devotat *Vedantei*, care este înzestrat cu o mare învățătură, care a fost umplut de înțelepciune, care are un control complet asupra simțurilor sale, care respectă restricțiile stabilite în scripturi, care s-a retras de la toate atașamentele lumești, aceluia care spune cuvinte plăcute tuturor creaturilor, aceluia care nu ar face niciodată un act rău chiar și impulsionat de foame, aceluia care este blând sau posedă o dispoziție pașnică, aceluia care este ospitalier cu toți oaspeții – într-adevăr, unui astfel de Brahmana ar trebui să-i aloce mijloacele de subzistență un om cu un comportament similar și care posedă copii și soții. Măsura meritului atașat darului de vaci unei persoane merituoase este exact măsura păcatului atașat actului de a jefui un Brahmana de ceea ce îi aparține. În toate circumstanțele, deposedarea de ceea ce aparține unui Brahmana trebuie evitată, iar soțiile lui trebuie ținute la distanță.

SECȚIUNEA LXX

Bhishma spuse: În legătură cu aceasta, O, perpetuator al rasei Kuru, este recitată de către cei drepți narațiunea despre marea calamitate care l-a lovit pe regele Nriga din cauza deposedării sale de ceea ce aparținea unui Brahmane. Cu ceva timp înainte, anumiți tineri din rasa Yadu, căutând apă, au dat peste o fântână mare, acoperită de iarbă și liane. Dorind să scoată apă din ea, s-au străduit foarte mult să îndepărteze lianele care îi acopereau gura. După ce gura a fost curățată, au văzut în fântână o șopârlă foarte mare care locuia în ea. Tinerii au făcut eforturi mari și repetate pentru a elibera șopârla din acea situație. Mărimea șopârlei, asemenea unui munte, a făcut ca eliberarea ei să fie căutată cu ajutorul funiilor și a cleștelor de piele. Nereușindu-le intenția, tinerii s-au dus apoi la Janardana. Adresându-i-se, i-au spus: „Acoperind toată suprafața unei fântâni, se vede o șopârlă foarte mare. În ciuda celor mai bune eforturi ale noastre, nu am reușit să o eliberăm din acea situație.” Așa i-au spus ei lui Krishna. Vasudeva a mers atunci la fața locului și a scos șopârla, întrebând-o cine este. Șopârla a spus că este sufletul regelui Nriga, care a înflorit în zile de demult și care a săvârșit multe jertfe. Șopârlei care a spus acele cuvinte, Madhava i-a vorbit: „Ai săvârșit multe fapte drepte. Niciun păcat nu ai săvârșit. De ce, atunci, O, rege, ai ajuns la un sfârșit atât de chinuitor? Explică-mi ce este aceasta și de ce a fost adusă. Am auzit că ai făcut în mod repetat daruri brahmanilor de sute și sute de mii și încă o dată de opt ori sute și sute de zece mii de vaci.[87] De ce, atunci, te-a ajuns acest sfârșit?” Nriga i-a răspuns lui Krishna, spunând: „Într-o ocazie, o vacă aparținând unui Brahman care își venera în mod regulat focul domestic, scăpând din gospodăria stăpânului în timp ce acesta era plecat de acasă, a intrat în turma mea. Păzitorii de vite au inclus acea vacă în numărul celor o mie. În cele din urmă, acea vacă a fost dată de către mine unui Brahman, acționând eu așa din dorința de fericire în cer. Adevăratul proprietar, întorcându-se acasă, a căutat vaca pierdută și în cele din urmă a văzut-o în casa altcuiva. Văzând-o, proprietarul a spus: «Această vacă este a mea!» Celălalt a contestat pretenția sa, până când amândoi, certându-se și plini de furie, au venit la mine.” Adresându-mi-se, unul dintre ei spuse: „Tu ai fost cel care a dăruit această vacă!”. Celălalt spuse: „Tu m-ai deposedat de această vacă — ea este a mea!”. Am rugat atunci pe Brahmanul căruia îi dădusem acea vacă să-mi înapoieze darul în schimbul a sute și sute de alte vaci. Fără să dea curs rugăminților mele stăruitoare, el mi-a zis: „Vaca pe care o am este foarte potrivită pentru timp și loc. Ea dă o măsură bogată de lapte, pe lângă faptul că este foarte cuminte și foarte atașată de noi. Laptele pe care îl dă este foarte dulce. Ea este considerată demnă de fiecare laudă în casa mea. În plus, ea îl hrănește pe un copil al meu slăbit, care tocmai a fost înțărcat. Ea este incapabilă să fie cedată de mine!”. Zicând acestea, Brahmanul a plecat. L-am rugat apoi pe celălalt Brahman, oferindu-i un schimb, și zicând: „Ia o sută de mii de vaci pentru această singură vacă!”. Brahmanul, însă, mi-a răspuns, zicând: „Nu accept daruri de la persoane din ordinul

87 Nu se referă la un număr anume. Ceea ce se vrea a se spune este „nenumărate”.

regal. Mă descurc fără ajutor. Dă-mi apoi, fără întârziere, acea vacă care a fost a mea!". Așa, O, ucigaș al lui Madhu, mi-a vorbit acel Brahman. I-am oferit daruri de aur și argint și cai și care. Acel Brahman desăvârșit a refuzat să accepte oricare dintre acestea ca dar și a plecat. Între timp, împins de influența irezistibilă a timpului, a trebuit să plec din această lume. Mergând în regiunea Pitrilor, am fost dus înaintea regelui morților. Închinându-mi-se cuvenit, Yama mi-a zis: „Sfârșitul faptei tale nu poate fi cunoscut, O, rege. Există, însă, un mic păcat pe care l-ai comis fără voie. Suferă pedeapsa pentru acest păcat acum sau mai târziu, cum îți place. Tu jurasei (la înscăunarea ta) că vei proteja (pe toți cei care se bucură de drepturile lor). Acel jurământ al tău nu a fost ținut cu strictețe de tine. Ai luat și ceea ce aparținea unui Brahman. Acesta a fost păcatul tău în două părți". Am răspuns, zicând: „Voi suferi mai întâi chinul pedepsei, iar când acesta se va sfârși, mă voi bucura de fericirea care mă așteaptă, O, stăpâne!". După ce am spus acele cuvinte regelui morților, am căzut pe Pământ. Deși căzut, tot auzeam cuvintele pe care Yama mi le spunea foarte tare. Acele cuvinte erau: „Janardana, fiul lui Vasudeva, te va salva! După împlinirea unui an întreg, când neajunsul actului tău păcătos va fi epuizat, vei atinge atunci multe regiuni de fericire inepuizabilă pe care le-ai dobândit prin propriile tale acte de dreptate". Căzând, m-am găsit, cu capul în jos, în acest șanț, transformat într-o creatură a ordinului intermediar. Memoria, însă, nu m-a părăsit. De tine am fost salvat astăzi. Ce altceva ar putea dovedi aceasta decât puterea penitențelor tale? Fie-mi permis. O, Krishna! Doresc să urc în cer!". Permis de Krishna, regele Nriga și-a plecat capul și apoi a urcat într-un car ceresc și a plecat în cer. După ce Nriga plecase astfel în cer, O, cel mai bun dintre Bharata, Vasudeva a rostit acest verset, O, bucurie a Kurus. "Nimeni nu ar trebui să se apropie în mod conștient de ceva ce aparține unui Brahmana." Proprietatea unui Brahmana, dacă este luată, distruge pe cel care o ia, la fel cum vaca Brahmanului l-a distrus pe regele Nriga! Îți spun din nou, O Partha, că o întâlnire cu binele nu se dovedește niciodată fără rezultat. Iată, regele Nriga a fost salvat din iad prin întâlnirea cu unul care este bun. Așa cum un dar produce merite, tot așa un act de jaf duce la nemerite. De aceea, O, Yudhishthira, nimeni nu ar trebui să facă rău vacilor.[88]

SECȚIUNEA LXXI

Yudhishthira a spus: Vai, tu cel fără păcat, vorbește-mi mai în detaliu despre meritele care pot fi obținute prin dăruirea de vite. O, tu, cel cu brațe puternice, nu mă satur niciodată de cuvintele tale!

Bhishma a spus: În această privință se recită vechea istorie a discursului dintre *Rishi*-ul Uddalaki și fiul său numit Nachiketa. Odată, *Rishi*-ul Uddalaki, înzestrat cu o mare inteligență, apropiindu-se de fiul său Nachiketa, i-a spus: „Vino să mă slujești și să mă păzești." După împlinirea jurământului pe care îl practicase, marele Rishi i-a spus din nou fiului său: „Angajat în săvârșirea abluțiunilor mele și profund absorbit de studiul meu vedic, am uitat să-mi aduc lemnele de foc, lamele de Kusa, florile, ulciorul cu apă și plantele de gătit pe care le adunasem. Adu-mi acele lucruri de la malul râului." Fiul a mers la locul indicat, dar a văzut că toate articolele fuseseră spălate de curent. Revenind la tatăl său, el a spus: „Nu văd lucrurile!" Întristat fiind pe atunci de foame, sete și oboseală, *Rishi*-ul Uddalaki, cu mare merit ascetic, într-o mânie subită, l-a blestemat pe fiul său, spunând: „Du-te și întâlnește-l pe Yama astăzi!" Astfel lovit de tatăl său cu tunetul vorbelor sale, fiul, cu palmele împreunate, a zis: „Fii împăcat cu mine!" Totuși, curând, el a căzut la pământ, lipsit de viață. Văzându-l pe Nachiketa prăbușit pe pământ, tatăl său a rămas fără simțiri din cauza durerii. Și el, exclamând: „Vai, ce am făcut", a căzut la pământ. Umplut de durere, în timp ce se lamenta pentru fiul său, restul acelei zile a trecut și a venit noaptea. Apoi Nachiketa, O, fiu al rasei Kuru, udat de lacrimile tatălui său, a dat semne de revenire la viață, zăcând pe un covor de iarbă Kusa. Restaurarea sa la viață sub lacrimile tatălui său semăna cu încolțirea semințelor când sunt udate de ploi minunate. Fiul tocmai readus la conștiință era încă slăbit. Corpul îi era uns cu unguente parfumate și arăta ca cineva care tocmai se trezise dintr-un somn adânc. Rishi-ul l-a

88 Cuvântul „de aceea" din ultima linie se referă la ceea ce s-a spus anterior cu privire la vacile și nu la prima linie a versetului.

întrebat, spunând: „Ai dobândit, fiule, regiuni de bun augur prin faptele tale? Din noroc, mi-ai fost înapoiat! Corpul tău nu pare a fi omenesc!” Astfel întrebat de către tatăl cu suflet nobil, Nachiketa, care văzuse totul cu ochii săi, i-a răspuns în mijlocul Rishi-lor: „În ascultare de porunca ta, am plecat în regiunea întinsă a lui Yama, care posedă o strălucire încântătoare. Acolo am văzut o clădire palatală care se întindea pe mii de *Yojanas* şi emana o splendoare aurie din fiecare parte. Imediat ce Yama m-a zărit apropiindu-mă cu faţa spre el, le-a poruncit slujitorilor săi, spunând: „Pregătiţi-i un loc bun, căci pentru tine am fost veneraţi cu Arghya şi cu celelalte ingrediente.” Astfel venerat de Yama şi aşezat în mijlocul consilierilor săi, am spus eu blând: „Am venit în lăcaşul tău, O, judecător al morţilor! Atribuie-mi acele regiuni pe care le merit pentru faptele mele!” Yama mi-a răspuns apoi, zicând: „Tu nu eşti mort, O, dragă! Înzestrat cu asceză, tatăl tău ţi-a spus: «Mergi să-l întâlneşti pe Yama!» Energia tatălui tău este ca a unei flăcări arzătoare. Nu aş fi putut nicicând să falsific acea vorbă a lui. M-ai văzut. Du-te de aici, O, copil! Creatorul corpului tău se lamentează pentru tine. Eşti oaspetele meu drag. Ce dorinţă a ta, preţuită în inima ta, să-ţi împlinesc? Solicită înfăptuirea oricărei dorinţe pe care ai putea să o ai.” Astfel vorbit de el, i-am răspuns regelui morţilor, spunând: „Am ajuns în domeniul tău din care niciun călător nu se mai întoarce. Dacă într-adevăr sunt un subiect demn de atenţia ta, doresc, O, rege al morţilor, să văd acele regiuni de înaltă prosperitate şi fericire care au fost rezervate celor care fac fapte drepte.” Astfel rugat de mine, Yama m-a pus să fiu urcat într-un vehicul de splendoare la fel de strălucitor ca al soarelui şi în care erau înhămaţi mulţi cai excelenţi. Purtându-mă pe acel vehicul, mi-a arătat, O, cel dintâi dintre cei reîntorşi la viaţă, toate acele regiuni încântătoare care sunt rezervate celor drepţi. Am văzut în acele regiuni multe lăcaşuri de mare strălucire destinate persoanelor cu suflet înalt. Acele lăcaşuri sunt de forme diverse şi sunt împodobite cu tot felul de pietre preţioase. Strălucitoare ca discul lunii, ele sunt ornamentate cu şiruri de clopoţei care sună. Sute dintre ele au mai multe etaje. Înăuntru sunt livezi şi păduri plăcute şi corpuri de apă transparente. Posedând strălucirea *lapis lazuliului* şi a soarelui, şi făcute din argint şi aur, culoarea lor seamănă cu cea a soarelui de dimineaţă. Unele dintre ele sunt imobile şi unele mobile. Înăuntru sunt multe dealuri de bucate şi articole de plăcere şi haine şi paturi din abundenţă. Înăuntru sunt mulţi copaci capabili să acorde înfăptuirea oricărei dorinţe. Există de asemenea multe râuri şi drumuri şi săli spaţioase şi lacuri şi iazuri mari. Mii de care cu roţi scârţâitoare pot fi văzute acolo, având înhămaţi la ele cai excelenţi. Multe râuri care curg cu lapte, multe dealuri de *ghee* şi mari corpuri de apă transparentă se întâlnesc acolo. Într-adevăr, am văzut multe astfel de regiuni, niciodată văzute de mine înainte, de fericire şi bucurie, aprobate de regele morţilor. Văzând toate acele obiecte, m-am adresat judecătorului antic şi puternic al morţilor, spunând: „Pentru ce folosinţă şi plăcere au fost rânduite aceste râuri cu curenţi eterni de lapte şi *ghee*?” Yama mi-a răspuns spunând: „Aceste torente de lapte şi *ghee*, să ştii, sunt pentru plăcerea acelora dintre faptele drepte care fac daruri în lumea oamenilor. Există alte lumi eterne care sunt umplute cu astfel de lăcaşuri libere de orice fel de suferinţă. Acestea sunt rezervate acelora care se ocupă cu a face daruri de vaci.[89] Simplul dar de vaci nu este demn de laudă. Există consideraţii de cuviinţă sau de altă natură privind persoana căreia ar trebui să i se dea vaci, momentul în care să se facă aceste daruri, felul de vaci care ar trebui să fie obiectul darurilor şi ritualurile care ar trebui respectate la acordarea darurilor. Darurile de vaci ar trebui făcute după ce se stabilesc calităţile distinctive atât ale brahmanilor (care urmează să le primească), cât şi ale vacilor însele (care urmează a fi donate). Văcuţele nu ar trebui date unuia în a cărei casă este probabil să sufere din cauza focului sau a soarelui. Acel brahmana care este înzestrat cu cunoştinţe vedice, care are penitenţe austere şi care efectuează sacrificii este considerat vrednic să primească vaci în dar. Acele vaci care au fost salvate dintr-o situaţie de primejdie sau care au fost date de către proprietari săraci din lipsă de mijloace suficiente pentru a le hrăni şi îngriji sunt, din aceste motive, considerate de mare valoare.[90] Abţinându-se de la orice hrană şi trăind doar din apă timp de trei nopţi şi dormind în acest timp pe pământul gol, cel care intenţionează să doneze vacile, după ce le-a hrănit

89 *Vitasokaih* la plural instrumental se referă la *Bhavanaih* sau la un substantiv similar. Poate fi interpretat şi ca plural nominativ, referindu-se la Lokah.

90 Foarte probabil, ceea ce se spune aici este că numai astfel de vaci sunt demne să fie dăruite brahmanilor, şi nu animalele slabe.

corespunzător, ar trebui să le ofere brahmanilor după ce i-a mulţumit şi pe aceştia (cu alte daruri). Văcuţele date ar trebui să fie însoţite de viţei. Ele ar trebui, de asemenea, să fie de aşa natură încât să nască viţei buni, la momentul potrivit. Ele ar trebui să fie însoţite şi de alte articole pe care să le doneze. După ce a terminat darul, donatorul ar trebui să trăiască timp de trei zile doar cu lapte şi să se abţină de la orice alt fel de mâncare. Cel care dă o vacă care nu este nărăvaşă, care naşte viţei buni la intervale regulate şi care nu fuge de casa proprietarului şi însoţeşte un astfel de dar cu un vas de alamă albă pentru mulsul ei, se bucură de fericirea raiului pentru atâţia ani câţi sunt măsuraţi de numărul de fire de pe corpul animalului. Cel care dă unui brahmana un taur bine dresat şi capabil să ducă greutăţi, înzestrat cu forţă şi tânăr, neînclinat să facă rău, de mari dimensiuni şi plin de energie, se bucură de acele regiuni care sunt rezervate celor care dau vaci. Este considerat drept persoană potrivită pentru a primi o vacă în dar cel despre care se ştie că este blând cu vacile, care le oferă refugiu, care este recunoscător şi care nu are mijloace de subzistenţă alocate. Atunci când un bătrân se îmbolnăveşte, sau când un brahmana intenţionează să efectueze un sacrificiu, sau când cineva doreşte să are pentru agricultură, sau când primeşte un fiu prin eficacitatea unui Homa efectuat în acest scop, sau pentru uzul învăţătorului său, sau pentru susţinerea unui copil (născut în mod obişnuit), ar trebui să se doneze o vacă iubită. Chiar acestea sunt consideraţiile care sunt lăudate (în ceea ce priveşte acordarea de daruri de vaci) în raport cu locul şi timpul. Văcuţele care merită să fie donate sunt cele care dau lapte în cantităţi mari, sau cele care sunt bine cunoscute (pentru docilitatea şi alte virtuţi ale lor), sau cele care au fost cumpărate cu preţ, sau cele care au fost obţinute ca onorarii pentru învăţătură, sau cele care au fost obţinute în schimb oferind alte fiinţe vii (cum ar fi oi şi capre, etc.), sau cele care au fost cucerite prin forţa armelor, sau cele care au fost obţinute ca zestre (de la socri şi alţi rude ale soţiei).

Nachiketa a continuat: Ascultând aceste cuvinte ale lui Vaivasvata, l-am întrebat din nou, spunând: „Care sunt acele obiecte prin a căror donaţie, atunci când vacile nu sunt procurabile, cei ce dau pot ajunge totuşi în regiunile rezervate bărbaţilor care fac donaţii de vaci?” Întrebat de mine, înţeleptul Yama a răspuns, explicând în continuare scopul care poate fi atins prin donaţiile de vaci. El a spus: „În lipsa vacilor, o persoană, făcând donaţii din ceea ce a fost considerat substitut pentru vaci, obţine meritul de a face donaţii de vaci. Dacă, în absenţa vacilor, cineva donează o vacă făcută din *ghee*, respectând un jurământ în tot acest timp, i se pun la dispoziţie aceste râuri de *ghee*, toate apropiindu-se de el ca o mamă iubitoare care se apropie de copilul ei iubit. Dacă, în absenţa chiar şi a unei vaci făcute din *ghee*, cineva donează o vacă făcută din seminţe de susan, observând un jurământ de vacă în acest timp, el reuşeşte cu ajutorul acelei vaci să depăşească toate calamităţile din această lume şi să se bucure de o fericire deosebită în cele de apoi din aceste râuri de lapte pe care le priveşti! Dacă în absenţa unei vaci făcute din seminţe de susan, cineva donează o vacă făcută din apă, el reuşeşte să ajungă în aceste regiuni fericite şi să se bucure de acest râu de apă rece şi limpede, care este, de asemenea, capabil să îndeplinească fiecare dorinţă.” Regele celor morţi mi-a explicat toate acestea în timp ce eram oaspetele său, şi, O, tu cu slavă neatinsă de ofilire, mare a fost bucuria pe care am simţit-o la vederea tuturor minunilor pe care mi le-a arătat. Voi spune acum ceea ce îţi va fi cu siguranţă pe plac. Am obţinut acum un mare sacrificiu a cărui îndeplinire nu necesită multă avere. Acel sacrificiu (constituit din donaţii de vaci) poate fi spus că izvorăşte din mine, O, tată! Şi alţii îl vor obţine. Nu este în contradicţie cu ordinele *Vedelor.* Blestemul pe care mi-l pronunţasei nu a fost un blestem, ci a fost în realitate o binecuvântare, deoarece mi-a permis să am o vedere a marelui rege al morţilor. Acolo am văzut care sunt recompensele ataşate donaţiilor. De acum înainte, O, tu cu suflet mare, voi practica datoria de a da fără nicio îndoială în mintea mea cu privire la recompensele sale. Şi, O, mare Rishi, dreptul Yama, plin de bucurie, mi-a spus în mod repetat: „Cel care, prin donaţii frecvente, a reuşit să dobândească puritatea sufletului, ar trebui apoi să facă donaţii de vaci în mod special. Acest subiect (despre donaţii) este plin de sfinţenie. Nu neglija niciodată obligaţiile referitoare la donaţii. Donaţiile, din nou, ar trebui să fie făcute către persoane meritorii, atunci când timpul şi locul sunt potrivite. Fă, prin urmare, întotdeauna donaţii de vaci. Nu avea niciodată îndoieli în această privinţă. Devotaţi căii donaţiilor, mulţi oameni cu suflet înalt din zilele de demult obişnuiau să facă donaţii de vaci. Temându-se să practice zile de

austeritate, ei făceau donații în funcție de puterea lor. În timp, ei au lepădat toate sentimentele de mândrie și vanitate și și-au purificat sufletele. Angajați în efectuarea Sraddha-urilor în onoarea Pitris-ilor și în toate actele de dreptate, ei obișnuiau să facă, în funcție de puterea lor, donații de vaci, iar ca răsplată pentru acele acte au atins raiurile și strălucesc în efluvii pentru o asemenea dreptate. Cineva ar trebui, în a opta zi a lunii cunoscută sub numele de *Kamyashtami*, să facă donații de vaci, dobândite în mod corespunzător, către Brahmani, după ce a stabilit eligibilitatea celor care primesc (conform ordinelor deja stabilite). După ce a făcut donația, ar trebui apoi să se hrănească timp de zece zile doar cu laptele vacilor, cu bălegarul și cu urina lor (abținându-se de la orice alt aliment între timp). Meritul pe care cineva îl dobândește făcând donația unui taur este egal cu cel atașat jurământului divin. Făcând donația unei perechi de vaci, cineva dobândește, ca recompensă, stăpânire asupra *Vedelor.* Făcând donația de care și vehicule cu vaci înhămate la ele, cineva dobândește meritul de a se scălda în ape sfinte. Făcând donația unei vaci din specia Kapila, cineva este curățat de toate păcatele sale. În adevăr, oferind chiar și o singură vacă din specia Kapila dobândită prin mijloace legitime, una este curățată de toate păcatele comise. Nu există nimic superior (din punct de vedere al gusturilor) laptelui pe care îl dau vacile. Darul unei vaci este considerat un dar foarte superior. Vacile, prin laptele pe care îl dau, salvează toate lumile de calamitate. Tot vacile produc hrana de care depind creaturile. Cel care, cunoscând serviciul pe care îl aduc vacile, nu nutrește în inima sa afecțiune pentru ele, este un păcătos sortit să se prăbușească în iad.[91] Dacă cineva dă o mie sau o sută sau zece sau cinci vaci, în adevăr, dacă oferă unui Brahman drept, chiar și o singură vacă ce naște viței buni la intervale potrivite, este sigur că va vedea acea vacă apropiindu-se de el în cer sub forma unui râu de apă sacră capabil să îndeplinească orice dorință. În ceea ce privește prosperitatea și creșterea pe care le aduc vacile, precum și protecția pe care o acordă tuturor creaturilor de pe pământ, vacile sunt egale cu razele soarelui care cad pe pământ.[92] Cuvântul care semnifică vaca înseamnă și razele soarelui. Dăruitorul unei vaci devine strămoșul unei rase foarte mari care se întinde pe o mare parte a pământului. Prin urmare, cel care dă o vacă strălucește ca un al doilea soare. Discipolul ar trebui să-și aleagă învățătorul în ceea ce privește oferirea de vaci. Un astfel de discipol este sigur că va merge în cer. Alegerea unui învățător (în ceea ce privește îndeplinirea faptelor pioase) este considerată o datorie înaltă de către cei versanți în orânduiri. Aceasta este, într-adevăr, orânduirea inițială. Toate celelalte orânduiri (privind darul vacilor) depind de aceasta.[93] După examinare, selectând o persoană eligibilă dintre Brahmani, — trebuie să-i facă darul unei vaci dobândite prin mijloace legitime și, după ce a făcut darul, să-l determine să-l accepte. Zeii și oamenii și chiar noi, dorind binele altora, spunem: «Fie ca meritele atașate darurilor să fie ale tale datorită dreptății tale!»” Așa mi-a vorbit judecătorul celor morți, O, Rishi regenerat. Atunci mi-am plecat capul în fața dreptului Yama. Obținând permisiunea sa, am părăsit domeniile sale și am venit acum la poalele tale.

SECȚIUNEA LXXII

Yudhishthira a spus: Tu, O, strămoșule, mi-ai vorbit despre darurile de vite în discursul tău despre *Rishi* Nachiketa. Tu, O, cel puternic, ai vorbit în mod implicit și despre eficacitatea și preeminența acestui act. Mi-ai povestit, O, strămoșule cu mare inteligență, despre caracterul extrem de dureros al calamității care l-a lovit pe regele Nriga, cu sufletul înalt, ca urmare a unei singure greșeli a sale. El a trebuit să locuiască mult timp la Dwaravati (sub forma unei șopârle puternice) și cum Krishna a devenit cauza salvării sale din acea situație mizerabilă. Am, totuși, o îndoială. Este vorba despre regiunile vacilor. Doresc să aud, în detaliu, despre acele regiuni care sunt rezervate pentru reședința persoanelor care fac daruri de vaci.

---

91 Vacile produc hrană nu numai prin ajutorul acordat la aratul pământului, ci și prin contribuția lor la sacrificii. *Ghee*-ul ars în focul sacrificial susține zeitățile inferioare, care aduc ploaia și fac recoltele să crească.

92 Că această căldură este principiul originar al creșterii multor lucruri era bine înțeles de către Rishi.

93 Sensul pare să fie următorul: în îndeplinirea tuturor actelor pioase, ar trebui să se apeleze mai întâi la ajutorul unui îndrumător, chiar dacă se cunoaște bine regulile care trebuie urmate. Fără alegerea unui îndrumător, nu poate exista niciun act pios. Prin urmare, în ceea ce privește oferirea de daruri de vite în conformitate cu regulile stabilite, ar trebui să se solicite ajutorul unui îndrumător, la fel ca în cazul oricărei alte fapte pioase.

Bhishma a spus: În această legătură se recită vechea narațiune a discursului dintre Cel care a izvorât din lotusul primordial și cel care a săvârșit o sută de sacrificii.

Sakra a spus: Văd, O, strămoșule, că cei care locuiesc în regiunea vacilor depășesc prin strălucirea lor prosperitatea locuitorilor cerului și îi depășesc (ca ființe de rang inferior). Acest lucru mi-a trezit o îndoială în minte. Ce fel de regiuni sunt regiunile vacilor, O, sfântule? Spune-mi totul despre ele, O, fără păcat! Cu adevărat, care este natura acelor regiuni locuite de cei care dăruiesc vite? Doresc să știu ce fel de regiuni sunt acestea? Ce roade aduc ele? Care este cel mai înalt obiectiv pe care locuitorii lor reușesc să-l atingă? Care sunt virtuțile sale? Cum reușesc oamenii, eliberați de orice fel de anxietate, să ajungă în acele regiuni? Pentru cât timp se bucură cel care dăruiește o vacă de roadele darului său? Cum pot oamenii să facă daruri de multe vaci și cum pot face daruri de puține vaci? Care sunt meritele asociate darurilor de multe vaci și care sunt cele asociate darurilor de puține vaci? Cum pot oamenii să devină dăruitori de vaci fără a dărui în realitate vreo vacă? Spune-mi toate acestea. Cum poate cineva care dăruiește chiar și multe vaci, O, puternicule domn, să devină egal cu cel care a dăruit doar câteva vaci? Cum reușește cineva care face daruri cu doar câteva vite să devină egal cu cineva care a făcut daruri cu multe vite? Ce fel de Dakshina este considerat distins pentru preeminență în materie de daruri cu vite? Se cuvine, O, sfântule, să-mi vorbești despre toate acestea în conformitate cu adevărul.

SECȚIUNEA LXXIII

Străbunicul a spus: Întrebările pe care mi le-ai pus cu privire la vaci, începând cu darul lor, sunt astfel încât nu există nimeni altcineva în cele trei lumi, O, tu cel cu o sută de sacrificii, care să le poată pune! Există multe feluri de regiuni, O, Sakra, care sunt invizibile chiar și pentru tine. Acele regiuni sunt văzute de mine, O, Indra, precum și de acele femei care sunt caste și care au fost atașate de un singur soț. Rishi-ii care respectă jurăminte excelente, prin faptele lor de dreptate și evlavie, și Brahmani cu suflete drepte, reușesc să ajungă acolo chiar și în formele lor cărnoase. Oamenii care respectă jurăminte excelente văd acele regiuni care seamănă cu creațiile strălucitoare ale viselor, ajutându-se de mințile lor purificate și de acea (temporară) eliberare care succede pierderii conștiinței de sine a corpului.[94] Ascultă, O, tu cu o mie de ochi, în timp ce îți spun care sunt atributele cu care sunt înzestrate acele regiuni. Acolo cursul Timpului însuși este suspendat. Nu există decrepitudine, nici Foc, care este omniprezent în univers. Acolo nici cel mai mic rău nu se întâmplă, nici boală, nici slăbiciune de vreun fel. Vacile care trăiesc acolo, O, Vasava, obțin împlinirea oricărei dorințe pe care o au în inimile lor. Am experiență directă a ceea ce îți spun. Capabile să meargă oriunde doresc și se deplasează efectiv din loc în loc cu ușurință, ele se bucură de împlinirea dorinței după dorință pe măsură ce aceasta le apare în minte. Lacuri și iazuri și râuri și păduri de diverse feluri, și conace și dealuri și tot felul de obiecte încântătoare – încântătoare, adică, pentru toate creaturile – se văd acolo. Nu există regiune de fericire care să fie superioară oricăreia dintre acestea despre care vorbesc. Toți acei oameni de frunte, O, Sakra, care sunt iertători față de toate creaturile, care suportă totul, care sunt plini de afecțiune pentru toate lucrurile, care dau dovadă de o ascultare datornică față de învățătorii lor și care sunt liberi de mândrie și vanitate, ajung în acele regiuni ale fericirii supreme. Cel care se abține de la orice fel de carne, care are inima curățată, care este înzestrat cu dreptate, care își venerează părinții cu reverență, care este înzestrat cu vorbă și faptă adevărată, care se supune cu ascultare Brahmanilor, care este fără cusur în conduită, care nu se comportă niciodată cu mânie față de vaci și față de Brahmani, care este devotat îndeplinirii oricărei datorii, care își slujește învățătorii cu reverență, care este devotat toată viața adevărului și darurilor și care este întotdeauna iertător pentru orice greșeală împotriva sa, care este blând și stăpân pe sine, care este plin de reverență pentru zeități, care este ospitalier față de toți oaspeții, care este înzestrat cu compasiune – într-adevăr, cel care este împodobit cu aceste atribute –

94 Când conștiința corpului se pierde în Yoga sau Samadhi, se produce o *Moksha* sau Emancipare temporară. Oamenii cu mintea curățată contemplă în astfel de momente acele regiuni de fericire supremă la care se referă vorbitorul. O astfel de fericire este, desigur, fericirea lui Brahma însuși.

reuşeşte să ajungă la regiunea eternă şi imuabilă a vacilor. Cel pătat de adulter nu vede o astfel de regiune; nici cel care îşi ucide învăţătorul; nici cel care minte sau se laudă în zadar; nici cel care se ceartă mereu cu alţii; nici cel care se comportă cu ostilitate faţă de Brahmani. Într-adevăr, acel suflet nelegiuit, pătat de astfel de defecte, nu reuşeşte să vadă nici măcar o imagine a acestor regiuni ale fericirii; la fel şi cel care îşi răneşte prietenii; la fel şi cel plin de viclenie; la fel şi cel nemulţumitor; la fel şi cel care înşală; la fel şi cel cu conduită strâmbă; la fel şi cel care nu respectă religia; la fel şi cel care ucide Brahmani. Astfel de oameni nu sunt capabili să vadă nici măcar în imaginaţie regiunea vacilor, care este sălaşul doar al celor cu fapte drepte. Ţi-am spus totul despre regiunea vacilor în detaliu, O, şef al zeităţilor! Ascultă acum, O, tu cel cu o sută de sacrificii, meritul celor care sunt angajaţi în a face daruri de vaci. Cel care oferă drept dar vaci, cumpărate cu avere obţinută prin moştenire sau dobândită legal de el, obţine, ca rod al unui astfel de act, multe regiuni de fericire inepuizabilă. Cel care face darul unei vaci, dobândită cu avere câştigată la jocuri de noroc, se bucură de fericire, O, Sakra, timp de zece mii de ani de măsură cerească. Cel care dobândeşte o vacă ca parte din averea strămoşească este considerat că o dobândeşte în mod legitim. O astfel de vacă poate fi dată în dar. Cei care fac daruri de vaci dobândite astfel obţin multe regiuni eterne de fericire inepuizabilă. Persoana care, după ce a dobândit o vacă drept dar, o dăruieşte cu inima curată, reuşeşte fără îndoială, O, stăpân al lui Sachi, să obţină regiunile eterne ale beatitudinii. Persoana care, cu simţurile stăpânite, spune adevărul din naştere (până la momentul morţii) şi care suportă totul din partea învăţătorului şi a Brahmanilor şi care practică iertarea, reuşeşte să obţină un sfârşit egal cu cel al vacilor. Acea vorbă care este nepotrivită, O, stăpân al lui Sachi, nu ar trebui niciodată rostită unui Brahmana. De asemenea, cineva nu ar trebui să facă rău unei vaci nici măcar în gând. Cineva ar trebui, în conduita sa, să imite vaca şi să arate compasiune faţă de vacă.[95] Ascultă, O, Sakra, care sunt fructele care revin celui care este devotat datoriei adevărului. Dacă o astfel de persoană donează o singură vacă, acea vacă devine egală cu o mie de vaci. Dacă un Kshatriya, înzestrat cu astfel de calificări, face darul unei singure vaci, meritul său devine egal cu cel al unui Brahmana. Acea singură vacă, ascultă, O, Sakra, pe care un astfel de Kshatriya o donează devine sursă de atâta merit cât şi vaca unică pe care un Brahmana o donează în circumstanţe similare. Chiar şi aceasta este concluzia certă a scripturilor. Dacă un Vaişya, posesor de realizări similare, ar face un dar al unei singure vaci, acea vacă ar fi egală cu cinci sute de bovine (în ceea ce priveşte meritul pe care l-ar produce) Dacă un Sudra înzestrat cu umilinţă ar face un dar al unei vaci, o astfel de vacă ar fi egală cu o sută douăzeci şi cinci de bovine (în ceea ce priveşte meritul pe care l-ar produce) Devotat penitenţelor şi adevărului, priceput (în scripturi şi în toate acţiunile) prin servicii pline de datorie aduse învăţătorului său, înzestrat cu iertare de firesc, angajat în închinarea zeităţilor, posesor al unui suflet liniştit, pur (în corp şi minte), luminat, observator al tuturor datoriilor şi eliberat de orice fel de egoism, acel om care face un dar al unei vaci unui Brahmana, dobândeşte cu siguranţă un mare merit prin acel act al său, şi anume, darul, conform riturilor potrivite, al unei vaci care alăptează din abundenţă. De aceea, cineva, cu devotament singular, observator al adevărului şi angajat în a servi cu umilinţă învăţătorul său, ar trebui să facă întotdeauna daruri de bovine.[96] Ascultă, O, Sakra, care este meritul acelei persoane, care studiază cuvenit *Vedele*, arată reverenţă faţă de bovine, care se bucură întotdeauna la vederea bovinelor şi care, de la naştere, s-a închinat întotdeauna înaintea bovinelor. Meritul care devine al cuiva prin efectuarea sacrificiului *Rajasuya*, meritul care devine al cuiva prin oferirea de grămezi de aur, acel mare merit este dobândit de o persoană care arată o astfel de reverenţă faţă de bovine. Înţelepţi drepţi şi persoane cu suflet înalt încununate de succes au spus aşa. Devotat adevărului, posesor al unui suflet liniştit, lipsit de lăcomie, întotdeauna sincer în vorbire şi comportându-se cu reverenţă faţă de bovine cu fermitatea unui jurământ, omul care, timp de un an întreg înainte de a mânca el însuşi, oferă în mod regulat mâncare bovinelor, câştigă, prin acest act, meritul darului a o mie de bovine. Acel om, care ia o singură masă pe zi şi care dă întreaga cantitate a celeilalte mese către

95 *Govritti* imită vaca în ceea ce priveşte asigurarea hranei pentru ziua de mâine. Prin urmare, se referă la cel care nu se gândeşte niciodată la ziua de mâine şi nu depozitează nimic pentru viitor.

96 *Etachcha* în 25 implică darul unei vaci, iar *enam* se referă la un Brahmana. *Dwijaya dattwa*, etc., în prima linie din 26 pare a fi o elaborare a lui *Etachcha*.

bovine, — într-adevăr, acel om, care astfel cinsteşte bovinele cu fermitatea unui jurământ şi arată o astfel de compasiune faţă de ele, se bucură timp de zece ani de fericire nelimitată. Acel om, care se limitează la doar o masă pe zi şi salvează partea pentru o altă masă pentru a cumpăra o vacă şi o dăruieşte (unui Brahmana), câştigă, prin acel dar, O, tu cu o sută de sacrificii, meritul etern care se ataşează darului atâtor bovine câte fire de păr sunt pe corpul acelei singure vaci dăruite. Acestea sunt declaraţii referitoare la meritul pe care îl dobândesc Brahmanii prin oferirea de bovine. Ascultaţi acum meritele pe care Kshatriya le pot câştiga. S-a spus că un Kshatriya, cumpărând o vacă în acest fel şi dăruind-o unui Brahmana, dobândeşte o mare fericire timp de cinci ani. Un Vaişya, prin acest comportament, dobândeşte doar jumătate din meritul unui Kshatriya, iar un Sudra, prin acest comportament, câştigă jumătate din meritul pe care îl are un Vaişya. Acel om, care se vinde pe sine şi cu banii obţinuţi cumpără bovine şi le dăruieşte Brahmanilor, se bucură de fericire în cer o perioadă de timp egală cu perioada în care bovinele sunt văzute pe pământ. S-a spus, O, cel foarte binecuvântat, că în fiecare fir de păr al acelor bovine care sunt cumpărate din banii obţinuţi prin vânzarea propriei persoane, există o regiune de fericire inepuizabilă. Acel om, care, după ce a dobândit bovine prin luptă, le dăruieşte (Brahmanilor), dobândeşte atâta merit ca şi cel care face daruri de bovine după ce le-a cumpărat cu banii obţinuţi din vânzarea propriei persoane. Acel om, care, în lipsa bovinelor, face un dar al unei vaci făcute din seminţe de susan, reţinându-şi simţurile în acelaşi timp, este salvat de o astfel de vacă din orice fel de calamitate sau suferinţă. Un astfel de om se joacă în mare fericire. Simplul dar al bovinelor nu este plin de merit. Consideraţiile privind primitorii merituoşi, timpul, felul de bovine şi ritualul care trebuie respectat, ar trebui avute în vedere. Trebuie stabilit momentul potrivit pentru a face un dar de bovine. Trebuie de asemenea stabilită calităţile distinctive atât ale Brahmanilor (care trebuie să le primească), cât şi ale bovinelor însele (care trebuie oferite). Bovinele nu ar trebui date celui în a cărui casă acestea ar putea suferi din cauza focului sau a soarelui. Cel care este bogat în cunoaştere vedică, care este de neam pur, care este înzestrat cu un suflet liniştit, care este devotat îndeplinirii sacrificiilor, care se teme de săvârşirea păcatului, care este înzestrat cu cunoştinţe variate, care este plin de compasiune faţă de bovine, care este blând în comportament, care oferă protecţie tuturor celor care i-o cer şi care nu are mijloace de subzistenţă alocate, este considerat o persoană potrivită pentru a primi un dar de bovine. O vacă ar trebui dată unui Brahman care nu are mijloace de subzistenţă, celui care este deosebit de afectat de lipsa hranei (într-un timp, de exemplu, de foamete), în scopuri agricole, pentru un copil născut ca urmare a unui Homa, pentru învăţătorul său, pentru întreţinerea unui copil născut (în mod obişnuit). Într-adevăr, darul trebuie făcut la un moment şi într-un loc potrivit.[97] Acele bovine, O, Indra, ale căror dispoziţii sunt bine cunoscute, care au fost obţinute ca onorarii pentru cunoaştere, sau care au fost cumpărate în schimb cu alte animale (cum ar fi capre, oi etc.), sau care au fost obţinute prin forţa armelor, sau care au fost obţinute ca zestre de nuntă; sau care au fost salvate din situaţii de pericol, sau care, fiind incapabile să fie întreţinute de către „proprietarul lor sărac”, au fost predate pentru o păstrare atentă în casa altcuiva, sunt, din astfel de motive, considerate obiecte potrivite de dar. Acele bovine care sunt puternice de corp, care au dispoziţii bune şi care emit o ambianţă plăcută, sunt lăudate în ceea ce priveşte darurile. Aşa cum Gangele este cel mai important dintre toate râurile, tot aşa o vacă Kapila este cel mai proeminent dintre toate animalele din rasa bovină. Abţinându-se de la orice hrană şi trăind doar cu apă timp de trei nopţi şi dormind pentru aceeaşi perioadă pe pământul gol, unul ar trebui să facă daruri de bovine Brahmanilor după ce i-a mulţumit cu alte cadouri. Astfel de bovine, eliberate de orice viciu, ar trebui, în acelaşi timp, să fie însoţite de viţei sănătoşi care nu au fost înţărcaţi. După ce a făcut darul, dăruitorul ar trebui să trăiască în următoarele trei zile succesive cu hrană constând doar din produse de la vacă.[98] Oferind o vacă cu dispoziţie bună, care se lasă mulsă liniştit, care întotdeauna aduce pe lume viţei vii şi sănătoşi şi care nu fuge din casa proprietarului, dăruitorul se bucură de fericire în

97 *Homyaheth prasute* se referă la un copil născut ca urmare a unui Homa. De fapt, asceţii creau uneori copii fără intervenţia femeilor, doar prin eficacitatea Homa. În astfel de momente, oamenii ar trebui să ofere cadouri de vite acestor taţi. Menţiunea ulterioară a lui *Vala-samvriddhaye* se referă la naşterea copiilor în mod obişnuit.

98 *Kshirapaih* se referă la viţeii care nu au fost încă înţărcaţi; adică, vaca ar trebui dată într-un moment în care încă produce lapte; când, de fapt, viţelul ei nu a învăţat să mănânce sau să bea altceva în afară de lapte sau de mama sa.

lumea cealaltă pentru atâția ani câți sunt fire de păr pe corpul ei. În mod similar, dăruind unui brahman un taur capabil să poarte greutăți mari, care este tânăr, puternic și docil, care poartă în liniște jugul plugului și care are suficientă energie pentru a face față chiar și muncii grele, se ajunge în acele regiuni care sunt ale celui care dăruiește zece vaci. Persoana care salvează vacile și brahmanii (de la pericol) în sălbăticie, O, Kausika, este ea însăși salvată de orice fel de calamitate. Ascultă care este meritul său.[99] Meritul pe care îl dobândește un astfel de om este egal cu meritul etern al sacrificiului unui cal. O astfel de persoană ajunge la orice scop dorește în ora morții. Multe regiuni ale fericirii, de fapt, orice fericire pe care o dorește în inima sa, devin accesibile pentru el ca urmare a unei astfel de fapte. Cu adevărat, un astfel de om, acceptat de vaci, trăiește onorat în fiecare regiune a fericirii. Omul acela, care urmează vacile în fiecare zi în pădure, hrănindu-se în același timp cu iarbă, balegă de vacă și frunze de copaci, cu inima eliberată de dorința de a obține roade, cu simțurile abținându-se de la orice obiect necorespunzător și cu mintea purificată de toate impuritățile, acel om, O, tu, cel cu o sută de sacrificii, trăiește în bucurie și eliberat de stăpânirea dorinței în regiunea mea sau în orice altă regiune a fericirii pe care o dorește, în compania zeilor!

SECȚIUNEA LXXIV

Indra a spus: Aș dori să știu, O, strămoșule, care este sfârșitul celui care fură în mod conștient o vacă sau care vinde una din motive de lăcomie.

Străbunicul a spus: Ascultați care sunt consecințele pentru cei care fură o vacă pentru a o ucide și a o mânca sau pentru a o vinde și a câștiga bani, sau pentru a o dărui unui brahman. Cel care, fără a fi împiedicat de restricțiile scripturilor, vinde o vacă, o ucide sau mănâncă carnea unei vaci, sau cei care, de dragul câștigului, permit unei persoane să ucidă vite — toți aceștia, adică cel care ucide, cel care mănâncă și cel care permite sacrificarea — putrezesc în iad atâția ani câți sunt firele de păr de pe corpul vacii ucise.[100] O, tu, cel de mare putere, acele greșeli și acele tipuri de greșeli care se spune că se atașează de cel care obstrucționează sacrificiul unui brahman, se spune că se atașează de vânzarea și furtul vacilor. Omul care, după ce a furat o vacă, o dăruiește unui brahman, se bucură de fericire în ceruri ca răsplată pentru dar, dar suferă mizerie în iad pentru păcatul furtului pentru o perioadă la fel de lungă. Se spune că aurul constituie Dakshina, O, tu, cel de mare splendoare, în darurile de vaci. Într-adevăr, se spune că aurul este cel mai bun Dakshina în toate sacrificiile. Prin oferirea unei vaci ca dar, se spune că cineva își salvează strămoșii până la al șaptelea grad, precum și descendenții până la al șaptelea grad. Prin oferirea unei vaci cu Dakshina de aur, cineva își salvează strămoșii și descendenții în număr dublu. Darul de aur este cel mai bun dintre daruri. Aurul este, din nou, cel mai bun Dakshina. Aurul este un mare purificator, O Sakra, și este, într-adevăr, cel mai bun dintre toate obiectele de purificare. O, tu, cel cu o sută de sacrificii, se spune că aurul este sanctificatorul întregii rase a celui care îl dăruiește. Astfel, O, tu, cel de mare splendoare, ți-am vorbit pe scurt despre Dakshina.

Bhishma a spus: Chiar și acest lucru a fost spus de Strămoșul lui Indra, O, șef al neamului Bharata! Indra i-a împărtășit acest lucru lui Dasaratha, iar Dasaratha, la rândul său, i-a împărtășit fiului său Rama, iar Rama, din neamul Raghu, i-a împărtășit acest lucru dragului său frate Lakshmana, de mare renume. În timp ce locuia în pădure, Lakshmana a transmis-o Rishilor. Apoi a fost transmisă din generație în generație, deoarece Rishii cu jurăminte stricte au păstrat-o între ei, la fel ca și regii drepți ai pământului. Învățătorul meu, O, Yudhishthira, mi-a comunicat-o. Brahmanul care o recită în fiecare zi în adunările brahmanilor, la sacrificii sau la darurile de vite, sau când două persoane se întâlnesc, obține în viitor multe regiuni de fericire inepuizabilă, unde locuiește mereu

---

99 Citirea corectă a celui de-al doilea rând este *kshanene vipramuchya*, așa cum apare în textul din Bombay, și nu *kshemena vipramuchyeran*. Cea din urmă citire nu are aproape niciun sens. Traducătorul din Burdwan, care a comis greșeli grave pe tot parcursul *Anusasana*, aderă la citirea incorectă și face versetul fără sens.

100 În versetul 3: *vikrayartham* este urmat, după cum explică pe bună dreptate comentatorul, de *niyunkta* sau un cuvânt similar. *Vikrayartham hinsyat* poate însemna „uciderea pentru vânzare”. Totuși, acest lucru ar trebui să fie pleonastic în raport cu ceea ce urmează.

împreună cu zeităţile ca tovarăşi. Sfântul Brahman, Domnul Suprem, a spus astfel (lui Indra cu privire la vite).

SECŢIUNEA LXXV

Yudhishthira a spus: M-ai liniştit foarte mult, O, tu, cel puternic, vorbindu-mi astfel despre îndatoriri. Totuşi, voi da glas îndoielilor pe care le am. Explicaţi-mi-le, O, strămoşule! Care sunt roadele, declarate în scripturi, ale jurămintelor pe care le respectă oamenii? De ce natură sunt roadele, O, tu, cel de mare splendoare, ale respectării altor feluri de îndatoriri? Care sunt, din nou, roadele studiului corespunzător al *Vedelor*?[101] Care sunt roadele darurilor şi care sunt cele ale păstrării *Vedelor* în memorie? Care sunt roadele care se leagă de predarea *Vedelor*? Doresc să ştiu toate acestea. Care sunt, O, strămoşule, meritele care se leagă de neacceptarea darurilor în această lume? Care sunt roadele care se leagă de cel care oferă daruri de cunoaştere? Care sunt meritele dobândite de persoanele care respectă îndatoririle ordinului lor, precum şi de eroii care nu fug de luptă? Care sunt roadele care s-au declarat a fi legate de respectarea purităţii şi de practicarea *Brahmacharya*? Care sunt meritele care se leagă de slujirea tatălui şi a mamei? Care sunt, de asemenea, meritele slujirii învăţătorilor şi profesorilor, şi care sunt meritele compasiunii şi bunătăţii? Doresc să ştiu toate acestea, O, strămoşule, în mod adevărat şi în detaliu, O, tu care eşti familiarizat cu toate scripturile! Mare este curiozitatea pe care o simt.

Bhishma a spus: Regiunile eterne ale fericirii devin ale celui care, după ce a început corect un *Vrata* (vow), îşi finalizează observarea conform scripturilor, fără întrerupere. Recompensele Niyama-urilor, O, rege, sunt vizibile chiar şi în această lume. Aceste recompense pe care le-ai obţinut sunt cele ale Niyama-urilor şi ale jertfelor. Fructele ataşate studiului *Vedelor* se văd atât aici, cât şi în cele de apoi. Persoana care este devotată studiului *Vedelor* este văzută bucurându-se de fericire atât în această lume, cât şi în regiunea lui Brahma. Ascultă-mă acum, O, rege, în timp ce îţi spun în detaliu care sunt fructele autocontrolului. Cei care se autocontrolează sunt fericiţi pretutindeni. Cei care se autocontrolează se bucură mereu de acea fericire care se asociază cu absenţa sau subjugarea dorinţei. Cei care se autocontrolează sunt competenţi să meargă oriunde doresc. Cei care se autocontrolează sunt capabili să distrugă orice duşman. Fără îndoială, cei care se autocontrolează reuşesc să obţină tot ceea ce îşi doresc. Cei care se autocontrolează, O, fiu al lui Pandu, obţin împlinirea oricărei dorinţe. Fericirea pe care oamenii o gustă în cer prin penitenţe şi vitejie (în arme), prin daruri şi prin diverse jertfe, devine a celor care se autocontrolează şi iertători. Autocontrolul este mai meritoriu decât darul. Un donator, după ce a făcut un dar Brahmanilor, se poate lăsa pradă influenţei mâniei. Un om care se autocontrolează, însă, nu cedează niciodată mâniei. De aceea, autocontrolul este superior (din punct de vedere al meritelor) darului. Omul care face daruri fără să se lase cuprins de mânie reuşeşte să atingă regiunile eterne ale fericirii. Mânia distruge meritul unui dar. De aceea, autocontrolul este superior darului. Există diverse locuri invizibile, O, monarh, în număr de zeci de mii, în cer. Existenţe în toate regiunile cerului, aceste locuri aparţin Rishişilor. Persoanele, părăsind această lume, le ating şi se transformă în zei. O, rege, marii Rishi ajung acolo, ajutaţi doar de autocontrolul lor, şi ca final al eforturilor lor de a atinge o regiune a fericirii superioare. De aceea, autocontrolul este superior (în eficacitate) darului. Persoana care devine un învăţător (pentru predarea *Vedelor*) şi care venerează în mod corespunzător focul, lăsând în urmă toate suferinţele sale din această lume, se bucură de o fericire inepuizabilă, O, rege, în regiunea lui Brahma. Omul care, studiind el însuşi *Vedele*, le împărtăşeşte cunoaşterea discipolilor drepţi şi care laudă faptele propriului său învăţător atinge onoruri mari în cer. Acel Kshatriya care se dedică studiului *Vedelor*, îndeplinirii jertfelor, făcutului de daruri şi care salvează vieţile altora în bătălie, atinge în mod similar onoruri mari în cer. Vaisya, care respectă datoriile ordinului său, face daruri, culege ca fruct al acelor daruri o recompensă supremă. Sudra, care

101 *Vratas* (tradus ca „jurăminte”) şi *Niyamas* (tradus ca „respectarea regulilor”) diferă în acest sens, deoarece primul implică acte pozitive de cult, împreună cu respectarea sau abţinerea de la anumite practici, în timp ce al doilea implică doar respectarea sau abţinerea.

observă în mod corespunzător datoriile ordinului său (care constau în servicii aduse celorlalte trei ordine) câştigă cerul ca recompensă pentru astfel de servicii. Diverse tipuri de eroi au fost menţionate (în scripturi). Ascultă-mă în timp ce îţi explic care sunt recompensele pe care le obţin. Recompensele sunt fixe pentru un erou aparţinând unei rase eroice. Există eroi ai jertfei, eroi ai autocontrolului, eroi ai adevărului şi alţii la fel de îndreptăţiţi la numele de erou. Există eroi ai bătăliei şi eroi ai darului, ai generozităţii printre oameni. Există multe persoane care pot fi numite eroii credinţei *Sankhya*, la fel cum există mulţi alţii numiţi eroi ai Yoga. Există alţii consideraţi eroi în ceea ce priveşte viaţa în pădure, viaţa de familie sau domestică, şi renunţarea (sau *Sannyasa*). La fel, există alţii care sunt numiţi eroi ai intelectului şi, de asemenea, eroi ai iertării. Există alţi oameni care trăiesc în linişte şi sunt consideraţi eroi ai dreptăţii. Există diverse alte tipuri de eroi care practică diverse alte tipuri de jurăminte şi observaţii. Există eroi devotaţi studiului *Vedelor* şi eroi devotaţi predării acestora. Există, din nou, oameni care ajung să fie consideraţi eroi pentru devotamentul cu care îşi aşteaptă şi îşi servesc învăţătorii, la fel ca eroii în ceea ce priveşte reverenţa pe care o arată părinţilor lor. Există eroi în ceea ce priveşte ascultarea faţă de mame şi eroi în privinţa vieţii de cerşetorie pe care o duc. Există eroi în ceea ce priveşte ospitalitatea faţă de oaspeţi, fie că trăiesc ca gospodari. Toţi aceşti eroi ajung în regiuni de fericire foarte superioare, care, desigur, le sunt dobândite ca răsplată pentru propriile lor fapte. A ţine minte toate *Vedele* sau a face băi în toate apele sfinte, ar putea fi sau nu egal cu a spune Adevărul în fiecare zi din viaţa cuiva. O mie de sacrificii de cai şi Adevărul au fost odată puse în balanţă. S-a văzut că Adevărul cântărea mai greu decât o mie de sacrificii de cai. Este prin Adevăr că soarele dă căldură, este prin Adevăr că focul se aprinde, este prin Adevăr că vânturile suflă; într-adevăr, totul stă pe Adevăr. Este Adevărul cel care mulţumeşte zeităţile, Pitrii şi Brahmaneii. S-a spus că Adevărul este cea mai înaltă datorie. Prin urmare, nimeni nu ar trebui să încalce vreodată Adevărul. Toţi Munţii sunt devotaţi Adevărului. Puterea lor depinde de Adevăr. Ei jură şi pe Adevăr. De aceea, Adevărul este cel dintâi. Toţi oamenii sinceri, O, şef al rasei lui Bharata, reuşesc prin sinceritatea lor să ajungă în ceruri şi să se delecteze acolo în fericire. Autocontrolul este obţinerea recompensei care aparţine Adevărului. Am vorbit despre asta cu toată inima mea. Omul cu suflet umil care posedă autocontrol, fără îndoială, obţine onoruri mari în ceruri. Ascultă acum de mine, O, stăpân al Pământului, în timp ce îţi expun meritele *Brahmacharya*. Acel om care practică jurământul de *Brahmacharya* de la naştere până la moarte, să ştii, O, rege, nu are nimic de neatins! Multe milioane de Rishi trăiesc în regiunea lui Brahma. Toţi aceştia, cât timp au fost aici, erau devotaţi Adevărului, autocontrolaţi şi îşi reţineau sămânţa vitală. Jurământul de *Brahmacharya*, O, rege, observat cum se cuvine de un Brahmana, arde sigur toate păcatele sale. Se spune că Brahmanul este un foc arzător. În acei Brahmani dedicaţi penitenţelor, zeul focului devine vizibil. Dacă un Brahmacharin cedează în faţa mâniei din cauza vreunei ofense, şeful zeilor însuşi tremură de frică. Acesta este chiar fructul vizibil al jurământului de *Brahmacharya* pe care îl observă Rishi. Ascultă de mine, O, Yudhishthira, care este meritul care aparţine venerării tatălui şi mamei. Cel care îşi serveşte cu sârguinţă tatăl fără a-l contrazice niciodată în nimic, sau la fel serveşte mama sau fratele (mai mare) sau alt senior sau învăţător, trebuie să ştie, O, rege, dobândeşte o şedere în ceruri. Omul cu suflet curat, ca urmare a unui astfel de serviciu adus seniorilor săi, nu trebuie nici măcar să vadă infernul.

SECŢIUNEA LXXVI

Yudhishthira a spus: Doresc, O, rege, să te aud vorbind în detaliu despre acele legi înalte care reglementează darurile de vite, căci prin oferirea de daruri (de vite) în conformitate cu acele legi se ajunge la nenumărate regiuni de fericire eternă.

Bhishma spuse: Nu există o ofrandă, O, stăpâne al Pământului, mai înaltă în privinţa meritelor decât ofranda de vite. O vacă, dobândită legal, dacă este dăruită, mântuieşte imediat întreaga rasă a celui care dăruieşte. Ritualul care a izvorât spre beneficiul celor drepţi a fost ulterior declarat pentru binele tuturor creaturilor. Acel ritual datează din timpuri străvechi. Exista chiar înainte de a fi declarat. Într-adevăr, O, rege, ascultă-mă cum îţi recit acel ritual care priveşte ofranda

de vite.[102] Cu mult timp în urmă, când un număr de vite (destinate a fi dăruite) erau aduse (înaintea sa), regele Mandhatri, cuprins de îndoială în legătură cu ritualul pe care ar trebui să îl observe (în dăruirea lor efectivă), l-a întrebat în mod corespunzător pe Vrihaspati (învățătorul zeilor) pentru o explicație a acelei îndoieli. Vrihaspati a spus: Menținându-și cuvenitele restricții, cel care dăruiește vite ar trebui să cinstească cuvenit Brahmanii în ziua precedentă și să stabilească momentul exact al ofrandei. În ceea ce privește vitele ce urmează a fi dăruite, acestea ar trebui să fie din clasa numită Rohini. De asemenea, vitelor li se va adresa cuvintele — *Samange* și *Vahule* — Intrând în țarcul unde sunt ținute vitele, următoarele *Sruti* trebuie rostite, — Vaca este mama mea. Taurul este tatăl meu. (Dă-mi) raiul și prosperitatea pământească! Vaca este refugiul meu! — După ce intră în țarc și acționează astfel, cel care dăruiește ar trebui să petreacă noaptea acolo. El ar trebui să rostească din nou formula când dăruiește efectiv vitele.[103] Cel care dăruiește, rezidând astfel cu vitele în țarc fără a le restricționa libertatea și dormind pe pământul gol (fără a alunga țânțarii și alte insecte care l-ar deranja așa cum deranjează vitele), devine imediat curățat de toate păcatele sale ca urmare a faptului că se reduce la o stare de similitudine perfectă cu vitele. Când soarele răsare dimineața, tu ar trebui să dăruiești vaca, însoțită de vițelul ei și de un taur. Ca recompensă pentru un astfel de act, raiul îți va fi cu siguranță accesibil. Și binecuvântările indicate de *Mantre* îți vor aparține. *Mantrele* conțin aceste referiri la vite: Vitele sunt înzestrate cu elementele de forță și efort energetic. Vitele au în ele elementele de înțelepciune. Ele sunt sursa acelei nemuriri pe care o obține sacrificiul. Ele sunt refugiul oricărei energii. Acestea sunt pașii prin care se dobândește prosperitatea pământească. Ele constituie cursul etern al universului. Ele duc la extinderea rasei cuiva. Fie ca vacile să-mi distrugă păcatele. Ele au în ele ceva ce are o parte din natura atât a lui Surya, cât și a lui Soma. Fie ca ele să-mi fie ajutoare în atingerea raiului. Fie ca ele să vină la mine cum vine o mamă la urmașii ei. Fie ca toate celelalte binecuvântări care nu au fost numite în *Mantrele* pe care le-am rostit să-mi fie și ele mie! În ameliorarea sau vindecarea tuberculozei și a altor boli de slăbire, și în privința obținerii eliberării de corp, dacă o persoană primește ajutor de la cele cinci produse ale vacii, vacile devin înclinate să confere binecuvântări persoanei ca fluviul Saraswati — Voi, vacilor, sunteți întotdeauna purtătoare a tot felul de merite! Încântate de mine, hotărâți-mi un sfârșit dorit! Astăzi am devenit ceea ce sunteți voi! Renunțând la voi, eu renunț de fapt la mine însumi. (După ce aceste cuvinte au fost rostite de către dătător, cel care primește ar trebui să spună), — Voi nu mai sunteți proprietatea celui care v-a dat! Voi ați devenit acum ale mele. Având natura atât a lui Sutya, cât și a lui Soma, faceți ca atât dătătorul, cât și cel care primește să strălucească cu tot felul de prosperitate! — (Așa cum s-a indicat deja), dătătorul ar trebui să rostească în mod corespunzător cuvintele care apar în prima parte a versului de mai sus. Primitorul reînnoit, cunoscător al ritualului care reglementează darul vacilor, ar trebui, atunci când primește vacile în dar, să rostească (așa cum s-a spus deja) cuvintele care apar în partea a doua a versului de mai sus. Omul care, în loc de o vacă, donează valoarea obișnuită a acesteia sau pânzeturi sau aur, este considerat ca fiind cel care donează o vacă. Dătătorul, atunci când donează valoarea obișnuită a unei vaci (ca substitut al unei vaci) ar trebui să rostească cuvintele, — Această vacă cu fața ridicată este dată. Primește-o tu! — Omul care donează pânzeturi (ca substitut al unei vaci) ar trebui să rostească cuvintele, — *Bhavitavya* — (ceea ce înseamnă că darul trebuie considerat ca reprezentând o vacă). Omul care donează aur (ca substitut al unei vaci) ar trebui să rostească cuvântul, — *Vaishnavi* (ceea ce înseamnă, acest aur pe care îl dau este de forma și natura unei vaci). — Chiar acestea sunt cuvintele care ar trebui rostite în ordinea tipului de dar menționat mai sus. Răsplata obținută prin realizarea unor astfel de danii vicariante de bovine este șederea în Rai timp de treizeci și șase de mii de ani, opt mii de ani și, respectiv, douăzeci de mii de ani. Chiar acestea sunt meritele, respectiv, daniilor de lucruri ca substitut pentru bovine. În timp ce în ceea ce privește pe cel care donează o vacă reală, toate meritele atașate daniilor vicariante de bovine devin ale sale chiar la a opta treaptă (în drumul spre casă) a

---

102 Credința ortodoxă este că toate ritualurile sunt literalmente veșnice. Fiind veșnice, ele existau înainte ca cineva să le declare sau să le consemneze în scripturile sfinte. Ritualul referitor la darurile de vite a apărut în acest fel, adică în timpuri străvechi. Abia ulterior a fost declarat sau consemnat în scripturile sfinte.

103 În versetul 5, dacă în loc de *swah* s-ar adopta *swa*, sensul ar fi că el știa că va trebui să moară. O Rohini este o vacă roșie. Cuvintele *Samanga* și *Vahula* sunt termeni vedici aplicați vacii. *Sandh*; în *vahuleti* este *arsha*. Formula sau *Mantrele* care trebuie rostite în momentul în care se dă vacile apar în scripturi.

primitorului.[104] Cel care donează o vacă reală se înzestrează cu un comportament drept în această lume. Cel care donează valoarea unei vaci este eliberat de orice fel de frică. Cel care donează o vacă (ca substitut pentru o vacă reală) nu se va întâlni niciodată cu tristețea. Toți trei, precum și cei care își fac în mod regulat toaletele și alte acte la ivirea zorilor, și cel care cunoaște bine *Mahabharata*, este bine știut, ajung în regiunile lui Vishnu și Soma. După ce a donat o vacă, donatorul trebuie să adopte jurământul bovinal timp de trei nopți și să petreacă o noapte cu bovinele. Începând din nou din acea lună, numărând-o pe a opta, care este cunoscută sub numele de *Kamya*, el trebuie să petreacă trei nopți, susținându-se în întregime din lapte, urină și bălegar de vacă.[105] Prin donarea unui taur, se obține meritul atașat jurământului divin (*Brahmacharya*). Prin donarea a două bovine, se dobândește stăpânirea asupra *Vedelor.* Acel om care îndeplinește un sacrificiu și face danii de bovine conform ritualului stabilit, atinge multe regiuni de un caracter superior. Acestea, însă, nu sunt accesibile persoanei care nu cunoaște acel ritual (și care, prin urmare, donează bovine fără a observa declarațiile scripturale). Acel om care donează chiar și o singură vacă ce alăptează o măsură bogată de lapte, dobândește meritul de a dărui toate lucrurile dorite adunate pe Pământ. Ce mai este de spus despre dania multor astfel de bovine care oferă Havia și Kavya în urma ugerelor lor pline? Meritului atașat daniei de boi superiori este mai mare decât cel atașat daniei de bovine. Nu trebuie, prin transmiterea cunoașterii acestui ritual, să fie avantajat o persoană care nu este discipolul său sau care nu respectă jurăminte sau care este lipsită de credință sau care posedă o înțelegere șireată. Într-adevăr, această religie este un mister, necunoscută majorității oamenilor. Cel ce o cunoaște nu ar trebui să vorbească despre ea în orice loc. Există, în lume, mulți oameni lipsiți de credință. Printre oameni există mulți indivizi josnici și care seamănă cu Rakshasa. Această religie, dacă le-ar fi transmisă, ar duce la rău. Ar fi productivă de un rău egal dacă i-ar fi transmisă unor astfel de oameni păcătoși care s-au adăpostit în ateism. — Ascultă-mă, O, rege, în timp ce îți recit numele acelor monarhi drepți care au atins regiuni de mare fericire ca răsplată pentru acele danii de bovine pe care le-au făcut conform instrucțiunilor lui Brihaspati: Uşinara, Vişvagaşva, Nriga, Bhagiratha, celebrul Mandhatri, fiul lui Iuvanasva, regele Muchukunda, Bhagiratha, Naishadha, Somaka, Pururavas, Bharata cu stăpânire imperială, din a cărui rasă aparțin toți Bharata, eroul Rama, fiul lui Dașaratha, și mulți alți regi celebrați de mari realizări, și de asemenea regele Dilipa cu fapte pe scară largă cunoscute, toți, în consecință cu daniile lor de bovine conform ritualului, au ajuns în Rai. Regele Mandhatri era mereu devotat sacrificiilor, daniilor, penitențelor, datoriilor regale și daniilor de bovine. Prin urmare, O, fiu al Pritha, tu de asemenea să ții minte acele instrucțiuni ale lui Brihaspati pe care ți le-am recitat (în ceea ce privește daniile de bovine). După ce ai obținut regatul Kururilor, tu, cu o inimă veselă, să faci danii de bovine bune celor mai de frunte Brahmani!

Vaisampayana a continuat: „Astfel abordat de Bhishma cu privire la oferirea corespunzătoare a darurilor de vite, regele Yudhishthira a făcut tot ceea ce Bhishma dorea. Cu adevărat, regele Yudhishthira a ținut minte întreaga religie pe care învățătorul zeilor i-a împărtășit-o regelui Mandhatri. De atunci, Yudhishthira a început să ofere mereu cadouri sub formă de vaci și să se hrănească cu boabe de orz și bălegar de vacă, atât ca mâncare, cât și ca băutură. De asemenea, regele a început să doarmă pe pământul gol și, având un suflet stăpânit și o conduită asemănătoare cu cea a unui taur, a devenit cel mai important dintre monarhi.[106] Din acea zi, regele Kuru a devenit foarte atent cu vacile și le-a venerat mereu, cântându-le laude. Din acea zi, regele a renunțat la practica de a înjuga vacile la vehiculele sale. Oriunde avea ocazia să meargă, se deplasa cu căruțe trase de cai de bună calitate.

---

104 Comentatorul explică faptul că *gavadinam* din prima linie se referă la *gopratindhinam*. A doua linie este foarte concisă. Sensul este că, abia la al optulea pas în călătoria de întoarcere acasă a destinatarului, toate meritele asociate darului de vacă devin ale celui care dă o vacă reală: ce mai este de spus, așadar, despre acel merit când destinatarul ajunge acasă și obține de la vacă mijloacele necesare pentru a-și venera focul domestic, a-și distra oaspeții etc.?

105 *Ashtami* este a opta zi a lunii lunare. În fiecare lună lunară trebuie să existe două *Ashtami*. O anumită *Ashtami* este cunoscută sub numele de *Kamya* sau *Goshtha*. În acea zi, vacile sunt venerate cu pastă de santal, vermilion, coroane de flori etc.

106 *Sikhi* înseamnă taur, numit astfel datorită cocoașei pe care o poartă. Construcția este *sikhi Vrishaiva* etc.

SECȚIUNEA LXXVII

Vaisampayana a spus: Regele Yudhishthira, plin de umilință, l-a întrebat din nou pe fiul regal al lui Santanu despre darurile de vite, în detaliu.

Regele a spus: O, Bharata, vorbește-mi încă o dată în detaliu despre meritele dăruirii de vite. Cu adevărat, O, eroule, nu m-am săturat să ascult cuvintele tale dulci ca nectarul!

Vaisampayana a continuat: Astfel abordat de regele Yudhishthira cel drept, fiul lui Santanu a început să-i vorbească din nou, în detaliu, despre meritele legate de darul vacilor.

Bhishma a spus: Dând unui brahman o vacă care are un vițel, dotată cu docilitate și alte virtuți, tânără și înfășurată într-o bucată de pânză, omul se curăță de toate păcatele sale. Există multe regiuni (în Iad) care sunt lipsite de soare. Cel care face darul unei vaci nu trebuie să meargă acolo. Totuși, omul care dă unui brahman o vacă incapabilă să bea sau să mănânce, care nu mai are lapte, care are simțurile slăbite, care este bolnavă și copleșită de decrepitudine și care, prin urmare, poate fi asemănată cu un rezervor al cărui apă s-a uscat, într-adevăr, omul care dă o astfel de vacă unui brahman și, prin aceasta, îi provoacă numai durere și dezamăgire, va trebui cu siguranță să intre în Iadul întunecat. Vaca care este furioasă și vicioasă, sau bolnavă, sau slabă, sau care a fost cumpărată fără a se plăti prețul convenit, sau care nu ar face decât să-l afecteze pe destinatarul regenerat cu suferință și dezamăgire, nu ar trebui niciodată dăruită. Regiunile pe care un astfel de om le-ar putea dobândi (ca răsplată pentru alte fapte drepte săvârșite de el) nu i-ar aduce nici fericire, nici energie. Numai vacile puternice, cu un comportament bun, tinere și parfumate sunt apreciate de toți (în ceea ce privește darurile). Cu adevărat, așa cum Ganga este cel mai important dintre toate râurile, tot așa și o vacă Kapila este cea mai importantă dintre toate vacile.

Yudhishthira a spus: De ce, O, străмoșule, cei drepți aplaudă darul unei vaci Kapila (ca fiind mai meritoriu), când toate vacile bune care sunt dăruite ar trebui considerate egale? O, tu, cel cu mare putere, doresc să aud care este distincția care se atașează unei vaci Kapila. Tu ești, cu adevărat, competent să-mi vorbești despre acest subiect![107]

Bhishma spuse: Am auzit, O, fiu, pe bătrâni spunând această istorie cu privire la circumstanțele în care a fost creată vaca Kapila. Îți voi recita acea istorie veche! În zilele de demult, Brahmanul născut din Sine l-a instruit pe *Rishi* Daksha, zicând: ”Creează tu creaturi vii!” Din dorința de a face bine creaturilor, Daksha, în primul rând, a creat hrană. Așa cum zeii există, depinzând de nectar, toate creaturile vii, O, puternic, trăiesc depinzând de hrana stabilită de Daksha. Dintre toate obiectele mobile și nemobile, cele mobile sunt superioare. Dintre creaturile mobile, Brahmanii sunt superiori. Sacrificiile sunt toate stabilite asupra lor. Prin sacrificiu se obține Soma (nectarul). Sacrificiul este stabilit asupra vacilor.[108] Zeii se îndulcesc prin sacrificii. În ceea ce privește Creația atunci, mijlocul de susținere a venit primul, creaturile au venit apoi. De îndată ce creaturile s-au născut, au început să plângă cu voce tare pentru hrană. Toate s-au apropiat apoi de creatorul lor care trebuia să le dea hrană, ca niște copii care se apropie de tatăl sau mama lor. Cunoscând intenția care i-a mișcat pe toți supușii săi, sfântul domn al tuturor creaturilor, adică Daksha, de dragul ființelor pe care le crease, a băut el însuși o cantitate de nectar. A fost mulțumit de nectarul pe care l-a sorbit și apoi a ieșit o eructație, răspândind un miros excelent în jur. Ca rezultat al acelei eructații, Daksha a văzut că a dat naștere unei vaci pe care a numit-o Surabhi. Această Surabhi a fost deci o fiică a sa, care a ieșit din gura sa. Vaca numită Surabhi a născut un

---

107 O vacă Kapila este una care dă o cantitate abundentă de lapte ori de câte ori este mulsă și care posedă diverse alte calități și virtuți.

108 Căci fără *ghee*, care este produs din lapte, nu poate exista sacrificiu. Sa se poate referi la Soma, dar este evident că se referă la sacrificiu.

număr de fiice care au ajuns să fie considerate mamele lumii. Chipul lor era ca de aur şi erau toate Kapila. Ele erau mijlocul de susţinere pentru toate creaturile. Pe măsură ce acele vaci, al căror chip semăna cu cel al lui *Amrita*, au început să mulgă, spuma laptelui lor s-a ridicat şi a început să se întindă pe toate părţile, la fel cum atunci când valurile unui râu care curge se lovesc unul de altul, se produce o spumă bogată care se întinde pe toate părţile. O parte din acea spumă a căzut, de pe gurile viţeilor care sugeau, pe capul lui Mahadeva, care stătea atunci pe Pământ. Puternicul Mahadeva, plin de mânie, şi-a aruncat privirea asupra acelor vaci. Cu ochiul său al treilea care îi împodobeşte. Cu acel al treilea ochi care-i împodobeşte fruntea, părea să ardă acele vaci pe măsură ce le privea. Asemenea Soarelui care colorează norii cu nuanţe diverse, energia ce ieşea din al treilea ochi al lui Mahadeva producea, O, monarh, culori diverse în acele vaci. Cele care au reuşit să scape de privirea lui Mahadeva, refugiindu-se în regiunea lui Soma, au rămas de aceeaşi culoare cu care s-au născut, deoarece complexiunea lor nu a fost schimbată. Văzând că Mahadeva devenise extrem de furios, Daksha, stăpânul tuturor creaturilor, i-a vorbit, spunând: „Tu, O, mare zeitate, ai fost udat cu nectar. Laptele sau spuma care scapă din gura viţeilor care-şi sug laptele de la mame nu sunt niciodată considerate rămăşiţe impure.[109] Chandramas, după ce bea nectarul, îl varsă din nou. Nu este, însă, din acest motiv, considerat impur. În acelaşi mod, laptele pe care-l dau aceste vaci, născut din nectar, nu ar trebui considerat impur (chiar dacă ugerii au fost atinşi de gurile viţeilor). Vântul nu poate deveni niciodată impur. Focul nu poate deveni niciodată impur. Aurul nu poate deveni niciodată impur. Oceanul nu poate deveni niciodată impur. Nectarul, chiar şi după ce a fost băut de zei, nu poate deveni niciodată impur. La fel, laptele unei vaci, chiar şi după ce ugerii ei sunt supţi de viţelul ei, nu poate deveni niciodată impur. Aceste vaci vor susţine toate aceste lumi prin laptele pe care îl vor da şi prin *ghee*-ul care va fi fabricat din el. Toate creaturile doresc să se bucure de averea de bun augur, identificabilă cu nectarul, pe care o posedă vacile!” După ce a rostit aceste cuvinte, stăpânul creaturilor, Daksha, i-a făcut un dar lui Mahadeva, un taur împreună cu anumite vaci. Daksha a mulţumit inima lui Rudra, O, Bharata, cu acel dar, iar Mahadeva, astfel mulţumit, a făcut acel taur vehiculul său. Şi după forma acelui taur, Mahadeva a adoptat însemnul de pe stindardul ce flutura pe careta sa de luptă. Din acest motiv, Rudra a ajuns cunoscut sub numele de zeul cu stindardul taurului. Tot atunci, zeii, unindu-se, l-au făcut pe Mahadeva stăpânul animalelor. Într-adevăr, marele Rudra a devenit Maestrul vacilor şi este numit zeul cu semnul taurului. De aceea, O, rege, în ce priveşte dăruirea de vaci, darul este considerat primar, de dorit cel de vaci Kapila, care sunt înzestrate cu energie mare şi au culoarea neschimbată (din alb). Astfel sunt vacile, cele dintâi dintre toate creaturile din lume. Din ele au izvorât mijloacele de susţinere pentru toate lumile. Ele îl au pe Rudra ca stăpân. Ele dau Soma (nectar) sub formă de lapte. Ele sunt de bun augur şi sacre, dătătoare de orice dorinţă şi dătătoare de viaţă. Un om care face darul unei vaci ajunge să fie considerat că face darul fiecărui articol pe care oamenii doresc să-l savureze. Acel om care, dorind să capete prosperitate, citeşte cu inimă şi trup curat aceste versete despre originea vacilor, se curăţă de toate păcatele sale şi capătă prosperitate, copii, bogăţie şi animale. Cel care face darul unei vaci, O, rege, reuşeşte întotdeauna să dobândească meritele care aparţin darurilor de Havya şi Kavya, ofrandei de apă către Pitri, altor acte religioase a căror îndeplinire aduce pace şi fericire, darului de vehicule şi haine, şi îngrijirii copiilor şi bătrânilor.

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte ale bunicului său, fiul lui Pritha, şi anume, regele Yudhishthira din neamul Ajamida, împreună cu fraţii săi, a început să ofere cadouri, atât tauri, cât şi vaci de diferite culori, celor mai de seamă brahmani. Într-adevăr, cu scopul de a cuceri regiuni fericite în viaţa viitoare şi de a câştiga o mare faimă, regele Yudhishthira a adus multe sacrificii şi, ca daruri sacrificiale, a dăruit sute de mii de vaci acestor brahmani.

---

109 Ideea de *uchchishta* este specifică hinduismului şi nu poate fi tradusă în nicio altă limbă. Tot ceea ce rămâne din masă după ce cineva a terminat de mâncat este *uchchishta*. Viţelul suge lapte de la mama sa. Ugerele nu sunt însă spălate înainte de muls, deoarece laptele care iese din ele nu este considerat un rest impur.

SECȚIUNEA LXXVIII

Bhishma a spus: În vremurile de demult, regele Saudasa, descendent al neamului Ikshvaku, cel mai elocvent dintre oameni, s-a apropiat într-o zi de preotul familiei sale, Vasishtha, cel mai de seamă dintre Rishi, încununat de succesul ascetic, capabil să călătorească prin toate regiunile, receptaculul lui Brahma și înzestrat cu viață veșnică, și i-a pus următoarea întrebare:

Saudasa a spus: O, sfântule, O, fără păcat, ce este în cele trei lumi care este sacru și prin recitarea căruia un om poate dobândi în orice moment merite înalte?

Bhishma a spus: Regelui Saudasa, care stătea în fața lui cu capul plecat în semn de respect, învățatul Vasishtha, după ce s-a închinat mai întâi vacilor și s-a purificat (în trup și minte), a discutat despre misterul legat de vaci, un subiect care are rezultate extrem de benefice pentru toate persoanele.

Vasishtha a spus: Vacile sunt întotdeauna parfumate. Parfumul emanat de secreția *Amytis agallochum* iese din corpuri. Vacile sunt marele refugiu al tuturor creaturilor. Vacile constituie marea sursă de binecuvântare pentru toți.[110] Vacile sunt Trecutul și Viitorul. Vacile sunt sursa creșterii eterne. Vacile sunt rădăcina prosperității. Orice este dat vacilor nu se pierde niciodată. Vacile constituie hrana supremă. Ele sunt cel mai bun Havi pentru zei. *Mantrele* numite *Swaha* și *Vashat* sunt stabilite pentru totdeauna în vaci. Vacile constituie fructul jertfelor. Jertfele sunt stabilite în vaci. Vacile sunt Viitorul și Trecutul, iar Jertfa se sprijină pe ele. Dimineața și seara vacile oferă Rishi-lor, O, cel mai de seamă dintre oameni, *Havi* pentru a fi folosit în Homa, O, tu cu strălucire mare. Cei care fac dar de vaci reușesc să depășească toate păcatele pe care le-au comis și toate genurile de calamități în care ar putea cădea, O, tu cu mare putere. Omul care posedă zece vaci și face dar de o vacă, cel care posedă o sută de vaci și face dar de zece vaci, și cel care posedă o mie de vaci și face dar de o sută de vaci, toți obțin aceeași măsură de merit. Omul care, deși posedă o sută de vaci, nu stabilește un foc domestic pentru închinarea zilnică, omul care, deși posedă o mie de vaci, nu oficiază jertfe, și omul care, deși posedă bogății, se poartă ca un zgârcit (prin nu a face daruri și a-și îndeplini datoriile de ospitalitate), toți trei sunt considerați nedemni de respect. Acei bărbați care fac dar de vaci Kapila cu vițeii lor și cu vaze de alamă albă pentru mulsul lor — vaci, adică, care nu sunt viclene și care, atunci când sunt dăruite, sunt înfășurate în cârpe — reușesc să cucerească atât această lume, cât și pe cea de dincolo. Acele ființe care reușesc să facă darul unui taur care este încă în floarea tinereții, care are toate simțurile puternice și care poate fi considerat cel mai de frunte dintre sutele de turme, care are coarne mari împodobite cu ornamente (de aur sau argint), unui Brahman posedat de învățătură *Vedică*, reușesc, O, cel care mântuiești dușmanii, să obțină mare prosperitate și avuție de fiecare dată când se nasc în lume. Nimeni nu ar trebui să se culce fără a recita numele vacilor. Nici nu ar trebui să se ridice din pat dimineața fără o recitare similară a numelor vacilor. Dimineața și seara unul ar trebui să-și plece capul în semn de reverență față de vaci. Ca urmare a unor astfel de fapte, el sigur va atinge o mare prosperitate. Nimeni nu ar trebui să simtă vreo repulsie față de urina și bălegarul vacii. Nimeni nu ar trebui să mănânce carnea vacilor. Ca urmare a acestui fapt, el sigur va atinge o mare prosperitate. Unul ar trebui să rostească mereu numele vacilor. Nimeni nu ar trebui să arate vreun dispreț față de vaci în vreun fel. Dacă se văd vise rele, oamenii ar trebui să rostească numele vacilor. Unul ar trebui să se spele întotdeauna, folosind bălegar de vacă în acel moment. Unul ar trebui să stea pe bălegar de vacă uscat. Nimeni nu ar trebui să-și verse urina și excrementele și alte secreții pe bălegarul de vacă. Nimeni nu ar trebui să împiedice vacile în vreun fel. Unul ar trebui să mănânce, stând pe o piele de vacă purificată prin scufundarea ei în apă, și apoi să-și îndrepte privirea spre vest. Stând cu vorba reținută, unul ar trebui să mănânce *ghee*, folosind pământul gol ca vas. În consecință a unor astfel de fapte, el sporește prosperitatea de care vacile sunt sursă.[111] Unul ar trebui să toarne libații pe foc, folosind *ghee* în

110 *Swastayana* este o ceremonie de împăcare, care aduce binecuvântări și distruge orice fel de suferință.

111 Comentatorul explică că prin piele de vacă umedă se înțelege o bucată de piele de vacă care a fost înmuiată în apă și astfel purificată. *Upavisya* este înțeleasă după *Charmani*. Mențiunea lui *bhumau* implică evitarea vaselor,

acest scop. Unul ar trebui să facă pe Brahmani să rostească binecuvântări asupra sa, prin daruri de *ghee*. Unul ar trebui să facă dar de *ghee*. Unul ar trebui de asemenea să mănânce *ghee*. Ca recompensă pentru astfel de fapte, acesta sigur va atinge acea prosperitate pe care o conferă vacile. Omul care inspiră o formă de ceară făcută din semințe de susan prin rostirea *Mantrelor* Vedice numite *Gomati*, și apoi decorează acea formă cu tot felul de bijuterii și o face dar, nu trebuie să sufere niciodată vreo tristețe din cauza tuturor faptelor sale de omisiune și comitere — Fie ca vacile care dau măsuri copioase de lapte și care au coarne împodobite cu aur — vaci, adică, care sunt Surabhis sau fiicele Surabhis — să vină la mine așa cum râurile vin la ocean! Eu mă uit mereu la vaci. Fie ca vacile să se uite mereu la mine. Vacile sunt ale noastre. Noi suntem ale lor. Noi înșine suntem acolo unde sunt vacile! — Astfel, noaptea sau ziua, în fericire sau suferință, într-adevăr, chiar și în momente de mare frică — ar trebui să recite un om. Prin rostirea acestor cuvinte, el este sigur că va fi eliberat de orice frică.

SECȚIUNEA LXXIX

Vasishtha a spus: Vacile care au fost create într-o epocă anterioară au practicat cele mai austere penitențe timp de o sută de mii de ani cu dorința de a ajunge la o poziție de mare preeminență. Într-adevăr, O, cel care arde dușmanii, și-au spus în sinea lor: ”Vom deveni în această lume cel mai bun tip de Dakshina în sacrificii și nu va fi pasibili de a fi pătați de nicio vină! Prin scăldarea în apă amestecată cu bălegarul nostru, oamenii vor deveni sfințiți. Zeii și oamenii vor folosi bălegarul nostru în scopul purificării tuturor creaturilor mobile și nemobile. De asemenea, cei care ne vor oferi în dar vor ajunge în acele regiuni ale fericirii care vor fi ale noastre.”[112] Puternicul Brahman, apărându-le la încheierea austerităților lor, le-a acordat binecuvântările pe care le-au dorit, spunând: ”Fie așa cum doriți! Voi (astfel) salvați toate lumile!” Încununate cu împlinirea dorințelor lor, toate s-au ridicat - acele mame ale Trecutului și Viitorului. În fiecare dimineață, oamenii ar trebui să se plece cu reverență în fața vacilor. Ca urmare a acestui fapt, ele sunt sigure că vor obține prosperitate. La încheierea penitențelor lor, O, monarh, vacile au devenit refugiul lumii. De aceea se spune că vacile sunt foarte binecuvântate, sacre și cele dintâi dintre toate lucrurile. De aceea se spune că vacile stau chiar în fruntea tuturor creaturilor. Prin oferirea unei vaci Kapila cu un vițel care îi seamănă, care dă o măsură mare de lapte, lipsită de orice obicei vicios și acoperită cu o bucată de pânză, cel care oferă obține mari onoruri în regiunea lui Brahma. Prin oferirea unei vaci de culoare roșie, cu un vițel care-i seamănă, care dă lapte, lipsită de orice viciu și acoperită cu o bucată de pânză, se obțin mari onoruri în regiunea lui Surya. Prin oferirea unei vaci de culoare pestriță, cu un vițel asemănător ei, care dă lapte, lipsită de orice viciu și acoperită cu o bucată de pânză, se obțin mari onoruri în regiunea lui Soma. Prin oferirea unei vaci de culoare albă, cu un vițel asemănător ei, care dă lapte, lipsită de orice viciu și acoperită cu o bucată de pânză, se obțin mari onoruri în regiunea lui Indra. Prin oferirea unei vaci de culoare închisă, cu un vițel asemănător ei, care dă lapte, lipsită de orice viciu și acoperită cu o bucată de pânză, se obțin mari onoruri în regiunea lui Agni. Prin a oferi o vacă de culoarea fumului, cu un vițel similar ei, care dă lapte, lipsită de orice cusur și acoperită cu o bucată de pânză, se obțin mari onoruri în regiunea lui Yama. Prin oferirea unei vaci de culoarea spumei de apă, cu un vițel și un vas de alamă albă pentru muls, și acoperită cu o bucată de pânză, se ajunge în regiunea lui Varuna. Prin oferirea unei vaci a cărei culoare este ca cea a prafului suflat de vânt, cu un vițel și un vas de alamă albă pentru muls, și acoperită cu o bucată de pânză, se obțin mari onoruri în regiunea Zeului Vântului. Prin oferirea unei vaci de culoarea aurului, cu ochi de nuanță arămie, cu un vițel și un vas de alamă albă pentru muls și acoperită cu o bucată de pânză, se bucură de fericirea regiunii lui Kuvera. Prin oferirea unei vaci de culoarea fumului de paie, cu un vițel și un vas de alamă albă pentru muls, și acoperită cu o bucată de pânză, se obțin mari onoruri în regiunea Pitrilor. Prin oferirea unei vaci grase, cu carnea

farfuriilor sau cupelor din alamă albă sau din alte metale permise. *Gavam pushtim*, înțeleg, înseamnă „prosperitatea în ceea ce privește vitele”, adică prosperitatea pe care o conferă vitele.

112 Prima linie a versetului 4 pare să fie legată de versetul 3. A doua linie a versetului 4 pare să fie independentă. Prin legarea primei linii a versetului 4 de a doua, sensul va fi: Toate creaturile mobile și imobile care ne vor trăda etc. Creaturile imobile care fac daruri de vite ar fi o absurditate totală.

gâtului atârnând și însoțită de vițelul ei, se ajunge cu ușurință în înalta regiune a Viswedevașilor. Prin oferirea unei vaci Gouri, cu un vițel similar ei, care dă lapte, lipsită de orice cusur și acoperită cu o bucată de pânză, se ajunge în regiunea Vasușilor. Prin oferirea unei vaci de culoarea unei păturii albe, cu un vițel și un vas de alamă albă, și acoperită cu o bucată de pânză, se ajunge în regiunea Sadhyașilor. Prin oferirea unui taur cu o cocoașă înaltă și împodobit cu toate bijuteriile, donatorul, O, rege, ajunge în regiunea Maruților. Prin oferirea unui taur de culoare albastră, care este matur în ceea ce privește anii și împodobit cu orice ornament, donatorul ajunge în regiunile Gandharvilor și Apsaraşilor. Prin oferirea unei vaci cu carnea gâtului atârnând și împodobită cu orice ornament, donatorul, eliberat de orice suferință, ajunge în acele regiuni care aparțin însuși lui Prajapati. Acel om, O, rege, care în mod obișnuit face daruri de bovine, călătorește, străpungând norii, pe un car cu strălucire solară către Rai și strălucește acolo în splendoare. Acel om care în mod obișnuit face daruri de bovine ajunge să fie considerat cel mai de seamă din rasa sa. Când călătorește astfel spre Rai, el este întâmpinat de o mie de fecioare cereşti cu șolduri frumoase și împodobite cu veșminte și ornamente frumoase. Aceste fete îl slujesc acolo și îi satisfac plăcerea. El doarme acolo în pace și este trezit de râsul muzical al acelor fete cu ochi de gazelă, de notele dulci ale *Vina*-urilor lor, de acordurile blânde ale *Vallaki*-urilor lor și de clinchetul melodios al *Nupura*-urilor lor.[113] Bărbații care fac daruri de bovine locuiesc în Rai și sunt onorați acolo atâția ani câte fire de păr sunt pe corpurile vitelor pe care le donează. Căzând din Rai (la epuizarea meritelor sale), un astfel de om se naște în ordinea umanității și, de fapt, într-o familie superioară printre oameni.

SECȚIUNEA LXXX

Vasishtha a spus: Vacile sunt dătătoare de *ghee* și lapte. Ele sunt sursele de *ghee* și au izvorât din *ghee*. Ele sunt râuri de *ghee* și vârtejuri de *ghee*. Fie ca vacile să fie mereu în casa mea! *Ghee*-ul îmi este mereu în inimă. *Ghee*-ul este chiar așezat în buricul meu. *Ghee*-ul este în fiecare membru al meu. *Ghee*-ul sălășluiește în mintea mea. Vacile sunt mereu în fața mea. Vacile sunt mereu în spatele meu. Vacile sunt de jur împrejurul meu. Eu trăiesc în mijlocul vacilor!—După ce s-a purificat atingând apa, unul ar trebui să recite aceste *Mantre* în fiecare zi, dimineața și seara. Prin aceasta, se asigură că este curățat de toate păcatele pe care le-ar putea comite pe parcursul zilei. Cei care fac daruri de o mie de vaci, părăsind această lume, merg în regiunile Gandharva și Apsara unde există multe palate somptuoase făcute din aur și unde curge Gangele celest, numit curentul lui Vasu. Dăruitorii de o mie de vaci se duc acolo unde curg multe râuri având lapte drept apă, brânză drept mâl și iaurt drept mușchi plutitor. Acel om care face daruri de sute de mii de vaci, în mod plăcut ritualului stabilit în scripturi, atinge prosperitate înaltă (aici) și onoruri mari în Rai. Un astfel de om își face ambii strămoși, pe linie paternă și maternă, până la a zecea generație, să ajungă în regiuni de mare fericire și își sfințește întreaga rasă. Vacile sunt sacre. Ele sunt cele mai de seamă dintre toate lucrurile din lume. Ele sunt, într-adevăr, refugiul universului. Ele sunt măicuțele zeilor înșiși. Ele sunt într-adevăr incomparabile. Ele ar trebui dedicate în sacrificii. Când se călătorește, unul ar trebui să meargă pe partea lor dreaptă (adică, ținându-le în stânga sa). Stabilind momentul potrivit, ele ar trebui dăruite persoanelor eligibile. Dăruind o vacă Kapila cu coarne mari, însoțită de un vițel și un vas de alamă albă pentru mulsul ei, și acoperită cu o bucată de pânză, unul reușește să intre, eliberat de frică, în palatul lui Yama, care este atât de greu de intrat. Unul ar trebui să recite mereu această *Mantră* sacră, și anume: ”Vacile sunt de formă frumoasă. Vacile sunt de forme diverse. Ele sunt de formă universală. Ele sunt mamele universului. O, fie ca vacile să vină la mine!” Nu există donație mai sacră decât donația de vaci. Nu există donație care să producă merit mai binecuvântat. Nu a existat nimic egal cu vaca și nici nu va exista nimic care să o egaleze. Cu pielea, părul, coarnele, părul cozii, laptele și grăsimea ei, cu toate acestea împreună, vaca susține sacrificiul. Ce lucru este mai util decât vaca? Îndoind capul cu reverență, o ador pe vacă, care este mama trecutului și a viitorului și care acoperă întregul univers al creaturilor mobile și imobile. O, cel mai bun dintre oameni, ți-am recitat astfel doar o parte din meritele înalte ale vacilor. Nu există

113 *Vallaki* este lăuta indiană. *Nupura* este un ornament pentru glezne.

dar în această lume care să fie superior darului vacilor. De asemenea, nu există refugiu în această lume care să fie mai înalt decât vacile.

Bhishma a continuat: Acest dăruitor de pământ cu suflet înalt (adică regele Saudasa), considerând că aceste cuvinte ale lui *Rishi* Vasishtha sunt de o importanță capitală, a făcut atunci daruri dintr-un număr foarte mare de vaci brahmanilor, stăpânindu-și simțurile în același timp, iar ca urmare a acestor daruri, monarhul a reușit să atingă multe regiuni de fericire în lumea de dincolo.[114]

SECȚIUNEA LXXXI

Yudhishthira spuse: Spune-mi, O, străMoșule, care este cel mai sacru dintre toate lucrurile sacre din lume, în afară de cele deja menționate, și care este cel mai înalt dintre toate obiectele sfințitoare?

Bhishma spuse: Vacile sunt cele mai importante dintre toate bunurile. Ele sunt foarte sfinte și îi scot pe oameni (din toate felurile de păcate și suferințe). Cu laptele lor și cu *Haviul* fabricat din acesta, vacile susțin toate creaturile din univers. O, cel mai bun dintre Bharata, nu există nimic mai sfânt decât vacile. Cele mai înalte dintre toate lucrurile din cele trei lumi, vacile sunt ele însele sfinte și capabile să-i purifice pe alții. Vacile locuiesc într-o regiune chiar mai înaltă decât regiunea zeităților. Când sunt donate, ele îi salvează pe cei care le oferă. Oamenii înțelepți reușesc să atingă Raiul donând vaci. Fiul lui Yuvanasva, Mandhatri, Yayati și (tatăl său) Nahusha, obișnuiau să doneze mereu mii de vaci. Ca răsplată pentru aceste daruri, ei au atins regiuni inaccesibile chiar și zeităților. Există, în această privință, O, fără de păcat, o discuție rostită odinioară. O voi recita pentru tine. Odată, înțeleptul Suka, terminându-și ritualurile de dimineață, s-a apropiat cu mintea stăpânită de tatăl său, acel prim dintre Rishi, Krishna cel născut pe insulă, care cunoaște distincția dintre ceea ce este superior și ceea ce este inferior, și, salutându-l, i-a spus: „Care este jertfa care ți se pare cea mai importantă dintre toate jertfele? Prin ce fapt reușesc oamenii înțelepți să atingă regiunea cea mai înaltă? Care este actul sfânt prin care zeitățile se bucură de fericirea Raiului? Ce constituie caracterul jertfei ca jertfă? Pe ce se sprijină jertfa? Ce este considerat cel mai bun de către zeități? Care este jertfa care transcende jertfele acestei lumi? Spune-mi și mie, O, tată, care este cel mai sfânt dintre toate lucrurile.” După ce a auzit aceste cuvinte ale fiului său, O, șef al rasei lui Bharata, Vyasa, cel mai înalt dintre toți cei cunoscători ai datoriilor, i-a vorbit astfel:

Vyasa a zis: Vacile sunt sprijinul tuturor creaturilor. Vacile sunt refugiul tuturor creaturilor. Vacile sunt întruparea meritelor. Vacile sunt sfinte și sfințitoare pentru toți. După cum am auzit, vacile erau odinioară fără coarne. Pentru a obține coarne, ele l-au venerat pe eternul și puternicul Brahmana. Puternicul Brahmana, văzând vacile care i se închinau și stând în *prqya*, a dăruit fiecăreia dintre ele ceea ce dorea fiecare. După aceea, le-au crescut coarnele și fiecare a primit ce și-a dorit. De culori diverse și înzestrate cu coarne, au început să strălucească în frumusețe, O, fiu! Favorizate de însuși Brahman cu binecuvântări, vacile sunt propice și aducătoare de *Havya* și Kavya. Ele sunt întruchiparea meritelor. Sunt sfinte și binecuvântate. Posedă o formă și atribute excelente. Vacile constituie o energie înaltă și foarte excelentă. Dăruirea de vaci este foarte lăudată. Acei oameni buni care, eliberați de mândrie, fac daruri de vaci, sunt considerați făcători de fapte drepte și dăruitori ai tuturor bunurilor. Astfel de oameni, O, fără de păcat, ajung în regiunea foarte sfântă a vacilor. Copacii de acolo produc fructe dulci. Într-adevăr, acei copaci sunt întotdeauna împodobiți cu flori și fructe excelente. Acele flori, O, cel mai bun dintre cei reîntorși la viață, sunt înzestrate cu o mireasmă cerească. Întreaga țară din acea regiune este făcută din giuvaeruri. Nisipurile de acolo sunt toate aur. Climatul de acolo este astfel încât se simt excelențele fiecărui anotimp. Nu mai există mocirlă, nici praf. Este, într-adevăr, foarte propice. Râurile care curg acolo strălucesc în splendoare din cauza lotusului roșu care înflorește pe malurile lor și din cauza

114 *Bhumidah* înseamnă literalmente „cel care dăruiește pământ”. Regele Saudasa, explică comentatorul, era cunoscut sub numele de Bhumidah datorită generozității sale în a dărui pământ brahmanilor.

bijuteriilor, giuvaerurilor şi aurului care se găsesc pe malurile lor şi care afişează strălucirea Soarelui de dimineaţă. Există şi multe lacuri în acea regiune pe ale căror sâni se află mulţi lotuşi, amestecaţi ici şi colo cu *Nymphaea stellata*, şi având petalele făcute din giuvaeruri scumpe, iar filamentele împodobite cu o culoare de aur. Ele sunt de asemenea împodobite cu păduri înflorite de *Nerium odorum* cu mii de viţă de vie frumoase răsucite în jurul lor, precum şi cu păduri de Santanakas care îşi poartă sarcinile înflorite. Există râuri ale căror maluri sunt împodobite cu multe perle strălucitoare, giuvaeruri sclipitoare şi aur care luceşte. Porţiuni din acele regiuni sunt acoperite cu copaci excelenţi care sunt decoraţi cu bijuterii şi giuvaeruri de tot felul. Unii dintre ei sunt făcuţi din aur şi alţii afişează splendoarea focului. Stau acolo mulţi munţi făcuţi din aur şi multe dealuri şi înălţimi făcute din giuvaeruri şi pietre preţioase. Acestea strălucesc în frumuseţe datorită vârfurilor lor înalte care sunt compuse din tot felul de giuvaeruri. Copacii care împodobesc acele regiuni scot întotdeauna flori şi fructe şi sunt întotdeauna acoperiţi cu frunziş dens. Florile emană întotdeauna o mireasmă cerească şi fructele sunt extrem de dulci, O, şef al rasei lui Bharata. Acei oameni care sunt de fapte drepte, O, Yudhishthira, se bucură mereu acolo în veselie. Eliberaţi de tristeţe şi mânie, ei îşi petrec timpul acolo, încununaţi cu împlinirea fiecărei dorinţe. Oamenii de fapte drepte, cunoscuţi, se bucură acolo în fericire, mişcându-se dintr-un loc în altul, O, Bharata, pe vehicule încântătoare de mare frumuseţe. Fapte propice, grupuri de Apsare îi amuză mereu acolo, cu muzică şi dans. Într-adevăr, O, Yudhishthira, o persoană ajunge în astfel de regiuni ca recompensă pentru că a făcut daruri de vaci. Regiunile care îl au ca stăpân pe Pushan şi pe Maruţii de mare putere, sunt atinse de către cei care donează vaci. În bogăţie, regele Varuna este considerat proeminent. Cel care donează vaci atinge o bogăţie asemănătoare cu cea a lui Varuna însuşi. Cineva ar trebui, cu fermitatea unui jurământ, să recite zilnic aceste *Mantre* declarate de Prajapati însuşi (în ceea ce priveşte vacile). Viswarupa şi anume: Yugandharah, Surupah, Vahurupah şi Matara.[115] — Celălalt, care slujeşte vacile cu reverenţă şi le urmează cu umilinţă, reuşeşte să obţină multe binecuvântări neprețuite de la vacile care se îndulcesc de el. Nimeni nu ar trebui să facă vreodată un rău vacilor, nici măcar în inima sa. Ar trebui, într-adevăr, să le confere întotdeauna fericire. Ar trebui, întotdeauna, să venereze vacile şi să le adore, înclinând capul. Cel care face asta, ţinându-şi simţurile în frâu şi plin de veselie, reuşeşte să atingă acea fericire de care se bucură vacile (şi pe care numai vacile o pot conferi). Ar trebui să bea urina fierbinte a vacii timp de trei zile. În următoarele trei zile, ar trebui să bea laptele fierbinte al vacii. După ce a băut astfel lapte fierbinte timp de trei zile, ar trebui să bea *ghee* fierbinte timp de trei zile. După ce a băut *ghee* fierbinte în acest fel timp de trei zile, ar trebui să trăiască următoarele trei zile doar din aer. Acel lucru sacru cu ajutorul căruia zeităţile se bucură de regiuni de fericire, acel lucru care este cel mai sacru dintre toate lucrurile sfinte, adică *ghee*-ul, ar trebui apoi purtat pe cap.[116] Cu ajutorul *ghee*-ului, ar trebui să toarne ofrande pe focul sacru. Făcând daruri de *ghee*, ar trebui să-l facă pe Brahman să rostească binecuvântări asupra sa. Ar trebui să mănânce *ghee* şi să facă daruri de *ghee*. Ca răsplată pentru această conduită, el poate atinge apoi prosperitatea care aparţine vacilor. Acel om care, timp de o lună, trăieşte din terciul de orz cules în fiecare zi din bălegarul de vacă, se curăţă de păcate la fel de grave ca uciderea unui Brahman. După înfrângerea lor în faţa Daitya-ilor, zeităţile au practicat această ispăşire. Datorită acestei ispăşiri, ele au reuşit să-şi recâştige poziţia de zei. Într-adevăr, prin aceasta şi-au recăpătat puterea şi au fost încununate de succes. Vacile sunt sfinte. Ele sunt întrupări ale meritului. Ele sunt cele mai înalte şi cele mai eficiente purificatoare dintre toate. Făcând daruri de vaci Brahmanilor, se ajunge în Rai. Trăind într-o stare pură, în mijlocul vacilor, ar trebui să recite mental acele *Mantre* sacre cunoscute sub numele de *Gomati*, după ce au atins apă curată. Făcând acest lucru, devine purificat şi curăţat (de toate păcatele). Brahmanii de fapte drepte, care au fost curăţaţi prin cunoaştere, studiul *Vedelor* şi ţinerea de jurăminte, ar trebui să-şi transmită discipolilor

115 Acestea sunt câteva dintre denumirile sub care sunt cunoscute vacile. Prima provine probabil de la vacile care trag plugul şi ajută astfel la aratul pământului. A doua denumire sugerează frumuseţea formei. A treia provine de la faptul că vaca este considerată originea tuturor lucrurilor din univers: prin urmare, toate lucrurile sunt doar forme ale vacii. Viswarupa sugerează acelaşi lucru. Matara sugerează mamele, vacile fiind considerate mamele tuturor.

116 Ghee este considerat atât de sacru datorită utilizării sale în sacrificii. Cu ajutorul *ghee*-ului, zeităţile au devenit ceea ce sunt astăzi. Fiind în sine sacru, *ghee*-ul are şi proprietăţi purificatoare.

cunoașterea *Mantrelor Gomati*, care sunt în toate privințele asemenea unui sacrificiu (pentru meritul pe care îl produc), doar în mijlocul focarelor sacre sau al vacilor sau al adunărilor de Brahman. Ar trebui să țină post timp de trei nopți pentru a primi binecuvântarea constituită de cunoașterea semnificației *Mantrelor Gomati*. Omul care dorește să obțină un fiu îl poate obține adorând aceste *Mantre*. Cel care dorește posesia de avere își poate vedea dorința îndeplinită adorând aceste *Mantre*. Fata care dorește un soț bun își poate îndeplini dorința prin același mijloc. De fapt, se poate dobândi împlinirea oricărei dorințe pe care o poți avea, prin adorarea acestor *Mantre* sacre. Când vacile sunt mulțumite de serviciul pe care le-l oferi, ele sunt, fără îndoială, capabile să îndeplinească orice dorință. La fel, vacile sunt foarte binecuvântate. Ele sunt cerințele esențiale ale sacrificiilor. Ele sunt împlinitoarele oricărei dorințe. Să știi că nu este nimic superior vacilor.

Bhishma a continuat: Astfel adresat de tatăl său cu suflet înalt, Suka, înzestrat cu mare energie, a început din acel moment să venereze vacile în fiecare zi. Și tu, fiul meu, comportă-te în același mod.

SECȚIUNEA LXXXII

Yudhishthira a spus: Am auzit că balega de vacă este înzestrată cu Sree. Doresc să aud cum s-a ajuns la aceasta. Am îndoieli, O, strămoșule, pe care tu ar trebui să le risipești.[117]

Bhishma a spus: În această privință, O, monarhule, se citează vechea poveste a conversației dintre vaci și Sree, O, cel mai bun dintre Bharatas! Odată, zeița Sree, luând o formă foarte frumoasă, a intrat într-o turmă de vaci. Vacile, văzând bogăția frumuseții ei, au fost cuprinse de uimire.

Vacile au spus: Cine ești tu,), zeiță? De unde ai devenit de neegalat pe pământ în ceea ce privește frumusețea? O, zeiță binecuvântată, suntem pline de uimire la vederea bogăției tale de frumusețe. Dorim să știm cine ești. Cine ești, într-adevăr? Încotro te îndrepți? O, tu, cu tenul tău de o splendoare superioară, spune-ne în detaliu tot ce dorim să știm.

Sri a spus: Binecuvântați să fiți, eu sunt dragă tuturor creaturilor. Într-adevăr, sunt cunoscută sub numele de Sri. Părăsiți de mine, Daityas s-au pierdut pentru totdeauna. Zeitățile, și anume Indra, Vivaswat, Soma, Vishnu, Varuna și Agni, după ce m-au obținut, se bucură de fericire și vor face acest lucru pentru totdeauna. Cu adevărat, Rishii și zeitățile au succes numai atunci când sunt înzestrați cu mine. Voi, vite, acele ființe în care nu intru sunt sortite distrugerii. Religia, bogăția și plăcerea devin surse de fericire numai atunci când sunt înzestrate cu mine. Voi, cei care dăruiți fericire, să știți că și eu posed o astfel de energie! Doresc să locuiesc mereu în fiecare dintre voi. Revenind la prezența voastră, vă rog. Fie ca toți să fiți înzestrați cu Sri.

Vacile au spus: Ești nestatornic și neliniștit. Te lași să fii savurat de multe persoane. Noi nu te dorim. Fii binecuvântat, du-te unde dorești. În ceea ce ne privește, toate avem forme frumoase. Ce nevoie avem de tine? Du-te unde dorești. Ne-ai mulțumit deja din plin (răspunzând la întrebările noastre).

Sri a spus: Este potrivit ca voi, vaci, să nu mă primiți? Eu sunt greu de atins. De ce nu mă acceptați? Se pare, voi, creaturi cu jurăminte excelente, că proverbul popular este adevărat, și anume că este cert că atunci când cineva vine la altul din proprie inițiativă și fără a fi căutat, este întâmpinat cu indiferență. Zeii, Danava, Gandharva, Pisacha, Uraga, Rakshasa și ființele umane reușesc să mă obțină numai după ce trec prin cele mai severe austerități. Voi, care aveți atâta energie, luați-mă. Voi, cei amabili, eu nu sunt niciodată ignorat de nimeni în cele trei lumi ale creaturilor mobile și imobile.

---

117 Sri este zeița prosperității. Răspunsul lui Bhishma va explica pe deplin întrebarea.

Vacile au spus: Nu te disprețuim, O, zeiță. Nu-ți arătăm dispreț! Ești nestatornică și ai o inimă foarte neliniștită. Doar din acest motiv ne luăm rămas bun de la tine. Ce nevoie mai e de multe vorbe? Du-te unde dorești. Toate suntem înzestrate cu forme excelente. Ce nevoie mai avem de tine, O, cea fără păcat?

Sri a spus: Voi, cei care acordați onoruri, respinsă de voi în acest fel, voi fi cu siguranță un obiect de dispreț pentru întreaga lume. Arătați-mi milă. Voi sunteți cu toate foarte binecuvântate. Sunteți mereu gata să acordați protecție celor care o caută. Am venit la voi să vă cer protecția. Nu am nicio vină. Salvați-mă (din această situație). Știți că vă voi fi mereu devotată. Doresc să locuiesc în orice parte a trupurilor voastre, oricât de respingătoare ar fi. Într-adevăr, doresc să locuiesc chiar și în rectul vostru. Voi, cei fără păcat, nu văd că aveți vreo parte a trupurilor voastre care să poată fi considerată respingătoare, pentru că sunteți sacre, sfinte și foarte binecuvântate. Totuși, îndepliniți-mi rugăciunea. Spuneți-mi în ce parte a trupurilor voastre îmi pot stabili reședința.

Bhishma a continuat: Astfel adresate de Sri, vacile, mereu norocoase și înclinate spre bunătate față de toți cei care le sunt devotați, s-au sfătuit între ele, apoi s-au adresat lui Sri și ție, O, rege, cu aceste cuvinte:

Vacile au spus: O, tu, cea de mare renume, este cu siguranță de dorit să te onorăm. Trăiește în urina și în balega noastră. Ambele sunt sacre, O, zeiță norocoasă!

Sri a spus: Prin noroc, mi-ați arătat multă grație, sugerând dorința voastră de a mă favoriza. Fie cum spuneți voi! Fiți binecuvântate cu toatele, am fost cu adevărat onorată de voi, voi, dătătoare de fericire!

Bhishma a continuat: După ce a făcut acest pact cu vacile, Sri, acolo și atunci, sub privirile acelor vaci, s-a făcut invizibilă. Ți-am povestit astfel, O, fiu, gloria bălegarului vacilor, și îți voi vorbi încă o dată despre gloria vacilor. Ascultă-mă.

SECȚIUNEA LXXXIII

Bhishma spuse: Cei care fac daruri de vaci și cei care trăiesc din rămășițele lucrurilor oferite ca libații pe focul sacru, sunt considerați, O, Yudhishthira, ca efectuând mereu sacrificii de tot felul. Niciun sacrificiu nu poate fi efectuat fără ajutorul cașului și al *ghee*-ului. Chiar caracterul de sacrificiu pe care îl au jertfele depinde de *ghee*. De aceea, *ghee*-ul (sau vaca din care este produs) este considerat chiar rădăcina sacrificiului. Dintre toate felurile de daruri, darul vacilor este lăudat ca fiind cel mai înalt. Vacile sunt cele mai de frunte dintre toate lucrurile. Fiind ele însele sfinte, sunt cele mai bune mijloace de curățare și sfințire. Oamenii ar trebui să prețuiască vacile pentru a obține prosperitate și chiar pace. Laptele, cașul și *ghee*-ul pe care le dau vacile sunt capabile să curețe pe cineva de orice fel de păcat. Se spune că vacile reprezintă energia supremă atât în această lume, cât și în lumea de sus. Nu există nimic mai sfânt sau mai sfințitor decât vacile, O, cel dintâi din neamul lui Bharata. Pe această temă se istorisește vechea narațiune, O, Yudhishthira, a discuției dintre Bunicul și cel dintâi dintre zei. După ce Daityas fuseseră învinși și Sakra devenise stăpânul celor trei lumi, toate creaturile au prosperat și au devenit devotate religiei adevărate. Atunci, la un moment dat, Rishi-ii, Gandharva-ii, Kinnara-ii, Uraga-ii, Rakshasa-ii, Zeii, Asura-ii, creaturile înaripate și Prajapati-ii, O, tu din neamul lui Kuru, s-au adunat cu toții și L-au preamărit pe Bunic. Erau Narada și Parvata și Viswavasu și Haha-Huhu, care cântau în acorduri cerești pentru a-L adora pe acel stăpân puternic al tuturor creaturilor. Zeul vântului a purtat acolo mireasma florilor cerești. Anotimpurile, de asemenea, în formele lor necorporale, au adus aromele florilor specifice fiecăruia la acea adunare de zei, la acea reuniune a tuturor creaturilor universului, unde fecioare cerești dansau și cântau acompaniate de muzică cerească. În mijlocul acelei adunări, Indra, salutându-L pe

Stăpânul tuturor zeilor şi plecându-şi capul înaintea Lui cu reverenţă, L-a întrebat, spunând: „Doresc, O, Bunicule, să ştiu de ce tărâmul vacilor este mai presus, O, cel sfânt, decât tărâmul zeilor înşişi, care sunt stăpânii tuturor lumilor. Ce asceză, ce *Brahmacharya*, O, stăpâne, au îndeplinit vacile în urma cărora ele pot locui fericite într-un tărâm care este chiar deasupra celui al zeilor?" Astfel întrebat de Indra, Brahman i-a spus ucigaşului lui Vala: „Tu ai dispreţuit întotdeauna vacile, O, ucigaşule al lui Vala. De aceea, nu eşti familiarizat cu preeminenţa glorioasă a vacilor. Ascultă acum de la mine, O, cel puternic, cum îţi voi explica energia înaltă şi preeminenţa glorioasă a vacilor, O, cel dintâi dintre zei! S-a spus că vacile sunt membrele sacrificiului. Ele reprezintă sacrificiul însuşi, O, Vasava! Fără ele, nu poate exista niciun sacrificiu. Prin laptele lor şi cu Havi produs din acesta, ele susţin toate creaturile. Viţeii lor de sex masculin sunt angajaţi să ajute la muncile agricole şi astfel produc diverse feluri de orez şi alte seminţe. Din ele izvorăsc jertfe şi Havya şi Kavya, şi lapte, şi lapte bătut, şi *ghee*. De aceea, O, şef al zeilor, vacile sunt sacre. Atinse de foame şi sete, ele suportă diverse poveri. Vacile îi susţin pe Muni. Ele susţin toate creaturile prin diversele lor fapte, O, Vasava, vacile sunt nevinovate în comportamentul lor. Ca urmare a acestui comportament şi a multor fapte bine îndeplinite, ele pot trăi mereu în regiuni chiar deasupra celei a noastre. Ţi-am explicat astfel astăzi, O, tu al sutelor de jertfe, motivul, O, Sakra, pentru care vacile sălăşluiesc într-un loc mai înalt decât cel al zeilor. Vacile au obţinut multe forme excelente, O, Vasava, şi ele însele sunt dătătoare de binecuvântări (altora). Ele sunt numite Surabhis. Cu fapte sacre şi înzestrate cu multe semne de bun augur, ele sunt foarte sfinţitoare. Ascultă-mă şi pe mine, O, ucigaş al lui Vala, în timp ce îţi spun în detaliu motivul pentru care vacile – urmaşele lui Surabhi – au coborât pe pământ, O, cel mai bun dintre zei. Cu mult timp în urmă, O, fiule, când în Devayuga, Dānavas cu suflet nobil deveniseră stăpâni ai celor trei lumi, Aditi a suferit cele mai severe asceze şi l-a primit pe Vishnu în pântecele ei (ca răsplată pentru aceasta). Într-adevăr, O, şef al zeilor, ea stătuse într-un picior mulţi ani lungi, dorind să aibă un fiu.[118] Văzând pe marele zeu Aditi suferind astfel cele mai severe asceze, fiica lui Daksha, anume ilustra Surabhi, ea însăşi devotată dreptăţii, a suferit la rândul ei asceze foarte grele pe coapsa munţilor încântători ai Kailasa, frecventaţi atât de zei, cât şi de Gandharva. Stabilită în Yoga cea mai înaltă, ea a stat şi ea într-un picior timp de unsprezece mii de ani. Zeii împreună cu Rishi şi marile Naga au fost toţi arşi de severitatea penitenţelor ei. Venind acolo cu mine, toţi au început să o venereze pe acea zeiţă de bun augur. Atunci m-am adresat acelei zeiţe înzestrate cu penitenţe şi i-am spus: „O zeiţă, O, tu cu conduită fără cusur, în ce scop suferi asemenea asceze severe? O, cea foarte binecuvântată, sunt mulţumit de penitenţele tale, O, frumoasă! Cere, O, zeiţă, orice binecuvântare doreşti. Îţi voi dărui orice ai cere." Acestea au fost cuvintele mele către ea, O, Purandara. Astfel vorbită de mine, Surabhi mi-a răspuns spunând: „Nu am nevoie, O, Bunicule, de binecuvântări. Chiar şi acest lucru, O, cel fără de păcat, este o mare binecuvântare pentru mine, că eşti mulţumit de mine." Ilustrei Surabhi, O, şef al zeilor, care mi-a spus aşa, O, stăpân al lui Sachi, i-am răspuns chiar în aceşti termeni, O, cel mai de frunte dintre zei, anume: „O zeiţă, la această manifestare a libertăţii tale de lăcomie şi dorinţă şi la aceste penitenţe ale tale, O, tu cu faţă frumoasă, am fost extrem de mulţumit. De aceea, îţi acord binecuvântarea nemuririi. Vei locui într-o regiune care este mai înaltă decât cele trei lumi, prin harul meu. Această regiune va fi cunoscută de toţi sub numele de Goloka. Urmaşii tăi, mereu angajaţi în fapte bune, vor locui în lumea oamenilor. De fapt, O, cea foarte binecuvântată, fiicele tale vor locui acolo. Toate felurile de plăceri, cereşti şi umane, pe care le-ai putea gândi, vor fi imediat ale tale." Orice fericire există în Rai, va fi şi a ta, O, binecuvântat-o. Regiunile, O, tu, cel cu o sută de ochi, care aparţin lui Surabhi sunt înzestrate cu mijloace pentru satisfacerea oricărei dorinţe. Nici Moartea, nici Decrepitudinea, nici focul nu pot învinge locuitorii lor. Niciun ghinion, O, Vasava, nu există acolo. Multe păduri încântătoare, ornamente încântătoare şi obiecte de frumuseţe pot fi văzute acolo. Acolo se pot vedea multe trăsuri frumoase, toate excelent echipate, care se mişcă după voinţa călăreţului, O, Vasava, O, tu, cu ochi ca petalele de lotus, numai prin Brahmacharya, prin penitenţe, prin Adevăr, prin stăpânirea de sine, prin daruri, prin diverse fapte drepte, prin şederi la apele sacre, de fapt, prin austerităţi severe şi fapte drepte bine îndeplinite, se

118 *Devendreshu* este evident o interpretare greşită pentru *Daitendreshu*.

poate ajunge la Goloka. Tu m-ai întrebat, O Sakra, și eu ți-am răspuns pe deplin, O ucigaș al Asurilor, nu ar trebui să neglijezi niciodată vacile.

Bhishma a continuat: După ce a auzit aceste cuvinte ale lui Brahman, cel născut din sine, O, Yudhishthira, Sakra, cel cu o mie de ochi, a început de atunci să venereze vacile în fiecare zi și să le arate cel mai mare respect. Ți-am spus astfel totul despre caracterul sfințitor al vacilor, O, tu, cel de mare splendoare. Preeminența și gloria sacră și înaltă a vacilor, care sunt capabile să cureţe pe cineva de orice păcat, ți-au fost astfel explicate, O, șef al oamenilor. Omul care, cu simțurile retrase de la orice alt obiect, va recita această poveste brahmanilor, cu ocazia oferirii lui Havya și Kavya, sau la sacrificii, sau cu ocazia adorării Pitrilor, reușește să le confere strămoșilor săi o fericire inepuizabilă, plină de împlinirea tuturor dorințelor. Omul care este devotat vacilor reușește să obțină împlinirea tuturor dorințelor sale. Într-adevăr, chiar și femeile care sunt devotate vacilor reușesc să obțină împlinirea tuturor dorințelor lor. Cel care dorește fii îi obține. Cel care dorește fiice le obține. Cel care dorește bogăție reușește să o dobândească, iar cel care dorește merite religioase reușește să le câștige. Cel care dorește cunoaștere o dobândește, iar cel care dorește fericire reușește să o dobândească. Într-adevăr, O, Bharata, nu există nimic care să fie de neatins pentru cel care este devotat vacilor.

SECȚIUNEA LXXXIV

Yudhishthira spuse: Ai vorbit, O, bunicule, despre darul vacilor care este plin de mare merit. În cazul regilor care își respectă îndatoririle, acel dar este cel mai meritoriu. Suveranitatea este întotdeauna dureroasă. Este incapabilă să fie suportată de sufletele necurățate. În general, regii nu reușesc să atingă scopuri propice. Făcând însă mereu daruri de pământ, ei reușesc să se purifice (de toate păcatele lor). Ai vorbit, O, prinț al rasei lui Kuru, despre multe datorii. Ai vorbit despre darurile de vaci făcute de regele Nriga în zilele de demult. Înțeleptul Nachiketa, în vremuri străvechi, vorbise despre meritele acestui act. *Vedele* și *Upanishadele* au stabilit, de asemenea, că în toate jertfele — de fapt, în toate felurile de acte religioase — Dakshina trebuie să fie pământ sau vaci sau aur. Scripturile, însă, declară că în toate Dakhsinele, aurul este superior și este, într-adevăr, cel mai bun. Doresc, O, bunicule, să te aud vorbind cu adevărat pe această temă. Ce este aurul? Cum a apărut? Când a apărut? Care este esența lui? Cine este zeitatea sa protectoare? Care sunt roadele sale? De ce este considerat cel dintâi dintre toate lucrurile? Din ce motiv oamenii înțelepți aplaudă darul de aur? Din ce motiv este aurul considerat cea mai bună Dakhsina în toate jertfele? De ce este aurul considerat un purificator superior chiar și pământului și vacilor? De ce, într-adevăr, este considerat atât de superior ca Dakhsina? Discută-mi, O, bunicule, despre toate acestea!

Bhishma spuse: Ascultă, O, rege, cu atenție concentrată cum îți voi relata în detaliu circumstanțele legate de originea aurului, așa cum le-am înțeles eu. Când tatăl meu, Șantanu, de mare energie, a plecat din această lume, m-am dus la Gangadwara pentru a-i oficia Shraddha-ul. Ajuns acolo, am început Shraddha-ul tatălui meu. Mama mea, Jahnavi, venind acolo, mi-a oferit un mare ajutor. Invitând mulți asceți încununați de succes și făcându-i să se așeze în fața mea, am început ritualurile preliminare, care constau în ofrande de apă și de alte lucruri. După ce am îndeplinit cu mintea concentrată toate ritualurile preliminare, așa cum sunt ele stipulate în scripturi, m-am pregătit să ofer cuvenita turtă ritualică (*prasad*). Atunci am văzut, O, rege, că un braț frumos, împodobit cu Angada-uri și alte ornamente, s-a ridicat, străpungând pământul, prin firele de iarbă Kusa pe care le întinsesem. Văzând acel braț ridicându-se din pământ, am fost cuprins de uimire. Într-adevăr, O, rege al rasei Bharata, am crezut că tatăl meu venise el însuși pentru a primi turta pe care eram pe cale să o ofer. Reflectând apoi, prin lumina scripturilor, mi-a venit repede convingerea că în *Vede* există o dispoziție conform căreia turta nu trebuie prezentată în mâna celui pentru care se oficiază Shraddha-ul. Aceeași convingere m-a cuprins, anume că turta ritualică nu trebuie prezentată niciodată în această lume de către un om în mâna vizibilă a persoanei ale cărei ritualuri funerare sunt efectuate. Pitrii nu vin în formele lor vizibile pentru a primi turta. Dimpotrivă, dispoziția

prevede ca aceasta să fie prezentată pe firele de iarbă Kusa întinse pe pământ în acest scop. Atunci, ignorând acel braţ care constituia o indicaţie a prezenţei tatălui meu şi reamintindu-mi de adevărata dispoziţie bazată pe autoritatea scripturilor referitoare la modul de prezentare a turtei, am oferit întreaga turtă, O, rege al Bharataşilor, pe acele fire de iarbă Kusa întinse în faţa mea. Să ştii, O, prinţ al oamenilor, că ceea ce am făcut a fost perfect în concordanţă cu dispoziţiile scripturale. După aceasta, braţul străbunului meu, O, monarh, a dispărut din faţa noastră. În acea noapte, în timp ce dormeam, Pitrii mi s-au arătat într-un vis. Mulţumiţi de mine, ei au spus, O, rege al rasei Bharata, chiar aceste cuvinte: „Am fost mulţumiţi de tine, pentru indicaţia pe care ai oferit-o astăzi cu privire la aderarea ta la dispoziţie. Ne-a făcut plăcere să vedem că nu te-ai abătut de la poruncile scripturilor. Dispoziţia scripturală, fiind urmată de tine, a devenit mai autoritară, O, rege. Prin astfel de comportament, tu ai onorat şi menţinut autoritatea ta, a scripturilor, a auzirilor din *Vede*, a Pitrilor şi a Rishişilor, a Bunicului Brahma însuşi, şi a acelor înţelepţi, anume a Prajapatişilor. Aderenţa la scripturi a fost menţinută. Tu ai acţionat foarte corect astăzi, O, rege al Bharataşilor. Ai făcut ofrande de pământ şi de vaci. Fă tu ofrande de aur. Ofranda de aur este foarte purificatoare. O, tu care cunoşti bine datoriile, să ştii că prin astfel de fapte ale tale, atât noi, cât şi strămoşii noştri vom fi toţi curăţiţi de toate păcatele noastre. Astfel de ofrande îi mântuiesc atât pe strămoşi, cât şi pe descendenţi până la al zecea grad al celui care le face.” Acestea au fost cuvintele pe care strămoşii mei, arătându-mi-se în vis, mi le-au spus. M-am trezit atunci, O, rege, şi am fost cuprins de uimire. Într-adevăr, O, rege al rasei Bharata, mi-am pus inima atunci să fac ofrande de aur. Ascultă acum, monarh, această istorie veche. Este foarte lăudabilă şi lungeşte perioada de viaţă a celui care o ascultă. A fost spusă mai întâi lui Rama, fiul lui Jamadagni. În zilele de demult, Rama, fiul lui Jamadagni, cuprins de mare mânie, a exterminat de pe faţa pământului pe Kshatriya de trei ori câte şapte. După ce a supus întregul pământ, viteazul Rama cu ochi asemenea petalelor de lotus a început să facă pregătiri pentru a oficia un sacrificiu de cal (*Ashvamedha*), O, rege, lăudat de toţi Brahmani şi Kshatriya şi capabil să acorde împlinirea oricărei dorinţe. Acel sacrific purifică toate creaturile şi sporeşte energia şi splendoarea celor care reuşesc să-l înfăptuiască. Înzestrat cu mare energie, Rama, prin îndeplinirea acelui sacrificiu, a devenit purificat. După ce a înfăptuit cel mai înalt sacrificiu, Rama, cu suflet nobil, nu a reuşit totuşi să atingă o perfectă uşurinţă a inimii. Mergând la Rishi care cunoşteau fiecare ramură a învăţăturii, precum şi zeităţile, Rama din neamul lui Bhrigu i-a întrebat. Plin de căinţă şi compasiune, le-a spus, zicând: „Voi, cei foarte binecuvântaţi, spuneţi-mi ce este chiar mai purificator pentru oamenii angajaţi în fapte aprige.” Astfel abordat de el, aceşti mari Rishi, pe deplin familiarizaţi cu *Vedele* şi scripturile, i-au răspuns, zicând: „O, Rama, călăuzit de autoritatea *Vedelor*, cinsteşte toţi Brahmani învăţaţi. Urmează această conduită pentru o vreme, apoi întreabă din nou pe Rishi regeneraţi ce trebuie să faci pentru a te purifica. Urmează sfatul pe care ţi-l dau aceşti oameni de mare înţelepciune.” Apoi, mergând la Vasishtha şi Agastya şi Kasyapa, cel care era bucuria Bhriguşilor, înzestrat cu mare energie, i-a întrebat: „Voi, cei mai de seamă Brahmani, chiar aceasta este dorinţa care mi-a apărut în inimă. Cum pot reuşi să mă curăţ? Prin ce fapte şi ritualuri se poate realiza aceasta? Sau, dacă prin daruri, care este acel lucru pe care, dăruindu-l, această dorinţă a mea se poate îndeplini? Voi, cei mai de seamă dintre cei drepţi, dacă minţile voastre sunt înclinate să-mi facă un bine, spuneţi-mi, voi, cei înzestraţi cu bogăţia ascezei, ce este acel lucru prin care pot reuşi să mă curăţ.”

Rishii au spus: O, cel ce bucură pe Bhrigu, muritorul care a păcătuit se curăţă făcând daruri de vaci, de pământ şi de avuţie. Aceasta am auzit şi noi. Există un alt dar considerat un mare purificator. Ascultă-ne, O, reînnoitule Rishi, în timp ce discutăm despre el. Acel articol este excelent şi are un aspect minunat şi, în plus, este rodul Focului. În vremuri străvechi, zeul Agni a ars întreaga lume. Am auzit că din sămânţa lui a răsărit aurul cu chip luminos. A devenit celebru sub numele de cel cu chip bun. Făcând daruri de aur, vei avea cu siguranţă dorinţa împlinită. Apoi, ilustrul Vasişţha, în mod deosebit, cu jurăminte stricte, adresându-i-se, a spus: „Ascultă, O, Rama, cum a apărut aurul, care are strălucirea focului. Acest aur îţi va aduce merit. În materie de daruri, aurul este foarte lăudat. Îţi voi spune şi ce este aurul, de unde a venit şi cum a ajuns să fie înzestrat cu atribute superioare. Ascultă-mă, O, tu cu braţe puternice, în timp ce discutăm despre aceste subiecte.

Știți sigur că aurul este din esența Focului și a lui Soma. Capra este Focul (căci dată fiind, duce în regiunea zeului focului); oaia este Varuna (căci duce în regiunea lui Varuna, stăpânul apelor); calul este Surya (căci duce în regiunea lui Surya); elefanții sunt Naga (căci duc în lumea Naga); bivolii sunt Asura (căci duc în regiunea Asura); cocoșii și mistreții sunt Rakshasa (căci duc în regiunile Rakshasa), O, cel ce bucură pe Bhrigu; pământul este jertfa, vacile, apa și Soma (căci duce la meritele jertfei și la regiunea vacilor, a stăpânului apelor și a lui Soma). Acestea sunt declarațiile *Smritiilor.* Prin frecarea întregului univers, s-a găsit o masă de energie. Această energie este aurul. De aceea, O, reînnoitule Rishi, comparat cu toate aceste obiecte (pe care le-am numit mai sus), aurul este cu siguranță superior. Este un lucru prețios, înalt și excelent.[119] Din acest motiv, zeitățile și Gandharva și Urașa și Rakshasa și oamenii și Pisacha îl prețuiesc cu grijă. Toate aceste ființe, O, fiu al rasei lui Bhrigu, strălucesc în splendoare, cu ajutorul aurului, transformându-l în coroane și brățări și diverse feluri de ornamente. Tot din acest motiv, aurul este considerat cel mai purificator dintre toate cele purificatoare, cum ar fi pământul, vacile și toate celelalte feluri de avuție, O, prinț al oamenilor. Darul de aur, O, rege puternic, este cel mai înalt dar. Este deosebit de darurile de pământ, de vaci și de toate celelalte lucruri, O, tu cel înzestrat cu strălucirea unui nemuritor, aurul este un purificator etern. Fă daruri din el celor mai de seamă dintre Brahmani, căci este cel mai de seamă dintre cele purificatoare. Dintre toate felurile de Dakshina, aurul este cel mai bun. Cei care fac daruri de aur se spune că sunt dăruitori ai tuturor lucrurilor. Într-adevăr, cei care fac daruri de aur ajung să fie considerați dăruitori de zeități. Agni este toate zeitățile într-una, iar aurul are pe Agni ca esență. De aceea cel care face daruri de aur dăruiește toate zeitățile. De aceea, O, șef al oamenilor, nu există dar mai înalt decât darul de aur.”

Vasishtha a continuat: Ascultă încă o dată, O, Rishi regenerat, în timp ce vorbesc despre preeminența aurului, O, cel mai de seamă dintre toți mânuitorii de arme. Am auzit asta mai înainte în *Purana*, O, fiu al neamului lui Bhrigu. Eu reprezint vorbirea lui Prajapati însuși. După ce nunta s-a încheiat a ilustrului și-n suflet mare Rudra, înarmat cu tridentul, O, fiu al neamului lui Bhrigu, cu zeița care i-a devenit soție, pe sânul cel dintâi dintre munți, și anume Himavat, ilustrul și-n suflet mare zeu a dorit să se unească cu zeița. Atunci, toți zeii, pătrunși de neliniște, s-au apropiat de Rudra. Plecându-și capetele cu reverență și mulțumindu-i lui Mahadeva și soției sale care oferă binecuvântări, Uma, amândoi șezând împreună, s-au adresat lui Rudra, O, perpetuator al neamului lui Bhrigu, spunând: „Această uniune, O, ilustre și fără de păcat, a ta cu zeița, este o uniune a celui înzestrat cu aspre penitențe cu alta cu penitențe la fel de severe! Într-adevăr, este uniunea, O, stăpâne, a celui posedat de o energie foarte mare cu alta a cărei energie este abia mai mică! Tu, O, ilustre, ai o energie de neînvins. Zeița Uma, de asemenea, posedă o energie la fel de neînvinsă. Copilul care va rezulta dintr-o uniune ca aceasta, va fi, fără îndoială, O, ilustre zeu, înzestrat cu o mare putere. Într-adevăr, O, stăpâne puternic, acel copil va consuma toate lucrurile din cele trei lumi fără să lase rămășițe. Fă tu dar, O, stăpâne al întregului univers, O, tu cu ochi mari, dă acestor zei plecați în fața ta, un dar din dorința de a beneficia cele trei lumi! Stăpânește tu, O, puternice, această energie înaltă a ta care ar putea deveni sămânța puternică! Într-adevăr, acea energie este esența tuturor forțelor din cele trei lumi. Voi doi, printr-un act de împreunare, veți arde cu siguranță universul! Copilul care se va naște din voi doi va putea cu siguranță să-i necăjească pe zei! Nici zeița Pământ, nici Firmamentul, nici Raiul, O, puternice, nici toate la un loc, nu vor putea să-ți ducă energia, credem cu tărie. Întregul univers va fi ars cu siguranță prin forța energiei tale. Se cuvine să ne arăți favoare, O, puternice, O, ilustre zeu. Această favoare constă în faptul că nu vei zămisli un fiu, O, cel dintâi dintre zei, cu zeița Uma. Stăpânește tu, cu răbdare, energia ta de foc și puternică!” Zeilor care au spus asta, sfântul Mahadeva având boul drept semn, O, rege renăscut, le-a răspuns, spunând: *„Așa să fie!*” După ce a spus aceasta, zeul care are boul drept vehicul și-a retras sămânța vitală. De atunci, el a ajuns să fie numit cu numele de Urdhvaretas (cel care și-a retras sămânța vitală). Soția lui Rudra, însă, la această încercare a zeilor de a opri procrearea, s-a înfuriat foarte tare. Ca urmare a faptului că era de sex opus (și, prin urmare, înzestrată cu puțin control asupra

119 Comentatorul explică că, prin urmare, oferind daruri din aur, se ajunge să fii considerat ca oferind daruri din întregul univers.

temperamentului ei), ea a folosit cuvinte dure, spunând astfel: „Deoarece v-ați opus stăpânului meu în chestiunea procreării unui copil când el dorea să procreeze unul cu mine, ca urmare a acestui fapt, voi, zei, toți veți rămâne fără fii. Într-adevăr, deoarece v-ați opus nașterii de urmași de la mine, de aceea, voi nu veți avea propriii voștri urmași.” În momentul în care această blestem a fost rostit, O, perpetuator al rasei lui Bhrigu, zeul focului nu era prezent. Este în consecință acestui blestem al zeiței că zeii au rămas fără copii. Rudra, solicitat de ei, și-a reținut energia de o putere de neegalat. Cu toate acestea, o cantitate mică ce i-a ieșit din corp a căzut pe pământ. Acea sămânță, căzând pe pământ, a sărit într-un foc arzător și acolo a început să crească (în mărime și putere) minunat de mult. Energia lui Rudra, venind în contact cu o altă energie de mare putere, a devenit una cu ea în ceea ce privește esența. Între timp, toți zeii avându-l pe Śakra în frunte, au fost arși destul de rău de către Asura numit Tāraka. Adityas, Vasus, Rudras, Maruts, Aswins și Sadhyas au devenit cu toții deosebit de suferinzi în urma măreției acelui fiu al lui Diti. Toate regiunile zeilor, carele lor frumoase și reședințele lor palatale, și locurile de retragere ale Rishiilor, le-au fost smulse de către Asura. Atunci zeii și Rishii, cu inimi lipsite de veselie, au căutat protecția ilustrului și puternicului Brahman, de glorie nevestejită.

SECȚIUNEA LXXXV

Zeii au spus: *Asura* numit Taraka, care a primit binecuvântări de la tine, O, cel puternic, îi chinuie pe zei și pe Rishi. Fie ca moartea lui să fie hotărâtă de tine. O, strămoșule, marea noastră teamă față de el a fost mare. O, ilustrule, salvează-ne. Nu avem alt refugiu în afară de tine.

Brahman a spus: Eu sunt egal în comportamentul meu față de toate creaturile. Cu toate acestea, nu pot aproba nedreptatea. Fie ca Taraka, acel adversar al zeilor și al Rishi-lor, să fie distrus rapid. *Vedele* și îndatoririle veșnice nu vor fi exterminate, voi, cei mai de seamă dintre celestiali! Am hotărât ceea ce este potrivit în această chestiune. Fie ca febra din inimile voastre să fie alungată.

Zeii au spus: Ca urmare a faptului că i-ai acordat binecuvântări, acel fiu al lui Diti s-a mândrit cu puterea sa. El este incapabil să fie ucis de zei. Cum va fi atunci provocată moartea sa? Binecuvântarea pe care, O, strămoșule, a obținut-o de la tine este că nu poate fi ucis de zei, Asuri sau Rakshasi. Zeii au fost, de asemenea, blestemați de soția lui Rudra ca urmare a eforturilor lor din trecut de a opri înmulțirea. Blestemul pe care l-a pronunțat ea a fost, O, stăpân al universului, chiar acesta, și anume că ei nu vor avea niciun descendent.

Brahma a spus: ”Voi, cei mai de seamă dintre zei, Agni nu era de față în momentul în care zeița a rostit blestemul. Chiar și el va naște un fiu pentru distrugerea dușmanilor zeilor. Fiul lui Agni, care în mâinile sale va fi o armă imposibil de evitat odată aruncată asupra inamicului, va transcende toți zeii și Danașii și Rakshașii și oamenii și Gandharva și Naga și creaturile cu pene, și îl va distruge pe Taraka de care v-ați temut. Într-adevăr, toți ceilalți dușmani ai voștri vor fi uciși tot de el. Dorința este eternă. Acea Dorință este cunoscută sub numele de *Kama* și este identică cu sămânța lui Rudra, o parte din care a căzut în forma înflăcărată a lui Agni. Acea energie, care este o substanță puternică și care seamănă cu un al doilea Agni, va fi aruncată de Agni în Ganga pentru a produce un copil cu ea, în scopul distrugerii dușmanilor zeilor. Agni nu a intrat în raza blestemului Umei. Cel care mănâncă ofrande nu era prezent acolo când a fost rostit blestemul. Prin urmare, zeitatea focului să fie căutată. Să fie pus acum la această sarcină. Voi cei fără de păcat, v-am spus care sunt mijloacele pentru distrugerea lui Taraka. Blestemele celor înzestrați cu energie nu reușesc să producă efect asupra celor înzestrați cu energie. Forțele, atunci când vin în contact cu ceva înzestrat cu o forță mai puternică, devin slăbite. Cei înzestrați cu penitențe sunt capabili să distrugă chiar și zeii care acordă binecuvântări și care sunt indestructibili. Dorința, sau Asemănarea, sau Pofta (care este identificabilă cu Agni) au izvorât în trecut și sunt cele mai eterne dintre toate creaturile. Agni este Domnul universului. El este incapabil să fie prins sau descris. Capabil să meargă peste tot și să existe în toate lucrurile, El este Creatorul tuturor ființelor. El locuiește în

inimile tuturor creaturilor. Înzestrat cu o mare putere, El este mai bătrân decât Rudra însuși. Să fie căutat acel mâncător de ofrande, care este o masă de energie. Acea ilustră zeitate va îndeplini această dorință a inimilor voastre." Auzind aceste cuvinte ale Bunicului, zeii cu suflet înalt au pornit apoi să caute zeitatea focului cu inimile vesele ca urmare a atingerii scopului lor. Zeii și Rishi au căutat apoi în fiecare parte a celor trei lumi, inimile lor pline de gândul la Agni și dorind cu ardoare să-l vadă. Înzestrați cu penitențe, posesoare de prosperitate, celebrați în toate lumile, acele suflete înalte, toți încununați de succes ascetic, au călătorit prin fiecare parte a universului, O, cel mai de frunte al neamului lui Bhrigu. Cu toate acestea, nu au reușit să găsească mâncătorul de ofrande care se ascunsese contopindu-și sinele în sine.[120] În acest timp, o broască, care trăia în apă, a apărut la suprafață din regiunile cele mai de jos, cu inima lipsită de veselie din cauza căldurii energiei lui Agni. Micuța creatură s-a adresat zeităților care fuseseră pătrunse de frică și care erau toate foarte dornice să vadă zeitatea focului, spunând: „Voi zei, Agni locuiește acum în regiunile de jos. Fierbinte de energia acelei zeități și neputând suporta-o mai mult, am venit aici. Ilustrul purtător de ofrande, voi zei, este acum sub ape. El a creat o masă de ape în care stă. Cu toții am fost încinși de energia lui. Dacă, voi zei, doriți să-l vedeți – într-adevăr, dacă aveți treabă cu el – mergeți la el acolo. Mergeți într-adevăr acolo. În ceea ce ne privește pe noi, vom fugi de aici, voi zeități, de frica lui Agni." După ce a spus toate acestea, broasca s-a scufundat în apă. Cel care mânca libațiile sacrificiale a aflat de trădarea broaștei. Ajungând la acel animal, el a blestemat întreaga rasă batraciană, spunând: „De acum înainte veți fi lipsiți de organul gustului". După ce a rostit acest blestem asupra broaștei, el a părăsit repede locul pentru a-și stabili domiciliul în altă parte. Într-adevăr, zeul puternic nu s-a arătat. Văzând situația în care se aflau broaștele pentru că le-au făcut un serviciu, zeii, O, cel mai bun dintre Bhrigu, au arătat favoare față de acele creaturi. Îți voi spune totul despre asta. Ascultă-mă, O, erou cu brațe puternice.

Zeii au spus: Deși lipsiți de limbă din cauza blestemului lui Agni și, prin urmare, lipsiți de simțul gustului, veți putea totuși să rostiți diverse tipuri de cuvinte. Trăind în găuri, lipsiți de hrană, lipsiți de conștiință, epuizați și uscați, mai mult morți decât vii, cu toții veți fi totuși ținuți de Pământ. Veți putea, de asemenea, să rătăciți noaptea, când totul este învăluit în întunericul dens." După ce le-au spus acestea broaștelor, zeii au străbătut încă o dată fiecare colț al pământului pentru a găsi zeul flăcărilor aprinse. În ciuda tuturor eforturilor lor, însă, nu au reușit să-l găsească. Atunci, O, perpetuator al neamului lui Bhrigu, un elefant, la fel de mare și puternic ca elefantul lui Sakra, s-a adresat zeilor, spunând: „Agni locuiește acum în acest copac Aswattha!" Înfuriat de mânie, Agni a blestemat toți elefanții, O, descendent al lui Bhrigu, spunând: „Limbile voastre vor fi îndoite înapoi." Fiind indicat de elefanți, zeul focului a blestemat astfel toți elefanții, apoi a plecat și a intrat în inima copacului Sami, din dorința de a locui în el pentru o vreme. Ascultă acum, O, erou puternic, ce favoare au arătat elefanților, O, cel mai de seamă dintre descendenții lui Bhrigu, zeii cu vitejie neînvinsă, care erau cu toții mulțumiți de serviciul pe care le-l făcuse un reprezentant al lor.

Zeii au spus: „Cu ajutorul chiar și al limbii voastre îndoite spre interior, veți putea mânca toate lucrurile, și chiar cu acele limbi veți putea rosti strigăte care vor fi doar neclare." După ce au binecuvântat elefanții în acest fel, locuitorii Raiului și-au reluat din nou căutarea lui Agni. Într-adevăr, după ce a ieșit din copacul Aswattha, zeitatea focului intrase în inima Sami. Acest nou lăcaș al lui Agni a fost dezvăluit de un papagal. Zeii s-au îndreptat apoi spre acel loc. Enervată de purtarea papagalului, zeitatea flăcărilor aprinse a blestemat întreaga rasă de papagali, spunând: „De astăzi veți fi lipsiți de puterea de a vorbi." Într-adevăr, mâncătorul de ofrande ritualice a întors limbile tuturor papagalilor. Văzându-l pe Agni în locul indicat de papagal și asistând la blestemul rostit asupra acestuia, zeii, simțind compasiune pentru biata creatură, l-au binecuvântat, spunând: „În urma faptului că ești un papagal, nu vei fi complet lipsit de puterea de a vorbi. Deși limba ta a fost întoarsă înapoi, totuși vei avea vorbire, limitată la litera **K**. Ca cea a unui copil sau a unui bătrân, vorbirea ta va fi dulce și neclară și minunată." După ce i-au spus aceste cuvinte papagalului și l-au văzut pe zeul focului în inima Sami-ului, zeii au făcut lemnul de Sami un combustibil sacru,

120 Adică în apă, deoarece apa este identică cu Agni.

potrivit pentru a produce foc în toate riturile religioase. De atunci, focul este văzut să locuiască în inima Sami-ului. Oamenii au ajuns să considere lemnul de Sami ca mijlocul propriu pentru a produce foc (în sacrificiu).[121] Apele care se găsesc în regiunile cele mai de jos intraseră în contact cu zeitatea flăcărilor aprinse. Aceste ape încălzite, O, tu din neamul lui Bhrigu, sunt vărsate de izvoarele montane. În consecință, de fapt, pentru că Agni a locuit în ele pentru o vreme, ele s-au încălzit prin energia sa. Între timp, Agni, văzându-i pe zei, s-a întristat. Adresându-se zeităților, i-a întrebat: „Care este motivul prezenței voastre aici?" Zeitățile și marele Rishi i-au spus: „Dorim să te însărcinăm cu o anume sarcină. Se cuvine să o îndeplinești. Când va fi îndeplinită, îți va aduce o mare cinste."

Agni a spus: Spuneți-mi care este treaba voastră. Eu, zei, o voi îndeplini. Vă stau la dispoziție pentru orice sarcină doriți. Nu ezitați, așadar, să-mi dați ordine.

Zeii au spus: "Există un Asura pe nume Taraka care s-a umplut de mândrie în urma binecuvântării pe care a primit-o de la Brahama. Prin energia sa, el este capabil să ne opună rezistență și să ne învingă. Poruncește tu distrugerea lui. O, stăpâne, salvează aceste zeități, acești Prajapati și acești Rishi, O, Pavaka cel cu mare binecuvântare! O, puternice, fă să se nască un fiu viteaz înzestrat cu energia ta, care să alunge, O, purtătorule de ofrande rituale, temerile noastre față de acel Asura. Am fost blestemați de marea zeiță Uma. Nu există altă scăpare pentru noi acum decât energia ta. Tu, așadar, O, zeitate puternică, salvează-ne pe toți." Astfel abordată, ilustrul și irezistibilul purtător de ofrande rituale a răspuns, spunând: „*Așa să fie*", și apoi s-a îndreptat către Gange, numită altfel și Bhagirathi. El s-a unit în comuniune (spirituală) cu ea și a făcut-o să rămână însărcinată. Într-adevăr, în pântecele Gangelui, sămânța lui Agni a început să crească la fel cum crește Agni însuși (când este alimentat cu combustibil și ajutat de vânt). Datorită energiei acelui zeu, Gange a devenit extrem de agitată în suflet. Într-adevăr, a suferit mari necazuri și nu a mai putut suporta. Când zeul flăcărilor a depus sămânța sa înzestrată cu mare energie în pântecul lui Gange, un anumit Asura (având propriile sale scopuri) a scos un urlet îngrozitor. În urma acelui urlet îngrozitor rostit de Asura în scopurile sale (și nu pentru a o speria), Gange s-a înspăimântat foarte tare, iar ochii ei s-au învârtit de frică și i-au trădat agitația. Lipsită de cunoștință, ea nu a mai putut suporta corpul ei și sămânța din pântecul ei. Fiica lui Jahnu, însămânțată cu energia ilustrului zeu, a început să tremure. Copleșită de energia seminței pe care o purta în pântece, O, învățatule Brahmana, i-a spus apoi zeului focului arzător: „Nu mai sunt capabilă, O, ilustre, să-ți port sămânța în pântec. Într-adevăr, sunt copleșită de slăbiciune din cauza acestei semințe a ta. Sănătatea pe care o aveam înainte nu mai este a mea. Am fost extrem de agitată, O, ilustre, iar inima mi s-a uscat în mine, O, fără de păcat. O, cel mai de frunte dintre toți cei înzestrați cu penitențe, nu mai sunt capabilă să-ți port sămânța. Voi scăpa de ea, constrânsă de necazul care m-a cuprins, și nu din capriciu. Nu a existat o atingere reală a trupului meu cu sămânța ta, O, ilustre zeu al flăcărilor! Uniunea noastră, având ca motiv necazul care a cuprins zeitățile, a fost potrivită și nu una a cărnii, O, tu cu mare strălucire! Orice merit sau altceva ar fi în acest act (pe care intenționez să-l fac), O, mâncătorule de ofrande rituale, trebuie să-ți aparțină ție. Într-adevăr, cred că dreptatea sau nedreptatea acestei fapte trebuie să fie a ta." Către ea, zeul focului a spus: „Poartă sămânța. Într-adevăr, poartă fătul înzestrat cu energia mea. Va aduce rezultate mari. Ești, într-adevăr, capabilă să susții întregul pământ. Nu vei câștiga nimic dacă nu vei păstra această energie." Acel râu principal, deși i-a vorbit astfel zeul focului, precum și tuturor celorlalte zeități, a aruncat sămânța pe pieptul lui Meru, cel mai de frunte dintre toți munții. Capabilă (cumva) să poarte acea sămânță, dar apăsată de energia lui Rudra (căci Agni este identic cu Rudra), nu a mai putut ține sămânța din cauza energiei ei arzătoare. După ce a scăpat de ea, din cauza necazului pur, acea sămânță arzândă cu strălucirea focului, O, perpetuator al neamului lui Bhrigu, Agni a văzut-o și a întrebat acel râu principal: „Este totul bine cu fătul pe care l-ai aruncat? De ce culoare a fost, O, zeiță? Ce formă are? Cu ce energie pare să fie înzestrat? Spune-mi totul despre el."

---

121 Se referă la practica de a aprinde focul sacrificial prin frecarea a două bețe de lemn de Sami. Este un lemn foarte inflamabil și, prin urmare, este utilizat în toate riturile sacre.

Ganga a spus: ”Fătul este înzestrat cu culoarea aurului. Ca energie, el este chiar asemenea ție, O, fără de păcat! De o frumusețe excelentă, perfect nepătat și arzând de splendoare, el a luminat întregul munte. O, cel mai de seamă dintre toți cei înzestrați cu asceză, parfumul emanat de el seamănă cu parfumul rece împrăștiat de lacurile împodobite cu lotuși și *Nymphaea stellata*, amestecat cu cel al *Nauclea Cadamba*. Prin splendoarea acelui făt, tot ce era în jur părea să se transforme în aur, la fel cum toate lucrurile de pe munte și din ținuturile joase par să se transforme în aur de razele Soarelui. Într-adevăr, splendoarea acelui făt, întinzându-se departe, cade asupra munților și râurilor și izvoarelor. Într-adevăr, se pare că cele trei lumi, cu toate creaturile lor mobile și nemobile, sunt luminate de el. Chiar de un astfel de fel este copilul tău, O, ilustre purtător de ofrande de jertfă. Asemenea lui Surya sau a strălucirii tale, în frumusețe este chiar ca un al doilea Soma.” După ce a rostit aceste cuvinte, zeița a dispărut acolo pe loc. Pavaka, de asemenea, de mare energie, după ce și-a îndeplinit menirea zeităților, a plecat în locul preferat de el, O, bucurie a tribului Bhrigu! A fost în consecința rezultatului acestui fapt că Rishi și zeitățile i-au dat zeului focului numele de Hiranyaretas.[122] Și deoarece Pământul a ținut sămânța aceea (după ce zeița Ganga a aruncat-o pe ea), ea a ajuns de asemenea să fie numită Vasumati. Între timp, acel făt, care se născuse din Pavaka și fusese ținut o vreme de Ganga[123], căzând într-o pădure de trestii, a început să crească și în cele din urmă a luat o formă minunată. Zeița conducătoare a constelației Krittika a privit acea formă asemănătoare soarelui răsare. De atunci, ea a început să îl crească pe acest copil ca pe fiul ei, hrănindu-l cu laptele sânului ei. Din acest motiv, acel copil de splendoare eminentă a ajuns să fie numit Kartikeya după numele ei. Și deoarece el a crescut din sămânța care a căzut din corpul lui Rudra, a ajuns să fie numit Skanda. Incidentul că naşterea sa a avut loc în singurătatea unei păduri de trestii, ascunsă privirii tuturor, a dus la faptul că a fost numit Guha. În acest mod, aurul a ajuns să fie considerat ca fiind fiul zeului flăcărilor arzânde.[124] De aceea, aurul a ajuns să fie privit ca fiind cel mai de seamă dintre toate lucrurile și ornamentul zeilor înșiși. Din această împrejurare, aurul a ajuns să fie numit cu numele de Jatarupam.[125] Este cel mai de seamă dintre toate lucrurile scumpe, iar dintre ornamente este primul. Cel mai pur dintre toate cele purificatoare, este cel mai de bun augur dintre toate obiectele de bun augur. Aurul este cu adevărat ilustrul Agni, Domnul tuturor lucrurilor și cel mai de seamă dintre toți Prajapatii. Cel mai sacru dintre toate lucrurile sfinte este aurul, O, cel mai de seamă dintre cei regenerați. Într-adevăr, se spune că aurul are ca esență Agni și Soma.

Vasishtha a continuat: Această istorie, O, Rama, numită *Brahmadarsana*, a fost auzită și de mine în vremuri străvechi, referitoare la realizarea Bunicului Brahman, care este identificabil cu Sufletul Suprem. La un sacrificiu efectuat în vremuri străvechi de către cel mai preeminent dintre zei, și anume Domnul Rudra, O, tu de mare putere, care cu acea ocazie luase forma lui Varuna, au venit Mani și toți zeii cu Agni în frunte. La acel sacrificiu au venit și toate ramurile sacrificale (în formele lor întrupate) și *Mantra* numită Vashat în forma sa întrupată. Toate *Samanele* și toate *Yajururile*, în număr de mii și în formele lor întrupate, au venit și ele acolo. *Rig-Veda* a venit și ea acolo, împodobită cu regulile de ortoepie. Lakshanele, Surile, Niruktele, Notițele aranjate în rânduri, și silaba **Om**, precum și Nigraha și Pragraha, toate au venit acolo și s-au așezat în ochiul lui Mahadeva. *Vedele* cu *Upanishadele*, Vidya și Savitri, precum și Trecutul, Prezentul și Viitorul, toate au venit acolo și au fost ținute de ilustrul Siva. Atotputernicul Domn al tuturor a vărsat apoi el însuși libații în sinele său. Într-adevăr, cel care mânuiește Pinaka a făcut ca acel Sacrificiu de formă multiplă să arate extrem de frumos. El este Cerul, Firmamentul, Pământul și Văzduhul. El este numit Domnul Pământului. El este Domnul a cărui stăpânire este recunoscută de toate obstacolele. El este înzestrat cu Sri și El este identic cu zeul flăcărilor arzânde. Acest ilustru zeu este numit prin

---

122 *Hiranyaretas* înseamnă a avea aur ca sămânță vitală.

123 *Vasumati* înseamnă „înzestrat cu bogăție”, numit astfel deoarece sămânța lui Agni, identificată cu aurul, este bogăția supremă și a căzut pe Pământ, care de atunci a început să o păstreze.

124 *Skanda* provine din *Skanna* sau căzut. *Guha* înseamnă secret. Secretul naşterii sale în sălbăticie a dus la acordarea acestui nume. El are multe alte nume.

125 Jatarupa se referă la incidentul în care a luat o formă excelentă după naşterea sa din Agni.

diverse nume. Chiar El este Brahman şi Siva şi Rudra şi Varuna şi Agni şi Prajapati. El este Domnul propice al tuturor creaturilor. Sacrificiul (în forma sa întrupată), şi Penitenţa, şi toate ritualurile de unire, şi zeiţa Diksha arzândă de jurăminte rigide, diferitele puncte cardinale cu zeităţile care le prezidează, soţiile tuturor zeilor, fiicele lor şi mamele cereşti, toate s-au adunat împreună la Pasupati, O, perpetuator al rasei lui Bhrigu. Într-adevăr, văzând acel sacrificiu al lui Mahadeva cu suflet înalt care luase forma lui Varuna, toţi au devenit foarte mulţumiţi. Văzând fecioarele cereşti de o mare frumuseţe, sămânţa lui Brahman a ieşit şi a căzut pe pământ. În consecinţă cu faptul că sămânţa căzuse pe praf, Puşan (Surya) a ridicat cu mâinile acel praf amestecat cu particulele de sămânţă de pe pământ şi l-a aruncat în focul jertfei. Între timp, a fost începută şi a continuat jertfa cu focul sacru al flăcărilor arzânde. Brahman (în calitate de Hotri) turna ofrande pe foc. În timp ce era astfel ocupat, străbunicul s-a excitat de dorinţă (şi sămânţa lui a ieşit). Imediat ce acea sămânţă a ieşit, a luat-o cu lingura de jertfă şi a turnat-o ca o ofrandă de *ghee*, O încântător al Bhriguşilor, cu *Mantrele* necesare, pe focul arzând. Din acea sămânţă, Brahman cu mare energie a făcut să izvorască cele patru ordine de creaturi. Această sămânţă a Străbunicului era înzestrată cu cele trei atribute de Sattva, Rajas şi Tamas. Din elementul din ea care reprezenta principiul de Rajas, au izvorât toate creaturile mobile înzestrate cu principiul de Pravritti sau acţiune.[126] Din elementul de Tamas din ea, au izvorât toate creaturile nemobile. Principiul de Sattva, însă, care sălăşluia în acea sămânţă, a intrat în ambele tipuri de existenţe. Acest atribut de Sattva este de natura lui Tejas sau Lumină (fiind identic cu Buddhi sau Înţelegerea). Este etern şi din el este Spaţiul nesfârşit.[127] În toate creaturile, atributul de Sattva este prezent şi este identic cu acea lumină care arată ce este drept şi ce este greşit. Când sămânţa lui Brahman a fost astfel turnată ca ofrandă pe acel foc de jertfă, au izvorât din ea, O puternice, trei fiinţe. Erau trei persoane de sex masculin, înzestrate cu corpuri care purtau caracteristicile circumstanţelor din care proveneau respectiv. Una a apărut prima din flăcările focului (numită Bhrig) şi de aceea a fost numită Bhrigu. A doua a apărut din jarul arzând (numit Angara) şi de aceea a fost numită Angiras. A treia a izvorât dintr-un morman de jar stins şi a fost numită Kavi. S-a spus deja că prima a ieşit cu flăcări emanând din corpul ei şi de aceea a fost numită Bhrigu. Din razele focului de jertfă a izvorât un altul numit Marichi. Din Marichi (mai târziu) a izvorât Kasyapa. S-a spus deja că din jarul (arzând) a izvorât Angiras. Rishişii (micuţi) numiţi Valakhilya au izvorât din firele de iarbă Kusa întinse în acea jertfă. Din aceleaşi fire de iarbă Kusa, O tu cu mare putere, a izvorât Atri. Din cenuşa focului au izvorât toţi cei număraţi printre Rishişii regeneraţi, şi anume Vaikhanasa, înzestraţi cu penitenţe şi devotaţi cunoaşterii Vedice şi tuturor realizărilor excelente. Din ochii lui Agni au izvorât gemenii Aswini înzestraţi cu mare frumuseţe corporală. În cele din urmă, din urechile lui, au izvorât toţi Prajapatii. Rishii au izvorât din porii corpului lui Agni. Din sudoarea lui a izvorât Chhandas, iar din forţa lui a izvorât Mintea. Din acest motiv, Agni a fost spus a fi toţi zeii în sine, de către Rishi care erau înzestraţi cu cunoaşterea Vedică, ghidaţi de autoritatea *Vedelor.* Bucăţile de lemn care menţin vii flăcările lui Agni sunt considerate Luni. Suprafeţele pe care le dau combustibilii constituie Săptămânile. Ficatul lui Agni este numit Zi şi Noapte, iar lumina lui feroce este numită Muhurta. Sângele lui Agni este considerat sursa Rudraşilor. Din sângele lui au izvorât şi zeii cu ten auriu numiţi Maitradevata. Din fumul lui au izvorât Vasuşii. Din flăcările lui au izvorât Rudraşii precum şi (cei doisprezece) Aditya care erau de mare strălucire. Planetele şi Constelaţiile şi alte stele care au fost aşezate pe orbitele lor respective în firmament, sunt considerate jarul arzând al lui Agni. Primul Creator al universului l-a declarat pe Agni ca fiind Brahma Suprem şi Etern, şi dătătorul tuturor dorinţelor. Acesta este într-adevăr un mister.

După ce toate aceste naşteri au avut loc, Mahadeva, care luase forma lui Varuna (pentru sacrificiul său) şi care avea sufletul lui Pavana, a spus: „Acest sacrificiu excelent este al meu. Eu sunt Grahapati în el. Cele trei fiinţe care au ieşit primele din focul sacrificial sunt ale mele. Fără

126 Comentatorul explică: *Pravrittipradhanam jangamamabhut*.

127 *Sa guna* se referă la Sattwa. Tejas este identic cu Buddhi, deoarece Buddhi, la fel ca Lumina, descoperă toate lucrurile. Sattwa, din nou, fiind de natura spaţiului, sau mai degrabă fiind spaţiul însuşi, are o formă universală; adică, Sattwa este omniprezent.

îndoială, ele trebuie considerate ca fiind descendenții mei. Știți acest lucru, voi, zeii care străbateți cerurile! Ele sunt roadele acestui Sacrificiu."

Agni spuse: „Acești urmași s-au născut din mădularele mele. Toți au depins de mine ca fiind cauza începutului vieții lor. Prin urmare, ei ar trebui considerați copiii mei." Mahadeva, sub forma lui Varuna, greșește în legătură cu această chestiune.[128] După aceasta, stăpânul tuturor lumilor, Străbunicul tuturor creaturilor, și anume Brahman, a spus: „Acești copii sunt ai mei. Sămânța a fost a mea, pe care am turnat-o pe focul jertfei. Eu sunt cel care a îndeplinit această Jertfă. Eu am turnat pe focul jertfei sămânța care a ieșit din mine însumi. Fructul este întotdeauna al celui care a plantat sămânța. Principala cauză a acestor nașteri este sămânța care îmi aparține." Zeii s-au îndreptat apoi spre Străbunic și, plecându-și capetele înaintea lui, și-au unit mâinile în reverență și i-au spus: „Cu toții, O, ilustre, și întreaga lume a creaturilor mobile și nemobile, suntem urmașii tăi. O, tată, fie ca Agni cu flăcări strălucitoare și ilustrul și puternicul Mahadeva, care pentru această jertfă a luat forma lui Varuna, să-și primească dorința (în ceea ce privește urmașii)!" La aceste cuvinte, deși născut din Brahman, puternicul Mahadeva sub forma lui Varuna, stăpânul tuturor creaturilor acvatice, l-a primit pe primul născut, și anume Bhrigu, înzestrat cu strălucirea soarelui, ca fiind propriul său copil. Străbunicul a intenționat apoi ca Angiras să devină fiul lui Agni. Cunoscând adevărul despre toate, Străbunicul l-a luat pe Kavi ca propriul său fiu. Angajat în procrearea de creaturi pentru a popula pământul, Bhrigu, care este considerat un Prajapati, a ajuns apoi să fie numit urmaș al lui Varuna. Înzestrat cu orice prosperitate, Angiras a ajuns să fie numit urmaș al lui Agni, iar celebrul Kavi a devenit cunoscut ca fiind copilul lui Brahman însuși. Bhrigu și Angiras, care au izvorât respectiv din flacăra și jarul lui Agni, au devenit procreatori de rase și triburi extinse în lume. Într-adevăr, acești trei, și anume Bhrigu și Angiras și Kavi, considerați Prajapati, sunt progenitorii multor rase și triburi. Toți sunt copiii acestora trei. Știu aceasta, O, viteaz suprem. Bhrigu a născut șapte feluri, toți devenind egali cu el în merite și împliniri. Numele lor sunt Chyavana, Vajrasîrsha, Suchi, Urva, Sukra, acel dătător de binecuvântări, Vibhu și Savana. Aceștia sunt cei șapte. Sunt copii ai lui Bhrigu și, prin urmare, Bhargava. Ei sunt numiți și Varuna, ca urmare a faptului că strămoșul lor Bhrigu a fost adoptat de Mahadeva sub forma lui Varuna. Tu aparții rasei lui Bhrigu. Angiras a născut opt fii. Ei sunt, de asemenea, cunoscuți sub numele de Varuna. Numele lor sunt Brihaspati, Utathya, Payasya, Santi, Dhira, Virupa, Samvarta, iar Sudhan a fost al optulea. Acești opt sunt considerați, de asemenea, urmașii lui Agni. Eliberați de orice rău, ei sunt devotați numai cunoașterii. Fii lui Kavi, care a fost însușit de Brahman însuși, sunt, de asemenea, cunoscuți sub numele de Varuna. Numărându-se opt, toți au devenit strămoși ai raselor și triburilor. De natură propice, toți cunosc Brahma. Numele celor opt fii ai lui Kavi sunt Kavi, Kavya, Dhrishnu, Usanas înzestrat cu mare inteligență, Bhrigu, Viraja, Kasi și Ugra cunoscător al fiecărei datorii. Aceștia sunt cei opt fii ai lui Kavi. Prin ei, întreaga lume a fost populată. Toți sunt Prajapati și prin ei au fost procreați mulți urmași. Astfel, O, șef al rasei lui Bhrigu, întreaga lume a fost populată cu progenitura lui Angiras, și Kavi și Bhrigu. Puternicul și suprem Lord Mahadeva, în forma lui Varuna pe care o asumase pentru sacrificiul său, l-a adoptat mai întâi pe Kavi și Angiras, O, învățat Brahmana. De aceea, acești doi sunt considerați a fi ai lui Varuna. După aceea, mâncătorul de ofrande sacre, adică zeitatea flăcărilor arzânde, l-a adoptat pe Angiras. De aceea, toată progenitura lui Angiras este cunoscută ca aparținând rasei lui Agni. Bunicul Brahman a fost, în zilele de demult, mulțumit de toți zeii care i-au spus: „Fie ca acești domni ai universului (referindu-se la Bhrigu și Angiras și Kavi și descendenții lor) să ne salveze pe toți. Fie ca toți să devină strămoși ai urmașilor (pentru a popula pământul). Fie ca toți să fie înzestrați cu penitențe. Prin harul tău, fie ca toți aceștia să salveze lumea (de la a deveni o pustietate nelocuită). Fie ca ei să devină procreatori și extinderi de rase și triburi și fie ca ei să-ți mărească energia. Fie ca toți să devină stăpâni desăvârșiți ai *Vedelor* și fie ca ei să îndeplinească fapte mărețe. Fie ca toți să fie prieteni cauzei zeilor. Într-adevăr, fie ca toți să fie înzestrați cu auspiciozitate. Fie ca ei să devină întemeietori de rase și triburi extinse și fie ca ei să fie mari Rishi. Fie ca toți să fie înzestrați cu înalte penitențe și fie ca toți să fie devotați înaltului Brahmacharya. Cu toții, precum și toți aceștia

128 *Avasaímaka* este explicat de comentator ca fiind *bhranta*.

sunt progenitura ta, O, tu de mare putere. Tu, O, Bunicule, eşti Creatorul atât al zeilor, cât şi al Brahmanilor. Marichi este fiul tău cel dintâi. Toţi aceştia care sunt numiţi Bhargava sunt, de asemenea, progenitura ta. (Şi noi suntem la fel). Privind acest fapt, O, Bunicule, ne vom ajuta şi sprijini unii pe alţii. Toţi aceştia îşi vor înmulţi în acest fel progenitura şi te vor stabili la începutul fiecărei creaţii după distrugerea universală." Astfel adresaţi de ei, Brahman, Bunicul tuturor lumilor, le-a spus: „Fie! Vă sunt recunoscător tuturor!" După ce le-a spus acestea zeilor, el a plecat acolo de unde venise. Aceasta s-a întâmplat în zilele de demult, în acel sacrificiu al lui Mahadeva cu suflet nobil, cel dintâi dintre toţi zeii, la începutul creaţiei, când el, în scopul sacrificiului său, îşi asumase forma lui Varuna. Agni este Brahman. El este Pasupati. El este Sarva. El este Rudra. El este Prajapati.[129] Este bine cunoscut că aurul este urmaşul lui Agni. Când focul nu este obţinut (în scopul unui sacrificiu), aurul este folosit ca substitut. Ghidat de indicaţiile oferite de auzirile din *Veda*, cel care înţelege autorităţile şi cunoaşte identitatea aurului cu focul, acţionează în acest fel. Aşezând o bucată de aur pe nişte fire de iarbă Kusa întinse pe pământ, cel ce jertfeşte toarnă ofrande peste ea. De asemenea, asupra porilor unui muşuroi de furnici, asupra urechii drepte a unei capre, asupra unui petic de pământ neted, asupra apelor unui Tirtha sau pe mâna unui Brahmana, dacă se toarnă ofrande, ilustra zeitate a focului devine mulţumită şi o consideră o sursă de propria sa mărire, precum şi a zeităţilor prin el. De aici, auzim că toate zeităţile îl consideră pe Agni ca pe gunoiul lor şi sunt devotate lui. Agni s-a născut din Brahman, iar din Agni s-a născut aurul.[130] De aceea, am auzit că acele persoane care îndeplinesc dreptatea şi fac daruri de aur sunt considerate că dăruiesc toate zeităţile. Omul care face daruri de aur atinge un scop foarte înalt. Regiunile de strălucire aprinsă îi aparţin. Într-adevăr, O Bhargava, el este instalat ca rege al regilor în cer. Persoana care, la răsăritul soarelui, face un dar de aur conform ordonanţei şi cu *Mantrele* potrivite, reuşeşte să îndepărteze consecinţele rele prevestite de vise de rău augur. Omul care, imediat ce soarele a răsărit, face un dar de aur, este curăţat de toate păcatele sale. Cel care face un dar de aur la amiază îşi distruge toate păcatele viitoare. Cel care, cu sufletul strâns, face un dar de aur la al doilea amurg reuşeşte să obţină o reşedinţă alături de Brahman şi zeitatea vântului şi Agni şi Soma în regiunile lor respective. Un astfel de om ajunge la o faimă de bun augur în regiunile de mare fericire care îi aparţin lui Indra însuşi. Obţinând o mare faimă şi în această lume, şi curăţat de toate păcatele sale, el se bucură în bucurie şi fericire. Într-adevăr, un astfel de om ajunge la multe alte regiuni de fericire şi devine neegalat ca glorie şi faimă. Cursul său perfect neobstrucţionat, reuşeşte să meargă oriunde doreşte. Nu trebuie să cadă niciodată din regiunile pe care le atinge, iar gloria pe care o dobândeşte devine mare. Într-adevăr, făcând daruri de aur, se ajunge la nenumărate regiuni de fericire, pe care le savurează cu toatele pe vecie. Acel om care, după ce a aprins un foc la răsăritul soarelui, face daruri de aur în vederea respectării unui anumit jurământ, reuşeşte să ajungă la îndeplinirea tuturor dorinţelor sale. S-a spus că aurul este identic cu Agni. Darul de aur, prin urmare, este productiv de mare fericire. Darul de aur duce la posesia acelor merite şi realizări dorite şi curăţă inima.[131] Ţi-am spus astfel, O fără de păcat, originea aurului. O tu cu putere, ascultă cum a crescut Kartikeya, O bucuria rasei lui Bhrigu. După mult timp, Kartikeya a crescut. El a fost apoi, O perpetuator al rasei lui Bhrigu, ales de toate zeităţile cu Indra în frunte, ca *generalisim* al forţelor cereşti. El l-a ucis pe *Daitya* Taraka, precum şi pe mulţi alţi Asura, la comanda şefului celeştilor, O Brahmana, şi acţionat şi de dorinţa de a face bine tuturor lumilor. Ţi-am vorbit, de asemenea, O tu cu mare forţă, despre meritele de a face daruri de aur. Fă, aşadar, O cel mai de seamă dintre toţi vorbitorii, daruri de aur.

Bhishma a continuat: Astfel adresat de Vasishtha, fiul lui Jamadagni, de mare vitejie, a făcut atunci daruri de aur brahmanilor şi a fost curăţat de păcatele sale. Ţi-am spus astfel, O, rege, totul despre meritele darurilor de aur şi despre originea lor, O, Yudhishthira. Fă şi tu, aşadar, daruri abundente de aur brahmanilor. Cu adevărat, O, rege, făcând astfel de daruri de aur, vei fi cu siguranţă curăţat de toate păcatele tale!

---

129 Acestea sunt diferite nume ale lui Brahman şi Mahadeva.

130 „De aceea" aici nu se referă la ceea ce a precedat imediat, ci se referă la ceea ce s-a spus despre identitatea lui Agni cu Brahman şi Rudra.

131 *Pravartakam* înseamnă a conduce la *Pravritti* pentru fapte drepte sau *Chittasuddhi*.

SECȚIUNEA LXXXVI

Yudhishthira a spus: Tu, strămoșule, mi-ai vorbit în detaliu despre meritele care se leagă de darul aurului, în conformitate cu poruncile stabilite în scripturi, așa cum sunt indicate în audițiile *Vedei*. Mi-ai povestit, de asemenea, care este originea aurului. Spune-mi acum cum a fost distrus Taraka. Tu ai spus, O, rege, că Asura devenise de neînvins de către zei. Spune-mi în detaliu cum s-a produs distrugerea lui. O, perpetuator al neamului Kuru, doresc să aud asta de la tine. Mă refer la detaliile uciderii lui Taraka. Curiozitatea mea de a auzi povestea este mare.

Bhishma a spus: Zeii și Rishii, O, monarh, aduși în mare suferință (din cauza măreției lui Taraka și a conduitei Gangei care a lepădat sămânța lui Agni), au îndemnat cele șase Krittika să îl crească pe acel copil. Dintre doamnele cerești nu era nimeni, în afară de acestea, care să poată, prin energia lor, să poarte sămânța lui Agni în pântecele lor. Zeul focului a fost nespus de mulțumit de acele zeițe pentru pregătirea lor de a susține concepția cauzată de sămânța lepădată a lui Agni, care era înzestrată cu propria sa energie înaltă. Când energia lui Agni, O, rege, a fost împărțită în șase porțiuni și plasată în canalele (care duc la uter), cele șase Krittika au început să hrănească porțiunea pe care fiecare o ținea în pântece. Cu toate acestea, pe măsură ce Kumara cel cu suflet înalt a început să crească în pântecele lor, trupurile lor fiind afectate de energia sa, nu au reușit să obțină pace nicăieri (în cer sau pe pământ). Umplute de energie fiind trupurile lor, a sosit în cele din urmă timpul nașterii. S-a întâmplat ca toate să fi născut în același timp. Deși ținute în șase pântece diferite, toate porțiunile, pe măsură ce ieșeau, s-au unit într-una singură. Zeița Pământ l-a ținut pe copil, ridicându-l de pe o grămadă de aur. Într-adevăr, copilul, înzestrat cu o formă excelentă, sclipea de splendoare chiar ca zeul Foc. Cu trăsături frumoase, a început să crească într-o pădure încântătoare de trestii. Cele șase Krittika au contemplat acel copil al lor arătând ca soarele de dimineață în splendoare. Umplute de afecțiune pentru el — într-adevăr, iubindu-l foarte mult — au început să îl crească cu hrana sânilor lor. Datorită faptului că s-a născut din Krittika și a fost crescut de ele, el a ajuns cunoscut în toate cele trei lumi sub numele de Kartikeya. S-a născut din sămânța care căzuse de la Rudra, a fost numit Skanda, iar pentru că s-a născut în singurătatea unei păduri de trestii, a ajuns să fie numit Guha (cel născut în secret). Cei treizeci și trei de zei, punctele cardinale (în formele lor întrupate) împreună cu zeitățile care le prezidează, și Rudra și Dhatri și Vishnu și Yama și Pushan și Aryaman și Bhaga, și Angas și Mitra și Sadhyas și Vasava și Vasus și Aswinii și Apele și Vântul și Firmamentul și Chandramas și toate Constelațiile și Planetele și Surya, și toate Riks și Samans și Yajuses în formele lor întrupate, au venit acolo să privească acel copil minunat care era fiul zeității flăcărilor arzânde. Rishii au rostit imnuri de laudă și Ghandarvii au cântat în cinstea acelui copil numit Kumara cu șase capete, cu douisprezece ochi și extrem de devotat Brahmanilor. Umerii săi erau lați, și avea doisprezece brațe, iar splendoarea persoanei sale semăna cu cea a focului și a lui Aditya. Stând întins pe un smoc de mărăcini, zeii împreună cu Rishii, privind la el, au fost umpluți de mare încântare și au considerat marele Asura ca fiind deja ucis. Zeitățile au început apoi să-i aducă diverse jucării și articole care să-l amuze. În timp ce se juca ca un copil, i s-au dat diverse jucării și păsări. Garuda cu pene excelente i-a dat un copil al său, adică un păun înzestrat cu pene pestrițe. Rakshasii i-au dat un mistreț și un bivol. Aruna însuși i-a dat un cocoș cu splendoare de foc. Chandramas i-a dat o oaie, iar Aditya i-a dat câteva raze sclipitoare ale sale. Mama tuturor vacilor, adică Surabhi, i-a dat sute și mii de vaci. Agni i-a dat o capră posedând multe calități bune. Ila i-a dat o cantitate abundentă de flori și fructe. Sudhanwan i-a dat un car de călărie și un car al lui Kuvara. Varuna i-a dat multe produse de pe Ocean, de bun augur și excelente, împreună cu niște elefanți. Șeful celeștilor i-a dat lei și tigri și pânze și diverse tipuri de locuitori înaripați ai aerului, și multe fiare sălbatice teribile și multe umbrele tot de diverse feluri. Rakshasii și Asurii, în grupuri mari, au început să meargă în urma acelui copil puternic. Văzându-l pe fiul lui Agni crescând, Taraka a căutat, prin diverse mijloace, să-l distrugă, dar nu a reușit să facă nimic acelui zeu puternic. Zeul a investit în cele din urmă pe fiul lui Agni născut în singurătate (într-o pădure de trestii) cu comanda forțelor lor. Și i-au informat despre opresiunile comise de către *Asura* Taraka asupra lor. Generalisimul forțelor cerești a crescut și a devenit posesor de mare energie și putere. În cele din urmă, Guha l-a ucis pe Taraka, cu săgeata sa irezistibilă. Într-adevăr, Kumara l-a

ucis pe Asura la fel de ușor ca și cum ar fi fost o joacă. După ce a îndeplinit distrugerea lui Taraka, a restabilit șeful zeilor în suveranitatea sa asupra celor trei lumi. Înzestrat cu o mare putere, generalisimul celest sclipea de frumusețe și splendoare. Puternicul Skanda a devenit protectorul zeităților și a făcut ce era pe plac lui Sankara. Ilustrul fiu al lui Pavaka era înzestrat cu o formă de aur. Într-adevăr, Kumara este întotdeauna liderul forțelor cerești. Aurul este energia puternică a zeului focului și s-a născut odată cu Kartikeya (din aceeași sămânță). De aceea Aurul este foarte de bun augur și, ca valoare, este excelent și înzestrat cu merite inepuizabile. Astfel, O, fiu al rasei lui Kuru, Vasishtha a relatat acest discurs lui Rama din rasa lui Bhrigu în zilele de demult. Fă, așadar, tu, O, rege al oamenilor, efortul de a dărui Aur. Făcând daruri de Aur, Rama a fost curățat de toate păcatele sale și, în cele din urmă, a atins un loc înalt în cer care este de neatins pentru alți oameni.

SECȚIUNEA LXXXVII

Yudhishthira a spus: Tu mi-ai vorbit, O, tu, cel cu sufletul drept, despre îndatoririle celor patru ordine. Fă la fel, O, rege, și vorbește-mi acum despre toate poruncile referitoare la Sraddha (strămoșii decedați).

Vaisampayana a continuat: Astfel adresat de Yudhishthira, fiul lui Santanu s-a apucat să-i declare următorul ritual, în conformitate cu ordonanța Sraddha.

Bhishma spuse: Ascultă, O, rege, cu multă atenție, în timp ce îți expun ritualul Sraddha. Acel ritual este de bun augur, demn de laudă, productiv de faimă și urmași și este considerat un sacrificiu, O, cel care îi arzi pe dușmani, în onoarea Pitrilor. Zei, Asura, oameni, Gandharva, Uraga sau Rakshasa, Pisacha sau Kinnara — oricine trebuie să-i venereze întotdeauna pe Pitri. Se observă că oamenii îi venerează mai întâi pe Pitri și apoi îi mulțumesc zeităților oferindu-le adorațiile lor. Prin urmare, ar trebui să-i venerezi întotdeauna pe Pitri cu toată grija.[132] Se spune, O, rege, că Sraddha efectuat în onoarea Pitrilor poate fi efectuat ulterior. Dar această regulă generală este restrânsă de una specială (care prevede că Sraddha în onoarea Pitrilor trebuie efectuat după-amiaza zilei de Lună Nouă).[133] Strămoșii (decedați) sunt mulțumiți de Sraddha care poate fi efectuat în orice zi. Însă, îți voi spune acum care sunt meritele și nemeritele zilelor lunare respective (în vederea adaptabilității lor la efectuarea Sraddha). Îți voi expune, O, cel fără de păcat, ce fructe se obțin în anumite zile prin efectuarea Sraddha. Ascultă-mă cu multă atenție. Prin venerarea Pitrilor în prima zi a celei de-a doua jumătăți a lunii, cineva obține în casa sa soții frumoase capabile să procreeze mulți copii, toți înzestrați cu calități de dorit. Prin efectuarea Sraddha în a doua zi a celei de-a doua jumătăți a lunii, cineva obține multe fiice. Prin efectuarea lui în a treia zi, cineva dobândește mulți cai. Prin efectuarea lui în a patra zi, cineva obține o turmă mare de animale mici (cum ar fi capre și oi) în casa sa. Cei, O, rege, care efectuează Sraddha în a cincea zi, obțin mulți fii. Oamenii care efectuează Sraddha în a șasea zi dobândesc o mare splendoare. Prin efectuarea lui în a șaptea zi, O, monarh, cineva dobândește o mare faimă. Prin efectuarea lui în a opta zi, cineva realizează profituri mari în comerț. Prin efectuarea lui în a noua zi, cineva dobândește multe animale cu copită despicată. Prin efectuarea lui în a zecea zi, cineva dobândește multă avere în vaci. Prin efectuarea lui în a unsprezecea zi, cineva devine posesorul multor bunuri în haine și ustensile (de alamă și alte metale). Un astfel de om obține de asemenea mulți fii, toți înzestrați cu splendoarea Brahmanică. Prin efectuarea Sraddha în a douăsprezecea zi, cineva vede întotdeauna, dacă dorește, diverse tipuri de articole frumoase din argint și aur. Prin efectuarea Sraddha în a treisprezecea zi, cineva atinge o eminență față de rudele sale. Fără îndoială, toți tinerii din familia celui care efectuează Sraddha în a

132 Comentatorul explică că Pitrișii ar trebui venerați în ziua de lună nouă, iar zeitățile ar trebui venerate în prima zi a celor două săptămâni luminate. Sau, în orice altă zi a celor două săptămâni luminate, sacrificiul Pitri sau Sraddha ar trebui să fie efectuat mai întâi; apoi ar trebui efectuat sacrificiul Deva, Ishti.

133 *Anwaharyam*, explică comentatorul, este *ispaschatkartavyam*, adică poate fi realizat ulterior (ulterior, adică după închinarea la zei). Există însă o ordonanță specială care stabilește că Sraddha trebuie să fie îndeplinită în după-amiaza zilei de lună nouă. Zeii trebuie să fie venerați în prima zi a celor două săptămâni luminate. Prin urmare, datorită acestei ordonanțe speciale, Sraddha trebuie să precede venerarea zeilor, și nu să o urmeze.

paisprezecea zi întâlnesc moartea. Un astfel de om se încurcă în război. Prin efectuarea Sraddha în ziua lunii noi, cineva obține îndeplinirea oricărei dorințe. În jumătatea întunecată a lunii, toate zilele începând cu a zecea (și sfârșind cu cea a lunii noi), lăsând deoparte doar a paisprezecea zi, sunt zile lăudabile pentru efectuarea Sraddha. Celelalte zile ale acelei jumătăți de lună nu sunt la fel. Apoi, din nou, așa cum jumătatea întunecată a lunii este mai bună decât cea luminată, la fel și după-amiaza zilei este mai bună decât dimineața în ceea ce privește Sraddha.

SECȚIUNEA LXXXVIII

Yudhishthira a spus: O, tu, cel cu mare putere, spune-mi care este acel obiect care, dacă este dedicat Pitrilor, devine inepuizabil! Care Havi, din nou, (dacă este oferit) durează pentru totdeauna? Ce este, de fapt, acel lucru care (dacă este prezentat) devine etern?

Bhishma a spus: Ascultă-mă, O, Yudhishthira, care sunt acele Havi pe care persoanele familiarizate cu ritualul Sraddha le consideră potrivite în vederea Sraddha și care sunt roadele care se atașează fiecăreia. Cu semințe de susan și orez și orz și Masha și apă și rădăcini și fructe, dacă sunt oferite la Sraddhas, Pitri, O, rege, rămân mulțumiți pentru o perioadă de o lună.[134] Manu a spus că dacă un Sraddha este realizat cu o cantitate abundentă de susan, un astfel de Sraddha devine inepuizabil. Dintre toate tipurile de alimente, semințele de susan sunt considerate cele mai bune. Cu pește oferit la Sraddhas, Pitri rămân mulțumiți pentru o perioadă de două luni. Cu carne de oaie, ei rămân mulțumiți timp de trei luni, iar cu carne de iepure, timp de patru luni. Cu carne de capră, O, rege, ei rămân mulțumiți timp de cinci luni, cu slănină, timp de șase luni, iar cu carne de pasăre, timp de șapte luni. Cu carne de vânat obținută de la cerbi numiți Prishata, ei rămân mulțumiți timp de opt luni, cu cea obținută de la Ruru, timp de nouă luni, iar cu carne de Gavaya, timp de zece luni. Cu carnea de bivol, satisfacția lor durează unsprezece luni. Cu carnea de vită prezentată la Sraddha, se spune că satisfacția lor durează un an întreg. Payasa amestecată cu *ghee* este la fel de acceptabilă pentru Pitri ca și carnea de vită. Cu carnea de Vadhrinasa, satisfacția Pitriilor durează doisprezece ani.[135] Carnea de rinocer, oferită Pitriilor la aniversările zilelor lunare în care au murit, devine inepuizabilă. Planta numită Kalasaka, petalele florii Kanchana și carnea de capră, oferite astfel, se dovedesc a fi inepuizabile.[136] În această legătură, O Yudhishthira, există câteva versuri, cântate inițial de Pitri, care sunt cântate (în lume). Mi-au fost comunicate în trecut de Sanatkumara. ”Cel care s-a născut în rasa noastră ar trebui să ne ofere Payasa amestecată cu *ghee* în a treisprezecea zi (a lunii întunecate), sub constelația Magna, în timpul cursei Soarelui spre sud. Cel care s-a născut în rasa noastră ar trebui, sub constelația Magha, ca și cum ar respecta un jurământ, să ofere carne de capră sau petale de floare Kanchana. De asemenea, ar trebui să ne ofere, cu riturile cuvenite, Payasa amestecată cu *ghee*, dedicând-o într-un loc acoperit de umbra unui elefant.” Ar trebui să se dorească mulți fii, astfel încât măcar unul dintre ei să poată merge la Gaya (pentru a îndeplini ritualul Sraddha al strămoșilor săi), unde se află banianul celebrat în toate lumile și care face ca toate ofrandele aduse sub ramurile sale să fie inepuizabile.[137] Chiar și puțină apă, rădăcini, fructe, carne și orez, amestecate cu miere, dacă sunt oferite în ziua aniversării morții, devin inepuizabile.

SECȚIUNEA LXXXIX

Bhishma a continuat: Ascultă-mă, O, Yudhishthira, când îți spun care sunt acele Șraddha opționale care trebuie efectuate sub diferitele constelații și care au fost spuse pentru prima dată de

---

134 *Masha*, este Phascolus Roxburghii.

135 Este dificil de înțeles ce se înțelege aici prin *Vadhrinasa*. Poate însemna fie un taur mare, fie un fel de pasăre, fie o varietate de capră. Probabil că se referă la taur.

136 *Pitrikshaye* este *mrita-tithau. Kalasaka* este explicat de Nilakantha ca fiind identic cu planta comună numită *Shuka* sau măcrișul de câmp (*Rumex visicarius*, Linn). Unii susțin că este ceva asemănător cu măcrișul, *Lauham* fiind petalele florii *Kanchana* (*Bauhinia acuminata*, Linn).

137 Până în prezent, sfințenia orașului Gaya este recunoscută universal de către toți cei care se află sub banianul numit *Akshaya* sau banianul inepuizabil.

Yama regelui Sasavindu.[138] Cel care efectuează întotdeauna Śraddha sub constelația Krittika este considerat că efectuează un sacrificiu după stabilirea focului sacru. O astfel de persoană, eliberată de frică, se înalță în cer împreună cu copiii săi. Cel care dorește copii ar trebui să efectueze Sraddha sub constelația Rohini, în timp ce cel care dorește energie ar trebui să o facă sub constelația Mrigasiras. Efectuând Sraddha sub constelația Ardra, un om devine făcător de fapte măreţe. Un muritor, efectuând Sraddha sub Punarvasu, devine astfel prin agricultură. Omul care dorește creștere și avansare ar trebui să efectueze Sraddha sub Pushya. Făcând-o sub constelația Aslesha, se nasc copii eroi. Făcând-o sub Maghas, se obține preeminență printre rude. Efectuând Sraddha sub Phalgunis anterioare, cel care o face este înzestrat cu noroc. Efectuând Sraddha sub Phalgunis ulterioare, se obțin mulți copii; în timp ce efectuând-o sub Hasta, se ajunge la împlinirea dorințelor. Efectuând-o sub constelația Chitra, se obțin copii înzestrați cu mare frumusețe. Făcând-o sub constelația Swati, se obține un mare profit din comerț. Omul care dorește copii obține împlinirea dorinței sale efectuând Sraddha sub constelația Visakha. Făcând-o sub Anuradha, devine un rege al regilor.[139] Făcând ofrande în onoarea Pitris sub constelația Jyeshtha cu devoțiune și umilință, se obține suveranitatea, O, cel mai ilustru din rasa Kuru. Efectuând Sraddha sub Mula, se obține sănătate, iar efectuând-o sub Ashadha anterioară, se dobândește o faimă excelentă. Efectuând-o sub Ashadha ulterioară, se reușește să rătăcească pe tot globul, eliberat de orice tristețe. Efectuând-o sub constelația Abhijit, se obține cunoaștere înaltă. Efectuând-o sub Sravana, cel care părăsește această lume obține un sfârșit foarte înalt. Omul care efectuează Sraddha sub constelația Dhanishtha devine conducătorul unui regat. Făcând acest lucru sub constelația prezidată de Varuna (adică Satabhisha), se obține succesul ca medic. Prin efectuarea ritualului Sraddha sub constelația Bhadrapada anterioară, se dobândesc proprietăți mari în capre și oi; în timp ce, făcând acest lucru sub constelația Bhadrapada ulterioară, se dobândesc mii de vaci. Prin efectuarea ritualului Sraddha sub constelația Revati, se dobândesc multe bogății sub formă de ustensile din alamă albă și cupru. Prin efectuarea ritualului sub constelația Aswini, se dobândesc mulți cai, iar sub constelația Bharani se obține longevitate. Ascultând aceste porunci despre ritualul Sraddha, regele Sasavindu a acționat în consecință și a reușit să subjuge și să stăpânească cu ușurință întregul pământ.

SECȚIUNEA XC

Yudhishthira a spus: Se cuvine, O, cel mai de seamă dintre descendenții lui Kuru, să-mi spui, O, strămoșule, cărui tip de brahmani ar trebui să fie oferite darurile făcute la Sraddhas.

Bhishma a spus: Kshatriya care cunoaște ordonanțele despre donații nu ar trebui să examineze niciodată Brahmanii (când le fac daruri). În toate acțiunile, totuși, care se referă la închinarea zeităților și a Pitris (strămoșilor), o examinare a fost considerată potrivită. Zeitățile sunt venerate pe pământ de către oameni numai atunci când sunt pline de devoțiunea care provine de la zeitățile însăși. De aceea, apropiindu-se de ei, ar trebui să facă daruri tuturor Brahmanilor (fără a le examina meritele), considerând că darurile făcute zeităților sunt ele însele. În Sraddha, însă, O rege, omul înțelept ar trebui să examineze Brahmanii (care urmează să fie folosiți pentru a ajuta pe cei ce fac Sraddha în a finaliza ritualul și a le face daruri ale ofrandelor făcute pentru Pitris). Această examinare ar trebui să se refere la nașterea și conduita lor, vârsta și înfățișarea, învățătura și noblețea (sau lipsa ei), a părinților. Printre Brahmani există unii care contaminează neamul și unii care îl sfințesc. Ascultă-mă, O, rege, cum îți spun care sunt acei Brahmani care trebuie excluși din neam.[140] Cel plin de viclenie, sau cel vinovat de avort spontan, sau cel bolnav de tuberculoză, sau cel care ține animale, sau cel lipsit de studiu vedic, sau cel care este servitor obișnuit al unui sat, sau cel care trăiește din dobânda împrumuturilor, sau cel care este cântăreț, sau cel care vinde orice fel

138 Toate actele religioase sunt fie *nitya*, fie *kamya*. Primele implică acte obligatorii, prin îndeplinirea cărora nu se obține niciun merit special, dar prin neîndeplinirea cărora se comite păcat. Cele din urmă implică acele acte opționale care, dacă sunt îndeplinite, produc merit, dar care, dacă sunt omise, nu duc la niciun păcat.

139 Literalmente, „a pune în mișcare un corp de regi”, adică a deveni un suveran suprem.

140 Când brahmanii sunt hrăniți, ei sunt așezați în rânduri lungi. Cei care sunt pătați de vicii sunt excluși din rând. O astfel de excludere din rând este considerată echivalentă cu proscrierea completă.

de articole, sau cel vinovat de incendiu, sau cel care este otrăvitor sau cel care este proxenet de profesie, sau cel care vinde Soma, sau cel care este profesor de chiromanţie, sau cel care este angajatul regelui, sau cel care este vânzător de ulei, sau cel care este înşelător şi mincinos, sau cel care are o ceartă cu tatăl său, sau cel care tolerează un amant al soţiei sale în casă, sau cel care a fost blestemat, sau cel care este hoţ, sau cel care trăieşte dintr-o meşteşug mecanic, sau cel care poartă deghizări, sau cel care este înşelător în comportamentul său, sau cel care este ostil celor pe care îi numeşte prieteni, sau cel care este adulter, sau cel care este învăţător al Sudraşilor, sau cel care s-a dedicat profesiei de arme, sau cel care rătăceşte cu câini (la vânătoare), sau cel care a fost muşcat de un câine, sau cel care s-a căsătorit înainte ca fraţii săi mai mari, sau cel care pare că a suferit circumcizie,[141] cel care încalcă patul învăţătorului său, cel care este actor sau mim, cel care trăieşte din înfiinţarea unei zeităţi şi cel care trăieşte din calcularea conjuncţiilor stelelor şi planetelor şi asterismelor[142], sunt consideraţi potriviţi pentru a fi excluşi din neam. Persoanele cunoscătoare de *Vedă* spun că ofrandele făcute la Sraddha, dacă sunt mâncate de astfel de Brahmani, ajung să umple stomacurile lui Rakshasa (în loc să le umple pe cele ale Pitris), O, Yudhishthira. Acel om care, după ce a mâncat la un Sraddha, nu se abţine în acea zi de la studiul *Vedelor* sau care are contact sexual în acea zi cu o femeie Sudra, trebuie să ştie că Pitrisii săi, în consecinţa acestor fapte ale sale, trebuie să stea timp de o lună pe gunoiul său. Ofrandele făcute la Sraddha dacă sunt prezentate unui Brahmana care vinde Soma, devin transformate în fecale umane; dacă sunt prezentate unui Brahmana care se ocupă cu practica medicinei, ele devin transformate în puroi şi sânge; dacă sunt prezentate unuia care trăieşte din înfiinţarea unei zeităţi, ele nu produc niciun rod; dacă sunt prezentate unuia care trăieşte din dobânda împrumuturilor, ele duc la infamie; dacă sunt prezentate unuia care se ocupă cu comerţul, ele devin productive de niciun rod, nici aici, nici în viitor. Dacă sunt prezentate unui Brahmana care s-a născut dintr-o mamă văduvă (de la un al doilea soţ), ele devin la fel de zadarnice ca libaţiile turnate pe cenuşă.[143] Cei care prezintă Havya şi Kavya (oferite la Sraddha) unor astfel de Brahmani lipsiţi de datoriile orânduite pentru ei şi de acele reguli de bună conduită pe care persoanele de rangul lor ar trebui să le observe, constată că astfel de daruri sunt productive de niciun merit în viitor. Acel om cu puţină inteligenţă care face daruri de astfel de articole unor astfel de oameni, cunoscându-le dispoziţiile, îi obligă, prin astfel de comportament, pe Pitrisii săi să mănânce fecale umane în lumea următoare. Ar trebui să ştii că aceşti nenorociţi dintre Brahmani merită să fie excluşi din neam. Acei Brahmani lipsiţi de energie care se ocupă cu instruirea Sudraşilor sunt de acelaşi fel. Un Brahmana care este orb murdăreşte şaizeci de indivizi din neam; unul lipsit de putere virilă o sută; în timp ce unul afectat de vitiligo pătează la fel de mulţi câţi priveşte, O rege. Orice ofrandă făcută la Sraddha care este mâncată de cineva cu capul acoperit cu o cârpă, orice este mâncat de cineva cu faţa spre sud, şi orice este mâncat în pantofi sau sandale, totul ajunge să mulţumească pe Asura. Orice, din nou, este dat cu răutate, şi orice este dat fără reverenţă, a fost orânduit de Brahmana însuşi ca fiind partea prinţului Asura (şi anume, Vali). Câinilor, şi unor astfel de Brahmani care contaminează neamurile, nu ar trebui să li se permită să-şi arunce ochii asupra ofrandei făcute la Sraddha. Din acest motiv, Sraddha ar trebui efectuat într-un loc care este convenabil împrejmuit sau ascuns de vedere. Acel loc ar trebui, de asemenea, să fie presărat cu seminţe de susan. Sraddha care este efectuat fără seminţe de susan, sau cel care este făcut de o persoană furioasă, îşi are Havi furat de Rakshasa şi Pisacha. Proporţional cu numărul de Brahmani văzuţi de cineva care merită să fie exclus din neam, este pierderea de merit pe care o cauzează pentru făcătorul de Sraddha prost care îl invită la ospăţ. Voi spune acum ţie, O, şef al rasei lui Bharata, cine sunt cei care sfinţesc linia. Tu trebuie să-i descoperi prin examinare. Toţi acei Brahmani care sunt curăţiţi prin cunoaştere, studiu vedic, şi jurăminte şi observaţii, şi cei care au un comportament bun şi drept, trebuie cunoscuţi ca sfinţitori ai oricărui lucru. Voi spune acum ţie cine merită să stea în linie. Tu ar trebui să-i ştii ca fiind aceia pe care îi voi indica în curând. Cel care este versat în cele trei *Nachiketa*, cel care a ridicat cele cinci focuri de sacrificiu, cel care cunoaşte cele

141 Adică, care au suferit o circumcizie naturală.

142 Implicând ghicitori.

143 Aceasta este o formă comună de exprimare care sugerează lipsa de rezultat a unei acţiuni. Libaţiile trebuie turnate pe focul aprins. Dacă sunt turnate pe cenuşă, ele nu aduc niciun merit, deoarece numai Agni, în forma sa aprinsă, le poate duce în locurile destinate.

cinci *Suparna*, cel care este versat în cele șase ramuri (numite Anga) ale *Vedelor*, cel care este descendent al strămoșilor care s-au angajat în predarea *Vedelor* și el însuși este angajat în predare, cel care este bine versat în Chhandas, cel care este cunoscător al *Jeshtha Saman*, cel care este ascultător de porunca părinților săi, cel care este versat în *Vede* și ale cărui strămoși au fost așa timp de zece generații, cel care are relații doar cu soțiile sale consacrate și aceasta la vremea lor, și cel care a fost curățit prin cunoaștere, prin *Vede* și prin jurăminte și observații – chiar un astfel de Brahmana – sfințește linia. Cel care citește *Atharva-siras*, cel care este devotat practicilor Brahmacharya, și cel care este statornic în respectarea jurămintelor drepte, cel care este adevărat și cu purtare dreaptă, și cel care respectă cuvenit datoriile stabilite pentru starea sa, aceia care au suferit oboseală și efort pentru scăldatul în apele locurilor sfinte, cei care au făcut scăldatul final după efectuarea sacrificiilor cu *Mantre* potrivite, cei eliberați de stăpânirea furiei, cei care nu sunt neliniștiți, cei înzestrați cu dispoziții iertătoare, cei care sunt stăpâni pe simțurile lor, și cei care sunt devotați binelui tuturor creaturilor – aceștia ar trebui invitați la Sraddha. Orice dar dat acestora devine inepuizabil. Aceștia într-adevăr, sunt sfințitori ai liniilor. Există și alții, foarte binecuvântați, care ar trebui considerați sfințitori ai liniei. Aceștia sunt Yati și cei care sunt versați în religia Moksha, și cei care sunt devotați Yoga, și cei care respectă în mod corespunzător jurăminte excelente și cei care, cu mintea adunată, recită istorii sacre celor mai de seamă Brahmani. Cei care sunt versați în *Bhashya*, aceia care sunt devotați studiilor gramaticale, cei care studiază *Puranele* și cei care studiază *Dharmasastra* și, după ce le-au studiat (adică *Puranele* și *Dharmasastra*) acționează conform standardului stabilit în ele, cel care a trăit (pentru perioada stabilită) în casa învățătorului său, cel care este adevărat în vorbire, cel care este un dătător de mii, aceia care sunt de frunte în (cunoașterea lor despre) toate *Vedele* și aforismele scripturale și filozofice – aceștia sfințesc linia în măsura în care o privesc. Și deoarece ei sfințesc pe toți cei care stau în linie, de aceea se numesc sfințitori ai liniilor. Vorbitorii de Brahma spun că chiar o singură persoană care este descendentă a strămoșilor care au fost învățători ai *Vedelor* și care el însuși este un învățător vedic, sfințește șapte mile în jurul său. Dacă cel care nu este Ritvik și nu este învățător vedic ia locul cel mai de seamă la o Sraddha, chiar și cu permisiunea celorlalți Ritvik prezenți, se spune că el preia (prin acel act al său) păcatele tuturor celor care ar putea sta în linie. Dacă, pe de altă parte, el se întâmplă să fie versat în *Vede* și eliberat de toate acele defecte care sunt considerate capabile să polueze linia, el nu va fi, O, rege, considerat căzut (prin luarea locului cel mai de seamă la o Sraddha). Un astfel de om ar fi atunci cu adevărat un sfințitor al liniei. Din aceste motive, O, rege, tu ar trebui să examinezi cu luare-aminte Brahmani înainte de a-i invita la Sraddha. Tu ar trebui să inviți doar dintre aceia care sunt devotați datoriilor stabilite pentru starea lor, și care sunt născuți în familii bune, și care sunt înzestrați cu mare învățătură. Cel care face Sraddha pentru a-și hrăni doar prietenii și al cărui Havi nu mulțumește zeitățile și Pitrii, nu reușește să ajungă în Rai. Cel care își adună prietenii și rudele doar cu ocazia Sraddha pe care o efectuează (fără să aibă în vedere onorarea cuvenită a persoanelor demne prin invitarea și hrănirea lor), nu reușește să înainteze (după moarte) pe calea zeităților (care este luminată și liberă de toate afecțiunile și impedimentele). Omul care transformă Sraddha pe care o efectuează într-o ocazie doar pentru adunarea prietenilor săi, nu reușește niciodată să ajungă în rai. Într-adevăr, omul care transformă Sraddha într-o ocazie pentru a-și trata prietenii, se desparte de rai la fel ca o pasăre despărțită de loc unde stă, când lanțul care o leagă se rupe.[144] Prin urmare, cel care săvârșește un Sraddha nu ar trebui să-și onoreze (în astfel de ocazii) prietenii. El poate să le facă daruri de bogății în alte ocazii, adunându-i. Havi-ul și Kavi-ul oferite la Sraddha ar trebui servite celor care nu sunt nici prieteni, nici dușmani, ci doar indiferenți sau neutri. Așa cum o sămânță aruncată pe un pământ sterp nu răsare, sau cum cel care nu a semănat nu primește o parte din recoltă, la fel și acel Sraddha ale cărui ofrande sunt mâncate de o persoană nevrednică nu aduce niciun fruct nici aici, nici în lumea cealaltă.[145] Acel Brahmana care este lipsit

144 Ideea este că raiul este rezultatul faptelor cuiva. El este legat de roadele faptelor cuiva. Căderea omului din rai este identică cu disocierea raiului de roadele faptelor sale. Prin urmare, o astfel de cădere a omului sau disocierea raiului este asemănată cu disocierea unei păsări de stinghia pe care stă, atunci când lanțul care o leagă de stinghia este rupt. Similitudinea pare a fi forțată.

145 Este dureros să vedem cât de neglijente au fost versiunile vernaculare ale *Anusasana*. Din lipsa de spațiu, numeroasele erori care au fost comise nu au fost semnalate. Uneori, însă, erorile par a fi atât de grave încât nu pot fi

de studiu vedic este ca un foc făcut din iarbă sau paie arse; și se stinge repede, la fel ca un astfel de foc. Ofrandele făcute la Sraddhas nu ar trebui să i se dea lui, la fel cum libațiile nu ar trebui turnate pe cenușa focului sacrificial. Când ofrandele făcute la Sraddha sunt schimbate de către cei care le fac unul cu celălalt (în loc să fie date unor persoane vrednice), ele ajung să fie considerate daruri *Pisacha*. Astfel de ofrande nu mulțumesc nici zeii, nici Pitrii. În loc să ajungă în lumea cealaltă, ele rătăcesc chiar aici, ca o vacă ce și-a pierdut vițelul rătăcind în țarc. Așa cum acele libații de *ghee* turnate pe cenușa stinsă a unui foc sacrificial nu ajung niciodată nici la zei, nici la Pitri, în același mod, un dar făcut unui dansator sau unui cântăreț sau un Dakshina prezentat unei persoane mincinoase sau înșelătoare nu produce niciun merit. Dakshina prezentată unei persoane mincinoase sau înșelătoare îi distruge atât pe cel care dă, cât și pe cel care primește, fără să-i beneficieze în vreun fel. Un astfel de Dakshina este distructiv și foarte de blamat. Pitrii celui care face acest lucru trebuie să cadă de pe calea zeilor. Zeii îi cunosc ca fiind Brahmáni care pășesc întotdeauna, O, Yudhishthira, în limitele stabilite de Rishi, cei care cunosc toate datoriile și au o credință fermă în eficacitatea lor. Acei Brahmáni care sunt devotați studiului vedic, cunoașterii, ascezei și faptelor, O, Bharata, ar trebui cunoscuți ca Rishi. Ofrandele făcute la Sraddhas ar trebui date celor devotați cunoașterii. Într-adevăr, ei ar trebui consideraţi oameni care nu vorbesc niciodată de rău despre Brahmáni. Acei oameni nu ar trebui hrăniți niciodată cu ocazia Sraddhas care vorbesc de rău despre Brahmáni în timpul conversațiilor în adunări. Dacă Brahmánii, O, rege, sunt calomniați, ei ar distruge trei generaţii ale calomniatorului.[146] Aceasta este declarația, O, rege, a *Rishilor* Vaikhanasa. Brahmánii care cunosc *Vedele* ar trebui examinați de la distanță. Indiferent dacă cineva îi place sau simte aversiune față de ei, el ar trebui să ofere acestor Brahmani ofrandele făcute la Sraddhas. Acel om care hrănește mii și mii de Brahmáni falși dobândește un merit care este realizabil prin hrănirea chiar și a unui singur Brahmana dacă acesta din urmă posedă cunoașterea *Vedelor,* O, Bharata!

SECȚIUNEA XCI

Yudhishthira a spus: Cine a conceput pentru prima dată Sraddha și când? Care este esența sa? În vremea când lumea era populată doar de descendenții lui Bhrigu și Angiras, cine a fost *munii* care a instituit Sraddha? Ce fapte nu trebuie săvârșite la Sraddha? Care sunt acele Sraddha în care trebuie oferite fructe și rădăcini? Ce soiuri de orez trebuie evitate în Sraddha? Spune-mi toate acestea, O, strămoșule!

Bhishma a spus: Ascultă-mă, O, conducător de oameni, acum îți voi spune cum a fost introdusă Sraddha, momentul introducerii ei, esența ritualului și Muni care l-a conceput. Din Brahmanul Atotcreat s-a născut Atri, O, tu din rasa lui Kuru. În rasa lui Atri s-a născut un Muni numit Dattatreya. Dattatreya a avut un fiu pe nume Nimi, posesor de bogăție ascetică. Nimi a avut un fiu numit Srimat, înzestrat cu o mare frumusețe trupească. După expirarea unui an întreg de mii de ani, Srimat, suferind cele mai grele asceze, a cedat influenței Timpului și a părăsit această lume. Tatăl său Nimi, îndeplinind ritualurile de purificare conform rânduielilor, a fost cuprins de o mare tristețe, gândindu-se neîncetat la pierderea fiului său.[147] Gândindu-se la acea cauză de suferință, Nimi cel cu suflet înalt a adunat diverse obiecte plăcute (de hrană și băutură) în a paisprezecea zi a lunii. În dimineața următoare s-a ridicat din pat. Inima i-a fost rănită de durere, când s-a trezit în acea zi – a reușit să-și retragă atenția de la singurul obiect asupra căruia lucrase. Înțelegerea sa a reușit să se ocupe de alte chestiuni. Cu atenție concentrată, a conceput apoi ideea unei Sraddha. Toate acele articole din hrana sa, constând din fructe și rădăcini, și toate acele tipuri de cereale de bază care îi erau plăcute, au fost atent gândite de acel înțelept posesor de bogăție de penitență. În

---

trecute cu vederea în tăcere. În a doua jumătate a primei linii, indiferent dacă se citește *avapta*, ca în textele din Bengal, sau *chavapta*, ca în textele din Bombay, sensul este că *Avapta* sau cel care nu a semănat *na vijabhagam prapnuyat*, adică, nu va primi o parte din recoltă. Traducătorii din Burdwan fac o mare încurcătură, în timp ce K. P. Singha trece peste acest lucru.

146 Sensul este că calomniatorul, tatăl său și fiul său vor suferi distrugerea ca urmare a unui astfel de act.

147 Aceste rituri de purificare, după perioada obișnuită de doliu, constau în bărbierit, îmbăiere și îmbrăcarea de haine noi.

ziua lunii noi, a invitat un număr de Bramani adorabili (în azilul său). Înzestrat cu mare înțelepciune, Nimi i-a așezat pe scaune (de iarbă Kusa) și i-a onorat mergând în jurul persoanelor lor. Apropiindu-se de șapte astfel de Bramani pe care îi adusese în casa sa, puternicul Nimi le-a dat o hrană constând din orez Syamaka, neamestecat cu sare. Lângă picioarele acelor Brahmani ocupați cu mâncarea care le era servită, o serie de lame de Kusa erau întinse pe scaunele pe care stăteau, cu vârfurile îndreptate spre sud. Cu un corp și o minte curată și cu atenție concentrată, Nimi, așezând acele lame de iarbă sacră în modul indicat, a oferit prăjituri de orez defunctului său fiu, rostindu-i numele și familia. După ce a făcut acest lucru, acel cel mai vestit dintre Muni a fost cuprins de regret la ideea de a fi realizat un act care nu era (din câte știa el) prevăzut în niciuna dintre scripturi. Într-adevăr, cuprins de regret, a început să se gândească la ceea ce făcuse.[148] „Niciodată făcut înainte de Muni, vai, ce am făcut! Cum voi putea (pentru că am făcut un act care nu a fost rânduit) să evit să fiu blestemat de Brahmani (ca un introducător de rituri ciudate)?” Apoi s-a gândit la strămoșul original al rasei sale. Imediat ce a fost gândit, Atri înzestrat cu bogăția de penitențe a venit acolo. Văzându-l pe acesta extrem de tulburat de tristețe din cauza morții fiului său, nemuritorul Atri l-a mângâiat cu sfaturi plăcute. I-a spus: „O, Muni, acest ritual pe care l-ai conceput, este un sacrificiu în onoarea Pitrilor. Nu ai teamă, O, tu care ești posesor de bogăție ascetă! Marele Bunic Brahman însuși, cu mult timp în urmă, l-a rânduit! Acest ritual pe care l-ai conceput a fost rânduit de Însuși Atotcreatorul. Cine altcineva decât Atotcreatorul ar putea rândui acest ritual în Sraddha? Îți voi spune curând, O, fiule, rânduiala excelentă stabilită în legătură cu Sraddha. Rânduită de Însuși Atotcreatorul, O, fiule, urmeaz-o. Ascultă-mă mai întâi! După ce a îndeplinit mai întâi Karana pe focul sacru cu ajutorul *Mantra*-urilor, O, tu care ești posesor de bogăție de penitențe, trebuie întotdeauna să torni apoi ofrande zeității focului, și lui Soma, și lui Varuna. Și pentru Viswadevas, care sunt întotdeauna tovarășii Pitrilor. Atotcreatorul a rânduit apoi o parte din ofrande. Pământul, de asemenea, ca zeu care susține ofrandele făcute la Şraddha, ar trebui apoi lăudat sub numele de Vaisnavi, Kaşyapi şi Inepuizabilul.[149] Când se aduce apă pentru Şraddha, zeul Varuna de mare putere ar trebui lăudat. După aceasta, atât Agni, cât și Soma ar trebui invocați cu reverență și mulțumiți (cu libații), O, fără păcat. Acei zei care sunt numiți Pitri au fost creați de Cel Născut din Sine. Alții, de asemenea, foarte binecuvântați, anume Ushnapsa, au fost creați de El. Căci pentru toți aceștia au fost hotărâte părți din ofrandele făcute la Şraddha. Prin adorarea tuturor acestor zei la Şraddha, strămoșii celor care le fac sunt eliberați de toate păcatele. Pitrii menționați mai sus ca fiind creați de Cel Născut din Sine sunt în număr de șapte. Viswadevașii care au pe Agni drept gură (căci prin Agni ei se hrănesc) au fost menționați anterior. Voi menționa acum numele acelor zei cu suflet înalt care merită părți din ofrandele făcute la Şraddha. Acele nume: Vala, Dhriti, Vipapa, Punyakrit, Pavana, Parşni, Kşemak, Divyasanu, Vivaswat, Viryavat, Hrimat, Kirtimat, Krita, Jitatman, Munivirya, Diptaroman, Bhayankara, Anukarman, Pratia, Pradatri, Ansumat, Sailabha, Parama krodhi, Dhiroşni, Bhupati, Sraja, Vajrin și Vari, — aceștia sunt Viswadevașii eterni. Mai sunt și alții ale căror nume sunt Vidyutvarchas, Somavarchas și Suryasri. Alții sunt de asemenea numărați printre ei, anume Somapa, Suryasavitra, Dattatman, Pundariyaka, Ushninabha, Nabhoda, Viswayu, Dipti, Chamuhara, Suresa, Vyomari, Sankara Bhava, Isa, Kartri, Kriti, Daksha, Bhuvana, Divya, Karmakrit, Ganita Panchavirya, Aditya, Rasmimat, Saptakrit, Somavachas, Viswakrit, Kavi, Anugoptri, Sugoptri, Naptri și Iswara: — aceștia foarte binecuvântați sunt numărați ca Viswadevași. Ei sunt eterni și cunoscători a tot ce se întâmplă în Timp. Specia de orez care nu ar trebui oferită la Şraddha este cea numită Kodrava și Pulka. De asemenea, de la articolele folosite la gătit, Asafoetida nu ar trebui oferită, la fel și ceapa și usturoiul, produsele de la *Moringa pterygosperma*, *Bauhinia Variegata*, carnea animalelor ucise cu săgeți otrăvite, toate soiurile de *Sucuribita Pepo*, *Sucuribita lagenaria* și sarea neagră. Celelalte articole care nu ar trebui oferite la Sraddhas sunt carnea de porc domestic, carnea tuturor animalelor care nu au fost sacrificate în cadrul ritualurilor, *Nigella sativa*, sarea din varietatea numită Vid, planta aromatică numită Sitapaki, toți mugurii (cum ar fi cei de bambus) și, de asemenea, *Trapa bispinosa*. Toate tipurile de sare ar trebui excluse din ofrandele

148 Actul, așa cum este explicat de comentator, consta în faptul că tatăl făcea fiului ceea ce, conform ordonanței, era făcut de fii în raport cu tații.

149 Într-una dintre versiunile vernaculare, se adoptă citirea greșită *Kshama* pentru *Akshaya*.

făcute la Sraddhas, precum și fructele *Eugenia Jamblana*. Toate articolele pe care cineva a scuipat sau pe care au căzut lacrimi nu trebuie oferite la Sraddhas. Printre ofrandele făcute Pitris sau cu Havya și Kavya oferite zeităților, nu trebuie inclusă planta numită Sudarsana (*Menispermum tomentosum*, Rox). Havi amestecat cu aceasta nu este acceptabil pentru Pitris. Din locul în care se desfășoară Sraddha, Chandala și Swapacha ar trebui să fie excluși, precum și toți cei care poartă haine îmbibate cu galben, persoanele afectate de lepră, cei care au fost excomunicați (pentru încălcări), cei vinovați de brahmanicid, brahmanii de descendență mixtă sau rudele unui om excomunicat. Toate aceste persoane ar trebui excluse de către cei înțelepți din locul în care se desfășoară Sraddha." După ce a rostit aceste cuvinte în vremurile de demult către *Rishi* Nimi din propria sa rasă, ilustrul Atri, bogat în penitențe, s-a întors la adunarea Strămoșului din Ceruri.

SECȚIUNEA XCII

Bhishma a spus: După ce Nimi a acționat în modul descris mai sus, toți marii Rishi au început să îndeplinească sacrificiul în onoarea Pitrilor (numit Sraddha) conform riturilor stabilite în ordonanță. Devotați cu fermitate îndeplinirii tuturor îndatoririlor, Rishi, după ce au îndeplinit Sraddha, au început să ofere și ofrande (Pitrilor) de ape sacre, cu atenție. Cu toate acestea, ca urmare a ofrandelor aduse (Pitrilor) de către persoane din toate clasele sociale, Pitrii au început să digere acea mâncare. Curând, ei și zeitățile care îi însoțeau au început să sufere de indigestie. Într-adevăr, afectați de cantitățile mari de mâncare pe care toate persoanele au început să le ofere, ei s-au prezentat în fața lui Soma. Apropiindu-se de Soma, ei au spus: „Vai, mare este suferința noastră din cauza mâncării care ne este oferită la Sraddhas. Tu să hotărăști ce este necesar pentru ușurarea noastră." **Soma le-a răspuns, spunând**: „Dacă, zei, doriți să obțineți ușurare, reparați-vă atunci în lăcașul Celui Născut din Sine. Chiar și el va face ceea ce este spre binele vostru". La aceste cuvinte ale lui Soma, zeii și Pitrișii s-au îndreptat, O, Bharata, către Strămoșul, care era așezat pe vârful munților Meru.

„O, ilustrule, zeitățile, cu mâncarea care ne este oferită în sacrificii și Sraddhas, suntem extrem de afectați. O, stăpâne, arată-ne milă și fă ceea ce este spre binele nostru." Auzind aceste cuvinte ale lor, Cel Născut din Sine le-a răspuns: „Aici, zeul focului stă lângă mine, chiar el va face ceea ce este spre binele vostru."

Agni a zis: „Voi, stăpâni, când va veni un Sraddha, vom mânca împreună ofrandele făcute nouă. Dacă veți mânca acele ofrande cu mine, atunci, fără îndoială, veți reuși să le digerați ușor." Auzind aceste cuvinte ale zeității focului, Pitris s-au ușurat la inimă. Acesta este motivul pentru care, la ofrandele făcute la Sraddha, o parte este mai întâi oferită zeității focului, O, rege. Dacă o porțiune din ofrande este mai întâi oferită zeității focului la un Sraddha, O, prinț al oamenilor, Rakshasii de origine regenerată nu pot apoi să facă niciun rău unui astfel de Sraddha.[150] Văzând zeitatea focului la un Sraddha, Rakshasii fug de la el. Ritualul Sraddha este ca turta să fie mai întâi oferită (defunctului) strămoș. Apoi, una ar trebui să fie oferită bunicului. Apoi, una ar trebui să fie oferită străbunicului. Chiar aceasta este rânduiala în privința Sraddha. Peste fiecare turtă care este oferită, cel care oferă ar trebui să rostească cu atenție concentrată *Mantrele Savitri*. Această altă *Mantră* ar trebui, de asemenea, rostită, și anume, către Soma, care este îndrăgit de Pitris. O femeie care a devenit impură în urma venirii ciclului ei, sau una căreia i-au fost tăiate urechile, nu ar trebui lăsată să rămână acolo unde se efectuează un Sraddha. Nici o femeie (pentru a găti orezul ce urmează a fi oferit la Sraddha) nu ar trebui adusă dintr-un Gotra altul decât cel al persoanei care efectuează Sraddha.[151] În timp ce traversează un râu, una ar trebui să ofere libații de apă propriilor Pitris, numindu-i pe toți. Într-adevăr, când se ajunge la un râu, trebuie să se mulțumească Pitris cu

150 Ravana și alți Rakshasas care provin din linia lui *Pulastya* sunt cunoscuți sub numele de *Brahma-Rakshasas*.

151 Adică, postul care mortifică trupul nu trebuie considerat echivalent cu penitența. Adevărata penitență este altceva. Cel care respectă un astfel de post nu trebuie considerat un ascet. Astfel de posturi sunt păcătoase, în loc să fie meritorii.

libații de apă. După ce au fost oferite mai întâi libații de apă strămoșilor propriei rase, una ar trebui apoi să ofere astfel de libații prietenilor și rudelor sale (decedate). Cei care traversează un pârâu într-o căruță la care este înhămat un cuplu de boi de nuanțe pestrițe, sau cei care traversează un râu cu bărci, Pitris așteaptă libații de apă. Cei care știu acest lucru oferă întotdeauna libații de apă cu atenție concentrată către Pitris. În fiecare *quinză*, în ziua lunii noi, una ar trebui să facă ofrande strămoșilor ei decedați. Creșterea, longevitatea, energia și prosperitatea devin toate realizabile prin devoțiune față de Pitris. Bunicul Brahman, Pulastya, Vasishtha, Pulaha, Angiras, Kratu și marele *Rishi* Kasyapa - aceștia, O, prinț al rasei Kuru, sunt considerați mari maeștri ai Yoga. Ei sunt numărați printre Pitris. Chiar acesta este înaltul ritual în privința Sraddha, O, monarh! Prin Sraddha efectuate pe pământ, membrii decedați ai unei rase sunt eliberați dintr-o poziție de suferință. Ți-am expus, așadar, O, prinț al rasei Kuru, în conformitate cu scripturile, rânduielile în privința Sraddha. Voi discuta din nou cu tine despre daruri.

SECȚIUNEA XCIII

Yudhishthira a spus: Dacă brahmanii care respectă un jurământ (adică postul) mănâncă, la invitația unui brahman, Havi (oferit la un Sraddha), pot fi acuzați de încălcarea jurământului lor sau ar trebui să refuze invitația unui brahman atunci când primesc o astfel de invitație? Spune-mi, O, strămoșule!

Bhishma a spus: Să mănânce acei brahmani, împinși de dorință, care respectă jurăminte care nu sunt indicate în *Vede*. În ceea ce privește acei brahmani care respectă jurămintele indicate în *Vede*, ei sunt considerați vinovați de încălcarea jurământului lor, O, Yudhishthira, dacă mănâncă Havi-ul unui Sraddha la cererea celui care îndeplinește Sraddha.

Yudhishthira a spus: Unii oameni spun că postul este o penitență. Penitența este într-adevăr identificabilă cu postul sau nu este așa? Spune-mi asta, O, strămoșule!

Bhishma a spus: Oamenii consideră postul regulat timp de o lună sau jumătate de lună ca pe o penitență. Adevărul este însă că cel care își chinuie propriul corp nu trebuie considerat nici ascet, nici un om familiarizat cu datoria. Renunțarea este însă considerată cea mai bună dintre penitențe. Un brahman trebuie să se abțină întotdeauna de la mâncare și să respecte jurământul numit *Brahmacharya*.[152] Un brahman trebuie să practice întotdeauna abnegația, abținându-se chiar și de la vorbire, și să recite *Vedele*. Brahmanul trebuie să se căsătorească și să se înconjoare de copii și rude, din dorința de a atinge dreptatea. El nu trebuie să doarmă niciodată. Trebuie să se abțină de la carne. Trebuie să citească întotdeauna *Vedele* și scripturile. El trebuie să spună întotdeauna adevărul și să practice abnegația. El trebuie să mănânce Vighasa (adică ceea ce rămâne după ce a servit zeitățile și oaspeții). Într-adevăr, el trebuie să fie ospitalier față de toți cei care vin la locuința sa. El trebuie să mănânce întotdeauna *Amrita* (adică mâncarea care rămâne în casă după ce toată familia, inclusiv oaspeții și servitorii, au mâncat). El trebuie să respecte cu strictețe toate riturile și să aducă jertfe.

Yudhishthira a spus: Cum poate cineva să fie considerat ca respectând întotdeauna posturile? Cum poate cineva să respecte jurămintele? Cum, O, rege, poate cineva să devină un consumator de Vighasa? Ce se poate spune despre un oaspete care face ceea ce trebuie?

Bhishma a spus: Cel care mănâncă doar dimineața și seara, la orele stabilite, și se abține de la orice mâncare în intervalul dintre acestea, este considerat a fi un abstinent. Cel care are relații

152 Prin *Upavasa* în al doilea rând se înțelege abținerea de la mâncare între cele două ore prescrise pentru masă, și nu postul care mortifică trupul. Se poate, din nou, să se mănânce cea mai luxoasă mâncare fără a fi atașat de ea. De asemenea, prin nemulțumirea față de propria abstinență, se poate ajunge să fii considerat ca bucurându-te de cea mai luxoasă mâncare.

sexuale doar cu soția sa și numai în perioada ei fertilă, este considerat a respecta jurământul *Brahmacharya*. Făcând mereu daruri, cineva ajunge să fie considerat sincer în vorbire. Abținându-se de la orice carne obținută de la animale sacrificate fără motiv, cineva devine abstinent de carne.[153] Făcând daruri, cineva se curăță de toate păcatele, iar abținându-se de la somn în timpul zilei, ajunge să fie considerat mereu treaz. Cel care mănâncă întotdeauna ceea ce rămâne după ce a servit oaspeții și servitorii este considerat a mânca întotdeauna *Amrita*. Cel care se abține de la mâncare până când Brahmanii au mâncat (din acea mâncare) este considerat a cuceri cerul prin această abținere. Cel care mănâncă ceea ce rămâne după ce a servit zeitățile, Pitrii, rudele și dependenții, este considerat a mânca Vighasa. Astfel de oameni dobândesc multe regiuni de fericire în lăcașul lui Brahman însuși. Acolo, O, rege, ei locuiesc în compania Apsaras și Gandharvas. Într-adevăr, ei se distrează și se bucură de toate plăcerile din acele regiuni, în compania zeilor, oaspeților și Pitris, și înconjurați de propriii copii și nepoți. Chiar și astfel devine sfârșitul lor înalt.

Yudhishthira a spus: Se vede că oamenii fac diverse feluri de daruri brahmanilor. Care este însă diferența, O, strămoșule, între cel care dăruiește și cel care primește?

Bhishma a spus: Brahmana acceptă daruri atât de la cei drepți, cât și de la cei nedrepți. Dacă cel care dăruiește este drept, cel care primește nu comite o greșeală gravă. Dacă, pe de altă parte, cel care dăruiește este nedrept, cel care primește se scufundă în iad. În acest sens, se citează o poveste veche despre conversația dintre Vrishadarbhi și cei șapte Rishi, O Bharata. Kasyapa și Atri și Vasishtha și Bharadwaja și Gautama și Viswamitra și Jamadagni, precum și casta Arundhati (soția lui Vasishtha), aveau toți o servitoare comună pe nume Ganda. Un Sudra pe nume Pasusakha s-a căsătorit cu Ganda și a devenit soțul ei. Kasyapa și ceilalți, în vremurile de demult, respectau cele mai aspre penitențe și cutreierau lumea, dorind să ajungă în regiunea eternă a lui Brahman cu ajutorul meditației Yoga. În acea perioadă, O, bucurie a Kurusilor, a avut loc o secetă severă. Afectată de foame, întreaga lume a creaturilor vii a devenit extrem de slăbită. La un sacrificiu care fusese săvârșit în vremuri străvechi de fiul lui Sivi, acesta le dăruise Ritwikilor un fiu al său ca dar sacrificial. În acea perioadă, neavând longevitate, prințul a murit de foame. Rishii numiți, afectați de foame, s-au apropiat de prințul mort și s-au așezat în jurul lui. Într-adevăr, acei Rishi de seamă, văzându-l pe fiul celui al cărui sacrificiu îl oficiaseră, O Bharata, mort astfel de foame, au început să gătească trupul într-un vas, împinși de durerile foamei. Toată hrana dispărând din lumea oamenilor, acei asceți, dorind să-și salveze viețile, au recurs, pentru a se hrăni, la o astfel de măsură mizerabilă. În timp ce erau ocupați cu aceasta. Fiul lui Vrishadarbha, adică regele Saivya, în timpul călătoriilor sale, a dat peste acei Rishi. Într-adevăr, i-a întâlnit pe drum, ocupați cu gătitul cadavrului, împinși de chinurile foamei.

Fiul lui Vrishadarbha a spus: Acceptarea unui dar (de la mine) vă va ușura imediat pe toți. Așadar, acceptați un dar pentru întreținerea trupurilor voastre! Voi, asceți înzestrați cu bogăția penitențelor, ascultați-mă pe mine, căci vă voi spune ce bogăție am! Brahmanul care îmi cere (daruri) îmi este mereu drag. Cu adevărat, vă voi da o mie de catâri. Fiecăruia dintre voi îi voi da o mie de vaci cu păr alb, cele mai rapide, fiecare însoțită de un taur și fiecare având un vițel bine născut și, prin urmare, dând lapte. Vă voi da, de asemenea, o mie de tauri de culoare albă, din cea mai bună rasă și capabili să poarte greutăți mari. Vă voi da, de asemenea, un număr mare de vaci, de bună dispoziție, cele mai rapide din specia lor, toate grase, și fiecare dintre ele, după ce a născut primul vițel, fiind gata să nască al doilea.[154] Spuneți-mi ce altceva să vă dau din satele cele mai importante, din grâu, din orz și chiar din bijuteriile mai rare și mai scumpe. Nu căutați să mâncați această mâncare care nu este comestibilă. Spune-mi ce ar trebui să-ți dau pentru a-ți hrăni trupul!

---

153 Carnea animalelor sacrificate în cadrul sacrificiilor este permisă. Consumând astfel de carne, nu devii un consumator de carne. De fapt, poți etc.

154 *Prashthauhi* înseamnă o vacă însărcinată cu al doilea vițel. *Grishti* înseamnă o vacă care a fătat doar primul vițel.

Rishii au spus: „O, rege, acceptarea darurilor de la un monarh este foarte plăcută la început, dar în final este otravă. Știind bine acest lucru, de ce, O, rege, ne ispitești cu aceste oferte? Corpul brahmanului este câmpul zeilor. Prin penitență, el este purificat. Apoi, satisfăcând brahmanul, se satisfac zeii. Dacă un Brahmana acceptă darurile oferite de rege, el pierde, prin această acceptare, meritul pe care l-ar fi dobândit altfel prin penitențele sale din acea zi. Într-adevăr, o astfel de acceptare consumă acel merit, la fel cum un incendiu mistuie o pădure. Fie ca fericirea să fie a ta, O, rege, ca rezultat al darurilor pe care le oferi celor care ți le solicită!" Spunând aceste cuvinte, ei au părăsit locul, mergând pe un alt drum. Carnea pe care acei oameni cu suflet înalt intenționaseră să o gătească a rămas nepreparată. Într-adevăr, abandonând acea carne, ei au plecat și au intrat în pădure în căutare de hrană. După aceasta, miniștrii regelui, îndemnați de stăpânul lor, au intrat în pădure și, culegând niște smochine, au încercat să le ofere acelor Rishi. Ofițerii regelui au umplut unele dintre acele smochine cu aur și, amestecându-le cu altele, au încercat să-i convingă pe acei asceți să le accepte. Atri a luat câteva dintre acele smochine și, găsindu-le grele, a refuzat să le ia. El a spus: „Nu suntem lipsiți de cunoaștere. Nu suntem proști! Știm că în aceste smochine se află aur. Avem simțurile noastre. Într-adevăr, suntem treji în loc să fim adormiți. Dacă sunt acceptate în această lume, acestea vor produce consecințe amare în viitor. Cel care caută fericirea atât aici, cât și în viitor, nu ar trebui să le accepte niciodată. "

Vasishtha a spus: Dacă acceptăm chiar și o singură monedă de aur, aceasta va fi considerată ca o sută sau chiar o mie (în ceea ce privește atribuirea dezavantajului care se leagă de acceptare). Prin urmare, dacă acceptăm multe monede, vom ajunge cu siguranță la un sfârșit nefericit în viitor!

Kasyapa a spus: Tot orezul și orzul de pe pământ, tot aurul, animalele și femeile care există în lume sunt incapabile să satisfacă dorința unei singure persoane. Prin urmare, cel care posedă înțelepciune ar trebui să alunge lăcomia și să adopte liniștea!

Bharadwaja a spus: Coarnele unui Ruru, după prima lor apariție, încep să crească odată cu creșterea animalului. Lăcomia omului este la fel. Nu are măsură!

Gautama a spus: Toate obiectele care există în lume sunt incapabile să satisfacă măcar o singură persoană. Omul este ca oceanul, pentru că nu poate fi niciodată umplut (la fel cum oceanul nu poate fi niciodată umplut de toate apele care se varsă în el din râuri).

Viswamitra a spus: Când o dorință prețuită de o persoană este satisfăcută, apare imediat o alta a cărei satisfacere este căutată și care o străpunge ca o săgeată.

Jamadagni a spus: Abținerea de la acceptarea bunătăților susține penitențele ca fundament al lor. Acceptarea, însă, distruge acea bogăție (adică meritul penitențelor).

Arundhati a spus: Unii oameni sunt de părere că lucrurile lumii pot fi păstrate cu scopul de a le cheltui pentru dobândirea dreptății (prin daruri și sacrificii). Eu cred, însă, că dobândirea dreptății este mai bună decât cea a bogăției lumești.

Ganda a spus: Când acești domni ai mei, care sunt înzestrați cu o mare energie, se tem atât de mult de ceea ce pare a fi o mare teroare, un om slab ca mine se teme și mai mult.

Pasusakha a spus: Bogăția care se află în dreptate este foarte superioară. Nu există nimic superior acesteia. Această bogăție este cunoscută de brahmani. Eu îi servesc ca servitor al lor, doar pentru a învăța să prețuiesc acea bogăție.

Rishii (toți împreună) au spus: Fie ca fericirea să fie a lui, ca rezultat al darurilor pe care le face, el care este regele poporului acestei țări. Fie ca darul lui să aibă succes, el care ne-a trimis

aceste fructe, în care a ascuns aur.

Bhishma a continuat: După ce au rostit aceste cuvinte, acei Rishi cu jurăminte neclintite, abandonând smochinele care conţineau aur, au părăsit acel loc şi s-au îndreptat spre orice destinaţie au dorit.

Miniştrii au spus: O, rege, aflând de existenţa aurului din smochine, Rishi au plecat! Să ştii acest lucru!

Bhishma a continuat: Astfel adresat de miniştrii săi, regele Vrishadarbhi s-a umplut de mânie împotriva tuturor acelor Rishi. Într-adevăr, pentru a se răzbuna pe ei, monarhul a intrat în propria sa cameră. Respectând cele mai austere penitenţe, el a turnat pe focul său sacru libaţii de *ghee*, însoţind fiecare cu *mantre* rostite de el. Din acel foc s-a ridicat atunci, ca rezultat al incantaţiei, o formă capabilă să-i înspăimânte pe toţi. Vrishadarbhi a numit-o Yatudhani. Acea formă care provenea din incantaţiile regelui, arătând la fel de teribilă ca Ultima Noapte, a apărut cu mâinile împreunate în faţa monarhului. Adresându-se regelui Vrishadarbhi, ea a spus: „*Ce să fac?*”

Vrishadarbhi a spus: Du-te şi urmăreşte cei şapte Rishi, precum şi pe Arundhati, pe soţul servitoarei lor şi pe servitoare însăşi, şi înţelege semnificaţia numelor lor. După ce le-ai aflat numele, ucide-i pe toţi. După ce i-ai ucis, poţi merge oriunde doreşti.[155]

Bhishma a continuat: Spunând: „*Aşa să fie!*”, Rakshasi, care se numea Yatudhani, în forma ei adevărată, s-a îndreptat spre pădurea în care marii Rishi rătăceau în căutare de hrană. Într-adevăr, O, rege, acei mari Rishi, printre care se afla şi Atri, rătăceau prin pădure, hrănindu-se cu fructe şi rădăcini. În timpul rătăcirilor lor, au văzut un cerşetor cu umeri laţi, braţe şi picioare pline, faţă şi abdomen bine hrănite. Cu membrele toate grase, el rătăcea însoţit de un câine. Văzând acel cerşetor cu membrele bine dezvoltate şi chipeş, Arundhati a exclamat, adresându-se Rishi-lor: „Niciunul dintre voi nu va putea arăta vreodată trăsături atât de bine dezvoltate!”

Vasishtha a spus: Focul sacru al acestei persoane nu este ca al nostru, pentru că, în timp ce el este capabil să toarne libaţii pe el, dimineaţa şi seara, niciunul dintre noi nu este capabil să facă acelaşi lucru. Din acest motiv, îl vedem atât pe el, cât şi pe câinele său atât de bine dezvoltaţi.

Atri a spus: Acest om nu simte, ca noi, durerile foamei. Energia lui nu a suferit, ca a noastră, nicio diminuare. Dobândite cu cea mai mare dificultate, *Vedele* lui nu au dispărut, ca ale noastre. De aceea, îl vedem atât pe el, cât şi pe câinele său atât de bine dezvoltaţi.[156]

Viswamitra a spus: Acest om nu este, ca noi, incapabil să respecte îndatoririle eterne inculcate în scripturi. Eu am devenit leneş. Simt durerile foamei. Am pierdut cunoştinţele pe care le dobândisem. Acest om nu este ca noi în această privinţă. De aceea îi văd atât pe el, cât şi pe câinele său atât de bine dezvoltaţi.

Jamadagni a spus: Acest om nu trebuie să se gândească la depozitarea cerealelor şi a combustibilului anual, aşa cum suntem noi obligaţi să facem. De aceea îi văd atât pe el, cât şi pe câinele său atât de bine dezvoltaţi!

Kasyapa a spus: „Acest om nu are, ca noi, patru fraţi de sânge care cerşesc din casă în casă,

---

155 Comentatorul explică faptul că instrucţiunile privind identificarea numelor Rishi şi semnificaţia acestora provin din dorinţa regilor de a o avertiza pe Rakshasi că, dacă va încerca să îi distrugă, ar putea să se distrugă pe sine însăşi.

156 Cu alte cuvinte, Vasishtha atribuie slăbiciunea sau emaciaţia sa şi a tovarăşilor săi eşecului de a-şi îndeplini ritualurile zilnice de practică religioasă.

rostind cuvintele: „*Dă-mi, dă-mi!*” De aceea îi văd atât pe el, cât și pe câinele său atât de bine dezvoltați.

Bharadwaja a spus: Acest om nu are regrete ca ale noastre pentru că și-a condamnat și blestemat soția. El nu a acționat atât de rău și de nesăbuit. De aceea îi văd atât pe el, cât și pe câinele său atât de bine dezvoltați!

Gautama a spus. Acest om nu se spală ca noi, ci are doar trei bucăți de pânză din iarbă Kusa și o singură piele Ranku, fiecare dintre ele având o vechime de trei ani. De aceea îi văd atât pe el, cât și pe câinele său atât de bine dezvoltați!

Bhishma a continuat: Călătorul rătăcitor, văzându-i pe acei mari Rishi, s-a apropiat de ei și i-a salutat pe toți, atingându-le mâna, conform obiceiului. Discutând apoi între ei despre dificultatea de a obține hrană în acea pădure și despre necesitatea de a îndura durerile foamei, toți au părăsit acel loc. Într-adevăr, au rătăcit prin acea sălbăticie, cu toții hotărâți să îndeplinească un scop comun, și anume să culeagă fructe și să extragă rădăcini pentru a se hrăni. Într-o zi, în timp ce rătăceau, au zărit un lac frumos, acoperit de lotuși. Malurile sale erau acoperite de copaci care stăteau dens unul lângă altul. Apele lacului erau pure și transparente. Într-adevăr, lotușii care împodobeau lacul aveau toți nuanța soarelui de dimineață. Frunzele care pluteau pe apă erau de culoarea *lapis lazuli*. Diverse specii de păsări acvatice se zbenguiau pe suprafața lui. Nu exista decât o singură potecă care ducea la el. Malurile nu erau noroioase și accesul la apă era ușor. Împinsă de Vrishadarbhi, Rakshasi, cu înfățișare înfricoșătoare, care apăruse din incantațiile sale și care fusese numită Yatudhani, păzea lacul. Acei Rishi de seamă, însoțiți de Pasusakha, s-au îndreptat spre lac, care era păzit de Yatudhani, cu scopul de a culege câteva tulpini de lotus.[157] Văzând-o pe Yatudhani, cu înfățișarea ei înfricoșătoare, stând pe malul lacului, acei mari Rishi s-au adresat ei, spunând: „Cine ești tu, care stai singură în aceste păduri pustii? Pe cine aștepți aici? Care este, de fapt, scopul tău? Ce faci aici, pe malul acestui lac împodobit cu lotuși?”

Yatudhani a răspuns: Nu contează cine sunt. Nu merit să fiu întrebată (despre numele meu, rasa mea și scopurile mele). Voi, care dețineți bogății ascetice, să știți că eu sunt paznicul însărcinat să vegheze acest lac.

Rishii au spus: Toți suntem flămânzi. Nu avem altceva de mâncare. Cu permisiunea ta, am dori să culegem câteva tulpini de lotus!

Yatudhani a spus: În acord cu o înțelegere, luați tulpinile de lotus după cum doriți. Trebuie să-mi spuneți, unul câte unul, numele voastre. Apoi, fără întârziere, puteți lua tulpinile!

Bhishma a continuat: Constatând că numele ei era Yatudhani și că stătea acolo pentru a-i ucide (după ce a aflat, din semnificația numelor lor, care era puterea lor), Atri, care era flămând, i s-a adresat și i-a spus aceste cuvinte:

Atri a spus: Mă numesc Atri pentru că curăț lumea de păcate. Pentru că, studiind de trei ori pe zi *Vedele,* am transformat nopțile în zile. Nu există noapte în care să nu fi studiat *Vedele*. Din aceste motive, mă numesc Atri, O, frumoasă doamnă!

Yatudhani a spus: Tu, cel cu strălucire măreață, explicația pe care mi-ai dat-o despre numele tău nu poate fi înțeleasă de mine. Intră, așadar, în acest bazin plin cu lotuși!

Vasishtha a spus: Sunt înzestrat cu bogăția (care constă în atributele Yoga ale puterii, etc.). Duc, din nou, un mod de viață domestic și sunt considerat cel mai important dintre toți cei care duc

157 Tulpinile de lotus sunt consumate în India și sunt menționate de *Charaka* ca hrană grea.

un astfel de mod de viață. Ca urmare a faptului că sunt înzestrat cu (o astfel de) bogăție, că trăiesc ca un cap de familie și că sunt considerat cel mai important dintre toți capii de familie, sunt numit Vasishtha.

Yatudhani a spus: Explicația etimologică a numelui tău îmi este complet incomprehensibilă, în măsura în care flexiunile la care au fost supuse rădăcinile originale sunt de neînțeles. Vino și aruncă-te în acest lac de lotuși!

Kasyapa a spus: Întotdeauna îmi protejez corpul și, ca urmare a penitențelor mele, am devenit înzestrat cu strălucire. Pentru că îmi protejez astfel corpul și pentru această strălucire care se datorează penitențelor mele, am ajuns să fiu numit Kasyapa!

Yatudhani a spus: O, tu, cel cu mare strălucire, explicația etimologică pe care ai dat-o numelui tău este de neînțeles pentru mine. Du-te și aruncă-te în acest lac plin de lotuși!

Bharadwaja a spus: Întotdeauna îmi sprijin fiii, discipolii, zeitățile, brahmanii și soția mea. Ca urmare a faptului că îi sprijin pe toți cu ușurință, sunt numit Bharadwaja!

Yatudhani a spus: Explicația etimologică pe care mi-ai dat-o pentru numele tău este perfect de neînțeles pentru mine, ca urmare a numeroaselor flexiuni pe care le-a suferit rădăcina. Du-te și aruncă-te în acest lac plin de lotuși!

Gotama a spus: Am cucerit cerul și pământul cu ajutorul stăpânirii de sine. Pentru că privesc toate creaturile și obiectele cu aceeași privire, sunt ca un foc fără fum. De aceea, nu pot fi subjugat de tine. Când m-am născut din nou, strălucirea corpului meu a risipit întunericul din jur. Din aceste motive, sunt numit Gotama!

Yatudhani a spus: Explicația pe care mi-ai dat-o despre numele tău, O, mare ascet, nu poate fi înțeleasă de mine. Du-te și aruncă-te în acest lac de lotuși!

Viswamitra a spus: Zeitățile universului sunt prietenii mei. Eu sunt, de asemenea, prietenul universului. Prin urmare, O, Yatudhani, să știi că sunt numit Viswamitra!

Yatudhani a spus: Explicația pe care mi-ai dat-o pentru numele tău este de neînțeles pentru mine, din cauza inflexiunilor pe care le-a suferit rădăcina. Du-te și aruncă-te în acest lac de lotuși!

Jamadagni a spus: Eu am izvorât din focul sacrificial al zeilor. De aceea mă numesc Jamadagni, O, tu, cel cu trăsături frumoase!

Yatudhani a spus: Explicația etimologică pe care mi-ai dat-o, O, mare ascet, despre numele tău, este de neînțeles pentru mine (din cauza diverselor flexiuni pe care le-a suferit rădăcina). Du-te și aruncă-te în acest lac de lotuși!

Arundhati a spus: Eu stau mereu alături de soțul meu și țin pământul împreună cu el. Întotdeauna îndrept inima soțului meu spre mine. Din aceste motive, sunt numită Arundhati!

Yatudhani a spus: Explicația pe care mi-ai dat-o despre numele tău este perfect de neînțeles pentru mine, ca urmare a flexiunilor pe care le-au suferit rădăcinile. Du-te și aruncă-te în acest lac de lotuși!

Ganda a spus: Ganda înseamnă o porțiune a obrazului. Deoarece am acea porțiune puțin mai ridicată decât celelalte, eu, O, tu care ai izvorât din focul sacrificial al lui Saivya, sunt numită

Ganda!

Yatudhani a spus: Explicația pe care mi-ai dat-o pentru numele tău este complet de neînțeles pentru mine, din cauza inflexiunilor pe care le-a suferit rădăcina. Du-te și aruncă-te în acest lac de lotuși!

Pasusakha a spus: Eu protejez și îngrijesc toate animalele pe care le văd și sunt întotdeauna prietenul tuturor animalelor. De aceea sunt numit Pasusakha, tu, cel care ai izvorât din focul (sacrificial) (al regelui Vrishadarbhi).

Yatudhani a spus: Explicația pe care mi-ai dat-o despre numele tău este perfect incomprehensibilă pentru mine, din cauza inflexiunilor pe care le-au suferit rădăcinile. Du-te și aruncă-te în acest lac de lotuși!

Sunahsakha a spus:[158] Nu sunt în stare să explic etimologia numelui meu în maniera acestor asceți. Dar să știi, O, Yatudhani, că sunt numit Sunahsakha!

Yatudhani a spus: Mi-ai menționat numele tău o singură dată. Nu am reușit să înțeleg explicația pe care mi-ai oferit-o. Așadar, menționează-l din nou, O, regeneratule!

Sunahsakha a spus: Deoarece nu ai reușit să înțelegi numele meu, deoarece l-am menționat o singură dată, te voi lovi cu bastonul meu triplu! Lovit cu el, vei fi transformat în cenușă fără întârziere!

Bhishma a continuat: Lovită apoi în cap de Sannyasin, cu bastonul său triplu, care semăna cu pedeapsa aplicată de un Brahmana, Rakshasi, care izvorâse din incantațiile regelui Vrishadarbhi, a căzut pe pământ și s-a transformat în cenușă.[159] După ce a distrus astfel puternicul Rakshasi, Sunahsakha și-a înfipt bastonul în pământ și s-a așezat pe o bucată de pământ acoperită cu iarbă. Rishii, după ce au cules, după bunul lor plac, o serie de lotuși și au luat o serie de tulpini de lotus, au ieșit din lac, plini de bucurie. Aruncând pe pământ grămada de lotuși pe care o adunaseră cu multă trudă, s-au scufundat din nou în lac pentru a oferi jertfe de apă Pitrilor. Ieșind la suprafață, s-au îndreptat spre partea malului unde depuseseră tulpinile de lotus. Ajunși acolo, acești oameni de seamă au constatat că tulpinile dispăruseră.

Rishi au spus: Ce om păcătos și cu inima împietrită a furat tulpinile de lotus adunate de noi, flămânzi, din dorința de a mânca?

Bhishma a continuat: Acei oameni regenerați, suspectându-se reciproc, O, zdrobitor de dușmani, au spus: „Fiecare dintre noi va trebui să jure că este nevinovat! Toți acei asceți, flămânzi și epuizați de efort, au fost de acord cu propunerea și au depus aceste jurăminte.”

Atri a spus: Cel care a furat tulpina de lotus să atingă vacile cu piciorul, să urineze cu fața spre soare și să studieze *Vedele* în zilele excluse!

Vasishtha a spus: Cel care a furat tulpinile de lotus să se abțină de la studierea *Vedelor,* să nu țină câini în lesă, să nu fie un cerșetor rătăcitor neîngrădit de ordonanțele stabilite pentru acel

158 *Sunahsakha* implică un prieten al câinilor. Nou-venitul care se alăturase Rishilor nomazi avea un prieten cu el. De aceea, este numit *Sunahsakha*.

159 *Brahma-danda* înseamnă literalmente bastonul din mâna unui Brahman. Figurativ, implică pedeapsa aplicată de un Brahman sub forma unui blestem. Ca atare, este mai eficient decât fulgerul din mâinile lui Indra însuși, deoarece fulgerul lovește doar acele obiecte care se află în raza sa imediată de acțiune. Blestemul Brahmanei, însă, îi lovește chiar și pe cei nenăscuți.

mod de viață, să nu ucidă persoane care îi cer protecția, să nu trăiască din veniturile obținute din vânzarea fiicei sale și să nu solicite bogății de la cei josnici și vinovați!

Kasyapa a spus: Cel care a furat tulpinile de lotus să rostească tot felul de cuvinte în toate locurile, să dea mărturie falsă într-o instanță de judecată, să mănânce carnea animalelor care nu au fost sacrificate, să facă cadouri persoanelor care nu le merită sau persoanelor care le merită în momente nepotrivite și să aibă relații sexuale cu femei în timpul zilei!

Bharadwaja a spus: Cel care a furat tulpinile de lotus să fie crud și nedrept în comportamentul său față de femei, rude și vite. Să-i umilească pe brahmani, în dispute, arătându-și cunoștințele și abilitățile superioare. Să studieze *Riks* și *Yajuses*, ignorându-și învățătorul! Să toarne libații pe focuri făcute cu iarbă uscată sau paie![160]

Jamadagni a spus: Cel care a furat tulpinile de lotus să fie vinovat de aruncarea murdăriei și a gunoiului în apă. Să fie inspirat de ură față de vite. Să fie vinovat de întreținerea relațiilor sexuale cu femei în afara sezonului lor. Să atragă aversiunea tuturor persoanelor. Să-și câștige traiul din veniturile soției sale! Să nu aibă prieteni și să aibă mulți dușmani! Să fie oaspetele altuia pentru a primi în schimb acele acte de ospitalitate pe care le-a făcut celuilalt! [161]

Gotama a spus: Cel care a furat tulpinile de lotus să fie vinovat de aruncarea *Vedelor* după ce le-a studiat! Să renunțe la cele trei focuri sacre! Să fie vânzător de Soma (plantă sau suc)! Să trăiască cu acel Brahmana care locuiește într-un sat care are un singur puț din care se scoate apă pentru toate clasele sociale și care s-a căsătorit cu o femeie Sudra!

Viswamitra a spus: Cel care a furat tulpinile de lotus să fie condamnat să-și vadă învățătorii, superiorii și servitorii întreținuți de alții pe durata vieții sale. Să nu aibă un sfârșit fericit. Să fie tatăl multor copii! Să fie mereu impur și un nenorocit printre brahmani! Să fie mândru de posesiunile sale! Să fie un plugar al pământului și să fie plin de răutate! Să rătăcească în sezonul ploilor. Să fie un servitor plătit! Să fie preotul regelui! Să asiste la sacrificiile unor persoane impure care nu merită să fie asistate la sacrificiile lor!

Arundhati a spus: Fie ca cea care a furat tulpinile de lotus să-și umilească mereu soacra! Fie ca ea să fie mereu supărată pe soțul ei! Fie ca ea să mănânce toate lucrurile bune care ajung în casa ei fără să le împartă cu alții! Fără să țină seama de rudele stăpânului ei, fie ca ea să trăiască în casa soțului ei și să mănânce, la sfârșitul zilei, făină de orz prăjită! Să fie considerată neplăcută (ca urmare a petelor care o vor pata)! Să fie mama unui fiu eroic![162]

Ganda a spus: Fie ca cea care a furat tulpinile de lotus să fie mereu o mincinoasă! Fie ca ea să se certe mereu cu rudele sale! Fie ca ea să-și dea fiica în căsătorie pentru un câștig bănesc! Fie ca ea să mănânce singură mâncarea pe care a gătit-o, fără să o împartă cu nimeni! Să-și petreacă întreaga viață în sclavie! Într-adevăr, cea care a furat tulpinile de lotus să rămână rapidă însărcinată ca urmare a relațiilor sexuale în circumstanțe de vinovăție.

Pasusakha a spus: Cel care a furat tulpinile de lotus să se nască dintr-o mamă sclavă. Să aibă mulți copii, toți fără valoare! Și să nu se închine niciodată zeilor.

---

160 Libațiile ar trebui întotdeauna turnate pe un foc arzător. Focul făcut cu iarbă uscată sau paie arde repede și se stinge repede. Prin urmare, turnând libații pe astfel de focuri, practic le torni pe cenușă și nu câștigi niciun merit.

161 A obține mijloace de trai de la o soție a fost întotdeauna privit cu sentimente de aversiune în această țară. Se pare, prin urmare, că obiceiul de a domestici ginerii nu era necunoscut în vremurile străvechi. A primi acte de ospitalitate în schimbul celor oferite era considerat nu numai josnic, ci și distructiv pentru merit.

162 *Jnatinam* este o instanță a genitivului în ceea ce se numește *Anadara*. Prin urmare, sensul este ignorat. Pentru o femeie Brahmană, a naște un fiu devotat faptelor eroice este un reproș.

Sunahsakha a spus: Cel care a îndepărtat tulpinile de lotus să obțină meritul de a-și da fiica în căsătorie unui Brahmana, care a studiat toate *Samans* și *Yajuses* și care a respectat cu atenție jurământul *Brahmacharya*. Să facă abluțiunile finale după ce a studiat toate *Atharvans*!

Toți Rishii au spus: Jurământul pe care l-ai făcut nu este deloc un jurământ, pentru că toate faptele pe care le-ai menționat sunt foarte dezirabile pentru Brahmani! Este evident, O, Sunahsakha, că ți-ai însușit tulpinile noastre de lotus!

Sunahsakha a spus: Tulpinile de lotus depuse de tine nu sunt văzute, ceea ce spui este perfect adevărat, pentru că eu sunt cel care le-a furat. În fața tuturor, eu am provocat dispariția acelor tulpini! Voi, cei fără păcat, am făcut acest lucru din dorința de a vă testa! Am venit aici pentru a vă proteja. Femeia care zace ucisă acolo se numea Yatudhani. Era de fire aprigă. Născută din incantațiile regelui Vrishadarbhi, ea venise aici din dorința de a vă ucide pe toți! Voi, asceților, înzestrați cu bogăția penitențelor, incitată de acel rege, ea a venit, dar eu am ucis-o. Acea creatură rea și păcătoasă, născută din focul sacrificial, v-ar fi luat altfel viețile. Am venit aici pentru a o ucide și a vă salva, voi, brahmanilor învățați! Să știți că eu sunt Vasava! V-ați eliberat complet de influența lăcomiei. Ca urmare, ați câștigat multe regiuni veșnice pline de împlinirea fiecărei dorințe, de îndată ce aceasta se naște în inimă! Ridicați-vă, fără întârziere, din acest loc și reparați-vă în acele regiuni de fericire, voi, cei regenerați, care sunt rezervate pentru voi!

Bhishma a continuat: Marii Rishi, foarte mulțumiți de acest lucru, i-au răspuns lui Purandara, spunând: *„Așa să fie!*” Apoi s-au înălțat la cer în compania lui Indra însuși. Chiar și astfel, acele persoane cu suflet înalt, deși mureau de foame și erau tentate în acel moment cu oferta diverselor bunuri plăcute, s-au abținut să cedeze ispitei. Ca rezultat al unei astfel de abnegații, au ajuns în cer. Se pare, așadar, că omul ar trebui, în orice circumstanțe, să renunțe la lăcomie. Chiar și aceasta, O, rege, este cea mai înaltă datorie. Lăcomia trebuie abandonată. Omul care recită această poveste (despre faptele drepților Rishi) în adunările oamenilor, reușește să dobândească bogăție. Un astfel de om nu va ajunge niciodată la un sfârșit nefericit. Pitri, Rishi și zeitățile vor fi toate mulțumite de el. În viața de apoi, el va fi din nou înzestrat cu faimă, merite religioase și bogăție!

SECȚIUNEA XCIV

Bhishma a spus: În acest context, se citează vechea istorie a jurămintelor (făcute de mulți Rishi, unul după altul) cu ocazia unei șederi la apele sacre. O, cel mai bun dintre Bharata, furtul a fost comis de Indra, iar jurămintele au fost făcute de mulți Rishi regali și regenerați. Odată, Rishi, adunați împreună, s-au îndreptat spre Prabhasa de vest. Acolo au ținut o consultare care a dus la hotărârea lor de a vizita toate apele sacre de pe pământ. Erau Sakra și Angiras și Kavi, mari învățați, și Agastya și Narada și Pravata; și Bhrigu și Vasishtha și Kasyapa și Gautama și Viswamitra și Jamadagni, O, rege! Erau acolo și *Rishi* Galava, Ashtaka, Bharadwaja, Arundhati și Valakhilyas; și Sivi, Dilipa, Nahusha, Amvarisha, regele Yayati, Dhundhumara și Puru. Acești oameni de seamă, cu Satakratu, ucigașul lui Vritra, la conducere, s-au dus la toate apele sacre, una după alta, și în cele din urmă au ajuns la sacrul Kausiki în ziua de lună plină din luna *Magha*. După ce s-au curățat de toate păcatele prin abluțiuni efectuate în toate apele sacre, au ajuns în cele din urmă la sacrul Brahmasara. Scăldându-se în acel lac, acei Rishi înzestrați cu energie ca cea a focului au început să adune și să mănânce tulpinile de lotus. Dintre acei Brahmani, unii extrăseseră tulpinile de lotus, iar alții tulpinile de *Nymphoea stellata*. Curând au descoperit că tulpinile extrase de Agastya (și depozitate pe mal) fuseseră luate de cineva. Cel mai important dintre Rishis, Agastya, adresându-se tuturor, a spus: „Cine a luat tulpinile bune pe care le-am extras și le-am depozitat aici? Bănuiesc că cineva dintre voi trebuie să fi făcut asta. Cel care le-a luat să mi le dea înapoi. Nu se cuvine să-mi însușiți tulpinile! Se spune că Timpul atacă energia Dreptății. Acel Timp a venit asupra noastră. Prin urmare, Dreptatea este afectată. Este potrivit să mă duc în ceruri pentru totdeauna, înainte ca

nedreptatea să atace lumea şi să se stabilească aici![163] Înainte să vină vremea când brahmanii, rostind cu voce tare întreaga *Vedă*, în incinta satelor şi a locurilor locuite, îi vor face pe sudri să-i asculte, înainte să vină vremea când regii vor încălca adesea regulile Dreptăţii din motive politice, mă voi duce în ceruri pentru totdeauna! Înainte ca oamenii să înceteze să mai facă distincţie între clasele inferioare, medii şi superioare, voi merge în rai pentru totdeauna. Înainte ca Ignoranţa să asalteze lumea şi să învăluie toate lucrurile în întuneric, voi merge în rai pentru totdeauna.[164] Înainte să vină vremea când cei puternici vor începe să domine peste cei slabi şi să-i trateze ca pe nişte sclavi, voi merge în rai pentru totdeauna. Într-adevăr, nu îndrăznesc să rămân pe pământ pentru a fi martor la aceste lucruri." Rishi, foarte îngrijoraţi de ceea ce a spus, s-au adresat acelui mare ascet şi i-au spus: „Nu ţi-am furat tulpinile! Nu ar trebui să ai aceste suspiciuni împotriva noastră. O, mare Rishi, vom depune cele mai înfricoşătoare jurăminte!" După ce au rostit aceste cuvinte, conştienţi de propria lor nevinovăţie şi dornici să susţină cauza dreptăţii, acei Rishi şi înţelepţi de descendenţă regală au început să depună, unul după altul, următoarele jurăminte.

Bhrigu a spus: Cel care ţi-a furat tulpinile să fie condamnat când este condamnat, să fie atacat când este atacat şi să mănânce carnea ataşată de coloana vertebrală a animalelor (sacrificate în sacrificiu)![165]

Vasishtha a spus: Cel care ţi-a furat tulpinile să-şi neglijeze studiile vedice, să ţină câini în lesă şi, după ce s-a alăturat ordinului cerşetorilor, să trăiască într-un oraş sau într-o localitate![166]

Kasyapa a spus: Cel care ţi-a furat tulpinile să vândă toate lucrurile în toate locurile, să deturneze depozite şi să dea mărturie falsă!

Gautama a spus: Cel care ţi-a furat tulpinile să trăiască, afişând mândrie în toate lucrurile, cu o înţelegere care nu vede toate creaturile cu ochi egali şi cedând întotdeauna influenţei dorinţei şi mâniei! Să fie un cultivator al pământului şi să fie inspirat de răutate![167]

Angiras a spus: Cel care ţi-a furat tulpinile să fie întotdeauna impur! Să fie un brahman condamnabil (pentru faptele sale rele). Să ţină câini în lesă. Să fie vinovat de uciderea unui brahman. Să fie avers faţă de ispăşiri după ce a comis încălcări!

Dhundhumara a spus: Cel care ţi-a furat tulpinile să fie nerecunoscător faţă de prietenii săi! Să se nască dintr-o femeie sudra! Să mănânce singur orice mâncare bună (care ajunge în casă), fără să o împartă cu alţii![168]

Dilipa a spus: Cel care ţi-a furat tulpinile să coboare în acele regiuni ale mizeriei şi infamiei rezervate brahmanului care locuieşte într-un sat cu un singur puţ şi care are relaţii sexuale cu o

---

163 Scripturile declară că Dreptatea îşi pierde puterea pe măsură ce Timpul avansează. În epoca *Krita*, ea există în întregime. În *Treta*, pierde un sfert. În *Dwapara*, un alt sfert este pierdut. În epoca *Kali*, trei sferturi întregi sunt pierdute şi doar un sfert este tot ce rămâne.

164 Rişii cred că distincţiile dintre clasele inferioare, mijlocii şi superioare ale societăţii sunt eterne şi nimic nu poate fi o calamitate mai mare decât ştergerea acestor distincţii. Egalitatea oamenilor, în ochii lor, este un rău absolut.

165 Iertarea este datoria Brahmanului. A renunţa la iertare înseamnă a renunţa la datorie. A cenzura atunci când eşti cenzurat şi a ataca atacatorul sunt încălcări grave în cazul unui Brahman. Ideea de represalii nu ar trebui să intre niciodată în inima Brahmanului; căci Brahmanul este prietenul universului. Comportamentul său faţă de prieten şi duşman ar trebui să fie egal. A mânca carnea care se ataşează de şira spinării a unui animal sacrificat este, de asemenea, o încălcare gravă.

166 Un cerşetor religios ar trebui să rătăcească mereu pe Pământ, dormind acolo unde îl cuprinde noaptea. Pentru un astfel de om, a locui într-un oraş sau într-un sat este un păcat.

167 A ara pământul este o încălcare pentru un Brahmana.

168 Mâncarea bună nu ar trebui niciodată consumată singur. Ar trebui întotdeauna împărţită cu copiii şi servitorii.

femeie sudra![169]

Puru a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să adopte meseria de medic! Să fie întreținut din veniturile soției sale! Să-și câștige traiul de la socrul său!

Sukra a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să mănânce carnea animalelor care nu au fost sacrificate! Să aibă relații sexuale în timpul zilei! Să fie servitorul regelui!

Jamadagni a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să studieze *Vedele* în zilele sau ocaziile interzise. Să-și hrănească prietenii la Sraddhas-urile pe care le organizează! Să mănânce la Sraddha-ul unui Sudra!

Sivi a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să moară fără să fi aprins focul (pentru rugăciunea zilnică)! Să fie vinovat de obstrucționarea efectuării sacrificiilor de către alții! Să se certe cu cei care respectă penitențele!

Yayati a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să fie vinovat de a avea relații sexuale cu soția sa atunci când ea nu este în perioada fertilă și când el însuși respectă un jurământ și poartă părul încâlcit pe cap! Să nu țină cont nici de *Vede*!

Nahusha a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să trăiască în domesticitate după ce s-a angajat în jurământul cerșetoriei! Să acționeze în orice mod dorește (și fără niciun fel de restricție), după ce a trecut prin riturile inițiatice în vederea unui sacrificiu sau a unei ceremonii solemne! Să primească satisfacție pecuniară pentru prelegerile ținute discipolilor (despre orice ramură a cunoașterii pe care aceștia vin să o învețe)!

Amvarisha a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să fie crud și nedrept în comportamentul său față de femei, rude și vite! Să fie vinovat și de uciderea unui brahman!

Narada a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să fie unul care identifică corpul cu sufletul! Să studieze scripturile cu un învățător care este condamnabil! Să cânte *Vedele*, încălcând la fiecare pas regulile ortoepiei! Să-i ignore pe toți cei mai în vârstă decât el!

Nabhaga a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să spună mereu minciuni și să se certe cu cei drepți! Să-și dea fiica în căsătorie după ce acceptă o recompensă bănească oferită de ginerele său!

Kavi a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să fie vinovat de lovirea unei vaci cu piciorul. Să urineze, cu fața spre soare! Să alunge persoana care caută adăpost la mâinile lui!

Viswamitra a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să devină un servitor care se comportă înșelător față de stăpânul său! Să fie preotul unui rege! Să fie Ritwik al unuia care nu ar trebui să fie ajutat la sacrificiile sale!

Parvata a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să fie șeful unui sat! Să călătorească pe măgari! Să-și câștige existența dresând câini!

Bharadwaja a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să fie vinovat de toate defectele celui care este crud în comportament și mincinos în vorbire!

Ashtaka a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să fie un rege lipsit de înțelepciune, capricios

169 Un sat care are o singură fântână ar trebui abandonat de un brahman, căci el nu ar trebui să scoată apă dintr-o astfel de fântână care este folosită de toate clasele populației.

și păcătos în comportamentul său și dispus să conducă Pământul în mod nedrept!

Galava a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să fie mai infam decât un om păcătos! Să fie păcătos în faptele sale față de rudele și apropiații săi! Să proclame darurile pe care le face altora!

Arundhati a spus: Fie ca cea care ți-a furat tulpinile să vorbească de rău despre soacra ei! Fie ca ea să simtă dezgust pentru stăpânul ei. Fie ca ea să mănânce singură orice mâncare bună care ajunge în casa ei!

Valakhilyas a spus: Fie ca cel care ți-a furat tulpinile să stea într-un picior la intrarea într-un sat (pentru a-și câștiga existența)! Să fie vinovat de toate încălcările, deși cunoaște toate îndatoririle![170]

Sunahsakha a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să fie un brahman care doarme fericit, neglijându-și Homa zilnică! După ce a devenit un cerșetor religios, să se comporte cum dorește, fără să respecte nicio restricție!

Surabhi a spus: Fie ca cea care ți-a furat tulpinile să fie mulsă, cu picioarele din spate legate cu o frânghie din păr uman și cu ajutorul unui viței care nu este al ei, iar în timp ce este mulsă, laptele ei să fie păstrat într-un vas din alamă albă![171]

Bhishma a continuat: După ce Rishii și înțelepții regali au jurat aceste diverse jurăminte, O, rege Kuru, șeful zeilor cu o mie de ochi, plin de bucurie, și-a îndreptat privirea spre Rishi Agastya, care era furios. Adresându-se Rishiului, care era foarte supărat din cauza dispariției tulpinilor sale de lotus, Maghavat a declarat astfel ceea ce îi trecea prin minte. Ascultă, O, rege, care au fost cuvintele pe care Indra le-a rostit în mijlocul acelor Rishi regenerați și cerești și înțelepți regali:

Sakra a spus: Cel care ți-a furat tulpinile să aibă meritul celui care își dă fiica în căsătorie unui brahman care a respectat cu strictețe jurământul *brahmacharya* sau care a studiat cu strictețe *Samans* și *Yajuses*! Să aibă, de asemenea, meritul celui care se supune băii finale după ce și-a terminat studiul *Atharva Veda*! Cel care ți-a furat tulpinile să aibă meritul de a fi studiat toate *Vedele*. Să fie respectuos față de toate îndatoririle și drept în comportamentul său! Într-adevăr, să meargă în regiunea Brahman!

Agastya a spus: Tu, ucigașule al lui Vala, ai rostit o binecuvântare în loc de un blestem! (Este evident) că mi-ai luat tulpinile! Dă-mi-le înapoi, căci aceasta este datoria eternă!

Indra a spus: O, sfântule, nu ți-am luat tulpinile din lăcomie! Într-adevăr, le-am luat din dorința de a auzi acest conclav recitând care sunt îndatoririle pe care trebuie să le respectăm. Nu se cuvine să te lași pradă mâniei! Îndatoririle sunt cele mai importante dintre *Srutis*. Datoriile constituie calea eternă (pentru traversarea mării lumii)! Am ascultat acest discurs al Rishi-lor (despre datorii) care este etern și imuabil și care transcende orice schimbare![172] Tu, O, cel mai de seamă dintre brahmanii învățați, ia înapoi aceste tulpini ale tale! O, sfântule, se cuvine să-mi ierți păcatul, O, tu care ești liber de orice vină!

---

170 Penitența care implică statul pe un picior ar trebui practicată, ca toate celelalte penitențe, în pădure. A practica o penitență pe drumul care duce spre un sat, astfel încât oamenii să fie determinați să facă daruri, este o încălcare gravă.

171 Unele vaci râioase au picioarele din spate legate cu o frânghie în timp ce sunt mulse. Dacă frânghia este făcută din păr uman, durerea resimțită se presupune a fi foarte mare. A obține ajutorul unui viței aparținând altei vaci este considerat un păcat. Nici pentru vacă nu poate fi plăcut suptul. Dacă laptele este ținut într-un vas de alamă albă, acesta devine nepotrivit pentru zei și oaspeți.

172 Discursul este numit etern și imuabil deoarece subiectul său este așa. Îndatoririle sunt adevăruri eterne.

Bhishma a continuat: Astfel adresat de către şeful zeilor, ascetul Agastya, care fusese foarte supărat, şi-a luat tulpinile. Înzestrat cu o mare inteligenţă, Rishi a devenit vesel. După aceasta, locuitorii pădurii s-au îndreptat spre diverse alte ape sacre. Într-adevăr, refugiindu-se la acele ape sacre, ei şi-au făcut abluţiunile peste tot. Omul care citeşte această povestire cu atenţie în fiecare zi de Parva, nu va trebui să devină progenitorul unui fiu ignorant şi rău. El nu va fi niciodată lipsit de învăţătură. Nici o calamitate nu-l va atinge vreodată. În plus, el va fi liber de orice fel de suferinţă. Decrepitudinea şi decăderea nu vor fi niciodată ale lui. Eliberat de pete şi de răul de orice fel şi înzestrat cu merite, el va ajunge cu siguranţă în Rai. Cel care studiază acest *Sastra* respectat de Rishi, va ajunge cu siguranţă, O, prinţ al oamenilor, în regiunea eternă a lui Brahman, care este plină de fericire![173]

SECŢIUNEA XCV

Yudhishthira a spus: O, şef al Bharata, cine a introdus obiceiul de a oferi umbrele şi sandale la ceremoniile funerare? De ce a fost introdus şi în ce scop sunt făcute aceste daruri? Ele sunt oferite nu numai la ceremoniile funerare, ci şi la alte rituri religioase. Ele sunt oferite în multe ocazii, cu scopul de a dobândi merite religioase. Doresc să aflu, în detaliu, O, regeneratule, adevăratul sens al acestui obicei!

Bhishma a spus: Ascultă cu atenţie, O, prinţe, detaliile pe care le voi recita cu privire la obiceiul de a oferi umbrele şi pantofi la riturile religioase şi cu privire la modul şi persoana care l-a introdus. Îţi voi spune, de asemenea, în detaliu, O, prinţe, cum a căpătat forţa unei tradiţii permanente şi cum a ajuns să fie considerat un act meritoriu. În acest sens, voi recita naraţiunea discuţiei dintre Jamadagni şi înaltul Surya. În vremurile străvechi, ilustrul Jamadagni, O, puternic rege, din neamul lui Bhrigu, se antrena cu arcul său. Ţintind, el trăgea săgeată după săgeată. Soţia sa, Renuka, obişnuia să adune săgeţile trase şi să le aducă înapoi descendentului din neamul lui Bhrigu, înzestrat cu o energie aprinsă. Mulţumit de zgomotul şuierător al săgeţilor sale şi de sunetul arcului său, el se distra astfel, trăgând în mod repetat săgeţile pe care Renuka i le aducea înapoi. Într-o zi, la amiază, O, monarhule, în luna aceea când soarele era în *Jyesthamula*, brahmanul, după ce a tras toate săgeţile, i-a spus lui Renuka: „O, doamnă cu ochi mari, du-te şi adu-mi săgeţile pe care le-am tras cu arcul meu, O, tu, cu sprâncene frumoase! Le voi trage din nou cu arcul meu”. Doamna s-a apucat de treabă, dar a fost nevoită să se aşeze la umbra unui copac, din cauza căldurii soarelui care îi ardea capul şi picioarele. Renuka, cu ochii negri şi graţioasă, după ce s-a odihnit doar o clipă, s-a temut de blestemul soţului ei şi, prin urmare, s-a apucat din nou de treaba de a aduna şi aduce înapoi săgeţile. Luându-le cu ea, celebra doamnă cu trăsături graţioase s-a întors, cu mintea tulburată şi picioarele dureroase. Tremurând de frică, ea s-a apropiat de soţul ei. Rishi, plin de mânie, s-a adresat în repetate rânduri soţiei sale frumoase, spunând: „O, Renuka, de ce ai întârziat atât de mult?”

Renuka a răspuns: O, tu, cel înzestrat cu bogăţia penitenţelor, capul şi picioarele mi-au fost arse de razele soarelui! Oprimată de căldură, m-am refugiat la umbra unui copac! Aceasta a fost cauza întârzierii! Informat de cauză, O, stăpâne, încetează să mai fii supărat pe mine!

Jamadagni a spus: O, Renuka, chiar astăzi voi distruge, cu energia aprinsă a armelor mele, steaua zilei cu razele ei aprinse, care te-a chinuit în acest fel!

Bhishma a continuat: Tragând cu arcul său celest şi luând multe săgeţi, Jamadagni a stat în picioare, întorcându-şi faţa spre soare şi urmărindu-l pe acesta în timp ce se mişca (în cursul său

173 Acest discurs despre îndatoriri rostit de Rishi se numeşte *Sastra*. Literalmente, orice îi guvernează pe oameni, adică le reglează comportamentul, se numeşte *Sastra*. Ca atare, enumerarea îndatoririlor care apare în această Lecţie, deşi a fost făcută prin referire la încălcările lor, este, prin urmare, o *Sastra*.

zilnic). Apoi, O, fiu al lui Kunti, văzându-l pregătit pentru luptă, Surya s-a apropiat de el sub înfățișarea unui brahman și i-a spus: „Ce a făcut Surya pentru a te nemulțumi? Străbătând firmamentul, el extrage umezeala din pământ și, sub formă de ploi, o revarsă din nou asupra ei. Prin aceasta, O, regeneratule, se naște hrana oamenilor, hrană care le este atât de plăcută! *Vedele* spun că hrana constituie suflul vieții. O, brahman, ascuns în nori și înconjurat de razele sale, soarele udă cele șapte insule cu ploi torențiale. O, tu, cel puternic, umezeala astfel revărsată, răspândindu-se în frunzele și fructele legumelor și ierburilor, se transformă în hrană. O, fiu al lui Bhrigu, riturile nașterii, practicile religioase de tot felul, investitura cu firul sacru, darurile de vite, nunțile, toate articolele destinate sacrificiilor, regulile pentru guvernarea oamenilor, darurile, toate tipurile de uniune (între om și om) și dobândirea bogăției, își au originea în hrană! Tu știi bine acest lucru! Toate lucrurile bune și plăcute din univers și toate eforturile depuse de creaturile vii provin din hrană. Eu recit cuvenit ceea ce ți-e bine cunoscut! Într-adevăr, tu știi pe deplin tot ce am spus! Așadar, O, Rishi regenerat, potolește-ți mânia! Ce vei câștiga prin anihilarea soarelui?

SECȚIUNEA XCVI

Yudhishthira a spus: Ce a făcut acel ascet de seamă, Jamadagni, înzestrat cu o mare energie, când a fost rugat astfel de creatorul zilei?

Bhishma a spus: O, descendent al lui Kuru, în ciuda tuturor rugăminților lui Surya, înțeleptul Jamadagni, înzestrat cu strălucirea focului, a continuat să-și păstreze mânia. Atunci, O, rege, Surya, sub înfățișarea unui Brahmana, și-a plecat capul în fața lui și i s-a adresat, cu mâinile împreunate, cu aceste cuvinte blânde. „O, Rishi regenerat, soarele este mereu în mișcare! Cum vei putea străpunge pe Domnul zilei, care se mișcă continuu înainte?

Jamadagni a spus: Cu ochiul cunoașterii, știu că ești atât în mișcare, cât și nemișcat! Cu siguranță îți voi da o lecție astăzi. La amiază, pari să rămâi în ceruri pentru o clipă. Atunci, O, Surya, te voi străpunge cu săgețile mele! Nu există nicio abatere de la această hotărâre a mea!

Surya a spus: O, Rishi regenerat, fără îndoială, tu mă cunoști, O, cel mai bun dintre arcași! Dar, O, sfântule, deși te-am jignit, iată, eu sunt un supus care cere protecția ta!

Bhishma a continuat: La auzul acestor cuvinte, adorabilul Jamadagni i s-a adresat zâmbind creatorului zilei, spunând: „O, Surya, dacă mi-ai cerut protecția, nu ai de ce să te temi! El ar depăși simplitatea care există în Brahmani, stabilitatea care există pe Pământ, blândețea care există în Lună, gravitatea care există în Varuna, strălucirea care există în Agni, luminozitatea lui Meru și căldura soarelui, care ar ucide un supus care cere protecție! Omul care poate ucide un supus este capabil să violeze patul învățătorului său, să ucidă un Brahmana și să bea alcool. Gândește-te, așadar, la un remediu pentru acest rău, prin care oamenii să poată fi ușurați când sunt încălziți de raze!

Bhishma a continuat: Spunând acestea, acel descendent excelent al lui Bhrigu a rămas tăcut pentru o vreme, iar Surya i-a dat imediat o umbrelă și o pereche de sandale.

Surya a spus: O, mare Rishi, ia această umbrelă cu care capul poate fi protejat și razele mele pot fi respinse. Această pereche de sandale este făcută din piele pentru protecția picioarelor. De astăzi înainte, darul acestor articole în toate riturile religioase va fi stabilit ca o tradiție de neîncălcat!

Bhishma a continuat: Acest obicei de a dărui umbrele și pantofi a fost introdus de Surya! O, descendent al lui Bharata, aceste daruri sunt considerate meritorii în cele trei lumi. Dăruiește, așadar, umbrele și pantofi brahmanilor. Nu am nicio îndoială că vei dobândi astfel mari merite

religioase. O, cel mai de seamă dintre descendenții lui Bharata, cel care dăruiește o umbrelă albă cu o sută de coaste unui brahman, atinge fericirea eternă după moarte și locuiește în regiunea lui Indra, respectat de brahmani, Apsaras și Devas. O, tu, cel puternic, cel care dă pantofi brahmanilor Snataka, precum și brahmanilor care practică riturile religioase și ale căror picioare au devenit dureroase din cauza căldurii soarelui, ajunge în regiuni râvnite chiar și de zeități. Un astfel de om, O, Bharata, locuiește în fericire în cerul cel mai înalt după moartea sa. O, cel mai de seamă dintre descendenții lui Bharata, ți-am recitat astfel în întregime meritele dăruirii de încălțăminte și umbrele la ceremoniile religioase!

SECȚIUNEA XCVII

Yudhishthira a spus: O, cel mai de seamă dintre descendenții lui Bharata, povestește-mi toate îndatoririle modului de viață familial și spune-mi tot ce trebuie să facă un om pentru a atinge prosperitatea în această lume.

Bhishma a spus: O, Bharata, în această privință, îți voi recita vechea poveste a lui Vasudeva și a zeiței Pământ. Puternicul Vasudeva, O, excelent prinț al neamului Bharata, după ce a cântat laudele zeiței Pământ, a întrebat-o despre acest subiect pe care tu l-ai abordat.

Vasudeva a spus: După ce am adoptat statutul de cap de familie, ce fapte ar trebui să îndeplinesc eu sau cineva ca mine și cum pot aceste fapte să aducă roade bune?

Zeița Pământ a spus: O, Madhava, capul de familie ar trebui să venereze Rishii, zeitățile, Pitri și oamenii și ar trebui să aducă sacrificii. Învață și tu de la mine că zeitățile sunt întotdeauna mulțumite de sacrificii, iar oamenii sunt mulțumiți de ospitalitate. Prin urmare, capul de familie ar trebui să-i mulțumească cu obiectele pe care le doresc. Prin astfel de acțiuni, O, ucigaș al lui Madhu, și Rishii sunt mulțumiți. Capul de familie, abținându-se de la mâncare, ar trebui să se ocupe zilnic de focul său sacru și de ofrandele sale sacrificiale. Zeii, O, ucigaș al lui Madhu, sunt mulțumiți de astfel de acte. Capul familiei ar trebui să ofere zilnic ofrande de mâncare și apă, sau de fructe, rădăcini și apă, pentru mulțumirea Pitrilor, iar ofranda *Vaiswadeva* ar trebui să fie făcută cu orez fiert și ofrande de unt clarificat către Agni, Soma și Dhanwantari. El ar trebui să ofere ofrande separate și distincte către Prajapati. El ar trebui să facă ofrande sacrificiale în ordinea cuvenită; lui Yama în regiunea sudică, lui Varuna în regiunea vestică, lui Soma în regiunea nordică, lui Prajapati în gospodărie, lui Dhanwantari în regiunea nord-estică și lui Indra în regiunea estică. El ar trebui să ofere mâncare oamenilor la intrarea în casa sa. Acestea, O, Madhava, sunt cunoscute sub numele de ofrande *Vali*. *Vali* ar trebui oferit Maruților și zeităților din interiorul casei. *Viswedevas* ar trebui oferit în aer liber, iar Rakshasas și spiritelor ar trebui să li se aducă ofrande noaptea. După ce a adus aceste ofrande, capul familiei ar trebui să aducă ofrande Brahmanilor, iar dacă nu este prezent niciun Brahman, prima porție de mâncare ar trebui aruncată în foc. Când un om dorește să ofere Sraddha strămoșilor săi, el trebuie, la încheierea ceremoniei Sraddha, să-și mulțumească strămoșii și apoi să facă ofrandele *Vali* în ordinea cuvenită. Apoi trebuie să facă ofrande *Viswedevas*. Apoi trebuie să invite Brahmanii și să-i ospăteze corespunzător pe oaspeții sosiți la casa sa, cu mâncare. Prin acest act, O, prințe, oaspeții sunt mulțumiți. Cel care nu rămâne mult timp în casă sau, după ce a venit, pleacă după scurt timp, este numit oaspete. Învățătorului său, tatălui său, prietenului său și unui oaspete, un cap de familie ar trebui să spună: „Am asta în casa mea pentru a ți-o oferi astăzi!” Și ar trebui să o ofere în mod corespunzător în fiecare zi. Capul de familie ar trebui să facă tot ceea ce i se cere să facă. Acesta este obiceiul stabilit. Capul de familie, O, Krishna, ar trebui să mănânce ultimul, după ce le-a oferit mâncare tuturor celorlalți. Capul familiei ar trebui să-i venereze, cu ofrande de Madhuparka, pe regele său, pe preotul său, pe învățătorul său și pe socrul său, precum și pe Snataka Brahmanas, chiar dacă aceștia ar rămâne în casa sa un an întreg. Dimineața, precum și seara, ar trebui să se ofere mâncare pe pământ câinilor, Swapachas,[174] și păsărilor. Aceasta se

174 Literal, cei care gătesc pentru câini, adică țin câinii ca tovarăși; adică membri ai celei mai joase caste.

numește ofranda *Vaiswadeva*. Capul familiei, care îndeplinește aceste ceremonii cu mintea neîntunecată de pasiune, obține binecuvântările Rishilor în această lume și, după moarte, ajunge în regiunile cerești.

Bhishma a continuat: Puternicul Vasudeva, după ce a ascultat toate acestea de la zeița Pământ, a acționat în consecință. Și tu, acționează în același mod. Îndeplinind aceste îndatoriri ale unui cap de familie, O, rege, vei dobândi faimă în această lume și vei ajunge în ceruri după moarte!

SECȚIUNEA XCVIII

Yudhishthira a spus: Ce fel de dar este lumina, O, șef al neamului Bharata? Cum a luat naștere acest dar? Care sunt meritele care îi sunt atribuite? Spune-mi toate acestea.

Bhishma a spus: În această privință, O, Bharata, se recită vechea poveste a discuției dintre Manu, stăpânul creaturilor, și Suvarna. În vremurile de demult, exista un ascet, O, Bharata, pe nume Suvarna. Tenul său era ca aurul și de aceea era numit Suvarna (cel cu tenul auriu). Dotat cu o descendență pură, un comportament bun și realizări excelente, el stăpânea toate *Vedele*. Într-adevăr, prin realizările pe care le poseda, el a reușit să depășească multe persoane de descendență înaltă. Într-o zi, acel brahman învățat l-a văzut pe Manu, stăpânul tuturor creaturilor, și s-a apropiat de el. Întâlnindu-se, și-au adresat reciproc întrebările obișnuite de politețe. Amândoi erau fermi în respectarea adevărului. S-au așezat pe pieptul încântător al lui Meru, muntele de aur al țânțarilor. Așezați acolo, au început să converseze între ei pe diverse subiecte legate de zeitățile înalte și de Rishi și Daitya regenerați din timpuri străvechi. Apoi Suvarna, adresându-se lui Manu, cel născut din sine, a rostit aceste cuvinte: „Se cuvine să-mi răspunzi la o întrebare, pentru binele tuturor creaturilor. O, stăpân al tuturor creaturilor, zeitățile sunt venerate cu daruri de flori și alte parfumuri plăcute. Ce înseamnă aceasta? Cum a luat naștere această practică? Care sunt meritele care îi sunt asociate? Vorbește-mi despre acest subiect.”

Manu a spus: În legătură cu aceasta se recită vechea istorie a discuției dintre Sukra și înaltul (Daitya) Vali. Odată, Sukra din neamul lui Bhrigu s-a apropiat de Vali, fiul lui Virochana, în timp ce acesta domnea peste cele trei lumi. Șeful Asurilor, cel care oferea daruri sacrificiale din belșug, după ce l-a venerat pe descendentul lui Bhrigu cu Arghya (și i-a oferit un loc), s-a așezat după ce oaspetele său s-a așezat. Tocmai acest subiect pe care l-ai început, referitor la meritele legate de darul de flori, tămâie și lămpi, a fost adus în discuție cu această ocazie. Într-adevăr, șeful Daityas i-a pus această întrebare importantă lui Sukra, cel mai învățat dintre toți asceții.

Vali a spus: O, cel mai de seamă dintre toți cei familiarizați cu Brahma, care este, într-adevăr, meritul de a oferi flori, tămâie și lămpi? Se cuvine ca tu, O, cel mai de seamă dintre Brahmani, să-mi vorbești despre aceasta.

Sukra a spus: Mai întâi a apărut penitența. Apoi a venit Dharma (sau compasiunea și alte virtuți). În intervalul dintre acestea au apărut multe plante târâtoare și ierburi.[175] Speciile acestora erau nenumărate. Toate au ca stăpân pe (zeul) Soma. Unele dintre aceste plante târâtoare și ierburi au ajuns să fie considerate *Amrita*, iar altele au ajuns să fie considerate Otravă. Altele, care nu erau nici una, nici alta, au format o singură categorie. *Amrita* este cea care oferă satisfacție și bucurie imediată minții. Otravă este cea care torturează mintea în mod excesiv prin mirosul său. Știți din nou că *Amrita* este foarte auspicioasă, iar Otravă este foarte nefastă. Toate ierburile (cu frunze căzătoare) sunt *Amrita*. Otravă se naște din energia focului. Florile bucură mintea și conferă prosperitate. De aceea, oamenii cu fapte drepte le-au dat numele Sumanas. Omul care se află într-o stare de puritate și oferă flori zeilor constată că zeii sunt mulțumiți de el și, ca urmare a acestei

175 Comentatorul consideră *Tapah* sau Pocăința ca fiind un indicator al îndatoririlor celor patru ordine ale vieții, iar *Dharma* ca un indicator al compasiunii și al altor virtuți.

mulţumiri, îi conferă prosperitate. O, stăpâne al Daityas, zeităţile cărora credincioşii le oferă flori, O, stăpâne, rostind numele lor în acelaşi timp, devin mulţumite de ofrande ca urmare a devotamentului lor. Ierburile (cu frunze căzătoare) sunt de diverse feluri şi posedă diverse tipuri de energie. Ele ar trebui clasificate ca fiind feroce, blânde şi puternice. Ascultă-mă când îţi spun care copaci sunt utili pentru sacrificii şi care nu sunt. Ascultă, de asemenea, ce ghirlande sunt acceptabile pentru Asuri şi care sunt benefice când sunt oferite zeilor. Voi prezenta, de asemenea, în ordinea cuvenită, ce ghirlande sunt pe placul Rakshasilor, ce ghirlande sunt pe placul Uragilor, ce ghirlande sunt pe placul Yakshaşilor, ce ghirlande sunt pe placul fiinţelor umane şi ce ghirlande sunt pe placul Pitrilor, în ordinea cuvenită. Florile sunt de diverse feluri. Unele sunt sălbatice, altele provin de la copaci care cresc în mijlocul aşezărilor umane; unele aparţin copacilor care nu cresc niciodată dacă nu sunt plantaţi pe sol bine lucrat; unele provin de la copaci care cresc pe munţi; unele provin de la copaci care nu sunt spinoşi; iar altele de la copaci care sunt spinoşi. Parfumul, frumuseţea formei şi gustul pot oferi, de asemenea, motive de clasificare. Parfumul pe care îl emană florile este de două feluri, plăcut şi neplăcut. Florile care emană un parfum plăcut ar trebui oferite zeilor. Florile copacilor care nu au spini sunt, în general, de culoare albă. Astfel de flori sunt întotdeauna acceptabile pentru zei, O, stăpâne! Cel care posedă înţelepciune ar trebui să ofere ghirlande de flori acvatice, precum lotusul şi altele asemenea, Gandharvelor, Nagas şi Yakshas. Plantele şi ierburile care produc flori roşii, care au un miros puternic şi care sunt spinoase, au fost stabilite în *Atharvana* ca fiind potrivite pentru toate actele de incantaţie pentru rănirea duşmanilor. Florile care au o energie puternică, care sunt dureroase la atingere, care cresc pe copaci şi plante cu spini şi care sunt roşii sângerii sau negre, ar trebui oferite spiritelor (rele) şi fiinţelor nepământeşti. Florile care bucură mintea şi inima, care sunt foarte plăcute la atingere şi care au o formă frumoasă, se spune, O, stăpâne, că sunt demne de a fi oferite fiinţelor umane. Florile care cresc în cimitire şi crematorii sau în locuri dedicate zeilor nu ar trebui aduse şi folosite pentru căsătorie şi alte rituri care au ca scop creşterea şi prosperitatea, sau pentru acte de flirt şi plăcere în secret. Florile care cresc pe munţi şi în văi şi care au un miros şi un aspect plăcut ar trebui oferite zeilor. Stropite cu pastă de santal, aceste flori plăcute ar trebui oferite în mod corespunzător, conform poruncilor scripturilor. Zeităţile sunt satisfăcute de parfumul florilor; Yakshas şi Rakshasas de aspectul lor, Nagas de atingerea lor; iar fiinţele umane de toate cele trei, adică parfumul, aspectul şi atingerea. Florile, atunci când sunt oferite zeilor, îi satisfac imediat. Ei sunt capabili să îndeplinească orice obiectiv doar prin simpla dorinţă de a-l îndeplini. Astfel, atunci când sunt mulţumiţi de devoţii care le oferă flori, ei fac ca toate obiectivele preţuite de adoratorii lor să fie îndeplinite imediat. Mulţumiţi, ei îi satisfac pe adoratorii lor. Onoraţi, ei îi fac pe adoratorii lor să se bucure de toate onorurile. Ignoraţi şi insultaţi, ei provoacă ruina şi distrugerea celor mai josnici dintre oameni. După aceasta, îţi voi vorbi despre meritele care se ataşează de ordonanţele privind darul tămâiei. Ştii, O, prinţ al Asurilor, că tămâia este de diverse feluri. Unele dintre ele sunt de bun augur, iar altele de rău augur. Unele tămâii constau din exudaţii. Unele sunt făcute din lemn parfumat aprins. Iar altele sunt artificiale, fiind făcute de mână, din diverse articole amestecate împreună. Mirosul lor este de două feluri, şi anume, plăcut şi neplăcut. Ascultă-mă în timp ce discut în detaliu acest subiect.[176] Toate exudaţiile, cu excepţia celei de *Boswellia serrata*, sunt plăcute zeilor. Cu toate acestea, este cert că cea mai bună dintre toate exudaţiile este cea de *Balsamodendron Mukul*. Dintre toate Dhupas din clasa Sari, *Aquilaria Agallocha* este cea mai bună. Este foarte plăcută pentru Yakshas, Rakshasas şi Nagas. Exudaţia *Boswellia serrata* şi a altora din aceeaşi clasă sunt foarte dorite de Daityas. Dhupas, fabricate din exudatul *Shorea robusta* şi *Pinus deodara*, amestecate cu diverse esenţe cu miros puternic, sunt, O, rege, destinate fiinţelor umane. Se spune că astfel de Dhupas satisfac imediat zeităţile, Danavas şi spiritele. Pe lângă acestea, există multe alte tipuri de Dhupas folosite de oameni în scopuri de plăcere sau divertisment. Toate meritele care au fost menţionate ca fiind legate de oferirea de flori ar trebui să fie cunoscute în mod egal ca fiind legate de darul unor astfel de Dhupas care produc satisfacţie. Voi vorbi acum despre meritele legate de darul luminilor, şi cine le poate oferi, în ce moment şi în ce mod, şi care ar trebui să fie tipul de lumini care ar trebui oferite. Se

176 Dhupele sunt tămâieri oferite zeităţilor. Fiind din substanţe inflamabile, sunt făcute astfel încât să poată arde încet sau să fumege în tăcere. Sunt acompaniamentele inseparabile ale venerării zeităţilor.

spune că lumina este energie și faimă și are o mișcare ascendentă. Prin urmare, darul luminii, care este energie, sporește energia oamenilor.[177] Există un iad numit Andhatamas. Perioada în care soarele se îndreaptă spre sud este considerată întunecată. Pentru a scăpa de acel iad și de întunericul acestei perioade, ar trebui să se ofere lumini în perioada în care soarele se îndreaptă spre nord. Un astfel de act este aplaudat de cei buni.[178] Deoarece, din nou, lumina are o traiectorie ascendentă și este considerată un remediu pentru întuneric, ar trebui să fim dătători de lumină. Chiar și aceasta este concluzia scripturilor. Datorită luminilor oferite, zeitățile au devenit înzestrate cu frumusețe, energie și strălucire. Prin abținerea de la un astfel de act, Rakshasas au devenit înzestrați cu atribute opuse. Prin urmare, ar trebui să aprindem mereu lumini. Aprinzând lumini, omul devine înzestrat cu o vedere ascuțită și strălucire. Cel care aprinde lumini nu ar trebui să fie obiectul geloziei celorlalți. Luminile, din nou, nu ar trebui să fie furate, nici stinse atunci când sunt aprinse de alții. Cel care fură o lumină devine orb. Un astfel de om trebuie să bâjbâie în întuneric (în lumea de dincolo) și devine lipsit de strălucire. Cel care dă lumini strălucește în frumusețe în regiunile celeste ca un șir de lumini. Dintre lumini, cele mai bune sunt cele în care se arde *ghee*. Urmează cele în care se arde sucul (fructelor produse de) ierburile cu frunze căzătoare. Cel care dorește să avanseze și să crească nu ar trebui să ardă niciodată (pentru lumină) grăsime sau măduvă sau sucul care curge din oasele creaturilor.[179] Omul care dorește propria sa avansare și prosperitate ar trebui să ofere întotdeauna lumini la coborârea munților, pe drumurile prin păduri și regiuni inaccesibile, sub copacii sacri care se află în mijlocul așezărilor umane și la intersecțiile străzilor. Omul care aprinde lumini își luminează întotdeauna neamul, atinge puritatea sufletului și strălucirea formei. Cu adevărat, un astfel de om, după moarte, ajunge în compania corpurilor luminoase din firmament. Acum îți voi vorbi despre meritele, împreună cu roadele pe care le aduc, ale ofrandelor *Vali* aduse zeităților, Yakshas, Uragas, ființelor umane, spiritelor și Rakshasas. Acei oameni fără scrupule și răi care mănâncă fără să servească mai întâi Brahmanii, zeitățile, oaspeții și copiii, ar trebui să fie cunoscuți ca Rakshasas. Prin urmare, ar trebui să oferi mai întâi mâncarea pe care ai pregătit-o zeilor, după ce i-ai venerat în mod corespunzător, cu simțurile stăpânite și atenția concentrată. Ar trebui să oferi *Vali* zeilor, aplecând capul în semn de respect. Zeii sunt întotdeauna susținuți de mâncarea pe care o oferă gospodarii. Cu adevărat, ei binecuvântează casele în care li se aduc ofrande. Yakshas, Rakshasas și Pannagas, precum și oaspeții și toate persoanele fără adăpost, sunt susținute de mâncarea oferită de persoanele care duc o viață domestică. Într-adevăr, zeitățile și Pitris își obțin hrana din astfel de ofrande. Mulțumiți de astfel de ofrande, ei răsplătesc ofrandă cu longevitate, faimă și bogăție. Mâncarea curată, cu miros și aspect plăcut, amestecată cu lapte și caș, ar trebui oferită zeilor împreună cu flori. *Valis*-urile care ar trebui oferite Yakshas și Rakshasas ar trebui să fie bogate în sânge și carne, însoțite de vinuri și băuturi spirtoase și împodobite cu straturi de orez prăjit.[180] *Valis*-urile amestecate cu lotuși și Utpalas sunt foarte plăcute pentru Nagas. Semințele de susan, fierte în zahăr brut, ar trebui oferite spiritelor și altor ființe nepământești. Cel care nu mănâncă niciodată fără să servească mai întâi Brahmanii, zeitățile și oaspeții, are dreptul la primele porții de mâncare. Un astfel de om devine înzestrat cu putere și energie. Prin urmare, nu ar trebui să mănânci niciodată fără să oferi mai întâi o porție zeităților, după ce le-ai venerat cu respect. Casa cuiva strălucește întotdeauna de frumusețe datorită zeităților casnice care locuiesc în ea. Prin urmare, cel care dorește propria sa avansare și prosperitate ar trebui să venereze zeitățile casnice, oferindu-le prima porție din fiecare mâncare. Chiar astfel i-a vorbit învățatul Kavi din neamul lui Bhrigu lui Vali, șeful Asurilor. Discursul a fost recitat apoi de Manu lui *Rishi* Suvarna, iar Suvarna, la rândul său, l-a recitat lui Narada. Celestul *Rishi* Narada mi-a recitat meritele care se atașează de diferitele acte menționate. Informat despre aceste merite, fă, O, fiu, diferitele acte menționate!

---

177 *Tejas* este explicat de comentator ca fiind folosit aici pentru *Kanti* sau frumusețe, iar *prakasam* nu este necesar, totuși, să se respingă sensul obișnuit al lui *Tejas*, care este energie.

178 Sensul pare a fi că, dacă un om moare în perioada în care soarele se află în cursul său spre sud, este târât printr-un întuneric gros. Pentru a scăpa de acel întuneric, cineva ar trebui să ofere lumini în perioada menționată.

179 Prin sucul de plante aromatice cu frunze căzătoare se înțelege uleiul de semințe de muștar și de ricin etc.

180 Orezul bine prăjit, redus la pulbere, este uneori folosit pentru a da o acoperire mâncărurilor cu carne.

SECȚIUNEA XCIX

Yudhishthira a spus: Am auzit, O, șef al Bharatas, care sunt meritele câștigate de cei care oferă flori, tămâie și lumânări. Te-am auzit vorbind și despre meritele care decurg din respectarea cuvenită a ordonanțelor referitoare la prezentarea *Vali*. Se cuvine, O, strămoșule, să-mi vorbești încă o dată despre acest subiect. Într-adevăr, spune-mi, O, tată, încă o dată despre meritele oferirii de tămâie și lumânări. De ce sunt oferite *Valis* pe pământ de către persoanele care duc o viață domestică?

Bhishma a spus: În legătură cu aceasta se recită vechea poveste a discuției dintre Nahusha, Agastya și Bhrigu. Înțeleptul regal Nahusha, O, monarhule, posedând bogăția penitențelor, a dobândit suveranitatea Cerului prin faptele sale bune. Cu simțurile stăpânite, O, rege, el a locuit în Ceruri, angajat în diverse acte de natură umană și celestă. Din acel monarh cu suflet înalt au izvorât diverse feluri de acte umane și diverse feluri de acte celeste, O, șef al oamenilor. Diversele rituri legate de focul sacrificial, colectarea combustibilului sacru și a ierbii Kusa, precum și a florilor, și prezentarea *Vali* constând în mâncare împodobită cu orez prăjit (redus la pulbere), și oferirea de tămâie și lumină — toate acestea, O, monarhule, aveau loc zilnic în lăcașul acelui rege cu suflet înalt, în timp ce el locuia în ceruri. Într-adevăr, deși locuia în ceruri, el a îndeplinit sacrificiul *Japa* (sau recitarea tăcută) și sacrificiul meditației. Și, O, pedepsitor al dușmanilor, Nahusha, deși devenise șeful zeilor, totuși îi venera pe toți zeii, așa cum obișnuia să facă în vremurile de demult, cu rituri și ceremonii corespunzătoare. Ceva mai târziu, Nahusha și-a dat seama de poziția sa de șef al tuturor zeilor. Acest lucru l-a umplut de mândrie. Din acel moment, toate acțiunile sale (de genul celor menționate) au fost suspendate. Plin de aroganță ca urmare a binecuvântării pe care o primise de la toți zeii, Nahusha i-a determinat chiar pe Rishi să-l poarte pe umeri. Cu toate acestea, ca urmare a abținerii sale de la toate actele religioase, energia sa a început să scadă. Nahusha a continuat să-i folosească pe cei mai importanți Rishi, posedați de bogăția penitențelor, ca purtători ai vehiculelor sale, pentru o perioadă foarte lungă de timp, plin de mândrie. El i-a pus pe Rishi să îndeplinească pe rând munca sa umilitoare. A venit ziua în care a fost rândul lui Agastya să poarte vehiculele, O Bharata. În acel moment, Bhrigu, cel mai important dintre toți cei familiarizați cu Brahma, s-a prezentat în fața lui Agastya, în timp ce acesta din urmă era așezat în azilul său, și i s-a adresat, spunând: „O, mare ascet, de ce ar trebui să suportăm cu răbdare o astfel de umilință care ne este impusă de acest Nahusha cu suflet rău, care a devenit șeful zeilor?”

Agastya a spus: Cum pot să reușesc să-l blestem pe Nahusha, O, mare Rishi? Tu știi că însuși cel care acordă binecuvântări (Brahman) i-a dat lui Nahusha cea mai mare dintre binecuvântări! Ajuns în rai, Nahusha a cerut ca oricine ar intra în raza lui vizuală să fie lipsit de toată energia și să cadă sub stăpânirea lui. Brahmanul născut din sine i-a acordat chiar și această binecuvântare, și din acest motiv nici tu, nici eu nu am putut să-l distrugem. Fără îndoială, din acest motiv nimeni altcineva dintre cei mai de seamă Rishi nu a putut să-l distrugă sau să-l arunce din înalta sa poziție. În trecut, O, Doamne, Brahmanul i-a dat lui Nahusha nectar să bea. Din acest motiv, am devenit neputincioși în fața lui. Se pare că zeitatea supremă i-a acordat acest dar lui Nahusha pentru a cufunda toate creaturile în durere. Acest nenorocit dintre oameni se comportă în mod nedrept față de Brahmani. O, cel mai de seamă dintre vorbitori, spune-ne ce ar trebui făcut în această situație. Fără îndoială, voi face ceea ce mă vei sfătui.

Bhrigu a spus: La porunca Strămoșului am venit la tine cu scopul de a contracara puterea lui Nahusha, care este posedat de o mare energie, dar care a fost amețit de soartă. Acel om cu suflet extrem de rău, care a devenit șeful zeilor, te va lega astăzi de carul său. Cu ajutorul energiei mele, astăzi îl voi arunca din poziția sa de Indra, ca urmare a faptului că a depășit toate limitele! Astăzi, sub privirile tale, îl voi reinstala pe adevăratul Indra în funcția sa — pe cel care a adus o sută de sacrificii de cai — după ce îl voi arunca pe Nahusha, cel rău și păcătos, de pe tronul său! Astăzi, acel șef nedrept al zeilor te va insulta cu o lovitură de picior, ca urmare a faptului că înțelegerea sa a fost afectată de soartă și pentru că și-a provocat propria cădere. Îndemnat de o astfel de insultă,

astăzi îl voi blestema pe acel nenorocit păcătos, acel dușman al brahmanilor, care a depășit toate restricțiile, spunând: „Fii transformat într-un șarpe!” În fața ta, O, mare ascet, astăzi îl voi arunca pe pământ pe Nahusha, cel cu sufletul rău, care va fi lipsit de toată energia ca urmare a strigătelor de „*Fie*” care vor fi rostite din toate părțile.[181] Cu adevărat, astăzi îl voi arunca jos pe Nahusha, acel om cu fapte nedrepte, care, în plus, a fost amețit de domnie și putere. Voi face acest lucru, dacă este acceptabil pentru tine, O, ascetule! Astfel adresat de Bhrigu, Agastya, fiul lui Mitravaruna, cu putere și glorie neștirbite, a devenit foarte mulțumit și eliberat de orice anxietate.

SECȚIUNEA C

Yudhishthira spuse: Cum a ajuns Nahusha în această situație nefericită? Cum a fost aruncat pe pământ? Cum a fost, de fapt, lipsit de suveranitatea zeilor? Se cuvine să-mi povestești totul.

Bhishma a spus: Chiar așa au conversat cei doi Rishi, Bhrigu și Agastya. Ți-am spus deja cum Nahusha, când a devenit pentru prima dată șeful zeilor, a acționat într-un mod cuviincios. Cu adevărat, toate faptele de natură umană și celestă au izvorât din acel înțelept regal cu suflet înalt! Oferirea luminii și toate celelalte rituri de acest fel, prezentarea cuvenită a *Valis* și toate riturile care se îndeplinesc în zilele deosebit de sacre — toate acestea erau respectate cu strictețe de Nahusha, cel cu suflet înalt, care devenise suveranul zeilor.[182] Faptele pioase sunt întotdeauna respectate de cei care posedă înțelepciune, atât în lumea oamenilor, cât și în cea a zeilor. Cu adevărat, O, cel mai de seamă dintre regi, dacă astfel de acte sunt respectate, capii de familie reușesc întotdeauna să obțină prosperitate și avansare. Acesta este efectul darului de lămpi și tămâie, precum și al plecăciunilor și prosternărilor, aduse zeilor. Când mâncarea este gătită, prima porție din ea trebuie oferită unui brahman. Ofertele speciale numite *Vali* trebuie, de asemenea, prezentate zeilor casei. Zeii sunt mulțumiți de astfel de daruri.[183] Este, de asemenea, bine cunoscut faptul că satisfacția pe care zeii o obțin din astfel de ofrande este de o sută de ori mai mare decât cea pe care o obține capul familiei însuși din oferirea lor. Persoanele înzestrate cu pietate și înțelepciune fac ofrande de tămâie și lumânări, însoțite de plecăciuni și prosternații. Astfel de acte aduc întotdeauna progres și prosperitate celor care le fac. Ritualurile pe care învățații le îndeplinesc în timpul abluțiunilor lor, cu ajutorul apei și însoțite de plecăciuni către zei, contribuie întotdeauna la satisfacția zeilor. Când sunt venerați cu rituri adecvate, Pitrișii binecuvântați, Rishișii posedați de bogăția ascetismului și zeitățile gospodăriei devin cu toții mulțumiți. Plin de astfel de idei, Nahusha, marele rege, când a obținut suveranitatea zeităților, a respectat toate aceste rituri și îndatoriri pline de mare glorie. La ceva timp după ce norocul lui Nahusha a scăzut, și ca urmare a acestui fapt, el a ignorat toate aceste obiceiuri și a început să acționeze sfidând toate restricțiile, în modul pe care l-am menționat deja. Șeful zeilor, ca urmare a abținerii sale de a respecta ordonanțele privind ofrandele de tămâie și lumină, a început să-și piardă energia. Ritualurile sale sacrificiale și darurile sale au fost obstrucționate de Rakshasas. În acel moment, Nahusha l-a pus pe cel mai important dintre Rishi, Agastya, să-i tragă carul. Înzestrat cu o mare forță, Nahusha, zâmbind în același timp, l-a pus pe marele Rishi să se apuce repede de treabă, poruncindu-i să tragă vehiculul de pe malurile Saraswati (până la locul pe care i-l va indica). În acest moment, Bhrigu, dotat cu o mare energie, s-a adresat fiului lui Mitravaruna, spunând: „Închide-ți ochii până când voi intra în părul încâlcit de pe capul tău”. După ce a spus aceasta, Bhrigu, cu gloria sa neștirbită și energia sa puternică, a intrat în părul încâlcit al lui Agastya, care stătea nemișcat ca un stâlp de lemn pentru a-l arunca pe regele Nahusha de pe tronul Cerului. Curând după aceea, Nahusha l-a văzut pe Agastya apropiindu-se de el pentru a-i purta vehiculul. Văzându-l pe stăpânul zeilor, Agastya i s-a adresat, spunând: „Leagă-mă fără întârziere de vehiculul tău. În ce regiune să te duc? O, stăpâne al zeilor, te voi duce în locul pe care

181 Se va aminti că singura pedeapsă care era în vigoare în epoca *Krita* era strigarea expresiei „*Fie*” către cel care comitea o infracțiune.

182 Textul din Bombay are *vatsakah* pentru *utsavah*. Dacă ar adopta prima interpretare, aceasta ar însemna acele ritualuri care sunt efectuate pentru prosperitatea și longevitatea copiilor. Desigur, în astfel de ritualuri, zeitățile sunt venerate și ispășite.

183 Pentru *Dwijaya*, unele texte menționează *Grahaya*, care înseamnă oaspeți.

îl vei indica." Astfel adresat de el, Nahusha a făcut ca ascetul să fie legat de vehiculul său. Bhrigu, care se afla în părul încâlcit al lui Agastya, a fost foarte mulțumit de acest gest al lui Nahusha. El a avut grijă să nu-și îndrepte privirea spre Nahusha. Cunoscând foarte bine energia pe care ilustrul Nahusha o dobândise ca urmare a binecuvântării pe care Brahman i-o acordase, Bhrigu s-a comportat în acest fel. Agastya, deși tratat astfel de Nahusha, nu a cedat mâniei. Atunci, O, Bharata, regele Nahusha l-a îndemnat pe Agastya cu biciul său. Rishi, cu sufletul drept, nu a cedat nici atunci mâniei. Domnul zeilor, cedând el însuși mâniei, l-a lovit pe Agastya în cap cu piciorul stâng. Când Rishi a fost lovit astfel în cap, Bhrigu, care se afla în părul încâlcit al lui Agastya, s-a înfuriat și l-a blestemat pe Nahusha, suflet păcătos, spunând: „Deoarece ai lovit cu piciorul în capul acestui mare Rishi, cazi pe pământ, transformat într-un șarpe, O, nenorocitule cu înțelegere rea!" Astfel blestemat de Bhrigu, care nu fusese văzut. Nahusha s-a transformat imediat într-un șarpe și a căzut pe pământ, O, șef al neamului Bharata! Dacă, O, monarhule, Nahusha l-ar fi văzut pe Bhrigu, acesta din urmă nu ar fi reușit, prin energia sa, să-l arunce pe primul pe pământ. Ca urmare a diverselor daruri pe care Nahusha le făcuse, precum și a penitențelor și practicilor religioase, deși aruncat pe pământ, O, rege, el a reușit să-și păstreze memoria. Apoi a început să-l împace pe Bhrigu, cu scopul de a rezolva situația. Agastya, plin de compasiune, s-a alăturat lui Nahusha în a-l împăca pe Bhrigu pentru a pune capăt cazului. În cele din urmă, Bhrigu a simțit compasiune pentru Nahusha și a asigurat „rezolvarea cazului".

Bhrigu a spus: Va apărea un rege (pe pământ) pe nume Yudhishthira, cel mai important din neamul său. El te va salva de acest blestem." După ce a spus aceasta, Rishi a dispărut din fața lui Nahusha. Agastya, de asemenea, cu energia sa puternică, după ce a îndeplinit astfel misiunea adevăratului Indra, cel care a săvârșit o sută de sacrificii, s-a întors la propriul său azil, venerat de toți membrii ordinului regenerat. Tu, O, rege, l-ai salvat pe Nahusha de blestemul lui Bhrigu. Cu adevărat, salvat de tine, el s-a înălțat în regiunea lui Brahman sub privirea ta. În ceea ce-l privește pe Bhrigu, după ce l-a aruncat pe Nahusha pe pământ, s-a dus în regiunea lui Brahman și l-a informat pe Strămoșul despre aceasta. Strămoșul, după ce l-a chemat înapoi pe Indra, s-a adresat zeilor, spunând: „Zeilor, prin binecuvântarea pe care i-am acordat-o, Nahusha a obținut suveranitatea cerului. Însă, lipsit de această suveranitate de către Agastya înfuriat, el a fost aruncat pe pământ. Voi, zeități, nu veți reuși să trăiți fără un conducător. Prin urmare, reinstalați-l pe Indra în suveranitatea cerului." Zeitățile, pline de bucurie, i-au răspuns Marelui Strămoș, fiul lui Pritha, care le-a spus acestea, zicând: „*Așa să fie!*" Atunci, divinul Brahman, O, cel mai bun dintre monarhi, l-a reinstalat pe Indra în suveranitatea cerului. Devenit din nou conducătorul zeilor, Vasava a început să strălucească în frumusețe și splendoare. Chiar asta s-a întâmplat în vremurile de demult, din cauza păcatului lui Nahusha. Cu toate acestea, datorită meritelor pe care le-a dobândit prin faptele pe care le-am menționat, Nahusha a reușit să-și recâștige din nou poziția pierdută. De aceea, când vine seara, persoanele care duc o viață domestică ar trebui să aprindă lumini. Cel care aprinde lumini va dobândi cu siguranță vederea cerească după moarte. Cu adevărat, cei care aprind lumini devin strălucitori ca luna plină. Cel care aprinde lumini devine înzestrat cu frumusețe și putere pentru atâția ani câți corespund numărului de sclipiri pentru care lumini aprinse de el ard sau strălucesc.[184]

SECȚIUNEA CI

Yudhishthira a spus: Unde se duc acei oameni proști, mizerabili și păcătoși, O, conducător al oamenilor, care fură sau deturnează obiecte care aparțin brahmanilor?

Bhishma a spus: În legătură cu aceasta, O, Bharata, îți voi recita vechea poveste a unei

184 „*Jwalante*" are „*dwipah*" ca nominativ înțeles. O sclipire ocupă o fracțiune de secundă. Ceea ce se spune aici este că cel care dă lumină devine înzestrat cu frumusețe și putere pentru tot atâția ani câți sunt numărul de fracțiuni de secundă în care lumina dată de el este văzută arzând.

conversaţii între un Chandala şi un Kshatriya de rang inferior.[185]

Persoana de rang regal a spus: O, Chandala, pari a fi bătrân, dar comportamentul tău pare a fi cel al unui băiat! Corpul tău este pătat cu praful ridicat de câini şi măgari, dar fără să ţii cont de acel praf, eşti îngrijorat de picăturile mici de lapte de viţă care au căzut pe corpul tău! Este evident că astfel de acte, care sunt condamnate de cei pioşi, sunt destinate Chandala. De ce, într-adevăr, încerci să speli petele de lapte de pe corpul tău? [186]

Chandala a spus: În trecut, O, rege, anumite vaci ale unui Brahmana au fost furate. În timp ce erau duse, lapte din ugerul lor a căzut pe o serie de plante de Soma care creşteau pe marginea drumului. Acei Brahmani care au băut sucul plantelor astfel stropite cu lapte, precum şi regele care a efectuat sacrificiul în care a fost băut acel Soma, au trebuit să ajungă în iad. Într-adevăr, pentru că au însuşit astfel ceva ce aparţinuse unui Brahmana, regele, împreună cu toţi Brahmanii care l-au asistat, au trebuit să meargă în iad. Toţi acei oameni, Brahmani şi Kshatriya, care au băut lapte sau *ghee* sau iaurt în palatul regelui care furase vacile Brahmana, au trebuit să cadă în iad. Vacile furate, scuturându-şi corpurile, au ucis cu laptele lor fiii şi nepoţii celor care le furaseră, precum şi pe rege şi pe regină, deşi aceasta din urmă avea grijă de animale cu multă atenţie. În ceea ce mă priveşte pe mine, O, rege, obişnuiam să trăiesc în practicarea jurământului de *Brahmacharya* acolo unde erau ţinute aceste vaci după ce fuseseră furate. Mâncarea pe care o obţinusem prin cerşit a fost stropită cu laptele acelor vaci. După ce am mâncat acea mâncare, O, tu din ordinul regal, am devenit un Chandala în această viaţă. Regele care furase vacile aparţinând unui Brahmana a avut un sfârşit infam. De aceea, nimeni nu ar trebui să fure sau să însuşească nimic ce aparţine unui Brahmana. Priveşte în ce stare am ajuns din cauza faptului că am mâncat mâncare stropită cu lapte aparţinând unui Brahmana! Acesta este motivul pentru care plantele de Soma devin neconsumabile de către o persoană înzestrată cu înţelepciune. Cei care vând planta de Soma sunt criticaţi de cei înţelepţi. Într-adevăr, O, fiule, cei care cumpără Soma şi cei care o vând, amândoi ajung în iadul numit Raurava atunci când, părăsind această lume, se îndreaptă spre regiunea lui Yama. Acel om care, având cunoaşterea *Vedelor,* vinde în mod corespunzător Soma, devine în viaţa următoare cămătar şi întâlneşte rapid pierzania. De trei sute de ori trebuie să se afunde în iad şi să fie transformat într-un animal care se hrăneşte cu gunoaie umane. Slujirea unei persoane josnice şi lipsite de scrupule, mândria şi violul asupra soţiei unui prieten, dacă ar fi puse pe un taler, ar arăta că mândria, care transcende toate limitele, este cea mai grea. Priveşte acest câine, atât de păcătos şi neplăcut de palid şi slab! (A fost o fiinţă umană în viaţa sa anterioară). Este prin mândrie că fiinţele vii ajung la o asemenea soartă mizerabilă. În ceea ce mă priveşte, m-am născut într-o familie numeroasă, într-o naştere anterioară, O, stăpâne, şi eram un maestru desăvârşit al tuturor ramurilor de cunoaştere şi al tuturor ştiinţelor. Ştiam gravitatea tuturor acestor greşeli, dar influenţat de mândrie, am fost orbit şi am mâncat carnea ataşată de coloanele vertebrale ale animalelor. Drept urmare a acestui comportament şi a acestui fel de mâncare, am ajuns în această stare. Priveşte schimbările aduse de Timp! Ca o persoană al cărei veşmânt a luat foc la un capăt, sau care este urmărită de albine, priveşte, fug, pătruns de frică şi plin de praf! Cei care duc viaţa domestică sunt scăpaţi de toate păcatele prin studiul *Vedelor,* precum şi prin diverse alte daruri, aşa cum au declarat înţelepţii.[187] O, tu din ordinul regal, un Brahmana cu un comportament păcătos, este scăpat de toate păcatele prin studiul *Vedelor* dacă se retrage în viaţa de pădure şi se abţine de la orice ataşament. O, şef al Kshatriyilor, eu sunt în această viaţă, născut într-o stare păcătoasă! Nu pot vedea clar cum aş putea reuşi să mă curăţ de toate păcatele. Datorită unui fapt meritoriu dintr-o viaţă anterioară, nu mi-am pierdut memoria vieţilor mele anterioare. O, rege, mă las în mila ta! Te întreb! Îndepărtează-mi îndoiala. Prin ce practică norocoasă aş putea să-mi ating eliberarea? O, cel mai înalt dintre oameni, prin ce mijloace voi reuşi să scap de statutul meu de Chandala?

---

185 „*Kshatrabandhu*” înseamnă un Kshatriya de rang inferior sau josnic.

186 Literal: ”De ce îţi scufunzi astfel de părţi ale corpului într-un iaz cu apă?”

187 Studiul *Vedelor* este considerat echivalent cu meritele darurilor. Prin urmare, darurile materiale sunt denumite „daruri de altă natură”.

Persoana de rang regal a spus: Să știi, O, Chandala, mijloacele prin care poți ajunge la eliberare. Renunțând la suflul vieții tale pentru un brahman, poți ajunge la un sfârșit dezirabil! Aruncându-ți trupul în focul bătăliei ca ofrandă pentru fiarele și păsările de pradă pentru binele unui Brahmana, într-adevăr, renunțând astfel la suflul vieții tale, vei putea atinge eliberarea! Prin niciun alt mijloc nu vei reuși să o atingi!

Bhishma a continuat: Astfel sfătuit, acel Chandala, O, distrugător al dușmanilor, și-a vărsat suflul vieții ca o libație pe focul bătăliei pentru a proteja averea unui Brahmana și, ca urmare a acestui act, a atins un scop foarte de dorit. De aceea, O, fiu, ar trebui să protejezi întotdeauna proprietatea brahmanilor, dacă, O, șef al neamului Bharata, dorești, O, tu, cel cu brațe puternice, un scop care este fericirea eternă!

SECȚIUNEA CII

Yudhishthira a spus: O, strămoșule, s-a spus că toți oamenii evlavioși ajung în aceeași regiune după moarte. Este adevărat, O, Bharata, că există diferențe de poziție sau statut între ei?

Bhishma a spus: Prin fapte diferite, O, fiu al lui Pritha, oamenii ajung în regiuni diferite. Cei care sunt drepți în conduită ajung în regiuni fericite, în timp ce cei păcătoși ajung în regiuni pline de suferință. În acest sens, se citează vechea narațiune a discuției, O, fiu, dintre ascetul Gautama și Vasava. Un anumit brahman pe nume Gautama, blând și stăpân pe sine, cu toate simțurile sub control complet, a văzut un pui de elefant care își pierduse mama și era extrem de trist din această cauză. Plin de compasiune și statornic în respectarea jurămintelor sale, ascetul a îngrijit acel pui de animal. După mult timp, micuțul animal a crescut și a devenit un elefant mare și puternic. Într-o zi, Indra, luând forma regelui Dhritarashtra, a capturat acel elefant puternic, care era uriaș ca un deal și din ale cărui tâmple crăpate curgea suc. Văzând elefantul târât departe, marele ascet Gautama, cu jurămintele sale rigide, s-a adresat regelui Dhritarashtra și a spus: „O, Dhritarashtra nerecunoscător, nu-mi răpi acest elefant. Îl consider ca pe un fiu și l-am crescut cu multă trudă. Se spune că între oamenii drepți, prietenia înflorește dacă schimbă doar șapte cuvinte.[188] Tu trebuie să vezi, O, rege, că păcatul de a răni un prieten nu te atinge! Nu se cuvine, O, rege, să iei cu forța acest elefant care îmi aduce combustibil și apă, care îmi protejează azilul când sunt plecat, care este extrem de docil și ascultător față de instructorul său, care este atent să îndeplinească toate sarcinile pe care i le poruncește învățătorul său, care este blând și bine dresat și care îmi este recunoscător și foarte drag! Într-adevăr, nu ar trebui să-l iei, ignorând protestele și strigătele mele!”

Dhritarashtra a spus: Îți voi da o mie de vaci, o sută de servitoare și cinci sute de monede de aur. De asemenea, O, mare Rishi, îți voi da și alte feluri de bogății. La ce le-ar folosi brahmanilor elefanții?

Gautama a spus: Păstrează, O, rege, vacile și servitoarele tale, monedele de aur și diversele pietre prețioase și alte bogății! Ce treabă au brahmanii cu bogățiile, O, monarh?

Dhritarashtra a spus: Brahmanii nu au nevoie de elefanți. Cu adevărat, O, învățat Brahman, elefanții sunt destinați persoanelor de rang regal. Luând un animal, și anume acest elefant de prim rang, pentru a-l folosi ca mijloc de transport, nu pot fi considerat că comit vreun păcat. Nu mă mai împiedica în acest fel, o, Gautama!

---

188 Literal: „prietenia este de șapte cuvinte”. Uneori, aceeași expresie este înțeleasă ca însemnând „șapte pași”. Sensul, desigur, este că dacă oamenii drepți se întâlnesc și schimbă șapte cuvinte (sau merg împreună doar șapte pași), devin prieteni.

Gautama a spus: O, ilustre rege, chiar și în regiunea lui Yama, unde cei drepți trăiesc în bucurie și cei păcătoși în durere, îți voi lua elefantul meu!

Dhritarashtra a spus: Cei care sunt lipsiți de fapte (religioase), cei care nu au credință și sunt atei, cei care au suflete păcătoase și sunt mereu ocupați cu satisfacerea simțurilor lor, numai ei trebuie să meargă în regiunea lui Yama și să îndure suferința pe care el o provoacă. Dhritarashtra va merge într-o regiune superioară, și nu acolo!

Gautama a spus: Regiunea lui Yama este astfel încât oamenii sunt controlați acolo. Nu se poate spune niciun neadevăr acolo. Numai adevărul prevalează în acel loc. Acolo, cei slabi îi persecută pe cei puternici. Blestemând, te voi forța să-mi cedezi acest elefant!

Dhritarashtra a spus: Numai acele persoane, care, îmbătate de mândrie, se comportă față de sora lor mai mare, tatăl și mama lor ca față de dușmani, trebuie să se repare, O, mare ascet, într-o astfel de regiune. Eu mă voi repara într-o regiune superioară. Într-adevăr, Dhritarashtra nu va trebui să meargă acolo!

Gautama a spus: Regiunea numită Mandakini, a regelui Vaisravana, este atinsă de acele persoane foarte binecuvântate pentru care există toată bucuria și confortul. Acolo trăiesc Gandharvas, Yakshas și Apsaras (înveselind toți locuitorii cu dansuri și muzică încântătoare). Mergând chiar și acolo, O, rege, te voi obliga să-mi dai acest elefant!

Dhritarashtra a spus: Cei care consideră ospitalitatea față de oaspeți ca pe un jurământ, care respectă jurămintele bune (având alte obiective), care oferă adăpost brahmanilor și care mănâncă ceea ce rămâne după distribuirea între toți cei care depind de ei, împodobesc regiunea numită Mandakini din Kuvera. (Nu voi merge acolo, pentru că o regiune superioară este rezervată pentru mine)!

Gautama a spus: Dacă te retragi în acele păduri încântătoare împodobite cu flori, care se află pe vârful Meru, care răsună de vocea melodioasă a Kinnaris și care sunt înfrumusețate de frumoasele Jamvus cu ramuri întinse, voi merge chiar acolo și te voi forța să-mi dai acest elefant!

Dhritarashtra a spus: Acei Brahmani care sunt înzestrați cu o fire blândă, care sunt devotați adevărului, care posedă o mare cunoaștere a scripturilor, care sunt miloși față de toate creaturile, care studiază *Puranele* cu toate istoriile, care toarnă libații pe focul sacru și fac daruri de miere Brahmanilor, se îndreaptă spre astfel de regiuni, O, mare Rishi! Eu mă voi îndrepta spre o regiune mai înaltă. Într-adevăr, Dhritarashtra nu va merge acolo. Dacă cunoști vreo altă regiune binecunoscută a fericirii, spune-mi, căci mă voi refugia chiar și acolo!

Gautama a spus: Dacă te îndrepți spre pădurile deținute de Narada și dragi lui, care sunt împodobite cu flori și în care răsună cântecele melodioase ale prințului Kinnaras, și care sunt lăcașul etern al Gandharvas și Apsaras, te voi urma acolo și te voi forța să-mi dai acest elefant!

Dhritarashtra a spus: Cei care nu cer niciodată milă, cei care cultivă muzica și dansul și care umblă mereu cu bucurie, se îndreaptă spre astfel de regiuni. O, mare Rishi, mă voi retrage într-o regiune mai înaltă. Într-adevăr, Dhritarashtra nu va trebui să se ducă acolo!

Gautama a spus: Dacă te duci în acea regiune unde Uttara-Kurus strălucesc în frumusețe și își petrec zilele în bucurie, O, rege, în compania zeilor înșiși, unde acele ființe care își au originea în foc, cele care își au originea în apă și cele care își au originea în munți, locuiesc în fericire, și unde Sakra revarsă împlinirea fiecărei dorințe, și unde femeile trăiesc în libertate perfectă, neîngrădite de reguli de niciun fel care să le reglementeze comportamentul, și unde nu există sentimentul geloziei

între sexe, — dacă te vei duce acolo, chiar şi acolo mă voi duce şi te voi forţa să-mi cedezi acest elefant!

Dhritarashtra a spus: Acei oameni care sunt eliberaţi de dorinţa pentru toate bunurile materiale, care se abţin de la consumul de carne, care nu folosesc niciodată pedeapsa fizică şi nu provoacă niciodată cel mai mic rău creaturilor mobile şi imobile, care s-au constituit ca sufletul tuturor creaturilor, care sunt complet eliberaţi de ideea de „eu", care au renunţat la ataşamente de orice fel, care consideră câştigul şi pierderea, precum şi lauda şi blamul ca fiind egale — numai acei oameni, O, mare Rishi, se îndreaptă spre astfel de regiuni. Eu mă voi îndrepta spre o regiune superioară. Cu adevărat, Dhritarashtra nu va merge acolo!

Gautama a spus: Alături de acestea strălucesc în frumuseţe acele regiuni eterne, pline de parfumuri excelente, care sunt libere de pasiuni de orice fel şi lipsite de tristeţe. Acestea constituie lăcaşul regelui Soma, cu sufletul înalt. Dacă te vei refugia acolo, chiar şi eu voi merge acolo şi te voi forţa să-mi dai acest elefant!

Dhritarashtra a spus: Acei oameni care sunt atenţi la studiul *Vedelor,* care sunt devotaţi serviciului învăţătorilor lor, care respectă penitenţele şi jurămintele excelente, care sunt fermi în adevăr, care nu rostesc niciodată nimic care să semene cu neascultarea sau dușmănia faţă de învăţătorii lor, care sunt mereu vigilenţi şi mereu gata să servească seniorii şi învăţătorii, — ei se îndreaptă O, mare Rishi, în astfel de regiuni, cei care sunt puri (în minte şi trup), care sunt înzestraţi cu suflete curate, care sunt cumpătaţi în vorbire, care sunt fermi în adevăr şi care sunt bine versaţi în *Vede*. Eu voi merge într-o regiune superioară! Cu adevărat, Dhritarashtra nu va merge acolo!

Gautama a spus: Alături de acestea se află regiunile eterne care strălucesc în frumuseţe, care sunt îmbibate de parfumuri excelente, care sunt libere de pasiune şi care sunt libere de orice durere. Ele constituie lăcaşul regelui Varuna, cu suflet înalt. Dacă te îndrepţi spre acolo, chiar şi eu voi merge acolo şi te voi forţa să-mi cedezi acest elefant!

Dhritarashtra a spus: Acei oameni care venerează zeităţile respectând jurământul numit *Chaturmasya*, care aduc o sută zece sacrificii, care toarnă în fiecare zi libaţii pe focul lor sacru cu devotament şi credinţă timp de trei ani, în conformitate cu poruncile declarate în *Vede*, care poartă fără să clipească povara tuturor îndatoririlor, care merg cu statornicie pe calea bătătorită de cei drepţi, care susţin cu statornicie cursul conduitei urmate de cei drepţi , numai ei ajung în astfel de regiuni. Eu voi ajunge într-o regiune superioară. Cu adevărat, Dhritarashtra nu va ajunge acolo!

Gautama a spus: Deasupra lor se află regiunile lui Indra, libere de pasiune şi tristeţe, greu accesibile şi râvnite de toţi oamenii. Mergând chiar până la lăcaşul lui Indra însuşi, cel cu energie puternică, te voi forţa, O, rege, să-mi cedezi acest elefant!

Dhritarashtra a spus: Cel care trăieşte o sută de ani, care este înzestrat cu eroism, care studiază *Vedele* şi care aduce sacrificii cu devotament şi sinceritate, astfel de oameni merg în regiunea lui Sakra. Eu voi merge într-o regiune superioară. Cu adevărat, Dhritarashtra nu va merge acolo!

Gautama a spus: Deasupra Cerurilor se află regiunile Prajapatis, de o fericire superioară, pline de bucurie şi lipsite de tristeţe. Aparţinând celor puternici din care a izvorât creaţia, ele sunt râvnite de toţi oamenii. Dacă te vei duce acolo, chiar şi acolo mă voi duce şi te voi forţa să-mi dai acest elefant!

Dhritarashtra a spus: Acei regi care s-au scăldat la sfârşitul sacrificiului *Rajasuya*, care sunt înzestraţi cu suflete drepte, care şi-au protejat supuşii în mod corespunzător şi care şi-au spălat

membrele cu apă sfințită la sfârșitul sacrificiului calului, se îndreaptă spre astfel de regiuni. Cu adevărat, Dhritarashtra nu va merge acolo!

Gautama a spus: Lângă aceștia, strălucesc în frumusețe acele regiuni eterne, pline de parfumuri delicioase, libere de pasiune și transcendând orice durere. Acestea sunt regiunile greu de atins, unde opresiunea nu poate exista niciodată. Dacă te vei refugia acolo, voi merge și eu acolo și te voi forța să-mi dai acest elefant!

Dhritarashtra a spus: Cel care, având o mie de vaci, dăruiește o sută de vaci în fiecare an, sau cel care, având o sută de vaci, dăruiește zece în fiecare an, după puterile sale, sau cel care, având doar zece sau chiar cinci vaci, dăruiește una dintre ele, și cei care ajung la o vârstă înaintată practicând jurămintele *Brahmacharya* toată viața lor, care se supun declarațiilor *Vedelor* și care, înzestrați cu energie mentală, se îndreaptă spre pelerinaje la apele sacre și la sanctuare, locuiesc în fericire în regiunea vacilor. Cei care se îndreaptă spre Prabhasa și Manasa, lacurile Pushkara, marele lac numit Mahatsara, pădurile sacre Naimisha, Vahuda, Karatoya, Ganga, Gayasiras, Vipasa, Sthulavaluka, Krishna, cele cinci râuri (din Punjab), lacul întins numit Mahahrada, Gomati, Kausiki, Champa, Saraswati, Drisadwati și Yamuna — într-adevăr, acei brahmani iluștri, statornici în respectarea jurămintelor, care se duc la aceste ape sacre — se îndreaptă spre regiunile despre care vorbești. Înzestrați cu corpuri celeste și împodobiți cu ghirlande celeste, acei indivizi binecuvântați, emanând mereu cele mai încântătoare parfumuri, se îndreaptă spre acele regiuni de bucurie și fericire. Cu adevărat, Dhritarashtra nu va merge acolo!

Gautama a spus: Lângă acestea se află regiuni în care nu există nici cea mai mică teamă de frig sau căldură, nici foame, nici sete, nici durere, nici tristețe, nici bucurie, nici cineva care să fie plăcut sau neplăcut, nici prieten, nici dușman: unde nu există decrepitudine și moarte și unde nu există nici dreptate, nici păcat. Mergând chiar și în acea regiune care este eliberată de pasiune, care abundă în fericire constantă și unde există înțelepciune și tributul lui Sattwa, mergând chiar și în acea locuință sacră a lui Brahman, cel născut din sine, te voi forța să-mi dai acest elefant!

Dhritarashtra a spus: Cei care sunt eliberați de toate atașamentele, care au sufletele curățate, care sunt statornici în respectarea jurămintelor supreme, care sunt devotați Yogăi care depinde de liniștirea minții și care au atins (în această viață) fericirea raiului, acei oameni căsătoriți cu atributul Sattwa, ajung în regiunea sacră a lui Brahman. O, mare ascet, nu-l vei putea descoperi pe Dhritarashtra acolo!

Gautama a spus: Acolo unde se cântă cel mai important dintre Rathantaras, unde altarele sunt presărate cu frunze sacre de Kusa, pentru efectuarea sacrificiilor *Pundarika*, acolo unde brahmanii care beau Soma merg pe vehicule trase de cai excelenți,[189] mergând chiar acolo, te voi forța să renunți la acest elefant. Cred că ești ucigașul lui Vritra, adică zeitatea care a săvârșit o sută de sacrificii, angajată în rătăcirea prin toate regiunile universului! Sper că nu am comis nicio greșeală prin slăbiciune mentală (neștiindu-te înainte) prin cuvintele pe care ți le-am adresat!

Zeul celor o sută de sacrificii a spus: Da, eu sunt Maghavat. Am venit în lumea oamenilor pentru a captura acest elefant. Mă închin în fața ta. Poruncește-mi! Voi îndeplini cu bucurie tot ce vei dori să-mi poruncești!

Gautama a spus: O, stăpâne al zeilor, dă-mi acest elefant cu pielea albă și atât de tânăr, căci are doar zece ani. L-am crescut ca pe propriul meu copil. Locuind în aceste păduri, a crescut sub ochii mei și mi-a fost un companion drag. Eliberează-mi acest copil pe care l-ai capturat și pe care vrei să-l duci departe!

---

189 Textul din Bombay conține *Somapithi* și *upavati* în loc de *upayanti*. Textul din Bengal conține *Somavithi*, ceea ce pare a fi inexact. Sensul pare a fi acela al lui *Somapithi* sau al celui care bea soma (sacrificială).

Zeul celor o sută de sacrificii a spus: Acest elefant, care ţi-a fost ca un fiu, O, cel mai de seamă dintre brahmani, vine la tine privindu-te cu dorinţă! Iată, îţi miroase picioarele cu nările! Te salut! Roagă-te pentru binele meu!

Gautama a spus: O, şef al zeilor, eu mă gândesc mereu la binele tău! Îţi aduc mereu ofrande! Fă şi tu, O, Sakra, să-mi acorzi binecuvântările tale! Primit de la tine, accept acest elefant!

Zeul celor o sută de sacrificii a spus: Dintre toţi acei Rishi înalţi şi de seamă, care aderă cu fermitate la adevăr şi care au *Vedele* înrădăcinate în inimile lor, numai tu ai fost capabil să mă recunoşti. Din acest motiv, sunt extrem de mulţumit de tine! De aceea, O, Brahmana, vino repede cu mine, însoţit de fiul tău! Meriţi să ajungi în diverse regiuni de mare fericire, fără să mai aştepţi nici măcar o singură zi!

Bhishma a continuat: După ce a rostit aceste cuvinte, cel care mânuia fulgerul l-a luat pe Gautama cu el şi l-a aşezat în faţa sa, alături de fiul său, adică elefantul, şi s-a îndreptat spre cer, care este greu de atins chiar şi pentru cei drepţi. Cel care ascultă această poveste în fiecare zi sau o recită, stăpânindu-şi simţurile, se îndreaptă (după moarte) spre tărâmul lui Brahman, la fel ca Gautama însuşi.

SECŢIUNEA CIII

Yudhishthira a spus: Tu ne-ai vorbit despre diverse tipuri de daruri, despre liniştea sufletului, despre Adevăr, despre compasiune, despre mulţumirea faţă de soţia cu care te-ai căsătorit şi despre meritele darului. Tu ştii, O, strămoşule, că nu există nimic mai puternic decât puterea penitenţei. Se cuvine să ne explici ce constituie penitenţa supremă.

Bhishma a spus: Îţi spun, O, Yudhishthira, că cineva ajunge într-o regiune a fericirii care corespunde tipului de penitenţe pe care le respectă. Aceasta este părerea mea, O, fiu al lui Kunti, că nu există penitenţă mai mare decât abstinenţa de la mâncare! În această legătură se recită povestea antică a discuţiei dintre Bhagiratha şi ilustrul Brahman (Strămoşul Creaţiei). Am auzit, O, Bharata, că Bhagiratha a ajuns în acea regiune care transcende cea a zeilor, a vacilor şi a Rishi-lor. Văzând aceasta, O, monarhule, Strămoşul Brahman, adresându-se lui Bhagiratha, a spus: „Cum, O, Bhagiratha, ai ajuns în această regiune atât de greu de atins? Nici zeii, nici Gandharvas, nici fiinţele umane, O, Bhagiratha, nu reuşesc să ajungă aici fără să fi practicat cele mai severe austerităţi. Cum, într-adevăr, ai ajuns în această regiune?”

Bhagiratha a spus: Obişnuiam să fac daruri de sute de mii de monede de aur către Brahmani, respectând neîntrerupt jurământul *Brahmacharya*; nu prin meritele acestor daruri, O, învăţatule, am ajuns în această regiune. Am efectuat sacrificiul *Ekaratra* de zece ori şi sacrificiul *Pancharatra* de tot atâtea ori. Sacrificiul *Ekadasaratra* l-am efectuat de unsprezece ori. Marele sacrificiu *Jyotishtoma* l-am efectuat de o sută de ori. Totuşi, nu prin meritele acestor sacrificii am ajuns în această regiune a fericirii.[190] Timp de o sută de ani am trăit continuu lângă sfânta Jahnavi, practicând neîncetat cele mai aspre asceze. Acolo am făcut daruri către Brahmani de mii de sclavi şi sclave. Lângă lacurile Pushkara am făcut daruri către Brahmani, de o sută de mii de ori, o sută de mii de cai şi două sute de mii de vaci. De asemenea, am dăruit o mie de fecioare de mare frumuseţe, fiecare împodobită cu luni de aur, şi încă şaizeci de mii împodobite cu ornamente de aur curat. Totuşi, nu prin meritele acestor fapte am reuşit să ajung în aceste regiuni.[191] O, domn al universului,

190 Sacrificiile *Ekaratra*, *Pancharatra* şi *Ekadasaratra* constau în posturi şi daruri pentru perioadele indicate de nume, şi anume o noapte, cinci nopţi şi unsprezece nopţi.

191 „Lunile de aur” se referă la discurile de aur bine sculptate şi frumos franjurate pe care femeile hinduse le poartă pe frunte şi care atârnă de lanţuri subţiri de aur ataşate de păr. În Bengal, femeile din familii respectabile poartă un fel de ornament numit „*Chandrahara*” sau „coroana lunii”. Acest ornament se poartă în jurul taliei, pe

efectuând acele sacrificii cunoscute sub numele de Gosava, am dăruit zece *Arvuda* de vaci, prezentând fiecărui Brahmana câte zece vaci, fiecare însoţită de viţelul ei, fiecare dintre ele dând lapte la acel moment, şi cu fiecare dintre ele fiind date un vas de aur şi unul de alamă albă pentru muls. Efectuând multe sacrificii Soma, am dăruit fiecărui Brahmana câte zece vaci din cele care dădeau lapte, şi fiecare dintre ele născuse doar primul lor viţel, pe lângă faptul că le-am făcut daruri de sute de vaci din specia cunoscută sub numele de Rohini. De asemenea, am dăruit brahmanilor de două ori zece Prayuta de alte vaci, toate dând lapte. Nu prin meritul acestor daruri, O, Brahman, am reuşit să ajung în această regiune a fericirii. De asemenea, am dăruit o sută de mii de cai din rasa Valhika, toţi de culoare albă şi împodobiţi cu ghirlande de aur. Nu, totuşi, prin meritele acestor fapte am ajuns în această regiune. Am dăruit opt *crore* de monede de aur brahmanilor, O, Brahman, şi apoi încă zece *crore*, la fiecare sacrificiu pe care l-am efectuat. Nu, totuşi, prin meritele acestor fapte am ajuns în această regiune a fericirii. De asemenea, am dăruit zece şi apoi şapte *crore* de mânji, O, Bunicule, fiecare de culoare verde, fiecare având urechile de culoare închisă şi fiecare împodobit cu ghirlande de aur. De asemenea, am dăruit zece şi apoi şapte mii de elefanţi de dimensiuni uriaşe, cu colţi la fel de mari ca plugurile, fiecare având acele vârtejuri pe corp numite *Padmas* şi fiecare împodobit cu ghirlande de aur. Am dăruit zece mii de care, O, Bunicule, ale căror membre erau făcute din aur şi care erau împodobite cu diverse ornamente de aur. De asemenea, am dăruit şapte mii de alte care cu mânji înhămaţi la ele. Toţi mânjii care erau înhămaţi la ele erau împodobiţi cu ornamente de aur. Acele care reprezentau Dakshina-urile unui sacrificiu erau exact de tipul indicat în *Vedă*. La cele zece mari sacrificii *Vajapeya* pe care le-am efectuat, am dăruit o mie de cai, fiecare înzestrat cu puterea lui Indra însuşi, judecat după puterea lor şi sacrificiile pe care le efectuaseră. Cheltuind o sumă vastă de bani, O, Bunicule, şi efectuând opt sacrificii *Rajasuya*, am dăruit (brahmanilor care oficiaseră la ele) o mie de regi ale căror gâturi erau împodobite cu ghirlande de aur, după ce i-am învins în luptă. Nu, totuşi, prin meritele acestor fapte am ajuns în această regiune. În acele sacrificii, O, Stăpân al universului, darurile care au curs de la mine au fost la fel de copioase ca şi cursul Gangelui însuşi. Fiecărui Brahmana i-am dat două mii de elefanţi împodobiţi cu aur, tot atâţia armăsari ornaţi cu podoabe de aur şi o sută de sate de cea mai bună calitate. Într-adevăr, le-am dat acestea fiecărui Brahmana de trei ori la rând. Respectând asceze, hrănindu-mă cu o dietă reglementată, adoptând liniştea sufletului şi reţinând vorba, am locuit mult timp pe culmea Himavat, lângă acel Gange a cărui curent irezistibil (pe măsură ce cădea din cer) era purtat de Mahadeva pe capul Său. Nu prin meritele acestor fapte, O, Mare Bunic, am ajuns în această regiune. Aruncând Sami-ul, am adorat zeităţile în nenumărate sacrificii de acest fel care se încheie într-o singură zi, şi în altele care necesită douăsprezece zile pentru finalizare, şi în altele care pot fi terminate în trei şi zece zile, pe lângă multe Pundarika.[192] Nu am ajuns în această regiune prin meritele niciunui dintre acele sacrificii. Le-am dat Brahmanilor opt mii de tauri de culoare albă, fiecare înzestrat cu o cocoaşă frumoasă şi fiecare având unul dintre coarne acoperit cu aur. Le-am dat acestora şi soţii frumoase ale căror gâturi erau împodobite cu lănţişoare de aur. Am dăruit de asemenea grămezi mari de aur şi bogăţii de alt fel. Într-adevăr, am dăruit dealuri de bijuterii şi pietre preţioase. Sate, numărându-se în mii şi pline de bogăţii şi grâne, au fost de asemenea dăruite de mine. Cu toate simţurile mele treze, am dăruit Brahmanilor o sută de mii de vaci, fiecare dintre ele născând doar primul viţel, la multe mari sacrificii pe care le-am săvârşit. Nu, însă, prin meritele acelor fapte am ajuns în această regiune. Am adorat zeităţile într-un sacrificiu care se încheie în unsprezece zile. De două ori le-am adorat în sacrificii care se încheie în douăsprezece zile. Le-am adorat de asemenea de multe ori în sacrificiile de cai. De şaisprezece ori am efectuat sacrificiul *Arkayana*. Nu prin meritele acelor fapte am ajuns în această regiune. Le-am dat fiecărui Brahmana o pădure de copaci Kanchana care se întindea pe o *Yojana* în fiecare direcţie, iar fiecare copac era împodobit cu bijuterii şi pietre preţioase. Nu prin meritele acelei fapte am ajuns în această regiune.

şold. Mai multe lanţuri de aur, de la şase la douăsprezece, având ataşat un disc mare de aur bine sculptat, constituie acest ornament cu adevărat foarte frumos. Discul este împărţit în două jumătăţi, ataşate una de cealaltă prin balamale, astfel încât, atunci când femeia se aşează, ornamentul nu îi creează niciun inconvenient.

192 În *Santi Parva* s-a explicat că, în antichitate, regii aduceau uneori sacrificii, ceea ce ducea la ridicarea de altare la distanţe mici unul de altul. Aceste distanţe erau măsurate aruncând o bucată grea de lemn numită Sami, astfel încât, aruncând Sami de la un altar, următorul altar era creat în locul în care cădea.

Timp de treizeci de ani, cu inima perfect eliberată de mânie, am respectat jurământul *Turayana* care posedă merite foarte superioare, și le-am dăruit Brahmanilor în fiecare zi nouă sute de vaci. Într-adevăr, O, Domn al universului, fiecare dintre acele vaci aparținea speciei Rohini și dădea lapte în momentul în care le dădeam. Nu prin meritele acelor fapte, O, șef al zeităților, am ajuns în această regiune. Am venerat treizeci de focuri, O, Brahmana, în fiecare zi. Le-am adorat zeitățile în opt sacrificii în care grăsimea tuturor animalelor era turnată în foc. Le-am adorat în șapte sacrificii în care grăsimea ființelor umane era turnată în foc. Le-am adorat în o mie douăzeci și opt de sacrificii *Viswajit*. Nu prin meritele acelor sacrificii, O, Domn al tuturor zeităților, am ajuns în această regiune. Pe malurile Sarayu și Vahuda și Gange, precum și în pădurile din Naimisha, am dăruit milioane de vaci Brahmanilor. Nu prin meritele acelor fapte am ajuns în această regiune. Jurământul de post era cunoscut de Indra. Totuși, el îl ținuse în secret. Sukra, descendentul lui Bhrigu, a dobândit cunoașterea lui prin viziunea spirituală dobândită prin asceze. Strălucind de energie așa cum este, este Usanas cel care l-a făcut cunoscut pentru prima dată universului. Am respectat acel jurământ, O, Zeitate care dăruiește binecuvântări! Când am îndeplinit acel jurământ foarte superior, Brahmanul a fost pe deplin mulțumit de mine. O mie de Rishi au venit acolo. Toți acei Bramani și Rishi, O, domn puternic, mulțumiți de mine, au spus: «Mergi în regiunea lui Brahma!» În virtutea meritelor acelui jurământ am reușit să ajung în această regiune de fericire foarte superioară. Nu există nicio îndoială în aceasta. Întrebat de Cel Atotputernic care ordonează toate lucrurile, am explicat cuvenit meritele jurământului de post. În opinia mea, nu există penitență mai înaltă decât postul. Îți jur ție, O, cel mai de seamă dintre toate zeitățile! Fii pogorâtor asupra mea!”

Bhishma a continuat: Regele Bhagiratha, care a spus acestea și care merita toate onorurile, la sfârșitul discursului său, a fost onorat de Brahman conform riturilor stabilite în acest scop. De aceea, O, Yudhishthira, respectă jurământul de post și venerează Brahmanii în fiecare zi. Cuvintele rostite de brahmani pot realiza totul, atât aici, cât și în viața de apoi. Într-adevăr, brahmanii ar trebui să fie mereu mulțumiți cu daruri de haine, mâncare, vaci cu blana albă, case bune și conace. Chiar zeii ar trebui să-i mulțumească pe brahmani. Eliberându-te de lăcomie, practică acest jurământ de merit superior, care nu este cunoscut de toți!

SECȚIUNEA CIV

Yudhishthira a spus: Se spune că omul este înzestrat cu o durată de viață de o sută de ani și cu o energie și o putere considerabile. Atunci de ce, O, strămoșule, oamenii mor chiar și când sunt foarte tineri? Prin ce devine un om înzestrat cu longevitate și prin ce i se scurtează viața? Prin ce dobândește un om faima care se bazează pe mari realizări? Prin ce ajunge cineva la bogăție și prosperitate? Prin penitențe, prin *Brahmacharya*, prin recitarea tăcută a *mantrelor* sacre sau prin droguri? Prin faptele sale sau prin vorbele sale? Explică-mi asta, O, strămoșule!

Bhishma a spus: Îți voi spune ceea ce îmi ceri. De fapt, îți voi spune care este motivul pentru care cineva obține viață scurtă și care este motivul pentru care cineva este înzestrat cu longevitate. Îți voi explica și motivul pentru care cineva reușește să obțină faima care se bazează pe mari realizări și motivul pentru care cineva reușește să obțină bogății și prosperitate. Într-adevăr, te voi lămuri asupra modului în care trebuie să trăiești pentru a fi înzestrat cu tot ceea ce este benefic pentru el. Prin faptă se dobândește longevitatea și prin faptă se dobândesc bogăția și prosperitatea. Într-adevăr, prin faptă se dobândește faima care se bazează pe mari realizări, atât aici, cât și în celelalte lumi. Omul a cărui conduită este nepotrivită sau nelegiuită nu dobândește niciodată o viață lungă. Toate creaturile devin fricoase de un astfel de om și sunt asuprite de el. Prin urmare, dacă cineva își dorește propria promovare și prosperitate, ar trebui, în această lume, să adopte o conduită potrivită și bună. Conduita bună reușește să alunge nenorocirea și suferința chiar și a celui păcătos.[193] Dreptatea își are conduita ca semn distinctiv. Cei buni și drepți sunt așa datorită conduitei

193 Adică, dacă un om păcătos își îndreaptă comportamentul, reușește să alunge nenorocirea și relele la care ar fi fost supus altfel, ca urmare a păcatelor sale.

pe care o urmează. Semnele, din nou, ale unei bune conduite sunt oferite de faptele celor buni sau drepți. Oamenii îl prețuiesc pe acel om care acționează drept și care face fapte bune, chiar dacă aud doar de el fără să-l vadă efectiv. Cei care sunt atei, cei care sunt lipsiți de orice fapte, cei care sunt neascultători față de dascăli și încalcă prescripțiile scripturilor, cei care nu cunosc și, prin urmare, nu respectă datoriile, și cei care au o conduită nelegiuită, devin de scurtă durată. Cei care au un comportament nepotrivit, cei care încalcă toate restricțiile, cei care sunt lipsiți de scrupule în ceea ce privește raportul sexual, devin de scurtă durată aici și trebuie să meargă în Iad în celelalte lumi. Chiar și acești oameni trăiesc o sută de ani, care, deși lipsiți de orice realizări, se dedică conduitei corecte și drepte și sunt înzestrați cu credință și eliberați de răutate. Cel care este lipsit de mânie, care este adevărat în vorbire, care nu face niciodată rău niciunei ființe din univers, care este lipsit de răutate și viclenie și prefăcătorie, reușește să trăiască o sută de ani. Cel care rupe mereu bucățele mici de pământ, sau smulge iarba care crește sub picioarele sale, sau își taie unghiile cu dinții, sau este mereu impur, sau foarte neliniștit, nu reușește niciodată să obțină o viață lungă.[194] Ar trebui să te trezești din somn la ora cunoscută sub numele de *Brahma Muhurta* și apoi să te gândești atât la religie, cât și la profit. Ridicându-te din pat, ar trebui apoi să-ți speli fața și gura și, unind mâinile într-o atitudine de reverență, să rostești rugăciunile de dimineață.[195] În acest fel, ar trebui, când vine seara, să rostești și rugăciunile de seară, reținând vorbirea (cu alți oameni) în același timp. Nu ar trebui să te uiți niciodată la soarele care răsare, nici la soarele care apune.[196] Nici nu ar trebui să te uiți la soare când este în eclipsă; nici la imaginea lui în apă; nici la amiază când este la meridian. Înțelepții, ca urmare a faptului că au adorat cele două amurguri cu mare regularitate, au reușit să obțină longevitatea. De aceea, cineva ar trebui, reținând vorbirea, să-și spună rugăciunile regulat la cele două amurguri. În ceea ce privește acei Brahmani care nu-și spun rugăciunile la cele două amurguri, un rege drept ar trebui să-i pună să îndeplinească astfel de sarcini care sunt hotărâte pentru Sudrași. Persoanele de orice ordin nu ar trebui niciodată să aibă raporturi sexuale cu soțiile altora. Nu există nimic care să scurteze viața atât de eficient ca raportul sexual cu soțiile altora. Căci atâția mii de ani cât numărul porilor de pe corpurile femeilor cu care comite ofensa, adulterinul va trebui să trăiască în Iad. Ar trebui să-ți aranjezi părul, să aplici *kohl* pe ochi și să-ți speli dinții, precum și să venerezi zeitățile, dimineața. Nu ar trebui să privești urina sau fecalele, să calci pe ele sau să le atingi cu picioarele. Nu ar trebui să pornești într-o călătorie la zorii zilei, sau la amiază, sau în amurgul serii, sau cu un însoțitor necunoscut, sau cu un Sudra, sau singur. În timp ce mergi pe un drum, ar trebui, stând deoparte, să faci mereu loc unui Brahmana, vitelor, regilor, unui bătrân, unuia care este încărcat cu o povară, unei femei însărcinate sau unuia care este slab. Când întâlnești un copac mare și cunoscut, ar trebui să îl ocolești. De asemenea, când ajungi într-un loc unde se întâlnesc patru drumuri, ar trebui să îl ocolești înainte de a-ți continua călătoria. La amiază, sau la miezul nopții, sau noaptea în general, sau la cele două amurguri, nu ar trebui să se meargă în locuri unde se întâlnesc patru drumuri. Nu ar trebui să se poarte niciodată sandale sau haine care au fost purtate de altcineva. Ar trebui să se respecte întotdeauna jurământul de *Brahmacharya* și să nu se încrucișeze niciodată picioarele. Ar trebui să se respecte jurământul de *Brahmacharya* în ziua lunii noi, precum și în cea a lunii pline, precum și în a opta zi lunară a ambelor jumătăți de lună. Nu ar trebui să se mănânce niciodată carnea animalelor care nu au fost sacrificate. Nu ar trebui să se mănânce niciodată carnea spatelui unui animal. Ar trebui să se evite înfierarea și calomnierea altora, precum și tot felul de comportament înșelător.[197] Nu ar trebui să se înțepe vreodată alții cu săgeți verbale. Într-adevăr, nu ar trebui să se rostească niciodată o vorbă crudă. Nu ar trebui să se accepte

194 Ceea ce se spune aici este următorul lucru: anumite persoane au obiceiul urât de a culege bulgări mici de pământ și de a-i zdrobi până se transformă în praf, în timp ce stau pe jos și discută. De asemenea, poate fi remarcat obiceiul de a smulge iarba în timp ce stau pe jos. Trebuie reținut faptul că, în antichitate, oamenii din India obișnuiau să stea adesea pe pământul gol. În ceea ce privește tăierea unghiilor cu dinții, acesta este un obicei urât al multor tineri.

195 *Brahma Muhurta* este momentul în care soarele se află chiar sub orizont.

196 Rugăciunile rostite dimineața și seara sunt, de asemenea, considerate ca fiind o adorare a celor două amurguri.

197 „Omul trebuie să respecte întotdeauna jurământul *Brahmacharya*”, adică să întrețină relații sexuale numai cu soțiile sale și în perioada potrivită.

niciodată un dar de la o persoană josnică şi vulgară. Nu ar trebui să se pronunţe vreodată cuvinte care îi deranjează pe alţii sau care sunt de rău augur sau care sunt păcătoase. Săgeţile verbale cad din gură. Înţepat de ele, victima suferă zi şi noapte. Omul înţelept nu ar trebui să le folosească niciodată pentru a penetra vitalele altor oameni. O pădure, înţepată cu săgeţi sau tăiată cu toporul, creşte din nou. Omul, însă, cel înţepat cu vorbele rostite fără minte, devine victima unor răni care se infectează şi duc la moarte.[198] Săgeţile cu aşchii şi Nalikas şi vârfurile late sunt capabile să fie extrase din corp. Săgeţile verbale, însă, sunt incapabile să fie extrase, deoarece se înfundă chiar în inimă. Nu ar trebui să se batjocorească o persoană care are un membru defect sau care are un membru în plus, sau cel lipsit de învăţătură, sau cel nenorocit, sau cel urât sau sărac, sau cel lipsit de forţă. Ar trebui să se evite ateismul, calomnierea *Vedelor*, înfierarea divinităţilor, răutatea, mândria, aroganţa şi asprimea. Nu ar trebui, în mânie, să se ia toiagul de mustrare pentru a-l pune pe altul. Numai fiul sau elevul, s-a spus, pot fi mustraţi blând în scop didactic. Nu ar trebui să se vorbească de rău despre Brahmani; nici nu ar trebui să arate spre stele cu degetul. Dacă este întrebat, nu ar trebui să se spună care este faza lunii într-o anumită zi. Spunând-o, viaţa se scurtează. După ce şi-a îndeplinit nevoile fiziologice sau după ce a mers pe un drum, ar trebui să-şi spele picioarele. Ar trebui să-şi spele picioarele şi înainte de a se aşeza să recite *Vedele* sau să mănânce orice mâncare. Acestea sunt cele trei lucruri care sunt considerate pure şi sfinte de către divinităţi şi, ca atare, potrivite pentru folosul Brahmanului: cel a cărui impuritate este necunoscută, cel care a fost spălat în apă şi cel despre care s-a vorbit bine. Samyava, Krisara, carne, Sashakuli şi Payasa -nu ar trebui gătite niciodată pentru sine. Ori de câte ori sunt gătite, acestea ar trebui oferite divinităţilor.[199] Ar trebui să se îngrijească de focul său în fiecare zi. Ar trebui să dea pomană în fiecare zi. Ar trebui, reţinându-şi vorbirea, să-şi curețe dinţii cu crenguţa de dinte. Nu ar trebui să se stea niciodată în pat când soarele răsare. Dacă cineva nu reuşeşte să se ridice odată cu soarele într-o zi, ar trebui să facă o ispăşire. Ridicându-se din pat, ar trebui mai întâi să salute părinţii şi învăţătorii sau alţi superiori demni de respect. Făcând asta, obţine o viaţă lungă. Crenguţa de dinte ar trebui aruncată după folosire, şi una nouă ar trebui folosită în fiecare zi. Ar trebui să mănânce doar mâncăruri care nu sunt interzise în scripturi, abţinându-se de la orice fel de mâncare în zilele de lună nouă şi lună plină. Ar trebui să-şi îndeplinească nevoile fiziologice cu simţurile reţinute, privind spre nord. Nu ar trebui să te rogi zeităţilor fără să-ţi fi spălat mai întâi dinţii, Fără să te fi rugat mai întâi zeităţilor, nu ar trebui să te adresezi niciodată vreunei persoane în afară de învăţătorul tău sau de cel care este în vârstă sau de cel care este drept sau de cel care posedă înţelepciune. Cei înţelepţi nu ar trebui să se vadă niciodată într-o oglindă neşlefuită sau murdară. Nu ar trebui să ai niciodată raporturi sexuale cu o femeie necunoscută sau cu una care este însărcinată. Nu ar trebui să dormi niciodată cu capul întors spre nord sau spre vest. Nu ar trebui să te întinzi pe un pat rupt sau şubred. Nu ar trebui să dormi pe un pat fără să-l fi examinat mai întâi cu ajutorul unei lumini. Nici nu ar trebui să dormi întins pe pat cu altcineva (cum ar fi soţia) lângă tine. Nu ar trebui să dormi niciodată într-o direcţie transversală. Nu ar trebui să faci niciodată un pact cu ateii sau să faci nimic în colaborare cu ei.[200] Nu ar trebui să tragi niciodată un scaun cu piciorul şi să te aşezi pe el. Nu ar trebui să te culci dezbrăcat, nici noaptea. Cel înzestrat cu inteligenţă nu ar trebui să-şi lase membrele să fie frecate sau masate după baie. Nu ar trebui să-ţi ungi niciodată corpul cu unguente fără să te fi bărbierit mai întâi. După ce te-ai bărbierit, nu ar trebui să-ţi fluturi niciodată haina în aer (pentru a o usca). Nu ar trebui să porţi mereu haine ude. Nu ar trebui să-ţi scoţi niciodată de pe corp ghirlandele de flori pe care le porţi. Nici nu ar trebui să porţi astfel de ghirlande peste hainele de deasupra. Nu ar trebui să vorbeşti nici măcar cu o femeie în timpul perioadei ei menstruale. Nu ar trebui să-ţi faci nevoile într-un câmp (unde sunt cultivate culturi) sau într-un loc prea apropiat de un sat locuit. Nu ar trebui

198 Textul din Bombay prezintă o diferenţă în a doua linie. Ceea ce se vrea a se spune este că rănile provocate de săgeţile verbale se infectează, se agravează şi duc la moarte.

199 *Samyava* este o prăjitură subţire din pâine nedospită, prăjită cu *ghee*, pisată şi modelată din nou într-o formă alungită cu pâine proaspătă, zahăr şi condimente, apoi prăjită din nou cu *ghee*. *Krisara* este un fel de mâncare lichidă făcută din lapte, susan, orez, zahăr şi condimente. *Sashkuli* este un fel de plăcintă. *Payasa* este orez fiert în zahăr şi lapte.

200 *Antarddhane* înseamnă „în întuneric”; de aceea, înainte de a te culca, trebuie să verifici întotdeauna patul cu o lanternă.

să-ți faci nevoile în apă. Ar trebui să-ți speli mai întâi gura de trei ori cu apă înainte de a mânca orice aliment. După ce ți-ai terminat mesele, ar trebui să-ți speli gura de trei ori cu apă și de încă două ori. Ar trebui să mănânci, cu fața spre est, hrana ta, păstrând tăcerea în timpul mesei și fără să critici mâncarea pe care o mănânci. Ar trebui să lași întotdeauna o rămășiță din mâncarea care ți-a fost pusă în față pentru a fi mâncată. După ce ți-ai terminat mesele, ar trebui să atingi mental focul. Dacă mănânci cu fața spre est, devii înzestrat cu longevitate. Mâncând cu fața spre sud, dobândești mare faimă. Mâncând cu fața spre vest, dobândești mare avere. Mâncând cu fața spre nord, devii adevărat în vorbire. După ce ți-ai terminat mesele, ar trebui să-ți speli toate orificiile superioare ale corpului cu apă.[201] În mod similar, toate membrele, ombilicul și palmele mâinilor ar trebui spălate cu apă. Nu ar trebui să te așezi niciodată pe pleavă de porumb, sau pe păr, sau pe cenușă, sau pe oase. Nu ar trebui, în niciun caz, să folosești apa folosită de altcineva pentru baie. Ar trebui să efectuezi întotdeauna Homa pentru a mulțumi zeităților și să reciți *Mantra Savitri*. Trebuie întotdeauna să mănânci în poziție șezândă. Nu trebuie niciodată să mănânci în timp ce mergi. Nu trebuie niciodată să-ți faci nevoile fiziologice în poziție verticală. Nu trebuie niciodată să-ți faci nevoile fiziologice pe cenușă sau într-un țarc de vaci. Trebuie să-ți speli picioarele înainte de a te așeza la masă. Nu trebuie niciodată să te așezi sau să te întinzi la somn cu picioarele umede. Cel care se așază la masă după ce și-a spălat picioarele, trăiește o sută de ani. Nu trebuie atinse niciodată aceste trei lucruri de mare energie în stare de impuritate, și anume: focul, vaca și un Brahman. Respectând această regulă, se dobândește longevitatea. Nu trebuie, în stare de impuritate, să privești aceste trei lucruri de mare energie, și anume: soarele, luna și stelele. Suflurile vitale ale unui tânăr urcă atunci când o persoană în vârstă și venerabilă îi sosește în casă. Le primește înapoi ridicându-se în picioare și salutându-l cuvenit pe oaspete. Bărbații în vârstă trebuie întotdeauna salutați. Văzându-i, trebuie să oferi locuri cu propria mână. După ce bătrânul s-a așezat, trebuie să te așezi și să rămâi cu mâinile împreunate în semn de respect. Când un bătrân merge pe drum, trebuie întotdeauna să-l urmezi în loc să mergi în față. Nu trebuie să te așezi niciodată pe un scaun rupt sau stricat. Trebuie aruncat, fără a mai fi folosit, un vas stricat de alamă albă. Nu trebuie să mănânci niciodată fără ca o bucată de vestimentație superioară să-ți acopere corpul. Nu trebuie să te scalzi niciodată în stare de nuditate. Nu trebuie să dormi niciodată în stare de nuditate. Nu trebuie să atingi niciodată rămășițele de la mâncarea sau farfuriile altora. Nu trebuie, în stare de impuritate, să atingi capul altcuiva, căci este scris în scripturi că suflurile vitale sunt toate concentrate în cap. Nu trebuie să lovești pe altcineva peste cap și nici să apuci pe altcineva de păr. Nu trebuie să-ți împreunezi mâinile pentru a-ți scărpina capul. Nu trebuie, în timp ce te scalzi, să-ți scufunzi repetat capul în apă. Făcând astfel, îți scurtezi viața. Cel care s-a scaldă cu capul scufundat nu trebuie să-și aplice ulei pe nicio parte a corpului după aceea. Nu trebuie să iei niciodată o masă fără să mănânci susan. Nu trebuie să predai (*Vedele* sau orice scriptură) atunci când ești impur. Nici nu trebuie să studiezi în timp ce ești impur. Când se ridică o furtună sau un miros neplăcut umple atmosfera, nu trebuie să te gândești la *Vede*. Persoanele cunoscătoare de istorie antică recită o *Gathă* cântată de Yama în zilele de demult. Cel care aleargă în stare de impuritate sau studiază *Vedele* în circumstanțe similare, într-adevăr, acel Brahman reînnoit care studiază *Vedele* la ore interzise, își pierde *Vedele* și își scurtează viața. De aceea, nu trebuie să studiezi *Vedele* cu atenție concentrată la ore interzise. Cei care își fac nevoile fiziologice cu fața spre soare, spre un foc arzând, spre o vacă, spre o persoană regenerată sau pe drum, devin cu viață scurtă. Ziua, ambele nevoi fiziologice trebuie satisfăcute cu fața spre nord. Noaptea, acele nevoi trebuie satisfăcute privind spre sud. Făcând astfel, nu-ți scurtezi viața. Cel care dorește să trăiască mult nu trebuie să neglijeze sau să insulte vreodată oricare dintre acești trei, oricât de slabi sau emaciați ar părea, și anume: Brahmanul, Kshatriya și șarpele. Toți trei sunt înzestrați cu otravă virulentă. Șarpele, dacă este furios, arde victima doar cu o privire a ochilor săi. Kshatriya, de asemenea, dacă este furios, arde obiectele mâniei sale imediat ce le vede, cu energia sa. Brahmanul, mai puternic decât oricare dintre aceștia doi, distruge nu doar obiectele mâniei sale, ci întreaga sa rasă, nu doar prin viziune, ci și prin gând.[202] Înțeleptul ar trebui, așadar, să aibă grijă de acești trei. Nu trebuie să te angajezi niciodată în vreo dispută cu învățătorul tău. O

201 *Pranan*, explică comentatorul, se referă la orificiile superioare ale corpului, precum nările, urechile și ochii.

Yudhishthira, dacă învățătorul se înfurie, el trebuie întotdeauna împăcat prin onorurile cuvenite care i se aduc. Chiar dacă învățătorul se întâmplă să fie în totalitate în greșeală, tot trebuie urmat și onorat de către celălalt. Fără îndoială, cuvintele calomnioase împotriva învățătorului consumă întotdeauna viețile celor care le rostesc. Cineva ar trebui să-și îndeplinească întotdeauna o nevoie fiziologică într-un loc îndepărtat de locuința sa. Ar trebui să-și spele picioarele la o distanță de locuința sa. Ar trebui să arunce întotdeauna resturile de la felurile sale de mâncare și farfurii într-un loc îndepărtat de locuința sa. Într-adevăr, cel care își dorește binele trebuie să facă toate acestea. Nu ar trebui să poarte ghirlande de flori roșii. Într-adevăr, cei care sunt înzestrați cu înțelepciune ar trebui să poarte ghirlande de flori de culoare albă. Renunțând la lotus și nufăr, O, tu cu mare putere, totuși, se poate purta pe cap o floare roșie, chiar dacă este o floare acvatică.[203] O ghirlandă de aur nu poate deveni impură în nicio circumstanță. După ce s-a scăldat, O, rege, ar trebui să folosească parfumuri amestecate cu apă.[204] Nu ar trebui să poarte niciodată îmbrăcămintea superioară pentru a-și acoperi membrele inferioare sau îmbrăcămintea inferioară pentru a-l acoperi pe cel superior. Nici nu ar trebui să poarte haine purtate de altcineva. Nu ar trebui, din nou, să poarte o bucată de pânză care nu are marginile laterale.[205] Când se culcă, O, rege, ar trebui să poarte o altă bucată de pânză. Când călătorește și pe un drum, ar trebui să poarte o altă bucată de pânză. La fel, când venerează zeitățile, ar trebui să poarte o altă bucată de pânză.[206] Omul inteligent ar trebui să-și ungă membrele cu unguente făcute din Priyangu, lemn de santal, Vilwa, Tagara și Kesara.[207] În respectarea unui post, ar trebui să se purifice printr-o baie și să-și împodobească persoana cu ornamente și unguente. Ar trebui să se abțină întotdeauna de la contactul sexual în zilele de lună plină și lună nouă. Nu ar trebui, niciodată, O, monarh, să mănânce din aceeași farfurie cu altcineva, chiar dacă celălalt este de rangul său sau egal. Nici nu ar trebui să mănânce vreodată mâncare preparată de o femeie în perioada ciclului menstrual. Nu ar trebui să mănânce niciodată mâncare sau să bea vreun lichid din care s-a extras esența. Nici nu ar trebui să mănânce nimic fără a oferi o porțiune din ea persoanelor care privesc cu dor mâncarea pe care o consumă. Omul inteligent nu ar trebui să stea niciodată aproape de cineva care este impur. Nici nu ar trebui să stea aproape de persoane care sunt cele mai importante în pioșenie.[208] Toată mâncarea care este interzisă în ritualurile nu ar trebui să fie consumată nici în alte ocazii. Fructele din *Ficus religiosa* și *Ficus Bengalensis*, precum și frunzele din *Crotolaria Juncea* și fructele din *Ficus glomerata*, nu ar trebui să fie mâncate niciodată de cel care își dorește binele. Carnea de capră, de vacă și de păun nu ar trebui să fie mâncată niciodată. Ar trebui să se abțină și de la carnea uscată și de la toată carnea alterată. Omul inteligent nu ar trebui să mănânce niciodată sare, luând-o cu mâna. Nici nu ar trebui să mănânce brânză și făină de orz prăjit noaptea. Ar trebui să se abțină și de la carnea animalelor care nu au fost sacrificate în ofrande. Ar trebui să mănânce, cu atenție concentrată, o dată dimineața și o dată seara, abținându-se complet de la orice mâncare, în intervalul dintre ele. Nu ar trebui să mănânci niciodată orice aliment în care poți detecta un fir de păr. De asemenea, nu ar trebui să mănânci la Sraddha unui dușman. Ar trebui să mănânci în tăcere; nu ar trebui să mănânci niciodată fără să-ți acoperi corpul cu un veșmânt superior și fără să stai jos.[209] Nu ar trebui să mănânci

202 Brahmana este mai puternic decât ceilalți doi, pentru că, în timp ce ceilalți doi nu pot răni decât atunci când își văd inamicul, Brahmana poate face acest lucru chiar și fără să-și vadă inamicul.

203 Obiceiul în India, în special în rândul brahmanilor ortodocși, este de a purta o singură floare pe cap, inserată în șuvița coroanei. Se spune că această floare poate fi una roșie, după interdicția din versetul anterior privind purtarea ghirlandelor din flori roșii.

204 Ceea ce se afirmă aici este că nu trebuie folosite parfumuri uscate, ci cele care sunt pisate cu apă și transformate într-o pastă.

205 Pânza purtată de un hindus are două franjuri laterale care conțin un număr mai mic de fire decât corpul pânzei.

206 S-a spus că hinduismul este un vast sistem de igienă personală. Aceste instrucțiuni privind schimbarea îmbrăcămintei sunt respectate cu strictețe de fiecare hindus rigid până în ziua de azi. Nu pare să fi avut loc nicio schimbare în obiceiurile zilnice ale oamenilor.

207 *Príyangu* este *Aglaia Roxburghiana*. Vilwa este *Egle marmelos*. Tagara este *Taberuaemontana coronaria*, Linn. Kesara este probabil *Eclipta alba*, Hassk.

208 *Na* este numele propriu, singular, al lui *Nri*, care înseamnă „bărbat”.

209 Una dintre traducerile vernaculare interpretează *valena* ca însemnând copil și *parasraddha* ca însemnând primul sau *adya sraddha*.

niciodată niciun aliment aşezându-l pe pământul gol. Nu ar trebui să mănânci niciodată decât în poziţie şezândă. Nu ar trebui să faci niciun zgomot în timp ce mănânci.[210] Omul inteligent ar trebui mai întâi să ofere apă şi apoi mâncare celui care i-a devenit oaspete, iar după ce l-a servit astfel pe oaspete, ar trebui să se aşeze el însuşi la masă. Cel care se aşază la cină în rând cu prietenii şi mănâncă orice mâncare fără să le ofere prietenilor săi, se spune că mănâncă otravă virulentă. În ceea ce priveşte apa şi Payasa şi făina de orz prăjit şi iaurtul şi *ghee*-ul şi mierea, nu ar trebui niciodată, după ce le-ai băut sau mâncat, să oferi resturile altora. Nu ar trebui niciodată, O, conducător de oameni, să mănânci vreun aliment cu îndoială.[211] Cel care doreşte mâncare nu ar trebui să bea iaurt la sfârşitul mesei. După ce masa s-a terminat, ar trebui să-şi spele gura şi faţa doar cu (mâna dreaptă) şi, luând puţină apă, ar trebui apoi să-şi introducă degetul mare de la piciorul drept în ea. După spălare, ar trebui să-şi atingă creştetul capului cu (mâna dreaptă). Cu atenţie concentrată, ar trebui apoi să atingă focul. Omul care ştie să respecte toate aceste rânduieli cu grijă reuşeşte să atingă cel mai înalt loc printre rudele sale. Ar trebui, după ce şi-a terminat mesele, să-şi spele nasul, ochii, urechile, buricul şi ambele mâini cu apă. Nu ar trebui, totuşi, să-şi ţină mâinile ude. Între vârful şi rădăcina degetului mare se află sacrul *Tirtha* cunoscut sub numele de Brahma. Pe dosul degetului mic, se spune, se află Deva-tirtha. Spaţiul dintre degetul mare şi arătător, O, Bharata, ar trebui folosit pentru a îndeplini riturile Pitri, după ce a atins apa conform rânduielii.[212] Nu ar trebui să se răzbune niciodată pe alţii. De asemenea, nu ar trebui să pronunţe niciodată nimic neplăcut. Omul care îşi doreşte binele nu ar trebui să încerce niciodată să provoace asupra sa mânia altora. Nu ar trebui să încerce niciodată să converseze cu o persoană care a căzut de la starea sa. Însuşi vederea unei astfel de persoane ar trebui evitată. Nu ar trebui să intre niciodată în contact cu o persoană căzută. Evitând un astfel de contact, reuşeşte să obţină o viaţă lungă. Nu ar trebui să facă niciodată sex în timpul zilei. De asemenea, nu ar trebui să aibă contact sexual cu o fată, nici cu o prostituată, nici cu o femeie sterilă. Nu ar trebui să aibă niciodată contact sexual cu o femeie care nu s-a spălat după expirarea perioadei sale menstruale. Evitând astfel de acţiuni, reuşeşte să obţină o viaţă lungă. După ce a spălat membrele indicate, în vederea actelor religioase, ar trebui să-şi spele buzele de trei ori şi încă o dată de două ori. Făcând acest lucru, devine purificat şi apt pentru actele religioase. Organele de simţ ar trebui spălate de fiecare dată o dată, iar apa ar trebui stropită şi peste tot corpul. După aceea, ar trebui să treacă prin închinarea Pitrilor şi a zeităţilor, în conformitate cu rânduielile *Vedelor.* Ascultă-mă, O, tu din rasa Kuru, în timp ce îţi spun ce purificare este curăţitoare şi benefică pentru un Brahmana. Înainte de a începe să mănânce şi după ce a terminat masa, şi în toate actele care necesită purificare, Brahmana ar trebui să facă *achamana* cu apă aşezată pe membrul numit *Brahmatirtha*.[213] După ce a eliminat materie din gât sau a expectorat, ar trebui să-şi spele gura înainte de a deveni pur. Un rudă care este bătrână sau un prieten care este sărac ar trebui să fie stabilit în casa ta şi confortul său ar trebui să fie asigurat de parcă ar fi un membru al familiei. Făcând acest lucru, reuşeşte să dobândească atât faimă, cât şi o viaţă lungă. Stabilirea porumbeilor în casa cuiva este plină de binecuvântare, la fel ca şi a papagalilor, masculi şi femele. Dacă sunt luate în gospodărie, femelele reuşesc să alunge calamitatea. Acelaşi lucru este valabil şi pentru gândacii de bucătărie. Dacă licuricii, vulturii, porumbeii de pădure şi albinele intră într-o casă sau caută să se stabilească în ea, trebuie să se facă acte de împăcare a zeităţilor. Acestea sunt creaturi de semn rău, la fel şi şoimii. Nu trebuie să se divulge niciodată secretele oamenilor cu suflet înalt; nu trebuie să se aibă relaţii sexuale cu o femeie interzisă. De asemenea, nu trebuie să se aibă astfel de relaţii cu soţia unui rege sau cu femeile care sunt prietene ale reginelor. Nu trebuie să se cultive intimitatea cu medicii, cu copiii, cu persoanele în vârstă sau cu servitorii, O Yudhishthira. Trebuie să se aibă întotdeauna grijă de prieteni, de Brahmani şi de cei care cer protecţie. Făcând acest lucru, O

---

210 Acest zgomot se referă la cel produs de mestecat, supt sau lins etc. Este un obicei urât al unor persoane.

211 De exemplu, se îndoieşte dacă va putea să digere sau nu, dacă ceea ce ia este curat sau nu, sau dacă va fi prea mult pentru el.

212 Atunci când se oferă anumite obiecte la Sraddha, acestea sunt mai întâi aşezate pe această parte a mâinii drepte şi apoi oferite cu *mantrele* corespunzătoare către Pitri.

213 *Achamana* nu este tocmai o spălare, dar când cineva este îndrumat să efectueze *achamana* după ce a mâncat, aceasta implică, desigur, un act de spălare. La începutul actelor religioase, însă, ritualul *achamana* constă doar în atingerea buzelor şi a altor părţi ale corpului cu apă.

rege, se dobândește o viață lungă. Omul înțelept ar trebui să locuiască într-o casă care a fost construită cu ajutorul unui Brahmana și al unui inginer priceput în profesia sa, dacă într-adevăr, O rege, își dorește binele său.[214] Nu ar trebui să doarmă cineva la revărsatul serii, O rege. Nici nu ar trebui să studieze în astfel de oră pentru a dobândi vreo ramură de cunoaștere. Nici nu ar trebui să mănânce cel înzestrat cu inteligență la o astfel de oră. Acționând astfel, se dobândește o viață lungă. Nu trebuie să se facă niciodată nicio faptă în cinstea Pitrilor pe timp de noapte. Nu trebuie să-și împodobească nimeni trupul după ce a terminat de mâncat. Cel care dorește avansarea trebuie să facă baie noaptea. De asemenea, O Bharata, trebuie să se abțină întotdeauna de la făina de orz prăjit noaptea. Resturile de mâncare și băutură, precum și florile cu care s-au venerat zeitățile, nu trebuie folosite niciodată. Invitând un oaspete noaptea, nu trebuie forțat niciodată să mănânce până la saţietate cu o curtoazie excesivă. Nici nu ar trebui să mănânce cineva până la saţietate noaptea. Nu ar trebui să se ucidă o pasăre (pentru a o mânca), mai ales după ce a fost hrănită.[215] Cel înzestrat cu înțelepciune ar trebui să se căsătorească cu o fată născută într-o familie înaltă, dotată cu semne de bun augur și la vârsta deplină. Zămislind copii cu ea și perpetuând astfel neamul prin acest mijloc, ar trebui să-și dea fiii unui învățător bun pentru a dobândi cunoștințe generale, O Bharata, precum și cunoașterea obiceiurilor specifice ale familiei, O monarhule. Fetele pe care le poate avea ar trebui dăruite tinerilor din familii respectabile, care sunt din nou înzestrați cu inteligență. Fiii ar trebui, de asemenea, să fie stabiliți și o parte din moștenirea familiei, dată lor, O Bharata, ca provizie. Cel care se va scălda ar trebui să-și scufunde capul în apă înainte de a se așeza pentru a efectua orice act în cinstea Pitrilor sau a zeităților. Nu trebuie să se facă niciodată un Sraddha sub constelația de naștere. Nu trebuie efectuat niciun Sraddha sub niciunul dintre Bhadrapada (anterior sau ulterior), nici sub constelația Krittika, O Bharata. Sraddha nu trebuie efectuat niciodată sub niciuna dintre acele constelații considerate feroce (cum ar fi Aslesha etc.) și niciuna dintre cele care, prin calcul, par a fi ostile. Într-adevăr, în acest sens, toate acele constelații care sunt interzise în tratatele de astrologie ar trebui evitate. Ar trebui să stea cu fața fie spre est, fie spre nord în timp ce se bărbierește pe mâna unui bărbier. Făcând astfel, O mare rege, se reușește dobândirea unei vieți lungi. Nu trebuie să se îndulcească niciodată în calomnierea altora sau în auto-reproș, căci, O conducător al Bharataşilor, se spune că defăimarea este păcătoasă, fie asupra altora, fie asupra propriei persoane. La căsătorie, trebuie evitată o femeie care duce lipsă de un membru. De asemenea, ar trebui evitată o fată care este astfel. O femeie din aceleași Pravara ar trebui, de asemenea, evitată; la fel și una care are vreo malformație; la fel și una care s-a născut în rasa căreia îi aparține mama.[216] Înțeleptul nu ar trebui să aibă niciodată raporturi sexuale cu o femeie bătrână, sau cu una care a abandonat modul de viață domestic pentru a intra în modul de viață al pădurii, sau cu una credincioasă soțului ei, sau cu una ale cărei organe genitale nu sunt sănătoase sau bine formate.[217] Nu trebuie să te căsătorești cu o femeie de culoare gălbuie, sau cu una afectată de lepră, sau născută într-o familie în care a existat epilepsie, sau una de rang și moravuri joase, sau născută într-o familie în care a apărut boala numită Switra (lepră), sau aparținând de drept unei rase în care există decese premature. Doar acea fată care este înzestrată cu semne de bun augur, și care este înzestrată cu diverse calități, care este atrăgătoare și frumoasă, ar trebui să fie căsătorită. Unul ar trebui să se căsătorească, O, Yudhishthira, într-o familie mai înaltă sau cel puțin egală cu a sa proprie. Cel care își dorește propria prosperitate, nu ar trebui să se căsătorească niciodată cu o femeie de o ordine inferioară sau care s-a îndepărtat de ordinea nașterii sale. Aprinzând cu grijă focul, unul ar trebui să îndeplinească toate acele acte care au fost rânduite și declarate în *Vedă* sau de către Brahmani.[218] Nu ar trebui să se încerce niciodată

214 Ajutorul brahmanului este necesar pentru alegerea terenului, stabilirea orientării longitudinale și a altor direcții ale casei, precum și pentru stabilirea zilei de începere a lucrărilor de construcție.

215 Adopt sensul indicat de Nilakantha. Potrivit lui, acest verset interzice uciderea păsărilor pe timp de noapte și uciderea lor după ce au fost hrănite și adoptate. Într-adevăr, se pot cumpăra astfel de păsări ucise de alții pentru hrană. Cuvântul *Dwija*, însă, poate însemna atât păr, cât și unghii. Prin urmare, prima parte a versului poate fi interpretată ca o interdicție de a tăia părul și unghiile după masă. În acest caz, cuvintele *na samarcha reta* ar fi dificil de interpretat. Probabil că acest lucru l-a determinat pe comentator să interpreteze *Dwija* aici ca fiind o pasăre. Unele texte citesc *panam* în loc de *na cha*.

216 Pravaras indică rasa din care provine o persoană. Ele sunt numite după numele Rishi-lor vedici.

217 Comentatorul explică că *ayonim* înseamnă origine necunoscută, iar *vlyonlm* înseamnă origine modestă.

218 *Brahmanih* se referă aici la ritualurile din *Vede* și nu la persoanele de rangul întâi.

rănirea femeilor. Soțiile trebuie protejate întotdeauna. Răutatea scurtează întotdeauna viața. Prin urmare, unul ar trebui să se abțină întotdeauna de a purta răutate. Somnul în timpul zilei scurtează viața. A dormi după răsăritul soarelui scurtează viața. Cei care dorm în orice moment al amurgului, sau la căderea nopții, sau care merg la culcare într-o stare de impuritate, își scurtează viața. Adulterul scurtează întotdeauna viața. Nu ar trebui să se rămână într-o stare de impuritate după ras.[219] Ar trebui, O, Bharata, să te abții cu grijă de a studia sau recita *Vedele*, și de a mânca, și de a te scălda, la lăsarea serii. Când vine amurgul, ar trebui să-ți aduni simțurile pentru meditație, fără a face niciun act. Ar trebui, O, rege, să te speli și apoi să venerezi Brahmani. Într-adevăr, ar trebui să te speli înainte de a venera zeitățile și de a saluta cu reverență învățătorul. Nu ar trebui să mergi niciodată la un sacrificiu fără a fi invitat. Într-adevăr, cineva poate merge acolo fără invitație dacă dorește doar să vadă cum se desfășoară jertfa. Dacă cineva merge la o jertfă (în orice alt scop) fără invitație și dacă, din această cauză, nu primește onorurile cuvenite de la cel ce jertfește, viața i se scurtează. Nimeni nu ar trebui să plece singur într-o călătorie în ținuturi străine. De asemenea, nimeni nu ar trebui să meargă niciodată singur în vreun loc noaptea. Înainte de a se lăsa seara, ar trebui să se întoarcă acasă și să rămână înăuntru. Ar trebui să asculte întotdeauna poruncile mamei, tatălui și învățătorului său, fără a judeca deloc dacă acele porunci sunt benefice sau nu. Ar trebui, O, rege, să acorde o mare atenție *Vedelor* și științei armelor. Apoi, O, rege, ocupă-te cu atenție de practica călăriei pe elefant, armăsar și car de luptă. Omul care se ocupă cu atenție de acestea reușește să obțină fericirea. Un astfel de rege reușește să devină de neînvins de către dușmani și să-și conducă supușii și rudele fără ca vreunul să-l poată învinge. Regele care atinge o astfel de poziție și care se ocupă cu atenție de datoria de a-și proteja supușii, nu trebuie să suporte niciodată pierderi. Ar trebui să dobândești, O, rege, știința raționamentului, precum și știința cuvintelor, știința Ghandarvilor și cele patruzeci și șase de ramuri ale cunoașterii cunoscute sub numele de *Kala*. Ar trebui să asculți zilnic *Puranele* și *Itihasele* și toate celelalte narațiuni care există, precum și viețile tuturor persoanelor cu suflet înalt. Când soția trece prin perioada menstruală, nu ar trebui să aibă niciodată contact sexual cu ea, nici măcar să o cheme la discuție. Omul înzestrat cu înțelepciune poate accepta compania ei în a patra zi după baia de purificare. Dacă se face contact sexual în a cincea zi de la prima apariție a ciclului, se obține o fiică. Făcând contact sexual în a șasea zi, se întâmplă să aibă un fiu. Omul înțelept ar trebui să respecte această regulă (privind zilele impare și pare) în chestiunea contactului sexual. Rudele, socrii și prietenii ar trebui tratați cu toții cu respect. Ar trebui, după puterile sale, să venereze zeitățile în jertfe, dând diverse feluri de articole ca Dakshina (daruri pentru preoți). După ce perioada prevăzută pentru modul de viață domestic a fost depășită, ar trebui, O, rege, să intri în viața de sihastru de pădure. Ți-am spus astfel, în scurt, toate indicațiile persoanelor care reușesc să trăiască mult.[220] Ceea ce nu ți-am spus trebuie să auzi din gura celor inițiați în cele trei *Vede*, O, Yudhishthira. Ar trebui să știi că purtarea este rădăcina prosperității. Purtarea este sporitorul faimei. Este purtarea care prelungește viața. Este purtarea care distruge toate calamitățile și relele. S-a spus că purtarea este superioară tuturor ramurilor cunoașterii. Este purtarea care naște dreptatea, și este dreptatea care prelungește viața. Purtarea este productivă de renume, de viață lungă și de rai. Purtarea este cel mai eficient ritual de a mulțumi zeitățile (pentru a aduce orice fel de bun augur). Brahmanul auto-născut însuși a spus că ar trebui să se arate compasiune față de toate ordinele de oameni.[221]

SECȚIUNEA CV

Yudhishthira a spus: Spune-mi, O, șef al neamului Bharata, cum ar trebui să se comporte fratele mai mare față de frații mai mici și cum ar trebui să se comporte frații mai mici față de fratele mai mare.

---

219 De fapt, se recomandă să te speli după ce te razi. După ce te razi, ești considerat impur până te speli.

220 *Uddesa* înseamnă, după cum explică comentatorul, *pe scurt.*

221 Cuvântul tradus prin „conduită” în versetul final al acestei lecții este *acharah*. El nu se referă doar la comportamentul față de sine și față de ceilalți, adică față de ființe inferioare, egale și superioare. Cuvântul *acharah* include, așadar, întregul ansamblu de fapte pe care le săvârșește cineva în această viață, inclusiv sentimentele pe care le nutrește.

Bhishma spuse: Poartă-te mereu, O, fiu, faţă de fraţii tăi mai mici aşa cum se cuvine celui mai mare frate. Tu eşti întotdeauna cel mai mare dintre toţi aceşti fraţi ai tăi. Acel înalt comportament pe care dascălul ar trebui să-l adopte întotdeauna faţă de discipolii săi ar trebui adoptat de tine faţă de fraţii tăi mai mici. Dacă dascălul este lipsit de înţelepciune, discipolul nu poate nicidecum să se comporte cu el într-un mod respectuos sau adecvat. Dacă dascălul este înzestrat cu puritate şi un comportament înalt, şi discipolul reuşeşte să atingă acelaşi fel de comportament, O, Bharata. Fratele cel mai mare trebuie uneori să fie orb la faptele fraţilor săi mai mici şi, deşi înzestrat cu înţelepciune, ar trebui uneori să acţioneze de parcă nu ar înţelege faptele lor. Dacă fraţii mai mici se fac vinovaţi de vreo ilegalitate, fratele cel mai mare ar trebui să-i corecteze prin mijloace indirecte. Dacă există o bună înţelegere între fraţi şi dacă fratele cel mai mare încearcă să-i corecteze pe fraţii săi mai mici prin mijloace directe sau ostensibile, acei inamici, O, fiu al lui Kunti, care sunt mâhniţi la vederea unei astfel de bune înţelegeri şi care, prin urmare, caută mereu să provoace o dezbinare, se pun să dezbine fraţii şi să semene vrajbă între ei. Cel mai mare frate este cel care sporeşte prosperitatea familiei sau o distruge complet. Dacă fratele cel mai mare este lipsit de simţ şi are un comportament ticălos, el aduce distrugerea întregii familii. Fratele cel mai mare care îşi răneşte fraţii mai mici încetează a fi considerat cel mai mare şi îşi pierde partea din proprietatea familiei şi merită să fie oprit de rege. Omul care acţionează înşelător trebuie, fără îndoială, să meargă în regiunile tristeţii şi ale oricărui fel de rău. Naşterea unei astfel de persoane nu foloseşte la nimic, la fel ca florile trestiei.[222] Familia în care se naşte o persoană păcătoasă devine subiectul oricărui rău. O astfel de persoană aduce infamie, iar toate faptele bune ale familiei dispar. Acei fraţi care sunt dedicaţi faptelor rele îşi pierd părţile din proprietatea familiei. În acest caz, fratele cel mai mare poate însuşi toată proprietatea Yautuka fără a da vreo parte fraţilor săi mai mici. Dacă fratele cel mai mare face o achiziţie, fără a folosi proprietatea paternă şi mergând într-un loc îndepărtat, el o poate însuşi pentru uzul său, fără a da vreo parte fraţilor săi mai mici. Dacă fraţii neseparaţi doresc (în timpul vieţii tatălui lor) să împartă proprietatea familiei, tatăl ar trebui să acorde părţi egale tuturor fiilor săi. Dacă fratele cel mai mare este de fapte păcătoase şi neînsemnat prin realizări de orice fel, el poate fi ignorat de fraţii săi mai mici. Dacă soţia sau fratele mai mic este păcătos, tot trebuie să se aibă grijă de binele ei sau al lui. Cei care cunosc eficacitatea dreptăţii spun că dreptatea este cel mai înalt bine. *Upadhyaya* este superior chiar şi celor zece *Acharya*. Tatăl este egal cu zece *Upadhyaya*. Mama este egală cu zece taţi sau chiar cu întregul pământ. Nu există un superior egal cu mama. Într-adevăr, ea transcende pe toţi în ceea ce priveşte reverenţa datorată ei.[223] Din acest motiv, oamenii consideră că mama merită atâta reverenţă. După ce tatăl nu mai respiră, O, Bharata, fratele cel mai mare ar trebui privit ca un tată. Fratele cel mai mare este cel care ar trebui să le asigure mijloacele de subzistenţă şi să-i protejeze şi să-i îngrijească. Toţi fraţii mai mici ar trebui să se încline în faţa lui şi să-i respecte autoritatea. Într-adevăr, ei ar trebui să trăiască în dependenţă de el, la fel cum au făcut de tatăl lor cât timp acesta a fost în viaţă. În ceea ce priveşte corpul, O, Bharata, tatăl şi mama îl creează. Naşterea însă, pe care o instituie *Acharya*, este considerată a fi naşterea adevărată, aceea fiind, în plus, cu adevărat veşnică şi nemuritoare. Sora cea mai mare, O, şef al rasei lui Bharata, este ca o mamă. Soţia celui mai mare frate este de asemenea ca o mamă, deoarece fratele mai mic, în copilărie, primeşte lapte de la ea.[224]

---

222 Floarea trestiei nu poate fi culeasă pentru a fi oferită zeilor.

223 Un *Acharya* este un instructor obişnuit. Cel care predă *Vedele* este numit *Upadhyaya*. *Upadhyaya* este mai mare decât zece *Acharyas* sau profesori obişnuiţi. Tatăl, la rândul său, merită de zece ori mai mult respect decât *Upadhyaya*. În ceea ce priveşte mama, respectul cuvenit ei este mai mare decât cel cuvenit tatălui. Mama este egală cu întreaga lume.

224 Multe dintre versetele acestei lecţii sunt din Manu. Poziţiile relative ale Acharya, Upadhyaya, tatăl şi mama, aşa cum sunt prezentate în versetul 15, nu sunt în concordanţă cu Manu. Versetul 15 ar arăta că *Upadhyaya* era considerat mult superior lui *Acharya*. În Manu, II—140-41, el este numit un Acharya care a predat toate *Vedele*, fără nici o remuneraţie. Pe de altă parte, cel care predă o anumită *Vedă* pentru a-şi câştiga existenţa, era numit *Upadhyaya*. Prima linie a versetului 19 corespunde cu Manu, II— 148. Sensul este că naşterea pe care o obţine cineva de la părinţii săi este supusă morţii; în timp ce naşterea obţinută de la învăţătorul este o adevărată regenerare, nepieritoare şi nemuritoare. Se pune întrebarea dacă vreo altă naţiune a acordat un astfel de respect persoanelor angajate în învăţământ.

SECȚIUNEA CVI

Yudhishthira a spus: Dispoziția de a respecta postul se observă, O, strămoșule, în toate clasele sociale, inclusiv în rândul *mlechchhas*. Totuși, motivul pentru care se întâmplă acest lucru nu ne este cunoscut. Am auzit că numai brahmanii și kshatriyasi ar trebui să respecte jurământul postului. Cum, O, strămoșule, pot fi considerate celelalte clase sociale ca obținând vreun merit prin respectarea postului? Cum au ajuns jurămintele și postul să fie respectate de persoane din toate clasele sociale, O, rege? Care este scopul pe care îl atinge cel dedicat respectării postului? S-a spus că postul este foarte meritoriu și că postul este un mare refugiu. O, prinț al oamenilor, care este rodul pe care îl culege în această lume omul care respectă postul? Prin ce mijloace se curăță cineva de păcatele sale? Prin ce mijloace dobândește cineva dreptatea? Prin ce mijloace, O, cel mai bun dintre Bharatas, reușește cineva să dobândească raiul și meritul? După ce a respectat postul, ce ar trebui să dăruiască cineva, O, rege? O, spune-mi, care sunt îndatoririle prin care cineva poate reuși să obțină astfel de obiecte care duc la fericire?

Vaisampayana a continuat: Fiului lui Kunti, născut din zeul Dharma, care era familiarizat cu toate îndatoririle și care i-a spus astfel, fiul lui Santanu, Bhishma, care era familiarizat cu toate îndatoririle, i-a răspuns cu următoarele cuvinte:

Bhishma a spus: În vremurile de demult, O, rege, am auzit despre aceste merite înalte, O, șef al neamului Bharata, ca fiind legate de respectarea posturilor conform ordonanței. Eu, O, Bharata, i-am pus lui *Rishi* Angiras, de mare merit ascetic, exact aceeași întrebare pe care mi-ai pus-o tu astăzi. Întrebat astfel de mine, ilustrul Rishi, care a ieșit din focul sacrificial, mi-a răspuns astfel în ceea ce privește respectarea posturilor conform ordonanței.

Angiras a spus: În ceea ce privește brahmanii și kșatriii, posturile de trei nopți consecutive sunt prescrise pentru ei, O, bucurie a Kurușilor. Într-adevăr, O, șef al oamenilor, un post de o noapte, de două nopți și de trei nopți poate fi respectat de ei. (Ei nu ar trebui să depășească niciodată trei nopți). În ceea ce privește Vaisya și Sudra, durata postului prescrisă pentru ei este de o singură noapte. Dacă, din nebunie, ei respectă postul timp de două sau trei nopți, astfel de posturi nu duc niciodată la progresul lor. Într-adevăr, pentru Vaisya și Sudra, postul timp de două nopți a fost prescris (în anumite ocazii speciale). Postul de trei nopți, însă, nu le-a fost prescris de către persoanele familiarizate cu îndatoririle și care le respectă. Omul înțelept care, cu simțurile și sufletul sub control, O Bharata, postește, abținându-se de la una dintre cele două mese, în a cincea și a șasea zi a lunii, precum și în ziua de lună plină, devine îndurător, iertător, frumos și familiarizat cu scripturile. O astfel de persoană nu rămâne niciodată fără copii și săracă. Cel care aduce sacrificii pentru a adora zeitățile în a cincea și a șasea zi a lunii, îi depășește pe toți membrii familiei sale și reușește să hrănească un număr mare de brahmani. Cel care observă post în zilele a opta și a paisprezecea ale celei de-a doua jumătăți de lună, scapă de tot felul de boli și este înzestrat cu o mare energie. Omul care se abține de la o masă în fiecare zi pe parcursul lunii numite *Margasirsha*, ar trebui, cu reverență și devotament, să hrănească un număr de Brahmani. Făcând astfel, el scapă de toate păcatele sale. Un astfel de om devine înzestrat cu prosperitate, iar tot felul de grâne devin ale sale. El este înzestrat cu energie. De fapt, o astfel de persoană culege o abundență de recoltă din câmpurile sale, dobândește bogății mari și multă provizie de cereale. Acel om, O, fiu al lui Kunti, care petrece întreaga lună Pausha, abținându-se în fiecare zi de la una dintre cele două mese, devine înzestrat cu noroc, trăsături plăcute și mare faimă. Cel ce petrece întreaga lună Magha, abținându-se în fiecare zi de la una dintre cele două mese, se naște într-o familie nobilă și ajunge la o poziție de eminență printre rudele sale. Cel ce petrece întreaga lună *Bhagadaivata*, limitându-se în fiecare zi la o singură masă, devine un favorit al femeilor, care, într-adevăr, îi cedează ușor stăpânirii sale. Cel ce petrece întreaga lună Chaitra, limitându-se în fiecare zi la o singură masă, se naște într-o familie nobilă și devine bogat în aur, pietre prețioase și perle. Persoana, fie bărbat, fie femeie, care petrece

luna Vaisakha, limitându-se în fiecare zi la o singură masă și ținându-și simțurile sub control, reușește să ajungă la o poziție de eminență printre rudele sale. Persoana care petrece luna *Jyaishtha*, limitându-se în fiecare zi la o singură masă pe zi, reușește să atingă o poziție de eminență și bogăție mare. Dacă este femeie, ea culege aceeași recompensă. Cel ce petrece luna *Ashadha*, limitându-se la o singură masă pe zi și cu simțurile concentrate constant asupra datoriilor sale, devine înzestrat cu multă provizie de cereale, bogăție mare și o procreație numeroasă. Cel ce petrece luna *Sravana*, limitându-se la o singură masă pe zi, primește onorurile Abhisheka oriunde s-ar afla și ajunge la o poziție de eminență printre rudele pe care le sprijină. Acel om care se limitează la o singură masă pe zi pentru întreaga lună *Proshthapada*, devine înzestrat cu bogăție mare și ajunge la o prosperitate crescândă și durabilă. Omul care petrece luna *Aswin*, limitându-se la o singură masă pe zi, devine pur în suflet și corp, înzestrat cu animale și vehicule în abundență, și o procreație mare. Cel care petrece luna *Kartika*, limitându-se la o singură masă pe zi, dobândește eroism, mulți soți și mare faimă. Ți-am spus acum, O, căpetenie a oamenilor, care sunt roadele obținute de oameni prin postul ținut timp de douăsprezece luni, în detaliu. Ascultă acum, O, rege, cum îți spun care sunt regulile referitoare la fiecare zi lunară. Omul care se abține de la aceasta în fiecare zi și mănâncă orez la fiecare cincisprezece zile, dobândește un număr mare de vite, o progenitură numeroasă și o viață lungă. Cel care ține post timp de trei nopți în fiecare lună și se comportă astfel timp de doisprezece ani, ajunge la o poziție de supremație printre rudele și asociații săi, fără ca un rival să-i conteste pretenția și fără nicio teamă cauzată de cineva care încearcă să ajungă la același nivel. Aceste reguli pe care ți le spun, O, căpetenie a rasei lui Bharata, trebuie respectate timp de doisprezece ani. Să se manifeste înclinația spre aceasta. Omul care mănâncă o dată dimineața și o dată după apus și se abține de la băut (sau de la a mânca orice) în interval, și care manifestă compasiune față de toate creaturile și varsă unt clarificat pe focul său sacru în fiecare zi, atinge succesul, O, rege, în șase ani. Nu este nicio îndoială în aceasta. Un astfel de om acumulează meritul care aparține jertfei *Agnishtoma*. Înzestrat cu merit și eliberat de orice fel de pată, el ajunge în regiunea Apsarelor care răsună de sunetul cântecelor și dansurilor și își petrece zilele în compania a o mie de fecioare de o mare frumusețe. El călătorește pe un car de culoarea aurului topit și primește onoruri mari în regiunea lui Brahma. După epuizarea acelui merit, o astfel de persoană se întoarce pe pământ și dobândește o poziție de prim-plan. Omul care petrece un an întreg, limitându-se în fiecare zi la o singură masă, dobândește meritul jertfei *Atiratra*. El urcă în cer după moarte și primește mari onoruri acolo. După epuizarea acelui merit, el se întoarce pe pământ și dobândește o poziție de eminență. Cel care petrece un an întreg ținând post timp de trei zile consecutive și mâncând în a patra zi, și care se abține de la vătămare din toate părțile, aderă la adevărul vorbirii și își ține simțurile în control, dobândește meritul jertfei *Vajapeya*. O astfel de persoană urcă în cer după moarte și primește onoruri mari acolo. Omul acela, O, fiu al lui Kunti, care petrece un an întreg ținând post timp de cinci zile și mâncând doar în a șasea zi, dobândește meritul Jertfei Cailor. Carul pe care îl conduce este tras de Chakravaka. O astfel de persoană se bucură de tot felul de fericire în cer timp de patruzeci de mii de ani. Cel care petrece un an întreg ținând post timp de șapte zile și mâncând doar în a opta zi, dobândește meritul jertfei *Gavamaya*. Carul pe care îl conduce este tras de lebede și cocori. O astfel de persoană se bucură de tot felul de fericire în Cer timp de cincizeci de mii de ani. Cel care petrece un an întreg, O, rege, mâncând doar la interval de cincisprezece zile, dobândește meritul unui post continuu de șase luni. Aceasta a fost spusă chiar de ilustrul Angiras. O astfel de persoană locuiește în cer timp de șaizeci de mii de ani. El este trezit în fiecare dimineață din patul său de notele dulci ale Vina-urilor, Vallaki-urilor și flautelor, O, rege. Cel care petrece un an întreg, bând doar puțină apă la sfârșitul fiecărei luni, dobândește, O, monarh, meritul jertfei *Viswajit*. O astfel de persoană călătorește pe un car tras de lei și tigri. El locuiește în cer timp de șaptezeci de mii de ani în plăcerea oricărui fel de fericire. Niciun post mai lung de o lună, O, căpetenie a oamenilor, nu a fost decretat. Chiar și acest lucru, O, fiu al Pritha, este decretul referitor la posturi care a fost declarat de înțelepții cunoscători de datorii. Omul care, neafectat de boală și liber de orice suferință, ține post, într-adevăr, la fiecare pas dobândește meritele care aparțin Jertfelor. O astfel de persoană urcă în Cer pe un car tras de lebede. Înzestrat cu putere, el se bucură de tot felul de fericire în cer timp de o sută de ani. O sută de Apsare de cele mai frumoase înfățișări

îl slujesc și se joacă cu el. El este trezit din pat în fiecare dimineață de sunetul Kanchi-urilor și Nupura-urilor acelor fecioare.[225] O astfel de persoană călătorește pe un car tras de o mie de lebede. Locuind din nou într-un regiune plină de sutele celor mai frumoase fecioare, el își petrece timpul în mare bucurie. Persoana care dorește cerul nu-i place accesul la forță atunci când slăbește, sau vindecarea rănilor atunci când este rănit, sau administrarea de medicamente vindecătoare atunci când este bolnav, sau mângâierea de către alții atunci când este supărat, sau atenuarea, prin cheltuirea de bunuri, a suferințelor cauzate de sărăcie, Părăsind această lume unde suferă doar privațiuni de tot felul, el pleacă în cer și călătorește pe care înfrumusețate cu aur, persoana sa împodobită cu ornamente de tot felul. Acolo, în mijlocul sutelor de fecioare frumoase, el se bucură de tot felul de plăcere și fericire, curățat de orice păcat. Într-adevăr, abținându-se de la mâncare și plăceri în această lume, el își ia rămas bun de la acest corp și urcă în cer ca rod al penitențelor sale. Acolo, liber de toate păcatele sale, sănătatea și fericirea devin ale sale și orice dorințe care îi apar în minte se împlinesc. O astfel de persoană călărește într-un car ceresc de culoare aurie, cu strălucirea soarelui de dimineață, împodobit cu perle și *lapis lazuli*, răsunând de muzica Vinas-urilor și Murajas-urilor, ornat cu stindarde și lămpi, și ecoul clopoțeilor cerești, o astfel de persoană se bucură de tot felul de fericiri în cer pentru atâția ani cât sunt porii din corpul său. Nu există *Sastra* superioară *Vedelor.* Nu există persoană mai demnă de reverență decât mama. Nu există dobândă superioară celei a Dreptății și nicio penitență superioară postului. Nu există nimic mai sacru, pe cer sau pe pământ, decât Brahmanii. În același mod, nu există penitență superioară respectării posturilor. A fost prin posturi că zeitățile au reușit să devină locuitori ai cerului. A fost prin posturi că Rishi au atins un succes înalt. Viswamitra a petrecut o mie de ani cerești, limitându-se în fiecare zi la o singură masă, și ca urmare a atins statutul de Brahman. Ciavna și Jamadagni și Vasishtha și Gautama și Bhrigu — toți acești mari Rishi înzestrați cu virtutea iertării, au atins cerul prin respectarea posturilor. În vremurile de demult, Angiras a declarat astfel marilor Rishi. Omul care învață pe altcineva meritul posturilor nu trebuie să sufere niciodată vreo formă de nenorocire. Ordonanțele despre posturi, în ordinea lor cuvenită, O, fiu al lui Kunti, au curs de la marele Rishi Angiras. Omul care citește zilnic aceste ordonanțe sau le ascultă citite, se eliberează de păcatele de orice fel. O astfel de persoană nu numai că este eliberată de orice calamitate, dar mintea sa devine incapabilă să fie atinsă de vreun defect. O astfel de persoană reușește să înțeleagă sunetele tuturor creaturilor în afară de cele umane și, dobândind faimă eternă, devine cel mai important din specia sa.

SECȚIUNEA CVII

Yudhishthira a spus: O, strămoș cu suflet înalt, ne-ai vorbit în mod corespunzător despre subiectul sacrificiilor, inclusiv despre meritele detaliate care le sunt asociate atât aici, cât și în viața de apoi. Trebuie însă reținut, O, strămoșule, că sacrificiile nu pot fi efectuate de oameni săraci, deoarece acestea necesită o cantitate mare de articole diverse. Într-adevăr, O, strămoșule, meritele legate de sacrificii pot fi dobândite numai de regi și prinți. Aceste merite nu pot fi dobândite de cei lipsiți de bogăție și de abilități, care trăiesc singuri și sunt neajutorați. Spune-ne, O, strămoșule, care sunt poruncile cu privire la acele acte care sunt pline de merite egale cu cele legate de sacrificii și care, prin urmare, pot fi îndeplinite de persoane lipsite de mijloace.[226]

Bhishma spuse: Ascultă, O, Yudhishthira! Acele ordonanțe pe care ți le-am spus – acelea, anume, care au fost promulgate pentru prima dată de marele *Rishi* Angiras și care se referă la fapte meritorii pentru sufletul lor – sunt considerate egale cu Sacrificiile (în ceea ce privește fructele pe care le aduc atât aici, cât și în viața de apoi). Acel om care ia o singură masă dimineața și una seara, fără a consuma hrană sau băutură în interval, și care respectă această regulă timp de șase ani

225 *Kanechi* este un ornament purtat de femei în jurul taliei sau șoldurilor. Are un disc strălucitor din aur sau argint, care atârnă de șold. Este denumit în mod obișnuit *Chandra-hara*. *Nupura* este o brățară de argint pentru gleznă, cu bile mobile în interior, astfel încât, atunci când purtătoarea se mișcă, acestea scot un sunet plăcut.

226 În versetul 3, *Avaguna* înseamnă *Nirguna*; *Ekatma* înseamnă *singur,* iar *asamhta* înseamnă fără *asociați*, adică neajutorat.

consecutiv, abținându-se în tot acest timp de la vătămarea oricărei creaturi și stropind în mod regulat focul său sacru cu ofrande în fiecare zi, atinge, fără îndoială, succesul. Un astfel de om dobândește în viața de apoi un car de culoarea aurului încins și obține o reședință, pentru milioane de ani, în regiunea lui Prajapati, în compania unor fecioare cerești care răsună mereu de sunetul muzicii și dansului și strălucește de efluvii de foc. Cel care petrece trei ani, limitându-se la o singură masă pe zi și abținându-se în tot acest timp de la orice relație sexuală cu altă femeie în afară de soția sa legiuită prin căsătorie, atinge meritul sacrificiului *Agnishtoma*. Un astfel de om este considerat că a efectuat un Sacrificiu, cu multe daruri de aur, care este drag însuși lui Vasava. Prin practicarea adevărului în vorbire, prin oferirea de daruri, prin venerarea Brahmanilor, prin evitarea răutății, devenind iertător și stăpân pe sine și cucerind mânia, un om atinge scopul suprem. Călătorind într-un car de culoarea norilor albi, tras de lebede, el trăiește, timp de milioane și milioane de ani, în compania Apsarelor. Postind o zi întreagă și mâncând o singură masă în a doua zi, el care stropește focul său sacru cu ofrande timp de un an întreg – într-adevăr, cel care observă un astfel de post și se ocupă în fiecare zi de focul său și se ridică din pat în fiecare zi înainte de răsăritul soarelui, atinge meritul sacrificiului *Agnishtoma*. Un astfel de om dobândește un car tras de lebede și cocori. Înconjurat de cele mai frumoase fecioare, el locuiește în regiunea lui Indra. Acel om care mănâncă o singură masă la fiecare a treia zi și stropește focul său sacru cu ofrande în fiecare zi timp de un an întreg – într-adevăr, cel care se ocupă astfel de focul său în fiecare zi și se trezește din somn în fiecare dimineață înainte de răsăritul soarelui, atinge înaltul merit al sacrificiului Atiratra. El dobândește un car tras de păuni, lebede și cocori. Pornind în regiunea celor șapte (cerești) Rishi, el își stabilește reședința acolo, înconjurat de Apsara de mare frumusețe. Este bine cunoscut că o astfel de ședere durează trei *Padme* întregi de ani.[227] Postind timp de trei zile la rând, cel care ia o singură masă în fiecare a patra zi și toarnă ofrande în focul său sacru în fiecare zi, dobândește marele merit al sacrificiului *Vajapeya*. Carul pe care îl dobândește este împodobit cu fecioare cerești de mare frumusețe care îl au pe Indra ca tată. El locuiește în regiunea lui Indra pentru milioane și milioane de ani și experimentează o mare fericire văzând jocurile șefului zeităților. Postind timp de patru zile la rând, cel care mănâncă o singură masă în fiecare a cincea zi și toarnă ofrande în focul sacru în fiecare zi timp de un an întreg și care trăiește fără lăcomie, spunând adevărul, venerând Brahmani, abținându-se de la orice fel de vătămare și evitând răutatea și păcatul, dobândește meritul sacrificiului *Vajapeya*. Carul pe care îl călărește este făcut din aur și tras de lebede și înzestrat cu strălucirea multor sori răsărind împreună. El dobândește un conac somptuos de alb pur. El trăiește acolo în mare fericire timp de o sută cincizeci de *Padme* întregi de ani.[228] Postind cinci zile, cel care mănâncă doar în a șasea zi și toarnă ofrande în focul său sacru în fiecare zi timp de un an întreg și care face trei băi pe parcursul zilei pentru a se purifica și a-și rosti rugăciunile și a-și face închinăciunea, și care duce o viață de *Brahmacharya*, lipsit de răutate în conduită, dobândește meritul sacrificiului *Gomedha*. El dobândește un car excelent ornat cu aur pur, posedând strălucirea unui foc arzând și tras de lebede și păuni. El doarme în poala Apsarelor și este trezit în fiecare dimineață de clinchetul melodios al Nupururilor și Kanchi-urilor. El duce o astfel de viață de fericire timp de zece miliarde de ani și trei miliarde în plus și opt și apoi zece *Padme* și două *Pataka*.[229] Un astfel de om locuiește, de asemenea, onorat de toți, în regiunea lui Brahma pentru atâția ani câte fire de păr sunt pe trupurile a sute de urși. Postind timp de șase zile, cel care mănâncă o singură masă în fiecare a șaptea zi și face libații pe focul sacru în fiecare zi, timp de un an întreg, abținându-se de la vorbire în tot acest timp și respectând jurământul de Brahmacharya, și abținându-se de la folosirea florilor, unguentelor, mierii și cărnii, ajunge în regiunile Maruților și ale lui India. Încununat cu împlinirea oricărei dorințe pe măsură ce aceasta se ivește în minte, el este servit și adorat de fecioare cerești. El dobândește meritele unui sacrificiu în care se donează o abundență de

227 Un Padma este un număr foarte mare. În loc să redăm exact astfel de cuvinte, în unele dintre versetele precedente, urmând sensul, am scris „milioane și milioane de ani”.

228 *Avartanani* înseamnă *ani*. Patru plus doisprezece fac șaisprezece, Sara este săgeată. Săgețile sunt în număr de cinci, așa cum le are Kama, zeul iubirii. Numărul focurilor este, de asemenea, șapte. Prin urmare, compusul *saragniparimana* înseamnă cinci și treizeci. Adăugând acest număr la șaisprezece, totalul ajunge la cincizeci și unu.

229 Un număr aproape nelimitat.

aur. Mergând în regiunile numite, el trăiește acolo timp de nenumărați ani în cea mai mare fericire.[230] Cel care arată iertare tuturor și, postind șapte zile, mănâncă în fiecare a opta zi timp de un an întreg, și, făcând libații în fiecare zi pe focul sacru, adoră zeitățile regulat, dobândește marile merite ale sacrificiului *Paundarika*. Carul pe care călărește este de o culoare asemănătoare cu cea a lotusului. Fără îndoială, un astfel de om dobândește, de asemenea, un număr mare de fecioare, înzestrate cu tinerețe și frumusețe, unele cu nuanțe ale pielii închise, altele cu nuanțe de aur și altele care sunt Syama, ale căror înfățișări și atitudini sunt dintre cele mai plăcute. Cel care postește opt zile și mănâncă o singură masă în fiecare a noua zi timp de un an întreg, și face libații pe focul sacru în fiecare zi, dobândește marile merite ale unei mii de sacrificii ale Cailor. Carul pe care călătorește în Rai este la fel de frumos ca un lotus. El face întotdeauna călătoriile sale pe acel car, însoțit de fiicele lui Rudra, împodobite cu ghirlande cerești și înzestrate cu strălucirea amiezii sau cu flăcările arzătoare. Ajungând în regiunile lui Rudra, el trăiește acolo în mare fericire timp de nenumărați ani. Cel care postește nouă zile și mănâncă o singură masă în fiecare a zecea zi timp de un an întreg, și face libații pe focul său sacru în fiecare zi, dobândește marele merit al unei mii de sacrificii ale Cailor și ajunge în compania fiicelor Brahmanilor înzestrate cu o frumusețe capabilă să încânte inimile tuturor creaturilor. Aceste fecioare, înzestrate cu o astfel de frumusețe, și unele dintre ele având o nuanță a pielii ca cea a lotusului și altele ca cea a aceleiași flori de culoare albastră, îl mențin întotdeauna în bucurie.[231] El dobândește un vehicul frumos, care se mișcă în cercuri frumoase și care arată ca norul dens numit Avarta, într-adevăr, s-ar putea spune că seamănă și cu o undă a oceanului. Acel vehicul răsună de clinchetul constant al șirurilor de perle și pietre prețioase și de sunetul melodios al scoicilor, și este împodobit cu coloane făcute din cristale și diamante, precum și cu un altar construit din aceleași minerale. El își face călătoriile pe un astfel de car, tras de lebede și cocori și trăiește milioane și milioane de ani în mare fericire în rai. Cel care postește zece zile și mănâncă numai unt clarificat în fiecare a unsprezecea zi timp de un an întreg, și face libații pe focul său sacru în fiecare zi, care nu dorește niciodată, în cuvânt sau gând, compania soțiilor altor oameni și care nu rostește niciodată o minciună nici pentru binele mamei și tatălui său, reușește să-l vadă pe Mahadeva de mare putere așezat pe carul său. O astfel de persoană dobândește marele merit al unei mii de sacrificii ale Cailor. El vede carul lui Brahman, Născutul din Sine, apropiindu-se pentru a-l lua pe el. El călărește în ea, însoțit de fecioare cerești înzestrate cu o mare frumusețe și o înfățișare la fel de strălucitoare ca cea a aurului curat. Înzestrat cu strălucirea arzândă a focului Yoga, el trăiește timp de nenumărați ani într-un lăcaș ceresc din rai, plin de orice fericire. Timp de acești nenumărați ani el se bucură de plăcerea de a-și pleca capul în semn de reverență față de Rudra, adorat de zei și de Danavas. O astfel de persoană obține în fiecare zi vederea marelui zeu. Acel om care, după ce a postit timp de unsprezece zile, mănâncă doar puțin ghee în a douăsprezecea zi și își menține acest comportament timp de un an întreg, reușește să obțină meritele atașate tuturor jertfelor. Carul în care călătorește posedă strălucirea a douăsprezece sori. Împodobit cu pietre prețioase, perle și corali de mare valoare, înfrumusețat cu rânduri de lebede și șerpi și de păuni și Chakravakas care-și roesc notele melodioase, și înfrumusețat cu cupole mari, este reședința la care ajunge în regiunea lui Brahman. Acea locuință, O, rege, este întotdeauna plină de bărbați și femei (care îl slujesc). Acesta este ceea ce a spus și înțeleptul extrem de binecuvântat Angiras, versat în fiecare datorie (privind la fructele unui astfel de post). Acel om care, după ce a postit timp de doisprezece zile, mănâncă puțin *ghee* în a treisprezecea zi și se poartă astfel timp de un an întreg, reușește să ajungă la meritele jertfei divine. Un astfel de om obține un car de culoarea lotusului proaspăt înflorit, împodobit cu aur curat și grămezi de bijuterii și pietre prețioase. El se îndreaptă spre regiunea Maruților, care se găsesc pline de fecioare cerești, care sunt împodobite cu tot felul de podoabe cerești, care sunt îmbăiate de parfumuri cerești și care conțin toate elementele de fericire. Numărul de ani în care rezidă în acele regiuni fericite este nenumărat.[232] Mângâiat de sunetul muzicii și de vocea melodioasă a Gandharvilor și de sunetele și tunetele tobelor și Panava, el este

230 Aici nu este menționat numărul exact de ani.

231 Unele dintre cele mai frumoase femei din mitologia și istoria indiană aveau tenul închis la culoare. Draupadi, regina Pandavilor, era brunetă și era numită Krishna. În ceea ce privește femeile numite Syamas, descrierea dată este că trupurile lor sunt calde iarna și reci vara, iar tenul lor este ca al aurului încălzit.

232 Se oferă o cifră foarte mare.

constant încântat de fecioare cereşti de o mare frumuseţe. Acel om care, după ce a postit timp de treisprezece zile, mănâncă puţin *ghee* în a paisprezecea zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, obţine meritele jertfei *Mahamedha*.[233] Fecioare cereşti de o frumuseţe de nedescris şi a căror vârstă nu poate fi ghicită, deoarece sunt pentru totdeauna tinere la înfăţişare, împodobite cu toate podoabele şi cu brăţări de o strălucire arzândă, îl slujesc cu multe care şi îl urmează în călătoriile sale. El este trezit în fiecare dimineaţă din patul său de vocea melodioasă a lebedelor, de clinchetul Nupurelor şi de zăngănitul extrem de plăcut al Kanchiilor. Într-adevăr, el locuieşte într-o locuinţă superioară, servit de astfel de fecioare cereşti, de atâţia ani, nenumăraţi ca nisipurile de pe malurile Gangelui. Acel om care, ţinându-şi simţurile în frâu, reuşeşte timp de o jumătate de lună şi ia o singură masă în a şaisprezecea zi, şi se poartă astfel timp de un an întreg, vărsând zilnic ofrande pe focul său sacru, dobândeşte meritele înalte care însoţesc o mie de sacrificii Rajasuya. Carul în care se plimbă este de o mare frumuseţe şi este tras de lebede şi păuni. Călătorind într-un astfel de vehicul, care este, de asemenea, împodobit cu ghirlande de perle şi aurul cel mai pur şi înfrumuseţat cu grupuri de fecioare cereşti îmbrăcate în podoabe de tot felul, având o singură coloană şi patru arcade şi şapte altare extrem de propice, înzestrat cu mii de stindarde şi răsunând de sunet de muzică, cerească şi de atribute cereşti, împodobit cu pietre preţioase, perle şi corali, şi având strălucirea fulgerului, un astfel de om trăieşte în cer timp de o mie de Yuga, având elefanţi şi rinoceri care să-i tragă acel vehicul. Acel om care, după ce a postit timp de cincisprezece zile, ia o masă în a şaisprezecea zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, dobândeşte meritele care însoţesc sacrificiul *Soma*. Ajungând în Cer, el trăieşte în compania fiicelor lui Soma. Corpul său, parfumat cu unguente ale căror arome sunt la fel de dulci ca ale lui Soma însuşi, dobândeşte puterea de a se transporta imediat oriunde doreşte. Şezând în carul său, el este servit de fecioare cu cele mai frumoase trăsături şi maniere plăcute şi comandă toate bunurile de plăcere. Perioada pentru care se bucură de o astfel de fericire constă în nenumăraţi ani.[234] Acel om care, după ce a postit şaisprezece zile, mănâncă puţină untură în a şaptesprezecea zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, vărsând zilnic ofrande pe focul său sacru, merge în regiunile lui Varuna şi Indra, şi Rudra şi Maruts şi Usanas şi Brahman însuşi. Acolo el este servit de fecioare cereşti şi are parte de o vedere a Rishi-ului Ceresc numit Bhurbhuva şi cuprinde universul întreg în viziunea sa. Fiicele zeului zeilor îl încântă acolo. Acele fecioare, cu maniere plăcute şi împodobite cu toate podoabele, sunt capabile să-şi schimbe treizeci şi două de forme. Atâta timp cât Soarele şi Luna se mişcă pe firmament, atâta timp acel om înţelept locuieşte în acele regiuni de fericire, hrănindu-se cu seva ambroziei şi nectarului. Acel om care, după ce a postit şaptesprezece zile, mănâncă o singură masă în a optsprezecea zi, şi se poartă astfel timp de un an întreg, reuşeşte să cuprindă cele şapte regiuni, din care este alcătuit universul, în viziunea sa. În timpul călătoriilor sale cu carul său, el este întotdeauna urmat de un mare cortegiu de care care produc cel mai plăcut huruit şi sunt călărite de fecioare cereşti strălucitoare de podoabe şi frumuseţe. Savurând cea mai mare fericire, vehiculul în care călătoreşte este ceresc şi înzestrat cu cea mai mare frumuseţe. Este tras de lei şi tigri şi produce un zăngănit la fel de profund ca sunetul norilor. El trăieşte într-o astfel de fericire timp de o mie de *Kalpa*, hrănindu-se cu seva ambroziei care este dulce ca nectarul însuşi. Acel om care, după ce a postit optsprezece zile, mănâncă o singură masă în a nouăsprezecea zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, reuşeşte să cuprindă în cunoştinţa sa toate cele şapte regiuni de care este compus universul. Regiunea la care ajunge este locuită de diverse triburi de Apsare şi răsună de vocea melodioasă a Gandharvilor. Carul în care călătoreşte posedă strălucirea soarelui. Inima sa fiind eliberată de orice angoasă, el este servit de cele mai de seamă fecioare cereşti. Împodobit cu ghirlande cereşti şi posedând o formă frumoasă, el trăieşte în atâta fericire timp de milioane şi milioane de ani. Acel om care, după ce a postit nouăsprezece zile, mănâncă o singură masă în fiecare a douăzecea zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, respectând tot timpul adevărul în vorbire şi respectarea altor ritualuri (excelente), abţinându-se de la carne, ducând viaţa de *Brahmacharin* şi dedicat binelui tuturor creaturilor, atinge legiunile extinse de mare fericire ce aparţin Adityasilor. În timp ce îşi face călătoriile pe propriul său car, el este urmat de un cortegiu

233 Acest sacrificiu consta în uciderea unui om.

234 Se indică numărul exact de ani, care reprezintă o cifră fabuloasă.

mare de care pe care călătoresc Gandharvi şi Apsare împodobite cu ghirlande şi unguente cereşti. Acel om care, după ce a postit douăzeci de zile, ia o singură masă în a douăzeci şi una zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, vărsând zilnic ofrande pe focul său sacru, ajunge în regiunile lui Usanas şi Sakra, ale Aswinilor şi Maruţilor şi locuieşte acolo într-o fericire neîntreruptă de mare măsură. Necunoscând niciun fel de tristeţe, el călătoreşte în cel mai de frunte car pentru a-şi face drumurile şi, servit de cele mai de seamă fecioare cereşti şi posedând putere, se bucură ca un fiinţă cerească însuşi. Acel om care, după ce a postit douăzeci şi una de zile, ia o singură masă în a douăzeci şi doua zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, vărsând zilnic ofrande pe focul său sacru, abţinându-se de a răni orice creatură, respectând adevărul în vorbire şi eliberat de răutate, atinge regiunile Vasuilor şi este înzestrat cu strălucirea soarelui. Posedând puterea de a merge oriunde doreşte şi hrănindu-se cu nectar, şi călătorind în cel mai de frunte car, persoana sa împodobită cu ornamente cereşti, se bucură în compania fecioarelor cereşti. Acel om care, după ce a postit douăzeci şi două de zile, ia o singură masă în a douăzeci şi treia zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, reglându-şi astfel dieta şi ţinându-şi simţurile sub control, atinge regiunile zeului Vântului, ale lui Usanas şi ale lui Rudra. Capabil să meargă oriunde doreşte şi rătăcind mereu după bunul plac, el este venerat de diverse triburi de Apsare. Călătorind în cel mai de frunte car şi având persoana împodobită cu ornamente cereşti, el se bucură timp de nenumărate ani în mare fericire în compania fecioarelor cereşti. Acel om care, după ce a postit douăzeci şi trei de zile, mănâncă puţin unt clarificat în a douăzeci şi patra zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, vărsând ofrande pe focul său sacru, locuieşte timp de nenumăraţi ani în mare fericire în regiunile Adityasilor, persoana sa împodobită cu veşminte şi ghirlande cereşti şi cu parfumuri şi unguente cereşti. Călătorind într-un car excelent făcut din aur şi posedând mare frumuseţe şi tras de lebede, el se bucură în compania a mii şi mii de fecioare cereşti. Acel om care, după ce a postit douăzeci şi patru de zile, mănâncă o singură masă în a douăzeci şi cincea zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, reuşeşte să obţină un car de cel mai bun fel, plin de toate articolele de plăcere. El este urmat în călătoriile sale de un cortegiu mare de care trase de lei şi tigri, şi care produc un zăngănit la fel de profund ca vuietul norilor, pe care călătoresc fecioare cereşti, toate făcute din aur pur şi posedând mare frumuseţe. El însuşi călătorind pe un car ceresc excelent şi de mare frumuseţe, locuieşte în acele regiuni timp de o mie de *Kalpa*, în compania a sute de fecioare cereşti şi hrănindu-se cu seva ambroziei care este dulce ca nectarul însuşi. Acel om care, după ce a postit timp de douăzeci şi cinci de zile, mănâncă o singură masă în a douăzeci şi şasea zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, respectând o astfel de regulă de alimentaţie, ţinându-şi simţurile sub control, eliberat de ataşamentul faţă de lucrurile lumeşti şi vărsând libaţii în fiecare zi pe focul său sacru,—acel om binecuvântat,—adorat de Apsare, ajunge în regiunile celor şapte Marut şi ale lui Vasu. Când îşi face călătoriile, este însoţit de un mare alai de care făcute din cristal excelent şi împodobite cu tot felul de pietre preţioase, călărite de Gandharva şi Apsare care îi arată toată onoarea. El locueşte în acele regiuni, bucurându-se de o asemenea fericire şi înzestrat cu energie cerească, timp de două mii de *Yuga*. Acel om care, după ce a postit timp de douăzeci şi şase de zile, mănâncă o singură masă în a douăzeci şi şaptea zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, vărsând libaţii în fiecare zi pe focul său sacru, dobândeşte mare merit şi, mergând în Rai, primeşte onoruri de la zei. Rămânând acolo, el se hrăneşte cu nectar, eliberat de orice sete şi bucurându-se de toată fericirea. Sufletul său curăţat de orice zgomot şi făcându-şi călătoriile într-un car ceresc de o mare frumuseţe, el trăieşte acolo, O, rege, purtându-se asemenea înţelepţilor cereşti (Rishi) şi înţelepţilor regi. Posedând o mare energie, el locuieşte acolo cu mare fericire în compania unor fecioare cereşti cu maniere foarte agreabile, timp de trei mii de *Yuga* şi *Kalpa*. Acel om care, după ce a postit timp de douăzeci şi şapte de zile, mănâncă o singură masă în a douăzeci şi opta zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, cu sufletul şi simţurile sub control perfect, dobândeşte un merit foarte mare, care, în fapt, este egal cu cel dobândit de înţelepţii cereşti (Rishi). Posedând toate obiectele de plăcere şi înzestrat cu mare energie, el străluceşte cu lumina soarelui de amiază. Fecioare jucăuşe cu trăsături foarte delicate şi înzestrate cu strălucire de ten, cu sâni adânci, coapse suple şi şolduri pline şi rotunde, împodobite cu ornamente cereşti, îl bucură cu compania lor în timp ce el călăreşte într-un car încântător şi excelent, posedând lumina soarelui şi echipat cu orice obiect de plăcere, pentru mii şi mii de *Kalpa*. Acel bărbat care, după ce a postit

timp de douăzeci şi opt de zile, ia o singură masă în a douăzeci şi noua zi şi se poartă astfel timp de un an întreg, menţinând mereu adevărul în vorbire, ajunge în regiuni propice ale marii fericiri, închinate de Rishii cereşti şi înţelepţii regali. Carul pe care îl obţine este înzestrat cu strălucirea soarelui şi a lunii; făcut din aur pur şi împodobit cu tot felul de pietre preţioase, călărit de Apsare şi Gandharva cântând melodios. Pe acesta, el este întâmpinat de fecioare pline de noroc, împodobite cu veşminte cereşti de tot felul. Endezii cu dispoziţii dulci şi trăsături plăcute, şi înzestraţi cu o mare energie, acestea îl bucură prin compania lor. Înzestrat cu toate mijloacele de plăcere şi cu o mare energie, şi posedând strălucirea unei flăcări, el străluceşte ca un celest, având o formă cerească cu toate excelenţele. Regiunile pe care le atinge sunt cele ale Vasuşilor şi ale Maruţilor, ale Sadhyasilor şi ale Aswinilor, ale Rudraşilor şi ale lui Brahman însuşi. Acel bărbat care, după ce a postit o lună întreagă, ia o singură masă în prima zi a lunii următoare şi se poartă astfel timp de un an întreg, privind toate lucrurile cu ochi egal, ajunge în regiunile lui Brahman însuşi. Acolo el se hrăneşte cu seva ambroziei. Înzestrat cu o formă de mare frumuseţe şi extrem de plăcut tuturor, el străluceşte cu energie şi prosperitate ca însuşi soarele cu o mie de raze. Devotat Yoga-ului şi împodobit cu veşminte şi ghirlande cereşti şi uns cu parfumuri şi unguente cereşti, el îşi petrece timpul în mare fericire, necunoscând cea mai mică întristare. El străluceşte pe carul său însoţit de fecioare care emana din ele însele o lumină puternică. Aceste fecioare, fiice ale Rishi-lor cereşti şi ale Rudraşilor, îl venerează cu adoraţie. Capabile să-şi asume forme diverse, extrem de încântătoare şi extrem de plăcute, vorbirea lor este caracterizată prin diverse feluri de dulceaţă, şi ele sunt capabile să înveselească persoana pe care o slujesc în diverse moduri. În timpul călătoriilor sale, el călăreşte pe un car care seamănă cu firmamentul însuşi ca şi culoare (datorită subtilităţii materialului din care este compus). În spatele său sunt carete care arată ca luna; în faţa lui sunt acelea care seamănă cu norii; în dreapta lui sunt vehicule de culoare roşie; sub el sunt cele de culoare albastră; şi deasupra lui sunt cele de culoare pestriţă. El este întotdeauna adorat de cei care îl slujesc. Înzestrat cu o mare înţelepciune, el trăieşte în regiunea Brahman atâţia ani câţi sunt măsuraţi de picăturile de ploaie care cad în decursul a o mie de ani pe acea parte a pământului numită Jamvudwipa. Cu adevărat, posedând strălucirea unei zeităţi, el trăieşte în acea regiune de fericire pură atâţia ani câţi sunt picăturile de ploaie care cad pe pământ în sezonul ploilor. Omul care, după ce a postit o lună întreagă, mănâncă în prima zi a lunii următoare şi se comportă astfel timp de zece ani, atinge statutul de mare Rishi. El nu a suferit nicio schimbare de formă în timp ce se îndrepta spre cer pentru a se bucura de răsplata faptelor sale din viaţă. Într-adevăr, chiar şi acesta este statutul la care se ajunge prin reţinerea vorbirii, practicarea renunţării de sine, subjugarea mâniei, a apetitului sexual şi a dorinţei de a mânca, turnarea de libaţii pe focul sacru şi adorarea regulată a celor două amurguri. Omul care se purifică prin respectarea acestor jurăminte şi practici şi a altora similare şi care mănâncă în acest fel, devine imaculat ca eterul şi înzestrat cu strălucirea soarelui însuşi.[235] Un astfel de om, O, rege, mergând în rai chiar şi în forma sa carnală, se bucură de toată fericirea care există acolo, ca o zeitate, după voia sa.

Ţi-am spus astfel, O, conducător al Bharatas, care sunt poruncile excelente în ceea ce priveşte sacrificiile, una după alta, în funcţie de roadele postului.[236] Oamenii săraci, O, fiu al lui Pritha (care nu sunt în stare să aducă sacrificii) pot, totuşi, să obţină roadele acestora (prin respectarea postului). Cu adevărat, prin respectarea acestor posturi, chiar şi un om sărac poate atinge scopul suprem, O, cel mai de seamă dintre neamul Bharata, participând în acelaşi timp la venerarea zeilor şi a brahmanilor. Ţi-am recitat astfel în detaliu regulile referitoare la posturi. Nu nutri nici o îndoială cu privire la acei oameni care respectă atât de strict jurămintele, care sunt atât de atenţi, puri şi înalţi la suflet, care sunt atât de eliberaţi de mândrie şi de certuri de orice fel, care sunt înzestraţi cu o înţelegere atât de devotată şi care îşi urmăresc scopul cu atâta statornicie şi hotărâre, fără a se abate vreodată de la calea lor.

---

235 *Abhravakasasila* este explicat de Nilakantha ca având atributul *Avakasa* sau locul *Abhra* sau norii. Prin urmare, la fel de pur ca eterul, care, desigur, este cel mai pur dintre toate elementele.

236 Sacrificiile au ca suflet fie riturile propriu-zise stabilite în scripturi, fie posturi de diferite feluri. Respectarea posturilor este echivalentă cu îndeplinirea sacrificiilor, deoarece meritele ambelor sunt egale.

SECȚIUNEA CVIII

Yudhishthira a spus: Spune-mi, O, strămoşule, care este considerat cel mai important dintre toate Tirthas. Într-adevăr, se cuvine să-mi explici care este acel Tirtha care conduce la cea mai mare puritate.[237]

Bhishma spuse: Fără îndoială, toate Tirthaurile sunt înzestrate cu merit. Ascultă însă cu atenţie ce îţi spun despre Tirthaul care curăţă pe oamenii înzestraţi cu înţelepciune. Aderând la Adevărul etern, ar trebui să te îmbăiezi în Tirthaul numit Manasa, care este inepuizabil (datorită adâncimii sale), fără pată şi pur, şi care are Adevărul drept ape şi înţelegerea drept lac.[238] Fructele sub formă de curăţare pe care le dobândeşte cine se scaldă în acel Tirtha sunt eliberarea de cupiditate, sinceritatea, veridicitatea, blândeţea (comportamentului), compasiunea, abţinerea de a răni orice creatură, autocontrolul şi seninătatea. Acei oameni eliberaţi de ataşamente, lipsiţi de mândrie, care transcende toate perechile de opuse (cum ar fi plăcerea şi durerea, lauda şi critica, căldura şi frigul etc.), care nu au soţii şi copii şi case şi grădini etc., care sunt înzestraţi cu puritate şi care trăiesc din milosteniile primite de la alţii, sunt considerate Tirthauri. Cel care cunoaşte adevărurile tuturor lucrurilor şi care este eliberat de ideea de „al meu” este considerat cel mai înalt Tirtha.[239] În căutarea indiciilor purităţii, privirea trebuie să fie mereu îndreptată către aceste atribute (astfel încât, acolo unde acestea sunt prezente, să poţi considera puritatea prezentă, iar acolo unde nu sunt, puritatea să fie considerată absentă). Acei oameni din ale căror suflete atributele *Sattva*, *Rajas* şi *Tamas* au fost spălate, aceia care, indiferent de puritatea şi impuritatea (exterioară), urmăresc scopurile pe care şi le-au propus, aceia care au renunţat la toate, aceia care posedă omniştiinţă şi viziune universală, şi aceia cu un comportament pur, sunt considerate Tirthauri cu puterea de a curăţa. Acel om ale cărui membre sunt doar umezite cu apă nu este considerat spălat. Acel om, pe de altă parte, este considerat spălat care s-a curăţat prin renunţare la sine. Un astfel de om este considerat pur atât interior, cât şi exterior. Cei care nu-şi fac niciodată griji pentru cele trecute, cei care nu simt ataşament faţă de cele dobândite în prezent, într-adevăr, cei care sunt lipsiţi de dorinţe, sunt consideraţi a avea cea mai înaltă puritate. Cunoaşterea constituie puritatea deosebită a corpului. La fel şi lipsa de dorinţă şi veselia sufletului. Puritatea conduitei constituie puritatea minţii. Puritatea pe care o obţii prin băile în ape sfinte este considerată inferioară. Într-adevăr, puritatea care provine din cunoaştere este considerată cea mai bună. Acele băi pe care le faci cu o minte arzândă în apele cunoaşterii lui Brahma, în locul sacru numit Manasa, sunt adevăratele băi ale celor care cunosc Adevărul. Acel om care posedă o puritate adevărată a conduitei şi care este mereu devotat menţinerii unei atitudini corecte faţă de toţi, într-adevăr, cel care posedă atribute (pure) şi merit, este considerat cu adevărat pur. Acestea pe care le-am menţionat au fost spuse a fi locurile sacre care se află în corp. Ascultă-mă cum îţi spun care sunt acele locuri sfinte care se găsesc şi pe pământ. Aşa cum anumite atribute speciale care aparţin corpului au fost considerate sfinte, există şi anumite locuri pe pământ, şi anumite ape, care sunt considerate sfinte. Prin recitarea numelor locurilor sfinte, prin băile efectuate acolo şi prin ofrande aduse strămoşilor în acele locuri, păcatele cuiva sunt spălate. Într-adevăr, acei oameni ale căror păcate sunt astfel spălate reuşesc să ajungă în cer atunci când părăsesc această lume. Ca urmare a asocierii lor cu persoane drepte, prin eficacitatea deosebită a pământului însuşi al acelor locuri şi a anumitor ape, există anumite porţiuni ale pământului care au ajuns să fie considerate sfinte. Locurile sfinte ale minţii sunt separate şi distincte

---

237 Cuvântul *Tirtha*, aşa cum s-a explicat deja (în Santi Parva), înseamnă *apă sacră*. Nu poate exista Tirtha fără apă, fie că este vorba de un râu, un lac sau chiar o fântână. Bhishma, însă, alege să interpreteze cuvântul într-un sens diferit.

238 Limbajul este figurativ. Prin *Manasa* nu se înţelege lacul trans-himalayan cu acest nume, care până în prezent este considerat extrem de sacru şi atrage numeroşi pelerini din toate părţile Indiei. Cuvântul este folosit pentru a semnifica Sufletul. Este insondabil, deoarece nimeni nu îi poate descoperi originea. Este pur şi imaculat prin natura sa. P. 222 este reprezentat aici ca având Adevărul ca ape şi Înţelegerea ca lac. Probabil, ceea ce se înţelege prin aceasta este că Înţelegerea, care conţine apele Adevărului, face parte din acest Tirtha, aşa cum lacurile Puskkara fac parte din Tirtha numit astfel.

239 Odată eliberat de ideea de *meum*, se referă la cel care se identifică cu toate creaturile; adică la cel în care ideea de sine a fost stinsă.

de cele ale pământului. Persoana care se scaldă în ambele atinge succesul fără nicio întârziere. Așa cum puterea fără efort, sau efortul fără putere, nu pot realiza niciodată nimic de la sine, și așa cum acestea, atunci când sunt combinate, pot realiza toate lucrurile, la fel și cel care ajunge înzestrat cu puritatea adusă de locurile sfinte din corp, precum și cu cea adusă de locurile sfinte de pe pământ, devine cu adevărat pur și atinge succesul. Acea puritate care derivă din ambele surse este cea mai bună.

SECȚIUNEA CIX

Yudhishthira a spus: Se cuvine, O, strămoșule, să-mi spui care sunt cele mai înalte, cele mai benefice și cele mai sigure roade ale tuturor tipurilor de posturi din această lume.

Bhishma a spus: Ascultă, O, rege, ceea ce a cântat Cel Născut din Sine și prin îndeplinirea căruia o persoană, fără îndoială, atinge fericirea supremă. Omul care postește în a douăsprezecea zi a lunii numită *Margasirsha* și îl venerează pe Krishna ca Kesava toată ziua și toată noaptea, atinge meritul sacrificiului calului și se curăță de toate păcatele sale. Cel care, în același mod, postește în a douăsprezecea zi a lunii în luna *Pausha* și îl venerează pe Krishna ca Narayana, pentru întreaga zi și noapte, atinge meritele sacrificiului *Vajapeya* și cel mai înalt succes. Cel care postește în a douăsprezecea zi a lunii în luna *Magha* și îl venerează pe Krishna ca Madhava, toată ziua și toată noaptea, obține meritele sacrificiului Rajasuya și își salvează propria rasă (de la suferință).[240] Cel care postește în a douăsprezecea zi a lunii în luna *Phalguna* și îl venerează pe Krishna ca Govinda, toată ziua și toată noaptea, obține meritele sacrificiului Atiratra și ajunge în regiunea Soma. Cel care postește în a douăsprezecea zi a lunii în luna *Chaitra* și îl venerează pe Krishna ca Vishnu, toată ziua și toată noaptea, obține meritul sacrificiului *Pundarika* și se îndreaptă spre regiunea zeilor. Prin respectarea unui post similar în a douăsprezecea zi a lunii *Vaisakha* și prin venerarea lui Krishna ca ucigaș al lui Madhu pentru întreaga zi și noapte, se dobândesc meritele sacrificiului Agnishtoma și se ajunge în regiunea lui Soma. Prin respectarea unui post în a douăsprezecea zi lunară a lunii *Jyaishtha* și prin venerarea lui Krishna ca cel care a acoperit universul (în sacrificiul lui Vali) cu cei trei pași ai săi, se dobândesc meritele sacrificiului *Gomedha* și se petrece în mare fericire cu Apsarele. Prin respectarea unui post în a douăsprezecea zi a lunii în luna *Ashadha* și prin venerarea lui Krishna ca piticul (care l-a păcălit pe regele asura Vali), se dobândesc meritele sacrificiului *Naramedha*[241] și se petrece în fericire cu Apsarele. Prin respectarea unui post pentru a douăsprezecea zi lunară a lunii *Sravana* și prin venerarea lui Krishna zi și noapte ca Sridhara, se dobândesc meritele sacrificiului numit *Panchayajna* și se dobândește un car frumos în Rai pe care se petrece cu bucurie. Prin respectarea unui post în a douăsprezecea zi a lunii în luna *Bhadrapada* și prin venerarea lui Krishna ca Hrishikesa pentru întreaga zi și noapte, se dobândesc meritele sacrificiului *Sautramani* și se este purificat de toate păcatele. Prin respectarea unui post pentru a douăsprezecea zi lunară a lunii *Aswin* și prin venerarea lui Krishna ca Padmanabha, se dobândesc fără îndoială, meritele sacrificiului în care sunt oferite o mie de vaci. Prin respectarea unui post în a douăsprezecea zi a lunii în luna Kartika și prin venerarea lui Krishna ca Damodara, se dobândesc, fără îndoială, meritele combinate ale tuturor sacrificiilor. Cel care, în acest fel, îl adoră pe Krishna timp de un an întreg ca Pundarikaksha, dobândește puterea de a-și aminti întâmplările nașterilor sale anterioare și câștigă multă bogăție în aur. În mod similar, cel care îl venerează pe Krishna în fiecare zi ca Upendra atinge identitatea cu el. După ce Krishna a fost venerat în acest mod, la încheierea jurământului, trebuie hrănit un număr de Brahmani sau oferiți daruri de *ghee* acestora. Însuși ilustrul Vishnu, acea Ființă străveche, a spus că nu există niciun post care să posede merite superioare celor atașate acestui fel de post.

---

240 Un astfel de om, prin meritele pe care le dobândește, face ca strămoșii și descendenții săi decedați să fie eliberați de orice fel de suferință în lumea de dincolo.

241 În *Naramedha*, un om era oferit ca sacrificiu.

SECȚIUNEA CX

Vaisampayana a spus: Apropiindu-se de venerabilul strămoş al clanului Kuru, Bhishma, care zăcea pe patul său de săgeți, Yudhishthira, dotat cu o mare înțelepciune, i-a pus următoarea întrebare:

Yudhishthira a spus: Cum, O, strămoșule, poate cineva dobândi frumusețea fizică, prosperitatea și caracterul plăcut? Cum poate cineva dobândi meritele religioase, bogăția și plăcerea? Cum poate cineva dobândi fericirea?

Bhishma a spus: În luna *Margasirsha*, când luna se află în conjuncție cu asterismul numit *Mula*, când cele două picioare ale sale sunt unite cu acel asterism, O, rege, când Rohini se află în gamba sa, când articulațiile genunchilor săi se află în Aswini, iar tibia sa se află în cele două Ashadhas, când Phalguni îi formează anusul, iar Krittika îi formează talia, când buricul său se află în Bhadrapada, regiunea oculară în Revati, iar spatele său în Dhanishthas, când Anuradha îi formează burta, când cu cele două brațe ajunge la Visakhas, când cele două mâini sunt indicate de Hasta, când Punarvasu, O, rege, îi formează degetele, Aslesha unghiile, când Jyeshtha este cunoscut pentru gâtul său, când Sravana îi indică urechile, iar gura lui de Pushya, când Swati este considerat a constitui dinții și buzele lui, când Satabhisha este zâmbetul lui și Magha nasul lui, când Mrigasiras este cunoscut a fi în ochiul lui, iar Chitra în fruntea lui, când capul lui este în Bharani, când Ardra constituie părul lui, O, rege, jurământul numit *Chandravrata* ar trebui început. La îndeplinirea acelui jurământ, ar trebui să se facă daruri de *ghee* brahmanilor familiarizați cu *Vedele*. Ca rod al acelui jurământ, omul devine posedat de cunoaștere. Într-adevăr, ca urmare a unui astfel de jurământ, omul devine la fel de plin (de toate atributele binecuvântate) ca și luna însăși când este plină.

SECȚIUNEA CXI

Yudhishthira a spus: O, strămoșule, O, tu, care ești înzestrat cu o mare înțelepciune și cunoști toate scripturile. Doresc să cunosc acele legi excelente în urma cărora creaturile muritoare trebuie să parcurgă ciclurile reîncarnării. Care este acea conduită pe care urmând-o, O, rege, oamenii reușesc să ajungă în cerurile înalte, și care este acea conduită prin care cineva se scufundă în Iad? Când, abandonând trupul mort, inert ca o bucată de lemn sau un bulgăre de pământ, oamenii trec în lumea cealaltă, ce anume îi urmează acolo?

Bhishma a spus: Iată că vine ilustrul Vrihaspati, de mare inteligență! Întreabă-l pe el însuși. Subiectul este un mister etern. Nimeni altcineva nu este capabil să explice această chestiune. Nu există vorbitor ca Vrihaspati.

Vaisampayana a spus: În timp ce fiul lui Pritha și fiul lui Ganga vorbeau astfel între ei, a venit în acel loc din firmament ilustrul Vrihaspati, cu sufletul curățat. Regele Yudhishthira și toți ceilalți, cu Dhritarashtra în frunte, s-au ridicat și l-au primit pe Vrihaspati cu onorurile cuvenite. Cu adevărat, venerarea pe care i-au oferit-o învățătorului celest a fost excelentă. Apoi, fiul regal al lui Dharma, Yudhishthira, apropiindu-se de ilustrul Vrihaspati, i-a pus întrebarea în forma cuvenită, dorind să afle adevărul.

Yudhishthira a spus: O, ilustrule, tu ești familiarizat cu toate îndatoririle și toate scripturile. Spune-mi, te rog, cine este cu adevărat prietenul creaturilor muritoare? Este tatăl, mama, fiul, învățătorul, rudele, părinții sau cei numiți prieteni, care pot fi considerați cu adevărat prietenii unei creaturi muritoare? Omul pleacă în lumea de dincolo, lăsând în urmă trupul său mort, care este ca o bucată de lemn sau un bulgăre de pământ. Cine îl urmează acolo?

Vrihaspati a spus: Omul se naşte singur, O, rege, şi moare singur; trece singur prin dificultăţile pe care le întâlneşte şi singur se confruntă cu orice nenorocire îi revine. Omul nu are cu adevărat niciun tovarăş în aceste fapte. Tatăl, mama, fratele, fiul, învăţătorul, rudele, prietenii, lăsând cadavrul ca pe o bucată de lemn sau un bulgăre de pământ, după ce l-au jelit doar pentru o clipă, se îndepărtează cu toţii de el şi se ocupă de treburile lor. Numai Dreptatea urmează trupul care este astfel abandonat de toţi. Prin urmare, este evident că Dreptatea este singurul prieten şi că numai Dreptatea ar trebui căutată de toţi. Cel înzestrat cu dreptate va atinge acel scop înalt care este constituit de cer. Dacă este înzestrat cu nedreptate, el merge în Iad. Prin urmare, omul inteligent ar trebui să caute întotdeauna să dobândească merite religioase prin bogăţia câştigată prin mijloace legale. Pietatea este singurul prieten pe care creaturile îl au în lumea de dincolo. Fie că din lăcomie, din uimire, din compasiune sau din frică, cineva lipsit de cunoştinţe este văzut făcând fapte necorespunzătoare, chiar şi pentru binele altuia, judecata lui fiind astfel uimită de lăcomie.[242] Pietatea, bogăţia şi plăcerea - aceste trei constituie rodul vieţii. Omul ar trebui să le dobândească pe toate trei prin a fi liber de a se separa de necorespunzător şi de păcat.

Yudhishthira a spus: Am ascultat cu atenţie cuvintele rostite de ilustrul tău sine, cuvinte pline de dreptate şi extrem de benefice. Acum doresc să aflu despre existenţa corpului (după moarte).[243] Corpul mort al omului devine subtil şi nemanifestat. Devine invizibil. Cum este posibil ca pietatea să-l urmeze?

Vrihaspati a spus: Pământul, Vântul, Eterul, Apa, Lumina, Mintea, Yama (regele morţilor), Înţelegerea, Sufletul, precum şi Ziua şi Noaptea, toate împreună sunt martori la meritele (şi demersurile) tuturor creaturilor vii. Cu acestea, Dreptatea urmează creatura (când moare).[244] Când corpul devine lipsit de viaţă, piele, oase, carne, sămânţa vitală şi sânge, O, tu, cel de mare inteligenţă, părăseşte-l în acelaşi timp. Înzestrat cu merite (şi nemerite), Jiva (după distrugerea acestui corp) ajunge la altul. După dobândirea acelui corp de către Jiva, zeităţile care prezidează cele cinci elemente privesc încă o dată ca martori toate faptele sale bune şi rele. Ce altceva mai doreşti să auzi? Dacă este înzestrat cu dreptate, Jiva se bucură de fericire. Ce alt subiect, aparţinând acestei lumi sau celeilalte, să discut?

Yudhishthira a spus: Ilustrul tău sine a explicat cum Dreptatea urmează Jiva. Doresc să ştiu cum se naşte sămânţa vitală.

Vrihaspati a spus: Hrana pe care o consumă aceste zeităţi, O, rege, care locuiesc în corp, şi anume Pământul, Vântul, Eterul, Apa, Lumina şi Mintea, le satisface. Când aceste cinci elemente sunt satisfăcute, O, monarhule, cu Mintea ca al şaselea element, sămânţa lor vitală este generată, O, tu, cel cu sufletul curat! Când are loc un act de unire între bărbat şi femeie, sămânţa vitală curge şi provoacă concepţia. Ţi-am explicat astfel ceea ce ai întrebat. Ce altceva mai doreşti să auzi?

Yudhishthira a spus: Tu, O, ilustrule, ai spus cum are loc concepţia. Explică-mi cum creşte Jiva care se naşte (devenind stăpân pe corp).

Vrihaspati a spus: De îndată ce Jiva intră în sămânţa vitală, el este copleşit de elementele deja menţionate. Când Jiva se desparte de acestea, se spune că ajunge la celălalt capăt (adică la moarte). Înzestrat cu toate aceste elemente, Jiva obţine, în consecinţă, un corp. Zeităţile care prezidează aceste elemente sunt martore la toate faptele sale, bune şi rele. Ce altceva mai doreşti să auzi?

---

242 Sensul pare să fie acesta: cel care nu are prea multe cunoştinţe este predispus să comită fapte necorespunzătoare. Aceste fapte sunt toate comise pentru altcineva, şi anume pentru corpul şi simţurile proprii, şi nu pentru sine. *Para* aici este Non-sinele.

243 *Nichayam* este, după cum explică comentatorul *Avasthitim*.

244 Sensul este că, atunci când acestea părăsesc corpul, ele sunt însoţite de Dreptate.

Yudhishthira a spus: Lăsând în urmă pielea, oasele şi carnea şi devenind lipsit de toate aceste elemente, în ce locuieşte Jiva, O, ilustrule, pentru a se bucura şi a îndura fericirea şi nefericirea?

Vrihaspati a spus: Înzestrat cu toate faptele sale, Jiva intră repede în sămânţa vitală şi, utilizând fluxul funcţional al femeilor, se naşte la timp, O, Bharata. După naştere, Jiva primeşte suferinţă şi moarte de la mesagerii lui Yama. Într-adevăr, mizeria şi un ciclu dureros de renaştere sunt moştenirea sa. Înzestrat cu viaţă, O, rege, Jiva în această lume, din momentul naşterii sale, se bucură şi suportă propriile sale acte (anterioare), în funcţie de dreptate (şi inversul ei). Dacă Jiva, după puterile sale cele mai bune, urmează dreptatea din ziua naşterii sale, atunci reuşeşte să se bucure, când se naşte din nou, de fericire neîntreruptă. Dacă, pe de altă parte, fără a urma dreptatea neîntrerupt, acţionează păcătos, el culege la început fericirea ca rod al dreptăţii sale şi suportă mizeria după aceea. Înzestrat cu nedreptate, Jiva trebuie să meargă în domeniile lui Yama şi, suferind acolo mari chinuri, trebuie să se nască într-o ordine intermediară de fiinţe.[245] Ascultă-mă cum îţi spun care sunt diferitele fapte prin îndeplinirea cărora Jiva, ameţit de nebunie, trebuie să se nască în diferite ordine de fiinţe, aşa cum este declarat în *Vedă*, în scripturi şi în istoriile (sacre). Muritorii trebuie să meargă în regiunile înfricoşătoare ale lui Yama. În acele regiuni, O, rege, există locuri care sunt pline de orice merit şi care sunt demne din acest motiv să fie locuinţe ale zeităţilor înseşi. Există şi locuri în acele regiuni care sunt mai rele decât cele locuite de animale şi păsări. Într-adevăr, există astfel de locuri în sălaşul lui Yama care (în ceea ce priveşte regiunile sale mai fericite) sunt egale cu regiunea lui Brahman însuşi în privinţa meritelor. Creaturile, legate de faptele lor, suportă diverse feluri de mizerii. După aceasta, îţi voi spune care sunt acele fapte şi dispoziţii în urma cărora o persoană obţine un sfârşit plin de mare mizerie şi teroare. Dacă o persoană regenerată, după ce a studiat cele patru *Vede*, devine ameţită de nebunie şi acceptă un dar de la un om căzut, atunci trebuie să se nască în ordine *asinină*. El trebuie să trăiască ca un măgar timp de cincizeci de ani. Aruncându-şi forma de măgar, el trebuie apoi să se nască ca un bou, stare în care trebuie să trăiască timp de şapte ani. Aruncându-şi forma bovină, el trebuie apoi să se nască ca un Rakshasa de ordine regenerată. Trăind ca Rakshasa de ordin regenrat timp de trei luni, el îşi recâştigă apoi statutul (în următoarea sa naştere) de Brahmana.[246] Un Brahmana, oficiind la sacrificiul unei persoane căzute, trebuie să se nască ca un vierme josnic. În această formă trebuie să trăiască timp de cincizeci de ani, O, Bharata. Eliberat de statutul de vierme, el se naşte apoi ca un măgar. Ca măgar trebuie să trăiască timp de cinci ani, şi apoi ca un porc, stare în care trebuie să rămână tot atâţia ani. După aceea, se naşte ca un cocoş şi, trăind timp de cinci ani în acea formă, se naşte ca o vulpe şi trăieşte tot atâţia ani în acea stare. El trebuie apoi să se nască ca un câine şi, trăind astfel timp de un an, îşi recâştigă statutul de om. Acel discipol nebun care-şi jigneşte învăţătorul făcându-i vreo vătămare, trebuie cu siguranţă să sufere trei transformări în această lume. O astfel de persoană, O, monarh, trebuie în primul rând să devină un câine. Apoi trebuie să devină o fiară de pradă şi apoi un măgar. Trăind în forma sa de măgar, trebuie să rătăcească o perioadă în mare suferinţă ca un spirit. După expirarea acelei perioade, el trebuie să se nască ca un Brahmana. Acel discipol păcătos care chiar şi în gând comite adulter cu soţia învăţătorului său, trebuie, în consecinţă a unui astfel de gând păcătos, să sufere multe forme groaznice în această lume. Născându-se mai întâi în ordine canină trebuie să trăiască timp de trei ani. Aruncându-şi forma canină când vine moartea, se naşte ca un vierme sau o târâtoare josnică. În această formă trebuie să trăiască timp de un an. Părăsind acea formă, reuşeşte să-şi recâştige statutul de fiinţă umană de ordine regenerată. Dacă învăţătorul ucide, fără motiv, discipolul său care îi este chiar ca un fiu, el trebuie, în consecinţă a unui astfel de act de păcat intenţionat din partea sa, să se nască ca o fiară de pradă. Acel fiu care îşi desconsideră tatăl şi mama, O, rege, trebuie să se nască, după ce îşi părăseşte forma umană, ca un animal de ordine *asinină*. Asumând forma *asinină* trebuie să trăiască timp de zece ani. După aceea trebuie să se nască ca un crocodil, formă în care trebuie să trăiască timp de un an. După aceea îşi recâştigă forma umană. Acel fiu de care se enervează părinţii săi, trebuie, în

245 Intermediar, adică între zeităţi şi fiinţe umane; prin urmare, animale şi păsări.

246 Brahma-Rakshasa este un Rakshasa care, la fel ca Ravana şi alţii, aparţine prin naştere ordinului regenerat.

consecință gândurilor sale rele față de ei, să se nască ca un măgar. Ca un măgar trebuie să trăiască timp de zece luni. Apoi trebuie să se nască ca un câine şi să rămână astfel timp de patru şi încă zece luni. După aceea trebuie să se nască ca o pisică şi, trăind în acea formă timp de şapte luni, îşi recâştigă statutul de om. După ce a vorbit de rău despre părinți, cineva trebuie să se nască ca o Sarika. Lovindu-i, cineva trebuie să se nască, O, rege, ca o broască țestoasă. Trăind ca o broască țestoasă timp de zece ani, el trebuie apoi să se nască ca un porc spinos. După aceea trebuie să se nască ca un şarpe şi, trăind timp de şase luni în acea formă, îşi recâştigă statutul de om. Acel om care trăieşte din hrana pe care i-o furnizează stăpânul său regal, comite acte care aduc atingere intereselor stăpânului său, - acel om, ameţit astfel de nebunie, trebuie după moarte să se nască ca o maimuță. Timp de zece ani trebuie să trăiască ca o maimuță, şi după aceea timp de cinci ani ca un şoarece. După aceea trebuie să devină un câine, şi trăind în acea formă timp de o perioadă de şase luni reuşeşte să-şi recâştige statutul de om. Acel om care deturnează ceea ce i-a fost încredințat în baza încrederii, trebuie să sufere o sută de transformări. În cele din urmă se naşte ca un vierme josnic. În acea ordine trebuie să trăiască timp de o perioadă de zece şi apoi cinci ani, O, Bharata. La epuizarea marelui său păcat în acest fel, el reuşeşte să-şi recâştige statutul de om. Acel om care nutreşte răutate față de alții trebuie, după moarte, să se nască ca un Sarngaka. Acel om cu înțelegere rea care se face vinovat de încălcarea încrederii trebuie să se nască ca un peşte. Trăind ca un peşte timp de opt ani, se naşte, O, Bharata, ca un căprior. Trăind ca un căprior timp de patru luni, el trebuie apoi să se nască ca o capră. După expirarea unui an complet îşi aruncă corpul de capră, se naşte apoi ca un vierme. După aceea reuşeşte să-şi recâştige statutul de om. Acel om fără ruşine, nesăbuit, care, prin ameţeală, fură orez, orz, susan, Masha, Kulattha, semințe oleaginoase, ovăz, Kalaya, Mudga, grâu, Atasi şi alte feluri de cereale, trebuie să se nască ca un şoarece.[247] După ce a trăit o vreme, el trebuie să se nască ca un mistreț. Imediat ce se naşte ca mistreț, trebuie să moară de boală. Ca urmare a păcatului său, acel om prost trebuie apoi să se nască ca un câine, O, rege. Trăind ca un câine timp de cinci ani, îşi recuperează apoi statutul de om. După ce a comis un act de adulter cu soția altui bărbat, cineva trebuie să se nască ca un lup. După aceea, el trebuie să-şi asume formele de câine, şacal şi vultur. Apoi trebuie să se nască ca un şarpe şi apoi ca un Kanka şi apoi ca o macara.[248] Acel om cu suflet păcătos care, ameţit de nebunie, face un act de comuniune sexuală cu soția unui frate, trebuie să se nască ca un Kokila mascul şi să trăiască în acea formă timp de un an întreg, O, rege. Cel care, prin lăcomie, face un act de comuniune sexuală cu soția unui prieten sau cu soția unui învățător sau cu soția regelui său, trebuie, după moarte, să ia forma unui mistreț. El trebuie să trăiască în forma sa de mistreț timp de cinci ani şi apoi să-şi asume cea de lup timp de zece ani. Pentru următorii cinci ani, el trebuie să-şi asume cea de lup timp de zece ani. Pentru următorii cinci ani, el trebuie să trăiască ca o pisică şi apoi pentru următorii zece ani ca un cocoş. Apoi trebuie să trăiască trei luni ca o furnică şi apoi ca o vierme timp de o lună. După ce a suferit aceste transformări, el trebuie apoi să trăiască ca un vierme ticălos timp de paisprezece ani. Când păcatul său este epuizat de o astfel de pedeapsă, el îşi recuperează în cele din urmă statutul de om. Când urmează să aibă loc o nuntă, sau un sacrificiu, sau un act de ofrande, O, tu cu mare putere, omul care opune orice obstacol, trebuie să se nască în viața următoare ca un vierme ticălos, Asumându-şi o astfel de formă, el trebuie să trăiască, O, Bharata, timp de cincisprezece ani. Când neobişnuința sa este epuizată de o astfel de suferință, el îşi recuperează statutul de om. După ce şi-a dăruit fiica în căsătorie unei persoane, cel care caută să o dăruiască din nou unui al doilea soț, trebuie, O, rege, să se nască printre viermii ticăloşi. Asumându-şi o astfel de formă, O, Yudhisthira, el trebuie să trăiască timp de treisprezece ani. La epuizarea neobişnuinței sale prin această suferință, el îşi recuperează statutul de om. Cel care mănâncă fără a fi efectuat riturile în onoarea zeităților sau cele în onoarea Pitrilor sau fără a fi oferit (nici măcar) ofrande de apă ambilor Rishi şi Pitri, trebuie să se nască ca o cioară. Trăind ca o cioară timp de o sută de ani, el îşi asumă apoi forma unui cocoş. Următoarea sa transformare este cea de şarpe timp de o lună. După aceasta, el îşi recuperează statutul de om. Cel care îl disprețuieşte pe fratele său mai mare, care este chiar ca un tată, trebuie,

247 Masha este *Phaseolus Roxburghii*, Kulatta este *Dolichos bijlosus*, Roxb. Kalaya este Pisum Sativum, Linn. Mudga este *Phaseolus Mango*, Linn. Alasi este *Linum usitattisimam*, Linn.

248 Kanka este o pasăre de pradă.

după moarte, să se nască în rândul macarelor. Asumându-şi acea formă, el trebuie să trăiască în ea timp de doi ani. Aruncând acea formă la sfârşitul acelei perioade, el îşi recuperează statutul de om. Acel Sudra care are contact sexual cu o femeie Brahmana, trebuie, după moarte, să se nască ca un mistreţ. Imediat ce se naşte în ordinul porcin, moare de boală, O, rege. Amărâtul trebuie apoi să se nască ca un câine. O, rege, ca urmare a actului său de păcat crunt. Aruncându-şi forma canină, îşi recuperează statutul de om la epuizarea neobişnuinţei sale. Sudra care procreează descendenţi dintr-o femeie Brahmana, lăsându-şi forma umană, se naşte din nou ca un şoarece. Omul care devine vinovat de ingratitudine, O, rege, trebuie să meargă în regiunile lui Yama şi acolo să suporte un tratament foarte dureros şi sever din partea mesagerilor, provocaţi la furie, ai regelui morţilor sever. Bâte cu ciocane şi dălţi grele, lănci ascuţite, borcane încălzite, toate pline de durere severă, păduri înfricoşătoare de lame de sabie, nisipuri fierbinţi, Salmalis spinoşi – aceste şi multe alte instrumente ale celei mai dureroase torturi un astfel de om trebuie să suporte în regiunile lui Yama, O, Bharata! Persoana nerecunoscătoare, O, şef al rasei lui Bharata, după ce a suferit un tratament atât de groaznic în ţinuturile regelui sumbru al morţilor, trebuie să se întoarcă în această lume şi să se nască printre viermi de temei.[249] El trebuie să trăiască ca un vierme de temei pentru o perioadă de cinci şi zece ani, O, Bharata. Apoi trebuie să intre în pântec şi să moară înainte de termen înainte de naştere. După aceasta, acea persoană trebuie să intre în pântec de o sută de ori consecutiv. Într-adevăr, după ce a suferit o sută de renaşteri, el este în cele din urmă născut ca o creatură într-o ordine intermediară între om şi natura anorganică. După ce a îndurat suferinţă timp de mulţi ani, el trebuie să se nască ca o broască ţestoasă fără păr. O persoană care fură brânză trebuie să se nască ca un cocor. Cineva devine o maimuţă furând peşte crud. Acel om de inteligenţă care fură miere trebuie să se nască ca o muscă. Furând fructe sau rădăcini sau prăjituri, cineva devine o furnică. Furând Nishpava, cineva devine un Halagolaka.[250] Furând Payasa, cineva devine în următoarea sa naştere o pasăre Tittiri. Furând prăjituri, cineva devine o bufniţă. Acel om cu puţină inteligenţă care fură fier trebuie să se nască ca o vacă. Acel om cu puţină înţelegere care fură alamă albă trebuie să se nască ca o pasăre din specia Harita. Furând un vas de argint, cineva devine un porumbel. Furând un vas de aur, cineva trebuie să se nască ca un vierme de temei. Furând o bucată de pânză de mătase, cineva devine un Krikara. Furând o bucată de pânză din mătase roşie, cineva devine un Vartaka.[251] Furând o bucată de muselină, cineva devine un papagal. Furând o bucată de pânză de textură fină, cineva devine o raţă după ce îşi abandonează corpul uman. Furând o bucată de pânză de bumbac, cineva devine o cocor. Furând o bucată de pânză de iută, cineva devine o oaie în următoarea sa viaţă. Furând o bucată de in, cineva trebuie să se nască ca un iepure. Furând diferite tipuri de materii colorante, cineva trebuie să se nască ca un păun. Furând o bucată de pânză roşie, cineva trebuie să se nască ca o pasăre din specia Jivajivaka. Furând unguente (cum ar fi pasta de lemn de santal) şi parfumuri în această lume, omul posedat de lăcomie, O, rege, trebuie să se nască ca o cârtiţă. Asumând forma de cârtiţă, el trebuie să trăiască în ea pentru o perioadă de cinci şi apoi zece ani. După epuizarea nemeritului său prin astfel de suferinţe, el îşi recâştigă statutul de umanitate. Furând lapte, cineva devine o cocor. Acel om, O, rege, care prin stupefierea înţelegerii fură ulei, trebuie să se nască, după ce a părăsit acest corp, ca un animal care îşi trăieşte viaţa din ulei ca formă a sa.[252] Acel nefericit care, bine înarmat, ucide pe altul în timp ce celălalt este dezarmat, din motive de a obţine averea victimei sale sau din sentimente de ostilitate, trebuie, după ce îşi abandonează corpul uman, să se nască ca un măgar. Asumând acea formă de măgar, el trebuie să trăiască pentru o perioadă de doi ani şi apoi îşi găseşte moartea datorită unei arme. Abandonându-şi astfel corpul de măgar, el trebuie să se nască în următoarea sa viaţă ca un cerb mereu plin de anxietate (la gândul duşmanilor care l-ar putea ucide). La expirarea unui an de la naşterea sa ca cerb, el trebuie să-şi cedeze viaţa de vârful unei arme. Astfel, abandonându-şi forma de cerb, el se naşte apoi ca un peşte

249 El este lovit în repetate rânduri cu bâte, ciocane şi barosuri. Este înţepat frecvent. Este închis în vase încinse. Este târât cu o mulţime de lame de sabie. Este obligat să meargă pe nisip încins. Este frecat de Salmalis spinoase. Salmali este *Bombox Malabaricum.*

250 Comentatorul explică că *Nishpava* înseamnă *Rajamasha*, care este un fel de urs. Este pisica Dolichas. *Halagolaka* este un vierme cu coada lungă.

251 *Krikara* este un fel de potârniche. Se scrie şi *Krikala* sau *Krikana*. *Vartaka* este un fel de prepeliţă.

252 *Tailapayin* înseamnă, literal, ”cel care bea ulei”. Acest nume se referă la un gândac de bucătărie.

și moare ca rezultat al faptului că este tras afară într-o plasă, la expirarea celei de-a patra luni. Următorul pas al său este să se nască ca o fiară de pradă. Timp de zece ani trebuie să trăiască în această formă, iar apoi se naște ca un leopard, formă în care trebuie să trăiască o perioadă de cinci ani. Impulsionat de schimbarea adusă de timp, el renunță apoi la acea formă, iar neajunsul său fiind epuizat, își recapătă statutul de om. Acel om cu puțină înțelegere care ucide o femeie trebuie să meargă în tărâmurile lui Yama și să suporte diverse feluri de durere și suferință. Apoi trebuie să treacă prin douăzeci și una de transformări complete. După aceea, O, monarhule, trebuie să se nască ca o vietate dezgustătoare. Trăind ca o vietate timp de douăzeci de ani, își recapătă statutul de om. Prin furtul de mâncare, unul trebuie să se nască ca o albină. Trăind timp de multe luni în compania altor albine, neajunsul său se epuizează și își recapătă statutul de om. Prin furtul de orez, unul devine o pisică. Acel om care fură mâncare amestecată cu plăcinte cu susan trebuie să își asume în următoarea sa naștere forma unui șoarece mare sau mic, în funcție de mărimea sau micimea cantității furate. El mușcă oamenii în fiecare zi și, ca urmare, devine păcătos și călătorește printr-un șir variat de renașteri. Acel om cu înțelegere neînțeleaptă care fură untură trebuie să se nască ca o găinușă de baltă. Acel om rău care fură pește trebuie să se nască ca o cioară. Prin furtul de sare, unul trebuie să se nască ca o pasăre care imită. Acel om care deturnează ceea ce i-a fost încredințat prin încredere trebuie să sufere o diminuare a perioadei vieții sale și, după moarte, trebuie să se nască printre pești. După ce a trăit o perioadă ca pește, el moare și își recapătă forma umană. Recăpătând statutul de om, el devine cu viață scurtă. Într-adevăr, după ce a comis păcate, O, Bharata, unul trebuie să ia naștere într-o ordine intermediară între cea a omenirii și cea a legumelor. Acei oameni care au inima dreptate ca autoritate sunt complet neștiutori de dreptate. Acei oameni care comit diverse fapte de păcat și apoi caută să le ispitească prin jurăminte continue și respectări ale pietății devin înzestrați și cu fericire și cu nefericire și trăiesc în mare angoasă a inimii.[253] Acei oameni care au o conduită păcătoasă și care cedează influenței lăcomiei și stupefacției, fără îndoială, se nasc ca Mlechchhas cu care nu merită să te asociezi. Pe de altă parte, acei oameni care se abțin de la păcat toată viața lor, devin liberi de orice fel de boală, înzestrați cu frumusețe fizică și posedați de bogăție. Și femeile, când acționează în modul indicat, ajung să se nască în același fel. Într-adevăr, ele trebuie să se nască ca soții ale animalelor pe care le-am indicat. Ți-am spus toate greșelile care se referă la însușirea a ceea ce aparține altora. Ți-am vorbit foarte pe scurt despre acest subiect, O, tu, cel fără păcat. În legătură cu un alt subiect, O, Bharata, vei auzi din nou despre aceste greșeli. Am auzit toate acestea, O, rege, în vremuri străvechi, de la Brahman însuși, și am întrebat totul despre ele într-un mod cuviincios, când el a discutat despre ele în mijlocul Rishi-lor cerești. Ți-am spus cu adevărat și în detaliu tot ce m-ai întrebat. După ce ai ascultat toate acestea, O, monarhule, pune-ți întotdeauna inima pe dreptate.

SECȚIUNEA CXII

Yudhishthira a spus: Mi-ai spus, O, regeneratule, care este sfârșitul nedreptății sau al păcatului. Acum doresc să aud, O, cel mai de seamă dintre vorbitori, care este sfârșitul dreptății. După ce au comis diverse păcate, prin ce fapte reușesc oamenii să atingă un sfârșit fericit în această lume? Prin ce fapte ating oamenii un sfârșit fericit în ceruri?

Vrihaspati a spus: Prin săvârșirea de fapte păcătoase cu mintea pervertită, omul cedează în fața nelegiuirii și, ca urmare, ajunge în Iad. Acel om care, după săvârșirea de fapte păcătoase din cauza amețelii minții, simte chinurile regretului și își îndreaptă inima spre contemplarea (divinității), nu trebuie să suporte consecințele păcatelor sale. Cineva este eliberat de păcatele sale în proporția în care le regretă. Dacă cineva, după săvârșirea unui păcat, O, rege, îl mărturisește în prezența brahmanilor versanți în datorii, este curățat rapid de ocară ce izvorăște din păcatul său. În funcție de cât de deplin sau parțial se curăță de el, la fel cum un șarpe se eliberează de năpârca bolnavă. Făcând, cu o minte concentrată, daruri de feluri diverse unui brahman și concentrându-și mintea (asupra divinității), atinge un sfârșit favorabil. Îți voi spune acum care sunt acele daruri, O,

253 *Vyathitah* și *vyadhitah* sunt citirile corecte.

Yudhisthira, prin săvârşirea cărora o persoană, chiar dacă este vinovată de fapte păcătoase, poate deveni înzestrată cu merit. Dintre toate felurile de daruri, cel de hrană este considerat cel mai bun. Cel care doreşte să dobândească merit ar trebui să facă daruri de hrană cu inimă sinceră. Hrana este suflarea vieţii oamenilor. Din ea se nasc toate creaturile. Toate lumile creaturilor vii sunt întemeiate pe hrană. De aceea, hrana este lăudată. Zeii, Rishii, Pitrii şi oamenii laudă cu toţii hrana. Regele Rantideva, în zilele de demult, a ajuns în Rai făcând daruri de hrană. Hrana bună şi obţinută legal trebuie dată cu inima veselă acelor brahmani care posedă cunoştinţe vedice. Acel om nu va mai trebui să se nască într-o ordine intermediară, a cărui hrană, dată cu inima veselă, este primită de o mie de brahmani. O persoană, O, şef al oamenilor, hrănind zece mii de brahmani, se curăţă de păcătoşenie şi devine devotat practicilor de Yoga. Un brahman versat în *Vede*, dăruind hrana primită ca milă unui brahman devotat studiului *Vedelor*, reuşeşte să atingă fericirea aici. Acel Kshatriya care, fără a lua nimic ce aparţine unui brahman, îşi protejează supuşii în mod legal şi face daruri de hrană, obţinută prin exercitarea forţei sale, brahmanilor fruntaşi în cunoaşterea vedică, cu inima concentrată, reuşeşte prin această conduită, O, tu cu suflet drept, să se cureţe, O, fiu al lui Pandu, de toate faptele sale păcătoase. Acel Vaisya care împarte recolta câmpurilor sale în şase părţi egale şi face dar o parte din acele părţi brahmanilor, reuşeşte prin această conduită să se cureţe de orice păcat. Acel Sudra care, câştigând hrană prin muncă grea şi cu riscul vieţii, o dăruieşte brahmanilor, se curăţă de orice păcat. Acel om care, prin forţa sa fizică, câştigă hrană fără a face niciun act de vătămare vreunei creaturi şi o dăruieşte brahmanilor, reuşeşte să evite toate calamităţile. O persoană, făcând cu bucurie daruri de hrană obţinută prin mijloace legale brahmanilor preeminenţi în cunoaşterea vedică, se curăţă de toate păcatele sale. Mergând pe calea celor drepţi, se eliberează de toate păcatele. O persoană, făcând daruri de hrană care produce energie mare, devine el însuşi plin de energie mare. Calea trasată de cei caritabili este mereu urmată de cei înzestraţi cu înţelepciune. Cei care fac daruri de hrană sunt consideraţi dăruitori de viaţă. Meritul pe care îl dobândesc prin astfel de daruri este etern. De aceea, o persoană ar trebui, în orice circumstanţă, să caute să câştige hrană prin mijloace legale şi, după ce a câştigat-o, să o ofere mereu celor merituoşi. Hrana este marele sprijin al lumii creaturilor vii. Prin daruri de hrană, omul nu trebuie să meargă niciodată în iad. De aceea, ar trebui să facă mereu daruri de hrană, după ce a câştigat-o prin mijloace legale. Gospodarul ar trebui întotdeauna să caute să mănânce după ce a făcut un dar de hrană unui brahman. Fiecare om ar trebui să facă ziua rodnică făcând daruri de hrană.[254] O persoană care hrăneşte, O, rege, o mie de brahmani, toţi versanţi în datorii, scripturi şi istorisiri sacre, nu trebuie să meargă în Iad şi să se întoarcă în această lume pentru a suferi naşteri din nou. Înzestrat cu împlinirea oricărei dorinţe, el se bucură de o fericire mare ulterior. Posedând un astfel de merit, el se joacă în fericire, eliberat de orice angoasă, înzestrat cu frumuseţe fizică şi renume mare şi cu bogăţie. Aşa ţi-am povestit despre marele merit al darurilor de hrană. Acesta este chiar rădăcina întregii dreptăţi şi merit, precum şi a tuturor darurilor, O, Bharata!

SECŢIUNEA CXIII

Yudhishthira a spus: Abţinerea de la rău, respectarea ritualului vedic, meditaţia, subjugarea simţurilor, penitenţele şi serviciile ascultătoare aduse învăţătorilor – care dintre acestea este cea mai meritorie pentru o persoană?

Vrihaspati a spus: Toate aceste şase sunt pline de merite. Ele sunt uşi diferite ale pietăţii. Voi vorbi despre ele în curând. Ascultă-le, O, cel mai de frunte dintre Bharata! Îţi voi spune ce constituie cel mai înalt bine al unei fiinţe umane. Acel om care practică religia compasiunii universale îşi atinge scopul suprem. Acel om care ţine sub control cele trei defecte, anume lăcomia, mânia şi cupiditatea, aruncându-le asupra tuturor creaturilor (şi practicând virtutea compasiunii), atinge succesul.[255] Cel care, din motivele propriei sale fericiri, ucide alte creaturi inofensive cu

254 Ziua în care nu se oferă cadouri sub formă de alimente este sterilă sau pierdută.

255 Se menţionează *Kama* şi *Krodha*, dar utilizarea lui *Cha* sugerează lăcomia. Ce se înţelege prin *Nidhaya Sarvabhuteshu* este împărţirea lor în părţi infinit de mici, pentru a le arunca de la sine către alţii. Este dureros să

nuiaua pedepsei, nu atinge niciodată fericirea, în lumea următoare. Acel om care consideră toate creaturile ca fiind propria sa ființă și se comportă față de ele ca față de sine însuși, lăsând deoparte nuiaua pedepsei și stăpânindu-și complet mânia, reușește să atingă fericirea. Zeii înșiși, care tânjesc după o locuință stabilă, devin uimiți în a determina urma acelei persoane care se constituie pe sine sufletul tuturor creaturilor și le privește pe toate ca fiind ale sale, căci o astfel de persoană nu lasă nicio urmă în urmă.[256] Nimeni nu ar trebui să facă altuia ceea ce consideră a fi dăunător propriei sale ființe. Aceasta, pe scurt, este regula Dreptății. Unul, acționând altfel, cedând dorinței, devine vinovat de nedreptate. În refuzuri și daruri, în fericire și suferință, în plăcut și neplăcut, ar trebui să-și judece efectele prin referire la sine însuși.[257] Când cineva rănește pe altul, cel rănit se întoarce și îl rănește pe cel care a rănit. În mod similar, când cineva iubește pe altul, celălalt iubește pe cel care iubește. Unul ar trebui să-și structureze regula de conduită în funcție de aceasta. Ți-am spus ce este Dreptatea chiar și pe această cale subtilă.

Vaisampayana a continuat: Învățătorul zeilor, dotat cu o mare inteligență, după ce i-a vorbit regelui Yudhishthira cel drept, s-a înălțat în fața ochilor noștri pentru a se îndrepta spre Ceruri.

SECȚIUNEA CXIV

Vaisampayana a spus: După aceasta, regele Yudhishthira, înzestrat cu o mare energie și cel mai elocvent dintre oameni, s-a adresat bunicului său, care zăcea pe patul său de săgeți, cu următoarele cuvinte:

Yudhishthira a spus: O, tu, cel de mare inteligență, Rishii, Brahmanii și zeitățile, conduși de autoritatea *Vedelor,* toți aplaudă acea religie care are compasiunea ca indicație. Dar, O, rege, ceea ce te întreb este: cum reușește un om, care a comis acte de rău față de alții prin cuvinte, gânduri și fapte, să se curețe de suferință?

Bhishma a spus: Cei care rostesc *Vede* au spus că există patru feluri de compasiune sau abținere de la vătămare. Dacă nici măcar unul dintre aceste patru feluri nu este respectat, religia compasiunii, se spune, nu este respectată. Așa cum toate animalele cu patru picioare sunt incapabile să stea în trei picioare, tot așa religia compasiunii nu poate sta în picioare dacă oricare dintre aceste patru diviziuni sau părți lipsește. Așa cum urmele tuturor celorlalte animale sunt înghițite de cele ale elefantului, tot așa toate celelalte religii se spune că sunt cuprinse în cea a compasiunii. O persoană devine vinovată de vătămare prin fapte, cuvinte și gânduri.[258] Renunțând la ea mental de la început, ar trebui apoi să renunțe în cuvânt și gând. Cel care, conform acestei reguli, se abține de la a mânca carne, se spune că este curățat într-un mod triplu. Se aude că cei care rostesc *Vede* atribuie trei cauze (păcatului de a mânca carne). Acel păcat se poate atașa de minte, de cuvinte și de fapte. Din acest motiv, oamenii înțelepți care sunt înzestrați cu penitențe se rețin de la a mânca carne. Ascultă-mă, O, rege, în timp ce îți spun care sunt defectele care se atașează de consumul cărnii. Carnea altor animale este ca și carnea propriului fiu. Acel om prost, amețit de nebunie, care mănâncă carne, este considerat cel mai josnic dintre ființele umane. Unirea tatălui și a mamei produce un urmaș. În același mod, cruzimea pe care o săvârșește un ticălos neajutorat și păcătos, își produce progenitura de renașteri repetate pline de mare suferință. Așa cum limba este cauza cunoașterii sau senzației

---

vedem cum traducătorii din Burdwan înțeleg greșit versetele 2 și 3. Ei citesc *Hanti* în loc de *Hanta* și scriu prostii ridicole.

256 În prima linie, după *Sarvabhutani*, se înțelege *atmatwena*. Sensul acestui verset pare să fie următorul: un astfel de om nu lasă nicio urmă în urma sa, deoarece se identifică cu Brahma. Prin urmare, se spune că el este *apada*. Pe de altă parte, zeitățile sunt *arepadaishinah*, deoarece doresc o locuință fixă, cum ar fi raiul sau un loc plin de fericire.

257 Sensul este că, atunci când cineva refuză o solicitare, ar trebui să se gândească cum ar refuza solicitările adresate celuilalt. La fel și în ceea ce privește restul.

258 Prin comiterea unui masacru, cineva devine vinovat de acesta. Prin incitarea altora la acesta, cineva devine vinovat. Prin comiterea mentală a unui act de masacru, cineva devine vinovat de acesta.

gustului, tot așa scripturile declară, atașamentul provine din gust.[259] Bine gătită, gătită cu sare sau fără sare, carnea, indiferent de forma în care este consumată, atrage treptat mintea și o înrobește. Cum vor reuși acei oameni proști care se hrănesc cu carne să asculte muzica dulce a tobelor și cimpoaielor și lirelor și harpelor (cerești)? Cei care mănâncă carne o laudă foarte mult, suferind ei înșiși să fie amețiți de gustul ei pe care îl pronunță a fi ceva de neconceput, nedescris și de neimaginat. O astfel de laudă chiar și a cărnii este plină de demnitate. În zilele de demult, mulți bărbați drepți, dând carnea propriilor corpuri, au protejat carnea altor creaturi și ca urmare a unor astfel de acte de merit, au ajuns în ceruri. În acest fel, O, monarhule, religia compasiunii este înconjurată de patru considerații. Ți-am declarat astfel religia care cuprinde în ea toate celelalte religii.

SECȚIUNEA CXV

Yudhishthira a spus: Ai spus de multe ori că abținerea de la rău este cea mai înaltă religie. Cu toate acestea, în Sraddhas, care sunt efectuate în onoarea Pitris, persoanele ar trebui să facă ofrande de diferite tipuri de carne pentru binele lor. Ai spus acest lucru în timp ce discutați anterior despre ordonanțele referitoare la Sraddhas. Cu toate acestea, cum poate fi procurată carnea fără a ucide o ființă vie? Prin urmare, declarațiile tale mi se par contradictorii. Așadar, în mintea noastră a apărut o îndoială cu privire la datoria de a ne abține de la consumul de carne. Care sunt greșelile pe care le comite cineva consumând carne și care sunt meritele pe care le câștigă? Care sunt dezavantajele celui care consumă carne ucigând el însuși o ființă vie? Care sunt meritele celui care consumă carne provenită de la animale ucise de alții? Care sunt meritele și dezavantajele celui care ucide o ființă vie pentru altcineva? Sau ale celui care mănâncă carne cumpărată de la alții? Îți doresc, O, tu cel fără păcat, să-mi vorbești în detaliu despre acest subiect. Doresc să aflu cu certitudine despre această religie eternă. Cum se ajunge la longevitate? Cum se dobândește puterea? Cum se ajunge la perfecțiunea membrelor? Într-adevăr, cum se dobândesc semne excelente?

Bhishma a spus: Ascultă-mă pe mine, O, vlăstar al rasei Kuru, care este meritul ce se atașează de abținerea de la carne. Ascultă-mă cum îți declar care sunt adevăratele și excelentele ordonanțe în această privință. Acei oameni cu suflet înalt care doresc frumusețe, integritate a membrelor, viață lungă, înțelegere, forță mintală și fizică și memorie, ar trebui să se abțină de la acte de vătămare. Pe această temă, O, vlăstar al rasei Kuru, nenumărate discuții au avut loc între Rishi. Ascultă, O, Yudhishthira, care a fost opinia lor. Meritul dobândit de acea persoană, O, Yudhishthira, care, cu statornicia unui jurământ, venerează zeitățile în fiecare lună prin sacrificii de cai, este egal cu al celui care renunță la miere și carne. Cei șapte Rishi cerești, Valakhilya și acei Rishi care beau razele soarelui, înzestrați cu mare înțelepciune, aplaudă abținerea de la carne. Sinele Născut, Manu, a spus că omul care nu mănâncă carne, sau care nu ucide ființe vii, sau care nu le determină să fie ucise, este un prieten al tuturor creaturilor. Un astfel de om este incapabil să fie asuprit de nicio creatură. Se bucură de încrederea tuturor ființelor vii. Se bucură, în plus, întotdeauna de aprobarea și laudele celor drepți. Sufletul drept Narada a spus că omul care dorește să-și mărească propria carne mâncând carnea altor creaturi, dă peste calamitate. Vrihaspati a spus că omul care se abține de la miere și carne dobândește meritul donațiilor, jertfelor și penitențelor. După părerea mea, acești doi oameni sunt egali: cel care venerează zeitățile în fiecare lună printr-un sacrificiu de cal timp de o sută de ani și cel care se abține de la miere și carne. Ca urmare a abținerii de la carne, cineva ajunge să fie considerat ca unul care venerează zeitățile în sacrificii în permanență, sau ca unul care face donații altora în permanență, sau ca unul care suportă în permanență cele mai severe austerități. Omul care, după ce a mâncat carne, o abandonează ulterior, dobândește un merit prin acest act atât de mare încât studiul tuturor *Vedelor* sau o înfăptuire, O, Bharata, a tuturor sacrificiilor, nu i-l poate oferi pe al său. Este deosebit de dificil să renunți la carne după ce cineva s-a obișnuit cu gustul ei. Într-adevăr, este extrem de dificil pentru o astfel de

259 Adică, consumând carne, simțim că dorința pentru carne crește. Astfel se creează o preferință sau o predilecție pentru carne. Prin urmare, cea mai bună soluție este abstinența totală.

persoană să respecte înaltul jurământ al abţinerii de la carne, un jurământ care asigură fiecare creatură alungând toată frica. Acea persoană învăţată care oferă tuturor fiinţelor vii Dakshina (donaţia) asigurării complete ajunge să fie considerată, fără îndoială, ca cel care dă suflări de viaţă în această lume.[260] Chiar aceasta este înalta religie pe care înţelepţii o aplaudă. Suflările de viaţă ale altor creaturi le sunt la fel de dragi ca cele ale propriei persoane. Oamenii înzestraţi cu inteligenţă şi suflete curăţate ar trebui să se comporte întotdeauna faţă de alte creaturi în felul în care le place celorlalţi să se comporte faţă de ei înşişi. Se vede că chiar şi acei oameni care sunt înzestraţi cu învăţătură şi care caută să obţină binele suprem sub forma Eliberării, nu sunt liberi de teama de moarte. Ce rost mai are să vorbim despre acele creaturi inocente şi sănătoase, înzestrate cu dragoste de viaţă, când ele sunt căutate să fie ucise de oameni păcătoşi care trăiesc din omor? Din acest motiv, O, monarhule, să ştii că renunţarea la carne este cel mai înalt refugiu al religiei, al cerului şi al fericirii. Abţinerea de la vătămare este religia supremă. Este, din nou, cea mai înaltă penitenţă. Este, de asemenea, adevărul suprem din care provine toată datoria. Carnea nu poate fi obţinută din iarbă sau lemn sau piatră. Dacă o creatură vie nu este ucisă, nu poate fi obţinută. De aceea este greşeala în mâncatul cărnii. Zeii care se hrănesc cu Swaha, Swadha şi nectar, sunt dedicaţi adevărului şi sincerităţii. Acei oameni, însă, care sunt pentru satisfacerea senzaţiei gustului, ar trebui cunoscuţi ca Rakshasa (demoni) căsătoriţi cu atributul Pasiunilor. Omul care se abţine de la carne nu este niciodată înspăimântat, O, rege, de nicio creatură, oriunde s-ar afla, fie că este în sălbăticii teribile sau în fortăreţe inaccesibile, ziua sau noaptea, sau la cele două amurguri, în pieţele deschise ale oraşelor sau în adunările de oameni, de arme ridicate sau în locuri unde există mare frică de animale sălbatice sau şerpi. Toate creaturile caută protecţia lui. Este un obiect de încredere pentru toate creaturile. El nu provoacă niciodată anxietate altora şi el însuşi nu trebuie să devină niciodată anxios. Dacă nu ar exista nimeni care să mănânce carne, atunci nu ar exista nimeni care să ucidă fiinţe vii. Omul care ucide fiinţe vii le ucide pentru persoana care mănâncă carne. Dacă carnea ar fi considerată necomestibilă, atunci nu ar exista uciderea fiinţelor vii. Este pentru binele celui care mănâncă că uciderea fiinţelor vii continuă în lume. Deoarece, O, tu de mare splendoare, perioada vieţii se scurtează celor care ucid fiinţe vii sau le determină să fie ucise, este clar că persoana care îşi doreşte binele ar trebui să renunţe complet la carne. Acei oameni feroce care se angajează în uciderea fiinţelor vii, nu găsesc niciodată protectori atunci când au nevoie. Astfel de oameni ar trebui întotdeauna hărţuiţi şi persecutaţi la fel ca fiarele de pradă. Prin lăcomie sau stupefierea înţelegerii, pentru forţă şi energie, sau prin asocierea cu cei păcătoşi, dispoziţia de a păcătui se manifestă la oameni. Omul care caută să-şi mărească propria carne prin carnea altora, trebuie să trăiască în lume în mare anxietate şi după moarte trebuie să se nască în rase şi familii mediocre. Mari Rishi dedicaţi observării jurămintelor şi auto-stăpânirii au spus că abţinerea de la carne este demnă de toată lauda, productivă de faimă şi Rai, şi o mare împăcare în sine. Am auzit acest lucru în zile de demult, O, fiu al lui Kunti, de la Markandeya, când acel Rishi a vorbit despre dezavantajele mâncatului cărnii. Cel care mănâncă carnea animalelor care îşi doresc să trăiască, dar care au fost ucise fie de el însuşi, fie de alţii, acumulează păcatul care se ataşează de ucidere pentru acest act de cruzime. Cel care cumpără carne ucide fiinţe vii prin bogăţia sa. Cel care mănâncă carne ucide fiinţe vii prin acest act de mâncare. Cel care leagă sau capturează şi ucide efectiv fiinţele vii este măcelarul. Acestea sunt cele trei feluri de măcelărire, fiecare dintre aceste trei acte fiind astfel. Cel care nu mănâncă carne, dar aprobă un act de măcelărire, se pângăreşte cu păcatul măcelăririi. Prin abţinerea de la carne şi arătând compasiune faţă de toate creaturile, devine incapabil să fie hărţuit de vreo creatură şi dobândeşte o viaţă lungă, sănătate perfectă şi fericire. Meritul pe care îl dobândeşte o persoană prin abţinerea de la carne, am auzit, este superior celui care face daruri de aur, de vaci şi de pământ. Nu ar trebui să mănânci niciodată carne de animale care nu au fost dedicate în sacrificii şi care, prin urmare, sunt ucise degeaba, şi care nu au fost oferite zeilor şi strămoşilor (Pitris) cu ajutorul rânduielilor. Nu există cea mai mică îndoială că o persoană care mănâncă o astfel de carne ajunge în Iad. Dacă cineva mănâncă din carnea sfinţită ca

260 Sensul este următorul: cel care respectă jurământul de a nu face rău este considerat cel care dă suflul vieţii în această lume. Asigurarea dată tuturor creaturilor că nu le va face niciodată rău este Dakshina sau darul sacrificial al marelui sacrificiu care este constituit din compasiune universală sau abţinerea de la a face rău.

urmare a faptului că a fost obținută din animale dedicate în sacrificii și care au fost ucise în scopul hrănirii Brahmanilor, suportă un mic defect. Procedând altfel, se pângărește de păcat. Acel ticălos dintre oameni care ucide ființe vii pentru cei care le vor mânca, suportă un mare dezavantaj. Dezavantajul celui care mănâncă nu este atât de mare. Acel ticălos dintre oameni care, urmând calea riturilor religioase și a sacrificiilor prevăzute în *Vedă*, ar ucide o ființă vie din dorința de a-i mânca carnea, ar deveni cu siguranță un locuitor al iadului. Acel om care, după ce a mâncat carne, se reține de la ea ulterior, dobândește un mare merit în urma acestei abțineri de la păcat. Cel care aranjează obținerea cărnii, cel care aprobă aceste aranjamente, cel care ucide, cel care cumpără sau vinde, cel care gătește și cel care mănâncă, toți sunt considerați mâncători de carne. Voi cita acum o altă autoritate, bazată pe ceea ce a fost declarat de însuși legiuitor și stabilit în *Vedă*. S-a spus că acea religie care are faptele ca indicații a fost rânduită pentru gospodari, O, rege, și nu pentru acei oameni care doresc eliberarea. Manu însuși a spus că carnea care este sfințită cu *mantre* și dedicată corespunzător, conform rânduielilor *Vedelor*, în riturile efectuate în onoarea strămoșilor (Pitris), este pură. Toată cealaltă carne se încadrează în clasa a ceea ce se obține prin măcelărire inutilă, și este, prin urmare, necomestibilă și duce la Iad și infamie. Nu ar trebui să mănânci niciodată, O, fiu al lui Bharata, ca un Rakshasa, carne obținută prin mijloace nesancționate de rânduială. Într-adevăr, nu ar trebui să mănânci niciodată carne obținută din măcelărire inutilă și care nu a fost sfințită prin rânduială. Omul care dorește să evite calamitatea de tot felul ar trebui să se abțină de la carnea oricărei ființe vii. Se aude că în vechiul *Kalpa*, persoanele doritoare de a atinge tărâmurile meritului de apoi au efectuat sacrificii cu semințe, considerând astfel de animale ca fiind dedicate de către ei. Cu îndoieli cu privire la corectitudinea consumului de carne, Rishișii l-au întrebat pe Vasu, conducătorul Cedeilor, pentru a le rezolva. Regele Vasu, știind că carnea este necomestibilă, a răspuns că este comestibilă, O, monarh. Din acel moment, Vasu a căzut din firmament pe pământ. După aceasta, el și-a repetat din nou opinia, cu rezultatul că a trebuit să se scufunde sub pământ pentru asta. Dorind să beneficieze toți oamenii, nobilul Agastya, prin puterea penitențelor sale, a dedicat, o dată pentru totdeauna, toate animalele sălbatice din specia căpriorilor zeităților. De aceea, nu mai este necesară sfințirea acelor animale pentru a le oferi zeilor și strămoșilor (Pitris). Deservite cu carne conform rânduielii, strămoșii (Pitris) se împacă. Ascultă-mă, O, rege al regilor, în timp ce îți spun asta, O, fără păcat. Există fericire deplină în abținerea de la carne, O, monarh. Cel care suferă austerități severe timp de o sută de ani și cel care se abține de la carne, sunt amândoi egali în ceea ce privește meritul. Chiar aceasta este opinia mea. În special în perioada de lumină a lunii Karttika, ar trebui să te abții de la miere și carne. În aceasta, s-a hotărât, există un mare merit. Cel care se abține de la carne timp de cele patru luni ale ploilor dobândește cele patru binecuvântări prețioase ale realizărilor, longevitate, faimă și putere. Cel care se abține timp de întreaga lună Karttika de la orice fel de carne, transcende toate felurile de suferință și trăiește în fericire deplină. Cei care se abțin de la carne fie pentru luni, fie pentru cincisprezece zile la rând au tărâmul lui Brahma rânduit pentru ei ca urmare a abținerii lor de la cruzime. Mulți regi din vremurile vechi, O, fiu al lui Pritha, care și-au constituit sufletele tuturor creaturilor și care cunoșteau adevărurile tuturor lucrurilor, anume Sufletul și Non-sufletul, s-au abținut de la carne fie pentru întreaga lună Karttika, fie pentru întreaga perioadă de lumină din acea lună. Aceștia au fost Nabhaga și Amvarisha și nobilul Gaya și Ayu și Anaranya și Dilipa și Raghu și Puru și Kartavirya și Aniruddha și Nahusha și Yayati și Nrigas și Vishwaksena și Sasavindu și Yuvanaswa și Sivi, fiul lui Usinara, și Muchukunda și Mandhatri, și Harischandra. Tu vorbește mereu adevărul. Nu rosti niciodată o minciună. Adevărul este o datorie eternă. Este prin adevăr că Harischandra rătăcește prin cer ca un al doilea Chandramas. Acești alți regi, anume Syenachitra, O, monarh, și Somaka și Vrika și Raivata și Rantideva și Vasu și Srinjaya, și Dushmanta și Karushma și Rama și Alarka și Nala, și Virupaswa și Nimi și Janaka cel cu inteligență mare, și Aila și Prithu și Virasena, și Ikshvaku, și Sambhu, și Sweta, și Sagara, și Aja și Dhundhu și Suvahu, și Haryaswa și Kshupa și Bharata, O, monarh, nu au mâncat carne timp de o lună Karttika și ca urmare a acestui fapt au atins raiul și, înzestrați cu prosperitate, au strălucit cu efervescență în tărâmul lui Brahma, adorați de Gandharva și înconjurați de mii de fecioare de o mare frumusețe. Acei oameni nobili care practică această religie excelentă caracterizată prin abținerea de la vătămare reușesc să obțină o reședință în cer. Acești oameni drepți

care, încă de la naștere, se abțin de la miere și carne și vin, sunt considerați Muni. Omul care practică această religie constând din abținerea de la carne sau care o recitește pentru a-i face pe alții să o audă, nu va trebui niciodată să meargă în iad, chiar dacă ar fi fost extrem de păcătos în conduita sa în alte privințe. El, O, rege, care (de multe ori) citește aceste ordonanțe despre abstinența de la carne, care sunt sacre și adorate de Rishi, sau le aude citite, se curăță de orice păcat și atinge o mare fericire ca urmare a împlinirii fiecărei dorințe. Fără îndoială, el atinge și o poziție de eminență printre rudele sale. Când este lovit de calamități, le depășește cu ușurință. Când este împiedicat de obstacole, reușește să se elibereze de ele cu cea mai mare ușurință. Când este bolnav, se vindecă repede, iar când este afectat de tristețe, se eliberează de ea cu cea mai mare ușurință. Un astfel de om nu trebuie să se nască niciodată în ordinea intermediară a animalelor sau păsărilor. Născut în ordinea umanității, el atinge o mare frumusețe fizică. Înzestrat cu mare prosperitate, O, șef al neamului Kuru, el dobândește și mare faimă. Ți-am spus astfel, O, rege, tot ce trebuia spus despre abstinența de la carne, împreună cu poruncile referitoare atât la religia *Pravritti*, cât și la cea *Nivritti*, așa cum au fost formulate de Rishi.

SECȚIUNEA CXVI

Yudhishthira a spus: Vai, acei oameni cruzi, care, renunțând la diverse feluri de mâncare, poftesc numai carne, sunt cu adevărat ca niște mari Rakshasas! Vai, ei nu savurează diverse feluri de prăjituri și diverse sortimente de ierburi aromate și diverse specii de Khanda cu gust suculent la fel de mult cum savurează carnea! Înțelegerea mea, din acest motiv, devine stupefiată în această chestiune. Cred că, în acest caz, nu există nimic care să se poată compara cu carnea în ceea ce privește gustul. De aceea, O, tu, cel puternic, doresc să aud care sunt meritele abstinenței de la carne și dezavantajele consumului de carne, O, șef al neamului Bharata. Tu ești familiarizat cu toate îndatoririle. Vorbește-mi pe larg despre acest subiect, în conformitate cu poruncile privind îndatoririle. Spune-mi, te rog, ce este comestibil și ce este necomestibil. Spune-mi, O, strămoșule, ce este carnea, din ce substanțe este alcătuită, care sunt meritele abținerii de la consumul ei și care sunt dezavantajele consumului de carne.

Bhishma a zis: Așa este, o cel cu brațe puternice, cum spui. Nu este nimic pe pământ superior cărnii în ceea ce privește gustul. Nu este nimic mai benefic decât carnea pentru persoanele slabe, firave, bolnave, cele înclinate spre desfătări trupești sau cele istovite de călătorii. Carnea mărește rapid tăria. Generează o dezvoltare mare. Nu există hrană, O, cel care arzi dușmanii, superioară cărnii. Dar, O, cel care bucuri Kurușii, sunt mari meritele care se atașează de oamenii care se abțin de la ea. Ascultă-mi acum discursul despre aceasta. Omul care dorește să-și mărească carnea prin carnea altei ființe vii este cel mai josnic și mai crud dintre toți. În această lume nu este nimic mai prețios pentru o creatură decât viața ei. De aceea (în loc să ia această posesie prețioasă), ar trebui să arăți compasiune pentru viețile celorlalți așa cum o arăți pentru propria viață. Fără îndoială, O, fiule, carnea își are originea în sămânța vitală. Există un mare neajuns în consumul ei, la fel cum există merit în abținerea de la ea. Totuși, nu se comite niciun defect prin consumul cărnii sfințite conform orânduielilor *Vedelor.* Se aude că animalele au fost create pentru sacrificiu. Cei care consumă carne în alt mod se spune că urmează practica Rakșașilor. Ascultă-mă cum îți spun care este orânduiala stabilită pentru Kshatriya. Ei nu comit niciun defect prin consumul cărnii obținute prin cheltuirea puterii. Toate animalele sălbatice de vânat au fost dedicate zeilor și Pitrilor odinioară, O, rege, de către Agastya. Prin urmare, vânătoarea de căprioare nu este cenzurată. Nu poate exista vânătoare fără riscul propriei vieți. Există egalitate de risc între ucigaș și cel ucis. Fie animalul este ucis, fie îl ucide pe vânător. De aceea, O, Bharata, chiar și înțelepții regi se ocupă cu practica vânătorii. Prin acest comportament ei nu sunt pângăriți de păcat. Într-adevăr, practica nu este considerată păcătoasă. Nu este nimic, O, cel care bucură Kurușii, egal ca merit, nici aici, nici în cele de dincolo, cu practica compasiunii față de toate ființele vii. Omul plin de compasiune nu are frică. Acei oameni inofensivi înzestrați cu compasiune au atât această lume, cât și pe cea viitoare. Cei care cunosc datoria spun că acea Religie este demnă de a fi numită Religie, care are ca semn

abstinența de la cruzime. Omul cu suflet curat ar trebui să facă doar acele acte care au compasiunea ca suflet. Carnea care este dedicată în jertfele făcute în onoarea zeilor și a Pitrilor se numește *Havi* (și, ca atare, este demnă de a fi mâncată). Omul care este devotat compasiunii și care se comportă cu compasiune față de ceilalți nu are de ce să se teamă de nicio creatură. Se aude că toate creaturile se abțin să nu-i facă rău unei astfel de creaturi. Fie că este rănit sau căzut, doborât, slăbit sau lovit, în orice stare s-ar afla, toate creaturile îl apără. Într-adevăr, o fac, în toate circumstanțele, fie că se află pe teren plat sau denivelat. Nici șerpii, nici animalele sălbatice, nici Pișașii, nici Rakșașii nu-l omoară vreodată. Când apar situații de frică, cel care eliberează pe alții din situații de frică este eliberat de frică. Nu a existat niciodată, și nici nu va exista vreodată, un dar superior darului vieții. Este sigur că nu există nimic mai prețios pentru cineva decât propria viață. Moartea, O, Bharata, este o calamitate sau un rău pentru toate creaturile. Când vine timpul Morții, se vede o tremurare a întregului trup la toate creaturile. Suportând nașterea în uter, decrepitudinea și afecțiuni diverse, în această mare a lumii, se poate vedea că ființele vii înaintează și se întorc continuu. Fiecare creatură este afectată de moarte. În timp ce se află în uter, toate creaturile sunt gătite în sucurile fluide, alcaline, acre și amare, de urină, flegmă și fecale – sucuri care produc senzații dureroase și sunt greu de suportat. Acolo, în uter, trebuie să locuiască într-o stare de neajutorare și sunt chiar înjunghiate și străpunse în mod repetat. Cei lacomi după carne sunt văzuți gătindu-se în mod repetat în uter într-o astfel de stare de neajutorare. Obținând nașteri diverse, ei sunt gătiți în iadul numit *Kumbhipaka*. Sunt atacați și uciși și, în acest fel, trebuie să călătorească în mod repetat. Nu există nimic atât de prețios pentru cineva ca propria sa viață când vine în această lume. De aceea, o persoană cu suflet curat ar trebui să fie plină de compasiune față de toate ființele vii. Omul acela, O, rege, care se abține de la orice fel de carne din naștere, fără îndoială, obține un spațiu mare în Rai. Cei care mănâncă carnea animalelor care își doresc viața sunt mâncați ei înșiși de către animalele pe care le mănâncă, fără îndoială. Chiar aceasta este părerea mea. Deoarece m-a mâncat, îl voi mânca pe el în schimb – acesta, O, Bharata, constituie caracterul ca Mamă a *Mansa*.[261] Ucigașul este întotdeauna ucis. După el, cel care mănâncă suferă aceeași soartă. Cel care acționează cu ostilitate față de altul (în această viață) devine victima unor acte similare făcute de celălalt. Oricare acțiuni face cineva în oricare corpuri, el trebuie să sufere consecințele acestora în acele corpuri.[262] Abstinența de la cruzime este cea mai înaltă Religie. Abstinența de la cruzime este cea mai înaltă stăpânire de sine. Abstinența de la cruzime este cel mai mare dar. Abstinența de la cruzime este cea mai înaltă penitență. Abstinența de la cruzime este cel mai mare sacrificiu. Abstinența de la cruzime este cea mai mare putere. Abstinența de la cruzime este cel mai bun prieten. Abstinența de la cruzime este cea mai mare fericire. Abstinența de la cruzime este cel mai înalt adevăr. Abstinența de la cruzime este cel mai înalt *Sruti*. Darurile făcute în toate jertfele, băile efectuate în toate apele sfinte și meritul pe care cineva îl dobândește din a face tot felul de daruri menționate în scripturi – toate acestea nu se ridică la nivelul abstinenței de la cruzime (în ceea ce privește meritul care i se atașează). Penitențele unui om care se abține de la cruzime sunt inepuizabile. Omul care se abține de la cruzime este considerat că efectuează mereu sacrificii. Omul care se abține de la cruzime este tatăl și mama tuturor creaturilor. Chiar acestea, O, șef al rasei Kuru, sunt unele dintre meritele abținerii de la cruzime. În total, meritele care i se atașează sunt atât de multe încât sunt incapabile să fie epuizate chiar dacă cineva ar vorbi o sută de ani.

SECȚIUNEA CXVII

Yudhishthira a spus: Dorind să moară sau dorind să trăiască, multe persoane își dau viața în marele sacrificiu (al bătăliei). Spune-mi, O, strămoșule, care este sfârșitul la care ajung aceștia. A renunța la viață în luptă este plin de durere pentru oameni. O, tu, cel de mare înțelepciune, tu știi că a renunța la viață este dificil pentru oameni, fie că se află în prosperitate sau în adversitate, în

261 *Mansa* este *carne*. Acest verset explică etimologia cuvântului *Mam (mă) sa*; *El mă mănâncă*, prin urmare, eu îl voi mânca pe el. Cuvintele care urmează după „El” ar trebui adăugate pentru a înțelege sensul.

262 Sensul este următorul: atunci când cineva, având un corp uman, rănește pe altcineva, consecințele acelei răni le va suferi în corpul său uman. Cineva devine tigru și ucide o căprioară. Consecințele acelui act va trebui să le îndure în timp ce se reîncarnează ca tigru.

fericire sau în calamitate. În opinia mea, tu eşti posedat de omniscienţă. Spune-mi motivul pentru aceasta.

Bhishma a spus: În prosperitate sau adversitate, în fericire sau nefericire, fiinţele vii, O, stăpân al pământului, venind în această lume, trăiesc conform unui anumit ritm. Ascultă-mă, căci îţi voi explica motivul. Întrebarea pe care mi-ai pus-o este excelentă, O, Yudhishthira! În această privinţă, O, rege, îţi voi explica vechea poveste a discuţiei care a avut loc în vremuri străvechi între Rishi, născut pe insulă, şi un vierme târâtor. În vremuri străvechi, când acel brahman învăţat, şi anume Krishna, născut pe insulă, identificându-se cu Brahma, rătăcea prin lume, el a văzut, pe un drum pe care treceau care, un vierme care se mişca repede. Rishi era familiarizat cu comportamentul fiecărei creaturi şi cu limbajul fiecărui animal. Posedând omniscienţa, el s-a adresat viermelui pe care l-a văzut cu aceste cuvinte:

Vyasa a spus: O, vierme, pari a fi extrem de alarmat şi să te grăbeşti foarte tare. Spune-mi, unde fugi şi de ce te temi?

Viermele a spus: Aud zgomotul carului mare de acolo şi sunt cuprins de frică. O, tu, cel cu mare inteligenţă, zgomotul pe care îl face este înfricoşător. Aproape a ajuns! Se aude zgomotul. Nu mă va ucide? De aceea fug. Sunetul, aşa cum se aude de aproape, îl percep, îl aud de la boi. Ei respiră greu sub biciul vizitiului, în timp ce trag povara grea. Aud, de asemenea, diversele sunete scoase de oamenii care conduc boii. Astfel de sunete nu pot fi auzite de o creatură care, ca noi, s-a născut în ordinul viermilor. Din acest motiv fug din această situaţie de mare frică. Moartea este simţită de toate creaturile ca fiind plină de durere. Viaţa este o dobândire dificil de realizat. De aceea, zbor înspăimântat, nu doresc să trec de la o stare de fericire la una de suferinţă.

Bhishma a continuat: Astfel adresat, Vyasa, născut pe insulă, a spus: „O, vierme, de unde poate veni fericirea ta? Tu aparţii ordinului intermediar al fiinţelor. Cred că moartea ar fi plină de fericire pentru tine! Sunetul, atingerea, gustul, mirosul şi diverse tipuri de plăceri excelente îţi sunt necunoscute, O, vierme! Cred că moartea se va dovedi un beneficiu pentru tine!

Viermele a spus: O creatură vie, indiferent în ce situaţie ar fi aşezată, se ataşează de ea. Chiar şi în această ordine a fiinţei sunt fericit, cred eu, O, tu cu mare înţelepciune! De aceea vreau să trăiesc. Chiar şi în această stare, fiecare obiect de plăcere există pentru mine conform nevoilor corpului meu. Oamenii şi creaturile care se nasc din obiecte nemişcate au plăceri diferite. În viaţa mea anterioară am fost un om. O, puternice, eram un Sudra posesor de mare avere. Nu eram devotat Brahmanilor. Eram crud, josnic în comportament şi cămătar. Eram aspru la vorbă. Consideram viclenia drept înţelepciune. Uram toate creaturile. Profitând de pretexte în pactele încheiate între mine şi alţii, eram mereu înclinat să iau ceea ce aparţinea altora. Fără să hrănesc servitorii şi oaspeţii sosiţi la mine în casă, îmi umpleam, când îmi era foame, propriul stomac, sub impulsul mândriei, poftind la mâncare bună. Lacom de avere, nu am dedicat niciodată, cu credinţă şi reverenţă, vreo mâncare zeităţilor şi Pitrilor, deşi datoria cerea să le dedic mâncare. Pe oamenii care veneau la mine, mişcaţi de frică, cerând protecţia mea, i-am lăsat în voia sorţii fără să le ofer vreo protecţie. Nu mi-am extins protecţia asupra celor care veneau la mine cu rugăminţi pentru a-şi risipi frica. Eram cuprins de o invidie nerezonabilă văzând averea altora, şi porumbul, şi soţiile preţuite de ei, şi articolele de băut, şi casele bune. Văzând fericirea altora, eram plin de invidie şi le doream mereu sărăcia, urmând acel curs de conduită care promitea să-mi îndeplinească propriile dorinţe, am căutat să distrug virtutea, averea şi plăcerile altor oameni. În acea viaţă trecută, am comis diverse fapte în mare măsură pline de cruzime şi alte astfel de pasiuni. Amintindu-mi acele acte, sunt plin de căinţă şi tristeţe, aşa cum cineva este plin de tristeţe la pierderea fiului său drag. Ca urmare a acestor fapte ale mele, nu ştiu care sunt roadele faptelor bune. Cu toate acestea, mi-am venerat bătrâna mamă şi o dată am venerat un Brahmana. Înzestrat cu naştere şi realizări, acel Brahmana, în timpul rătăcirilor sale, a venit la casa mea odată ca oaspete. L-am primit cu ospitalitate plină de

reverență. Ca urmare a meritelor atașate acelui act, memoria mea nu m-a părăsit. Cred că în urma acelui act voi reuși din nou să-mi recâștig fericirea. O, tu cu bogăție ascetică, tu știi totul. Spune-mi, te rog, cu bunătate, ce este în beneficiul meu.

SECȚIUNEA CXVIII

Vyasa a spus: ”Este în consecință a unui act meritoriu, vierme, că tu, deși născut în ordinul intermediar al ființelor, nu ești născut.[263] Acel act este al meu, vierme, în consecință căruia tu nu ești născut. În virtutea puterii ascezelor mele, sunt capabil să salvez o ființă cu nemerit doar arătându-i fața mea. Nu există o putere mai mare decât puterea care însoțește penitențele, știu, vierme, că tu ai venit pe lume în ordinul viermilor din cauza faptelor rele din viața ta anterioară. Dacă, totuși, te gândești să obții dreptate și merit, le poți obține din nou. Zeii, precum și ființele încoronate cu succes ascetic, se bucură sau îndură consecințele faptelor făcute de ei în acest domeniu de acțiune. Și printre oameni, atunci când se fac acte de merit, acestea sunt făcute din dorința de fruct (și nu cu indiferență față de fruct). Chiar realizările pe care cineva încearcă să le dobândească sunt căutate din dorința fericirii pe care o vor aduce.[264] Înțelept sau ignorant (într-o viață anterioară), creatura care este, în această viață, lipsită de vorbire, înțelegere, mâini și picioare, este cu adevărat lipsită de orice.[265] Cel care devine un Brahmana superior îi venerează, încă viu, pe zeii soarelui și lunii, rostind diverse *Mantre* sacre. Vierme, vei ajunge în acea stare de existență. Ajungând în acea stare, te vei bucura de toate elementele transformate în obiecte de plăcere. Când ai ajuns în acea stare, îți voi împărtăși Brahma. Sau, dacă dorești, te pot plasa în orice alt statut!” Viermele, acceptând cuvintele lui Vyasa, nu a părăsit drumul, ci a rămas pe el. Între timp, vehiculul mare care venea din acea direcție a ajuns în acel loc.[266] Sfâșiat de asaltul roților, viermele și-a dat duhul. Născut în cele din urmă în casta Kshatriya prin grația lui Vyasa, de o putere nemăsurabilă, a mers să-l vadă pe marele Rishi. Înainte de a deveni un Kshatriya, a trebuit să treacă prin diverse ordine de ființe, cum ar fi ariciul, iguana, mistrețul, cerbul și pasărea, și Chandala, Sudra și Vaisya. După ce a dat un cont al transformărilor sale diverse Rishi-ului care spune adevărul, și amintindu-și bunătatea Rishi-ului pentru el, viermele (acum transformat în Kshatriya) cu palmele unite a căzut la picioarele Rishi-ului și le-a atins cu capul său.

Viermele a spus: Statutul meu actual este acela înalt, râvnit de toți și care poate fi atins prin posesia celor zece atribute binecunoscute. Într-adevăr, eu, care înainte eram un vierme, am ajuns astfel la statutul de prinț. Elefanți de mare putere, împodobiți cu lanțuri de aur, mă poartă pe spinarea lor. La carele mele sunt înjugați cai Kamvoja de mare curaj. Numeroase vehicule, la care sunt atașate cămile și catâri, mă poartă. Împreună cu toate rudele și prietenii mei, mănânc acum mâncare bogată în carne. Venerat de toți, dorm, O, binecuvântatule, pe paturi scumpe, în camere încântătoare, în care nu pot pătrunde vânturile neplăcute. Spre miezul nopții, în fiecare noapte, Sutas, Magadhas și lăudători îmi rostesc laudele, așa cum zeii rostesc laudele plăcute ale lui Indra, conducătorul lor. Prin harul tău, care ești ferm în adevăr și înzestrat cu o energie nemăsurată, eu, care înainte eram un vierme, am devenit acum o persoană de rang regal. Îmi plec capul în fața ta, O, tu, cel de mare înțelepciune. Poruncește-mi ce ar trebui să fac acum. Ordonat de puterea penitențelor tale, chiar și această stare fericită a devenit acum a mea!

---

263 Înțeleptul spune că faptul că viermele este capabil să-și amintească întâmplările din viața sa trecută se datorează unei fapte meritorii. Această faptă meritorie este chiar vederea înțeleptului, pe care viermele a avut norocul să o obțină.

264 Sensul este că și printre oameni, faptele sunt săvârșite cu intenția de a obține fericirea. Cu alte cuvinte, și oamenii se bucură de roadele faptelor lor bune și îndură roadele faptelor lor rele.

265 Literal, versetul spune: „Ce este acela care ar părăsi o creatură lipsită de etc.”, ceea ce înseamnă că o astfel de creatură a fost deja părăsită de toate. Prin urmare, ”viermele lipsit de vorbire etc.” este lipsit de toate. Starea lui este într-adevăr plină de mare suferință.

266 *Jugupsita smritih jala* este parafraza.

Vyasa a spus: Astăzi am fost venerat de tine, O, rege, cu diverse cuvinte care exprimă reverenţă. Transformat într-un vierme, memoria ta a devenit înceţoşată. Această memorie a reapărut. Păcatul pe care l-ai comis într-o viaţă anterioară nu a fost încă distrus, şi anume păcatul pe care l-ai comis când erai un sudra lacom după bogăţie, crud în comportament şi ostil faţă de brahmani. Ai reuşit să mă vezi. Acesta a fost un act meritoriu pentru tine în timp ce erai vierme. Ca urmare a faptului că m-ai salutat şi m-ai venerat, te vei ridica mai sus, pentru că, din ordinul Kshatriya, te vei ridica la statutul de Brahmana, dacă îţi vei da ultima suflare pe câmpul de luptă pentru vite sau Brahmani. O, prinţe, bucurându-te de multă fericire şi aducând multe sacrificii cu daruri abundente, vei ajunge în rai şi, transformat în Brahma etern, vei avea fericire perfectă. Cei care se nasc în ordinul intermediar (al animalelor) devin (când se ridică) Sudra. Sudra se ridică la statutul de Vaisya, iar Vaisya la cel de Kshatriya. Kshatriya care se mândreşte cu îndeplinirea îndatoririlor ordinului său reuşeşte să atingă statutul de Brahmana. Brahmana, urmând o conduită dreaptă, ajunge în rai, care este plin de mare fericire.

SECŢIUNEA CXIX

Bhishma a spus: După ce a renunţat la statutul de vierme şi s-a născut ca un Kshatriya cu o mare energie, persoana (despre care vorbesc), amintindu-şi transformările anterioare, O, monarhule, a început să se supună unor austerităţi severe. Văzând acele austerităţi severe ale Kshatriya, care era bine familiarizat cu religia şi bogăţia, Krishna, cel născut pe insulă, cel mai important dintre Brahmani, s-a dus la el.

Vyasa a spus: Penitenţele care ţin de ordinul Kshatriya, O, vierme, constau în protejarea tuturor creaturilor. Consideră aceste îndatoriri ale ordinului Kshatriya ca fiind penitenţele stabilite pentru tine. Atunci vei atinge statutul de Brahmana. Stabilind ce este bine şi ce este rău şi curăţându-ţi sufletul, preţuieşte şi protejează toate creaturile, satisfăcând cu înţelepciune toate dorinţele bune şi corectând tot ceea ce este necurat. Fii cu sufletul curat, fii mulţumit şi fii devotat practicii dreptăţii. Condu-te în acest fel şi atunci, când îţi vei da ultima suflare, vei deveni un brahman!

Bhishma a continuat: Deşi se retrăsese în pădure, totuşi, O, Yudhishthira, după ce a auzit cuvintele marelui Rishi, a început să-şi preţuiască şi să-şi protejeze supuşii în mod drept. Curând, O, cel mai bun dintre regi, acel vierme, ca urmare a îndeplinirii corespunzătoare a datoriei de a-şi proteja supuşii, a devenit un Brahmana după ce şi-a lepădat trupul de Kshatriya. Văzându-l transformat într-un Brahmana, celebrul Rishi, şi anume Krishna, născut pe insulă şi de mare înţelepciune, a venit la el.

Vyasa a spus: O, şef al brahmanilor, O, binecuvântatule, nu te tulbura (din cauza fricii de moarte)! Cel care acţionează cu dreptate ajunge la o naştere respectabilă. Pe de altă parte, cel care acţionează nedrept ajunge la o naştere joasă şi vicioasă, O, tu care eşti familiarizat cu dreptatea, cineva ajunge la mizerie în mod plăcut, în măsura păcatului său. De aceea, O, vierme, nu te tulbura din cauza fricii de moarte. Singura frică pe care ar trebui să o ai este aceea de a pierde dreptatea. De aceea, continuă să practici dreptatea.

Viermele a spus: Prin harul tău, O, sfântule, am ajuns de la o poziţie fericită la una şi mai fericită! Având în vedere că am obţinut o astfel de prosperitate care îşi are rădăcinile în dreptate, cred că defectele mele au dispărut.

Bhishma a spus: Viermele, la porunca sfântului Rishi, a atins statutul de Brahmana, atât de greu de atins, şi a făcut ca pământul să fie marcat cu o mie de ţăruşi sacrificiali. Cel mai important dintre toţi cei familiarizaţi cu Brahma a obţinut apoi o reşedinţă în regiunea lui Brahman însuşi. Într-adevăr, O, fiu al lui Pritha, viermele a atins statutul cel mai înalt, şi anume acela al eternului

Brahma, ca rezultat al propriilor sale fapte, săvârșite în ascultare de sfaturile lui Vyasa. Și acei tauri dintre Kshatriya, care și-au dat ultima suflare (pe câmpul de luptă din Kurukshetra) exercitându-și energia până în ultima clipă, au atins cu toții un sfârșit meritoriu. De aceea, O, rege, nu-i jeli.

SECȚIUNEA CXX

Yudhishthira a spus: Care dintre aceste trei este superioară, și anume cunoașterea, penitența și darurile? Te întreb, O, cel mai de seamă dintre oamenii drepți! Spune-mi, O, străMoșule!

Bhishma a spus: În această privință se citează vechea poveste a conversației dintre Maitreya și Krishna, născut pe insulă. Odată, Krishna, născut pe insulă, O, rege, în timp ce rătăcea prin lume deghizat, s-a îndreptat spre Baranasi și l-a așteptat pe Maitreya, care aparținea prin naștere unei rase de Munis.[267] Văzând sosirea lui Vyasa, cel mai de seamă dintre Rishi, adică Maitreya, i-a oferit un loc și, după ce l-a venerat cu ritualurile cuvenite, l-a hrănit cu mâncare excelentă. După ce a mâncat acea mâncare bună, care era foarte sănătoasă și care îi producea tot felul de satisfacții, Krishna, cu sufletul înalt, a devenit extrem de încântat și, în timp ce stătea acolo, a râs chiar cu voce tare. Văzând că Krishna râde, Maitreya i s-a adresat, spunând: „Spune-mi, O, tu, cel cu sufletul drept, care este motivul râsului tău! Tu ești un ascet, înzestrat cu capacitatea de a-ți controla emoțiile. Se pare că o mare bucurie te-a cuprins! Salutându-te și venerându-te cu capul plecat, te întreb: care este puterea penitențelor mele și care este înălțimea fericirii tale? Faptele pe care le săvârșesc eu sunt diferite de cele pe care le săvârșești tu. Tu ești deja eliberat, deși încă mai ai suflare de viață. Eu, însă, nu sunt încă eliberat. Cu toate acestea, cred că nu este o mare diferență între tine și mine. Eu sunt, din nou, distins prin naștere.”[268]

Vyasa a spus: Această minune care m-a umplut a izvorât dintr-o poruncă ce pare o hiperbolă și din afirmația sa paradoxală pentru înțelegerea poporului. Declarația *Vedelor* pare a fi neadevărată. Dar de ce ar spune *Vedele* un neadevăr? S-a spus că există trei căi care constituie cele mai bune jurăminte ale unui om: să nu rănească niciodată, să spună întotdeauna adevărul și să facă daruri. Înțelepții din vechime au anunțat acest lucru, urmând declarațiile *Vedelor.* Aceste îndemnuri au fost auzite în vechime – cu siguranță trebuie urmate de noi chiar și în vremurile noastre. Chiar și un dar mic, făcut în circumstanțele stabilite, aduce roade mari.[269] Ai dat unui om însetat puțină apă cu o inimă sinceră. Tu însuți însetat și flămând, dându-mi astfel de mâncare, ai cucerit multe tărâmuri înalte de fericire, O, puternicule, așa cum se face prin multe jertfe. Sunt încântat de darul tău foarte sfânt, precum și de penitențele tale. Puterea ta este cea a Dreptății; înfățișarea ta este cea a Dreptății. Mirosul Dreptății este în jurul tău. Cred că toate faptele tale sunt făcute în acord cu porunca, O, fiu, superioară băilor în ape sfinte, superioară împlinirii tuturor legămintelor vedice, este darul. Într-adevăr, O, Brahmane, darul este mai bun decât toate actele sfinte. Dacă nu este mai meritoriu decât toate actele sfinte, nu poate exista nicio îndoială cu privire la superioritatea sa. Toate acele ritualuri stabilite în *Vede* pe care le aplauzi nu se ridică la nivelul darului, căci darul fără îndoială, așa cum cred eu, este plin de merite foarte superioare. Calea pe care au făcut-o acei oameni care fac daruri este calea pe care pășesc înțelepții. Cei care fac daruri sunt considerați dăruitori chiar și ai suflului vieții. Datoriile care constituie Dreptatea sunt stabilite în ei. Așa cum *Vedele* bine studiate, așa cum

267 *Swairini-kule* se referă, după cum explică comentatorul, la rasa Munis. *Swam (Dharamaya) irayati* este etimologia. *Ajnata-charitam-dharan* se aplică lui Krishna-Dwaipayana. Dacă se citește *charam*, se referă la Maitreya.

268 *Prithagatman* se referă la cel a cărui suflet este încă investit cu *upadhis*; *Sukhatman* este cel a cărui suflet a transcens toate *upadhis*.

269 Această versiune literală a versetului nu are sens. Înțelesul său este însă următorul: *Atichccheda* sau *Atichcchanda* implică o afirmație hiperbolică, iar *Ativaua* înseamnă un paradox. Se spune că prin darul unei palme de apă se poate ajunge la un loc care poate fi atins prin o sută de sacrificii. Această poruncă, care pare o hiperbolă, și afirmația învățătorilor vedici, care pare un paradox, mă umplu de uimire. *Vedele* spun că nimeni nu ajunge la un astfel de loc fără o sută de sacrificii. Acest lucru pare a fi neadevărat, deoarece oamenii ajung acolo făcând chiar și mici daruri persoanelor merituoase la momentul potrivit.

reținerea simțurilor, așa cum o viață de renunțare universală, la fel este darul care este plin de merite foarte superioare. Tu, O, fiu, vei trece de la bucurie la o bucurie mai mare în urma faptului că te-ai dedicat datoriei de a face daruri. Omul inteligent (care practică această datorie) urcă, într-adevăr, de la bucurie la o bucurie mai mare. Noi, fără îndoială, am întâlnit multe exemple directe ale acestui lucru. Oamenii înzestrați cu prosperitate reușesc să dobândească bogății, să facă daruri, să îndeplinească jertfe și să câștige fericirea ca rezultat al acestora. Se observă întotdeauna, O, tu cu înțelepciune mare, că fericirea este urmată în mod natural de suferință și suferința este urmată de fericire.[270] Oamenii înțelepți au spus că ființele umane din această lume au trei feluri de comportament. Unii sunt drepți, unii sunt păcătoși, iar unii nu sunt nici drepți, nici păcătoși. Conduita persoanei care este devotată lui Brahma nu este considerată nici într-un fel, nici în altul. Păcatele sale nu sunt niciodată considerate păcate. La fel, omul care este devotat îndatoririlor care i-au fost stabilite nu este considerat nici drept, nici păcătos (pentru respectarea acelor îndatoriri). Oamenii care sunt devotați sacrificiilor, darurilor și penitențelor sunt considerați drepți. Cei care rănesc alte creaturi și sunt neprietenoși cu ele sunt însă considerați păcătoși. Există unii oameni care se însușesc ceea ce aparține altora. Aceștia vor ajunge cu siguranță în Iad și vor întâlni suferința. Toate celelalte fapte ale oamenilor sunt indiferente, fiind considerate nici drepte, nici păcătoase. Distrează-te, crește, bucură-te, fă daruri și adu sacrificii. Nici oamenii înțelepți, nici cei înzestrați cu penitențe nu vor putea să te învingă!

SECȚIUNEA CXXI

Bhishma a spus: Astfel adresat de Vyasa, Maitreya, care era un adorator al faptelor, care se născuse într-o rasă înzestrată cu mare prosperitate, care era înțelept și poseda o mare învățătură, i-a spus aceste cuvinte.

Maitreya a spus: O, tu, cel de mare înțelepciune, fără îndoială că este așa cum ai spus, O, tu, cel puternic, cu permisiunea ta, doresc să spun ceva.

Vyasa a spus: Orice dorești să spui, O, Maitreya, spune, O, om de mare înțelepciune, căci doresc să te ascult.

Maitreya a spus. Cuvintele tale despre Dăruire sunt fără cusur și pure. Fără îndoială, sufletul tău a fost curățat de cunoaștere și penitențe. Ca urmare a purificării sufletului tău, acesta este marele avantaj pe care îl obțin și eu din asta. Cu ajutorul înțelegerii mele văd că ești înzestrat cu penitențe înalte. În ceea ce ne privește pe noi, reușim să dobândim prosperitate doar prin vederea unor astfel de persoane ca tine, cred că acest lucru se datorează grației tale și izvorăște din natura propriilor mele acte.[271] Penitențele, cunoașterea *Vedelor* și nașterea într-o rasă pură — acestea sunt cauzele statutului pe care îl dobândește cineva ca Brahman. Când cineva are aceste trei atribute, atunci este numit o persoană regenerată. Dacă Brahmanul este mulțumit, și Pitrii și zeitățile sunt de asemenea mulțumiți. Nu există nimic superior unui Brahman posedând cunoștințe vedice. Fără Brahman, totul ar fi întuneric. Nimic nu s-ar ști. Cele patru ordine nu ar exista. Distincția dintre Dreptate și Nedreptate, Adevăr și Falsitate, ar înceta. Pe un câmp bine cultivat, se poate recolta o recoltă abundentă. În mod similar, cineva poate obține mari merite făcând daruri unui Brahman înzestrat cu mare învățătură. Dacă nu ar exista Brahmani înzestrați cu cunoștințe vedice și purtare bună care să primească daruri, bogăția deținută de oamenii bogați ar fi inutilă. Brahmanul ignorant, mâncând mâncarea care i se oferă, distruge ceea ce mănâncă (pentru că nu produce niciun merit pentru cel care dă). Mâncarea consumată distruge de asemenea pe cel care mănâncă (deoarece cel care mănâncă săvârșește păcat mâncând ceea ce i se oferă). Corect ar trebui să se numească comestibil ceea ce se dă unui om merituos; în toate celelalte cazuri, cel care o ia anulează darul

270 Sensul este că cei care urmăresc plăcerile trupești practică austeritatea și sunt răsplătiți cu fericirea.

271 A te vedea este răsplata sau rezultatul propriilor mele fapte. A te vedea pe tine duce la prosperitate, prin bunătatea pe care o ai pentru noi.

donatorului, iar cel care primește este la fel ruinat pentru primirea necorespunzătoare. Brahmanul înzestrat cu învățătură devine subjugătorul mâncării pe care o mănâncă. După ce a mâncat-o, el procreează altă mâncare. Cel ignorant care mănâncă mâncarea oferită pierde dreptul asupra copiilor pe care îi zămislește, pentru că aceștia devin ai celui a cărui mâncare i-a permis progenitorului să-i procreeze. Acesta este chiar viciul subtil care se atașează de persoanele care mănâncă mâncarea altora atunci când nu au puterea de a câștiga acea mâncare. Meritul pe care donatorul îl dobândește făcând darul este egal cu cel pe care îl dobândește primitorul acceptând mâncarea. Atât donatorul, cât și primitorul depind în egală măsură unul de celălalt. Acesta este ceea ce au spus Rishii. Acolo unde există Brahmani, înzestrați cu cunoștințe vedice și purtare, oamenii sunt capabili să câștige fructele sacre ale darurilor și să se bucure de ele atât aici, cât și în cele de apoi. Acei oameni care sunt de neam pur, care sunt extrem de dedicați penitențelor, care fac daruri și studiază *Vedele*, sunt considerați demni de cea mai profundă venerație. Acei oameni buni au trasat calea pe care călcând nu te stupefiezi. Sunt acei oameni care conduc pe alții la cer. Sunt oamenii care poartă pe umerii lor povara sacrificiilor și trăiesc pentru eternitate.

SECȚIUNEA CXXII

Bhishma a spus: Astfel adresat, sfântul i-a răspuns lui Maitreya, spunând: „Prin noroc, ești înzestrat cu cunoaștere. Prin noroc, înțelegerea ta este de acest fel! Cei care sunt buni aplaudă cu entuziasm toate atributele drepte. Faptul că frumusețea personală, tinerețea și prosperitatea nu reușesc să te copleșească se datorează norocului. Această favoare care ți-a fost făcută se datorează bunătății zeilor. Ascultă-mă, căci îți voi vorbi despre ceea ce este chiar superior (în eficacitate) darului. Orice scripturi și tratate religioase există, orice înclinații (drepte) se observă în lume, ele au curs în ordinea cuvenită, în acord cu îndrumarea *Vedelor*, conform ordinii cuvenite. Urmându-le, eu aplaud darul. Tu lauzi penitențele și învățăturile vedice. Penitențele sunt sacre. Penitențele sunt mijloacele prin care se pot dobândi *Vedele* și, de asemenea, raiul. Cu ajutorul penitențelor și al cunoașterii, se obțin cele mai înalte roade, am auzit. Prin penitențe se distrug păcatele și tot ce este rău. Am auzit că, indiferent de scopul pentru care se fac penitențe, se obțin roadele acestora ca urmare a acelor penitențe. Același lucru se poate spune și despre Cunoaștere. Ceea ce este greu de îndeplinit, ceea ce este greu de cucerit, ceea ce este greu de dobândit și ceea ce este greu de traversat, toate acestea pot fi realizate cu ajutorul penitențelor. Dintre toate lucrurile, penitențele posedă o putere foarte superioară. Omul care bea alcool, sau cel care ia prin forță ceea ce aparține altora, sau cel vinovat de avort, sau cel care încalcă patul învățătorului său, reușește să treacă cu ajutorul penitențelor. Într-adevăr, cineva este curățat de toate aceste păcate prin penitențe. Cel înzestrat cu toată cunoașterea și, prin urmare, având viziune adevărată, și un ascet de orice fel, sunt egali. Unul ar trebui să se închine întotdeauna acestor doi.[272] Toți oamenii care au *Vedele* ca bogăție trebuie venerați. Similar, toți oamenii înzestrați cu penitențe merită venerați. Cei care fac daruri obțin fericirea în viitor și multă prosperitate aici. Oamenii drepți din această lume, făcând daruri de hrană, obțin atât această lume, cât și pe cea a lui Brahman însuși, cu multe alte regiuni de fericire superioară. Acei oameni care sunt adorați de toți, ei înșiși îl adoră pe cel care face daruri. Acei oameni care sunt onorați pretutindeni, ei înșiși îl onorează pe cel care face daruri. Oriunde merge dăruitorul, el se poartă lăudabil, Cel care face fapte și cel care se abține să le facă, fiecare primește ceea ce este proporțional cu faptele și omisiunile sale. Indiferent dacă cineva locuiește în regiunile superioare sau în cele inferioare, el atinge întotdeauna locurile la care are dreptul prin faptele sale. În ceea ce te privește pe tine, vei obține cu siguranță orice mâncare și băutură vei putea dori, tu ești înzestrat cu inteligență, naștere bună, cunoștințe vedice și compasiune! Ești înzestrat cu tinerețe, O, Maitreya! Ești respectuos cu jurămintele. Fii devotat Dreptății. Ia de la mine instrucțiuni cu privire la acele datorii pe care ar trebui să le urmezi mai întâi – datoriile, anume, ale gospodarilor. În acea casă în care soțul este mulțumit de soția sa legată prin căsătorie, și soția mulțumită de soțul ei, toate rezultatele de bun augur se ivesc. Așa cum murdăria este spălată de pe corp cu apă, cum întunericul

272 Sensul este că un ascet care respectă penitențele, indiferent de stadiul în care se află, și un om care posedă omniscienta sunt considerați egali.

este alungat de strălucirea focului, tot așa este păcatul spălat prin daruri și penitențe. Binecuvântat să fii, O, Maitreya!, să ai palate! Eu plec de aici în pace. Tu să ții minte ceea ce ți-am spus. Atunci vei putea culege multe avantaje! Maitreya a mers apoi în jurul ilustrului său oaspete și i-a plecat capul, și unind mâinile în reverență a spus: „Binecuvântarea să fie și asupra ta, O, sfântule!”

SECȚIUNEA CXXIII

Yudhishthira spuse: O tu care cunoști toate datoriile, doresc să aud, în detaliu, care este comportamentul excelent al femeilor bune și caste. Discută-mi, O bunicule, despre asta.

Bhishma spuse: Odată, în regiunile cerești, o doamnă numită Sumana de neam din Kekaya, adresându-se Sandilii, înzestrată cu o mare energie și înțelegătoare a adevărului referitor la toate lucrurile și dotată cu omniprezență, a spus: „Prin ce purtare, O, doamnă minunată, prin ce fel de fapte ai reușit să ajungi în cer, purificată de orice păcat? Tu strălucești cu propria ta energie ca o flacără de foc. Pari a fi o fiică a Domnului stelelor, venită în cer prin propria ta strălucire. Tu porți veșminte de un alb pur și ești foarte veselă și în largul tău. Așezată pe acel car ceresc, tu strălucești, O, doamnă minunată, cu o energie înmulțită de o mie de ori. Nu cred că ai atins această regiune a fericirii prin penitențe, daruri și jurăminte nesemnificative. Spune-mi adevărul.” Astfel întrebată cu blândețe de Sumana, Sandili cu zâmbete dulci, adresându-se celei care o întreba cu frumusețe, i-a răspuns astfel, departe de auzul altora: ”Nu purtam haine galbene; nici coji de copac. Nu mi-am ras capul; nici nu purtam părul încâlcit pe cap. Nu în urma acestor fapte am atins statutul de femeie cerească. Niciodată, fără să mă gândesc, nu i-am spus nimic neplăcut sau rău soțului meu. Am fost întotdeauna devotată venerării zeilor, Pitris-ilor și Brahmanilor. Întotdeauna atentă, mi-am servit și am avut grijă de soacra și socrul meu. Chiar aceasta a fost rezoluția mea, să nu mă comport niciodată cu viclenie. Nu obișnuiam să stau la ușa casei noastre și nici nu vorbeam mult cu nimeni. Nu am făcut niciodată un rău; nu am râs cu voce tare; nu am făcut nici o vătămare. Nu am dezvăluit niciun secret. Așa m-am purtat întotdeauna. Când soțul meu, plecat de acasă pentru vreo treabă, se întorcea, îl serveam întotdeauna oferindu-i un loc și îl veneram cu reverență. Niciodată nu mâncam vreun fel de mâncare care nu era cunoscut soțului meu și la care soțul meu nu era mulțumit. Trezindu-mă în zori, făceam și porunceam să se facă tot ceea ce era adus și trebuia îndeplinit pentru binele rudelor și ale cunoscuților. Când soțul meu pleacă de acasă într-un loc îndepărtat pentru vreo treaba, rămân acasă angajată în diverse acte de bun augur pentru a-i binecuvânta întreprinderea. Într-adevăr, în absența soțului meu, nu folosesc niciodată dermatograf, sau podoabe; nu mă spăl în mod corespunzător și nu folosesc ghirlande și unguente, sau nu-mi vopsesc tălpile cu vopsea roșie, sau nu-mi împodobesc trupul cu podoabe. Când soțul meu doarme liniștit, nu-l trezesc niciodată, chiar dacă o treaba important îi cerea atenția. Am fost fericită să stau lângă el adormit. Nu l-am îndemnat niciodată pe soțul meu să se străduiască mai energic pentru a câștiga avere pentru a-și întreține familia și rudele. Am păstrat întotdeauna secretele fără a le dezvălui altora. Obișnuiam să țin întotdeauna curățenie în incinta noastră. Femeia care cu atenție concentrată aderă la această cale a datoriei, devine o primitoare de onoruri considerabile în cer, ca o a doua Arundhati.

Bhishma a continuat: Ilustrul și binecuvântatul Sandili, cu o conduită dreaptă, după ce i-a spus aceste cuvinte lui Sumana cu privire la îndatoririle femeii față de soțul ei, a dispărut pe loc. Omul acela, O, fiu al lui Pandu, care citește această povestire la fiecare lună plină și lună nouă, reușește să ajungă în rai și să se bucure de o mare fericire în pădurile din Nandana.

SECȚIUNEA CXXIV

Yudhishthira a spus: Care dintre cele două are o eficacitate superioară, concilierea sau darurile? Spune-mi, O, șef al neamului Bharata, care dintre acestea două este superioară din punct de vedere al eficacității.

Bhishma a spus: Unii sunt mulţumiţi de conciliere, în timp ce alţii sunt mulţumiţi de daruri. Fiecare om, în funcţie de propria natură, este influenţat de una sau de cealaltă. Ascultă-mă, O, rege, căci îţi voi explica meritele concilierii, O, şef al neamului Bharata, astfel încât chiar şi cele mai furioase creaturi să poată fi potolite prin ea. În acest sens, este citată povestea antică a unui brahman care, după ce fusese capturat în pădure de un Rakshasa, a fost eliberat (cu ajutorul concilierii). Un anumit brahman, înzestrat cu elocvenţă şi inteligenţă, a căzut în necaz, pentru că a fost capturat într-o pădure pustie de un Rakshasa care dorea să se hrănească cu el. Brahmanul, dotat cu înţelegere şi învăţătură, nu era deloc agitat. Fără a se lăsa copleşit de vederea acelui teribil canibal, el a hotărât să aplice concilierea şi să vadă efectul acesteia asupra Rakshasului. Rakshasa, salutându-l respectuos pe brahman cu cuvinte, i-a pus următoarea întrebare: „Vei scăpa, dar spune-mi de ce sunt palid şi atât de slab!” După o scurtă reflecţie, brahmanul a acceptat întrebarea Rakshasa şi a răspuns cu următoarele cuvinte bine alese.

Brahmana a spus: ”Locuind într-un loc îndepărtat de căminul tău, mişcându-te într-o sferă care nu este a ta şi lipsit de compania prietenilor şi rudelor tale, te bucuri de o bogăţie imensă. Din această cauză eşti atât de palid şi slab. Cu adevărat, O, Rakshasa, prietenii tăi, deşi sunt bine trataţi de tine, nu sunt totuşi bine dispuşi faţă de tine, din cauza naturii lor vicioase. De aceea eşti palid şi slab. Eşti înzestrat cu merite şi înţelepciune şi ai un suflet bine echilibrat. Cu toate acestea, soarta ta este să vezi cum alţii, lipsiţi de merite şi înţelepciune, sunt onoraţi în locul tău. De aceea eşti palid şi slab. Persoanele care posedă bogăţie şi prosperitate mult mai mari decât ale tale, dar care sunt inferioare ţie în ceea ce priveşte realizările, te ignoră, într-adevăr. Din această cauză eşti palid şi slab. Deşi eşti nefericit din cauza lipsei mijloacelor de subzistenţă, măreţia sufletului tău te determină să ignori mijloacele care ţi se oferă pentru a-ţi asigura traiul. Din această cauză eşti palid şi slab. Ca urmare a dreptăţii tale, te-ai limitat pentru a face bine altuia. Acest altul, O, Rakshasa drept, te consideră înşelat şi subjugat (de inteligenţa sa superioară). Din această cauză eşti palid şi slăbit. Cred că te întristezi pentru acele persoane ale căror suflete, copleşite de poftă şi mânie, suferă în această lume. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Deşi eşti binecuvântat cu înţelepciune, eşti ridiculizat de alţii care sunt complet lipsiţi de ea. Cu adevărat, persoanele cu o conduită rea te condamnă. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Cu adevărat, un duşman al tău, cu o limbă prietenoasă, venind la tine, s-a comportat la început ca o persoană dreaptă, iar apoi te-a părăsit, înşelându-te ca un ticălos. Este pentru aceasta că eşti palid şi slab. Eşti bine versat în mersul treburilor lumii. Eşti foarte îndemânatic în toate misterele. Eşti înzestrat cu capacitate. Cei care te cunosc astfel nu te respectă şi nu te laudă încă. Este pentru aceasta că eşti palid şi slab. Stând în mijlocul unor oameni răi angajaţi împreună în vreo întreprindere, le-ai vorbit, risipindu-le îndoielile. Cu toate acestea, nu ţi-au recunoscut meritele superioare. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Desigur, deşi lipsit de bogăţie, inteligenţă şi cunoştinţe vedice, îţi doreşti totuşi, cu ajutorul singurei tale energii, să realizezi ceva măreţ. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Se pare că, deşi eşti hotărât să suferi austerităţi severe retrăgându-te în pădure, rudele tale nu sunt înclinate favorabil faţă de acest proiect al tău. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Un vecin de-al tău, posesor de mare bogăţie şi înzestrat cu tinereţe şi înfăţişare frumoasă, râvneşte, desigur, la preaiubita ta soţie. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Cuvintele spuse de tine, chiar şi excelente fiind, în mijlocul oamenilor bogaţi, nu sunt considerate de ei ca fiind înţelepte sau bine plasate. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Un unchi drag de-al tău, lipsit de inteligenţă, deşi instruit în mod repetat în scripturi, s-a enervat. Nu ai reuşit să-l împaci. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Desigur, cineva, punându-te mai întâi la îndeplinirea unui scop de dorit pentru tine, încearcă acum să smulgă fructul acestuia din mâna ta. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Desigur, deşi posedând merite excelente şi fiind venerat de toţi din acest motiv, eşti totuşi considerat de rudele tale ca fiind venerat pentru ele şi nu pentru tine însuţi. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Desigur, din ruşine nu eşti în stare să dezvălui un scop din inima ta, mişcat şi de amânarea inevitabilă care va surveni în împlinirea lui. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Desigur, îţi doreşti, cu ajutorul inteligenţei tale, să aduci sub influenţa ta diverse persoane cu diverse feluri de înţelegeri şi înclinaţii. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Lipsit de învăţătură, fără curaj şi fără prea multe bogăţii, cauţi o faimă câştigată prin

cunoaştere, vitejie şi daruri. Desigur, din această cauză ai fost palid şi slab.[273] Nu ai reuşit să dobândeşti ceea ce ţi-ai dorit de mult timp. Sau, ceea ce cauţi să faci este căutat să fie anulat de altcineva. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Într-adevăr, fără să se poată vedea vreun defect din partea ta, ai fost blestemat de cineva. Din această cauză eşti palid şi slăbit.[274] Lipsit de atât de avere cât şi de realizări, cauţi în zadar să alungi durerea prietenilor tăi şi suferinţa oamenilor îndureraţi. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Văzând persoane drepte trăind în modul domestic, persoane nedrepte trăind conform modului de viaţă din pădure, şi persoane eliberate ataşate de viaţa domestică şi de locuinţe fixe, ai devenit palid şi slăbit. Într-adevăr, faptele tale legate de Dreptate, de Avere şi de Plăcere, precum şi cuvintele rostite la timp de tine, nu rodesc. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Deşi înzestrat cu înţelepciune, totuşi dorind să trăieşti, trăieşti cu avere obţinută de tine ca dar de la cineva cu purtare rea. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Văzând nedreptatea crescând pretutindeni şi dreptatea slăbindu-se, eşti cuprins de tristeţe. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Îndemnat de timp, cauţi să-ţi mulţumeşti toţi prietenii chiar şi atunci când aceştia se ceartă şi sunt aranjaţi pe părţi opuse una alteia. Din această cauză eşti palid şi slăbit. Văzând persoane înzestrate cu cunoştinţe vedice angajate în fapte necorespunzătoare, şi persoane învăţate incapabile să-şi stăpânească simţurile, eşti cuprins de tristeţe. Din această cauză eşti palid şi slăbit.” Astfel lăudat, Rakshasa l-a venerat în schimb pe acel Brahmana învăţat, făcându-l prietenul său şi oferindu-i bogăţii suficiente, după care a plecat (fără să-l devoreze).

SECŢIUNEA CXXV

Yudhishthira a spus: Spune-mi, O, strămoşule, cum ar trebui să se comporte un om sărac, dornic să-şi atingă binele propriu, după ce a dobândit statutul de om şi a ajuns în această regiune a faptelor, atât de greu de atins. Spune-mi, de asemenea, care este cel mai bun dintre toate darurile şi ce ar trebui oferit în ce circumstanţe. Spune-mi, O, fiu al Gangei, tu care eşti cu adevărat demn de onoare şi veneraţie. Se cuvine să ne vorbeşti despre aceste mistere.

Vaisampayana a continuat: Astfel întrebat de acel monarh faimos, şi anume fiul lui Pandu, Bhishma i-a explicat (cu aceste cuvinte) regelui aceste mistere înalte referitoare la datorie.

Bhishma a zis: Ascultă-mă cu atenţie concentrată, O, rege, în timp ce îţi explic, O, Bharata, aceste mistere referitoare la datorii, în acelaşi mod în care venerabilul Vyasa mi le-a explicat mie în zilele de demult. Acest subiect este un mister chiar şi pentru zei, O, monarh. Yama, cu faptele sale nepătate, cu ajutorul jurămintelor bine respectate şi al meditaţiei Yoga, a dobândit cunoaşterea acestor mistere ca fiind fructele înalte ale penitenţelor sale.[275] Ce place zeităţilor, ce place Pitrilor, Rishişilor, Pramathas (asociaţii lui Mahadeva), zeiţei Sri, Chitragupta (asistentul de înregistrare al lui Yama) şi Elefanţilor măreţi de la punctele cardinale ale compasului, ce constituie religia Rishişilor – religia care are multe mistere şi care este roditoare de fructe înalte – meritele a ceea ce se numeşte mari daruri şi meritele care se ataşează tuturor sacrificiilor, cel care le cunoaşte pe acestea, O, fără pată, şi, cunoscând, acţionează conform cunoaşterii sale, este eliberat de pete dacă are pete şi dobândeşte meritele indicate. Un măcelar este egal cu zece vânzători de ulei. Un băutor de alcool este egal cu zece vânzători de ulei. O curtezană este egală cu zece băutori de alcool. Un şef (teritorial) singur este egal cu zece curtezane.[276] Un mare rege este considerat egal cu jumătate

273 Un astfel de obiectiv nu poate fi niciodată atins. De aceea eşti palid şi slăbit.

274 Deşi eşti complet nevinovat, totuşi ai fost blestemat. Anxietatea provocată de acest lucru te-a făcut să fii aşa.

275 *Yamena praptam* este sensul, aşa cum explică comentatorul.

276 Sensul este următorul: nu trebuie să accepţi cadouri de la un măcelar sau de la cineva care ucide animale. Zece măcelari sunt egali cu un singur petrolist. Prin urmare, acceptând un cadou de la un petrolist, cineva comite un păcat de zece ori mai mare decât acceptând un cadou de la un măcelar. În acest fel, măsura păcatului continuă să crească în conformitate cu raportul dat. Un *Nripa*, aşa cum explică comentatorul, înseamnă aici un mic şef. Un mic rege este egal cu zece mii de măcelari. Un mare rege, însă, este egal cu jumătate din aceasta, adică cinci mii de măcelari. Cu alte cuvinte, acceptând un cadou de la un mare rege, un om comite un păcat de cinci mii de ori mai mare decât păcatul comis prin acceptarea unui cadou de la un măcelar.

din toți aceștia. De aceea, nu ar trebui să accepte daruri de la aceștia. Pe de altă parte, ar trebui să acorde atenție științei, care este sacră și care are dreptatea ca indicații, a agregatului de trei (și anume: Religie, Avuție și Plăcere). Dintre acestea, Avuția și Plăcerea sunt atrăgătoare în mod natural. De aceea, ar trebui să asculte cu atenție concentrată, în special, explicațiile sacre ale Religiei, deoarece fructele de a asculta misterele Religiei sunt foarte mari. Omul ar trebui să audă orice subiect legat de Religie așa cum este el ordonat de zei înșiși. În ea se află ritualul în ceea ce privește Sraddha în care au fost declarate misterele legate de Pitri. Misterele legate de toate zeitățile au fost de asemenea explicate acolo. Ea cuprinde, de asemenea, datoriile și practicile Rishilor, care aduc mare merit, împreună cu misterele care le aparțin. Conține o expunere a meritelor marilor sacrificii și a celor care se atașează de toate tipurile de daruri. Acei oameni care citesc întotdeauna scripturile care se referă la aceste subiecte, aceia care le țin minte corect, și cel care, după ce le-a ascultat, le urmează în practică, toți sunt considerați la fel de sfinți și fără păcat ca însuși puternicul Narayana. Meritele care se atașează darului de vite, cele care aparțin săvârșirii băilor în ape sfinte, cele care sunt câștigate prin săvârșirea de sacrificii – pe toate acestea le dobândește omul care tratează oaspeții cu reverență. Cei care ascultă aceste scripturi, cei care sunt înzestrați cu credință și cei care au o inimă pură, este bine cunoscut, cuceresc multe tărâmuri ale fericirii. Acei oameni drepți care sunt înzestrați cu credință sunt curățați de toate petele și niciun păcat nu îi poate atinge. Astfel de oameni cresc întotdeauna în dreptate și reușesc să ajungă în cer. Odată, un mesager ceresc, venind de la sine la curtea lui Indra, dar rămânând invizibil, s-a adresat conducătorului zeilor în aceste cuvinte: „La porunca celor doi zei care sunt cei mai de frunte dintre toți medicii și care sunt înzestrați cu toate atributele de dorit, am venit în acest loc unde văd adunați ființe umane și Pitri și zei. De ce anume este interzis actul sexual pentru omul care săvârșește un Sraddha și pentru cel care mănâncă la un Sraddha (în ziua respectivă)? De ce sunt oferite trei bile de orez separat la un Sraddha? Cui ar trebui să i se ofere prima dintre acele bile? Cui ar trebui să i se ofere a doua? Și a cui se spune că este a treia sau bila rămasă? Doresc să știu toate acestea.” După ce mesagerul ceresc a rostit aceste cuvinte legate de dreptate și datorie, zeii care ședeau spre est, și Pitrii, aplaudând acel rătăcitor al cerului, au început astfel.

Pitrișii au spus: Bine ai venit și binecuvântări asupra ta! Ascultă, O, cel mai bun dintre toți Pitrișii cerului! Întrebarea pe care ai pus-o este una înaltă și plină de semnificație profundă. Pitrișii acelui om care se dedă la relații sexuale în ziua în care îndeplinește un Sraddha sau mănâncă la un Sraddha trebuie să stea întinși timp de o lună întreagă pe sămânța sa vitală. În ceea ce privește clasificarea bilelor de orez oferite la un Sraddha, vom explica ce trebuie făcut cu ele, una după alta. Prima bilă de orez trebuie aruncată în apă. A doua bilă trebuie dată uneia dintre soții să o mănânce. A treia bilă ar trebui aruncată în focul aprins. Chiar și aceasta este ordonanța care a fost declarată în ceea ce privește Sraddha. Chiar și aceasta este ordonanța care este urmată în practică conform riturilor religiei. Pitrișii acelui om care acționează conform acestei ordonanțe devin mulțumiți de el și rămân mereu veseli. Descendenții unui astfel de om se înmulțesc și bogăția inepuizabilă rămâne mereu la dispoziția lui.

Mesagerul celest a spus: Ai explicat împărțirea bulgărilor de orez și trimiterea lor unul câte unul către cei trei (adică apa, soția și focul aprins), împreună cu motivele pentru care se face acest lucru.[277] Cui ajunge bulgărul de orez trimis apelor? Cum îi mulțumește pe zei și cum îi salvează pe Pitri? A doua bilă este mâncată de soție. Asta a fost stabilit în ordonanță. Cum devin Pitrișii acelui bărbat (a cărui soție mănâncă bila) mâncătorii acesteia? Ultima bilă intră în focul aprins. Cum reușește acea bilă să ajungă la tine sau cui îi este destinată? Doresc să aflu acest lucru, adică care sunt scopurile atinse de bilele de orez oferite la Sraddhas atunci când sunt aruncate în apă, date soției și aruncate în focul aprins!

Cei din Pitri au spus: Mare este această întrebare pe care ai pus-o. Ea implică un mister și este plină de minune. Am fost extrem de mulțumiți de tine, O, rătăcitor al cerului! Zeitățile însele și

277 Motivul este declarațiile din scripturi în acest sens.

Muni îl aplaudă pe cel care face fapte în onoarea Pitriilor. Nici măcar ei nu cunosc care sunt concluziile exacte ale orânduielilor în privinţa faptelor făcute în onoarea Pitriilor. În afară de Markandeya cel cu suflet nobil, nemuritor şi excelent, acel învăţat Brahmana de mare faimă, care este mereu devotat Pitriilor, nimeni dintre ei nu este versat în misterele orânduielilor referitoare la Pitri. După ce am auzit de la sfântul Vyasa care este scopul celor trei ghemotoace de orez oferite la Sraddha, aşa cum a fost explicat de Pitri înşişi ca răspuns la întrebarea mesagerului ceresc, îţi voi explica şi eu acelaşi lucru. Ascultă, O, monarh, care sunt concluziile referitoare la orânduielile despre Sraddha. Ascultă cu atenţie, O, Bharata, în timp ce explic care este scopul celor trei ghemotoace de orez. Acel ghem de orez care ajunge în apă este considerat că mulţumeşte zeitatea lunii. Această zeitate, astfel mulţumită, O, tu cu mare inteligenţă, mulţumeşte la rândul ei celelalte zeităţi şi, împreună cu ele, şi Pitriile. S-a stabilit că cel de-al doilea ghem de orez ar trebui mâncat de soţia (bărbatului care oficiază Sraddha). Pitriile, care tânjesc mereu după urmaşi, conferă copii femeii casei. Ascultă acum cum îţi spun ce se întâmplă cu ghemul de orez care este aruncat în focul arzând. Cu acel ghem Pitriile sunt mulţumite şi, ca rezultat, ele acordă împlinirea tuturor dorinţelor celui care îl oferă. Ţi-am spus astfel totul despre scopul celor trei ghemotoace de orez oferite la Sraddha şi consfinţite celor trei (şi anume: apa, soţia şi focul). Acel Brahmana care devine Ritwik la un Sraddha se constituie, prin acel act, în Pitri al persoanei care oficiază Sraddha. De aceea, el ar trebui să se abţină în acea zi de la orice contact sexual chiar şi cu propria soţie.[278] O, cel mai bun dintre toţi rătăcitorii cerului, omul care mănâncă la Sraddha ar trebui să se poarte cu puritate în acea zi. Făcând altfel, unul chiar atrage greşelile pe care le-am indicat. Nu poate fi altfel. De aceea, Brahmana care este invitat la un Sraddha să mănânce ofrandele după ce s-a purificat printr-o baie şi să se poarte pios în acea zi abţinându-se de la orice fel de vătămare sau rău. Urmaşii unei astfel de persoane se înmulţesc şi la fel şi cel care îl hrăneşte primeşte aceeaşi răsplată.

Bhishma a continuat: După ce Pitrişii au spus asta, un Rishi cu penitenţe austere, numit Vidyutprabha, a cărui formă strălucea cu splendoarea soarelui, a luat cuvântul. După ce a ascultat misterele religiei expuse de Pitri, el s-a adresat lui Sakra, spunând: „Copleşiţi de nebunie, oamenii ucid numeroase creaturi născute în ordinele intermediare, precum viermi, furnici, şerpi, oi, căprioare şi păsări. Greu este păcatul pe care îl comit prin aceste fapte. Care este însă remediul?” Când a fost pusă această întrebare, toţi zeii şi Rishii înzestraţi cu bogăţia penitenţelor şi Pitrii binecuvântaţi au aplaudat acel ascet.

Sakra a zis: Gândindu-se în mintea sa la Kurukshetra şi Gaya şi Ganga şi Prabhasa şi la lacurile din Pushkara, cineva ar trebui să-şi scufunde capul în apă. Făcând astfel, devine curăţat de toate păcatele, la fel cum Luna se eliberează de Rahu. Ar trebui să se spele în acest fel timp de trei zile la rând şi apoi să dejuneze în fiecare zi. Pe lângă aceasta, ar trebui să atingă (după baie) spatele unei vaci şi să-şi plece capul la coada ei. Vidyutprabha, după aceasta, adresându-i-se din nou lui Vasava, a spus: „Voi declara un ritual care este mai subtil. Ascultă-mă, O, tu al sutelor de jertfe. Frecat cu pulberea astringentă a rădăcinilor agăţate ale banyanului şi uns cu ulei de Priyangu, cineva ar trebui să mănânce orez Shashtika amestecat cu lapte. Făcând astfel, devine curăţat de toate păcatele sale[279]. Ascultă acum un alt mister necunoscut multora, dar pe care înţelepţii l-au descoperit cu ajutorul meditaţiei. Am auzit asta de la Vrihaspati în timp ce o recita în prezenţa lui Mahadeva. O, şef al zeilor, ascultă cu Rudra alături de tine, O, stăpâne al lui Sachi! Dacă o persoană, urcând pe un munte, stă acolo într-un picior, cu braţele ridicate şi împreunate, şi abţinându-se de mâncare priveşte o flacără arzândă, dobândeşte meritele unor penitenţe severe şi obţine recompensele ataşate posturilor. Încălzit de razele soarelui, el devine curăţat de toate păcatele sale. Cel care acţionează

278 Sensul, aşa cum este explicat de comentator, este următorul: brahmanul care devine *ritwik* şi mănâncă la un Sraddha devine pitri al persoanei care îndeplineşte Sraddha. Prin urmare, atunci când identitatea lui s-a schimbat, el ar trebui, în acea zi, să se abţină de la relaţii sexuale chiar şi cu propria soţie. Dacă se dedă la astfel de relaţii, el comite păcatul adulterului.

279 *Batakashaya* este explicat de comentator ca fiind o substanţă care se obţine prin zdrobirea rădăcinilor atârnate ale banianului. *Priyangu* menţionat aici nu este *Aglaia Roxburghiana*, ci sămânţa numită Rajasarshapa, adică *Brassica juncea*; *Sinapis ramasa*, Roxb. Orezul *Shashtika* este cel care se coace în şaizeci de zile.

astfel atât vara, cât şi iarna, se eliberează de orice păcat. Curăţat de orice păcat, dobândeşte o splendoare a tenului pentru totdeauna. Un astfel de om arde de energie ca Soarele sau străluceşte în frumuseţe ca Luna!" După aceea, şeful zeilor, adică cel al sutelor de jertfe, aşezat în mijlocul zeilor, apoi i-a vorbit dulce lui Vrihaspati, spunând aceste cuvinte excelente: „O, sfântule, discută cuvenit despre care sunt acele mistere ale religiei care sunt pline de fericire pentru fiinţele umane şi care sunt greşelile pe care le comit, împreună cu misterele care le sunt ataşate!"

Vrihaspati a spus: "Cei care urinează cu faţa la soare, cei care nu arată reverenţă vântului, cei care nu toarnă ofrande în focul arzând, cei care mulg o vacă al cărei viţel este foarte tânăr, mişcaţi de dorinţa de a obţine de la ea cât mai mult lapte, comit păcate. Voi declara care sunt acele greşeli, O, stăpân al lui Sachi! Ascultă-mă. Soarele, Vântul, purtătorul ofrandelor de jertfă, O, Vasava, şi vacile, care sunt mamele tuturor creaturilor, au fost create de Însuşi Cel Născut din Sine, pentru a salva toate lumile, O, Sakra! Acestea sunt zeităţile oamenilor. Ascultaţi cu toţii concluziile religiei. Acei bărbaţi şi acele femei păcătoase care urinează cu faţa la soare trăiesc în mare infamie timp de şaizeci şi opt de ani. Acel bărbat, O, Sakra, care nu nutreşte nicio reverenţă pentru vânt, are copii care se nasc prematur din pântecele soţiei sale. Acei bărbaţi care nu toarnă ofrande în focul arzând constată că focul, atunci când îl aprind pentru astfel de rituri pe care doresc să le îndeplinească, refuză să le mănânce ofrandele[280]. Acei bărbaţi care beau laptele vacilor ale căror viţei sunt foarte tineri, nu obţin niciodată copii pentru perpetuarea rasei lor.[281] Astfel de bărbaţi îşi văd copiii murind şi rasele lor se micşorează. Acestea sunt consecinţele actelor menţionate, aşa cum au fost observate de persoanele regenerate, venerabile de vechime în rasele lor respective. Prin urmare, ar trebui să se evite întotdeauna ceea ce a fost interzis şi să se facă doar ceea ce s-a poruncit să se facă, dacă cineva doreşte să obţină prosperitate. Ceea ce îţi spun este foarte adevărat." După ce învăţătorul ceresc a spus acestea, zeităţile foarte binecuvântate, împreună cu Maruţii şi Rishii foarte binecuvântaţi, i-au întrebat pe Părinţi (Pitris), spunând: „Voi, Pitrişilor, la ce acte ale fiinţelor umane, care sunt, în general, înzestrate cu puţină înţelegere, vă mulţumiţi? Ce daruri, făcute în cursul unor rituri care se desfăşoară pentru ameliorarea poziţiei persoanelor decedate în lumea cealaltă, devin inepuizabile în ceea ce priveşte eficacitatea lor? [282] Prin ce acte pot fi oamenii eliberaţi de datoria pe care o au faţă de Părinţi? Dorim să auzim acest lucru. Mare este curiozitatea noastră."

Pitrişii au spus: Voi, cei binecuvântaţi, îndoiala care există în minţile voastre a fost corect formulată. Ascultaţi-ne când vă vom spune care sunt faptele oamenilor drepţi care ne mulţumesc. Taurii cu pielea albastră trebuie eliberaţi. În ziua de lună nouă, ar trebui să ni se aducă daruri de seminţe de susan şi apă. În sezonul ploilor, ar trebui aprinse lămpi. Prin aceste fapte, oamenii se pot elibera de datoria pe care o au faţă de Pitri.[283] Astfel de daruri nu devin niciodată zadarnice. Dimpotrivă, ele devin inepuizabile şi produc roade bogate. Satisfacţia pe care o obţinem din ele este considerată a fi inepuizabilă. Acei oameni care, înzestraţi cu credinţă, au descendenţi, îşi salvează strămoşii decedaţi din mizerabilul Iad. Auzind aceste cuvinte ale Pitrilor, Vriddha-Gargya, posedat de bogăţia penitenţelor şi de o energie înaltă, a fost cuprins de uimire, încât părul de pe corpul său s-a ridicat. Adresându-se lor, el a spus: „Voi, care sunteţi cu toţii posedaţi de bogăţia penitenţelor, spuneţi-ne. Care sunt meritele care se leagă de eliberarea taurilor înzestraţi cu ten albastru? Care sunt meritele care se leagă de darul lămpilor în sezonul ploilor şi de darul apei cu seminţe de susan?"

---

280 Sensul pare să fie că libaţiile, rare şi sporadice, ale oamenilor care nu se închină zilnic focului lor nu sunt duse de foc către locurile destinate.

281 *Kshirapah* înseamnă cei care depind de hrana lactată, adică copiii mici.

282 *Aurddhsadehikam danam* înseamnă daruri oferite în cadrul ritualurilor Sraddhas şi altor ritualuri care sunt respectate pentru îmbunătăţirea poziţiei unei persoane decedate.

283 Ceea ce se înţelege prin darul lămpilor este aprinderea lămpilor pe cer. Acestea sunt aşezate pe stâlpi lungi, care sunt fixaţi de copacii cei mai înalţi.

Pitrii au spus: Dacă un taur cu blana albastră, după ce a fost eliberat, ridică o cantitate (mică) de apă cu coada, Pitrii (ai persoanei care a eliberat taurul) vor fi mulţumiţi de acea apă timp de şaizeci de mii de ani. Noroiul pe care un astfel de taur îl ridică cu coarnele de pe malurile (unui râu sau lac) reuşeşte, fără îndoială, să trimită Pitrişii (ai persoanei care eliberează animalul) în regiunea Soma. Oferind lămpi în sezonul ploilor, cineva străluceşte cu strălucirea lui Soma însuşi. Omul care oferă lămpi nu este niciodată supus atributului Întunericului. Acei oameni care fac daruri, în ziua lunii noi, din seminţe de susan şi apă, amestecate cu miere şi folosind un vas de cupru, O, tu care eşti posedat de bogăţia penitenţelor, sunt consideraţi ca îndeplinind în mod corespunzător un Sraddha cu toate misterele sale. Aceşti oameni au copii cu sănătate bună şi minţi vesele. Meritul dobândit de cel care dăruieşte Pinda (Pitris) ia forma creşterii neamului său. Cu adevărat, cel care îndeplineşte aceste acte cu credinţă, se eliberează de datoria pe care o are faţă de Pitri. Astfel a fost stabilit momentul potrivit pentru îndeplinirea Sraddha, ordonanţa cu privire la riturile care trebuie respectate, persoana potrivită care trebuie hrănită la Sraddha şi meritele care se ataşează acesteia. Ţi-am declarat totul în ordinea cuvenită.

SECŢIUNEA CXXVI

Bhishma a spus: După ce Pitrişii a încetat să mai vorbească, Indra, şeful zeilor, s-a adresat puternicului Hari, spunând: „O, Doamne, care sunt faptele prin care te mulţumeşti? Cum reuşesc oamenii să te mulţumească?”

Vishnu a spus: Ceea ce urăsc foarte mult este denigrarea brahmanilor; fără îndoială, dacă brahmanii sunt veneraţi, mă consider şi eu venerat. Toţi brahmanii superiori ar trebui să fie întotdeauna salutaţi cu reverenţă, după ce le-aţi oferit ospitalitate. Ar trebui să vă veneraţi şi propriile picioare (seara). Sunt mulţumit de oamenii care acţionează în acest fel, precum şi de cei care venerează şi aduc ofrande vârtejului care se observă pe balegă de vacă (când cade prima dată de pe vacă)[284]. Cei care privesc un brahman de statură pitică sau un mistreţ care tocmai s-a ridicat din apă şi care poartă pe cap o cantitate de noroi luat de pe mal, nu vor întâlni niciodată vreun rău. Ei se eliberează de orice păcat. Omul care venerează în fiecare zi Aswattha (*Ficus religiosa*) şi substanţa numită *Gorochana* şi vaca, este considerat ca venerând întregul univers cu zeităţile, Asurii şi fiinţele umane. Cu adevărat, rămânând în interiorul acestora, accept, în propria mea formă, venerarea care le este oferită. Venerația care le este oferită este venerația oferită mie. Aşa a fost de când au fost create lumile. Acei oameni cu puţină înţelegere care mă venerează într-un mod diferit mă venerează în zadar, pentru că nu accept niciodată venerația de acest fel. Cu adevărat, venerația de alt fel nu îmi este deloc plăcută.

Indra a spus: De ce aplauzi urmele circulare lăsate de balegă de vacă, picioarele, mistreţul, brahmanul pitic şi noroiul ridicat de pe sol? Tu eşti cel care le creezi şi tu eşti cel care le distrugi. Tu eşti natura eternă a tuturor lucrurilor muritoare sau trecătoare.

Bhishma a continuat: Auzind aceste cuvinte ale lui Indra, Vishnu a zâmbit puţin şi apoi a spus: „Cu discul meu circular au fost ucişi Daityas. Cu cele două picioare ale mele a fost acoperită lumea. Luând forma unui mistreţ, l-am ucis pe Hiranyaksha. Luând forma unui pitic, l-am învins pe regele (Asura) Vali. Acei oameni cu suflet înalt care îi venerează pe aceştia mă satisfac. Cu adevărat, cei care mă venerează în aceste forme nu se confruntă niciodată cu dezamăgirea. Dacă cineva care vede un Brahmana care duce un mod de viaţă *Brahmacharya* ajunge la casa sa, îi oferă prima porţie din mâncarea sa, care aparţine de drept unui Brahmana, şi mănâncă ceea ce rămâne după aceea, este considerat că mănâncă *Amrita*. Dacă cineva, după ce a adorat zorii dimineţii, stă cu faţa îndreptată spre soare, culege meritul care se ataşează de îndeplinirea abluţiunilor în toate

284 Comentatorul explică că, atunci când se lasă seara, trebuie să ne salutăm cu respect propriile picioare. Acest obicei a dispărut cu siguranţă în Bengal. Se poate observa cu siguranţă un vârtej pe balega de vacă atunci când aceasta cade pentru prima dată de pe vacă, dar obiceiul de a-i aduce ofrande a dispărut şi el.

tirthas și devine curățat de toate păcatele. Voi, Rishii, posedați de bogăția penitențelor, v-am spus în detaliu ce constituie un mare mister. Despre ce altceva să vă mai vorbesc? Spuneți-mi îndoielile voastre.

Baladeva a spus: Ascultați acum un alt mare mister care este plin de fericire pentru oameni. Persoanele ignorante, care nu sunt familiarizate cu acesta, se confruntă cu multă suferință din partea altor creaturi. Omul care, ridicându-se în zori, atinge o vacă, *ghee* și caș, precum și semințe de muștar și varietatea mai mare a acestora numită *Priyangu*, se curăță de toate păcatele. În ceea ce privește Rishii care posedă bogăția penitențelor, ei evită întotdeauna toate creaturile din față și din spate, precum și tot ceea ce este impur în timp ce îndeplinesc Sraddhas.[285]

Zeitățile au spus: Dacă o persoană, luând un vas de cupru, umplându-l cu apă și îndreptându-se spre est, hotărăște să țină post sau să respecte un anumit jurământ, zeitățile devin mulțumite de el și toate dorințele sale sunt încununate de succes. Prin respectarea posturilor sau a jurămintelor în orice alt mod, oamenii cu puțină înțelegere nu câștigă nimic.[286] În rostirea hotărârii privind respectarea posturilor și în aducerea de ofrande zeilor, este de preferat utilizarea unui vas de cupru. La prezentarea ofrandelor zeilor, la (darea și acceptarea) milosteniei, la prezentarea ingredientelor Arghya și la oferirea de jertfe de apă amestecată cu semințe de susan Pitrilor, trebuie folosit un vas de cupru. Făcând aceste acte în orice alt mod, se obțin puține merite. Chiar și aceste mistere au fost stabilite în legătură cu modul în care zeii sunt mulțumiți.

Dharma a spus: Ofertele făcute în toate riturile în cinstea zeilor și în cele în cinstea Pitrilor nu trebuie niciodată date unui Brahmana care a acceptat să slujească sub conducerea regelui, sau care sună clopotul sau îndeplinește sarcini auxiliare în actele de cult sau la Sraddhas, sau care crește vite, sau care se ocupă cu comerțul, sau care practică o artă ca profesie, sau care este actor, sau care se ceartă cu prietenii sau care este lipsit de studii vedice, sau care se căsătorește cu o femeie Sudra[287]. Cel care îndeplinește Sraddha și dăruiește astfel de ofrande unui astfel de Brahmana se îndepărtează de prosperitate și nu-și înmulțește neamul. El eșuează, din nou, în a-și mulțumi Pitrișii prin astfel de fapte. Din casa acelei persoane de unde un oaspete se întoarce nemulțumit, Pitrișii, zeitățile și focurile sacre se întorc cu toții dezamăgiți ca urmare a unui astfel de tratament al oaspetelui. Omul care nu își îndeplinește îndatoririle de ospitalitate față de oaspetele sosit la locuința sa ajunge să fie considerat la fel de păcătos ca cei care ucid femei sau vite, cei care sunt nerecunoscători față de binefăcători, cei care ucid brahmani sau cei care violează paturile învățătorilor lor.

Agni a spus: Ascultați cu atenție. Voi recita defectele acelui om cu înțelegere rea care ridică picioarele pentru a lovi cu ele o vacă, un brahman binecuvântat sau un foc aprins. Infamia unui astfel de om se răspândește în întreaga lume și ajunge până la marginile cerului. Pitrii lui se umplu de frică. Zeii devin, de asemenea, foarte nemulțumiți din cauza lui. Înzestrat cu o mare energie, Focul refuză să accepte libațiile turnate de el. Pentru o sută de vieți, el trebuie să putrezească în iad. El nu va fi niciodată salvat. Prin urmare, nimeni nu ar trebui să atingă cu picioarele o vacă, un brahman cu energie înaltă sau un foc aprins, dacă este înzestrat cu credință și dorește binele propriu. Acestea sunt dezavantajele declarate de mine pentru cel care ridică picioarele spre aceste trei lucruri.

---

285 A doua linie pare a fi neinteligibilă. Eu o citesc ca fiind *Sraddheshu* și nu *Schidreshu*.

286 Jurămintele și posturile etc. trebuie respectate după ce *Sankalpa* sau Rezoluția în acest sens a fost enunțată în mod oficial. Chiar și o scufundare într-o apă sacră poate fi productivă din punct de vedere al meritelor, cu condiția ca *Sankalpa* să fi fost enunțată în mod oficial. *Sankalpa* este enunțarea scopului pentru care se realizează actul, precum și a actului care se intenționează a fi realizat.

287 *Vrishalipati* înseamnă literalmente soțul unei femei Sudra. Prin căsătoria cu o femeie de rang inferior, prin căsătoria înaintea fratelui mai mare, prin căsătoria cu o fată care a ajuns la pubertate și prin anumite alte acte, un Brahmana ajunge să fie considerat un *Vrishalipati*.

Viswamitra a spus: Ascultați un mare mister necunoscut majorității oamenilor și care are legătură cu religia. Cel care oferă Pitrilor orez fiert în lapte îndulcit, stând cu fața îndreptată spre sud la amiază, la umbra corpului unui elefant, în luna *Bhadrapada*, sub constelația Magha, dobândește mari merite. Ascultați care sunt aceste merite. Omul care face o astfel de ofrandă Pitrilor în astfel de circumstanțe este considerat că îndeplinește un mare Sraddha în fiecare an, timp de treisprezece ani consecutiv. [288]

Vaca a spus: Omul care adoră o vacă cu aceste *mantre*, și anume „O Vahula, O Samanga, O tu, care ești neînfricată pretutindeni, O tu, care ești iertătoare și plină de auspicii, O prietenă, O sursă a tuturor bogățiilor, în regiunea Brahman, în vremurile de demult, ai fost prezentă cu vițelul tău la sacrificiul lui Indra, cel care mânuiește fulgerul. Ți-ai luat locul în firmament și pe calea lui Agni. Zeii, printre care se afla și Narada, te-au adorat cu acea ocazie, numindu-te Sarvamsaha.” Un astfel de om ajunge în regiunea Purandara. În plus, el dobândește meritele care se leagă de vite și splendoarea lui Chandramas. Un astfel de om se eliberează de orice păcat, de orice teamă, de orice durere. La sfârșit, el obține reședința în fericita regiune a lui Indra, cel cu o mie de ochi!

Bhishma a continuat: După aceasta, cei șapte Rishi binecuvântați și celebrați, cu Vasishtha în frunte, s-au ridicat și, înconjurând pe Brahmanul născut din lotus, au stat în jurul lui cu mâinile împreunate în semn de respect. Vasishtha, cel mai important dintre toți cei familiarizați cu Brahma, a devenit purtătorul lor de cuvânt și a pus această întrebare benefică pentru toate creaturile, dar în special pentru Brahmani și Kshatriya: „Prin ce fapte pot oamenii cu o conduită dreaptă, dar lipsiți de bunurile acestei lumi, să reușească să dobândească meritele asociate sacrificiilor?” Auzind această întrebare a lor, Strămoșul Brahman a început să spună următoarele.

Brahman a spus: Excelentă este această întrebare, voi, cei binecuvântați! Este în același timp de bun augur, înaltă și plină de mister. Această întrebare pe care ați pus-o este subtilă și plină de beneficii mari pentru omenire. Voi, Rishi, care dețineți bogăția penitențelor, vă voi recita totul în detaliu. Ascultați cu atenție ceea ce spun despre modul în care oamenii dobândesc meritele legate de sacrificii (chiar și atunci când nu sunt în stare să le îndeplinească din cauza sărăciei). În cele două săptămâni luminate ale lunii Pausha, când constelația Rohini este în conjuncție, dacă cineva, purificându-se printr-o baie, se întinde sub bolta cerului, îmbrăcat într-o singură haină, cu credință și atenție concentrată, și bea razele lunii, dobândește meritele care se leagă de îndeplinirea marilor sacrificii. Voi, cei mai de seamă dintre persoanele regenerate, acesta este un mare mister pe care vi-l dezvălui ca răspuns la întrebările voastre, voi care aveți înțelegere asupra adevărurilor subtile ale tuturor subiectelor de cercetare.

SECȚIUNEA CXXVII

Vibhavasu (numit și Surya) a spus: Există două ofrande. Una dintre ele constă într-o palmă de apă, iar cealaltă, numită *Akshata*, constă în boabe de orez cu *ghee*. În ziua de lună plină, omul trebuie să stea cu fața spre acel glob strălucitor și să-i aducă cele două ofrande menționate, și anume o palmă de apă și boabele de orez cu *ghee* numite *Akshata*. Se spune că omul care prezintă aceste ofrande își adoră focul sacru, cu adevărat, el este considerat ca unul care a turnat libații pe cele trei focuri (principale). Omul cu puțină înțelegere care taie un copac mare în ziua de lună nouă, se pătează cu păcatul de brahmanicid. Chiar și uciderea unei singure frunze atrage acest păcat. Omul acela nebun care mestecă o periuță de dinți în ziua de lună nouă este considerat că rănește zeitatea lunii prin un astfel de act. Pitrii unei astfel de persoane se supără pe el.[289] Zeitățile nu

288 *Kutapa* este ora prânzului. Umbra corpului elefantului sugerează un moment special al timpului, considerat foarte favorabil pentru Sraddha. Omul care îndeplinește un astfel de Sraddha este considerat că dobândește meritele asociate cu Sraddha-urile îndeplinite în mod regulat timp de treisprezece ani.

289 În India, periuța de dinți este alcătuită dintr-o crenguță sau o ramură mică. Un capăt al acesteia este mestecat și înmuiat. Fibrele înmuiate servesc drept periuță. O astfel de periuță se folosește o singură dată. Se aruncă după ce se termină periajul dinților.

acceptă libațiile turnate de un astfel de om în zilele de lună plină și de lună nouă. Pitrii lui se înfurie pe el, iar rasa și familia lui se sting.

Sree a spus: Această casă păcătoasă, în care vasele pentru mâncare și băutură, scaunele și paturile sunt împrăștiate, și în care femeile sunt bătute, zeitățile și Pitrii o părăsesc cu dezgust. Cu adevărat, fără a accepta ofrandele făcute lor de proprietarii unor astfel de case, zeitățile și Pitrii zboară departe de o astfel de locuință păcătoasă.

Angiras a spus: Descendenții acelui om se înmulțesc, care stă în fiecare noapte timp de un an întreg sub un copac Karanjaka cu o lampă pentru a-l lumina și ține în mână rădăcinile plantei Suvarchala. [290]

Gargya a spus: Omul trebuie să-și îndeplinească întotdeauna îndatoririle de ospitalitate față de oaspeții săi. Trebuie să aprindă lămpi în sala sau în magazia unde se fac sacrificii. Trebuie să evite somnul în timpul zilei și să se abțină de la orice fel de carne sau mâncare. Nu trebuie să rănească niciodată vacile și brahmanii. Trebuie să recite întotdeauna numele lacurilor Pushkara și ale celorlalte ape sacre. O astfel de îndeplinire a îndatoririlor este cea mai importantă. Chiar și aceasta constituie o religie înaltă, cu misterele sale. Dacă este respectată în practică, va produce cu siguranță consecințe mari. Dacă o persoană efectuează chiar și o sută de sacrificii, este sortită să vadă epuizarea meritelor asociate libațiilor turnate acolo. Cu toate acestea, îndatoririle pe care le-am menționat sunt de așa natură încât, atunci când sunt respectate de o persoană înzestrată cu credință, meritul lor devine inepuizabil. Ascultați acum un alt mister înalt ascuns de privirile multora. Zeitățile nu acceptă libațiile (turnate pe foc) cu ocazia Sraddhas și a riturilor în cinstea lor sau cu ocazia acelor rituri care pot fi efectuate în zilele lunare obișnuite sau în zilele deosebit de sacre ale lunii pline și lunii noi, dacă văd o femeie în perioada ei de impuritate sau una care este fiica unei mame afectate de lepră. Pitrișii bărbatului care permite unei astfel de femei să se apropie de locul în care el îndeplinește ritualul Sraddha nu vor fi mulțumiți de el timp de treisprezece ani. Îmbrăcat în veșminte albe și purificându-și trupul și mintea, omul trebuie să invite brahmanii și să-i determine să rostească binecuvântările lor (atunci când îndeplinește ritualul Sraddha). În astfel de ocazii, ar trebui să se recite și *Bharata*. Respectând toate aceste reguli, ofrandele aduse la Sraddhas devin inepuizabile.

Dhaumya a spus: Vasele sparte, paturile rupte, cocoșii și câinii, precum și copacii care au crescut în interiorul locuințelor, sunt toate obiecte de rău augur. Într-un vas spart se află Kali însuși, iar într-un pat rupt se află pierderea averii. Când un cocoș sau un câine este la vedere, zeitățile nu mănâncă ofrandele care le sunt aduse. Sub rădăcinile unui copac, scorpionii și șerpii găsesc fără îndoială adăpost. Prin urmare, nu trebuie să plantezi niciodată un copac în locuința ta.[291]

Jamadagni a spus: Omul al cărui suflet nu este pur va ajunge cu siguranță în Iad, chiar dacă adoră zeitățile într-un sacrificiu de cal sau în o sută de sacrificii *Vajapeya*, sau dacă se supune celor mai severe austerități cu capul în jos. Puritatea inimii este considerată egală cu sacrificiile și Adevărul. Un brahman foarte sărac, oferind doar un *prastha* de orz măcinat cu o inimă pură unui brahman, a ajuns în regiunea lui Brahman însuși. Aceasta este o dovadă suficientă (a importanței purității inimii).

---

290 Este dificil să se identifice ce plante sunt menționate prin *Karanjaka* și *Suvarachala*.

291 *Bhanda* include ustensile din cupru și alamă, cum ar fi farfurii, căni, borcane și ulcioare. Ustensilele sparte sunt considerate până în ziua de azi de rău augur. Ele sunt respinse, de regulă, de fiecare familie. Kali (Răul?) își are locuința în ele, ceea ce înseamnă că astfel de ustensile provoacă certuri și dispute. Paturile rupte sunt, de asemenea, considerate capabile să provoace pierderea averii. Cocoșii și câinii nu ar trebui niciodată ținuți sau crescuți într-o casă. Rădăcinile copacilor oferă adăpost scorpionilor, șerpilor, insectelor veninoase și viermilor. Prin urmare, nu ar trebui să plantați copaci sau să le permiteți să crească în locuința voastră.

SECȚIUNEA CXXVIII

Vayu a spus: Voi recita câteva îndatoriri a căror respectare aduce fericire omenirii. Ascultați cu atenție și anumite încălcări, împreună cu cauzele secrete de care depind acestea. Omul care oferă timp de patru luni, în sezonul ploios, susan și apă (Pitris) și mâncare, în măsura posibilităților sale, unui Brahmana bine familiarizat cu îndatoririle, care toarnă în mod corespunzător libații pe focul sacru și face ofrande de orez fiert în lapte îndulcit, care dă lămpi în onoarea Pitrilor, cu susan și apă, — cu adevărat, cel care face toate acestea cu credință și atenție concentrată dobândește toate meritele care se atașează de o sută de sacrificii în care animalele sunt oferite zeităților. Ascultați acest alt mare mister care este necunoscut tuturor. Omul care consideră că este în regulă când un Sudra aprinde focul pe care el trebuie să toarne libații sau care nu vede nicio greșeală când femeilor care sunt incompetente să asiste la Sraddhas și alte rituri li se permite să asiste la ele, devine cu adevărat pătat de păcat.[292] Cele trei focuri sacrificiale se înfurie pe o astfel de persoană. În viața viitoare, el va trebui să se nască ca Sudra. Pitrii săi, împreună cu zeitățile, nu vor fi niciodată mulțumiți de el. Voi recita acum care sunt expiațiile pe care trebuie să le îndeplinești pentru a te curăța de astfel de păcate. Ascultă-mă cu atenție. Prin îndeplinirea acestor acte expiatorii, omul devine fericit și se eliberează de febră. Postind tot timpul, timp de trei zile, cu atenție concentrată, el trebuie să toarne pe focul sacru libații din urina vacii amestecată cu bălegar de vacă, lapte și *ghee*. Zeii acceptă ofrandele unui astfel de om la expirarea unui an întreg. Și strămoșii săi, când vine timpul să îndeplinească Sraddha, devin mulțumiți de el. Am recitat astfel ceea ce este drept și ceea ce este nedrept, cu toate detaliile lor necunoscute, în ceea ce privește ființele umane dornice să ajungă în rai. Cu adevărat, oamenii care se abțin de la aceste păcate sau care, după ce le-au comis, se supun ritualurilor expiatorii indicate, reușesc să ajungă în rai când părăsesc această lume.

SECȚIUNEA CXXIX

Lomasa a spus: Pitrii acelor bărbați care, fără să aibă soții proprii, se îndreaptă spre soțiile altor oameni, devin plini de dezamăgire când vine timpul pentru Sraddhas. Cel ce se alipește de soțiile altora, cel ce se unește sexual cu o femeie stearpă și cel ce își însușește ce aparține unui Brahmana sunt la fel de păcătoși. Fără îndoială, Pitrii unor astfel de oameni îi taie pe aceștia din legătură, fără a dori vreo comuniune cu ei. Ofrandele pe care le fac nu reușesc să mulțumească zeii și Pitrii. De aceea, cineva ar trebui să se abțină întotdeauna de la raportul sexual cu femeile care sunt soțiile altora, precum și cu femeile care sunt sterile. Omul care își dorește binele său să nu își însușească ce aparține unui Brahmana. Ascultă acum un alt mister, necunoscut de toți în privința religiei. Cineva, înzestrat cu credință, ar trebui să îndeplinească întotdeauna poruncile învățătorului său și ale altor superiori. În a douăsprezecea zi lunară, precum și în ziua lunii pline, în fiecare lună, ar trebui să facă daruri brahmanilor de *ghee* și ofrandele ce constituie Akshata. Ascultă-mă cum spun care este măsura meritelor pe care o astfel de persoană le dobândește. Prin astfel de acte, se spune că se măresc Soma și Oceanul. Vasava, șeful celeștilor, îi conferă o pătrime din meritele atașate unui sacrificiu de Cai. Făcând astfel de daruri, o persoană devine înzestrată cu mare energie și putere. Divinul Soma, mulțumit de el, îi acordă împlinirea dorințelor sale. Ascultă acum o altă datorie, împreună cu temelia pe care se sprijină, care aduce mari merite. În această eră a lui *Kali*, acea datorie, dacă este îndeplinită, aduce multă fericire oamenilor. Omul care, ridicându-se la ivirea zorilor și purificându-se printr-o baie, se îmbracă în veșminte albe și cu atenție concentrată face daruri brahmanilor de vase pline cu semințe de susan, care face ofrande zeilor strămoși de apă cu semințe de susan și miere, și care oferă lămpi, precum și mâncarea numită *Krisara*, dobândește merite substanțiale. Ascultă-mă cum spun care sunt acele merite. Divinul pedepsitor al lui Paka a atribuit aceste merite darului de vase de cupru și alamă pline cu semințe de susan. Cel ce face daruri de vaci, cel ce face daruri de pământ care aduc merite eterne, cel ce îndeplinește sacrificiul *Agnishtoma* cu daruri din belșug sub formă de Dakshina pentru brahmani, sunt toți considerați de

292 Focul unui brahman nu trebuie aprins niciodată de un Sudra. De asemenea, femeilor nu trebuie să li se permită niciodată să participe la Sraddha pentru a aranja ofrandele.

către zei ca dobândind merite egale cu cele pe care le dobândește cineva făcând daruri de vase pline cu semințe de susan. Darurile de apă cu semințe de susan sunt considerate de către strămoși ca aducătoare de satisfacție eternă pentru ei. Strămoșii în linie ascendentă devin toți foarte mulțumiți de darurile de lămpi și Krisara. Am recitat astfel vechea poruncă, stabilită de Rishi, care este foarte lăudată atât de către strămoși, cât și de către zei în regiunile lor respective.

SECȚIUNEA CXXX

Bhishma a spus: Rishii adunați acolo, împreună cu Pitrii și zeitățile, au întrebat-o pe Arundhati (soția lui Vasishtha), care era înzestrată cu mari merite ascetice. Având o bogăție abundentă de penitențe, Arundhati era egală cu soțul ei, Vasishtha, în energie, atât în jurăminte, cât și în conduită. Adresându-se ei, ei au spus: „Dorim să auzim de la tine misterele datoriei și religiei. Se cuvine, O, amabilă doamnă, să ne spui ceea ce consideri a fi un mare mister".

Arundhati a spus: "Marele progres pe care am reușit să-l obțin în penitențe se datorează considerației voastre față de mine, amintindu-vă astfel de mine, biata! Cu îngăduința voastră măreață, voi vorbi acum despre datorii care sunt eterne, despre datorii care sunt mistere înalte. Voi vorbi despre ele împreună cu cauzele de care depind. Ascultați-mă cum vă voi vorbi detaliat. Cunoașterea acestora ar trebui să fie dată numai celui ce are credință sau celui ce are o inimă pură. Aceștia patru, și anume: cel lipsit de credință, cel plin de mândrie, cel vinovat de uciderea unui Brahman, și cel care încalcă patul învățătorului său, nu ar trebui abordați niciodată. Religia și datoria nu ar trebui niciodată comunicate acestora. Meritele acumulate de o persoană care donează o vacă Kapila în fiecare zi timp de doi ani și zece ani, sau de o persoană care venerează zeitățile în fiecare lună printr-un sacrificiu, sau de cel care donează sute de mii de vite în marele Pushkara, nu se compară cu cele ale celui care mulțumește un oaspete. Ascultați acum o altă datorie a cărei îndeplinire aduce fericire omenirii. Ea trebuie îndeplinită cu ritualul său secret de către o persoană înzestrată cu credință. Meritele sale sunt cu siguranță înalte. Ascultați care sunt acestea. Dacă o persoană, ridicându-se în zorii zilei și luând cu ea o cantitate de apă și câteva fire de iarbă Kusa, se îndreaptă spre un grajd de vaci și, ajungând acolo, spală coarnele unei vaci stropind cu acea apă cu acele fire de iarbă Kusa și apoi face ca apa să picure pe propriul său cap, el este considerat, în urma unei astfel de spălări, ca unul care și-a făcut băile în toate apele sfinte despre care înțelepții au auzit că există în cele trei lumi și care sunt onorate și căutate de Siddhas și Charanas." După ce Arundhati a spus aceste cuvinte, toți zeii și Pitrii au aplaudat-o, spunând: „*Excelent, Excelent*." Într-adevăr, toate ființele de acolo au fost foarte mulțumite și toate au venerat-o pe Arundhati.

Brahman a spus: O, binecuvântatule, excelentă este datoria pe care ai enunțat-o, împreună cu ritualul ei secret. Laudă ție! Îți acord această binecuvântare, și anume că penitențele tale vor crește continuu!

Yama a zis: Am auzit de la tine o cuvântare excelentă și agreabilă. Ascultă acum ce anume a spus Chitragupta și ce îmi este mie plăcut. Aceste cuvinte se referă la datorie cu ritualul ei secret și sunt demne de a fi auzite de marii Rishi, precum și de oamenii înzestrați cu credință și doritori să-și atingă binele propriu. "Nimic nu se pierde din pioșenia sau păcatul comis de creaturi. În zilele de lună plină și lună nouă, acele fapte sunt purtate la soare, unde rămân. Când un muritor ajunge în tărâmul celor morți, zeitatea soarelui mărturisește toate faptele sale. Cel drept dobândește acolo roadele dreptății sale. Voi vorbi acum despre câteva datorii propice, aprobate de Chitragupta. Apa pentru băut și lumini pentru a alunga întunericul – acestea trebuie oferite întotdeauna, la fel și sandalele, umbrelele și vacile Kapila cu ritualurile cuvenite. În special în Pushkara, trebuie făcută ofranda unei vaci Kapila unui Brahman versat în *Vede*. De asemenea, unul trebuie să-și mențină întotdeauna cu mare grijă *Agnihotra* (focul de vatră). Iată o altă datorie proclamată de Chitragupta. Este de datoria celor mai buni dintre creaturi să asculte care sunt meritele acelei datorii în mod separat. În cele din urmă, fiecare creatură este sortită să sufere dizolvare. Cei cu înțelegere mică

întâmpină o mare suferință în tărâmurile celor morți, căci sunt chinuiți de foame și sete. Într-adevăr, trebuie să putrezească acolo, arzând de durere. Nu există scăpare din astfel de calamitate pentru ei. Trebuie să intre într-un întuneric des. Voi vorbi acum despre acele datorii prin îndeplinirea cărora se poate reuși să se treacă peste o astfel de calamitate. Îndeplinirea acestor datorii costă foarte puțin, dar este plină de mare merit. Într-adevăr, o astfel de îndeplinire este rodnică de mare fericire în lumea de apoi. Meritele atașate ofrandei de apă pentru băut sunt excelente. În lumea următoare, în special, acele merite sunt foarte înalte. Pentru cei care fac ofrande de apă pentru băut, este rânduită în lumea de apoi un râu mare plin cu apă excelentă. Într-adevăr, apa din acel râu este inepuizabilă și răcoroasă și dulce ca nectarul. Cel care face ofrande de apă în această lume bea din acel curent în lumea de apoi când ajunge acolo. Ascultați acum meritele numeroase atașate ofrandei de lumini. Omul care dă lumini în această lume niciodată nu trebuie să vadă întunericul dens (al Iadului). Soma, Surya și zeitatea focului îi dau mereu lumina când pleacă în lumea de apoi. Zeitățile rânduiesc ca pe toate părțile unui astfel de om să fie lumină arzândă. Într-adevăr, când cel care dă lumini pleacă în tărâmul celor morți, el însuși strălucește cu o emanație pură ca un al doilea Surya. De aceea, ar trebui să se ofere lumini aici și, în special, apă pentru băut. Ascultați care sunt meritele celui care face ofranda unei vaci Kapila unui Brahman versat în *Vede*, mai ales dacă ofranda este făcută în Pushkara. Un astfel de om este considerat că a făcut o ofrandă de o sută de vaci cu un taur, o ofrandă rodnică de merit etern. Ofranda unei singure vaci Kapila este capabilă să curețe orice păcate de care s-ar face vinovat dăruitorul, chiar dacă acele păcate ar fi grave. Uciderea unui Brahman, pentru ofranda unei singure vaci Kapila este considerată egală ca merit cu a unei sute de vaci. De aceea, unul ar trebui să dea o vacă Kapila la acel Pushkara care este considerat cel mai vechi (dintre cele două *Tirthas* cunoscute sub acest nume) în ziua de lună plină în luna Karttika. Oamenii care reușesc să facă o astfel de ofrandă nu întâmpină niciodată vreo suferință, sau tristețe, sau spini care dor. Același merit îl obține omul care dă o pereche de sandale unui Brahman superior, care merită darul. Prin dăruirea unei umbrele, o persoană obține umbră confortabilă în lumea de apoi. (Nu va trebui să fie expus la soare). Un dar făcut unei persoane care merită nu se pierde niciodată. Este cert că va produce consecințe plăcute pentru dăruitor.” Auzind aceste opinii ale lui Chitragupta, părul lui Surya s-a ridicat pe cap. Înzestrat cu mare splendoare, el s-a adresat tuturor zeităților și Pitris (Strămoșilor), spunând: ”Ați auzit misterele legate de datorie, așa cum le-a propovăduit sufletul înalt Chitragupta. Acei oameni care, înzestrați cu credință, fac aceste ofrande sufletelor înalte de Brahmani, sunt eliberați de orice fel de frică. Aceste cinci tipuri de oameni, pângăriți de fapte viclene, nu au scăpare. Într-adevăr, având un comportament păcătos și considerați cei mai răi dintre oameni, nu ar trebui să li se vorbească niciodată. Într-adevăr, ei ar trebui întotdeauna evitați. Acei cinci sunt cel care este ucigașul unui Brahman, cel care este ucigașul unei vaci, cel care se dedă la relații sexuale cu nevestele altora, cel care este lipsit de credință (în *Vede*) și cel care își câștigă existența vânzându-și onoarea soției. Acești oameni cu comportament păcătos, când ajung în tărâmul celor morți, putrezesc în iad ca viermii care trăiesc din puroi și sânge. Acești cinci sunt evitați de Pitri, de zei, de Brahmanii Snataka și de alte persoane regenerate care sunt devotate practicării ascezei.

SECȚIUNEA CXXXI

Bhishma a spus: Atunci toate zeitățile binecuvântate și Pitrii, precum și Rishii binecuvântați, adresându-se Pramathas, au spus:[293] „Voi sunteți ființe binecuvântate. Voi sunteți rătăcitori invizibili ai nopții. De ce îi chinuiți pe acei oameni care sunt josnici, impuri și necurați? Ce fapte sunt considerate obstacole în calea puterii voastre? Care sunt, de fapt, acele fapte în urma cărora deveniți incapabili să chinuiți oamenii? Care sunt acele fapte care distrug Rakshasas și care vă împiedică să vă afirmați puterea asupra locuințelor oamenilor? Voi, rătăcitori ai nopții, dorim să auzim toate acestea de la voi.

293 *Pramathas* sunt însoțitorii fantomatici ai lui Mahadeva. Literal, numele înseamnă „cei care lovesc”.

Pramathas a spus: Bărbații sunt considerați necurați prin actele sexuale. Cei care nu se purifică după astfel de acte, cei care își insultă superiorii, cei care, din stupoare, mănâncă diferite feluri de carne, bărbatul care doarme la poalele unui copac, cel care ține orice materie animală sub pernă în timp ce se culcă să doarmă și cel care se culcă sau doarme așezându-și capul acolo unde ar trebui să-și așeze picioarele sau picioarele acolo unde ar trebui să-și așeze capul, acești bărbați sunt considerați de noi impuri. Cu adevărat, acești oameni au multe defecte. Cei care aruncă flegma și alte secreții necurate în apă sunt, de asemenea, incluși în aceeași categorie. Fără îndoială, acești oameni merită să fie uciși și mâncați de noi. Cu adevărat, noi îi pedepsim pe acei oameni care se dedau la astfel de comportamente. Ascultați acum care sunt acele acte considerate antidoturi și în urma cărora nu reușim să le facem rău oamenilor. Acei oameni pe care apar dungi de Gorochana, sau care țin Vachas în mâini, sau care fac cadouri din *ghee* cu ingrediente numite Akshata, sau care pun *ghee* și Akshata pe cap, sau cei care se abțin de la carne nu pot fi chinuiți de noi. Omul în a cărui casă focul sacru arde zi și noapte fără să se stingă vreodată, sau care păstrează pielea sau dinții unui lup în locuința sa sau ai unei broaște țestoase de munte, sau din a cărui locuință se vede fumul sacrificial ridicându-se, sau care ține o pisică sau o capră de culoare galben-roșcat sau neagră, este liber de puterea noastră. Cu adevărat, acei gospodari care păstrează aceste lucruri în casele lor le găsesc întotdeauna ferite de invazia chiar și a celor mai feroce spirite care se hrănesc cu hoituri. Nici ființele care, ca și noi, cutreieră diferite lumi în căutarea plăcerii, nu pot face niciun rău acestor case. De aceea, zei, oamenii ar trebui să păstreze în casele lor astfel de obiecte, care distrug Rakshasas (și alte ființe de acest fel). V-am spus astfel totul despre ceea ce vă trezea mari îndoieli.

SECȚIUNEA CXXXII

Bhishma a spus: După aceasta, Marele Brahman, ieșit din lotusul primordial și asemănător lotusului (în ceea ce privește plăcerea și parfumul), s-a adresat zeilor, cu Vasava, stăpânul lui Sachi, în fruntea lor: „Acolo stă puternicul Naga, care este un locuitor al regiunilor inferioare. Înzestrat cu o mare forță și energie, precum și cu o mare vitejie, numele său este Renuka. El este cu siguranță o ființă măreață. Acei elefanți puternici, înzestrați cu mare energie și putere, care susțin întregul pământ cu dealurile, apele și lacurile sale, ar trebui să fie intervievați de acest Renuka la cererea voastră. Lăsați-l pe Renuka să meargă la ei și să-i întrebe despre misterele religiei sau ale datoriei.” Auzind aceste cuvinte ale Strămoșului, zeii, cu mintea mulțumită, l-au trimis pe (elefantul) Renuka acolo unde se află acei susținători ai lumii.

Renuka, mergând acolo unde se aflau acei elefanți, s-a adresat lor, spunând: Voi, creaturi puternice, am fost însărcinat de zeități și de Pitri să vă întreb despre misterele religiei și ale datoriei. Doresc să vă aud discursul pe această temă în detaliu. Voi, cei binecuvântați, discutați despre acest subiect așa cum vă dictează înțelepciunea voastră.

Cei (opt) elefanți care stăteau în cele opt cartiere au spus: În cea de-a opta zi auspicioasă a lunii Karttika, când constelația Aslesha este în ascendent, ar trebui să se ofere daruri de melasă și orez. Renunțând la mânie și trăind cu o dietă regulată, ar trebui să se aducă aceste ofrande la un Sraddha, rostind în același timp aceste *mantre*: „Fie ca Valadeva și alți Nagas înzestrați cu o mare putere, fie ca alte șerpi puternici cu corpuri uriașe, indestructibili și eterni, și fie ca toți ceilalți șerpi mari care s-au născut în rasa lor, să-mi aducă ofrande Vali pentru sporirea puterii și energiei mele. Cu adevărat, puterea mea să fie la fel de mare ca cea a binecuvântatului Narayana când a ridicat Pământul scufundat!” Rostind aceste *mantre*, ar trebui să se aducă ofrande *Vali* pe un mușuroi de furnici. Când creatorul zilei se retrage în camerele sale din vest, pe mușuroiul de furnici ales ar trebui să se aducă ofrande de zahăr brut și orez. Mușuroiul de furnici ar trebui să fie presărat în prealabil cu flori Gajendra. De asemenea, ar trebui să se aducă ofrande de pânze albastre și unguente parfumate. Dacă ofrandele sunt făcute în acest fel, ființele care trăiesc în regiunile inferioare, purtând greutatea regiunilor superioare pe capete sau umeri, devin mulțumite și satisfăcute. În ceea ce ne privește, nici noi nu simțim efortul de a susține Pământul, ca urmare a

acestor ofrande care ne sunt făcute. Afectați de povara pe care o purtăm, chiar și asta este ceea ce considerăm (benefic pentru oameni), fără cea mai mică preocupare egoistă. Brahmanii, Kshatriyasii, Vaisyasii și Sudras, respectând această regulă timp de un an întreg, postind cu fiecare ocazie, dobândesc mari merite din astfel de daruri. Considerăm că aducerea unor astfel de ofrande Vali pe mușuroiul de furnici este într-adevăr plină de merite superioare. Prin aducerea unor astfel de ofrande, se consideră că cineva îndeplinește îndatoririle ospitalității timp de o sută de ani față de toți elefanții puternici care există în cele trei lumi. Auzind aceste cuvinte ale elefanților puternici, zeitățile, Pitrii și Rishii foarte binecuvântați, toți au aplaudat-o pe Renuka.

SECȚIUNEA CXXXIII

Maheswara a spus: Căutând în amintirile voastre, excelentele îndatoriri pe care le-ați recitat, ascultați-mă cu toții acum, căci voi dezvălui câteva mistere legate de religie și datorie. Numai acele persoane a căror înțelegere s-a îndreptat spre religie și care sunt înzestrate cu credință ar trebui să fie instruite cu privire la acele mistere ale datoriei și religiei care sunt pline de merite înalte. Ascultați care sunt meritele celui care, cu inima liberă de anxietate, dă hrană în fiecare zi, timp de o lună, vacilor și se mulțumește cu o singură masă pe zi pe toată durata acestei perioade. Vacile sunt foarte binecuvântate. Ele sunt considerate cele mai sacre dintre toate lucrurile sacre. Cu adevărat, ele sunt cele care susțin cele trei lumi împreună cu zeitățile, Asurii și ființele umane. Serviciile respectuoase aduse lor sunt pline de merite înalte și consecințe grave. Omul care în fiecare zi dă hrană vacilor avansează în fiecare zi în merite religioase. În trecut, în epoca *Krita*, mi-am exprimat aprobarea față de aceste creaturi. Ulterior, Brahman, născut din lotusul primordial, m-a solicitat (să arăt bunătate față de vaci).[294] Din acest motiv, un taur stă și astăzi ca simbol pe stindardul meu. Mă joc mereu cu vacile. De aceea, vacile ar trebui venerate de toți. Vacile posedă o mare putere. Ele sunt dătătoare de binecuvântări. Dacă sunt venerate, ele vor acorda binecuvântări. Persoana care hrănește vitele chiar și pentru o singură zi primește de la aceste creaturi binefăcătoare pentru această faptă o pătrime din meritele pe care le poate câștiga prin toate faptele sale bune din viață.

SECȚIUNEA CXXXIV

Skanda a spus: Voi declara acum o datorie pe care o aprob. Ascultați-o cu atenție. Persoana care ia puțin pământ din coarnele unui taur de culoare albastră, își unge corpul cu el timp de trei zile și apoi își face abluțiunile, dobândește mari merite. Ascultați care sunt aceste merite. Prin astfel de fapte, el va spăla orice pată și rău și va dobândi stăpânirea suverană în viața de apoi. De câte ori se naște în această lume, de atâtea ori va fi celebrat pentru eroismul său. Ascultați acum un alt mister necunoscut tuturor. Luând un vas de cupru și punând în el niște mâncare gătită, după ce a amestecat-o cu miere, cineva ar trebui să o ofere ca *Vali* lunii în creștere, în seara zilei în care lumina este plină. Aflați, cu credință, care sunt meritele persoanei care acționează în acest fel. Sadhyas, Rudras, Adityas, Viswedevas, gemenii Aswins, Maruts și Vasus, toți acceptă această ofrandă. Prin astfel de ofrande, Soma crește, la fel ca și oceanul, acel vast recipient de ape. Această datorie pe care o declar și care este necunoscută tuturor, dacă este îndeplinită, este cu siguranță plină de mare fericire.

Vishnu a spus: Persoana care, înzestrată cu credință și eliberată de răutate, ascultă în fiecare zi cu atenție concentrată misterele referitoare la religie și datorie păstrate de zeitățile înalte și misterele de același fel păstrate de Rishi, nu va ceda niciodată răului. O astfel de persoană devine, de asemenea, eliberată de orice teamă. Omul care, cu simțurile sub control deplin, citește aceste secțiuni care tratează aceste îndatoriri auspicioase și meritorii, împreună cu misterele lor —

294 *Anujnatah* înseamnă literalmente „permis”. Aceste creaturi, adică vacile, mi-au fost permise, ceea ce înseamnă, probabil, că au devenit preferatele mele. Se spune că Brahman l-a rugat pe Maheswara să accepte niște vaci în dar. Acesta din urmă a acceptat câteva și, de atunci, a adoptat simbolul taurului pe steagul său.

îndatoriri care au fost declarate (de către vorbitorii anteriori) — dobândește toate meritele care se atașează îndeplinirii lor efective. Păcatul nu-l poate stăpâni niciodată. Cu adevărat, un astfel de om nu poate fi niciodată pătat de greșeli de niciun fel. Într-adevăr, cineva câștigă merite abundente citind aceste mistere (așa cum au fost declarate), sau recitându-le altora, sau ascultându-le recitate. Zeii și Pitrii mănâncă pentru totdeauna *Havya* și *Kavya* oferite de o astfel de creatură. Ambele, ca urmare a virtuților celui care le oferă, devin inepuizabile. Acesta este chiar meritul care se atașează persoanei care, cu atenție concentrată, recită aceste mistere celor mai importanți Brahmani în zilele de lună plină sau de lună nouă. O astfel de persoană, ca urmare a unui astfel de act, devine constantă în îndeplinirea tuturor îndatoririlor. Frumusețea formei și prosperitatea devin, de asemenea, ale sale. În plus, reușește să devină favoritul, pentru totdeauna, al Rishi-lor, al zeităților și al Pitri-lor. Dacă o persoană devine vinovată de toate păcatele, cu excepția celor clasificate ca grave sau atroce, ea se curăță de toate acestea doar ascultând recitarea acestor mistere despre religie și datorie.

Bhishma a continuat: Chiar acestea, O, rege al oamenilor, sunt misterele referitoare la religie și datorie care locuiesc în pieptul zeilor. Respectate de toți zeii și promulgate de Vyasa, ele au fost acum declarate de mine pentru binele tău. Cel care este familiarizat cu religia și datoria consideră că această cunoaștere excelentă este superioară (ca valoare) chiar și întregii lumi pline de bogății și averi. Această cunoaștere nu trebuie împărtășită celui lipsit de credință, celui ateu, celui care s-a îndepărtat de îndatoririle ordinului său, celui lipsit de compasiune, celui dedicat științei disputelor goale, celui ostil față de învățătorii săi sau celui care consideră că toate creaturile sunt diferite de sine.

SECȚIUNEA CXXXV

Yudhishthira a spus: Cine sunt acele persoane, O Bharata, de la care un brahman din această lume poate accepta mâncare? De la cine pot lua mâncare, respectiv, un kșatriya, un vaișya și un sudra?

Bhishma a spus: Un Brahmana poate lua masa de la un alt Brahmana sau de la un Kshatriya sau un Vaisya, dar nu trebuie să accepte niciodată mâncare de la un Sudra. Un Kshatriya poate lua masa de la un Brahmana, un Kshatriya sau un Vaisya. Cu toate acestea, trebuie să evite mâncarea dată de Sudra care sunt dependenți de practici rele și care consumă tot felul de mâncare fără nici un scrupul. Brahmanii și Kshatriya pot consuma mâncare dată de acei Vaisya care mențin focul sacru în fiecare zi, care sunt fără cusur în caracter și care îndeplinesc legământul *Chaturmasya*. Dar omul care ia mâncare de la un Sudra, înghite însăși abominația pământului și bea excrementele corpului uman și participă la murdăria întregii lumi. El participă la însăși murdăria pământului cel care își ia hrana astfel de la un Sudra. Într-adevăr, acei Brahmani care iau masa de la Sudra, iau murdăria pământului. Dacă cineva se angajează în serviciul unui Sudra, este sortit pierzaniei, chiar dacă ar îndeplini în mod corespunzător toate riturile ordinului său. Un Brahmana, un Kshatriya sau un Vaisya, angajându-se astfel, este sortit pieirii, deși este devotat îndeplinirii corespunzătoare a riturilor religioase. Se spune că datoria unui Brahmana constă în studierea *Vedelor* și căutarea bunăstării rasei umane; că datoria unui Kshatriya constă în protejarea oamenilor, iar a unui Vaisya în promovarea prosperității lor materiale. Un Vaisya trăiește prin distribuirea roadei faptelor și agriculturii sale proprii. Creșterea vitelor și comerțul sunt munca legitimă în care un Vaisya se poate angaja fără teamă de cenzură. Omul care își abandonează ocupația proprie și se îndreaptă spre cea a unui Sudra, trebuie considerat ca un Sudra și în niciun caz nu trebuie acceptată mâncare de la el. Profesorii artei vindecării, soldații mercenari, preotul care acționează ca portar al casei și persoanele care își dedică un an întreg studiului fără niciun profit, sunt toți considerați ca Sudra. Și cei care participă cu obrăznicie la mâncarea oferită la ceremonii în casa unui Sudra sunt afectați de o calamitate teribilă. Ca urmare a consumului de astfel de hrană interzisă, își pierd familia, forța și energia și ajung la statutul de animale, coborând la poziția de câini, căzuți în virtute și lipsiți de toate practicile religioase. Cel care ia mâncare de la un medic ia ceea ce nu este mai bun decât

excremente; mâncarea unei prostituate este ca urina; cea a unui mecanic iscusit este ca sângele. Dacă un Brahmana aprobat de cei buni ia mâncarea unuia care trăieşte din învăţătura sa (muncă intelectuală), el este considerat ca luând mâncarea unui Sudra. Toţi oamenii buni ar trebui să se abţină de la o astfel de mâncare. Mâncarea unei persoane care este cenzurată de toţi este spusă a fi ca o băutură dintr-o baltă de sânge. Acceptarea mâncării de la o persoană nelegiuită este considerată la fel de reprobabilă ca uciderea unui Brahmana. Nu ar trebui să accepte mâncare dacă este insultat şi nu este primit cu onorurile cuvenite de către cel care oferă. Un Brahmana care face asta, este curând cuprins de boală, iar rasa sa dispare curând. Acceptând mâncare de la paznicul unui oraş, ajunge la statutul celui mai de jos paria. Dacă un Brahmana acceptă mâncare de la cel vinovat de uciderea fie a unei vaci, fie a unui Brahmana, sau de la cel care a comis adulter cu soţia învăţătorului său, sau de la un beţiv, el ajută la promovarea rasei Rakshasa. Acceptând mâncare de la un eunuc, sau de la o persoană nerecunoscătoare, sau de la cel care a deturnat averea care i-a fost încredinţată, se naşte în ţara Savara situată dincolo de limitele ţării de mijloc. Eu ţi-am recitat astfel în mod corespunzător persoanele de la care se poate accepta mâncare şi de la care nu se poate. Acum spune-mi, O, fiu al lui Kunti, ce altceva doreşti să auzi de la mine astăzi.

SECŢIUNEA CXXXVI

Yudhishthira a spus: Mi-ai spus totul despre cei de la care se poate accepta mâncare şi despre cei de la care nu ar trebui să se accepte. Dar am mari îndoieli cu privire la un aspect. O, tată, luminează-mă, spune-mi ce ispăşire trebuie să facă un brahman (pentru păcatul pe care îl comite) atunci când acceptă diferite feluri de mâncare, în special cele oferite în cinstea zeilor şi ofrandele aduse strămoşilor.

Bhishma spuse: Îţi voi spune, O, prinţe, cum Brahmanii cu suflet înalt pot fi iertaţi de orice păcat săvârşit prin acceptarea hranei de la alţii. La acceptarea unturii limpezite, ispita se face prin turnarea de ofrande pe foc, recitând imnul *Savitri*. La acceptarea seminţelor de susan, O, Yudhishthira, aceeaşi ispăşire trebuie făcută. La acceptarea cărnii, mierii sau sării, un Brahmana devine purificat stând până la răsăritul soarelui. Dacă un Brahmana acceptă aur de la oricine, el se curăţă de toate păcatele recitând în tăcere marea rugăciune vedică (*Gayatri*) şi ţinând o bucată de fier în mână în public. La acceptarea banilor, hainelor, femeilor sau aurului, purificarea este aceeaşi ca înainte. La acceptarea hranei, a orezului fiert în lapte şi zahăr, a sucului de trestie de zahăr, a trestiei de zahăr, a uleiului sau a oricărui lucru sacru, o persoană devine purificată prin scăldat de trei ori pe zi, şi anume dimineaţa, la prânz şi seara. Dacă cineva acceptă orez nedecorticat, flori, fructe, apă, orz pe jumătate copt, lapte sau lapte bătut, sau orice făcut din făină sau mălai, ispita se face prin recitarea rugăciunii *Gayatri* de o sută de ori. La acceptarea pantofilor sau a hainelor la ceremonii funerare, păcatul este distrus prin recitarea cu devoţiune a aceluiaşi imn de o sută de ori. Acceptarea darului de pământ în timpul unei eclipse sau în perioada de impuritate se ispăşeşte prin post în trei nopţi succesive. Brahmana care se îngrijeşte de ofrandele aduse strămoşilor decedaţi, în timpul perioadei lunare întunecate, se purifică postind o zi şi o noapte întreagă. Fără să îşi facă toaleta, un Brahmana nu ar trebui să rostească rugăciunile de seară, nici să se îndeletnicească cu meditaţia religioasă, nici să ia masa a doua oară. Făcând acestea, el se purifică. Din acest motiv, Shraddha pentru strămoşii decedaţi a fost orânduită să fie efectuată după-amiaza, iar apoi Brahmana invitat în prealabil ar trebui să fie ospătat. Brahmana care mănâncă la casa unei persoane decedate în a treia zi după moarte se purifică făcându-şi toaleta de trei ori pe zi timp de douăsprezece zile. După expirarea celor douăsprezece zile şi parcurgând cuvenitele ceremonii de purificare, păcatul este distrus prin oferirea de untură limpezită Brahmanilor. Dacă un om ia hrană în casa unei persoane decedate, în decurs de zece zile de la moarte, ar trebui să parcurgă toate ispitele menţionate anterior şi să recite imnul Savitri şi să facă *ishti*-ul care distruge păcatul şi penitenţele Kushmanda. Brahmana care mănâncă la casa unei persoane decedate timp de trei nopţi, se purifică făcându-şi toaleta de trei ori pe zi timp de şapte zile, şi astfel dobândeşte toate obiectivele dorinţelor sale şi nu este niciodată tulburat de nenorociri. Brahmana care mănâncă în compania Sudraşilor este

eliberat de orice impuritate prin observarea cuvenită a ceremoniilor de purificare. Brahmana care mănâncă în compania Vaisyailor este iertat de păcat trăind din pomană timp de trei nopți succesive. Dacă un Brahmana mănâncă cu Kshatriya, ar trebui să facă ispășire făcându-și toaleta cu hainele pe el. Mâncând cu un Sudra de pe aceeași farfurie, Sudraul își pierde respectabilitatea familiei; Vaisyaul, mâncând de pe aceeași farfurie cu un Vaisya, își pierde turmele și prietenii. Kshatriya își pierde prosperitatea, iar Brahmana strălucirea și energia. În astfel de cazuri, trebuie făcute ispite, trebuie observate ritualuri de împăcare și trebuie oferite ofrande zeilor. Imnul *Savitri* trebuie recitat și ritualurile *Revati* și penitențele Kushmanda trebuie observate cu scopul de a distruge păcatul. Dacă oricare dintre cele patru clase de mai sus consumă hrană mâncată parțial de o persoană din altă clasă, ispita se face fără îndoială prin ungerea corpului cu substanțe de bun augur precum Rochana, iarba Durva și turmeric.

SECȚIUNEA CXXXVII

Yudhishthira a spus: O, Bharata, dintre cele două lucruri, caritatea și devotamentul, te rog să-mi spui, O, domnule, care este mai bun în această lume? Te rog, prin aceasta, să-mi îndepărtezi o mare îndoială din minte.

Bhishma a spus: Ascultă-mă cum recit numele prinților care, fiind devotați virtuții, și-au curățat inimile prin penitențe și au practicat danii și alte acte de pioșenie, au ajuns fără îndoială în diferite regiuni cerești. Înțeleptul Atreya, venerat de toți, a ajuns, O, monarh, în excelentele regiuni cerești, prin împărtășirea cunoștinței despre Ființa Supremă necondiționată discipolilor săi. Regele Sivi, fiul lui Usinara, prin oferirea vieții fiului său iubit, pentru binele unui Brahmana, a fost transportat din această lume în cer. Iar Pratardana, regele din Kasi, prin dăruirea fiului său unui Brahmana, și-a asigurat o faimă unică și nemuritoare atât în această lume, cât și în cea de dincolo. Rantideva, fiul lui Sankriti, a atins cel mai înalt cer prin oferirea cuvenită de daruri lui Vasishtha cel de suflet măreț. Și Devavridha a ajuns în cer, dăruind un umbrelă de aur excelentă, cu o sută de nervuri, unui Brahmana pentru un sacrificiu. Cinstitorul Amvarisha a ajuns de asemenea în regiunea zeilor, făcând darul întregii sale împărății unui Brahman de mare putere. Regele Janamejaya din linia solară a ajuns în cel mai înalt cer făcând daruri de cercei, vehicule frumoase și vaci către Brahmani. Înțeleptul-rege Vrishadarbhi s-a dus în paradis făcând daruri de diverse bijuterii și case frumoase către Brahmani. Regele Nimi din Vidarva a atins cerul împreună cu fiii, prietenii și vitele sale, dăruindu-și fiica și împărăția către Agastya cel cu suflet înalt. Celebru Rama, fiul lui Jamadagni, a atins regiunile eterne, mult dincolo de așteptările sale, dăruind pământuri către Brahmani. Vasishtha, prințul Brahminilor, a salvat toate creaturile într-o perioadă de mare secetă când zeul Parjjanya nu a revărsat ploile sale binefăcătoare asupra pământului, iar pentru acest act și-a asigurat fericirea eternă. Rama, fiul lui Dasaratha, a cărui faimă este foarte mare în această lume, a atins regiunile eterne făcând daruri de bogății la sacrificii. Celebrul înțelept-rege Kakshasena s-a dus în paradis, punând la dispoziția cuvenită a lui Vasishtha cel cu suflet înalt, averea pe care o depusese la el. Marutta, fiul lui Parikshita și nepotul lui Karandhama, dându-și fiica în căsătorie cu Angiras, a plecat imediat în cer. Foarte piosul rege din Panchala, Brahmadatta, a atins calea cea fericită dăruind o scoică prețioasă. Regele Mitrasaha, dăruindu-și soția iubită, Madayanti, către Vasishtha cel cu suflet înalt, s-a ridicat la cer. Sudyumna, fiul lui Manu, făcând să fie aplicată pedeapsa cuvenită lui Likhita cel cu suflet înalt, a atins cele mai fericite regiuni. Celebrul înțelept-rege Saharachitta a mers în regiunile fericite, sacrificându-și viața dragă pentru un Brahman. Regele Satadyumna s-a dus în paradis dăruindu-i lui Maudgaya o reședință de aur plină cu toate obiectele dorite. În vremuri străvechi, regele Sumanyu, dăruindu-i lui Sandilya grămăjoare de mâncare ce semănau cu un munte, a plecat spre cer. Prințul Salwa, Dyutimat, de mare splendoare, a atins cele mai înalte regiuni dăruindu-și împărăția lui Richika. Înțeleptul-rege Madiraswa, dăruindu-și fiica cu talie subțire lui Hiranyahasta, s-a dus în regiunea zeilor. Domnul Lomapada a obținut toate dorințele sale vaste dăruindu-și fiica Santa în căsătorie lui Rishyasringa. Înțeleptul-rege Bhagiratha, dăruindu-și fiica celebră, Hansi, în căsătorie lui Kautsa, s-a dus în

regiunile eterne. Regele Bhagiratha, dăruindu-i sute şi mii de vaci cu puii lor lui Kohala, a atins cele mai fericite regiuni. Aceşti bărbaţi şi mulţi alţii, O, Yudhishthira, au atins cerul prin meritul faptelor lor de caritate şi al penitenţei, şi de asemenea s-au întors de acolo iar şi iar. Faima lor va dăinui cât timp lumea va exista. Ţi-am povestit ţie, O, Yudhishthira, această istorie a acelor oameni buni care au atins regiunile eterne prin puterea caritǎţii şi a penitenţei lor. Prin faptele lor de caritate, prin îndeplinirea de sacrificii şi prin procrearea de urmaşi, aceşti oameni au ajuns în regiunile cereşti. O, cel mai de seamă urmaş al rasei lui Kuru, prin îndeplinirea neîncetată a faptelor de caritate, aceşti bărbaţi şi-au aplicat intelectul virtuos la îndeplinirea sacrificiilor şi faptelor de caritate. O, prinţ puternic, deoarece noaptea a sosit, îţi voi explica dimineaţă orice îndoială ce ţi-ar putea apărea în minte.

SECȚIUNEA CXXXVIII

Yudhishthira a spus: Am auzit de la tine, O, stăpâne, numele acelor regi care s-au înălţat la ceruri. O, tu, a cărui putere este mare în respectarea jurământului adevărului, urmând religia darului. Câte feluri de daruri trebuie oferite? Care sunt roadele fiecărui fel de daruri? Din ce motive, ce feluri de daruri, oferite cui, aduc merite? Într-adevăr, cui trebuie oferite ce feluri de daruri? Din ce motive trebuie oferite atâtea feluri de daruri? Doresc să aud toate acestea în detaliu.

Bhishma a spus: Ascultă-mă cu atenţie, O, fiu al lui Kunti, O, tu, cel fără păcat, în timp ce vorbesc despre daruri. Într-adevăr, îţi voi spune, O, Bharata, cum trebuie făcute darurile tuturor categoriilor de oameni. Din dorinţa de merit, din dorinţa de profit, din frică, din liberă alegere şi din milă se fac daruri, O, Bharata! Prin urmare, darurile trebuie să fie cunoscute ca fiind de cinci feluri. Ascultă acum motivele pentru care darurile sunt astfel distribuite în cinci clase. Cu mintea eliberată de răutate, cineva ar trebui să facă daruri brahmanilor, pentru că făcând daruri cuiva, se dobândeşte faimă aici şi mare fericire în viitor. (Astfel de daruri sunt considerate a fi făcute din dorinţa de merit.) El are obiceiul de a face daruri; sau mi-a făcut deja daruri. Auzind astfel de cuvinte de la solicitanţi, se dăruiesc toate felurile de bogăţii unui anumit solicitant. (Astfel de daruri sunt considerate a fi făcute din dorinţa de profit.) Eu nu sunt al lui, nici el nu este al meu. Dacă este ignorat, el mă poate răni. Din astfel de motive de teamă, chiar şi un om învăţat şi înţelept poate face cadouri unui nefericit ignorant. (Astfel de cadouri sunt considerate a fi făcute din teamă.) Acesta îmi este drag, iar eu îi sunt drag. Influenţat de astfel de considerente, o persoană inteligentă face cadouri unui prieten în mod liber şi cu promptitudine. (Astfel de cadouri sunt considerate a fi făcute din liberă alegere.) Persoana care îmi cere este săracă. El este, din nou, mulţumit cu puţin. Din considerente precum acestea, ar trebui să facem întotdeauna daruri săracilor, mişcaţi de milă. (Darurile făcute din astfel de considerente sunt considerate a fi făcute din milă.) Acestea sunt cele cinci tipuri de daruri. Ele sporesc meritele şi faima celui care dăruieşte. Domnul tuturor creaturilor (Brahman însuşi) a spus că ar trebui să facem mereu daruri în funcţie de puterea noastră.

SECȚIUNEA CXXXIX

Yudhishthira a spus: O, strămoşule, tu eşti înzestrat cu o mare înţelepciune. Într-adevăr, tu eşti pe deplin familiarizat cu toate ramurile cunoaşterii. În marea noastră rasă, tu eşti singurul individ care stăpâneşte toate ştiinţele. Doresc să aud de la tine discursuri care sunt împletite cu religia şi profitul, care duc la fericirea de dincolo şi care sunt pline de minuni pentru toate creaturile. Vremea care a venit este plină de mare suferinţă. Ceva asemănător nu se întâmplă în general rudelor şi prietenilor. Într-adevăr, în afară de tine, O, cel mai de seamă dintre oameni, nu mai avem pe nimeni altcineva care să poată lua locul unui învăţător. Dacă, O, cel fără păcat, eu şi fraţii mei meritǎm favoarea, se cuvine să răspunzi la întrebarea pe care doresc să ţi-o pun. Acesta este Narayana, care este înzestrat cu toată prosperitatea şi este onorat de toţi regii. Chiar şi el te aşteaptă, arătându-ţi toată indulgenţa şi onorându-te foarte mult. Se cuvine să-mi vorbeşti, din afecţiune, pentru binele meu şi al fraţilor mei, în prezenţa lui Vasudeva însuşi şi a tuturor acestor regi.

Vaisampayana a continuat: Auzind aceste cuvinte ale regelui Yudhishthira, Bhishma, fiul râului numit după Bhagiratha, plin de bucurie din cauza afecțiunii sale pentru monarh și frații săi, a spus următoarele.[295]

Bhishma spuse: Cu siguranță îți voi recita prelegeri încântătoare, pe această temă, O, rege, despre puterea acestui Vishnu, așa cum a fost manifestată în vremuri apuse și așa cum am auzit-o eu (de la învățătorii mei). Ascultă-mă și pe mine, în timp ce descriu puterea acelui zeu măreț care are ca simbol un taur. Ascultă-mă cum narez și îndoiala care a umplut mintea soției lui Rudra și pe cea a lui Rudra însuși. Odată, Krishna cel cu suflet drept a ținut un jurământ care a durat doisprezece ani. Pentru a-l vedea pe cel care a trecut prin ritul de inițiere pentru respectarea marelui său jurământ, au venit în acel loc Narada și Parvata, și Krishna născut pe insulă, și Dhaumya, cel mai însemnat dintre cei care recită în tăcere, și Devala, și Kasyapa, și Hastikasyapa. Alți Rishi, înzestrați cu Diksha și autocontrol, urmați de discipolii lor și însoțiți de mulți Siddha și mulți asceți de mare merit, au venit și ei acolo. Fiul Devaki le-a oferit onoruri de primire demne de cele mai înalte laude și care se oferă numai zeilor. Acei mari Rishi s-au așezat pe scaune, unele verzi și altele de culoarea aurului, iar altele împodobite cu pene de păun și altele perfect noi și proaspete. Așezați astfel, au început să converseze cu dulceață unii cu alții despre subiecte legate de Religie și datorie, precum și cu mulți regi-înțelepți și zeități. În acel timp, energia, sub formă de foc, Narayana, ridicându-se din combustibilul care consta în observarea strictă a jurământului său, a ieșit din gura lui Krishna, cel cu fapte minunate. Acel foc a început să consume acei munți cu copacii, lianele și plantele mici, precum și cu păsările, căprioarele și fiarele răpitoare și reptilele lor. În curând, vârful acelui munte prezenta o imagine sfâșietoare și jalnică, locuită de animale de feluri diverse care începeau să scoată strigăte de jale și durere; vârful a rămas curând lipsit de orice creatură vie. Acel foc cu flăcări mărețe, după ce a consumat totul fără a lăsa vreo urmă, s-a întors în cele din urmă la Vishnu și i-a atins picioarele ca un discipol docil. Acel zdrobitor de dușmani, adică Krishna, văzând acel munte ars, l-a privit cu bunătate și, prin aceasta, l-a readus la starea sa anterioară. Acel munte s-a împodobit din nou cu copaci și liane înflorite și a răsunat din nou de trilurile și strigătele păsărilor, căprioarelor, animalelor răpitoare și reptilelor. Văzând acea priveliște minunată și de neconceput, toți asceții au rămas uimiți. Părul lor s-a ridicat pe cap, iar vederea le-a fost înceţoşată de lacrimi. Cel mai însemnat dintre vorbitori, Narayana, văzându-i pe acei Rishi plini de uimire, le-a adresat aceste cuvinte dulci și reconfortante: „De ce, într-adevăr, uimirea a umplut inimile acestei adunări de Rishi, aceşti asceți care sunt întotdeauna liberi de orice atașament, care sunt lipsiți de ideea de posesivitate și care cunosc pe deplin fiecare știință sacră? Se cuvine acestor Rishi, înzestrați cu bogăția penitenței și eliberați de orice pată, să-mi explice cu adevărat această îndoială care mi-a apărut în minte.”

Rishi au spus: Tu ești cel care creează toate lumile și tu ești cel care le distruge din nou. Tu ești iarna, tu ești vara și tu ești sezonul ploilor. Dintre toate creaturile, mobile și imobile, care se găsesc pe pământ, tu ești tatăl, tu ești mama, tu ești stăpânul și tu ești originea! Chiar și acest lucru, O, ucigaș al lui Madhu, este pentru noi un motiv de uimire și îndoială. O, sursă a tuturor lucrurilor de bun augur, se cuvine să ne rezolvi această îndoială, și anume problema focului care iese din gura Ta. Odată ce temerile noastre vor fi risipite, O, Hari, îți vom recita ceea ce am auzit și am văzut.

Vasudeva a spus: ”Focul care a ieșit din gura mea și care seamănă în splendoare cu focul nimicitor al Yuga-ului, și prin care acest munte a fost zdrobit și ars, nu este altceva decât energia lui Vishnu. Voi, Rishiilor, sunteți oameni care ați subjugat mânia, care v-ați adus simțurile sub control deplin, care sunteți înzestrați cu bogăția penitențelor și care sunteți ca niște zei în putere. Cu toate acestea, v-ați lăsat tulburați și mâhniți! Eu sunt acum angajat în totalitate cu îndeplinirea legămintelor unui jurământ riguros. Într-adevăr, ca urmare a respectării jurămintelor de ascet, un foc a ieșit din gura mea. Nu se cuvine să vă lăsați tulburați. Este pentru respectarea unui jurământ

295 *Sambhrama* înseamnă aici, probabil, bucurie sau acea satisfacție care se manifestă prin fiori. Poate însemna și vioiciune.

riguros că am venit pe acest munte minunat şi propice. Obiectivul care m-a adus aici este de a dobândi, cu ajutorul penitenţelor, un fiu care să-mi fie egal în energie. Ca urmare a penitenţelor mele, Sufletul care există în corpul meu s-a transformat în foc şi a ieşit din gura mea. Acel foc se reîntorsese să vadă pe Marele Bunic dăruitor de binecuvântări al întregului univers. Marele Bunic, voi, cei mai de frunte dintre asceţi, i-a spus sufletului meu că jumătate din energia marelui zeu care are taurul drept simbol se va naşte ca fiul meu. Acel foc, întorcându-se de la misiunea sa, a venit înapoi la mine şi s-a apropiat de picioarele mele ca un discipol doritor să mă slujească cu devotament. Într-adevăr, lăsându-şi furia, s-a întors la mine în natura sa proprie. V-am spus astfel, pe scurt, un mister care aparţine Aceluia care are floarea de lotus drept origine şi care este înzestrat cu mare inteligenţă. Voi, Rishilor înzestraţi cu bogăţia penitenţelor, nu ar trebui să vă lăsaţi cuprinşi de frică! Voi sunteţi înzestraţi cu o viziune cu desfăşurare largă. Puteţi să mergeţi în orice loc fără niciun impediment. Strălucind prin jurămintele respectate de asceţi, sunteţi împodobiţi cu cunoaştere şi ştiinţă. Vă rog acum să-mi spuneţi ceva de mare minune pe care aţi auzit-o sau aţi văzut-o pe pământ sau în cer. Simt o dorinţă arzândă de a gusta mierea acelor cuvinte care vor picura de pe buzele voastre, miere care, sunt sigur, va fi la fel de dulce ca un jet de nectar însuşi. Dacă văd ceva pe pământ sau în cer, care este foarte încântător şi de aspect minunat, dar care vă este necunoscut vouă tuturor, voi, Rishilor care semănaţi cu nişte zei, spun că acesta este în virtutea Naturii Mele Supreme, care nu poate fi oprită de nimic. Orice lucru minunat a cărui cunoaştere sălăşluieşte în mine sau este dobândit prin propria mea inspiraţie încetează să mai fie minunat pentru mine. Orice, însă, care este relatat de oameni pioşi şi care este auzit de la cei buni, merită să fie acceptat cu respect şi credinţă. Astfel de discursuri există pe pământ pentru mult timp şi sunt la fel de durabile ca epitafurile gravate în stânci. Doresc, aşadar, să aud, la această adunare, ceva ce picură de pe buzele unor persoane bune şi care nu va eşua să aducă binele oamenilor.” Ascultând aceste cuvinte ale lui Krishna, toţi acei asceţi s-au umplut de uimire. Au început să-l privească pe Janardana cu acei ochi ai lor care erau la fel de frumoşi şi de mari ca petalele de lotus. Unii dintre ei au început să-l glorifice şi unii au început să-l venereze cu reverenţă. Într-adevăr, toţi au început apoi să laude pe ucigaşul lui Madhu cu cuvinte ale căror sensuri erau împodobite cu *Rigvede* eterne. Toţi acei asceţi l-au desemnat apoi pe Narada, cel mai de frunte dintre toţi cei care cunosc vorbirea, să satisfacă cererea lui Vasudeva.

Asceţii au spus: ”Se cuvine, O, Narada, să-i descrii pe deplin lui Hrishikesa acel incident minunat şi de neînţeles care s-a petrecut, O, cel puternic, pe munţii Himavat şi care, O, ascetule, a fost văzut de cei dintre noi care ne-am îndreptat spre acel loc în timpul pelerinajului nostru către apele sacre. Cu adevărat, pentru binele tuturor Rishi-lor adunaţi aici, se cuvine să recitezi acel incident.” Astfel adresat de acei asceţi, Rishi-ul celest, adică divinul Narada, a recitat apoi următoarea poveste, ale cărei incidente avuseseră loc cu ceva timp în urmă.

SECȚIUNEA CXL

Bhishma spuse: Atunci Narada, acel sfânt Rishi, prietenul lui Narayana, recită următoarea povestire a discuţiei dintre Sankara şi soţia sa, Uma.

Narada a spus: Odată, stăpânul tuturor zeilor cu suflet drept, şi anume Mahadeva, cu taurul drept stindard, practica penitenţe severe pe sfinţii munţi ai Himavatului, care sunt loc de reşedinţă pentru Siddha şi Charan. Acei munţi încântători sunt acoperiţi cu diverse feluri de ierburi şi împodobiţi cu diverse specii de flori. În acel timp, ei erau locuiţi de diferite triburi de Apsara şi de mulţimi de fiinţe fantomatice. Acolo, marele zeu şedea, plin de bucurie, şi înconjurat de sute de fiinţe fantomatice care prezentau aspecte diverse ochiului privitorului. Unele dintre ele erau urâte şi stângace, altele aveau trăsături foarte frumoase, iar altele prezentau cele mai minunate înfăţişări. Unele aveau feţe de leu, unele de tigru, iar altele de elefant. De fapt, feţele acestor creaturi fantomatice prezentau fiecare varietate de feţe de animale. Unele aveau feţe asemănătoare cu cea a şacalului, unele ale căror feţe semănau cu cele ale pumei; altele ca cele ale maimuţei, altele ca cele

ale taurului. Unele dintre ele aveau fețe ca cele ale bufniței; altele ca cele ale șoimului; unele aveau fețe ca cele ale căprioarelor de diverse soiuri. Marele zeu era de asemenea înconjurat de Kinnara și Yaksha și Gandharva și Rakshasa și diverse alte ființe create. Locul de retragere la care se abătuse Mahadeva era, de asemenea, plin de flori cerești și strălucea de raze de lumină cerești. Era parfumat cu lemn de santal ceresc, iar tămâie cerească era arsă pe fiecare parte. Și răsuna de sunetele instrumentelor cerești. Într-adevăr, răsuna de tobele Mridanga și Panava, de trâmbițarea scoicilor și de sunetul tobelor. Era plin de ființe fantomatice de diverse triburi care dansau de bucurie și de păuni care dansau cu coada scoasă. Constituind loc de reședință pentru Rishi cerești, Apsara dansau acolo de bucurie. Locul era extrem de plăcut pentru ochi. Era extrem de frumos, asemănător Raiului însuși. Întreaga sa înfățișare era minunată și, într-adevăr, este de nedescris în ceea ce privește frumusețea și dulceața sa. Într-adevăr, prin penitențele acelui mare zeu care doarme pe sânii muntelui, acel prinț al munților strălucea cu o mare frumusețe. Răsuna de cântarea *Vedelor* rostite de Brahmani învățați dedicați recitării vedice. Răsunând de bâzâitul albinelor, O, Madhava, muntele a devenit incomparabil în frumusețe. Asceții, văzând marele zeu care este înzestrat cu o formă fioroasă și care arată ca un mare festival, au devenit plini, O, Janardana, de mare bucurie. Toți asceții prea fericiți, Siddha care și-au retras sămânța vitală, Maruta, Vasuva, Sadhyai, Viswadeva, Vasava însuși, Yaksha, Naga, Pisacha, Regenții lumii, diferitele Focuri sacre, Vânturile și toate creaturile mari au locuit pe acel munte cu mintea concentrată în Yoga. Toate Anotimpurile erau prezente acolo și împrăștiau în acele regiuni tot felul de flori minunate. Diverse feluri de ierburi strălucitoare luminau pădurile de pe acel munte. Diverse specii de păsări, pline de bucurie, se legănau și cântau vesel pe ființa încântătoare a acelui munte. Acele păsări erau extrem de iubite datorită notelor pe care le scoteau. Mahadeva, cu sufletul nobil, stătea, afișat în frumusețe, pe unul dintre vârfurile împodobite cu minerale excelente, ca și cum i-ar fi servit drept pat. În jurul șoldurilor purta o piele de tigru, iar o piele de leu îi forma veșmintele de sus. Sfoara sa sacră consta dintr-un șarpe. Brațele îi erau împodobite cu o pereche de Angada roșii, barba îi era verde. Avea părul strâns în bucle pe cap. Cu trăsături înfricoșătoare, el este cel care inspiră frică în inimile tuturor dușmanilor zeilor. De asemenea, el este cel care asigură toate creaturile, alungându-le temerile. El este adorat de închinătorii săi ca zeitatea care are taurul ca simbol. Marii Rishi, văzându-l pe Mahadeva, i s-au închinat atingând pământul cu frunțile. Înzestrați cu suflete iertătoare, toți au devenit (datorită vederii pe care o obținuseră asupra marelui zeu) eliberați de orice păcat și complet curățați. Reședința acelui stăpân al tuturor creaturilor, cu multe forme teribile, strălucea cu o frumusețe deosebită. Plină de șerpi mari, devenise inaccesibilă și de nesuportat (pentru ființele obișnuite). Într-o clipă, O, ucigașule al lui Madhu, totul acolo a devenit extraordinar de minunat. Într-adevăr, lăcașul acelui mare zeu care are taurul ca simbol a început să strălucească cu o frumusețe teribilă. La Mahadeva așezat acolo, a venit soția sa, fiica lui Himavat, înconjurată de soțiile ființelor fantomatice care sunt tovarășele marelui zeu. Ținuta ei era asemenea celei a soțului ei, iar jurămintele pe care le respecta erau asemenea ale lui. Ea ținea un vas la șold, umplut cu apele fiecărui Tirtha, și era însoțită de zeițele protectoare (de același sex) ale tuturor pâraielor de munte. Acele doamne de bun augur mergeau în urma ei. Zeița a venit plouând flori pe toate părțile și diverse feluri de parfumuri dulci. Cea care iubea să locuiască pe pieptul lui Himavat a înaintat în acest fel către marele ei soț. Superba Uma, cu buzele zâmbitoare și dorind să facă o glumă, a acoperit de după, cu cele două mâini frumoase, ochii lui Mahadeva. Imediat ce ochii lui Mahadeva au fost acoperiți astfel, toate regiunile au devenit întunecate și viața părea să fi încetat pretutindeni în univers. Riturile Homa au încetat. Universul a fost brusc deposedat și de sacrul Vashat. Toate ființele vii au devenit lipsite de veselie și pline de frică. Într-adevăr, când ochii stăpânului tuturor creaturilor au fost astfel închiși, universul părea să devină lipsit de soare. Curând, însă, acel întuneric cuprinzător a dispărut. O flacără de foc puternică și strălucitoare a emanat din fruntea lui Mahadeva. Un al treilea ochi, asemănător cu un alt soare, a apărut (pe el). Acel ochi a început să ardă ca focul Yuga și a început să consume acel munte. Fiica lui Himavat, cu ochi mari, văzând ce se întâmplă, și-a plecat capul înaintea lui Mahadeva înzestrat cu acel al treilea ochi asemănător unui foc arzător. A rămas acolo cu privirea fixată asupra stăpânului ei. Când pădurile de pe munte ardeau pe toate părțile, cu pinii lor (Was) și alți copaci cu trunchiuri drepte, și cu sandalele lor încântătoare

și diverse ierburi medicinale excelente, turme de cerbi și alte animale, pline de frică, au venit cu mare viteză la locul unde ședea Hara și i-au cerut protecție. Cu acele creaturi aproape umplându-l, reședința marelui zeu strălucea cu un fel de frumusețe deosebită. Între timp, acel foc, umflându-se sălbatic, s-a înălțat până la ceruri și, înzestrat cu strălucirea și nesiguranța fulgerului și arătând ca o duzină de sori ca putere și strălucire, a acoperit toate părțile ca focul Yuga care distruge totul. Într-o clipă, munții Himavat au fost consumați, cu mineralele și vârfurile și ierburile arzânde. Văzându-l pe Himavat zdrobit și consumat, fiica acelui prinț al munților a căutat protecția marelui zeu și a stat în fața lui cu mâinile împreunate în reverență. Atunci Sarva, văzând-o pe Uma copleșită de un acces de blândețe feminină și observând că ea nu dorea să-și vadă tatăl Himavat redus în acea stare jalnică, a aruncat priviri binevoitoare asupra muntelui. Într-o clipă, întregul Himavat a revenit la starea sa anterioară și a devenit la fel de frumos de privit ca oricând. Într-adevăr, muntele a căpătat un aspect vesel. Toți copacii săi s-au împodobit cu flori. Văzându-l pe Himavat în starea sa naturală, zeița Uma, lipsită de orice defect, i-a vorbit soțului ei, acelui stăpân al tuturor creaturilor, divinului Maheswara, în aceste cuvinte.

Uma a spus: O, sfântule, O, stăpân al tuturor creaturilor, O, zeitate înarmată cu tridentul, O, tu, cel cu jurăminte înalte, o mare îndoială mi-a umplut mintea. Se cuvine să-mi rezolvi această îndoială. Din ce motiv a apărut acest al treilea ochi pe fruntea ta? De ce a fost distrus muntele împreună cu pădurile și tot ce aparținea lui? De ce, O, zeitate ilustră, ai readus muntele la starea sa inițială? Într-adevăr, după ce l-ai ars o dată, de ce ai făcut din nou ca el să fie acoperit cu copaci?

Maheswara a spus: O, zeiță fără cusur, din cauza faptului că mi-ai acoperit ochii printr-un act de indiscreție, universul a devenit într-o clipă lipsit de lumină. Când universul a rămas fără soare și, prin urmare, totul a devenit întunecat, O, fiica prințului munților, am creat al treilea ochi din dorința de a proteja toate creaturile. Energia puternică a acelui ochi a zdrobit și a distrus acest munte. Totuși, pentru a te mulțumi, O, zeiță, am readus Himavat la starea sa inițială, reparând prejudiciul.

Uma a spus: O, sfântule, de ce chipurile tale care se află în est, nord și vest sunt atât de frumoase și plăcute privirii, asemenea lunii? Și de ce chipul tău care se află în sud este atât de înfricoșător? De ce buclele tale încâlcite sunt de culoare galben-roșcat și atât de ridicate? De ce gâtul tău este albastru, asemenea penelor păunului? De ce, O, zeitate ilustră, ai mereu *Pinaka* în mână? De ce ești mereu un *Brahmacharin* cu părul încâlcit? O, stăpâne, se cuvine să-mi explici toate acestea. Eu sunt soția ta, care caută să-ți urmeze aceleași îndatoriri. Mai mult, sunt adoratoarea ta devotată, O, zeitate, având taurul ca simbol al tău!

Narada a continuat: Astfel adresat de fiica prințului munților, ilustrul mânuitor al *Pinaka*, puternicul Mahadeva, a devenit foarte mulțumit de ea. Marele zeu i s-a adresat apoi spunând: „O, binecuvântată doamnă, ascultă-mă în timp ce îți explic, cu motivele aferente, de ce formele mele sunt astfel.”

SECȚIUNEA CXLI

Cel binecuvântat și sfânt a spus: În vremurile de demult, Brahman a creat o femeie binecuvântată, numită Tilottama, culegând boabe de frumusețe din fiecare obiect frumos din univers. Într-o zi, acea doamnă cu chip frumos, fără egal în univers în ceea ce privește frumusețea formei, a venit la mine, O, zeiță, pentru a mă înconjura, dar, de fapt, împinsă de dorința de a mă ispiti. În orice direcție se întorcea acea doamnă cu dinți frumoși, o nouă față a mea apărea instantaneu (atât de dornic eram să o văd). Toate acele fețe ale mele deveniseră plăcute privirii. Astfel, ca urmare a dorinței de a o privi, am devenit cu patru fețe, prin puterea Yoga. Astfel, mi-am arătat puterea Yoga înaltă devenind cu patru fețe. Cu fața mea care este întoarsă spre est, exercit suveranitatea universului. Cu fața mea care este întoarsă spre nord, mă distrez cu tine, O, tu, cu

trăsături fără cusur! Fața mea care este întoarsă spre vest este plăcută și de bun augur. Cu ea, ordon fericirea tuturor creaturilor. Fața mea care este întoarsă spre sud este teribilă. Cu ea, distrug toate creaturile. Trăiesc ca un *Brahmacharin* cu părul încâlcit pe cap, împins de dorința de a face bine tuturor creaturilor. Arcul *Pinaka* este întotdeauna în mâna mea pentru a îndeplini scopurile zeilor. În vremurile de demult, Indra, dorind să-mi dobândească prosperitatea, și-a aruncat fulgerul asupra mea. Cu acea armă mi-a fost ars gâtul. Din această cauză am devenit albastru la gât.

Uma a spus: Când, O, cel mai important dintre toate creaturile, există atât de multe vehicule excelente, înzestrate cu o mare frumusețe, de ce ai ales un taur bovin ca vehicul al tău?

Maheswara a spus: În vremurile de demult, strămoșul Brahma a creat vaca celestă Surabhi, care producea lapte din belșug. După crearea ei, din ea au ieșit un număr mare de vaci, toate dând cantități abundente de lapte dulce ca nectarul. Odată, o cantitate de spumă a căzut din gura unuia dintre viteii ei pe corpul meu. M-am înfuriat din cauza asta și mânia mea a ars toate vacile, care au devenit apoi de culori diferite. Am fost apoi împăcat de Stăpânul tuturor lumilor, adică Brahma, care cunoaște toate subiectele. El mi-a dat acest taur atât ca mijloc de transport, cât și ca simbol pe stindardul meu.

Uma a spus: Tu ai multe locuințe în ceruri, de forme diverse și dotate cu tot confortul și luxul. De ce, O, sfântule, locuiești în crematoriu, abandonând toate acele conace încântătoare? Crematoriul este plin de păr și oase (ale morților), abundă în vulturi și șacali și este presărat cu sute de ruguri funerare. Plin de hoituri și noroi, cu grăsime și sânge, cu măruntaie și oase împrăștiate peste tot și ecoul urletelor șacalilor răsunând mereu, este cu siguranță un loc necurat.

Maheswara a spus: Mereu cutreier întreaga lume în căutarea unui loc sacru. Cu toate acestea, nu văd niciun loc mai sacru decât crematoriul. Prin urmare, dintre toate locuințele, crematoriul îmi bucură cel mai mult inima, fiind în general umbrit de ramurile banianului și împodobit cu ghirlande de flori rupte. O, tu, cu zâmbetul dulce, mulțimile de ființe fantomatice care sunt tovarășii mei iubesc să locuiască în astfel de locuri. Nu-mi place, O, zeiță, să locuiesc nicăieri fără ca aceste creaturi fantomatice să fie alături de mine. Prin urmare, crematoriul este o locuință sacră pentru mine. Într-adevăr, O, doamnă norocoasă, mi se pare că este chiar raiul. Foarte sacru și posedând mari merite, crematoriul este foarte apreciat de persoanele care doresc să aibă locuințe sfinte.

Uma a spus: O, sfântule, O, stăpâne al tuturor creaturilor, O, primul dintre toți cei care respectă îndatoririle și riturile religioase, am o mare îndoială, O, stăpâne al *Pinaka*, O, dăruitor de binecuvântări. Acești asceți, O, stăpâne puternic, au trecut prin diverse feluri de austerități. În lume se văd asceți rătăcind pretutindeni sub diverse forme și îmbrăcați în diverse feluri de veșminte. Pentru a aduce beneficii acestei mari adunări de Rishi, precum și mie însumi, te rog să-mi rezolvi, O, pedepsitor al tuturor dușmanilor, această îndoială a mea. Ce indicații se spune că posedă Religia sau Datoria? Cum, într-adevăr, oamenii devin necunoscuți cu detaliile Religiei sau Datoriei pentru a reuși să le respecte? O, stăpân puternic, O, tu care ești familiarizat cu Religia, spune-mi asta.

Narada a continuat: Când fiica lui Himavat a pus această întrebare, conciliul de Rishi prezenți acolo au venerat-o pe zeiță și au adorat-o cu cuvinte împodobite cu Riks și cu imnuri pline de semnificație profundă.

Maheswara a spus: Abținerea de la rău, sinceritatea în vorbire, compasiunea față de toate ființele, liniștea sufletului și oferirea de daruri în măsura posibilităților sunt îndatoririle principale ale capului familiei. Abținerea de la relații sexuale cu soțiile altor bărbați, protejarea averii și a femeii aflate în grija sa, refuzul de a se apropria de ceea ce nu i se dă și evitarea mierii și a cărnii, acestea sunt cele cinci îndatoriri principale. Într-adevăr, religia sau datoria are multe ramuri, toate

pline de fericire. Chiar acestea sunt îndatoririle pe care aceste creaturi întrupate, care consideră datoria ca fiind superioară, ar trebui să le respecte și să le practice. Chiar acestea sunt sursele meritelor.

Uma a spus: O, sfântule, doresc să-ți pun o altă întrebare despre care am mari îndoieli. Se cuvine să-mi răspunzi și să-mi risipești îndoielile. Care sunt îndatoririle meritorii ale celor patru ordine? Ce îndatoriri îi revin brahmanului? Ce îndatoriri îi revin kșatriyului? Care sunt indicațiile îndatoririlor care îi revin vaișyului? Și ce fel de îndatoriri îi revin sudrei?

Cel sfânt a spus: O, doamnă binecuvântată, întrebarea pe care ai pus-o este foarte potrivită. Persoanele care aparțin ordinului regenerat sunt considerate foarte binecuvântate și sunt, într-adevăr, zei pe pământ. Fără îndoială, respectarea posturilor (adică subjugarea simțurilor) este întotdeauna datoria brahmanului. Când brahmanul reușește să-și îndeplinească în mod corespunzător toate îndatoririle, el ajunge la identitatea cu Brahma.[296] Îndeplinirea corespunzătoare a îndatoririlor *brahmacharya*, O, zeiță, este ritualul său. Respectarea jurămintelor și investitura cu firul sacru sunt celelalte îndatoriri ale sale. Prin acestea el devine cu adevărat regenerat. El devine brahman pentru a-și venera învățătorii și alți seniori, precum și zeitățile. Cu adevărat, religia care are ca suflet studiul *Vedelor* este sursa tuturor pietății. Chiar și aceasta este religia pe care ar trebui să o respecte și să o practice acele creaturi întrupate care sunt devotate pietății și datoriei.

Uma a spus: O, sfântule, îndoielile mele nu au fost risipite. Se cuvine să explici în detaliu care sunt îndatoririle celor patru ordine respective de oameni.

Maheswara a spus: ”Ascultarea tainelor religiei și a datoriei, respectarea jurămintelor indicate în *Vede*, atenția acordată focului sacru și îndeplinirea sarcinilor învățătorului, trăirea unei vieți de ascet, purtarea permanentă a firului sacru, recitarea constantă a *Vedelor* și respectarea riguroasă a datoriilor de *Brahmacharya*, acestea sunt datoriile Brahmanului. După terminarea perioadei de studiu, Brahmanul, primind comanda de la învățătorul său, ar trebui să părăsească locuința învățătorului pentru a se întoarce în casa tatălui său. La întoarcere, el ar trebui să se căsătorească cu o soție potrivită pentru el. O altă datorie a Brahmanului constă în evitarea mâncării preparate de către Sudra. Mersul pe calea dreptății, respectarea permanentă a posturilor și a practicilor de *Brahmacharya*, sunt celelalte datorii ale sale.[297] Gospodarul ar trebui să mențină focul domestic aprins pentru închinarea zilnică. El ar trebui să studieze *Vedele*. Ar trebui să toarne ofrande în onoarea Pitrilor și a zeităților. El ar trebui să-și țină simțurile sub control adecvat. El ar trebui să mănânce ce rămâne după servirea zeilor, a oaspeților și a tuturor celor dependenți de el. Ar trebui să fie cumpătat la mâncare, sincer în vorbire și pur atât exterior, cât și interior. Servirea oaspeților este o altă datorie a gospodarului, la fel ca și menținerea celor trei focuri de sacrificiu. Gospodarul ar trebui, de asemenea, să participe la sacrificiile obișnuite numite *Ishti* și ar trebui, de asemenea, să dedice animale zeităților conform rânduielilor. Într-adevăr, efectuarea sacrificiilor este datoria sa supremă, la fel și abținerea completă de la vătămarea tuturor creaturilor. Niciodată să nu mănânce înainte de a servi zeitățile, oaspeții și dependenții este o altă datorie a gospodarului. Mâncarea care rămâne după servirea zeilor, a oaspeților și a celor dependenți se numește *Vighasa*. Gospodarul ar trebui să mănânce *Vighasa*. Într-adevăr, a mânca după membrii familiei, inclusiv servitorii și alți dependenți, este considerată una dintre datoriile speciale ale gospodarului regenerat, care ar trebui să cunoască *Vedele*. Comportamentul soțului și al soției, în cazul gospodarului, ar trebui să fie egal. El ar trebui să facă zilnic ofrande de flori și alte articole zeităților care prezidează căminului. Gospodarul ar trebui să aibă grijă ca locuința sa să fie frecată corespunzător (cu balegă de vacă și apă) în fiecare zi. De asemenea, el ar trebui să țină post în fiecare zi. Bine curățată și bine frecată, casa lui ar trebui, de asemenea, să fie fumigată în fiecare zi cu fum de unt clarificat turnat pe focul

296 *Upavasa*, așa cum explică comentatorul, este folosit aici pentru *Indriyajaya* sau subjugarea simțurilor.

297 Cel care ia masa la ore potrivite este considerat a respecta postul. Cel care evită relațiile sexuale cu alte femei și se asociază numai cu soția sa și asta în perioada ei fertilă, respectă *Brahmacharya*.

său sacru în onoarea zeităţilor şi a Părinţilor (Pitris). Chiar acestea sunt datoriile care aparţin modului de viaţă al gospodarului, aşa cum este observat de o persoană regenerată. Aceste datorii susţin cu adevărat lumea. Într-adevăr, aceste datorii izvorăsc întotdeauna şi etern din acei oameni drepţi dintre Brahmani care duc o viaţă domestică. Ascultă-mă cu atenţie concentrată, O, zeiţă, căci acum îţi voi spune care sunt datoriile care aparţin Kshatriya-ului şi despre care m-ai întrebat. De la început s-a spus că datoria Kshatriya-ului este să protejeze toate creaturile. Regele este cel care dobândeşte o parte fixă din meritele câştigate de supuşii săi. Prin acest mijloc, regele este înzestrat cu dreptate. Acel conducător de oameni care conduce şi îşi protejează supuşii cu dreptate, dobândeşte, prin virtutea protecţiei pe care o oferă celorlalţi, multe tărâmuri de fericire în lumea cealaltă. Celelalte datorii ale unei persoane din ordinul regal constau în autocontrol şi studiu vedic, turnarea de ofrande pe focul sacru, dăruirea de daruri, studiu, purtarea şnurului sacru, sacrificii, îndeplinirea de rituri religioase, sprijinirea servitorilor şi celor dependenţi şi perseverenţa în acţiunile începute. O altă datorie a sa este să aplice pedepse conform infracţiunilor comise. Este, de asemenea, datoria sa să îndeplinească sacrificii şi alte rituri religioase conform hotărârilor stabilite în *Vede*. Aderarea la practica de a judeca corect disputele dintre litigianţi în faţa sa şi devotamentul faţă de veridicitatea vorbirii şi intervenţia pentru a ajuta pe cei aflaţi în suferinţă sunt celelalte datorii prin îndeplinirea cărora regele dobândeşte mare glorie atât aici, cât şi în viitor. El ar trebui, de asemenea, să-şi dea viaţa pe câmpul de luptă, după ce a arătat un mare curaj în numele vacilor şi al Brahmanilor. Un astfel de rege dobândeşte în Rai tărâmuri de fericire care pot fi câştigate prin îndeplinirea Sacrificiilor de Cai. Datoriile Vaisya-ului constau întotdeauna în creşterea vitelor şi agricultură, turnarea de ofrande pe focul sacru, dăruirea de daruri şi studiu. Comerţul, mersul pe calea dreptăţii, ospitalitatea, seninătatea, autocontrolul, primirea călduroasă a Brahmanilor şi renunţarea la lucruri (în favoarea Brahmanilor) sunt celelalte datorii eterne ale Vaisya-ului. Vaisya-ul, angajat în comerţ şi mergând pe calea dreptăţii, nu ar trebui să vândă niciodată susan şi parfumuri şi sucuri sau substanţe lichide. El trebuie să îndeplinească datoriile de ospitalitate faţă de toţi. El este liber să urmărească religia, bogăţia şi plăcerea în funcţie de mijloacele sale şi în măsura în care este judicios pentru el. Serviciul celor trei clase regenerate constituie marea datorie a Sudra-ului. Acel Sudra care este adevărat în vorbire şi care şi-a stăpânit simţurile este considerat că a dobândit penitenţe meritorii. Într-adevăr, Sudra-ul care, având un oaspete, îşi îndeplineşte datoriile de ospitalitate faţă de el, este considerat că dobândeşte meritul de înalte penitenţe. Acel Sudra înţelept a cărui conduită este dreaptă şi care venerează zeităţile şi Brahmani, devine înzestrat cu recompensele dorite ale dreptăţii.” O, femeie frumoasă, ţi-am recitat astfel care sunt datoriile celor patru ordine. Într-adevăr, O, doamnă binecuvântată, ţi-am spus care sunt datoriile lor respective. Ce altceva doreşti să auzi?

Uma spuse: Mi-ai recitat care sunt datoriile respective ale celor patru ordine, de bun augur şi benefice pentru ele. Spune-mi acum, O, sfânt, care sunt datoriile comune ale tuturor ordinelor.

Maheswara a spus: Cel dintâi dintre toate fiinţele din univers, şi anume Creatorul Brahma, doritor veşnic de împliniri drepte, a creat Brahmanii pentru a salva toate lumile. Dintre toate fiinţele create, ei sunt, într-adevăr, zei pe pământ. Îţi voi spune de la început care sunt actele religioase pe care ei trebuie să le facă şi care sunt recompensele pe care le obţin prin ele. Acea religie care a fost orânduită pentru Brahmani este cea mai de frunte dintre toate religiile. Pentru binele dreptăţii lumii, trei religii au fost create de Sinele-Născut. Ori de câte ori lumea este creată (sau recreată), acele religii sunt create de Străbunic. Ascultă. Acestea sunt cele trei religii eterne. Religia care este propovăduită în *Vede* este cea mai înaltă; cea care este propovăduită în *Smriti* este următoarea în ordine de importanţă; a treia în importanţă este cea care se bazează pe practicile celor consideraţi drepţi. Brahmanii înzestraţi cu învăţătură ar trebui să deţină cele trei *Vede*. El nu ar trebui să facă niciodată din studiul *Vedelor* (sau recitarea scripturilor) mijloc de trai.[298] El ar trebui să se dedice celor trei acte binecunoscute (de a face daruri, de a studia *Vedele* şi de a săvârşi jertfe). Ar trebui să le transcende pe cele trei (şi anume: pofta, mânia şi lăcomia). Ar trebui să fie prietenul tuturor

298 A vinde *Vedele* sau orice fel de cunoaştere este un mare păcat.

creaturilor. O persoană care posedă aceste atribute este numită Brahman. Stăpânul universului a declarat aceste șase acte pentru observanța Brahmanilor. Ascultați acele datorii eterne. Săvârșirea jertfelor, oficierea la jertfele altora, făcutul de daruri, primirea de daruri, învățatul și studiul sunt cele șase acte prin împlinirea cărora un Brahman câștigă merit religios. Într-adevăr, studiul zilnic al *Vedelor* este o datorie. Jertfa este (o altă) datorie eternă. Făcutul de daruri în măsura puterii sale și conform ordonanței, este, în cazul său, mult lăudat. Liniștea sufletească este o datorie înaltă care a circulat întotdeauna printre cei drepți. Stăpânii de casă cu suflet pur sunt capabili să câștige un merit foarte mare. Într-adevăr, cel care își curăță sufletul prin săvârșirea celor cinci jertfe, care este sincer în vorbire, care este lipsit de răutate, care face daruri, care tratează cu ospitalitate și onoare toți oaspeții reînviați, care locuiește în locuințe bine curățate, care este lipsit de mândrie, care este întotdeauna sincer în preocupările sale, care folosește cuvinte dulci și asigurătoare față de alții, care găsește plăcere în a servi oaspeții și pe alții sosiți la locuința sa și care mănâncă mâncarea rămasă după ce cerințele tuturor membrilor familiei și dependenților au fost satisfăcute, câștigă un mare merit. Acel bărbat care oferă apă oaspeților săi pentru spălarea picioarelor și mâinilor, care prezintă Arghya pentru onorarea primitorului, care oferă la timp scaune și paturi, și lumini pentru a alunga întunericul, și adăpost celor care vin în casa lui, este considerat foarte drept. Gospodarul care se trezește în zori și își spală gura și fața și servește mâncare oaspeților săi, și după ce i-a onorat cuvenit îi eliberează din casa sa și îi însoțește (ca semn de onoare) pe o mică distanță, dobândește merit etern. Ospitalitatea față de toți și urmarea agregatului de trei sunt îndatoririle gospodarului. Îndatoririle Sudra constau în urmarea agregatului de trei. Religia statornicită pentru gospodar se spune că are *Pravritti* ca indicație principală. Plină de fericire și benefică pentru toate creaturile, i-o voi expune ție. Gospodarul ar trebui să facă mereu daruri după măsura puterii sale. De asemenea, ar trebui să facă sacrificii frecvent în același mod. Într-adevăr, cel care dorește să-și atingă propriul bine ar trebui să înfăptuiască mereu acte meritorii. Gospodarul ar trebui să dobândească avere prin mijloace drepte. Averea astfel dobândită ar trebui împărțită cu grijă în trei părți, având în vedere cerințele dreptății. Cu una dintre aceste părți ar trebui să îndeplinească toate actele de dreptate. Cu alta ar trebui să caute să-și satisfacă poftele de plăcere. A treia parte ar trebui să o investească pentru creștere. Religia *Nivritti* este diferită. Ea există pentru eliberare (de renaștere prin absorbție în Brahman). Îți voi spune conduita care o constituie. Ascultă-mă în detaliu, O, zeiță. Una dintre îndatoririle inculcate de acea religie este compasiunea față de toate creaturile. Omul care o urmează nu ar trebui să locuiască într-un singur loc mai mult de o zi. Dorind să dobândească eliberarea, adepții acestei Religii se eliberează de legăturile speranței (sau dorinței). Ei nu au atașament față de locuință, față de Kamandalu pe care îl poartă pentru a ține apă, față de veșmintele care le acoperă șoldurile, sau față de locul pe care se odihnesc, sau de toiagul triplu pe care îl poartă în mâini, sau de patul pe care dorm, sau de focul de care au nevoie, sau de odaia care îi găzduiește. Un adept al acestei Religii își pune inima pe lucrările sufletului său. Mintea sa este dedicată lui Brahman Cel Suprem. El este umplut de ideea de a ajunge la Brahman. El este mereu dedicat Yoga și Filosofiei *Sankhya*. Nu dorește alt adăpost decât sub un copac. Se adăpostește în locuințe goale ale oamenilor. Doarme pe malurile râurilor. Găsește plăcere în a sta lângă astfel de maluri. El este eliberat de orice atașament și de orice legătură de afecțiune. El își contopește existența sufletului său în Sufletul Suprem. Stând ca un trunchi de lemn și abținându-se de la orice hrană, el face doar acte care indică Eliberarea. Sau, el poate umbla, dedicat Yoga. Acestea sunt, de asemenea, veșnicele datorii ale unui adept al Religiei *Nivritti*. El trăiește retras față de specia sa. El este eliberat de toate atașamentele. Nu locuiește niciodată în același loc mai mult de o zi. Eliberat de toate legăturile, el rătăcește prin lume. Eliberat de toate legăturile, nu doarme niciodată pe același mal de râu mai mult de o zi. Chiar aceasta este religia celor care cunosc Eliberarea, așa cum este declarată în *Vede*. Chiar acesta este drumul drept pe care merg cei drepți. Cel care urmează această cale nu lasă nicio urmă în urmă. *Bhikshus* (sau adepții religiei Eliberării) sunt de patru feluri. Ei sunt Kutichakas, Vahudakas, Hansas și Paramahansas. Al doilea este superior primului, al treilea celui de-al doilea, iar al patrulea celui de-al treilea. Nu există nimic superior *Paramahansa*; nici nu există ceva inferior, sau lângă el, sau

înaintea lui. Este o stare lipsită de tristețe și fericire; care este plină de fericire și eliberată de decrepitudine și moarte și care nu cunoaște nicio schimbare.[299]

Uma a spus: Tu ai recitat religia capilor de familie, cea a Emancipării și cea bazată pe respectarea legilor celor drepți. Aceste căi sunt înalte și extrem de benefice pentru lumea creaturilor vii. O, tu, care ești familiarizat cu toate religiile, doresc acum să aud care este religia înaltă a Rishi-lor. Întotdeauna am avut o simpatie pentru cei care trăiesc în retragere ascetică. Parfumul care emană din fumul libațiilor de unt clarificat turnat pe focul sacru pare să pătrundă în întreaga retragere și să o facă încântătoare. Observând acest lucru, O, mare zeu, inima mea se umple întotdeauna de încântare. O, zeitate puternică, am îndoieli cu privire la religia asceților. Tu ești familiarizat cu detaliile tuturor religiilor. Luminează-mă, O, zeu al zeilor, în detaliu, cu privire la acest subiect despre care te-am întrebat, O, mare zeitate!

Cel binecuvântat și sfânt a zis: Da, îți voi recita religia înaltă și excelentă a asceților. Urmând preceptele acelei religii, O, doamnă plină de noroc, asceții obțin succesul prin penitențele severe pe care le practică. O, ființă foarte binecuvântată, ascultă, de la început, care sunt datoriile acelor Rishi drepți care cunosc fiecare datorie și care sunt cunoscuți sub numele de *Phenapas*. Marele Bunic Brahma (în zilele pe care le-a dedicat observării penitențelor) a băut o ambrozie (sub formă de apă). Această apă curgea în cer dintr-un mare sacrificiu. Spuma acelei ape este de mare noroc și (ca urmare a faptului că Brahma o băuse) a căpătat natura Sa proprie. Acei Rishi care se hrănesc cu măsura de spumă care a ieșit astfel (din apa menționată) se numesc *Phenapas* (Mâncători de Spumă). Aceasta este chiar conduita acelor Rishi cu suflet pur, O, doamnă, posesoare de comori de penitențe! Ascultă acum cum îți voi explica cine sunt *Valkhilyas*. Valkhilyas sunt asceți care au obținut succesul prin penitențele lor. Ei locuiesc în discul solar. Adoptând modul de subzistență urmat de păsări, acei Rishi, cunoscuți în fiecare datorie a dreptății, trăiesc conform modului Unchha. Îmbrăcămintea lor constă din piei de căprioară sau scoarță de copac. Eliberați de orice pereche de contrarii, Valkhilyas, posesoare de comori de penitențe, merg pe această cale a dreptății. Ei sunt de mărimea unei falange de deget mare. Distribuiți în clase, fiecare clasă trăiește în practica datoriilor alocate ei. Ei doresc doar să practice penitența. Meritele pe care le câștigă prin conduita lor dreaptă sunt foarte mari. Ei sunt considerați a fi atins o egalitate cu zeii și există pentru îndeplinirea scopurilor zeilor. După ce și-au ars toate păcatele prin penitențe severe, ei strălucesc în eflorescență, luminând toate punctele cardinale. Alții, numiți *Chakracharas*, sunt înzestrați cu suflete purificate și dedicați practicii compasiunii. Drepți în conduita lor și posesori de mare sfințenie, ei trăiesc în regiunea Soma. Locuind astfel suficient de aproape de regiunea Pitris, ei se hrănesc cuvenit bând razele lui Soma. Mai sunt alții numiți *Samprakshalas* și *Asmkuttas* și *Dantolukhalas*.[300] Aceștia trăiesc lângă zeitățile care beau Soma și alții care beau flăcări de foc. Cu soțiile lor căsătorite și cu pasiunile sub control total, și ei se hrănesc cu razele lui Soma. Ei toarnă ofrande de unt clarificat pe focul sacru și venerează Pitris sub forme potrivite. Ei îndeplinesc și sacrificiile cunoscute. Aceasta se spune că le constituie religia. Religia Rishiilor, O, zeiță, este întotdeauna observată de cei care nu au casă și care sunt liberi să rătăcească prin fiecare regiune, inclusiv cea a zeilor. În curând voi vorbi și despre alte clase. Ascultă. Este necesar ca cei care respectă diferitele religii ale Rishilor să-și stăpânească pasiunile și să cunoască Sufletul. Într-adevăr, în opinia mea, lăcomia și furia trebuie cucerite complet. Cu hrana (averea) dobândită prin modul *Unchha*, ei ar trebui să îndeplinească următoarele datorii, și anume: turnarea de ofrande pe focul sacru, ocuparea unui loc fix, angajarea în același timp în sacrificiul numit *Dharmaratri*, îndeplinirea sacrificiului Soma, dobândirea de cunoștințe speciale, oferirea de daruri sacrificiale care formează pe al cincilea, îndeplinirea zilnică a sacrificiilor, devoțiunea față de închinarea la Părinți și la zei,

299 Citirea corectă a celei de-a doua jumătăți a primei linii este *nabaram natirograțah*. Comentatorul explică că aceasta înseamnă că „nu există nimic inferior, alături sau înaintea lui”. În prima parte a primei linii s-a spus că nu există nimic superior lui. Sensul este că el include totul, fiind la fel de cuprinzător ca Brahman.

300 *Samprakshalas* sunt acei Rishis care spală zilnic toate ustensilele, astfel încât nimic să nu fie păstrat pentru a doua zi. *Asmakuttas* sunt cei care folosesc doar două bucăți de piatră pentru a decortica cerealele. *Dantolukhalas* sunt cei care își folosesc dinții pentru a decortica cerealele pe care le mănâncă.

ospitalitatea față de toți. Abținerea de la toate bucatele luxoase preparate din laptele de vacă, găsirea plăcerii în liniștea inimii, dormitul pe stânci goale sau pe pământ, devoțiunea față de Yoga, mâncatul de ierburi de ghiveci și frunze de copaci, și hrănirea cu fructe și rădăcini și vânt și apă și mușchi, sunt unele dintre practicile Rishilor prin care ajung la scopul care aparține persoanelor nesupuse (lumii). Când fumul nu mai iese în sus dintr-o casă, când mașina de decorticat nu mai funcționează, când focul din vatră a fost stins, când toți locatarii și-au luat masa, când nu se mai duc farfurii dintr-o cameră în alta, când cerșetorii nu mai umblă pe străzi, atunci omul devotat religiei adevărului și liniștii sufletești, dorind să aibă un oaspete (dar găsindu-și dorința neîmplinită), ar trebui să mănânce ce rest de mâncare se mai găsește în casă. Acționând astfel, devii un practicant al religiei Munilor. Nu trebuie să fii arogant, nici mândru, nici lipsit de veselie și nemulțumit; nici nu trebuie să te miri de nimic. Într-adevăr, trebuie să te porți la fel față de prieteni și dușmani. Într-adevăr, cel care este cel mai iscusit dintre toți cei cunoscuți cu privire la datorii ar trebui să fie prietenos cu toate creaturile.

SECȚIUNEA CXLII

Uma a spus: Pustnicii pădurii locuiesc în regiuni încântătoare, printre izvoare și fântâni, în foișoare de-a lungul râurilor și pâraielor, pe dealuri și munți, în păduri și în locuri sacre pline de fructe și rădăcini. Cu atenție concentrată și respectând jurămintele și regulile, ei locuiesc în astfel de locuri. Doresc, O, Sankara, să aud poruncile sacre pe care le urmează. Acești pustnici, O, zeu al tuturor zeilor, sunt persoane care depind, pentru protecția trupurilor lor, numai de ei înșiși.[301]

Maheswara a spus: Ascultă cu atenție care sunt datoriile pustnicilor din pădure. După ce le-ai ascultat cu o singură minte, O, zeiță, să-ți îndrepți inima spre dreptate. Ascultă apoi care sunt faptele care trebuie să fie practicate de către pustnicii drepți, încununați de succes, care respectă jurăminte și reguli stricte și locuiesc în desișuri și păduri. A se scălda de trei ori pe zi, a venera pe Pitri și pe zei, a vărsa libații pe focul sacru, a îndeplini acele sacrificii și rituri cunoscute sub numele de *Ishti-homa*, a culege boabele de iarbă de orez Nivara, a mânca fructe și rădăcini și a folosi ulei presat din semințe de Inguda și de ricin sunt datoriile lor. După ce au parcurs practicile Yoga și au devenit încununați de succes (ascetic) și eliberați de lăcomie și mânie, ei ar trebui să se așeze în postura numită Virasana. Într-adevăr, ei ar trebui să locuiască în locurile inaccesibile laşilor.[302] Respectând excelentele ordonanțe referitoare la Yoga, stând vara în mijlocul a patru focuri pe cele patru laturi, cu soarele deasupra capului, practicând cuvenit ceea ce se numește *Yoga Manduka* și stând întotdeauna în postura numită *Virasana* și dormind pe stânci goale sau pe pământ, acești oameni, cu inima îndreptată spre dreptate, trebuie să se expună la frig, apă și foc. Ei se hrănesc cu apă, aer sau mușchi. Ei folosesc doar două pietre pentru a măcina cerealele. Unii dintre ei folosesc doar dinții în acest scop. Ei nu păstrează niciun fel de ustensile (pentru a stoca ceva pentru ziua următoare). Unii dintre ei se îmbracă în zdrențe și scoarță de copac sau piei de căprioară. Astfel își petrec viețile pentru măsura de timp alocată lor, conform ordonanțelor (stabilite în scripturi). Rămânând în păduri și desișuri, ei rătăcesc prin păduri și desișuri, locuiesc în ele și sunt întotdeauna de găsit acolo. Într-adevăr, acești pustnici care intră în păduri și desișuri trăiesc în ele ca discipoli, găsind un învățător, trăind cu el. Îndeplinirea riturilor Homa este datoria lor, la fel și respectarea celor cinci sacrificii. O respectare cuvenită a regulilor privind distribuirea (în timp) a celor cinci sacrificii așa cum sunt stabilite în *Vede*, devotamentul față de (alte) sacrificii, formând al optulea, respectarea *Chaturmasya*, îndeplinirea *Paurnamasya* și a altor sacrificii, și îndeplinirea sacrificiilor zilnice, sunt datoriile acestor oameni, separați de soții, eliberați de orice atașament și curățați de orice păcat. Într-adevăr, ei ar trebui să trăiască astfel în pădure. Lingura de jertfă și vasul cu apă sunt bogăția lor principală. Ei sunt întotdeauna devotați celor trei focuri. Drepți în conduită și aderați la calea virtuții, ei ajung la scopul suprem. Acești Muni, încununați de succes (ascetic) și mereu

301 *Swasarirapa-jivishu* se referă la persoanele care nu au nevoie de serviciile altora pentru întreținerea corpului lor.

302 Marile păduri sunt numite *Virasthana*, deoarece laşii nu pot intra sau locui în ele.

devotați religiei Adevărului, ajung în regiunea foarte sacră a lui Brahman sau în regiunea eternă a lui Soma. O, zeiță norocoasă, ți-am prezentat astfel, pe scurt, conturul religiei urmate de pustnicii din pădure, care are multe practici în detaliu.

Uma a spus: O, sfântule, O, stăpân al tuturor creaturilor, O, tu care ești venerat de toate ființele, doresc să aud care este religia acelor Munis care sunt adepți ai scripturilor care tratează succesul ascetic. Recită-mi-o, te rog. Locuind în păduri și fiind bine pregătiți în scripturile succesului, unii dintre ei trăiesc și acționează după cum doresc, fără a fi constrânși de practici speciale; alții au soții. Cum au fost stabilite, de fapt, practicile lor?

Mahadeva a spus: O zeiță, raderea capului și purtarea robelor maronii sunt semnele acelor pustnici care rătăcesc în libertate; în timp ce semnele celor care se desfată cu soții măritate constau în a-și petrece nopțile acasă. A face băi de trei ori pe zi este datoria claselor, în timp ce Homa, cu apă și fructe din sălbăticie, aparține pustnicilor căsătoriți, așa cum era practicat de Rishi în general. Absorbția, meditația Yoga și aderarea la acele datorii care constituie pietatea și care au fost stabilite ca atare (în scripturi și *Vede*) sunt alte datorii prescrise pentru ei. Toate acele datorii despre care ți-am vorbit înainte ca aparținând pustnicilor care locuiesc în păduri, sunt și datoriile acestora. Într-adevăr, dacă acele datorii sunt îndeplinite, cei care le îndeplinesc, obțin recompensele care atașează de penitențe severe. Acei pustnici din pădure care duc o viață de familie ar trebui să-și limiteze satisfacerea simțurilor la acele soții căsătorite. Îndulcindu-se în contact sexual cu soțiile lor doar atunci când vin ciclurile lor, ei se conformează datoriilor care le-au fost stabilite. Religia pe care acești oameni virtuoși trebuie să o urmeze este religia care a fost stabilită și urmată de Rishi. Cu ochii fixați pe dobândirea dreptății, ei nu ar trebui să urmărească niciun alt obiect de dorință dintr-un sentiment de capriciu neînfrânat. Acel om care oferă tuturor creaturilor o asigurare de inocență perfectă, eliberat cum devine sufletul său de pata răutății sau a răului, devine înzestrat cu dreptate. Într-adevăr, persoana care arată compasiune față de toate creaturile, care adoptă ca legământ un comportament de sinceritate perfectă față de toate creaturile și care se constituie sufletul tuturor creaturilor, devine înzestrată cu dreptate. O baie în toate *Vedele* și un comportament sincer față de toate creaturile sunt privite ca fiind egale ca merit; sau, poate, cel din urmă este puțin mai distins de celălalt ca merit. Sinceritatea, s-a spus, este Dreptatea; în timp ce nesinceritatea sau șiretenia este inversul. Acel om care se conduce cu sinceritate devine înzestrat cu Dreptate. Omul care este mereu devotat sincerității în comportament, reușește să ajungă într-o reședință printre zei. Prin urmare, cel care dorește să obțină meritul dreptății ar trebui să se înzestreze cu sinceritate. Înzestrat cu o dispoziție iertătoare și cu autocontrol și cu mânia sub subiect total, unul ar trebui să se transforme într-o întruchipare a Dreptății și să devină eliberat de răutate. Un astfel de om, care este în plus devotat îndeplinirii tuturor datoriilor Religiei, devine înzestrat cu meritul Dreptății. Eliberat de somnolență și amânare, omul pios, care aderă la calea Dreptății în măsura puterilor sale și posedă o conduită pură și care este venerabil în ani, ajunge să fie considerat egal cu Brahma însuși.

Uma a spus. Prin ce fel de îndatoriri, O, zeu, acei asceți care sunt atașați de retragerea lor și posedă bogăția penitențelor reușesc să devină înzestrați cu o mare splendoare? Prin ce fapte, din nou, regii și prinții care posedă mari bogății și alții care sunt lipsiți de bogăție reușesc să obțină răsplăți mari? Prin ce fapte, O, zeu, reușesc locuitorii pădurii să ajungă în acel loc care este etern și să-și împodobească persoanele cu pastă de santal celestă? O, ilustru zeu cu trei ochi, O, distrugător al orașului triplu, risipește această îndoială a mea legată de subiectul auspicios al respectării penitențelor, spunându-mi totul în detaliu.

Ilustra divinitate a spus: Cei care respectă jurămintele referitoare la posturi și își reține simțurile, care se abțin de la orice fel de vătămare a oricărei creaturi și care practică sinceritatea vorbirii, obțin succesul și, ajungând în Rai, se bucură în fericire cu Gandharvii ca însoțitori, eliberați de orice fel de rău. Omul cu suflet drept care se așază în atitudinea care aparține *Yoga Manduka* și care îndeplinește corect și conform rânduielilor fapte meritorii după ce a primit Diksha, se bucură în

fericire în lumea următoare în compania Nagilor. Acel om care trăiește în compania cerbilor și se hrănește cu acele ierburi și legume care cad din gura lor și care a suferit Diksha și îndeplinește datoriile atașate acesteia, reușește să ajungă la Amaravati (regiunea lui Indra). Acel om care se hrănește cu mușchiul pe care îl adună și cu frunzele căzute ale copacilor pe care le culege și suportă toate severitățile frigului, atinge un loc foarte înalt. Acel om care se hrănește fie cu aer, fie cu apă, fie cu fructe și rădăcini, atinge în viața de apoi bogăția care aparține Yakshasilor și se bucură în fericire în compania diverselor triburi de Apsare. După ce a practicat timp de doi și zece ani, conform riturilor stabilite în rânduieli, jurământul referitor la suportarea celor cinci focuri în anotimpul de vară, devine în viața următoare un rege. Acel om care, după ce a respectat jurăminte în ceea ce privește hrana, practică penitențe timp de doi și doisprezece ani, abținându-se cu grijă de la toate alimentele interzise, luate la ore interzise, în perioadele respective, devine în viața următoare un conducător al pământului.[303] Acel om care stă și se culcă pe pământul gol cu bolta firmamentului singură ca adăpost, respectă cursul datoriilor care aparțin lui Diksha și apoi își părășește trupul abținându-se de la orice hrană, atinge o mare fericire în Rai. Recompensele celui care stă și se culcă pe pământul gol (cu bolta cerului singură ca adăpost) sunt spuse a fi vehicule și paturi excelente și case scumpe cu splendoarea lunii, o doamnă! Acel om care, după ce s-a hrănit cu o dietă abstinentă și a respectat diverse jurăminte excelente, trăiește bazându-se pe sine însuși și apoi își părășește trupul abținându-se de la orice hrană, reușește să se înalțe în cer și să se bucure de toată fericirea acestuia. Acel om care, după ce a trăit în dependență totală de sine însuși, respectă timp de doi și apoi zece ani datoriile care aparțin lui Diksha și în final își părășește trupul pe marele ocean, reușește să ajungă în regiunile lui Varuna după moarte. Acel bărbat care, trăind în totală dependență de sine, observă timp de doi și apoi zece ani datoriile atașate de Diksha și își străpunge propriile picioare cu o piatră ascuțită, atinge fericirea regiunii care aparține Guhyakașilor. Cel care se cultivă pe sine cu ajutorul sinelui, care se eliberează de influența tuturor perechilor de opuși (cum ar fi căldura și frigul, bucuria și tristețea etc.), care este eliberat de orice fel de atașament și care observă mental, timp de doi și apoi zece ani, un astfel de curs de conduită după Diksha, atinge Tărâmul Ceresc și se bucură de toată fericirea în compania zeităților. Cel care trăiește în totală dependență de sine și observă timp de doi și apoi zece ani datoriile atașate de Diksha și, în cele din urmă, își aruncă trupul în foc ca ofrandă zeităților, atinge regiunile lui Brahmā și este ținut în mare cinste acolo. Acel bărbat renăscut, O, zeiță, care, după ce a parcurs corect Diksha, își ține simțurile sub stăpânire și, așezându-și Sinele pe Sine, se eliberează de sentimentul de posesivitate, dorind să dobândească dreptatea, și pleacă, fără acoperământ pentru trup, după observarea cuvenită a datoriilor Diksha timp de doi și apoi zece ani și după ce și-a așezat focul sacru pe un copac, și merge pe drumul care aparține eroilor și se culcă (când survine nevoia de a se culca) în atitudinea eroilor și se conduce mereu după felul eroilor, cu siguranță atinge scopul rezervat eroilor.[304] Un astfel de om merge în regiunea eternă a lui Indra, unde este încoronat cu împlinirea tuturor dorințelor sale și unde se delectează în bucurie, persoana sa împodobită cu ghirlande de flori cerești și parfumuri cerești. Într-adevăr, acea persoană cu suflet drept trăiește fericit în Rai, având zeitățile drept companioni. Eroul, care observă practicile eroilor și este devotat acelei Yoga care aparține eroilor, trăind în practica Bunătății, renunțând la toate, trecând prin Diksha și subjugându-și simțurile, și observând puritatea atât a trupului, cât și a minții, este sigur că va atinge calea rezervată eroilor. Regiunile eterne de fericire îi aparțin. Călătorind cu un car care se mișcă la voia călărețului, el rătăcește prin toate acele regiuni fericite cum dorește. Într-adevăr, locuind în regiunea lui Indra, acea persoană binecuvântată se delectează mereu în bucurie, eliberată de orice calamitate.

303 *Marum samsadhya* implică abținerea chiar și de la aer și apă ca hrană sau mijloace de subzistență.

304 Trebuie remarcat faptul că cuvântul *Vira*, în diversele compuși în care apare aici, nu înseamnă eroi de război. Pe de altă parte, el semnifică eroi ai dreptății și ai penitenței. Calea eroilor este pădurea, pentru că lașii nu pot merge acolo. Atitudinea eroilor (*Virasana*) este un fel de atitudine în care yoginii trebuie să stea.

SECȚIUNEA CXLIII

Uma a spus: O, sfântule, O, tu care ai smuls ochii lui Bhaga şi dinţii lui Pushan, O, distrugător al sacrificiului lui Daksha, O, zeitate cu trei ochi, am o mare îndoială. În vremurile de demult, Cel Născut din Sine a creat cele patru ordine. Prin consecinţele rele ale căror fapte un Vaisya devine Sudra? Prin ce fapte un Kshatriya devine Vaisya şi o persoană regenerată (Brahmana) devine Kshatriya? Prin ce mijloace poate fi prevenită o astfel de degradare a castelor? Prin ce fapte un Brahmana se naşte în viaţa următoare, în ordinul Sudra? Prin ce fapte, O, zeitate puternică, un Kshatriya coboară şi el la statutul de Sudra? O, tu, cel fără păcat, O, stăpân al tuturor fiinţelor create, tu, O, ilustrule, risipeşte această îndoială a mea. Cum, din nou, pot celelalte trei ordine să reuşească în mod natural să atingă statutul de Brahman?

Cel ilustru a spus: Starea de Brahman, O, zeiţă, este extraordinar de greu de atins. O, doamnă minunată, devii Brahman prin creaţia sau naşterea iniţială. În acelaşi mod, Kshatriya, Vaisya şi Sudra devin astfel prin creaţia originală. Acesta este şi punctul meu de vedere.[305] Cel care se naşte Brahman, însă, îşi pierde statutul prin faptele sale rele. Prin urmare, Brahmanul, după ce a ajuns la statutul primei ordine, ar trebui să îl protejeze întotdeauna (prin faptele sale). Dacă cineva care este Kshatriya sau Vaisya trăieşte practicând datoriile atribuite Brahmanului, el devine (în viaţa următoare) Brahman, în maniera unui Brahman. Acel Brahman care renunţă la datoriile ordinului său pentru a urma pe cele atribuite Kshatriyei este considerat unul care a căzut din statutul de Brahman şi a devenit Kshatriya. Acel Brahman cu puţină înţelegere, care, împins de lăcomie şi nebunie, urmează practicile atribuite Vaisyasilor, uitând de statutul său de Brahman, extrem de greu de atins, este considerat unul care a devenit Vaisya. În mod similar, cel care este Vaisya de naştere poate deveni Sudra urmând practicile Sudrei. Într-adevăr, un Brahman, căzând din datoriile ordinului său, poate coborî la statutul de Sudra. Un astfel de Brahman, căzând din ordinul naşterii sale şi fiind alungat din el, fără a atinge regiunea Brahmanilor (care este scopul său dacă îşi îndeplineşte corect datoriile), se scufundă în Iad şi în naşterea următoare devine Sudra. Un Kshatriya sau un Vaisya extrem de binecuvântat, care renunţă la practicile sale, care sunt consecvente cu datoriile stabilite pentru ordinul lor, şi urmează practicile stabilite pentru Sudra, cade din ordinul său şi devine o persoană de castă amestecată. În acest fel, un Brahman, sau un Kshatriya, sau un Vaisya, decade în starea unui Sudra. Omul care a atins claritatea vederii prin practica datoriilor propriului său ordin, care este înzestrat cu cunoaştere şi ştiinţă, care este pur (în corp şi minte), care cunoaşte fiecare datorie şi este devotat practicii tuturor datoriilor sale, va avea cu siguranţă parte de răsplata dreptăţii. Voi recita acum ţie, O, zeiţă, o zicere rostită de Brahma (cel născut din Sine) pe această temă. ”Cei drepţi şi dornici de a dobândi merit urmăresc întotdeauna cu fermitate cultivarea sufletului. Mâncarea provenită de la persoane crude şi feroce este cenzurabilă. La fel şi mâncarea care a fost gătită pentru a servi un număr mare de persoane. Acelaşi lucru se spune şi despre mâncarea gătită în vederea primului Sraddha al unei persoane decedate. La fel şi mâncarea care este pătată din cauza defectelor obişnuite şi mâncarea care este furnizată de un Sudra. Acestea nu trebuie niciodată luate de un Brahmana în niciun moment[306]. Mâncarea unui Sudra, O, zeiţă, este întotdeauna dezaprobată de divinităţile cu suflet înalt. Chiar şi aceasta, cred, este autoritatea enunţată de Bunicul cu propria sa gură. Dacă un Brahmana, care şi-a ridicat focul sacru şi care oficiază jertfe, ar muri cu o parte din mâncarea unui Sudra rămânând nedigerată în stomacul său, el va lua cu siguranţă naştere în următoarea sa viaţă ca Sudra. Din cauza acestor resturi de mâncare de Sudra în stomacul său, el decade din starea de Brahman. Un astfel de Brahman capătă statutul de Sudra. Nu există nicio îndoială în această privinţă. Acest Brahman în

---

305 *Nisargat* înseamnă literalmente prin creaţie sau natură originară, sau naştere. Desigur, ceea ce se subînţelege este că cineva devine Brahman, sau Kshatriya, sau Vaisya sau Sudra, prin creaţia originară ca atare, prin Cel născut din Sine, adică prin naştere.

306 *Ugra* înseamnă o persoană feroce sau crudă. Termenul este folosit şi pentru a desemna o persoană de castă mixtă a cărei ocupaţie este sacrificarea animalelor în timpul vânătorii. Comentatorul nu face nicio menţiune. Cred că aici se referă la mâncarea furnizată de o persoană feroce sau crudă. Ceea ce se spune în acest verset este că un brahman bun ar trebui să renunţe la diferitele tipuri de mâncare menţionate aici.

viața următoare capătă statutul acelui ordin cu a cărei hrană se întreține toată viața sau cu porțiunea nedigerată cu a cărei mâncare în stomac își dă ultima suflare.[307] Acel om care, atingând statutul de bun augur de Brahman, atât de greu de obținut, îl disprețuiește și mănâncă alimente interzise, decade din statutul său înalt. Brahmanul care bea alcool, care se face vinovat de uciderea unui Brahman sau este josnic în comportament, sau este hoț, sau își încalcă jurămintele, sau devine impur, sau nepăsător la studiile sale vedice, sau păcătos, sau caracterizat de lăcomie, sau vinovat de viclenie sau înșelăciune, sau care nu respectă jurămintele, sau care se căsătorește cu o femeie Sudra, sau care își obține existența satisfăcând poftele altora sau care vinde planta Soma, sau care slujește o persoană dintr-un ordin inferior celui al său, decade din statutul său de Brahman.[308] Acel Brahman care îi încalcă patul învățătorului său, sau care nutrește răutate față de el, sau care se bucură să vorbească de rău despre el, cade din starea de Brahman chiar dacă este cunoscător al Brahmanului. Prin aceste fapte bune, din nou, O, zeiță, atunci când sunt săvârșite, un Sudra devine un Brahman, și un Vaisya devine un Kshatriya. Sudra trebuie să îndeplinească toate datoriile stabilite pentru el, corect și conform ordonanței. El trebuie să aștepte întotdeauna, cu obediență și umilință, persoanele celorlalte trei ordine și să le slujească cu grijă. Respectând întotdeauna calea dreptății, Sudra ar trebui să facă toate acestea cu bucurie. El trebuie să onoreze zeitățile și persoanele ordinelor regenerate. El trebuie să observe jurământul de ospitalitate față de toți oamenii. Cu simțurile ținute sub stăpânire și devenind abstinent în mâncare, el nu ar trebui să își abordeze niciodată soția decât în perioada ei. El ar trebui să caute întotdeauna persoane sfinte și pure. În ceea ce privește hrana, el ar trebui să mănânce ceea ce rămâne după ce nevoile tuturor persoanelor au fost satisfăcute. Dacă, într-adevăr, Sudra dorește să devină un Vaisya (în viața următoare), el ar trebui, de asemenea, să se abțină de la carnea animalelor care nu sunt sacrificate în jertfe. Dacă un Vaisya dorește să devină un Brahman (în viața următoare), el ar trebui să respecte chiar și aceste datorii. El ar trebui să fie sincer în vorbire și liber de mândrie sau aroganță. El ar trebui să iasă învingător peste toate perechile de contrarii (cum ar fi căldură și frig, bucurie și tristețe etc.). El ar trebui să respecte datoriile păcii și liniștii. El ar trebui să adore zeitățile în jertfe, să asiste cu devotament la studiul și recitarea *Vedelor* și să devină pur în trup și minte. El ar trebui să-și țină simțurile sub stăpânire, să onoreze Brahmanii și să caute binele tuturor ordinelor. Trăind în modul de viață domestic și mâncând doar de două ori pe zi la orele prescrise, el ar trebui să-și satisfacă foamea doar cu hrana care rămâne după satisfacerea nevoilor tuturor membrilor familiei sale cu dependenți și musafiri. El ar trebui să fie abstinent în mâncare și să acționeze fără a fi împins de dorința de răsplată. El ar trebui să fie liber de egoism. El ar trebui să adore zeitățile în *Agnihotra* și să toarne ofrande conform ordonanței. Respectând datoriile de ospitalitate față de toți oamenii, el ar trebui, așa cum s-a spus deja, să mănânce hrana care a rămas după ce i-a servit pe toți ceilalți pentru care a fost gătită. El ar trebui, conform ordonanței stabilite, să venereze cele trei focuri. Un astfel de Vaisya cu pur comportament se naște în viața următoare într-o familie Kshatriya înaltă.[309] Dacă un Vaisya, după ce s-a născut ca Kshatriya, trece prin riturile de purificare obișnuite, este investit cu șnurul sacru și se dedică respectării jurămintelor, el devine, în viața următoare, un Brahman onorat. Într-adevăr, după nașterea sa ca Kshatriya, el - ar trebui să ofere daruri, să adore zeitățile în mari jertfe cu Dakshinas abundente, să studieze *Vedele* și, dorind să atingă Raiul, să venereze cele trei focuri. El ar trebui să intervină pentru a alina suferința celor aflați în necaz și să protejeze întotdeauna cu dreptate poporul care îi aparține. El ar trebui să fie sincer și să facă toate faptele care au în ele adevăr și să caute fericirea într-un astfel de comportament. El ar trebui să acorde pedepse drepte, fără a renunța la toiagul de *castizare* pentru bine. El ar trebui să îndemne oamenii să facă fapte drepte. Ghidat de

307 Sensul este următorul: dacă un Brahmana moare cu o parte din mâncarea unui Sudra, a unui Vaisya sau a unui Kshatriya în stomac, în viața următoare va trebui să se nască ca Sudra, Vaisya sau Kshatriya. Dacă, din nou, în timpul vieții se hrănește cu mâncare furnizată de un sudra, un vaisya sau un kshatriya, în viața următoare va trebui să se nască ca sudra, vaisya sau kshatriya.

308 *Kundasin* înseamnă un *proxenet*. Poate însemna și cineva care mănâncă din vasul în care a fost gătită mâncarea, adică folosind farfurii sau frunze.

309 Sensul pare să fie următorul: un Vaisya devine în cele din urmă un Brahman prin respectarea îndatoririlor indicate în versetele 30-33. Cu toate acestea, ca răsplată imediată pentru respectarea acestor îndatoriri, el devine un mare Kshatriya. Ce ar trebui să facă în continuare pentru a deveni un Brahman este spus în versetele care urmează.

considerații de politică (în ceea ce privește conducerea poporului său), el ar trebui să ia o șesime din producția câmpurilor.[310] El nu ar trebui să se dedea niciodată plăcerilor sexuale, ci să trăiască cu veselie și în independență, fiind bine versat în știința Bogăției sau a Profitului. Cu sufletul drept, el ar trebui să-și caute soția căsătorită numai în sezonul ei. Ar trebui să respecte întotdeauna posturi, să își țină sufletul sub control, să se dedice studiului *Vedelor* și să fie pur în corp și minte. Ar trebui să doarmă pe lame de iarbă Kusa întinse în camera lui de foc. Ar trebui să urmeze agregatele celor Trei (și anume, Dreptatea, Averea și Plăcerea) și să fie întotdeauna vesel. Celor Sudra dornici de mâncare, el ar trebui să le răspundă întotdeauna că este gata. Nu ar trebui să dorească niciodată nimic din motive de câștig sau plăcere. Ar trebui să venereze Pitrii și zeii și oaspeții. În propria sa casă, el ar trebui să trăiască viața unui cerșetor. Ar trebui să venereze cuvenit zeitățile în *Agnihotra* sa, dimineața, la prânz și seara în fiecare zi, vărsând ofrande conform orânduielii. Cu fața întoarsă spre inamic, ar trebui să-și lase sufletul în bătălia purtată în beneficiul vacilor și al Brahmanilor. Sau poate intra în focul triplu sfințit cu *Mantra* și să-și lase trupul. Urmând acest mod de comportare, el se naște în următoarea sa viață ca un Brahman. Înzestrat cu cunoaștere și știință, purificat de orice zgură și pe deplin versat în *Vede*, un Kshatriya pios, prin propriile sale fapte, devine un Brahman. Este cu ajutorul acestor fapte, O, zeiță, că o persoană care a provenit dintr-o ordine degradată, și anume un Sudra, poate deveni un Brahman rafinat de toate petele și posesor al cunoașterii Vedice. Unul care este Brahmana, atunci când devine nelegiuit în conduită și nu observă nicio distincție în ceea ce privește hrana, cade din statutul de Brahmanitate și devine un Sudra. Chiar și un Sudra, O, zeiță, care și-a purificat sufletul prin fapte curate și care și-a subjugat toate simțurile, merită să fie servit și onorat ca un Brahman. Acest lucru a fost spus de însuși Brahmana născut din Sine. Când o natură pioasă și fapte pioase sunt vizibile chiar și la un Sudra, el ar trebui, după părerea mea, să fie considerat superior unei persoane din cele trei clase regenerate. Nici nașterea, nici ritualurile purificatoare, nici învățătura, nici descendenții nu pot fi considerate motive pentru a conferi cuiva statutul regenerat. Într-adevăr, conduita este singurul motiv. Toți Brahmanii din această lume sunt Brahmani datorită conduitei. Un Sudra, dacă este stabilit pe o bună conduită, este considerat posesor al statutului de Brahman. Statutul de Brahman, O, doamnă minunată, este egal oriunde există. Acesta este și părerea mea. El este într-adevăr un Brahman în care există statutul de Brahman, acea condiție lipsită de atribute și care nu are nicio pată atașată. Brahma, cel care dă daruri, în timp ce a creat toate creaturile, a spus el însuși că distribuirea ființelor umane în cele patru ordine bazate pe naștere este doar în scopuri de clasificare. Brahmanul este un câmp mare în această lume, un câmp echipat cu picioare, căci se mișcă din loc în loc. Cel care plantează semințe în acel câmp, O, doamnă frumoasă, seceră recolta în lumea cealaltă. Acel Brahman care dorește să-și atingă propriul bine ar trebui să trăiască întotdeauna din rămășițele hranei care se află în casa sa după ce a satisfăcut nevoile tuturor celorlalți. Ar trebui să adere întotdeauna la calea dreptății. Într-adevăr, ar trebui să pășească pe calea care aparține lui Brahma. Ar trebui să trăiască angajat în studiul *Samhitelor* și, rămânând acasă, ar trebui să îndeplinească toate datoriile unui cap de familie. Ar trebui să fie întotdeauna devotat studiului *Vedelor*, dar nu ar trebui să obțină niciodată mijloace de subzistență din astfel de studii. Acel Brahman care se conduce întotdeauna astfel, aderând la calea dreptății, venerându-și focul sacru și angajat în studiul *Vedelor*, ajunge să fie considerat Brahman. Statutul de Brahman odată obținut, ar trebui protejat întotdeauna cu grijă, O, tu cu zâmbet dulce, evitând pata contactului cu persoane născute în ordine inferioare și abținându-se de la acceptarea de daruri.” Ți-am spus astfel un mister, și anume, modul în care un Sudra poate deveni un Brahman, sau cel prin care un Brahman cade din propriul său statut pur și devine un Sudra.

SECȚIUNEA CXLIV

Uma a spus: O, sfântule, O, stăpân al tuturor ființelor, O, tu care ești venerat în egală măsură de zeități și de Asuri, spune-mi care sunt îndatoririle și neglijențele oamenilor. Într-adevăr, O, puternicule, risipește-mi îndoielile. Prin aceste trei lucruri, și anume gândul, cuvântul și fapta,

310 Acest lucru poate implica, în plus, preluarea unei șesimi din meritele dobândite de supușii săi prin faptele drepte pe care le săvârșesc.

oamenii devin legaţi de lanţuri. Prin aceleaşi trei lucruri, ei se eliberează de aceste lanţuri. Prin ce fel de comportament, O, zeu, — într-adevăr, prin ce fel de fapte, — prin ce fel de atitudine şi atribute şi cuvinte, reuşesc oamenii să se înalţe la cer?

Zeul zeilor a zis: O, zeiţă, eşti foarte bine înarmată cu adevărata însemnătate a datoriilor. Eşti mereu dedicată dreptăţii şi autocenzurii. Întrebarea pe care mi-ai pus-o este plină de beneficiul tuturor creaturilor. Îmbunătăţeşte inteligenţa tuturor persoanelor. Aşadar, ascultă răspunsul. Acei oameni care sunt dedicaţi religiei Adevărului, care sunt drepţi şi lipsiţi de indicaţiile diferitelor moduri de viaţă, şi care se bucură de bogăţia câştigată prin mijloace drepte, reuşesc să urce în cer. Acei oameni care sunt eliberaţi de toate îndoielile, care posedă omniscienţa şi care au ochi să vadă toate lucrurile, nu sunt niciodată înlănţuiţi nici de virtute, nici de păcat. Acei oameni care sunt eliberaţi de toate ataşamentele nu pot fi niciodată legaţi de lanţurile acţiunii. Cei care nu rănesc pe alţii în gând, cuvânt sau faptă şi care nu se ataşează de nimic, nu pot fi niciodată legaţi de fapte. Cei care se abţin de la a lua viaţa vreunei creaturi, care sunt pioşi în conduită, care au compasiune, care privesc prietenii şi duşmanii în mod egal şi care sunt smeriţi, nu pot fi niciodată legaţi de fapte. Acei oameni care sunt înzestraţi cu compasiune faţă de toate fiinţele, care reuşesc să inspire încrederea tuturor fiinţelor vii şi care au lepădat răutatea în comportamentul lor, reuşesc să urce în cer. Acei oameni care nu au dorinţa de a-şi însuşi ceea ce aparţine altora, care se menţin la distanţă de soţiile altora şi care se bucură doar de bogăţiile câştigate prin mijloace drepte, reuşesc să urce în cer. Acei oameni care se comportă faţă de soţiile altor popoare ca faţă de propriile lor mame şi surori şi fiice, reuşesc să ajungă în cer. Acei oameni care se abţin de la a-şi însuşi ceea ce aparţine altora, care sunt perfect mulţumiţi cu ceea ce posedă şi care trăiesc dependenţi de propriul lor destin, reuşesc să urce în cer. Acei oameni care, în conduita lor, îşi închid întotdeauna ochii la asocierea cu soţiile altor persoane, care sunt stăpâni peste simţurile lor şi care sunt dedicaţi conduitei drepte, reuşesc să urce în cer. Chiar aceasta este calea, creată de zei, pe care drepţii ar trebui să o urmeze. Aceasta este calea, eliberată de pasiune şi aversiune, stabilită pentru ca drepţii să o urmeze. Acei oameni care sunt dedicaţi propriilor lor soţii şi care le caută doar în anotimpurile lor şi care se îndepărtează de indulgenţa în plăcerea sexuală, reuşesc să urce în Cer. Conduita marcată de caritate şi penitenţe şi caracterizată de dreptatea faptelor şi puritatea atât a corpului, cât şi a inimii, ar trebui urmată de cei înţelepţi pentru a-şi spori meritele sau pentru a-şi asigura mijloacele de subzistenţă. Cei care doresc să urce în Cer ar trebui să urmeze această cale şi nu alta.

Uma a spus: Spune-mi, O, zeitate ilustră, O, stăpân fără păcat al tuturor creaturilor, care sunt cuvintele prin care omul devine înlănţuit şi care sunt cuvintele prin rostirea cărora omul poate fi eliberat de lanţurile sale?

Maheswara a spus: Oamenii care nu mint niciodată, nici pentru ei înşişi, nici pentru alţii, nici în glumă, nici pentru a stârni râsul, reuşesc să se înalţe la Cer. Cei care nu mint niciodată pentru a-şi câştiga existenţa, pentru a obţine merite sau din simplă capriciozitate, reuşesc să se înalţe la Cer. Cei care rostesc cuvinte blânde, dulci şi fără cusur şi care îi întâmpină pe toţi cei pe care îi întâlnesc cu sinceritate, reuşesc să se înalţe la Cer. Cei care nu rostesc niciodată cuvinte aspre, amare şi crude şi care sunt lipsiţi de înşelăciune şi de orice fel de răutate reuşesc să se înalţe la Cer. Oamenii care nu rostesc niciodată cuvinte pline de înşelăciune sau care provoacă neînţelegeri între prieteni şi care spun întotdeauna adevărul şi promovează sentimente bune reuşesc să se înalţe la Cer. Oamenii care evită vorbele aspre şi se abţin de la certuri cu ceilalţi, care sunt imparţiali în comportamentul lor faţă de toate creaturile şi care şi-au subjugat sufletele reuşesc să se înalţe la Cer. Cei care se abţin de la vorbele rele sau conversaţiile păcătoase, care evită vorbele neplăcute şi care rostesc numai cuvinte de bun augur şi plăcute, reuşesc să se înalţe la Cer. Cei care nu rostesc niciodată, sub mânie, cuvinte care sfâşie inimile altor oameni şi care, chiar şi sub influenţa furiei, rostesc cuvinte paşnice şi plăcute, reuşesc să se înalţe la Cer. Religia, O, zeiţă, care ţine de vorbire, ar trebui să fie întotdeauna urmată de oameni. E de bun augur şi caracterizată de adevăr. Cei care au înţelepciune ar trebui să evite întotdeauna neadevărul.

Uma a spus: Spune-mi, O, zeu al zeilor, O, stăpân al *Pinaka*, O, tu, cel binecuvântat, care sunt acele acte mentale sau gânduri prin care o persoană poate fi înlănțuită?

Maheswara a spus: Înfeudat cu meritul care provine din faptele mentale, O, zeiță, omul urcă în Rai. Ascultă-mă, O, norocoasă, cum îți voi recita care sunt acele fapte. Ascultă-mă, O, cu chip dulce, cum o minte cu trăsături neînfrânate devine înlănțuită de gânduri neînfrânate sau rele. Acei oameni care nu caută nici măcar mental să ia ceea ce aparține altora, chiar și atunci când îl văd zăcând într-o pădure pustie, reușesc să urce în Rai. Acei oameni care nu le pasă să-și însușească ceea ce aparține altora, chiar și atunci când îl văd zăcând într-o casă sau un sat părăsit, urcă în Rai. Acei oameni care nu caută, nici măcar mental, să se asocieze cu soțiile altora, chiar și atunci când le zăresc în locuri pustii și sub influența dorinței, reușesc să urce în Rai. Acei oameni care, întâlnind prieteni sau dușmani, se comportă în același mod prietenos față de toți, reușesc să urce în Rai. Acei oameni care sunt înzestrați cu învățătură și compasiune, care sunt puri în trup și minte, care sunt fermi în aderența lor la adevăr și care sunt mulțumiți cu ceea ce le aparține, reușesc să urce în Rai. Acei oameni care nu poartă ranchiună nici unei creaturi, care nu au nevoie de muncă pentru subzistența lor, care au inimi prietenoase față de toate ființele și care au compasiune față de toți, reușesc să urce în Rai. Acei oameni care sunt înzestrați cu credință, care au compasiune, care sunt sfinți, care caută compania sfinților și care sunt versanți în înțelegerea distincțiilor dintre bine și rău, reușesc să urce în Rai. Acei oameni, O, zeiță, care sunt versanți în cunoașterea consecințelor faptelor bune și rele, reușesc să urce în Rai. Acei oameni care sunt drepți în toate acțiunile lor, care sunt înzestrați cu toate realizările dezirabile, care sunt devotați zeităților și Brahmanilor și care sunt înzestrați cu perseverență în săvârșirea faptelor bune, reușesc să urce în Rai. Toți acești oameni, O, zeiță, reușesc să urce în Rai prin consecințele meritorii ale faptelor lor. Ce altceva mai dorești să auzi?

Uma a spus: Am o mare îndoială, O, Maheswara, cu privire la un subiect legat de ființele umane. Se cuvine să mi-l explici cu atenție. Prin ce fapte reușește un om, O, zeitate puternică, să dobândească o viață lungă? Prin ce penitențe se dobândește o viață lungă? Prin ce fapte devine cineva cu viață scurtă pe pământ? O, tu, care ești perfect fără pată, se cuvine să-mi spui care sunt consecințele faptelor (în ceea ce privește acordarea unei vieți lungi sau scurte celui care le săvârșește). Unii sunt văzuți ca fiind înzestrați cu mare noroc, iar alții sunt împovărați de ghinion. Unii sunt de naștere nobilă, iar alții de naștere ignobilă. Unii au trăsături atât de respingătoare, de parcă ar fi făcuți din lemn, iar alții au trăsături foarte plăcute chiar de la prima vedere. Unii par să fie lipsiți de înțelepciune, în timp ce alții o posedă. Alții, din nou, sunt văzuți ca fiind înzestrați cu o inteligență și o înțelepciune înalte, luminați de cunoaștere și știință. Unii trebuie să îndure puțină durere, în timp ce alții sunt împovărați de calamități grele. Chiar și astfel de priveliști diverse sunt văzute în ceea ce privește oamenii. Se cuvine, O, ilustrule, să-mi spui motivul tuturor acestor lucruri.

Zeul zeilor a spus: Adevărat, O, zeiță, îți voi vorbi despre manifestarea rodurilor faptelor. Este prin regulile acelei manifestări că toți oamenii din această lume se bucură sau suportă consecințele faptelor lor. Acel om care își asumă un aspect fioros în scopul de a lua viețile altor făpturi, care se înarmează cu bâte groase pentru a răni alte făpturi, care este văzut cu arme ridicate, care ucide ființe vii, care este lipsit de compasiune, care provoacă mereu agitație ființelor vii, care refuză să acorde protecție chiar și viermilor și furnicilor, care este înzestrat cu cruzime — unul care este astfel, O, zeiță, se scufundă în Iad. Cel care este înzestrat cu o dispoziție opusă și care este drept în fapte, se naște ca un bărbat chipeș. Omul înzestrat cu cruzime merge în Iad, în timp ce cel înzestrat cu compasiune urcă în Rai. Omul care merge în Iad trebuie să suporte o suferință chinuitoare. Cel care, după ce s-a scufundat în Iad, iese de acolo, se naște ca un om cu viață scurtă. Acel om care este dependent de măcelărire și vătămare, Oh zeiță, devine, prin faptele sale păcătoase, pasibil de distrugere. O astfel de persoană devine dezagreabilă pentru toate făpturile și înzestrată cu o viață scurtă. Acel om care aparține așa-numitei clase Albe, care se abține de la

uciderea făpturilor vii, care a aruncat toate armele, care nu pedepseşte pe nimeni niciodată, care nu răneşte făpturi niciodată, care nu pune pe nimeni să ucidă făpturi pentru el, care nu ucide sau loveşte nici măcar atunci când este lovit sau când i se încearcă să i se facă rău, care nu sancţionează sau aprobă un act de măcelărire, care este înzestrat cu compasiune faţă de toate făpturile, care se poartă cu alţii ca şi cu sine însuşi — un astfel de om superior, oh zeiţă, reuşeşte să atingă statutul de zeitate. Plin de bucurie, un astfel de om se bucură de diverse feluri de bunuri luxoase. Dacă o astfel de persoană se naşte vreodată în lumea oamenilor, el este înzestrat cu longevitate şi se bucură de o mare fericire. Chiar acesta este drumul celor care au o conduită dreaptă şi fapte drepte şi care sunt binecuvântaţi cu longevitate, drumul care a fost indicat de Brahmanul Născut din Sine însuşi şi care este caracterizat prin abţinerea de la uciderea făpturilor vii.

SECŢIUNEA CXLV

Uma a spus: Prin ce dispoziţie, ce comportament, ce fapte şi ce daruri reuşeşte un om să ajungă în Rai?

Maheswara a spus: Cel care este înzestrat cu o dispoziţie liberală, care onorează Brahmanii şi îi tratează cu ospitalitate, care face daruri de hrană şi băutură şi robă şi alte articole de plăcere celor destituiţi, orbi şi celor aflaţi în suferinţă, care face daruri de case, ridică săli (pentru uz public), sapă fântâni, construieşte adăposturi de unde se distribuie apă pură şi răcoroasă (în lunile fierbinţi călătorilor însetaţi), excavează iazuri, aranjează distribuţia gratuită a darurilor în fiecare zi, dă tuturor celor care cer ceea ce fiecare doreşte, care face daruri de scaune şi paturi şi mijloace de transport, averi, bijuterii şi pietre preţioase, case, tot felul de cereale, vite, pământuri şi femei, — într-adevăr, cel care face întotdeauna aceste daruri cu o inimă veselă, devine un locuitor, O, zeiţă, al Raiului. El locuieşte acolo pentru o lungă perioadă, bucurându-se de diverse feluri de articole superioare. Petrecându-şi timpul fericit în compania Apsarelor, el se joacă în pădurile din Nandana şi alte regiuni încântătoare. După epuizarea meritelor sale, el cade din Rai şi se naşte în rândul omenirii, într-o familie, O, zeiţă, care posedă o avere din abundenţă şi care are un control mare asupra fiecărui articol de plăcere. În acea viaţă, el devine înzestrat cu toate articolele pentru satisfacerea dorinţelor şi poftele sale. Într-adevăr, binecuvântat cu posesia unor astfel de articole, el devine înzestrat cu bogăţie şi un tezaur bine umplut. Brahmanul născut din sine însuşi a declarat odinioară că tocmai astfel de persoane, O, zeiţă, devin foarte binecuvântate şi înzestrate cu dispoziţii liberale şi trăsături plăcute. Sunt alţii, O, zeiţă, care sunt incapabili să facă daruri. Înzestraţi cu înţelegeri mici, ei nu pot face daruri chiar şi atunci când sunt solicitaţi de Brahmani şi posedă o bogăţie abundentă. Văzându-i pe cei destituiţi, orbi, aflaţi în suferinţă şi pe cerşetori, şi chiar pe oaspeţii sosiţi la casele lor, acei oameni, întotdeauna plini de dorinţa de a satisface organul gustului, se întorc, chiar şi atunci când sunt solicitaţi expres de către ei. Ei nu fac niciodată daruri de averi sau robă, sau bucate, sau aur, sau vite, sau vreun fel de mâncare. Acei oameni care sunt nedispuşi să uşureze suferinţa altora, care sunt plini de lăcomie, care nu au credinţă în scripturi şi care nu fac niciodată daruri, — într-adevăr, aceşti oameni cu puţină înţelegere, O, zeiţă, trebuie să se scufunde în Iad. În cursul timpului, când suferinţele lor în Iad iau sfârşit, ei se nasc în rândul omenirii, în familii care sunt complet lipsite de avere. Suferind mereu de foame şi sete, excluşi din orice societate decentă, fără speranţa de a se bucura vreodată de lucruri bune, ei duc vieţi de mare nenorocire. Născuţi în familii lipsite de toate articolele de plăcere, aceşti oameni nu reuşesc niciodată să se bucure de lucrurile bune din lume. Într-adevăr, O, zeiţă, este prin faptele lor că persoanele devin nenorocite şi sărace. Sunt alţii care sunt plini de aroganţă şi mândrie cauzate de posesia bogăţiilor. Acele biete suflete fără minte nu oferă niciodată locuri celor care merită o astfel de ofertă. Înzestraţi cu puţină înţelegere, ei nu se dau la o parte în faţa celor care merită o astfel de onoare.[311] Nici nu le dau apă pentru spălarea picioarelor persoanelor cărora le-ar fi cuvenit să le

311 În India, un inferior trebuie să se dea întotdeauna la o parte pentru a lăsa să treacă superiorul său. Kshatriya trebuie să cedeze trecerea Brahmanului, Vaisya trebuie să cedeze trecerea Kshatriya, iar Sudra trebuie să cedeze trecerea Vaisya.

ofere. Într-adevăr, ei nu cinstesc, în conformitate cu orânduirea, cu daruri de Arghya, pe acei oameni care merită să fie onorați cu aceasta. Ei nu oferă apă pentru spălarea gurii celor care merită această onoare. Ei nu își tratează nici măcar pe proprii învățători, atunci când aceștia sosesc la casele lor, așa cum ar trebui tratați învățătorii. Trăind în lăcomie și aroganță, ei refuză să își trateze bătrânii și oamenii în vârstă cu dragoste și afecțiune, insultându-i chiar și pe cei care merită a fi onorați și afirmându-și superioritatea față de ei, fără a arăta reverență și umilință. Astfel de oameni, O, zeiță, se scufundă în Iad. Când suferințele lor iau sfârșit după un lung curs de ani, ei se ridică din Iad și se nasc în neamul omenesc, în familii joase și mizerabile. Într-adevăr, cei care își umilesc învățătorii și bătrânii trebuie să se nască în caste precum cele ale lui Svapakas și Pukkasas, care sunt extrem de josnice și lipsite de inteligență. Cel care nu este arogant sau plin de mândrie, care este un închinător al zeităților și al Brahmanilor, care se bucură de respectul lumii, care se pleacă în fața oricui merită reverența sa, care rostește cuvinte blânde și dulci, care aduce beneficii oamenilor de toate rândurile, care este mereu devotat binelui tuturor ființelor, care nu simte aversiune față de nimeni, care are un limbaj dulce, care rostește cuvinte plăcute și răcoritoare, care cedează în fața celui care merită să i se cedeze, care își venerează învățătorii așa cum merită învățătorii să fie venerați, care întâmpină toate creaturile cu un comportament adecvat, care nu poartă ură față de nicio creatură, care trăiește, venerând bătrânii și oaspeții cu onorurile pe care le merită, care este mereu hotărât să obțină cât mai mulți oaspeți și care îi venerează pe toți cei care îi onorează casa cu prezența lor, reușește, O, zeiță, să se înalțe în Rai. După epuizarea meritelor sale, el se naște în neamul omenesc într-o familie înaltă și respectabilă. În acea viață, el devine înzestrat cu toate mijloacele de plăcere din belșug și cu bijuterii, pietre prețioase și tot felul de bogății din abundență. El dă celor merituoși ceea ce merită. El devine devotat respectării fiecărei datorii și fiecărui act de dreptate. Onorat de toate creaturile și primind reverența lor, el își obține roadele propriilor fapte. Chiar o astfel de persoană dobândește un neam înalt și o naștere în această lume. Aceasta ce ți-am recitat a fost spusă de Încuviințător (Brahma) însuși odinioară. Acel om care este fioros în conduită, care inspiră teroare tuturor creaturilor, care rănește alte ființe cu mâinile sau picioarele sau funii sau bâte, sau cărămizi sau bolovani de argilă tare, sau alte mijloace de rănire și durere, O, frumoasă doamnă, care practică diverse feluri de înșelăciuni pentru a ucide sau a necăji ființe vii, care urmărește animalele la vânătoare și le face să tremure de frică, — într-adevăr, acel om, care se comportă astfel, este sortit să se scufunde în Iad. Dacă în timp el se naște în neamul omenesc, el este obligat să se nască într-o rasă sau familie joasă și mizerabilă, care este afectată de impedimente de tot felul pe toate părțile. El devine un obiect de aversiune pentru întreaga lume. Mizerabil printre oameni, el devine astfel prin consecința faptelor sale. Altul, care este dotat cu compasiune, își îndreaptă privirea către toate creaturile. Înzestrat cu o viziune prietenoasă, comportându-se față de toate creaturile ca și cum ar fi tatăl lor, lipsit de orice sentiment ostil, cu toate pasiunile sale sub control deplin, el nu necăjește niciodată vreo creatură și nu inspiră niciodată frică prin mâinile sau picioarele sale care sunt mereu sub control. El inspiră încrederea tuturor ființelor. El nu face să sufere nicio creatură nici cu funii sau bâte sau cărămizi sau bolovani de pământ tare sau arme de orice fel. Faptele sale nu sunt niciodată fioroase sau crude, și el este plin de bunătate. Cel care este dotat cu astfel de practici și conduită, cu siguranță se înalță în Rai. Acolo trăiește ca un zeu într-un lăcaș ceresc abundând de orice confort. Dacă, după epuizarea meritelor sale, el trebuie să se nască în neamul omenesc, el se naște ca un om care nu trebuie să lupte cu dificultăți de niciun fel sau să întâmpine vreo frică. Într-adevăr, el se bucură de o mare fericire. Înzestrat cu fericire, fără obligația de a îndura muncă grea pentru subzistența sa, el trăiește eliberat de orice fel de anxietate. Chiar acesta, O, zeiță, este calea celor drepți. În ea nu există impedimente sau suferințe.

Uma a spus: În lume, unii oameni sunt considerați experți în deducții și în premisele care duc la acestea. Într-adevăr, ei posedă știință și cunoaștere, au mulți urmași și sunt înzestrați cu învățătură și înțelepciune. Alții, O, zeule, sunt lipsiți de înțelepciune, știință și cunoaștere și se caracterizează prin nebunie. Prin ce fapte anume o persoană dobândește înțelepciune? Prin ce fapte, din nou, o persoană dobândește puțină înțelepciune și o viziune distorsionată? Îndepărtează această îndoială a mea, O, tu, care ești cel mai important dintre toate ființele familiarizate cu îndatoririle.

Alţii sunt, O, zeu, care sunt orbi din momentul naşterii. Alţii sunt bolnavi, suferinzi şi neputincioşi. Spune-mi, O, zeu, motivul pentru care se întâmplă acest lucru.

Maheswara a spus: Acei oameni care se întreabă mereu ce le este benefic şi ce le este dăunător, brahmanii învăţaţi în *Vede*, încununaţi de succes şi familiarizaţi cu toate îndatoririle, care evită toate felurile de fapte rele şi realizează numai fapte bune, reuşesc să se înalţe la Cer după ce părăsesc această lume şi se bucură de o mare fericire atâta timp cât trăiesc aici. Într-adevăr, la epuizarea meritelor lor, când se nasc în ordinul umanităţii, ei se nasc ca oameni înzestraţi cu o mare inteligenţă. Orice fel de fericire şi noroc le aparţine ca urmare a inteligenţei cu care s-au născut. Acei oameni cu înţelegere proastă care privesc cu ochi răi soţiile altor bărbaţi, sunt blestemaţi cu orbire congenitală ca urmare a păcatului lor. Acei bărbaţi care, împinşi de dorinţa din inimile lor, privesc femeile goale, acei bărbaţi cu fapte rele se nasc în această lume pentru a-şi petrece întreaga viaţă într-o boală continuă. Acei oameni cu fapte prosteşti şi rele care se dedau la relaţii sexuale cu femei de rang diferit de al lor, acei oameni cu puţină înţelepciune, trebuie să se nască în vieţile următoare ca persoane lipsite de virilitate. Acei oameni care provoacă uciderea animalelor, cei care violează paturile învăţătorilor lor şi cei care se dedau la relaţii sexuale promiscue, trebuie să se nască în vieţile următoare ca persoane lipsite de puterea virilă.

Uma a spus: O, zeu suprem, care sunt faptele greşite şi care sunt faptele fără greşeală? Care sunt, de fapt, acele fapte prin care un om reuşeşte să atingă ceea ce este pentru binele tău suprem?

Maheswara a spus: Omul care doreşte să afle ce este dreptatea, care doreşte să dobândească virtuţi şi realizări remarcabile şi care pune mereu întrebări brahmanilor cu scopul de a descoperi calea care duce la binele suprem, reuşeşte să se înalţe la Cer. Dacă (după epuizarea meritelor sale) se naşte în rândul oamenilor, el devine înzestrat cu inteligenţă, memorie şi mare înţelepciune. Aceasta, O, zeiţă, este linia de conduită pe care trebuie să o urmeze cei drepţi şi care este plină de mari beneficii. Ţi-am spus aceasta pentru binele fiinţelor umane.

Uma a spus: Există oameni care urăsc dreptatea şi care au puţină înţelegere. Ei nu doresc niciodată să se apropie de brahmanii familiarizaţi cu *Vedele*. Există alţii care respectă jurămintele şi care sunt devotaţi datoriei de a îndeplini Sraddhas. Alţii, din nou, sunt lipsiţi de orice jurământ. Ei nu ţin seama de respectarea legilor şi se comportă ca Rakshasas. Unii sunt devotaţi îndeplinirii sacrificiilor, iar alţii nu ţin seama de Homa. Prin consecinţele căror fapte oamenii devin posedaţi de aceste naturi diferite?

Maheswara a spus: Prin *Vede*, au fost stabilite limitele tuturor acţiunilor fiinţelor umane. Acei oameni care se comportă în conformitate cu autoritatea *Vedelor* sunt văzuţi (în vieţile lor viitoare) devenind devotaţi respectării jurămintelor. Acei oameni, însă, care, devenind supuşi dominaţiei nebuniei, acceptă nedreptatea ca pe ceva opus, devin lipsiţi de jurăminte, încalcă toate restricţiile şi ajung să fie consideraţi *Brahmarakshasas*. Într-adevăr, aceşti oameni sunt cei care devin nepăsători faţă de Homa, care nu rostesc niciodată *Vashat* şi alte *Mantre* sacre şi care ajung să fie consideraţi cei mai josnici şi mai mârşavi dintre oameni. Astfel, O, zeiţă, ţi-am explicat întregul ocean de îndatoriri în ceea ce priveşte fiinţele umane, pentru a-ţi înlătura îndoielile, fără a omite păcatele de care se fac vinovaţi.

SECŢIUNEA CXLVI

Narada a spus: După ce a rostit aceste cuvinte, puternicul Mahadeva însuşi a dorit să asculte (în loc să vorbească) şi, în acest scop, a întrebat-o pe draga sa soţie, care era aşezată lângă el, iar ea era pe deplin dispusă să-i îndeplinească dorinţa.

Mahadeva a zis: Tu, O, zeiță, ești cunoscătoare a ceea ce este Suprem și a ceea ce nu este.[312] Ești familiarizată cu toate datoriile, O, tu care iubești să locuiești în locurile de retragere ale asceților. Ești înzestrată cu fiecare virtute, posedând sprâncene frumoase și păr terminat în cele mai frumoase bucle, O, fiică a lui Himavat, regele munților! Ești pricepută în fiecare lucrare. Ești înzestrată cu autocontrol și privești cu imparțialitate toate creaturile. Lipsită de simțul egoismului, ești devotată practicii tuturor datoriilor. O, tu cu trăsături frumoase, doresc să te întreb despre ceva. Doresc ca, fiind întrebată de mine, să discuți cu mine despre acest subiect. Savitri este soția castă a lui Brahma. Casta Sachi este soția lui Indra. Dhumrorna este soția lui Markandeya, iar Riddhi a (regelui) Vaisravana. Varuna o are pe Gauri ca soție, iar Surya pe Suvarchala. Rohini este soția castă a lui Sasin, iar Swaha a lui Vibhavasu. Kasyapa o are pe Aditi. Toate acestea își privesc soții ca pe zeii lor. Tu, O, zeiță, ai vorbit și ai convietuit cu toate acestea în fiecare zi. Este din acest motiv, O, tu care ești cunoscătoare a fiecărei datorii, că doresc să te întreb despre datoriile femeilor, O, tu ale cărei cuvinte sunt întotdeauna în concordanță cu dreptatea. Doresc să te aud vorbind despre acest subiect de la început. Tu practici toate datoriile dreptății împreună cu mine. Comportamentul tău este exact ca al meu, iar jurămintele pe care le respecți sunt aceleași pe care le respect și eu. Puterea și energia ta sunt egale cu ale mele, și ai suferit cele mai austere penitențe. Subiectul, atunci când este discutat de tine, va fi înzestrat cu mare merit. Într-adevăr, acea discuție va deveni apoi autoritară în lume. Femeile, în special, sunt cel mai înalt refugiu al femeilor. O, tu cu șolduri frumoase, printre ființele umane, cursul de acțiune pe care îl vei stabili va fi urmat din generație în generație.[313] Jumătate din corpul meu este format din jumătate din corpul tău. Ești mereu angajată în a face lucrarea zeilor, și tu ești cauza populării pământului, O, doamnă plină de har, toate datoriile eterne ale femeilor îți sunt bine cunoscute. Spune-mi, așadar, în detaliu care sunt datoriile sexului tău.

Uma spuse: O sfânt, O, stăpâne a tuturor lucrurilor create, O, sursă a tot ce a fost, ce este și ce va fi, este prin harul tău că cuvintele pe care le rostesc își au izvorul în mintea mea. Toate aceste Râuri (care sunt de sex feminin), O, zeu al zeilor, înzestrate cu apele tuturor Tirthas, se apropie de prezența ta pentru a-ți permite să faci băile în ele.[314] După ce le voi consulta, voi discuta la timp despre subiectul numit. Acea persoană care, deși competentă, este totuși lipsită de egoism, este numită corect un Purusha.[315] În ceea ce privește femeia, O, stăpâne a tuturor ființelor, ea urmează persoanele de sexul ei. Prin consultarea acestor Râuri de seamă, ele vor fi onorate de mine. Sfântul Saraswati este cel mai important râu dintre toate râurile. El curge spre ocean și este cu adevărat primul dintre toate cursurile de apă. Aici sunt și Vipasa, și Vitasta, și Chandrabhaga, și Iravati, și Satadru, și râul Devika, și Kausiki, și Gomati.[316] și acest Râu ceresc care are în ea toate Tirthas-urile sacre, anume zeița Ganga, care, având izvorul în Cer, a coborât pe Pământ și este considerată cea mai importantă dintre toate cursurile de apă; După ce a spus aceasta, soția acelui zeu al zeilor, cel mai important dintre toți oamenii drepți, a adresat zâmbind tuturor acelor Râuri de sexul ei. Într-adevăr, soția marelui zeu, devotată îndeplinirii tuturor datoriilor, a întrebat acele ființe de sexul ei despre datoriile femeilor. În adevăr, acele râuri de seamă, având Ganga ca prim, sunt toate cunoscătoare ale datoriilor femeilor.

Uma a spus: Zeul ilustru a pus o întrebare legată de îndatoririle femeilor. Doresc să-i răspund lui Sankara după ce m-am consultat cu tine. Nu văd nicio ramură a cunoașterii pe Pământ

---

312 Adică Sufletul (inclusiv Sufletul Suprem) și Non-sufletul.

313 *Gauri* este un alt nume pentru Pământ.

314 *Nadies* sau râurile sunt feminine. Desigur, printre râuri există și unele masculine, în special Sindhu sau Indus. Tirthas sunt locuri cu ape sacre.

315 Cel care este lipsit de vanitate sau aroganță merită să fie numit Purusha. Absența vanității este implicită prin solicitarea ajutorului altora, chiar și atunci când cineva este competent. Femeile urmează femeile, aceasta fiind natura lor. Este un compliment pe care Parvati i-l face lui Shiva pentru că el o întreabă, deși el însuși este bine familiarizat cu subiectul despre care i se cere să discute.

316 Cuvântul *Sindhu* din acest verset nu se referă la râul Indus, ci la un râu în general. Din punct de vedere gramatical, acesta califică cuvântul *Devika* care îl precede. *Devika* este un alt nume al râului Sarayu.

sau în Rai care să poată fi stăpânită de vreun individ nesuportat. Voi, râuri care curgeți spre ocean, pentru aceasta vă cer opiniile! În acest fel, acele Râuri însemnate, toate fiind prevestitoare și foarte sfinte, au fost întrebate de soția lui Shiva. Apoi, râul ceresc Ganga, care la rândul ei s-a închinat fiicei prințului munților, a fost aleasă să răspundă la întrebare. Într-adevăr, cea cu zâmbet dulce este considerată plină de diverse feluri de înțelegere și foarte versată în îndatoririle femeilor. Zeița sacră, capabilă să alunge orice teamă de păcat, plină de umilință în urma inteligenței sale, bine cunoscătoare a tuturor datoriilor și înzestrată cu o inteligență extrem de cuprinzătoare, zâmbind dulce, a rostit aceste cuvinte: „O zeiță, ești mereu devotată îndeplinirii corecte a tuturor datoriilor. M-ai onorat foarte mult întrebându-mă astfel! O fără de păcat, ești cinstită de întregul univers, totuși mă întrebi pe mine, care sunt doar un râu. Acea persoană care, deși el însuși este competent (să vorbească despre un subiect), totuși întreabă pe altul, sau care aduce o cinstire grațioasă altuia, merită, cred, să fie considerată cu suflet drept. Într-adevăr, o astfel de persoană merită să fie numită învățată și înțeleaptă. Acea persoană nu cade niciodată în dizgrație care întreabă vorbitori care sunt înzestrați cu cunoaștere și știință și care sunt foarte versați în premise și inferențe. Un om mândru, chiar și atunci când este înzestrat cu inteligență, vorbind în mijlocul unei adunări altfel (adică, bazându-se doar pe propriile puteri și fără referire sau consultare cu alții), se trezește rostind doar cuvinte cu importanță slabă. Tu ești înzestrată cu viziune spirituală, Ești cea mai însemnată dintre toți locuitorii Raiului. Ai izvorât însoțită de diverse feluri de merit excelent. Tu, O, zeiță, ești pe deplin competentă să vorbești despre îndatoririle femeilor!” În acest fel, zeița Uma a fost venerată de Ganga și onorată cu atribuirea multor merite înalte. Frumoasa zeiță, astfel lăudată, a început apoi să vorbească pe larg despre toate îndatoririle femeilor.

Uma a spus: Voi vorbi, conform ordonanței, despre îndatoririle femeilor, pe cât îmi sunt cunoscute. Ascultați toți cu atenție concentrată! Îndatoririle femeilor izvorăsc așa cum au fost stabilite la început de către rude în ritualurile nunții. Într-adevăr, o femeie devine, în prezența focului nupțial, asociata stăpânului ei în îndeplinirea tuturor faptelor drepte.[317] Înzestrată cu o dispoziție bună, înzestrată cu grai dulce, cu purtare dulce și cu înfățișare dulce, și privind mereu fața soțului ei și trăgând la fel de multă bucurie din aceasta pe cât trage din privirea copilului ei, acea femeie castă care își reglementează faptele respectând restricțiile prescrise, este considerată cu adevărat dreaptă în purtarea ei. Ascultând (cu reverență) îndatoririle vieții de căsnicie (așa cum sunt expuse în scripturi) și îndeplinind toate acele datorii de bun augur, acea femeie care consideră dreptatea ca fiind cel dintâi obiect de urmărire, care respectă aceleași jurăminte ca cele pe care le respectă soțul ei, care, înzestrată cu castitate, îl privește pe soțul ei ca pe un zeu, care îl slujește și îl venerează ca și cum ar fi un zeu, care își cedează voința complet voinței stăpânului ei, care este veselă, care respectă jurăminte excelente, care este înzestrată cu înfățișare bună și a cărei inimă este complet dedicată soțului ei, atât de mult încât nu se gândește niciodată la vreun alt bărbat, este considerată cu adevărat dreaptă în purtare. Soția care, chiar și atunci când este vorbită aspru și privită cu ochi furioși de către stăpânul ei, îi prezintă o înfățișare veselă, se spune că este cu adevărat devotată soțului ei. Ea care nu își îndreaptă ochii către Lună sau Soare sau un copac care are un nume masculin, care este adorată de soțul ei și care este înzestrată cu înfățișare frumoasă, este considerată cu adevărat dreaptă. Femeia care își tratează soțul cu afecțiunea pe care o arată copilului ei, chiar și atunci când el (soțul) se întâmplă să fie sărac sau bolnav sau slab sau epuizat de munca călătoriei, este considerată cu adevărat dreaptă în purtarea ei. Femeia care este înzestrată cu autocontrol, care a născut copii, care își servește soțul cu devotament și a cărei întreagă inimă îi este dedicată lui, este considerată cu adevărat dreaptă în purtarea ei. Femeia care își așteaptă și îl servește pe stăpânul ei cu inima veselă, care este mereu veselă din fire, și care este înzestrată cu umilință, este considerată cu adevărat dreaptă în purtarea ei. Femeia care își susține mereu rudele și cunoscuții oferindu-le hrană și a cărei plăcere de a-și satisface dorințele sau pentru articolele de plăcere, sau pentru avuția pe care o posedă, sau pentru fericirea de care este înconjurată, este mai mică decât iubirea ei pentru soțul ei, este considerată cu adevărat dreaptă în purtarea ei. Acea femeie

317 Conform scripturilor hinduse, căsătoria nu este un contract. Este unirea celor două sexe opuse într-o singură persoană pentru o mai bună îndeplinire a tuturor faptelor de pietate.

care se bucură întotdeauna să se trezească în zori, care este dedicată îndeplinirii tuturor treburilor casnice, care își ține întotdeauna casa curată, care își unge casa zilnic cu balegă de vacă, care se îngrijește întotdeauna de focul domestic (pentru a vărsa ofrande pe el), care nu neglijează niciodată să facă ofrande de flori și alte articole zeităților, care, împreună cu soțul ei, îi mulțumește pe zei, pe oaspeți și pe toți servitorii și apropiații familiei cu porția de mâncare care le este cuvenită prin orânduieli, și care ia întotdeauna, conform orânduielii, pentru ea, ce mâncare rămâne în casă după ce au fost satisfăcute nevoile zeilor, oaspeților și servitorilor, și care mulțumește pe toți oamenii care intră în contact cu familia ei și îi hrănește îndestul, reușește să dobândească multă virtute. Acea femeie care este înzestrată cu realizări, care îi mulțumește pe socrul și soacra ei și care este întotdeauna devotată părinților ei, este considerată posedând bogăție ascetică. Acea femeie care sprijină cu hrană Brahmani care sunt slabi și neajutorați, care sunt grevați sau orbi sau lipsiți de cele necesare, ajunge să fie considerată că are dreptul la o parte din virtutea soțului ei. Acea femeie care îndeplinește întotdeauna, cu suflet ușor, jurăminte greu de îndeplinit, al cărei suflet este devotat stăpânului ei și care caută întotdeauna binele stăpânului ei, este considerată că are dreptul la o parte din virtuțile soțului ei. Devotamentul față de stăpân este virtutea femeii; este penitența ei; este Paradisul ei etern. Virtutea, penitențele și Paradisul devin ale ei, care îl privește pe soțul ei ca fiind totul pentru ea și care, înzestrată cu pudoare, caută să se dedice stăpânului ei în toate. Soțul este zeul pe care îl au femeile. Soțul este prietenul lor, Soțul este refugiul lor înalt. Femeile nu au niciun refugiu care să se compare cu soții lor și nicio zeitate care să se compare cu el. Grația soțului și Paradisul sunt egale în estimarea unei femei; sau, dacă sunt inegale, inegalitatea este foarte nesemnificativă. O, Maheswara, eu nu doresc Paradisul însuși dacă tu nu ești mulțumit de mine. Dacă soțul care este sărac, sau bolnav, sau grevat, sau căzut printre dușmani, sau afectat de blestemul unui Brahman, i-ar comanda soției să îndeplinească ceva ce este nepotrivit sau nedrept sau ce ar putea duce la pierderea vieții înseși, soția ar trebui, fără nicio ezitare, să o îndeplinească, ghidată de codul a cărui corectitudine este sancționată de legea Primejdiei. Am expus astfel, O, zeu, la comanda ta, care sunt datoriile femeilor. Într-adevăr, acea femeie care se poartă în acest fel devine îndreptățită la o parte din virtuțile câștigate de soțul ei.

Narada a continuat: Astfel adresat, marele zeu a aplaudat-o pe fiica prințului munților și apoi a concediat toate persoanele care se adunaseră acolo, împreună cu toți proprii lor însoțitori. Diversele triburi de ființe fantomatice, precum și toate râurile întrupate, Gandharvas și Apsaras, și-au plecat capetele în fața lui Mahadeva și au plecat pentru a se întoarce în locurile de unde veniseră.

SECȚIUNEA CXLVII

Rishi au spus: O, stăpân al *Pinaka*, O, cel care ai sfâșiat ochii lui Bhaga, O, tu, cel venerat de întregul univers, dorim să auzim despre gloria lui Vasudeva.

Maheswara a spus: Hari este superior însuși Marelui Părinte. El este Purusha cel Veșnic. Altfel numit Krishna, el este înzestrat cu strălucirea aurului și strălucește cu o lumină ca un al doilea soare. Înzestrat cu zece brațe, el are o mare energie și este ucigașul dușmanilor zeilor. Având o spirală pe piept, are șuvițe de păr creț pe cap. El este adorat de toate zeitățile. Brahma a ieșit din abdomenul său. Eu am apărut din capul său. Toți luminătorii din firmament au apărut din părul său. Din firele de păr de pe corpul său au apărut toți zeii și Asurașii. Din corpul său au apărut Rishii, precum și toate lumile eterne. El este adevărata locuință a Marelui Părinte și locuința tuturor zeilor în plus. El este Creatorul întregii Lumi și este Domnul celor trei lumi. El este, de asemenea, Distrugătorul tuturor creaturilor mobile și nemobile. El este într-adevăr cel dintâi dintre toți zeii. El este stăpânul lor. El este pedepsitorul tuturor dușmanilor. El posedă omniștiința. El există în tot. El este capabil să meargă pretutindeni. El are o extindere universală (pătrunzând totul). El este Sufletul Suprem. El este cel care pune în mișcare toate simțurile. El acoperă universul. El este Domnul Suprem. Nu există nimic în cele trei lumi care să fie superior Lui. El este Veșnic. El este ucigașul lui

Madhu şi este altfel numit Govinda. Dătătorul de onoruri, El va face ca toţi regii Pământului să fie ucişi în luptă, pentru a îndeplini scopurile zeităţilor, luând naştere într-o formă umană. Zeităţile, părăsite de El, nu pot să-şi îndeplinească scopurile pe pământ. Fără a-L avea drept lider, ele nu pot face nimic. El este liderul tuturor creaturilor şi este adorat de toţi zeii[318]. În abdomenul acestui Stăpân al zeilor, care este mereu devotat îndeplinirii scopurilor lor, al acestuia care este identic cu Brahma şi care este întotdeauna refugiul Rishilor reînviaţi, sălăşluieşte Brahma (Marele Părinte). Într-adevăr, acesta din urmă locuieşte fericit în corpul lui Hari, care este locuinţa. Eu însumi, care sunt numit Sarva, locuiesc de asemenea fericit în acea locuinţă fericită a mea. Toate zeităţile locuiesc şi ele cu fericire în Trupul Său. Înzestrat cu o mare strălucire, El are ochi care seamănă cu petalele de lotus. Sri locuieşte în El şi El stă întotdeauna alături de ea. Arcul numit *Saranga* şi discul (numit *Sudarsana*) sunt armele Sale, împreună cu o sabie. El este duşmanul şerpilor (şi anume Garuda) aşezat pe stindardul Său. El se distinge prin conduită excelentă, prin puritate (atât a corpului, cât şi a minţii), prin autocontrol, prin putere, prin energie, prin forma cea mai frumoasă, prin înălţime şi membre bine proporţionate, prin răbdare, prin sinceritate, prin avuţie, prin compasiune, prin excelenţa formei şi prin forţă. El străluceşte, fiind înzestrat cu toate armele cereşti de formă şi făptuire minunate. Yoga este iluzia Sa. El posedă o mie de ochi. El este liber de orice pată sau defect. El este mărinimos. El este înzestrat cu eroism. El este un motiv de mândrie pentru toţi prietenii săi. El este drag tuturor rudelor şi consangvinilor săi, iar ei îi sunt dragi. El este înzestrat cu iertare. El este liber de mândrie sau egoism. El este devotat Brahmanilor şi este liderul lor. El alungă temerile tuturor persoanelor afectate de frică. El sporeşte bucuriile tuturor prietenilor săi. El este refugiul tuturor creaturilor. El este mereu angajat în protejarea şi îngrijirea celor asupriţi. Posedând o cunoaştere temeinică a tuturor scripturilor şi a oricărui fel de bogăţie, El este venerat de toate fiinţele. Versat în toate datoriile, El este un mare binefăcător chiar şi al duşmanilor atunci când aceştia cer protecţia Sa. Versat în politică şi înzestrat cu înţelepciune politică, El este un vorbitor al Brahmăi şi are toţi senzorii sub control perfect. Pentru a face bine zeilor, Govinda se va naşte în rasa lui Manu cel cu suflet înalt. Într-adevăr, înzestrat cu inteligenţă înaltă, El se va naşte în rasa plină de noroc şi dreaptă a acelui Prajapati. Manu va avea un fiu pe nume Anga. După Anga va veni Antardhaman. Din Antardhaman va izvorî Havirdhaman, acel stăpân al tuturor creaturilor, liber de orice pată. Havirdhaman va avea un fiu ilustru pe nume Rachinavarhi. El va avea zece fii având pe Prachetas ca prim. Prachetas va avea un fiu numit Daksha, care va fi considerat un Prajapati. Daksha va genera o fiică ce va fi numită Dakshayani. Din Dakshayani va izvorî Aditya, iar din Aditya va izvorî Manu. Din Manu vor izvorî o fiică pe nume Ila şi un fiu ce va fi numit Sudyumna. Ila va avea pe Vudha ca soţ, iar din Vudha va izvorî Pururavas. Din Pururavas va izvorî Ayu. Din Ayu va izvorî Nahusha, iar Nahusha va genera un fiu numit Yayati. Din Yayati va izvorî un fiu puternic pe nume Yadu, Yadu îl va naşte pe Kroshtri. Kroshtri va naşte un fiu puternic ce va fi numit Vrijinivat. Din Vrijinivat va izvorî Ushadgu cel neînvins. Ushadgu va naşte un fiu pe nume Chitraratha. Chitraratha va avea un fiu mai mic pe nume Sura. Într-adevăr, în rasa acestor bărbaţi puternici, cu energie celebrată în întreaga lume, posesoare de conduită excelentă şi realizări diverse, devotată efectuării sacrificiilor şi cu comportament pur – în rasa pură onorată de Brahmani, Sura se va naşte. El va fi un Kshatriya de frunte, înzestrat cu energie mare şi posesor de faimă mare. Sura, acel dăruitor de onoruri, va naşte un fiu, răspânditorul rasei sale, pe nume Vasudeva, altfel numit Anakadundhuvi. Vasudeva va avea un fiu pe nume Vasudeva. El va avea patru braţe. El va fi extrem de liberal şi îi va onora foarte mult pe Brahmani. Identic cu Brahma, el va iubi şi va preţui pe Brahmani, iar Brahmanii îl vor iubi şi preţui, acel vlăstar al rasei lui Yadu va elibera mulţi regi închişi în închisoarea conducătorului din Magadhas, după ce îl va învinge pe acel conducător pe nume Jarasandha în capitala sa ascunsă printre munţi. Înzestrat cu energie mare, el va fi bogat cu bijuteriile şi pietrele preţioase ale tuturor conducătorilor pământului. Într-adevăr, în energie el va fi fără egal pe pământ, posesor de mare putere, el va fi regele tuturor regilor pământului. Cel mai de frunte dintre toţi Surasenii, cel puternic, locuind la Dwaraka, va domni şi va proteja întregul pământ după ce va învinge toţi stăpânii ei, fiind versat în ştiinţa politică. Adunându-vă, voi toţi să Îl adoraţi,

318 *Trivikrama* este cel care a acoperit cele trei lumi cu trei paşi ai săi. Se referă la Vishnu, care a luat forma unui pitic pentru a-l înşela pe regele *Asura* Vali.

așa cum Îl adorați pe Brahman Eternul, cu vorba, ghirlande de flori și tămâie și parfumuri excelente. Cel care dorește să mă vadă pe mine sau pe Bunicul Brahma trebuie să îl vadă mai întâi pe ilustrul Vasudeva de mare putere. Dacă El este văzut, sunt văzut și eu, la fel și Bunicul Brahman, cel de frunte dintre toți zeii. În aceasta nu cred că există nicio diferență. Știți asta, voi Rishi cu bogăție ascetică! Acea persoană cu care lotusul-ochi Vasudeva se bucură, toți zeii, cu Brahma printre ei, se vor bucura de asemenea. Omul care va căuta protecția lui Kesava va reuși să obțină realizări mărețe și victorie și Raiul. El va fi un îndrumător în religie și datorii și va câștiga mare merit religios. Toate persoanele cunoscătoare de religie și datorii ar trebui, cu mare înfocare, să se închine în fața acelui Stăpân al tuturor zeilor. Prin adorarea acelui puternic, se va dobândi mare merit. Înzestrat cu energie mare, acel zeu, având dorința de a ajuta toate creaturile, a creat milioane de Rishi în numele dreptății. Acele milioane de Rishi, create astfel de acel mare Ordonator, rezidă acum pe munții Gandhamadana, conduși de Sanatkumara și angajați în respectarea penitențelor. De aceea, voi cei de frunte dintre cei regenerați, acel suprem dintre toți cei elocvenți, dreptul Vasudeva ar trebui să fie adorat de toți. Ilustrul Hari, puternicul Narayana, este într-adevăr cel mai de frunte dintre toate ființele din Rai. Adorat, el adoră, iar onorat, el onorează; celor care îi fac ofrande, el le face ofrande în schimb. Venerat, el venerează în schimb, dacă este văzut mereu, el vede pe cei ce văd mereu. Dacă cineva îi caută refugiul și protecția, El caută înapoi pe cel ce caută drept refugiu. Voi, cei de frunte dintre toți cei drepți, dacă sunteți adorați și veniați, El adoră și venerează în schimb. Aceasta este practica superioară a lui Vishnu cel fără cusur. Acesta este jurământul practicat de toți oamenii drepți, al acelui prim dintre toți zeii, acel puternic Stăpân al tuturor creaturilor. El este mereu venerat în lume. Într-adevăr, acel Bine Etern este venerat chiar și de zei. Acele persoane care Îi sunt devotate cu statornicia unui jurământ sunt eliberate de calamitate și frică în proporție cu devotamentul lor. Cei regenerați ar trebui să Îl venereze mereu în gând, cuvânt și faptă. Fiul lui Devaki ar trebui să fie văzut de ei cu reverență, iar pentru a-L vedea cu reverență ar trebui să se angajeze în efectuarea de penitențe. Voi, cei de frunte dintre asceți, aceasta este calea pe care v-o arăt. Văzându-L pe El, veți fi văzut pe toți primii dintre zei. Și eu îmi plec capul în reverență înaintea acelui Stăpân al universului, acelui Bunic al tuturor lumilor, acelui mistreț puternic și vast. Văzându-L pe El, se vede Trinitatea. Noi înșine, adică toate zeitățile, locuim în El. El va avea un frate mai mare care va deveni cunoscut în întreaga lume sub numele de Vala. Având plugul ca armă, ca înfățișare va semăna cu un deal alb. De fapt, el va fi înzestrat cu o putere capabilă să ridice întregul pământ. Pe carul acelei persoane divine, un palmier înalt, cu trei capete și făcut din aur, va forma stindardul său mândru. Capul aceluiași erou cu brațe puternice, acelui Domn al tuturor lumilor, va fi umbrit de mulți șerpi cu suflet înalt și corpuri vaste. Toate armele de atac și de apărare îi vor veni, de asemenea, de îndată ce se va gândi la ele. El este numit Ananta (Infinit). Fără îndoială, acel ilustru este identic cu imuabilul Hari. Odată, puternicul Garuda, fiul lui Kasyapa, a fost abordat de zei cu următoarele cuvinte: „Vezi, O, puternice, dacă acestuia i se poate găsi un sfârșit!” Deși posedat de mare energie și putere, Garuda, totuși, nu a reușit să găsească sfârșitul acestui ilustru care este identic cu Sufletul Suprem. Susținând întregul pământ pe capul său, el rezidă în regiunile inferioare. El rătăcește prin univers ca Sesha, plin de mare bucurie. El este Vishnu, El este ilustrul Ananta. El este susținătorul pământului. Cel care este Rama este Hrishikesa. Cel care este Achyuta este Ananta, purtătorul pământului. Ambii aceștia, cei mai de frunte dintre toate creaturile, sunt cerești și înzestrați cu putere cerească. Unul dintre ei este înarmat cu discul, iar celălalt cu plugul. Ei merită toată cinstea și trebuie văzuți. Eu, prin bunătatea mea față de tine, ți-am declarat astfel natura lui Vasudeva. Chiar aceasta, voi, asceți înzestrați cu bogăția de penitențe, este Dreptatea. V-am declarat toate acestea pentru ca voi să îl puteți adora cu reverență și grijă pe Krishna, cel mai de frunte din neamul lui Yadu.

SECȚIUNEA CXLVIII

Narada a spus: La sfârșitul discursului lui Mahadeva, s-au auzit urlete puternice în firmament. Tunetele au răsunat, însoțite de fulgere. Cerul a fost învăluit de nori albaștri și groși. Zeul norilor a revărsat apoi apă pură, așa cum face în sezonul ploilor. S-a așternut o întunecime

densă. Punctele cardinale nu mai puteau fi distinse. Apoi, pe acel piept încântător, sacru şi etern al acelui munte celest, Rishii adunaţi nu mai vedeau mulţimea de fiinţe fantomatice care se asociau cu Mahadeva. Curând, însă, cerul s-a limpezit. Unii dintre Rishii au pornit spre apele sacre. Alţii s-au întors de unde veniseră. Cu adevărat, privind acea privelişte minunată şi de neconceput, au fost cuprinşi de uimire. Discursul dintre Sankara şi Uma fusese auzit de ei cu emoţie. Tu eşti cel mai important dintre toate Fiinţele, despre care Sankara, cel cu sufletul înalt, ne-a vorbit pe acel munte. Cu adevărat, Tu eşti identic cu Brahma Cel Etern. La un moment dat, Mahadeva a ars Himavat cu energia sa. Şi Tu ne-ai arătat o privelişte similară, de uimire. Într-adevăr, am fost amintiţi de acest fapt prin ceea ce am văzut astăzi. O, Janardana cu braţele puternice, Ţie, O, cel puternic, Ţi-am recitat astfel gloria acelui zeu al zeilor, şi anume celui numit Kapardin sau Girisa!

Bhishma a continuat: Astfel abordat de acei locuitori ai refugiilor ascetice, Krishna, bucuria lui Devaki, le-a acordat onorurile cuvenite tuturor acelor Rishi. Plini de bucurie, acei Rishi s-au adresat încă o dată lui Krishna, spunând: „O, ucigaş al lui Madhu, arată-Te nouă în mod repetat, în orice moment! O, tu, cel puternic, nici cerul însuşi nu ne poate bucura atât de mult ca dreptul tău. Tot ceea ce a spus ilustrul Bhava (despre tine) este adevărat. O, zdrobitor al duşmanilor, Ţi-am spus totul despre acel mister. Tu însuţi eşti familiarizat cu adevărul fiecărui subiect. Cu toate acestea, întrucât, fiind întrebaţi de noi, Ţi-a făcut plăcere să ne întrebi la rândul Tău, Ţi-am recitat totul (despre discursul lui Bhava cu Uma) doar pentru a-Ţi face plăcere. Nu există nimic în cele trei lumi care să-Ţi fie necunoscut. Tu eşti pe deplin familiarizat cu naşterea şi originea tuturor lucrurilor, într-adevăr, cu tot ceea ce funcţionează ca o cauză (pentru producerea altor obiecte). Ca urmare a caracterului nostru uşuratic, nu suntem în stare să purtăm (în noi înşine cunoaşterea) vreun mister (fără a-l dezvălui).[319] Într-adevăr, în prezenţa Ta, O, Tu cel puternic, ne lăsăm pradă incoerenţelor din cauza uşurătăţii inimilor noastre. Nu există nimic minunat care să-Ţi fie necunoscut! Tot ce este pe pământ şi tot ce este în ceruri, toate Îţi sunt cunoscute! Ne luăm rămas bun de la Tine, O, Krishna, pentru a ne întoarce la locuinţele noastre. Fie ca Tu să creşti în inteligenţă şi prosperitate! O, tată, în curând vei avea un fiu asemenea Ţie sau chiar mai distins decât Tine. El va fi înzestrat cu mare energie şi splendoare. El va realiza mari fapte şi va dobândi o putere la fel de mare ca a Ta! [320]

Bhishma a continuat: După aceasta, marii Rishi s-au închinat în faţa acelui zeu al zeilor, acel vlăstar al neamului lui Yadu, acel cel mai de frunte dintre toţi Fiinţele. Apoi L-au înconjurat (în sensul de a face ocolul în jurul Lui) şi, luându-i îngăduinţa, au plecat. În ceea ce-l priveşte pe Narayana, care este înzestrat cu prosperitate şi strălucire orbitoare, El s-a întors la Dwaraka după ce şi-a îndeplinit cuvenit acel jurământ al Său. Soţia Sa, Rukmini, a rămas însărcinată, iar la împlinirea celei de-a zecea luni i s-a născut un fiu, înzestrat cu eroism şi onorat de toţi pentru realizările sale extrem de minunate. El este identic cu acel Kama (Dorinţa) care există în fiecare creatură şi care pătrunde fiecare stare existentă. Într-adevăr, El se mişcă în inimile atât a zeilor, cât şi a Asurilor. Acest Krishna este cel mai de frunte dintre toţi oamenii. Chiar şi El, înzestrat cu culoarea norilor, este acel Vasudeva cu patru braţe. Din afecţiune S-a alipit de Pandavaşi, şi voi, fiilor lui Pandu, v-aţi ataşat de El. Reuşitele, Prosperitatea, Inteligenţa şi calea care duce la cer sunt toate acolo unde se află Acesta, adică ilustrul Vishnu cu trei paşi. El este cei treizeci şi trei de zei cu Indra în frunte. Nu există nicio îndoială în legătură cu asta. El este Zeul cel Vechi. El este cel mai de frunte dintre toţi zeii. El este refugiul tuturor creaturilor. El este fără început şi fără distrugere. El este nemanifestat. El este cel cu suflet măreţ, ucigaşul lui Madhu. Înzestrat cu o energie puternică, S-a născut (printre

---

319 Sensul pare să fie acesta: Tu cunoşti toate lucrurile, toate misterele, şi totuşi poţi purta toată această cunoaştere în Tine Însuţi. Noi, însă, suntem atât de uşuratici, adică lipsiţi de seriozitate, încât nu suntem în stare să păstrăm în noi cunoaşterea unui mister. De îndată ce am primit această cunoaştere de la Mahadeva, am simţit dorinţa de a o dezvălui; şi, într-adevăr, am dezvăluit-o la cererea ta, şi cui am dezvăluit-o? Celui care probabil râde în secret de mândria noastră aparentă.

320 Se spune că nimeni nu doreşte să fie învins de altcineva în niciun domeniu. Singurul a cărui victorie sau superioritate este însă acceptabilă sau, mai degrabă, dorită, este fiul. De aceea, Rishii îi doresc lui Krishna un fiu chiar mai superior decât el.

oameni) pentru a îndeplini scopul zeilor. Într-adevăr, acest Madhava este cel care expune cele mai dificile adevăruri referitoare la Profit sau Bogăţie, şi este şi realizatorul lor. O, fiu al Pritha, victoria pe care ai obţinut-o asupra duşmanilor tăi, realizările tale fără pereche, stăpânirea pe care ai dobândit-o asupra întregului pământ, sunt toate datorită faptului că Narayana ţi-a luat partea. Faptul că L-ai avut pe de neconceputul Narayana ca protector şi refugiu al tău ţi-a permis să devii un Adharyu (mare preot oficiant la sacrificiu) pentru a vărsa mulţimi de regi ca ofrande pe focul arzător al luptei. Acest Krishna a fost marele tău polonic de sacrificiu, asemănător focului care mistuie totul şi care apare la sfârşitul Yuga. Duryodhana, cu fiii săi, fraţii şi rudele sale, a fost demn de milă în măsura în care, mişcat de mânie, a dus război cu Hari şi cu cel care mânuieşte *Gandiva*. Mulţi fii ai Diti, mulţi dintre cei mai de frunte Daanava, cu corpuri uriaşe şi forţă vastă, au pierit în focul discului lui Krishna, asemenea insectelor într-o conflagraţie de pădure. Cât de neputincioşi trebuie să fie oamenii să lupte împotriva acelui Krishna – oameni care, O, tigru printre oameni, sunt lipsiţi de forţă şi putere! În ceea ce-l priveşte pe Jaya, el este un Yoghin puternic, asemănător focului Yuga care distruge totul în energie. Capabil să mânuiască arcul la fel de bine cu ambele mâini, el este mereu în fruntea luptei. Cu energia sa, O, rege, a ucis toate trupele lui Suyodhana. Ascultă-mă cum îţi spun ceea ce Mahadeva, care are taurul ca însemn pe stindardul său, le-a spus asceţilor pe creasta Himavatului. Spusele Lui constituie o *Purana*. Măreţia, energia, forţa, vitejia, puterea, umilinţa şi neamul care se manifestă în Arjuna pot ajunge doar la o treime din măsura în care acele atribute rezidă în Krishna. Cine poate să-l depăşească pe Krishna în aceste atribute? Fie că acest lucru este posibil sau nu, ascultă (şi judecă). Acolo unde se află ilustrul Krishna, acolo este Excelenţa fără pereche.[321] În ceea ce ne priveşte, suntem oameni cu puţină înţelegere. Dependenţi de voinţa altora, suntem deosebit de nenorociţi. De bunăvoie ne-am îndreptat pe calea eternă a morţii. Tu, însă, eşti devotat sincerităţii faptelor. După ce ţi-ai promis anterior că nu-ţi vei lua regatul, nu l-ai luat, dorind să-ţi menţii promisiunea.[322] O rege, preţuieşti prea mult măcelul rudelor şi prietenilor tăi în luptă (pe care crezi că le-ai provocat tu însuţi). Ar trebui să-ţi aminteşti, totuşi, O, tu, cel care pedepseşti duşmanii, că nu este drept să încalci o promisiune.[323] Toţi cei care au căzut pe câmpul de luptă au fost de fapt ucişi de Timp. Într-adevăr, toţi am fost ucişi de Timp. Timpul este, într-adevăr, atotputernic. Eşti pe deplin conştient de puterea Timpului. Fiind afectat de Timp, nu ţi se cuvine să te întristezi. Să ştii că Krishna Însuşi, altfel numit Hari, este acel Timp cu ochi roşii de sânge şi cu bâtă în mână. Din aceste motive, O, fiu al lui Kunti, nu ţi se cuvine să te întristezi pentru rudele tale (ucise). Fii întotdeauna liber, O, cel care bucură Kurus, de tristeţe. Ai auzit despre gloria şi măreţia lui Madhava aşa cum mi-a fost relată de mine. Aceasta este suficient pentru ca un om bun să-L înţeleagă. După ce am auzit cuvintele lui Vyasa, precum şi pe cele ale lui Narada înzestrat cu mare inteligenţă, ţi-am vorbit despre adorabilitatea lui Krishna. Am adăugat eu însumi, din propria mea cunoaştere, ceva la acea prelegere. Într-adevăr, am vorbit şi despre puterea covârşitoare a lui Krishna, aşa cum a fost relată de Mahadeva, acelei adunări de Rishi (pe pieptul Himavatului). De asemenea, ţi-am relatat discuţia dintre Maheswara şi fiica lui Himavat, O, Bharata. Cel care îşi va aminti acea discuţie când emana de la o persoană proeminentă, cel care o va asculta şi cel care o va rosti (pentru auzirea altora) va câştiga cu siguranţă ceea ce este de mare folos. Acel om îşi va vedea toate dorinţele împlinite. Părăsind această lume, se va înălţa în Rai. Nu există nicio îndoială în asta. Acel om care, dorind să obţină beneficii pentru sine, ar trebui să i se dedice lui Janardana. O, rege al Kurus, ţi se cuvine şi ţie să ţii minte întotdeauna acele incidente ale datoriei şi dreptăţii care au fost declarate de Maheswara. Dacă te vei purta conform acelor precepte, dacă vei ţine corect toiagul pedepsei, dacă îţi vei proteja supuşii în mod corespunzător, poţi fi sigur că vei atinge Raiul. Ţi se cuvine, O, rege, să-ţi protejezi supuşii întotdeauna conform dictatelor dreptăţii. Toiagul ştiut de pedeapsă pe care îl poartă rudenia a fost spus a fi întruchiparea dreptăţii sau meritului său.[324]

---

321 Termenul *Pushti* înseamnă literalmente creştere sau progres. Prin urmare, el reprezintă în general excelenţa măreţiei.

322 Citirea corectă nu este *pratisrayam*, ci *pratisravam*, care înseamnă *promisiune* sau angajament.

323 Jurământul se referă, probabil, la jurămintele făcute de Bhima şi alţii cu privire la uciderea Kauravilor.

324 Sensul este următorul: regele dobândeşte mari merite prin folosirea corectă a toiagului pedepsei, adică prin pedepsirea celor care merită pedeapsa. Aplicarea pedepsei este ceea ce îi menţine pe supuşi în limitele datoriei. Toiagul pedepsei este, prin urmare, întruchiparea dreptăţii sau a meritelor regelui.

Ascultând acest discurs, plin de dreptate, dintre Şankara şi Uma, pe care l-am rostit în faţa acestui sinod drept, ar trebui să-L venereze cu reverenţă pe acel zeu care are taurul bovin ca însemn pe stindardul Său. Chiar şi cel care devine doritor să asculte acest discurs ar trebui să Îl venereze pe Mahadeva cu reverenţă. Într-adevăr, persoana care doreşte să obţină ceea ce este benefic pentru el, ar trebui să Îl adore pe Mahadeva cu o inimă pură. Aceasta este chiar comanda lui Narada, cel fără cusur şi cu suflet înalt. Chiar şi el a poruncit o astfel de închinare adusă marelui zeu, O, fiu al lui Pandu, tu să asculţi acea poruncă a lui Narada. O, rege atotputernic, acestea sunt minunatele întâmplări care au avut loc pe sfântul pisc al Himavat-ului cu privire la Vasudeva şi Sthanu, O, fiu al lui Kunti. Acele întâmplări au izvorât din natura însăşi a acelor zei cu suflet înalt. Vasudeva, însoţit de purtătorul de *Gandiva*, a practicat penitenţe eterne în sihăstria din Vadari timp de zece mii de ani.[325] Într-adevăr, Vasudeva şi Dhananjaya, ambii cu ochi ca petalele de lotus, au suferit austerităţi severe pe durata a trei Yuga-uri întregi. Am aflat acest lucru de la Narada şi Vyasa, O, rege. Cel cu ochi de lotus şi cu braţe puternice, Vasudeva, încă fiind copil (în formă umană), a realizat marele fapt de a-l ucide pe Kansa pentru uşurarea neamului său. Nu îndrăznesc, O, fiu al lui Kunti, să enumăr faptele acestei Fiinţe Antice şi Eterne, O, Yudhishthira. Fără îndoială, O, fiule, mari şi înalte foloase vei culege tu, care îl ai pe cel mai de frunte dintre toţi oamenii, adică pe Vasudeva, drept prieten. Îl deplâng pe ticălosul Duryodhana chiar şi pentru lumea viitoare în care a plecat. Pentru el întregul pământ a fost depopulat de seminţe şi elefanţi. Într-adevăr, prin vina lui Duryodhana, a lui Karna, a lui Shakuni şi a lui Duhsasana, al patrulea la număr, Kuruvii au pierit.

Vaisampayana a continuat: În timp ce cel mai important dintre oameni, şi anume fiul lui Ganga, i se adresa în acest fel, regele Kuru (Yudhishthira) a rămas complet tăcut în mijlocul acelor persoane cu suflet înalt (care se adunaseră pentru a asculta discursurile lui Bhishma). Toţi regii, cu Dhritarashtra printre ei, au fost cuprinşi de uimire auzind cuvintele strămoşului Kuru. În mintea lor, l-au venerat pe Krishna şi apoi s-au întors spre el cu mâinile împreunate în semn de respect. Rishi, cu Narada în frunte, au acceptat şi au aplaudat cuvintele lui Bhishma şi le-au aprobat cu bucurie. Acestea au fost minunatele discursuri recitate de Bhishma, pe care fiul lui Pandu (Yudhishthira) şi toţi fraţii săi le-au ascultat cu bucurie. Ceva mai târziu, când regele (Yudhishthira) a văzut că fiul lui Ganga, care dăruise bogăţii abundente ca daruri brahmanilor în cadrul sacrificiilor pe care le-a săvârşit, s-a odihnit şi şi-a revenit, inteligentul rege l-a întrebat încă o dată astfel:

SECŢIUNEA CXLIX

Vaisampayana a spus: După ce a ascultat toate îndatoririle în întregime şi toate acele acte şi obiecte sacre care curăţă fiinţele umane de păcatele lor, Yudhishthira s-a adresat încă o dată fiului lui Santanu cu următoarele cuvinte.

Yudhishthira a spus: Cine poate fi considerat singurul zeu din lume? Cine poate fi considerat singurul obiect care este singurul nostru refugiu? Cine este cel pe care, venerându-l sau cântându-i laudele, fiinţa umană ar obţine ceea ce este benefic? Care este religia care, în opinia ta, este cea mai importantă dintre toate religiile? Care sunt acele *mantre* prin recitarea cărora o fiinţă vie se eliberează de legăturile naşterii şi vieţii?

Bhishma a spus: Oricine ar trebui, întotdeauna, cu promptitudine şi aruncând la o parte toată lenevia, să laude laudele Acelui Domn al universului, acel zeu al zeilor (şi anume, Vasudeva), care este Nelimitat şi cel dintâi dintre toate Fiinţele, rostind Miile Lui de nume. Prin venerarea întotdeauna cu reverenţă şi devoţiune a acelei Fiinţe imuabile, prin meditaţia asupra Lui, prin lăudarea Lui şi plecând capul înaintea Lui, şi prin îndeplinirea de jertfe pentru El, într-adevăr, prin lăudarea neîncetată a lui Vishnu, care nu are început şi sfârşit sau distrugere, care este Domnul Suprem al tuturor lumilor, şi care este Stăpânul şi Cel ce controlează universul, se poate reuşi să se

325 *Vasudeva* este Narayana, iar Arjuna este Nara. Nara şi Narayana au practicat penitenţe severe la Vadari, pe versantul muntelui Himavat, timp de multe mii de ani. Vyasa a adoptat ulterior Vadari ca loc de retragere.

transcende toată durerea. Într-adevăr, El este devotat Brahmanilor, experimentat în toate datoriile şi practicile, cel ce sporeşte faima şi realizările tuturor oamenilor, stăpânul tuturor lumilor, minunat peste măsură şi cauza primordială a originii tuturor creaturilor. Chiar aceasta, în judecata mea, este prima religie dintre toate religiile, şi anume, unul ar trebui să-l venereze şi să-i laude întotdeauna cu devoţiune pe ochi-de-lotus Vasudeva. El este Energia supremă. El este Penitenţa supremă. El este Brahma cel suprem. El este refugiul suprem. El este cel mai sfânt dintre toţi sfinţii, cel mai propice dintre toate obiectele propice. El este zeul tuturor zeilor şi El este tatăl imuabil al tuturor creaturilor. La venirea Yugăi primordiale, toate creaturile izvorăsc din El. La expirarea, din nou, a unei Yuga, toate lucrurile dispar în El.[326] Ascultă, O, rege, miile de nume, care posedă mare eficacitate în distrugerea păcatelor, ale celui dintâi din toate lumile, acel Stăpân al universului, şi anume Vishnu. Toate acele nume derivate din atributele Sale, secrete şi bine-cunoscute, ale lui Vasudeva cu suflet nobil, pe care le-au cântat Rishii, ţi le voi recita pentru binele tuturor. Acestea sunt: **Om**! Cel care intră în toate lucrurile, în afara Lui însuşi, Cel care acoperă toate lucrurile, Cel căruia i se aduc ofrande jertfelnice, Stăpânul Trecutului, Prezentului şi Viitorului, Creatorul (sau Distrugătorul) tuturor lucrurilor existente, Susţinătorul tuturor lucrurilor existente, Existentul, Sufletul tuturor, Originatorul tuturor lucrurilor (I--IX); cu Sufletul purificat, Sufletul Suprem, Refugiul suprem al tuturor celor eliberaţi, Imuabilul, Cel care stă ascuns într-o teacă, Martorul, Cel care cunoaşte teaca materială în care sălăşluieşte, Indestructibilul (X--XVII);[327] Cel pe care mintea se odihneşte în timpul abstracţiei yoghine, Ghidul sau conducătorul tuturor celor cunoscători de Yoga, Stăpânul atât al Pradhana (sau Prakriti) cât şi al Purusha. Cel care a luat o formă umană cu un cap de leu, Cel cu înfăţişare şi înzestrări frumoase, Cel cu păr frumos, cel dintâi dintre Purushaşi (XVIII—XXIV);[328] întruchiparea tuturor lucrurilor, Distrugătorul tuturor lucrurilor, Cel care transcende cele trei atribute de *Sattwa*, *Rajas* şi *Tamas*, Nemobilul, Începutul tuturor lucrurilor, Receptorul în care se scufundă toate lucrurile la Dizolvarea universală, Imuabilul, Cel care se naşte din propria sa voinţă, Cel care face ca faptele tuturor fiinţelor vii să dea roade (sub formă de bine sau rău) Susţinătorul tuturor lucrurilor, Sursa din care au izvorât elementele primordiale, Cel Puternic, Cel în care se află Stăpânirea nelimitată asupra tuturor lucrurilor (XXV—XXXVII);[329] Cel născut din Sine, Cel care aduce fericire celor ce Îl venerează, Geniul conducător (de formă aurie) din mijlocul discului Solar, ochiul-de-lotus, Cel cu vocea puternică, Cel care nu are început şi nici sfârşit. Cel care susţine universul (sub forma lui Ananta şi alţii), Cel care orânduieşte toate faptele şi fructele lor, Cel care este superior Bunicului Brahma (XXXVIII—XLVI);[330] Cel nemăsurat, Stăpânul simţurilor (sau Cel

---

326 Înţelepţii hinduşi nu încearcă niciodată să speculeze asupra creaţiei originale a universului. Speculaţiile lor se referă însă la ceea ce se numeşte *Avantara srishti* sau creaţia care izvorăşte odată cu trezirea lui Brahman. Creaţia şi distrugerea au avut loc neîncetat şi vor avea loc neîncetat. Creaţia originală este imposibil de conceput, deoarece eternitatea nu poate avea un început.

327 *Putatman* înseamnă „suflet purificat”. Aceasta implică faptul că, deşi El este Domnul sau stăpânul tuturor obiectelor existente, totuşi El este disociat de ele. Refugiul celor eliberaţi — Comp. Gila, *”Mamupetya tu Kaunteyapunarjanma na vidyate*”, etc., Purusha este Cel care se află într-o *pura* sau conacul cu nouă uşi, adică corpul. *Sakshi* sau Martorul implică faptul că El vede toate lucrurile direct, fără niciun mijloc care să-I obstrucţioneze vederea. *Kshetrajna* implică *Chit*-ul care se află în interiorul corpului şi care cunoaşte corpul; cu toate acestea, fiind inert, nu este conştient de *Chit*-ul pe care îl deţine.

328 El este numit Yoga deoarece mintea se odihneşte asupra Lui în timp ce se află în abstracţia Yoga. *Pradhana*, în filozofia *Sankhya*, este un alt nume al lui Prakriti sau Natura originară. Toate lucrurile au izvorât din uniunea dintre Prakriti şi Purusha. Vasudeva, însă, transcende Prakriti şi Purusha şi este Domnul lor. *Narasinghavapu* a luat forma umană cu cap de leu pentru a-l ucide pe *Asura* Hiranyakasipu, tatăl lui Prahlada.

329 *Sarva* implică sursa tuturor lucrurilor existente şi neexistente şi aceea în care toate lucrurile existente şi neexistente se contopesc la dizolvarea universală. *Sambhava* îl semnifică pe Cel care se naşte din propria voinţă. Faptele nu-L pot atinge. Naşterea tuturor celorlalte fiinţe este determinată de faptele lor din vieţile anterioare. Comf. *Gita*, *Paritranaya sadhunam* etc. *sambhavami yuge yuge*. *Bhuvana* înseamnă cel care leagă faptele de roadele lor respective, adică cel datorită căruia fericirea şi nefericirea tuturor creaturilor decurg din fapte.

330 *Sambhu* se referă la cel a cărui naştere nu a fost determinată de circumstanţe externe sau de alte influenţe decât propria dorinţă, naşterea tuturor celorlalte creaturi fiind determinată de forţe externe lor. *Aditya* poate însemna, de asemenea, cel mai important dintre zeii numiţi în mod special Adityas. Ei sunt în număr de doisprezece. *Dhatri* p. 329 poate însemna, de asemenea, cel care susţine totul în univers prin multiplicarea infinită a Sinelui. *Dhaturuttama* poate, în plus, să însemne cel care, ca *Chit*, este superior tuturor elementelor precum Pământul, Apa etc., care constituie tot ceea ce nu este *Chit*.

cu şuviţe de păr încreţite), Cel din cărui buric a izvorât lotusul primordial, Stăpânul tuturor zeităţilor, Artizanul universului, *Mantra*, Cel care slăbeşte sau usucă toate lucrurile, Cel care este vast, Cel străvechi, Cel care este statornic (XLVII—LVI).[331] Cel care nu poate fi prins (nici de simţuri, nici de minte), Cel Etern, Krishna, Cel cu ochii roşii, Cel care ucide toate creaturile la momentul dizolvării universale. Cel care este vast pentru înţelepciune şi putere şi alte atribute de acest gen, Cel care locuieşte în trei părţi (superioară, mijlocie şi inferioară) ale fiecărei creaturi. Cel care curăţă, este propice şi înalt (LVII—LXIV).[332] Cel care îndeamnă toate creaturile în privinţa tuturor faptelor lor. Cel ce pune în acţiune suflările vieţii. Cel ce dă viaţă tuturor creaturilor vii, cel mai Vârstnic, cel Întâi dintre toţi cei consideraţi Stăpâni ai tuturor creaturilor, Cel ce are aur în abdomenul Său, Cel ce are Pământul drept abdomen al Său, Stăpânul lui Sri sau Lakshmi, Cel ce L-a ucis pe Madhu (LXV—LXXII)[333]: cel Atotputernic, Cel înzestrat cu mare putere, Cel înarmat cu arcul, Cel ce posedă o minte capabilă să cuprindă conţinutul tuturor tratatelor, Cel ce rătăceşte prin univers, călărind pe Garuda. Cel ce este potrivit ofrandelor făcute Lui şi care are puterea de a le savura corespunzător, cel Fără egal, Cel care nu poate fi descurajat, Cel ce cunoaşte toate faptele săvârşite, Cel ce este identic cu toate faptele, Cel ce se odihneşte pe Sinele Său adevărat (LXXIV-LXXXIV) [334] Stăpânul tuturor zeilor, Cel ce este Scăparea tuturor, întruparea celei mai înalte fericiri, Cel al cărui sământă este universul, Cel ce este sursa tuturor lucrurilor, ziua (ca urmare a trezirii Sale a lui Jiva, care este cufundat în somnul ignoranţei), Anul, Şarpele (datorită faptului că nu poate fi prins), întruparea Convingerii, Cel ce vede toate lucrurile (LXXXV--XCIV):[335] Cel Născut, Stăpânul tuturor creaturilor, Cel ce a atins succesul, Cel ce este Succesul însuşi, Cel ce este începutul tuturor lucrurilor (datorită faptului că este cauza tuturor lucrurilor), Cel ce este deasupra deteriorării, Cel ce este Dreptatea sub forma taurului bovin şi a marelui mistreţ care a ridicat Pământul scufundat, Cel ce are sufletul inestimabil, Cel ce stă retras de orice fel de uniune (XCV--CIII); [336] Cel ce este Pauaka printre zeii numiţi Vasu (sau, Cel ce locuieşte în închinătorii Săi). Cel

---

331 *Aprameya* este, literalmente, nemăsurabil. Sankara explică astfel: El nu are atribute precum sunetul etc.; în consecinţă, El nu este un obiect al percepţiei directe prin simţuri; nici nu poate fi un obiect al deducţiei, deoarece nu există nimic care să aibă aceleaşi atribute ca ale Lui etc. Inconcepibilitatea Lui este fundamentul nemăsurabilităţii Lui. *Hrishikesa* este considerat de către savanţii europeni un cuvânt îndoielnic. Comentatorii hinduşi nu îl consideră astfel. El implică stăpânul simţurilor, adică Cel care are simţurile sale sub control complet. Sau poate însemna Cel care influenţează simţurile altora, adică îi determină să-şi exercite funcţiile. Sankara propune o altă semnificaţie, adică, cel care este forma Soarelui sau a Lunii şi, ca atare, razele de lumină care emană din aceste lumini şi bucură toate creaturile sunt firele de păr de pe capul Său. Manu este un alt nume pentru *Mantra* sau cuvintele sacre care au o mare eficacitate.

332 *Krishna* este unul dintre cele mai importante nume ale Dumnezeului suprem. Înseamnă Cel care este mereu în extaz de bucurie. Provine din **krish**, care înseamnă *a fi*, şi **na**, care înseamnă Eliberarea finală sau încetarea existenţei; compusul înseamnă probabil Cel în care toate atributele au fost stinse; prin urmare, absenţa schimbării, a durerii, a darului etc. sau bucuria eternă şi supremă. *Lohitaksha* înseamnă „cu ochi roşii”, deoarece ochii Săi au culoarea cuprului lustruit. *Pratardana*, potrivit lui Sankara, înseamnă „ucigaşul tuturor creaturilor”. Alţii îl interpretează ca fiind cel care distruge tristeţea adoratorilor Săi. *Prabhuta* este Cel care este Mare sau Vast ca urmare a Cunoaşterii, Puterii, Energiei şi Renunţării etc.; *Pavitram*, *Mangalam*, *Param* ar trebui considerate ca un singur nume, deşi fiecare dintre ele are un înţeles separat.

333 *Pranada* este interpretat în moduri diferite. Poate însemna Cel care face ca suflul vieţii să funcţioneze; Cel care, pe măsură ce Timpul suspendă suflul vieţii (adică ucide toate creaturile); Cel care conectează suflul vieţii (adică îl pune în mişcare atunci când este ameninţat cu dispariţia; prin urmare, vindecătorul bolilor). *Prana* îl implică pe Cel care este cauza vieţii fiecărei creaturi vii, fiind El Însuşi, ca să zicem aşa, suflul vieţii care le inspiră. *Hiranyagarbha* îl semnifică pe Cel care este identic cu Strămoşul. *Bhugarbha* este cel care are Pământul ca abdomen, ceea ce implică faptul că toate lucrurile de pe Pământ se află în abdomenul Său.

334 *Atmavan*, se spune că alte fiinţe sunt *Sariravan*, *Indhyavan* etc., ca urmare a posesiunii unor atribute precum *Sarira*, *Indriya* etc. Dar Divinitatea Supremă nu este altceva decât suflet. El se bazează pe propria sa natură sau esenţă adevărată, fără a avea nevoie de nimic străin, precum zeităţile sau fiinţele umane, pe care să trăiască sau să existe.

335 *Aha* este ziua; El este numit astfel deoarece Jiva este, ca să zicem aşa, trezit când se duce la El. Atâta timp cât Jiva se află la distanţă de El, el este cufundat în somnul *Avidya* sau *Nescience* (un cuvânt fericit pe care profesorul Max Muller l-a inventat) *Samvaisara* sau anul El este numit astfel deoarece Timpul este esenţa Sa. Vyala — El este un şarpe uriaş şi feroce care inspiră teamă.

336 *Vrishakapi* este explicat altfel de Valadeva Vidyabhushan, ca Cel care revarsă binecuvântări asupra adoratorilor Săi şi îi face pe toţi duşmanii Săi să tremure de frică.

cu suflet liberal, eliberat de mânie, ură, mândrie şi alte pasiuni rele. Adevăr al cărui suflet este echilibrat datorită imparţialităţii Sale depline, Cel ce a fost măsurat de închinătorii Săi, Cel ce este întotdeauna egal, fiind deasupra oricărei schimbări sau modificări, Cel ce nu refuză niciodată să îndeplinească dorinţele închinătorilor Săi, Cel al cărui ochi sunt ca petalele de lotus, Cel ale cărui fapte sunt întotdeauna caracterizate de Dreptate (sau Cel ce este întotdeauna angajat în îndeplinirea dorinţelor celor devotaţi Lui), Cel ce are forma Dreptăţii (CIV—CXIII); Cel ce distruge toate creaturile (sau durerile lor), Cel cu multe capete, Cel ce susţine universul, Cel ce este sursa universului, Cel de renume pur sau fără pată, Cel Nemuritor, Cel ce este Etern şi Fix, Cel ce are membre frumoase, (sau, a cărui ascensiune este cea mai bună dintre toate faptele), Cel ce are o astfel de cunoaştere având penitenţa drept indicaţie că este capabil să agite Prakriti pentru a evolua universul din ea (CXIV—CXXII); Cel ce merge peste tot (în sensul de a prevala toate lucrurile ca sursa lor), Cel Atotştiutor, Cel ce străluceşte în strălucire nemodificată, Cel ale cărui trupe sunt pretutindeni (sub forma asociaţilor devotaţi), (sau Cel la vederea căruia trupele Danava se risipesc în toate direcţiile). Cel dorit (sau căutat) de toţi (sau, Cel ce îşi zdrobeşte toţi duşmanii), Cel ce este *Veda*, Cel ce cunoaşte *Veda*, Cel ce cunoaşte toate membrele (sau ramurile) *Veda*, Cel ce reprezintă membrele (sau ramurile) *Veda* (adică toate ştiinţele auxiliare), Cel ce stabileşte interpretările *Vedelor.* Cel ce nu are superior în înţelepciune (CXXIII—CXXXIII): Celălalt, care este stăpânul tuturor lumilor, Celălalt, care este stăpânul zeităţilor, Celălalt, care este Supraveghetorul atât a Dreptăţii, cât şi a Nedreptăţii (pentru a acorda fructele acestora celor care o caută pe una sau pe cealaltă), Celălalt, care este atât Efect, cât şi Cauză, (sau, a Cărui viaţă nu a fost determinată de fapte îndeplinite într-o ocazie anterioară în consecinţă cu faptul că transcende Prakriti). Celălalt, care este cu patru suflete (în consecinţă cu cele patru forme ale Sale de *Aniruddha*, *Pradyumna*, *Sankarshana* şi *Vasudeva*). Celălalt, care este cunoscut prin patru forme (mai sus menţionate), Celălalt, care are patru coarne (care au apărut pe El când şi-a asumat o formă umană cu cap de leu pentru a ucide şeful Asura Hiranya-Kasipu), Celălalt, care are patru braţe (pentru a ţine scoica, discul, buzduganul şi floarea de lotus) (CXXXIV—CXLI); Celălalt, care străluceşte de efervescenţă, Celălalt, care este dătătorul de hrană şi îi îngrijeşte pe cei buni; Celălalt, care nu tolerează sau nu trece cu vederea pe cei răi, (sau, Cel care tolerează abaterile ocazionale ale adepţilor Săi); Celălalt, care a existat înainte ca universul să înceapă să prindă viaţă; Celălalt, care este fără pată; Celălalt, care este mereu victorios; Celălalt, care învinge chiar şi zeităţile; Celălalt, care este cauza materială a universului; Celălalt, care sălăşluieşte în mod repetat în cauzele materiale (CXLII--CL); Celălalt, care este fratele mai mic al lui Indra, (sau Cel care îl transcende pe Indra în realizări şi atribute). Celălalt, care s-a născut ca pitic (din Aditi de către soţul ei Kasyapa pentru a-l înşela pe regele *Asura* Vali de suzeranitatea celor trei lumi, şi a i-o acorda lui Indra, care fusese deposedat de ea), Celălalt, care este înalt (o aluzie la forma universală vastă pe care şi-a asumat-o la sacrificiul lui Vali pentru a acoperi Cerul, Pământul şi regiunile de Jos cu trei paşi ai Săi). Cel ale cărui fapte nu sunt niciodată zadarnice, Celălalt, care curăţă (pe cei care Îl venerează, pe cei care aud de El şi pe cei care se gândesc la El), Celălalt, care este înzestrat cu energie şi forţă preeminentă, Celălalt, care transcende pe Indra în toate atributele, Celălalt, care îşi acceptă toţi închinătorii, Celălalt, care este Creaţia însăşi în consecinţă cu faptul că este Cauza ei, Celălalt, care îşi susţine sinele în aceeaşi formă fără a fi vreodată supus naşterii, creşterii sau morţii, Celălalt, care susţine toate creaturile în funcţiile lor respective din univers, Celălalt, care controlează inimile tuturor creaturilor (CLI--CLXII); Celălalt, care merită să fie cunoscut de cei care doresc să obţină ceea ce este pentru cel mai înalt bine al lor; Cel care este medicul celest în forma de Dhanwantari, (sau Cel care vindecă acea primă dintre toate bolile, şi anume, legăturile care leagă pe cineva de lume); Celălalt, care este mereu angajat în Yoga; Celălalt, care ucide Asura mari pentru stabilirea Dreptăţii; Celălalt, care este Stăpânul acelei Lakshmi care a ieşit din ocean când a fost amestecat de zei şi de Asura, (sau, Cel care preţuieşte atât desele prosperităţii, cât şi pe cele ale învăţăturii): Celălalt, care este miere (în consecinţă cu plăcerea pe care o dă celor care reuşesc să aibă o gustare din El); Celălalt, care transcende simţurile (sau este invizibil pentru cei care Îl evită); Celălalt, care este înzestrat cu mari puteri de iluzie (manifestate în înşelarea Lui Mahadeva şi a zeilor în numeroase ocazii); Celălalt, care îşi manifestă mare energie (în realizarea de isprăvi măreţe);

Celălalt, care transcende pe toți în forță (CLXIII—CLXXII); Celălalt, care transcende pe toți în inteligență; Celălalt, care transcende pe toți în putere; Celălalt, care transcende pe toți în abilitate; Celălalt, care descoperă universul prin efervescența emanată din trupul Său; Cel al cărui trup este incapabil de a fi determinat de ochi (sau de orice alt organ de cunoaștere senzorială); Cel, care este înzestrat cu toată frumusețea; Cel al cărui suflet este incapabil de a fi înțeles de către zei sau oameni; Cel, care a ținut pe spatele Său, în forma de țestoasă vastă, muntele uriaș, Mandara, care a fost făcut toiag de amestecare de către zei și Asura când s-au pus să amestece marele ocean pentru a obține de acolo toate obiectele de valoare ascunse în abisul ei; (sau, Cel care a susținut munții Govardhana din pădurile Brinda pentru a proteja locuitorii acelui loc încântător, care erau obiecte speciale ale milei Sale, de furia lui Indra care a turnat ploi neîncetate zile întregi cu scopul de a îneca orice) (CLXXIII—CLXXX); Cel care își poate arunca săgețile la o distanță mare, străpungând orice obstacol de orice fel; Cel, care a ridicat Pământul scufundat, asumând forma de Mistreț puternic; Cel în abisul Căruia locuiește zeița Prosperității; (sau Cel care este identic cu Kama, stăpânul lui Rati); Cel care este Refugiul celor drepți; Cel care nu poate fi câștigat fără devoțiune totală; (sau, Cel care nu poate fi zidit sau reținut de nimeni care își manifestă puterile); Cel care este încântarea zeităților, sau, Cel care întruchipează împlinirea bucuriei; Cel care a salvat Pământul scufundat; (sau Cel care înțelege imnurile adresate Lui de către devoții Săi); Cel care este Stăpânul tuturor persoanelor elocvente (sau Cel care alungă calamitățile tuturor celor care Îl cunosc) (CLXXXL--CLXXXVIII); Cel care este plin de o strălucire orbitoare) Cel care a potolit suferințele celor care I se închină; (sau, Cel care își asumă forma lui Yama, Distrugătorul universal, pentru a pedepsi toate persoanele care își neglijează datoriile); Cel care și-a asumat forma unei Lebede pentru a comunica *Vedele* bunicului Brahman; (sau, Cel care intră în corpurile tuturor persoanelor); Cel care are pe Garuda, prințul ființelor cu pene ale văzduhului, drept vehicul al Său; Cel care este cel dintâi dintre șerpi datorită identității Sale cu Sesha sau Ananta, care susține pe capul său vastul Pământ, (sau, Cel care are pe capul prințului șerpilor un pat în care El zace adormit pe vasta întindere a apei după dizolvarea universului); Cel al cărui ombilic este la fel de frumos ca aurul; Cel care a îndurat cele mai severe asceze în forma lui Narayana la Vadari pe pieptul Himavatului; Cel al cărui ombilic seamănă cu un lotus; (sau, Cel din al cărui ombilic a ieșit lotusul primordial în care s-a născut bunicul Brahma); Cel care este Domnul tuturor creaturilor (CLXXXIX--CXCVII); Cel care transcende moartea; (sau, Cel care îndepărtează Moartea de cei care Îi sunt devotați); Cel care aruncă întotdeauna o privire binevoitoare asupra celor care I se închină; (sau, Cel care vede toate lucrurile din univers); Cel care distruge toate lucrurile; (sau, Cel care udă cu nectar pe toți cei care Îl venerează cu devoțiune neabătută); Cel care este Cel ce ordonează toți ordonatorii; (sau, Cel care unește toate persoanele cu consecințele faptelor lor); Cel care Însuși se bucură și suportă rodul tuturor faptelor, (sau, Cel care și-a asumat forma lui Rama, fiul lui Dasaratha, și plecând în exil la porunca tatălui Său, a încheiat un tratat cu Sugriva, șeful Maimuțelor, pentru a-l ajuta să-și recupereze regatul din strânsoarea fratelui său mai mare Vali, în schimbul asistenței pe care i-a promis-o Sugriva pentru a-și recupera soția Sita, răpită de acel Rakshasa și dusă în insula sa Lanka, de la Ravana), Cel care este întotdeauna de aceeași formă; (sau, Cel care este extrem de afectuos față de cei care I se închină); Cel care se mișcă mereu; (sau, Cel care are forma lui Kama care izvorăște în inima fiecărei creaturi); Cel care este intolerabil pentru Danavas și Asuras (sau, Cel care și-a salvat soția Sita după ce l-a ucis pe Ravana, sau, Cel care arată compasiune chiar și față de Chandalas și membrii altor caste inferioare atunci când I se apropie cu devoțiune, aluzie la prietenia Sa, sub forma lui Rama, cu Guhaka, șeful Chandalilor, locuitori ai ținutului cunoscut sub numele de Sringaverapura); Cel care pedepsește pe cei răi; (sau, Cel care reglementează conduita tuturor persoanelor prin preceptele *Srutirilor* și *Smritirilor*); Cel a cărui suflet are cunoaștere adevărată drept indicație; (sau, Cel care l-a distrus pe Ravana, dușmanul zeilor, asumându-și forma lui Rama plină de compasiune și alte virtuți amabile); Cel care distruge dușmanii zeităților (sau, Cel care îi ucide pe cei care împiedică sau interzic oferirea de daruri persoanelor demne) (CXCVII—CCVIII); Cel care este instructorul în toate științele și tatăl tuturor; Cel care este instructorul chiar și al bunicului Brahma; Cel care este locuința sau locul de odihnă al tuturor creaturilor; Cel care este binefăcătorul celor buni și este liber de pata minciunii; A cărui măreție este imposibil de zădărnicit;

Cel care nu priveşte niciodată acţiunile care nu sunt sancţionate sau aprobate de scripturi; Cel care priveşte acţiunile care sunt sancţionate sau aprobate de scripturi; (sau, Acela al cărui ochi nu clipeşte şi nu doarme niciodată); Acela care poartă ghirlanda neştearsă a victoriei numită *Vaijayanti*; Acela care este Domnul cuvântului şi care este înzestrat cu o mare liberalitate, încât i-a salvat pe cei mai de jos dintre cei de jos şi pe cei mai ticăloşi dintre cei ticăloşi acordându-le mila Sa (CCLX--CCXVIII); Acela care îi conduce pe cei ce doresc Emanciparea la cea mai înaltă dintre toate stările, şi anume Emanciparea însăşi; (sau, Acela care îşi asumă forma unui Peşte mare şi, scufundându-se prin vasta întindere a apelor care acoperă Pământul atunci când vine dizolvarea universală, şi trăgând barca legată de coarnele Sale, îi conduce pe Manu şi pe alţii în siguranţă); Acela care este liderul tuturor creaturilor; (sau, Acela care se joacă în vasta întindere a apelor care copleşesc toate lucrurile la dizolvarea universală); Acela ale cărui cuvinte sunt *Veda* şi care a salvat *Vedele* când au fost scufundate în ape la dizolvarea universală; Acela care este cel ce îndeplineşte toate funcţiile din univers; Acela care îşi asumă forma vântului pentru a face toate fiinţele vii să acţioneze sau să se străduiască; (sau, Acela ale cărui mişcări sunt întotdeauna frumoase, sau, care doreşte ca fiinţele Sale să Îl preamărească); Acela care este înzestrat cu o mie de capete; Acela care este Sufletul universului şi, ca atare, cuprinde toate lucrurile; Acela care are o mie de ochi şi o mie de picioare; (CCXIX--CCXXVT); Acela care pune roata universului să se învârtă la voia Sa; Acela al cărui suflet este eliberat de dorinţe şi care transcende acele stări care îl investesc pe Jiva şi de care Jiva este pasibil; Acela care este ascuns vederii tuturor celor ataşaţi de lume; (sau, Acela care a acoperit ochii tuturor oamenilor cu banda ignoranţei); Acela care îi zdrobeşte pe cei ce se îndepărtează de El; Acela care pune zilele să înceapă în virtutea faptului că este identic cu Soarele; Acela care este distrugătorul Timpului care distruge totul; Acela care duce ofrandele turnate pe focul sacru la cei pentru care sunt destinate; (sau, Acela care poartă universul, aşezându-l pe doar o mică parte a corpului Său); Acela care nu are început; (sau, Acela care nu are o locuinţă fixă) Acela care susţine Pământul în spaţiu (sub forma lui Sesha, sau, o salvează sub forma mistreţului mare sau o susţine ca un pervaz subtil) (CCXXVII— CCXXXV); Acela care este extrem de înclinat spre milă, încât acordă fericire chiar şi duşmanilor precum Sisupala; Acela care a fost eliberat de atributele *Rajas* (pasiune) şi *Tamas* (întuneric), astfel încât este pur sau nepătat *Sattwa* prin sine însuşi; (sau, Acela care a atins împlinirea tuturor dorinţelor Sale); Acela care susţine universul; Acela care hrăneşte (sau se bucură de univers); Acela care se arată în putere infinită; Acela care îi onorează pe zei, pe Pitri şi pe propriii Săi închinători; Acela care este onorat sau adorat de cei care sunt ei înşişi onoraţi sau adoraţi de alţii; (sau, Acela ale cărui fapte sunt toate frumoase şi durabile); Acela care îndeplineşte scopurile altora; (sau, Acela care este binefăcătorul altora); Acela care retrage toate lucrurile în Sine la dizolvarea universală; (sau, Acela care distruge duşmanii zeilor sau ai închinătorilor Săi); Acela care are apele ca locuinţă; (sau, Acela care este Singurul Refugiu al tuturor fiinţelor sau Acela care distruge ignoranţa tuturor fiinţelor (CCXXXVI—CCXLVI); Acela care se distinge deasupra a tot, Acela care îi îngrijeşte pe cei drepţi, Acela care curăţă toate lumile, Acela care încununează cu împlinire dorinţele tuturor fiinţelor, Acela ale cărui dorinţe sunt întotdeauna încununate cu împlinire, Acela care dă succes tuturor, Acela care dăruieşte succes celor care Îl solicită pentru asta (CCXLVII—CCLVI); Acela care prezidează toate zilele sfinte; (sau, Acela care îl copleşeşte pe Indra însuşi cu atributele Sale excelente), Acela care revarsă toate obiectele dorinţei asupra închinătorilor Săi, Acela care merge peste întregul univers, Acela care oferă excelentul set de trepte constituit din Dreptate (celor care doresc să urce în cel mai înalt loc); Acela care are Dreptatea în abdomenul Său; (sau, Acela care îl protejează pe Indra ca o mamă îşi protejează copilul în pântece); Acela care îi măreşte (pe închinătorii Săi), Acela care se întinde pentru a deveni universul vast, Acela care este separat de toate lucrurile (deşi le cuprinde); Acela care este receptorul oceanului de Sruti (CCLVII--CCLXIV); Acela care este înzestrat cu braţe excelente (adică, braţe capabile să susţină universul); Acela care nu poate fi purtat de nicio fiinţă, Acela din care au izvorât sunetele numite Brahman (sau *Veda*), Acela care este Stăpânul tuturor Stăpânilor universului, Acela care este dătătorul de bogăţii, Acela care locuieşte în propria Sa putere, Acela care este multiform, Acela care are o formă vastă, Acela care sălăşluieşte în forma de Jertfă în toate animalele, Acela care face ca toate lucrurile să fie afişate (CCLXV--CCLXXIV),

Acela care este înzestrat cu mare forţă, energie şi splendoare; Acela care Se arată în forme vizibile închinătorilor Săi, Acela care îi arde pe cei nedrepţi cu energia Sa arzândă, Acela care este îmbogăţit cu cele şase atribute (de avuţie, etc.), Acela care i-a împărtăşit *Veda* Bunicului Brahma, Acela care este de forma Samacelor, Rik-urilor şi Yajus-urilor (din *Veda*); Acela care îi linişteşte pe închinătorii Săi arşi de afecţiunile lumii ca razele lunii care răcoresc toate fiinţele lumii, Acela care este înzestrat cu o strălucire ca cea a soarelui (CCLXXV— CCLXXXII); Acela din a cărui minte a izvorât Luna, Acela care străluceşte în propria Sa strălucire, Acela care hrăneşte toate fiinţele ca lumina marcată de iepure, Acela care este Stăpânul zeilor, Acela care este marele medicament pentru boala ataşamentului faţă de lume, Acela care este marele pod al universului, Acela care este înzestrat cu cunoaştere şi alte atribute care nu sunt niciodată zadarnice şi cu o putere care nu poate fi oprită (CCLXXXIII—CCLXXXIX); Acela care este solicitat de toate fiinţele în orice moment, şi anume, Trecutul, Prezentul şi Viitorul; Acela care îi salvează pe închinătorii Săi aruncându-le priviri pline de bunătate, Acela care sfinţeşte chiar şi pe cei sfinţi; Acela care uneşte suflul vieţii cu Sufletul; (sau, Acela care îşi asumă forme diverse pentru a proteja atât pe cei Eliberaţi, cât şi pe cei Neeliberaţi); Acela care ucide dorinţele celor care sunt Eliberaţi; (sau, Acela care împiedică apariţia dorinţelor rele în mintea închinătorilor Săi); Acela care este tatăl lui Kama (principiul dorinţei sau al lăcomiei); Acela care este cel mai agreabil, Acela care este dorit de toate fiinţele, Acela care dă împlinirea tuturor dorinţelor, Acela care are abilitatea de a îndeplini toate actele (CCXC—CCXCIX); Acela care pune în mişcare cele patru Yuga; Acela care face ca Yuga-urile să se învârtă continuu ca pe o roată, Acela care este înzestrat cu diverse tipuri de iluzie (şi, prin urmare, cauza din care izvorăsc diferitele tipuri de acte care disting diferitele Yuga); Acela care este cel mai mare mâncător (în virtutea faptului că înghite toate lucrurile la sfârşitul fiecărei *Kalpa*); Acela care nu poate fi prins (de cei care nu sunt închinătorii Săi); Acela care este manifest (fiind extrem de vast); Acela care subjugă mii de duşmani (ai zeilor); Cel ce subjugă nenumăraţi duşmani (CCC--CCCVIII); Cel dorit (chiar şi de către Bunicul cel mare şi Rudra, sau Cel adorat în jertfe); Cel ce este distins deasupra tuturor; Cel dorit de cei înzestraţi cu înţelepciune şi dreptate; Cel ce are o podoabă de pene (de păun) pe coiful Său; Cel ce ameţeşte toate creaturile cu Iluzia Sa; Cel ce revarsă harul Său asupra tuturor închinătorilor Săi; Cel ce ucide mânia celor drepţi; Cel ce umple pe cei nedrepţi de mânie; Cel ce este împlinitorul tuturor faptelor; Cel ce ţine universul în braţele Sale; Cel ce susţine Pământul (CCCIX--CCCXVIII); Cel ce transcende cele şase modificări binecunoscute (de început, naştere sau apariţie, creştere, maturitate, declin şi dizolvare); Cel ce are o mare celebritate (în urma faptelor Sale); Cel ce face să trăiască toate fiinţele vii (ca urmare a faptului că este sufletul omniprezent); Cel ce dă viaţă; fratele mai mic al lui Vasava (sub forma Upendra sau piticul); Cel ce este receptaculul tuturor apelor din univers; Cel ce acoperă toate creaturile (ca urmare a faptului că este cauza materială a tot); Cel ce nu este niciodată nepăsător (fiind întotdeauna deasupra erorii); Cel ce este aşezat în propria Sa glorie (CCCXIX--CCCXXVII); Cel ce curge sub forma de nectar; (sau, Cel ce usucă toate lucrurile); El susţine calea dreptăţii; Cel ce poartă povara universului; Cel ce dă daruri de dorit celor ce le cer: Cel ce face vânturile să sufle; Cel ce este fiul lui Vasudeva; (sau, Cel ce acoperă universul cu iluziile Sale şi se joacă în mijlocul lui); Cel ce are o strălucire extraordinară; Cel ce este cauza originară a zeilor; Cel ce străpunge toate oraşele ostile (CCCXXVIII-CCCXXXVI); Cel ce transcende toată tristeţea şi durerea; Cel ce ne conduce în siguranţă peste oceanul vieţii sau al lumii; Cel ce alungă din inimile tuturor închinătorilor Săi frica de naştere din nou; Cel ce posedă un curaj şi o putere infinite; Cel ce este un vlăstar din rasa lui Sura; Cel ce este stăpânul tuturor fiinţelor vii; Cel ce este înclinat să îşi arate harul faţă de toţi; Cel ce a venit pe pământ de o sută de ori (pentru a-i salva pe cei buni, a-i distruge pe cei răi şi a stabili dreptatea); Cel ce ţine un lotus într-una din mâinile Sale; Cel ale cărui ochi seamănă cu petalele lotusului (CCCXXXVII--CCCXLVI); Cel din al cărui buric a izvorât lotusul primordial; (sau, Cel ce stă aşezat pe un lotus); Cel ce are ochi asemănători petalelor de lotus; Cel ce este adorat chiar şi de închinători ca fiind aşezat în lotusul inimilor lor; Cel ce a luat forma Jiva întruchipată (prin propria Sa iluzie); Cel ce posedă o putere de orice fel; Cel ce creşte sub forma celor cinci elemente primordiale; Sufletul Antic; Cel ce are ochi mari; Cel ce are pe Garuda aşezat pe stindardul carului Său (CCCXLVII—CCCCLV); Cel ce este incomparabil; Sarabha (animalul

care omoară leul); Cel ce îi terorizează pe cei răi; Cel ce ştie tot ce s-a întâmplat în Timp; Cel ce primeşte, sub formele zeilor, untura turnată în focul de jertfă; Cel ce este cunoscut prin toate felurile de dovezi sau argumente; Cel pe al cărui piept şade mereu Prosperitatea; Cel ce este victorios în fiecare bătălie (CCCLVI--CCCLXIV); Cel ce este deasupra distrugerii; Cel ce îşi ia o formă roşie; (sau, devine furios asupra duşmanilor închinătorilor Săi); Cel ce este un obiect de căutare pentru cei drepţi; Cel ce este la rădăcina tuturor lucrurilor; Cel ce are semnul sforii în jurul abdomenului (pentru că Yasoda L-a legat cu o coardă când era Krishna); Cel ce poartă sau iartă toate nedreptăţile; Cel ce susţine Pământul sub forma munţilor săi; Cel ce este cel dintâi dintre toate obiectele de închinare; Cel ce are o viteză mare; Cel ce înghite cantităţi mari de hrană (CCCLXV—CCCLXXIV); Cel ce a pus creaţia în mişcare; Cel ce agită mereu atât Prakriti, cât şi Purusha; Cel ce străluceşte cu o splendoare; (sau, se joacă în bucurie); Cel ce are putere în stomac; Cel ce este Stăpânul Suprem al tuturor; Cel ce este materialul din care a fost făcut universul; Cel ce este cauza sau Agentul care a făcut universul: Cel ce este independent de toate lucrurile; Cel ce orânduieşte varietatea în univers; Cel ce nu poate fi înţeles; Cel ce se face nevăzut prin perdeaua iluziei (CCCLXXV--CCCLXXXV); Cel ce este *Chit* lipsit de toate atributele; Pe El se sprijină toate lucrurile; Cel în care toate lucrurile rezidă când vine dizolvarea universală; Cel ce acordă locul cel dintâi celor ce I Se închină; Cel ce este durabil; Cel ce este înzestrat cu cea mai înaltă putere; Cel ce a fost glorificat în *Vedanta*; Cel ce este mulţumit; Cel ce este întotdeauna plin; A Cărui privire este binefăcătoare (CCCLXXXVI--CCCXCV); Cel ce umple de încântare toţi Yoghinii; Cel ce este sfârşitul tuturor creaturilor (căci în El se contopesc toate la dizolvarea universală); Cel ce este Calea fără greşeală; Cel ce în forma de Jiva, duce la Eliberare; Cel ce conduce (Jiva la Eliberare); Cel ce nu are pe nimeni să Îl conducă; Cel ce este înzestrat cu o mare putere; Cel ce este cel dintâi dintre toate fiinţele înzestrate cu putere; Cel ce susţine; Cel ce este cel dintâi dintre toate Fiinţele cunoscătoare de datorie şi religie (CCCXCVI—CDIV); Cel ce uneşte, la vremea creaţiei, elementele despărţite pentru a forma toate obiectele; Cel ce sălăşluieşte în toate corpurile; Cel ce face toate creaturile să acţioneze în forma de Kshetrajna; Cel ce creează toate creaturile după ce le distruge la dizolvarea universală; Cel căruia fiecare i se supune cu veneraţie; Cel ce se întinde peste întregul univers; Cel ce posedă oul de aur primordial ca abdomen al Său (din care, ca dintr-un uter femelă, totul izvorăşte); Cel ce distruge duşmanii zeităţilor; Cel ce acoperă toate lucrurile (fiind cauza materială din care ele se nasc); Cel ce răspândeşte parfumuri dulci; Cel ce disprețuieşte plăcerile simţurilor (CDV--CDXV); Cel ce este identificabil cu anotimpurile; Cel la a Cărui simplă vedere toţi închinătorii reuşesc să obţină marele scop al dorinţei lor; Cel ce slăbeşte toate creaturile; Cel ce sălăşluieşte în firmamentul inimii, sprijinindu-se pe propria Sa glorie şi putere; Cel ce poate fi cunoscut pretutindeni (în virtutea omniprezenţei Sale); Cel ce insuflă teamă în toată lumea; Cel în care sălăşluiesc toate creaturile; Cel ce este priceput în îndeplinirea tuturor actelor; Cel ce constituie odihna tuturor creaturilor (fiind, cum este, întruparea Eliberării); Cel ce este înzestrat cu o competenţă mai mare decât a celorlalte Fiinţe (CDXVI—CDXXV); Cel în care întregul Univers este întins? Cel ce este El Însuşi nemişcat şi în care toate lucrurile se odihnesc pentru veşnicie; Cel ce este un obiect de probă; Cel ce este sămânţa indestructibilă şi neschimbătoare; Cel căutat de toţi (în virtutea faptului că este fericire); Cel ce nu are dorinţe (în virtutea faptului că toate dorinţele I S-au împlinit); Cel ce este marea cauză (care acoperă universul): Cel ce are tot felul de lucruri de savurat; Cel ce are bogăţii mari cu care să asigure toate scopurile dorite (CDXXVI--CDXXXIV); Cel ce este deasupra disperării; Cel ce există în forma de Renunţare; Cel ce este fără naştere; Cel ce este ţărușul de care este legată Dreptatea; Cel ce este marea întrupare a jertfei; Cel ce este butucul roţii stelate care se roteşte în firmament;[337] Cel ce este Luna printre constelaţii; Cel ce este capabil să înfăptuiască orice ispravă; Cel ce stă în propriul Său suflet când toate lucrurile dispar; Cel ce nutreşte dorinţa de Creaţie (CDXXXV--CDXLIV); Cel ce este întruparea tuturor jertfelor; Cel ce este adorat în toate jertfele şi riturile religioase; Cel ce este cel mai adorabil dintre zeităţile prezente în jertfele pe care le fac oamenii; Cel ce este întruparea tuturor jertfelor în care animalele sunt

337 Se presupune că Vishnu se află în constelaţia numită Sisumara sau Ursa Nordică. Stelele, fără a-şi schimba locurile în sine, par să se învârtă în jurul acestui punct din constelaţia menţionată.

oferite conform ordonanţei; Cel ce este adorat de oameni înainte de a mânca orice hrană;[338] Cel ce este Refugiul celor ce caută eliberarea; Cel ce priveşte faptele şi omisiunile tuturor creaturilor; A Cărui suflet transcende toate atributele; Cel ce este înzestrat cu omniscienţă; Cel ce este identic cu cunoaşterea care nu este dobândită, nelimitată şi capabilă să înfăptuiască totul (CDXLV—CDLIV); Cel ce observă jurăminte excepţionale (cel mai important dintre care este acordarea favorii celui ce o solicită cu inimă curată); Cel ce are o faţă mereu plină de încântare; Cel ce este extrem de subtil; Cel ce rosteşte cele mai agreabile sunete (sub forma *Vedelor* sau ca Krishna cântând la lăută); Cel ce dă fericire (tuturor închinătorilor Săi); Cel ce face bine altora fără a aştepta nimic în schimb; Cel ce umple de încântare toate creaturile; Cel ce şi-a stăpânit mânia; Cel ce are braţe puternice (atât de puternice încât a ucis, ca într-un joc, pe cel mai puternic dintre Asuraşi); Cel ce sfâşie pe cei nelegiuiţi (CDLV--CDLXIV); Cel ce-i face pe cei lipsiţi de cunoaşterea sufletului să fie cufundaţi în somnul adânc al Iluziei Sale; Cel ce se sprijină pe Sine Însuşi (fiind complet independent de orice persoane şi lucruri); Cel ce acoperă întregul univers; Cel ce există în forme infinite; Cel ce este angajat în vocaţii infinite ca număr; Cel ce locuieşte în toate; Cel ce este plin de afecţiune faţă de toţi închinătorii Săi; Cel ce este tatăl universal (toate creaturile vii din univers fiind ca viţei născuţi din El); Cel ce ţine, sub forma Oceanului vast, toate bijuteriile şi preţioasele în abdomenul Său, Cel ce este Domnul tuturor comorilor (CDLXV—CDLXXIV); Cel ce este protectorul dreptăţii; Cel ce îndeplineşte toate datoriile dreptăţii; Cel ce este suportul dreptăţii; Cel ce există pentru totdeauna; Cel ce nu există (sub forma universului, căci universul manifestat este rezultatul iluziei); Cel ce este destructibil (sub forma universului); Cel ce este indestructibil ca *Chit*; Cel ce este, sub forma Jiva, lipsit de cunoaşterea adevărată; Cel ce este, sub forma Soarelui, înzestrat cu o mie de raze; Cel ce orânduieşte (chiar şi pe creaturi atât de mari şi puternice ca Sesha şi Garuda, etc.); Cel ce a creat toate *Sastrele* (CDLXXV--CDLXXXV); Cel ce există, sub forma Soarelui, ca centru al nenumărate raze de lumină; Cel ce locuieşte în toate creaturile; Cel ce este înzestrat cu o mare putere; Cel ce este Stăpânul chiar şi al lui Yama şi al celor cu putere similară; Cel ce este cel mai vechi dintre zei (existând de la început); Cel ce există în propria Sa glorie, lepădând toate condiţiile; Cel ce este Domnul chiar şi al tuturor zeilor; Cel ce este stăpânul chiar şi al celui ce susţine zeii (adică Indra) (CDLXXXVI--CDXCIII); Cel ce transcende naşterea şi distrugerea; Cel ce a îngrijit şi protejat vitele (sub forma lui Krishna); Cel ce hrăneşte toate creaturile; Cel ce poate fi abordat numai prin cunoaştere; Cel ce este Străvechi; Cel ce susţine elementele care constituie corpul; Cel ce se bucură şi îndură (binele şi răul, sub forma Jiva); Cel ce a luat forma unui Mistreţ vast; (sau, Cel ce, sub forma lui Rama, a fost Stăpânul unei mari cete de maimuţe); Cel ce a oferit daruri din belşug tuturor la un grandios sacrificiu săvârşit de El (CDXCIV--DII); Cel ce bea Soma la fiecare sacrificiu; Cel ce bea nectar; Cel ce, sub forma lui Soma (Chandramas), hrăneşte toate ierburile şi plantele; Cel ce învinge duşmanii într-o clipă chiar dacă aceştia sunt de număr infinit; Cel ce este de formă universală şi este cel mai de frunte dintre toate entităţile existente; Cel ce pedepseşte; Cel ce este victorios asupra tuturor; Cel ale cărui scopuri nu pot fi zădărnicite; Cel ce merită daruri; Cel ce dă ceea ce creaturile Sale nu au şi cel ce păzeşte ceea ce posedă (DIII--DXII); Cel ce ţine suflările vieţii; Cel ce priveşte toate creaturile Sale ca obiecte ale vederii directe; Cel ce nu priveşte nimic în afară de Sine Însuşi; Cel ce dă eliberarea; Cel ale cărui paşi (trei la număr) au acoperit Raiul, Pământul şi tărâmurile de jos; Cel ce este lăcaşul tuturor apelor; Cel ce copleşeşte tot Spaţiul, tot Timpul şi toate lucrurile; Cel ce zace pe vasta întindere a apelor după dizolvarea universală; Cel ce provoacă distrugerea tuturor lucrurilor (DXIII—DXXI); Cel ce este fără naştere; Cel ce este extrem de minunat; Cel ce apare în natura Sa proprie; Cel ce a învins toţi duşmanii (sub forma mâniei şi a altor pasiuni rele); Cel ce îi desfată pe cei ce meditează la El; Cel ce este bucurie; Cel ce îi umple pe alţii de încântare; Cel ce se umflă cu toate cauzele de încântare; Cel ce are adevărul şi alte virtuţi ca semne ale Sale; Cel ale cărui urme de paşi sunt în cele trei lumi (DXXII--DXXX); Cel ce este primul dintre Rishi (cunoscând întreaga *Vedă*); Cel ce este identic cu învăţătorul Kapila; Cel ce este cunoscătorul Universului; Cel ce este Stăpânul Pământului; Cel ce are picioarele lor; Cel ce este păzitorul zeităţilor; Cel ce are coarne mari (aluzie la forma de peşte în care L-a salvat pe Manu la

338 În India, niciun om nu ar trebui să se închine zeilor cu stomacul plin. Într-adevăr, trebuie să te abţii de la orice fel de mâncare şi băutură dacă vrei să te închini zeilor în mod formal.

potopul universal, prin faptul că a vâslit prin ape cu barca lui Manu legată de coarnele Sale); Cel ce epuizează toate acţiunile făcându-i pe făptaşii lor să se bucure sau să îndure roadele lor; (sau, Cel ce îl zdrobeşte pe Însuşi Distrugătorul) (DXXXI--DXXXVIII); marele Mistreţ: Cel ce este înţeles sau înfăptuit cu ajutorul *Vedanta*; Cel ce are trupe frumoase (sub forma închinătorilor Săi); Cel ce este împodobit cu brăţări de aur; Cel ce este ascuns (fiind cunoaştere doar cu ajutorul *Upanishadelor*); Cel ce este profund (în cunoaştere şi putere); Cel ce este greu de atins; Cel ce transcende atât cuvântul cât şi gândul, care este înarmat cu discul şi buzduganul (DXLVII—DXCVII); Ordinatorul; Cel ce este cauza (sub forma ajutătorului universului); Cel ce nu a fost niciodată învins; Cel ce este Krishna născut pe insulă; Cel ce este răbdător (datorită faptului că transcende descompunerea): Cel ce seceră toate lucrurile şi El Însuşi este deasupra deteriorării; Varuna (zeul apelor); fiul lui Varuna (sub forma lui Vasishtha sau Agastya); Cel ce este nemişcat ca un copac; Cel ce este arătat în forma Sa adevărată în lotusul inimii; Cel ce creează, păstrează şi distruge printr-o simplă poruncă a minţii (DXLVIII--DLVIII); Cel ce este posedat de cele şase atribute (de suveranitate etc.); Cel ce distruge cele şase atribute (la dizolvarea universală); Cel ce este fericire (datorită faptului că se umflă cu tot felul de prosperitate); Cel ce este împodobit cu ghirlanda triumfală (numită *Vaijayanta*); Cel ce este înarmat cu plugul (aluzie la întruparea Sa ca Valadeva); Cel ce s-a născut din pântecele lui Aditi (sub forma piticului care L-a păcălit pe Vali); Cel ce este înzestrat cu o strălucire asemenea Soarelui; Cel ce suportă toate perechile de opuse (cum ar fi căldura şi frigul, plăcerea şi durerea etc.); Cel ce este Refugiul principal al tuturor lucrurilor (DLIX--DLXVIII); Cel ce este înarmat cu cel mai bun arc (numit *Saranga*); Cel care a fost despuiat de bardă Sa (de către Rama din neamul lui Bhrigu),[339] Cel ce este fioros; Cel ce este dătătorul tuturor obiectelor dorite; Cel ce este atât de înalt încât să atingă cerurile cu capul (aluzie la forma pe care a luat-o la sacrificiul lui Vali); Cel a cărui viziune cuprinde întregul univers; Cel ce este Vyasa (care a distribuit *Vedelor*); Cel ce este Stăpânul vorbirii sau al întregii învăţătură; Cel ce a început să existe fără intervenţia organelor genitale (DLXVIII—DLXXVI); Cel ce este lăudat cu cele trei (principale) Samans; Cel ce este cântăreţul Samans-ilor; Cel ce este Stingerea tuturor ataşamentelor lumeşti (datorită faptului că este întruchiparea Renunţării); Cel ce este Medicina; Cel ce este Fizicianul (cel ce aplică medicina); Cel ce a hotărât al patrulea sau ultimul mod de viaţă numit renunţare (pentru a-şi permite creaturilor sale să atingă eliberarea); Cel ce face ca patimile închinătorilor Săi să se liniştească (în vederea acordării păcii sufleteşti); Cel ce este mulţumit (datorită desprinderii sale complete de toate obiectele lumeşti); Cel ce este Refugiul devoţiunii şi al păcii Sufletului (DLXXVII—DLXXXV); Cel care are membre frumoase; Cel care este dătătorul liniştii sufleteşti; Cel care este Creatorul; Cel care se joacă în bucurie pe sânul pământului; Cel care doarme (în Yoga) întins pe corpul prinţului şerpilor, Seşa, după dizolvarea universală; Binefăcătorul vacilor; (sau, Cel care a luat o formă umană pentru a uşura pământul de povara populaţiei sale); Stăpânul universului; Protectorul universului; Cel care este înzestrat cu ochi asemenea celor de taur; Cel care preţuieşte Dreptatea cu dragoste (DLXXXVI—DXCV): Cel care este eroul care nu se întoarce; Cel a cărui suflet a fost retras de la toate ataşamentele; Cel care reduce universul la o formă subtilă în momentul dizolvării universale; Cel care face bine sfinţilor săi aflaţi în suferinţă; A cărui nume, imediat ce este auzit, îl purifică pe cel care îl aude de toate păcatele sale; Cel care are vârtejul de bun augur pe pieptul Său; Cel în care sălăşluieşte zeiţa Prosperităţii pentru totdeauna; Cel care a fost ales de Lakshmi (zeiţa prosperităţii) ca Soţul ei; Cel care este cel dintâi dintre toate Fiinţele înzestrate cu prosperitate (DXCVI--DCIV); Cel care dă prosperitate adoratorilor Săi; Stăpânul prosperităţii; Cel care trăieşte întotdeauna cu cei înzestraţi cu prosperitate; Cel care este vasul pentru toate felurile de prosperitate; Cel care dă prosperitate tuturor persoanelor cu fapte drepte, în măsura dreptăţii lor; Cel care ţine zeiţa prosperităţii pe sânul Său; Cel care acordă prosperitate celor care aud, laudă şi meditează asupra Lui; Cel care este întruchiparea acelei stări care reprezintă atingerea fericirii de neatins; Cel care este înzestrat cu fiecare fel de frumuseţe; Cel care este Refugiul celor trei lumi (DCV--DCXIV); Cel

339 Rama, din neamul lui Bhrigu, s-a dus la Mahadeva pentru a dobândi ştiinţa armelor. În timp ce locuia în ascunzătoarea lui Shiva, el a avut o ceartă cu Karttikeya sau Kumara, fiul lui Shiva. Rama l-a învins pe fiul învăţătorului său în luptă, iar acesta, mulţumit de el, i-a dăruit propria sa secure de luptă, cu care regeneratul a exterminat Kshatriya de douăzeci şi una de ori.

care are ochi frumoşi; Cel care are membre frumoase; Cel care are o sută de surse de încântare; Cel care reprezintă cea mai înaltă încântare; Cel care este Stăpânul tuturor luminătorilor din firmament (căci El îi menţine în locurile şi orbitele lor); Cel care şi-a supus sufletul; Cel al cărui suflet nu este clintit de nicio Fiinţă superioară; Cel care este întotdeauna de fapte frumoase; Cel ale cărui îndoieli au fost toate alungate (căci se spune că priveşte întregul univers ca pe un Amlaka în palma Sa) (DCXV--DCXXIII); Cel care transcende toate creaturile; Cel a cărui viziune se extinde în toate direcţiile; Cel care nu are Stăpân; Cel care transcende întotdeauna toate schimbările; Cel care (sub forma lui Rama) a trebuit să zacă pe pământul gol; Cel care împodobeşte pământul (prin întrupările Sale); Cel care este însuşi puterea; Cel care transcende toată durerea; Cel care alungă suferinţele tuturor adoratorilor Săi de îndată ce aceştia Îşi amintesc de El (DCXXIV—DCXXXII); Cel care este înzestrat cu strălucire, Cel care este adorat de toţi; Cel care este ulciorul (deoarece toate lucrurile rezidă în El); Cel care are suflet pur; Cel care curăţă pe toţi de îndată ce aud de El; Cel care este liber şi neîngrădit; Cel al cărui car nu se retrage niciodată de la bătălii; Cel care este înzestrat cu bogăţie mare; A cărui putere nu poate fi măsurată (DCXXXIII—DCXLI); Cel care este ucigaşul Asurei numit Kalanemi; Cel care este Eroul; Cel care s-a născut în rasa Sura; Cel care este Domnul tuturor zeităţilor; sufletul celor trei lumi; Stăpânul celor trei lumi; Cel care are razele solare şi lunare drept păr; ucigaşul lui Kesi; Cel care distruge toate lucrurile (la dizolvarea universală) (DCXLII—DCL); Zeitatea de la care se caută împlinirea tuturor dorinţelor; Cel care îndeplineşte dorinţele tuturor; Cel care are dorinţe; Cel care are o formă frumoasă; Cel care este înzestrat cu cunoaştere temeinică a *Sruti*-urilor şi *Smriti*-urilor; Cel care este înzestrat cu o formă care nu poate fi descrisă prin atribute; Razele Sale cele mai strălucitoare copleşesc cerul; Cel care nu are sfârşit; Cel care (sub forma lui Arjuna sau Nara) a dobândit bogăţii vaste cu ocazia campaniei sale de cucerire (DCLI--DCLX); Cel care este obiectul principal al recitării tăcute, al jertfei, al *Vedelor* şi al tuturor actelor religioase;Cel care este creatorul penitenţelor şi altele asemenea; El care este forma lui (străbunicul) Brahman, El care este augmentatorul penitenţelor; El care este cunoscător al Brahmei; El care este de forma lui Brahmana; El care are ca membre pe Cel numit Brahma; El care cunoaşte toţi *Vedele* şi tot ce este în univers; El care este mereu îndrăgit de Brahmani şi de care şi Brahmanii sunt îndrăgiţi (DCLXI—DCLXX); Cel ale cărui paşi acoperă zone vaste; Cel ale cărui fapte sunt măreţe; Cel care este înzestrat cu energie vastă; El care este identic cu Vasuki, regele şerpilor; El care este cel dintâi dintre toate jertfele; El care este Japa, acea primă jertfă; El care este cel dintâi dintre toate ofrandele făcute în jertfe (DCLXXI--DCLXXVIII);[340] El care este lăudat de toţi; El care iubeşte să fie lăudat (de închinătorii Săi); El care însuşi este laudele rostite de închinătorii Săi; El care este chiar actul de a lăuda; El care este persoana care laudă; El care este pasionat de luptă (cu tot ce este rău); El care este deplin în toate privinţele; El care umple pe alţii cu toate felurile de avuţie; El care distruge toate păcatele imediat ce este amintit; Cel ale cărui fapte sunt toate drepte; El care transcende toate felurile de boală (DCLXXIX--DCLXXXIX); El care este înzestrat cu viteza minţii; El care este creatorul şi propagatorul tuturor felurilor de cunoaştere; Cel al cărui sământă vitală este de aur; El care este dăruitor de bogăţii (fiind identic cu Kuvera, Domnul comorilor); El care ia înapoi toate bogăţiile Asurilor; fiul lui Vasudeva; În care locuiesc toate creaturile; Cel al cărui gând locuieşte în toate lucrurile în totală identitate cu ele; El care îndepărtează păcatele tuturor celor ce caută adăpost în El (DCXC--DCXCVIII); Cel care poate fi atins de cei drepţi; Cel ale cărui fapte sunt întotdeauna bune; El care este entitatea unică în univers; El care se arată în forme diverse; El care este refugiul tuturor celor ce cunosc adevărul; Cel care are cei mai mari eroi drept trupe ale Sale; [341] El care este cel dintâi dintre Yadava; El care este lăcaşul celor drepţi El care se joacă cu bucurie (în pădurile Brinda) pe malurile Yamunei (DCXCIX--DCCVVII); În care locuiesc toate lucrurile create; zeitatea care copleşeşte universul cu Maya Sa (iluzia); În care se contopesc toate cele dintâi dintre Fiinţe (când îşi ating eliberarea) Cel a cărui foame nu este niciodată potolită; El care umileşte mândria tuturor; El care îi umple pe cei drepţi cu o mândrie justă; El care se umflă de bucurie; El care nu poate fi prins; El care nu a fost niciodată

340 Multe dintre aceste cuvinte care încep cu *Mahal* reprezintă cuvintele lui Krishna din *Gita*. „Eu sunt cel mai important dintre sacrificii; eu sunt cel mai important dintre cei care aduc sacrificii” etc.

341 Referindu-se la Hanumat şi alţii dintre maimuţe pe care Rama i-a condus împotriva lui Ravana.

învins (DCCVII--DCCXVI); El care este de formă universală; El care este de formă vastă; Cel a cărui formă străluceşte cu energie şi înflăcărare; El care este fără formă (aşa cum este determinat de acţiuni); El care este de forme diverse; (El care este nemanifestat); El care este de o sută de forme; El care este de o sută de feţe (DCCXVII--DCCXXIV); El care este unul; El care este mulţi (prin iluzie); El care este plin de fericire; El care formează unicul subiect grandios de investigaţie; De la care provine acest univers; El care este numit ACELA; El care este Refugiul suprem; El care îl reţine pe Jiva în cauze materiale; El care este dorit de toţi; El care s-a născut în rasa lui Madhu; El care este extrem de afectuos faţă de închinătorii Săi (DCCXXV--DCCXXXV); El care este de culoare aurie; Cel ale cărui membre sunt ca aurul (ca nuanţă); El care este înzestrat cu membre frumoase; Cel a cărui persoană este împodobită cu Angada făcută din pastă de lemn de santal; El care este ucigaşul eroilor; El care nu are egal; El care este ca cifra zero (din cauza lipsei de atribute afirmabile despre El); El care nu are nevoie de binecuvântări (din cauza plenitudinii Sale); El care nu se abate niciodată de la propria natură şi putere şi cunoştinţă; El care este mobil sub forma vântului (DCCXXXVI--DCCXLV); Cel care nu se identifică niciodată cu ceva ce nu este suflet; [342] El care conferă onoruri închinătorilor Săi; El care este onorat de toţi; El care este Domnul celor trei lumi; El care susţine cele trei lumi; Cel care posedă inteligenţă şi memorie capabile să reţină în Mintea Sa conţinutul tuturor tratatelor; Cel care s-a născut dintr-un sacrificiu; Cel care este demn de cea mai înaltă laudă; Cel a cărui inteligenţă şi memorie nu sunt niciodată zadarnice; Cel care susţine pământul (DCCXLVI--DCCLV); Cel care emite căldură sub forma Soarelui; Cel care poartă o frumuseţe mare a membrelor; Cel care este cel dintâi dintre toţi purtătorii de arme; Cel care acceptă ofrandele florale şi frunzoase aduse Lui de către închinătorii Săi; Cel care şi-a stăpânit toate pasiunile şi zdrobeşte toţi duşmanii Săi; Cel care nu are pe nimeni care să meargă înaintea Lui; Cel care are patru coarne; Cel care este fratele mai mare al lui Gada (DCCLVI--DCCLXIV); Cel care are patru braţe; Cel din care au izvorât cei patru Purusha; Cel care este refugiul celor patru moduri de viaţă şi al celor patru ordine de oameni; Cel care are patru suflete (Minte, Înţelegere, Conştiinţă şi Memorie); Cel din care izvorăsc cele patru scopuri ale vieţii, şi anume: Dreptatea, Averea, Plăcerea şi Eliberarea; Cel care cunoaşte cele patru *Vede*; Cel care a manifestat doar o fracţiune din puterea Sa (DCCLXV--DCCLXXII); Cel care pune roata lumii să se învârtă în cerc; Cel al cărui suflet este disociat de toate ataşamentele lumeşti; Cel care nu poate fi învins; Cel care nu poate fi depăşit; Cel care este extrem de greu de atins; Cel care este dificil de abordat; Cel care este greu de accesat; Cel care este greu de adus în inimă (chiar şi de către Yogini); Cel care îi ucide chiar şi pe cei mai puternici duşmani (dintre Dānava) (DCCLXXIII--DCCLXXXI); Cel care are membre frumoase; Cel care preia esenţa tuturor lucrurilor din univers; Cel care posedă urzeala şi bătătura cea mai frumoasă (pentru a ţese această textură de pânză a universului); Cel care ţese cu o urzeală şi o bătătură în continuă extindere; A Cărui acţiuni sunt făcute de Indra; A Cărui acţiuni sunt măreţe; Cel care nu are nicio acţiune neterminată; Cel care a compus toate Vedā şi scripturile (DCCLXXXII--DCCLXXXIX); Cel al cărui neam este înalt; Cel care este extrem de chipeş; Cel al cărui suflet este plin de compasiune; Cel care are pietre preţioase în ombilic; Cel care are o cunoaştere excelentă ca Ochi; Cel care este demn de închinare de către Brahman însuşi şi de către ceilalţi fruntaşi din univers; Cel care este dătător de hrană; Cel care şi-a asumat coarne în momentul dizolvării universale; Cel care şi-a subjugat întotdeauna duşmanii în mod minunat; Cel care ştie toate lucrurile; Cel care este mereu victorios asupra celor care au o putere irezistibilă (DCCXC--DCCXCIX); Cel al cărui membre sunt ca aurul; Cel care nu poate fi agitat (de mânie, aversiune sau altă pasiune); Cel care este Stăpânul tuturor celor care sunt stăpâni ai întregii vorbiri; Cel care este cel mai adânc lac; Cel care este cea mai adâncă groapă; Cel care transcende influenţa Timpului; Cel în care elementele primordiale sunt stabilite (DCCC--DCCCVI); Cel care bucură pământul; Cel care oferă fructe la fel de plăcute ca florile Kunda (*Iasomie pubescenta*, Linn); Cel care a dăruit pământul lui Kaśyapa (în întruparea Sa ca Rāma); Cel care stinge cele trei feluri de suferinţe (menţionate în filosofia *Sānkhya*) ca un nor încărcat de ploaie care răcoreşte căldura pământului

342 Universul este alcătuit din Suflet şi Non-suflet. *Jiva*, când este încarcerat în materie sau Non-suflet, în ignoranţa sa, consideră Non-sufletul ca fiind **sine**. De fapt, până când nu se dobândeşte adevărata cunoaştere, corpul este considerat ca fiind **sine**.

prin picăturile sale; Cel care curăţă toate creaturile; Cel care nu are pe nimeni care să Îl îndemne; Cel care a băut nectar; Cel care are un corp nemuritor; Cel care posedă atotştiinţă; Cel care are faţa şi ochii îndreptaţi spre fiecare direcţie (DCCCVIII--DCCCXVI); Cel care este uşor de câştigat (cu, daruri constând în flori şi frunze); Cel care a îndeplinit jurăminte excelente; Cel care este încununat cu succes de către Sine; Cel care este victorios asupra tuturor duşmanilor; Cel care arde toţi duşmanii; Cel care este stejarul Banyan în continuă creştere şi înalt, care îi depăşeşte pe toţi ceilalţi copaci; Cel care este smochinul sacru (*Ficus glomerata*, Willd); Cel care este *Ficus religiosa*; (sau, Cel care nu este durabil, ca urmare a faptului că El este toate formele perisabile din univers, la fel cum El este toate formele indestructibile care există); Cel care este ucigaşul lui Chanura din ţara Andhra (DCCCXVII-DCCCXXV); Cel ce este înzestrat cu o mie de raze; Cel ce are şapte limbi (sub forma lui Kali, Karali etc.); Cel ce are şapte flăcări (datorită faptului că este identic cu zeul focului); Cel ce are şapte cai care îi poartă vehiculul; (sau, Cel ce posedă armăsarul numit Sapta); Cel ce este fără formă; Cel ce este fără păcat: Cel ce este de neconceput; Cel ce alungă toate temerile; Cel ce distruge toate temerile (DCCCXXVI-DCCCXXXIV); Cel ce este minuscul; Cel ce este gros; Cel ce este slăbit; Cel ce este gras; Cel ce este dotat cu atribute; Cel ce transcende toate atributele; Cel ce nu poate fi prins; Cel ce se lasă prins cu uşurinţă (de către închinătorii Săi); Cel ce are o faţă minunată; Cel ce are ca descendenţi popoarele regiunilor întâmplătoare; Cel ce extinde creaţia alcătuită din cele cinci elemente primordiale (DCCCXXXV-DCCCXLVI); Cel ce poartă greutăţi (sub forma lui Ananta); Cel ce a fost declarat de *Vedă*; Cel ce este dedicat Yoga; Cel ce este stăpânul tuturor Yoghinilor; Cel ce dăruieşte toate dorinţele; Cel ce oferă un azil celor care îl caută; Cel ce îi pune pe Yoghini să practice din nou Yoga după ce se întorc la viaţă la încheierea vieţii lor de fericire în cer; Cel ce investeşte Yoghinii cu putere chiar şi după epuizarea meritelor lor; Cel ce are frunze frumoase (sub forma Schandas din *Vede*, El însuşi fiind arborele lumii); Cel ce pune vânturile să sufle (DCCCXLVII-DCCCLVI); Cel ce este înarmat cu arcul (sub forma lui Rama); Cel ce cunoaşte ştiinţa armelor; Cel ce este toiagul de mustrare; Cel ce este cel ce mustră; Cel ce execută toate sentinţele de mustrare; Cel ce nu a fost niciodată învins; Cel ce este competent în toate acţiunile; Cel ce pune pe toţi oamenii în slujba datoriilor lor respective; Cel ce nu are pe nimeni să-l îndrume în vreo lucrare; Cel ce nu are un Yama care să-l omoare (DCCLVII-DCCCLXVI); Cel ce este înzestrat cu eroism şi putere; Cel ce are atributul *Sattwa* (Bunătatea); Cel ce este identic cu Adevărul; Cel ce este dedicat Adevărului şi Dreptăţii; Cel ce este căutat de cei hotărâţi să obţină eliberarea; (sau, Către El se îndreaptă universul la venirea dizolvării); Cel ce merită să primească toate obiectele pe care închinătorii Săi I le prezintă; Cel ce merită să fie adorat (cu imnuri şi flori şi alte ofrande de reverenţă); Cel ce face bine tuturor; Cel ce sporeşte desfătările tuturor (DCCCLXVII-DCCCLXV); Cel al cărui traseu este prin firmament; Cel ce străluceşte în propria Sa lumină; Cel ce este înzestrat cu frumuseţe mare; Cel ce mănâncă ofrandele făcute pe focul sacrificial; Cel ce locuieşte pretutindeni şi este înzestrat cu putere supremă; Cel ce absoarbe umezeala pământului sub forma Soarelui; Cel ce are dorinţe diverse; Cel ce aduce toate lucrurile la existenţă; Cel ce este părintele universului; Cel ce are Soarele drept ochi (DCCCLXXVI-DCCCLXXXV); Cel ce este Infinit; Cel ce acceptă toate ofertele sacrificiilor; Cel ce se bucură de Prakriti sub forma Minţii; Cel ce este dăruitor de fericire; Cel ce s-a născut de repetate ori (pentru protecţia dreptăţii şi a celor drepţi); Cel ce este cel mai întâi născut dintre toate lucrurile existente; Cel ce transcende disperarea (datorită împlinirii tuturor dorinţelor Sale); Cel ce iartă pe cei drepţi când greşesc; Cel ce este fundaţia pe care se sprijină universul; Cel ce este cel mai minunat (DCCCLXXXVI-DCCCXCV); Cel ce există de la începutul Timpului; Cel ce a existat de dinainte de naşterea Bunicului şi a altora; Cel ce are o nuanţă teribilă; (sau, Cel ce descoperă sau luminează toate lucrurile existente prin razele Sale); Cel ce şi-a asumat forma marelui Mistreţ; Cel care există chiar şi atunci când toate lucrurile sunt dizolvate; Cel care este dătătorul tuturor binecuvântărilor; Cel care creează binecuvântări; Cel care poate fi identificat cu toate binecuvântările; Cel care se bucură de binecuvântări; Cel care este capabil să împrăştie binecuvântări (DCCCXXI--CMV); Cel care este fără mânie; Cel care stă ascuns în falduri (sub forma şarpelui Sesha); (sau, Cel care este împodobit cu cercei); Cel care este înarmat cu discul; Cel care este înzestrat cu mare putere; A cărui domnie este reglementată de înaltele precepte ale Sruti-lor şi Smriti-lor; Cel care nu poate fi descris

cu ajutorul vorbirii; Cel pe care *Vedele* au încercat să-l exprime cu ajutorul vorbirii; El care este roua care răcorește pe cei afectați de cele trei feluri de suferințe; Cel care trăiește în toate corpurile, înzestrat cu capacitatea de a alunga întunericul (CMVI--CMXIV); Cel care este lipsit de mânie; Cel care este priceput în îndeplinirea tuturor faptelor prin gând, cuvânt și faptă; Cel care poate îndeplini toate faptele în cel mai scurt timp; Cel care îi distruge pe cei răi; Cel care este cel mai iertător dintre toți oamenii; Cel care este cel mai priceput dintre toți oamenii înzestrați cu cunoaștere; Cel care transcende orice frică; Ale cărui nume și isprăvi, auzite și recitate, duc la Dreptate (CMXV—CMXXII), Cel care îi salvează pe cei Drepți din oceanul furtunos al lumii; Cel care îi distruge pe cei răi; Cel care este Dreptatea; Cel care alungă toate visele rele; Cel care distruge toate căile rele pentru a-și conduce închinătorii pe calea bună a eliberării; Cel care protejează universul rămânând în atributul *Sattwa*; Cel care merge pe calea cea bună; Cel care este Viața; Cel care există extinzându-se peste univers (CMXXIII--CMXXXI); Cel care are forme infinite; Cel care este înzestrat cu prosperitate infinită; Cel care a stăpânit mânia; Cel care distruge temerile celor drepți; Cel care dă roade juste, de jur împrejur, ființelor simțitoare, în funcție de gândurile și faptele lor; Cel care este Suflet inestimabil; Cel care oferă diverse feluri de roade persoanelor merituoase pentru faptele lor diverse; Cel care stabilește diverse porunci (zeilor și oamenilor); Cel care atașează fiecărei fapte rodul corespunzător (CMXXXII--CMXL); Cel care nu are început; Cel care este lăcașul tuturor cauzelor, precum și al pământului; Cel care are alături mereu pe zeița Prosperitate; Cel care este cel mai viteaz dintre toți eroii; Cel care este împodobit cu brățări frumoase la brațe; Cel care produce toate creaturile; Cel care este cauza inițială a nașterii tuturor creaturilor; Cel care este teroarea tuturor Asurilor celor răi; Cel care este înzestrat cu putere teribilă (CMXLI--CMXLIX); Cel care este lăcașul și reședința celor cinci elemente primordiale; Cel care înghite cu gâtul Său toate creaturile la vremea dizolvării universale; Al cărui zâmbet este la fel de plăcut ca vederea florilor; (sau, Cel care râde sub formă de flori); Cel care este mereu treaz; Cel care stă în fruntea tuturor creaturilor; A cărui conduită constă în acele fapte pe care le fac cei Drepți; Cel care reînvie morții (ca în cazul lui Parikshit și alții); Cel care este silaba inițială **Om**; Cel care a orânduit toate faptele drepte (CML--CMLVIII); Cel care arată adevărul despre Sufletul Suprem; Cel care este lăcașul celor cinci suflări vitale și al simțurilor; Cel care este hrana care susține viața creaturilor vii; Cel care face ca toate creaturile vii să trăiască cu ajutorul suflului vital numit Prana; Cel care este subiectul principal al oricărui sistem de filozofie; Cel care este Sufletul Unic în univers; Cel care transcende nașterea, bătrânețea și moartea (CMLIX--CMLXV); Cel care salvează universul în urma silabei sacre *Bhuh*, *Bhuvah*, *Swah*, și a celorlalte cu care se fac ofrandele Homa; Cel care este marele salvator; Cel care este tatăl tuturor; Cel care este tatăl chiar și al Bunicului (Brahman); Cel care are forma de Jertfă; Cel care este Domnul tuturor jertfelor (fiind marele zeu adorat în acestea); Cel care este ofrandantul; Cel care are jertfele drept membre; Cel care susține toate jertfele (CMLXXVI--CMLXXXV); Cel care protejează jertfele; Cel care a creat jertfele; Cel care este cel mai priceput dintre toți cei care îndeplinesc jertfe; Cel care se bucură de recompensele tuturor jertfelor; Cel care face posibilă îndeplinirea tuturor jertfelor; Cel care completează toate jertfele acceptând ofranda completă la sfârșit; Cel care este identic cu acele jertfe care sunt îndeplinite fără dorința de rod; Cel care este hrana care susține toate creaturile vii; Cel care este și mâncătorul acelei hrane (CMLXXVI-CMLXXXIV); Cel care este Însuși cauza existenței Sale; Cel care este născut din Sine; Cel care a pătruns prin pământul solid (și, coborând în regiunile inferioare, l-a ucis pe Hiranyaksha și pe alții); Cel care cântă *Samanele*; Cel care este încântarea lui Devaki; Cel care este creatorul tuturor lucrurilor; Cel care este Stăpânul pământului; Cel care este distrugătorul păcatelor adoratorilor săi (CMLXXXV--CMXXCII); Cel care poartă scoica (*Panchajanya*) în mâini; Cel care poartă sabia cunoașterii și iluziei; Cel care face ca ciclul Yuga-urilor să se învârtă neîncetat; Cel care se înzestrează cu conștiință și simțuri; Cel care este înzestrat cu buzduganul celei mai solide înțelegeri. Cel care este înarmat cu o roată de car; Cel care este incapabil de agitație; Cel care este înarmat cu toate felurile de arme (CMXCIII--M). **Om**, salutări Lui!

Astfel ți-am recitat, fără nicio excepție, miile de nume excelente ale lui Kesava cel cu suflet înalt, a cărui slavă ar trebui cântată întotdeauna. Acel om care aude numele în fiecare zi sau care le

recită în fiecare zi nu întâmpină niciun rău, nici aici, nici dincolo. Dacă un Brahmana face acest lucru, reuşeşte să stăpânească *Vedanta*; dacă un Kshatriya o face, devine întotdeauna victorios în luptă. Un Vaisya, făcând acest lucru, ajunge să posede bogăţie, în timp ce un Sudra dobândeşte o mare fericire. Dacă cineva doreşte să dobândească meritul dreptăţii, reuşeşte să-l dobândească (ascultând sau recitând aceste nume). Dacă doreşte bogăţie, reuşeşte să dobândească bogăţie (procedând astfel). Tot aşa, omul care doreşte plăcerile simţurilor reuşeşte să se bucure de tot felul de desfătări, iar cel care doreşte descendenţi dobândeşte descendenţi (urmând acest fir al conduitei). Acel om care, cu devoţiune şi perseverenţă şi cu inima complet întoarsă spre El, recită zilnic aceste mii de nume ale lui Vasudeva, după ce s-a purificat, reuşeşte să obţină faimă mare, o poziţie de eminenţă printre rudele sale, prosperitate durabilă şi, în cele din urmă, lucrul cel mai benefic pentru el (şi anume, însăşi eliberarea). Un astfel de om nu se teme niciodată şi dobândeşte mare putere şi energie. Boala nu-l afectează niciodată; înfăţişarea luminoasă, forţa, frumuseţea şi realizările devin ale sale. Cel bolnav devine sănătos, cel aflat în suferinţă scapă de suferinţe; cel înfricoşat scapă de frică, iar cel cufundat în calamitate scapă de calamitate. Omul care laudă acest Înaintaş al Fiinţelor recitându-i cu devoţiune miile de nume reuşeşte să treacă repede peste toate dificultăţile. Muritorul care se refugiază în Vasudeva şi devine devotat Lui, scapă de toate păcatele şi atinge Brahmanul etern. Cei devotaţi lui Vasudeva nu trebuie să întâmpine niciodată vreun rău. Ei scapă de frica naşterii, morţii, bătrâneţii şi bolii. Omul care, cu devoţiune şi credinţă, recită acest imn (compus din miile de nume ale lui Vasudeva) reuşeşte să dobândească fericirea sufletului, un caracter iertător, prosperitate, inteligenţă, memorie şi faimă. Nici furia, nici gelozia, nici lăcomia, nici gândirea rea nu apar vreodată în acei oameni drepţi care sunt devotaţi acestei Înaintate fiinţe. Firmamentul cu soarele, luna şi stelele, bolta cerească, punctele cardinale, pământul şi oceanul sunt toate susţinute şi menţinute de puterea lui Vasudeva cel cu suflet înalt. Întreaga lume mobilă şi imobilă, împreună cu zeităţile, Asurii şi Gandharvii, Yakshii, Uragii şi Rakshasii, este sub stăpânirea lui Krishna. Simţurile, mintea, înţelegerea, viaţa, energia, forţa şi memoria, s-a spus, au pe Vasudeva drept suflet. Într-adevăr, acest corp numit Kshetra şi sufletul inteligent din interior, numit cunoscătorul lui Kshetra, au şi el pe Vasudeva drept suflet. Conduita (compusă din practici) este considerată subiectul principal dintre toate cele abordate în scripturi. Dreptatea are conduita ca bază. Vasudeva cel neofilit se spune că este domnul dreptăţii. Rishi, Pitri, zeităţile, elementele primordiale mari, metalele, într-adevăr, întreaga lume mobilă şi imobilă, au izvorât din Narayana. Yoga, Filozofia *Sankhya*, cunoaşterea, toate artele mecanice, *Vedele*, scripturile diverse şi toată învăţătura au izvorât din Janardana. Vishnu este unul singur, marele element sau substanţă care s-a extins în forme multiple. Acoperind cele trei lumi, El, sufletul tuturor lucrurilor, se bucură de ele. Slava Lui nu scade şi El este Cel care se bucură de univers (ca Stăpân suprem al acestuia). Acest imn în lauda ilustrului Vishnu, compusă de Vyasa, ar trebui recitată de acea persoană care doreşte să dobândească fericirea şi lucrul cel mai benefic (şi anume, eliberarea). Acei oameni care venerează şi adoră Domnul universului, acea zeitate care este înnăscută şi înzestrată cu o strălucire incandescentă, care este originea sau cauza universului, care nu cunoaşte deteriorare şi care este însemnat cu ochi mari şi frumoşi ca petalele de lotus, nu trebuie să întâmpine niciodată vreo înfrângere.

SECŢIUNEA CL

Yudhishthira a spus: O, strămoşule, O, tu, cel cu mare înţelepciune, O, tu, cel care eşti familiarizat cu toate ramurile cunoaşterii, care este acel subiect al recitării tăcute prin recitarea căruia în fiecare zi se poate dobândi meritul dreptăţii într-o mare măsură? Care este acea *Mantră* pentru recitare care conferă succes dacă este recitată cu ocazia plecării într-o călătorie sau a intrării într-o clădire nouă, sau la începutul oricărei întreprinderi, sau cu ocazia sacrificiilor în onoarea zeilor sau a Pitrilor? Se cuvine să-mi spui care este, într-adevăr, *mantra* care potoleşte toate influenţele malefice, sau duce la prosperitate sau creştere, sau protecţie împotriva răului, sau distrugerea duşmanilor, sau alungarea fricilor şi care, în acelaşi timp, este în concordanţă cu *Vedele*.

Bhishma spuse: Ascultă, O, rege, cu atenţie concentrată, care este *Mantra* aceea declarată de Vyasa. Ea a fost orânduită de Savitri şi posedă o mare excelenţă. Este capabilă să cureţe o persoană imediat de toate păcatele sale. Ascultă, O, fără de păcat, cum îţi recit legile privitoare la acea *Mantră*. Într-adevăr, O, cel mai mare dintre fiii lui Pandu, cel ce ascultă aceste legi se curăţă de toate păcatele sale. Cel ce rosteşte această *Mantră* zi şi noapte nu este niciodată pătat de păcat. Voi declara acum care este acea *Mantră*. Ascultă cu atenţie concentrată. Într-adevăr, omul care o aude se înzestrează cu viaţă lungă, O, prinţule, şi, atingând împlinirea tuturor dorinţelor sale, se bucură de fericire atât aici, cât şi în cele de apoi. Această *Mantră*, O, rege, era rostită zilnic de cel dintâi dintre regii înţelepţi devotat practicilor datoriilor Kshatriya şi observator constant al jurământului adevărului. Într-adevăr, O, tigru printre regi, acei monarhi care, cu simţurile stăpânite şi sufletul liniştit, rostesc această *Mantră* în fiecare zi, reuşesc să dobândească o prosperitate de neegalat — ”Salve lui Vasishtha cu jurăminte înalte după ce s-a închinat cu reverenţă în faţa lui Parasara, acel Ocean al *Vedelor*! Salve şarpelui mare Ananta, şi salve tuturor celor care sunt încoronaţi cu succes şi care au o glorie nevestejită! Salve Rishilor, şi Celui care este Cel Mai Înalt dintre Înalţi, zeul zeilor şi dătătorul de binecuvântări tuturor celor de frunte. Salve Celui cu o mie de capete, Cel ce este cel mai propice, Cel ce are o mie de nume, anume Janardana! Aja, Ekapada, Ahivradhna, neînfrântul Pinakin, Rita Pitrirupa, Maheswara cel cu trei ochi, Vrishakapi, Sambhu, Havana şi Iswara” — aceştia sunt cei unsprezece Rudra celebraţi, care sunt stăpânii tuturor lumilor. Chiar aceşti unsprezece cu suflet înalt au fost menţionaţi ca fiind o sută în *Satarudra* (din *Vede*). Ansa, Bhaga, Mitra, Varuna stăpânul apelor, Dhatri, Aryaman, Jayanta, Bhaskara, Tvashtri, Pushan, Indra şi Vishnu, se spune că însumează doisprezece. Aceşti doisprezece sunt numiţi Adityas şi sunt fiii lui Kasyapa, aşa cum declară Sruti. Dhara, Dhruva, Some, Savitra, Anila, Anala, Pratyusha şi Prabhava, sunt cei opt Vasu numiţi în scripturi, Nasataya şi Dasra se spune că sunt cei doi Aswini. Ei sunt fiii lui Martanda născuţi din soţia sa Samjna, din nările căreia au ieşit. După aceasta, voi recita numele celor care sunt martorii tuturor faptelor din lumi. Ei iau notă de toate jertfele, de toate darurile, de toate faptele bune. Aceşti stăpâni dintre zei privesc totul, deşi sunt invizibili. Într-adevăr, ei privesc toate faptele bune şi rele ale tuturor fiinţelor. Ei sunt Mrityu, Kala, Viswedewas, Pitris întruchipaţi, marii Rishi înzestraţi cu bogăţia penitenţelor, Munis, şi alţii încununaţi cu succes şi devotaţi penitenţelor şi eliberării. Aceştia cu zâmbete dulci, aduc diverse beneficii acelora care le recită numele. Într-adevăr, înzestraţi cu energie cerească, ei aduc diverse regiuni ale fericirii create de străbunicul (Grandsire) acelora. Ei sălăşluiesc în toate lumile şi notează cu atenţie toate faptele. Recitând numele acestor stăpâni ai tuturor fiinţelor vii, omul devine întotdeauna înzestrat cu dreptate, bogăţie şi plăceri în măsură mare. El dobândeşte ulterior diverse regiuni de bun augur şi fericire create de Domnul universului. Aceşti treizeci şi trei de zei, care sunt stăpânii tuturor fiinţelor, precum şi Nandiswara cu corp mare, şi acel preeminent care are taurul ca emblemă pe stindardul său, şi aceşti maeştri ai tuturor lumilor, anume, adepţii şi asociaţii celui numit Ganeshwara, şi cei numiţi Saumyas, şi numiţi Rudras, şi cei numiţi Yogas, şi cei cunoscuţi ca Bhutas, şi luminătorii din firmament, Râurile, cerul, prinţul păsărilor (şi anume Garuda), toţi acei oameni de pe pământ care au fost încununaţi cu succes în urma penitenţelor lor şi care există sub o formă imobilă sau mobilă, Himavat, toţi munţii, cele patru Oceane, adepţii şi asociaţii lui Bhava care posedă o putere egală cu cea a lui Bhava însuşi, ilustrul şi mereu victoriosul Vishnu, şi Skanda, şi Ambika – aceştia sunt sufletele mari ale căror nume rostite cu simţurile stăpânite, curăţă de toate păcatele. După aceasta, voi recita numele acelor Rishi de frunte care sunt cunoscuţi ca Manavas. Aceştia sunt Yavakrita, şi Raibhya, şi Arvavasu, şi Paravasu, şi Aushija, şi Kakshivat, şi Vala, fiul lui Angiras. Apoi vin Kanwa, fiul Rishiului Medhatithi, şi Varishada. Toţi aceştia sunt înzestraţi cu energia lui Brahma şi au fost menţionaţi (în scripturi) ca creatori ai universului. Ei au izvorât din Rudra şi Anala şi din Vasus. Prin recitarea numelor lor, oamenii obţin mari beneficii. Într-adevăr, făcând fapte bune pe pământ, oamenii se bucură în ceruri, împreună cu zeii. Aceşti Rishi sunt preoţii lui Indra. Ei locuiesc în est. Acel bărbat care, cu atenţie plină, recite numele acestor Rishi, reuşeşte să urce în regiunile lui Indra şi să obţină acolo mari onoruri. Unmachu, Pramchu, Swastyatreya cu energie mare, Dridhavya, Urdhvavahu, Trinasoma, Angiras şi Agastya cu energie mare, fiul lui Mitravaruna — aceştia şapte sunt Ritvikşii lui Yama, regele celor morţi, şi sălăşluiesc

în sfertul sudic. Dridheyu şi Riteyu, şi Pariyadha de mare renume, şi Ekata, şi Dwita, şi Trita — ultimii trei înzestraţi cu splendoare asemenea soarelui — şi fiul lui Atri cu suflet drept, anume Rishi Saraswata — aceştia şapte care au acţionat ca Ritvikşi în marele sacrificiu al lui Varuna — şi-au luat sălaşul în sfertul vestic. Atri, ilustrul Vasishtha, marele Rishi Kasyapa, Gotama, Bharadwaja, Viswamitra, fiul lui Kusika, şi fiul feroce al lui Richika, Jamadagni, cu energie mare — aceştia şapte sunt Ritvikşii Domnului comorilor şi sălăşluiesc în sfertul nordic. Există alţi şapte Rishi care trăiesc în toate direcţiile fără a fi limitaţi la una anume. Ei sunt cei care induc renumele şi tot ce este benefic pentru oameni, şi au fost lăudaţi ca fiind creatorii lumilor. Dharma, Kama, Kala, Vasu, Vasuki, Ananta şi Kapila — aceştia şapte sunt susţinătorii lumii. Rama, Vyasa, Aswatthaman, fiul lui Drona, sunt ceilalţi Rishi (care sunt consideraţi printre cei mai importanţi). Aceştia sunt marii Rishi distribuiţi în şapte grupuri, fiecare grup având câte şapte. Ei sunt creatorii acelei păci şi bunătăţi de care se bucură oamenii. Se spune că sunt Regi ai punctelor cardinale. Fiecare ar trebui să-şi îndrepte faţa spre direcţia în care trăieşte unul dintre aceşti Rishi dacă doreşte să-i venereze. Aceşti Rishi sunt creatorii tuturor creaturilor şi au fost consideraţi purificatorii tuturor. Samvarta, Merusavarna, dreptul Markandeya, şi Sankhya şi Yoga, şi Narada şi marele Rishi Durvasa — aceştia sunt înzestraţi cu penitenţă severă şi mare autocontrol, şi sunt celebraţi în cele trei lumi. Există alţii care sunt egali cu Rudra însuşi. Ei trăiesc în regiunea lui Brahman. Numindu-i cu reverenţă, un om fără fiu obţine un fiu, iar un om fără avere obţine bogăţie. Într-adevăr, numindu-i, se dobândeşte reuşita în religie, şi bogăţie şi plăcere. De asemenea, ar trebui să se numească acel rege celebrat care a fost Împărat al întregului pământ şi egal cu un Prajapati, anume cel dintâi dintre monarhi, Prithu, fiul lui Vena. Pământul a devenit fiica lui (din dragoste şi afecţiune). De asemenea, ar trebui numit Pururavas din rasa Solară şi egal cu Mahendra în vitejie. El a fost fiul Ilăi şi celebrat în cele trei lumi. Într-adevăr, ar trebui să se numească acel fiu drag al lui Vudha. De asemenea, ar trebui să se numească Bharata, acel erou celebrat în cele trei lumi. De asemenea, cel care în epoca *Krita* a adorat zeii într-un mare sacrificiu *Gomedha*, anume Rantideva cu mare splendoare, care era egal cu Mahadeva însuşi, ar trebui numit. Înzestrat cu penitenţe, posedând toate semnele de bun augur, sursa oricărui fel de beneficiu pentru lume, el a fost cuceritorul universurilor. De asemenea, ar trebui să se numească regele-înţelept Sweta de faimă ilustră. El îl satisfăcuse pe marele Mahadeva şi pentru el fusese ucis Andhaka. De asemenea, ar trebui să se numească regele-înţelept Bhagiratha de mare faimă, care, prin graţia lui Mahadeva, reuşise să aducă râul sacru din cer (pentru a curge pe pământ şi a curăţa toţi fiinţele umane de păcatele lor). A fost Bhagiratha cel care a făcut ca cenuşa celor şaizeci de mii de fii ai lui Sagara să fie inundaţi de apele sacre ale Gangelui şi astfel i-a smuls din păcatul lor. Într-adevăr, ar trebui să se rostească numele tuturor acestora care erau înzestraţi cu strălucirea arzândă a focului, cu o mare frumuseţe trupească şi cu o energie înaltă. Unii dintre ei aveau înfăţişări înfricoşătoare şi o mare putere. Veritabil, ar trebui să se rostească numele acestor zei şi Rishi, şi regi, aceşti stăpâni ai universului – care sporesc faima. Sankhya şi Yoga, care este cea mai înaltă dintre cele înalte, şi Havya şi Kavya şi acel refugiu al tuturor Scripturilor, adică Brahma Supremul, au fost declarate a fi surse de mare beneficiu pentru toate creaturile. Acestea sunt sfinte şi alungă păcatul şi au fost lăudate foarte mult. Acestea sunt cele mai de seamă medicamente pentru alungarea tuturor bolilor şi sunt cele care induc reuşita în privinţa tuturor faptelor. Încătuşându-ţi simţurile, ar trebui, O, Bharata, să rosteşti numele acestora dimineaţa şi seara. Acestea protejează. Acestea aduc ploaia. Acestea strălucesc şi dau lumină şi căldură. Acestea suflă. Acestea creează toate lucrurile. Acestea sunt considerate cele mai de seamă dintre toate, ca lideri ai universului, ca fiind foarte pricepute în îndeplinirea tuturor lucrurilor, ca fiind înzestrate cu iertare, ca stăpâni deplini ai simţurilor. Într-adevăr, s-a spus că ele alungă toate relele de care sunt supuşi oamenii. Aceşti înnobilaţi sunt martorii tuturor faptelor bune şi rele. Ridicându-te dimineaţa ar trebui să le rosteşti numele, căci prin aceasta, sunt sigur că vei dobândi tot ce este bun. Cel care le rosteşte numele se eliberează de frica de focuri şi de hoţi. Un astfel de om nu găseşte niciodată drumul său împiedicat de vreun obstacol. Rostind numele acestor suflete înalte, omul se eliberează de toate visurile rele. Curăţiţi de orice păcat, astfel de oameni se nasc în familii de bun augur. Acel om renăscut care, cu simţurile stăpânite, recită aceste nume în momentele efectuării riturilor de iniţiere a jertfelor şi a altor observaţii religioase, devine, ca urmare a acestora, înzestrat cu dreptate,

devotat studiului sufletului, posesor de iertare și autocontrol și lipsit de răutate. Dacă un om bolnav le recită, el se eliberează de păcatul său sub formă de boală. Recitându-le în interiorul unei case, toate relele sunt alungate de la cei dinăuntru. Recitându-le într-un câmp, creşterea tuturor tipurilor de culturi este ajutată. Recitându-le la plecarea într-o călătorie, sau în timp ce eşti departe de casă, ai parte de noroc. Aceste nume duc la protecția propriei persoane, a copiilor şi soțiilor, a averii şi a semințelor şi plantelor tale. Kshatriya care recită aceste nume în momentul intrării într-o bătălie vede cum se abate distrugerea asupra dușmanilor săi şi cum norocul încununează pe el şi pe partea sa. Omul care recită aceste nume în momentele efectuării riturilor în onoarea zeităților sau a Pitrilor ajută Pitrii şi zeitățile să mănânce Havya şi Kavya jertfite. Omul care le recită se eliberează de frica bolilor şi a fiarelor sălbatice, a elefanților şi a hoților. Povara anxietății sale devine uşoară şi el se eliberează de orice păcat. Recitând aceste excelente *Mantre* Savitri la bordul unei corăbii, sau într-un vehicul, sau în curțile regilor, se atinge succesul înalt. Acolo unde aceste *Mantre* sunt recitate, focul nu arde lemnul. Acolo copiii nu mor şi şerpii nu locuiesc. Într-adevăr, în astfel de locuri, nu poate fi frică de rege, nici de Pisachas şi Rakshasas.[343] Într-adevăr, omul care recită aceste *Mantre* încetează să mai aibă frică de foc sau apă sau vânt sau fiare sălbatice. Aceste *Mantre* Savitri, recitate cuvenit, contribuie la pacea şi bunăstarea tuturor celor patru ordine. Acei oameni care le recită cu reverență se eliberează de orice tristețe şi în cele din urmă ating un scop înalt. Acestea sunt rezultatele obținute de cei care recită aceste *Mantre* Savitri care sunt sub forma lui Brahma. Omul care recită aceste *Mantre* în mijlocul vacilor vede că vacile sale devin roditoare. Fie că porneşti într-o călătorie sau intri într-o casă la întoarcere, ar trebui să rosteşti aceste *Mantre* cu fiecare ocazie. Aceste *Mantre* constituie un mare mister al Rishilor şi sunt cele mai înalte dintre cele pe care le recită în tăcere. Astfel de *Mantre* sunt pentru cei care practică datoria recitării şi toarnă ofrande pe focul jertfei. Ceea ce ți-am spus este opinia excelentă a lui Parasara. A fost recitată în zilele de demult însuşi lui Sakra. Reprezentând Adevărul sau Brahmanul Etern, ți-am declarat-o în întregime. Ea constituie inima tuturor creaturilor şi este cea mai înaltă *Sruti*. Toți prinții neamurilor lui Soma şi ai lui Surya, şi anume Raghavii şi Kauravii, recită aceste *Mantre* în fiecare zi după ce s-au purificat. Acestea constituie scopul suprem al ființelor umane. Există salvare de orice necaz şi calamitate în recitarea zilnică a numelor zeităților celor şapte Rishi şi al lui Dhruva. Într-adevăr, o astfel de recitare eliberează rapid de necaz. Înțelepții din vremurile vechi, şi anume Kasyapa, Gotama şi alții, şi Bhrigu, Angiras şi Atri şi alții, şi Sukra, Agastya şi Brihaspati, şi alții, toți aceştia Rishi regenerați, au adorat aceste *Mantre*. Aprobate de fiul lui Bharadwaja, aceste *Mantre* au fost dobândite de fiii lui Richika. Într-adevăr, după ce le-au dobândit iarăşi de la Vasishtha, Sakra şi Vasu au plecat la luptă şi au reuşit să-i subjugă pe Danava. Acel om care face un dar de o sută de vaci cu coarnele acoperite cu plăci de aur unui Brahman foarte învățat şi foarte versat în *Vede*, şi cel care face să fie recitată povestea excelentă *Bharata* în casa lui în fiecare zi, se spune că dobândesc merite egale. Prin recitarea numelui lui Bhrigu, neprihănirea cuiva creşte. Prin închinarea la Vasishtha, energia cuiva creşte. Prin închinarea la Raghu, cineva devine victorios în bătălie. Prin recitarea laudei aduse lui Aswin, cineva este eliberat de boli. Ți-am spus astfel, O, rege, despre *Mantrele* Savitri care sunt identice cu Brahmanul etern. Dacă doreşti să mă întrebi despre orice alt subiect, poți să o faci. Îți voi răspunde, O, Bharata.

SECȚIUNEA CLI

Yudhishthira a spus: Cine merită să fie venerat? Cui ar trebui să ne închinăm? Cum ar trebui să ne comportăm față de cine? O, strămoşule, ce fel de comportament față de ce categorii de persoane este considerat ireproşabil?

Bhishma a spus: Umilirea Brahmanilor ar umili pe înşişi zeii. Venirea înaintea Brahmanilor nu atrage, O Yudhishthira, niciun defect. Ei merită să fie veneraţi. Ei merită salutările noastre. Tu ar trebui să te porți cu ei ca şi cum ar fi fiii tăi. Într-adevăr, acei oameni înzestrați cu mare înțelepciune

343 Sensul este că în astfel de locuri nu se întâmplă morți premature; nici nu există teama de opresiune sau pedepse nelegitime din partea regelui; etc.

susţin toate lumile. Brahmanii sunt marile căi ale Dreptăţii în raport cu toate lumile. Fericirea lor constă în renunţarea la tot felul de bogăţii. Ei sunt devotaţi jurământului de a-şi reţine vorba. Ei sunt plăcuţi tuturor creaturilor şi respectă diverse jurăminte excelente. Ei sunt refugiul tuturor creaturilor din univers. Ei sunt autorii tuturor reglementărilor care guvernează lumile. Ei posedă o mare faimă. Asceza este întotdeauna marea lor bogăţie. Puterea lor constă în vorbire. Energia lor izvorăşte din datoriile pe care le îndeplinesc. Cunoscători ai tuturor datoriilor, ei sunt înzestraţi cu o viziune subtilă, astfel că sunt conştienţi de cele mai fine consideraţii. Ei au dorinţe drepte. Ei trăiesc prin respectarea datoriilor îndeplinite bine. Ei sunt căile Dreptăţii. Cele patru feluri de făpturi vii există, bazându-se pe ei ca pe un refugiu. Ei sunt calea sau drumul pe care toţi ar trebui să meargă. Ei sunt călăuzitorii tuturor. Ei sunt susţinătorii eterni ai tuturor sacrificiilor. Ei susţin întotdeauna poverile grele ale strămoşilor şi bunicilor. Ei nu se apleacă niciodată sub greutăţi mari, chiar şi atunci când trec pe drumuri anevoioase ca nişte vite puternice. Ei sunt atenţi la cerinţele Pithrilor, zeilor şi oaspeţilor. Ei au dreptul să mănânce primele porţii de Havya şi Kavya. Prin chiar mâncarea pe care o consumă, ei scot cele trei lumi din frica mare. Ei sunt, ca să zicem aşa, Insula (pentru refugiu) pentru toate lumile. Ei sunt ochii tuturor persoanelor înzestrate cu vedere. Bogăţia pe care o posedă constă în toate ramurile cunoaşterii cunoscute sub numele de *Şiksha* şi toate *Śruti-urile*. Înzestraţi cu mare iscusinţă, ei cunosc cele mai subtile relaţii ale lucrurilor. Ei sunt bine familiarizaţi cu sfârşitul tuturor lucrurilor, iar gândurile lor sunt mereu ocupate cu ştiinţa sufletului. Ei sunt înzestraţi cu cunoaşterea începutului, mijlocului şi sfârşitului tuturor lucrurilor şi sunt persoane în care îndoielile nu mai există datorită certitudinii cunoaşterii lor. Ei sunt pe deplin conştienţi de distincţiile dintre ceea ce este superior şi ceea ce este inferior. Aceştia sunt cei care ajung la cel mai înalt scop. Eliberaţi de toate ataşamentele, curăţaţi de toate păcatele, transcend toate perechile de opuşi (cum ar fi căldură şi frig, fericire şi suferinţă etc.), ei nu au legătură cu nimic din lume. Demni de toată cinstea, ei sunt întotdeauna ţinuţi în mare stimă de către persoanele înzestrate cu cunoaştere şi suflete înalte. Ei privesc cu ochi egalizaţi pasta de lemn de santal şi murdăria sau praful, ceea ce este hrană şi ceea ce nu este hrană. Ei văd cu ochi egali veşmintele lor maro din stofă groasă şi ţesăturile de mătase şi piei de animale. Ei ar trăi zile întregi fără a mânca vreo hrană şi îşi usucă membrele prin această abţinere de la orice hrană. Ei se dedică cu sârguinţă studiului *Vedelor*, stăpânindu-şi simţurile. Ei ar face zei din ceea ce nu sunt zei şi nu zei din ceea ce sunt zei. Înfuriaţi, ei pot crea alte lumi şi alţi Regi ai lumilor decât cele existente. Prin faptele acestor suflete înalte, oceanul a devenit atât de sărat încât este imposibil de băut. Focul mâniei lor arde încă în pădurea Dandaka, neînfrânt de timp. Ei sunt zeii zeilor şi cauza tuturor cauzelor. Ei sunt autoritatea tuturor autorităţilor. Ce om cu inteligenţă şi înţelepciune ar căuta să-i umilească? Dintre ei, tineri şi bătrâni, toţi merită cinstire. Ei se onorează reciproc (nu în virtutea diferenţelor de vârstă, ci) în virtutea diferenţelor în ceea ce priveşte asceza şi cunoaşterea. Chiar şi brahmanul lipsit de cunoaştere este un zeu şi un instrument înalt pentru purificarea celorlalţi. Cel dintre ei, apoi, care este înzestrat cu cunoaştere este un zeu mult mai înalt şi asemenea oceanului când este plin (până la margine). Învăţat sau neînvăţat, brahmanul este întotdeauna o zeitate înaltă. Sfinţit sau nesfinţit (cu ajutorul *Mantrelor*), Focul este întotdeauna o mare zeitate. Un foc arzând chiar şi atunci când arde într-un cimitir, nu este considerat pătat din cauza locului pe care arde. Untul clarificat arată frumos fie că este aşezat pe altarul de jertfă, fie într-o cameră. Aşadar, dacă un brahman este mereu angajat în fapte rele, el este totuşi considerat demn de onoare. Într-adevăr, să ştii că brahmanul este întotdeauna o zeitate înaltă.

SECŢIUNEA CLII

Yudhishthira a spus: Spune-ne, O, rege, care este răsplata asociată cu venerarea brahmanilor, pe care o vezi tu, O, tu, cel cu inteligenţă superioară! Într-adevăr, care este acel succes care decurge din venerarea lor, ghidat de care tu îi venerezi?

Bhishma a spus: În acest context este citată această veche naraţiune despre o conversaţie între Pavana şi Arjuna, O Bharata! Înzestrat cu o mie de braţe şi o mare frumuseţe, puternicul

Kartavirya, în vremuri de demult, a devenit stăpânul întregii lumi. Avea capitala în orașul Mahishmati. De o forță de neclintit, acest șef al rasei Haihaya de Kshatriya domnea asupra întregului pământ, împreună cu centura sa de mări, împreună cu toate insulele sale și toate minele sale prețioase de aur și pietre prețioase. Păstrând în fața sa datoriile ordinului Kshatriya, precum și umilința și cunoașterea vedică, regele a făcut daruri mari de bogăție către *Rishi* Dattatreya. Într-adevăr, fiul lui Kritavirya l-a adorat astfel pe marele ascet care, mulțumit de el, i-a cerut să solicite trei binecuvântări. Astfel cerut de Rishi în privința binecuvântărilor, regele i-a răspuns, spunând: „Fie ca eu să fiu înzestrat cu o mie de brațe când sunt în mijlocul trupelor mele. În timp ce, însă, rămân acasă, să am, ca de obicei, doar două brațe! Într-adevăr, fie ca luptătorii, atunci când sunt angajați în luptă, să mă vadă posedând o mie de brațe, urmând de asemenea jurăminte înalte, să reușesc să subjug întreaga lume prin puterea mea. După ce am dobândit pământul în mod drept, fie ca eu să domnesc asupra lui cu vigilență. Există o a patra binecuvântare pe care, O cel mai de seamă dintre cei regenerați, ți-o cer să mi-o dăruiești. O, cel fără defect, în virtutea dispoziției de a mă favoriza, se cuvine să mi-o oferi. Fiind dependent de tine, oricând aș greși, fie ca cei drepți să iasă să mă instruiască și să mă îndrepte!” Astfel abordat, Brahmanul i-a răspuns regelui, spunând: „*Așa să fie!*” Astfel au fost dobândite acele binecuvântări de către acel rege de strălucire incandescentă. Călărind apoi pe careta sa a cărei splendoare semăna cu cea a focului sau Soarelui, monarhul, orbit de marea sa putere, a spus: „Cine, într-adevăr, este acela care poate fi considerat egalul meu în răbdare și energie, în faimă și eroism, în putere și forță?” După ce a rostit aceste cuvinte, o voce invizibilă din cer a spus: „O, nefericit ignorant, nu știi tu că Brahmanul este superior lui Kshatriya? Kshatriya, asistat de Brahman, domnește peste toate creaturile!”

Arjuna spuse: ”Când sunt mulțumit, pot crea multe creaturi. Când sunt furios, pot distruge totul. În gând, cuvânt și faptă, sunt cel dintâi. Brahmanul nu este cu siguranță deasupra mea! Prima propoziție aici este că Brahmanul este superior Kshatriya-ului. Contra-propoziția este că Kshatriya-ul este superior. Tu ai spus, O, ființă invizibilă, că cei doi sunt uniți împreună (în actul pe care se caută să se bazeze superioritatea Kshatriya-ului). Cu toate acestea, se observă o distincție în acest sens. Se vede că Brahmanii se refugiază la Kshatriya. Kshatriya nu caută niciodată refugiul Brahmanilor, într-adevăr, pe tot pământul, Brahmanii, acceptând un astfel de refugiu sub pretextul predării *Vedelor*, își trag traiul de la Kshatriya. Datoria de a proteja toate creaturile este încredințată Kshatriya-lor. De la Kshatriya derivă Brahmanii traiul lor. Cum poate fi oare Brahmanul superior Kshatriya-lor? Ei bine, voi aduce de astăzi de sub stăpânirea mea pe Brahmanii tăi care sunt superiori tuturor creaturilor, dar care au ca ocupație cerșetoria și sunt atât de aroganți! Ceea ce a spus fecioara Gayatri din cer nu este adevărat. Îmbrăcați în piei, Brahmanii se plimbă independenți. Voi aduce acele ființe independente sub stăpânirea mea. Zeu sau om, nu este nimeni în cele trei lumi care să mă poată doborî de la suveranitatea pe care o dețin. De aceea, sunt cu siguranță superior Brahmanilor. Această lume care este acum considerată că are Brahmanii drept cei mai de seamă locuitori va fi curând făcută astfel încât să aibă Kshatriya ca locuitori cei mai de seamă. Nu este nimeni capabil să-mi suporte puterea în luptă!” Auzind aceste cuvinte ale lui Arjuna, zeița care umbla prin cer s-a agitat. Atunci zeul vântului, adresându-se regelui din cer, a spus: „Renunță la această atitudine păcătoasă. Pleacă-te în fața Brahmanilor. Prin vătămarea lor, vei aduce necazuri asupra regatului tău. Brahmanii te vor ucide, deși ești rege, sau, înzestrați cu mare putere cum sunt, te vor alunga din regatul tău, deposedându-te de energie!” Regele, auzind acest discurs, s-a adresat celui care vorbea, spunând: „Cine ești tu, de fapt?” Zeul vântului a răspuns: „Eu sunt zeul vântului și mesagerul zeităților! Îți spun ceea ce este spre binele tău.”

Arjuna a spus: Oh, văd că astăzi ți-ai arătat devotamentul și atașamentul față de brahmani. Spune-mi acum ce fel de creatură pământească este brahmanul! Spune-mi, un brahman superior seamănă în vreun fel cu Vântul? Sau este ca Apa, Focul, Soarele sau Firmamentul?

SECȚIUNEA CLIII

Zeul vântului a spus: Ascultă, O, om amăgit, care sunt atributele ce aparţin Brahmanilor, toţi înzestraţi cu suflete înalte. Brahmanul este superior tuturor celor pe care i-ai numit, O, rege! Cu mult timp în urmă, pământul, învrăjbindu-se cu familia Anga, a renunţat la caracterul său de Pământ. Kasyapa cel regenerat a făcut să se abată o distrugere asupra ei, paralizând-o efectiv. Brahmanii sunt întotdeauna de neînvins, O, rege, în cer, precum şi pe pământ. Cu mult timp în urmă, marele *Rishi* Angiras, prin energia sa, a băut toate apele. Rishi-ul cu suflet înalt, după ce a băut toate apele ca şi cum ar fi fost lapte, tot nu şi-a potolit setea. Aşadar, el a făcut din nou ca pământul să se umple de apă, ridicând un val puternic. Altă dată, când Angiras s-a înfuriat pe mine, am fugit, părăsind lumea, şi m-am ascuns mult timp în *Agnihotra* brahmanilor de frica acelui Rishi. Ilustrul Purandara, din cauză că a poftit trupul Ahlai, a fost blestemat de Gautama, totuşi, de dragul Dreptăţii şi al bogăţiei, Rishiul nu a distrus complet şeful zeilor. Oceanul, O, rege, care era plin în zilele de demult de apă cristalină, blestemat de Brahmani, a devenit salin la gust.[344] Chiar şi Agni, care are culoarea aurului, şi care arde cu strălucire când este lipsit de fum, şi ale cărui flăcări, unindu-se, ard în sus, când a fost blestemat de Angiras cel furios, a fost lipsit de toate aceste atribute.[345] Priveşte, cei şaizeci de mii de fii ai lui Sagara, care au venit aici să venereze Oceanul, au fost toţi făcuţi pulbere de către Brahmanul Kapila de culoare aurie. Tu nu eşti egal cu Brahmanii. Caută-ţi binele, O, rege. Kshatriya chiar şi de mare putere se pleacă în faţa copiilor de Brahmani care sunt încă în pântecele mamelor lor. Marea împărăţie a Dandakaşilor a fost distrusă de un Brahmana. Puternicul *Kshatriya* Talajangala a fost distrus de un singur Brahman, anume Aurva. Şi tu ai dobândit o împărăţie mare, putere mare, merit religios şi învăţătură, toate greu de obţinut, prin graţia lui Dattatreya. De ce, O, Arjuna, îl venerezi pe Agni în fiecare zi, care este un Brahman? El este purtătorul ofrandelor de jertfă din fiecare parte a universului. Nu eşti conştient de acest fapt? De ce, în cele din urmă, te laşi ameţit de nebunie când nu eşti ignorant de faptul că un Brahman superior este protectorul tuturor creaturilor din lume şi este, de fapt, creatorul lumii vii? Domnul tuturor creaturilor, Brahman, nemanifestat, înzestrat cu putere şi cu glorie neofilită, care a creat acest univers nesfârşit cu creaturile sale mobile şi imobile (este un Brahman). Există unii oameni, lipsiţi de înţelepciune, care spun că Brahman s-a născut dintr-un Ou. Din Oul primordial, când a crăpat, munţii şi punctele cardinale şi apele şi pământul şi cerurile au izvorât toate la existenţă. Această naştere a creaţiei nu a fost văzută de nimeni. Cum se poate spune deci că Brahman a luat naştere din Oul primordial, mai ales când el este declarat Nimeni Născut? Se spune că spaţiul vast nenăscut este Oul primordial. Din acest Spaţiu nenăscut (sau Brahmanul Suprem) s-a născut Străbunicul. Dacă întrebi: „Pe ce s-ar fi odihnit Străbunicul, după naşterea sa din Spaţiul nenăscut, căci nu mai exista nimic altceva?” Răspunsul poate fi dat prin următoarele cuvinte: „Există o Fiinţă existentă numită Conştiinţă. Acea Fiinţă măreaţă este înzestrată cu o mare energie. Nu există Ou. Brahman, totuşi, este existent. El este creatorul universului şi este regele său!” Astfel abordat de către zeul vântului, regele Arjuna a tăcut.[346]

SECȚIUNEA CLIV

Zeul vânturilor a spus: Odată, O, rege, un conducător pe nume Anga a dorit să dăruiască întregul pământ ca ofrandă de jertfă Brahmanilor. Atunci, pământul s-a umplut de neliniște. „Sunt fiica lui Brahman. Eu susţin toate creaturile. După ce m-a obţinut, vai, de ce acest rege suprem doreşte să mă dea în dar Brahmanilor? Abandonându-mi caracterul de sol, mă voi duce acum în prezenţa tatălui meu. Fie ca acest rege, împreună cu toată împărăţia sa, să aibă parte de distrugere?” Ajungând la această concluzie, el a plecat spre regiunea lui Brahman. Înţeleptul Kasyapa, văzând pe

---

344 Citirea din Bengal *mrishtascha varina* este incorectă. Citirea din Bombay *mrishtasya varinsha* este corectă.

345 Cuvântul „*kavi*” folosit în acest verset înseamnă Agni sau foc, după cum explică comentatorul. Unul dintre traducătorii vernaculari îl interpretează în mod eronat ca referindu-se la învăţătorul Sukara.

346 Ultimul verset, aşa cum este citit în textele din Bengal, este răutăcios. *Nastyandam astitu Brahma*, etc., este citirea corectă.

zeița Pământ pe punctul de a pleca, a intrat el însuși imediat în încorporarea vizibilă a zeiței, lepădându-și propriul corp, cu ajutorul Yoga. Pământul astfel pătruns de spiritul lui Kasyapa, a crescut în prosperitate și s-a umplut de tot felul de producție vegetală. Într-adevăr, O, rege, în timpul în care Kasyapa a cuprins pământul, Dreptatea a devenit predominantă pretutindeni și toate temerile au încetat. În acest fel, O, rege, pământul a rămas pătruns de spiritul lui Kasyapa timp de treizeci de mii de ani cerești, pe deplin conștient de toate acele funcții pe care obișnuia să le îndeplinească cât timp era pătruns de spiritul fiicei lui Brahman. La expirarea acestei perioade, zeița s-a întors din regiunea lui Brahman și a sosit aici, s-a închinat în fața lui Kasyapa și de atunci a devenit fiica acelui Rishi, Kasyapa fiind un Brahmana. Chiar aceasta a fost isprava, O, rege, pe care a făcut-o un Brahman. ”Spune-mi numele Kshatriya care poate fi considerat superior lui Kasyapa!” Auzind aceste cuvinte, regele Arjuna a tăcut. Lui i-a spus din nou zeul vânturilor: „Ascultă acum, O, rege, povestea lui Utathya, care s-a născut în neamul lui Angiras. Fiica lui Soma, pe nume Bhadra, a ajuns să fie considerată de neegalat în frumusețe. Tatăl ei Soma l-a considerat pe Utathya cel mai potrivit soț pentru ea. Tânăra vestită și foarte fericită, cu membre fără cusur, respectând diverse jurăminte, a suferit cele mai severe aspre practici din dorința de a-l obține pe Utathya ca soț. După un timp, tatăl lui Soma, Atri, invitându-l pe Utathya la casa lui, i-a dăruit tânăra vestită. Utathya, care obișnuia să ofere daruri de jertfă în măsuri copioase, a primit cuvenit fata ca soție. S-a întâmplat însă că frumosul Varuna a râvnit la fată de mult timp. Venind în pădurea unde locuia Utathya, Varuna a furat fata când aceasta se scufundase în Yamuna pentru a se scălda. Răpind-o astfel, Stăpânul apelor a dus-o în propria sa reședință. Acea reședință avea un aspect minunat. Era împodobită cu șase sute de mii de lacuri. Nu există reședință care să fie considerată mai frumoasă decât acel palat al lui Varuna. Era împodobit cu multe palate și prin prezența diverselor triburi de Apsara și a diverselor articole de plăcere excelente. Acolo, în acel palat, Stăpânul apelor, O, rege, se juca cu fata. Puțin mai târziu, vestea răpirii soției i-a fost adusă lui Utathya. Într-adevăr, după ce a aflat toate faptele de la Narada, Utathya i-a spus înțeleptului ceresc: „Du-te, O, Narada, la Varuna și vorbește-i cu severitate cuvenită. Întreabă-l de ce i-a răpit soția și, într-adevăr, spune-i în numele meu că ar trebui să o predea. I-ai putea spune mai departe: «Ești un protector al lumilor, O, Varuna, și nu un distrugător!» De ce ai răpit atunci soția lui Utathya pe care i-a dăruit-o Soma?” Astfel rugat de Utathya, înțeleptul ceresc Narada a mers acolo unde era Varuna și, adresându-i-se, a spus: „Eliberează soția lui Utathya. Într-adevăr, de ce ai răpit-o?” Auzind aceste cuvinte ale lui Narada, Varuna i-a răspuns: „Această fată timidă îmi este extrem de dragă. Nu îndrăznesc să o las să plece!” Primind acest răspuns, Narada s-a întors la Utathya și i-a spus descurajat: „O, mare ascet, Varuna m-a izgonit din casa lui, apucându-mă de gât. Nu vrea să-ți înapoieze soția. Tu fă ce crezi de cuviință.” Auzind aceste cuvinte ale lui Narada, Angiras s-a umplut de furie. Înzestrat cu bogăția de penitențe, a solidificat apele și le-a sorbit, ajutat de energia sa. Când toate apele fuseseră sorbite, Stăpânul acelui element a devenit foarte descurajat împreună cu toți prietenii și rudele sale. Cu toate acestea, el tot nu a renunțat la soția lui Utathya. Atunci Utathya, acel suprem dintre cei renăscuți, umplut de furie, a poruncit Pământului, spunând: „O, drăgălașă, arată locul unde se află în prezent cele șase sute de mii de lacuri.” La aceste cuvinte ale înțeleptului, Oceanul s-a retras din locul indicat, iar terenul a apărut, care era extrem de sterp. Râurilor care curgeau prin acea regiune, Utathya le-a spus: „O, Sarasvati, fă-te nevăzută aici. Într-adevăr, O, doamnă timidă, părăsește această regiune și du-te în deșert! O, zeiță minunată, fie ca această regiune, lipsită de tine, să nu mai fie sacră.” Când acea regiune (în care locuia stăpânul apelor) a secat, el s-a dus la Angiras, aducând cu el soția lui Utathya și i-a dat-o. Recâștigându-și soția, Utathya s-a înseninat. Atunci, O, șef al neamului Haihaya, acel mare Brahman a salvat atât universul, cât și Stăpânul apelor din situația de necaz în care îi adusese. Familiarizat cu fiecare datorie, înțeleptul Utathya, de mare energie, după ce și-a recuperat soția, O, rege, i-a spus lui Varuna: „Mi-am recuperat soția, O, Stăpân al apelor, cu ajutorul penitențelor mele și după ce ți-am provocat un necaz atât de mare încât ai strigat de durere!” După ce a spus acestea, s-a dus acasă, cu acea soție a sa. Astfel, O, rege, a fost Utathya, acel suprem dintre Brahmani. Să continui? Sau vei persista încă în opinia ta? Ce, este vreun Kshatriya care este superior lui Utathya?

SECȚIUNEA CLV

Bhishma spuse: Astfel abordat, regele Arjuna a rămas tăcut. Zeul vântului i-a vorbit din nou, spunându-i: „Ascultă acum, O, rege, povestea măreției Brahmana-ului Agastya. Odată, zeii fuseseră învinși de către Asura, motiv pentru care deveniseră foarte deprimați. Toate jertfele zeităților fuseseră confiscate, iar Swadha-ul Pitrilor fusese de asemenea oprită. Într-adevăr, O, Șefule Haihayas, toate actele religioase și practicile umane fuseseră de asemenea suspendate de către Danava. Lipsiți de prosperitatea lor, zeitățile rătăceau pe pământ, așa cum am auzit. Într-o zi, în timpul rătăcirii lor, l-au întâlnit pe Agastya cu jurăminte înalte, acel Brahman, O, rege, care era înzestrat cu o energie și splendoare mare, la fel de strălucitoare ca a soarelui. Salutându-l cuvenit, zeitățile i-au adus politețurile obișnuite. Apoi, O, Rege, i-au spus aceste cuvinte acelei ființe cu suflet înalt: „Am fost învinși de către Danava în luptă și, prin urmare, am pierdut avuția și prosperitatea. Tu, așadar, O, cel dintâi dintre asceți, ne scapă din această situație de mare frică.” Astfel informat despre situația în care fuseseră aduse zeitățile, Agastya s-a înfuriat foarte tare (pe Danava). Fiind înzestrat cu o energie mare, el a început imediat să strălucească ca focul care consumă totul la vremea dizolvării universale. Cu razele strălucitoare care emanau apoi de la Rishi, Danava au început să fie arși. Într-adevăr, O, rege, mii dintre ei au început să cadă din cer. Arși de energia lui Agastya, Danava, abandonând atât cerul, cât și pământul, au fugit spre direcția sudică. În acel moment, regele Danava, Vali, efectua un sacrificiu de cai în regiunile inferioare. Acei mari Asura care erau cu el în acele regiuni sau care locuiau în măruntaiele pământului nu au fost arși. Zeitățile, odată cu distrugerea dușmanilor lor, și-au recăpătat apoi propriile regiuni, temerile lor fiind complet înlăturate. Încurajați de ceea ce a realizat pentru ei, i-au solicitat apoi Rishi-ului să distrugă acei Asura care se refugiaseră în măruntaiele pământului sau în regiunile inferioare. Astfel solicitat de zei, Agastya le-a răspuns, spunând: „Da, sunt pe deplin capabil să consum acei Asura care locuiesc sub pământ; dar dacă aș realiza un astfel de fapt, penitențele mele vor suferi o diminuare. De aceea, nu-mi voi exercita puterea.” Chiar și așa, O, rege, Danava au fost consumați de către ilustrul Rishi cu propria sa energie. Chiar așa, Agastya cu sufletul curat, O, monarh, a realizat acel fapt cu ajutorul penitențelor sale. O, fără de păcat, chiar așa a fost Agastya așa cum v-am descris! Să continui? Sau veți spune ceva în răspuns? Există vreun Kshatriya mai mare decât Agastya?

Bhishma a continuat: Astfel abordat fiind, regele Arjuna a rămas tăcut. Zeul vântului a spus din nou: „Ascultă, O, rege, una dintre marile fapte ale ilustrului Vasiștha. Odată, zeii oficiau un sacrificiu pe malurile lacului Vaikhanasa. Cunoscându-i puterea, zeii care oficiau sacrificiul s-au gândit la Vasiștha și l-au considerat preotul lor în imaginație. Între timp, văzând zeii slăbiți și chinuiți din cauza Dikshei pe care o îndeplineau, o rasă de Dānavi, numită Khalins, cu staturi la fel de gigantice ca munții, a dorit să-i omoare. Acei Dānavi care au fost fie paralizați, fie uciși în luptă au fost aruncați în apele lacului Manasa și, în consecința unei învoiri a Marelui Părinte, au revenit instantaneu la vigoare și viață. Luând vârfuri de munți uriașe și teribile, precum și bâte și copaci, au agitat apele lacului, făcându-le să se umfle la înălțimea de o sută de *yojanas*. Apoi, au alergat spre zei, care erau în număr de zece mii. Aflându-se în suferință din cauza Dānavilor, zeii au căutat protecția conducătorului lor, Vasava-Śakra, dar și acesta a fost curând asediat de ei. În necazul său, a căutat protecția lui Vasiștha. Atunci, sfântul *Rishi* Vasiștha a asigurat zeii, alungându-le temerile. Înțelegând că zeii deveniseră extrem de descurajați, ascetul a făcut acest lucru din compasiune. El și-a pus în lucru energia și i-a ars, fără niciun efort, pe acei Dānavi numiți Khalins. Deținător al bogăției de penitențe, Rishi-ul a adus pe acel loc râul Ganga, care plecase la Kailasa. Într-adevăr, Ganga a apărut, străpungând apele lacului. Lacul a fost pătruns de acel râu. Și pe măsură ce acel curent ceresc, străpungând apele lacului, a apărut, a curs sub numele de Sarayu. Locul unde au căzut acei Dānavi a ajuns să fie numit după ei. Astfel, locuitorii Raiului, cu Indra în frunte, au fost salvați din mare necaz de Vasiștha. Așa s-a întâmplat că acei Dānavi, care primiseră învoiri de la Brahma, au fost uciși de acel Rishi cu suflet înalt. O, fără păcat, ți-am povestit fapta pe care Vasiștha a înfăptuit-o. Să continui? Sau vei spune ceva! A existat un Kșatriya care să se poată spune că îl depășea pe Brahmana Vasiștha?

SECȚIUNEA CLVI

Bhishma a spus: Astfel adresat, Arjuna a rămas tăcut. Zeul vântului i s-a adresat încă o dată, spunând: „Ascultă-mă, O, cel mai de seamă dintre Haihayas, căci îți voi povesti realizările înaltului Atri. Odată, pe când zeii și Danavas se luptau între ei în întuneric, Rahu i-a străpuns pe Surya și Soma cu săgețile sale. Zeii, copleșiți de întuneric, au început să cadă în fața puternicilor Danava, O, cel mai de seamă dintre regi! Loviți în repetate rânduri de Asura, locuitorii cerului au început să-și piardă puterea. Atunci l-au zărit pe învățatul Brahmana Atri, înzestrat cu bogăția penitențelor, angajat în respectarea austerităților. Adresându-se acelui Rishi care își cucerise toate simțurile și în care mânia se stinsese, ei au spus: „Privește, O, Rishi, pe acești doi, și anume Soma și Surya, care au fost străpunși de Asuri cu săgețile lor! Ca urmare a acestui fapt, întunericul ne-a cuprins și suntem loviți de dușman. Nu vedem sfârșitul necazurilor noastre! Tu, O, stăpân al puterii mari, salvează-ne de această mare teamă.”

Rishi a spus: «Cum să vă protejez?». Ei au răspuns: «Devino tu însuți Chandramas. Devino și tu soarele și începe să-i omori pe acești tâlhari!». Astfel solicitat de ei, Atri a luat forma lui Soma, distrugătorul întunericului. Într-adevăr, datorită dispoziției sale plăcute, a început să arate la fel de frumos și încântător ca însuși Soma. Văzând că adevăratul Soma și adevăratul Surya fuseseră întunecați de săgețile dușmanului, Atri, luând forma acestor lumini, a început să strălucească în splendoare peste câmpul de luptă, ajutat de puterea penitențelor sale. Cu adevărat, Atri a făcut universul să strălucească în lumină, alungând tot întunericul său. Folosindu-și puterea, el a subjugat și mulțimile vaste ale dușmanilor zeilor. Văzând acei mari Asura arși de Atri, zeii, protejați de energia lui Atri, au început să-i distrugă rapid. Folosindu-și priceperea și stăpânindu-și toată energia, Atri a iluminat zeul zilei, a salvat zeițăile și i-a ucis pe Asura! Chiar și aceasta a fost isprava pe care a realizat-o cel regenerat, ajutat de focul său sacru, recitatorul tăcut de *Mantre*, cel îmbrăcat în piei de cerb! Privește, O, înțelept regal, fapta realizată de acel Rishi care se hrănea numai cu fructe! Ți-am povestit astfel, în detaliu, isprava lui Atri, cel cu sufletul înalt. Să continui? Sau ai ceva de spus? Există vreun Kshatriya care să fie superior acestui Rishi regenerat?

Astfel adresat, Arjuna rămase tăcut. Zeul vântului îi vorbi din nou: „Ascultă, O, rege, isprava realizată de înaltul Chyavana (în vremurile de demult). După ce își îndeplinise promisiunea făcută gemenilor Aswini, Chyavana se adresă pedepsitorului lui Paka, spunând: „Fă ca Aswini să bea Soma împreună cu toate celelalte zeități!”

Indra a spus: Noi i-am alungat pe Aswini. Cum ar putea atunci să fie admiși în cercul sacrificial pentru a bea Soma împreună cu ceilalți? Ei nu sunt numărați printre zeități. Așadar, nu ne spune așa ceva! O, tu, cel cu jurăminte mărețe, nu dorim să bem Soma în compania Aswinilor. Orice altă poruncă ai vrea să rostești, O, învățat Brahmana, suntem gata să o îndeplinim.

Chyavana a spus: Gemenii Aswini vor bea Soma împreună cu voi toți! Amândoi sunt zei, O, șef al zeilor, pentru că sunt fiii lui Surya. Lăsați zeii să facă ceea ce am spus. Acționând conform acestor cuvinte, zeii vor culege mari beneficii. Acționând altfel, răul îi va copleși.

Indra a spus: Eu nu voi bea Soma cu Aswinii, O, cel mai de seamă dintre cei regenerați! Lasă-i pe ceilalți să bea cu ei după cum doresc! În ceea ce mă privește, nu îndrăznesc să o fac.

Chyavana a spus: Dacă, o, ucigaș al lui Vala, nu vei asculta cuvintele mele, vei bea Soma cu ei în sacrificiu, chiar astăzi, constrâns de mine!

Zeul vântului spuse: Apoi Chyavana, luând Asvinii cu el, a început o mare ceremonie religioasă în beneficiul lor. Zeii s-au stupefiat cu toții de Chyavana și de *Mantrele* sale. Văzând acea ispravă începută de Chyavana, Indra s-a umplut de furie. Luând un munte uriaș, a alergat împotriva acelui Rishi. Șeful zeilor era și el înarmat cu fulgerul. Atunci ilustrul Chyavana, înzestrat cu

penitențe, a aruncat o privire furioasă asupra lui Indra în timp ce acesta se apropia. Aruncând puțină apă asupra lui, el l-a paralizat pe șeful zeilor cu fulgerul și muntele său. Ca rezultat al ceremoniei religioase pe care o începuse, el a creat un cumplit Asura ostil lui Indra. Făcut din libațiile pe care le turnase în focul sacru, acel Asura se numea Mada, cu gura căscată larg. Așa era Asura pe care marele ascet l-a creat cu ajutorul *Mantrelor.* Avea o mie de dinți în gură, care se întindeau pe o sută de *yojana*. De o înfățișare teribilă, colții săi erau lungi de două sute de *yojana*. O parte a obrazului său se odihnea pe pământ și cealaltă atingea cerurile. Într-adevăr, toți zeii cu Vasava păreau să stea la rădăcina limbii acelui mare Asura, la fel ca peștii atunci când intră în gura larg deschisă a unui leviatan. Stând în gura lui Mada, zeii au ținut o scurtă consultație și apoi, adresându-se lui Indra, au spus: „Plecându-ți tu în grabă capul în semn de respect în fața acestei ființe regenerate! Eliberați de orice scrupule, vom bea Soma împreună cu Asvinii în compania noastră!” Atunci Śakra, plecându-și capul în fața lui Chyavana, i-a îndeplinit porunca. Astfel l-a făcut pe Chyavana pe Asvini să bea Soma alături de ceilalți zei. Chemându-l înapoi pe Mada, Rishi l-a desemnat să facă actele pe care trebuia să le îndeplinească. Acelui Mada i s-a poruncit să își stabilească sălășluirea în zaruri, în vânătoare, în băutură și la femei. De aceea, O, rege, acei oameni care se agață de acestea, întâmpină fără îndoială pieirea. De aceea, cineva ar trebui întotdeauna să arunce aceste defecte la mare distanță. Astfel, O, rege, ți-am povestit isprava realizată de Chyavana. Să continui? Sau vei spune ceva în răspuns? Există un Kshatriya care este mai presus de Brahmana Chyavana?

SECȚIUNEA CLVII

Bhishma a spus: Auzind aceste cuvinte ale zeului vântului, Arjuna a rămas tăcut. La auzul acestora, zeul vântului i s-a adresat din nou, spunând: „Când locuitorii cerului, cu Indra în frunte, s-au trezit în gura lui Asura Mada, Chyavana le-a luat pământul. Lipiți anterior de cer și acum lipsiți și de pământ, zeii au devenit foarte triști. Într-adevăr, acele înalte suflete, afectate de durere, s-au aruncat fără rezerve sub protecția Strămoșului.

Zeii au spus: O, tu, cel adorat de toate creaturile universului, pământul ne-a fost luat de Chyavana, în timp ce noi am fost privați de cer de către Kapas, O, tu, cel puternic!

Brahma a spus: „Voi, locuitori ai cerului, conduși de Indra, mergeți degrabă și căutați protecția Brahmanilor. Mulțumindu-le acestora, veți reuși să recâștigați ambele regiuni ca înainte.” Astfel instruiți de Marele Părinte, zeii s-au îndreptat către Brahmani și au devenit cerșetori pentru protecția lor. Brahmanii au răspuns, întrebând: „Pe cine ar trebui să subjugăm?” Întrebați astfel, zeii le-au spus: „Vrem să-l subjugați pe Kapa.” Atunci Brahmanii au spus: „Aducându-i mai întâi pe pământ, îi vom subjuga repede.” După aceasta, Brahmanii au început un ritual având ca scop distrugerea Kapa. Imediat ce acest lucru a fost auzit de Kapa, aceștia au trimis de grabă un mesager al lor, pe nume Dhanin, la acei Brahmani. Dhanin, venind la ei în timp ce stăteau pe pământ, le-a transmis mesajul Kapa. Kapa sunt chiar ca voi toți! (Nu sunt mai prejos decât oricare dintre voi). Prin urmare, care va fi efectul acestor ritualuri pe care păreți hotărâți să le realizați? Toți sunt foarte versați în *Vede* și posesiune a înțelepciunii. Toți sunt atenți la sacrificii. Toți au Adevărul ca jurământ, și din aceste motive toți sunt considerați egali cu marii Rishi. Zeița Prosperității se joacă printre ei, iar ei, la rândul lor, o susțin cu reverență. Ei nu se dedau niciodată la acte de împerechere fără rod cu soțiile lor și nu mănâncă niciodată carnea animalelor care nu au fost ucise în sacrificii. Ei toarnă ofrande pe focul de sacrificiu aprins (în fiecare zi) și sunt supuși poruncilor învățătorilor și bătrânilor lor. Toți au suflete sub control perfect și nu mănâncă niciodată fără a împărți cuvenit copiilor lor. Ei merg întotdeauna împreună în care și alte vehicule (fără ca vreunul să călătorească în vehiculul propriu în timp ce alții călătoresc pe jos). Ei nu se dedau niciodată la acte de împerechere cu soțiile lor când acestea sunt în perioada ciclului menstrual. Toți acționează într-un mod care să le permită să atingă regiunile fericirii de apoi. Într-adevăr, ei sunt întotdeauna drepți în faptele lor. Când femeile gravide sau bătrânii nu au mâncat, ei nu mănâncă nimic ei înșiși. Ei nu se dedau niciodată la jocuri sau sporturi de orice fel în timpul dimineții. Ei nu dorm niciodată ziua. Deoarece

Kapa posedă aceste virtuți și realizări și multe altele, de ce, într-adevăr, ați căuta să-i subjugați? Ar trebui să vă abțineți de la această încercare! Într-adevăr, prin această abținere, veți realiza ceea ce este spre binele vostru.”

Brahmanii au spus: «O, îi vom subjuga pe Kapas! În această chestiune, suntem una cu zeitățile. Prin urmare, Kapas merită să fie măcelăriți de mâinile voastre. În ceea ce-l privește pe Dhanin, el ar trebui să se întoarcă de unde a venit!» După aceasta, Dhanin, întorcându-se la Kapas, le-a spus: „Brahmanii nu sunt dispuși să vă facă niciun bine!” Auzind aceasta, toți Kapas au luat armele și s-au îndreptat spre Brahmani. Brahmanii, văzând că Kapas avansează împotriva lor cu steagurile carelor ridicate, au creat imediat niște focuri aprinse pentru distrugerea Kapas. Acele focuri veșnice, create cu ajutorul *mantrelor* vedice, după ce au distrus Kapas, au început să strălucească pe firmament ca niște nori (aurii). Zeii, adunați împreună în luptă, au ucis mulți dintre Danavi. Ei nu știau la acel moment că Brahmanii erau cei care le provocaseră distrugerea. Atunci Narada, cel cu mare energie, venind acolo, O, rege, i-a informat pe zei cum dușmanii lor, Kapas, fuseseră de fapt uciși de Brahmani cu energie puternică (și nu de zei înșiși). Auzind aceste cuvinte ale lui Narada, locuitorii cerului au fost foarte mulțumiți. Ei i-au aplaudat și pe acei aliați regenerați ai lor, care se bucurau de o mare faimă. Energia și puterea zeilor au început să crească, iar fiind venerați în toate lumile, au dobândit și darul nemuririi! După ce zeul vântului a rostit aceste cuvinte, regele Arjuna l-a venerat cu respect și i s-a adresat cu următoarele cuvinte: „Ascultă, O, monarh cu brațe puternice, ce a spus Arjuna.”

Arjuna a spus: O, zeu puternic, întotdeauna și cu orice preț trăiesc pentru brahmani! Devotat lor, îi venerez mereu! Prin harul lui Dattatreya am obținut această putere a mea! Prin harul său am reușit să realizez mari fapte în lume și să obțin merite înalte! O, am ascultat cu atenție realizările, O, zeu al vântului, ale brahmanilor, cu toate detaliile lor interesante, așa cum le-ai recitat tu cu adevărat.

Zeul vântului a spus: Protejează și prețuiește brahmanii, în exercitarea îndatoririlor Kshatriya care îți revin prin naștere. Protejează-i așa cum îți protejezi propriile simțuri! Există un pericol pentru tine din partea neamului Bhrigu! Totuși, toate acestea se vor întâmpla într-o zi îndepărtată.

SECȚIUNEA CLVIII

Yudhishthira a spus: Tu, O, rege, îi venerezi mereu pe brahmanii cu jurăminte demne de laudă. O, rege, care este rodul pe care îl vezi și pentru care îi venerezi? O, tu, cel cu jurăminte înalte, văzând prosperitatea care însoțește venerarea brahmanilor, de ce îi venerezi? Spune-mi toate acestea, O, tu, cel cu brațe puternice!

Bhishma a zis: Iată pe Kesava, înzestrat cu o inteligență mare. El îți va spune totul. Cu jurăminte înalte și înzestrat cu prosperitate, chiar el îți va spune care este prosperitatea care se atașează venerării Brahmanilor. Puterea mea, urechile, graiul, mintea, ochii și acea înțelegere limpede a mea (sunt toate tulburate astăzi). Cred că nu este departe vremea când va trebui să-mi părăsesc trupul. Soarele mi se pare că merge foarte încet.[347] Acele datorii înalte, O rege, care sunt menționate în *Purane* ca fiind îndeplinite de Brahmani și Kshatriya și Vaisya și Sudra, mi-au fost toate recitate. Învață, tu, fiu al Pritha, de la Krishna ce mai este de învățat pe această temă. Îl cunosc cu adevărat pe Krishna. Știu cine este și care este puterea lui străveche. O, șef al Kaurava, Kesava are un suflet inestimabil. Ori de câte ori apar îndoieli, El este cel care susține Dreptatea.[348] Este

347 Pentru o persoană suferindă, ziua pare lungă.

348 Sensul este că Kesava este cel care susține cauza Dreptății atunci când aceasta este amenințată de pericole. cf. „*Yada yada hi dharmasya*, etc.” în *Gita*. Aceasta nu înseamnă că, atunci când oamenii au îndoieli cu privire la chestiuni de moralitate, Kesava este cel care le risipește.

Krishna cel care a creat pământul, cerul şi tăriile cereşti. Într-adevăr, pământul a izvorât din corpul lui Krishna. Cu o putere teribilă şi existent din zorii timpului, este Krishna cel care a devenit Mistreţul cel puternic şi a ridicat Pământul scufundat. El este cel care a creat toate punctele cardinale, împreună cu toţi munţii. Sub El sunt bolta cerească, cerul, cele patru puncte cardinale şi cele patru puncte secundare. Din El a izvorât întreaga creaţie. El este cel care a creat acest univers străvechi. În buricul Său a apărut un Lotus. În acel Lotus s-a născut Brahma însuşi, cu energie inestimabilă. A fost Brahma, O, fiu al Pritha, cel care a sfâşiat întunericul care exista, întrecând oceanul însuşi (în adâncime şi întindere). În epoca *Treta*, O, Partha, Krishna a existat (pe pământ), sub forma Dreptăţii. În epoca *Treta*, a existat sub forma Cunoaşterii. În epoca *Dwapara*, a existat sub forma puterii. În epoca *Kali* a venit pe pământ sub forma nedreptăţii. El este cel care în zilele de demult a ucis pe Daitya. El este Zeul cel Străvechi. El este cel care a condus pe Asura sub forma Împăratului lor (Valin). El este Creatorul tuturor fiinţelor. El este şi viitorul tuturor Fiinţelor create. El este şi protectorul acestui univers plin de sămânţa distrugerii. Când cauza Dreptăţii slăbeşte, acest Krishna se naşte fie în neamul zeilor, fie printre oameni. Rămânând pe Dreptate, acest Krishna cu suflet curăţat (în astfel de momente) protejează atât lumile superioare, cât şi pe cele inferioare. Iertându-i pe cei ce merită iertare, Krishna se pregăteşte pentru măcelul Asura, O, Partha! El este fapta corectă şi incorectă şi El este cauza. Krishna este fapta făcută, fapta ce va fi făcută şi fapta ce se face. Să ştii că acel ilustru este Rahu şi Soma şi Sakra. El este Viswakarma. El este cel cu formă universală. El este distrugătorul şi El este Creatorul universului. El este purtătorul Sula (suliţei); El are formă umană; şi El are formă teribilă. Toate creaturile Îl laudă, căci El este cunoscut prin faptele Sale. Sute de Gandharva şi Apsara şi zei Îl însoţesc mereu. Chiar şi Rakshasa Îi cântă laude. El este Cel ce sporeşte Avuţia; El este Fiinţa victorioasă în univers. În Sacrificii, oamenii elocvenţi Îl laudă. Cântăreţii de *Saman* Îl laudă recitând *Rathantaras*. Brahmanii Îl laudă cu *Mantre* Vedice. Este Lui că preoţii de sacrificiu Îi toarnă ofrandele. Zeii cu Indra în frunte Îl lăudară când a ridicat munţii Gobardhana pentru a proteja păstori ai vitelor din Brindavana de ploile necontenite pe care Indra le-a turnat în furie. El este, O, Bharata, singura Binecuvântare pentru toate creaturile. El, O, Bharata, după ce a intrat în vechea peşteră a lui Brahma, a privit din acel loc învelişul original al lumii la începutul Timpului.[349] Agitând pe toţi Danava şi Asura, acest Krishna cu fapte de frunte a salvat pământul. Este Lui că oamenii îi dedică diverse feluri de mâncare. Este Lui că războinicii îi dedică tot felul de Vehicule ale lor la vreme de război. El este etern, şi sub acel ilustru, cerul, pământul, tărâmul celest, toate lucrurile există şi stau. El este cel care a făcut ca sămânţa vitală a zeilor Mitra şi Varuna să cadă într-un vas, din care s-a născut Rishiul cunoscut sub numele de Vasishtha. Krishna este zeul vântului; El este Aswinii puternici; El este primul dintre zei, anume soarele înzestrat cu o mie de raze. El este cel prin care Asura au fost învinşi. El este cel care a acoperit cele trei lumi cu trei paşi ai Săi. El este sufletul zeilor şi al fiinţelor umane şi al Pitri. El este Sacrificiul îndeplinit de acei oameni care cunosc ritualurile sacrificiilor. El este cel care se ridică în fiecare zi în firmament (sub forma soarelui) şi împarte Timpul în zi şi noapte, şi călătoreşte jumătate de an spre nord şi jumătate de an spre sud. Raze nenumărate de lumină emană din El în sus şi în jos şi transversal şi luminează pământul. Brahmani cunoscători ai *Vedelor* Îl venerează. Luând o parte din razele Sale, soarele străluceşte în firmament. Lună de lună, jertfitorul Îl stabileşte ca jertfă. Persoane regenerate cunoscătoare ale *Vedelor* Îl laudă în toate felurile de sacrificii. El este cel care constituie roata anului, având trei butuci şi şapte cai care o trag. În acest fel El susţine casa triplă (a anotimpurilor), Înzestrat cu energie mare, pătrunzând toate lucrurile, primul dintre toate creaturile, Krishna singur susţine toate lumile. El este soarele, cel care alungă toată întunericul. El este Creatorul a tot. Tu, O, erou, apropie-te de acel Krishna! Odinioară, Krishna cel cu suflet înalt şi puternic a locuit, pentru o vreme, în forma lui Agni, în pădurea Khandava, printre nişte paie sau iarbă uscată. Curând a fost mulţumit (căci a consumat toate ierburile medicinale din acea pădure). Capabil să meargă oriunde doreşte, Krishna a fost cel care, după ce a subjugat Rakshaşii şi Uragaşii, i-a pârjolit ca ofrande pe focul arzător. Este Krishna cel care i-a dăruit lui Arjuna o serie de cai albi. El este cel care a creat toţi caii. Această lume (sau viaţa umană) reprezintă carul Său. El este cel care înjugă acel car pentru a-l pune în mişcare. Acel car are trei roţi (şi anume, cele trei atribute: *Sattwa, Rajas* şi *Tamas*). Are

349 Se referă la existenţa lui Brahma atunci când totul altceva este nimic.

trei feluri de mişcare (căci merge în sus sau în jos sau transversal, implicând naşterea superioară, inferioară şi intermediară, aşa cum este adusă de fapte). Are patru cai înhămaţi la el (şi anume: Timpul, Predestinarea, voinţa zeilor şi propria voinţă). Are trei butuci (alb, negru şi amestecat, sugerând fapte bune, fapte rele şi fapte de natură mixtă). Tocmai acest Krishna este refugiul celor cinci elemente primordiale, inclusiv cerul. El este cel care a creat pământul şi cerul şi spaţiul dintre ele. Într-adevăr, este acest Krishna cu energie nesfârşită şi arzândă cel care a creat pădurile şi munţii. Este acest Krishna cel care, dorind să-l judece pe Indra (Shakra) care era pe punctul de a arunca trăsnetul asupra sa, a traversat râurile şi l-a paralizat o dată. El este unicul mare Indra care este adorat de Brahmani în mari sacrificii cu ajutorul a o mie de Riks vechi. A fost acest Krishna, O, rege, singurul capabil să-l găzduiască pe *Rishi* Durvasa cel cu mare energie pentru o vreme în casa Sa. Se spune că este singurul Rishi antic. El este Creatorul universului. Într-adevăr, El creează totul din propria Sa natură. Superior tuturor zeilor, El este cel care îi învaţă pe toţi zeii. El respectă cu strictețe toate ordonanţele antice. Află, O, rege, că acest Krishna, numit Vishwaksena, este fructul tuturor faptelor legate de plăcere, al tuturor faptelor bazate pe *Vedă* şi al tuturor faptelor care aparţin lumii. El este razele albe de lumină care se văd în toate lumile. El este cele trei lumi. El este cei trei Regi ai tuturor lumilor. El este cele trei focuri sacre. El este cele trei Vyahriti; într-adevăr, acest fiu al lui Devaki este toţi zeii împreună. El este anul; El este Anotimpurile; El este Jumătăţile de Lună; El este Ziua şi Noaptea; El este acele diviziuni de timp numite Kala, Kashtha, Matra, Muhurta, Lava şi Kshana. Află că acest Vishwaksena este toate acestea. Luna şi Soarele, Planetele, Constelaţiile şi Stelele, toate zilele Parva, inclusiv ziua lunii pline, conjuncţiile constelaţiilor şi anotimpurile, toate au izvorât, O, fiu al Pritha, din acest Krishna care este Vishwaksena. Rudraşii, Adityaşii, Vasuşii, Aswinii, Sadhyas, Visvedevas, Maruţii diverşi, Prajapati însuşi, mama zeilor, Aditi, şi cei şapte Rishi, toţi au provenit din Krishna. Transformându-Se în Vânt, El împrăştie universul. De formă universală, El devine Focul care arde toate lucrurile. Schimbându-Se în Apă, El udă şi scufundă totul, şi asumându-şi forma lui Brahman, El creează toate triburile diverse de creaturi animate şi inanimate. El Însuşi este *Veda*, dar El învaţă toate *Vedele*. El Însuşi este toate poruncile, dar El respectă toate poruncile date în chestiuni legate de Dreptate şi *Vede*, şi acea forţă sau putere care guvernează lumea. Într-adevăr, să ştii, O Yudhisthira, că acest Kesava este tot universul mobil şi imobil. El este sub forma celei mai strălucitoare lumini. De formă universală, acest Krishna este afişat în acea strălucire incandescentă. Cauza originală a sufletului tuturor creaturilor existente, El a creat mai întâi apele. Ulterior, El a creat acest univers. Să ştii că acest Krishna este Vishnu. Să ştii că El este sufletul universului. Să ştii că El este toate anotimpurile; El este aceste vegetaţii diverse şi minunate ale Naturii pe care le vedem; El este norii care plouă şi fulgerul care apare pe cer. El este elefantul Airavata. De fapt, El este întregul univers mobil şi imobil. Locuinţa universului şi transcenzând toate atributele, acest Krishna este Vasudeva. Când devine Jiva, El începe să fie numit Sankarshana. Apoi, El se transformă în Pradyumna şi apoi în Aniruddha. În acest fel, eminentul Krishna, care are Sinele ca origine, Se divide (sau Se manifestă) în patru forme. Dorind să creeze acest univers care constă din cele cinci elemente primare, El îşi începe sarcina şi o face să meargă înainte în forma cvintuplă a existenţei animate, constând din zei şi Asura, oameni, fiare şi păsări. Este El cel care apoi creează Pământul şi Vântul, Cerul, Lumina şi, de asemenea, Apa, O, fiu al Prithei! După ce a creat acest univers de obiecte imobile şi mobile distribuite în patru ordine de fiinţe (şi anume: vivipare, ovipare, vegetale şi născute din putrefacţie), El a creat apoi pământul cu sămânţa Sa cvintuplă. Apoi a creat firmamentul pentru a vărsa ploi copioase de apă pe pământ.[350] Fără îndoială, O, rege, este acest Krishna cel care a creat acest univers. Originea Sa este în Sine; El este cel care face ca toate lucrurile să existe prin propria Sa putere. El este cel care a creat zeii, Asura, oamenii, lumea, Rishi, Pitri şi toate creaturile. Dorind să creeze, acel Domn al tuturor creaturilor a creat în mod corespunzător întregul univers al vieţii. Să ştii că binele şi răul, mobil şi imobil, au izvorât din acest Unu care este Vishwaksena. Ceea ce există şi ceea ce va apărea, totul este Kesava. Acest Krishna este, de asemenea, moartea care le cuprinde pe toate creaturile la sfârşitul lor. El este etern şi El este cel care susţine cauza Dreptăţii. Tot ceea ce a existat în trecut şi

350 Sămânţa în cinci părţi constă din cele patru ordine de creaturi şi acţiuni care determină condiţiile tuturor fiinţelor.

ceea ce nu ştim, într-adevăr, şi aceasta este Vishwaksena. Orice este nobil şi meritoriu în univers, într-adevăr, orice bine şi rău există, totul este Kesava, care este de neconceput. Prin urmare, este absurd să crezi că există ceva superior lui Kesava. Kesava este chiar aşa. Mai mult decât atât, El este Narayana, cel mai înalt dintre cei înalţi, imuabil şi neofilit. El este cauza eternă şi imuabilă a întregului univers mobil şi imobil cu începutul, mijlocul şi sfârşitul său, precum şi a tuturor creaturilor a căror naştere urmează dorinţei lor.

SECȚIUNEA CLIX

Yudhishthira a spus: Spune-ne, o, ucigaş al lui Madhu, care este prosperitatea care însoţeşte venerarea brahmanilor. Tu eşti bine familiarizat cu acest subiect. Cu adevărat, strămoşul nostru te cunoaşte.

Vasudeva a spus: Ascultă, O rege, cu atenţie deplină, căci îţi voi recita ce merite au Brahmanii, în conformitate cu adevărul, O, cel mai de seamă din rasa Bharata, O, fruntaş al rasei Kuru! Odată, pe când şedeam la Dwaravati, O, bucurie a Kuruilor, fiul meu Pradyumna, înfuriat de anumiţi Brahmani, a venit la mine şi mi-a zis: „O, ucigaş al lui Madhu, ce merit are venerarea Brahmanilor? De unde le provine stăpânirea lor, atât aici, cât şi în lumea de apoi? O, dătător de onoruri, ce recompense se obţin prin venerarea constantă a Brahmanilor? Te rog, explică-mi clar acest lucru, căci mintea mea este tulburată de îndoieli în privinţa asta.” Când aceste cuvinte mi-au fost adresate de Pradyumna, i-am răspuns astfel: „Ascultă, O rege, cu atenţie, care au fost acele cuvinte: «O, copil al lui Rukmini, ascultă-mă cum îţi spun care este prosperitatea pe care cineva o poate câştiga prin venerarea Brahmanilor. Când cineva se hotărăşte să obţină cunoscutul ansamblu de trei (şi anume, Dreptatea, Averea şi Plăcerea), sau să atingă Eliberarea, sau faima şi prosperitatea, sau tratamentul şi vindecarea bolilor, sau venerarea zeităţilor şi a Pitrilor, trebuie să aibă grijă să-i mulţumească pe cei renăscuţi. Fiecare dintre ei este un rege Soma (care aruncă o lumină la fel de plăcută în firmament). Ei sunt cei care dispun fericirea şi suferinţa. O, copil al lui Rukmini, fie în această lume, fie în cea de apoi, O, fiule, tot ce este plăcut îşi are originea în Brahmani. Nu am nicio îndoială în privinţa asta! Din venerarea Brahmanilor izvorăsc realizări măreţe, faimă şi forţă. Locuitorii tuturor lumilor şi Regenţii universului sunt toţi veneratori ai Brahmanilor. Cum, aşadar, O, fiule, i-am putea dispreţui, plini de gândul că suntem stăpâni ai pământului? O, cu braţe puternice, nu-ţi permite ca mânia ta să-i vizeze pe Brahmani. În această lume, ca şi în cea de a doua, Brahmanii sunt consideraţi fiinţe divine. Ei au cunoaştere directă a tot ce este în univers. Într-adevăr, ei sunt capabili să reducă totul în cenuşă, dacă sunt furioşi. Ei sunt capabili să creeze alte lumi şi alţi Regenţi ai lumilor (decât cei care există). Atunci de ce nu s-ar purta cu obedienţă şi respect faţă de ei aceia care posedă energie şi cunoaştere corectă? În trecut, în casa mea, O, fiule, a locuit Brahmana Durvasa, cu o înfăţişare verde şi tânără. Îmbrăcat în zdrenţe, avea un toiag făcut din arborele Vilwa.[351] Avea barba lungă şi era extrem de slăbit. Era mai înalt decât cel mai înalt om de pe pământ. Călătorind prin toate lumile, şi anume prin cea a oamenilor şi cele pentru zei şi alte fiinţe superioare, chiar acest verset îl cânta neîncetat în adunări şi pieţe publice: «Cine este cel care l-ar face pe Brahmana Durvasa să locuiască în casa lui, îndeplinind datoriile de oaspete onorat? El se înfurie pe oricine dacă găseşte chiar şi cea mai mică greşeală? Auzind asta despre felul meu de a fi, cine mi-ar oferi adăpost? Într-adevăr, cel care mi-ar oferi adăpost ca musafir nu ar trebui să facă nimic pentru a mă supăra!» Când am văzut că nimeni nu îndrăznea să-i ofere adăpost în casa lui, l-am invitat şi l-am făcut să se stabilească în locaşul meu. În anumite zile mânca hrană suficientă pentru nevoile a mii de persoane. În alte zile, mânca foarte puţin. În unele zile pleca din casa mea şi nu se mai întorcea. Uneori râdea fără niciun motiv aparent şi uneori plângea la fel de fără motiv. În acel timp nu era nimeni pe pământ care să fie egal cu el ca vechime. Într-o zi, intrând în încăperea alocată lui, a ars toate paturile, toate cuverturile şi toate fetele frumos împodobite care erau acolo să-l servească. Făcând asta, a ieşit. Cu jurăminte lăudabile, m-a întâlnit la scurt timp după aceea şi, adresându-mi-se, mi-a spus: «O, Krishna, vreau să mănânc terci de grâu fără întârziere!»

351 *Eagle marmelos*. Linn.

Înțelegându-i deja starea de spirit, pusei servitorii mei să pregătească tot felul de mâncare și băutură. Într-adevăr, multe bucate alese fuseseră pregătite. De îndată ce mi s-a cerut, am făcut să fie adus terci de grâu fierbinte și i-am oferit ascetului. După ce a mâncat puțin, mi-a zis iute: «Tu, O, Krishna, ia din acest terci și unge-ți toate membrele cu el!» Fără nicio ezitare am făcut cum mi-a poruncit. Într-adevăr, cu restul acelui terci mi-am uns corpul și capul. Ascetul a zărit în acel moment pe mama ta, cu chip dulce, stând în apropiere. Râzând, i-a uns și ei corpul cu acel terci. Apoi, ascetul a pus-o pe mama ta, cu corpul uns de terci, să fie înhămată la o căruță fără întârziere. Urcând în acea căruță, a plecat din casa mea. Înzestrat cu o mare înțelepciune, acel Brahman strălucea ca focul și, în fața mea, a lovit-o pe Rukmini, cu chipul în floare, ca și cum ar fi fost un animal destinat să tragă căruțele oamenilor. Văzând asta, nu am simțit cea mai mică tristețe născută din răutate sau din dorința de a-l răni pe Rishi. Într-adevăr, după ce a înhămat-o pe Rukmini la căruță, a plecat, dorind să meargă pe drumul cel mare al orașului. Văzând acea priveliște extraordinară, câțiva Dasarha, plini de mânie, s-au adresat unul altuia și au început să vorbească astfel: «Cine altcineva mai există pe pământ care să mai respire după ce a înhămat-o pe Rukmini la o caretă! Într-adevăr, să fie lumea plină numai de Brahmani! Nicio altă ordine să nu se mai nască aici. Otrava unui șarpe veninos este deosebit de pătrunzătoare. Mai pătrunzător decât otrava este un Brahmana. Nu există niciun medic pentru o persoană mușcată sau arsă de șarpele veninos al unui Brahmana.» În timp ce irezistibilul Durvasa înainta cu careta, Rukmini se clătina pe drum și cădea frecvent. Văzând asta, marele Rishi s-a enervat și a început să o îndemne pe Rukmini lovind-o cu biciul. În cele din urmă, cuprins de o mare pasiune, Brahmana a sărit din caretă și a fugit spre sud, alergând pe jos, pe un pământ fără potecă. Văzându-l pe cel dintâi dintre Brahmani fugind pe drumul fără potecă, l-am urmat, deși eram uns cu fărâmituri de grâu, strigând în urma lui: «Fii mulțumit de noi, O, cel sfânt!» Dotat cu o mare energie, Brahmana, văzându-mă, a spus: «O, Krishna cu brațe puternice, ai potolit mânia prin puterea naturii tale? O, tu cu jurăminte excelente, nu am găsit nici cea mai mică greșeală în tine! O, Govinda, am fost pe deplin mulțumit de tine. Solicită împlinirea oricăror dorințe pe care le dorești! Privește cuvenit, O, fiule, care este puterea mea atunci când sunt mulțumit de cineva. Atâta timp cât zeii și oamenii vor mai avea o înclinație pentru mâncare, la fel de mult timp toți se vor atașa de tine la fel de mult cum se atașează de mâncarea lor! La fel de mult timp, din nou, cât va exista Dreptatea în diversele lumi, la fel de mult timp va dăinui faima realizărilor tale! Într-adevăr, distincția ta va dăinui atâta timp în cele trei lumi! O, Janardana, vei fi plăcut tuturor oamenilor! Orice obiecte ale tale care au fost sparte sau arse sau distruse în alt mod (de mine), vei vedea că sunt reparate, O, Janardana, în starea lor anterioară sau vor reapărea chiar într-o formă mai bună! La fel de mult timp, din nou, O, tu cu slavă nevestejită, cât vei dori să trăiești, la fel de mult timp nu vei avea teama morții care să te apese prin acele părți ale corpului care au fost unse cu fărâmiturile de grâu pe care ți le-am dat! O, fiule, de ce nu ai uns acele fărâmituri de grâu și pe tălpile picioarelor tale? Neîndeplinind acest lucru, ai acționat într-un mod care nu este aprobat de mine!» Acestea au fost cuvintele pe care le-a spus, foarte mulțumit de mine în acea ocazie. După ce a tăcut, am văzut că trupul meu a fost înzestrat cu o mare frumusețe și splendoare. Și către Rukmini, Rishi, foarte mulțumit de ea, a spus: «O, doamnă frumoasă, vei fi cea dintâi dintre neamul tău în renume, iar mare glorie și realizări îți vor fi date. Senilitatea, boala sau pierderea culorii nu te vor atinge niciodată! Toți te vor vedea angajată în a-l servi pe Krishna, având deja un miros parfumat care este mereu prezent în tine. Vei deveni cea dintâi dintre toate soțiile, în număr de șaisprezece mii, O, Kesava. În cele din urmă, când va veni timpul plecării tale din lume, vei atinge compania nedespărțită a lui Krishna în lumea de apoi!» După ce i-a spus aceste cuvinte mamei tale, Rishi s-a adresat din nou mie și, rostind următoarele cuvinte, a părăsit locul. Într-adevăr, Rishi Durvasa, arzând ca un foc, a spus: «O, Kesava, fie ca înțelegerea ta să fie mereu dispusă astfel față de Brahmana!» Într-adevăr, după ce a rostit aceste cuvinte, acel Brahmana a dispărut acolo și atunci din fața ochilor mei. După dispariția lui, am început să observ o practică de a rosti anumite *Mantre* în șoaptă, fără a fi auzit de nimeni. Într-adevăr, din acea zi am hotărât să îndeplinesc orice poruncă aș primi de la Brahmani. Adoptând acest jurământ, O, fiule, împreună cu mama ta, amândoi, cu inimile pline de bucurie, ne-am reîntors în palatul nostru. Intrând în casă, am văzut că tot ce rupsese sau arsese Rishi reapăruse și devenise nou. Văzând acele obiecte noi, care deveniseră și mai

durabile, am fost plin de uimire. Într-adevăr, O, fiu al Rukmini, din acea zi am venerat întotdeauna Brahmani în mintea mea! Aceasta, O, cel mai de seamă dintre rasa lui Bharata, este ceea ce am spus atunci despre măreția acelor Brahmani care sunt cei dintâi ai ordinului lor. Tu de asemenea, O, fiu al Kunti, venerează-i pe binecuvântații Brahmani în fiecare zi cu daruri de bogăție și vaci, O, puternicule! În acest fel am dobândit prosperitatea pe care o am, prosperitatea născută din harul Brahmanilor. Orice a spus Bhishma despre mine, O, cel mai de seamă dintre Bharata, este tot adevărat!"

SECȚIUNEA CLX

Yudhishthira a spus: Se cuvine, O, ucigaș al lui Madhu, să-mi expui cunoștințele pe care le-ai dobândit prin harul lui Durvasa! O, cel mai de seamă dintre toți cei înzestrați cu inteligență, doresc să știu totul despre înalta binecuvântare și toate numele acelui suflet înalt, în mod adevărat și în detaliu![352]

Vasudeva a spus: Îți voi recita binele pe care l-am dobândit și faima pe care am câștigat-o prin harul acelui înalt suflet. În adevăr, îți voi vorbi despre acest subiect, după ce m-am închinat lui Kapardin. O, rege, ascultă-mă în timp ce îți recit acel *Sata-rudriya* pe care îl repet; cu simțurile înfrânate, în fiecare dimineață după ce mă ridic din pat. Marele stăpân al tuturor creaturilor, adică Marele Bunic Brahman însuși, înzestrat cu bogăția penitențelor, a compus acele *Mantre*, după ce a efectuat penitențe speciale pentru o perioadă. O, tată, este Sankara cel care a creat toate creaturile din univers, mobile și nemobile. Nu există ființă mai înaltă, O, monarh, decât Mahadeva. Într-adevăr, el este cel mai înalt dintre toți cei din cele trei lumi. Nu există nimeni care să poată sta în fața acelei Ființe cu suflet înalt. Într-adevăr, nu există nicio Ființă în cele trei lumi care să poată fi considerată egalul său. Când el stă, plin de furie, pe câmpul de luptă, chiar mirosul trupului său îi face pe toți dușmanii să-și piardă cunoștința, iar cei care nu sunt uciși tremură și cad. Urletele sale sunt teribile, asemănătoare cu cele ale norilor. Auzind acele urlete în luptă, inimile zeilor se sparg în două. Când purtătorul de *Pinaka* se înfurie și, luând o formă teribilă, doar aruncă o privire asupra unui zeu, Asura, Gandharva sau șarpe, acea ființă nu mai găsește pace a minții refugiindu-se în adâncimile chiar și ale unei peșteri montane. Când acel stăpân al tuturor creaturilor, adică Daksha, dorind să îndeplinească un sacrificiu, și-a întins jertfa, îndrăznețul Bhava, cedând furiei (la nesocotirea venită din partea lui Daksha), a străpuns jertfa întruchipată, trăgând cu săgeata sa din arcul său teribil, a urlat tare. Într-adevăr, când Maheswara s-a înfuriat și a străpuns brusc cu săgeata sa forma întruchipată a sacrificiului, zeii au fost cuprinși de tristețe, pierzând fericirea și liniștea sufletească. Ca urmare a sunetului corzii arcului său, întregul univers s-a agitat. Zeii și Asurii, O, fiu al Prithăi, toți au devenit lipsiți de veselie și uimiți. Oceanul s-a învolburat în agitație și pământul s-a zguduit până în centru. Dealurile și munții au început să se miște din bazele lor și au fugit în toate părțile. Bolta cerului s-a crăpat. Toate lumile au fost învăluite în întuneric. Nimic nu se putea vedea. Lumina tuturor luminătorilor s-a întunecat, odată cu cea a soarelui însuși, O, Bharata! Marii Rishi, pătrunși de frică și dorind să facă bine pentru ei înșiși și pentru univers, au îndeplinit riturile obișnuite de împăcare și pace. Între timp, Rudra, cu o putere teribilă, a năvălit asupra zeilor. Plin de furie, i-a scos ochii lui Bhaga. Înfuriat, l-a atacat pe Pushan cu piciorul. I-a smuls dinții acelui zeu în timp ce acesta mânca marele turtă sacrificială (numită *Purodasa*). Tremurând de frică, zeii și-au plecat capetele înaintea lui Sankara. Fără să fie potolit, Rudra a pus din nou pe coarda arcului său o săgeată ascuțită și arzândă. Văzându-i măiestria, zeii și Rishișii s-au alarmat cu toții. Acești zei de frunte au început să-l liniștească! Împreunându-și mâinile în semn de reverență, au început să recite *Mantrele* Sata-rudriya. În cele din urmă, Maheswara, lăudat astfel de zei, a fost mulțumit. Zeii i-au alocat atunci o parte mare (din ofrandele sacrificiului). Tremurând de frică, O, rege, ei i-au cerut protecția. Când Rudra a fost mulțumit, întruparea sacrificiului, care fusese străpunsă în două, s-a reunit din nou. Orice membre ale sale care fuseseră distruse de săgețile lui Mahadeva s-au refăcut și

352 *Durvasa* este considerat o parte din Mahadeva. Prin urmare, întrebarea lui Yudhishthira se referă de fapt la Mahadeva, deși numele care apare este cel al lui *Durvasa*.

au devenit din nou întregi şi nevătămate. Asurii de mare forţă aveau odinioară trei oraşe în firmament. Unul dintre acestea era făcut din fier, unul din argint şi al treilea din aur. Cu toate armele sale, Maghavat, şeful zeilor, nu a putut să străpungă acele oraşe. Mânaţi de Asuri, toţi zeii au căutat apoi protecţia marelui Rudra. Adunaţi, zeii cu suflet înalt i-au spus, spunând: „O Rudra, Asurii ameninţă să-şi exercite influenţa distructivă în toate acţiunile! Tu ucide-i pe Daitya şi distruge-le oraşul pentru protecţia celor trei lumi, O, dătător de onoare!" Astfel adresaţi de ei, el a răspuns, spunând: *„Aşa să fie!"* şi apoi l-a făcut pe Vishnu capul excelent al săgeţii sale. L-a făcut pe zeul focului tija săgeţii, iar pe Yama, fiul lui Surya, aripile acelei săgeţi. A făcut din *Vede* arc şi din zeiţa Savitri coarda excelentă a arcului său. Şi l-a făcut pe Marele Părinte Brahma vizitiul său. Folosind toate acestea, el a străpuns oraşul triplu al Asurilor cu acea săgeată a sa, compusă din trei părţi şi trei vârfuri.[353] Într-adevăr, O, Bharata, Asurii cu oraşele lor au fost arşi cu toţii de Rudra cu acea săgeată a sa, a cărei culoare era asemenea celei a soarelui şi a cărei energie semăna cu cea a focului care apare la sfârşitul Yugăi pentru a consuma toate lucrurile. Văzând că Mahadeva se transformase într-un copil cu cinci şuviţe de păr pe poala Parvatiei, aceasta din urmă i-a întrebat pe zei cine era el. Văzându-l pe copil, Indra a fost cuprins deodată de gelozie şi furie şi a hotărât să-l ucidă cu tunetul său. Copilul, însă, i-a paralizat braţul lui Indra, asemănător unui buzdugan de fier, care ţinea fulgerul. Toţi zeii au rămas uimiţi şi nu şi-au putut da seama că acel copil era Domnul universului. Într-adevăr, cu toţii, inclusiv Regii lumii, şi-au văzut intelectul amuţit în privinţa acelui copil care nu era altul decât Fiinţa Supremă. Atunci ilustrul Marele Bunic Brahma, reflectând cu ajutorul penitenţelor sale, a aflat că acel copil era cel dintâi dintre toţi Beii, stăpânul Umăi, Mahadeva cu putere nesfârşită. El L-a lăudat apoi pe Domn. Zeii au început, de asemenea, să înalţe laude ambelor, Uma şi Rudra. Braţul (care fusese paralizat) al celui ce l-a ucis pe Vala şi-a revenit la starea anterioară. Mahadeva, născut ca brahmanul Durvasa, de mare energie, a locuit mult timp în Dwaravati, în casa mea. În timp ce locuia în lăcaşul meu, a comis diverse acte de răutate. Deşi greu de suportat, le-am suportat totuşi din mărinimia inimii. El este Rudra; el este Shiva; el este Agni; el este Sarva; el este cel ce alungă pe toţi; el este Indra şi Vayu, şi Aswinii şi zeul trăsnetului. El este Chandramas; el este Isana; el este Surya; el este Varuna; el este Timpul; el este Distrugătorul; el este Moartea; el este Ziua şi Noaptea; el este jumătatea de lună; el este anotimpurile; el este cele două amurguri; el este anul. El este Dhatri şi el este Vidhatri; şi el este Viswakarma; şi el ştie toate lucrurile. El este punctele cardinale ale busolei şi punctele secundare, de asemenea. De formă universală, el are suflet nesfârşit. Sfântul şi ilustrul Durvasa are culoarea celeştilor. Uneori se arată singur; uneori se împarte în două porţiuni; şi uneori se arată în multe, o sută de mii de forme. Aşa este Mahadeva. El este, din nou, acel zeu care nu s-a născut. Nici într-o sută de ani nu pot fi epuizate meritele sale prin a le recita.

SECŢIUNEA CLXI

Vasudeva a spus: O, Yudhishthira cu braţele puternice, ascultă-mă în timp ce îţi recit numeroasele nume ale lui Rudra, precum şi înalta binecuvântare a celui cu sufletul înalt. Rishii îl descriu pe Mahadeva ca fiind Agni, Sthanu şi Maheswara; ca fiind cu un singur ochi şi cu trei ochi, de formă universală şi Siva sau extrem de auspicios. Brahmanii familiarizaţi cu *Vedele* spun că acel zeu are două forme. Una dintre ele este teribilă, iar cealaltă blândă şi de bun augur. Aceste două forme, la rândul lor, sunt subdivizate în multe forme. Forma care este feroce şi teribilă este considerată identică cu Agni, Fulgerul şi Surya. Cealaltă formă, blândă şi de bun augur, este identică cu Dreptatea, apa şi Chandramas. Apoi, se mai spune că jumătate din corpul său este foc, iar jumătate este Soma (sau luna). Se spune că forma sa blândă şi de bun augur este angajată în practica jurământului *Brahmacharya*. Cealaltă formă a sa, care este extrem de teribilă, este angajată în toate operaţiunile de distrugere din univers. Deoarece el este mare (Mahat) şi Domnul Suprem al tuturor (Iswara), de aceea este numit Maheswara. Şi deoarece arde şi oprimă, este ascuţit şi feroce, înzestrat cu o mare energie şi angajat în a mânca carne, sânge şi măduvă, se spune că este Rudra. Deoarece el

353 Un *Parvam* este un nod. Stufurile şi bambuşii sunt alcătuiţi dintr-o serie de noduri. Spaţiul dintre două noduri se numeşte *Salya*.

este cel mai important dintre toate zeităţile, deoarece dominaţia şi dobândirile sale sunt foarte extinse şi deoarece el protejează universul întins, el este numit Mahadeva. Deoarece are forma sau culoarea fumului, el este numit Dhurjati. Deoarece prin toate acţiunile sale el aduce sacrificii pentru toţi şi caută binele fiecărei creaturi, el este numit Shiva sau cel de bun augur. Rămânând deasupra (în cer), el arde viețile tuturor creaturilor şi, în plus, este fixat pe o rută anume de care nu se abate. Emblema Sa, din nou, este fixă şi nemişcată pentru totdeauna. Din aceste motive, El este numit Sthānu. El este, de asemenea, de aspect multiform. El este prezent, trecut şi viitor. El este mobil şi nemobil. Pentru aceasta, El este numit Vāhurūpa (de aspect multiform). Zeităţile numite Viśvadevas locuiesc în corpul Său. El este, pentru aceasta, numit Viśwarūpa (de formă universală). El are o mie de ochi; sau, are nenumăraţi ochi; sau, are ochi peste tot şi pe fiecare parte a corpului Său. Energia Sa iese prin ochii Săi. Nu există sfârşit ochilor Săi. De vreme ce El hrăneşte întotdeauna toate creaturile şi se joacă, de asemenea, cu ele, şi de vreme ce El este stăpânul sau maestrul lor, de aceea El este numit Paśupati (stăpânul tuturor creaturilor). Deoarece emblema Sa respectă întotdeauna jurământul de *Brahmacarya*, toate lumile o venerează în consecinţă. Se spune că acest act de închinare Îl mulţumeşte foarte mult. Dacă există unul care Îl venerează prin crearea imaginii Sale, şi altul care Îi venerează emblema, acesta din urmă este cel care obţine o mare prosperitate pentru vecie. Rishii, zeităţile, Ghandarva şi Apasara, venerează acea emblemă a Sa care este mereu dreaptă şi ridicată. Dacă emblema Sa este venerată, Maheśvara devine foarte mulţumit de închinător. Iubitor de devotaţii Săi, El le oferă fericirea cu suflet vesel. Acest mare zeu iubeşte să locuiască în cimitire şi acolo arde şi mistuie toate cadavrele. Acele persoane care îndeplinesc jertfe pe astfel de terenuri ajung la sfârşit în acele regiuni care au fost desemnate pentru eroi. Angajat în funcţia Sa legitimă, El este Acela care este considerat Moartea care sălăşluieşte în corpurile tuturor creaturilor. El este, din nou, acele sufluri numite Prāṇa şi Apāna din corpurile tuturor celor încorporaţi. El are multe forme strălucitoare şi teribile. Toate aceste forme sunt venerate în lume şi sunt cunoscute de Brahmani posedaţi de cunoaştere. Printre zei, El are multe nume, toate fiind pline de o însemnătate gravă. Într-adevăr, semnificaţiile acestor nume derivă fie din măreţia sau vastitatea Sa, fie din faptele Sale, fie din conduita Sa. Brahmani recită întotdeauna excelentul *Śata-rudrīya* în onoarea Sa, care se găseşte în *Vede*, precum şi cel compus de Vyāsa. Într-adevăr, Brahmani şi Rishii Îl numesc pe El cel mai bătrân dintre toate fiinţele. El este primul dintre toate zeităţile, şi din gura Sa a creat pe Agni. Acea zeitate cu suflet drept, mereu dispusă să acorde protecţie tuturor, nu îşi abandonează niciodată pe cei care Îi cer ajutorul. El ar prefera mai degrabă să îşi abandoneze propria sa suflare vitală şi să suporte toate suferinţele posibile. Viaţă lungă, sănătate şi lipsă de boală, bogăţie, avere, diverse feluri de plăceri şi bucurii, sunt conferite de El, şi tot El este cel care le smulge. Stăpânirea şi bogăţia pe care le vedem în Śakra şi ceilalţi zei sunt, într-adevăr, ale Sale. El este cel care este mereu angajat în tot ceea ce este bun şi rău în cele trei lumi. Ca urmare a controlului Său complet asupra tuturor obiectelor de plăcere, El este numit Īśvara (Stăpânul Suprem sau Maestrul). De vreme ce, din nou, El este stăpânul universului vast, El este numit Maheśvara. Întregul univers este pătruns de El în forme diverse. Este acea zeitate a cărei gură urlă şi arde apele mării sub forma capului uriaş de iapă![354]

SECŢIUNEA CLXII

Vaisampayana a spus: După ce Krishna, fiul lui Devaki, a rostit aceste cuvinte, Yudhishthira l-a întrebat încă o dată pe Bhishma, fiul lui Santanu, spunând: „O, tu, cel de mare inteligenţă; O, tu, cel mai înţelept dintre toţi cei familiarizaţi cu îndatoririle, care dintre cele două, percepţia directă şi scripturile, trebuie considerată autoritatea pentru a ajunge la o concluzie?”

Bhishma a spus: Cred că nu există nicio îndoială în aceasta. Ascultă-mă, O, tu cu mare înţelepciune! Îţi voi răspunde. Întrebarea pe care ai pus-o este cu siguranţă potrivită. Este uşor să hrăneşti îndoiala. Dar soluţia acelei îndoieli este dificilă. Nenumărate sunt instanţele, în ceea ce priveşte atât percepţia directă, cât şi auzirea (sau scripturile), în care pot apărea îndoieli. Anumiţi

354 Aluzia se referă la capul de iapă înflăcărată care se presupune că rătăceşte prin ocean.

oameni, care se bucură de numele de logicieni, imaginându-şi că sunt înzestraţi cu o înţelepciune superioară, afirmă că percepţia directă este singura autoritate. Ei susţin că nimic, oricât de adevărat ar fi, nu există dacă nu este perceput direct; sau cel puţin se îndoiesc de existenţa acelor obiecte. Într-adevăr, astfel de afirmaţii implică un absurd şi cei care le fac au o înţelegere nebunească, indiferent de mândria lor de învăţaţi. Dacă, pe de altă parte, te îndoieşti cum Unul (Brahmanul indivizibil) ar putea fi cauza, răspund că cineva ar înţelege acest lucru numai după mulţi ani şi cu ajutorul Yoga practicat fără lene. Într-adevăr, O, Bharata, cel care trăieşte conform mijloacelor care se prezintă (fără a fi ataşat de o anumită stare de viaţă stabilită) şi cel care este devotat (soluţiei întrebării) ar fi capabil să înţeleagă. Nimeni altcineva, într-adevăr, nu este competent pentru a o înţelege. Când cineva ajunge la sfârşitul raţiunilor (sau proceselor de raţionare), atunci atinge acea cunoaştere excelentă şi cuprinzătoare – acea vastă masă de strălucire care luminează întregul univers (numită Brahma). Acea cunoaştere, O, rege, care derivă din raţiune (sau inferenţe) poate fi numită cu greu cunoaştere. Această cunoaştere ar trebui respinsă. Ar trebui remarcat că nu este definită sau cuprinsă de cuvânt. Prin urmare, ar trebui respinsă![355]

Yudhisthira a spus: Spune-mi, O, străMoşule, care dintre acestea (patru) este cea mai autoritară, şi anume percepţia directă, deducţia din observaţie, ştiinţa *Agama* sau scripturile şi diversele tipuri de practici care disting binele.

Bhishma spuse: În timp ce Dreptatea încearcă să fie distrusă de cei răi, posedaţi de mare forţă, ea este capabilă să fie protejată pentru moment de către cei buni, care se străduiesc cu grijă şi seriozitate. O astfel de protecţie, însă, nu foloseşte pe termen lung, deoarece la sfârşit Dreptatea este cuprinsă de pieire. Apoi, din nou, Dreptatea se dovedeşte adesea o mască pentru a acoperi Nedreptatea, la fel cum iarba şi paiele acoperă gura unui şanţ adânc şi o ascund de vedere. Ascultă încă o dată, O, Yudhisthira! Din acest motiv, practicile celor buni sunt tulburate şi distruse de cei răi. Acei oameni care au o conduită rea, care resping *Sruti*-urile — într-adevăr, acei nelegiuiţi care urăsc Dreptatea — distrug acea bună conduită (care altfel ar putea fi stabilită ca standard). Prin urmare, îndoieli apar asupra percepţiei directe, inferenţei şi conduitei bune.[356] Cei care sunt printre cei buni şi posesori de înţelegerea născută (sau purificată) din scripturi şi care sunt mereu mulţumiţi, trebuie priviţi ca fiind cei mai de seamă. Lăsaţi-i pe cei neliniştiţi şi lipsiţi de linişte sufletească să se apropie de aceştia. Într-adevăr, O, Yudhishthira, tu să le porţi respect şi să le ceri soluţiile întrebărilor tale![357] Neglijând atât plăcerea, cât şi bogăţia care urmează întotdeauna lăcomiei şi trezit în credinţa că doar Dreptatea ar trebui căutată, tu, O, Yudhishthira, serveşte şi întreabă acele persoane (pentru a te ilumina). Conduita acelor persoane nu greşeşte niciodată sau nu este distrusă, la fel şi jertfele lor, studiul *Vedei* şi ritualurile. Într-adevăr, acestea trei, şi anume: conduita constând în fapte vădite, comportamentul în ceea ce priveşte puritatea (mentală) şi *Vedele*, constituie împreună Dreptatea.

---

355 Versetele 4-9 sunt extrem de dificile. Ele reprezintă atât de multe surse. Nilakantha, însă, a dat dovadă de o mare ingeniozitate în explicarea lor. În prima linie a versetului 4, p. 381, *dhshtam* se referă la *pratyaksham*, iar *srittam* la *sruti* sau *agama*. Prin urmare, ceea ce se înţelege prin prima linie este: „Nenumărate sunt cazurile atât de percepţie directă, cât şi de afirmaţii scripturale în care scripturile sunt considerate mai autoritare, şi cele în care percepţia directă este considerată mai autoritară”. În 5, vorbitorul se referă la teoria atomică şi la alte teorii ale creaţiei derivate din Raţiune. Bhishma declară că, în opinia sa, toate aceste teorii sunt nefondate sau fără temei. În prima linie din 6, cuvântul *Ekam* se referă la Brahma. Sensul este că, dacă crezi că numai Brahma este cauza universului şi gândind astfel ajungi la îndoială. Răspunsul la aceasta este că Yoga, practicat pe o perioadă lungă de ani, îţi va permite să înţelegi suficienţa lui Brahma, fără ajutor, pentru a evolua universul. În 7, *anekam pranayatram kalpamanena* se referă la cineva care, fără a duce un mod de viaţă particular sau stabilit, trăieşte aşa cum îi convine, adică duce o viaţă de cerşetor religios, fără să se gândească niciodată la ziua de mâine. În 9, *anihaddham vacha* implică ceea ce nu este definit sau indicat de cuvintele *Vedelor* sau scripturilor. Părtinitorii din Burdwan au făcut o încurcătură din întregul pasaj, sau, mai degrabă, din aproape întreaga secţiune.

356 *Teshu* este echivalent cu *praryakshanumanachareshu*. Prin urmare, sensul este că cele trei, şi anume percepţia directă, deducţia şi buna conduită, fiind, din aceste motive, falibile, singurul standard infailibil care rămâne este audiţia sau scripturile sau, aşa cum spune versetul 14, oamenii cu înţelegere născută din scripturi.

357 *Atripyantah* sunt oameni care, la fel ca Yudhishthira, sunt cuprinşi de nelinişte: nu ştiu ce ar trebui să facă. Cei care caută ceea ce este drept sunt numiţi astfel.

Yudhishthira a spus: O, strămoşule, înţelegerea mea este din nou copleşită de îndoială. Mă aflu pe această parte a oceanului, ocupat cu căutarea mijloacelor de a-l traversa. Cu toate acestea, nu văd celălalt mal al oceanului! Dacă aceste trei elemente, şi anume *Vedele*, percepţia directă (sau faptele care sunt văzute) şi comportamentul (sau puritatea mentală) constituie împreună ceea ce trebuie considerat autoritate, se poate afirma că există o diferenţă între ele. Dreptatea devine atunci de fapt de trei feluri, deşi este una şi indivizibilă.

Bhishma a spus: Uneori se vede că dreptatea este distrusă de fiinţe malefice cu puteri mari. Dacă tu crezi, O, rege, că dreptatea ar trebui să fie de fapt de trei feluri, răspunsul meu este că concluzia ta este justificată de raţiune. Adevărul este că dreptatea este una şi indivizibilă, deşi poate fi privită din trei perspective diferite. Căile (indicaţiile) celor trei care constituie fundamentul dreptăţii au fost stabilite. Acţionează conform instrucţiunilor stabilite. Nu trebuie să te cerţi niciodată cu privire la dreptate şi apoi să încerci să rezolvi îndoielile la care ai putea ajunge. O, şef al Bharatas, nu lăsa îndoieli ca acestea să-ţi stăpânească mintea! Ascultă fără niciun fel de scrupule ceea ce îţi spun. Urmează-mă ca un orb sau ca unul care, neavând simţuri proprii, trebuie să se bazeze pe ale altuia. Abţinerea de la rău, adevărul, absenţa mâniei (sau iertarea) şi generozitatea darurilor - aceste patru, O, rege, care nu ai duşmani, practică-le, căci aceste patru constituie Dreptatea eternă! De asemenea, O, prinţ cu braţe puternice, urmează acea conduită faţă de brahmani care este în concordanţă cu ceea ce au observat faţă de ei strămoşii şi bunicul tău. Acestea sunt principalele indicaţii ale Dreptăţii. Omul acela cu puţină inteligenţă, care ar distruge greutatea autorităţii negând că a fi un standard care a fost întotdeauna acceptat ca atare, nu ar reuşi să devină el însuşi o autoritate printre oameni. Un astfel de om devine cauza multor necazuri în lume. Respectă-i pe brahmani şi tratează-i cu ospitalitate. Serveşte-i întotdeauna în acest fel. Universul se bazează pe ei. Înţelege-i ca atare!

Yudhishthira spuse: Spune-mi, O, strămoşule, care sunt sfârşitul celor care urăsc Dreptatea şi al celor care o adoră şi o respectă!

Bhishma a spus: Se spune că inimile celor care urăsc Dreptatea sunt copleşite de atributele pasiunii şi întunericului. Astfel de oameni trebuie să meargă întotdeauna în Iad. Pe de altă parte, O, monarhule, cei care adoră şi respectă întotdeauna Dreptatea, cei care sunt devotaţi adevărului şi sincerităţii, sunt numiţi buni. Ei se bucură întotdeauna de plăcerile sau fericirea raiului. Ca urmare a faptului că îşi servesc cu reverenţă învăţătorii, inimile lor se îndreaptă întotdeauna spre Dreptate. Cu adevărat, cei care adoră Dreptatea ajung în tărâmurile zeilor. Acei indivizi, fie ei oameni sau zei, care se dezbracă de lăcomie şi răutate şi care îşi slăbesc sau chinuie trupurile prin respectarea austerităţilor, reuşesc, ca urmare a Dreptăţii care devine atunci a lor, să atingă o mare fericire. Cei înzestraţi cu înţelepciune au spus că brahmanii, care sunt fiii cei mai mari ai lui Brahman, reprezintă Dreptatea. Cei drepţi îi venerează întotdeauna, inimile lor privindu-i cu atâta dragoste şi afecţiune câtă are stomacul unui om flămând pentru fructele coapte şi delicioase.

Yudhishthira a spus: Care este înfăţişarea celor răi şi care sunt faptele pe care trebuie să le facă cei numiţi buni? Explică-mi asta, O, sfântule! Spune-mi, te rog, care sunt semnele celor buni şi ale celor răi.

Bhishma a spus: Cei răi sunt vicleni în practicile lor, neascultători sau incapabili să fie ţinuţi în frâu de reguli, şi batjocoritori. Cei buni, pe de altă parte, sunt întotdeauna buni în faptele lor. În adevăr, faptele pe care le fac aceşti oameni sunt privite ca indicaţii ale acelui curs de conduită numit bun. Cei care sunt buni sau drepţi, O, monarhule, nu răspund niciodată la cele două nevoi ale naturii pe drumul public, sau în mijlocul unei stâne, sau pe un câmp de orez. După ce i-au hrănit pe

cei cinci, ei îşi iau propria mâncare.[358] Ei nu vorbesc niciodată în timp ce mănâncă şi nu se culcă niciodată cu mâinile ude (adică, fără să le usuce cu prosoape sau şervețele). Ori de câte ori văd vreunul dintre următoarele, ei se rotesc în jurul lor pentru a le arăta reverenţă, şi anume: un foc arzând, un taur, imaginea unei zeități, o stână, un loc unde se întâlnesc patru drumuri şi un Brahmana bătrân şi virtuos. Ei cedează drumul, stând deoparte, celor bătrâni, celor împovărați, doamnelor, celor ce deţin funcţii înalte în administrația satului sau orașului, Brahmanilor, vacilor şi regilor. Omul drept sau bun este cel care îşi protejează oaspeții, servitorii şi alți dependenți, propriile rude şi pe toți cei care caută protecția sa. Un astfel de om îi întâmpină întotdeauna pe aceştia cu întrebările obişnuite de politețe. Zeitățile au stabilit de două ori pentru fiinţele umane să ia masa, şi anume dimineața şi seara. În interval, nu ar trebui să mănânce nimic. Urmând această regulă despre mâncare, se spune că cineva ţine post. Aşa cum focul sacru aşteaptă ca ofrandele să fie turnate în el când sosește ora Homa, tot aşa o femeie, după ce perioada ciclului ei menstrual s-a încheiat, aşteaptă un act sexual cu soţul ei. Cel care nu se apropie niciodată de soția sa în alt moment decât după perioada menstruală, se spune că ține jurământul de *Brahmacharya*. Amrita (nectarul), Brahmanii şi vacile — acestea trei sunt considerate egale. Prin urmare, ar trebui să se venereze întotdeauna, cu rituri adecvate, Brahmanii şi vacile. Nimeni nu suportă vreo vină sau pată mâncând carnea animalelor sacrificate cu ajutorul *Tantrelor* din *Yajur Veda*. Carnea de pe coloana vertebrală sau cea a animalelor nesacrificate trebuie evitată, la fel cum se evită carnea propriului fiu. Nimeni nu ar trebui să-şi lase oaspetele fără mâncare, fie că locuieşte în propria țară sau în străinătate. După terminarea studiilor, ar trebui să-i prezinte Dakshina învățătorului său. Când îşi vede învățătorul, ar trebui să-l felicite cu reverenţă şi, venerându-l, să-i ofere un loc. Prin venerarea învățătorului, îşi măreşte durata vieții, precum şi faima şi prosperitatea. Nu ar trebui să-i cenzureze niciodată pe bătrâni, nici să-i trimită la nicio treabă.[359] Nu ar trebui să stea niciodată în timp ce un bătrân stă în picioare. Făcând acest lucru, îşi protejează durata vieții. Nu ar trebui să privească niciodată o femeie goală, nici un bărbat gol. Nu ar trebui să se angajeze în relații sexuale decât în privat. Ar trebui să mănânce, de asemenea, fără a fi văzut de alții. Învățătorii sunt cei mai importanți dintre Tirthas; inima este cel mai important dintre toate obiectele sacre; cunoaşterea este cea mai importantă dintre toate obiectele de căutare; iar mulţumirea este cea mai importantă dintre toate fericirile. Dimineața şi seara ar trebui să asculte sfaturile grave ale celor în vârstă. Se ajunge la înţelepciune prin aşteptarea constantă a celor venerabili de ani. Când citeşte *Vedele* sau este ocupat să mănânce, ar trebui să folosească mâna dreaptă. Ar trebui să-şi menţină întotdeauna vorbirea şi mintea sub control total, precum şi simţurile sale. Cu alimente bine gătite, Yavaka, Krisara şi Havi (unt clarificat), ar trebui să venereze Pitris şi zeitățile la Sraddha numită Ashtaka. Acelaşi ar trebui folosit pentru a venereze Planetele. Nu ar trebui să se bărbierească fără a-şi rosti o binecuvântare. Dacă cineva strănută, ar trebui să fie binecuvântat de cei prezenți. Toți cei bolnavi sau afectați de boală ar trebui să fie binecuvântați. Prelungirea vieții lor ar trebui să fie dorită.[360] Nu ar trebui să se adreseze niciodată familiar unei persoane eminente (folosind cuvântul *Twam*). Nici măcar în cele mai mari dificultăți nu ar trebui să facă asta. A te adresa unei astfel de persoane ca *Twam* şi a o ucide sunt egale, oamenii învățați sunt degradați de acest stil de adresare. Celor inferiori, sau egali, sau discipolilor, li se poate folosi acest cuvânt. Inima omului păcătos proclamă întotdeauna păcatele pe care le-a comis. Acei oameni care au comis păcate în mod deliberat se întâlnesc cu pieirea căutând să le ascundă de cei buni. Într-adevăr, cei care sunt păcătoşi înrăiți caută să-şi ascundă faptele păcătoase de ceilalţi.[361] Astfel de persoane cred că păcatele lor nu sunt văzute nici de

358 Cei cinci care trebuie hrăniți în primul rând sunt zeitățile, Piths, oaspeții, diverse creaturi incluse sub cuvântul *Bhutus* şi, în cele din urmă, rudele.

359 Unele texte menționează *nabhibhavet*, ceea ce înseamnă că nu trebuie să învingi niciodată un bătrân (adică să-ți afirmi superioritatea față de el).

360 În excelenta sa lucrare despre *Curiozitățile literaturii* (Curiosities of Literature), domnul D'Israeli încearcă să urmărească originea obiceiului de a rosti o binecuvântare asupra persoanelor care strănută. Obiceiul pare însă a fi foarte vechi şi răspândit. El există şi astăzi în India, cel puțin în rândul hinduşilor, aşa cum exista şi în vremea *Mahabharatei*.

361 Se pare că autorul este de părere că cineva îşi uşurează păcatele prin mărturisiri înainte de a ascunde un păcat după ce l-a comis, ceea ce dovedeşte că este un păcătos convins.

oameni, nici de zei. Omul păcătos, copleşit de păcatele sale, se naşte într-o stare mizerabilă de existenţă. Păcatele unui astfel de om cresc continuu, la fel cum dobânda pe care cămătarul o percepe (la împrumuturile pe care le acordă) creşte de la o zi la alta. Dacă, după ce ai comis un păcat, încerci să-l acoperi cu neprihănire, acel păcat este distrus şi duce la neprihănire în loc de alte păcate.[362] Dacă o cantitate de apă este turnată peste sare, aceasta din urmă se dizolvă imediat. Tot aşa, atunci când se realizează ispita, păcatul se dizolvă. Din aceste motive, nimeni nu ar trebui să ascundă un păcat. Ascuns, acesta este sigur să se mărească. După ce a comis un păcat, unul ar trebui să-l mărturisească în prezenţa celor buni. Aceştia l-ar distruge imediat. Dacă cineva nu se bucură la timp de ceea ce a strâns cu speranţă, consecinţa este că averea strânsă îşi găseşte un alt proprietar după moartea celui care a strâns-o. Înţelepţii au spus că mintea fiecărei creaturi este adevăratul test al Neprihănirii. Prin urmare, toate creaturile din lume au o tendinţă înnăscută de a realiza Neprihănirea. Cineva ar trebui să realizeze Neprihănirea singur sau de unul singur. Într-adevăr, nu ar trebui să se proclame Neprihănit şi să meargă cu stindardul Neprihănirii ridicat înălţat în scop de etalare. Se spune că sunt negustori în Neprihănire cei care o practică pentru a se bucura de fructele pe care le aduce. Cineva ar trebui să venereze zeităţile fără a ceda în faţa sentimentelor de mândrie. Similar, ar trebui să-şi slujească învăţătorul fără înşelăciune. Ar trebui să facă aranjamente pentru a-şi asigura o bogăţie de neprețuit în viaţa de apoi, care constă în daruri făcute aici persoanelor demne.

SECŢIUNEA CLXIII

Yudhishthira a spus: „Se vede că, dacă o persoană se întâmplă să fie nefericită, nu reuşeşte să dobândească bogăţie, oricât de mare ar fi forţa ei. Pe de altă parte, dacă cineva se întâmplă să fie norocos, ajunge în posesia averii, chiar dacă este un neputincios sau un neghiob. Când, din nou, nu vine timpul pentru achiziţie, cineva nu poate face o achiziţie nici măcar cu cea mai bună străduinţă a sa. Când, totuşi, vine timpul pentru achiziţie, cineva câştigă o mare avere fără nicio străduinţă. Se pot vedea sute de oameni care nu obţin niciun rezultat nici măcar atunci când depun eforturi maxime. Multe persoane, din nou, sunt văzute făcând achiziţii fără nicio străduinţă. Dacă averea ar fi rezultatul efortului, atunci cineva ar putea, prin efort, să o dobândească imediat. Într-adevăr, dacă cazul ar fi aşa, niciun om învăţat nu ar fi văzut atunci căutând protecţie pentru mijlocul său de trai de la unul lipsit de învăţătură. Dintre oameni, ceea ce nu este (destinat) să fie atins, o, cel dintâi dintre Bharata, nu este niciodată atins. Se vede că oamenii eşuează în a obţine rezultate chiar şi cu ajutorul celor mai bune eforturi. Cineva poate fi văzut căutând bogăţia prin sute de mijloace (şi totuşi nereuşind să o dobândească); în timp ce altul, fără să o caute deloc, devine fericit în posesia ei. Oamenii pot fi văzuţi făcând acte rele continuu (pentru bogăţie) şi totuşi nereuşind să o dobândească. Alţii se bucură de avere fără a face niciun act rău. Alţii, din nou, care respectă datoriile atribuite de scripturi, sunt lipsiţi de avere. Cineva poate fi văzut fără nicio cunoaştere a ştiinţei moralei şi politicii chiar şi după ce a studiat toate tratatele despre acea ştiinţă. Altul, din nou, poate fi văzut numit prim-ministru al unui rege fără să fi studiat deloc ştiinţa moralei şi politicii. Poate fi văzut un om învăţat care posedă avere. Poate fi văzut un om lipsit de învăţătură care deţine avere. Ambele tipuri de oameni, din nou, pot fi văzute fiind complet lipsite de avere. Dacă, prin dobândirea învăţăturii, cineva ar putea dobândi fericirea bogăţiei, atunci niciun om învăţat nu ar fi găsit trăind, pentru însăşi mijlocul său de subzistenţă, sub protecţia unuia lipsit de învăţătură. Într-adevăr, dacă cineva ar putea obţine prin dobândirea învăţăturii toate obiectele dorite, la fel cum un individ însetat îşi potoleşte setea la obţinerea apei, atunci nimeni în lume nu ar fi arătat lenevire în dobândirea învăţăturii. Dacă timpul cuiva nu a venit, acesta nu moare chiar dacă este străpuns de sute de săgeţi. Pe de altă parte, îşi dă viaţa, dacă ora i-a venit, chiar dacă este lovit de o lamă de iarbă.”

362 „Acoperit de dreptate” înseamnă „dacă, după ce a păcătuit o dată, păcătosul se stăpâneşte şi se angajează să facă fapte drepte”.

Bhishma a spus: „Dacă cineva, angajându-se într-o întreprindere care implică eforturi mari, nu reușește să câștige avere, atunci ar trebui să practice austerități severe. Dacă nu se seamănă semințe, nu apar recolte. Prin a face daruri (persoanelor merituoase în această viață) se dobândesc (în viața viitoare) numeroase obiecte de plăcere, la fel cum se dobândește inteligență și înțelepciune prin a-i servi pe cei venerabili timp de ani de zile. Înțelepții au spus că cineva dobândește longevitate practicând datoria de a se abține de la cruzime față de toate creaturile. Prin urmare, cineva ar trebui să facă daruri și să nu solicite (sau să le accepte când sunt făcute de alții). Ar trebui să-i venerezi pe acei indivizi care sunt drepți. Cu adevărat, ar trebui să fii amabil cu toți și să faci întotdeauna ceea ce este plăcut pentru ceilalți. Ar trebui să căutăm să atingem puritatea (atât mentală, cât și exterioară). Într-adevăr, ar trebui să ne abținem întotdeauna de la a face rău oricărei creaturi. Când, în ceea ce privește fericirea și nefericirea chiar și a insectelor și furnicilor, acțiunile lor (din această viață și din viețile trecute) și Natura constituie cauza, este potrivit, o, Yudhishthira, să fii liniștit![363]

SECȚIUNEA CLXIV

Bhishma a spus: Dacă cineva săvârșește fapte bune sau îi face pe alții să le înfăptuiască, atunci ar trebui să se aștepte să obțină meritele dreptății. În mod similar, dacă cineva săvârșește fapte rele și îi face pe alții să le înfăptuiască, nu ar trebui să se aștepte niciodată să obțină meritele dreptății.[364] În toate timpurile, Timpul este cel care, pătrunzând în înțelegerea tuturor creaturilor, le pune la fapte de dreptate sau de nedreptate și apoi le conferă fericire sau suferință. Când o persoană, văzând roadele Dreptății, înțelege că Dreptatea este superioară, atunci se înclină spre Dreptate și are încredere în ea. Cel al cărui înțeles nu este ferm, nu reușește să aibă încredere în ea. În ceea ce privește credința în Dreptate, aceasta este (și nimic altceva). A avea încredere în Dreptate este indicația înțelepciunii tuturor ființelor. Cel care cunoaște ambele (adică ce trebuie făcut și ce nu trebuie făcut), având în vedere oportunitatea, ar trebui, cu grijă și devotament, să îndeplinească ceea ce este corect. Acei oameni drepți care au fost binecuvântați în această viață cu avuție, acționând din proprie inițiativă, au o grijă deosebită de sufletele lor, astfel încât să nu fie nevoiți să se nască în viețile următoare ca persoane cu atributul Pasiunii predominant în ele. Timpul (care este dispunătorul suprem al tuturor lucrurilor) nu poate face niciodată din Dreptate cauza suferinței. Prin urmare, ar trebui să se știe că sufletul care este drept este cu siguranță pur (adică eliberat de elementul rău și de suferință). În ceea ce privește Nedreptatea, se poate spune că, chiar și atunci când este de proporții mari, este incapabilă chiar și să atingă Dreptatea, care este întotdeauna protejată de Timp și care strălucește ca un foc arzător. Acestea sunt cele două rezultate obținute prin Dreptate: puritatea sufletului și insusceptibilitatea de a fi atins de Nedreptate. Într-adevăr, Dreptatea este plină de victorie. Splendoarea ei este atât de mare încât luminează cele trei lumi. Un om înțelept nu poate prinde un păcătos și să-l forțeze să devină drept. Când sunt îndemnați serios să acționeze drept, cei păcătoși acționează doar cu ipocrizie, împinși de frică. Cei drepți dintre Sudra nu recurg niciodată la astfel de ipocrizie sub pretextul că persoanelor din ordinul Sudra nu li se permite să trăiască conform niciunei dintre cele patru moduri prescrise. Îți voi spune în mod deosebit care sunt, în adevăr, datoriile celor patru ordine. În ceea ce privește corpurile lor, indivizii aparținând tuturor celor patru ordine au cele cinci elemente primare ca ingrediente constitutive. Într-adevăr, în acest sens, toți sunt de aceeași substanță. Cu toate acestea, există diferențe între ei în ceea ce privește atât practicile legate de viață sau lume, cât și datoriile dreptății. În ciuda acestor diferențe, le este lăsată suficientă libertate de acțiune, în virtutea căreia toți indivizii pot atinge o

363 Ceea ce se afirmă aici este următorul lucru: condiția tuturor ființelor vii este determinată de faptele lor din această viață și din viețile trecute. Natura, din nou, este cauza faptelor. Prin urmare, fericirea și nefericirea pe care le vedem în această lume trebuie atribuite acestor două cauze. În ceea ce privește sinele, O Yudhishthira, nici tu nu ești scutit de această lege universală. Prin urmare, încetează să mai ai îndoieli de orice fel. Dacă vezi un om învățat care este sărac sau un om ignorant care este bogat, dacă vezi că efortul eșuează și absența efortului duce la succes, trebuie să atribui întotdeauna rezultatul faptelor și naturii.

364 Ceea ce se afirmă aici este următorul lucru: cineva poate deveni drept prin îndeplinirea unor fapte drepte sau prin îndemnarea sau ajutarea altora să le îndeplinească. În mod similar, cineva devine nedrept prin săvârșirea unor fapte rele sau prin îndemnarea sau ajutarea altora să le săvârșească.

egalitate de condiție. Regiunile fericirii, care reprezintă consecințele sau recompensele Dreptății, nu sunt eterne, deoarece sunt sortite să aibă un sfârşit. Dreptatea, însă, este eternă. Când cauza este eternă, de ce nu este şi efectul?[365] Răspunsul la aceasta este următorul. Doar acea Dreptate este eternă care nu este promovată de dorința de fruct sau recompensă. (Acea Dreptate, însă, care este determinată de dorința de recompensă, nu este eternă. Prin urmare, recompensa, deşi nedorită, care se ataşează primului tip de Dreptate, adică atingerea identității cu Brahman, este eternă. Recompensa, însă, care se ataşează acelei Dreptăți determinate de dorința de fruct, Raiul, nu este eternă.)[366] Toți oamenii sunt egali în ceea ce priveşte organismul lor fizic. Toți posedă, de asemenea, suflete egale în ceea ce priveşte natura lor. Când vine dizolvarea, tot restul se destramă. Ceea ce rămâne este voința incipientă de a îndeplini Dreptatea. Aceasta, într-adevăr, reapare (în viața următoare) de la sine.[367] Când acesta este rezultatul (adică atunci când bucuriile şi suferințele acestei vieți se datorează faptelor dintr-o viață trecută), inegalitatea sorții vizibilă printre ființele umane nu poate fi considerată în vreun fel a fi o anomalie. La fel, se observă că acele creaturi care aparțin ordinelor intermediare de existență sunt la fel de supuse, în ceea ce priveşte faptele lor, influenței exemplului.

SECȚIUNEA CLXV

Vaisampayana a spus: Cel care perpetuează neamul Kuril, şi anume Yudhishthira, fiul lui Pandu, dorind să obțină binele care distruge păcatele, l-a întrebat pe Bhishma, care zăcea pe un pat de săgeți, (cu următoarele cuvinte).

Yudhishthira a spus: Ce este, într-adevăr, benefic pentru o persoană în această lume? Ce anume poate aduce fericirea? Prin ce se poate curăța cineva de toate păcatele sale? Într-adevăr, ce anume distruge păcatele?

Vaisampayana a continuat: În această privință, fiul regal al lui Santanu, O, cel mai de seamă dintre oameni, i-a recitat în mod corespunzător numele zeilor lui Yudhishthira, care dorea să le audă.

Bhishma a spus: O, fiule, următoarele nume ale zeităților împreună cu cele ale Rishilor, dacă sunt rostite în mod corespunzător dimineața, la prânz şi seara, devin purificatoare eficiente ale tuturor păcatelor. Acționând cu ajutorul simțurilor (sau cunoaşterii şi acțiunii), orice păcate ar comite cineva ziua sau noaptea sau la cele două amurguri, conştient sau inconştient, este sigur că va fi curățat de ele şi va deveni complet pur prin rostirea acestor nume. Cel care rosteşte aceste nume nu trebuie să devină niciodată orb sau surd; într-adevăr, prin rostirea acestor nume, reuşeşte întotdeauna să obțină ceea ce este benefic. O astfel de persoană nu se naşte niciodată în ordinea intermediară a ființelor, nu merge niciodată în iad şi nu devine niciodată o ființă umană din niciuna dintre caste mixte. Nu trebuie să se teamă niciodată de apariția vreunei calamități. Când vine moartea, el nu devine niciodată stupefiat. Stăpânul tuturor zeităților şi Asurilor, strălucitor de splendoare, adorat de toate creaturile, inabordabil, inepuizabil, viața tuturor ființelor vii şi nenăscut, este Bunicul cel Mare Brahma, Domnul universului. Soția sa castă este Savitri. Apoi vine acea origine a *Vedelor*, creatorul Vishnu, altfel numit Narayana de putere inegalabilă. Apoi vine Domnul cu trei ochi din Lima; apoi Skanda, generalisimul forțelor cereşti; apoi Visakha; apoi Agni, mâncătorul de ofrande; apoi Vayu, zeul vântului; apoi Chandramas; apoi Aditya, zeul soarelui,

365 Dreptatea duce la regiuni de fericire. Se spune că prima este eternă. În timp ce cele din urmă nu sunt. Întrebarea pusă (sau îndoiala ridicată) este de ce efectul nu este etern când cauza este eternă? Acest lucru este explicat mai jos.

366 Există două tipuri de dreptate, şi anume *nishkama* şi *sakama*. Prima duce la atingerea lui Brahma, iar cea de-a doua la Rai şi fericire. Brahma este etern, iar cea de-a doua nu. Dreptatea *nishkama* fiind eternă, duce la o răsplată eternă. Dreptatea *sakama* nefiind astfel, nu duce la o răsplată eternă. Cuvântul *Kala* înseamnă aici *Sankalpa*, prin urmare *Dhruvahkalah* înseamnă *nishkama Dharma*.

367 Aici, *Calah* înseamnă „*Sankalpa*”.

înzestrat cu splendoare; apoi ilustrul Sakra, stăpânul lui Sachi; şi Yama cu soţia sa Dhumorna; şi Varuna cu Gauri; Kuvera, stăpânul comorilor, cu soţia sa Riddhi; venerabila şi ilustra vacă Surabhi; marele *Rishi* Visravas; Sankalpa, Oceanul, Gangele: celelalte Râuri sacre; Maruţii diverşi; Valkhilyi încoronaţi cu succesul penitenţelor; Krishna născut pe insulă; Narada; Parvata; Viswavasu; Hahas; Huhus; Tumvuru; Chitrasena; mesagerul ceresc de largă celebritate; fecioarele cereşti foarte binecuvântate; Apsarele cereşti, Urvasi, Menaka, Rambha; Misrakesi, Alamvusha, Viswachi, Ghritachi, Panchachuda, Tilottama, Adityas, Vasus, Aswinis, Părinţii (Pitris); Dharma (Dreptatea); cunoaşterea vedică, Penitenţe, Diksha, Perseverenţă (în acte religioase), Bunicul cel Mare, Ziua şi Noaptea, Kasyapa fiul lui Marichi, Sukra, Vrihaspati, Mangala fiul Pământului, Budha, Rahu, Sanischar, Constelaţiile, Anotimpurile, Lunile, Săptămânile, Anul, Garuda, fiul Vinatei, diferitele Oceane, fiii Kadrei, adică Şerpii, Satadru, Vipasa, Chandrabhaga, Saraswati, Sindhu, Devika, Prabhasa, lacurile din Pushkara, Gangele, Mahanadi, Vena, Kaveri, Narmada, Kulampuna Visalya, Karatoya, Amvuvahini. Sarayu, Gandaki, marele râu Lohita, Tamra, Aruna, Vetravati, Parnasa, Gautami, Godavari, Vena, Krishnavena, Dwija, Drishadvati, Kaveri, Vankhu, Mandakini Prayaga, Prabhasa, Naimisha cel sacru, locul sacru pentru Visveshwara sau Mahadeva, adică Kasi, acel lac cu apă de cristal, Kurukshetra plin de multe ape sacre, cel mai de frunte dintre oceane (adică oceanul de lapte), Penitenţe, Dăruiri, Jamvumarga, Hiranwati, Vitasta, râul Plakshavati, Vedasmriti, Vedavati, Malava, Aswavati, toate locurile sacre de pe Pământ, Gangadwara, Rishikulya cel sacru, râul Chitravaha, Charmanwati, râul Kausiki cel sacru, Yamuna, râul Bhimarathi, marele râu Vahuda, Mahendravani, Tridiva Nilika, Saraswati, Nanda, cealaltă Nanda, marele lac sacru, Gaya, Phalgutirtha Dharmarayana (pădurea sacră) populată de zeităţi, râul ceresc sacru, lacul creat de Bunicul cel Mare Brahma care este sacru şi vestit în cele trei lumi, şi de bun augur şi capabil să cureţe toate păcatele, muntele Himavat înzestrat cu ierburi excelente, muntele Vindhya variat cu diverse tipuri de metale, conţinând multe Tirthas şi acoperit de plante medicinale. Meru, Mahendra, Malaya, Sweta înzestrat cu argint, Sringavat, Mandara, Nila, Nishada, Dardurna, Chitrakuta, Anjanabha, munţii Gandhamadana; Somagiri cel sacru, diferiţi alţi munţi, punctele cardinale ale busolei, punctele subsidiare, Pământul, toţi copacii, Viswedevas, Firmamentul, Constelaţiile, Planetele şi zeităţile, — fie ca toate acestea, numite şi nenumite, să ne salveze şi să ne cureţe! Omul care rosteşte numele acestora este curăţat de toate păcatele sale. Prin a le lăuda şi a le mulţumi, cineva este eliberat de orice frică. Într-adevăr, omul care se bucură să rostească imnuri în lauda zeităţilor este curăţat de toate acele păcate care duc la naşterea în ordine impure. După această rostire a zeităţilor, voi numi acei Brahmani învăţaţi, încoronaţi cu merite ascetice şi succes şi capabili să cureţe pe cineva de orice păcat. Aceştia sunt Yavakrita şi Raibhya şi Kakshivat şi Aushija, şi Bhrigu şi Angiras şi Kanwa, şi puternicul Medhatithi, şi Varhi înzestrat cu toate realizările. Toţi aceştia aparţin regiunii de est. Alţii, adică Unmuchu, Pramuchu, toţi foarte binecuvântaţi, Swastyatreya de mare energie, Agastya de mare forţă, fiul lui Mitra şi Varuna; Dridhayu şi Urdhavahu, aceşti doi primari şi celebri Rishi — aceştia trăiesc în regiunea de sud. Ascultaţi-mă acum în timp ce numesc acei Rishi care locuiesc în regiunea de vest. Ei sunt Ushango cu fraţii săi uterini, Parivyadha de mare energie, Dirghatamas, Gautama, Kasyapa, Ekata, Dwita, Trita, fiul cu suflet drept al lui Atri (adică Durvasa), şi puternicul Saraswat. Ascultaţi-mă acum în timp ce numesc acei Rishi care venerează zeităţile în jertfe, locuind în regiunea de nord. Ei sunt Atri, Vasishtha, Saktri, Vyasa fiul lui Parasara de mare energie; Viswamitra, Bharadwaja, Jamadagni, fiul lui Richika, Rama, Auddalaka, Swetaketu, Kohala, Vipula, Devala, Devasarman, Dhaumya, Hastikasyapa, Lomasa, Nachiketa, Lomaharsana, Ugrasravas şi Chyavana, fiul lui Bhrigu. Aceasta este povestea Rishilor înzestraţi cu cunoaştere vedică. Ei sunt Rishi primordiali, O, rege, ale căror nume, dacă sunt rostite, sunt capabile să cureţe pe cineva de orice păcat. După aceasta voi recita numele regilor principali. Ei sunt Nriga, Yayati, Nahusha, Yadu, Puru de mare energie, Sagara, Dhundhumara, Dilipa de mare vitejie, Krisaswa, Yauvanaswa, Chitraswa, Satyavat, Dushmanta, Bharata care a devenit un Împărat ilustru peste mulţi regi, Yavana, Janaka, Dhrishtaratha, Raghu, acel rege de frunte, Dasaratha, eroul Rama, acel ucigaş de Rakshasa, Sasavindu. Bhagiratha, Harischandra, Marutta, Dridharatha, cel foarte norocos Alarka, Aila, Karandhama, acel om de frunte, Kasmira, Daksha, Amvarisha, Kukura, Raivata de mare faimă,

Kuru, Samvarana, Mandhatri de putere neînvinsă, înțeleptul rege Muchukunda, Jahnu care a fost mult favorizat de Janhavi (Ganga), primul (ca timp) dintre toți regii, anume Prithu fiul lui Vena, Mitrabhanu, Priyankara, Trasadasyu, Sweta cel de frunte dintre înțelepții regi, celebrul Mahabhisha, Nimi Ashtaka, Ayu, înțeleptul rege Kshupa, Kaksheyu, Pratardana, Devodasa, Sudasa, Kosaleswara, Aila, Nala, înțeleptul rege Manu, acel stăpân al tuturor creaturilor, Havidhara, Prishadhara, Pratipa, Santanu, Aja, seniorul Varhi, Ikshwaku de mare faimă, Anaranya, Janujangha, înțeleptul rege Kakshasena și mulți alții nenumiți (în istorie). Omul care se scoală în zori și rostește numele acestor regi la cele două amurguri, anume la apus și la răsărit, cu un corp și o minte curate și fără atenție distrasă, dobândește un mare merit religios. Să se înalțe laudele zeităților, Rishilor cerești și înțelepților regi și să se spună: „Acești stăpâni ai creației vor orândui creșterea și viața mea lungă și faima! Fie ca nicio calamitate să nu mă lovească, nicio vină să nu mă pângărească și să nu am adversari sau dușmani! Fără îndoială, victoria va fi întotdeauna a mea și un sfârșit de bun augur în cele din urmă!”

SECȚIUNEA CLXVI

Janamejaya a spus: Când cel mai important dintre Kauravas, Bhishma, zăcea pe un pat de săgeți — un pat râvnit mereu de eroi — și când Pandavas stăteau în jurul lui, străbunicul meu Yudhishthira, plin de înțelepciune, a ascultat aceste explicații ale misterelor legate de datoria și i s-au risipit toate îndoielile. El a auzit, de asemenea, care sunt regulile care se aplică în materie de daruri și astfel i s-au risipit toate îndoielile cu privire la subiectele dreptății și bogății. Se cuvine, O, învățat Brahmana, să-mi spui acum ce altceva a mai făcut marele rege Pandava.

Vaisampayana spuse: Când Bhishma a tăcut, întreaga adunare de regi (care ședea în jurul său) a amuțit perfect. Într-adevăr, toți stăteau nemișcați acolo, ca niște figuri pictate pe pânză. Atunci Vyasa, fiul Sātyavatī, după ce s-a gândit o clipă, i s-a adresat fiului regal al Gangei, spunând: „O rege, Yudhishthira, șeful Kuru, și-a recăpătat firea, împreună cu toți frații și supușii săi. Avându-l pe Krishna, cel cu minte ageră, alături de el, își pleacă fruntea în semn de reverență față de tine. Se cuvine să-i dai voie să se întoarcă în oraș.” Așa fiind întrebat de sfântul Vyasa, fiul regal al lui Shantanu și al Gangei i-a dat voie lui Yudhishthira și consilierilor săi să plece. Fiul regal al lui Shantanu, adresându-se nepotului său într-un glas dulce, a mai spus: „Întoarce-te în cetate, O, rege! Fie ca febra inimii tale să se risipească. Fie să adori zeitățile în diverse jertfe distinse prin daruri mari de hrană și avuție, asemenea lui Yayati însuși, O, cel mai de seamă dintre regi, înzestrat cu devoțiune și autocontrol. Devotat practicii ordinii Kshatriya, mulțumește, O, fiu al Prithāi, Pitris și zeitățile. Atunci vei dobândi mari beneficii. Într-adevăr, fie ca febra inimii tale să se risipească. Bucură-i pe toți supușii tăi. Asigură-i și stabilește pacea între toți! De asemenea, onorează pe toți cei care îți doresc binele cu răsplățile cuvenite! Fie ca toți prietenii și binefăcătorii tăi să trăiască, bazându-se pe tine pentru cele necesare, chiar așa cum păsările se sprijină pentru existența lor de un copac cu totul dezvoltat, încărcat de rod și așezat într-un loc sfânt. Când va veni ceasul plecării mele din această lume, vino aici, O, rege. Timpul în care voi părăsi acest trup va fi perioada când soarele, oprindu-și mersul spre sud, va începe să se întoarcă spre nord!” Fiul Kuntīi a răspuns: „*Așa să fie!*” Și și-a salutat bunicul cu reverență, apoi a plecat, împreună cu toate rudele și supușii săi, spre cetatea numită după elefant. Așezându-l pe Dhritarashtra în frunte și de asemenea pe Gandhari, care era extrem de devotată soțului ei, și însoțit de Rishi și de Keshava, precum și de cetățeni și locuitorii țării și de consilierii săi, O, monarh, acel cel mai de seamă din neamul Kuru a intrat în cetatea numită după elefant.

Bhishms-Svargarohana Parva

SECȚIUNEA CLXVII

Vaisampayana spuse: Atunci, fiul regesc al lui Kunti, după ce a cinstit cuvenit pe cetățeni și pe locuitorii provinciei, i-a trimis pe fiecare la casele lor. Regele Pandava a mângâiat apoi aceste femei, care își pierduseră în bătălie eroicii soți și fii, cu o bogată danie de averi. După ce și-a recăpătat regatul, Yudhishthira cel înțelept s-a instalat cuvenit pe tron. Acel om vestit a asigurat apoi pe toți supușii săi prin fapte diverse de bunăvoință. Acel om drept vestit s-a străduit să obțină binecuvântarea substanțială a Brahmanilor, a comandanților militari de frunte și a cetățenilor de seamă. Monarhul binecuvântat, după ce a petrecut cincizeci de nopți în capitală, și-a amintit de momentul indicat de bunicul său ca fiind ora plecării sale din această lume. Însoțit de un număr de preoți, a părăsit cetatea numită după elefant, după ce a văzut că Soarele, încetând să meargă spre sud, începuse să-și reia cursul spre nord. Yudhishthira, fiul lui Kunti, a luat cu el o mare cantitate de unt clarificat și ghirlande florale și parfumuri și pânzeturi de mătase și lemn excelent de santal și *Aquilaria Agallocha* și lemn de alun negru, pentru a incinera trupul lui Bhishma. Diverse tipuri de ghirlande scumpe și pietre prețioase se numărau printre acele provizii. Punându-l pe Dhritarashtra în față și pe regina Gandhari, celebrată pentru virtuțile sale, și pe propria sa mamă Kunti, precum și pe toți frații săi, Yudhishthira cel cu inteligență vastă, însoțit de Krishna și Vidura cel înțelept, precum și de Yuyutsu și Yuyudhana, și de alți rude și însoțitori ai săi formând un cortegiu mare, a pornit, în timp ce era lăudat de elogii și barzi. Focurile sacre ale lui Bhishma erau de asemenea purtate în procesiune. Astfel însoțit, regele a plecat din cetatea sa ca un al doilea șef al zeităților. Curând a ajuns la locul unde fiul lui Santanu zăcea încă pe patul său de săgeți. L-a văzut pe bunicul său îngrijit cu reverență de Vyasa, fiul lui Parasara, cel înțelept, de Narada, O, rege înțelept, de Devala și Asita, precum și de regii rămași nevătămați adunați din diverse părți ale țării. Într-adevăr, regele a văzut că bunicul său cu suflet înalt, în timp ce zăcea pe patul său eroic, era păzit de jur împrejur de războinicii desemnați pentru acea sarcină. Coborând de pe carul său, regele Yudhishthira împreună cu frații săi au salutat pe bunicul lor, cel care pedepsește toți dușmanii. De asemenea, i-au salutat pe Rishi cu Vyasa cel născut pe insulă în frunte. Aceștia au fost salutați la rândul lor de către aceștia. Însoțit de preoții săi, fiecare dintre ei asemănător cu bunicul Brahman însuși, precum și de frații săi, Yudhishthira cu glorie neînvechită s-a apropiat apoi de locul unde zăcea Bhishma pe patul său de săgeți, înconjurat de acești Rishi venerabili. Atunci, regele Yudhishthira cel drept, în fruntea fraților săi, s-a adresat celui mai important dintre descendenții lui Kuru, și anume fiul râului Ganga, care zăcea pe patul său, spunând: „Eu sunt Yudhishthira, O, rege! Salutări ție, O, fiu al râului Janhavi! Dacă încă mă auzi, spune-mi ce pot face pentru tine! Purtând cu mine focurile tale sacrificiale, am venit aici, O, rege, și te aștept la ora indicată! Învățătorii tuturor ramurilor de învățătură, brahmanii, ritwikii, toți frații mei, fiul tău, adică regele Dhritarashtra, de mare energie, sunt toți aici cu consilierii mei, precum și Vasudeva, de mare vitejie. Rămășițele războinicilor nevătămați și toți locuitorii din Kurujangala sunt, de asemenea, aici. Deschide-ți ochii, O, șef al neamului Kuru, și privește-i! Tot ce trebuie făcut în această ocazie a fost aranjat și pregătit de mine. Într-adevăr, la ora pe care ai indicat-o, toate lucrurile au fost pregătite!

Vaisampayana a continuat: Astfel adresat de fiul lui Kunti, de mare inteligență, fiul lui Ganga a deschis ochii și i-a văzut pe toți Bharata adunați acolo și stând în jurul lui. Atunci, puternicul Bhishma, luând mâna puternică a lui Yudhishthira, i s-a adresat cu o voce profundă ca cea a norilor. Acest maestru al cuvintelor a spus: „Prin noroc, O, fiu al lui Kunti, ai venit aici cu toți consilierii tăi, O, Yudhishthira! Creatorul zilei cu o mie de raze, sfântul Surya, și-a început cursul spre nord. Am zăcut pe patul meu aici timp de cincizeci și opt de nopți. Întins pe aceste săgeți ascuțite, am simțit că această perioadă a fost la fel de lungă ca un secol. O, Yudhishthira, a sosit luna lunară *Magha*. Aceasta este, din nou, perioada de două săptămâni luminate și o pătrime din ea ar trebui să se fi terminat (conform calculelor mele).” După ce i-a spus acestea lui Yudhishthira, fiul lui Dharma, Bhishma, fiul lui Ganga, l-a salutat pe Dhritarashtra și i-a spus următoarele.

Bhishma a spus: O, rege, eşti bine familiarizat cu îndatoririle. Toate îndoielile tale legate de ştiinţa bogăţiei au fost bine rezolvate. Ai aşteptat mulţi brahmani cu mare învăţătură. Ştiinţele subtile legate de *Vede*, toate îndatoririle religiei, O, rege, şi întregul conţinut al celor patru *Vede* îţi sunt bine cunoscute! Nu trebuie să te întristezi, aşadar, O, fiu al lui Kuru! Ceea ce era predestinat s-a întâmplat. Nu putea fi altfel. Ai auzit misterele legate de zeităţi chiar din gura lui Rishi, cel născut pe insulă. Yudhishthira şi fraţii săi sunt, din punct de vedere moral, la fel de mult fiii tăi pe cât sunt fiii lui Pandu. Respectând îndatoririle religiei, preţuieşte-i şi protejează-i. La rândul lor, ei sunt întotdeauna devotaţi serviciului celor mai în vârstă. Regele Yudhishthira cel drept are sufletul curat. El îţi va fi întotdeauna ascultător! Ştiu că el este devotat virtuţii compasiunii sau abţinerii de la rău. El este devotat superiorilor şi învăţătorilor săi. Fiii tăi erau cu toţii răi la suflet. Ei erau căsătoriţi cu mânia şi lăcomia. Copleşiţi de invidie, ei aveau cu toţii un comportament rău. Nu se cuvine să te întristezi pentru ei!

Vaisampayana a continuat: După ce i-a spus acestea lui Dhritarashtra, cel de mare înţelepciune, eroul Kuru s-a adresat apoi lui Vasudeva, cel cu braţele puternice.

Bhishma a spus: O, sfântule, O, zeu al tuturor zeilor, O, tu care eşti venerat de toate zeităţile şi Asurii, O, tu care ai acoperit cele trei lumi cu trei paşi ai tăi, salutări ţie, O, purtător al scoicii, al discului şi al buzduganului! Tu eşti Vasudeva, tu ai trup de aur, tu eşti singurul Purusha (sau agent activ), tu eşti creatorul (universului), tu ai proporţii vaste. Tu eşti Jiva. Tu eşti subtil. Tu eşti Sufletul Suprem şi etern. Tu, O, cel cu ochi de lotus, salvează-mă, O, cel mai important dintre toate fiinţele! Dă-mi permisiunea, O, Krishna, să părăsesc această lume, O, tu, care eşti Fericirea Supremă, O, cel mai important dintre toate fiinţele! Fiii lui Pandu ar trebui să fie mereu protejaţi de tine. Tu eşti, într-adevăr, singurul lor refugiu. Mai înainte, i-am spus nebunului Duryodhana, cu înţelegere răutăcioasă, că acolo unde este Krishna este Dreptatea, şi că acolo unde este Dreptatea este victoria. L-am sfătuit în continuare că, bazându-se pe Vasudeva ca refugiu, ar trebui să facă pace cu Pandava. Într-adevăr, i-am spus în repetate rânduri: Acesta este momentul cel mai potrivit pentru tine să faci pace! Însă nebunul Duryodhana, cu înţelegerea lui răutăcioasă, nu mi-a ascultat sfatul. După ce a provocat un mare haos pe pământ, în cele din urmă, el însuşi şi-a dat viaţa. Tu, O, ilustrule, ştiu că eşti acel vechi şi cel mai bun dintre Rishi, care a trăit mulţi ani în compania lui Nara, în retragerea din Vadari. Celestul *Rishi* Narada mi-a spus acest lucru, la fel şi Vyasa, cel cu penitenţe austere. Chiar şi ei mi-au spus asta. Tu şi Arjuna sunteţi vechii *Rishi* Narayana şi Nara născuţi printre oameni. Dă-mi voie, O, Krishna, să-mi părăsesc trupul. Cu permisiunea ta, voi atinge scopul suprem!

Vasudeva a spus: Îţi dau voie, O, Bhishma! Tu, O, rege, atinge statutul Vasus, O, tu, cel de mare splendoare, tu nu te-ai făcut vinovat de nicio încălcare în această lume. O, înţelept regal, eşti devotat tatălui tău. Prin urmare, eşti ca un al doilea Markandeya! Din acest motiv, moartea depinde de voinţa ta, la fel cum sclavul tău aşteaptă să-ţi citească voinţa!

Vaisampayana a continuat: După ce a rostit aceste cuvinte, fiul lui Ganga s-a adresat încă o dată Pandavilor, conduşi de Dhritarashtra, şi altor prieteni şi binevoitori ai săi: „Doresc să-mi dau suflul din piept. Se cuvine să-mi daţi voie. Trebuie să vă străduiţi să ajungeţi la adevăr. Adevărul constituie puterea supremă. Ar trebui să trăiţi întotdeauna alături de brahmani cu o conduită dreaptă, devotaţi penitenţei, care se abţin mereu de la comportamente crude şi care îşi controlează sufletele! După ce a rostit aceste cuvinte prietenilor săi şi i-a îmbrăţişat pe toţi, inteligentul Bhishma s-a adresat încă o dată lui Yudhishthira, spunând: „O, rege, toţi brahmanii, în special cei înzestraţi cu înţelepciune, cei care sunt învăţători, cei care sunt preoţi capabili să asiste la sacrificii, să fie adorabili în ochii tăi.”

SECȚIUNEA CLXVIII

Vaisampayana a spus: După ce a spus asta tuturor Kuruşilor, Bhishma, fiul lui Santanu, a tăcut pentru puțin timp, O, pedepsitor al dușmanilor! Apoi și-a ținut suflarea vieții succesiv în acele părți ale corpului care sunt indicate în Yoga. Suflările vieții acelui suflet înalt, reținute cuvenit, s-au ridicat apoi. Acele părți ale corpului fiului lui Santanu, în urma adoptării Yogăi, din care suflările vieții au ieșit, au devenit fără răni una după alta. În mijlocul acelor persoane cu suflet înalt, inclusiv acei mari Rishi cu Vyasa în frunte, vederea părea una ciudată, O, rege. Într-un timp scurt, întregul corp al lui Bhishma a devenit fără săgeată și fără răni. Văzând aceasta, toate acele personaje distinse, cu Vasudeva în frunte, și toți asceții cu Vyasa, au fost umpluți de uimire. Suflările vieții, reținute și incapabile să scape prin oricare dintre orificii, au străpuns în cele din urmă coroana capului și s-au îndreptat spre cer. Tobe cerești au început să cânte și au fost plouate flori. Siddha și Rishi regenerate, plini de încântare, au exclamat: „*Excelent, Excelent!*” Suflările vieții lui Bhishma, penetrând prin coroana capului său, au țâșnit prin firmament ca un meteorit mare și curând au devenit invizibile. Așa, O, mare rege, fiul lui Santanu, acel stâlp al rasei Bharata, s-a unit cu eternitatea. Apoi Pandavaşii cu suflet înalt și Vidura, luând o cantitate mare de lemn și diverse feluri de parfumuri, au făcut un rug funerar. Yuyutsu și alții stăteau ca spectatori ai pregătirilor. Apoi Yudhishthira și Vidura cel cu suflet înalt au învelit corpul lui Bhishma cu pânză de mătase și ghirlande de flori. Yuyutsu a ținut o umbrelă excelentă deasupra lui, Bhimasena și Arjuna amândoi au ținut în mâini o pereche de cozi de iac de un alb pur. Cei doi fii ai lui Madri au ținut două diademă în mâini. Yudhishthira și Dhritarashtra stăteau la picioarele domnului Kuruşilor, luând evantaie de palmier, au stat în jurul corpului și au început să-l vânture ușor. Sacrificiul Pitri al lui Bhishma cel cu suflet înalt a fost apoi efectuat cuvenit. Multe libații au fost turnate pe focul sacru. Cântăreții de *Saman* au cântat multe *Saman*. Apoi, acoperind corpul fiului Gangei cu lemn de santal și aloe negru și lemn de coajă, alte combustibili parfumați, și dând foc acestuia, Kuruşii cu Dhritarashtra și alții, au stat în partea dreaptă a rugului funerar. Acei fruntaşi ai rasei Kuru, arzând astfel corpul fiului Gangei, s-au îndreptat spre sfânta Bhagirathi, însoțiți de Rishi. I-au urmat Vyasa, Narada, Asita, Krishna, doamnele din rasa Bharata, precum și cetățenii din Hastinapore care veniseră acolo. Toți, ajunși la râu sfânt, au oferit cuvenit ofrande de apă celui cu suflet înalt, fiul Gangei. Zeița Bhagirathi, după ce acele ofrande de apă i-au fost oferite de către ei fiului ei, s-a ridicat din râu, plângând și tulburată de durere. În mijlocul lamentărilor ei, ea s-a adresat Kuruşilor: „Voi, cei fără păcat, ascultați-mă cum vă spun tot ce s-a întâmplat (cu privire la fiul meu). Înzestrat cu conduită și dispoziție regală și dotat cu înțelepciune și naştere înaltă, fiul meu a fost binefăcătorul tuturor bătrânilor rasei sale. Era devotat tatălui său și avea jurăminte înalte. Nu putea fi învins nici măcar de Rama din rasa Jamadagni cu armele sale cerești de mare energie. Vai, că acest erou a fost ucis de Sikhandin! Voi, regi, fără îndoială, inima mea este făcută din adamantiu, căci nu se sparge nici la dispariția acelui fiu din fața mea! La alegerea de la Kasi, el a învins pe un singur car pe Kshatriya adunați și a răpit cele trei prințese (pentru fratele său vitreg Vichitravirya)! Nu era nimeni pe pământ care să-i fie egal în putere. Vai, inima mea nu se sparge la auzul măcelului acelui fiu al meu de către Sikhandin!” Puernicul Krishna, auzind pe zeița mărețului râu lamentându-se astfel, a mângâiat-o cu multe cuvinte liniștitoare. Krishna a spus: „O, drăgălașă, fii liniștită. Nu te lăsa pradă durerii, O, tu cu trăsături frumoase! Fără îndoială, fiul tău a mers în cea mai înaltă regiune a fericirii! El a fost unul dintre Vasu de mare energie. Prin unui blestem, O, tu cu trăsături frumoase, a trebuit să se nască printre oameni. Nu-ți sta în fire să-l jeliți. Conform datoriei Kshatriya, el a fost ucis de Dhananjaya pe câmpul de bătălie în timp ce era angajat în luptă. El nu a fost ucis, O, zeiță, de Sikhandin. Însuși șeful zeilor nu ar fi putut să-l omoare pe Bhishma în luptă când acesta stătea cu arcul întins în mână. O, tu cu față frumoasă, fiul tău a plecat în fericire în ceruri. Toți zeii adunați împreună nu l-ar fi putut ucide în luptă. Nu jelui, deci, O, zeiță Ganga, pe acel fiu al rasei Kuru. El a fost unul dintre Vasu, O, zeiță! Fiul tău a plecat în ceruri. Fie ca febra inimii tale să fie risipită.”

Vaisampayana a continuat: Cea mai importantă dintre toate râurile, astfel adresată de Krishna și Vyasa, și-a alungat durerea, O, mare rege, și și-a recăpătat echilibrul. Toți regii prezenți

acolo, conduși de Krishna, O, monarhule, după ce au onorat-o pe zeiță cum se cuvine, au primit permisiunea ei de a pleca de pe malurile ei.

SFÂRȘITUL ANUSASANA PARVA

TRADUCERE REALIZATĂ CU: